

**CONDICA
LUI
CONSTANTIN MAVROCORDAT**

Volumul II

Editat cu sprijinul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică

Redactor: Emil JUVERDEANU
Tehnoredactor: Luminița RĂDUCANU
Coperta: Manuela OBOROCEANU

ISBN general 978-973-703-347-5
ISBN vol. II 978-973-703-349-9

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA”, 2008
700511 IASI, STR. PĂCURARI NR. 9, TEL./FAX (0232) 314947
<http://www.editura.uaic.ro> e-mail: editura@uaic.ro


ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „A.D. XENOPOL” IAȘI



CONDICA LUI CONSTANTIN MAVROCORDAT

Ediție cu introducere, note, indici și glosar alcătuită de
CORNELIU ISTRATI

Volumul II

Cota: 111 - 6204
BIBLIOTECA Institutul de Filologie Română "A. Philippide" . Iași
Inv: 26057 

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA”
IAȘI – 2008

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Condica lui Constantin Mavrocordat / ed. cu introducere,
note, indici și glosar alcătuită de Corneliu Istrati. - Iași :
Editura Universității "Al. I. Cuza", 2008

3 vol.

ISBN 978-973-703-347-5

Vol. 2. - 2008. - ISBN 978-973-703-349-9

I. Istrati, Corneliu (ed. șt.)

94(498.1)(093.2)

DOCUMENTE

Nr. 1 – 1613

- 1 r. CONDICA DE CĂRȚI DE PORONCĂ ȘI DE TOT FELUL DE TREBUIȚĂ CE S-AU DAT DIN PARTE DIVANULUI, ÎN ANUL DINTĂI A DOMNIII MĂRII SALE DOMNULUI COSTANDIN NECOLAE VOIEVODA, CE S-AU ÎNCEPUT DE LA SEPTEMBRIE, VELET 7250, LA AL TRIISPRĂZECI AN A AL CINCILE DOMNIE ȘI LA ÎNTĂIUL AN A AL DOILE DOMNIE A MOLDOVEI, CARI SĂ ÎNCHEIE PÎNĂ LA SFÎRȘITUL LUI DECHEMBRIE LET 7251.

1

1 v. Adică noi boierii țării Moldovei, mare și mici și mazili, carei suntem iscăliți mai gios, mărturisim cu acest al nostru zapis, pentru 10.000 lei ce s-au luat de la dumnului Iordache Rusăt biv vel vornic, în domnie întâi a mării sale domnului nostru Ion Neculai Alexandru voevod, fără împrumuta ce-au dat dumnului, ca și alți boieri, în 2 rînduri la Vistierie. Că și aceli 10.000 lei iarăși s-au dat în Vistierie țării, de s-au dat în bir și în bairamlîc, precum să află puși la izvodul sămii ce-au făcut mărie sa domnul nostru Neculai Alexandru vodă, împreună cu alte vinituri ce-au luat mărie sa din țară. Dîndu-se, dar, aceli zece mii de lei în bir și în bairamlîc, este datorie noastră și a țării.

Pentru care lucru, ni-am apucat ca să i să plătească dumisale aceste 10.000 lei pe-ncetul, din țară, ca să nue stînsă casa dumisale.

Și pentru credința, am iscălit și ni-am pus și peceteile.

Let 7222 <1714>, iulie 15

Și sunt iscăliți acești boieri mai gios numiți:

Antiohie Jora vel logofăt; Lupul vel vornic; Catargiu vel vornic; Gavril biv vel vornic; Ion Buhuș hatman; Dumitrașco Cuze biv vel spatar; Gheorghie Apostol biv vel paharnic; Ion Balșe vel ban; Jora vel visternic; Neculai biv vel sulger; Iordache Ruset aga; Ștefan Luca visternic; Lupul biv visternic; Crupenschie medelnicer; Macrei pitar; Pătrașco Bașotă stolnic; Sandul Sturze stolnic; Ștefan Ruset stolnic; Mogîlde biv sârdar; Vasilie Hăbășescul ban; Iordache Cantacuzino;

2 r. / Gavril Costachi vel clucer; Pătrașco Catargiul; Ion Abăza logofăt; Manolache pitar; Ștefan; Gavrilaş Stîrce.

2

5 v. Velet 7250 <1742>, ghenarie 11

Carte pentru închinare mănăstirii Hangului^{*)}

Pentru închinarea aceștii mănăstiri, văzînd și domnia mea, am cercat cu ce mijlocire s-ar fi dezlipit de dupt ascultarea Patrierșeii, de este vo carte domniască și carte nu s-au aflat, nici altă pricină n-au fost, numai fiind sfînta Patrierșie dirpătată și, după egumenul ce-au fost pus întâi, nedînd mîna a mai cerceta, au rămas nestăpînită o samă de vreme. Iar acum, aflîndu-să aici sfînția sa mitropolitul Leviest chir, din partea acii Patrierșii, au cercetat de mănăstirea aceasta și, cu giudeț de opștie, găsînd cu cale a rămîne tot supt ace închinare și

ascultare sfintii Patrierșii, la toate aceste mai gios arătate adiverim și întărim și domnia mea.

Ion Costantin Neculai voievoda, bojiiu milostiiu gospodar Moldavscoi

De vreme că, după luminată poronca preluminatului domnului nostru Ioan Costandin Neculai voievoda, domnului țării Moldovii, ni-am adunat toți de împreună, carii mai gios ne vom și iscăli, în sfînta Mitropolie, în Iași, ca să luăm sama și să socotim pentru mănăstirea Hangului, pre care mănăstire părintele mării sale, răposatul și pururea pomenitul mării sa Ioan Neculai Alixandru voievoda, au închinat-o și au dat-o cu toate moșiele și vinitul ei ca să fie de agiutor și de folosință la scaonul sfintii și dumnezăeștii Patrierșii a mării cetăți Alixendriei, fiind acest scaon agiuns foarte la slăbăciune și la mare sărăcie și la gre datorie, să socotim de este cu cale și cu dreptate închinarea aceasta.

După poronca mării sali, adunîndu-ne și, văzînd și hrisovul cel de închinare al mării sale mai sus pomenitului Neculai vodă făcut cu cale și cu dreptate, în care întărești și cu blăstăm mănăstirea Hangul să
6 r. fie închinare și danie la sfînta / Patrierșie Alixendriei, în care hrisov sunt și iscăliți toți arhieriei și boierii țării și încă și de prefericitul părintele Samuil, papa și patriarhul Alixendriei, întărit cu mare blăstăm asupra cui ar strica sau ar îndemna să strice închinarea și dăruirea, aceasta am socotit, după cum au închinat-o mării sa Neculai vodă această mănăstire Hangul la acest mare scaon patrierșesc și întărit cu hrisovul mării sale în anul 7223, în luna lui iulie 20, să fie și de acum înainte.

Și după a noastră socotială, cu toții am iscălit.

Let 7250 <1742>, ghenarie 11

Iscăliturile: Nechifor mitropolit; Ghedeon episcop Romanului; Varlaam episcop Radooschie; Teofel episcop Hușului

Boerii: <Sandul Sturza> vel logofăt; Iordachi Ruset vel vornic; Ion Neculce vornic; Păladi vel visternic; Alistarho vel ban; Ștefan Roset vel păharnic; Iordachi vel stolnic

Ezechil egumen Triiahstitele; Gherasim egumen ot Golăie; Damiian egumen ot Svetii Sava; Agapie egumen ot Aron Vodă

Egumenii moldoveni: ermonah Esaiia, egumen ot Putna; ermonah Ghedeon. egumen ot Niamț; Agafton egumen ot Slatină; Gherman egumen ot Moldovița; ermonah Ghenadi, egumen ot Probotă; Nil egumen ot Homor; Calinic egumen ot Agapie; Nicanul egumen ot Bogdana; Teofel egumen ot Vizantia; Misail egumen ot Bisiricani

Egumini greci ot Iași; Mihtarie arhimandritul, egumen ot Gălata; Paisie egumen ot Barnovschie; Neofit egumen ot Țătățue; Filaret egumen ot Svetii Arhangheli; Nechifor egumen ot Bistrița

3

6 v. *Carte de giudecată a vornicului Costantin Rusăt, pentru moșia Făureștii, cu Gălata*

Facem știre cu această carte de giudecată, precum am vinit înaintea Divanului mării sale preînălțatului domn, stăpînului nostru, Costandin Neculai voievoda, fiind și noi de față, sfinție sa Nectarie arhimandritul, egumenul mănăstirii Gălata și au pîrît de față pre fratele nostru, dumnealui Costandin Ruset biv vel vornic, zîcînd Nictarie egumenul că i s-au împresurat o bucată de loc din hotarul mănăstirii, ce să numești Miroslava, de cătră satul Făureștii al dumisale Costandin Ruset vornic, cu o hotărîtură ce ș-au hotărît într-acel sat unchiul dumisali, Manolache Ruset vel postelnic, la domnie întăi a răposatului Antioh vodă, fiind la acea vreme satul Făureștii în stăpînirea acelu boier. Și măcar că au fost mai jeluit egumenul Nectarie și în domnie lui Grigori vodă de această împresurari și au fost orînduit mărie sa pe acii de frunte boieri di au mers acolo și au cercat hotarul și nici o îndreptare n-au făcut, rămîind tot neales pînă acum, ș-au cerut dreptate, să i să aliagă.

Iar dumnealui vornicul Costandin au dat samă că, de cînd s-au hotărît satul Făureștii de unchiul dumisali, Manolache postelnicul, sunt 46 ani și părintele dumisale, vornicul Iordache, așa hotărît l-au cumpărat acel sat de la fratele dumisale, Manolache postelnicul, arătînd și mărturie de hotărîtură de la toți boierii ce-au fost atunci, în anii 7214, scriind tot locul în semne. În care mărturie s-au aflat scriind că au fost de față și egumenul ce au fost atunci la Gălata, cu toate scrisorile mănăstirii și dumnealui pe semnele acei hotărîturi stăpînește, iar afară din hotărîtură nici un pas de loc în hotarul mănăstirii nu să întinde, arătînd dumnealui mărturie și pe dumnealor boierii ce au fost rînduiți de mărie sa Grigori vodă de au cercat semnele acestui hotar și pricina ce arată egumenul de Gălata și a hotarului mănăstirii. Și așa ne-au mărturisit dumnealor boerii, Sandul Sturza vel logofăt și Iordachi Cantacuzino biv vel vornic, Ion Neculce biv vel vornic, Toader Păladi vel vistiernic, că dumnealor au fost de au cercat această

7 r. pricină între egumenul de Gălata cu dumnealui vornicul Costandin Rusăt, căutînd scrisorile despre îmbe părțile și au aflat bună și dreaptă / hotarnica dumisale vornicului și cum dumnealui mai mult de cum scrie hotărîtura nu să întinde. Și spuind dumnealor mării sale lui Grigore vodă, arătînd și proba locului, au giudecat mării sa ca să rămîe neclintită hotărîtura vornicului, dînd și carte mării sale ca să-și stăpîniască dumnealui moșie cu pace, pe dresă ce are și să-și ia vinitul pe obicei.

Pentru care acmu și la mării sa vodă, de iznoavă căutîndu-să această pricină, socotit-au, din vre(me) că în 46 ani ce au trecut la mijloc, de cînd s-au făcut acea hotărîtură, alți egumeni mai înainte n-au mai răspuns c-ar ave vreo strîmbătate și dovidindu-să și din mărturie dumilorsale boierilor ce-au fost orînduiți de mării sa Grigore vodă ca să caute hotarul, cum că hotarnica satului ce arată dumnealui vornicul s-au îndreptat a fi bună și n-are mănăstire strîmbătate, am hotărît mării sa vodă giudecata ca să-și stăpîniască dumnealui vornicul hotarul satului Făureștilor în semne pe unde arată hotărîtura ce s-au făcut la răposatul Antiohie vodă. Iar Nectarie egumenul de Gălata au rămas din toată giudecata, ca să dei pace dumisale vornicului, să nu mai supere cu această pricină.

Care și noi cu toții, văzînd dreaptă giudecată, am dat și de la noi această carte pe giudecata ce s-au hotărît, iscălindu-ne, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, martie 20

Nichifor mitropolit; Sandul Sturza vel logofăt; Costachi Razul vel vornic; Iordachi Cantacuzino; Toader Păladi vistiernic; Neculai Jora medelnicer; Alistarho ban; Ghersîm egumen Golăie; <Paisie> egumen Barnovschie

4

[F. D.] <1741, octombrie - 1742>

8 r. Hrisovul ce s-au înnoit domnului de Movilău, pentru iarmaroace. Io Costandin Neculae voievoda, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cu această carte a domniii mele¹.

¹ Documentul nu mai continuă.

11 r. [a. -] Dichemvrie 1

Un mezil lui Iosif vtori logofăt, mergînd în Țeara Ungurească, 4 cai de căruță și doi cai slobozi și călăuză.

[b. -] Dichemvrie 2

Un mezil lui Lațcar postelnicul, mergînd cu-n rădvan la Focșani, înainte mehterbașei. 6 cai i un călăuz.

[c. -] Dichemvrie 8

Un mezil lui Iordache căpitanul, mergînd la București, 4 cai și călăuz.

[d. -] Let 7250 <1742>, ghenarie 15

O carte de olac, de un cal, la un lipcan ce merge la soltanul.

11 v. *Carte de apărare străjerilor ot Comănești i Dărmănești*

Io Costandin Neculai voievod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, precum au vinit la domnia mea Sava vătavul de străjeri de la Comănești și s-au jeluît zicînd precum la dînsul este pecete străjii de Comănești și oricine ar merge în Țara Unguriască, vrînd să triacă pe acolo, el au avut obicei vechi de punea pecete străjii pe pecetluituri și lua cîte doi bani de pecete și dintr-acii 2 bani, un ban au avut obicei să iee pîrcălabii de Bacău și un ban vameșii și a trie ban dintr-acii doi bani au avut obicei de lua vătavul de străjeri pentru pecete. Și pînă an tot așa au urmat, iar acum, de un an încoace, precum cu tot pîrcălabii de Bacău acei 2 bani și el pune pecete și lui parte nu-i dau, după obicei ce-au avut.

De care lucru și domnie me am cercat și așa am aflat, precum au fost acest obicei vechi și am socotit și domnie me că este cu cale să aibă și el parte, din vreme că pecete este la dînsul, nu să cade să ie tot alții și el să nu ie nemică, fiind și el purtător de grijă acolo. Pentru aceia, am socotit domnie mea și am dat această carte a domniii mele, ca să ie și el a trie bani dintr-acii doi bani, după obicei ce-au avut, pentru pecete și nime altul să nu să amestece, nici să să atingă de parte lui a-i popri, ci tot pe acest obicei să urmeze.

Aceasta scriem.

Let 7243 <1734>, noiembrie 3

Grigorie vodă.

12 r. / Scriem domnia mea la boierii noștri, starostele de Putna și la părcălabii de Bacău și la alți vameși, facem știre tuturor că ni-au jeluț oamenii de Comănești și din Dărmănești, zicînd că, mergînd ei de-și aduc cîte puținte scumpie și cîte un vas de vin din gios, sau vite cînd ș-au trecut în Țara Unguriască, n-au avut obicei să de vamă ca altă țară, iar acum îi supără și-i vămuesc asemenea cum și pe alți pămînteni.

De care lucru, iată că vă scriem, să căutați să dovidiți acest lucru și, de au avut acest obicei vechi, ca să nu de, nici acmu să nu fie supărați și ce li s-au luat să le întoarciți. Iar de au fost obicei să de și ei vamă ca altă țară, iarăși pe obiceiul vechi, să nu-i învăluți, nici carte de la mîna lor să nu să ia.

Aceasta scriem.

Let 7238 <1729>, octombrie 9

Carte de apărare Comăneștilor i Dărmăneștilor, de podvozi iproci.

Let 7249 <1741>, mai 21

Grigori vodă.

Scriem domnia me la slugile noastre, părcălabii de Bacău, facem știre pentru oamenii de Comănești și de Dărmănești.

Dacă viți vide carte domniii mele, să căutați să dați pace de podvozi și nici cu alte beilicuri, nici cu altele să nu fie supărați. Și voi, părcălabi, triabă cu dînșii să n-aveți, după cum li-au fost obiceiul și după cum le scriu și cărțile domniii mele și de la alți domni ce-au fost mai înainte de noi, ca să nu aveți triabă cu dînșii, nici cai de olac de la dînșii să nu li să ia, pentru căci ei sunt de triaba și de paza poticilor.

Pentru aceie, nime mai mult supărare să nu le facă, că cini s-ar ispiti a le face cît de puțin val peste carte domniii mele, unii ca acie vor fi certare.

Aceasta.

12 v. Carte de apărare de podvozi pațțirilor de Comănești.

Altă carte, tij di la mările sa Grigorie vodă, din let 7246 noemvrie 5, tot pentru podvozi și olăcarii, dată pațțirilor de Comănești, să să

apere, nime să nu să atingă de dînșii, nici să între a-i giudeca nime, sau a-i globi și nici cu un fel de angărie să între în satul lor. Fără decît cînd s-a tîmpla vro pricină între dînșii, căpitanul lor să-i trimită aici, la dumnealui hatmanul și dumnealui să le caute giudecata.

10

Let 7238 <1729>, dechemvrie 14

Grigorie vodă.

Tot pentru cei doi bani de pecete și pentru vamă, să nu dea pentru cele ce ar cumpăra pentru triaba casăi lor și nici cîte 2 potronici, 2 ocă vin de car de vasăle lor să nu le ia.

11

Carte de apărare străjii ot Comănești, pe scumpie să nu de vamă.

Io Costandin Necolai voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele oamenilor de la straja di la Comănești, de pe Trotuș, ca să fie volnici cu cartea domniii mele a să apăra despre toți părcălăbii și vameșii, pentru scumpie, oriunde ar afla să facă aici în țară, pentru triaba lor și ducînd-o la casăle lor, la Comănești, să facă ori ce-ar vrea cu scumpie, nime să nu aibă a le lua vamă sau părcălăbie. Numai cînd s-a tîmpla să ducă scumpie în Țara Unguriască, atunce să plătiască vama și părcălăbie, pe cum a fi obiceiul.

13 r. Așijdere și pentru vite: boi, vaci, cai, ce-ar vinde la neguțitori / streini, din Țara Unguriască, iarăși să le de vameșii pace, să ia vama de la neguțitorii carii ar treci vitile din țară, acie să plătiască vama, iar lor să le dea pace. Căci așa cu mărturisit și dumnealui Enache Ruset vel păharnic, fiind vel vameș, că n-au avut obicei să dea vamă nici de scumpie, nici de vite ce-or vinde de la casăle lor și ni-au mărturisit și alții care au fost vameși acolo, că nu li-au luat niciodată vamă nici de scumpie, nici de vite, nici de pește ce ș-ar aduce pentru triaba casălor lor.

Așijdere, pentru căraușii ce-ar aduce orce fel de scumpie din țară, ori vin, ori pești, ori scumpie, ori băcălie, sau orce fel de negoț ar fi să triacă pe la Comănești, pe toți să-i descarce acolo și să încarce ei tot negoțul și să-l ducă în Țara Unguriască, sau unde ar fi voia neguțitorilor, despre nime supărare să n-aibă.

Căci, pentru toate aceste jăluindu-ne ei că li să calcă obiceiul și îi supără vameșii și părcălabii, răsărindu-li-să cărțile vechi ce-au avut, domnia mea i-am rînduit la cinstit și credincios boieriul nostru, dumnealui Iordache Cantacuzino vel vornic, ca să cerce cu amăruntul cum au fost obiceiul, întrebînd și pe dumnealui vel vameșul. Și dumnealui, cercînd, așa au adeverit și dintru dumnealui vel vameșul, cum că n-au fost obicei să să supere, pe cum scrie mai sus, atîta pe scumpie, cît și pentru vite, iar scumpie ce-ar aduce-o dintr-altă țară, aceia au plătit vamă. Așijdere și pentru chirie încă așa li-au adeverit obiceiul, pe cum scrie mai sus.

Care și domnia mea li-am dat această carte, ca pentru toate așa să să urmeză, pe obicei, iar altul nime mai mult să nu-i supere.

Aceasta scriem.

Let 7243 <1735>, iunie 10

Procit vel vistiernic

20 v. *Cărți date oamenilor gospod, de volnicie, carii au mers cu poronci gospod.*

12

Let 7250 <1742>, ghenarie 18^{*)}

O carte dată slugii noastre, cestui..., să fie volnic a mergi la Neculai Costin vel jicnicer și să-l aducă aici, pentru scrisorile ce are de moșii, de împărțală cu dumnealui vornicul Iordachi Cantacuzino, din vreme că l-au sorocit în cîteva rînduri și n-au vinit. Și nime să nu stei împotriva cărții domniei mele.

13

Let 7250 <1742>, ghenarie 25^{*}

Carte pentru țigani Pobrati, mănăstirii.

Dată carte gospod rugătoriului nostru, egumenului de la sfînta monastire Pobrata și pre cine va trimite ca să cerce țigani de a mănăstirii pin țară.

Oriunde ar afla drepti șarbi țigani a mănăstirii Pobrati, să aibă a-i lua cu tot ce-ar ave ei și să-i ducă înainte dregătoriului de ținutul acela, ca să-i ia sama și carii vor fi drepti șarbi țigani a mănăstirii, netăgăduiți și fără de pricină, să-i dei dregătoriul la mîna egumenului, ca să-i ducă la mănăstire, să-i așeză acolo și să-i stăpînească.

Și nime...

^{*} Semnul marchează textul scris marginal.

14

Let 7250 <1742>, ghenarie 30^{*)}

O carte dată slugii noastre, cestui..., să fii volnic a mergi, dimpreună cu Ion Ghencea, la un bîrsan, anume Bucur, ce-au fost trăitor mai înainte la Soveja și la Radul Ciocăni ot tam, pentru 60 oi și o iapă ce li-au luat acel Bucur, a lui Ion Capdilup și chizeș au fost Ghence.

Ce, ori să găscă pă Bucur bîrsan, ori, negăsînd, să aibă a plini omul gospod oile și iapa și toată cheltuiala lui Ion Capdilup de la Ion Ghence.

15

Let 7250 <1742>, ghenarie 22

Carte pentru fin a lui Costandin Balșă ot Sascut^{*)}.

Carte dată slugii noastre, cestui..., să fie volnic a mergi la oamenii carii au dat bani pînă acum cu satul Sascutul, ținutul Putnii și ei ar fi avut obicei ca să facă fin de boeresc și acmu, în iastă vară, n-au vrut ca să facă finul după obicei ce-au avut. Deci, după izvod ce-au dat dumnealui Costandin Balșă medelnicer, să aibă a plini tot finul de la dînșii.

Așijdere, să mai pliniască 3 stoguri fin de la Ioniță Grecul, care fin l-au luat el de pe moșie dumisale Balșă medelnicer, de la Șișcani.

Deci, numai să îplinească tot finul deplin și nime să nu stei împotriva cărții domnii meli¹.

¹ Publicat și în *Documente cu privire la relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, vol. II, Moldova, Ed. Acad. R.S. România, București, 1966, p. 231 (în continuare se va cita DRA-II).

30 r. *Cărți de volnicie date la unii și alții.*

16

Let 7250 <1742>, ghenarie 17^{*)}

S-au dat carte gospod, de volnicie, lui Naftanail Șăptilici, ce-ar găsi de a lui Ștefan Cărăiman, ori moșie, ori vită, ori alt lucru, să-i ia pentru 30 lei datorie ce-au avut Sandul Șăptilici, tată-său, la Ștefan Cărăiman, cu zăpis din let 7209, ce zisă că, în prejma acii datorii, i-au dat moșia de la Zmeești¹.

¹ Originalul la Arh. St. Iași, Documente, pach. 158, doc. 53. Publicat și de Gh. Ghibănescu, *Surete și isvoade*, vol. XXIV, pp. 22-30.

17

Let 7250 <1742>, ghenarie 18^{*)}

O carte dată slugii noastre, cestui..., să fie volnic a merge la Necolai Costin vel jicnicer și să-l aducă aici, pentru scrisorile ce are de moșie, de împărțală, cu dumnealui Iordache Cantacuzino biv vel vornic, din vreme că l-am sorocit în câteva rînduri și n-am mai vinit.

Și nime să nu să pue împotriva cărții gospod.

18

Let 7250 <1742>, februarie 3^{*)}

Carte de volnicie unui ciohodar, să ia pe niște oameni din Iubănești și pe Toader Goian căpitan, ce au luat iapa unor turci benderlii și din pricina lui li s-au prăpădit turcilor câteva oi. Și să aibă a-i duci ciohodariul ca să cerce, numai să să afle oile pără la 15 zile, iar negăsîndu-să oile, să-i aducă pe dînșii aici.

19

Let 7250 <1742>, februarie 2^{*)}

Carte de volnicie lui Hăisan salahor, să margă la Huși, să prinză pe Mehmet brat Hăisan i pe Mostafa a Tîrziului i pe 2 turci laji ce-au vinit de curund de la Bugeag și, puindu-i în fiiară, cu bună pază să-i ducă la Bindir, de vreme că sunt zulumgii, ca să dei samă de răutățile lor.

20

Let 7250 <1742>, februarie 2

Răspunsu cărții lui Gheorghie căpitan de Codru, pentru turcii zulumgii din Huși.

21

Let 7250 <1742>, ghenarie 29^{*)}

Răspunsul cărții lui Ilieș vel căpitanul de Dorohoi, pântru Smail turcul ce-au luat bejenari din satul Buhai, a Bîrnovii, și i-au trecut în raie.

Aceasta este din blăstămăție lui Ilieș. Ce dar, să caute să trimită vo 20 liudi la Hotin, la capichihai, să de mare jalobă.

30 v. Iată că s-au scris și capichihaii să ste pentru aceasta, să să isprăvască.

22

Let 7250 <1742>, ghenarie 21^{*)}

Carte la Iordache capichiaie de Hotin, pentru Smail.

Acela să spue dumisale inicer agasi, să trimiată să-l aducă, să-i facă mare zapt, să-i vie de hac și pe oameni să-i scoată, să-i dei în iasta parte și toată paguba ce s-ar fi întâmplat din pricina turcului să să pliniască și să înștiințeze pe măria sa vodă că s-au isprăvit.

23

Let 7250 <1742>, februarie 5^{*)}

O carte dată lui Dumitrașco Sîlion și fraților lui Andronache, să fie volnici a cerca și a căuta drepti șarbi și țigani ai lor ce ziseră că au. Și ori în țigani gospod, sau boerești, sau călugărești, să aibă a-i lua să-i ducă înainte dregătoriului de ținut și dregătoriul să le ia sama cu dreptate și, dovidindu-să că sînt drepti țigani ai lor, să-i așeză la casa lor.

24

Let 7250 <1742>, februarie 5

Carte de armaș pentru tălhari^{*)}.

O carte dată cestui armaș, să fie volnic a merge la Grigorie ce-au fost căpitan mare la Covurlui și să aibă căpitanul Grigorie a da pe un Nedelco ce i-au fost argat, pe cari îl arată soție doi tălhari, anume Ștefan și alt Ștefan, carii sunt cumnați căpitanului Grigorie și sunt închiși la temniță.

Deci, ori de unde, numai să afle căpitanul pe acel argat, să-l dei pe mîna armașului, să-l aducă aici, să dei samă pentru 1 cal și 5 iepe a preutului Mihai ot Bursuci, ot Tutova¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCV, doc. 63; publicat la Iacov Antonovici, în *Documente bîrldene*, vol. IV, Bîrlad, 1924, p. 171.

25

Let 7250 <1742>, ghenarie 21^{*)}

O carte de volnicie, de armaș, să aducă pe 2-3 oameni din Bucium, din vreme că nu s-au supus poroncii¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 223, nota 3.

Let 7250 <1742>, ghenarie 5

Carte de țigani dumisale Ștefan Ruset vel paharnic^{*)}.

31 r. Dată carte domniei mele slugii noastre, cestui..., să fie volnic a merge la Bîrnova și să plinească țigani dumisale cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Ștefan Ruset vel păharnic, anume Ștefan sîn Grigore și Onică tij sîn lui și Irimie sîn lui Dumitru și Postolache Rocoz și Vasilachi Perpec, care țigani sunt drepti șărbi a dumisale. Pentru care țigani și la domnie sa Grigore vodă au avut dumnealui giudecată cu călugării ot Bîrnova / și s-au dat călugării rămași, că n-au avut nici o triabă cu acii țigani. Și nu s-au ținut călugării de giudecata aceia și, de iznoavă dînd jalobă domniei mele, s-au rînduit cu giudecata la dumnealor boierii cii mari și, luînd dumnealor sama, au aflat că înblă călugării ot Bîrnova rău și făr de cale și s-au dat rămași și dintru aceasta giudecată.

Deci, numai să ie omul gospod cu fămeile lor și cu copiei lor ce-ar ave și cu tot ce-ar ave, să-i ducă la casa dumisale vel păharnicului și nime să nu stei împotriva cărții gospod.

Let 7250 <1742>, ghenarie 29

A vornicului Cantacuzino, să ție pol sat Boțăști^{*)}.

Da-tam carte domniei mele dumisale cinstit și credincios boiariul nostru Iordachi Cantacuzino biv vel vornic, să fie volnic cu carte domniei mele a ține și a stăpîni giumătate de sat de Boțăști, parte de sus, cu vad de moară, ce este la ținutul Niamțului, care este cumpărătură moșului dumisale, răposatul Toderașco ce-au fost visternic mare, de la Pană visternicul, cum arată zapisul vînzării.

Și pe cine va trimite dumnealui acolo, să aibă a lua dijma pe obicei din pîine, din fînaț și din tot venitul și nime să nu stei împotriva cărții gospod. Iar cine ar ave a răspunde, să vie la Divan¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Rîșca, pach. XXVI, doc. 8.

Let 7250 <1742>, martie 5^{*)}

O carte dată slugii noastre, cestui..., să fie volnic a merge la Focșani și să ie de acolo pe un copil din casă ce s-au trimis zapciu

asupra sameșului agăi, logofețal, și să pue în butuci și pe copil și pe logofețel și cu bună pază să-i aducă aici și pe alții carii mai sunt la acel ținut cu pecețile care au rămas de la Lupul aga, cu tot istovul să-i aducă aici.

29

Let 7250 <1742>, martie*)

O carte dată cinstit și credincios boiariul nostru, dumisale Costache vel vornic și pe cine va trimite, să fie volnic cu carte gospod a merge la 2 moșii ce are la ținutul Tutovii, pe Pereschiv și să scoată odaia și prisaca a unui turc anume Mehmet, care ș-au pus odaie și prisacă de cîtăva vreme și-i face stricăciune.

Pentru aceasta, să le scoată de acolo și să-i strice toate damurile și de acum să nu să mai afle acolo cu odăi sau cu prisacă pe moșiele dumisale.

30

Let 7250 <1742>, martie*)

O carte dată cestui..., să fie volnic a merge la Ciuntul vornicel și la alți săteni de ai lui de sat de Hîrcești, din ținutul Iașului, să-i aducă aici, pentru o vacă cu vițal ce-au prăpădit ei a fâmeii lui Sîmion, acum de 3 ani. Și au avut și giudecată la dumnealui vornicul Costache și nu s-au ținut de giudecata dumisale vornicului, precum pre larg arată mărturia dumisale vornicului Costache.

31

31 v. Let 7250 <1742>, martie 8 dni*)

Carte de volnicie unui om gospod, să pliniască camăna de la niște jidovi ot Orhei.

Carte de volnicie unui om domensc, să margă la Iane și la Smuciul și la Morohai și la Avram, jidovii ot Orhei, să pliniască de la dînșii camăna pe 6 căldări ce au de fac horilcă, cîte 2 galbeni și 6 potronici, pe obicei, ce s-au pus împotrivă și n-au dat pe cartea gospod.

Numai să plinească banii și să-i aducă aici, să-i de la dumnealui vel căminari și nimeni să nu ste împotrivă.

32

Let 7250 <1741>, noemvrie 15^{*)}

O carte de volnicie lui Tănasă logofăt de taină, să stăpîniască moșie Tămășenii, ot ținutul Iașilor, pe hotărîre ce s-au făcut de obște și să pue vornicul și oamenii de dînsul să asculte¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

33

Let 7250 <1742>, februarie 30 [sic]^{*)}

Noi Costandin voievoda, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele că, arătîndu-ne rugătoriul nostru Neofit, egumenul de la sfînta mănăstire Cetățue, cărți și de la alți luminați domni pîntru un pod ce este făcut pe dubasă în apa Prutului, la moșie mănăstirei unde șed călărașii, la Tabără, ca să-l ție și să-l stăpîniască mănăstire cu tot venitul, domnie me încă am întărit, cu această carte a domniii mele, ca să fie volnic egumenul a stăpîni
32 r. podul cu tot venitul podului și să ie / brudina podului, pe obiceiul vechi, de la toți cîți vor trece pe podul acela și nime altul să n-aibă a să amesteca la pod, sau la moșia mănăstirii¹.

34

Let 7250 <1742>, martie 9^{*)}

S-au dat carte dumisale Vasilie Macrii biv vel pitar și pe cine va trimite dumnealui, să fie volnic a strînge țigani ce-ar fi drepti a dumisale, carii s-or dovedi dinainte dregătoriului, să-i ducă la casa dumisale.

35

Let 7250 <1742>, martie 9^{*)}

S-au dat carte gospod pentru cîșla ce este pe Elan, în ținutul Fălciului, a dumisale Cuciu Celibi sade Ismail efendi, să scutiască 30 liudi și 500 vaci cu boi și 500 cai cu iepi și 260 stupi și 3.000 oi, pe cum scrie carte cea vechi, care s-au scris mai înapoi.

36

Let 7250 <1742>, martie 12^{*)}

O carte dată cestui..., să aibă a merge la herghelegiul lui Panaite și să-l aducă aici, ca să dei samă de Vasilie herghelegiu, tovarășul său, care au furat 4 iepe a unor țigani a Pășcanului și l-au luat el în chizășie cum că a sta față. Acum Vasilie au fugit.

37

Let 7250 <1742>, martie 19^{*)}

O carte dată cestui..., să fie volnic a mergi la Costendin Fărîmă, ot Nisporeni, ot Lăpușna și să-l aducă aici, să stei față cu Ahmet Bușghiag aga sărdinghești, să să giudece la Divan pentru...¹.

¹ Documentul nu mai continuă.

38

Let 7250 <1742>, martie 21^{*)}

O carte la vel căpitanul de Soroca, pentru marfa unui Iordachi ot Smil, ce-au perit la Soroca și este marfa lui la Movilău, să o de Mariii femeii aceluia ucis, aducînd și dovadă de la proi înv [sic] că-i adivărat fâmeia lui.

39

Let 7250 <1742>, aprilie 3^{*)}

S-au dat carte unui copil în casă, ca să margă la un jidov, anume Ruvîn, să plinească 50 lei, cu care bani este el dator dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, din cumpărătura iarmaroacilor.

40

32 v. *Cărți de volnicie și pe la boiari scrise.*

Let 7250 <1742>, aprilie 5^{*)}

O carte s-au dat cestui..., ca să margă să aducă de la ținutul Eșului pi niști liudi ci i-au găsit fără de pecete.

41

Let 7250 <1742>, aprilie 10^{*)}

O carte de olac unui lipcan ce-au mers la Bender.

42

Let 7250 <1742>, aprilie 24^{*)}

O carte dată de om gospod, să miargă să pliniască 122 lei de la Ioniță i de la frate-său Gligoraș, ce-au mâncat din banii domnești, din poclonul steagului și a cifertului dintăi.

43

Let 7250 <1742>, mai 12^{*)}

O carte de volnicie vornicului Iordache, de om gospod, să miargă la Andrii Bîrzul, să pliniască un Țigan cu parte lui, giuătate de copil, carele l-au vîndut el vornicesei dumisale și s-au aflat <al> altora și l-au luat.

44

Let 7250 <1742>, mai 2^{*)}

O carte la capichihae de la mările sa soltanu, pentru un om din Căușani ce-au luat un bou de la Neguriță din Căinare, zîcînd că-i de furat și boul s-au dovedit că s-au purtat în patru mîni cu vînzare și vînzătoriul cel dintăi, Vasile din Focșani, din cee parte, au dovedit cu marturi că-i din drepte bucatele lui. Să silască să scoată dreptate lui.

45

Let 7250 <1742>, mai 12^{*)}

O carte la vel căpitanul de Soroca, pentru Ichim preutul de Căinari, ce-au cumpărat o iapă de la Gavril vornicul din Țara Leșască și s-au aflat de furat. Și, mergînd acolo să-și caute dreptate, l-au prins un leah din Bilisăuca și l-au bătut și i-au mai luat o iapă cu strîjnica.

Să-i scoată dreptate.

46

33 r. Let 7250 <1742>, mai 12^{*)}

O carte la camarașul de Ocnă, pentru Tănasă Conoros din Tîrgușor, ce s-au trimis la paza ocni pentru multe răutățile lui și pentru Vasile ot Roman, tij la ocna, pentru furtușaguri.

47

Let 7250 <1742>, mai 12^{*)}

O carte s-au scris la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi, să să aducă față pe un fecior a lui Dumitru Păuleț, ungar de la Cotnar și pe o fată de moldovan ce au luat-o el și pe tatăl fetei și pe tatăl feciorului și pe nănașă-său și să le ia sama. Și precum va afla să înștiințază pe mărie sa vodă, trimițînd aice și fecior și pe fată, căci jălui prefectul Manzis din Iași că, după ce s-au cu<nu>nat, s-au dus acest fecior împreună cu nănașe-sa și au luat pe tată-său de barbă, silindu-l să-l botezi.

48

Let 7250 <1742>, mai 12^{*)}

O carte la Gheorghii vel căpitanul de Codru, să pliniască 200 lei, banii de părcălăbie de la ținutul Fălciului, de 2 ciferturi, nedîndu-i la soroc.

49

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte dată cestui om gospod, ca să margă la Andrei părcălab de Hîrlău și să pliniască 15 lei noi, cu care bani este el rămășiță din banii părcălăbii și au trecut peste zi și nu i-au mai trimis.

Pentru aceasta, numai să-i pliniască.

50

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte dată cestui..., ca să margă la Ilie Zmucilă, să pliniască prețul unui stog de fîn ce-au luat a unui om din Piatră și nici poronca giudecătoriaului n-au urmat, ce au sărit și cu pricină asupra omului și i-au dat și palme.

51

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte dată slugii <noastre>, cestui..., să margă la Costin Dare pitar, să pliniască o vacă cu vițal și cu mînzata de an, care vacă s-au aflat a unui om, Petre din Bae. Și au mers omul împreună cu un fecior al dumisale giudecătoriaului Iordache Ruset, vornicul, ca să-i dei colacul și să-și ia vaca și au sărit cu bătaie asupra feciorului și nici vaca n-au

33 v. vrut <să o dea>, / nici la giudecată n-au vrut să vie și cu fuga au scăpat feciorul de dînsul.

52

Let 7250 <1742>, mai 14^{*)}

1 carte dată de volnicie lui... ciohodariu, să margă la Ghine căpitanul ot Gălați și la Paraschiva căpitanul ot Bîrlad, să pliniască de la dînșii 200 lei ce sunt datori lui Șahău ceauș, cu zăpis.

53

Let 7250 <1742>, mai 15^{*)}

O carte dată cestui..., să margă la Apostol Catargiul și să pliniască de la dînsul 30 lei noi, cu care bani l-au împrumutat Anastasă căpitanul de cîțiva ani, cu zăpis și zua au trecut și banii nu i-au mai dat.

Pentru aceasta, numai să pliniască banii cîți scriu mai sus, iar avînd a răspunde, să vie în față.

54

Let 7250 <1742>, mai 16^{*)}

Dată carte gospod, un armaș să margă să stei zăpciu asupra oamenilor carei fac var pentru lucrul monastirii Treehstitele.

55

<1742>, mai 16^{*)}

Tij altă carte dată cestui armaș, ca să margă să stei zăpciu asupra oamenilor carii au luat bani pe pîiatră, pentru lucrul monastirii Triehstitele, ca să scoată toată pîiatra.

56

Let 7250 <1742>, mai 16^{*)}

O carte la dumnealui Ștefan Ruset vel păharnic, giudecătoriașul ținutului Vasluiul, pentru un om, anume Ursul din Ciortești, ot Vaslui, care au furat niște vite din Tîrgușor și, puindu-l la închisoare, au scăpat și au rămas fămee lui și cu un fecior a lui la poprială, pe carii cu chezeși să-i sloboadă.

57

Let 7250 <1742>, mai 28^{*)}

O carte la Baenschii vornicul, să margă la sat la Vijniță și să aleagă pentru hotarul unor poeni, Mijbrod și Ocolina și niște lazuri ce sunt în parte lui Ioniță logofătul și să le aliagă, hotărîndu-le, să de mărturie.

58

Let 7250 <1742>, mai 31^{*)}

34 r. O carte dată cestui..., să margă la Dialul <lui> Vodă, la Hîrlău, / și să dei strînsoare împregiurașilor, pentru 24 stupi ce s-au furat a dumisale Catrinii spătăreasa și a fiului dumisale, Costandin vtori spatar, ori să afli tălharii, ori să plătiască paguba.

60¹

Let 7250 <1742>, mai 31^{*)}

O carte de volnicie, ca să margă un om gospod la oamenii carii șăd pe moșie dumisale Costandin Ruset vornicul, la ținutul Tecuciului și, pentru că nu să supun poroncii ca să facă ascultare pe obicei, să aibă a-i aduce aici.

¹ La numerotarea documentelor, din neatenție, am omis numărul 59. Eroarea a fost observată prea târziu și rectificarea ar fi impus modificarea totală, dar aproape imposibilă, a trimiterilor la indici. Îmi cer scuze cititorilor și îi asigur că nu lipsește nici un document din Condică.

61

Let 7250 <1742>, mai 31^{*)}

O carte dată de volnicie slugii cestui..., ca să margă la ținutul Sorocii și pe izvod de vecini ce-ar da dumnealui Costandin Ruset vornicul, să aibă a aduci pe niște vecini aici, care s-ar spuni anume la izvod.

62

<1742>, mai 28^{*)}

O carte dată unui om gospod, ca să margă la un arman ot Botoșani, anume hagi Lehan, care ține o moldoveancă creștină.

Pentru aceasta, să-l aducă aici.

63

Let 7250 <1742>, iunie 15^{*)}

O carte dată unui om gospod, ca să margă la Costin Dar<ie> pitarul și să-l aducă aici, ca să stei față cu un Ion, sluga dumisale vornicului Iordachi Ruset, pe care l-au arătat pitarul Costin cum că este hoț și s-au adus și s-au pus la pușcărie. Și el zice că nu este hoț și este om drept și pitarul Costin l-ar fi pîrît cu năpastă.

64

<1742>, iunie 15^{*)}

34 v. medelnicer, pentru niște țigani / ai dumisale vornicului Costandin Ruset. Pentru care, ori să dei țigani, ori să-l aducă pe dumnealui medelnicerul aici față, de vreme că are a răspunde.

65

Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la un Antohie și la alți soții a lui, ce-au fost slugi la Spătărache, pe carii i-au fost pus la ocol cu pecețile ce-au fost eșit la avgust, la domnie sa Grigore vodă și au mîncat 59 lei 3 potronici un ban. Și, fiind dumnealui Ștefan Ruset vel păharnic cap slujbii, au plătit banii la Vistierie, iar ei s-au apucat cu zăpis cum că or da banii la dumnealui păharnicul și nu i-au mai dat.

Și, pentru aceasta, numai să plătiască acei bani cîți scriu mai sus.

66

Let 7250 <1742>, iunie 18^{*)}

S-au dat carte gospod episcopului de Roman și pe cine va trimite ca să caute prin țară țigani de a sfintii episcopii, sau de a Săcului, să ia cu știre dregătoriului de ținut și să-i ducă să-i dei la episcopie.

67

Let 7250 <1742>, iunie 23^{*)}

O carte dată de un armaș, să margă la Măzărache părcălab de Chișinău și să trimită să prindă pe Manoli, fratele lui Iosip tălhar ce-au ucis pe un sîrb, ca să-l aducă aici, să de samă pentru 50 lei ce au dat samă Iosip, frate-său, că i-au dat din banii sîrbului.

68

Let 7250 <1742>, iunie 29^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să pliniască 40 lei pol de la Costandin căpitanul, ai dumisale Ion Sturza sluger.

69

<1742>, iulie 5^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, ca să aducă niște oameni de pe moșie dumisale vel vistiernicului, de la Perieni, ot Jijie, carii n-au ascultat să facă slujbă pe obicei.

70

35 r. <1742>, iulie 12^{*)}

S-au dat carte cestui copil în casă, să margă să apuce pe un Neculai Herțe, ot Suceavă, care au fost slugă la Tăbîrță și au fost strîngător de niște bani a unor hîrtii de la domnie sa Grigore vodă. Și, pentru rămășița acelor bani, s-au luat o vacă aceștii fomei, anume Ilinca și, trăind bărbatul ei atunce, au mai îmblat ca să-și scoată vaca, apoi, murind bărbatul ei, au rămas ia săracă. Și au mai avut giudecată și la dumnealui Mihalache Sturza, ispravnicul sud Roman și fâmee aceasta nu s-au aflat vinovată, precum arată carte de giudecată ce au dat la mîna fâmeii.

Deci, ori să pliniască și aceie rămășiță, ori să arete la cine au rămas și vaca fâmeii, de unde s-a căde, de acolo să să pliniască.

71

Let 7250 <1742>, iulie 13^{*)}

O carte s-au dat cestui..., să margă la tîrgoveții de Bae și să pliniască 135.000 de șindile, pe care au dat bani dumnealui Aristarh banul, pentru acoperemîntul mănăstirii Sfetii Ioan din Iași și zua au trecut și șindila n-au adus.

Deci, numai să o pliniască.

72

Let 7250 <1742>, iulie 14^{*)}

O carte s-au dat cestui copil din casă, să aibă a mergi la Greceni și la Pelini și să rădice de acolo pe 10 oameni carii or fi mai de frunte

și, împreună cu căpitanul de Greceni, să-i pue în butuci, să-i aducă aici, ca să dei samă pentru un tâlhar ce l-au spânzurat acolo.

73

Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte dată lui Toader armaș ot Tecuci, să-și stăpânească niște moșii de la Tecuci și de la Putna și oamenii ce vor fi pe acele moșii lui să slujască, pe hotărîre de obștie ce s-au făcut și de dînsul să asculte. Și să-și ia și dejma de pe acele moșii mai sus numite, Hănțăștii, Dinganii și Bucureștii și Cîmpurile, din toate, pe obiceiul țării. Iar cine ar ave a răspunde, să vie să ste față cu scrisori.

35 v. *Cărți de stăpînit moșii și țigani.*

74

Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte de volnicie s-au dat egumenului de Mera, să aibă a-și lua chirie de pe o casă, de la Sanda beșlegeasa, ot Focșani, care casă este pe locul mănăstirii făcută ș-au avut și giudecată cu această fămei și s-au hotărît că este casa pe loc mănăstiresc.

75

Let 7250 <1742>, iulie 18^{*)}

O carte de om gospod s-au dat dumisale Iordache Cantacozino biv vel vornic, pentru 4 țigani a dumisale ce i-au fugit.

Unde i-ar găsi, să aibă a-i lua și să-i ducă la casa dumisale.

76

Let 7250 <1742>, iulie 20^{*)}

O carte dată s-au dat egumenului de svînta mănăstire Rîșca, pentru țigani mănăstirii, unde i-ar afla să aibă a-i lua și să-i ducă la ispravnicul ținutului aceluș și, fiind țigani drepți a mănăstirii, cu știre ispravnicului să-l ia și să-i ducă la sfînta mănăstire. Iar de ar ave cineva a răspunde, să vie de față.

Let 7250 <1742>, iulie 26^{*)}

O carte s-au dat lui Gheorghită Gherman, copil în casă, pentru moșiile ce zisă că are la ținutul Eșului, anume Telineștii și Răsăpenii și Lucăcenii, ca să le stăpîniască după hotărîre de obștie ce s-au făcut și oamenii ce vor fi șezînd pe acele moșii a lui, lui să-i facă slujbă și de dînsul să asculte, pe obicei. Și să aibă a-și lua și de a zece de pe moșii, de pre la toți, din toate, pe obiceiul țării.

Iar cine ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul ținutului, cu scrisori ce-ar ave, să li e sama și să le hotărască cu carte de giudecată¹.

¹ Menționat în DRA-II, p. 233, nota 1.

Let 7250 <1742>, iulie 26^{*)}

O carte s-au dat lui Timofti diiacon, Ghiban, de la ținutul Fălciiului, pentru moșiile ce zisă că are, anume Deleni și Șcheopeni și Budăia, ca să li stăpîniască după hotărîre de obștie ce s-au făcut și oamenii ce vor fi șazînd pe acele moșii lui să slujască și de dînsul să asculte, pe obicei. Și să aibă a-și lua și de a zece de pe moșiile lui, de pre la toți, din toate, pe obiceiul țării.

Iar cine ar ave a răspundi, să margă la ispravnicul ținutului, cu scrisori ce-ar ave, să li e sama și să le hotărască cu carte de giudecată¹.

¹ Menționat în DRA-II, p. 233, nota 1.

36 r. Let 7250 <1742>, iulie 26^{*)}

O carte s-au dat lui Costandin Brăescul mazil și lui Neculai Năstacul, ot ținutul Tutovii, pentru moșiile lor ce zisă că au la olatul Grecenilor, anume Boeștii și Luceștii, ca să le stăpîniască după hotărîre de obște ce s-au făcut și oamenii ce vor fi șezînd pe acele moșii de dînșii să asculte și lor să le facă slujbă, pe obicei. Și să aibă a-și lua și de a zece de pe acele moșii, de pre la toți, din toate, pe obiceiul țării.

Iar cine ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul ținutului, cu scrisori ce-or ave, să li e sama și să le hotărască cu carte de giudecată¹.

¹ Menționat în DRA-II, p. 233, nota 1.

80

Let 7250 <1742>, iulie 27^{*)}

O carte s-au dat Sandului Vlaico și fraților săi, pentru a patra parte de sat de Vasilăuți, ce este în ținutul Cernăuților, ca să o stăpîniască după hotărîre de obștie ce s-au făcut și oamenii ce vor fi șezînd pe ace parte a lor de dînșii să asculte și lor să le facă slujbă, pe obicei. Și să aibă a-și lua și dijma de pe ace parte a lor, din toate, de pre la toți, după obiceiul țării.

Iar cine ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul ținutului, cu scrisori ce-ar ave, să li e sama și să le hotărască cu carte de giudecată¹.

¹ Menționat în DRA-II, p. 233, nota 1.

81

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte s-au dat cestui..., ca să margă la Dinul, ispravnicul sud Sucevii și să pliniască de la dînsul doi boi și un cojoc și un antereu și un brîu și o părechi ciobote și o părechi cuțite, care le-au luat el de la Costandin ficiorul Brăduțanului pentru o pricină de o vacă și nu s-au aflat vinovat.

82

Let 7250 <1742>, săptemvrie 10^{*)}

O carte s-au dat unui copil în casă, să margă să cerce țigani de a Șăptiliceștilor și, oriunde i-ar afla, pe izvod ce-ar da și oriunde i-ar afla, să aibă a-i lua să-i ducă la casa lui Ștefan Ene. Iar cine ar ave a răspunde, să vie la Divan.

83

36 v. Let 7250 <1742>, săptemvrie 10^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la Nacul Pupăză și la alte soții a lui, din tîrg din Bae, să le ste zapciu să porniască 30.000 șindile, să le ducă la casa lui Ștefan Eni logofăt, după zapisul lor.

84

Let 7250 <1742>, săptemvrie 19^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la băeși, să pliniască 60.000 de șindile, pentru care au mai mers un armaș și n-au mai plinit și este grabă pentru triaba mănăstirii Triisfetitele.

85

<1742>, săptemvrie 22^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă pe la boierii carii s-au scos la niamuri și lor li s-au ținut în samă la Vistierie, iar cărți n-au vrut să-și scoată de la logofătul Lupoian.

Pentru aceasta, să aibă a plini cîte 2 ughi ungurești, avaelul logofătului Lupoian.

86

<1742>, săptemvrie 21^{*)}

O carte s-au dat cestui copil în casă, să margă la vornicelul de Pătrușeni, ot ținutul Eșului și la oamenii din raie, ca să-i aducă aici cu bună pază.

87

<1742>, săptemvrie 21^{*)}

O carte s-au dat tij unui copil în casă, ca să margă la oamenii de la Rediul Vlădicăi, ot ținutul Eșului și împreună cu 4 liudi ce s-au găsit fără peceți și să-i aducă aici.

88

<1742>, săptemvrie 27^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă să aducă pe Ioniță Coca petrar ot Șchee și pe Irimie din Tîrgușor, care sunt tocmiți la mănăstire Triisfetitele pentru ca să lucrezi.

89

Let 7250 <1742>, săptemvrie 27^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la Saule diiacon ot Deleni, ot Bacău și la un călugăr de acolo, să-i aducă aici.

37 r. *2 cărți de om gospod, să aducă pe niște oameni.*

90

Let 7250 <1742>, octombrie 4^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, ca să margă să aducă aici pe Timoftei Rață, să-și dei sama pentru niște dijmă a dumisale vornicului Costandin Rusăt, pe care au fost el vechil și pînă acum nu ș-au mai dat sama.

91

<1742,> octomvrie 8^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la Mustafa și la alți turci din Lăpușna și să-i aducă aici, ca să de samă pentru jaloba ce-au jăluit Ștefan de acolo, că au mărș în tărie de l-au jăfuit făr de cale.

92

Valet 7250 <1742>, avgust 11

Carte pentru hotarul Miliii ot Cernăuți^{*)}

O carte s-au scris la Miron Gafenco biv ftori stolnic.

Facem știre, mărturie care ați făcut deîmpreună cu Șarban Frunză medelnicerul și cu Gheorghie Pîrvul medelnicerul, pe a doa carte ce vi s-au trimis, pe giudecata dumilorsale boierilor, pentru pricina hotarului Miliei de cătră Ispas, am văzut.

Și, din vreme ce Ispășerii, după giudecata ce li s-au curmat de aici, puind cîteva pricini și lungind, n-au vrut să giure, de care iată că-ți poroncim să mergi la sat, la Milia și să strîngi toți oamenii înainte ta și să chemi față și pe Dumitrașco Tăutul și pe alți razeși de Ispas, carii să vor tîmpla acolo și să alegi patru oameni dintre oaminii de Milia, însă pe carii oameni va arăta Dumitrașco Tăutul cu razeșii săi. Și, di vor giura în sfînta biserică acii 4 oameni de Milia, cum că știu ei din bătrîinii lor, cum că în semnile ce arată ei Milienii, pintr-acele semne să desparte hotarul Miliei de cătră Ispas, să dai mărturie, scriind la 37 v. protocol, ca să-și stăpînească Milienii hotarul său pînă / în semnile acele. Iar negiurînd nici Milienii, atunce să dai mărturie Ispășenilor, stă stăpîniască pînă în semnile ce arată ei, Ispășenii.

Aceasta scriem.

93

Let 7250 <1742>, avgust 26^{*)}

l carte s-au scris la Vrus vel căpitanul di Greceni i la Gheorghii vel căpitanul di Codru.

Jaloba Niculii grecul, ce-au jeluia că, cumpărînd el di la un călugăr dijma unii moșii a mănăstirii Putnii, cînd i-au făcut tocmală, au mîrs călugărul di le-au arătat hotarăle moșiii, iar cînd au fost să strîngă dijma, s-au sculat alți oameni di acolo și l-au poprit di pi o bucată di loc, zicînd că nu este hotarul mănăstirii pe acolo și, luîndu-le dijma, ei au rămas păgubași.

Ce, să caute să ie sama cu călugărul cari au făcut tocmală și de este așa precum au jeluia grecul, ori să dezbată călugării hotarul moșiii pînă undi au arătat întăi, cîn' au făcut tocmală, ori să socotiască cîta dijma i-au lipsit din tocmală. Iar niputîndu-să tocmi nici într-un chip, să-i deplenească de la călugări banii ce-au dat, cinzăci di lei cu dobînda lor și cheltuiala cît s-a adiveri. Însă dobînda din zeci doispraci să să socotească.

94

Let 7251 <1742>, octomvrie 13^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la Naftanail egumenul de Rîșca și, pe izvod ce-i va arăta egumenul anume de oamenii carii s-au mutat de pe moșiile mănăstirii aiurile, cu știrea ispravnicului de ținut
38 r. să aibă a-i lua cu tot / ce-ar ave ei și să-i ducă la urmă, de unde s-au mutat, să-și poarte banii după cum s-au hotărît în ponturi, nime de unde l-au apucat peceteile să nu să clătiască. Și ciobote să ia de om cîte... și nime să nu ste împotriva cărții gospod.

95

Let 7251 <1742>, octomvrie 20^{*)}

O carte s-au dat unui copil din casă, de cii mici, ca să margă să aducă aici pe dumnealui Mihalache Sturza biv vel clucer, ispravnicul sud Romanul, ca să stei față cu tîrgoveții de Roman, pentru pîra ce s-au pîrît.

96

<1742, octomvrie 20>

Altă carte s-au dat tîrgoveților de Roman, ca să să apere de cătră boierii zlotăși ce sunt acolo cu banii peceteilor, să n-aibă a să amesteca la cisla lor, fără decît atîta voe să aibă, care n-a merge la cislă, sau n-a vre să-și dei banii, să-i ste bumbașir, să margă la cislă toți și să-și dei banii.

97

Let 7251 <1742>, dechemvrie 16^{*)}

O carte s-au dat slugei noastre, cestui copil în casă, să miargă la Nicanul egumenul de mănăstire Bogdana, de care am jeluît acest om, Vasilie unghurianul de la Bacău, din sat din Ilieşti, cum că i-au făcut multă sărăcie şi strîmbătate, încă l-au şi bătut. Pentru care ni-au fost mai jeluît omul acesta mai în trecute zile şi pe jaloba lui s-au fost scris soroc gospod la egumenul, ca să vie faţă şi, mergînd el cu sorocul la egumenul, i l-au arătat, iar egumenul încă l-au şi mai bătut şi i-au
38 v. poprit / şi sorocul şi la Divan n-au vrut să vie.

Pentru aceasta, cu ştire ispravnicului de ţinut să aibă a-l lua şi să-l aducă aici, aducînd şi în scris toată pricina lor precum au fost. Nime să nu ste împotriva cărţii gospod.

98

<1742, decembrie>

2 cărţi s-au dat la 2 copii în casă, să aibă a merge şi, pe izvod şi pe zapisă ce li s-au dat pentru datoriele lui Cerchez Suliman, din Chervăsărie, să aibă a plini toate datoriele ce-au rămas neplătite pe mere şi bani gata, cum arată zapisăle lor, iar cine ar ave a răspunde, să vie de faţă.

Iar carii ar fi pe afară, să-i ducă înainte ispravnicului de ţinut să-i ia sama şi ce ar fi drept să pliniască.

99

Let 7251 <1742>, dechemvrie 26^{*)}

Dată carte slugii noastre, cestui..., să fie volnic a merge, pe izvod ce-ar da Nicoli cămăras, de datorii ce are la şaugăei de Ocnă i la alţii de acolo, să-i ie să-i ducă înainte cămăraşilor de Ocnă să le ie sama şi ce-a afla că este driaptă datorie să arete omului gospod, să împliniască. Iar cu care nu i-ar pute aşăza cămăraşii acolo, să-i trimită aici, la Divan.

100

Let 7251 <1742>, dechemvrie 30^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la un copil din casă care s-au trimis cu carte gospod ca să aducă pe Ion Beldiman şi nici păn acum, 15 zile, n-au mai venit.

Pentru aceasta și pe copilul acela și pe Beldiman să-i aducă aici și ciobotile să-și ia acesta de la copilul care s-au trimis mai înainte.

101

43 r. *Mezilurile*

[a. -] Martie 7 dni 7250 <1742>

1 cal și o călăuză unui călăraș de olac, mergînd pînă la Galați.

[b. -] Martie 17, let 7250 <1742>

Un menzil la doi corueri, mergînd la Soroca, de trii cai.

[c. -] Martie 16, <1742>

Un olac la un mîrzac al mării sale sarascher soltan, ca să-i dei cîte 6 cai și 2 surugii, mergînd la Bugeag.

[d. -] Mai 17, <1742>

Un menzil isacciului care au venit cu moscalii, mergînd în gios, la Gălați, să-i dei un cal și un calauz.

[e. -] Let 7251 <1742>, octomvrie 5

O carte s-au dat de olac, de 8 cai și 2 surugii, Hristoscului, mergînd înainte pașii care merge la Hotin.

[f. -] Let 7251 <1742>, octomvrie 5

O carte de olac s-au dat unui om gospod, de un cal și un calauz, mergînd la Focșani.

[g. -] <1742,> octomvrie 7

2 cai de olac și un călăuz la Filip portar, mergînd la Focșani. Voi căpitani de pe la meziluri, pe unde a merge, din conac în conac să-i dați acești cai.

Aceasta poroncim.

[h. -] <1742,> octomvrie 9

2 cai de olac și un calauz la un călăraș de Gălați și un parangoz, mergînd la Gălați. Voi căpitani de pe la menziluri, să dați acești cai.

[i. -] <1742,> octomvrie 9

2 cai și un calauz la doi călărași de Țarigrad, mergînd la Țarigrad.

43 v. Voi / căpitanilor de pe la meziluri, să dați acești cai din conac în conac.

[j. -] <1742,> octomvrie 9

Un cal și un calauz la un ciohodar, mergînd înainte mării sale pașăi. Voi căpitani de pe la meziluri, să dați acel cal din conac în conac.

[k. -] <1742,> octomvrie 11

Șapte cai de olac i un calauz, din conac în conac, la Costandin ușer, mergînd la dumnealui ela agase. Voi căpitani de pe la meziluri și lăcuitorii, pe unde s-ar tîmpla să margă, să dați acești cai.

[l. -] <1742,> octomvrie 8

Un cal și un calauz la Hasan salaor aga, mergînd la Brăila cu mehtupul. Voî căpitani de pe la menziluri, să dați din conac în conac acești cai.

[m. -] <1742,> octomvrie 17

Un cal și un călăuz la un lipcan, mǎrgînd la Hotin.

[n. -] <1742,> octomvrie 17

2 cai și un călăuz la un corier i la un slujitor călăuz, mergînd la Soroca.

102

<1742,> octomvrie 28^{*)}

O carte de volnicie, să meargă la sat Larga, ot ținut Iașului, al dumisale Costache vel vornicul, ca să stea zapciu asupra oamenilor de acolo, să-i pornească ca să aducă niște fîn al dumisale de acolo aicea. Pentru care fîn le-au fost poruncit dumnealui vel vornicul în cîteva rînduri ca să-l aducă, pentru slujba obicinuită și ei, ca niște oameni tari de cap, n-au scultat.

Drept aceia, să le ste asupra și fără zăbavă să pornească fînul, să-l aducă aicea. Să aducă și pe 3-4 oameni de acolo de sat, pe cari-i va arăta ispravnicul dumisale că nu să supun poruncii, să dea seama¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 258.

103

44 r. 1742, octomvrie 28^{*)}

O carte dată unui..., să aibă a merge la satul Grozeștii, pe Prut, la ținutul Lăpușnei, al dumisale Costache vel vornicul, ca să stea asupra oamenilor de acolo, să-i pornească să aducă o sută cară de lemne care le-au poruncit dumnealui să aducă pentru slujba obicinuită, șazînd pe moșia dumisale.

Drept aceia, să le ste asupra și să-i pornească să aducă acele cară de lemne.

Așijderea, să aibă a lua în butuci pe Alexandru vornicelul i pe Toader Bîtcă i pe Miron i pe Frimu și pe Toderașco de acolo, să dea seama pentru ce nu să supun poruncii. Și nimea să nu stea împotriva cărții gospod.

Aceasta poruncim¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 261.

104

[a. -] <1742,>, noiembrie 23

O căruță cu șasă cai și doi surugii la ficio... [sic.]

[b. -] Let 7251 <1742,>, noiembrie 22

Un cal de olac și un calauz la un călăraș de Țarigrad, mergînd la Țarigrad.

[c. -] Let 7251 <1742,>, decembrie 23

Un cal de olac și un surugiu la un călăraș de Galați, mărșind iarăși la Galați.

105

Let 7251 <1742,> decembrie 28^{*)}

Poruncă s-au dat pe la tîrguri, pe unde s-ar tîmpla a mergi acest armaș, ducînd la paza ocnii pe Panait ce-au fost căpitan de arnăuți și pe un copil de arman, să de cîte un car cu boi și cîte 4 oameni de pază, pe unde s-ar tîmpla masul lor.

106

Let 7249 <1740,> octombrie 2

Carte dată oamenilor români și armeni, tîrgoveți ot tîrgu ot Roman^{*)}.

Io Grigore voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dată carte domniei mele oamenilor români și armenilor tîrgoveți de Roman, să fie volnici a popri pe oameni streini sau turci de Roman care vînd pește sărat cu oca de-a mîna, pe toți să-i popriască, ori turci, orice fel ar fi, cu oca să nu fie volnici a vinde, fără decît cu diridicata tîrgoveților de acolo, cu prețul ce s-or pute tocmi.

107

Așijderea întăritură și de la măria sa Costandin voevoda, pentru pește și băcălii, alții streini să nu fie volnici a vinde cu oca, fără cît cei de tîrg.

7243 <1735,> februarie 5

108

Let 7250 <1742,> ghenarie 25

Tij întăritură, de al doilea domnie, tot tîrgoveților ot Roman^{*)}.

O carte la boiarii zlotași, care este cap slujbii la ținutul Romanului i la părcălabul de acolo, pentru jaloba ce-au jeluit moldovenii și armenii târgoveți de Roman, pentru turcii de acolo și alții carii nu-și păzesc neguștoria lor ce au cu mierea și să întind de-și deschid dughene cu băcălii și cu pește sărat și închid hrana acelor de loc carii au vechi dugheni.

Pe carii să-i cheme față și să le ia sama și să le dei poroncă ca să nu vînză cu oca pești în târg, făr cît cu diridicata, cu prețul ce s-or pute tocmi și să-i și oprească.

109

7250 <1742,> martie 4^{*)}

O carte la Dinul biv vel armaș, <ispravnicul> sud Suceava, pentru jalba Ahmet bașii gebegiu de la Hotin, zicînd că are datorie la un egumen ce au fost la Burdujeni, o iapă și niște bani, cu zapis și egumenul acela s-au dus, iar iapa s-au găsit la mănăstire la Burdujeni.

Ce, să aibă a chema pe acel egumen care este acum față și să le ia sama cu dreptate și ce ar fi de-implinit să împlinească și să curmeze judecata, dînd și mărturie.

110

47 r. 7250 <1742,> mai 1^{*)}

Carte dată de om gospod, să margă la oamenii de Răchiteni, satul mănăstirii Treisfetitelor, să dea bani pe 260 căpriori de stejar, cîte 13 parale și pe 100 grinzi de stejar, cîte 8 potronici pe grindă și pe 80 de amnari de stejar, cîte 2 potronici pe amnar, pentru treaba mănăstirii Trisfetitelor. Și lemnul, de lung, de gros, să fie după cum a da vel logofătul izvod cu iscălitura dumisale.

111

47 v. <Înainte de 1604,> octomvrie 25
Let 7251 <1742,> săptemvrie 3^{*)}¹

Suret de pe ispisoc de Irimie Movila vodă, din let 7000 [sic], octomvrie 25.

Înștiințare facem cu această carte a noastră tuturor cui pre dînsa va căuta, sau cetind va auzi. Iată acest adevărat al nostru credincios și

cinstit boiar, dumnealui Toader Movila, fratile domniii mele, fiul răposatului părintelui domniii mele, al dumisale Ioan Movila vel logofăt și a giupînesăi dumisale, Griacăi, nepot Anușcăi și strănepot Marușcăi și dumisale Scripcăi brănișteri...²

¹ Data transcrierii documentului în condică.

² Transcrierea documentului nu continuă. Un regist larg, datat înainte de 1604, în Teodor Balan, *Documente bucovinene*, vol. II, Cernăuți, 1934, p. 64, după Arh. St. Cernăuți, pachet Durnești.

112

50 v. *Carte la dregătoriul Sucevii, pentru să cerce locul Băii.*

Let 7251 <1743,> ghenarie 22^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Dinul, ispravnicul sud Suceava i la Vasile Bașotă postelnic i Ștefan Gherghel postelnic.

Facem știre că, la trecuta vreme, nu de mult, au fost dat jalobă aici călugării de la mănăstire Moldovița, că li s-ar fi împresurînd de cătră tîrgoveții de Bae un loc ce ar fi avînd Moldovița din sus de Bae, arătînd și un uric vechi, de 300 și mai bine de ani și după jaloba lor s-au scris și carte de hotărît de la domnie sa Grigore vodă, scriind la șătrarul Solomon Botez, ca să margă acolo și să hotărască. Dar, neluînd sama bine cum să cade, nici socotind dovada stăpînirii, ce, numai după cum i-au spus călugării, au și prins a hotărî, împresurînd locul tîrgului Băei, încă și din alt hotar au împresurat, din hotarul Rădășenilor și a Verejenilor.

Dar acum, stînd cu toții la Divanul gospod, și călugării de Moldovița și călugării de Slatină, stăpînii Rădășenilor și a Verejenilor, s-au aflat că rău au îmblat călugării de Moldovița și s-au poroncit acestor boiari ca să scoată toate acele hotară de pe unde le-au pus Solomon și să pue alte hotară, pe unde au fost mai înainte, ca să nu mai aibă strîmbătate nici tîrgoveții de Bae, nici călugării de Slatină, căci toate scrisorile ce să făcuse s-au luat de la călugării de Moldovița și s-au stricat.

51 r. *Cărți de mărturie.*

113

Let 7250 <1742,> ghenarie 28

Mărturie de îndreptare vecinătății lui Toader și cu frații lor^{*)}.

Pecetea Mitropoliei

Precum însuși mărie sa vodă au orînduit pe Gavril Pilat și pe Stîrcea, vornicii de poartă, de au luat pe acești oameni, anume Ion Bîrzul ot Schineni, om bătrîn și pe Grigorașco Pandiche din Bogdănești, nepot Bichii și pe Irimia și Sandul din Schineni și i-au dus înainte sfinției sale chir Nechifor mitropolitul Moldovei și au giurat înainte sfinției sale și au priimit și blăstămul sfinției sale, pentru Toader și pentru Lupașco, ficiorii Condrii și pentru Ioniță Giocotă sîn Savin, cum că nu-s vecini, ce sînt oameni de moșie, de pe partea bărbătească.

Pecetea porții gospod

Gavril Pilat vornic glotnîi; Toader Stîrce vornic glîtnîi

114

Let 7250 <1742,> ghenarie 20

Mărturie lui Ștefan vătav^{*)}.

Mărturie de giudecată lui Ștefan vătavul, cu dumnealui Scărlătache clucerul, din luminată poronca mării sale lui <vodă>, înainte dumisale Iordache Rusăt vel vornic. Și au rămas Scărlătache ca să plătiască Sandului 30 lei, prețul unui cal și i s-au pus și zi, pînă la sfetii Gheorghie să-i dei banii toți, acii 30 lei.

115

Let 7250 <1742,> februarie 11^{*)}

Mărturie dumisale Neculai Hristoverghi șătrar, ce-au avut din poronca gospod cu toți tîrgoveții ot Bîrlad, pentru o pricină de 6 ani, de cînd au fost Hristoverghi șătrarul cu niște hîrtii acolo la acel ținut a Tutovii, zicînd tîrgoveții că i-ar fi dat 30 lei împăcăciune pentru flăcăi. Și s-au aflat că îmblă rău și s-au dat rămași, ca să dei pace lui Neculai Hristoverghi.

116

Let 7250 <1742,> ghenarie 15^{*)}

S-au dat mărturie de la dumnealui vel logofătul, Sandului Cărăiman căpitan, de stăpînit a patra parte din giumătate de sat de Zmeești, ce sînt pe Rîșca, ot ținutul Niamțului, din partea de sus, care moșie o trăge Naftanail călugărul sîn Sandului Șăptilici la stăpînirea sa, cu zapis de danie de la Ștefan Cărăiman, din let 7213.

51 v. Aflîndu-să acea moșie vîndută / de Ștefan Cărăiman lui Vasilie Cărăiman, tatul lui Sandu Cărăiman, în urma daniei ce didesă lui Șăptilici, cu giudecată s-au luat din mîna lui Naftanaîl zapisul cel de danie și s-au dat în mîna Sandului Cărăiman, să-și stăpîniască moșia cu pace¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documente, pach. 158, doc. 54; copie integrală în Condica de față, doc. nr. 1047; publicat de Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XXIV, pp. 21-22; regest în Buletinul Ion Neculce, fasc. 1, p. 356.

117

Let 7250 <1742,> februarie 8^{*)}

Mărturia de giudecata dumisale Ion vornicul, ce-au făcut preutul Dumitrache ot Călimănești ș-a lui Ion Dragoș ot Putna, ce-au avut cu feciorii Mîrzacului, pentru furtușag.

118

52 r. Ghenarie 24, la let 7250 <1742>

Mărturie dumisale Vasili Roset medelnicer, pentru datorie unui cîrcimar^{*)}.

Facem știre precum au venit dumnealui Vasile Roset medelnicerul, de au dat jalobă pe o fămei, anume Marie, fămeia lui Chiriac cîrcimar de la Roman, la care au fost dat dumnalui un vas de vin și 2 poloboace de med de i-au vîndut și, vînzînd vinul și medul, n-au vrut să margă la dumnalui să-i măsoare vasăle ce i-au vîndut și să ste la socoteală, ce s-au sculat di-au fugit ș-au îmblat fugare cîtăva vreme. Și acmu, prinzînd-o aici la Eși, au adus-o de față înaintea mea de s-au giudecat și a să curma giudecata aici nu s-au putut, căci ia la măsurătoare și la socotală cu dumnalui medelnicerul n-au stătut.

Și s-au socotit giudecata să fie la dumnalui Radul Răcoviță biv vel paharnic, ca să trimită un om a dumisale împreună cu fămeia, să măsure vasăle și să facă socotala pe prețul ce s-a adivire c-au avut tocmală și, cu ce ar rămîne datoare medelnicerului, să-i plinască dumnalui Radul paharnicul. Și fămeia aceasta zicînd că chizeș nu are precum că n-a fugi, s-au dat pe mîna dumisale medelnicerului, ca să o ducă să ste la socotală și la măsurătoare înainte dumisale pãharnicului. Și după cum s-a alege, să dea și mărturie de socotă.

7250 <1742>, ghenarie 24

119

Let 7250 <1742>, ghenarie 18

Mărturie Moimăscului Vasilie, ce s-au pîrît față cu oamenii ot Rădi, înainte dumisale vornicului Iordache Ruset, vel vistiernicului, șetrarului^{*)}.

Facem știre precum s-au pîrît de față înaintea noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Vasilie Moimăscul, copil în casă, cu Mihălache vornicel și cu Ion Rusul și cu Andrei și cu alții ai lor, oameni de la Rediul Mitropoliei, pentru un stog fîn ce-au mîncat acești oameni cu vitele lor lui Vasilie Moimăscul, an. Și s-au fost apucat că or face 2 stoguri și nevrînd ca să mai facă, s-au și plinit acum cu giudecată de la dînșii, cu această mărturie.

120

Let 7250 <1742>, ghenarie 22

Altă mărturie, tij un stog fîn a lui Vasilie Moimăscului^{*)}.

Vornicul Iordachi Ruset.

Facem știre cum s-au pîrît de față, tij înainte dumisale vornicului Iordache Ruset, Moimăscul cu Gavril Rusul, pentru un stog fîn ce au fost luat acest Gavril bani și nu au mai făcut.

52 v. *Cărți de giudecata boierilor.*

121

Let 7250 <1742>, ghenarie

A Suceviții^{*)}.

O carte de mărturie de giudecata dumnealor boierilor, ce au avut Minidicto nemesnicul de la sfînta monastire Sucevița, cu Iațco jidov ot Botoșani, pentru o casă de orîndă din sat din Iubănești, ținutul Dorohoiului. Pentru care casă întăi au fost jăluit acest Iațco prelu-minatului domnului nostru Ion Costandin Neculai vodă, precum că este a lui casa și călugării îl scot din casă și nu-l lasă să șadă, fiind și vreme de iarnă. Și pe jaloba jidovului au fost scris măria sa vodă la vornicul ot Botoșani, ca să odihniască pre jidovul acesta și vornicul, neluînd sama pre amăruntul...¹

¹ Documentul nu mai continuă.

Let 7251 <1742>, dechemvrie 17^{*)}

Facem știre precum s-au pîrît de față, înainte noastră, Damiiian din sat din Curluceni, ot Lăpușna, sîn Istrati, cu dumnealui Toader Carp medelnicerul, zîcînd omul acesta cum că, încă cînd era acel sat, Curlucenii, în stăpînire răpoosatului Mogîlde Brăescul biv vel medelnicer, cu voe stăpînului satului, au mers cu părinții lui de s-au așăzat într-acel sat și, șăsînd cîțiva ani acolo, ș-au făcut și casă și livadă cu cîțiva pomeți roditori. Iar după ce au încăput satul acela în stăpînire medelnicerului Carp, întăi li-au luat casa și cu heiurile toate, de au dat-o unui fii a dumisale și lui i-au dat altă casă mai proastă, iar apoi li-au luat și livada cea de pomi și cu rodu ei.

La care, fiind de față și dumnealui medelnicerul Carp, n-au tăgăduit cum că nu i-au luat casa și pomeții, numai au pohtit să șă așeză cu omul, atîta pentru livadă, cît și pentru casă, să i le plătiască cum s-a pute așăza și să rămîe medelnicerul Carp stăpîn precum moșiei, așa și casăi și livezii.

53 r. Și așa / i-am așăzat: pentru casă și pentru heiuri de pe giur casăi, să-i de dumnealui medelnicerul Carp omului 8 lei bani, aici pe loc, iar pentru livadă, după ce va merge dumnealui la țară, acasă, să-i de omului o vacă cu vițal alătore și așa să rămîe împăcați și așăzați, atîta pentru casă cu heiurile ei, cît și pentru livada cu pomeții. Și fiind priimiți și așăzați cu aceasta și o parte și alta, noi încă am dat această mărturie a noastră, ca, de ar da dumnealui medelnicerul Carp omului acii 8 lei bani și vaca cu vițalu, să rămîe stăpîn precum casăi cu heiurile ei, așa și livezii cii cu pomi, ca să o stăpîniască cu pace în veci, cu toată roda ei.

Aceasta facem știre.

55 r. *Carte de volnicie hatmanului, să cerce șugubina de călărași hătămănești i de țigani.*

Carte de volnicie a părcălabului pe care l-ar pune hatmanul^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am cartea domniei meli cinstit și credincios boiariul nostru, dumisale Costache Razul hatman și pe cine var socoti dumnealui să pue părcălab hătămănesc, să fie volnic cu carte domniei mele a cerca pentru șugubine și tălhușaguri și alte pricini și vite de pripas la

căpitani și la călărași, la săimeni și la toți țiganii, după obicei și a-i certa și a-i globi fiești pe care după vina lor. Și nime să nu stei împotriva cărții domniei mele.

Let 7249 <1741>, mai 4

124

Însă cu cheltuielile să nu supere goștinarii pe oameni, fără cât fin să li de și mîncare lor ce s-ar întîmpla să aibă omul, iar carne sau grăunță de cai să nu ceară la oamini, ce să-și cumpere cu bani¹.

¹ Fragmentul de document este scris de altă mîna pe spațiul rămas liber în josul paginii.

55 v. *Cărți de mărturie de la boieri.*

125

Let 7251 <1742>, noiembrie 18

O carte s-au dat lui Ioniță Iamandi postelnic, pentru giudecata ce-au avut cu Mămăligă căpitanul, la dumnealui vel logofătul, pentru un bou ce i l-au fost luat Iamandi de 6 ani, pentru pivniceritul a două vase cu vin, zîcînd Mămăligă câți bani ș-au dat și boul i l-au prăpădit.

Iar Ioniță Iamandi postelnicul au arătat o mărturie din let 7249 iunie 2, scriind precum au mai avut giudecată față cu Toader Mămăligă la dumnealui Costachi Razul vel vornic și s-au dovedit cum că Ioniță Iamandi au fost cumpărat pivniceritul în toată țara și Mămăligă, în 6 ani n-au mai căutat ca să-și dei bani și să-și scoată boul și peste 6 ani, după ce au luat moscalii boul, au dat și el banii la alte soții a lui Iamandi.

Și s-au dat rămas Mămăligă, ca să de pace lui Iamandi de pricina acelui bou, iar banii să-și ia Mămăligă de la cine i-a fi dat.

126

Let 7251 <1742>, noiembrie

O mărturie s-au dat Sandului stegari, pentru giudecata ce-au avut cu Toader, tij ot Heci, pentru doi boi ce-au fost cumpărat în anul trecut Sandul de la Toader drept 35 de lei și i-au dat numai 4 lei, iar de alți bani li-au fost tocimala ca să-l mai aștepte pînă a veni dintr-o căraușie. Și vinind cu boei din căraușie, i-au dat bani, numai, neagiungîndu-i 7

lei, n-au vrut Toader ca să-l mai aștepte și ș-au luat boii înapoi și i-au vîndut altora.

Și s-au hotărît giudecata lor, să-i plătească Sandul chirie lui Toader cît au îmblat cu boei în căraușie și Toader să-i de Sandului toți banii înapoi cîți au fost luat pe boi și altă supărare să nu mai facă Toader Sandului.

127

Io Grigorie Ghica voevod, bojiiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, pentru credincios boiariul nostru Costandin Cantacuzino vel armaș, feciorul lui Matei Cantacozino Măgurianul din Țara Românească, care, viind aice la Moldova și fiind boiar de neam, s-au căsătorit aice, luînd iarăși fată de boiar mare, a dumisale Iordachie Cantacozino vel dvornic, s-au făcut pămîntean aice. Și de vreme că cei streini și mutați de la o țară la alta, acolo unde este năzuința lor să cade a fi cercetați și agiutoriți cu mile și cu sprăjăneală de odihna lor, ni s-au părut cu cale a trăi nesupărat acest boiar și iată că m-am milostivit domnie mea și i-am făcut aceste testament a domniei mele de mila ce-am găsit cu cale și, de pe testamentul ce ne-au arătat de la domnia sa Costandin vodă Neculai, din velet 7243, să aibă pentru chivernisala sa, după cum arată mai gios anume: fieștecînd să scutiască văcăritul pe 150 vite cu boi și 100 cai cu iepe și desetina de stupi pe 1.000 stupi și goștina de mascuri pe 100 de bucate și goștina de oi pe 1.000 de oi și pogonăritul de vii pe 20 de pogoane și vădrăritul pe 2.000 de vedre, pe aceste toate nici un ban să nu dea, nici slujbașii să le pue la tabla Visteriei. Așijderea i-am ertat domnia mea și o pivniță cîrcimă în Iași, să fie scutită de camănă, de bezmăn și de boor, de braniște și cepărit, de bani de loc agesc și de toate alte cheltuiiale ce sînt pe alte pivnițe, nemică că nu dea. Așjidirea, 30 liudi streini, nu din cei cu bir din țară, ce ș-ar afla acest boiar, iarăși am făcut milă domnie mea și i-am ertat de toate dările și angăriele, oricîte ar fi pe altă țară, nimic, niciodată mai mult să nu dea, ce numai cîte un ughi de om într-un an, la vremea mucarelului, pentru ca să-i fie acești oameni de slujba casăi sale.

Drept aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori carii veți îmbla cu toate slujbili, domnia mea vă poroncim ca toți să urmați după hotărîrea acestui testament și nicidecum nimine altă supărare să nu-i facă, atîta dumisale, cît și oamenilor dumisale. Și această milă care cu

cale s-au făcut asupra acestui boiar strein hotărîm ca în toată domnia astră să stea nestrămutată, așijderea și după a noastră viață și domnie. Și pe cine va milui Dumnezeu cu domnia aceștii țări, din fiei noștri, au dintr-alții, după datorie a fieștecărue stăpînitor ce să cade a agiutori pe cei streini, poftim, ca să nu surpe mila ce au făcut acestui boiar strein, ce mai vîrtos să întărească, pentru a sa lăudă și vecinică pomenire.

Și am întărit testamentul acesta cu tot sfatul boiarilor domniei mele.

Vlet 7246 <1738>

128

57 r.

[F.D.] <8 octombrie 1741>¹

Pentru rînduiala ciferturilor, precum s-au așăzat țara.

Io Costandin Neculae voievoda, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Tuturor boiarilor și boerenașilor, mazilii i altor dregători, vorniceilor, vătămanilor și tuturor lăcuiitorilor țării vă facem domnia mea în știre că, din voia și bogata mila lui Dumnezău, viind noi domn și oblăduitor țării aceștia a Moldovii, puindu-ne preputernica Împărăție, avînd purure milă de țară și de săraci, întocma ca de o patrie a noastră, pentru folosul tuturor de opștie, după cum din voia și agiutoriul milostivului Dumnezău s-au făcut așăzămînt și orînduite dăjdi Țării Românești, așa dar am socotit domnia mea dinpreună cu ceata boeriască și cu cinstiți și credincioși veliții boiarii domniei mele, întrebînd pe fieșticare din boiari și pe toți lăcuiitorii carii să înternica pe cale, viind domnia mea la scaon și cu toții, cu mare pohtă și rugăciune cerșind și pohtind așăzămîntul dăjdilor ce s-au făcut Țării Românești. Deci, din vreme ce cu voe și cu sfatul tuturor primind acest fel de așăzămînt, vă scriem și vă înștiințăm că asemenea viți avea, după cum în gios mai pre larg în ponturi viți înțălegi, cetindu-să întru auzul tuturor de opștie.

Pentru dajdea văcăritului și a conii, fiind lucru știut că multă pagubă și stricăciuni pricinuește țării, pînă încît lăcuiitorii, neputînd să plătiască văcăritul și conia, vînzîndu-și dobitoacile, să micșura hrana sa, care aduce mare stricăciuni săracilor, s-au socotit de s-au rădicat aceste dăjdi, ca să nu mai fie de acum înainte.

Pentru pogonărit, așijdere mulți din lăcuiitori își părăsia unele și nu să mai adăoge dintr-această pricină și vinul în toată țara să scumpisă,
57 v. care și aceasta mare pagubă țării și / tuturor de obște fiind, s-au socotit și această dajde de s-au rădicat.

Pentru cheltuielile slujbașilor și ale altor dregători care merg pen țară cu trebi și aceste multe mîncăruri și pagube pricinuia săracilor, că cu această pricină da îndămîna vorniceilor și vătămănilor de făce mîncături, cisluid banii îndoîți și întriiți pe săraci, care cheltuielile să adauge cu dajde lor ce o trăge, s-au hotărît și pentru aceasta li s-au rădicat, ca să nu mai facă nimărui cheltuială pin sate măcar preț de un ban, ce fieștecare zlotaș au dregător să cheltuiască cu bani. Boiarul zlotaș, mergînd în sat, orce i-ar trebui de conac, întăi să plătiască cu bani, cu prețul ce să va vinde la țară și apoi să ia, iar să nu strîngă vornicii sau vătămăni conace boiarilor zlotași, ce, de la fieștecare om ce-i va lua, în mîna să-i dei banii și să facă foae, iscălită de preut, de vornicel și de vătămăni, de toată cheltuiala ce-au făcut, însă ce și pe ce și cui, arătînd anume omul de la cine au luat și să o dei la mîna boiarului zlotaș. Asemine, boiarii zlotași să de foae iscălită de dînșii la mîna vornicelului și a vătămănilor de toate pre nume ce-au plătit.

Ce dar, din vreme ce aceste toate dăjdi, fiind de mare stricăciune țării, le-am lăsat domnia mea gios ș-am orînduit patru ciferturi într-un an, adică noemvri, dechemvri, ghenar cifertul dintăi, februar, mart, april cifertul al doilea, mai, iunie, iulie cifertul al triele, avgust, săptemvrie, octomvrie cifertul al patrule. Și, din vreme ce toate dăjdiile țării stau într-acestea 4 ciferturi, să caute tot omul să iasă să-și ia pecete și să între în foae domniască de cislă, atîta casnicii, cît și holtiei de vîrstă, slujitori, păstori, argați, slugi boierești și altora, au di să va numi 58 r. mazil, sau / neguțitorăș, sau curtian, sau căpitan, au oameni streini așazați în țară, au ruptași cămării, au vorniceii și vătămăni, sau ce om sau rufet vor fi, toți să să pue la cislă satului și să-și ia pecete pe fețele lor, afară din boiarii mazili și neguțitorii ce vor fi în foaia domniască pecetluită, acie să nu ia pecete, iar alții toți cîți nu să vor afla în foaia domniască pecetluită, tot omul să-și ia pecete cîți lăcuesc în țară.

Jidovii și armenii să-și ia și ei pecete osăbite și să să cisluiască și ei între dînșii osăbit, iarăși după orînduiala aceasta. Însă cii ce sînt pe la tîrguri să să cisluiască între dînșii cu foae domniască de cislă, iar cii ce sînt risipiți pin sate să-și plătiască pecete sa și să nu să cisluiască cu satul.

Orbii, șchiopii, ciungii, carii nu pot să să hrăniască și holteii carii nu sînt de vîrstă, cine le va da pecete le va plăti banii îndoîți. Holtei de vîrstă ce are casă și este făr de părinți, ca un casnic să să cisluiască și să plătiască pe cîte capete îl va adungi cislă satului. Holtei de vîrstă ce au părinți și șed în casă cu tatăl său, să nu fie volnici a-i puni la cislă

satului, măcar un ban mai mult decît 20 de parali, din vreme că casa aceleuia, cît îi vine după prilejul lor, să încarcă părinții lor la cislă.

Foi de cislă cu pecete domniască s-au dat zlotașilor, ca să de pe la toate satele, să să cisluiască. Însă cislă să să facă pe capitile oamenilor, pe dobitoace, pe vii, pe hrana omului și tot prilejul său și fieștecare cum îl va agiunge cislă cu dreptate să-și plătiască dajde sa. La fieștecare sat s-au rînduit cîte 2 foi de cislă; ce, una dintr-aceste să rămîie, iscălită de boiarii zlotași, la sat și alta să rămîie, asemenea ca
58 v. aceasta, / iscălită de popa și de vornicel și de vătămă, la boiarii zlotași, să o trimiță la Visterie.

La cislă satului, boiarii zlotași, sau vorniceii, sau vătămăanii nicidecum să nu să amestice, afară de oamenii lăcuiitori ai satului, ei sînguri, cu toții la un loc, să-și facă cislă între dînșii, socotindu-să în scris a fieștecarue bucate și tot prilejul și fieștecine să să încarce după putința sa. Dar, de nu vor face așa, cine să va găsi nesupus poroncii și au făcut peste poronca gospod să va pedepsi cu mare certare.

Unde vor fi unul, doi sau trei, au păr la 10 oameni osăbiți, orice fel de briaslă: curteni, căpitani, slujitori, neguțitorăși, pe aceștie pe toți să-i trageți la satul unde vor fi mai pe aproape și să să cisluiască cu satul și cît îi va agiunge după bucate, hrana și tot prilejul lor să-i încarce, iar nicidecum strîmbătate să nu le facă, nici scăzîndu-i mai puțin, nici încărcîndu-i mai mult piste prilejul lor.

Oricare sat mare și cătune, adică lăturași pimpregiur, cu toți în foae domniască de cislă să să cisluiască, iar boiarii zlotași la tabla Visteriei să le scrie osăbit satul și osăbit cătunele, fieștecarile cu numele pămîntului și stăpînului moșiii.

De acuma înainte, fieșticare om, unde și pi ce moșie șăde, acolo să-și dea dajde sa, iar nu să șadă într-un sat și să de dajde la altul sat, nicidecum aceasta să nu mai fie.

Boiarii zlotași nicidecum peceți la călători să nu de, că cine va da îi va plăti pecete întriit. Ci, pe tot omul la satul său să-l scrie, iar vornicelul
59 r. și vătămănul / pe oamenii ce-i va ave călătoriți, pe toți acie, atîta casnicii cît și holtiei, să-i de în scris la boiarii zlotași și să-i scrie la foae de cislă satului, cislindu-i după prilejul lor și pecețile acilora să le lasă la vorniceii și la vătămăni și, cînd va vini călătoriul la satul lui, să-i dei pecete vornicelul și vătămănul, scrise pe fețele lor, că, la cercătură, în urmă, găsindu-să călătoriul făr de pecete de la sate, au nescrisă pe fața lui, va plăti pecete împătrit, iar vornicelul și vătămănul satului aceleuia să va globi cu toată casa și să va pedepsi cu mare certare.

Îndată după cislă și împărțala pecetilor, s-au hotărît cercătură cu mare tărie și oricare nu va ave pecete, sau va avea și nu va fi scrisă pe fața lui, acela va plăti pecete lui îndoit, iar vornicelul și vătămănu satului aceluia cu mare pediapsă să va pedepsi și să va globi.

Boiariul zloțaș mai mult decît 105 parale, adecă 105 de pecete, să nu ia măcar jumătate de ban, nici vorniceei, nici vătămănu mai mult decît banii domnești să nu cisluiască, că cine va lua mai mult va plăti înzăcit. Zloțașul, sau vornicelul, sau vătămănu nicidecum să nu îndrăzniască a lua banii dajdii de la un om pentru altul, numai fieșticare, după cum îl va agiunge cislă satului, în voe domniască să-i de banii.

Nici un om dintr-un sat într-altul de acum înainte să nu să mute, că unul ca acela ce va înbla mutîndu-să să va globi și să va pedepsi.

59 v. Ori oameni răzeși ce șăd pe moșiele lor, acie nimărui să nu fie supuși, nici să lucreză, nici să clăcuiască cuiva, ce să fie pre sama gospod. / Ori oamenii ce vor șide pe moșie boeriască, sau mănăstiriască, stăpînul moșiei aciea să-i stăpîniască și să-i lucreze după obicei, că așa este cu dreptate, iar nu altora. Nici un fel de clacă, nici cheltuele, sau alte supărări ce ave lăcuitorii păr acum de la dregătorii ținuturilor, de la căpitani, de la vorniceei și vătămănu de acum înainte să lipsască acestea toate, în scurt, nimărui să nu mai clăcuiască, nici un fel de cheltuială să nu mai plătiască.

Boiarii zloțași să scrie la tablă satile pe rînd, fieștecăre cu cătunul lui osăbit, cum vor vini, sat după sat, iar nu amestecat, un sat din sus între cele de gios, sau unul din gios între cele de sus. Tabla să facă într-o coală de hîrtie întriagă și într-o față de coală 2 rînduri de nume și fieștecăre sate cu cotunele sale cinuit din gios, iar la margine tablii să scrie fieștecăre sat și cătun și numele pămîntului și stăpînul moșiii aciea și cu soma de liude a fieștecăre sat și cătun osăbit și cotunul de ce sat ține, sciindu-l din josul satului acelu mari, numindu-să ot tam, după cum li s-au dat izvod.

60 r. Tabla ce va aduce-o la Visterie, să scrie zloțașul numele omului, poreclile și numele tătîni-său, după cum scrie în foae gospod de cislă și pe holteii cei de 20 de parale să-i pue la tablă mai gios decît ceialanți casnici, osăbit la fieștecăre sat, / așjidere și la foile de cislă.

Carii din boiarii zloțași nu vor fi sîrguitori asupra slujbei și nu vor sluji cu dreptate, în urmă găsîndu-să la cercătură oameni făr de peceti, au cu peceti nescrisă pe fețele oamenilor, fiind hotărît ca să să facă cu mare tărie cercătură, s-au hotărît răsura ce este să ia să o piarză și să fie lipsit din mila domniască și deslipit de slujba curții. Iar carii s-a pune toată silința și nevoința asupra slujbii cu dreptate și va găsi pre

tot omul, negăsîndu-să spori la cercătură în urmă, fieştecarile osăbită milă după slujba sa va avea de la domnia mea.

Pecetea gospod şi iscălitura mării sale².

¹ Datat după doc. nr. 1807.

² Publicat parţial de Gheorghe I. Brătianu, *Două veacuri de la reforma lui Constantin Mavrocordat, 1746-1946*, în „Analele Academiei Române“, Memoriile secţiunii istorice, seria III, tomul XXIX, pp. 444-447.

129

[F.D.] <1742, înainte de 5 martie>¹

66 v. *Cărţi săborului de la Schitul din Țara Leșască.*

Carte de la soborul mănăstirii Schitului Mare din Țara Leșască, ce-au vinit cătră măria sa vodă şi de pe rusie s-au tălmăcit^{*)}.

Prealuminatului, din mila lui Dumnezeu Io Costandin Nicolae voievoda domn pămîntului Moldovii.

Toate niamurile a curaţilor creştini te fericism şi, după Dumnezeu, te avem mult milostiv, întru toate îndurător, părinte sprijinitor şi păzitori creştinilor, scăpare şi întărire, folos şi adăpostire, puternic, care mîna poate să scoată din adîncime mării. Acolo limbile puternice nu pot a număra ale mării tale îndurare şi bună arătare cătră îndreptătorii fiilor bisericii creştineşti şi cătră niamul pravoslavnic, carii cătră măria ta cu dragoste au năzuit, cercînd mulţimea stelilor şi întru tot numile numind, ca să zicem acel numit ție cu bună arătare şi-ndurare, prealuminate doamne şi-ntru aflarea mulţimii putem a numi şi mai multe dăruiri.

Deci, după cuvîntul Domnului şi urmărînd apostoleşti, prahul ce să lipseşte către picioarele lor luminat va mărturisi la giudecata cea înfricoşată spre nedrecincioasă cuvintele lor pentru Hristos. Deci, după cărările adivărate şi pravul ci să lipeşte de picioarele tuturor celor ce vin şi eu bună îndurare ta vor da mării tale luminată mărturie la giudecata lui Dumnezeu. Că domn bun eşti şi părinte îndurător, înţălept şi credincios şi drept giudecător şi ispravnic casăi domnului.

Deci, această ostenială slava cea prealuminată şi bună lucrarea ta va tăce şi pietrile vor răspunde. Încă de va fi după o scriptură şi bună îndurare cătră sfînta mănăstire şi cătră bisericile Domnului, peste toată Moldova şi cătră toţi pravoslavnicii creştini şi cătră toată înştiinţarea a toată lumea încapi tuturor cărţilor celor scrise. Tu eşti domnul nostru,

67 r. mirul cel de mult preț decît prețul acela a Mariei surorii lui Lazar ce-au uns capul lui Hrisos Domnului, că aceia numai unuia, Domnului Isus au vărsat mir pe cap, / iar măriia ta, luminate doamne, nu numai Domnului Isus Hristos, ce și ucinicilor lui și nu numai pe cap, ce și pe picioarele lor mir de mult preț verși. Maria sora lui Lazar numai o casă au înplut de miros, iar al mării tale miros, luminate doamne, au înplut toată lumea de bună miriazmă, aceasta adică zîcînd că, cu mila și cu îndurările mării tale. Iuda vînzătorul mirul Mariei cel de mult preț în 300 bani îl prețuia: zise, pentru ce acest mir de nu s-au vîndut în 300 de bani, să să dei săracilor? Iar măriia ta, luminate doamne, mirul cel de bună lucrare și-ndurările mării tale, numai acela Domnul Hrisos poate să-l prețuiască, pe care îl prețuiră din fie-și lui milă întru cii 30 de arginți Isus Domnul. Au nu s-au scîrbit astăzi Iuda vînzătorul, precum și atuncea, de grija pentru prețul mirului tău întru bună miriazmă îndurărilor mării tale, ca să să dei săracilor pititindirea, întru domniasca masa mării tale, să mănînce săracii și să să sature, lăudînd pe Dumnezeu și pre măriia ta, luminate domnul nostru.

Neîndoindu-ne, zicînd, ca hananianca cea săracă, Doamne și Dumnezeule și cîinii mănîncă pîine, nu numai fărîmile ce cad de la masa ta cea domniască, că deșchizînd mîna mării tale, sature pe toți, cii buni și cii răi, de voia mării tale, domnului nostru să cîntăm cîntaria lui Solomon. Mirul cel vărsat și numele mării tale și bună miriazma feții mării tale și bună lucrarea îndurărilor mării tale, mai vîrtos din toate prețurile, veniți și vedeți toate marginile pămîntului, de vedeți pe Avraam al doilea, cel iubit în toate părțile, domnul nostru; viniți să vedem pre luminat domnul nostru, ca pre Zacheiu cela ce ș-au dat giumătate din avuția sa săracilor și de am năpăstuit pe cineva întorc împătrit; viniți să vedem pre milostivul samarinian carile au luat întru pază și-ntru-ncredințare sa a Moldovii stăpînire; viniți să vedem că în ranile noastre au turnat vin și untdelemn, aceia este mila și îndurarea mării tale. Pentru aceasta, tot pămîntul strigă ție, mării tale, ca să-ți dei Domnul după inima mării tale și tot sfatul mării tale să să împle. Cine este cel îndrăzneț ca să-ți numere toate îndurările și

67 v. bunătățile / și lucrurile cele bune ale mării tale, premilostivul, luminatul domnul nostru, precum s-au numărat asămănat năsîpul mării! Ce sînt eu vrednic a îndrepta domniei întru slava cea de amiazăzi ce strălucește, cu limba cea pușină și cu mintea cea pușină nu sînt eu vrednic a număra!

Pentru aceasta, multmilostive doamne, priimește aceste sărace cuvinte de la noi plecați robii mării tale de Dumnezeu rugători bătrîni

a sfintii mănăstiri Schitului celui Mare, ca cum ar fi apa cea curătoare ce cură pre picioarele domniei mării tale dintru munții schitului. Caută cu ochii milostivirii spre săracii cea de pre urmă zidiri sfintii mănăstiri Schitului, milostivește-te și miluește, să nu să întoarcă robii mării tale în deșărt dintru buna îndurare mării tale, întru numele lui Isus Hristos, căruia totdeauna ne rugăm ca să fii pre pământ domn tuturor domnilor și domn tuturor domnilor în vecini, din niam în niam și, după domnia aceasta pemintească, în ceri vecinic a împărăți, întru Hristos Dumnezeuul nostru, luminată măria ta.

Preluminatii domniei, milii de la Dumnezeu tuturor bunătăților, cu toată pohta inimii, sănătate pohtim smeriți călugării sfintii bisăricii a Schitului celui Mari.

Partenie egumen sfintii monastiri Schitului, cu toți în Hristos frați de obște mai mici rugători de Dumnezeu.

¹ La 5 martie 1742, Constantin Mavrocordat a acordat scutiri Schitului Mare din Țara Leșească (Arh. St. Buc., M-rea Coșula, pachet III, doc. 1, orig.).

130

68 r. Carte lui Șarban Cantacuzino ce au scris la domnu Costandin vodă*).

De vreme că, din mila lui Dumnezeu, s-au norocit țara noastră cu măria ta a ne fi domn, crez că de obște bucurie va fi tuturor, dar mai mult mie, fiind izgonit din pământul meu, că cu grea pedeapsă și ocară, care vei fi înțeleș măria ta și preasfinta dreptate, care neputînd suferi a mă lipsi din pământul meu.

M-au luat din Iași omul mării sale lui Grigore vodă, cu pază, și m-au dus la episcopul de la Rădăuți, să mă călugărească fără de voia mea, care măria ta, ca bun creștin stăpîn, cearcă sloboade lege ca să facă pă cineva fără de voia lui călugăr, sau creștin măcar. Mărturisească cu frica lui Dumnezeu episcopul de Rădăuți, priimit-am călugărie, au călugăritu-m-am, fără decît portul hainilor mi-am schimbat de sila mării sale, pîn m-au scos Dumnezeu de am scăpat aici, în Țara Ungurească. Ce am avut la casa mea agonisită și de la părinți și bucate și cele mai din lăuntru din casă, toate mi le-au luat măria sa.

Pentru care caz la mila și bunătate mării tale cea creștinească, să-mi giudece cu biserica și, după alegere sfintelor ponturi și tocmele ale bisăricii, să nu fiu mai mult supărat și să iau de la măria ta deșăvîrșit mîntuire, cu judecată, ca să fiu slobod a trăi și a petrece viața mea în stare ce am fost, precum de la singur Dumnezeu s-au dat volnicie

omului a trăi slobod. Mă rog slobozește-mă și măriia ta dintru această pedeapsă, să viu și eu la pământul meu, să sărut picioarele mării tale, slăvind pre Dumnezeu de fericită domnia mării tale.

Și Dumnezeu să păzească pă măriia ta întru ani mulți și fericiți.

Octomvrie 14 dni 7250 <1741>

131

Răspunsul de la gospod la săbor^{*)}.

Sfinția ta părinte mitropolit, împreună cu sfinția ta părinte Levis și cu sfinția lor episcopii și egumenii ce să află aici, să vă adunați să faceți săbor și cum va porunci sfânta pravilă bisericească, după canoanele părinților, să hotărâți și să dați în scris, iscălindu-vă, însemnând din cuvânt în cuvânt capetele pravilii, ca să să vază aieva de iaste volnic ca să să lepede de cinul acesta sau nu iaste, de vreme că la aceasta a hotărî noaăo nu să cade. A-l erta și a veni la patria sa, aceasta 68 v. fiind de la noi, om hotărî. Dar de vreme ce cerire întâi, / să să sloboadă a nu fi în cinul călugăresc, iaste lucru să să hotărască pân pravilă de aceasta, bisericească.

<1741,> octomvrie 15

132

Carte soborului de hotărîrea giudecății.

Prealuminate, preainălțate și întru tot milostive doamne, să fii măriia ta sănătos întru mulți ani cu fericire!

După luminată porunca mării tale, iată că ne-am adunat, dimpreună cu fratele nostru și-ntocma slujitor, mitropolitul Levies și cu iubitorii de Dumnezeu episcopul Romanului și episcopul Rădăuțului și cu cuvioșii egumeni ale sfintelor mănăstiri, egumenul de la Galata și cu egumenul de la Bărnovschie și egumenul de la Trisfetitele și cu egumenul de la Golia și de la Cetățue și egumenul de la Aron Vodă și cu egumenul de la Arhangheli și cu egumenul de la Bărboi și cu egumenul de la Sfetii Sava și egumenul de la Sfetii Ioan și egumenul de Danco, ca să luăm sama pentru pricina călugării lui Șarban.

Pentru care, căutînd și sfînta pravilă, măcar că la pravila nu hotărăște, nici alege pentru aceasta, numai noi cu toții am socotit, de verme că, în vremile trecute, la împărați și la domni și nu numai pre aiurea, ci și la în părțile aceste, de multe ori, pentru multe pricini s-au întîmplat aceasta, de s-au făcut călugări de frica și de sila împăraților,

a domnilor și a dregătorilor și pă urmă nu s-au dat voe ca aceasta, să-și lepede unii ca aceia cinul călugării.

Pentru aceasta, nici noi n-am socotit a da voe să să lepede de acesta de cinul călugării, ce, am socotit să rămîie tot într-acest cin și, pentru mai bună încredințare, am iscălit. Ci, precum va fi mila măriei tale.

<1742,> octomvrie 16

Nechifor mitropolit Moldovei; Leviis mitropolit; Ghedeon episcop Romanului; Varlaam episcop Radauțului; Nictarie egumen ot Galata; Paisie egumen de Barnovschie; Ezechil egumen de Trisfetitele; Gherasim egumen ot Goliia; Neofit egumen ot Cetățue; Damiian egumen ot Sfetii Savva; Agapie egumen ot Aron Vodă; Filaret egumen de Arhangheli; Macarie egumen de Bărboi; Ionichie egumen de Danco; Paisie egumen de Sfetii Ioan

133

7250 <1741>, noiembrie 23 dni^{*)}

69 r. Izvod de vășminte și de odoară ce să află la sfinta biserică gospod du pă poartă.

O evanghelie sîrbească, ferecată peste tot cu argint.

Altă evanghelie sîrbească, care au fost ferecată cu 5 tăblițe de argint și dederă seama părinții că argintul l-au luat un protopop Necolai.

O evanghelie rumânească, cu tăbliță de argint în mijloc.

Altă evaghelie, grecească și rumânească iaste scrisă.

O evanghelie sîrbească cu tipic rumânesc.

2 cruci de argint, una cu zmaț poleită.

1 sicriaș de argint, în care au fost moștele lui sfeti Pandelimon și le-au luat mitropolitul Anton, cînd s-au dus la moscali, moștele.

6 candelile de argint.

1 potir cu discos, cu zvezda, cu lingura, toate de argint.

Un lighian cu ibrice cu medealnice de argint săpate, poleite cu aur, ce le-ai dat măria ta.

1 blid de argint poleit, cu 4 evangheliști, dat de la măria ta, Le-au luat boiarii caimacani de le-am dat lui fertmarșal cu cheile porții.

Alt blid, iar și de anafură, de argint și poleit.

1 falon verde de canavăț, cu flori de fir, dat de măria ta.

1 stihar albastru de belacoasă, cu floricele de fir, iar de la măria ta.

1 falon și un stihar de caftan de boerie, iar de la măria ta.

1 poale de tratapod, verde, de lestă, cu flori de fir, iar de la măria ta.

3 procovețe de hotae, cu flori de fir.

- 1 falon și un stihar și un patrahir de belacoasă verde, cu floricele albe și galbene.
- 1 stihar roș de belacoasă cu floricele, diaconesc.
- 1 falon de hatae, turungiu, cu flori de tot feliu.
- 4 faloane de atlas alb.
- 3 perechi naraclițe.
- 3 patrafire, cu unul de lastă roșie.
- 1 poias cu brînețe de argint.
- 3 dvere de hatae, galbene cu flori.
- Un aurar de belacoasă verde.
- 6 minee muntenești.
- 1 triod poznic.
- 1 triod sfetli.
- 1 apostol rumânesc.
- 1 molitfenic rumânesc, de la măriia ta.
- 1 molitvenic sîrbesc.
- 1 ohtaih.
- 1 paremieri.
- 1 ceaslov moschicesc.
- 30 icoane praznice de la măriia ta.
- 69 v. 3 cărți grecești.
- 1 penticostar grecesc.
- 2 cădelnițe, una de argint.
- 3 policandre: 2 de alamă și unul de sticlă.
- 1 chichiță de argint, pentru sfînta preceștanie, de la Gligore vodă.
- 1 falon de caftan de boerie, de la măriia ta, acmu.
- 70 r. *Cărți de jalobe, 7250 <1741>*

134

Carte de jaloba ce au dat Ion Iamandi biv vel căpitan, pentru Ursachie Bagiura din ținutul Dorohoiului^{*)}.

O carte ce scrie la dumnealui Lupul Balș biv vel medelnicer i la Costandin Cocoran biv vel pitar i la Ion Izmană biv vel căpitan, pentru jalba ce au dat Ion Iamandi biv vel căpitan, pentru Ursache Bagiura din ținutul Dorohoiului, zicînd că i-au luat acel Bagiură, an, doi boi, cu om gospod, pentru dijma unei moșii, anume Conceștii, de la acel ținut, zicînd Bagiura cum că ar avea și el într-aceia parte de moșie.

Ce, să aibă a chema pe Bagiura față și să le ia seama cu amăruntul, cu bună dreptate și pă care îl va afla c-au umblat rău și au luat fără de dreptate, ce s-ar căde cu dreptate să împlinescă.

Așijderea și pentru jalba ce au mai dat lamandi, tot pentru acel Ursache Bagiura, cum că ar fi vîndut acel Bagiura dijma a un loc a lui, zicînd că ar fi moșia lui și i-au mai luat și doi boi a unui om a lui lamandi, cu om domnesc, puind pricină că i-au călcat moșia și i-au stricat locul de finețe.

Ce, pentru toate pricinile ce ar avea, cum s-ar căde cu dreptate să urmeze judecata și cui s-a căde de-implinit să-i împlinescă, dînd și carte de mărturie.

Octomvrie 14, 7250 <1741>

135

Carte pentru apărare casilor dumisale vel spatarului*).

O carte dată dumnealui Manolache Costache vel spatar, pentru apărarea casilor dumisale din Iași, ce le-au cumpărat de la Hagiul, feciorul lui Tănasiu, despre toți boiarii domniiei mele. Și să aibă voe a scoate și pă doftorul Dăpaste den case și nimeni să nu găzduiască în casa dumnealui vel spătarului.

<1741,> octomvrie 15

136

O carte dată unui beșliu, să aibă a merge la Mustafa sînă Tîrziului, ot Huși, să-l aducă aici pentru o pricină ce are cu Husiin și cu Ștefan lamandi postelnic, pentru niște miere ce au luat de la Ștefan lamandi.

<1741,> octomvrie 15

137

O carte de om gospod, să meargă oriunde ar afla pă Marco ce au săzut la Deleni, care au avut fata măritată după Ion Botezatu și acum au jăluit Botezatu cum că socru-său i-au luat fâmeia lui cu furțișagul de la dînsul. Pre care să-l aducă cu fata lui dimpreună, să stei aici de față.

<1741,> octomvrie 15

7 cărți pentru cămară*¹⁾.

Date dumnealui vel căminar și pă cine va pune dumnealui căminar aici în Iași, să fie volnic cu carte domnii mele a strînge și a lua camănă du pă cîrciume mari și mici, cîte 2 bani de vadra de vin și de 70 v. mied / și cîte 6 potronici de cepăritul de bute și de poloboc cîte 3 potronici și de căldare ce face horilcă să ia cîte 2 ughi și 6 potronici răsura. Și de la mesercii ce tae vite să ia cîte 3 potronici de vacă și o ocă de carne, de oae și de capră să ia cîte 5 bani și de miel să ia cîte 2 bani. De teascul de ceară să ia cîte 2 ughi și 6 potronici răsura, de horilca ce vine din sus și din jos să ia cîte 2 zloți și 2 ocă horilcă de cofă și de bute de vin ce s-ar vinde să ia cîte 7 ocă vin de bute, de blănari și de cojocari să ia cîte 2 ughi și 6 potronici răsura de an.

Și nimeni scutelnic să nu fie, ori cîrciumă vlădicească, ori boerească, ori mănăstirească, ori slujitorească, toți să dea camăna după obicei, pă testamentul ce iaste la Visterie și nime să nu ste împotriva cărții gospod.

7249 <1741>, ghenarie 1 dni

Cărțile de dijma mănăstirii Svetii Savii*¹⁾.

Carte dată de volnicie, ca să scrie dijma du pă moșiile mănăstirii, anume Căcăcenii și Braicovul și Sădarțca și Arioneștii și Mișcenii și Saica, la ținutul Sorocăi. Și să-și ia toată dijma din toată pîine, pă obicei și să o dea în seama oamenilor acelor ce vor lucra moșiile și să bată trimisul mănăstirii cîte o clae de fieștecare pîine, ca să ia măsură de cîta pîine va eși di clae. Și acel om ce va lucra moșia să aibă datorie a lua acea pîine la sama lor, să o triere dimpreună cu pîine lor și grăunțele treerate să le dea toți la mîna vornicului de sat, sau la alt om ce s-a întîmpla mai de frunte. La a căruia seamă să va da acea pîine, unul ca acela să fie dator a o împlini la omul mănăstirii.

7249 <1741>, iunie 2 dni¹

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 218-219.

O carte iar a mănăstirii Sfetii Savii, pentru trimisul la moșii*¹⁾.

Carte dată egumenului de Sfetii Savva, ca să fie volnic, pă cine ar trimite, pentru toată dijma moșiilor mănăstirii, ca să o poprească, du

pă care moșii ar fi drepte ale Sfetii Savii. Și nimeni altul să nu să apropie de venitul moșiii mănăstirii, ci numai trimișii egumenului să ia zeciuiala din toate, pă obiceiul pământului.

7249 <1741>, iuni 6¹

¹ Publicat parțial și în DRA-II, p. 219, nota 2.

141

O carte a dumisale Isuf bei, pentru ertare ușurului^{*)}.

Carte de poroncă la Petre vtori armaș și la Necolai căpitanul de la Greceni, pentru cât ușor s-ar face la Cheoi olu, satul dumisale Isuf bei, să aibă pace, fiind dăruit de măria sa Gligore vodă.

7249 <1741>, iulie 29

142

71 r. Cărțile giudelor de țigani gospod lingurari, ca să aibă a-i stăpîni^{*)}.

Carte pentru giudii de țigani gospod lingurari, ca să aibă a-i stăpîni pă toți țiganii de la ceata lui, pe izvodul ce i s-au dat cu pecete gospod și de toate să fie apărați, numai să-și dea birul lor pă an după obicei, după cum scrie la ceialantă carte ce s-au scris aici la cărțile vechi.

Octomvrie 16, 7250 <1741>

143

Carte dumisale Iordache Cantacozino biv vel vornic, pentru niște țigani^{*)}.

Carte dumisale Iordache Cantacozino biv vel vornic, dată de volnicie, ca pă cine ar trimite să fie volnic să apuce pe Drume giudele de țigani domnești, pentru doi țigani ai dumisale, anume Toma și Ion frate-său, pă care i-au luat Drume în chezășie lui, să dea seama cu dînșii cînd ar fi trebuitori dumisale vornicului.

Aprilie 27, let 7249 <1741>

144

Carte de jalbă a lui Gavril vrîncean, pentru o iapă ce-au cumpărat den Țara Ungurească^{*)}.

Carte la starostii de Putna, pentru jalba lui Gavril vrincean, pentru o iapă ce au cumpărat din Țara Ungurească, cu un an mai în urmă cu eșire nemților în țară, de la un nemiș și pă urmă s-au sculat un Radu mocan și i-au luat iapa din mînă, zicîndu-i că ar fi iapa lui, luată de la nemți.

Ci, să-l chame pă acel Radul de față, luîndu-i seama cu amăruntul și, de au cumpărat Gavrilă iapa din Țara Ungurească și avînd dovadă, să-i întoarcă Radul banii ce au dat pă iapă, ori, neîntorcînd banii, să ia iapa din mîna Radului și să o dea lui Gavrilă. Căzînd pricina într-acest fel, așa s-au curmat.

Iulie 23 dni, let 7250 <1742>

145

Carte popii Ion, fecior Nastasiei, pentru niște oameni răzași a lui ot Orășe i a Tofanii Pleșoaii i a lui Ioniță Buftii^{*)}.

Carte la dumnealui Iordache Roset vel medelnicer..., ca să-i aleagă parte lui de moșie de cătră alți răzași și alți oameni moșneni ot Orășe, du pă apa Tazlăului, ot ținutul Bacăului, însă de cătră Andrei Poenariul și frații lui, cu care zisă că au mai avut întrebăciune și judecată la domnia sa Gligore vodă. Și atunci, pă cît au prisosit judecata lor, pă scrisori ce-au arătat ei, s-au fost scris o carte la dumnealui Radul Racoviță biv vel paharnic și la dumnealui medelnicerul Iordache, ca să mergeți acolo și să le luați sama cu dreptate și să le hotărîți moșia, părțile tuturor și, dînd acea carte la mîna Poenarilor, nu s-au ales moșie.

Ci, acum de iznoavă să meargă acolo și cu bună dreptate, pe scrisori ce vor fi avînd ei să le alegeți acea moșie, fieștecărui cît va ținea și să le faceți mărturie în semne, ca să li întărească măriia sa.

Octomvrie 18, 7250 <1741>

71 v. *Cărți ce-au luat de la domn unii și alții.*

146

Carte lui Ile Buzne, pentru o moșie, Balinții, ot Soroca^{*)}.

Io Gligorie Ghica voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

O carte la Anastase vel căpitanul de Soroca, pentru jalba lui Ilie Costandin biv vel vornic de poartă, pentru că, avînd el moșie pă

Nistru, în ținutul Sorociei, anume Balinții și Cremenciucul, drept vadul Iarovii și, fiind acolo, la acel vad, pod leșăsc umblător, s-au fost învoit cu leahul care ține podul și făcea și lui Ilie parte din venitul podului, pentru malul de ceasta parte. Și sculându-se Anastase căpitanul de-au poprit pă Ilie de la pod, i-au luat și venitul podului de la leah și lui Ilie nu i-au dat nimic. Așijderea și pentru orînda acelu loc, zicînd că ș-au găsit Ilie orîndar jidov care-i da prețul orîndării, iar Anastase căpitanul n-au vrut să-l lase să-și pue orîndar, ce au așăzat pe altul, făcînd preț orîndării numai 6 lei.

La care, poruncă pentru pod: căci i-au oprit, bine cu făcut, că nu i să cade lui, nici altuia, să facă alișveriș cu leșii, ci i s-au dat voe lui Ilie Costandin biv vel vornic, de vreme ce este moșia lui drept acel vad, să-și facă el singur pod, cu cheltuiala sa și, după ce-l va găti, de să va învoi Ilie cu Anastase căpitanul, să cumpere venitul acelu pod pă an. Iar de nu va putea Ilie să facă pod cu cheltuiala lui, să-l facă amîndoi denpreună și să împarță venitul din doao. Iar cît pentru orînda lui, să nu să amestece Anastase căpitanul, ci să-i dea pace să-și pue Ilie orîndar pă cine va vrea pă moșia lui.

Ghenarie 6, 7249 <1741>

147

O carte la Hrisoscul biv vel stolnic, ispravnic ot Cernăuți, să împlinescă niște dijmă ce-au luat cu de-a sila Grigore Stroescul de la satul dumneei spătăroae Pășcăneța, de la Ștrăuți.

Octomvrie 16 dni, 7250 <1741>

148

O carte iar la Hrisoscul biv vel stolnic, pentru moșiile iar a dumneei spătăroaiei, ce le-npresoară leșii, ca să le ia seama și să le hotărască.

Octomvrie 16, 7250 <1741>

149

O carte iar la Hrisoscul biv vel stolnic, să împlinescă niște bani de la Andronic armean, ce-au rămas rămășiță cu zapis după niște boi de negoț, ce au cumpărat de la dumneei spătăroae.

Octomvrie 16, 7250 <1741>

150

O carte la dumnealui Ștefan Roset vel paharnic, să împlinească niște mălai, iar a dumneei spătăroaiei, ce l-au mâncat iapele lui Costandin Holban.

Octomvrie 16, 7250 <1741>

72 r. *Cărți de stăpînit moșii și de alte pricini.*

151

O carte la dumnealui vornicul Iordache Cantacuzino, să împlinească niște mălai și 4 stupi, iar a dumneei spătăroaiei, ce i-au stricat porcii lui Pilat.

Octomvrie 16 dni, 7250 <1741>

152

O carte la Ștefan Iane ce au fost logofăt al doilea, să margă să hotărască moșiile dumisale spătăroae, ce are la ținutul Neamțului.

Octomvrie 16 dni, 7250 <1741>

153

O carte de volnicie a dumisale spătăroae, să aibă a-și lua venitul moșii Popricanilor, care iaste în ținutul Iașilor.

Octomvrie 16 dni, 7250 <1741>¹

¹ Original la Arh. St. Iași, Epitropia Sf. Spiridon, Documente, pach. 45. doc. 73: regist, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. V, pp. 57-58, ambele cu data de 21 octombrie 1741. Data de 16 octombrie se datorește neatenției copistului.

154

O carte la părcălabii de Bacău, jalba lui Ion Borundean, judele de la Valea Sacă, să-i caute judecata ce are cu-n Ștefan jitarul de la Rodiana, de vreme că i-au dat un pogon și giumătate de păpușoi să-i păzască și, din paza lui, i-au mâncat vitele păpușoi. Ce s-a cădea cu dreptul să i-l împlinească de la jitar.

Octomvrie 21 dni, 7250 <1741>

155

O carte de volnicie dumisale Toader Palade vel visternic, să cerce pe toți țiganii Ceaureștilor și du pă unde i-ar afla să-i ia la stăpînirea dumisale, de vreme ce dumisale i să cade a-i stăpîni, după giupîneasă. Iar cine ar avea a răspunde, să vie de față la Divan.

Octomvrie 21 dni, <1741>

156

O carte la dumnealui stolnicul Hrisoscol, staroste de Cernăuți, precum au spus vornicul Iordache Cantacuzino că are a patra parte de sat de Costești, la ținutul Cernăuțului, carei din poronca domniei sale lui Gligore vodă s-au și hotărît acea moșie cu oameni gospod și cu răzăși și megiiși și s-au pus și bolovani și acum ore cari den răzeși să fie scos bolovanii, să-i fie lepădat.

Deci, să cerce și să adeverească și, de or fi scos bolovanii, să le dea poruncă să le pue la loc, precum au fost și pă cei ce au scos bolovanii să-i afle cine sînt anume, să ne facă știre.

Octomvrie 19, 7250 <1741>

157

O carte de volnicie dată dumsiale Alexandru Suciul vel comis, să aibă a strînge braniște de vară de la toate cîrciumile cîte să vor afla în Iași și de la bresle, după obicei.

Octomvrie 20 dni, <1741>

158

72 v. 7 cărți de volnicie date iar dumisale Alexandru vel comis, pe cine ar pune, să aibă a strînge de la tot țiganul de her, cîți se vor afla în Iași și pe la alte țîrguri lucrînd la her, cîte un leu pe an de țigan. Carei bani să plătesc țiganilor ce lucrează peste an la grajdul gospod, pentru ca să nu să ia țigani de beilic.

Octomvrie 20 dni, <1741>

159

O carte dată lui Pascale vel ispravnic de curte, să aibă a opri seul de la toate mesernițele den Iași, să nu vînză la alții, făr cît numai la

domnie să să dea tot seul, cu prețul lui pe bani gata, pentru treaba lumînărilor de la curtea gospod.

Octomvrie 20 dni, <1741>

160

O carte dată iarăși lui Pascale vel ispravnic de curte gospod, pă cine ar trimite, să fie volnic a scrie toate bucatele lui Șărban Cantacuzino, boi, vaci, cai, iape, stupi, oi, moșii, vii și toate să le ia pă seama gospod.

Octomvrie 20 dni, <1741>

161

O carte a dumisale Iordache Cantacuzino biv vel vornic, ca să aibă a stăpîni dreaptă moșie, a patra parte den sat den Costești, den ținutul Cernăuților, în semnele după cum iaste stîlpit de hotarnici ce au hotărît acea parte despre răzășii de acolo. Care moșie iaste a dumisale de cumpărătoare de la Apostol Mihuleci căpitanul.

7249 <1741>, iunie 5

162

O carte iar a dumisale Iordache biv vel vornic, ce scrie la Teofil episcop de Huși și la Toader Lambrino biv vel medelnicer i la Neculai Tiron vornic de poartă, pentru niște moșii a dumisale, o bucată de loc den hotarul tîrgului Hușilor și alte părți ce le-au hotărît în trecuții ani și, den pricina oștilor moschicești, luîndu-i-se toate scrisorile și ispi-soacele, să aibă a cerca toate semnele de giur împregiur, pă unde știu că s-au hotărît și-n loc de semne de piatră să facă gropi și cum s-a cădea să facă o mărturie în semne și să o trimiță aici.

Iunie 5 dni, 7249 <1741>

163

2 cărți date dumisale Alexandru Suciul vel comis, ca, pă cine va trimite dumnealui, să fie volnic cu cartea domnii mele a strînge dajdea morilor pe tumbaze cîte să vor afla în apa Prutului i a Siretului i a Nistrului și pe alte ape unde să vor găsi mori pe tumbaze, de moară cîte... pe an, / ori moară boerească, ori mănăstirească, ori turcească, nimeni să nu fie scutit.

Octomvrie 19, <1741>

164

O carte de cai de olac să dea pe la meziluri, câte 9 cai și 2 călăuzi i 2 căruțe, 2 podvoduri la haznao gospod.

Octomvrie 17, <1741>

165

O carte, după jalba Bagiurii, la Iordache postelnicul, capichihaiot ot Hotin, să tragă judecată cu Simion chihae den Berestie ot ținutul Hotinului, pentru 32 lei ce este Bagiura dator lui Simion.

Octomvrie 17 dni, <1741>

166

O carte lui Iordache Haviiar biv vtori comis, să fie căpitan la Trotuș, asupra pașturilor de la Grozești, să poarte grijă după obicei și nimic de la dînșii să nu ia.

Octomvrie 17 dni, <1741>

167

O carte la Paleologa biv vel armaș, staroste de Putna.

Jalba lui Gavril vrîncean, pentru o iapă ce-au cumpărat din Țara Ungurească, cu-n an mai pe urmă de ce au eșit nemții în țară și acum un Radul Munteanu i-au luat iapa, zicînd că acea iapă iaste a lui și au fost luat-o nemții de la dînsul.

Și s-au poruncit, după hotărîrea giudecății aceștie, cum s-au giudecat și alte pricini ca aceasta, de va fi luată iapa cu jacul nemților, cîți bani să va dovedi că au dat Gavrilă, să aibă a-i întoarce Radu Munteanu și așa să ia iapa. Iar neîntorcînd banii, să nu ia iapa.

Octomvrie 17 dni, <1741>

168

O carte de olac lui Ioani postelnicul, mergînd la Petreburcu să-i dea lăcuitorii.

Octomvrie 18, <1741>

169

O carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca, să găsească 2 cai cu chirie și să-i nămească lui Ioani postelnicul, pă care s-au trimis

la Petreburcu, să meargă pã acei cai pãn la Vasilecãu și de acolo să întoarcã caii înapoi și chirie cailor să o dea din banii slujbii. Și să-i dea lui Ioani și umblãtor, să meargă pãn la Chiov, cãruia cheltuiala, dupã obicei, să-i dea iar den slujbã. Și de la Chiov, luînd umblãtorul carte de la Ioani și sosind la Sorooca, să-l trimitã pãrcãlabul tot pã acel umblãtor aici, la gospod.

Octomvrie 18, <1741>

170

73 v. O carte de jalba lui Ionițã Cerchez, copil den casã, la Iordache capichihai de Hotin, pentru doi cai ce-au perit și au gãsit unul la un inicer din Hotin, anume Mahmet și să stea capichihaião să-i scoatã calul.

Octomvrie 18, <1741>

171

O carte de armaș.

S-au trimis armaș la cãpitanul de mezil de la tîrgul Vasluiului, pentru un cal a Barbului, om strein ot București, ce s-au luat de olac ș-au perit de acolo, de la Vaslui, nepurtînd grijã cãpitanul. Și cu giudecata dumnealor boiarilor judecãtori au pus zi cãpitanului, pãn într-o sãptãmîna de zile neaflînd calul, să împlineascã armașul calul de la cãpitanul de Vaslui.

Octomvrie 18, <1741>

172

O carte de volnicie lui Radomițã, să-și stãpîneascã casa de lîngã biserica ungiureascã, care au fãcut-o cu 150 lei agiutor, banii episcopului Varlaam. Și nimeni din oamenii domnii mele să nu fie volnici a gãzdui, ci Radomițã de va vrea să le vînzã, au să le nãmeascã, în voe lui să fie.

Octomvrie 19, <1741>

173

O carte la Dinul armașul i Antohe Caragea, vornicii de Botoșani i Izmanã biv vel cãpitanul, zicînd vel logofãtul cã au avut o priseacã cu

stupi în seama Iorgăi Gîlcă și i-au făcut meșteșug în stupi. Pentru aceea, să caute să adeverească dentru megiași cum au făcut bucatele altora și ce pagubă are dumnealui vel logofătul din pricina Iorgăi și să facă știre.

Octomvrie 22, <1741>

174

O carte la cămărașu de Ocne.

Dumnealui Vasile stolnicul Sturzea s-au jăluit că are un țigan, Dumitrașco ciobotar, ce iaste la Ocnă, pe care dîndu-l acmu lui Costandin Căpotici, s-au dat poroncă cămărașului de Ocnă să-l dea pã mîna lui Căpotici. Iar de va avea ceva a răspunde, să ia seama cu ce dovadă răspund și cum va afla să facă mărturie și să o treacă la protocol și să facă știre.

Octomvrie 22, <1741>

175

O carte la Dinul armaș Cantacuzino i Antohie Caragea, vornicii de Botoșani.

74 r. Ne-au spus dumnealui Sandul Sturzea vel logofătul, precum au dat o somă de bani la mîna lui Pană neguțitoriul den Botoșani, ca să-i bage în neguțitorie și, tîmplîndu-se moarte lui Pană, poate acmu vreunii din datornici / să pue mîna pã cele ce i-au rămas. Și pentru ca să nu pue vreunii mîna să schimbe nescareva bucate, iată au trimis mai nainte pã fiiul dumisale, Ion sulger, ca să cerce pentru cele ce au rămas.

Deci și vornicii, dempreună cu fiiul dumisale cercînd, să aibă a scrie toate a lui Pană și să facă foae iscălită de dumnealor și de tîrgoveți și jidovi și să o trimită cu fiiul dumisale aici la domnie, pãn vor veni și clironomii mortului să să socotească.

Octomvrie 21 dni, <1741>

176

O carte la goștinarii de Vaslui i de Tutova i de Tecuci, pentru 5.500 oi împărătești ce sînt la Vaslui, la Tutova i la Tecuci, care sînt să ierneze în țară, să le dea pace goștinarii, că ei treabă n-au cu acele oi.

Octomvrie 21, <1741>

177

O carte la goștinarii de ținutul Iașilor, pentru 1.500 oi ce au spus Hasan aga, omul casapbașii, că sînt drepte a lui, cumpărate cu banii săi, să le dea pace de goștină, dovedindu-să că sînt drepte oi ale lui.

Octomvrie 21, <1741>

178

O carte la lăcuiitorii den tîrgul Focșanii, pentru vechilu beșleaga de acolo, anume Veli, ce au luat cîte un ort de la toate prăvaliele, fără poruncă. S-au poruncit să întoarcă toți banii înapoi, iar nevrînd să le întoarcă, să meargă la Paleologa, să împlinescă.

Octomvrie 23 dni, <1741>

179

O carte cu tărie la vechil beșleaga, să întoarcă toți banii înapoi, că pe urmă n-a putea să dea seama.

Octomvrie 23 dni, <1741>

180

O carte la părălabii de Soroca, pentru Ruvăl jidovul ot Movilău ce au jăluit că are niște datorie la niște jidovi în ceia parte și au fost mai mărș cu o carte a domnii sale Gligore vodă la părălabii de Soroca, ca să facă zăbor.

Să caute acmu părălabii să să agiungă cu dregătorii de ceia parte, să împlinescă datoria, că, nestînd acie la dreptate, să le spue și aceasta, că n-om suferi a rămîne jidovul păgubaș, ci, după obiceiul marginii, să va plini de la dînșii.

Octomvrie 21, <1741>

181

74 v. O carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca, pentru podul ce-au fost obicinuit a să ține în vadul Movilăului, despre Moldova. De vreme ce s-au stricat, să-l tocmească și să fie în seama lui. cum l-au ținut și alți căpitani de mai nainte.

Octomvrie 23 dni, <1741>

182

2 cărți de înștiințare negustorilor streini i de țară, pentru iarmarocul ce era obicinuit a să face la Tîrgușor, de sfetii Dimitrie, fiind pricină, s-au socotit să nu să facă, ce fieștecare să-și caute treaba. Și una dintr-aceste 2 cărți să aibă a să ceti den tîrg în tîrg, păn la Focșani.

Octomvrie 23, <1741>

183

O carte la Gavril Hăntescul, den satul Trifeștii, a dumisale banului Alistarco, să-l aducă aici, să să judece cu-n odobașă de iniceri ce au venit de la Hotin.

Octomvrie 23 dni, <1741>

184

O carte dată de volnicie lui Iosif vtori logofătul, ca pă cine ar trimite la satul Preuteștii, den ținutul Neamțului, să fie volnic de a lua de a zece du pă moșia ce zice că are, den toate ce ar fi pă moșie, după obicei, iar cine ar avea ceva a răspunde, să vie aici, să stea cu dînsul de față.

Octomvrie 24 dni, <1741>

185

O carte dată dumneei Catrinii spătăroae a lui Iordache Cantacuzino, ca, trimeșind pă judele de țigani ai dumneei, să fie volnic a căuta și a cerca și pă unde i-ar afla țigani ai dumisale împrăștiați, ori în țigani domnești, ori boerești, ori călugărești, să-i ia și să-i ducă la țigani dumisale. Iar cine ar avea ceva a răspunde, să vie să stea față.

Octomvrie 25 dni, <1741>

186

O carte la Paleologa biv vel armaș, staroste de Putna, i la Mitrofan egumenul Sofijeii, pentru că am înțeles domnia mea pentru egumenul de la Radu Vodă den București și pentru alții, jăluind pe proegumenul ce au fost la Radu Vodă, care au venit cu noi aici, de

orecare strîmbătăți că ar fi avînd de cătră dînsul. Scriind la boiarii caimacani den Țeara Rumânească, pîn în 20 zile să să afle egumenul și cu alți ce au pricini de acolo, ca să stea față și să le ia seama și precum s-a arăta dreptate să-i giudece, dînd în scris toate pricinele și să să iscălească.

Octomvrie 29 dni, <1741>

75 r. *Carte de mergere turcilor agi pin țară, că cu bani își vor cumpăra și cărți de alte poronci.*

187

Io Costandin Necolae voievod, bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor lăcuiitorilor ce vă aflați la drumul Hotinului, de aici pîn la Hotin.

Mergînd dumnealui turnagi Mehmet aga Harbutlui la Hotin, am trimis și domnia mea, împreună cu dumnealui, pă Necoli ceauș de copii. Și porunca noastră este, lăcuiitorii de nimic să nu să supere, mezilul cît va trebui cu bani să va plăti, alte trebuințe de mîncare dumisale, cît și a cailor, lăcuiitorii numai să le găsească și cu bani să să cumpere de la dînșii. Și cine ce va da să-și ia bani, prețul, din mîna ceaușului Necolii și ceaușul încă să nu de banii în mîna căpitanilor sau a vorniceilor, făr de cît în mîna omului celui ce va vinde. Și de la sine va lua, să scrie omul acela în dosul cărții cum că au luat plata deplin și anume cîți bani au luat.

Aceasta scriem.

Octomvrie 31 dni, 7250 <1741>

188

O carte la Iordache capichiaiao de Hotin, pentru jalba căpitanilor i a călărașilor de Tabără, cînd trecere inicer agasi la Hotin. luîndu-se cu porunca domnii sale Gligore vodă cai de olac du pă la-mpregiureni de s-au dat de olac, dentr-acei cai au lipsit un cal și. mergînd un surugiu la Hotin, au cunoscut calul la mezelgibașa de acolo.

Ci. Iordache capichiaia să spue pașii și să scoată calul.

Octomvrie 31. <1741>

189

O carte de poroncă la Gheorghită căpitanul de la Bălănești, să să scoale să vie aici, avînd giudecată cu-n lipcan, anume Ali aga, de la raiao Hotinului, pentru 2 cai și doi boi ce au dat seama că i-au furat pă cînd muscalii și i-ar fi găsit la dînsul și are și martori. Că, de nu va veni după soroc, să va aduce cu carte gospod și, de sînt bucatele acele la dînsul, să caute să aducă și bucatele.

Octomvrie 27, <1741>

190

O carte la toți dregătorii și lăcuiitorii, de aici pîn la Focșani, pentru 9 arnăuți ce-i duce un ciohodar gospod ca să-i treacă în ceia țară. Și pentru mîncare lor, atît și a cailor, ce le-ar trebui, întăi să dea bani în mîna omului celui ce va vinde bucatele, apoi să-i dea cele ce i-ar trebui, iar făr de bani să nu dea nimăruî măcar preț de un ban. Și de vor umbla ei ca să să despartă unii de alții, ca să să ducă, într-acel loc unde să va întîmpla, să sae oamenii să-i prinză și, legîndu-i, să-i ducă să-i treacă de ceia parte. Și să ia ciohodarul rāvășale de la cei ce vor vinde, du pă la toate conacile, cum că au luat toți banii deplin pe ce au vîndut.

Octomvrie 31 dni, <1741>

191

O carte la Paraschiv bulucbaș, ca să meargă dempreună cu Vasilache capichihaiiao de la sultan, ca să meargă la Ibraim aga, să scoață teschirelile pentru cară și pentru salahori ce au slujit la Voziia și lîngă hotarnici, deplin și ce va fi poclonul dumisale Ibraim aga să va trimate.

Octomvrie 31 dni, <1741>

192

O carte la Carăbiber vel căpitanul de Dorohoi, jalba <lui> Daud aga de la podul Lipcanilor, ot olatul Hotinului, să-i îplinească 2 vaci, însă o vacă de la popa Ion ot Pomîrla și o vacă de la Carp vornicul de Hudești, care vaci le-au luat ei din mîna văcarului <lui> Daud aga pă vreme muscalilor.

Octomvrie 27, <1741>

193

10 cărți pă la dregătorii i vameșii du pă margine.

Vă înștiințăm și vă poruncim să purtați grijă. oricine ar trece pă acolo, ori în sus, ori în jos, om necunoscut, afară den oamenii noștri și orice fel de limbă ar fi, să-i luați seama ce om iaste și cu ce trebi umblă pă acolo. Așijderea și cele ce ar suna și s-ar lucra pă acolo. ori ce fel de voroave veți auzi, despre Țeara Ungurească, au despre Țeara Rumânească, ori de la lăcuiori, de toate aceste ades și necontentit să ne faceți știre, atîta de oameni trecători, cît și de voroavele ce s-ar vorovi. Că, de vom auzi noi dentr-alții că v-au trecut cineva pă acolo. sau că s-au lucrat ceva și nu ne-ați făcut știre, om trimite om gospod de vor aduci aici.

Octomvrie 29 dni, <1741>

194

O carte s-au dat dumisale cinstit și credincios boiarului a domnii mele, Alixandru vel comis, să fie volnic cu carte domnii mele a merge pre la tîrgurile din țară și pre la toți țiganii ce să vor afla pă la tîrguri șazători cu hrana lor, să aibă a lua cîte un leu pre an, banii grajdului.

76 r. Care bani să iau pentru plata meșterilor țigani / ce lucrează păste an la grajdul gospod, pe obicei pă cum au dat și pân acum, care au dat de alți ani trecuți, să dea și acum.

Octomvrie 21 dni, 7250 <1741>

195

O carte la Costandin vornic de Cîmpullung pentru Papă Ianuș cu oamenii lui ce au venit acolo. Pentru ce să-i poprească acolo, trăgîndu-se să vie aici, la noi?

Ci iată că-ți poruncim domnia mea, să-i slobozi cu toți ai lui să vii aici, să grăiască cu noi.

Noiemvrie 2 dni, 7250 <1741>

196

O carte la toți dregătorii, de aici pân la Focșani, pentru 8 arnăuți ce vor să să ducă, vrînd să treacă în ceia țară. Pentru mîncarea lor, cît și a cailor, ce le-ar trebui, întăi să dea bani în mîna omului celui ce va

vinde, apoi să le dea ce le-ar trebui, iar fără bani să nu dea nimăru
nimic, măcar preț de un ban, dupre cum am și mai poruncit.

Noiemvrie 2 dni, 7250<1741>

197

O carte la Toader Buhuș biv vel clucer, pe jalba lui Filaret
egumen de Sfetii Arhangheli, pentru moșia Băltenii ce iaste pe Prut,
care moșie iaste a mănăstirii și niște oameni de acolo pun pricină că
moșia iaste a lor, schimbându-i-se acum numele Cotul lui Gotar.

Ci, iată că s-au trimis de aici pă Chiașco uricar. Deci, să strîngă
oameni megiași și răzăși, să ia seama și, cum s-a afla cu dreptate, să o
hotărască, puind și petre și să aducă mărturie. Și pentru niște pîine ce-au
luat acei oameni, de va rămînea moșie mănăstirii, să-i plinească și
pîinea mănăstirii ce au luat de dijmă.

Noiemvrie 2 dni, 7250 <1741>

198

O carte la Costandin vornicul de Cîmpullung, pentru jalba Ibraim
bașii de la Hotin, pentru 46 oi și o iapă cu mînz ce au zis că i s-au luat
pă vremea muscalilor.

Să caute să dovedească și cum s-a cădea cu dreptate să hotărască
pricina, dînd și carte de mărturie.

Noiemvrie 3 dni, 7250 <1741>

76 v. *Carte de volnicie vornicului Cantacuzino pentru Movilău și alte
cărți multe i pentru o moarte de un tătar.*

199

O carte a dumisale Iordache Cantacozino biv vel vornic, de
volnicie, ca, pă cine ar trimite la moșia dumisale ce au spus că are la
satul Budele, ce iaste pă apa Nistrului, la ținutul Sorocii, în dreptul
Movilăului, unde să fac iarmaroacile, să aibă a-și lua dijma și venitul
locului du pă tot hotarul, den toate veniturile moșiii, pe obicei. Iar cine
va avea a răspunde ceva, să vie de față.

Noiemvrie 3 dni, 7250 <1741>

200

O carte la Iordache căpitanul de Trotuș.

Iată că am trimis acest plic cu cărți la vameșul de Brițco, care îndată să le trimiți cu țimiraș și de acolo iaste să vie un om, care, sosind acolo, îndată să-l trimiți aici.

Noiemvrie 3 dni, 7250 <1741>

201

O carte dată dumsiale Hasan agăi Ciorbagi, pre care l-am făcut sărdar la Galați și, după fermanul împărătesc ce iaste la noi, să fie volnic cu carte domnii mele a păzi dregătoria lui, să apere pe oamenii lăcuitori despre turcii zulumgii, ca să nu-i lase să facă zulumuri și supărări lăcuitorilor. Și carei ar unbla rău, dînd supărare lăcuitorilor, acelora să le vie de hac și carei or fi mai vinovați să-i trimiță în hiiară aici, la noi.

Însă și dumnealui Hasan aga Ciorbare de la nime nimic fără bani să nu fie volnic a lua.

Noiemvrie 5 dni, 7250 <1741>

202

Pentru moarte de un om ce s-au făcut la moșie Pănășeștii^{*)}.

S-au făcut o moarte de om la moșia Pănășeștii, care iaste în ținutul Eșilor, pă Nărnova.

Trei tîlhari bosneagi, oameni tineri, doi călări și unul pe jos, au mers pă la Răzîna și de la Răzîna la satul Bălăneștii și de la Bălănești au mers la valea Nărnovii și, dînd păste trei tătari, au ucis pă doi tătari, anume bei Ali și pe Husiin, pe moșia Pănășăștii. Carei tătari ce s-au ucis au fost dentr-un sat tătărăsc ce să chiamă Gureclii, a lui Cantemir mîrze.

Noiemvrie 1 dni, <1741>

203

2 cărți, una la părălabul de Soroca, alta la părălabul de Neamț, înștiințîndu-i pentru acești oameni carei să trimet să cumpere cai de la
77 r. iarmarocul / ot Movilău i de la Neamț, pentru treaba mezilului.

Să caute dregătoru să le dea oameni să vie cu caii și păn aici și de aici să vor întoarce.

Noiemvrie 6 dni, 7250 <1741>

204

O carte de volnicie dată odobașei de beșlii, dempreună cu-n beșliu, ca să aducă pă Hasan bașa dempreună și cu o roabă și cu doi turci ce sînt la el la opreală, care i-au luat din mîna părcălabilor de Branîște.

Noiemvrie 7 dni, 7250 <1741>

205

O carte de volnicie să aducă pe..., ce au fugit de aici la Vaslui, pentru pricina fetii unui siimean agesc ce au dat jalbă că au stricat.

Ci, să-l aducă să-și dea seama.

Noiemvrie 11 dni, 7250 <1741>

206

O carte la Manole căpitanul de la Costești, pentru jalba lui alendar Osman, care au jăluit că i-au prins o slugă a lui Manole căpitanul și i-au luat și un cal și i-au stricat și calul și, din pricina lui, i-au perit turcului 117 oi.

Ci, să aibă Manole căpitanul a să așăza cu turcul, au de va avea ceva a răspunde, să vie de față.

Noiemvrie 10 dni, 7250 <1741>

207

O carte dată de volnicie unui armaș, să meargă la Ghenadie dichiu ot Sinești, satul Mitropoliei, și să <aibă> a-l aduce la Costandin Miclescul pitar, să-i ia seama și să dea seama de 5 ughi de aur i 5 parale și pentru doi lei 3 potronici, de pe un car și pentru doi boi ce au dat seama Sandul tîlharul că le-au dat la mîna lui Ghenade. Și aflîndu-se aceste la Ghenade, să le aducă aici, iar de va pune pricină pentru acele, să-l aducă pă el aici, să dea seama.

Noiemvrie 10 dni, 7250 <1741>

208

Altă carte legată, la Costandin Miclescul pitar, tot pentru această pricină, să cerce și d-or afla la Ghenade, să le plinească. De nu, pe Ghenade să-l dea pă mîna armașului, să-l aducă aice.

Noiemvrie 10, <1741>

209

O carte la vornicii ot Botoșani, pentru datoriile lui Pană negușitorul ce au murit și, rămîind dator dumisale vel logofătului cu o seamă de bani, s-au poruncit la acești dregători, ce va fi drept dator să împlinească.

<Noiemvrie 1741>

210

O carte la vornicii de Suceava i la starostele de Cerneți [sic] i la Iliiaș vel căpitanul de Dorohoi.

Noiemvrie 14, <1741>

211

O carte de volnicie juzilor dumisale logofătului Sturzei, să strîngă țiganii dumisale.

Noiemvrie 10 dni, <1741>

212

O carte la căpitani i la dregători.

Pornindu-se de aici dumnealui balgibașa, s-au orînduit și Manole ușar, dîndu-i-se și bani ca să cumpere ce i-ar trebui la trei conace: Răzina, Bariiacul i Chișînău și să ia foae pe <ce> ar cumpăra.

Noiemvrie 10 dni, <1741>

213

O carte la vornicii de Botoșani i la Iliiaș vel căpitanul de Dorohoi, pentru că, spuind dumnealui vornicul Costandin Roset precum la ocolul Botoșanilor, la mijlocul Tăeturii, s-au găsit 2 jidovi și un rus tăiați și junghiați și i-au aflat vornicelul de la Drăcșani cu vornicul de Botoșani i cu Chione căpitanul și au dat știre voao, vornicilor de Botoșani. Pentru care ne-am mirat, cum de nu ne-ați făcut știre. Ce fel de dregători sînteți și ce grijă purtați de nu ne-ați înștiințat, ci am avut știre de la alții?

Ci, să apuce pă-mpregiureni cu tărie și să le dea mare strînsoare, în toate chipurile, numai să găsească ucigașii.

Noiemvrie 11 dni, <1741>

214

Carte dată vornicului Iordache Roset și omului pă care îl va pune vornic la târg la Dorohoi, să fie volnic a păzi dregătoria sa și a apăra pă oameni despre unii și alții, să nu-i supere. Însă de la târgoveți alt nimic să nu ia, fără numai gloabele obicinuite și vitele de pripas orice fel s-ar afla la târgoveți.

Iar vel căpitanul de Dorohoi să nu să amestece acolo, la târgoveți, nici la gloabe, nici la vite de pripas.

Noiemvrie 13 dni, 7250 <1741>

215

Carte de volnicie..., să meargă la Măcărești, dempreună cu oamenii den Măcărești să aibă a prinde pă Bairactar turcul ce șade acolo, să-l pue în hiiară și să-l aducă aici, să dea seama pentru un tâlhar ce s-au prins la Măcărești și, dîndu-să pă mîna lui, el i-au dat drumul.

Pentru aceia, numai să-l aducă să dea seama.

Noiemvrie 10 dni, <1741>

216

O carte la Scarlatache părcălabul de Galați, să meargă să împlinească de la el lei 150, care bani i-au luat în datorie dumnealui Isufache comisul și l-au împrumutat la trebuința lui.

Drept aceia, să îplinească banii de la el și să-i aducă la Isufache comisul.

Noiemvrie 10 dni, 7250 <1741>

78 r. *Cărți de multe trebi.*

217

O carte la părcălabul de Soroca, pentru un rus de la Vasilcău ce au fost zeberit aici pentru pricina unor boi ce au fost zeberit acel rus a unui om din Moldova, mergînd omul cu chirie la Nijna. Și, zeberindu-se

rusul la domnia lui Gligore vodă, s-au trimis acolo la părcălabii de Soroca, ca să scrie acolo la dregătoru Vasilcăului, ca să aşaze pricina aceasta, cum s-a cădea cu dreptate. Căci măria sa va marginea să se liniştească, fără zăboară şi pofteşte ca să se păzească cu dreptate despre amîndoa pârțile.

Noiemvrie 14 dni, 7250 <1741>

218

3 cărți la Paleologa biv vel armaş, staroste de Putna, i la părcălabul de Galați i la vel căpitanul de Codru i vel căpitanul de Greceni i vel căpitanul de Tecuci, dregătorii marginii, pentru că, scriind măria sa Abdula paşa de Bender pentru 5 turci ce-au fugit de acolo, luînd nişte cai şi bani şi altele multe, ca să trimiță pă la toate vadurile cît țin ținuturile lor şi să cerce cu mare tărie şi, prinzîndu-i, să-i pue în hiiară şi cu bună pază să-i trimiță aici.

Noiemvrie 15 dni, 7250 <1741>

219

Carte de înştiințare lăcuiitorilor ce să află de la Iași drumul cel mare în gios, pentru mergire dumnealui Mehmet aga turnagi, precum pentru conacul ce-i va trebui s-au trimis de aici pe... uşer, să-i cumpere cu bani cele trebuincioase şi ei să-şi ia banii pe cele ce-or vinde şi să însemneze în dosul cărții gospod.

Noiemvrie 17 dni, 7250 <1741>

220

O carte la Chirilă i la Mihalache, grădinari de la Fundul Crainii, ot Gredişte, ce au fost a lui Gheorghe căminarul a domnii sale Gligore vodă, pentru o mie căpăţîni de curechi şi alte legumi ce le-au fost vîndut căminarul Gheorghe dumisale Iordache biv vel postelnicul, ca să împlinească aceste legumi de la dînşii.

Noiemvrie 19 dni, 7250 <1741>

221

2 cărți, una Dancului, alta Cetățuii*)

Io Costandin Necolae voevod, bojiiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Voao oameni den Buciumi, carei iaste moșia mănăstirii Dancului și alții ce șădeți pă moșiile Dancului, vă înștiințăm că voi mai nainte, pentru că șădeți pe locul mănăstiresc, făceați mănăstirii clăci și alte poslușanii, la cîte vă poruncia călugării și cu toate acele erați mulțamiți.

78 v. / Dar acmu, domnia mea, pentru ușurința voastră, am rădicat acele și am hotărît cu carte domniiii mele ce am dat la mîna egumenului de Danco, numai 6 zile într-un an să-i lucrați la ce v-ar pune, iar nu mai mult, care aceasta este mare ușurință voao, dar acum, iată că ni s-au jăluit egumenul de Danco, că v-au arătat carte și poronca domnii mele și voi nu priimiți să-i lucrați acele 6 zile.

Pentru care, vă poruncim cu tărie, să căutați să vă așăzați cu egumenul, ori omm gospod, ori boeresc, ori slujitori, oricine și ce obraz ar fi, ce să-i lucrați într-acele 6 zile într-un an. Că, de nu veți supune poruncii și veți umbla într-alte chipuri, om trimite de vă va aduce aici și pre unii vom spînzura și pre alții vom trimite la ocnă.

Ci, dar, să vă supuneți poruncii, într-alt chip să nu fie.

Noiemvrie 18, 7250 <1741>¹

¹ Publicat și în DRA-II, p. 223.

222

O carte la boiarii zlotași cu banii pecetilor de la ținuturi, pentru Papa Ianăș căpitanul, cu casa lui și cu 2 feciori ai lui și cu o slugă a lor, carei viind acmu din Țeara Ungurească, trăgînd la pămîntul acesta, unde ș-ar găsi loc de așăzare lor, li s-au poruncit ca să-i dea pace, cu nici un fel să nu să supere.

Noiemvrie 20 dni, <1741>

223

O carte de poruncă la carei sînt zapcii pă oamenii de la ținutul Eșilor, ca să aducă fin gospod la grajdi, pentru oamenii lui Vasile logofătul, ce-i are la Rediu și la Stîncă, să le dea pace, să nu-i supere, de vreme că sînt de slujba casii lui Vasile.

Noiemvrie 20 dni, <1741>

224

O carte de volnicie unui om gospod, să îplinească 5 lei 3 potronici 4 bani de la Calmuțche, de desetină pe 48 peci ce-au avut la

Suceava biserica ungiurească ot Galați și 3 lei 7 potronici 6 bani de la Gligorie Crupenschie, desetina pe 30 peci ce au avut biserica ungiurească la Bacău, de vreme că au luat rău, avînd aceste bisereci testament de scuteală.

Noiemvrie 15, <1741>

225

Noiemvrie 14 dni, <1741>

4 cărțile dumisale Alistarco *).

O carte de volnicie, să meargă copil den casă, să împlinească 810 lei de la Angheli vameșul ot Bîrlad și 112 pol lei de la Simion vameșul ot Fălciiu, den civertul vămii.

226

79 r. O carte de volnicie unui copil den casă, să meargă să împlinească 640 lei de la vameșii ot Comănești, den civertul vămii.

Noiemvrie 14, <1741>

227

O carte de volnicie unui copil den casă, să meargă să împlinească 240 lei de la vameșii de Hangu, din civertul vămii.

Noiemvrie 14, <1741>

228

O carte de volnicie unui copil den casă, să meargă să aducă pă Lupul Cropenschie pitar, săs tea la socoteală cu banul Aristarho, pentru civertul vămii.

Noiemvrie 14, <1741>

229

O carte de volnicie părintelui mitropolitului, să apere pădurea Rediului de la Turbătești, ot Cîrligătura, să nu-l tae nimenea, fiind prisecile Mitropoliei acolo.

Noiemvrie 9, <1741>

230

3 cărți la Păun căpitanul de Vaslui i la Dumitru căpitanul de Bîrlad și la Dumitru căpitanul de Puțini, pentru un boșneag ce s-au răspuns om Colceac pașii, care n-au avut poruncă ca să ia cal de olac și, neavînd nici o poruncă la mîna lui, pentru ce i-au dat cai de olac?

Li s-au dat poruncă, de acmu înainte, ori măcar cine ar merge de acieș să cerce și, neavînd ferman sau buirictiu, nicidecum cai de olac să nu le dea.

Noiemvrie 19 dni, <1741>

231

O carte la vel căpitanul de Soroca, de jalba lui Andronache cupeț de Botoșani, pentru o fămeie, Anița, de Movilău, de ceia parte, care fămeie au fost gazdă unor catane moschicești și l-au fost jăluit pe dînsul și den cele ce i-au luat să află și la acea fămee.

Ci, să să ajungă cu dregătorii de ceia parte, ca să-i scoată cele ce să află la dînsa.

Noiemvrie 28, <1741>

232

Octomvrie 27, <1741>*)

1 carte la dumnealui Iordache Roset vel vornic, pentru jalba dumisale ce au jăluit pentru 120.000 de șindile ce au dat bani gata în mîna unor oameni de băiași, puindu-și zioa pîn la Paștele ce au trecut și n-au mai adus.

Ci, să le dea poruncă să o aducă făr de zăbavă, iar neaducînd, să le meargă om gospod.

233

79 v. Io Costandin Nicolae voievod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Credincios boiarul domniii mele, Hrisoscol biv vel stolnic, staroste de Cernăuți i Iordache vel căpitan de Coțmani.

Vă facem domnia mea știre că, de cînd ați mers la dregătoria aceia, pîn acum nici un tălhar n-ați trimis, den tălharii ce prindeți la

parte aceia și domnia mea am înțeles că tâlharii ce să prind îi țineți acolo și, luînd de la dînșii cele ce găsiți, pe tâlhari îi sloboziți.

Pentru care, luînd carte domnii mele, să căutați, cîți tâlhari să află prinși și sînt la popreală, pe toți să-i trimiteți aici, cu bună pază și pe cei ce s-or mai prinde în furtișaguri, iar nimic acolo la dregătoria dumneavoastră să nu-i țineți, ci, luînd gloaba pă obicei, pe dînșii îndată să-i trimiteți aici la temniță, scriindu-ne și faptele lor cu amăruntul. Că, de nu veți urma poruncii și om mai înțălege că ați mai poprit vreun tâlhari acolo, sau că, prinzîndu-se, i s-au dat drumul, să știți că veți avea scîrbă de la domnia mea.

Noiemvrie 26 dni, <1741>

[a. –] 1 carte la Dinul biv vel armaș i la Antohe Caragea, vornicii de Botoșani, asemenea cum scrie mai sus.

Noiemvrie 26 dni, <1741>

[b. –] 1 carte la Iliiaș vel căpitanul de Dorohoi, asemenea.

<Noiemvrie> 26, <1741>

[c. –] 1 carte la Costandinache vel căpitan i părcălabul de Soroca, asemenea.

<Noiemvrie> 26, <1741>

[d. –] 1 carte la vornicul de Suceava, așijderea.

<Noiemvrie> 26, <1741>

[e. –] 1 carte la Costandin vornicul de Cîmpullung, asemenea.

<Noiemvrie> 26, <1741>

[f. –] 1 carte la părcălabii de Roman, asemenea.

<Noiemvrie> 26, <1741>

[g. –] 1 carte la Gheorghe vel căpitanul de Codru, asemenea.

<Noiemvrie> 26, <1741>

234

80 r. Io Costandin Nicolae voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la vornicel și la toți oamenii de Murgeni, ot ținutul Fălciului, ce v-ați numit păn acum slobozie domnească.

Vă facem în știre că domnia mea am hotărît de obște, pren ponturile

80 v. rînduielii, / oamenii ce-or șide pe moșiile altora de stăpînul acelu cu moșie să aibă a asculta. Și de vreme că acea moșie, Murgenii, este a credincios boiariului domniii mele, dumnealui Vasile Sturzea biv vel

stolnic, iată că v-am lăsat de acmu înainte să fiți supt ascultarea dumisale, însă cu hotărît nart, precum vom arăta mai jos: într-un an veți lucra de om numai câte 6 zile, ori la ce lucru v-ar pune și pă hrana ce veți avea pă locul dumnealui dijma locului încă veți da, dar afară dentr-atîta cu alte cu nimic mai mult nu vă veți supăra. Și pentru aceia dar vă scriem, de dumnealui stolnicului să ascultați.

Iar tu, Costandine, ce ai fost clucer pe această slobozie, cu satul acesta treabă să n-aibi și să te ferești de oameni.

Aceasta.

Noiemvrie 25 dni, 7250 <1741>¹

¹ Publicat și în DRA-II, p. 224.

235

O carte, iarăși asemenea, la vornicel și la toți oamenii de Giurcani, ot ținutul Fălciului, moșia lui <Scărlătache Costache biv vel clucer>, ce-au fost slobozie gospod.

Noiemvrie 25 dni, <1741>

236

O carte dată, de volnicie, mănăstirii Golăii, să ia dijma pă obicei, de pe jumătate de sat de Berești, de la ținutul Sucevii.

Noiemvrie 25, <1741>

237

O carte a mănăstirii Răchitoasii, scrisă la Paleologa și la Miron Dima și la Ion Pruncul clucer, să meargă să hotărască această moșie, Găgeștii.

Noiemvrie 25, <1741>

238

O carte dată, de volnicie, mănăstirii Răchitoasii, unde ar găsi țigani de ai mănăstirii ce sînt înprăștiați, să aibă a-i strînge la mănăstire și cine ar avea a răspunde pentru acei țigani să meargă la dumnealui Bogdan vel stolnicul, să le ia seama.

Și o țigancă, Maria Hurjuiasa ot Focșani și cu parte ei de feciori, ce au dat seama Gavrilă egumenul de Răchitoasa că este dreaptă roaba a mănăstirii Răchitoasii, încă să aibă voe să o ducă la mănăstire.

Noiemvrie 27, <1741>

239

O carte, iară a mănăstirii Răchitoasii, scrisă la Negre Apostol biv vel căpitan, pentru o hotărîtură ce-au făcut an la Triponești, la ținutul Tutovei.

Să meargă de iznoavă să ia seama, de vreme că egumenul de 81 r. Răchitoasa jăluește că Triponeștii / au îmblat în trei bătrîni, iar el, trăgînd cu funea în 4 bătrîni, au îngustat locul mănăstirii. Ci, de iznoavă să ia seama și să îndrepteze.

Noiemvrie 28, <1741>

240

O carte mănăstirii Răchitoasii, scrisă la Pătrașco Catargiul biv vel pitar i la Păntelei Știucă, pentru moșia ce are Gavril egumenul de Răchitoasa, după unchiul său Zaharia cămărașul, la Sîrbii de Sus, în ținutul Putnii și s-au hotărît de Costandin Balș medelnicer și, peste hotărîtura aceia, au mers Pătrașco și Știucă și au făcut altă hotărîtură, pe o carte domnească ce le-au dus popa Dimoftie.

Să caute mărturie ce-or fi dat la popa Dimoftie, să o ia înapoi și pietrile ce-or fi pus să le scoață și să rămîie tot pe hotarnica lui Balș. Iar cine ar avea a răspunde, să vie la Divan.

Noiemvrie 28, <1741>

241

Io Costandin Nicolae voievod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Voao, lipovenilor de la Hîrlău, vă facem știre, de vreme că ne-au dat jalbă unii din lipovenii voștri că s-au dat peceți și la călugării voștri; și pentru aceasta iată că vă poruncim, viindu-vă carte domnii mele, să vă dați unul altuia, că voi îi știți care pă unde să află și să vă alegeți zece oameni dintre voi, și bătrîni și teneri și den preoții voștri ce-or fi mai de ispravă și să veniți aici, ca să vorovim cu voi și vom pune la o cale.

Noiemvrie 28, <1741>

O carte la Chiașco uricar și la Ciohoran căpitan.

De vreme ce ne scrieți că egumenul au venit acolo și, neînțelegînd de voi, n-au vrut să aștepte pînă veți hotărî, fiind și vreme de ninsoare 3-4 zile și au lăsat scrisorile iar la oamenii lui, să căutați să hotărîți și cu vechilii lui și pe scrisori.

Numai hotărîtura voastră să fie dreaptă și bine așezată, ca, de s-ar mai întîmpla pînă urma voastră să cerce alții, să nu vă găsească pricină de 81 v. nedreptate. Și de nu sînt / scrisori în semne la nici o parte, să socotiți și după starea locului și mărturiile megieșilor, luînd o lumină și dentr-aceste. Și, după cum veți găsi drept, așa să urmați și ce veți afla că au luat rău acei dijvari să pliniți.

Dichemvrie 1 dni, 7250 <1741>

Carte dată Ciohoranului căpitan, pentru un Serghie Suruceanu. Un<de> l-ar afla, cu știrea dregătorului de ținut să-l prinză și să-l aducă aici, la judecată, să dea seama pentru 2 cai ce au vîndut ai Ciohoranului în 84 de lei și au fugit la Movilău.

Dichemvrie 1 dni, <1741>

Suret scos după un zăpis jidovesc.

Octomvrie 14 dni, <1741>*)

Adecă noi căpitaniii breslii și împreună cu toată breasla noastră, de la mic pînă la mare, am socotit toți cu voința noastră pentru acest obicei nou care s-a făcut de să face baștaroste cu arcale pe la boiari și apoi s-au făcut, în urmă, iarăși staroste al doile, tot cu arcale.

Deci, acum am socotit toți, de la mic pînă la mare, să lipsească acest obicei nou, pentru că am avut mare sărăcie și multă rușine am tras pentru acest obicei, avînd mare pizmă, carei dentr-această pizmă s-au făcut mare gîlceavă și hahamii între noi, de ni s-au făcut mare pagubă. Deci, noi cu toții ne-am strîns la școală și am socotit cu mare blestem și cu afurisării și cu mare gloabă, ca cum acest obicei să nu mai fie niciodată între noi, numai să fie staroste de rînd, din an în an, pînă obiceiul cel vechi, pentru să fie de slujba mării sale lui vodă și a țării. Dar nici acei starosti ce s-or pune scutiți să nu fie, ci să-și dea fieștecă birul său.

Iar de acmu înainte, cine s-ar mai scula păste acest zăpis și tocmeală a noastră, ca să pue vro pricină asupra noastră și asupra hahamilor, să fie de blestemul ce s-au pus și de mare gloabă, să dea la Visterie mării sale lui vodă 50 ughi ungurești și la școală 50 lei și să petreacă mare urgie.

Și această tocmeală s-au făcut cu voe tuturor breslașilor care mai jos să vor iscăli și s-or pune și degetele.

Let 7250 <1741>, septemvrie 24 dni

Ursul staroste; Minas staroste; Leiba staroste; Iosif sin Ursul staroste; Marco zet Iacob; Lazăr zet Solomon; Leiba Hotinceanu; Leiba zet Ursul; Cerbul sin Moisi; Cerbul brat Boroh; Lupul Moisi; Smil Saun; Naftulei; Leiba sin Minas; Minas zet Leibii; David; Viniamin; Iancul; Avram cravu; Cerbul; Novac; Minas ot Soroca

245

82 r. 1 carte la părcălabii de Galați, la Iordache Edreneliul, i la Scarlat, pentru niște bolovani și alte lemne ce au rămas la vadul Galaților, den lemnul ce era să meargă la Voziia și s-au dat dar la trei mănăstiri: la Precista i la Sfeti Nicolae i la Mavromul, de Grigore vodă, să caute să lase pă egumeni să rădici lemnul.

Dichemvrie 8, <1741>

246

1 carte la vel cămărașul de Ocne, Costandin Palade clucer, să dea 69 lei 2 potronici la trimisul preoților de la Șchie, miluire ce s-au <dat> cu hrisov de la măriia sa vodă.

Dichemvrie 8, <1741>

247

1 răspuns la vornicul Costache și la sărdar, pe carte ce-au scris la măriia sa vodă, pentru Gheorghe și soru-sa Ana, den satul Strășenii ot ținutul Lăpușnii, ce au fost în pricină de curvie cu niște turci, că bine au făcut de i-au trimis aici și pe fapta lor își vor lua plata.

Numai și pe o jidovcă de carii scriu dumnealor că este asemene acestora, pe acee încă să o trimită aici.

Dichemvrie 8, <1741>

248

Carte dată la om gospod, ca să împlinească de la Zamfir 200 lei, datorie lui Anastase căpitanul, ce i-au făcut bine și zioa i-au trecut.

Dichemvrie 8, <1741>

249

Carte de volnicie unui copil den casă, să meargă la niște bejenii ce le-au poprit la Ciuhur Ciohoranul căpitanul, vrînd să fugă în raia și să le aducă aici să dea seama de unde au fugit și pentru ce au fugit. Și să zică și Ciohoranului, să vie și el aici.

Dichemvrie 9, <1741>

250

O carte la episcopul de Roman, să trimită un Penticostar pe românie.

7250 <1742>, mai 8

251

83 r. *Împărțala Volcenceștilor cu Stroescul Gligoraș.*

Împărțala Lupului Stroescul, care să trage din ficiori și fetile lui, cu moșii ce sînt de pe Lupul Stroescul, pentru care moșii au mai avut împărțala în anul let 7245 februarie 1 și, eșind o samă dintr-acele moșii rele și cerînd ei de iznoavă împărțală, ni-au orînduit pe noi, cu poronca gospod, ca să le luîm sama și să-i împărțim¹.

Valet 7250 <1742>, iulie 28

Ficiorii Lupului Stroescul care au fost anume:

Ion, Dumitrașco, Iordache, Alexandra Tăutuliasa, Nastasia, Antimia, dintre carii, acești 3 frați, Iordache i Nastasia i Antimia au fost sterpi. Iar pe Ion Stroescul, fratile cel mai mare, l-au osăbit sîngur tatăl lor, Lupul Stroescul, cu carte de moșie, dîndu-i giumătate de sat de Stroești și, hotărîndu-l cu zăpăsul său, să nu să amestice la alte moșii, au rămas cu parte sa, numai din parte celor 3 frați sterpi i s-au scos și lui o părțice, precum va arăta mai gios.

Moșiile Lupului Stroescul, care s-au lămurit să fie bune și fără di pricini:

- 83 v. – Zubranețul sat întreg;
 – Toporăucicul, pe Nistru, sat întreg, care să chiamă acum Mosăiriuca;

– a patra parte de sat și giuătate de altă a patra parte de sat de Cincău;

– părțile din Nărmuriți, care să face, fără doi jirebii, giuătate de sat;

– o parte din Herțe. Aceste toate sînt în ținutul Cernăuților.

– Giuătate de sat de Calna, din ținutul Sucevii.

Cui ce s-au vinit dintr-aceste moșii:

– giuătate de sat Zubranețu, cu un heleșteu întreg și cu vad de moară și giuătate de sat de Toporăucic să fie parte Alicsandrei Tăutulesei, pentru că acesta sat zic că să fie cumpărat de Lupul, Stroescul cu giupeneasa lui cea dintăi, îma Alicsandrei și au fost dat zestre giuătate dintr-acest sat lui Pătrașco Tăutul și fiicii sale Alicsandrei și au stăpînit-o Tăutul și de la Tăutul, gineri-său Sandul Volcinschi. Și apoi, giuătate de sat de Zumbraneț, cu alt heleșteu întreg, cu vad de moară și giuătate de sat de Calna și părțile din Marmuriți, cu heleșteu și cu vad de moară, să fie parte lui Dumitrașco, tatăl lui Grigoraș comis. Și măcar că este făcut Dumitrașco Stroescul cu altă giupîneasă ce au avut pe urmă, anume Rucsanda fata lui Ionașco

84 r. logofătul, dar fiind fată, / pentru aceia i-au pus parte mai mare;

– a patra parte din Cincău și cu giuătate dintr-altă a patra parte și parte din Herțe să fie pentru datoriile ce au rămas dator Iordache Stroescul și care din nepoți vor plăti acele datorii, acia să stăpînească aceste părți;

– Nastasie cu Antimie, carele au fost stărpe și au arătat ficiorii lui Holban un zapis de la Nastasie, scriins că au dat danie parte sa din moșie nepoatei sale Paraschivei, înma Holbăneștilor, ca să o țină păr la moarte ei și după moarte să o grijască;

– așjidire și ficiorii lui Potlog, nepoți de fată Alicsandrei Tăutulesei, au dat samă că au avut și ei zapisă de dani de la mătușă lor, Antimie, pe parte ai. Și măcar că s-au adevărit cum că Nastasie, după ce au făcut danie aceia, nu s-au putut sprijini la casa lui Holban, ce s-au dus în Țara di Gios, di i s-au tîmplat și moarte acolo, pe mîni streine, așjidire și pentru Antimia s-au adevărit că, pe cînd au fost făcut acea danie, au fost eșită din minte, care nu era de ținut în samă. Și măcar că zapisul ci era făcut de Nastasie Paraschivii Holbănesei au fost stricat de frați și de alte rude, de Macreiu staroste de Cernăuți, dar fiind

84 v. mai pe urmă întărit cu o carte a măriei sale / Mihai vodă; așjidire și pentru Antimie, măcar că era eșită din minte, dar din vreme că au ținut-o Potlog, di au murit în casa lui, am socotit di li s-au făcut și acestora cîte o părțice, giuătate de sat de Toporăucic, să fie parte lor

amîndurilor și dintr-acea giuătate de sat să ție ficii lui Potlog giuătate și ficii Paraschivii giuătate.

Alte părți ci au arătat că mai au de moșie unchiu-său Lupul Stroescu, care părți unile sînt și înpresurate dispre alții, dar dedită samă că au dresă și li-am pus la parte, ca să-și cerce și să-și dizbată cineși parte sa:

– părțile din sat din Novosiliță, tij ot Cernăuți, care mai nainte s-au chiebat Ursuriicolesă, cumpăratură Lupului Stroescu, aceasta am socotit să fie în parte nepoților lui Ion Stroescu, care au fost diosăbit cu parte sa din moșii de tată-său, precum am arătat mai sus și toate aceste părți li-au fost dat și la împărățala dintăi;

– parte din Stănești, ținutul Sucevii, tij a nepoților lui Ion Stroescu;

– a tria parte de sat din Hilipești, ținutul Sucevii și toate părțile din Negotești și parte din Pomîrla, ce sînt la Dorohoi, să fie a lui Gligoraș 85 r. / Stroescu comis;

– Revnova, la Cernăuți și o parte din Mamornița, din partea călugărilor, din a patra parte a trie parte, să fie în parte nepoților Alicsandrei, iar pentru cheltuielile lor, cum a socoti mărie sa vodă.

Vasilie pisal.

Ștefan Tăbîrță jitnicer; Miron Gafenco biv vel stolnic; Ștefan Gherghel postelnic

Dumitrașco Tăutul; Gavril Volcenschie; Andrei Potlog; Costandin Holban

Neodihnindu-să Gligoraș Stroescu comis cu împărățala aceasta mai sus arătată și eșind la Divan, ne-au orînduit mărie sa vodă de am mai luat sama și am găsit că împărățala aceasta este bună, făcută cu dreptate și pe aceasta am hotărît să să odihnească, în care am iscălit și noi,

Nechifor mitropolit²

¹ Documentul a fost început, cu alt scris, pe f. 82 v. și întrerupt, pentru a fi reluat pe f. 83 r.

² Publicat în rezumat, după ms. nr. 237, în T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. VI, București, pp. 135-136.

Let 7251 <1742>, octomvrie *)

Carte de poprit s-au dat pe răvaș călugărilor de Modovița, ca să poprească moșiile ce-au zis că au la Fălciu, pe scrisori ce-au arătat, iar cine ar ave a răspunde, să vie de față.

85 v. Let 7251 <1742>, noemvrie 5^{*)}

O carte s-au scris la Iordache vel căpitanul de Codru, ispravnicul ținutului Fălciului, pe jalba lui Gherman egumen de mănăstire Moldovița, care au jăluit că are mănăstire niște moșii cu bălți, acolo, la Fălciu, anume Blizceatul și Blizcețul și poiana Brumariul și Budoielili și cu altile de pen pregiur, pe care au arătat și scrisori, dar, nedîndu-le mîna să li mai caute, au pus alții mîna pe acele moșii și le stăpînesc rău.

Pentru care, iată că-ți scriem, viind acolo trimisul egumenului cu carte gospod, să trimiți un om de ispravă, ca să margă împreună pe la acele moșii și să adivereze acele moșii, în Cele 2 Ceasuri sînt, au afară și cine le stăpînește și cu ce și cum s-au chemat mai înainte vreme și cum să chiamă acum, întrebînd de oameni bătrîni megieși de acolo. Cum vei adevveri, să avem știre cu mărturie, scriind la protocol.

<1742>, dichevrie 8^{*)}

Altă carte, tij la căpitanul de Codru i la Toader Jora stolnicul.

Îți facem știre pentru moșiele mănăstirii Moldovița, ce are acolo la Fălciu, pentru care, pe scrisori ce-au arătat aici, și s-au scris mai în trecute zile ca să cercei de rîndul acelor moșii și acum am văzut și mărturia ta, pe cum ați cercat și ați aflat și cine le stăpînește.

86 r. Ce, iată / îți mai scriem, să chemați față pe acii ce stăpînesc acele moșii și să luați sama cu amăruntul, pe scrisori ce vor arăta o parte și altă și pă cum s-a căde cu dreptate să giudeci și să dai mărturie. Iar cu care nu i-ați putea așăza acolo, să le pui soroc și să-i trimiți aici cu carte de giudecată, ca să avem știre.

87 v. *Carte la starostele de Cernăuți, pentru turci făcători de rele, prinzîndu-i, să facă știre capichihaii de Hotin.*

Let 7251 <1742>, săptemvrie 9

Scriem domnia me la boiariul nostru Hristoscul Vlasto, starostele de Cernăuți, sănătate.

Cartea ce ni-ai trimis am luat, cele scrisă am înțăles. Și pentru acei turci făcători de rele, carii luînd o fată cu sila i-ați prins și i-ați

trimis aici, bine ați făcut. Numai, altă dată, turci ca aceștia făcători de rele, prinzându-i cu beșliaga, să nu-i mai trimiteți aici, ci să faci știre la capichiaha de Hotin, ca să spuie dumisale agăi și dumnealui aga va trimite de-i va lua de acolo și le va veni de hacul lor. Căci, trimițându-i aici și ei fiind de Hotin, iar acolo vom să-i trimitem și noi, că, fiind hotincii, acolo să cade să-i trimitem, nu-i putem trimite aiurile și cu trimisul lor să fac cheltuielile. Și, precum am zis, dumneata de acum înainte așa să urmezi.

Aceasta i zdraviem.

256

88 r. Cărțile de goștina de oi, precum s-au socotit într-acest an și s-au strigat la cochii vechi^{*)}.

Io Costandin Necolai voievod, bojiiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele goștinarilor de ținutul..., să fie volnici cu carte domnii mele a lua goștina de oi precum s-au socotit și s-au strigat la cochii vechi într-acest an.

Sfinția sa părintile mitropolitul și episcopii de pre la scaune, boierii cei mari cu boierii și mazilii și mănăstirile toate și testamenturile și cărțile gospod și sîrbii, cîmpulungenii și vrîncenii și alții, oricine să va afla cu oi aici în țară, toată țara, de la mare pînă la mic, să aibă a plăti goștina dreaptă de zece bucate un leu, fără numai turcii, pe unde s-or afla, să aibă pace, iar altul nime scutelnic să nu fie, căci, cui vom socoti, să va rădica cu peci gospod. Și care unde au dat an, acolo să de și estimp, iar cii însurați unde le va fi șidere.

Deci, cum mai în grabă să aibă a strînge banii și să-i aducă la Visterie gospod și nime să nu ste împotriva cărții gospod.

Însă cu cheltuielile să nu supere goștinarii pe oameni, fără numai fin să le de și mîncare lor ce s-ar întîmpla să aibă omul, iar carne sau grăunță să nu ceară la oameni, ce, să-și cumpere cu bani.

[Fără dată.] <1742, octombrie ?>

257

88 v. *Cărțile de isprăvnicii.*

Cărțile ce s-au dat de volnicie ispravnicilor ce s-au pus pin toate ținuturile, tot într-acest chip^{*)}.

Io Costandin Neculai voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domnii mele..., pe carile l-am făcut domnia mea giudecător peste tot ținutul..., ca să fie volnic cu carte domnii mele a păzi dregătoria sa cu tărie, atîta pentru giudecăți, cît și pentru toată apărarea și odihna și dreptate lăcuitorilor. Și să aibă putere, cu tărie, a giudeca tot feliul de giudecată, ori mare, ori mică și tot obrazul, ori boiar, orice briaslă ar fi, de la mare pînă la mic, să aibă a merge la giudecata mai sus numitului dregător să să giudece. Și giudecătoria pe giudecata ce va face să de cărți de giudecată la mîna oaminilor, trecîndu-le la protocol și carile cui ce va rămîne dator din giudecată să pliniască, luîndu-și zăciuala pe obicei și pe cii vinovați să-i pedepsască.

Și pentru tîlhari în tot chipul să cerce să-i prindă și să-i cerce și, globindu-i, să-i trimită aici, trimițînd și vina lui în scris, cu carte deșchisă, cu armăruntul și cu dovadă și carte să o triacă la protocol.

Și potropopii la giudecăți mirinești să nu să amestice.

Iar căruia din lăcuitori îi va păre cu strîmbul vreo giudecată, să fie la Divanul domnii mele, însă cu carte de giudecată de la dregător și înainte Divanului să va cerca acea giudecată și, de va fi cu dreptate, să va întări și de la domnia mea, iar de va fi cu strîmbătate, să va îndrepta după dreptate ce s-a căde.

Iar afară dintru acestea mai sus arătate, clăci sau altă angărie, preț de un ban, să n-aibă a lua de la lăcuitori.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, ghenarie 15

Gloabe de la nimeni să nu ia, făr numai de la tîlhari. Cine nu va veni la giudecată, să-l aducă făr de voia lui, cu treapăd, orice obraz ar fi. De la omul de frunte să ia 6 potronici, al doile 3 potronici, al treilea mîna 5 parale¹.

¹ Pasajul adăugat, după dată, de altă mîna.

89 r. *Poronca ce s-au dat ispravnicilor pentru tîlhari și pentru alte giudecăți ușe să le fie deșchise.*

Înștiințare ispravnicilor de prin toate ținuturile pentru hoți^{*)}.

Io Costandin Necolai voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la credincios boiarul nostru, dumnealui Radul Răcoviță biv vel păharnic, giudecătoria sud Bacăul, sănătate.

Facem știre că jalobe vedem multe de furtușaguri și hoți trimiși de la dregătorie dumitale n-au vinit. Pe sămne nu-i cercați, nu purtați de grijă precum vi s-au poroncit, ori îi prindeți și-i țineți acolo, ori vă împăcați, luînd de la dînșii ce găsiți și îi sloboziți. O pricină dintru aceste va fi una.

Și iată că, de iznoavă vă poroncim, în tot chipul mare cercare să faciți, necontinind cu purtare de grijă pentru hoți, pe unde să fac furtușaguri, numai ca să-i prindeți și tâlharii și măcar și pînă la un stup de să va dovidi cineva că au furat, acesta tot tâlhar este și furtușag mare să socotește. Și pre toți tâlharii să-i prindeți și să-ți ei gloaba ta orice vei găsi la dînsul și cu strînsoare să să afle, dovedind toate pricinile cele de furtușaguri, orice va fi furat și la ce vreme și altile toate cu amăruntul și pentru gazdili lor. Dînd și cărți slobode de giudecată, pe cele ce s-or dovidi faptele lui, o carte să dai la mîna păgubașului și una să rămîie la dumneata, să să scrie la protocol și un izvod de furtușagurile lui, cu dovedile anume, să trimiți aici, împreună cu tâlharii. Și nemică acolo să nu-i țineți, ce, pe tâlhari numaidecît să-i trimiteți aici, afară de furtușaguri mici, de o găină sau altile ca aceste cari să numască potlogării, pe unii ca acie acolo să-i certați, iar aici să nu-i mai trimiteți, fiind lucru mic.

89 v. Apoi, că și oamenii cu jalobe pre mult vin aici, de la țînutul acela, de supără Divanul și pentru mici pricini, pînă de un leu, de doi / și socotind că ori ușile dumitale sînt închisă, ori nu stai la giudecată a le căuta giudecata. Care și pentru aceasta îți poroncim, să nu te lenevești cu purtare de grijă și ușa să-ți fie deșchisă și necontinit să stai la giudecată, căutînd toate jaloabile oamenilor, ca să nu să supere oamenii cu cheltuiiele a veni pe la Iași pentru pricini mici, din vreme că noi pentru aceasta v-am făcut ispravnici pe la țînuturi, pentru odihna nărodului. Și un om prost de va ave cu vreun boiar giudecată, orice obraz va fi și n-a vre să vie pe sorocul dumitale la giudecată, să trimiți să-l aduci și să hotărăști, dînd carte pe giudecată și să o pui la protocol, iar carile nu s-a ține de giudecată, să vie la Divan. Însă și cărțile de giudecată ce dați să fie într-o coală de hîrtie și cărți slobode, iar nu pecetluite cu ceară.

Și toate acestea acum vă poroncim cu de-adinsul să le socotiți una cîte una, urmîndu-le, că, de nu viți urma și om afla c-ați făcut într-alt chip, în credință că ni vom scîrbi.

Aceasta poroncim.

Let 7250 <1742>, mai 10

<1742,> mai 5

Cărți ce s-au scris și s-au trimis pe la ispravnici, ca să le trimită să să cetiască pin toate satele și iar să le trimită aici, iscălite cum că s-au cetit, ca să înțaliagă lăcuiorii, să margă toți să să giudece la ispravnici^{*)}.

Io Costandin Neculai voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

90 r. Facem știre tuturor mazililor i căpitani, vornicei de pin sate și tuturor lăcuiorilor de ținutul..., că noi îndestul ne silim pentru odihna nărodului și pentru aceasta divanurile noastre pe toate zilele nu lipsăsc și dumnealor boiarii, osăbit, de altă parte, neconținut giudecă. Și cu aceste cu toate, văzînd atîta mulțime de jalobe și socotind și supărare voastră a vini cu cheltuială pe la Iași, de pricini mici, de 2 lei, de un leu și, pentru ca să nu vă supărați și să nu vă păgubiți cu cheltuiala, am făcut și ispravnici giudecători / pe la ținuturi, căroră li s-au dat poroncă cu tărie, ca să fie ușile lor deșchisă și neconținut să caute tot feliul de giudecată și oricine, cu ce fel de obraz va fi și va ave giudecată, să margă la giudecata ispravnicului și să le hotărască cu cărți de giudecată. Iar care va fi vro pricină mare, să nu poată acii giudecătorii giudeca, sau cui va păre cu strîmbul și nu s-ar ține de giudecată, unoră ca acilora să le dea soroc să vie și la Divan. Și această orînduială așăzînd la toate ținuturile, ne mirăm pentru ce nu urmați să mergeți la giudecătorii ținutului să vă luați ispravă de giudecată, fiind aceasta și folosul vostru, ca să nu vă mai supărați pe aici, pe la Iași și videm că tot ca și-ntăi supărați Divanul cu pricini mici, care vă cade mai mult cheltuiala decît dobînda voastră.

Și pentru aceasta, de iznoavă vă înștiințăm, cii ce au giudecată mergeți fieștecare la ispravnicul ținutului, că au poroncă să vă giudece și să vă dacă dreptate și să vă luați cărți de giudecată. Iar de nu v-or giudeca, sau nu viți ave dreptate, atunce să viniți aici să dați jalobă și atunce viți lua dreptate noastră de la noi. Însă, cînd viți vini aici, să mergeți să faceți știre și oamenilor cu carii aveți giudecată, chemîndu-i la Divan și de n-a vre să vie, atunce l-om aduce noi, căci că noi pe un om sîngur nu-l putem giudeca, pînă nu sînt amîndoi de față.

Și cartea aceasta să să cetiască în toate satele acelu ținut și să să iscălească întrînsa preutul și vornicelul a fieștecarue sat, cum că s-au citit în satul lor.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, mai 5

90 v. Let 7251 <1742>, săptemvrie 12

Cărți ce s-au scris tij pe la ispravnici, pentru cercetarea călugărilor și pentru disătnici^{*)}.

Io Costandin Neculai voievod, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie me la boiariul nostru, dumnealui Dinul ispravnicul sud Suceavă și la boiarii zlotăși de ținutul acela.

Facem știre pentru călugării ce să vor fi aflînd la ținutul acela, șazănd pin sate și pin cătunuri, afară din mănăstiri, să căutați să faceți cercătură ca să-i aflați pe toți și să ne faceți foae anume de toți cîți sînt și la cel loc șād și de cîtă vreme sînt călugăriți și cine i-a călugărit și la ce slujbă să află și să ne trimiteti acel izvod aice și atunce viți ave răspuns.

După aceasta, mai poroncim dumneavoastră ispravnici de ținut, că înțalesăm domnia me că să supără lăcuiorii cu multe năpăști de cătră desetnici, năpăstuindu-i și cu izvoadele de anul trecut și pre cei ce n-au stupi, nici mascuri, le pun năpaste asupra c-ar ave și-i zălojăsc și li eu bani. Care pricină aeve am aflat-o, că și înainte noastră s-au purtat jaloba aceasta și pentru aceasta am scris carte și la desetnici, ca să să feriască de năpăstui și am scris și la lăcuiori, care să o citiți în tot ținutul, de este cineva năpăstuit, să vie să ne de jalobă și îi vom împlini întreit și pe desetnici îi vom pedepsi.

Și carte ce scriem la lăcuiori să ne-o trimiteti iar înapoi, iscălită de toți preuții și vorniceii satelor, cum că s-au cetit în toate satele.

91 r. <1742,> săptemvrie 12

Carte la desetnicii de ținutul...

Facem știre c-am înțales domnia me că supărați pe oameni cu multe năpăști, cerîndu-le și luînd bani de desetină și de la cei ce n-au stupi și mascuri, uitîndu-vă pe izvoadele de anul trecut și cu alte chipuri de năpăști îi supărați.

Care noi aceasta nicidecum n-o suferim și iată că vă poroncim, afară de stupi și mascurii carii îți găsi o de față, văzîndu-i cu ochii voștri, alte năpăști oamenilor să nu faceți. Și de ați fi luat vreunui om cu năpaste, să-i întoarceți înapoi, că, de a vini cineva să ne jăluiască, nu numai că îndoit și întreit îi vom plini de la voi, ci și cu re pediapsă v-om pedepsi.

Aceasta scriem.

<1742,> sãptemvrie 13

Carte la vornicii satelor și toți lãcuiitorii de ținutul Sucevii.

Facem știre cã înțãlesãm domnia me cã pe multe locuri ar fi supãrînd desetnicii pe oameni, nãpãstuindu-i c-ar ave stupi sau mascuri și, negãsînd de fațã nici stupi sau mascuri, au luat de pe la oameni desetinã cu nãpaste, cerînd pe izvoadele de anul trecut, ori cu alte chipuri de nãpãști. Care lucru domnia me nu-l suferim și, mãcar cã și la desetnici au scris carte cu tãrie, ca sã sã feriascã de nãpãști și pe cine or fi nãpãstuit sã le întoarcã banii înapoi, dar și voî vã poroncim, de va fi cineva supãrat cu acest fel de nãpaste de cãtrã desetnici, 91 v. luînd desetina de la voi cu / nãpaste, afarã de bucatele ce vor gãsi de fațã, unii ca acie nãpãstuiți îndatã sã viniți aici sã ne dați jalobã și nu numai cã vom plini de la dînșii îndoit și întreit, ce și cu pediaspsã pe disetnici îi vom pedepsi.

Aceasta facem știre.

Let 7251 <1742>, octomvrie 5

Cãrți ce s-au scris pin toate ținuturile, pe la toți ispravnicii, pentru vameși i mortasipi i camanari i buurari i pãrcãlabi^{*)}.

Io Costandin Necolai voievod, bojiiu milostiiu gospodãr zemli Moldavscoi.

Facem știre cu aceastã poroncã a domnii mele tuturor pãrcãlabilor și vameși, cãmãnari, bezmãnari și mortasîpi și buorari, cã am înțãles domnia me cã mulți din neguțitorii streini ce trec piste hotar au jeluit la capichihãile noastre ce avem la margine, cã sã supãrã cu acest fel de angãrii, luîndu-le voi mai mult și afarã din obicei. Care jalobe de acestea și de la neguțitorii noștri, cum și de la toți peminteni necontinit asemenea jeluesc, care lucru, a sã supãra cineva afarã din obicei, mãcar și pînã la un ou, nicidecum nu suferim, nici vom suferi.

Și pentru aceasta, poroncã vã dãm cu tãrie tuturor, ca sã vã dișchidiți ochii fieștecarile din voi și prea sã vã feriți și, cum am zis, pînã la un ou, afarã din obicei de la nime sã nu vã lunecați a lua, atîta de la neguțitorii streini, cît și de la cii de țarã peminteni. Cã sã știți, cã în tot chipul vom cerca necontinit pentru aceastã pricinã și pre cine vom afla c-au luat un ban, sau pînã la un ou mai mult din obicei, pe unii ca acie, ca un cãlcãtor de poroncã, cu ulița și cu ocna îi vom pedepsi.

92 r. Și cu toate / aceste și pentru un obicei rău ce-am înțales că s-au făcut, de sparg părălabii vasăle cele cu vin a oamenilor și eu din bute cîte o tidvă de vin, acest obicei încă l-am rădicat domnia mea, ca să nu mai fie, nici un părălab să nu mai îndrăzniască a mai urma obiceiul acesta, o litră de vin să nu mai ia de la nime.

Și poroncim și voaî tuturor locuitorilor țării, ca să înțalegiți toți poronca aceasta, afară din obicei nimică să nu dați, iar cui să va lua cu sila ceva peste poroncă, să faceți știre ispravnicului de ținut, că au poroncă să vă împliniască și să ne facă știre și noi, ca să-i pedepsim pe acii părălabi, vameși sau alții cine a fi.

Și această carte să aibă datorie ispravnicul de ținut să o trimită în tot ținutul să să cetiască și să ne-o trimită aici, iscălită de preuți și de vătămani, precum s-au cetit pin toate satele.

Aceasta poroncim.

264

Cărțile ce s-au trimis pe la ispravnici, ca să să citiască prin sate carte ce s-au trimis^{*)}.

Io Costandin Necolai voievod, bojiiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la ispravnicul sud Sucevii.

Îți facem știre, iată că ț-am trimis această carte scrisă la lăcuitorii ținutului, care pricină pre larg vii înțalegi din carte. Și îndată să o trimiți să să cetiască în tot ținutul, ca să să înștiințeze toți și iar să ni-o trimiți înapoi, iscălită de preuți și de vorniceii, precum s-au cetit în toate satele. Și carii din lăcuitori s-ar fi năpăstuit cu acest fel de angării, viind la dumneata, să ei sama și ci-i afla că au avut năpastă să îplinești și să ne faci știre cu amăruntul, cine cu ce fel de angării s-au năpăstuit și dispre cine.

Aceasta scriem.

Let 7251 <1742>, octomvrie 8

92 v. *Cărțile ce s-au scris la caimacami, cu venire domniei.*

265

1. <1741,> septemvrie 19^{*)}

Carte legată la dumnealor boiarii caimacami scaunului Moldovei, ca să rînduiască conacile mării sale lui vodă, mergînd iar la scaunul

domniei mării sale, ca să strîngă toate cu bună rînduială, iar nu cu jafuri și să plătească lăcuiitorilor toate cu bani, atîta carălor cu cai, cît și cailor slobozi și altele tainuri ce să vor da, înștiințîndu-se de purcedere mării sale, că au purces la 17 zile ale aceștii luni.

266

2. <1741,> septemvrie 19^{*)}

Carte legată la dumnealui Paleologa biv vel armaș, așijdere aceste pricini ce sînt mai sus scrisă.

267

3. <1741,> septemvrie 20^{*)}

Carte legată la dumnealor caimacamii scaunului Moldovei, pentru neînștiințare adese; că de la domnia sa Gligore vodă vin cărți, iar de la dumnealor nu. Ci, să înștiințeze adese.

A doao, pentru unii din feciori de boiari pămînteni, că s-au cerut să să călătorească cu domnia sa Gligore vodă și mai mult treti logofătul, feciorul Sturzei vel logofătul. S-au poruncit ca să să oprească, să să trimiță înaintea domniii cum mai fără zăbavă.

A treia, pentru Schim agasî imbrihorul, ca să să gătească case bune, mari și să-l odihnească cu toate ce vor fi trebuincioase, luîndu-l cu cuvinte de cinste, spuindu-i pentru țară că este săracă și prădată din întîmplare vremilor cu răzmirițe.

A patra, ca să trimiță foae de toți boiarii, boerinașii, căpitanii și mazîlii și cei ce au fost cu dregătorii, anume dregătoriile și cei ce n-au avut dregătorii, de toți să să trimită catastih.

268

4. <1741,> septemvrie 20^{*)}

3 cărți la toți boierii, boerinașii i căpitanii, preoți, vornicei și alți mazîli, ca să iasă pă la conace înainte, cîți sînt pănprejurul drumului, ca să-i învețe măria sa și să le poruncească cele ce sînt de folosul și buna cîrmuire a tuturor de obște.

269

93 r. 5. <1741,> septemvrie 19^{*)}

Carte legată la dumnealor caimacamii, ca să trimiță pă treti logofătul, feciorul Sandului Sturzii vel logofăt, la măria sa. Cerîndu-i

voie să-l sloboază să să călătorească cu măria sa Gligore vodă, s-a oprit, ca să-l trimiță înainte mării sale.

270

6. <1741, septemvrie> 23

Carte de poruncă la dumnealui Paleologa biv vel armaș, pentru niște țigani ai sfinției sale..., egumenul ot Rîmnic, ce-i are fugiți în hotarul țării Moldovei, să fie volnic să și-i ia.

271

7. <1741, septemvrie> 24

Carte de volnicie dumnealui Hierăscului biv vel visternic, pentru țigani ce-i are fugiți dincoace.

La Paleologa biv vel armaș, poruncă ca să-i prinză și să-i dea în mîna vechilului dumnealui, iar de <ar> avea cineva ceva a răspunde, să vie la Divanul mării sale.

272

<1741, septemvrie 24>

Așijderea dumisale Șarban Cîndescul biv vel paharnic, iarăși carte de volnicie.

273

<1741, septemvrie 24>

Așijderea dumisale Neculae Dedulescul biv ceauș za aprozi.

274

<1741, septemvrie 24>

Așijderea sfinției sale părintelui episcopul de la Buzău, să-și ia țigani ce-i are la Galați.

275

<1741, septemvrie 24>

Așijderea și Apostului parcălab, ce au fost de curte gospod, carte la Paleologa biv vel armaș, să-i dea țigani ce-i are fugiți dincoace.

93 v. 9. <1741, septembrie> 28

Un pitac cu titluș la dumnealui Ianachie Costandinache căpitan, jeluindu-se Nistor ot..., zicînd că i s-ar fi furat doao iape, de un an și acmu una dintr-acele o au găsit-o la ciobanul lui Hristodor ot Tecuci, anume...

Ci, să o ia iapa omului, să i-o dea și să-l apuce să dea seamă și de ceialaltă, iar de ar tăgădui, să dovedească păgubașul și apoi să-i împliniască paguba.

10. <1741,> noiembrie 15

Carte legată la vel căpitanul de Codru, la Chelmambet și la Ormambel, feciorul lui Tudoric<ă> mîrzea, pentru pricina de 5 boi ce i-au luat de la Damaschin Codreanu, din satul Chighiaciu, cu prepu-neri zicînd că i-au furat de la dînșii și pă fiul său l-au luat farmuta.

Cărora li s-au scris să sloboază pă fii-său și, de o avea ceva, să vie înainte mării sale și, dovedindu-să că sînt tălhari, va împlini de la dînșii și-i va și pedepsi ca pă niște tălhari.

11. <1741,> octombrie 10 dni^{*)}

Carte la Paleologa ispravnicul Putnii și la toți lăcuiorii de acolo.

Pentru datoriile de vin vechi, cine are să dea, s-au făcut hotărîre, cine cîți bani va fi luat, să să socotească banii ce va fi luat din zece doisprece pîn și vinul să-l ia datornicii cu prețul lui, precum să va vinde acum la corătă și altă supărare să n-aibă. Iar cine va fi luat bani de la Sfeti Petre încoace pă vin, să plătiască datoria pă tocmeala sa, ori, neavînd vin, să dea bani cu dobîndă, neguțitorește. Însă, cel ce să va dovedi că au avut vin și l-au vîndut cu bani altora, neplătind datoria, vinul acela să să ia de la cumpărător și să să dea la datorii și unii ca acie să să și pedepsască.

Așijderea și cei ce vor fi dat bani pă poame, asămene urmare să facă. Datoriile vechi să să plătească cu bani, cu dobînda lor din zece doisprece, iar cine va fi luat bani în anul acesta, din zi întăi a lui mart, să dea poamele pă tocmală, iar nedînd poamele, să dea banii cu dobînda lor.

279

94 r. 12. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte scrisă de înștiințare tuturor lăcuitorilor din Iași, că porunca gospod s-au dat cu tărie, nimeni de nimic din casa lui să nu să jăcuască, nici covor, nici scoarță, nici mindir, nici plapomă, nici vase, nici blide, nici lighian, nici alte, preț de un ban, nici de la creștini, nici de la armeni, nici de la jidovi. Iar mai luîndu-se cuiva ceva, îndată să dea jalbă, arătîndu-l pă acela anume, pă acel jăcaș și unul ca acela să va pedepsi în vederea tuturor.

280

13. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte la Paleologa, ispravnicul Putnii, pentru venitul ce are pivnicerul din viile de la Odobești, a neguțitorilor, cîte 2 potronici de pogon, să caute să-i împlinească după obicei.

281

14. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte dată pivnicerului, de volnicie, ca să-și ia obiceiul din viile neguțitorilor, de la Odobești, pe obicei.

282

15. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte legată la Paleologa, starostele de Putna, pentru niște rămășițe de vin a dumisale vel logofătului, de 3 ani și pentru vin ce au plătit de la Sfeti Petre încoace, să urmeze a-i împlini după cum s-au hotărît, galbeni 11.

283

16. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

5 cărți date, de volnicie, dumisale Iordache Roset vel vornic de Țara de Sus ca, pă cine ar trimite, să fie volnic să aibă a căuta venitul vorniciei din Țara de Sus, pe obicei. Și să ia de fata mare ughi 12 șugubina și doi galbeni ciobotele feciorilor și de văduvă 12 lei și doi galbeni ciobotele feciorilor și oriunde ar afla șugubină sau morți de om, ori în tîrg domnesc, ori în ce sat, să ia venitul vorniciei pă obicei.

284

17. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

18 cărți la dregătorii du pă la ținuturi, să dea poruncă tuturor lăcuitorilor să aducă pîine de vîndut la Iași, grîu, orz, mălai, făină. Și carăle, boii lor nici la un beilic nu să vor lua și pîine ce vor aduce încă vor vinde cu prețul ei.

285

94 v. 18. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte la tîrgoveții de Fălcii i la lăcuitorii de acolo, precum s-au socotit zi de iarmaroc de doao ori într-un an, la Dumineca Tomii și la zioa lui Sfeti Gligore, care să prăznuește la 25 a lunii ghenarie.

286

19. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte dată tîrgoveților de Fălciiu, ca să fie zi de tîrg marțe, după cum au fost vechiu obicei.

287

20. <1741, octomvrie> 11 dni^{*)}

Carte de poruncă căpitanilor de pe la menziluri i lăcuitorilor, pentru divan efendi ce au fost la măriia sa Gligore vodă, care merge la Focșani, înștiințîndu-i că cele ce-i va trebui de conac s-au orînduit Fotii ușer să-i cumpere cu bani și de la cine ce ar cumpăra să ia foae iscălită de la cei ce vor da cele trebuitoare.

288

21. <1741, octomvrie> 11 dni^{*)}

17 cărți date părcălabilor du pă la ținuturi, să ia părcălăbia pă obicei, că așa este porunca gospod.

289

22. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte la Neculai căpitanul, Ciohoranu, pentru niște dijmă ce-au strîns oamenii lui Vasile biv vtori logofăt din satul Rujinții, din ținutul Iașilor și să o împlinească de la popa Tănasiie ot Hrincăuți i Toader

Răveanco ot tam i Ursu Răveancul ot tam, luînd-o în tãrie, peste porunca gospod.

290

23. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte la Paleologa biv vel armaş, staroste de Putna, pentru jalba lui Dumitraşcu beşliu ot Focşani.

Sã sã agiungã cu vel cãpitanul de ceia parte, sã-i împlineascã 140 lei ce i s-au furat de la Cocorãşti. Apucîndu-sã Cocorãştii şi negãsind pe tãlhari, vor plini ei banii.

291

24. <1741, octomvrie> 10 dni^{*)}

Carte de poruncã la meziluri i la vornicei şi vãtãmani du pã în sate, 95 r. pentru Ali bei boşneag, care merge la Focşani, înştiinţîndu-i cã, pentru cele / ce-i vor trebui de conac, s-au orînduit pã un lipcan sã-i cumpere cu bani şi de la cine ce ar cumpãra sã ia foae iscãlitã de la cei ce vor da cele trebuitoare.

292

<1741, octomvrie> 11

2 cãrţi date de volnicie lui Costache vornicul de Țara de Gios, pã cine ar trimite la Horhei i Lãpuşna i la Bîrlad, sã aibã a lua şugubinele, de fatã mare burdihoasã 12 ughi şugubinã şi 2 ughi ciobotele feciorilor şi de vãduvã 12 lei i 2 ughi ciobotele feciorilor.

293

<1741,> octomvrie 11

O carte de volnicie vornicilor de poartã, sã cerce venitul vorniciei la Iaşi, la Cîrligãturã i la Roman, pentru morţi de om şi pentru şugubinã şi sã ia de fatã mare 12 ughi şugubinã şi 2 ughi ciobotele feciorilor şi de vãduvã 12 lei i 2 ughi ciobotele feciorilor.

294

<1741,> octomvrie 13

O carte de volnicie tîrgoveţilor de Fãlcii, ca sã strîngã ei toatã dijma du pã locul domnesc a tîrgului Fãlciiu, sã le fie pentru cheltuiala tîrgului.

295

<1741,> octomvrie 13

O carte la Iordache postelnicul, capichihaiuo de Hotin, pentru uciderea lui Costandin Pohor din ținutul Sorocii, ce l-au ucis doi turci, Husiin spahiul și cu Mustafa Tunba. Și să scoată pă turci la giudecată și să împlinească de la dînșii cele ce s-au luat ale mortului și lor să le vie de hac.

296

<1741,> octomvrie 13

O carte dată dumnealui Andrei Roset vel ban, ca pă cine va trimite la Ocnă să fie volnic a strînge venitul dregătorii dumnealui, cîte trei bani de drobul de sare, atîta steșii, cît și drobi, din toată sare ce să va încărcă de la Ocnă, pă obicei. Însă și sare ce se va fi încărcat de la schimbare domniilor pîn acum.

95 v. *Cărțile ce s-au dat în anul dintăi ispravnicilor. Cărți să să ia buor.*

297

<1741,> octomvrie 14

Cărți a dregătoriilor celor mai alese^{*)}.

16 cărți date, de volnicie, dregătorilor du pă la scaune, ca să fie volnici a păzi dregătoria lor, să apere pă locuitori, purtînd grijă a le face dreptate după obicei, iar clăci sau alte angării nimic, nici un preț de ban, să n-aibă a lua de la dînșii.

298

<1741,> octomvrie 14

Carte de venitul lui vel spatar^{*)}.

Carte dată, de volnicie, lui vol spatar, ca să aibă a lua venitul dregătorii sale, du pă jumătate de stărostie a Cernăuților, din tot venitul, după obicei.

299

<1741,> octomvrie 14

Cărțile bourăritului^{*)}.

17 cărți date lui vel cupar, ca să aibă a lua venitul dregătoriii sale, de toate cîrciumele cîte 44 bani de cîrciumă și 2 oca vin, orice fel de băutură ar fi, atîta la tîrguri, cît și la iarmaloace ce s-ar face păște an în ținutul acela și a nimărui cîrciumă scuteală să n-aibă, nici cîrciumă vlădicească, nici mănăstirească, nici boerească, nici căpitănească, nici slujitorească, ce, de la toți să ia deplin.

300

<1741,> octomvrie 14

Carte de om gospod, pentru sluga lui Leorenți vameșul^{*)}.

De volnicie, să apuce pă Arhip ot Domnești, chezaș lui Toader sinăi Crîstii, pentru 80 lei ce au furat Toader din banii gospod, den pecețile ot Covurlui și au fugit. Să dea seama chezașul pentru dînsul, iar negăsindu-l, să aducă pe chezaș.

301

<1741,> dechemvrie 15

Carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca^{*)}.

O carte ce scrie la Costandinache vel căpitanul de Soroca, pentru jaloba ce-au jeluît Iosîf jidov din Crănmenciuc ot Soroca, pe..., jidov de la Iarov, din ceia parte, zîcînd că l-au slujit trii ani cu tocmală și i-au oprit hacul lui, încă, cînd au vrut să iasă, i-ar fi luat și 18 ughi aur ungu-rești, carii i-au fost trimis un frate a lui Iosîp, de aici acolo, ca să-i cumpere horircă.

96 r. Și pentru aceste, să să agiungă cu dregătoriul Iarovului, din ceia parte și cu mijlocul lui / să scoată toată paguba jidovilor noștri de la jidovul de ceia parte, ca să nu rămîe păgubași. Și să-i zică și aceasta, că noi une pricini de zăboară ca acestea cu liniște vom să le căutăm, după megieșia ce să cade. Iar nesilindu-să dregătoriul Iarovului după cum scriem noi, cu alt mijloc tot vom plini paguba jidovilor noștri.

302

<1741,> dechemvrie 12

Cărți igumenilor, de stăpînit moșiile^{*)}.

O carte mănăstirii lui Aron Vodă, să stăpînească pe toți oamenii de lîngă mănăstire, precum i-au stăpînit și mai înainte.

303

<1741,> dechemvrie 12^{*)}

O carte mănăstirii Golăi, tij de stăpînit satul mănăstirii, ce să chiamă Spineni, la ținutul Iașilor, precum l-au stăpînit și mai înainte.

304

<1741,> dechemvrie 20^{*)}

O carte călugăriților de Socola, să stăpînească pe toți oamenii cîți sed pe moșiile Socolii și ele să pue vornicei. Însă, acei ce sed pe locul Socolii numai 6 zile într-un an să le lucreze¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 223, nota 1.

305

<1741,> dechemvrie 14^{*)}

O carte legată la Gheorghie vel căpitanul de Codru.

Din vreme c-au venit jalobă la măria sa vodă, de la lăcuiorii di pe Prut, din satele di pe di iasta parte, pentru tătari, că fac multe furtușaguri și mai vîrtos tătarii ce sînt mai de margene, despre Orumbet olu. Au cercat măria sa lucrul acesta, cu mijlocire ca să să oprească tătarii a nu mai trece Prutul pe aiurile în iasta parte, făr numai pe podul de la Fălciuu, precum au fost obiceiul vechi. I-au vinit carte de la... mîrzacul, carele să află acmu, într-această vreme, mai cap între tătarii mărgineni, scriind cum și dumnealui au dat poroncă tătarilor, numai pe pod pe la Fălciuu să treacă, iar nu pe aiurile.

Pentru aceia și vel căpitanul să aibă a purta de grije, să-i fie aminte și să de poroncă și lăcuiitorilor, ca nicidecum să nu mai lase pe tătari să triacă Prutul dincoace, fără numai pe podul Fălciului, iară carei să vor volnici mai mult peste poroncă să-i prinză și să-i pue în heră și să-i aducă la vel căpitan și el să-i trimită la mîrzacul mai sus numit, ca să-și ia plata lor.

306

<1741,> dechemvrie 15^{*)}

3 cai și 1 calauz la Ahăr chihaiasî a lui Apdula pașe de Bender, mergînd la Sîlistra.

307

<1741,> dechemvrie 18^{*)}

1 carte de volnicie unui armaș, să aducă pe Aftodor și pe fratele său Lupașco, pentru 2 boi ce s-au furat de Pricopi tâlhariul sină Mititelul, de la chihae de călărașii gospodii și au zis tâlhariul că boii sînt la Aftodor și la Pricopie.

Pentru aceea, să-i aducă să de samă.

308

<1741,> dechemvrie 17

Un menzil^{*)}.

2 cai, 1 calauz, la Suliman chihae lui Sara Ahmet pașe, mergînd la Gălați.

309

<1741,> dechemvrie 17^{*)}

1 carte de volnicie unui copil din casă, să aducă pe oamenii de Ciorăști, de vreme ce au bătut pe un copil din casă ce mersese să pliniască fînul de boeresc, ca să de samă, cu ce îndrăzneală au bătut pe omul gospod¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 258, nota 1.

310

<1741,> dechemvrie 17^{*)}

1 carte de volnicie unui copil din casă, să aducă pe oamenii de Larga, satul dumisale vel vornicului Costache, de vreme ce nu să supun lui vel vornicul să-i facă slujbă¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 258, nota 1.

311

<1741,> dechemvrie 21

Un menzil^{*)}.

4 cai cu o sanie și 2 surugii și 6 cai de călărie, la un boier a lui Mihai vodă, mergînd la Tighine.

312

Un menzil^{*)}.

1 cal de olac la un lipcan, mergînd la Bendir.

<1741,> dechemvrie 21

313

97 r. Un menzil^{*)}.

4 cai și o sanie și 2 surugii și 4 cai de călărie la vel ușer, mărghînd la Smail.

<1741,> dechemvrie 22

314

Răspunsul cărții lui Costandinache vel căpitanul de Soroca^{*)}.

Carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca.

2 cărți ce-au trimis, una de la Libișovschie polcovnecul i gubernatul de Movilău și alta de la Savețschie gubernatul de Rașcov, scrisă la măriia sa vodă, li-au luat și celi ce ne scriu am înțales. Și întâi, pentru Libișovschie, ce scrie căpitanul că are poroncă stăpînu-său să vie la măriia sa vodă și s-au îngrijet de boala ciumii de n-au vinit pînă acmu, de aceasta ni-au părut bine și poștește măriia sa să vie dumnealui, că boală de ciumă nici c-au fost, nici este, atîta, s-au fost însămnat demult, la o casă și pe urmă au ferit Dumnezeu.

Iară pentru Savețsche, ce scrie căpitanul de pricina a doi oameni de acolo, din gruntul dumilorsale, cari ave cu un Radul Munteanul de la Iași și întâi s-au fost așăzat acolo, la margine, iar pe urmă de la Anăstasă căpitanul li-au curs strîmbătate, am înțales poveste și s-au dat poroncă Radului Muntianului să vie acolo, să ste de iznoavă la giudecată și, de s-a făcut vro strîmbătate atunce, acmu să va îndrepta.

Și așe să le faci știre și unue și altuia, răspuns de la măriia sa vodă.

<1741,> dechemvrie 23

315

Cărți de poroncă pentru călugări, să-și aducă hrisoavele^{*)}.

10 cărți la zece dregători di pe la ținuturi: la Suceava – la vornicii de Suceava, la părcălabii de Niamț, la părcălabii de Bacău, la Putna – la Palaloga, la Covurlui – la Edirniliul părcălabul ot Galați, la Tutova – la 97 v. părcălabii ot Tutova și pentru Răchitoasa, / la Fălciuu i la Vaslui tij la părcălabi, la Lăpușna i la Hîrlău tij la părcălabi, poruncindu-li-să să înștiințeze pe toți igumenii de la mănăstirele ce sînt la aceli ținuturi, ca să ia scrisorile mănăstirilor, de moșii, de țigani, de vecini, de bucate și la Sfîntul Botez să să afle aice. Și pînă în Sfetii Vasile să să înștiințeze măria sa de la dregători, precum că li-au făcut știre.

<1741, dechemvrie 23>

316

<1741,> dechemvrie 23^{*)}

1 carte legată la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi, poroncindu-să să facă știre la doi oameni de la satul Dărăbanii, ot ținutul Dorohoiului, anume lui Procopie și lui Ion Chihae, să vie aice, să ste de față cu Beșir aga ot Hotin, pentru niște berbeci.

317

<1741,> dechemvrie 31^{*)}

O carte de un copil din casă, să pliniască o datorie^{*)}.

1 carte de volnicie unui copil din casă, să pliniască 84 lei de la Hagi Mane arman i de la Andronec staroste de armeni din Iași, cu cari bani au rămas datori lui Anăstasă biv vătav de copii.

318

<1741,> dechemvrie 31

Carte pe jaloba lui imami Mehmet de la Hotin^{*)}.

1 carte legată la Iliiaș vel căpitanul de Dorohoi, să aducă față pe un Iacomie din Hudești, să-i ia sama cu imami Mehmet de la Hotin, pentru 4 boi și 6 vaci și 7 gonitori ci-au dat samă c-au lăsat la mîna lui, cînd vinisă oaste moschicească la Camăncia.

319

<1741,> dechemvrie 31

Un beșliu să margă la Bîrlad, să aducă pe Smail răiz, avînd giudecată cu Mehmet^{*)}.

O carte de volnicie unui beșliu, să margă la Smail din Bîrlad și să-l aducă aice, să ste de față cu Mehmet turcul, avînd cu dînsul giudecată.

320

98 r. <1741,> dechemvrie 31

Carte pentru Ioan Cobliuțche, să margă în Țara Leșască*).

Carte legată la Costandinache vel căpitanul de Soroca, viind acolo Ioan Cobliuțche, cari merge la Țara Leșască, la mergere să-l lase să triacă cu pace.

321

<1741,> dechemvrie 31

6 cărți lipovenilor din țară, cum li s-au făcut hotărîre pentru că sed pe moșii omenești*).

Io Costandin Nicolae voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Șesă cărți într-acest chip scriind:

Facem știre sfințiilor voastre igumeni di pe la mănăstiri și dumi-lorvoastre boieri și lăcuitorilor moșineni de la ținuturi, pentru lipovenii ce sînt așezați la Bănești și la Rușciori și la Dragomirna și la Salce și la Hăntăști și la Sînauți și la Zamostie, ce sînt la ținutul Sucevii, la Budești, pe Cracău, ot ținutul Niamțului i la Hîrlău, la ținutul Hîrlăului, că iată, fiind ei oameni streini aice în țară și șezînd pe moșii omenești și făcînd domnia mea cercetari și pentru odihna lor, cum și pentru altă țară, ca să nu fie de tot călcați și supărați de cătră stăpînii moșiilor, i-am pus la cale precum am socotit cu dreptate, ca nici ei să trăiască în supărare, nici stăpînilor moșiilor să fie cu pagubă. Și din vreme că unii dintre dînșii au arătat și tocmală ce au cu stăpînii moșiilor, de dau pe an de casă cîte un leu, alții cîte 2 zloți, acea tocmală, vrînd ei a mai șide pe acele moșii, să rămîe tot nestrămutată, numai afară din tocmala lor un ban mai mult să nu de, nici altă nemică. Iară carei dintre dînșii n-au tocmală pînă acmu cu stăpînii moșiilor, sau carei dintre lipoveni vor vre să să mute di pe o moșie pe alta, am făcut hotărîre, împreună cu tot sfatul nostru, mai mult decît un leu de casă pe an să nu de stăpînilor moșiii și altă dijmă să nu de, nici

cu clăci să nu-i supere. Însă, vrînd ei a să muta pe locuri domnești, să sadă cu pace și nici leul acela să nu de, nici altă dijmă¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 268, cu anul 1742.

322

98 v. <1742,> ghenarie 2
Carte de soroc^{*)}.

O carte legată la vel jicnicerul Neculai Costin, să ia scrisorile satului Căcăcenii i Miclăușenii, de la ținutul Hîrlăului și împărțirile Mironeștilor și cu toate aceste, după Botez, să să afle aice, de vreme că sînt trebuitoare la giudecata vornicului Iordache Cantacuzino cu igumenul de Hangu.

323

<1741,> dechemvrie 31

Carte pe jaloba Lupului Balșe, pentru oamenii de Tîrnova, ot Soroca^{*)}.

O carte de poroncă la sătenii de Tîrnova, satul Lupului Balș medelnicer, din vreme că s-au tocmit să-i facă cîte un stog de fin di om pe an și să-i aducă și pîne de acolo la casa lui, să caute să urmeze tocmelii lor, să-i de aceste¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 226.

324

<1742,> ghenarie în 3

O carte de armaș^{*)}.

O carte de volnicie unui armaș, pe jaloba lui Umer turcul din Vaslui, să apuce pe împregiurași, să de strînsoare pentru 16 stupi ce-au zis Umer că i s-au furat, pe la octomvrie, din zemnec. Ori să gășască stupii, ori pi tălhari, că, nedînd pe tălhari, să va plini paguba de la împregiurași.

325

<1742,> ghenarie 4

Carte pe jaloba lui Osman bairactar de la Hotin^{*)}.

O carte legată la Hrisoscul starostele de Cernăuți, să cerce la Horodincea pe un cioban ce-au avut Osman bairactar la oi și-au fugit cu 217 oi, din pricina lui Toader Goian ce-au fost căpitan la Costești. Și de nu să va afla ciobanul, este să de samă Goian și, la ce-ar rămîne, să facă știre.

326

<1742,> ghenarie 3

Carte de volnicie lui Suliman aga sărdinghești agasi, să fie sărdar la Galați^{*)}.

O carte de volnicie lui Suleiman aga sărdinghești agasî, de vreme ce l-au făcut măriia sa vodă sărdar la Gălați, în locul lui Caba Hasan, cari lângă dînsu i s-au dat și 5 neferi și 10 arnăuți cu stegariul lor, să fie 99 r. volnic după / fermanul împărătesc, ca să aibă a apăra pe lăcuitori dispre toate zulumurile turcilor. Și celor ce s-or volnici a face vreun zulum să le vie de hac și pe cei mai vinovați, puindu-i în heră, să-i trimită la Iași.

327

<1742,> ghenarie 4

Carte lui vel ban Andrei Rusăt, să apere Stînca de la Posadnici^{*)}.

O carte de volnicie dumisale lui Andrei Rusăt, ca să apere pădurile Stînca, di pe moșia dumisale Posadnecii, ot Jîjie, să nu le tae nime, de vreme ce și mai înainte au fost apărături¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 226.

328

1742, ghenarie 4

Carte de volnicie vornicului Iordache Cantacuzino, să apere redurile de la Odăile Grozei^{*)}.

O carte de volnicie dumisale Iordache Cantacuzino și pe cine va pune ispravnic, să aibă a apăra rediurile ce sînt pe moșia dumisale Odăile Grozii, de lângă Iași¹.

¹ Menționat în DRA-II, p. 226, nota 2.

<1742,> ghenarie 5

Carte vornicului Costantin Rusăt, să stăpîniască moșiile ot Tecuci^{*)}.

O carte dată de volnicie dumisale Costantin Rusăt vornicul, ca să aibă a stăpîni moșiile dumisale de la ținutul Tecuciului, anume Gîrleștii i Cucorăștii și Bosenceștii și Teligeștii și să pue vornicei pin sate și toți oamenii să asculte de dumnului vornicul¹.

¹ Menționat în DRA-II, p. 232, nota 1.

330

<1742,> ghenarie 9^{*)}

O carte legată la vornecul Costache, pe jaloba turcilor bendirlei, de vreme ce s-au jăluit că goștina lor și a ciobanilor lor ș-au plătit și acmu goștinarii iarăși îi supără.

Să cerce dumnealui ce-au plătit și cine ce le mai cere și să facă știre.

331

99 v. Veleat 7250 <1742,> ghenarie 10

O carte dată egumenului de Golia, pentru dughenile mănăstirii^{*)}.

Io Costandin Nicolai voievoda, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei mele rugătoriului nostru, egumenului de Golăia, să fie volnic pentru neguțitorii ce ne-au jeluit egumenul că șad în dughenile mănăstirii și nu priimăsc să de chirie mănăstirii, precum dau alți neguțitori ce șad prin dughenile mănăstirești, cîte un leu chiria de dugheană pe lună.

Ori să priimască acei neguțitori să dei chiria cum dau și alții, ori, nepriimind, să aibă egumenul voe a-i scoate din dughene și să priimască pe alții carei vor plăti chiria cu folosul mănăstirii și nime să nu stei înpotriva cărții gospod.

332

Let 7250 <1742,> ghenarie 10^{*)}

Carte la Negre căpitanul, pentru că au jeluit boeriu nostru Lupul Costache biv treti spatâr, pe niște răzeși din satul Opîrșenii, ot ținutul

Tutovii, în care sat are și Lupul Costache cîtăva moșie, iar acei răzeși să întind mai mult piste cît le cuprind părțile lor și îi fac împresurare moșiei și-i lucriază moșie și o calcă cu vitile lor.

Pentru aceasta, să margă Negre căpitanul acolo, să socotească cu dreptate și să hotărască și să și stîlpască toate părțile cît să vor alege a Lupului Costache și, precum a hotărî, să dei și mărturie din semne în semne.

333

Let 7250 <1742,> ghenarie 10

Altă carte, tij la Negre biv vel căpitan^{*)}.

100 r. Scriem domnia mea la boeriul nostru Negre căpitanul, îți facem știre că s-au jeluît boeriul nostru Lupul Costache biv treti spatar, pe niște răzeși din satul Bîrlăleștii ot Fălciuu, în care sat are / și Lupul Costache cîtăva moșie, iar acii răzeși să întind mai mult peste cît le cuprind părțile lor și fac împresurare boeriului nostru de mai sus numitul și-i lucriază moșia și o calcă cu dobitoacile lor și nici din ce este obicinuit lucru pentru dijmă să pun înpotrivă și nu-i dau.

Pentru aceasta, să margă acolo căpitanul Negre și, strîngînd oameni buni, să ia sama și, după scrisori și mărturii drepte, cum va afla să-i hotărască părțile lui și să le și stîlpască cu petre și să dei și mărturie încredințată din semne în semne, ca să avem știre.

334

Let 7250 <1742,> ghenarie 11^{*)}

O carte legată la Costandinache părcălabul de Soroca, pentru un vornicel ce-au fost pus egumenul de Sfetii Sava pe aceste moșii a mănăstirii, anume Briceni și Sudarca și Ariunești și Mășceni, pe aceste să poarte grija pe cum i s-au fost poroncit și părcălabul Costandinache l-au fost scos și-au pus pe altul.

Pentru care, să caute să pue iar pe acel ce-au fost pus de egumen.

335

Let 7250 <1742,> ghenarie 14

La dumnealui Manolache Costache vel spatar^{*)}.

Scriem domnia mea la cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Manolache Costache vel spatar și la boiariul nostru Apostol

Negre biv vel căpitan, pentru jaloba lui Stamatîn clucerul, pe un văr al său, anumi Costantin Movila căpitanul, zicînd clucerul că-i împresoară
100 v. Movila o moșie, anume / Măceșenii, la ținutul Covurluiului și i-au poprit și 150 clăi pîine, piste carte mării sale Gligore vodă.

Pentru aceasta, să aibă dumnealor a mergi acolo și să le iei sama și, precum a fi cu cale, să le aliagă și să dea și mărturie.

336

Let 7250 <1742,> ghenarie 15

Altă <carte> lui Manolache Costache^{*)}.

Dat-am cartea domniei mele cinstitului și credincios boiariului nostru, dumnealui Manolache Costache vel spatar, să fie volnic cu cartea domniei mele a ține și a stăpîni Găteștii cu balta Budăiului și baltă Drăceștii, precum au ținut și au stăpînit moșii și părinții dumisale. Iar cine ar ave a răspunde, să vie față să-și întrebe cu dumnealui și nime să nu stei împotriva cărții domniei mele.

337

Let 7250 <1742,> ghenarie 17

O carte la părcălabii ot Gălații i la vel căpitanul, să de poroncă năvodarilor, pentru cei ce au vii pe Brateș^{*)}.

O carte la părcălabii de Gălați i la vel căpitanul, ca să dei poroncă cu tărie năvodarilor celor ce vîniază pește pe malul Brateșului și fac stricăciune viilor, de care să să părăsască, după cum scrie zapisul lor, că apoi să vor certa după giudecata ce li s-a cădea.

338

Let 7236 <1728,> iulie 15

Așijdere carte de la Grigore vodă, tot pentru această pricină a năvodarilor^{*)}.

O carte de la Grigore vodă, scriind la toți năvodarii carii împlă cu năvoadile în apa Bratișului, ca să să părăsască de a mai face vaduri pe drepte viele ce sînt pe mal și ard gardurile și hărăgii și fac multe stricăciune. De care să să părăsască, că, de a mai vini jalobă ca aceasta, acolo în mal să vor spînzura, căci acolo este cîmp, cu mult greu să aduc aceste.

101 r. Let 7250 <1742,> ghenarie 29
Carte Lupului Balș jicnicer, pe 2 moșii*).

O carte dată de stăpînire a 2 moșii, anume Plăvolarii ot Suceava și Tîmova ot Soroca, după hotărîrea ponturilor ce s-au făcut de opștie, să fie volnic a-și stăpîni moșiele cu tot venitul și oamenii ce vor fi pe acele moșii să asculte de dumnealui și să le pue și vornicei¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

Let 7250 <1742,> ghenarie 26
Carte la Toader Cantacuzino medelnicer i la Alcaz, ca să hotărască*).

O carte de hotărît la Toader Cantacuzino medelnicer i la Costandin Alcaz, ca să hotărască niște părți de ocină a răz<eși>lor din Bogdănești și din Ceritioana și din Rusăști și din Săcueni și din Movila și Fundul, ot ținutul Romanului, avînd înpresurare despre Radul Răcoviță păharuic.

Let 7250 <1742,> ghenarie 18
Carte de împărțala moșiilor lui Vîrnav*).

O carte la dumnealui Iordache Rusăt vel vornic, ca să stei să facă împărțala de toate moșiile ce or avea Neculai Vîrnav și cu frații lui, toți feciorii lui Ștefan Vîrnav și, precum le va împărți, să le dei și izvoade cărnia unde i s-au venit anume și mărt<ur>ie de împărțala ce le va face.

Let 7250 <1742,> ghenarie 29*).

O carte dată lui Antonache Sîlion mazil ot ținutul Tutovii și pe cine va triimite la 2 țigance a sale, anume Nastasia și Sanda, fetile lui Pavăl țigan carile au fost a lui Dumitrașco Scînteie. Așijdirea și pe altă soră a lor, anume Mărie Donca, oriunde li-ar afla, să le ducă la casa lui, să le stăpîniască, iar cui a păre strîmb, să vie la Divan. Însă, după cum va afla dregătoriul de ținut, așa să aibă a-i lua.

343

Let 7250 <1742,> ghenarie 29^{*)}

O carte dată boiarilor noștri, Pintilii Știucă biv vtori pitar i Costandin Holban postelnic și lui Dumitrașco Sîlion, să aibă a lua pe Ioana Tudosăoaia țiganca, cu parte ei de ficiori și Nastasie Mărieniasa, cu parte ei de feciori și pe Chirila feciorul lui Andrei, cu parte lui de feciori și pe..., Crămanul sîn Păscuții țigăncii, cu care țigani au avut împărțală cu Ion Drumea și cu Ștefan Păpănaga, giuzii gospod, să-i ducă înainte dregătoriului de ținut, să le ia sama, apoi să aibă a-i lua să-i ducă la casa lor.

344

101 v. Let 7250 <1742,> ghenarie 30^{*)}

O carte dată dumisale Scărlătache Costache biv vel clucer, pentru moșiile dumisale ce zisă că are, anume Giurcanii și..., care moșii sînt la ținutul Fălciului, după hotărîrea ce s-au făcut de opție, ca să stăpîniască fieștecine moșiile sale și să pue vornicei pin sate și toți oamenii de dumnealui să asculte, ori om gospod, ori boerești, ori slujitori, sau orice briaslă ar fi. Și să nu fie nici unul volnic a să clăti cu șiderea din loc, ca să margă cu șidere aiurilea, că s-a pedepsi tare. Și dijma încă să-și ia pe obicei¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

345

Let 7250 <1742,> ghenarie 22

Cărți de hotărît moșie Episcopiei ot Roman^{*)}.

O carte la Toader Cantacuzino biv vel medelnicer, pentru locul Episcopiei ot Roman, de pe împregiur, din hotarul tîrgului Romanului, să îndrepteză locul Episcopiei, după cum a fi cu cale și cu dreptate, pe hotarăle vechi, ca să nu mai fie nici o împresurare și, pe cum a îndrepta, să de și mărturie¹.

¹ Original la Ar. St. Buc., Documente istorice, pach. LXV, doc. 78.

346

Let 7250 <1742,> ghenarie 1

Carte de hotărît părțile a Episcopiei din Averești și Muncel^{*)}.

O carte tij la Toader Cantacuzino medelnicer i la Mihalache Sturze clucer, ca să margă la sat la Averești i la Muncel, ce sînt în ținutul Romanului și să ia sama cu dreptate și ce s-or afla părțile Episcopiei ot Roman să le hotărăscă și să le stîlpască și să dei și mărturie.

347

Let 7250 <1742,> ghenarie 16^{*)}

O carte gospod la dumnealui vornicul Iordache Ruset și la Petrea părcălabul ot Roman, avînd pricină Vasilie sîn Moimascăi cu niște oameni, anume Toma și Ion, pentru o casă ce-au făcut acii oameni în Roman, zîcînd ei că au făcut casa pe loc domnesc, iar Vasilie zîcînd că ei ș-au făcut casa pe locul lui.

Să adevieriască cu tîrgoveții carii s-or fi megieșind cu locul lui Vasilie și, de s-a afla casa oamenilor pe locul lui, ce or socoti acești boiari prețul lemnului să întoarcă Vasilie oamenilor și lor să le afle loc gospod, să le arate să-și facă casă pe loc gospod.

348

Let 7250 <1742,> ghenarie 17^{*)}

S-au scris carte gospod la Ciute și la Stavru și la Ștefan Lepădatu.

102 r. Începînd ei astă vară, din poronca domniască, a face împărțală răzeșilor de Drăgușeni, ca să-și / știe cineși hliza sa osăbi și, neisprăvind atuncea, să isprăvască de acum înainte și să le dei și mărturie precum i-au împărțit și li-au hlizit locul.

349

Let 7250 <1742,> ghenarie 17^{*)}

S-au dat carte gospod lui Costandache sîn Costandin armașul, de stăpînit giumătate de sat de Meleuți, la ținutul Sucevii, parte de sus, ce o vîndu-să fără cale Varlaam Ursache călugărilor ot Solca, după cum pe larg arată mărturie de giudecată ce-au avut Costandache cu călugării de Solca și cu Varlaam Ursache.

350

Let 7250 <1742,> ghenarie 16^{*)}

O carte gospod călugărilor de Bogdana, să le hotărăscă dumnealui vornicul Iordache Ruset și Alcazi sulgerul moșia lor Peletiuicii.

de cătră Ursul Iurașco, căci s-au jeluit că, în trecuții ani, hotărîndu-și Ursul Iurașco moșie sa ce are la Peletiuți și, nefiind călugării de Bogdana față la hotărît, le-au împresurat Iurașco moșia lor¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Bogdana, pach. I, doc. 3.

351

Let 7250 <1742,> ghenarie 17^{*)}

O carte gospod la dumnealui vornicul Iordache Ruset și Toader Cantacuzino medelnicer, pentru o parte de moșie din Șăndrești și din Stănești, ce sînt în Cîmpii lui Dragoș, la Bacău, ce să chiamă partea lui Bejan, zîcînd Mihul sîn Ogheniei și Lupul nepot lui de frate că ei sînt din Bejan. Așjidire un Lupașco și frati-său Ștefan și alt Ștefan Căprioară, iarăși răspunzîndu-să și ei că sînt din Bejan, au rămas la dovada stăpînirii.

De or dovidi Căprioreștii că au stăpînit moșii și părinții lor într-acele sîlești, să le dei mărturie, ce or socoti razeșii parte să-și stăpîniască. Iar nedînd dovadă de stăpînit după cum arată mai sus, să de mărturie Mihului și Lupului, iar Căprioreștii să lipsască.

352

Let 7250 <1742,> ghenarie 16^{*)}

O carte lui Stavro biv ftori jicnicer, la Ciute și la Ștefar Lepădatu, pentru o parte de moșie din Drăgușani, partea lui Dumitrașco sîn Ioanii, ce-au arătat 3 zapisă Stavru pe acea parte, zîcînd că-i a lui și razeșii puind price că nu-l știu pe om, nici au avut moșie cu dînșii.

102 v. Să-i apuce acii boiari, ori să giure 2 dintre dînșii și cielalți să priimască blăstăm că nu-l știu pe om, nici au avut moșie, iar negiu-rînd, să-i scoată parte.

353

Let 7250 <1742,> februarie 3^{*)}

O carte la Suliman aga, sârdariul ot Gălați și la părălabii de Gălați, înștiințîndu-i că au spus părintele mitropolitul cum epitropul Mitropoliei, egumenul de Mavromol, au avut tocmală cu Hasan agă sârdariul pentru balta Mălina, să-i dei pe an 40 lei ș-au băgat și năvoadile, iar acmu, după 3 luni, întoarce Hasan.

Ce, dumnealor să-i zică să-i dei banii pe tocmală, ori, de a ave a răspunde, să trimită vechil la giudecată.

354

Let 7250 <1742,> ghenarie 29^{*)}

O carte la episcopul de Roman și la bărcălabi [sic], pe jaloba lui hagi Smail, să-i facă giudecată cu Vasilache moștinatoriul unui datornic a lui hagi Smail.

355

Let 7250 <1742,> ghenarie 30^{*)}

O carte de hotărît la Negre biv vel căpitan i la Iordache Costache, ca să margă la sat la Mihuleștii, pe apa Jîravățului, ținutul Tutovii, pentru care au jeluît egumenul de Bursuci că are mănăstirea niște părți de moșie danie de la dumnealui Vasilie Sturza stolnicul. Așijdirea, să mai aliagă și să hotărască și alte părți de moșie din Susnești, ce este tot acolo, alături, pe care iar egumenul de Bursuci zisă că are zapesă.

Ce or hi drepte să le hotărască și să dei mărturie.

356

Let 7250 <1742,> ghenarie 12^{*)}

Carte la Păntelei Știucă, să pliniască vinitul dumisale vel logofătului de pe petrele hotară, de la lăcuitorii ce ș-au hotărît, pe izvod ce i s-au trimis de aice. Izvod s-au scris de petre.

357

103 r. Let 7250 <1742,> ghenarie 14^{*)}

O carte la vornicii ot Botoșani, pe jaloba lui Stihie ot Botoșani, ca să-l apere dispre un turc din raie, pentru 3 oi ce zice că le cunoaște un cioban a turcului că ar fi din bucatele turcului ce i-au perit pe cînd moscalii și Stihie zice că acele oi li-au cumpărat de la Necula stîrbul ot Botoșani.

Deci, vornicii să-l apere pe Stihie pînă va veni turcul la Divan.

358

Let 7250 <1742,> ghenarie 4^{*)}

O carte de volnicie lui Hasan salahor, să margă la turcii de la Lăpușna, de vreme ce s-au jeluît tîrgoveții de Lăpușna pentru dînșii că

le fac multe zulumuri și pagube. Și pe cii mai vinovați să-i prinză, împreună cu sărdariul și, puindu-i în fiară, să-i ducă la Bendir să să giudece și pe cielalți încăși pe toți să-i goniască de acolo, de vreme ce nu sînt tîrgoveții mulțamiți cu dînșii.

359

Let 7250 <1742,> ghenarie 14^{*)}

O carte legată, cu dojană, la sărdariul, tot pentru pricina turcilor. Și să caute să-i prinză pe acii răi și, luîndu-i Hăsan salahor, în heră să-i ducă la Bender și să scrie și sărdariul toată povestea la capichiaha de Bendir. Și pe o muiere curvă ce să află în casa unui turc, Topal Mustafa, să o trimită aici.

360

Let 7250 <1742,> ghenarie 13^{*)}

O carte legată la Neculai Costin vel jicnicer.

Numaidecît să aducă toate scrisorile satului Căcăcenii, Miclăușenii ot Hîrlău, pe foaie ce i s-au trimis, den vreme ce este giudecată între vornicul Iordache Cantacuzino cu egumenul de Hangu.

361

Let 7250 <1742,> ghenarie 11^{*)}

O carte la Costache vel căpitan ot Tecuci, pe jaloba lui Ioniță Negruți, să-i pliniască datorie ce-ar ave.

362

Let 7250 <1742,> ghenarie 14^{*)}

O carte la vel stolnicul Bogdan, iar pe jaloba lui Ioniță Negruți, să-i caute judecata ce are cu un om ce-i zice Cuptoriu, pentru niște ispașe de fîn și pae.

363

Let 7250 <1742,> ghenarie 16^{*)}

O carte legată la părcălabii de Gălați, pe jaloba lui Dimitrie vameșul 103 v. de Gălați, să ia sama / cu Panaite călărașul de Gălați și cu doi surugii de la Puțeni, pentru un cal a lui Dumitru ce l-au luat ei din mîna unui turc și l-au prăpădit.

364

Let 7250 <1742,> ghenarie 16^{*)}

O carte de apărare lui Dumitru vameș, să să apere despre Marcu jidov din Bîrlad, pentru o căruță ce i-au luat conăcarii orînduiți și au dat-o la trecirea lui Colceag pașa și s-au prăpădit și acmu jidovul zice să i-o plătiască Dimitrie.

Să să apere Dumitru.

365

Let 7250 <1742,> ghenarie 17^{*)}

O carte la zlotașii de Suceavă, pe jaloba unui arman din Suceavă, să-i pliniască datorie ce ar ave.

366

Let 7250 <1742,> ghenarie 18^{*)}

O carte legată la Hristoscul staroste de Cernăuți, pe jaloba a doi armeni din Roman, anume Costandin și Neculai, să le scoată un tianc cu multe de toate ce li-au poprit, fiind la Snetin, un Frițanovschie vameș cu niște pricini răsuflăte.

367

Let 7250 <1742,> ghenarie 18^{*)}

O carte de hotărît la Solomon Botez și la Adam Luca sulger și la Costandin vornicul de Cîmpullung, pe jaloba egumenului de Voroneț, ca să margă să îndrepteză hotarăle moșiei împregiurul mănăstirii, de vreme ce are înpresurare despre moșinenii ce să răzășăsc cu mănăstire.

368

Let 7250 <1742,> ghenarie 18^{*)}

O carte scrisă la Solomon Botez și la Costan Lînă mazil, pe jaloba egumenului Micodim de la Săcul, ca să margă ei să îndrepteză niște petre de hotar de la moșie Dumbrăvița, ce-au dat sama egumenul că li-ar fi mutat Grigoraș Stroescul comisu, răzășindu-să și el cu moșia Dumbrăvița. Și, de va fi făcut Stroescul așa, să înștiințeză hotarnicii pe mările sa vodă.

369

Let 7250 <1742,> ghenarie 18^{*)}

O carte de volnicie dumilorsale Manolache Costache vel spatâr și Vasilie Sturza vel stolnic i Scărlătache Costache biv vel clucer, ca să stăpîniască moșiele dumilorsale Grecenii și Vadul Isacului și Manta și Crăhana, după hotărîre ce s-au făcut.

370

Let 7250 <1742,> ghenarie 18^{*)}

Carte de volnicie dumisale Vasilie Sturza biv vel stolnic, ca să stăpîniască moșiele dumisale Sîrbii de la Tecuci și Perienii ot Tutova, tij pe hotărîre.

371

Let 7250 <1742,> ghenarie 22^{*)}

O carte de volnicie dumisale vel spatârului Manolache Costache, să stăpîniască moșia Goteștii, cu balta Budăiul și Balta, pe cum au stăpînit și părinții.

372

Let 7250 <1742,> ghenarie 22^{*)}

Carte legată de Stavro grecul și Ștefan Lepădatu, pentru parte de moșie din Gînșteni, a trie parte din Giurge, ce o trage Vasile Gorcilă și Ion Predaeși la stăpînire lor.

104 r. De ș-or / afla marturi de dovadă că de 60 ani încoace s-au arătat stăpîni vro dată pe acea parte ei sau părinții lor, să le dei mărturie să-și stăpîniască moșie.

373

Let 7250 <1742,> ghenarie 25^{*)}

Carte la starostele de Putna și Miron Dima, pe jaloba popii lui Ion Vîscul și a altor răzeși de la Cruce de Gios, zîcînd că au înpresurare de egumenul ot Bogdana, moșie ș-au luat și dijma.

Să-l ducă la giudecată și, de a fi așa, să le facă dreptate, hotărîndu-le moșia. De s-a afla că au dijmuit egumenul pe parte lor, să-i plătească dijma.

Let 7250 <1742,> dechemvrie 10

Carte de îndreptat hotarul Rădenii, dumnealui Iordache Ruset medelnicer, ot Bacău^{*)}.

I carte la dumnealui Radul Răcoviță păharnic i la Mihălache postelnic i la Ciute biv ftori stolnic, pentru o moșie a dumisale Iordache Ruset vel medelnicer, anume Rădiana, cari să hotărești cu Desculții lui Ion Lipan care, hotărînd-o cu Pilat vornicul de poartă în anul trecut, au făcut înpresurare hotarului Rădenii. Și să iei sama cu dreptate și să îndreptează atîta din sus, cît și din gios, dispre hotarul Bogdăanii și precum or îndrepta să de și mărturie.

Let 7250 <1742,> februarie 5

Al triile carte a Silionestilor pentru țigani^{*)}.

O carte dată lui Dumitrașco Sîlion și fraților lui Andronache să aibă a cerca și oriunde ar afla pre ai lor șărbi și țigani ce zisără că au de pe moși și părinții lor, oriunde i-ar afla, să-i ducă înainte dregătorului de ținut, să ia sama cu care s-ar tăgădui. Iar pentru Neculai și pentru Malahia țiganca, fiind dovidiți țigani ai lor, să-i ia să-i ducă la casa lor.

Let 7250 <1742,> februarie 3^{*)}

O carte legată la dumnealui Radul Răcoviță biv vel păharnic, pentru pîra ce-au avut acest om din tîrg din Bacău, anume Martin Cancia unгурul, cu Vasilie Bosiioc biv postelnic, pentru casa ce au făcut Vasilie Bosîe acolo pe hotarul tîrgului de loc domnesc, iar Martin au jeluit că ș-au făcut casa pe locul lui, unde au curățit el și i-au tăiat pomeții.

Pentru <care> au fost și mai mers dumnealui păharnicul Radul acolo din poronca gospod ș-au socotit pre amăruntul ș-au aflat că casa lui Vasilie Bosîe nu-i făcută pe locul omului acestue, ce este făcută pe loc domnesc, precum mai pre largu arată și mărturia dumisale vel păharnicului. Dar, încă acmu de iznoavă să margă acolo și să mai ia sama, socotind cu dreptate și cum s-a afla, atîta pentru casă și pomet, cît și pentru o grădină cu legume a lui Martin unгурul, care i-au călcat-o

Bosîeoc cu vitile lui și cum le va mai curma, să de mărturie la mâna cui s-a căde, trecînd-o la protocol.

377

Let 7250 <1742,> februarie 4^{*)}

O carte la cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Ștefan Ruset vel păhjarnic, pentru jaloba ce-am jeluît Neculai vornicul de poartă și alți răzeși și frați ai lui, din Bîrzăști și din Liudești, ce sînt la țînutul Vasluiului, la care moșii avînd multă pricină cu Chiriac Poruțche, care trage la stăpînirea sa giumătate de sat de Bîrzăști și giumătate de sat de Liudești și din Bănești, cu zapis de cumpăratura ce-au cumpărat frate-său Lupul Poruțche căpitanul, a căruie scrisori și dresă de acelor moșii încăpînd toate în mâna lui Chiriac Poruțche, li-ar fi făcînd multă înpresurare.

Pentru care, să socotiască cu dreptate și să le hotărască și să dei și mărturie pentru toate în ce chip li s-a alegei și mărturie să o triacă la protocol.

378

Let 7250 <1742,> februarie 6^{*)}

105 r. O carte la Antiohie Carage vornicul de Botoșani i la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi i la Izmană biv vel căpitan, să să scoale și să margă la sat la Popăuți, ce este în ocolul Botoșanilor, și să ia sama pre amăruntul, cu dreptate și să / hotărască acel sat pe unde or afla că au înblat hotarale de vac, pe scrisorile acelu sat și pe mărturii a oameni buni, socotind ca nici altor hotară de pe înpregiur să nu să facă înpresurare și precum or hotărî, să de și mărturie, trecînd-o la procotol¹.

¹ Un regist, după o copie din anul 1787, în *Studii și documente*, vol. V, p. 238, nr. 96, arătînd că satul Popăuți era al negustorului Necula Sulioti din Iași, cumpărat de la biv vel paharnicul Costandin Costin Neniul din Țara Românească (vezi și *ibidem*, doc. nr. 94).

Vezi în Condică și doc. nr. 1027.

379

Let 7250 <1742,> februarie 5

Răspunsul la părcălabii de Gălați, pentru pricina unui turc^{*)}.

1 carte la Scărlet părălabii [sic] de Gălați, pentru pricina unui ture ce-l cer la Brăila.

Să-l trimită, denpreună cu dovagiei, pentru blăstămățiile ce-au făcut, trimițînd și în scris blăstămăția lui acolo.

380

Let 7250 <1742,> februarie 4^{*)}

O carte la Adam Luca biv vel sulger, pentru pîra și gîlceava ce au acești boiari, Toader Stîrce vornic de poartă cu Lupul Balș biv vel medelnicer, pentru o moșie, anume Plăvălarii, ce este la ținutul Sucevei, zîcînd Stîrce vornicul precum acea moșie este a lui, de la socru-său Grigorașco Moțoc și ar hi avut într-acel sat 2 jirebii de loc și Ion Balșă vornicul, de la socru-său Ursache vistiernicul și acum ar hi avînd împresurare mai mult, pentru căci ar hi plătit Balșă o chizășie a lui... sîn Moțoc, care-i pribag la moscali și nefiind nici o scrisoare, nici la o parte, nici la altă, s-au socotit să să dovidiască din mărturia a oameni buni megieși și din cii de casa vornicului Balșă.

Cum să va dovedi, să dea mărturie pe alegere, puind la protocol.

381

Let 7250 <1742,> februarie 4^{*)}

Așjidire și altă carte la Adam Luca biv vel sulger, iarăși întocma precum scrie aceasta ce s-au scris mai sus.

382

Let 7250 <1742,> februarie 10^{*)}

O carte la Dumitrașco Suciu starostele de Putna i la Pătrașco Catargiul pitar, pentru jaloba preutului Dumitrașco ot Călimănești i a Cuzii postelnicul, cu frații lor, răzeșii de Pățăști, pentru răzeșii de Pădureni, care moșii sînt în ținutul Putnii, pe apa Sîretiului. Și aceste 105 v. moșii / să hotărască una cu alta și pe moșia Pădureni fiind podul Giunculesăi, s-au sculat Apostol Șendre și Grigorie, răzeșii de Pădureni, ș-au pogorît podul de la vadul vechi mai în gios, pe moșia Pățăștilor și li s-au făcut multă stricăciune de li-au călcat finațiile și au tăiet rădiurile ce au apărute și li-ar fi mîncat și țarinile.

Pentru aceasta, să margă acolo și să ia sama pre amăruntul, după cum s-a cădea și precum a fi cu cale și cu dreptate să-i așază și să dei pentru toate mărturie de așzare.

383

Let 7250 <1742>, februarie *)

O carte tij la dumnealui Dumitrașco Suci, starostele de Putna, pe jaloba preutului Macovei de la Sîrbi, ținutul Putnii, pentru o strîmbătate ce i-ar fi făcut la o giudecată ce au avut în anul trecut cu un Ioniță Bîrlădianul, înainte dumisale Neculai Hristoverghi șătrar, fiind atunce staroste de Putna, și au plinit de la acel preut, lui Ioniță Bîrlădianul, 2 vaci cu vițai, 2 boi, 2 mînzați și 1 mînzată, pentru o pricină veche de 8 ani, numai pentru o giuncă ce-au fost lăsat-o acest Bîrlădian în vitile satului, a Sîrbilor.

Pentru aceasta, să ia sama și cum ar afla mai cu dreptate să-i giudece și să-i dei și mărturie după cum i-a giudeca.

384

Let 7250 <1742>, februarie 5*)

O carte legată la ghinărariul de Brașov, pe jaloba Manii și Ion, bîrsanii de Cașin, carii au strîns 450 mascuri de la Mușerhud și dintr-alte sate din Țara Unguriască și n-au adus în Moldova de i-au îngrășat, avînd tocmală cîte un zlot de mascur și pe urmă stăpînii mascurilor li-au poprit din tocmală lor cîte 15 bani de mascur. Și pentru aceasta s-au scris cu pohtă ca să să facă dreptate oaminilor.

385

Let 7250 <1742>, februarie 5*)

O carte, tij legată, la guvernatorul de Sibii, pe jaloba Radului Țintii, ca să-i facă dreptate de niște oameni de acolo ce l-au păgubit de multă cheltuială peste giudecata ce s-au fost giudecat mai înainte aici la Moldova.

386

Let 7250 <1742>, ghenarie 12*)

O carte lui Neculai Ciohoran căpitanul.

387

Let 7250 <1742>, ghenarie 13*)

O carte dumnealui stolnicului Bogdan, să-și strîngă țigani.

106 r. Let 7250 <1742>, ghenarie 12^{*)}

O carte la Costantin Pălade cămăraș de Ocnă, pentru rămășițele lui hagi Panaiote ce-au murit, care rămășițe sînt la mîna egumenului de Ocnă.

Viind acolo episcopul mortului, anume Gheorghie, să caute dumnealui să ia sama ce-au rămas și să poroncească egumenului să le dei cu izvod la episcop, iar datornicii ce vor fi, să le zică să vie aici, să stea la judecată.

Let 7250 <1742>, februarie 12^{*)}

Facem știre dregătorilor domniei mele și lăcuitarilor, pentru sfinție sa proin episcop Mina i cu un poslușnic al său, carii mergînd cătră locurile sfinte, dispre nime la drum supărare să n-aibă și la margine să triacă cu pace.

Aceasta poroncim.

Let 7250 <1742>, februarie 6

Cărțile Puțenilor^{*)}.

O carte la boiarii noștri, Costandin Brusis vel căpitan de Covurlui i Negre Apostol biv vel căpitan, pentru pîra ce-au avut de față călărașii de Puțeni cu Costandin Movila ce-au fost căpitan la Puțeni, zîcînd călărașii că, amistecîndu-și căpitanul Movila vitile sale în vitile satului la rupta unui văcărit, în trecutul an, după moscali și neplătindu-și Movila văcăritul său, au luat zloțașii vite a lor pentru banii văcăritului Movilii și li-au pus de au stătut zălog un an la Dumitru vameșul, în Bîrlad. Și măcar că Movila ș-au dat banii săi ș-au mîntuit rămășița, dar ei sînt păgubași de sîmbra a 4 boi și hrana a 2 vaci cu vițai ce au stătut zălogite la Dumitru vameșul și încă li-au luat Dumitru vameșul și 14 lei cheltuiala acelor vite de un an, ernaticul și văcăritul.

Pentru aceasta, să cheme pe toți față și pe strîngătorii acelor bani și cum a fi cu dreptate și cum să va dovidi să-i giudece și să-i așeză și ce or socoti că este cu cale să le pliniască de la Movila și să dea și mărturie.

Let 7250 <1742>, februarie 5^{*)}

106 v. O carte tij la Costantin Brusis vel căpitanul de Covurlui i Negre biv vel căpitan, pentru pîra ce-au avut aici de față Costandin Movila cu Alicsandru Necoară, zîcînd acest Alicsandru că i-au dat Movila bani ca să-i înbrace pe la oameni, / unde ar găsi, să-i facă 160 vedre vin, zîcînd că la vremea culesului viilor ș-a trimite și vasă să-și strîngă vinul. Și la vreme netrimitîndu-și vasă, cii cu datorie ș-au vîndut vinul și el, cu învățătura căpitanului Movilii, au luat bani de pe la oameni cu bașul lor și au dat banii și s-au știut odihnit. Iar mai pe urmă, s-au sculat căpitanul Movila și iar i-au lepădat bani și i-au luat un vas de vin din pivnița lui, așăzat și plătit și de vădrărit și l-au vîndut vadra de vin cîte un leu.

Pentru care, Movila dede samă precum el au dat bani omului acestuia pe vin, luînd și zăpis de plată de la dînsul și are și martur de dovadă, precum omul ș-au luat și bani pe vin. Numai zăpis și mărturie zîcînd că nu are aici cu sîne, au rămas să să dovidiască acolo, la țară, înainte acestor boiari ce s-au scris mai sus. Așjidirea și pentru vedrit dede samă că sîngur au grăit cu boiarii vedrari de au scris acel vin asupra lui și el au plătit, făr cît numai butea au fost a omului celui cu vinul.

Ce, de aici într-acest chip li s-au hotărît giudecata: de s-a dovedi Movila, cu martur sau cu zăpis, cum ș-ar hi luat omul banii șie pe vin, să-i plătiască Movila numai vasul, cu prețul ce s-ar adiveri că s-or fi vîndut bușile atuncea și să-i pliniți omului prețul vasului de la Movila. Iar nedovidind Movila, cu zăpis sau cu mărturie, să arete omului cu izvod anume la cine s-au înbrăcat banii Movilii pe acele 160 vedre vin și pe izvodul acela să-l pue pe om să giure în bisărică, cum că cu învățătura Movilii au înprăștiet acii bani pe la alți oameni pe vin și cum că chiar banii ce-au luat el de la Movila, acie bani i-au dat pe la oameni pe vin, iar nu alți bani. Și giurînd într-acesta chip, să-i pliniți de la Movila prețul vinului, pre cîte vedre or hi fost în bute, iar Movila să-și caute cu datornicii săi, cu care îi va arăta omul acesta pe izvod. Și cum a rămîne și în ce chip să va dovidi, carii părți să va căde să dai mărturie, trecînd la protocol.

Aceasta scriem.

107 r. Let 7250 <1742>, februarie 6^r)

O carte la Costandin Brusis vel căpitanul de Covurlui i Negre biv vel căpitan, pentru pîră ce-au avut de față acești oameni din Puțeni. anume Vasilie Zbîrne și Toader Oancă și Toader Cașul și Lupul Ciobotariul, cu Costandin Movila ce-au fost căpitan la Puțeni. zicînd oamenii aceștie că li-au luat Costandin Movila 4 vite a lor. 2 boi și 2 vaci, făcîndu-le că sînt de pripas și le ține bucatile în tîria lui.

Iar Costandin Movila dede samă că, fiind fugiți oamenii de Puțeni peste Stretiu, la vreme cînd eșisă cătanile din Țara Unguriască pe supt munte, atunce, amestecîndu-să ei cu alți bejenari, s-ar fi pripășit la dînșii niște mînzați și iarăși oameni de ai lor i-au colăcit la dînsul, fiind căpitan și pe obicei i-au luat și acum fiind vite de hrană.

Carii, necrezîndu-să aici nici unii, nu s-au putut curma și-au rămas să să dovidiască acolo cu marturi și care va dovedi, acela să le stăpînească acele vite.

Carte de moșie a lui Vasile Buhăescul vtori logofăt *).

Io Costandin Neculai voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia me la credincios boiariul nostru, dumnealui Hristoscul Vlasto biv vel stolnic i Miron Gafenco vtori stolnic i Gheorghie Pîrvul medelnicer.

Facem știre că ne-au jeluit credincioși boiarii noștri, Vasilie Buhăescul ftori logofăt și Ștefan Hermeziu vtori visternic, zicînd că au niște părți de moșii cu vecini acolo la Cernăuți, a patra parte de sat de Ispas și a patra parte de sat de Răstoace, care moșii au fost a lui Hermeziu, de pe Ionașco Tăutul, care unii dintr-acii vecini zisără că sînt față, netăgăduiți, anume Sorohan cu 5 ficiori, din sat din Ispas. fără alții ci-i mai știe Sorohan și să de samă el și Matei Șărbencol cu verii lui, feciorii lui Ivaneșco, fără alții carii îi știu, Matei Șărbenco iar să de samă el. Și din vreme că scrisorile ce au fost pe acele moșii, fiind la Hermeziu care au murit în Țara Româniască. s-au prăpădit acolo, numai în părțile ce sînt frățăști sînt la Ion Popovici. să dea samă el, măcar că pentru părțile lui Hermeziu ce-au avut de pe Tăutul logofătul acolo știu și alți: Tăutulești carii trăesc acolo la Cernăuți și știe

107 v. și Gavril Volcinschie, / care în sama lui au fost acii vecini.

Pentru care, iată că vă scriem să sorociți pe toți Tăutuleștii și pe Gavril Volcinschie și pe alți răzeși și Popovețăștii și aducându-i față, să le luați sama cu amăruntul, fiind față și acel Sorohan și Matei Șărbenco, căci unii din vecini au fost și cu Hermeziul în Țara Româniască pînă la moartea lui și de acolo au venit la pămîntul lui și i-au însurat. Și de a fi trebuință ca să margă acolo, la Ispas și la Răstoace, i-am orînduit pe Gafenco și pe Gheorghie Pîrvul. Ce, să-i trimiți dumneata stolnice acolo și să strîngă și alți răzeși, să cerce și să adiveriască mai bine și cum să va alege, să faci o carte de mărturie și să vă iscăliți și să ne înștiințați cu amăruntul toată pricina, cum să va dovedi.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, februarie 15¹

¹ Publicat și de Teodor Bălan, *Documente bucovinene*, vol. V, Cernăuți, 1938, pp. 195-196.

394

Carte de volnicie pentru lipcani, să fie pentru paza lăcuiitorilor *).

Io Costandin Neculai voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele slugii noastre, lui Neculai Ciohoranu căpitanul de Ciuhur, să fie volnic cu cartea domniei mele a aduce liuzi oameni streini, din raiaua Hotinului ori din Țara Leșască, să fie beșlei, la fieștecare sat cîte un beșleu, să fie pentru paza marginii și de apărare lăcuiitorilor de pricinile turcilor ce trăesc acolo. Vor fi scutiți de ciferturi, nemică nu vor da, numai ei vor păzi slujba lor care este de odihna lăcuiitorilor, cum au fost și mai înainte la acea margine.

Pentru acie, dumilorvoastre boiari ce veți fi cu slujba peceților vă poroncim acestor oameni să le dați pace, întru nemică să nu-i supărați.

Let 7250 <1742>, ghenarie 12

395

Let 7250 <1742>, ghenarie 18*)

O carte la boiarii noștri, la Gafenco i la Ion Izmană căpitanul, pe jaloba Isaiei egumen ot Putna, pentru moșia mănăstirii Putnii, anume Știubeienii și Petrecanii ot Bașău, ot ținutul Hîrlăului¹, care moșii să hotărască cu Săvenii, satul a cinstit și credincios boiariul nostru Andrei Ruset vel ban și ar fi avînd strîmbătate de cătră dumnealui.

108 r. Așijdire / mai jăluiește egumenul că mai are mănăstirea Putna și altă parte de moșie, anume Brăieștii, în preajma târgului Botoșanilor. afară din locul târgului și mai fiind și alte părți de moșii acolo. răzășăști, împotriva locului, să întind și fac impresurare.

Pentru aceste să ia sama și cum or afla să hotărască și să aliagă și să dei și mărturie².

¹ Așa în document. Titlul din capul paginii (f. 108 r.) arată ținutul Dorohoi.

² Original la Arh. St. Buc., A.N., pach. CCXXXVI, doc. 3; copie la Arh. St. Iași, Documente, pach. 791, f. 204 v.-205 r.; regist publicat de Dimitrie Dan. *Mănăstirea și comuna Putna*, București, 1905, p. 196.

396

Let 7250 <1742>, ghenarie 25^{*)}

O carte la Costandin vornicul ot Cîmpullung, pentru jaloba ce au jeluit oamenii cîmpulungeni din Vamă, pentru niște vite a unui arman, anume Bărnad, din Țara Leșască, care li-au fost adus acolo, în munții Cîmpulungului, fără de voia lor. Care vite mîncînd o samă și moscalii, atunce s-au fost făcut carte la dregătoriul Cîmpulungului și ar fi plinit de la dînșii 91 lei 10 potronici, luîndu-le vite drept acești bani, nefiind ei vinovați.

Pentru acee, să le ia sama și, fiind pe cum au jeluit ei, să le și împliniască, giudecînd cu dreptate, să de și mărturie.

397

Cărți de zeberire ce s-au făcut în Țara Leșască oaminilor noștri din Moldova^{*)}.

O carte la Hristoscul Vlasco biv vel stolnic, starostele ot Cernăuți, pe jaloba cumnatului lui Pană neguțitoriul din Botoșani pe un Toader șafar lui Zeric din Tismenița, din Țara Leșască, cum este dator cumnatului său, lui Pană, cu 50 lei, care datorie a fost a cumnatu-său Pană și murind Pană, este vechil cumnatu-său.

Și să caute să să agiungă cu dregătoriul din parte aceie, arătînd să caute dreptate a plini omului, din vreme că noi pururi voim marginea a să megieși cu liniște, păzindu-să dreptate despre înbe părțile. fără zăboară care aduc pricini de gîlcevi marginii. Iar de n-or sta la dreptate, apoi nici noi n-om suferi a rămîne omul nostru păgubaș, ce cu alte mijlociri i să va plini paguba.

Let 7250 <1742>, ghenarie

Așijderea altă carte, tij^{*)}.

Toader ot Hrinăuți, ot Ciuhur, au jeluit pe Toader Sfeclă din Andrieșăuca, din gruntun Maihorod, de Țara Leșască: au dat lui Sfeclă 2 boi pe pîine și i-au dat numai 9 cetferice, iar 11 cetferice au rămas.
108 v. Și mergînd / să-i dea pîinea, l-au zăberit stăpînul lor de o iapă cu hamuri cu tot, cu 11 pînză de saci, pentru o fâmeie din raie ce au scăpat de la moscali și s-au fost măritat cu un rus de unde șede Sfeclă și avînd ia alt bărbat în raie, au fugit și zice liahul că au luat acea fâmeie un habaciu și 17 coți de pînză.

Și să caute să să agiungă cu dregătoriul din partea aceie, arătînd să caute dreptatea, a plini omului, de vreme că noi purure voim marginea a să megieși cu liniște, păzindu-se dreptatea despre înbe părțile, fără zăboară care aduc pricini de gîlcevi marginii. Iar de n-or sta la dreptate, apoi nici noi n-om suferi a rămîne omul nostru păgubaș, ce cu alte mijlociri i să va plini paguba.

Let 7250 <1742>, ghenarie

Altă carte, tij de zăbirire^{*)}.

Carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca, pentru jaloba Sandului Tuduri cupeț ot Iași, pe care prinzîndu-l în Țara Leșască, la sat la... și l-au dus în tîrgu în... și acolo l-au zăbirat de 13 ughi ungu-rești și 5 ughi au mai cheltuit pentru pricina unor rusi dintr-acel tîrg. Care rusi ar fi fost cărauși altui neguțitor, anume Radul, care este în Țara Româniască și pentru acea căraușie ar fi cheltuit acii rusi niște bani.

De care acest neguțitor, Sandul Tuduri, nefiind vinovat la aceia pricină, să caute să să agiungă cu dregătoriul din partea aceia, arătînd să caute dreptatea a plini omului, din vreme că noi pururea voim marginea a să megieși cu liniște, pazîndu-să dreptatea dispre înbe părțile, fără zăboară care aduc pricini de gîlcevi marginii. Iar de n-or sta la dreptate, apoi nici noi n-om suferi a rămîne omul nostru păgubaș, ce cu alte mijlociri i să va plini paguba.

Let 7250 <1742>, ghenarie

Let 7250 <1742>, februarie 18^{*)}

O carte la dumnealui Iordache Ruset, ispravnicului ținutului Niamțului.

Facem știre pentru 4 boi și 3 vaci cu vițai și 2 cai cu căruța, ce-au lăsat Ismail bașa carile au fost rob la moscali la un Gavril vătăman în Trifești, satul dumisale banului Alistarho, care avea datorie la Docan bașa 09 r. Zamaitul 40 lei cu zapes și au vinit odobaşă de la Hotin / și cere acele vite.

Deci, să cauți să chemi pe acel Gavril față, să ei sama și pentru vitile acelea, fiind la acel om, să caute să le dei și să le trimiți aici. Ori de a fi altă pricină și va avea omul a răspunde, să vie să stei față cu turcul.

Let 7250 <1742>, februarie 22^{*)}

O carte la dumnealui Hristoscul Vlasto biv vel stolnic, starostele de Cernăuți, pentru jaloba ce-au jeluit Grigore Stroescul comis, pentru pîine ce-au arat pe moșia lui, acolo, starostile Halipliul și dijma, vinitul moșiei, nu i-au dat.

Deci, pe jaloba lui au giudecat și dumnealor boiarii, din poronca gospod, din vreme că acea pîine este în sama dumisale Hristoscul starostele, să caute dumnealui cîtă i s-a face dijma să-i dei, să numai jeluiască.

[F.D.] <1742, februarie 23>

Carte de volnicie judelui de țigani hătmănești, să strîngă cît ș-ar pute^{*)}.

Io Costantin Neculai voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am cartea domniei mele lui... judelui de țigani hătmănești, să fie volnic cu cartea domniei mele a căuta și a cerca pre toți țiganii carii s-ar fi înprăștiat pintr-alte cete de țigani, pe toți să-i strîngă, ori prin țiganii domnești, sau boerești, ori de pre unde i-ar afla, pe toți să-i strîngă și să-i pue la ceata lui. Și să aibă a ține și a stăpîni acest giude pă izvodul ce i s-au dat de aici și măcară și afară de izvod carii s-ar

mai afla țigani hătmănești, pă toți să aibă a-i lua la ceata lui, cât de mulți și ș-ar pute să să strîngă, să aibă a asculta de dînsul întru toate ce i-ar da învățatură după poronca gospod și a dumisale hatmanului și să-și dei poclon hătmănesc după obicei. Iar carii dintre dînșii n-ar asculta, domnia mea i-am dat voe pe unii ca acie să aibă a-i certa și a-i globi cineș după vina sa. Așjidirea și pentru țigani streini ce ar vini dintr-altă țară, pe toți să aibă a-i pune la ceata lui și să-și dei poclonul după obiceiul vechi, după puțința lor. Și toți juzii domnești să aibă a le da pace, întru nemică să nu să amestice la țigani ce vor fi la ceata lui, ce tot la acest jude să să giudece și să-i globască, după cum le va fi vina lor.

109 v. Așjidirea și voi părăcălabi și căpitani și vornicei du pă la margine / și alți lăcuitori de pre la ținuturi pe unde vor înbla ei să să hrăniască, dispre nime să n-aibă nici un val, să nu să amestice a giudeca au a-i globi, numai judele lor îi vor judeca și vor globi, iar pentru moarte de om și pentru șugubini îi va judeca dumnealui hatmanul. Și pe unde înbla ei, nime caii lor la olac să nu le ia, nici căruțile lor la podvozi, ce dispre toți să aibă pace. Așjidire și voi vornicei și căpitani de pe margine, pre unde li s-ar întîmpla vro gîlceavă să facă niscai țigani judelui, să aveți a sări și ai prinde pă unii ca acie și să-i puneți în butuci și să-i dați legați în mîna judelui, ca să n-aibă de cătră nime nici un val. Că cine s-ar ispiti a le face cât de puțin val mai mult peste cartea domniei mele, bine să știe că unii ca acie vor fi de mare certare de la domnia mea.

Aceasta scriem.

403

Let 7250 <1742>, februarie 28^{*)}

O carte la Pavel vel sărdar, pentru 43 lei pol, ce sînt rămășiță la Lefter starostile ot Chișinău, cu zapis, de pe niște cofe a lui Enache cafigiul al domniei sale Grigore vodă.

Să ia sama și pe zapisul lui numai să pliniască banii, fiind acii bani în sama dumisale Dumitrașci Pălade clucerul și să hotărască cu carte de judecată trecută la protocol.

404

Cărți date giuzilor de țigani ursari ce sînt streini^{*)}.

Io Costandin Neculai voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am cartea domniii mele..., giudele de țigani streini ursari ce au venit din Țara Româniască, să fie volnici cu cartea domniei mele a înbla și a să hrăni cu dreptate în țara domniei mele, unde ș-ar vrea.

Dret aceia, poroncim domnia mea dregătorilor i parcălabilor și căpitani de pe la scaune și vornicei de pin sate, pe undi va vini acest șărb domnesc cu toată ceata lui, să aibă voe a să hrăni cu dreptate, iar voi întru nemică să nu-i supărați. Așjidirea și voi olăcari ce viți întâmpla cu poronci domnești, nime caei lor sau căruțile lor de olac să nu le luați, ce toți să le dați bună pace, căci domnia mea am făcut milă cu dînșii și i-am ertat de toate, numai ei să aibă a-și da birul pe an după tocmiala lor.

10 r. Așjidire poroncim și voi altor giuzi domnești i boerești și hătmănești i mănăstirești, nime să nu-i supere, nici să să amestice în ceata lor măcar cât de puțin, că oricine i-ar supăra peste carte domniei mele, unii ca acia să vor pedepsi / de la domnia mea. Și alți țigani streini ce ar mai vini la ceata lor să aibă a le lua dajde și să-i aducă în izvod aicea.

Aceasta scriem.

7250 <1742>, februarie 23

405

Cărțile Pălădoaiei Nastasiei vornicesăi^{*)}.

Io Costandin Neculai voievoda gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei nele dumisale Nastasiei vornicesăi, a răposatului Ion Pălade biv vornic, pentru moșiele dumisale ce zisă că are, anume satul Susenii și alte părți de moșii ce mai are, care moșii sînt în ținutul Tutovii. Și după hotărîre ce s-au făcut de obștie, ca să stăpîniască fieștecine moșiele sale, să fie volnică cu carte domniei mele a stăpîni aceste moșii și să pue vornicei pen sate și toți oamenii să asculte de dumneei, făcîndu-i slujbă pe obicei tot omul ce va șîdea pe moșiile dumisale vornicesăi, ori om gospod, ori boeresc, ori slujitor, ori alții, să aibă a lucra și a sluji după obicei. Așjidirea și dijma moșielor încă să fie volnică a-și lua de la toți, din toate, pe obiceiul țării. Și nici un om să nu fie volnic a să muta de pe moșiele dumisale aiurilea, că oricarii s-ar ispiti a să muta să vor pedepsi.

Aceasta poroncim domnia mea.

Let 7250 <1742>, februarie 26¹

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

406

Let 7250 <1742>, februarie 26

O carte, tij de volnicie, dumisale Dumitrașco Pălade vel clucer, pentru moșiele dumisale ce zisă că are, anume satul Zorilenii și Bălocenii, Bujoreni, iarăși după hotărîrea de opștie, pe cum scris e aceasta din sus¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

407

Let 7250 <1742>, martie 2

Pasport s-au dat la Dumitru Duca și la Hristofor, neguțitori, mergînd la Liptțca.

408

Let 7250 <1742>, martie

O carte dată lui Dumitrașco Toderașco mazil, ca să-și stăpîniască o moșie ce zisă că are, anume Uricheștii, ot ținutul Putnii, după hotărîre de opștie, cum scriu aceste de sus.

409

110 v. Cărți de dregătoriile beșlegăi i sărdari turcești ce s-au orînduit cu poronca gospod^{*)}.

Io Costandin Neculai voievoda, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am cartea domniei mele lui Ibriim aga beșliagă, pre carile l-am făcut domnia me beșliagă la Movilău, dîndu-i lîngă sîne și 6 neferi.

Deci, după firmanul înpărătesc ce este la noi, să fie volnic cu cartea domniei mele a păzi dregătorie sa cu tărie, să apire pre lăcuiorii de acolo și să-i sprijiniască dispre zulumurile turcilor ce s-ar întîmpla a vini în partea aceie, neîngăduindu-i nici într-un chip pe turci a face cuiva nici cît de puțină supărare și pre cii ce s-ar volnici a face lăcuiitorilor cuiva vreo supărare, să le vie de hac și dintre dînșii, pre cari vor fi mai vinovați să aibă a-i pune în fieră și cu pază să-i ducă la... Și cum poroncim domnia me, în toate să aibă a sta cu tărie pentru sprijiniala lăcuiitorilor.

Însă Ibraim aga beșliagăsi, sau neferii ce sînt lîngă sîne să nu fie volnici a lua de la lăcuiitori preț de un pai fără bani, de vreme ce liafa și tainurile lor s-au orînduit de la Visterie.

Și nime să nu stea împotriva cărții domniei mele.

Let 7250 <1742>, februarie 19

410

Let 7250 <1742>, martie 3^{*)}

O carte s-au dat, tij precum scrie aceasta, lui Hasan aga ciorbagi, pre care l-au făcut măria sa sărdar la Gălați, cu... neferi, să păzască dregătorie sa și pre cei mai vinovați să-i trimită la... și de la nime nimic fără bani să nu ia.

411

Let 7250 <1742>, martie 3^{*)}

O carte la dumnealui Costandin Păladi biv vel clucer, cămărașul de Ocnă, pentru 10 oameni vinovați, cu 2 țigani, anume Vasilie ot Niamț, Ion Croitor din Iași, Vasilie sluga lui Iamandi i Vasilie din Mircești, Toader Pricopie ot Broșteni, Manole, Iane copii, Anghel țigan, Chiriac țigan.

Aceștie s-au trimis acolo, la Ocnă, împreună cu armașul acesta, anume..., care viind acolo, să să pue la pediapsa ocnii. Și să facă răspuns precum i-au adus armașul pe toți acești vinovați și cartea să o triacă la protocol.

412

<1742,> martie 1^{*)}

O carte tij la cămărașul de Ocnă, cu 2 ciohodari ce s-au trimis. Pentru că n-au urmat poroncii gospod, să să pue la paza ocnii.

413

<1742,> martie 1^{*)}

O carte lui Scarlat vameș, de părcălăbia Gălaților, în locul lui Idrinili.

414

111 r. Let 7250 <1742>, martie 1^{*)}

O carte la Lupul Balșă medelnicerul, pentru datoria ce este la 2 iniceri. Care, să caute să plătiască, de este dator, sau să vie la Iași, să stei la giudecată, să să dovidiască.

415

Let 7250 <1742>, martie 12^{*)}

O carte tij pentru giuzii de ținani streini ursari, întocmai precum scriu altele care sînt scrise mai sus.

416

Let 7250 <1742>, septembrie 7^{*)}

Noi Costandin Necolae voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele, de vreme ce rugătorii noștri, igumenul și cu tot săborul de la sfînta mănăstire Sfetii Gheorghie ot Galați ne-au arătat cărți și de la alți luminați domni ce-au fost mainte de domnia me, de scutiala unei pivnițe cu băutură din tîrgul Galați, domnia me încă am dat și-am miluit și-am întărit sfintei mănăstiri pe acea pivniță cu băuturi, ca să fie în pace și ertată de camănă și de cepărit și de bezmăn și de pivnicerit și de buor și de braniște și de alte angherii de toate, ori de cîte și-ar fi pe altă pivnicță, dară această pivniță cu nici un fel să nu să supere.

Pentru aceia și voi carei viți fi cu aceste slujbe mai sus scrisă să vă feriți de pivnița aceasta, dîndu-i bună pace. Carei s-ar ispiti a face într-alt chip, neurmînd poroncii, unii ca aceia să vor pedepsî tare.

417

Let 7250 <1742>, martie 14^{*)}

O carte la Toader Carp biv vel medelnicer i la Vasîlache Măzărache biv fitori vistiernic, pentru pîra ce-au avut acești oameni, anume Răcoviță Cîrlan și Istrati ce-au fost vornic și Ivănuț Bivol și Grigori Zeico, toți nepoții, strănepoții lui Dumitru Bivol și a lui Ion

111 v. Curagău / și a Blidii, cu Miron Hîncul sîn Dumitrașco Hîncul, nepotul lui Mihalce Hîncul, pentru satul Săcărenii, la ținutul Lăpușnii,

zîcînd Hîncul că acești oameni n-au moșie acolo, într-acel sat, căci el ar ave și scrisori pe tot satul, iar acești oameni au zis că au acolo oameni bătrîni marturi, pe cum că sînt moșani de baștină.

Pentru aceasta, să-i cheme pe toți marturii față și să ia sama cu dreptate și, precum vor afla și vor hotărî, căroro s-a căde și carte aceasta și mărturie în semne să le dei la mîină, după cum să cade.

418

Let 7250 <1742>, martie 8^{*)}

O carte la Iordache postelnicul, capechihaia de Hotin, pentru acii 5 turci iamaci adalii de la Hotin, pedestri, carii cu 3 zile mai înainte iarmarocului ot Botoșani au mers la Botoșani, au mers tot din sat în sat, luînd și cai de olac și nu numai că au mîncat de pe la oameni, ce încă au luat și bani, bătînd și făcînd multă supărare și blăstămăție lăcuiitorilor și au băut și holercă de pe la oameni.

Pentru care, iată că s-au trimis acolo și să spue mării sale pașii și lui enicer agasi toate pricinile lor și să stei ca să le facă zapt și mare pediapsă, ca să să veghe și alții a face unele de aceste fapte.

Așjidire și pentru alt turc, anume Picli Husmain, care, mergînd în Cernăuți, au tîlnit la Prut pe un copil și l-au prins pe copil, zîcînd că, la vreme moscalilor, cînd au mers la Hotin, ar fi ucis acest copil pe un frate acelui turc. Deci, starostele de Cernăuți au mers la acel turc și i-au zis, de ce au luat copilul? El zice că-i din raiaoa Hotinului și starostele au dovedit că-i om de moșie, de acolo de la Cernăuți și pe copil nu l-au dat starostele, ci l-au trimis la noi, iar turcul s-au dus la Hotin.

Și acestuia să-i vie de hac, că au mai făcut și alte răutăți pe margine.

419

O carte dată, de om gospod, să margă să pliniască 100 lei de la Bogdan Hariton ot Suceava, care bani i-au dat vel armașul împrumut.

Let 7250 <1742>, martie 5

420

O carte la părălabii de Chișinău, pentru că n-au căutat buirictiul, viind toficciul mării sale pașii, lui Abdula ot Bender. Scriind de un cal să de, ii au dat 4 cai, poroncindu-li-să să nu mai facă altă greșală

ca aceasta, că s-or aduce cu-n boerinaș cu greli ciubote și s-or și pedepsi.

Let 7250 <1742>, martie 8

421

O carte la capichihaiia de Hotin, pentru 5 turci ce s-au prins aici făcînd răutăți, s-au trimis la Hotin să să pedepsască.

Let 7250 <1742>, martie 7

422

O carte la cămărașul de Ocnă, Costandin Păladi clucer, pentru un peci gospod de sare ce i s-au fost trimis, să trimită sare și păn acmu n-au trimis.

Ci, să caute îndată să pornească sare și să prindă cară cu chirie, să de și o samă de bani și, viind aici chirigiii cu sare, pe tocmală ce va face li să va da banii aici.

Let 7250 <1742>, martie 8

423

112 v. Let 7250 <1742>, martie 9^{*)}

Carte la Ștefăniță Ruset, dregătoriul ținutului Vasluiului, să aducă față pe un Petco sîrbul și pe ciobanii lui, carii au bătut și au frînt și o mîină unui copil din casă care s-au trimis cu poroncă gospod ca să strîngă niște bani ce-au fost rămășiță din conia, pe izvod ce i s-au dat.

Pentru care, să ia sama și de toate pricinile să adevieriască de acolo și să trimită aici pe acel Petco sîrbul cu ciobanii lui, trimițînd în scris dovada ce-a afla.

424

Let 7250 <1742>, martie 8^{*)}

O carte la Ion Bujoranul biv visternic, pentru 5 copii de țigani a dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, pentru care, după împărțala ce-au avut cu dumnealui, i-au făcut și zapis precum că i-a trimite și zua au trecut și țiganii n-au mai trimis.

Ci, să caute să-i trimită, ori, de mai are a răspunde, să vie față, că apoi i-a merge om gospod cu ciubote.

425

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zamli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele, din vreme că rugătorul nostru egumenul Filaret de la sfânta monastire Sfetii Arhangheli ni-au arătat hrisov de la iubit fratile domniei mele, domnia sa Grigore vodă, pentru părcălăbia iarmarocilor de la Tîrgușor, ca să fie acel vinit miluire sfintii monastiri lui Sfetii Arhangheli, domnia mea încăș am dat și am întărit sfintii monastiri pe acea miluire.

Deci, să fie egumenul volnic a pune omul său, pe cine a socoti, ca să aibă a lua și a strînge părcălăbia, vinitul mănăstirii, după obiceiul vechi și nime să nu poprească părcălăbie, ca toți să aibă a-și plăti părcălăbia pe obicei și nime să nu stei împotriva cărții domniei mele.

Velet 7250 <1742>, martie 10

426

Let 7250 <1742>, martie, februarie [sic]^{*)}

3 cărți s-au scris: 1 la Galați, 1 la Focșani, la staroste, 1 la Botoșani, ca să strige pentru iarmarocul de la Frumoasa, să facă pe obicei și toți, cine ar ave a vinde sau a cumpăra, să vie la iarmaroc, aici la Frumoasa, carii să faci acum la Mezăpăresii.

427

113 r. Let 7250 <1742>, martie 11^{*)}

2 cărți: 1 la Hristoscul starostele de Cernăuți și 1 la vel căpitanul de Soroca, pentru vinații ce i-au trimis ei de acolo, ca să caute să adiveriască și să le trimită în scris aici toate pricinile lor, cum și în ce chip și la ce loc și la ce vreme s-au tîmplat vinovățiile lor și să dei știre și pîrîșilor, ca să vie să stei față.

428

Pentru Cîmpullungu Rusăsc.

Let 7250 <1742>, februarie 15

- Să între în lontru la dînșii,
- să ia pecețile,
- au să iasă din țară

- și să între slujitori să șază acolo în locul lor,
- au să zică că au hotărît să stei împotriva.

De ruptoare, 4 ciferturi, câte 100 lei să dei, au să vie din toate satele, adunându-să 20 oameni.

Fugind, să să strîngă cine va vini să șază acolo, la locurile acelea, pâr la 300 oameni și să-și ia peceteile și banii lor să rădice, să fie slujitori pentru pază.

Io Costandin voievoda; vel vistiernic¹.

¹ Așa este așezat textul în manuscris. Menționat și de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, p. 35.

429

Let 7250 <1742>, martie 13^{*)}

O carte la Mihalache Sturze clucer, răspunsul lui, pentru trei oameni ce-au trimis cu pricină de furtușag a unui Sava arman ot Roman și 2 dintr-acești trei, Ion Croitor și Ioniță sîn Butnar, îndrep-tîndu-să, s-au slobozit, iar Vasili s-au dovidit vinovat și s-au dat la temniți.

430

113 v. Let 7250 <1742>, martie 11^{*)}

O carte ce să face știre tuturor cui s-a căde a ști, pentru jaloba tîrgoveților de Tîrgul Sîretiului, ce au cerșut voe și li s-au dat ca să să facă zi de tîrg acolo, la Tîrgul Sîretiului, marța și un iarmaroc la Sîntămăria Mică, din vreme că și acela este tîrg gospod.

Cine ar ave a vinde sau a cumpăra să margă și loc de dugheni unde li-a plăce, acolo să-și facă.

431

Let 7250 <1742>; martie 11^{*)}

O carte la Andrei Balșa i Costandiniță vornicul i Miron Gorovei, pentru ca să hotărască părțile de moșie ce are dumnealui Alistarho biv vel ban acolo, în ținutul Dorohoiului, în sat în Cordăreni și în Săpoteni și precum or hotărî cu dreptate să de și mărturie trecută la protocol¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Schit Doljești, pach. XXIII, doc. 13.

432

Let 7250 <1742>, martie 10^{*)}

Io Costandin Neculai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Boiarilor noștri, dregătorilor de pe la ținuturi, sănătate!

Facem știre c-am înțales domnia me și ni-au venit și jalobă de la lăcuiitori, că nemesnicii dregătorilor fac lăcuiitorilor multe strîmbătăți și jafuri.

Pentru care, iată că, cu hotărîta poroncă scriem, să lipsască din ținuturi nemesniciele, de acum înainte să nu știm că să află nicăiure nici un nemesnic. Ce, cine și cu cine ar avea giudecată să vie la dregătorie să să caute giudecata lor și care or fi pricini de părcălăbii, să margă la părcălăbi să le caute. Și poronca aceasta să o păziți cu tărie, asemenea să să urmeză, într-alt chip să nu fie.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, martie 10

16 cărți pe la giudecători i pe la ținuturi, tot pe cum scrie aceasta de sus.

433

Let 7250 <1742>, martie 13^{*)}

O carte la vornicii ot Botoșani, pentru niște oameni carii șad pe moșia mănăstirii Slatinii, ce este acolo la ocolul Botoșanilor, anume Berihoștii și sînt cu casăle pe loc de finaț și de țarină.

Pe carii să caute, de a fi așa, să-i mute cu casăle lor la siliște satului, pe obicei.

434

114 r. 1 carte la Costandin Păladi biv vel clucer, cămărașul de Ocnă, pentru 2 vinovați, Gligoraș și Ion, ce s-au trimis la paza ocni.

Let 7250 <1742>, martie 13

435

Let 7250 <1742>, martie 13^{*)}

4 cărți date dumisale vornicului Costache Razul și vorniceilor dumisale: 1 la ținutul Tecuciului, pentru moșiile dumisale Blăjării i Tomceștii i Tălăbeștii, ce zisă că sînt drepte a dumisale, că să facă

ascultare oamenii după cum s-au dat poroncă în ponturi, cum scriu altile ce sînt înapoi, după hotărîrea ce s-au făcut de opștie;

1 la ținutul Romanului, pentru alte moșii, tij a dumisale, anume Rusii i Misăhăneștii, tij precum scriu acele de mai sus;

1 la ținutul Putnii, tij pe cum scriu acele;

1 la ținutul tij a Tecuciului;

1 tij la ținutul Putnii, precum scriu acele de-napoi, pentru moșiele dumisale anume Domneștii i Ionășăștii i Pufenii i Drăghișeștii i Chișeștii peste Trotuș i Ploscuțenii tij i Rugineștii i Angheleștii i Bodia i Păuneștii i Stroeștii, la Gîrle¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

436

<1742,> martie 13^{*)}

O carte dată lui Dumitrașco Toderășco, omul dumisale vornicului Costache, ca să-și stăpîniască și el o moșie ce zisă că are la ținutul Putnii, anume Uricheștii, după cum scriu aceste mai sus¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

437

Let 7250 <1742>, martie 14^{*)}

O carte la dumnealui Pavel sărdar i la Vasilache Măzărache biv ftori vistiernic, pentru o moșie a dumisale Sandul Sturza vel logofăt, ce au spus că are acolo în ținutul Lăpușnii, anume Galbăna și o îngustiază un om de acolo, anume Mămăligă, care au mers de au luat an și dejma de pe acea moșie, ce-au fost strîns-o omul dumisale vel logofătului, 114 v. pe hotarul unde au arătat / oamenii bătrîni și au luat-o în tărie lui.

Pentru care, să margă Vasilache acolo, să socotiască cu dreptate și după cum a afla să de mărturie. Și să mai pliniască și 20 stamboali grîu, pîine ce au dat dumnealui vel logofătul împrumut acolo la niște oameni, hotărînd cu carte de giudecată.

438

Let 7250 <1742>, martie 13^{*)}

O carte la starostele de Cernăuți i vornicul de Botoșani, pentru armenii ce sînt neguțitori de boi, din Țara Leșască, ca să dei poroncă

acelor lăcuitori ce ar ave datorii în Țara Leșască să-și caute datoriile lor cu giudecata marginii. Iar pe aceștia neguțitori armeni carii vin pentru alișverișul întru nimică să n-aibă nime a-i supăra, iar cine ar ave la dînșii datorii să vie la Divan să li să caute giudecata, iar mai mult supărare să n-aibă.

439

[F.D.] <1742, martie 13>

Cărți pin toate ținuturile, pe la toți dregătorii, ca să scrie starea locuitorilor, pe izvod ce li s-au trimis cu zapciu.

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la cutare..., dregătoriul ținutului i la...

Facem știre că domnie mea am socotit ca să scriem stare locului de la acel ținut. Pentru aceasta v-am trimis și zapciu.

Deci, pe însămnarea aceasta ce vă trimitem, să căutați dumneavoastră cu amăruntul și să cercați și să întrebați pin oamenii cii bătrîni de prin toate satele, carii știu toată starea locurilor, numele locurilor și a tuturor pricinilor ce sînt în izvod. Să trimiteți în adinsul oamenii dumneavoastră să cerce, așijdirea și dumneavoastră însuși sînguri să cercați și să aflați tot adevărul, toate pre rînd, după izvodul ce vă trimitem. Și cum mai în grabă și făr zăbavă, cu zapciul ce vi s-a trimis, să trimiteți izvod de toate.

Ce dar, după cum scriem dumneavoastră să urmați.

Aceasta scriem.

115 r. Izvod în ce chip să să scrie starea locului de la ținutul... și osăbite fieștecare ocoale, după orînduiala ce arată mai gios.

– Hotarale țării: adică acel ținut să hotărăște cu țara cutare, în cît ar ține lungul hotarului în dreptul acelu ținut și dispre ce parte, la răsărit, la apus, la amiazăzi, sau la miazănoapte, cum va fi.

– Hotarul acelu ținut: la răsărit să hotărește cu cutare ținut, lîngă apa sau lîngă satul cutare, la amiazăzi așijdirea, la apus așijdire și la miazănoapte iarăși, de cute patru părțile ale ținutului hotară, cu ce ținut, la ce ocol și la ce sat.

– Scaunile domnești: starea locului, numele orașului sau a satului aceluia, adică este în loc șăs, în dial, sau în vale, sau pe coastă de dial, sau în cîmp, sau în pădure, cum va fi starea locului, trece sau lîngă apa cutare.

- Mănăstirile: zidirea, veletul și numile ctitorilor, înnoirea și veletul înnoirii și al ctitorilor, stare locului – în șăs, în dial, în vale, pe coastă, în pădure sau la câmp –, trece sau lângă apa cutare și ce hram este.
- Mănăstirili închinată: așijdirea după cum s-au scris mai sus, la mănăstiri și la ce loc sînt închinată.
- Schiturile, asemenea să scrie.
- Bisăricile de piatră, așijdire după cum s-au zis mai sus, la mănăstiri i la schituri.
- Bisericile de lemn, așijdire.
- 115 v. – Tîrgurile: așijdire, în dial, în vale, în șăs, pe coastă, în câmp, sau în pădure, trece, sau lângă apa cutare.
- Vămile: la ce tîrguri.
- Mortasipie, așijdire.
- Camăna, așijdire.
- Munții: numile munților celor mari și numile munților celor mai mici pintre cii mari, văile acelor munți.
- Schelile, adică drumurile ce trec în Țara Ardialului, de la ce ocol și sat să începe drumul, pe unde trece peste munte și la ce loc iasă în Ardial, anume satul sau cetate.
- Poticile, adică drumurile cele mici de picior și de cal, așijdire de unde să începe, pende trece și unde iasă.
- Apile mari: numele lor, din ce munți ies și numele muntelui; trece pe la cutare loc, la cutare ocol și sat; într-acea apă cîte alte ape dau, la ce loc, numele ocolului și a satului și apa cea mare unde dă, la apa cutare, la ocol i ținut și satul cutare.
- Apile mici, așijdire, la ce ocol și la ce sat vor fi anume.
- Dialurile cu vii, așijdire, la cel ocol și la ce sat vor fi anume.
- Dialurile făr de vii, așijdire și carii cu pădure, carii cu poiană să să numască.
- Movilile: numile lor, așijdire la cel ocol și lângă ce sat.
- Rîpile, așijdire.
- 116 r. – Văile mari: cu pădure sau cu câmp, la ce ocol și lângă ce sat anume.
- Vîlcelile, așijdirea.
- Pădurile: numile lor, la ce ocol și lângă ce sat anume.
- Tufările, așijdire.
- Luncile, adică pădurile de lângă ape să scrie.
- Cînpiele: numile lor, la ocolul și lângă satul, anume șăs sau dial.
- Poenili, așijdirea.
- Bălțile: la cel ocol și la ce sat, numele bălților și ale cui sînt.

- Helișteile, așjidire.
- Vadurile pe la apile unde nu sînt poduri, numili apii, la ce ocol și lîngă ce sat.
- Menzilurile: la cel loc, în ce sat și la ce ocol anume.
- Siliștile, adică moșiile unde au fost sat și acum este pustiu, la ce ocol și lîngă ce sat, numele săliștii și a stăpînului moșiei.
- Moșiile mănăstirești, cele fără de oameni, numele pămîntului și ale mănăstirii ce stăpînește, la ce ocol și lîngă ce sat.
- Moșiile veliților boiari, așjidire.
- Moșiile boiarilor al doile, tij.
- Moșiile boiarilor mazili, adecă cii ce-au avut boerie al trielea.
- Moșiile breslașilor ce n-au avut boerii și să număsc la mazili.
- Moșiile răzeșilor, tij.

440

116 v. Carte de zapcilic pentru stare locului, la dregători, cum arată izvodul^{*)}.

Io Costandin Neculai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei mele slugii noastre, cestui..., să fie volnic a merge la zlotașii de ținutul... și să le stei zapciu asupra, pe izvod ce li s-au trimis ca să scrie stare locului la acel ținut și cum mai în grabă, tot pre amăruntul, după cum li s-au înșămnat să scrie. Și zapciul să ia izvodul, să-l aducă aicea și nime să nu stei înpotriva cărții gospod.

Let 7250 <1742>, martie 15

441

Let 7250 <1742>, martie 15^{*)}

O carte la starostele de Putna, pentru datoriile a lui Neculai cupeț, carile au murit și i-au rămas cîtăva datorii de vin acolo, la unii și la alții, pe care este moștenitor un frate a lui.

Și să caute să li pliniască din 10-12 pe an și să plătiască datoriile mortului și cît a rămîne să de moștenitoriului.

442

Let 7250 <1742>, martie 15^{*)}

O carte la Neculai Ciutea biv ftori stolnic i la Stavru grecul biv ftori jicnicer, pentru jaloba ce-au jeluit răzeșii de sat de Gălișăști, de la

ținutul Putnii, anume sluga noastră Andrei copil din casă și Marin Brîncovanul și Costandin Bândac și alți frați ai lor din Fărcășești și Vasilie Săverian și alt Vasilie Arton și Grigoraș Venitic și alți frați ai lor din niamul Borzeștilor, zîcînd precum că au avut ei giudecară aici, la Grigorie vodă, astă vară, la dumnealui vel logofătul, cu preutul Postolache și cu preutul Toader Bontășu și cu Ștefan Lepădat și cu Neculai Bontăș. Și acel sat, Gălișăștii, ar fi înblat în 4 bătrîni, un bătrîn Borze, alt bătrîn Bontășăștii și alt bătrîn Nemțanul, care acest bătrîn Nemțanul este a mănăstirii Diinețul și este ales, stîlpit de-oparte, iar
117 r. pentru a lor bătrîn au mers acești boiari de mai sus scriși / cu poroncă gospod ca să hotărască și ei ar fi făcut mare greșală de au scos din hotarăle cele vechi și li-au făcut mare strîmbătate.

Ca, să strîngă pe toți și să îndrepteză hotarăle pe acii bătrîni a lor, să ție pe cum au ținut de vac. Iar pentru o bucată de loc, din Grindul Uscatului în gios, ce zisără ei că este afară din hotărîtura veche, care au scos-o bătrînii lor cu pîră de la Nădăbaico și fiind aceasta neîmpărțită, să o împartă pe acii trii bătrîni a lor, cu dreptate hotărînd și să dei și mărturie.

443

Let 7250 <1742>, martie 15^{*)}

O carte la Dumitrașco Suciu biv vel agă, starostele de Putna, pentru un răvășăl ci s-au văzut aici, al dumisale, scriind pe la meziluri ca să dei cîte un mezil la un ciohodar a lui Ali ceauș, neavînd buiurultiu, căruia nu i s-au căzut.

Și s-au scris, aceasta să nu mai facă nimăru, neavînd buiurultiu, cal i calauz să nu i să dei. Aceasta poroncă pre tare să o păzască.

444

Let 7250 <1742>, martie 16^{*)}

O carte la Costache vel căpitan de Tecuci, pentru carte ce au trimis aici la gospod, pentru niște turci de la Brăila, făcători de rele, trimițînd și numerele lor în scris aici.

Iată că s-au scris de aici mehtup la dumnealui inicer agasi de Brăila, ca să trimită să-i prindă și ducîndu-i acolo, să le vie de hac. Ce, să caute căpitanul să trimită mehtupul cu omul său, acolo la Brăila, precum scriem.

445

Let 7250 <1742>, martie 17^{*)}

O carte la zlotașii de ținutul Iașului i la armașul ce este trimis zapciu pentru nuele și pari ce s-au orînduit de triaba gospod, ca să dei pace oamenilor dumnealui Vasilie vtori logofăt, ce-i are acolo la Rediul Aldii, să nu li facă supărare pentru pari și pentru nuiele.

446

Let 7250 <1742>, martie 15^{*)}

O carte de volnicie lui... bulubaș, cu... slujitori, ca să miargă la dumnealui Ștefăniță Ruset vel păharnic, să-i arete pe un Petco sîrbul cu ciobanii lui, care au bătut pe Gheorghie Tomuzei copil în casă care, fiind el cu slujba conii și vrînd a le lua trăsuri, l-au bătut. Și din poronca gospod trimișînd și dumnealui la acest Petco, ca să vie să stei
17 v. față, / să le ia sama, n-au vrut să vie de voe și au trimis să-i aducă făr de voe, dar ei s-au pus împotrivă, apucîndu-i și de sîneță, stînd la pricină de moarte, fiind și ei oameni răi, zorbagii și nesupuși poroncii.

Și pentru aceasta, s-au trimis ca să-i aducă aici, să-și dei sama.

447

Let 7250 <1742>, martie 18^{*)}

O carte de soroc la oamenii de Țigănești, ținutul Tecuciului, carii au pricină cu dumnealui vornicul Costache, pentru moșie din Țigănești.

Pînă în 2 săptămîni să să afle aici, ca să să giudece la Divan, că, neviind după soroc, s-or aduce cu om gospod.

448

Let 7250 <1742>, martie 19^{*)}

O carte la Mihălache Sturza biv vel clucer, giudecătoria ținutului Romanul, pentru căci ne-au spus dumnealui Costache Razul vel vornic pentru 2 sate ce are acolo, la ținutul Romanului, și oamenii nu-i fac ascultare și fînul de anul trecut au rămas nefăcut.

Pentru care, să-i cheme pe toți față și să iei sama și ce-ar fi drept datorie de fîn să împliniască, iar care ar ave a răspunde să vie față, aici, la Divan¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 234.

Let 7250 <1742>, martie 17^{*)}

O carte la Costandin vel căpitanul de Tecuci i la Negre Apostol biv vel căpitan, pentru jaloba ce-au jeluit Eorest egumenul de la mănăstirea lui Adam și cu alți frați ai săi Adămești și alți răzeși ai lor, de la sat de la Dimăceni, ce sînt pe Sîret, în ținutul Tecuciului, ce să numește Vadul Rocșăi. Care moșie s-au fost hotărît mai în anii trecuți de Toader Costache spătarul i de Negre Apostol căpitanul și s-ar fi făcut împresurătură di cătră satul Lieștii și Buceștii, despre parte din gios și din sus dinspre hotarul Sîneștilor și despre hotarul Bumbrăviții.

Ce, acum de iznoavă să strîngă megieșii și răzeșii acelor moșii și să ia sama cu amăruntul. Și de s-a fi făcut atunce, cu ace hotărîtură, vreo împresurare cu strînbătate, să caute acum să îndreptează, iar de a fi hotărît bine, iarăși să întăriască cu altă mărturie. Și căriia părți să va căde, să dei mărturie în semne, pe cum vor afla și împreună cu carte aceasta.

118 r. Let 7250 <1742>, martie 17^{*)}

O carte la Negre biv vel căpitanul, pentru pîra ce-au avut aici de față boiariul nostru Velicico postelnicul, fiul răpousatului Dabijii biv vel ban, cu Luca păharnicul, nepotul lui Costandin Prebici, strănepotul lui Prebici logofătul, pentru o moșie, 2 bătrîni din satul din Uncani, ce sînt la ținutul Covurluiului. Care parte de moșie o stăpînești Velicico postelnicul cu un zăpis de cumpărătură din let 7189, ghenarie 16, care au cumpărat tată-său de la Ilie sîn Găbăroae, nepot lui Prebici și de 60 <ani> nime nimic n-au mai zis. Iar acum, peste atîta ani și peste acest zăpis și peste ispisoc de la Costandin vodă făcut pe zăpis, să scoală Luca păharnicul și zice cum că și el ar ave triabă acolo, într-acei 2 bătrîni de moșie ce s-au pomenit mai sus.

Pentru care, să caute să strîngă pe toți răzeșii acelu sat, să ie sama stăpînirii; de s-a dovidi că au mai stăpînit de atunce pînă acum, să stăpîniască, iar de nu, să lipsască.

Let 7250 <1742>, martie 18^{*)}

O carte la boiarii noștri, dumnealui Costandin Cantacuzino biv vel armaș și Ștefan Gherghel biv postelnic, pentru că s-au pîrît de față

răzeșii de Bălilești, anume Savin sîn Mirăuță și nepotu-său Pavăl Morțun și Vasilie Abăgeriul, nepoții lui Gavril Ciornei, cu Sandul Ciomîrtan, iarăși răzeș de acolo, de Bălilești, zîcînd Sandul sîn Mirăuță cu nepotu-său Pavăl și Proca și Vasilie că acel sat, Bălileștii, s-au fost împărțit în trecuții ani, din poronca domniască și s-au fost și hotărît părțile unora de cătră alții, stîlpindu-să cu petre unora de cătră alții, precum le arată scrisorile de la hotarnici și de la Albotă clucerul, ce-au fost hotarnic, iar Mirăuță și Ciornei ar fi stricat hotarale și ar fi luat și cîtăva pîine de dijmă de pe părțile acestor răzeși ce s-au scris mai sus.

Ce, să caute să ia sama cu amăruntul, foarte cu bună dreptate și precum să va căde să ia sama și pentru hotară și de or fi stricat hotarale, să facă știre dumisale vel logofătului și dijma de or fi luat rău să împliniască¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Văratec, pach. XIV, doc. 13; copie, idem, Documente istorice, pach. LX, doc. 157.

452

118 v. Let 7250 <1742>, martie 19^{*)}

O carte la Pavel vel sârdar, să caute să trimită aici pe Costadin Fărîmă, să stei față cu Ahmet Bușniag aga sârdoghinști, să să giudece.

453

Let 7250 <1742>, martie 19^{*)}

O carte dată boiariului nostru, lui Șârban Flondor biv medelnicer, să fie volnic a opri un sat, anume Sasul, cu mori, ce este la ținutul Tecuciului, dispre Stamatîn clucerul și dispre cumnații lui, ficiorii lui Angheluță clucerul, pentru niște odoară: un lanțuh aur cu 96 bulbuci și 13 șiraguri mărgăritar, 6 mătcaturi și o păreche sârfi aur cîte cu un rubin în nmijloc și cîte cu 3 picioare mărgăritar și un inel aur izmaragd și alt inel aur cu 7 rubinuri și alt inel aur cu zanfîr și alt inel aur iar cu izmaragd, ce au fost a Aniții giupînesăi lui Flondor, fiiastrea banului Gheorghîță Apostol, pe scrisori ce-au arătat, pînă vor vini să stei față la Divan. Și acum, ce, cum va alege Divanul, așa va fi¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., A.N., pach. MMDCXLIV, doc. 25.

454

Let 7250 <1742>, martie 10^{*)}

O carte la Miron Gafenco biv ftori stolnic i Gheorghie Pîrvul medelnicer.

Dacă or vide carte domniei sale, să să scoale și să margă la sat la Milia, care este pe Cirimuș, la ținutul Cernăuțului și să strîngă oameni buni, megieși din sus și din gios și pe oamenii din Milia și <să> ia sama cu amăruntul pentru rîndul acelu sat, a Milii, de cătră Ispas, pentru căci ne spusără dumnealui vel logofătul și dumnealui vel vis-tiernicul și Dumitrașco Baințchie, stăpîinii Miliei, cum că ar fi avînd înpresurare de cătră Ispas.

Pentru aceia, să cerce pricina și ori din scrisori, ori din mărturii a oameni buni care vor fi știind cine, cît și pînă unde au stăpînit și cum s-a căde să îndrepteză, hotărînd, dînd și mărturie în semne, trecută la protocol.

455

Let 7250 <1742>, martie 20^{*)}

S-au dat carte lui Ogeac ceauș și starostelui de Putna, pentru dughenile turcilor zulumgii de la Focșani, să le opriască și să pue întrînsăle alți neguțitori, iar pe acei zulumgii, prinzîndu-i, să-i pue în fiară și să-i trimită la Brăila, să-i de în mîna lui inicer agasi, să le vie de hac.

456

119 r. <1742,> martie 20^{*)}

Altă țidulă s-au mai scris iar la staroste, tij asemenea ca aceasta.

457

Let 7250 <1742>, martie 20^{*)}

O carte la starostele de Putna, ispravnicul marginii, pentru o datorie a lui Dumitru căpitanul, ce au jeluit că are acolo, în ceia parte, la Costandin Lambrino căpitanul marginii, 73 lei ce i-au dat pentru o căpitănie și apoi l-au scos și au rămas păgubaș de bani și 25 lei la Gradiște, rămășiță.

Să vorovască cu căpitanul marginii, să-i scoată acei bani ce are acolo.

458

Let 7250 <1742>, martie 12

O carte la părcălabii de Gălați, pentru Sima ce s-au pus căpitan la mezil ot Gălați, ca să i să dei în samă toată căpitănia, cu caii de mezilul acela.

459

Let 7250 <1742>, martie 21^{*)}

S-au dat carte lui Trofor și Savului și lui Ion și lui Vasilie și lui Iftimie și Ifrim, feciorii lui Todercă, de la Măgirești, sud Bacău, toți nepoții lui Ispas, ca să să apere despre dumnealui Gavril Miclescul logofăt, pentru pricina vecinătății și pentru 10 lei ce le cere dumnealui pentru lucrul boeresc, pînă vor sta la Divan și cum va alege Divanul, așa va fi.

460

Let 7250 <1742>, martie 20^{*)}

S-au dat carte sfinții sale Nectarie arhimandritul, egumenul de Galata, și omului pe cine va pune, să fie volnic a lua și a strînge mortasipie de la iarmarocul ce să face la Tîrgușor acum, la Mizăpăresie, din vite și dintr-altele ce s-or vinde, după cum le scriu testamenturile.

461

Let 7250 <1742>, martie 22^{*)}

S-au scris carte la cămărașii de Ocnă, să sloboadă pe Linbir medelnicerul, care au fost la pediapsa ocni și l-au ertat măria sa vodă.

462

Let 7250 <1742>, martie 22^{*)}

O carte la boiarii noștri, dumnealui Costandin Balșă biv vel medelnicer i Miron Dima biv vornic, pentru pîra ce-au avut de față, aici 9 v. la Divan, / Ursul Pălălae și alții, niam a lui, cu Ioniță Similache și cu frati-său Gheorghie, pentru o parte de moșie din Ungureni și din Sîrbi, ce sînt pe Polucin, în ținutul Putnii.

Să margă acolo, să ia sama pre amăruntul, cu bună dreptate, pe scrisori cine ce vor arăta și pe mărturii a oameni buni și pe vreme stăpînirii și precum să va căde să le hotărască moșia și toată pricina între dînșii. Și după hotărîrea ce vor face, să dei și mărturie și împreună cu cartea aceasta la mîna cui s-ar cădea și mărturie să o triacă la protocol¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. XII, doc. 8.

463

Let 7250 <1742>, martie 24^{*)}

O carte la starostele de Putna, ca să caute să trimită aici 10 cărămidari și un meimar meșter de lemn, tocmindu-i cu hac, să le dei și arvonă o somă de bani, ca să fie aici pentru triaba gospod.

464

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia me la boiarii noștri, Costandinache vel căpitanul de Soroca i Andronache Vartolomei biv părcălab.

Facem știre că ne-au spus cinstit și credincios boiariul nostru Toader Pălade vel vistiernic, zîcînd că are un sat, anume Racovățul, ce este acolo, la ținutul Sorocii și i s-ar împresura hotarul acelu sat de cătră alți megieși, pe care moșii zisă dumnealui că are și scrisori, numai nu-i sînt scrisorile îndămînă.

Pentru care, acum iată că vă poroncim să mergeți acolo și să strîngeți oameni buni și bătrîni și megieși și pe unde viți adeveri din bătrîni că sînt hotarale acelu sat, pe unde or fi îmblat hotarale acelu sat de vac, pe acolo să îndreptați, ca să stăpîniască și să dijmuiască ispravnicii dumisale. Și precum veți îndrepta, să dați mărturie la mîna ispravnicilor dumisale, ca să avem știre.

Let 7250 <1742>, martie 26

465

120 r. Let 7250 <1742>, martie 25^{*)}

O carte la Costandin Pălade biv clucerul, cămăraș de Ocnă, pentru 2 ușări, anume Lupul și Ispiriu, carii s-au trimis ca să-i pue la pedeapsa ocniei, pentru vina lor.

466

Let 7250 <1742>, martie 26^{*)}

O carte dată lui Gheorghie Turculeț postelnicul, pentru o moșie ce zisă că are, anume Pătrăuții, la ținutul Sucevei, ca să o stăpîniască cu oamenii ce vor fi, după hotărîre ce s-au făcut de opștie ca să fie volnic fieștecine a stăpîni moșiele sale, cum scriu și altele mai înapoi¹.

¹ Publicat integral și de Teodor Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, Cernăuți, 1938, p. 198, după o traducere germană în care data de zi apare 7 martie. Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

467

Let 7250 <1742>, martie 26^{*)}

O carte dată Lupului Anăstasie biv agă, pentru o moșie ca au zis că are, anume Voineștii, la ținutul Cîrligăturii, ca să o stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de opștie¹.

¹ Originalul la Arh. St. Iași, Documente, pach. 417, doc. 99. Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

468

Let 7250 <1742>, martie 26^{*)}

O carte dată dumneaei Mariei stolnicesei, a răposatului Lupului stolnic, pentru niște moșii ce au zis că are, anume satul Țîgăneștii i Biliștii, ce sînt pe Ichel și Șoldăneștii, la Nistru, care sînt în ținutul Orheiului, ca să le stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

469

Let 7250 <1742>, martie 26^{*)}

Altă carte, dată tij Mariei stolnicesăi, pentru altă moșie, ce au zis că are în ținutul Sorocii, anume Mimiriuca, tot precum scriu aceste ce s-au scris înapoi¹.

¹ *Ibidem.*

470

Let 7250 <1742>, martie 26^{*)}

O carte la dumnealui vornicul Iordache Ruset i la Ștefan Ene logofăt, ca să margă la sat la Cîrgi și Dușăști și Mînjești și Hîrtopul, care moșii sînt la ținutul Niamțului, a dumisale Catrinii spătăroae a răposatului Iordache Cantacuzino biv vel spatar, să strîngă razeșii și megieșii, să le hotărască și, precum or hotărî, să de mărturie.

471

Let 7250 <1742>, martie 25^{*)}

O carte tij la <vornicul Iordache Ruset> i la Ștefan Ene biv ftori logofăt, ca să margă la sat la Blăgești i la Cîndești i Lățăști <și> Șandrești, care sate sînt pe apa Bistriței și sînt părți a dumisale spătăroaei și iarăși să hotărască precum a fi cu cale și să dei mărturie.

472

120 v. Let 7250 <1742>, martie 28^{*)}

O carte la Dumitrie biv agă, ispravnicul marginei Putnei, pentru un Umer tătar care, fiind zorbagiu, l-au prins și îl cer alții de ai lui în chezășie, cu zapis cum că s-a lăsa.

Dar mărie sa vodă n-au priimit și au scris, așe, în heră, cum este prins, să-l trimită cu Hasan salahor ce s-au trimis de aici, să-l trimită la Bender.

473

Let 7250 <1742>, martie 29^{*)}

Tij s-au dat carte de volnciie lui Hasan salahor, ca să-l rădice pe acel Umer de la Focșani, să-l ducă la Bindir, după cum scrie carte aceasta la starostele de Putna.

474

Let 7250 <1742>, martie 29^{*)}

O carte la cămărașul de Ocnă, pentru 2 vinovați ce s-au trimis la ocnă, anume Costandin arnăut i Isac Ianuș ungur, să să pue la paza ocnii.

475

Let 7250 <1742>, martie 30^{*)}

O carte la Hristoscul biv vel stolnic, starostele de Cernăuți, pentru 250 lei ce are Luca Mihail, arman din Roman, la un șafar a unui arman, Siric, din Țara Leșască, din târg din Tismenița.

Ce, să caute să să agiungă cu stăpînul Tismeniții, arătîndu-i dreptate ce are neguțitoriul a-și scoate acei bani de la acel Toader șafar. Și din vreme că noi purure pohtim margine despre amîndoi părțile a să megieși cu liniște și pricini a să așăza cu dreptate lor, lipsind zăboarale care pricinuesc gîlcevi, așa dar să cade și dumnealor a păzi dreptate și cele ce sînt cu dreptul a le plini și a le așăza, să nu să dei marginii pricină de vreo gîlceavă și, în scurt, omul nostru să rămîie odihnit, ca să nu ne mai supere pe noi. Iar de n-or sta dumnealor la dreptate, iarăși să știe că omul nostru a rămîie păgubaș n-om suferi, ce, cu alte mijloace i să va plini.

Aceasta i zdravie.

476

121 r. Let 7250 <1742>, martie 29^{*)}

O carte dată lui Gheorghie Turculeț postelnicul, ca să aibă a stăpîni un sat, Grozăștii, ce este pe Prut, ținutul Lăpușnii, care sat au fost <al> lui Neculai Costin logofăt și cu giudecată s-au dat lui Turculeț, pentru 170 lei ce-au fost dator Costin logofătul lui Turculeț.

Pentru aceasta, să-l stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de opștie.

477

Let 7250 <1742>, martie 30^{*)}

O carte de soroc dată sfinției sale părintelui mitropolitul, chir Nichifor, ca să sorocească pe Ursache Morocîne, pentru o moșie a Dragomirnei, ce este metoh Mitropoliei, anume Zlatunoe, care o ține Ursache Morocîne și la sfetii Gheorghie i s-au pus sorocul. Ne viind, să va aduce cu om gospod.

478

Let 7250 <1742>, martie 30^{*)}

O carte la cămărașul de Ocnă, pentru Leiba jidovul din Eși, ce s-au trimis la paza ocni.

479

Let 7250 <1742>, martie 29^{*)}

O carte s-au dat Catrinii spătăroae, de stăpînit moșie Dumeștii, ținutul Vaslui, după hotărîre ce s-au făcut de opștie.

480

<1742,> martie 29^{*)}

Tij, altă carte s-au mai dat dumisale Catrinii spătăroae, pe moșia Blăgeștii, ca să o stăpîniască iarăși după hotărîre de opștie.

481

<1742,> martie 29^{*)}

O carte s-au dat dumisale Iordache Cantacuzino biv vel vornic, de stăpînit moșia Odăile Grozei, la ținutul Iașului i Cucuteni la Cîrligătură, după hotărîre ce s-au făcut de opștie.

482

Let 7250 <1742>, martie 28^{*)}

O carte de hotărît s-au scris la Dumitrașco Bainschie biv vtori stolnic i la Miron Gafenco biv vtori stolnic i la Gheorghie Pîrvul biv medelnicer, ca să hotărască moșie Bodobița, la Cernăuți, a dumisale Sandul Sturza vel logofăt.

483

121 v. Let 7250 <1742>, aprilie 1^{*)}

O carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca, pentru jaloba ce-au jeluit Ioniță de la Vaslui, că au mas la casa unui jidov, anume Gutman, din Țara Leșască, din târg din Rașcov și i s-au furat din casă, peste noapte, 20 lei. Și mergînd cu jidovul la giudecata lui Savinschie gubernatul Rașcovului, au făcut hatîrul jidovului și pe omul nostru nu l-au giudecat, ci l-au pus de au robit 5 săptămîni și au mai cheltuit 8 lei și au rămas omul păgubaș de 28 lei.

Pentru care, să caute să să agiungă cu dregătoriul Rașcovului și să-i zică, după cum este datorie marginii, a să purta cu liniște, după cum scriu și alte cărți ce sînt mai înapoi pentru megieșia marginii.

484

Let 7250 <1742>, aprilie 4^{*)}

O carte s-au scris la Veli ce-au fost beșliagă la Focșani, ca să să scoale să vie aice, că l-au scos din beșlegie.

485

Let 7250 <1742>, aprilie 5^{*)}

O carte la starostele de Putna, Dumitrașco Suciu, ca să <să> agiungă cu dumnealui ispravnicul marginii ot cei parte, să să pliniască 31 lei a lui Ivan sîrbul, de la un blănar din ceie parte, ce au zis că e-i dator dintr-o păstorie a unor capre.

486

Cărți ce s-au scris prin toate ținuturile, pe la dregători, let 7250 <1742>, aprilie 6^{*)}

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie me la...

Facem știre, iată domnie mea am socotit ca să întrebați de boiarii cei bătrîni și de slugile lor, carii or ști pe unde sînt cărți de părcălăbii și ori de unde s-or afla cărți ca acele de părcălăbie să le ia toate și să le trimită aici.

Aceasta scriem.

487

Let 7250 <1742>, aprilie 7^{*)}

O carte s-au scris la Iordache Roset vel vornic, pe jaloba mitropolitului, pentru mănăstire Hangul, ot Niamț, pentru vecinii mănăstirii ce s-au înprăștiet, să să strîngă iar la locul lor, pe izvod ce-au dat, dovindu-să că-s vecini drepti. Iar care s-or tăgădui, să-și de chezăși cum c-or sta față să vii la Divan.

488

Let 7250 <1742>, aprilie 7^{*)}

O carte la dumnealui Radul Răcoviță vel spatar, de la ținutul Bacăului, iar această poveste.

122 r. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domnii mele tuturor neguțitorilor armeni din Țara Leșască, carii fac alijveriș cu boi de negoț și cu alte bucate aici în țară, să fie volnici cu carte domnii mele a să apăra de cătră toți boiarii și slujitorii și orice fel de zapcii, nime să nu fie volnic a le lua cal de olac, nici de pe drum, nici de pe la odăile lor, nici din oile lor la conace. Nime să nu le ia nici oi, nici cai, nicidecum de bucatele lor să nu să atingă, ca să facă aliverișurile lor cu pace, nesupărați de nime, cum scrie și testamenturile lor. Că cine li-ar face vreo supărare peste poronca gospod, nu numai că paguba lor să va plini de la unii ca acie, ce, să vor pedepsi.

Și nime să nu stei împotriva cărții gospod.

Let 7250 <1742>, aprilie 8

490

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei mele boiariului nostru, Scărlătache polcovnic, pre carele l-am făcut domnie me vornic la Botoșani, să fie împreună cu Carage.

Și mergînd acolo, să fie volnic a păzi dregătorie lui, căutînd toată odihna lăcuitorilor, pe obicei, atîta cu giudecățile, cît și dispre alte strîmbătăți, apărîndu-i. Însă de la lăcuitori clăci și angării să lipsască, preț de un ban să n-aibă a lua.

Și nime să nu stei împotriva cărții gospod.

Let 7250 <1742>, aprilie 7

491

Let 7250 <1742>, aprilie 7^{*)}

S-au dat carte dumnealui Radului păharnic, ca să fie volnic a-și stăpîni și a-și apăra casăle ce are aici, în Iași, nime făr de voia sau făr de știre dumisale să n-aibă voe a găzdălui sau a șide în casăle dumisale.

492

122 v. Let 7250 <1742>, aprilie 7^{*)}

Cărți ce s-au dat dumisale Aristarho banul, pentru moșia Cordărenii, la ținutul Hîrlăul, ca să o stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

493

<1742,> aprilie 7^{*)}

Tij altă carte dată banului Alistarho, pentru alte moșii, Epurenii și Ciora, care sînt la ținutul <Iași>, ca să le stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

494

<1742,> aprilie 7^{*)}

Altă carte, dată tij dumisale Alistarho banul, pentru altă moșie ce zisă că are la ținutul Niamțului, anume Trifeștii, ca să o stăpîniască după cum s-au făcut hotărîre de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

495

<1742,> aprilie 7^{*)}

Altă carte s-au dat, tij dumisale Alistarho banul, pentru alte moșii ce mai zisă că are, anume Zgura și Tilimeuții, Lublenețul, Peripecenii și Ciripcăul, care moșii sînt la ținutul Sorocii, să le stăpîniască precum scriem mai sus¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

<1742,> aprilie 7^{*)}

Altă carte, dată tij dumisale Alistarho banul, pentru altă moșie ce zisă că are la ținutul Iașului, anume Glăvăneștii, ca să le stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de opștie, cum sînt scrisă altile mai înapoi¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

Let 7250 <1742>, aprilie 8^{*)}

O carte s-au scris la starostele de Putna i la Stamatîn clucerul i la Miron Dima, ca să hotărască părțile răzășăști di cătră părțile boerești, din sat din Ruginești i Copăcești i Bode i Delenii i Vălenii, care moșii sînt la ținutul Putnii și razeșii să împart cu dumnealui vornicul Costache Razul cu cîteva părți dintru aceste sate.

<1742,> aprilie 8^{*)}

O carte la cămărașul de Ocnă, pentru 2 oameni, anume Ion și Antonache, carii s-au trimis acolo ca să stei la paza ocnii.

123 r. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei mele cinstit și credincios boeriul nostru, dumnealui Costache Razul vel vornic, să fie tare și puternic cu carte domniei mele a stăpîni un pogon de vie lucrată și cu loc de este stărp, mai bine de un pogon, care vie au cumpărat-o dumnealui vornicul de la un om, Dumitru Caraali, de la fâmeia lui Catrina, precum ne-au arătat dumnealui vornicul și zapisul lor. Și măcar că zapisul lor scrie că au vîndut drept... lei bani gata, dar dumnealui vornicul ne-au spus pricina precum că ei i-au rămas datori cu niște bani pe de niște vin ce-au vîndut a unui fiu a dumisale, anume Gavril și neavînd ca să-i dei banii, i-au dat această vie.

Pentru <care>, iată că i s-au pus soroc pînă în 2 săptămîni, de n-or da banii cu ce or fi datori, să fie via de istov a dumisale vornicului și

ce-ar vre să facă cu vie, ca cu a sa driaptă moșie, precum scrie zapisul lor. Și nime să nu stei împotriva cărții gospod.

Let 7250 <1742>, aprilie 8

500

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Boiarilor noștri, Stamatin clucer și la Apostol Șendre biv sulger.

Facem știre că aici au jeluit Dumitrașco sîn Toderășco biv căminar, nepot Dimii biv staroste Putnii, pentru o parte de moșie din Uricheștii de Gios ce sînt pe Trotuș, la ținutul Putnii, anume parte ce-au fost a lui Postolache Grecul, care moșie zisă că au fost stîlpită în vreme de demult, iar acum stîlpii nu să află, nici din răzeșii ce mai sînt acolo nu vor să-i arete cîtă parte ar fi fost și pe unde au fost stîlpii.

Deci, văzînd carte domnii mele, să vă sculați să mergeți acolo, să strîngeți pe toți răzeșii de Uricheștii de Gios și alți megieși, oameni buni și după scrisoare ce va arăta Dumitrașco și după mărturii a oameni bătrîni răzeși, să luați sama și să adeveriți și de s-or afla niscaiva semne vechi de stîlpitura acii părți de moșii, pe unde vor arăta
23 v. semnile, pe acolo / să dați mărturie de stăpînit și de a fi trebuință a mai înnoi semnile acele de hotărît, să le și mai înnoiți, puind stîlpi de piatră. Iar neaflîndu-să semne vechi, să alegeți din răzeșii cei mai bătrîni, pe care veți socoti a fi oameni cu frica lui Dumnezeu, să arete ei ca cîtă parte ar fi avut acolo acel Postolache Grecul, luînd acei răzeși asupra sufletelor sale, cum că cum arătatul lor ar fi drept, să nu să facă împresurare vreunei părți, pe acolo să dați lui Dumitrașco să stăpîniască. Și apoi, să luați sama și pentru alte părți de moșii ce-ar mai ave, de baștină sau de cumpărătură, de la moșii sau părinții lui și după scrisori ce va arăta să le alegeți toate despre alți răzeși și să le stîlpiți, hotărîndu-le pe unde să va căde cu dreptate.

Așjidire și la Copăcești zisă că mai are moșie de baștină și de cumpărătură. Ce veți adeveri parte lui că are, să o alegeți și să o stîlpiți și să-i dați mărturie în semne și să o treceți la protocol și pe mărturie voastră i s-a da și întăritură gospod.

Let 7250 <1742>, aprilie 15

501

Let 7250 <1742>, aprilie 11^{*)}

O carte s-au scris la Andrei Balșă biv ftori spatar i Ilieș vel căpitanul de Dorohoi și la Mihălache Pilat medelnicer, care s-au ales hotarnici ca să margă la sat la Lătăi și la Lălești, care sînt la ținutul Hîrlăului, a dumisale Lupului Crupenschie vel pitar și a fraților săi.

Ce, mergînd acolo, să strîngă pe toți răzeșii și megieșii și să le hotărască și, precum a hotărî, să dei și mărturie încredințată.

502

Let 7250 <1742>, aprilie 10^{*)}

O carte la camarașul de Ocnă, să sloboadă pe Lupul și pe Ispir ușerii carii s-au fost trimis la pediapsa ocnii.

503

Let 7250 <1742>, aprilie^{*)}

Scriem domnia mea la dumnealui Hristoscul Vlasto staroste de Cernăuți, sănătate!

Carte ce ni-ai trimis am luat, cele scrisă am înțales și pentru acei turci făcători de rele carii, luînd o fată cu sila, i-ați prins și i-ați trimis aici, bine ai făcut.

124 r. Numai, altă dată, / turci făcători de răutăți, prinzîndu-i cu beșliaga, să nu-i mai trimiți aici, ce, să faci știre la capichia de Hotin, ca să spue dumisale agăi și dumnealui aga a trimite de-i va lua de acolo și le va veni de hacul. Căci, trimițîndu-i aici și ei fiind de Hotin, iar acolo vom să-i trimitem și noi, că, fiind hotincii, acolo să cade a să trimite, nu putem a-i trimite aiurile și cu trimisul lor să fac cheltuele. Și, precum zicem, dumneata de acum înainte așa să urmezi.

Aceasta i zdravim.

504

Let 7250 <1742>, aprilie 10^{*)}

S-au dat carte dumisale Radului păharnic, ce să-și strîngă țiiganii săi.

505

<1742,> aprilie 10^{*)}

Carte dată lui Suliman aga, că s-au făcut beșliagă la Focșani, tot pe rînduiala ce s-au scris și alte cărți de beșlegie care sînt scrisă mai înapoi.

506

<1742,> aprilie 10^{*)}

O carte la vornicul de Cîmpullung, pentru un om al dumisale Alistarho banul, carele mergînd în Țara Ungurească, ca să-i aducă niște cărți de moșei de la Șarban Cantacuzino, ce, fiind cu știre gospod, să triacă cu pace și la întors să-i popriască carte.

507

Let 7250 <1742>, aprilie 11^{*)}

S-au dat carte lui Gheorghie Bogdanovici, liah, care, mergînd în Țara Leșască, să triacă cu pace și carte să i să popriască.

508

Let 7250 <1742>, aprilie 21^{*)}

O carte dată vornicelului și oamenilor de Drăcșani, satul dumisale vornicului Costandin Ruset, ca să să apere despre oameni gospod, de cai de olac și de podvozi și de mîncare să nu de fără bani, nefiind acolo mezil. Așjdire și despre alții streini.

509

124 v. Velet 7250 <1742>, aprilie 20

Carte de volnicie lui Pătrașco Catargiul biv vel pitar, să stăpîniască moșia sa Mărișeștii, sud Putna, pe hotărîre ce s-au făcut de obște, să pue vornicel și oamenii de dînsul să asculte.

510

Velet 7250 <1742>, aprilie 20

Altă carte, tij lui, la Dumitrașco starostele de Putna, să de poroncă oamenilor de Mărișești, de vreme ce s-au jeluit că nu-i fac

slujbă, ca să aibă a-l asculta, făcîndu-i slujbă pe obicei. Dară nesu-
puindu-să poroncii, să-i pue în butuci și să-i trimiță aice. Și de unde
sînt așăzați, necăiuri să nu să mute¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 236.

511

Mai 3, 7250 <1742>

O carte de volnicie, să margă să apuce pre cei care n-au vrut să
pliniască obiceiul părcălăbii de Braniște, care iaste venitul dumisale
vel comisului și după izvodul ce vor arăta părcălăbii de Braniște să
aibă a împlini de la dînșii părcălăbia după obicei și nime să nu stea
înpotriva cărții domnești.

512

7250 <1742>, aprilie 28

O carte la Vasilache postelnicul, capichehaia de la măria sa
sultanul, pentru o roabă, Nastasia, care s-au luat cînd catanele, la
vremea dumisale Mihai vodă, de un tătar, Behtemir, din sat din
Mengiri.

Care, căutîndu-să atuncea pe poronca Împărății, nu s-au putut
afla și rîmîind la acel tătar, iar un Dunitru sîrbul, tocmindu-să cu
tătarul pentru acea roabă, să i-o dea fămeie și slujind cinci – 6 ani, să
fie ertată, cu copii ce va avea. Și, neștiindu-să tăturu de tocmală, s-au
scris la capichehaia să stea să scoată un mumbașir de la Măur[?] sul-
tanul, pe tocmeala ce au avut să-i scoată fămeia și copiii de la tăturu
acela.

513

125 r. Mai 3 dni, 7250 <1742>

O carte cu titul.

Credincios boiariul domnii mele, Scarlat biv vel vameș, părcalab
de Galați, sănătate!

Îți facem domnia mea știre că aici, la domnia mea, ne spusă
Andrei, epitropul lui Antone ce-au fost părcălab acolo, la Galați, în
zilele domnii sale lui Grigorie vodă, cum că ar fi dat Antonie părcă-
labul bani pe la oameni pe acolo, pe unele altele, pe zapise și,

tîmplîndu-se de au murit, i-ar fi rămas rămășițe pe la acei oameni și alte rămășițe.

La care, pentru aceasta, viind episcopul acesta acolo, să cerci pe la cei ce vor fi datori și, dovedindu-se că sînt datorii drepte, cu zapi-sele lor, să fii într-ajutor, ca să scoată banii de pe la cine va fi avînd.

514

Mai 3 dni, 7250 <1742>

O carte la vornicii de Botoșani.

Facem știre că aici, la Divanul domniii mele, au venit tîrgoveții de Botoșani, rumâni și jidovi, jăluind pentru așăzămîntul tîrgului și ales pentru tîrgul făinii, căci mai înainte vreme, cu cîțiva ani, tîrgul făinii au fost mai la vale, iar apoi, strîmtîndu-să locul, îndesîndu-să dughenele, fiind în fața tîrgului, unde să vinde altă marfă și băcălii și pe aceia și mesernița, de vro 20 de ani s-au mutat tîrgul făinii în deal, unde sînt așăzați o samă de jidovi și alți tîrgoveți rumâni și acum o parte din tîrgoveții cei din fața uliței trag ca să mute și tîrgul făinii iarăși în vale. Și în trecute zile s-au fost dat și o carte legată..., scriind după jaloba lor, iar altă parte, jidovi și alți tîrgoveți rumâni ce ș-au făcut case în deal, despre țintimirul Bisericii Albe, unde este acum tîrgul făinii, jăluiesc că le-i cu strîmbătate lor, de vreme că acolo, în preajma caselor lor, atîta hrană au și ei, făcîndu-să tîrgul făinii din duminică în duminică și de să va strîca, ei rămîn fără nici un cîștig.

25 v. Pentru care arătară și / cărțile domnii sale lui Grigorie vodă, scriind că s-au mai purtat această pricină și au poruncit cu tărie ca să rămîie toate alișverișurile la locul lor și tîrgul făinii de acolo, din deal, să nu să clintească. Și această poruncă și domnia mea, cu cartea noastră, asemenea am fost poruncit a să urma și, cu toate acestea, văzum și cartea ta de judecată, visternice Antiohie Caragea, scriind că ai luat seama, întîmplîndu-să acolo și cîțiva boiari mazili din ținutul acela, care și ei au dat mărturia lor, că tîrgul făinii acolo, în deal, este așăzat de vro 20 de ani și este cu cale așăzat, de vreme că din vale, unde s-au vîndut făina mai în trecuta vreme, îndesîndu-să casele, n-au unde sta carăle și tu ai hotărît făcînd dreptăți la amîndoașo părțile, însă tîrgul făinii să rămîie tot acolo unde să află acum, în deal, și altă marfă acolo să nu să sue, fără numai făină să să vînză, iar băcălii și pita și alte mărunțișuri să să vînză delavale, la tîrgul vechi, în fața uliții, ca să aibă cu toții alișveriș și hrană.

Și pentru aceasta, acum de iznoavă îți poruncim, de vreme că partea târgoveților cei din vale cu lăcomie trag și târgul făinii acolo, la dînșii și alții să rămîie fără nici o hrană și dumneata împreună și cu alți mazili ați găsit cu dreptate a rămîie târgul făinii în deal și alte alișverișuri din vale, pe cum arătăm mai sus, așadar, să dai poroncă tuturor târgoveților ca să urmeze toți și nicidecum târgul într-alt chip să nu să strămute și să nu mai umble amestecînd lucrurile și purtîndu-să cu cheltuială pe la Iași. Încă și meideanul acela unde să face târgul făinii în deal de va fi loc domnea, fără pricini, nimenea să nu-l astupe cu casă sau dughene, ci să rămîie loc slobod.

Și de acum această pricină să nu să mai poarte, că carii vor mai amesteca să vor pedepsi. Și cartea de la mîna lor să nu se ia.

515

126 r. Mai 4 dni, 7250 <1742>

O carte dată, de volnicie, ispravnicului dumisale vel vistiernicului, pentru niște oameni ce au șăzut pe moșia dumisale, la Urlați și acum s-au mutat pe altă moșie a lor, alătura..., ca să aibă a apăra moșia dumisale, să nu calce sau să o pască cei oameni cu dobitoacele lor și de la pădurea dumisale să fie opriți.

Așijderea și pentru niște sîrbi ce sînt cu oile acolo și-ți pășunesc oile în silă pe moșia dumisale, să aibă voe să-i rădice cu oile cu tot de acolo, să nu mai fie.

516

Let 7251 <1742>, săptemvrie 19^{*)}

O carte la dumnealui stolnicul Bogdan, pe jaluba lui Vasilie ficiorul Hozului, ce-au jăluit pe Țopa postelnicul, zicînd că i-au aprins Țopa casa di pe moșie de la Crețeni, ot Tutova.

Să e sama și, de s-or afla oameni moșeni acolo, să-l pue pe Țopa să le facă casa la loc și paguba să le pliniască de la Țopa. Iar de nu s-or afla moșeni, casa tot să le facă unde or ave ei moșie, sau unde le-a arăta și să facă știre la dumnealui vel logofătul, cu mărturie, arzîndu-i casa în tărie lui, fără giudecată.

517

126 v. Aprilie <1742>

Cărți s-au dat egumenilor, pe la dregători, pentru oamenii ce nu să vor supune să facă slujbă mănăstirilor, după poroncă, să-i puie în butuci și să-i trimiță aici¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 247, nota 1.

518

Aprilie <1742>

2 cărți la starostea de Putna, pentru oamenii ce șād pe moșiile lui Pătrașco Catargiul, să le dea poroncă să facă slujbă pe obicei¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 236, nota 3.

519

Aprilie <1742>

O carte lui vel vistiernicul, asemenea.

520

Aprilie <1742>

O carte la starostea de Putna, pentru hotărîrile ce s-au făcut pe moșiile unora și altora la acel ținut, să-i pliniască venitul lui vel logofăt, pe obicei.

521

Aprilie <1742>

O carte de om gospod, să pliniască venitul dumisale vel logofătului, de la Ilie pitarul, pentru ce ș-au hotărît o moșie și osteneala hotarnicilor.

522

Aprilie <1742>

O carte la dregătoriul de Suceava, pe jaloba Silionesei, pentru un sălaj de țigani ce i-au luat Gheorghe Canano, să-i facă dreptate.

Aprilie <1742>

O carte de hotărîtură a lui Crupenschi pitarul, la Andrei Balș și Iliăș vel căpitanul și Mihalache Pilat, să-i hotărască satul Lătăi și Lăleștii la Hîrlău.

Aprilie <1742>

Răspunsul lui Brusis, pentru niște vite ale oamenilor din Vîrleaza, ce li s-au furat.

Scriem domnia mea la boiariul nostru, Costandin Brusis vel căpitanul de Covurlui, sănătate!

Cartea ce-ai trimis cu oamenii din Vîrleaza au adus, pentru 7 vite ale acestor oameni, ce li s-au furat și ne scrii că au dus urma în sat în Vădeni și au trecut Prutul pen vadul lor și chemînd pe vornicelul din Vădeni față, i-ai dat și strînsoare și ei să apără că nu știu nimic.

127 r. Toate cîte ai scris am înțales. Numai, de vreme ce urma bucatelor au trecut pen satul și pen vadul lor, nu pot ei să să mîntuiască cu atîta, că nu știut, că sînt datori să dea seama, că, trecînd tîlhariul pen satul lor, nu să poate ca să nu sîntă și să nu știe. Și iată că-ți scriem, să-i aduni pe toți față și să le dai strînsoare ca să dea seama, numai să afle tîlhariul, ori să giure oamenii din sat, pe cari-i vor pofti păgubașii, cum că nu este tîlhariul din satul lor, nici știu să aibă oameni răi în satul lor și giurînd, să aibă pace, iar negiurînd, să plătească.

Mai 2, <1742>

O carte s-au scris la Iordache Ruset vel vornic, pentru că au spus măriei sale lui vodă Andrei Ruset vel banul că, nemerind un jidov cu o căruță cu doi cai în satul dumnealui, la Roznov, în ținutul Neamțului și rămîind să mîe în sat de cu seară, ș-ar fi înpidecat numai un cal, lăsînd pe celalalt slobod. A doua zi, negăsind caii și cercîndu-i, ar fi găsit numai calul cel înpiedecat, iar pe celalalt nu l-au găsit și jăluind lui vel vornicul, i-ar fi plinit paguba jidovului de la satul dumisale.

Deci, de vor jura doi oameni că nu știu ei să fie oameni tîlhari în satul lor și perirea acelu cal nu este despre dînșii, să le plinească banii de la jidov ce i-au luat de la sat pentru calul lui.

526

Let 7250 <1742>, mai 12^{*)}

O carte de volnicie căpitanilor de meziluri și altor lăcuitori, să de cîte o căruță cu patru cai, pînă la Trotuș, lui Stali, mergînd în Țara Ungurească.

527

Let 7250 <1742>, mai 12^{*)}

O carte de olac, de un cal i un calauz, mergînd la Gălați.

528

27 v. Let 7250 <1742>, mai 11^{*)}

O carte la Vasilache, capichihaiia soltanului, pentru un bou a lui Ghiriac din Cainar, tij precum scriu altele înapoi.

529

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte la camarașul de Ocnă, pentru Polde vornicelul de Aldești <ținutul> Covurlui, care s-au trimis la paza ocnii.

530

<1742,> mai 13^{*)}

O carte unui om gospod, ca să margă la giuzii gospod și să-i apuce pe toți, ca să dei pe toți țiganii ce s-ar trage din sămînța Condrei țigan și a Grecului, care țigani sînt drepți ai dumisale Costandin Ruset biv vel vornic.

531

Let 7250 <1742>, mai 15^{*)}

O carte de hotărît la dumnealui Pavel vel sărdar i la Velicico Cuze biv postelnic i la Carp Rusul biv vel căpitan și la Manole Pojar părcălabul.

Dacă or vede carte gospod, să se scoale și să margă la sat la Ghetilova, ce este în ținutul Orheiului, căci au jeluit Catrina căpitănița

Lupului Danul biv vel căpitan că are acolo, într-acel sat, câteva părți de moșii și, fiind aliasă, i să face mare împresurare.

Deci, pe scrisori ce 18-ar arăta, să-i hotărască toate părțile și să i le stîlpască cu petre și să dei și mărturie trecută la protocol.

532

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte de hotărît la Negrea Apostol biv vel căpitanul i la Isar vornicul, ca să margă la aceste siliști, anume la București și la Bosîncești i la Sîrbi i la Puești și la Șărbănești, de pe Berheci, ce sînt în ținutul Tecuciului și să strîngă oameni buni megieși și razeși de pen împregiur și pe scrisori ce vor arăta dumnealui Vasilie Sturza biv vel stolnic, să-i hotărască toate părțile ce ar afla cu dreptate. Și să dei și mărturie în semne, după cum vor hotărî, ca, fiind hotărîtura dreaptă, să i se facă și întăritură gospod.

533

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

128 r. Dat-am carte gospod dumisale Vasilie Sturza stolnic, să fie volnic, după hotărîre / ce s-au făcut de opștie, ca să-și stăpîniască moșia ce zisă că are la Cotiujeni, ținutul Orheiului și oamenii ce vor fi șazînd pe acea moșie să aibă a-i face slujba pre obicei și să aibă a le pune și vornicel pe cine va socoti, iar altul nime să nu să amestice, nici oamenii a să muta aiurile să nu fie volnici, ci toți să șază pe loc. Așjidire și dijma moșiei încă să fie volnic omul dumisale a lua din toate pe obicei. Și cum poroncim, așa să să urmeză și nime să nu stei împotriva cărții gospod¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

534

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte dată iarăși dumisale Vasilie Sturzei stolnicul, pentru altă moșie ce zisă că are, anume Crasnoliuța, la ținutul Dorohoiului, tij precum scrie aceasta ce-i mai sus¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

535

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte dată iarăși dumisale Vasilie Sturza stolnicul, pentru altă moșie ce zisă că are, anume satul Molovata, la ținutul Orheiului, tij întocma precum scriu aceste din sus, după hotărîre ce s-au făcut de obștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

536

Let 7250 <1742>, mai 13^{*)}

O carte dată dumisale Vasilie Sturzei stolnicul și omului dumisale pre care va trimite, să aibă a cerca ai săi drepți șarbi și țigani și ori pe unde i-ar afla înprăștiați, să aibă a-i lua cu tot ce-ar ave și să-i ducă la casa dumisale. Iar cine ar ave a răspunde să vie față și nime să nu stei împotriva cărții gospod.

537

Let 7250 <1742>, mai 14^{*)}

O carte dată lui Iosîf călugărul și surorilor sale, Saftiei și Ioanii, feciorii Catrinei, fetei lui Miron căpitanul, strănepoți Tudoscăi, să fie volnici a stăpîni moșia lor ce-au dat samă că au la ținutul Niamțului, anume părțile ce s-or alege din sat din Ghigoești și să-și ia dejma pre obicei, pe scrisori ce-ar ave drepte părțile lor.

538

128 v. <1742,> mai 15^{*)}

O carte de hotărît la Costache vel căpitanul de Tecuci i la sluga noastră Ion Costin părcălabul, ca să hotărască părțile din sat din..., ce s-ar alege drepte a lui Tănasă Cotea și altui Tănasă și a lui Timofte și a lui Grigoraș Plăcintă și a lui Ion și să le stîlpască cu petre împregiur.

539

Let 7250 <1742>, mai 18^{*)}

O carte de hotărît lui Andrei Ruset vel ban, ca să margă la tîrgul Piatra și să îndreptează hotarului tîrgului Pentrii [sic], căci au jeluit

tîrgoveții de Piatră că Costin Dare pitarul le împresoară o bucată de loc din sus de Furceni, pe Cuejdiu și egumenul de Bistrița le împresoară altă bucată de loc den sus de Poenile Sărății, dispre mănăstire Bistrița.

Ce, să le hotărască pe cum a fi cu cale și <să> le dei și mărturie.

540

Let 7250 <1742>, mai 18^{*)}

O carte dată Isaiei egumenul mănăstirii Putnii, pentru o moșie ce au zis că au osăbită la Gălați, anume Șerpenii. Și, după hotărîre ce s-au făcut de opștie, ca să-și stăpîniască fieșticine moșiile sale, cum scriu și alte cărți ce sînt pusă mai înapoi, să-și stăpîniască și ei acea moșie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

541

Let 7250 <1742>, mai 21^{*)}

O carte la dumnealui Dumitrașco Suciul biv agă, starostele de Putna, pentru un rob ce ni-au scris mărie sa hanul că au fugit dintr-un sat ce să chiamă Dunic, din satile Brăilii și luîndu-l pe urmă, zîcînd că au luat spre Focșani. Chipul lui, om nalt, de vîrstă ca de 20 ani, numile lui Hasan.

129 r. Pentru care, îndată ce viți lua carte gospod, pe ceas să rînduiți să să facă cercătură mare în tot țînutul acela și mai vîrtos pe margine, ca să dați de urma lui și numai să-l aflați, să-l prindeți / și să-l trimiteți aici. Iar neaflîndu-l în țînutul acela, sau vei afla că au trecut în ceia parte, în grabă să ne faceți știre, ca să facem răspuns.

542

Let 7250 <1742>, mai 21^{*)}

O carte la Costache vel căpitanul de Tecuci, iar pentru acest rob, întocmai precum scrie aceasta la staroste.

543

Let 7250 <1742>, mai 30^{*)}

O carte de volnicie lui Ion i Toader Buraga, feciori lui Neculai Buraga, nepoții și strănepoții Buragăi bătrînul, să-și ia zăciuiala de pe

părțile lor de moșie, din Chicerești și Visești, lângă Nisporeni, în ținutul Lăpușnei. Iară cine a ave a răspunde, să margă la sârdariul, să ia sama.

544

Let 7250 <1742>, mai 23^{*)}

O carte s-au dat lui Ioniță Clejan și fraților săi, Apostol și cu alte rude a lor, ca să-și stăpîniască moșia lor ce zisără că au la sat la Cleja, ce este la ținutul Bacăul și să-și ia vinitul moșiei din tot locul, pe obicei. Iar cu carii ar ave a răspunde, să margă la giudecătoria ținutului, să să giudece.

545

Let 7250 <1742>, mai 23^{*)}

O carte la boiarii noștri, <Gheorghe> vel căpitanul de Codru i Negre Apostol biv vel căpitanul, pentru jaloaba ce-au jeluit Gheorghie Beșliaga și Gheorghie Bodescul și Ion Roiul și alți răzeși a lor, din sat din Discani și de Rusăști, de la ținutul Fălciului. Carii avînd înpresurare la aceste moșii de Neculai Jora și despre clucerul Scarlatache, să margă acolo să le hotărască și cum or afla cu cale și cu dreptate să le și aliagă și să le stîlpască și să dei și mărturie la mîna cui s-a căde.

546

129 v. Let 7250 <1742>, mai 24^{*)}

O carte la dumnealui Vasilie Sturza stolnicul, pentru că au jeluit Vasilache Morozan, călăraș de Țarigrad, pe Ștefan Popăscul să brat ego Ene și pe nepotul lor Gheorghie postelnicul, pentru o parte de moșie din Rădești, de la Tutova. Și precum s-a căde să cerce pricina cu amăruntul și să hotărască și să dei și mărturie la mîna cui s-a căde.

547

Let 7250 <1742>, mai 24^{*)}

O carte tij la Vasilie Sturza stolnicul, pentru că au jeluit Ion Smîntîna din Costești, de pe Biljoiu, de la ținutul Tutovei, pentru o parte de moșie ce zisă că are acolo, în Costești, de pe fămee, care păn

acum tot cu pace au stăpînit-o. Iar acum vor să-l scoată Popeștii și dintr-altă parte de moșie, de pe moșu-său Barbălată.

Ce, pentru amîndoî pricinile să cerce și cum a afla cu dreptate să le hotărască și să le dei și mărturie.

548

Let 7250 <1742>, mai 24^{*)}

O carte dată, de stăpînit, Lupului, ginerele lui Toader Botez, ce au fost rohmistru, ca să-și stăpîniască trii părți de moșie din sat din Broscăuți, ce sînt la ținutul Cernăuților, giurădate de sat ce au fost a Săvăscului și a patra parte ce au fost a Drăguțăscului și să ia venitul locului. Iar cu care ar ave pricină, să margă la giudecători, să să giudece.

549

Let 7250 <1742>, mai 24^{*)}

O carte la dumnealui Dinul biv vel armaș și la Toader Bădiliță vornic, pentru că au jeluit călugării de Solca, că li să împresoară o bucată de moșie din sat din Crăinicești, moșie lor, de cătră hotarul Calafindeștilor, ținutul Sucevei.

Ce, să caute să hotărască și să le dei mărturie.

550

130 r. Let 7250 <1742>, mai 24^{*)}

O carte la credincios boiariul nostru <Hrisoscul Vlasco> staroste de Cernăuți și la boiarii noștri Gavril Neculce vel căpitan de Coțmani și Manole biv vel căpitan, pentru că au jeluit Iliania, fiica răpousatului Iremei Jorăi biv vel căpitan, că i s-ar fi împresurînd moșie sa Melintinenții despre alte hotară, anume despre Hliveștii Episcopiei Rădăuților și despre Stăuceni.

Ce, să margă acolo, să le hotărască și, precum or hotărî cu dreptate, să de și mărturie la mîna cui s-a căde.

551

Mai 28, let 7250 <1742>^{*)}

O carte la sârdariul, pe jaloba egumenului de Galata, pentru oamenii ce șed pe moșia mănăstirei, ce să chiamă Buiecanii, unde-i

tîrgul Chişinăul, afară din cei cu dughene şi pentru alţii ce mai şed pe alte moşii, că nu să supun poroncii să slujască după hotărîre.

Ce, să le de sãrdãriul poroncã sã facã urmare, iar carei nu s-or supue poroncii, sã-i pue în butuci şi sã-i trimitã aice¹.

¹ Publicat şi în DRA-II, p. 239, nota 1.

552

Mai 28, let 7250 <1742>^{*)}

O carte, sã sã facã iarmaroc, pe obicei, la Tîrguşor, la Sfetii Petrã, înştiinţindu-sã.

553

Mai 28, let 7250 <1742>^{*)}

O carte la vornicul Iordache Ruset, sã pliniascã nişte datorii a lui Dimitrache vãtav za aprosi, de pe la nişte oameni de acolo, de la tînutul Niamţului.

554

130 v. Let 7250 <1742>, mai 31^{*)}

O carte de poroncã la toţi oamenii carii şad pe moşie Buecanii, a mănãstirii Gãlãţii, la Lãpuşna, dupã hotãrîre ce s-au fãcut de opştie, ca sã sã supue toţi poroncii, sã sã așezã cu egumenul, sã-i lucrezã 12 zile într-un an. Însã, afarã de cii ce au dugheni pe moşie mănãstirii, în tîrg, la Lãpuşna, cã, care nu s-ar supune poroncii, s-or pedepsi¹.

¹ Originalul la Arh. St. Buc., M-rea Sf. Sava-Iaşi, pach. II, doc. 8, publicat în DRA-II, p. 239.

555

Let 7250 <1742>, mai 30^{*)}

O carte, tij pentru aceastã poveste, la dumnealui Pãvãlache sãrdarul, ca sã dei poroncã tuturor acelor de pe moşie mănãstirii, dupã carte tipãritã ce are egumenul de Galata, sã se supue ascultãrii.

556

Let 7250 <1742>, mai 30^{*)}

O carte scriind la dumnealui Pavel sãrdarul i la Velicico Cuze și la Apostol Cîrstea postelnicul, de hotãrît, ca sã margã la sat la Zãhãicani i la Pițcani, care sînt la Orhei, a dumisale Sandul Sturza vel logofãt și ori în ce chip or afla dreptate, sã-i înnoiascã hotarãle acelor moșii și sã dei și mãrturie încredințatã din semne în semne.

557

Let 7250 <1742>, mai 29^{*)}

O carte de hotãrît la Costandin Fãrîmã pãrcãlabu i la Ionițã Vartolomei, sã margã la sat la Petrosul și, strîngînd pe toți rãzeșii și megieșii acelu loc, sã ia sama cu amãruntul și, precum vor afla cu dreptate, sã hotãrascã pãrțile rãzãșãști, ca sã sã știe cine cît are acolo în Petrosul, pentru cãci are moșie acolo și dumnealui vel logofãtul și va sã sã știe cîtã parte are dumnealui acolo.

558

131 r. <1742,> mai 31^{*)}

O carte la Dumitrașco starostele de Putna, pe jaloba Tudoscãi pitãroaii, cã ș-au gãsit niște țigani la Dumitru biv vameș de Focșeni.

Sã-l cheme fațã, sã ia sama și dovedind cã sînt țigani sãi, sã-i de pe mîna ei, sã-i ducã la casa ei.

559

Let 7250 <1742>, mai 20

Cãrți pentru coroi și șoimi^{*)}.

Scriem domnia mea la dumnealui Mihalache Sturza, ispravnic sud Roman.

Facem știre cã, iatã, viind vreme coroilor i a șoimilor, sã cãutați sã purtați de grijã, dupã obiceiul ce s-au trimis de la acel ținut și de alte date, sã ne trimiteți și acum 2 coroi și un uliu și pe oameni de ispravã sã-i trimiteți, ca sã-i aducã fãr de stricãciune. Și cum poroncim sã-i trimiteți, cã, netrimințînd la vreme, vom trimite om gospod cu ciobote.

Aceasta scriem.

- 3 șoimi Cîmpullungu,
 - 3 șoimi Ocna,
 - 4 șoimi Vrancea,
 - 2 coroi, 1 uliu Bacăul,
 - 2 coroi, 1 uliu Cîrligătura,
 - 2 coroi, 1 uliu Vasluiul,
 - 8 coroi, 4 ulii sârdariul, de la acele ținuturi.
- 10 șoimi, 16 coroi, 8 ulii fac peste tot.

560

31 v. Let 7250 <1742,> mai 31^{*)}

O carte de poroncă tuturor ispravnicilor și altor dregători de prin ținuturi pe unde s-ar tîmpla a merge niște oameni ai mării sale ghinărariului de Săbiia, anume..., ca să cumpere 2 armăsari.

Pe unde s-ar tîmpla a merge, nici u supărare să n-aibă și la margine să treacă cu pace și carte să i să popriască.

561

Let 7250 <1742>, mai 28^{*)}

O carte dată, de stăpînire, popii Ursului ot Florești ot Putna, ca să-și stăpîniască o prăjină pol de vie roditoare și să o apere de cătră Toader de acolo, pe mărturie de hotărît ce are popa de la dumnealui Dumitrașco Pălade biv staroste Putnei.

562

Ponturile ce l-au trimis dumnealui starostele Cahovschie, cu Milinschie cămărașul dumisale.

Let 7250 <1742>, mai 31

1. Să roagă mării tale de o carte gospod pentru iarmaroacile, ca să să facă la Horidinca, după cum au avut și de la mării sa Grigore vodă, asemenea pohtește.

2. Osăbită poronca mării tale să fie pe la toate tîrgurile Moldovei, ca să aibă înștiințare de iarmaroacile Horodincii. să să strîngă neguțitori țărani [sic] la iarmaroace, după cum au avut și de la mării sa Grigore vodă.

3. Să roagă mării tale pentru 200 boi, să fie volnici a-i paște la iarbă în pămîntul Moldovei și cînd ar avea să-i ducă înapoi, în Țara Leșască, să fie ertați de vamă.

132 r. 4. Să roagă pentru o carte de volnicie a măriei tale, ca să fie volnici a-și face 200 stoguri fin pe pământul Moldovei, pentru 200 boi ce va ține în țară și să fie volnici pe acei boi, când îi va aduce și când îi va scoate, să fie fără de nici o dare.

Să roagă, iarăși, pentru o carte, ca să fie volnic a cumpăra de aici, din țară. 200 boi și pe la iarmaroace și pentru dînșii să nu plătiască vamă, nici altă dare.

6. Să roagă pentru o carte de volnicie, pentru 500 de cară lemne într-un an, să fie volnic a tăia și a căra din pădurile țării Moldovii, au din ale Cirișului, au din ale Bucovinei păduri, pentru triaba arsului în casele sale de la Horodincea.

7. Să roagă, iarăși, pentru o carte, să fie volnic a tăia 500 de copaci de ceri, pentru dresul caselor sale de la Horodincea, carile li-au stricat cazacii.

8. Să roagă pentru ucidere a doi jidovi de la moșiele sale și a unui om ce era cu dînșii, carile s-au tîmplat primejdie supt pădure Drăgșanilor.

9. Să roagă pentru 4 oameni ai dumisale ce au fugit din satul dumisale, de la Ciordovița, în Moldova, la satul Diriceanca, care oameni găsind bani în pământ, pe moșia dumisale, să fie poronca mării sale să-i dei înapoi.

10. Să roagă pentru giudecată driaptă pentru un jidov, anume Zoruncu ot Horodincea, care au avut tocmală cu dumnealui Vasilache Ruset ce au fost staroste la Cernăuți, pentru niște grâu ce nu i-au plătit.

132 v. 11. Să roagă pentru armenii de la Horodincea, ca să fie volnici cu boii lor în Țara Moldovei, precum sînt și alți oameni și să nu fie supărați mai mult decît este orînduită tacsă.

12. Să roagă ca să dei mărie sa poroncă la staroste și la căpitanii ce sînt rînduiți zapcii la hotară, ca să fie uniți între dînșii, să poată face dreptăți bune oamenilor, cum se face și despre partea lor.

13. Să roagă, când va plăce și aceasta mării sale, ca să poată oamenii din Țara Leșască a ara și a sămăna, cu datul obicinuit, pe pământul Moldovii.

563

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cui să cade a ști, pentru iarmaroacile ce au fost obicinuite a să face la margine țării, dispre Cernăuți, carile din

vechile vremi s-au numit otaci și din pricina vremii tulburărilor ce s-au întâmplat de cîtăva vreme s-au fost părăsit. Iar acum, din mila lui Dumnezeu, făcîndu-să pace dispre toate părțile și din vreme că locul unde s-au făcut aceste iarmaroace megieșindu-ne dispre parte Țării Leșăști cu locul dumisale, a cinstit prietinelui nostru, dumnealui Neculai Potosche, staroste Canoschi, ne-am agiuns cu dumnealui și socotind că iarmaroacile fiind de folosul lăcuitorilor dispre îmbe părțile, să cade a le așaza la obiceiul ce au fost, am făcut învoială cu folos de obște, așazănd ca să să facă iarmaroacile pe obiceiul cel vechi, 33 r. la locul unde s-au făcut și mai înainte, / la domnia răpousatului unchiului nostru Neculai Alixandru vodă și la domnie sa Mihai vodă, care loc este supt Horodincea, fiind loc mai cuvios și mai cu îndămînă, atîta cît pentru stare dobitoacilor, cît și pentru neșușitoria și strînsura nărodului a îmbe părțile.

Iar cît pentru viniturile iarmaroacilor dispre parte țării noastre, vămile obicinuite și giudecățile și toată orînduiala ce să cuvine a le căuta și a să îndrepta dispre dregătorii noștri, să aibă voliniie starostile de Cernăuți și vameșii și toată dregătoria a stăpîni și a urma pe deplin toate viniturile și giudecățile întocma, făr de nici o pricină, pe obicei, după cum și mai înainte s-au urmat.

Și iată dară că și zilele iarmaroacilor s-au însămnat, să să facă 8 iarmaroace într-un an, după cum arătăm anume: cel dintăi iarmaroc la Sfetii Gheorghie, la 23 zile a lui april, al doile la Duminica Mare și la Sfetii Nechifor, la 2 zile a lui iunie și la Sfetii Petre, la 29 de zile a lui iunie și la Sfînta Ana, la 25 zile a lui iulie și la zua Sfîntului Samoil, la 21 zile a lui avgust și la Înălțare cinstitei cruci, la 14 zile a lui săptemvrie și la Sfetii Dimitrie, la 26 zile a lui octomvrie. Și mai mult pentru folosul obștii, aceste iarmaroace să aibă a sta cîte 15 zile pe loc, pentru care s-au dat în știre tuturor și poroncă lăcuitorilor țării Moldovii, ca fieșticarile să năzuiască la zilele însămnite acolo, să deșchiză iarmaroacile după obiceiul cel vechi, cum s-au făcut de vac.

Și pentru mai bună întemeiere acestor mai sus pomenite iarmaroace, după bună megieșia și învoiala noastră, am dat testamentul nostru, ca toate cele mai sus să să urmeză și nestrămutat să să păzască.

Aceasta facem știre.

Let 7249 <1741>, mai 14¹⁾

¹ Publicat și în Teodor Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, pp. 187-188. cu o mențiune *ibidem*, vol. III, p. 142, dar cu data greșită, 27 ianuarie, după N. Iorga. *Studii și doc.*, vol. VI, pp. 239-240.

564

133 v. Io Grigore Ghica voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la credincioși boiarii noștri, dumnealui starostele de Cernăuți și la alți căpitani de acolo și alți căpitani și slujitori carii <vă> veți afla de paza marginii.

Vă facem știre tuturor, iată că după pohta cinstit prietinelui nostru, dumnealui Neculai Potoschii, staroste Caniovschie, fiindu-ne adevărat bun prietin și aproape megieș, i-am învoit și i-am dat volnicie ca să aibă a-și lua de pe pământul Moldovii câte 500 de cară de lemne de ars pentru cuhne dumisale.

Pentru care, vă poroncim ca să fie slobozi oamenii dumisale a lua aceste lemne ce arată mai sus, ori de care parte de loc va fi mai aproape și le va da mîna și de cătră nime nici o oprială să n-aibă.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1741>, ghenarie 27

565

Io Grigorie Ghica voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor dregătorilor noștri și vameși de pe la scaune, pentru 200 boi de negoț ce vor cumpăra oamenii dumisale cinstit prietinelui nostru Neculai Potoțchie, staroste Caniovschie, pentru triaba dumisale. Vă poroncim tuturor să le dați bună pace de vamă și de cornărit și de conită și de mortasîpie și de alte angării, de toate, despre nime nici un val să n-aibă.

Let 7249 <1741>, ghenarie 28

566

Let 7250 <1742>, mai 31^{*)}

134 r. O carte dată de stăpînire moșiilor dumisale Mariei spătăroae a răpousatului / Toader Costache biv vel spatar, ca să-și stăpîniască moșiile și împreună cu oamenii, să-i facă ascultare pre obicei, după hotărîre ce s-au făcut de opștie, ca să-și stăpîniască fieșticine moșiile sale.

567

Let 7250 <1742>, iunie 1^{*)}

O carte dată, de volnicie, dumnealui Ioniță Pălade treti logofăt. pentru moșiele dumisale ce zisă că are, anume Perienii și Mirzăștii, la ținutul Iașului, ca să-și stăpîniască moșiile și oamenii ce vor șide pe acele moșii să-i facă slujba pre obicei, după hotărîre ce s-au făcut de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

568

Let 7250 <1742>, mai 20^{*)}

O carte s-au scris la Dumitrașco starostele de Putna i Miron Dima, pe jaloba...¹

¹ Documentul nu mai continuă.

569

Let 7250 <1742>, mai 30^{*)}

O carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca, pentru un negușitor, anume..., care au venit din Țara Leșască aici la gospod, cu niște lucruri gospod și iar va să vie înapoi. Și vrînd acum să margă, să triacă cu pace și carte să i să popriască.

570

Let 7250 <1742>, iunie 2^{*)}

O carte de poroncă tuturor dregătorilor și vameșilor de pre la scaune, pentru 200 de boi de negoț a dumisale Potoțche. staroste Canovschie, ce s-ar erna aici în țară, să aibă pace de vamă și de corărit și de conită și pentru 200 stoguri fîn unde <ar face> aici în țară, de triaba acelor boi, iarăși să aibă pace de conită, numai cu moșanii acelu loc să să așeză, plătind obiceiul.

571

134 v. Let 7250 <1742>, iunie 2^{*)}

O carte la dumnealui starostele de Cernăuți i la vel căpitanul de acolo și la alți căpitani și slujitori carii viți înbla pe paza marginii, în știre tuturor să fie pentru...¹

¹ Documentul nu continuă. Conținutul era, probabil, asemănător celui de la nr. 564.

572

Let 7250 <1742>, iunie 3^{*)}

O carte, de volnicie, dumisale vornicului Costantin Ruset, pentru dijma de la Petrosul, moșie dumisale, din ținutul Lăpușnii, să aibă a dijmui din toate pe obicei, în sămnile ce s-au hotărît acea moșie la Gligori vodă. Așijdire și la alte moșii ce va fi avînd dumnealui într-acele părți, să ie dijma pe obicei. Și dijma de an, cine ar fi luat de pe moșiele dumisale să aibă a o da la omul dumisale, ori nedînd, poroncă la sărdarul să-i aducă față și ce s-a alege să pliniască, hotărînd cu carte de giudecată¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 240, nota 2.

573

Let 7250 <1742>, iunie 2^{*)}

O carte de menzil, adecă 11 cai, un călăuz și o căruță, muscalilor ce au venit de la Țarigrad, mergînd la Soroca.

574

Let 7250 <1742>, iunie 3^{*)}

O carte de un cal de olac i un călăuz, lui Hasan salahorul, mergînd la Galați și viind.

575

7250 <1742>, iunie 3^{*)}

O carte de volnicie dumisale logofetesei Catargioaiei, pentru niște țigani, să-i strîngă.

576

7250 <1742>, iunie 5^{*)}

2 cărți s-au dat de stăpînit moșiile dumisale Gligorașco Costache biv vel comis, anume Nicoreștii de Sus, Mașnicii, Cozmeștii, Sîrbii, Buciumeni, Buciumenii [sic], Șărbăneștii, Călienii, Lungociul, Malurile, ce sînt la ținutul Tecuciului, după hotărîrea ce s-au făcut de obște¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

577

35 r. 7250 <1742>, iunie 5^{*)}

O carte dată, de volnicie, dumisale lui Andrei Ruset vel ban, pentru o moșie, Șcheia, ce este în ținutul Iașului, peste Prut, ca să o dijmuiască din toate pe obicei.

578

7250 <1742>, iunie 5^{*)}

O carte de hotărît la dumnealui Iordache Ruset vel vornic, pentru o moșie a dumisale Andrei Ruset vel ban, anume Roznovul, de la ținutul Neamțului.

579

7250 <1742>, iunie 5^{*)}

O carte de hotărît la Vasilache Mazarache biv vtori vistiernic, părcălab de Chișinău, pentru o moșie a lui Apostol sîn Cîrstei sărdar, pentru jumătate de sat din Idești, ot ținutul Lăpușnei, pe apa Botnei.

580

Let 7250 <1742>, iunie 6^{*)}

O carte la Dumitrașco Suțu, ispravnicul ținutului Putnei, pentru dumneei Catrina logofeteașă a răpousatului Costandin Costache, să o lasă să triacă cu pace, lăsînd-o domnie me ca să margă la București, la domnie sa Mihai vodă, să-și scoată datorie ce are.

581

Let 7250 <1742>, iunie 6^{*)}

O carte de un copil din casă, dată să margă la păharnicul Ștefan Ruset, ispravnic Vasluiului, și să aducă pe potropopul de acolo și pe Ion biv potropop și pe popa ce au cununat și pe om iar ce-au cununat pe Toader Hordilă, lăsându-și fămeie și dându-i voe di-au luat pe alta.

582

135 v. Let 7250 <1742>, iunie 6^{*)}

O carte dată de un copil din casă, să margă la Botoșani, să aducă pe hahamul și pe tatul copiii și pe jidovca ce-au văzut fapta și pe Solomon și Leiba și Șel ce-au zis c-or mărturisi că i-au dat 2 ughi hahamul cu de-a sila și pe un jidov ce-au zis c-au văzut tocmind numa copiii rochie și pe Boroh jidov și Solomon ce-au dat samă jidovca, muma fetii, c-au zis că, de a pîrî, or scoate din tîrg și pe 2 jidovi bătrîni să aliagă dintre dînșii, să-i aducă, să ste față la Divan pentru pricina copiii Iancului cu ficiorul Cerbului ce-au silit-o, stricînd-o, precum au dat samă tatul fetii și mumă-sa.

583

Let 7250 <1742>, iunie 7^{*)}

O carte de volnicie lui Toader Buhăescul biv vtori clucer, după hotărîre ce s-au făcut de obște, să stăpîniască pol sat Cozmești, sud Suceava, parte din gios și fără voe lui nime să nu are, nici să cosască¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

584

Let 7250 <1742>, iunie 7^{*)}

O carte de volnicie lui Toader Gheuca logofăt de visterie, tij după hotărîre, stă stăpîniască moșia Băhnarii, sud Tutova¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

585

Let 7250 <1742>, iunie 7^{*)}

O carte de volnicie pitarului Vasile Macrei, să stăpîniască pol sat Codreni ot Dorohoi, pe hotărîre¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 232, nota 1.

586

136 r. Let 7250 <1742>, iunie 7^{*)}

O carte la Ion Bogdan vel stolnic, pe jaloba Gheucăi Țopa postelnic, să-i hotărască niște părți de moșie de la Cîrjioani, în ținutul Tutovei.

587

Let 7250 <1742>, iunie 7^{*)}

O carte dată de om gospod, să margă să strîngă toți Țiganii de moșie și de cumpărătură, ori unde i-ar afla Țiganii a dumisale vornicului Costantin Roset, să-i ie cu tot ce ar ave, să-i ducă la dumnealui, iar cine ar ave a răspunde, să vie de față la Divan.

588

Let 7250 <1742>, iunie 7^{*)}

O carte la Costache Purici vel căpitan de Tecuci, pentru satele dumisale vornicului Costantin Ruset, ce are cu oameni șezători pe moșiile dumisale, pentru slujba lor obicinuită. (Fiind loc depărtat, au poftit dumnealui vornicul hotărîre să să plătiască cu bani și dijma să de pe obicei și s-au hotărît cîte 2 lei pe an, un leu să de la Sfete Gheorghie și un leu la Sfete Dimitrie și acmu să de leul lui Sfete Gheorghie. Iar cari n-ar vre să de, să pliniască căpitanul, să de la omul dumisale vornicului banii).

Să-i aducă pe vornicei, pentru ce nu s-au supus poroncii, să-i facă slujba pe obicei¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 240. Textul între paranteze (...) a fost tăiat în manuscris.

589

Let 7250 <1742>, 8 iunie^{*)}

S-au dat carte de hotărît dumisale Vasile Sturzei, pentru moșia Bucureștii i Sîrbii i Șărbăneștii, scriind la Costache vel căpitan de Tecuci i la Negre biv vel căpitan, ca să margă acolo, să cerceteze și să pue pietre, dînd și carte de mărturie.

590

136 v. 7250 <1742>, iunie 8^{*)}

S-au scris la Antiohie Caragea, vornicul de Botoșani, cum că s-au trimis 75 lei, chiria pe treizăci de cară, cîte 2 pol lei de car, pentru adusul varului de la Dumbrăveni.

591

7250 <1742>, iunie 7^{*)}

S-au scris la Ioniță Hăbășăscul postelnic, să să scoale să margă la satul Răchitenii, să stea zapciu asupra oamenilor, să tae niște lemn după izvodul ce s-au trimis și să-l pornească, să-l aducă aici cu carăle lor, la Treisfetitele.

Și s-au trimis și 24 lei pentru 4 cară cîte cu doi boi, ce trebuesc să care cărămidă iar la mănăstire Treisfetitele.

592

Let 7250 <1742>, iunie^{*)}

O carte legată la Dinul armaș, cum c-au jăluit Ioniță logofătul că are niște vecini ai săi, Nicoriceștii, din Vijnița, fugiți și i-au aflat la ținutul Sucevei.

Poruncă să-i dovediască că-i sînt vecini și să-i de să-i ducă la urmă¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 243.

593

Let 7250 <1742>, iunie^{*)}

Carte la starostele de Cernăuți, pentru niște vecini, Husăeștii, ce-au dat jalobă Ioniță <logofăt> că-s vecini din Răvăcăuți. Să-i dovediască Ioniță că-s vecini și să-i de să-i ducă la urmă.

594

Let 7250 <1742>, iunie 8^{*)}

Carte de om gospod, dată să margă la Tudorache, vătavul vel căpitanului de Sorooca, pentru o moșie cu pădure a dumisale ce-au vîndut în Țara Leșască și la un Miron, pentru dijma ce n-au dat, pe moșie Lincăuții.

595

7 r. Iunie 9, 7250 <1742>^{*)}

2 cărți de volnicie s-au dat Gheucăi Țopa postelnicul, de stăpînirea moșiilor sale, anume Oseștii i Voroveștii i Șărpenii i Cioineștii i Balinteștii i Căpăținile i Merii i Țopenii, la ținutul Covurluiului i Cogenii i o parte din Urlați i Spătărenii i Crețenii i Pueștii i giunărate de Grădiște i o parte de Cîrstești i o parte din Hămțea i o parte de Glodeni i Poiana Bărtălușului i Cernații i Grecii, în ținutul Tutovei, pe obicei.

596

Iunie 9, 7250 <1742>^{*)}

O carte de olac, unui lipcan ce au mers la Crîm, pentru un cal i un călăuz.

597

Iunie 9, 7250 <1742>^{*)}

O carte de hotărît s-au scris la dumnealui vornicul Iordache Roset i la Solomon Botez sătrar i la Ștefan Iane logofăt, ca să hotărască niște părți de moșie a lui Costache Lazul biv vătav za păhărniceii, anume din Rătești și din Rădeni, despre alți răzeși, care moșii sînt la ținutul Niamțului.

598

Iunie 13, 7250 <1742>^{*)}

O carte de volnicie.

S-au trimis un copil din casă, să aducă pă un Ion armășălu ot Dărmănești, care au fost rînduit să cucă [sic] pe un Gligorie lipcanul la ocnă și l-au scăpat.

137 v. Let 7250 <1742>, iunie 14^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Pavel sârdarul, pe jaloba egumenului de Golăia, pentru oamenii ce şăd pe moşiele mănăstirii Golăiei ce are la Nistru, pe care moşii şăd cîţiva oameni şi nu vor să facă slujba după cum s-au hotărît cu carte tipărită.

Ce, să le dei poroncă numai să să supue poroncii, ca să facă slujba pe hotărîre¹.

¹ Publicat şi în DRA-II, p. 241.

600

Let 7250 <1742>, iunie 14^{*)}

O carte la stolnicul Bogdan, să trimită chezeşii lui Ion Hilohie ce este trimis pentru nişte bani a lui Alişveriş turcul ot Bîrlad şi gazdele lui Ion Chiţigăi tălhar ce-au prins cu 2 boi.

601

Let 7250 <1742>, iunie 14^{*)}

O carte la Dinul armaş, ispravnic Sucevei, să trimiţă 3 tълhari ce-au prins acolo.

602

Let 7250 <1742>, iunie 14^{*)}

O carte la cămăraşul de Ocnă, să sloboadă pe Anna ot sat Străşenii, ot sud Lăpuşna, ce-au fost trimisă la ocnă pentru c-ar fi fost ţiitoare la un turc.

603

Let 7250 <1742>, <iunie> 14^{*)}

O carte unui om gospod şi altă carte legată la starostele de Cernăuţi, ca să dei strînsoare vorniceilor şi sătenilor de pepregiur, ca să prindă tълharii şi să dei pe mîna omului gospod. Iar neaflîndu-să tълharii, să aducă pe vorniceii şi pe o samă de oameni de pin satele de pimpregiur aici, pentru un jidov şi un arman ce s-au ucis la Codrul Herţei de tълhari.

604

<1742, iunie 14>

Altă carte la Ilieș vel căpitanul de Dorohoiu, legată, ca să cerce iarăși pentru acești tâlhari și el la ținutul lui și să-i afle și să-i prindă și să-i trimită aici.

605

38 r. Let 7250 <1742>, iunie 14^{*)}

O carte dată unui om <gospod>, să margă la Căptici și la alți oameni de la Ruginoasa, să pliniască prețul unui cal a lui Scărlet, care i s-au furat de acolo, de la Ruginoasa, în anul trecut, de ce preț s-a adevări că au fost calul lui Scărlet.

606

Let 7250 <1742>, iunie 10^{*)}

O carte la starostele de Cernăuți și la Gavril Neculce vel căpitanul de Coțmani, să hotărască niște moșii, sate întregi, anume Stăncenii și Șîrăuții și Iujenițul și Cadobiște, care sînt la ținutul Cernăuților, a dumsiale Costandin Cantacuzino vtori spatâr, avînd înpresurare de cătră alte hotară.

607

Let 7250 <1742>, iunie 13^{*)}

O carte la Ștefan jicnicer Tăbîrță, să hotărască o parte de moșie a lui Costache Lazul biv vătav za păhărniceii, de la Muncel ot Suceava, avînd înpresurare de cătră răzășii de acolo¹.

¹ Originalul la Arh. St. Iași, Documente, pach. 419, doc. 94, cu data de zi 16 iunie.

608

5 cărți s-au scris pe la vătămăni și la toți oamenii de pe la potici, pentru paza potecilor^{*)}.

1. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar, zemli Moldavscoi.

Scriem domnia <mea> la vătămani și la toți oamenii de la sat de la Comănești.

Facem știre că pentru voi, cum că ați fost acolo de paza și a plaiului, știm numai acum, în vremile acestor tulburări, făcându-să pașiri, au fost plaiul în sama lor, iar acum, lipsind pașirii, au rămas paza plaiului iar în sama voastră.

Drept aceia, vă poroncim să purtați de grijă, păzind potica pe obicei, cum ați păzit și mai înainte vreme și nime pe potica voastră să nu triacă, nici să vie fără de poronca noastră și fără de știre ispravnicului. Și mai virtos pentru tâlhari mare pază să faciți, să nu cumva să iasă niscariva tâlhari pe potica voastră, că apoi cu capitile viți da samă. Și cărți vechi ce viți fi avînd pe obiceiurile voastre să le dați la ispravnicul, ca să le trimită aici.

Aceasta poroncim.

Let 7250 <1742>, iunie 13

609

2. Let 7250 <1742>, iunie 13^{*)}

Altă carte, iarăși la vătăman și la toți lăcuiitorii de Ocnă, tot pentru 138 v. paza plaiului, / întocma precum scrie aceasta mai sus.

610

3. <1742,> iunie 13^{*)}

Altă carte, iarăși la vătăman și la lăcuiitorii de la Cașin, tij pentru paza plaiului, întocma precum scriu aceste din mai sus.

611

4. <1742,> iunie 13^{*)}

Altă carte, la vătăman și la oamenii de la Grozăști, tij pentru paza plaiului, tot într-un chip, ca să-și păzască plaiul și poteca lor.

612

5. <1742,> iunie 13^{*)}

Altă carte, iarăși la vătăman și la oamenii de Dărmănești, ca să caute să păzască poteca plaiului lor, cum au păzit și mai înainte vreme, tot cum scriu aceste de mai sus.

613

Let 7250 <1742>, iunie 16^{*)}

O carte s-au scris la boiariul nostru Gheorghie vel căpitanul de Codru, pe jaloaba lui Ilie și a Mane, abăgeri din Iași, carii au arătat și carte de giudecată de la domnia sa Grigore vodă, din let 7239, scriind că s-au pîrît de față cu Sandul Penișoară, pentru o chizășie de 70 lei ce-au fost întrat Sandul Penișoară chizeș de frate-său Vasilie, care bani au fost rămas să-i dei la Visterie Vasilie Penișoară și cu alte soții a lui, din disetina îndoită de la Mihai vodă. Și acești neguțitori încă avînd cîțiva bani să ia de la Visterie, pentru negoțul lor ce-au fost dat la curte gospod, li-au orînduit cu peci gospod la Penișoară și la soțiile lui, ca să-i dei din rămășița disetinii. Și de la alții au luat, iar Vasilie Penișoară, fiind să dei el acii 70 lei parte lui, el nici un ban n-au dat și-au fugit în Țara Leșască.

Deci, după cum s-au hotărît giudecata lor, să caute căpitanul din moșiele lui Penișoară, chemînd față și pe frații Sandului Penișoară, să socotiască o moșie deoparte, care ar fi plăcută și neguțitorilor, ca să li să pliniască acii bani cîți scriu mai sus și fără de gîlceavă să fie și să o hotărască și cu zi să o dei la stăpînire abăgerilor, ca de s-ar afla cineva din frații lui Penișoară să dei banii și să-și ia moșia, iar neaflîndu-să pîn la zi, să rămîie moșia de istov a abăgerilor, să o vînză, să-și scoată banii. Și pe această giudecată să le dei și mărturie trecută la protocol.

614

Let 7250 <1742>, iunie 12^{*)}

9 r. O carte de volnicie dumisale Radului Răcoviță biv vel păharnic, pentru o moșie ce au zis că are / la ținutul Hîrlăului, anume Iurghiceniei, ca să-și stăpîniască moșia după hotărîre ce s-au făcut de opștie, cum scriu alte cărți ce sînt mai înapoi scrisă deplin¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

615

Let 7250 <1742>, iunie 12^{*)}

Altă carte dată de volnicie, iarăși dumisale Radului păharnic, pentru altă moșie ce are la ținutul Romanului, anume Prăjăștii, tij după hotărîre de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

616

<1742,> iunie 12^{*)}

Altă carte dată de stăpînire, tij dumisale Radului păharnic pentru aceste moșii ce au spus că are, anume Fereștii și Grecii și alte siliști, de la ținutul Vasluiului, iarăși după hotărîre ce s-au făcut de opștie, cum scriu altele mai înapoi¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

617

Let 7250 <1742>, iunie 15^{*)}

O carte s-au dat dumisale Catrinii cluceroae, a răpăusatului Miron Donici ce-au fost clucer mare și cui va trimite dumneaei la moșie ce au zis că are la Făurești, în parte de sus, ce sînt la ținutul Orheiului, să aibă a-și lua vinitul moșiei, din tot locul pe obicei, iar cu carii ar ave a răspunde, să margă la dumnealui vel sârdarul.

618

Let 7250 <1742>, iunie 12^{*)}

O carte de hotărît, la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi, i la Ioniță Iamandi biv vel căpitan, pe jaloba lui Toderășco Crîste și nepotu-său Ilie Costandiniță ce au fost vornic de poartă, pentru o bucată de loc din satul lor, Demelenii, pentru care au multă pricină cu călugării de Suceviță ce o înpresoară în satul mănăstirii, Cîrsteștii.

Să ia sama cu amăruntul și, precum ar afla și să va dovedi cu dreptate, să le hotărască, dînd și mărturie de hotărîre trecută la protocol.

619

Let 7250 <1742>, iunie 15^{*)}

O carte s-au dat lui Ștefan Hermeziu vtori vistiernic, pentru o moșie ce au zis că are la ținutul Iașului, anume Tăuteștii, ca <să> o stăpîniască după hotărîrea ce s-au făcut de obștie, cum scriu alte cărți ce sînt scrise mai înapoi¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

620

Let 7250 <1742>, iunie 15^{*)}

O carte s-au scris la Vrusis vel căpitanul de Greceni, pe jaloba unui tătar, anume Usuiu, care au jeluît că mai în anul trecut i-au furat 3 v. boi un tălhar de acolo, anume... / și ce-au fost mai mers cu o carte și de la domnia sa Grigore vodă și nu l-au putut prinde. Acum au înțales că este acolo, în olatul Grecenilor.

Ce, să caute să-l cerce și numai să-l prindă și, dovedindu-l tatarul cu marturi ca acie, precum că el au furat boii, să pliniască toată paguba tatarului, ori cu ce ar găsi de a tălharului, iar pe tălhar să-l trimită aici în bună pază și în scris să trimită toată dovada și fapta lui. Iar nefiind acel tălhar în olatul Grecenilor, în ce ținut va afla că este tãlhariul, la acela ispravnic a ținutului să-i arate această carte, ca să urmeză după cum poroncim.

621

Let 7250 <1742>, iunie 16^{*)}

O carte de hotărît, la Hrisoscul Vlasto starostele de Cernăuți i Gavril Neculce biv vel căpitan de Coțmani i Miron Gafenco biv ftori stolnic, să hotărască niște părți de moșie a lui Ștefan Draghinda, mazil ot Cernăuți, anume Ivancăuții și Bilavcele și Zamustie și Godineștii și Rohozna, ce sînt toate la ținutul Cernăuțului, avînd împresurare de cătră alți răzeși și niamuri a lui.

622

Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Dumitrașco Suciu starostele de Putna i la Patrașco Catargiu biv vel pitar i la Miron Dima biv vornic, pe jaloba lui Ștefan Cotii din Odobești, pentru un pogon pol vie și loc sterp ce-au mai fost în capul viei, s-au sculat un Tudor sîn Agafiei și i-au luat 1 firtă pol de vie făr de nici o cale. Care el au cumpărat-o și au stăpînit-o cu pace de 26 ani.

Ce, să margă acolo, să socotiască și să facă mărturie pe cum or afla, la mîna cui s-a căde, ca, de s-ar trage și la Divan, să avem știre.

623

Let 7250 <1742>, iunie 15^{*)}

140 r. O carte s-au scris la Toader Rășcanul biv vel jitnicer, pe jaloba popii lui Ion ot Șoldana, pentru un hotar ce au jeluit că l-au găsit scos din locul lui și pus alături cu locul unde au fost pus. / Care hotar zisă că au fost hotărînd pin mijlocul satului Pojogenii și el n-au cutezat a-l pune sîngur la locul unde au fost.

Ce, să margă acolo să ia sama și de ar fi hotar, să-l pue la loc, iar de a fi o piatră făr triabă, să o lepede.

624

Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte s-au dat lui Dumitrașco Bainschie biv vătav za molnici [sic], pentru țigani ce au jeluit că are înprăștieți pin țară și are pricină cu dumnealui Radul Răcoviță păharnic pentru acei țigani.

Deci, oriunde i-ar afla trimisul său și s-ar pune țigani înpotrivă, să aibă vornicii și sătenii a sări să-i prindă și să-i dei pe mîna trimisului, să-i aducă aici.

625

Let 7250 <1742>, mai 30^{*)}

O carte s-au dat lui Vasilie Carp biv vornic de poartă și lui Toader, frate lui și altor frați ai lor, pentru a trie parte din sat din Borăști, ot Vaslui, ce au zis că au afară din moșie răzășască, să o stăpîniască pe obicei și să-și ia de a zece¹.

¹ Copie la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. MXXIII, doc. 75b.

626

Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Iordache Ruset vel vornic, pentru țigani ce are pricină cu dumnealui Radul Răcoviță păharnic, pentru care s-au apucat c-a veni și n-au mai venit.

Ce, neviind cu toate scrisorile pe sorocul gospod, cum s-au apucat, a merge om gospod cu ciobote.

627

13 cărți de hotărît și de stăpînit moșii ce au spus dumnealui Aristarho că are*).

Let 7250 <1742>, iunie 5*)

O carte de hotărît la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi și la Andrei Vîrnăv și s-au trimis și de aici din oamenii curții pe..., ca să margă împreună cu toții pe Miletin, la niște moșii a dumisale Aristarho biv vel ban, / ce au spus că are, anume Bălteni, sat întreg și Răteștii, giumătate de sat, la ținutul Hîrlăului.

628

Let 7250 <1742>, iunie 11*)

O carte de hotărît, la dumnealui banul Andrei Ruset și la Iane biv vtori logofăt, ca să margă la sat la Negrești, ce sînt pe Almaș și Dolheștii, tot acolo, în ținutul Niamțului și pe zăpășă ce are dumnealui banul Aristarho să-i hotărască și să-i stîlpască părțile precum a fi cu dreptate și să dei și mărturie.

629

Let 7250 <1742>, iunie 11*)

O carte de hotărît la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi i la Ioniță Vîrnăv biv vel căpitan și la... Și iată că s-au trimis și de aici pe Toader Carp biv vtori jîtnicer, ca să să înpreune cu toții și să margă la sat la Cordăreni și Săpoteni, ce sînt pe Iubăneasa, la ținutul Dorohoiului și să cheme pe Gafenco și pe toți alți care s-or mai răspunde că sînt moșinași acolo și, luînd sama pre amăruntul, pe zăpășă ce are dumnealui Aristarho banul, cîtă parte să va afla că are întru acele sate să i le hotărască, stîlpindu-le cu pietre înpregiur.

Și să mai margă și la sat la Corlăteni, ce sînt pe Jijia, din ceia parte, la ținutul..., care sat au spus dumnealui banul că l-au cumpărat de la Ioniță Gramatic și lui Ioniță i-au fost de pe giupîniasă și măcar că ar fi hotărît, dar pohtește să i să mai cerce hotarul și acelui sat.

630

Let 7250 <1742>, iunie 11*)

O carte de hotărît, la dumnealui Iordache Ruset vel vornic și la Iane logofăt, ca să aliagă niște părți de moșie ce au spus dumnealui

banul Aristarho că au cumpărat în sat, în Popșăști, ce este la ținutul Niamțului, lângă Trifeștii dumisale.

Și să mai hotărască și altă moșie ce-au mai dat samă dumnealui banul că ș-au cumpărat iar acolo, lângă Trifești, de la Goroviești, anume Penile, ce sînt la ținutul Romanului. Și să i le hotărască lipindu-i părțile lui cătră satul său Trifeștii și pe hotărîre să dei și mărturie.

631

141 r. Let 7250 <1742>, iunie 11^{*)}

O carte de hotărît la Costandinache vel căpitanul de Soroca i Andronache Vartolomei biv postelnic, să margă la satul Peripecenii, ce este al dumisale banului Aristarho, acolo la Soroca și alt sat, iarăși întreg, al dumisale banului, anume Zgura și pol sat din Ciripcău, cumpăratură de la popa Ioniță și de la alții. Și, fiind trebuință a să hotărî, să cheme față pe toți sătenii și răzeșii și pe cum să va căde cu dreptate să le hotărască și să dei mărturie.

623

Cărți de stăpînit, tot pe aceste moșii a dumisale banului și pe alte moșii^{*)}.

<1742,> iunie 15^{*)}

O carte s-au dat de stăpînit moșia dumisale banului, anume Penile, la Roman și alta pe moșia Peripecenii, ce sînt la Soroca și alta pe moșia Negreștii, ce sînt pe Almaș, la Niamț și pe Zgura, la Soroca și pe Glăvăneștii, la Eși și pe Cordărenii, la Dorohoi și pe Ciulucani ce sînt la Orhei, tot după hotărîrea de opștie. Și să-și stăpîniască aceste moșii cum scriu și alte cărți ce sînt puse mai înapoi.

633

<1742,> iunie 12^{*)}

O carte s-au dat dumisale Șarban Duca biv ftori păharnic, pe o parte de moșie din Zlătari ot Putna, ce este cumpăratură moșu-său, Ducăi vodă, tij după hotărîre de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

634

<1742,> iunie 15^{*)}

O carte dată tij dumisale Șarban Duca păharnic, pentru o moșie a sa, anume Prăjăștii, ce sînt la Niamț, ca să-i stăpîniască tij după hotărîrea de opștie.

635

Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte la Mihalache Sturza biv vel clucer, ispravnic sud Roman i la Toader Buhuș postelnic, pe jaloba Săcăreștilor ce au jeluit pe Toma Luca, că le înpresoară mult loc din hotarul moșiii lor Balasîneștii și să caute să le hotărască cu dreptate.

636

41 v. Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi și la Andrei Balș spătar i la Ioniță Zosim postelnic, de hotărît pe jaloba lui Costandin feciorul lui Gheorghită Duluman.

Să le cheme pe toți răzeșii față și care ar ave a răspunde, pîn în 15 zile să răspundă, iar care a răspunde mai pe urmă, nu i s-a ține în samă.

637

Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte s-au dat, de stăpînit, Săcăreștilor, anume lui Pălade diacon și lui Andrei și lui Mihalache și altor frați și veri primari a lor, ce să trag din Buzanovschie, să aibă a-și stăpîni a patra parte de Bolotina de Sus și a patra parte de Bolotina de Gios, după carte de stăpînit ce au și de la Mihai vodă și după alte cărți gospod ce sînt la mîna lor, căci au pricină cu dumnealui Vasilie Sturza stolnic și la soroc dumnealui n-au vrut ca să-și hotărască, pe cum au fost poronca.

Și tot într-această carte este scris lor ca să-și ia vinitul din podul lui Vasilie Buzilă logofăt, ce este în apa Prutului, pentru căci țărmurile din ceia parte ar fi a lor.

638

Let 7250 <1742>, iunie 18^{*)}

O carte s-au scris la Scărlet părcălabul de Gălați, pentru pohta ce au pohtit..., ce-au fost nazir la Chilia, pentru chireste de triaba sa.

Ce, să caute să găscă oameni de credință, să tocmască să-i tae și pe tocmală să-i dei bani din mîna omului dumisale și la sorocul ce-și vor pune să fie mulțămît, să nu-i facă smintială.

639

Let 7250 <1742>, iunie 18^{*)}

O carte slobodă la starostele de Cernăuți i Miron Gafenco i Pîrvul, pentru o bucată de loc ce este pricină între Milie și între Ispas.

De or giura patru oameni din Ispas, să rămîie locul acela la stăpînirea Ispasului, iar negiurînd, să-l hotărască la parte Miliei¹.

¹ Copie la Arh. St. Buc., A.N., pach. MMDCXLIV, doc. 26.

640

142 r . Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

Carte dată lui Dumitru Baenschii, de stăpînit moșia sa Dumșeni, ot <ținutul> Dorohoiului și din Borăle și de luat dijmă.

641

<1742,> iunie 18^{*)}

O carte de volnicie s-au dat dumisale vel visternicului, să popriască moșia Putișeni și Drăgșenii, sud Suceavă, ce-i sînt de pe Tăutul.

642

<1742,> iunie 18^{*)}

O carte tij dumisale vel visternicului, de volnicie, ca să popriască moșia Trestiana, sud Vaslui, ce este tot de pe Tăutul.

643

<1742,> iunie 18^{*)}

O carte s-au dat tij dumisale vel visternicului, de poprit pe pol sat de Văscăuți, ce-i la Suceavă și pol sat de Slobodca, ce este la Cernăuți

și pol sat de Pohărlăuți, tij ot Cernăuți, care spusă dumnealui vel vistiernicul că au fost a Anghelinii, fetii Vrănceanului și să-și ia dijma pe obicei.

644

<1742,> iunie 18^{*)}

O carte s-au dat, de poprit, tij dumisale vel visternicului, pe pol sat Volcineți, ce este la Soroca, care au spus că-i sînt de pe Tăutul.

645

<1742,> iunie 18^{*)}

O carte s-au mai dat, tij dumisale vel visternicului, ca să popriască și să stăpîniască satul Trebeșinții ot Suceavă, care îi este tot de pe Tăutul.

646

<1742,> iunie 18^{*)}

O carte s-au dat lui Andrei Potlog și lui Costandin Volcinschie, nepoți Tăutului, ca să popriască parte lor de moșie ce au zis că are [sic] în Tălhărești, ce sînt la Hîrlău.

647

Let 7250 <1742>, iunie 19^{*)}

O carte s-au scris la călugărați și la toți poslușnicii de la mănăstire Agapiei, că s-au socotit și s-au făcut egumen acolo la acea sfîntă mănăstire pe Anăstasie. Căruia să-i dei ascultare pe cum să cade, că, care n-ar asculta, i s-au dat voe și toiag, ca să-i certe pe fieștecare după vina sa.

648

142 v. Let 7250 <1742>, iunie 18^{*)}

O carte s-au scris la starostele de Cernăuți i la Miron Gafenco biv vtori stolnic i Gheorghie Pîrvul medelnicer, pentru pîra ce-au avut aici Sandul Tăutul cu Dumitrașco postelnicul, feciorul lui Stroici spătariul, pentru o parte de moșie din sat din Iurcăuți, ce sînt la Cernăuți și pentru altă parte de moșie de acolo.

649

Let 7250 <1742>, iunie 19^{*)}

O carte la sărdarul, legată, să trimită pe Iosip ce-au ucis pe sîrbu ce s-au prins și s-au îngiunghet, ca să-l trimită aici, la Eși.

650

Let 7250 <1742>, iunie 19^{*)}

O carte la Vrus căpitanul de Greceni, pentru Vicol tălhar ce l-au trimis Costantin ce-au fost căpitan, zicînd el că s-a îndreptat cu oameni de acolo că este om bun și cu pizmă îl năpăstuește.

651

Let 7250 <1742>, iunie 19^{*)}

O carte Bernadii popa papistășesc, ce merge în Țara Leșască, la locul lui, să fie slobod să triacă la margine.

652

Let 7250 <1742>, <iunie 19>^{*)}

O carte dată de om gospod, să aducă pe Toma și pe fecior lui, ot Bosance, pentru c-au văzut pe Toader Doiboi tălhar și nu l-au prins.

653

Let 7250 <1742>, iunie 19^{*)}

O carte dată, de om gospod, să margă pe hotărîre boerilor, pentru Costantin Brăduțanul, să afle adivărul și, îndreptîndu-să cu acei marturi a lui, Baliu și Ioniță și Neculai și Cărbune din Drăgoești, că n-au furat Costandin vaca, ci s-au pripășit, să-i pliniască de la Dinul tot ce i-au luat, numai 10 lei rămîe gloabă și ciobote.

654

143 r. Let 7250 <1742>, iunie 20^{*)}

O carte de zăberială, la starostele de Cernăuți i la Manolache biv vel căpitan, pe jaloba Nacului Goian ot Cernăuți.

655

Let 7250 <1742>, iunie 20^{*)}

O carte de hotărît, la Dinul Cantacuzino ispravnicul sud Sucevei, pe jaloba Nacului Goian, feciorul lui Gheorghită, ce-au jeluit pe frații lui, anume Toader și alții, zicînd că sînt neîmpărțiți cu frații lui, nici de la părinți împărțală n-au și lui îi fac strîmbătate ceelalți frați.

656

<1742,> iunie 21^{*)}

O carte dată de stăpînit lui Apostol hagi neguțitoriul din Iași, ca să-și stăpîniască moșiile ce au zis că au [sic], anume Boroseștii și Albeștii, ce sînt piste Codrul Iașului.

657

<1742,> iunie 19^{*)}

O carte dată de stăpînit moșia din sat din Bănila, ce este la Suceavă, pentru care au dat samă Nacul și Ion sîn Gheorghită Goian cum că este a lor.

658

Let 7250 <1742>, iunie 21^{*)}

O carte s-au dat egumenului și a tot soborul de mănăstire Suceviței și oamenilor din satul lor, din Iubănești, ce sînt la Dorohoi, pentru care au jeluit că au mare supărare pentru olăcării.

Ce, să să apere despre toți olăcării, nici o supărare să n-aibă, că carei s-ar ispiti a le mai face vro supărare s-or pedepsi.

659

Let 7250 <1742>, iunie 21^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, ca să margă să apuce pe..., părălabul de Suceava și să pliniască de la el 25 lei noi. banii părălăbiei din cifertul al doile, care au fost să-i dei la mai 1.

660

Let 7250 <1742>, iunie 19^{*)}

O carte s-au dat, de volnicie, dumisale Costandin Ruset biv vel vornic, ca să fie volnic a-și stăpîni și a-și apăra bălțile de pește ce are la moșiele dumisale, la ținutul Tecuciului.

661

143 v. Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte de hotărît, la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi i Andrei Balșe biv vtori spatar i Zosim postelnic, Ursului căpitanul de Tabără, pentru niște părți de moșii, anume Tălăhăreștii și Brîndeștii, a Ursului căpitan de Tabără cu răzeșii săi, avînd înpresurare de cătră Ioniță Soroceanul mazil.

662

Let 7250 <1742>, iunie 20^{*)}

O carte lui Vasile Broștianul și văru-său, lui Ioniță Hadîmbei, din Mărgineni ot Bacău, pentru moșie a lor de baștină și de cumpărătură ce-au cumpărat moșii lor de la răzeșii unguri de acolo, din Mărgineni. Și avînd ei giudecată aici cu ungurii, anume cu Mărtin Păuleț și Mihai și Petre nepoți lui și alți răzeși, înainte dumisale vel logofătului, li s-au hotărît giudecata de aici și pe hotărîrea giudecății s-au orînduit la dumnealui Radul Racoviță vel spătar, ca să le hotărască locul cu petre și să le de și mărturie pe semne.

663

Let 7250 <1742>, iunie 22^{*)}

O carte de Velicico Cuze postelnic i Apostol Cîrste.

De vreme că, fiind ei hotarnici de au hotărît o moșie a lui Manole Pojar mazil, ce-au avut înpreună cu Sandul Liahul, anume Ciohoreni ot Hîrlău, i s-au făcut lui Manole strîmbătate și de iznoavă li s-au scris, să îndrepteze lucrul.

664

144 r. Let 7250 <1742>, iunie 21^{*)}

O carte la dumnealui Radul Racoviță vel spatar, pentru un munte, Nemira, cu alte părți de moșii din hotarul Ocnei, asupra cărora să

scoală egumenul de Cașin cu împresurare, cu-n ispisoc de la Ștefan vodă Gheorghii. La care avînd egumenul giudecată cu șaugăii de Ocnă, s-au socotit acel ispisoc a egumenului de Cașin, de vreme ce cuprinde multe moșii, că este făcut pentru lucru de chivernisală, avînd Ștefan vodă prepebegire [sic] din țară, ca să nu pue cineva dintr-altii mîna pe moșiile sale.

Dar, arătînd alt ispisoc, în care arată mai puține moșii, pe ce-au socotit driaptă parte mănăstirii, acela s-au socotit că-i drept și cu hotărîță giudecată s-au trimis de aice la dumnealui vel spatarul, ca să-i socotiască de pe ispisocul ce s-au socotit că-i drept, iar cele pentru ispisocul cel de chivernisală nicidecum să nu să socotiască.

665

Let 7250 <1742>, iunie 17^{*)}

O carte de hotărît, la Costandin Ciohodaru biv vel căpitan i la Ion Cocoranu biv vornic de poartă, pe jaloba lui Toader Nacul ot Visterie și a fraților săi și a veri primari, feciorii lui Ion Nacul ce-au fost logofăt ot Visterie, pentru pricina ce au cu dumnealui Mihalache Sturza clucer, pentru hotarul Șeptișenilor, moșia Năculeștilor, ce are împresurare de cătră hotarul Golăeștilor, a dumisale Mihalache Sturza clucer, care și l-au hotărît mai an cu Stîrce vornicul de poartă și ar fi împresurat cu acea hotărîtură o bucată de loc din hotarul Șapteșenilor în hotarul Goeștilor.

v. La care, s-au trimis acum și Stîrce vornicul de poartă împreună / cu acei boeri, să caute să ia sama și să îndreptează precum a fi cu cale și cu dreptate.

666

Let 7250 <1742>, iunie 20^{*)}

O carte la cinstit și credincios boiariul nostru, Manolache Costache biv vel spatar.

Dacă a vede carte gospod, să să scoale să margă la sat la Fîntîneni, ce sînt pa apa Bîrladului, la ținutul Tecuciului, pentru care au jeluit Neculai Patrichi și cu frații săi că au împresurare.

Ce, să caute să le hotărască moșia pe cum a fi cu dreptate și să dei și mărturie.

Let 7250 <1742>, iunie^{*)}

O carte s-au dat lui Vasile crîcimar din Iași, care au avut giudecată cu Anița, fămee lui Ștefan crîcimar și cu Paraschiva, fămee lui Gheorghie crîcimar, pentru o tovărășie ce-au avut acest Vasile cu bărbații acestor fămei, 3 buți ce-au fost a lui Poliz cupeț și altă bute ce-au mai dat Vasile. Și rămîind datorie 110 lei din cele 3 vase și 50 lei din bute ce-au dat Vasile la tovărășia acestor doi cîrcimari ce s-au scris mai sus, Ștefan și Gheorghie și Ștefan au murit, iar Gheorghie au fugit și stăpînii vinului au apucat pe Vasile ca să plătiască. Iar fămeile aceste nevrînd ca să prinză la datoria bărbaților săi, de la carii li-au rămas copii cu casă și ele fiind moștenitoare a toată rămășița bărbaților săi, s-au dat cu giudecată ca să plătiască cu ce or fi rămas drept datori. Și pe mărturia de giudecată s-au dat și această carte gospod lui Vasile, ca, ori cu ce ar găsi de a bărbaților săi, să-și pliniască datorie, numai de a fămeilor să nu să atingă.

Let 7250 <1742>, iunie 22^{*)}

O carte la Vasilache Măzărache biv ftori visternic, părcălabul de Chișinău, pe jaloba egumenului de Sfetii Sava, de aici, din Iași, pentru giudecata ce are cu Ștefan și cu frate-său Ionița, de aici, din Iași, pentru moșia mănăstirii ce este acolo, anume Mărișenii¹.

¹ Copie la Arh. St. Buc., M-rea Sf. Sava-Iași, pach. XXXIX, doc. 9.

145 r. Let 7250 <1742>, iunie 22^{*)}

O carte la Solomon Botez biv țătrar i la Ștefan Tăbîrță biv jîtnicer, pe jaloba dumisale Catrinei spătăroae, pentru o moșie, anume Sînauți, ce are pricină cu alți răzeși ai săi.

Ce, să caute să o hotărască pe cum a fi cu dreptate.

Let 7250 <1742>, iunie 22^{*)}

O carte s-au dat unui armaș, ca să margă la ținutul Fălciului și să apuce pe Vicol ficiorul Hărnazii și pe Hiloti din Hălăseni și să-i ducă

înainte lui vel căpitanul de Codru și să de samă, din vreme că au jeluit acii 2 oameni, anume Pintilii și Dănăilă, pe care i-au apucat niște tătari ca să de samă pentru 5 cai și ei nu știu nimică.

671

<1742,> iunie 22^{*)}

O carte s-au dat lui Vasilie și lui Toader, feciorii lui Mihalache Dabija, pentru o moșie ce au zis că au, nume Săhăneștii, să o stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de opștie.

672

Let 7250 <1742>, iunie 18^{*)}

O carte iarăși s-au mai dat dumisale vel visternicului, ca să popriască pol sat de Zamostie, ce este la ținutul Sucevii, pentru care ne-au spus că este driaptă a dumisale, de pe neamul dumisale, Tăutuleștii.

673

Let 7250 <1742>, iunie 23^{*)}

O carte legată la vornicul Iordache Ruset, pentru 2 tălhari ce au trimis cu prepus pentru prada sîhastrului ot Sila.

Să cerce unde au fost ii cînd s-au prădat sîhastrul, zicînd ei că s-or îndrepta și pe cum ar afla, să facă știre.

674

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte de hotărît la dumnealui Radul Racoviță vel spatar i la Gligorii Crupenschii păharnic, să hotărască niște părți de moșie a dumisale vornicului Iordache Roset, de la Măstacăn, ot Bacău. avînd înpresurare de cătră alți răzeși.

675

45 v. Let 7250 <1742>, iunie 24^{*)}

O carte s-au dat lui Toader Goian și altor frați ai săi. ficiorii lui Gheorghită Goian, ca să-și stăpîniască a patra parte din sat din Ispas și

cu vecini ce au zis că are, pe Ceremuș și să aibă a-și lua și vinitul obicinuit de pe la vecini și alți frați ai săi să nu să amestice.

676

Let 7250 <1742>, iunie 23^{*)}

O carte s-au dat rugătorilor noștri, preuților de la patru bisărici domnești ce sînt în tîrg, în Botoșani, cu o biserică din Păpăuți, după testament ce-au avut de la domnia sa Grigori vodă, în care hotărăște pentru 2 iarmaroace mari ca să fac pe an acolo, la tîrg, afară din oraș, de-alaturea tîrgului, unul la Sfetii Ilie și altul la Sîntămăria Mică.

La aceste 2 iarmaroace să aibă preuții a face ei dughenile și vinitul dughenilor, pe obiceiul vechi ce este hotărît de să ia de dughiană, acel vinit să fie a bisericilor, pentru untdelemn și tămîie și alte odejdii bisăricești și sînbria preuților, de chivernisala lor. Însă prin vornicii de Botoșani să să dei samă, cum arată testamentul.

677

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte la Macrii biv vel pitar, vornic de Botoșani, i la Ion Izmană biv vel căpitan, pe jaloba lui Ion Cracalie, ce-au jeluit pentru moșia Costeștii, cum că ar fi scos oarecine un hotar. Să caute să ia sama și să-l pue iar la loc.

678

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte s-au dat acestui Ion Cracalie sîn Pătrașco Stîrce, ca să-și stăpîniască părțile lui de moșie ce i s-au vinit în parte lui de la împărțala frățască, din sat din Șărbănești, ot Suceavă¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. XII, doc. 1.

679

146 r. Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui starostele de Cernăuți i la Gavril Neculce vel căpitan i la Gheorghie Pîrvul, iarăși pe jaloba lui Ion Cracalie, pentru patru jirebii de moșie ce zisă că are de pe socru-său în sat în Lucovița, în parte răzeșilor.

680

Let 7250 <1742>, iunie 20^{*)}

2 cărți s-au dat duchiului de Mitropolie din Suceavă, pentru țigani Mitropoliei, ca să n-aibă supărare, după cum le scriu cărțile ce au și de la Grigore vodă, care s-au scris în condică, la rîndul cărților celor vechi, deplin.

681

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte s-au scris la Ene biv vtori logofăt și la Șarban Botianul biv vel căpitan, ca să margă la aceste moșii a dumisale Ion Sturza biv vel sulger, anume satul Bărboșii și satul Beșicureii și satul Dulceștii și să le hotărască și să dei și mărturie pe cum a fi cu dreptate.

682

Let 7250 <1742>, iunie 27^{*)}

O carte dată unui armaș, să aducă aice pe un Gligore tălhar ce este închis la Greceni, pentru furtușagul ce-au făcut el împreună cu alți 3 tovarăși a lui în raeoa Ismailului.

683

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte la Dinul Cantacuzino biv vel armaș, ispravnicul sud Sucevii i la Lupul Balșă biv vel medelnicer i la Adam Luca biv vel sulger, pe jaloaba lui Toader și a Nacului, feciorii lui Gheorghită Goian, ca să stei să le facă împărțală cu alți frați ai lor și fieștecăruia să-i dei mărturie pe parte ce i s-a vini, arătînd anume.

684

46 v. Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte la starostele de Cernăuți i la Miron Gafenco biv stolnic i la Gheorghie Pîrvul, pe jaloaba lui Toader Goian, pentru niște vecini și niște lazuri și pentru niște mascuri și pentru toate să-i hotărască cu carte de giudecată, trecînd la protocol.

685

Let 7250 <1742>, iunie 26^{*)}

O carte s-au scris la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi i la Ion Izmană biv vel căpitan i la Ilie Costandiniță biv vornic de poartă, pe jaloba lui Manole, feciorul lui Vasilie ce-au fost pisar, cum că giumąțate de sat de Climăuți, ce este la Dorohoi, este a sa moșie.

Ce, să ia sama și cum or afla cu dreptate să-i hotărăscă și să-i dei mărturie.

686

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte s-au scris la Costandinache vel căpitanul de Soroca și la Vicol Vartic căpitanul de la Heci, ca să margă la sat la Somoliuca Mare și să strângă pe toți răzeșii și să hotărăscă părțile ce or afla drepte a lui Ștefan căpitanul și cu frații săi, îndreptînd hotarul acei moșii pe unde or afla că au îmblat hotarale de vac și să dei și mărturie¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Colecția V. Adamachi, pach. XXIV, doc. 2.

687

Let 7250 <1742>, iunie 28^{*)}

O carte s-au dat lui Neculai Ciohoranu vel căpitan de Ciuhur, ca să aibă a cerca pre ai săi drepti șarbi țigani ce zisă că are de pe socru-său și, de unde i-ar afla, să-i ducă la casa lor.

688

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte s-au dat dumisale Vasilie Buhăescul vel pitar, ca să-și apire parte de moșie ce are în sat în Moimești, ce este la ținutul Iașului. Nime să nu calce iarba, sau să trice rediul fără de voe dumisale sau a oaminilor dumisale ce ar pune acolo la ace moșie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 226, nota 2.

7 r. Let 7250 <1742>, iunie 28^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Vasilie Sturza biv vel stolnic și la boiarii noștri..., i Pavăl Gheuca păharnic, pe jaloba lui Gheorghie Pascal postelnic, ce-au jeluït pentru moșia Costeștii, ce sînt pe Bilihoi, la ținutul Tutovii, la care i s-au făcut înpresurare cu o hotărîtură ce au hotărît cu Popeștii, mai în anii trecuți.

Ce, luînd acum sama cu dreptate, să-i aliagă parte lui de cătră Popești și alte strîmbătăți ce zisă că mai are încă să le îndreptează precum să cade, cu dreptate.

Let 7250 <1742>, iunie 27^{*)}

O carte s-au scris la Ștefan Ruset vel păharnic i la boiarii noștri, Mardare clucerul i la Sandul Bosîe vătav i la Simeon Cheșco uricar, pe jaloba și pe giudecata ce-au avut preutul Vasilie Ipate și Postolache Popa și Neculai și Ioniche Pepele călugăr și Mihalache nepot Pepelii și alți frați și răzeși ai lor, cu Ursul nepot Handocăi clucerul și cu Toader nepot Ursului și cu alți frați și răzeși ai lor, pentru moșia din Mogoșăști și din Chiujdești, ce sînt în fundul Velnii, la ținutul Vasluiului.

Să ia sama de iznoavă și cum a fi cu dreptate, cu carte de giudecată să le hotărască, adevărind precum împlă pămînturile acolo, așa să le hotărască locul și să dei mărturie la mîna cui s-a căde și apoi de aici, de la Divan, va fi curmarea giudecării aceștia.

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie me la credincios boiariul nostru, dumnealui starostele de Cernăuți i la boiariul nostru vel căpitanul de Coțmani sănătate!

Facem știre dumneavoastră că ne-au spus dumnealui cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Sandul Sturza vel logofăt, că are niște v. vecini ai dumisale, drepti, din sat din Dulcești, / lipsiți de acolo, din care vecini să află și acolo, la acel ținut, o samă de dînșii.

Pentru care, viind carte gospod, să trimiteți pe la acii oameni, să-i aduceți față și să le luați sama și care s-or afla drepti, netăgăduiți vecini, să-i dați în chezărie luînd și zăpis de chezășie, ca, cînd s-ar întreba, să să afle de față și cu chizeși să-i lăsați, să rămîie iarăși la locul lor. Iar carii ar ave a răspunde, tăgăduind că nu-s vecini, să să dei iarăși cu chezășie pe cum că or sta față și să le dați soroc să vie la Divan.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, iunie 30¹⁾

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 242-243.

692

<1742,> iunie 29^{*)}

O carte la Negre Apostol biv vel căpitan, pe jaloba stolnicului Neculai [sic] Bogdan, să le împartă țigani cu Răchitoasa și să le hotărască și niște moșii de la Tutova.

693

Let 7250 <1742>, iunie 27^{*)}

O carte la Andrei Balșă medelnicer, ca să hotărască moșia ficiorilor lui Gheorghîța Goian, precum or afla cu dreptate și să dei și mărturie.

694

Iunie 30, let 7250 <1742>^{*)}

O carte la Costandinache vel căpitanul de Soroca, tot pentru vecinii dumisale vel logofătului, precum scrie această carte de mai sus.

695

Let 7250 <1742>, iunie 30^{*)}

Altă carte, la vel căpitanul de Dorohoi, tij pentru vecinii dumisale vel logofătului.

696

Let 7250 <1742>, iunie 30^{*)}

Altă carte, la Costandin Cucoranu pitar. ispravnic sud Cîrligăturii, tij pentru vecinii dumisale vel logofătului. ce s-or afla acolo, la acel ținut, tot precum scrie această din sus.

697

8 r. Let 7250 <1742>, iulie 1^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui vel vornicul lordache Roset. pentru doi boi ce-au perit lui Gligorii căpitan, om strein, de la casa lui ot Gura văii, ca să apuce pe înpregiurași cu strînsoare, să pliniască boii de la dînșii, au să de tălhariul de grumazi.

698

Let 7250 <1742>, iunie 24^{*)}

O carte s-au scris la Ion Zosim postelnic, pentru o giudecată ce-au cerut Ion și Costantin, nepoții Ursului Roschip, cu Ursul căpitanul de Tabără și cu frate-său Sandul și cu verii lor Gligoraș și Ursul. feciorii lui Roman, pentru o giumătate de sat de Ungureni, ce este pe Jijie, la ținutul Hîrlăului. Care moșie au fost a nepoților Ursului Roschip și rămîind la vînzare din mîna unui Vasile Isăcescul, au întrat ei cumpărători, dînd pe ace giumătate de sat 250 lei și neîncăpînd ei a cumpăra, s-au dat rămași.

Și ca să pliniască postelnicul Zosim acești bani de la nepoții Ursului Roschip, să-i de la mîna căpitanului Ursului și a verilor săi și să ei toate scrisorile de la mîna lor, să le de la nepoții lui Roschip, pe hotărîta giudecată ce-au avut aice.

699

48 v. Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte de volnicie lui Vasilache Cozma. să stăpîniască toată parte de moșie a Tofanei și a nepotu-său de soră, a lui Costandin fecior Nastasiei, fetei lui Ștefan Măgurianul, ce-au avut la Mărișăști ot Tutova și la altă sîliște ot tam, după zăpis de cumpărătură ce are de la dînșii.

700

Let 7250 <1742>, iunie 24^{*)}

O carte la Dumitrașco Suciu biv agă, ispravnicul Putnii, pe jaloba lui Lefter porușnic, pentru moșie ce-au cumpărat de la Ursache Tăban și o stăpînesc iar niamurile lor, poroncindu-i-să ori să iscăliască în zăpisă, ori să întoarcă banii, fiind ei niam.

701

Let 7250 <1742>, iunie 1^{*)}

Carte la Pavalache sărdar i Carp medelnicer, pe jaloba lui Gligorii stegar de la Băriacul, să-i aliagă moșie, giământate de bătrîn din Dejco.

702

Veleato 7250 <1742>, iulie 1^{*)}

Carte dată, de volnicie, lui Mihălache, nepot lui Vîrlan biv vel armaș, ca să stăpîniască moșia lui, trei părți din sat din Nișcani, ce sînt pe Bîc, ot Orhei, pe cum au stăpînit părinții și moșii lui, iară avînd cineva a răspunde, să margă la sărdariul, să ia sama.

703

149 r. Veleato 7250 <1742>, iunie 30^{*)}

O carte la sărdariul și la Carp medelnicer, pe jaloba lui Ion Vornicul i Vasilie i Miron i Gligori i Dorofei, să margă să le aliagă moșia ce au la Ghinești, pe vale Voinovii, ot Orhei și să pue și semne hotară.

704

Let 7250 <1742>, iunie 30^{*)}

O carte de volnicie lui Neculai Damaschin, să stăpîniască moșia lui ce are în siliște Vîtcanilor ot Fălciu, după cum vor fi ținut părinții și moșii lui și să-și ia zăciuiala. Iară cui i-ari păre cu strîmbul, să margă la dregătoriul de ținut, să ia sama¹.

¹ Originalul la Arh. St. Iași, Documente, pach. 416, doc. 34.

Veleato 7250 <1742>, iunie 30^{*)}

Noi Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia me la credincioși boierii noștri, dumnealor Pavalache sărdar i Toader Carp biv vel medelnicer.

Vă facem știre că, viind înainte noastră acești oameni, anume Toader Țigan, ce s-au răspuns fecior popii Stratului și Neculai, ce s-au răspuns fecior lui Onofrei, fecior lui Gavril căpitan, ni-au arătat o mărturie a ta, Carp medelnicer, în care scrii arătând că, din poronca noastră, li-ai luat sama cu Toader și cu frații lui, feciorii lui Năstasă din Rece, pentru moșie ce au avut acești oameni în ținutul Orheiului, pe vale Huba, care silește s-au fost chemînd mai înainte Săreții, de vreme
v. că ave împresurare aceștie de cătră acel Toader / cu frații săi, feciori lui Năstasă și, cercînd bine stare locului, ai aflat sămnele moșii lor și ai lămurit care pe unde să ție, fiind trebuință a să pune și sămne, ca să nu mai fie între dînșii pricină și, neavînd de la noi poroncă, n-ai pus sămne. De care lucru, iată că-ți scriem și pentru sămne vă poroncim, luînd carte domnii mele, să mergeți să le puneți și sămne, petre hotară, pre unde s-au socotit cu dreptate.

Așijdere, acești oameni mai arătară un zăpis din veleato 7179, avgust 12, pe a patra parte de moșie din Huba, ce-au avut Marie fata lui Gavril, nepoata Helțului din Bilăuza, scriind c-au vîndut-o acea a patra parte de moșie drept 16 lei Gavril căpitan, moșul acestor oameni și jăluiră oamenii aceștie că nu vor răzeșii lor să le scoată acea a patra parte.

Ce dară, de vreme pricini ce-au fost pentru acea moșie toate s-au curățit, vă poroncim să stați să luați sama și pentru acea a patra parte și să dizbată și parte aceasta ce cuprinde într-acel zăpis, precum a fi cu dreptul. Și pre sămne ce viți pune și pe hotară ce-ți hotărî, iarăși să dați carte de mărturie, trecînd-o la protocol.

50 r. Let 7250 <1742>, iunie 20^{*)}

O carte la dumnealui vornicul Iordache Ruset, pe jaloba lui Misail egumenul ot Bisăricani, ca să-i hotărască o moșie ce au zis că are de la părinții săi, anume Hîrtopul cel Mare, ce este la ținutul Niamțului și, pe scrisori ce-ar ave, să și stîlpască părțile.

707

Let 7250 <1742>, iunie 29^{*)}

O carte la Costandin Cucoranu biv vel pitar, s-au scris pe jaloba lui Costandin Știubei din Brăteni, ot Cîrligătura, ce-au jeluit pe un Gavril copil în casă de acolo, din Brăteni, pentru moșie din Brăteni, ca să cheme și pe dumnealui Mihalache Sturza clucer, ce-au fost hotarnic acolo mai în anul trecut și de iznoavă să ia sama și, di s-a făcut vro greșală, să îndrepteză¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., A.N., pach. CCII, doc. 26.

708

Let 7250 <1742>, iulie 1^{*)}

O carte s-au scris la Pavalache vel sârdar i la Costandin Donici biv vel medelnicer, pe jaloba Tomii Măzărache, pentru niște părți de moșie ce au zis că are acolo, de pe giupîniasa dumisale Sina, fata lui Dumitrașco Stroescul, care fiind necercate, s-ar fi împresurat părțile lui dintru aceste sate, anume din Gîrblești și din Căpinești și din Bocșăști și, cum vor afla, să le hotărască.

709

Let 7250 <1742>, iulie 1^{*)}

O carte s-au scris la Toader Rășcanul biv vel jitnicer i la sluga noastră Ștefan căpitan, pe jaloba lui Apostol Oțul, ce-au jeluit pe Ștefan Azăpanul, pentru moșie din Bisiricani, care sat este pe Prut și pentru morile ce au acolo, în apa Prutului, că nu să pot învoi, nepriimind Azăpanul pe Oțul ca să stăpîniască la moșie, nici moară să n-aibă.

710

Let 7250 <1742>, iulie 1^{*)}

O carte s-au scris la Toader Rășcanul biv vel jitnicer, pe jaloba lui Darie din Hîrcești, pentru că i-ar fi arat și an și estimpu o moșie a lui niște oameni ce le zic Dobrițeștii, carii vor să înpresoare moșie ce zisă că / are în hotarul Tîrnului, în Herșea și în Surda, ce sînt de cee parte de Prut, în țînutul Iașului și, cum a fi cu drept, să i le hotărască.

711

Let 7250 <1742>, iunie 30^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui stolnicul Bogdan, ispravnicul sud Tutova și la Negre Apostol biv vel căpitan, pe jaloba răzeșilor din sat din Triponești, anume Vasilie Calalb și Alixandru Chiperiu și Necolai Gîful, pentru pricina ce au cu egumenul de Soveja, pentru moșia din Triponești pe care ș-au făcut acești răzeși și vii pe acea moșie și acum egumenul va să-i dijmuiască.

Ce, să-i așază, să-i dei egumenului loc pentru loc, din vreme că, atunce cînd au făcut acești răzeși vii pe acel loc, au fost locul neales și nehlizit.

712

Iunie 20, let 7250 <1742>^{*)}

O carte s-au dat lui Damian, egumen de Sfetii Sava, ca să popriască satul Cucueții, ce sînt peste Prut și să-și ia vinitul locului de a zece și oamenii ce or fi pe acea moșie să-i facă slujba după hotărîrea ce s-au făcut, iar cine ar avea a răspunde, să vie la Divan¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

713

Let 7250 <1742>, iulie 2^{*)}

O carte s-au scris la Costandinache vel căpitanul de Soroca i la sluga noastră Gavril, pentru mărturie ce-au trimis de cercare moșiei dumisale vel vistiernicului, ce este acolo la Soroca.

Precum au aflat din marturi ce au știut sămnile acelu hotar, să pue și petre hotar pe unde s-a căde și iarăși să dei altă mărturie.

714

Let 7250 <1742>, iunie 20^{*)}

O carte s-au scris la Ene biv vtori logofăt, ca să margă la dumnealui vornicul Iordache Ruset și, după carte ce i s-au scris dumisale vornicului, să margă și ei împreună acolo, la moșia Gemeneștii. a mănăstirii Niamțului, pentru care au jeluît că li s-au înpresurat moșia și precum s-a căde, să îndrepteză.

715

151 r. Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte s-au dat călugărilor de mănăstirea Bogdana, ca să-și stăpîniască moșia Storneștii, ce este la Cîrligătură, după hotărîre ce s-au făcut de opștie, cum scriu și alte cărți ce-s pusă mai înapoi¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

716

Let 7250 <1742>, iunie 25^{*)}

O carte, tij călugărilor de Bogdana s-au dat, ca să-și zăciuiască o moșie ce au zis că au la ținutul Putnii, anume Crucea de Sus, iar cu care ar avea a răspunde, să margă la ispravnic, să să giudece.

717

Let 7250 <1742>, iulie 2^{*)}

O carte s-au scris la Iliăș vel căpitanul de Dorohoi i la Ion Izmană biv vel căpitan și la Toader Costea, pentru pîra ce-au avut aici dumnealui Lupul Crupenschie biv vel pitar, cu Ursache sîn Toader Bagiura ce au fost căpitan, pentru moșia Micleștii, ce sînt la ținutul Dorohoiului. Pentru care au zis Crupenschie cum că este a lui acel sat, dat de zestre și rămîind necăutată cîtăva vreme, au înpresurat-o Bagiura și i-au schimbat și numele, din Climești i-au zis Climinții și cu acesta nume o stăpînește rău Bagiura.

Ce, să ia sama cu amăruntul și, cum s-a dovedi de acolo, ori din scrisori, ori din marturi de credință, să adeveriască și să de mărturie la mîna cui s-a căde¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCCLII, doc. 19.

718

Let 7250 <1742>, iulie^{*)}

O carte s-au scris la Dinul, pentru șindila ce-au fost plătit răpou-satului Toader Costache spatar tîrgoveților de Bae.

719

Let 7250 <1742>, iulie 2^{*)}

O carte s-au scris la Necolai Jora vel stolnic i la Gheorghie vel căpitanul de Codru, pe jaloaba lui Ion Darie din Oțăleni, ot Fălciiu, pe Simion sin Agapie, pentru moșie din Oțăleni ot Fălciiu și pentru 2 boi v. ce-au luat Agapie lui Darie pentru cheltuiala / acii moșii.

Cum a afla cu dreptate, să de mărturie.

720

Let 7250 <1742>, iulie 8^{*)}

O carte s-au scris la Hristoscul Vlasto starostele de Cernăuți, pentru un sat al dumisale Sandului Sturze vel logofăt, pentru Dunbovăț, la care sat are și moară în pîrăul Camina și avînd și Ioniță Pavăl gramatic acolo o moșie, Răvăcăuții și îi face smintială și strînbătate la moară.

Și să rînduiască pe Pîrvul și pe Flondor ca să ia sama și <să> socotiască și după cum s-a căde cu dreptate să îndreptează, pentru ca să înble și moara dumisale.

721

Let 7250 <1742>, iulie 3^{*)}

O carte s-au scris la Neculai Jora vel stolnic i la Gheorghie vel căpitanul de Codru, pe jaloaba lui Simion și a fratelui său Grigoriță, ficiorii lui Agapie din Oțăleni, pentru moșie din Oțăleni, ce sînt la Fălciiu și au pricină cu dumnealui Radul Răcoviță vel spatar.

Cum or afla, să dei mărturie.

722

Let 7250 <1742>, iulie 8^{*)}

O carte s-au scris la Manolache Costache biv vel spatar i la părălabii de Gălați, pe jaloaba preutului Pavel din Mălina, de lingă Gălați, pe Die logofătul, pentru o moșie și o vie ce este acolo la ținutul Covurluiului, arătînd preutul și un zăpis de danie.

Ce, să ia sama și cum s-a căde cu dreptate, așa să le hotărască cu carte de giudecată.

723

Let 7250 <1742>, iulie 12^{*)}

3 cărți s-au dat dumisale Gavril Miclescul biv vel logofăt, pentru trei moșii ce au zis că are, anume Bozieștii la Tecuci, pol sat Bozieștii și satul Frumoasa la Fălciu și Totoeștii la Vaslui, ca să le stăpîniască aceste moșii după hotărîrea ce s-au făcut de opștie, precum scriu și alte cărți ce s-au scris mai înapoi¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

724

152 r. Let 7250 <1742>, iulie 13^{*)}

O carte s-au scris la Aftănasă egumenul de Florești, pe jaloaba Mariei, fata Albului, pentru moșie ce au zis că are în sat în Golăești, ce este la Vaslui, în bătrînul ce are și Andronic cămărașul și, murind Andronic, acum ei nu vor, răzeșii, să-i facă parte.

Ce, pe cum știe egumenul această poveste, să-i dei dijma parte ei.

725

Let 7250 <1742>, iulie 13^{*)}

O carte s-au scris la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi, pentru că ne-au spus dumnealui vel logofătul pentru pricina ce are dumnealui Andrei Ruset vel ban cu călugării de Putna, pentru moșie din Săveni, ce este pe Bașău, cum că au fost poprit dumnealui banul dijma cu carte gospod, iar călugării în tărie au luat dijma.

Ce, să ia sama și de <a> afla că au luat dijma în tărie, să o pliniască de la călugări.

726

Let 7250 <1742>, iulie 13^{*)}

O carte dată lui Enache logofătul, pentru că au avut cu 2 oameni tocmală să-i dea iarbă cîte de 10 stoguri și l-au ținut legat păr acmu cu cuvîntul și acmu zic că nu i-or da.

Deci, fiind așa, ori să-i de iarbă, ori de au și ceva a răspunde, să vie de față.

727

Let 7250 <1742>, iulie 13^{*)}

O carte legată la stolnicul Bogdan, giudecătoria Tutovei, pentru să popriască dijma de pe satul Urlații și Fîntînelile și Cugenii, de vreme că ne spuse Vasilie logofătul că, de cîtăva vreme, nimic nu au luat de acolo, ce toți ceialanți răzeși au luat dejma acelor moșii și mai vîrtos un Isar, carele n-are nici o triabă.

728

Let 7250 <1742>, avgust 30^{*)}

O carte de stăpînire Tudoscăi preutesăi, de la Nicorești, pentru 6 pogoane de vie ce are la Odobești, cumpărătură cu zapis de la un Andone și de la un Stanciul de la Botești, care sînt în hotarul Boțăștilor, în ograda lui Angheluță.

Să-și ia roada viilor, iar de ar ave cineva a răspunde, să margă la ispravnisul ținutului să le ia sama și să le hotărască cu carte de giudecată.

729

52 v. Let 7250 <1742>, iulie 7^{*)}

O carte de volnicie Sandei din tîrgul Focșenii, să-și stăpîniască casa ei ce este făcută pe locul mănăstirei Mirăi, după giudecata Divanului ce s-au giudecat cu Mitrofan egumenul de Mira și s-au ales să-și ție Sanda casa cu pace.

730

Let 7250 <1742>, iulie 14^{*)}

O carte la Vasile Macrii biv vel pitar, vornicul de Botoșeni, după jaloba lui Toader Coca și a lui Vasile Chibzuială, din Pipirig, ot Neamț, de giudecată ce-au avut cu jitnicerul Mihalache, pentru pricina unor tîlhari care au fost furat 2 cai, unul a unui Andrunache cupeț ot Botoșeni și altul a lui Neculai Apătrăuții de la Rus, tij ot Botoșeni. Dintre care tîlhari unul, anume Păntelei Ghilan, aflîndu-să acolo la Pipirig și trimițînd jitnicerul Mihalache că să-l prindă, au dat dos și, puindu-le pricină că ar fi dat ei drumul tîlhariului, au plinit de la dănsii toată paguba păgubașilor și altă cheltuială ce-au fost gloaba lui,

30 oi ce le-au luat. Și aflându-să acmu tâlharii față, s-au trimis om gospod ca să-i aducă înainte lui Vasile Macrii vornic, ca să pliniască dela dînșii păgubașilor și oamenilor acestora ce li s-au luat să li să de înapoi.

731

Let 7250 <1742>, iulie 14^{*)}

O carte unui om gospod, de volnicie, asemenea, ca să aducă pe acei tâlhari față la dregătoriul de mai sus numit și ce a rămîne de plinit să pliniască.

732

153 r. Let 7250 <1742>, iulie 13^{*)}

O carte s-au dat sfinției sale părintelui mitropolitului, ca să-și stăpîniască și să dejmuiască moșia Bucșenii, ce-i pe Horince, la Covurlui. Iar cine ar ave a răspunde, să margă la giudecătoriul de ținut, să ia sama și cum s-a căde, cu carte de giudecată să le hotărască.

733

Let 7250 <1742>, iulie 15^{*)}

O carte dată dumnealui Toader Jora biv vel șatrar, de volnicie, ca oriunde ș-ar găsi drepti țigani ai dumisale, ori în țigani gospod, ori boerești, ori călugărești, aducîndu-i la judecătoriul ținutului și dovedindu-să drepti țigani ai dumisale, să-i ia, să-i ducă la casa dumisale.

734

Let 7250 <1742>, iulie 10^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Ion Bogdan, ispravnic sud Tutovei, pe jaloba dumisale Ilie Costache biv vel armaș, căci nu vor să să supue oamenii ce-i șad pe moșie, ca să facă slujba precum este poronca¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 248, nota 1.

<1742>, iulie 10^{*)}

Altă carte, tij a dumisale, la vel căpitanul de Codru, pentru alte moșii ce are acolo, ca să le dei poroncă să facă slujba precum s-au poroncit¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 248, nota 1.

Let 7250 <1742>, iulie 13^{*)}

O carte s-au scria la Costandinache vel căpitanul de Soroca, pe jaloba unii Ioniță din târg din Soroca, pe un jidov din ceia parte, de la Țara Leșască.

Ce, să caute să să agiungă cu dregătoriul din ceia parte și să-i arete megieșia marginii, precum scriu și alte cărți ce sînt pusă mai înapoi.

Let 7250 <1742>, iulie 22^{*)}

O carte s-au scris la Costandinache vel căpitanul de Soroca, pe jaloba lui Avram Ruvel jidov ot Movilău, pe alt ludov din Țara Leșască, din cee parte.

Să caute să să agiungă cu dregătorul din cee parte și să-i arete megieșie marginii, precum scriu și alte cărți, ca să-i scoată banii ce are la jidovul din Țara Leșască.

13 v. Let 7250 <1742>, iunie^{*)}

3 cărți s-au dat, de stăpînire, Călmașului vel șatrat, ca să-și stăpîniască moșiile ce au zis că are, după hotărîre ce s-au făcut de obștie, cum scriu și alte cărți ce s-au dat altor boieri¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

739

Let 7250 <1742>, iulie 16^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Dorohoi și la Ion Izmană biv vel căpitan și la Pascal Hoștină biv căpitan, ca să hotărască parte de moșie a lui Andrieș căpitan, ce-au zis că are în Volovăț, ce este acolo, la Dorohoi.

740

<1742>, iulie 16^{*)}

O carte s-au scris la Scărlătache Costache biv vel clucer i Gheorghie vel căpitanul, pe jaloba lui Ilie Costache biv vel armaș, pentru moșiile ce au zis că are acolo, la Fălciu, anume Ștefenii i Ghibenii, ca să le hotărască.

741

Let 7250 <1742>, iulie 16^{*)}

O carte s-au dat lui Vasilie Brăescul, sîn Ilie Brăescul, nepot lui Ion Pisoschie, strănepot lui Simion Barbovschie, ca să să-și stăpîniască 3 părți de moșie ce au zis că are în Becești, ce sînt la Cernăuți, ca să le stăpîniască și să le dijmuiască.

742

<1742>, iulie 16^{*)}

O carte s-au scris la Costache vel căpitanul de Tecuci.

743

7250 <1742>, iulie 22^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Hristoscul starostele de Cernăuți, pe jaloba egumenului ot Barnovschii, pentru o moșie, anume Lințăștii, ce este la ținutul Cernăuților, dată danie de la domnie sa Grigore vodă, pentru sufletul lui Ursache, ca să orînduiască pe Banăle căpitanul și pe medelnicerul Flondor și pe Georghie <Pîrvul>, ca să margă acolo să o hotărască și să o aleagă despre partea comisului Stroescului și precum va alege să de și carte.

744

114 r. Let 7250 <1742>, iulie 16^{*)}

O carte dată, de volnicie, s-au dat lui Paiste egumenul de Sfetii Ion, ca să-și ia venitul locului, de dijmă, de pe moșia mănăstirii, anume Ciricul.

745

Let 7250 <1742>, iulie 15^{*)}

O carte la Gheorghie vel căpitanul de Codru i la Negre căpitan, ca să hotărască niște părți de moșie de la Spineni, a lui Antohi Strătilă și a lui Tănasă Strătilă și a lui Costantin Dumbravă și a altor răzeși de acolo, avînd împresurare despre fiii banului Gavril Costache.

746

Let 7250 <1742>, iulie 16^{*)}

O carte s-au dat lui Ștefan Iamandi postelnic, pentru moșia Doroșăștii, la Cernăuți, ca să o stăpîniască după hotărîre ce s-au făcut de obștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

747

<1742,> iulie 16^{*)}

Altă carte, tij lui Iamandi postelnic, pentru alte moșii: Epureni și Ghidișeni și alte părți, care sînt la Fălciuu, iarăși să și le stăpîniască după hotărîre de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

748

Let 7250 <1742>, iulie 18^{*)}

O carte s-au dat sătenilor de Greceni, ca să nu-i supere stăpîinii moșiilor mai mult decît 8 zile într-un an, iar tătarii mîrzaci cu nimică cu alta să nu-i supere.

749

Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui starostele de Putna i la Pătrașco Catargiul și la Negre Apostol căpitan, pe jaloba lui Toader Jorăi biv vel șătrar și altor răzăși ai săi, ca să le hotărască părțile de moșii ce au zis că au în sat, în Pădureni și în Socești și în Părțotești și în Pătăști, ot Putna.

750

154 v. Let 7250 <1742>, iulie^{*)}

O carte s-au scris la Vasilache Ruset medelnicer i Mihalache Sturza clucer ispravnic sud Romanului și la Ciute biv vtori stolnic, pe jaloba lui Necolai Istrati și altor frați, răzeși din Itești și din Șărbești ot Niamț, să le hotărască cu Ursul Iurașco căpitan.

751

Let 7250 <1742>, iulie 18^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Dumitrașco biv vel agă, ispravnic sud Putnii i la Stavro grecul biv vtori jitnicer, pe jaloba lui Andrieș copilul din casă, ce-au jeluit pe Lupul și pe alți răzeși ai lui, pentru părțile de moșii ce au la Gălișăști și la Orbeni, să le ia sama și să le hotărască cu carte, trecînd la protocol.

752

Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui starostele de Putna și la Stavro grecul biv vtori jitnicer și la Ștefan Lepădatu, pe jaloba tuturor răzeșilor de sat de Orbeni, ce-au jeluit cum că au împresurare la părțile de moșie ce au acolo, la Orbeni și ei în de ei își fac împresurare unii altora, cei mai bogați celor mai săraci.

Să le ia sama și să le hotărască părțile precum a fi cu dreptate.

753

Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte s-au dat lui Necolai Ciocîrșie vornicul dispre gospojda, ca să aibă a ține și a stăpîni giumątate de sat de Șchiia, ce să hotărăște

cu Bătrîneștii, care sînt la ținutul Romanului și să-și ia vinitul locului, de a zece, din toate, pe obicei. Iar cine ar ave a răspunde, să margă la dumnealui Mihalache Sturza, ispravnic sud Roman, să le ia sama și cu carte de giudecată să le hotărască.

754

155 r. Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte s-au dat tij lui Necolai Ciocîrlie vornicul ot gospojda, ca să aibă a ține și a stăpîni a sa driaptă moșie ce au zis că are la ținutul Putnii, giumătate de sat de Petrești, parte despre apus, din hotarul Pănceștilor pînă în hotarul Năneștilor, parte Grozăvască și să-și ia vinitul. Iar cine ar ave a răspunde, să margă la dumnealui starostele de Putna ca să le ia sama și cu carte de giudecată să le hotărască.

755

Let 7250 <1742>, iulie 19^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Ion Bogdan biv vel stolnic, pentru un țigan ce-au avut pîră Ion Boroda și cu Ilie Costache biv vel armaș, fiul răposatului Gavril banul și după hotărîre giudecății să-i pliniască țiganul de la giupînasa răposatului Gavril banul și să-i scoată și zăpășul vînzării și să-l de la Ion Boroda și Boroda să de 15 lei, prețul unei epi ce-au fost lui dat Gavril banul.

756

Let 7250 <1742>, iulie 18^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Sorooca, pentru să să agiungă cu dregătorul Movilăului, în Țara Leșască, pentru 100 lei, să scoată a lui Ene jidovul ot Orhei, de la un Smil jidov din Movilău.

757

Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

O carte s-au scris la Dumitrașco Suciu biv vel agă, ispravnic ot Putna, pentru oamenii mănăstirii Merii, ce șed pe moșiile mănăstirii și nu să supun să slujască după hotărîre testamentului.

Să le de poroncă să slujască pe cum și alții ce șed pe loc mănăstiresc, câte 12 zile, iar care n-ar urma poroncii, să-i pue în butuci și să-i trimită aici¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 247.

758

Let 7250 <1742>, iulie 17^{*)}

Altă carte, tij la Dumitrașco Suciu biv vel agă, ispravnic de Putna, pentru oamenii de la Agiud, ce șed iar pe locul mănăstirii Merii, iarăși, care nu s-or supune poroncii, să-i pue în butuci și să-i trimită aici.

Așjidire și pentru turcii ce șed la Agiud, cu casă pe locul mănăstirii și calcă locul și nu vor să de venitul, să-i cheme acolo la dumnealui și să facă o așzare, ca să știe și ei ce vor da pe an venitul mănăstirii¹.

¹ Menționat în DRA-II, p. 247, nota.

759

155 v. Let 7250 <1742>, iulie 21^{*)}

O carte de hotărît s-au scris la vel căpitanul de Codru i Iordache Costache i Toader Bujoranul, ca să hotărască niște părți de moșie a lui Gavril Lambrino vtori paharnic, anume din Crăciunești și din Brăițeni, despre alți razeși, avînd împresurare.

760

<1742,> iulie 19^{*)}

O carte s-au dat lui Stefan egumen ot Dobrovăț, să aibă a-și stăpîni părțile de moșie ce au zis că are în sat în Biliești, ot Vaslui și cu alte părți ce au dat samă că mai are tot acolo la Vaslui.

761

Let 7250 <1742>, iulie 19^{*)}

O carte s-au dat lui Mihalache sîn Panaite, ce au fost părcălab la Vaslui, ca să-și stăpîniască moșiile ce au zis că are de pe moșul lor, popa Grigoraș, anume Perienii și Rohoteștii, tij la Vaslui și să-și ia venitul locului. Iară cine ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul

ținutului, să le ia sama și cu carte de giudecată să le hotărască, trecută la protocol.

762

Let 7250 <1742>, iulie 21^{*)}

O carte s-au dat Catrinii, căpităniții Lupului Danul ce-au fost căpitan mare la Soroca, ca să-și stăpîniască a sa moșie ce au zis că are în sat în Mleşnițeni, ce sînt la ținutul Iașului, anume partea lui Mleşniță și să-și ia venitul locului pe obicei. Iar cine ar ave a răspunde să margă la ispravnicul Iașului, să să giudece.

763

Let 7250 <1742>, iulie 23^{*)}

O carte s-au dat lui Paisie egumen de Barnovschie, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască moșiile ce are mănăstirea. Iar cu care ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul de ținut să ia sama și cum ar afla, cu carte de giudecată să le hotărască.

764

Let 7250 <1742>, iulie 22^{*)}

O carte s-au dat Procăi și altor frați și răzeși ai lor, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască părțile de moșie ce au zis că au în sat în Răspopeni, ot ținutul Iașului, parte Bosoiului și cu alte părți.

765

Let 7250 <1742>, iulie 22^{*)}

O carte s-au dat lui Gheorghie biv căpitan, ficiorul lui Andronache, nepotul lui Vasilie Drăgănel și cumnatului său, Procăi, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască părțile de moșie ce au zis că au la Mărăști și la Răspopeni și la Goești a trie parte de sat, care sînt peste Prut, la ținutul Iașului.

766

Let 7250 <1742>, iulie 21^{*)}

O carte s-au dat lui Ilie Prodan Drăgușăscul, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască moșia ce au zis că au la ținutul Lăpușnii, anume

Spărieții, sat întreg, care au zis că este frățesc, de împărțare cu frații fimeii sale, ce să trag din Darie și pînă acum au jeluît cum că tot frații lui au luat vinitul acei moșii.

Pentru aceia, să aibă și el a-și lua dijma pîn cînd s-or împărți cu frații săi și atunce ș-a stăpîni cineși parte.

767

Let 7250 <1742>, iulie 23^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Iordache Cantacuzino biv vel vornic, pe jaloba Prodănesei ce-au jeluît pe Brăescul că au pus mîna pe moșiile părințăști și pe odoară ce-au rămas de la vitrigu său, tatul Brăescului.

Deci, să ia sama cu amăruntul și precum să va căde cu dreptate, cu carte de giudecată să le hotărască.

768

Let 7250 <1742>, iulie 23^{*)}

O carte s-au dat lui Tăbîrță biv vel jitnicer, ca să-și stăpîniască moșia Purceleștii și să-și pue vorniceii pin sate, după hotărîre ce s-au făcut de opștie, cum scriu și alte cărți ce sînt puse mai înapoi¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

769

Let 7250 <1742>, iulie 24^{*)}

O carte s-au dat lui Toader biv vel jitnicer, pentru moșiele ce au zis că are la Petrișori și la Giurcani, parte Focșii și parte lui Dănilă Roșca și la Rășcani, ca să-și stăpîniască părțile sale după hotărîrea de obștie¹.

¹ Originalul la Arh. St. Iași, Documente, pach. 517, doc. 5. Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1. Regest, Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. I, p. 138.

770

156 v. <1742,> iulie 24^{*)}

Altă carte s-au dat, tij lui Toader jitnicer, pentru altă parte de moșie ce au zis că are la ținutul Orheiului, anume Tuzora, iarăși după hotărîre ce sau făcut de opștie.

771

<1742,> iulie 24^{*)}

Altă carte s-au dat, tij lui Toader jitnicer, pentru alte moșii ce au zis că are la ținutul Cernăuții, anume Rozna și Valeva, ca să le stăpîniască pe hotărîre ce s-au făcut.

772

<1742,> iulie 24^{*)}

Altă carte s-au mai dat lui Toader jitnicer, pentru alte moșii ce au zis că are la Dorohoi, anume Guzlăul și Ivancăntii, iarăși după hotărîre de opștie.

¹ Originalul la Arh. St. București, M-rea Barnovschi, pach. III, doc. 7, menționat în DRA-II, p. 233, nota 1.

773

Let 7250 <1742>, iulie^{*)}

O carte s-au dat, de volnicie, lui Arsănie copil în casă și fraților <săi>, să-și ia vinitul moșiilor.

774

Let 7250 <1742>, iulie 24^{*)}

O carte s-au scris la Pavăl vel sărdar și la Vasilache Măzărache vistiernic și la..., ca să hotărască părțile de moșie ce-au zis că are Toader Carp medelnicer în sat în Verica, ot Orhei.

775

Let 7250 <1742>, iulie 24^{*)}

O carte la cămărașul de Ocnă, pentru un Tănasă beșliu ce s-au trimis la paza ocnei, că n-au urmat poroncii gospod, să aducă 2 turci ot Soroca.

776

Let 7250 <1742>, iulie 25^{*)}

O carte s-au dat lui Toader Carp biv vel medelnicer, ca să-și stăpîniască moșie ce au zis că are, anume Păuleștii ot Orhei, după hotărîrea ce s-au făcut de opștie¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

777

Let 7250 <1742>, iulie 25^{*)}

O carte s-au dat egumenului de Sfetii Savva și omului pe cine a trimite, să aibă a popri dijma toată cîtă s-a afla pe moșiele mănăstirii, anume Glodenii, pe Jijia, ot Iași, parte lui Ionașco Stîrcul și a Măgdălinii.

778

Let 7250 <1742>, iulie 24^{*)}

O carte s-au dat lui Măcarie, egumenul de la sfînta monastire Bărboiul din Iași și pe cine va trimite, să aibă a-și lua vinitul moșiilor de la ținutul Lăpușnii și oamenii ce șad pe moșiele mănăstirii să să așază cu egumenul pentru lucrul lor. Iar carii ar ave a răspunde să margă la ispravnic, să să giudece¹.

¹ Copie integrală la Bibl. Acad., ms. rom. nr. 13, f. 67, publicată în DRA-II, p. 248.

779

157 r. Let 7250 <1742>, iulie 25^{*)}

O carte s-au dat lui Scărlătache Costache clucer și pe cine va trimite, să aibă a cerca și oriunde ar afla pre o țigancă a sa, anume Tudora, fata lui Chifane și cu știre dregătoriului să ia pe acea țigancă.

780

Let 7250 <1742>, iulie 25^{*)}

O carte s-au dat egumenului de Sfetii Arhangheli și omului pe cine a trimite, să fie volnic pentru moșiele ce au zis că are la ținutul Covurluiului, să aibă a-și lua de a zece pe obicei¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Doc. ist., pach. DCXXIII, doc. 185.

781

Let 7250 <1742>, iulie 22^{*)}

O carte s-au dat popii lui Dumitru și lui Gavril diaconul, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască o parte de moșie ce au zis că are la ținutul Hîrlăului, anume la sat la Totoești.

782

Let 7250 <1742>, iulie 25^{*)}

O carte la stolnicul Bogdan, pentru un răvaș ce au luat Stratul de Ibănești.

Pentru ce n-au cetit bine răvașul, că știe carte! Căci acolo nu scriu să-l pue pe dînsul vornicel și să scoată pe celalalt, ci să ia sama vornicelului și care or cere satul, pe acela or pune vornicel. Iar stolnicul au pus pe Stratul, scriind înapoi că pe poroncă l-au pus.

783

Let 7250 <1742>, iulie 25^{*)}

O carte la stolnicul Bogdan.

În 20 zile să trimită pe Dinul, fratele Chițigăi tălhar și pe Alis<andru> socru-său, ca să-l dovidiască că-i tălhar, zicînd păgubașii că îi mărturisăsc că-i Ion Chițiga tălhar.

784

<1742,> iulie 25^{*)}

O carte s-au scris la Ștefan Ruset biv vel păharnic, pe jaloba Mariii, fetii Albului, pentru moșie din sat din Golăești, ce este la Vaslui, pe Răbrice, ca să cerce și, cum <a> afla, să-i facă dreptate.

785

Let 7250 <1742>, iulie 28^{*)}

O carte s-au dat lui Toader Carp biv vel medelnicer, ca să-și v. stăpîniască moșiile / și pomătul de la Curluceni, care au dat samă că l-au pus el și este a lui, pe moșie lui.

786

Let 7250 <1742>, iulie 28^{*)}

O carte de volnicie s-au dat lui Ion Lăpușnianul, ca să-și ia dijma de a zece, pe obicei, de pe o moșie ce au zis că are, anume Bălăniasa, la ținutul Lăpușnii.

787

Let 7250 <1742>, iulie 28^{*)}

O carte s-au scris la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi și la Andrei Balșă biv vtori spatar, după jaloaba lui Gligoraș Tomița mazil și a omului său, Stanciul, ce-au jăluit pe Tomița postelnic, zicînd că multe strîmbătăți ar fi avut de cătră dînsu, din trecuții ani, pentru niște pîne și fin ce li-au mîncat Tomița cu vitele sale și pentru o iapă a lui Gligoraș Tomița ce-au omorît-o oamenii Tomițai postelnicul, ca să să dovidiască acolo cu marturi și să le hotărască giudecata.

788

Let 7250 <1742>, iulie 25^{*)}

O carte s-au scris la Neculai Jora vel stolnic i la vel căpitanul de Codru, ca să ia sama jaloabii lui Iordache Oltenescul și a fraților săi, carii au pricină cu Gavril Lambrino pentru moșia din Peicani, ce este la Fălciiu.

789

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte s-au scris la Hristoscul starostele de Cernăuți, pe jaloaba lui Șarban Flondor biv medelnicer, pentru pricina ce are cu călugării de Pobrata și cu Miron Costin, pentru moșia Hlineții.

790

Let 7250 <1742>, iulie 28^{*)}

O carte s-au dat, tij lui Șarban Flondor medelnicer, zăt lui Vasilie Bainschie ce-au fost sărdar, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască moșiile ce are.

791

<1742,> iulie 28^{*)}

O carte s-au scris la Pavel sărdar i la Toader Carp biv vel medelnicer, pe jaloba lui Apostol Horbuzcanul, nepot Pîntii, ca să-i hotărască moșie ce au jeluît că are la Orhei.

792

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Ștefan Ruset biv vel păharnic i la Grigorașco Mărdare clucer, pentru întrebare ce-au avut aici Toader Rășcanul biv vel jitnicer, cu Nicolai ficior Chiricăi ce-au fost armaș și cu Nicolai ficior lui Gavril Domnița, ce s-au răspuns că să trag din Măoa, pentru satul Coticerii, ce este pe Crasna.

793

7250 <1742>, iulie 28^{*)}

O carte s-au scris la Dinul ispravnic sud Sucevii și la Adam Luca sulgerul și la Toader Bașotă șatrat i Ștefan Gherghel postelnic, ca să hotărască moșia lui Ciudin medelnicerul, anume Petia, care este acolo, la Suceava.

794

Let 7250 <1742>, iulie 28^{*)}

O carte s-au dat lui Ionița Strătulat și fraților săi, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască moșii și părți de moșii ce-au zis că au, anume Harbujii, pe apa Jîgăliii și Busăștii, pe apa Elanului, ot Fălciiu. Iar cine ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul de ținut, să să giudece.

795

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte dată Sandului Jorei ot Cîrligătura, să fie volnic a-și lua dijma de pe niște moșii ot ținutul Iașului, anume Orbîșcanii și Trebujenii.

796

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte legată la Toader jitnicer, tij a Sandului Jorăi, să-i pliniască dijma din anul trecut, de la un Tomuz ce-au luat el de pe acele moșii ce scriu mai sus.

797

158 v. Let 7250 <1742>, iulie 30^{*)}

O carte s-au dat lui Simion blănar ot Roman, ca să-și stăpîniască moșia ce au zis că are, anume la sat la Hîrtop, ce este în ținutul Niamțului și să aibă a-și stăpîni moșia sa și să o apere, nime făr de voe lui să n-aibă a cosi, sau a ara pe moșie lui. Și să aibă a-și lua vinitul moșiii, de pe parte lui, de a zece, din pîine, din finaț și tot locul cu tot vinitul, pe obiceiul pămîntului. Iar cui ar păre cu strîmbul, să margă la dumnealui ispravnicul de ținut și să-i giudece cu dreptate și cu carte de giudecată să le hotărască, trecînd la protocol¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Doc. ist., pach. LVI, doc. 69.

798

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui vornicul Iordache Ruset, ispravnic sud Niamțul, pe jaloba lui Dumitrașco Stroici ce-au jeluit că, mîrgînd dumneata vornice să hotărăști satul Itrineștii, i-au făcut mare împresurare, căci i-au rămas o samă de zapisă nesocotite.

Ce, să caute să îndreptează precum a fi cu cale și s-au pus și zi, lșa Sfetii Arhangheli, să să afle și Stroici și răzeșii, ca să să îndreptează.

799

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte la Ilieș vel căpitarul de Dorohoi i la Andrii Balș biv stolnic, după jaloba Tomiții postelnicul, jeluind asupra lui Gligoraș nepotu-său și asupra unui om, anume Stanciul, pentru niște pîine: grîu, mălai, fîn, ce-au jăluit că i-ar fi mîncat cu rîmătorii și cu vitele lor și pentru alte pricini.

800

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

O carte la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi, după jaloaba lui Iosip din Cotnari, ce-au jăluit pe niște oameni din Horodiște și din Zlodiica, ot Hîrlău, că, avînd el o moară pe moșie, în apa Bahluiului, iar acei oameni
59 r. mută apa pe altă gîrlă, / pentru vînatul peștilui și, sâcînd apa Bahluiului, i să pricinuești pagubă morii.

801

Let 7250 <1742>, iulie 29^{*)}

Altă carte s-au scris, pentru stare locului de ținutul Dorohoiul i Hîrlăului, iar la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi, ca să rînduiască pe acești mazili, anume pe Ion Vîrnab biv vel căpitan și pe Andrei Vîrnab și pe Dumitrașco Zbera și pe Dumitrașco Gherghel și pe Toader Isăcescul, ca să scrie aceștie stare locului, din vreme că cei ce-au fost rînduiți întăi s-au afla cu pricini.

802

Let 7250 <1742>, iulie 31^{*)}

O carte s-au dat dumisale vornicului Costandin Ruset, ca să-și stăpîniască și să-și ia venitul unii moșii, anume Biserica, care este în Cele Două Ceasuri ce lăcuesc tătarii.

803

<1742,> iulie 29^{*)}

O carte s-au dat cestui armaș, să margă să strîngă niște țigani ai dumisale vornicului Costandin Ruset, care i-au dat măria sa miluire din țigani gospod.

804

Let 7250 <1742>, iulie 31^{*)}

O carte dată, de om gospod, să margă să-i aducă lemnarii dumisale vornicului Costandin Ruset, carii nu să supun ca să slujască pe poroncă.

805

S-au început luna lui avgust.

Let 7250 <1742>, avgust 1^{*)}

O carte s-au dat lui Inți Mehmet, pe care s-au făcut beșliagă la Chișinău, după orînduiala cum scriu și alte cărți de beșlegie care sînt scrise mai înapoi.

806

159 v. Let 7250 <1742>, avgust 1^{*)}

O carte s-au scris la Pavel vel sârdar, tij pentru Inți Mehmet ce s-au făcut beșliagă, ca să-i dei cîte 15 lei pe lună, cu toate tainurile lui.

807

Let 7250 <1742>, avgust 2^{*)}

O carte s-au dat egumenului de la Sfetii Sava, de aici din Iași, și pe cine a trimite la moșiele, ca să-și stăpîniască moșiele mănăstirii ce sînt la Lăpușna.

808

<1742>, avgust 2^{*)}

O carte la vel căpitanul de Tecuci, pentru acești oameni, Neculai Pecete și cu feciorul său, pe carii i-au trimis pentru niște furtușaguri, ca să le dei tot înapoi ce li-au luat, că s-au îndreptat.

809

Let 7250 <1742>, avgust 2^{*)}

O carte s-au dat lui Andrei și fraților săi, feciorii popii lui Ion Calul și lui Apostol sîn Iftimi Olăcar, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască moșie ce au, anume Chiraftei, pol sat în gura Covurluiului și pol sat Tăplăi, tij la Covurlui și pol sat Roșieci.

810

Let 7250 <1742>, iulie 30^{*)}

O carte s-au scris la Apostol Negre biv vel căpitan, pe jaloba lui Nicolai Jora stolnic, pentru răzășii de Băsăști, ca să întoarcă niște bani ce-au rămas ca să-i întoarcă de pe niște părți de moșie.

811

<1742,> avgust 1^{*)}

O carte s-au scris la ispravnicul de ținutul Cernăuților și la Manolache căpitan, pe jaloaba lui Costandin Brahă, sîn Gheorghită Brahă, pentru a trie parte de sat de Doroșăuți, ce sînt la Cernăuți, ca să le hotărască precum a fi cu dreptate și să le dei carte de giudecată.

812

60 r. Let 7250 <1742>, avgust 2^{*)}

O carte dată dumisale Iordache Ruset vel vornic, să aibă a strînge dijma de pe o moșie, anume Conice, ot ținutul Sorociei, dimpreună cu preutul Timofti ce este răzăș. Și să ste strînsă ace dijmă pîn vor merge hotarnici să le aleagă și atunci, cui cîtă s-a venit, atîta va lua.

813

Let 7250 <1742>, avgust 3^{*)}

O carte dată, de volnicie, s-au dat lui Ianăș tîrgovăț de la Bacău, ca să-și stăpîniască o poiană ce are pe Trotuș în sus, la munte, la ținutul Bacăului, anume Popoiul și să-și ia dijma ce va fi dintr-ace poiană.

814

Let 7250 <1742>, avgust 3^{*)}

O carte la dumnealui Radul Racoviță vel spatar, după jaloaba tîrgoveților de Bacău, de vreme că pe locul tîrgului, din trecutele vremi, din bătrîniilor lor, au avut unii și alții vii și acei bătrîni vînzînd viile la alte mîni streine, ce n-au fost tîrgoveți de baștină, stăpînesc aceie și locul și-l vînd la alții și danii îl dau.

Și s-au scris ca să-i popriască pe unii ca aceie, să nu fie volnici a vinde din locul tîrgului și să-l împarță tîrgoveților, ca să fie de hrana lor.

815

<1742,> avgust 1^{*)}

O carte s-au dat, de volnicie, lui Vasilie sîn Onosie și cu frații săi, să aibă a-și dijmui și a stăpîni părțile de moșie ce au zis că au la Pancești, ot Fălciu și alte părți ce ar mai ave acolo.

Let 7250 <1742>, iulie 28^{*)}

O carte s-au dat lui Ștefan Țar<iu>, ca să-și stăpîniască cîteva părți de moșie ce au zis că are la Fălciu i la Lăpușna i la Tutova, iar cui ar păre cu strîmbul, să margă la ispravnicul de ținut să să giudece și cu carte să le hotărască.

160 v. Iunie 29, let 7250 <1742>

Cărți ce s-au scris pe la ispravnici, pentru să că învețe a face cărți de giudecată^{*)}.

Ioan Costantin Neculai voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie me la cinstit și credincios boierul nostru, dumnealui Iordache Ruset vel vornic, ispravnicul ținutului Neamțului, sănătate!

Facem știre pentru rîndul giudecăților ce faceți că, cărțile de giudecată ce faceți, ce vin de să citesc la Divan, nu sînt făcute pe orînduiala ce să cade și pentru aceasta, vrînd domnie mea ca să vă arătăm în ce chip să cade să urmați cu orînduiala a face acele cărți de giudecată, iată că vă poroncim:

2 oameni cînd vor vini să să giudece și-i vii hotărî giudecata, întăi să să scrie pricina omului celui ce pîrește, apoi să să scrie răspunsul celuelalt, în ce chip au dat samă, apoi hotărîrea giudecății, că s-au hotărît giudecata lor într-acestaș chip, ca să fie lucru lămurit și de înțăles, să poată înțălege Divanul precum dreptate, așa și strîmbătate. Și de acum înainte să știți că, de nu vor vini giudecățile întiposite după poroncă ce-ți poroncim, le vom trimite rupte, cu oameni domnești, acolo la dumneata și nu-ți va fi cu cinste dumitale.

Însă, pentru giurămînturi, socotiți, pentru lucru mic nu puneți 2-3 oameni să giure și pe acela ce nu va ști de acel lucru nu-l siliți cu giurămîntul și ales pentru fieștece lucru mic este cu păcat a sili pe oameni la giurămînt.

Apoi, pentru ciobotile ficiorilor dumilorvoastre, ni-au vinit jalobă că eu cîte 6 orți și 2 lei. Pentru carăle hotărîm, mai mult decît 6 potronici ciubote ficiorii dumilorvoastre să nu e.

61 r. [F.D.] <1742, iunie 29>

Io Costandin Nicolai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie mea la credincios boieriul nostru Pavel sãrdar, ispravnicul Orheiului i Lãpuşnii, sãnãtate!

Facem ştire cã am întâles domnie me cã, cu dregãtorie dumitale ce Ț-am dat, te atingi cu cãlcare și de oameni bisãricești, atîta dumneata, cît și nemesnicii dumitale. Pînã și bisericile cãlcați, cercînd pricini de gloabe asupra cãlugãrilor și asupra preoților, care lucru sã cuvine a giudeca cu giudecata bisãriceascã. Cum pentru aceasta ne-au adiverit și sfinție sa pãrintele mitropolitul și alți episcopi, cã sã calcã oamenii bisãricești într-acestași chip și, de ați fãcut așã, de la noi cea volnicie n-ați avut, din vreme cã noi la acele ce sînt în giudecata bisãriceascã nu vom sã ne amestecã.

Și, pentru aceasta, iatã cã tare poroncã vã dãm, întâi, nemesnicii de piste tot locul sã-i rãdici, pe cum Ț-am și mai poroncit și cine ce giudecatã va ave, la dumneata sã vie, iar pe nemesnici sã nu sã caute, cã nemesnicii aduc pricini de mesticãturi necuvioase ca acestea. Apoi, sã te ferești de oameni bisãricești, cu vreo cãlcare, sã nu te atingi, nici greșalele preoților sau a cãlugãrilor, oamenilor bisãricești nicidecum sã nu le cerci, nici sã te amestici, nici sã te atingi, fãr decît toatã parte miriniascã sã fie supt giudecata dumitale, cãutînd și giudecînd toate pricinile și grașalile mirenilor, iar partea bisãriceascã sã fie giudecați cu giudecata bisãriceascã. Încã și cînd va ave vrun mirian giudecatã cu vreun cãlugãr sau preut și va rãmîne cu vro vinã cãlugãrul sau preutul, sã faci ştire la episcopul și sã va pedepsi cu giudecata bisãriceascã, iar mirianul sã va pedepsi de la ispravnicul Ținutului. Și de acum înainte așã sã pãzãști poronca, ca sã nu ne mai vie jalobã.

Aceasta scriem¹.

¹ Publicat și în Aurel Sava, *Documente privitoare la tîrgul și Ținutul Orheiului*, București, 1944, pp. 220-221.

11 v. Let 7250 <1742>, august 3^{*)}

O carte s-au dat lui Filaret egumen de Sfetii Arhangheli, de volnicie, și pe cine var pune la moșiile sale, aici pe dialu Gãlãții, în Tîrgușor, pe unde fi scriu dresese, sã-și ia venitul locului pe obicei.

820

Let 7250 <1742>, avgust 3^{*)}

O carte s-au scris la Costandin Cantacuzino, ispravnicul Sucevii și la Balș medelnicer și la Adam Luca, jaloba lui Ion Vîrnav căpitan, pentru pricini de moșie ce are cu Stănceștii, ca să le ia sama și să le îndrepteze după cum s-a căde și să de și mărturie.

821

Let 7250 <1742>, avgust 2^{*)}

O carte s-au scris la Iordache Ruset vel vornic și la Aristarho vel ban, pe jaloba preutului Ion din Dulcești, pentru moșii ce au zis că are acolo, la ținutul Niamțului, di pe socru-său, popa Toader, cum s-a căde să-i hotărăscă.

822

Let 7250 <1742>, august 3^{*)}

O carte s-au scris la Scarlat părcălabul de Gălați, pe jaloba lui Ianăș din Bacău, pe un Ioniță și pe Dumitrașco de la Peneu, pentru pricina unui schimb ce-au schimbat astă iarnă Ianăș cu acii oameni, de au dat Ianăș niște brînză și au luat niște pește sărat de acolo, de la Gălați și apoi au întors acei cu peștele de au zis că brînza lui Ianăș s-au aflat stricată.

823

162 r. Let 7250 <1742>, august 4^{*)}

O carte de stăpînire s-au dat lui Simion Vrabie căpitan, pentru o moșie a sa, anume Tofăneștii, ce zisă că are la ținutul Eșului și după hotărîrea ce s-au făcut de obște, să aibă oamenii a sluji pe obicei și dijma moșiii să-și e din toate, pe obiceiul țării¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

824

Let 7250 <1742>, avgust 4^{*)}

O carte s-au scris la părcălabii de Gălați, după jaloba lui Ianăș tîrgovăț ot Bacău, pentru niște brînză de oi ce-au fost făcut schimb cu

un Ioniță și cu Dumitrache de la Peneu, luînd de la dînșii niște pește sărat și pe urmă au întors acei oameni, puind pricină că brînză lui Ianăș au fost stricată și pe urmă el, făcînd cercare la brînză, au aflat-o bună.

825

Let 7250 <1742>, avgust 4^{*)}

O carte de beșlegie s-au dat lui Ali aga, la Movilău, pe rînduiala ce este scris izvodul înapoi.

826

Let 7250 <1742>, avgust 3^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Codru i la Negre Aposol biv vel căpitan, pe jaloba lui Ioniță Strătulat, a lui Andrei sîn popii Calul și Apostol, carii au moșie împreună cu Ștefan Țariu.

Să le ia sama și, cum s-a căde, cu carte de giudecată să le hotărască¹.

¹ Originalul la Arh. St. Iași, pach. 1033, doc. 4.

827

62 v. Let 7250 <1742>, iulie 30^{*)}

O carte s-au scris la Nil egumenul de Homor, pe jaloba lui Simion sîn popii lui Ion, pentru moșie de Comănești, ca să să de pace pe giumătate de sat, să nu să atingă. Iar cea giumătate de sat, de s-a socoti să o ție, bine, iar de a vre să-și ia bani, cum s-a socoti să facă răspuns la vel logofăt.

828

<1742,> avgust 2^{*)}

O carte s-au scris la Dinul ispravnicul sud Sucevei și la Bădiliță, tij pe jaloba lui Sîmion sîn popii lui Ion, iarăși pe călugării de Solca, că-i împresoară o bucată de loc din sat din Comănești.

829

Let 7250 <1742>, avgust 1^{*)}

O carte s-au scris la Dinul ispravnic sud Sucevei i la..., pe jaloba lui Ciomîrtan și a fraților săi, pentru moșia din Bălilești, ce au înpre-

surare de cătră călugării de Rîșca, ca să le ia sama și, cum a fi cu cale și cu dreptate, cu carte să le hotărască.

830

Let 7250 <1742>, avgust 2^{*)}

O carte s-au scris la Hristoscul starostele de Cernăuți i la Gheorghie Pîrvul și la Manole biv vel căpitan i la Miron Gefenco, pe jaloba lui Lupașco de la Nepolicăuți, pe Sandul Roșca mazil, pentru moșia din Nepolicăuți, ca să le hotărască precum a fi cu dreptate și să-i aliagă partea lui Lupașco și să curme toată pricina lor și să dei și mărturie.

831

Let 7250 <1742>, avgust 4^{*)}

O carte s-au dat dumisale Manolache Costache biv vel spatar, ca să-și stăpîniască moșia Ciorăștii ot Tutova, care au zis că este driaptă moșie a sa, căci au spus că să face și stolnicul Jora moșan acolo.

832

<1742,> avgust 4^{*)}

Altă carte s-au scris la dumnealui stolnicul Bogdan, ispravnic sud Tutovei și la Negre Apostol.

833

163 r. Let 7250 <1742>, avgust 4^{*)}

O carte de volnicie s-au dat dumisale Catrinei spătăroae, a răposatului Iordache Cantacuzino biv vel spatar și pe cine va trimite la o moșie a dumisale, anume Bășenii, la ținutul Iașului, să o stăpîniască și să-și dijmuiască pe obicei.

834

<1742,> avgust 2^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Soroca, pe jaloba lui comisarului Liubomirschii, pentru 20 de boi și 8 cără de sare ce-au zăborît pentru pricina lui Mostafa turcul din Bender, ce-au avut cu <un> jidov

de la Rașcov. Fiind acest zabor fără de poroncă, s-au poroncit să să dei înapoi.

Și pentru oamenii din ceia parte, ce aduc făină și altă marfă aici, la târg, să nu-i popriască.

835

1742, avgust 5^{*)}

O carte s-au scris la starostele de Cernăuți, pentru pricina moșiilor ce au Volcinceștii cu Stroescul comisul, ca să de satul Zubranețul în două părți, după împărțala ce li s-au făcut.

836

Let 7250 <1742>, avgust 4^{*)}

O carte s-au scris la ispravnicul de Hîrlău, pe jaloaba lui Ioniță Vîrnav căpitan, ca să ia sama cu Dumitrașco Zbera, pentru moșii și pentru țarină.

837

Let 7250 <1742>, avgust 5^{*)}

O carte s-au dat lui Neofit, egumenul de Cetățue, pentru moșie mănăstirii, anume Sturzenii, carii sînt pe Ciuhur, la ținutul Iașului, ca să-i lucreză oamenii pe hotărîre ce s-au făcut, 12 zile într-un an.

838

<1742,> avgust 5^{*)}

Carte tij egumenului de Cetățue, pentru altă moșie ce au zis că are mănăstire pe Cogîlnic, anume Iurieștii, la Lăpușna, tij pe cum scrie aceasta.

839

3 v. Let 7250 <1742>, avgust 5^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Soroca, pe jaloaba lui Vartic, pentru pricina ce-au avut cu un jidov din Țara Leșască, pentru niște oi ce-au fost dat ei bani, ca să să agiungă cu stăpînul jidovului, să-i scoată dreptate.

840

Let 7250 <1742>, avgust 6^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui stolnicul Bogdan, ispravnic sud Tutovei, pe jaloaba lui Gheorghie sin Vasilie jitnicer, nepot Gheucăi visternic, pentru moșie din Sînzinești și din Andriești și din Bulbuceni și din Rătez, ca să le hotărască pe cum a fi cu dreptate.

841

<1742,> avgust 6^{*)}

O carte de volnicie s-au dat dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, ca să ia pe Pavel Țigan de la mănăstire Floreștii.

842

Let 7250 <1742>, avgust 6^{*)}

O carte s-au dat, de volnicie, dumnealui Iordache, pe care l-am făcut vel căpitan de Codru, ca să aibă voe a-și păzi dregătorie sa cu tărie, să apere pe lăcuitori de toate strîmbătăți ce-ar avea, iar clăci sau altă ceva, preț de un ban, nimic să nu ia.

843

Let 7250 <1742>, avgust 7^{*)}

O carte s-au scris la călugării și la toți poslușnicii mănăstirii Pobratei.

Iată că s-au pus egumen la mănăstire Pobrata pe rugătoriul nostru Savva eromonah. Ce, să aibă a-i da ascultare la toate cîte ar poronci din trebile mănăstirii, că, care n-ar asculta, i s-au dat voe ca să-i certe.

844

Let 7250 <1742>, avgust 9^{*)}

O carte s-au scris la Ștefan Ruset, ispravnic sud Vaslui, pe jaloaba lui Ioniță sîn lui Miron Cuzăi ce-au fost logofăt, pentru moșia Crăciuneștii, de la Vaslui¹.

¹ Un rezumat larg, după original, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. VI, pp. 157-158, nr. 59.

845

<1742,> avgust 9

O carte s-au dat sfinției sale prefectul de la biserica catolicească de aici, din Iași, ca să-și stăpîniască 3 cirte vie de la...

846

64 r. <1742,> avgust 10^{*)}

O carte s-au dat călugărițelor ot Socola, pentru iarba de coasă ce ș-au fost potcit pe moșia mănăstirii, la Ezăreni și, cosîndu-le iarba alți oameni, le-au dat această carte, ca să popriască finul cosit, de vreme că au intrat cu obrăznicie, fără de voe.

847

Let 7250 <1742>, avgust 9^{*)}

O carte s-au scris la Dinul ispravnic sud Sucevei și la Balșa medelnicer și la Ștefan Tăbîrță jîtnicer, pe jaloba Savii egumenul de Pobrata, pentru moșie Prisaca, care este la Suceavă.

848

Let 7250 <1742>, avgust 9^{*)}

O carte legată la Ioniță Pistoțchi, părcălabul de Bae, să stea zapciu asupra tîrgoveților de Bae, să porniască cum mai în grabă șindila Treisvetitelor și a Bărboiului, ce sînt datori, pînă într-o stăpămîină.

849

Let 7250 <1742>, avgust 11^{*)}

O carte s-au dat egumenului de Homor, pentru vecini.

850

Let 7250 <1742>, avgust 21^{*)}

O carte legată s-au scris la Ilieș vel căpitanul de Soroca, pe jaloba lui Vasile negușitor din Eși, pe niște jidovi din Țara Leșască, de la Rașcov, care i-au luat niște bani și alte de negoș.

Să să agiungă cu dregătoriul de la Rașcov, ca să pliniască banii de la jidovi.

851

Let 7250 <1742>, avgust 11^{*)}

O carte legată la uşurgii de la Orumbet olu, să ție în samă... lui Aslan mîrza, fiul lui Iusuf mîrza, din uşorul satelor lui.

852

Let 7250 <1742>, avgust 20^{*)}

O carte de stăpînire s-au dat lui Toader armaş şi lui Gheorghie şătrar, pe a patra parte de sat de Purceleşti, ot Suceava, după hotărîre ce s-au făcut de obşte, pe cum scriu altele ce sînt înapoi¹.

¹ Menţionat şi în DRA-II, p. 233, nota 1.

853

164 v. <1742,> avgust 12^{*)}

O carte la Bogdan stolnicul, ca să hotărască nişte părţi de moşie ale lui Costandin Trandafil, ginerile lui Ştefan Măgureanul ce au fost stolnic, ot ţinutul Tutovei, care moşie are după fămeia lui, fata Măgureanului.

854

7250 <1742>, avgust 12^{*)}

O carte la Pavlavlache [sic] vel sârdar i la Toader Carp biv vel medelnicer, ca să ia seama pentru un vad de moară a lui Dumitraşco, feciorul lui Vîrlan uşărelul, ce l-au vîndut un unchi al lui ce-i zice Mîrcă, fără ştirea neamului, lui Postolache Donici, pe care au făcut moară şi acum, dovedind neamul de vînzarea acelu vad, nu va să-şi primească banii.

855

Let 7250 <1742>, avgust 17^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Dumitraşco Suciu biv vel agă, staroste de Putna, răspunsul unii cărţi a dumisale ce-au scris pentru un protopop ce-au despărţit o femeie de bărbat.

Să caute să-i trimită aici pe fămee cu bărbatul ei.

856

Let 7250 <1742>, avgust 17^{*)}

O carte s-au scris la Scarlat părcălabul de Gălați, venind acolo ceauș carele au venit cu ferman de la Poartă, pentru să ei avuția lui Topal Osman turcul din Gălați, ce-au murit, de la Caba Hasan, sărdarul nostru, carele au oprit-o el, pricinuind că i-au fost mortul tovarăș.

Deci, părcălabul să zapciiască pe Caba Hasan, ori să de avuție acelui mort, ori, nedînd-o, să-l de pe dînsul pe mîna lui Cun ceauș, să-l ducă la Poartă.

857

Let 7250 <1742>, avgust 17^{*)}

O carte dezlegată, la starostele de Putna și la Costantin Balșe paharnic și la Stavăr grecul, s-au dat lui Ion și lui Tudosie, să-i giudece pentru siliște Giurgiului, cu Marie Catargioae, care arătară acești 2 oameni precum n-ar fi avînd moșie acolo și acum să face răzeș.

858

65 r. Let 7250 <1742>, avgust 17^{*)}

O carte dată tîrgoveților de Hîrlău, să sorocească păr în patru săptămîni pe mortasipii de Hîrlău, să să afle aice, pentru că au jăluit că le iau mortasipie de pin saci cu făină și apoi și din pîni de pin coveți, peste obicei.

859

Let 7250 <1742>, avgust 17^{*)}

O carte s-au dat dumisale vel logofătului și pe cine va trimite la o moșie a dumisale, anume Iurcăuții, la Cernăuți, să-și ia dijma pre obicei.

860

<1742,> avgust 17^{*)}

O carte s-au scris la Andrei Balșă și la Ioniță Izmană biv căpitan, ca să hotărască moșia Cucoreni, la Hîrlău, a dumisale Costandin Catargiu comis, pe cum s-a căde cu dreptate, despre Vasile Isăcescul¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCLVI, doc. 25; copie la Arh. St. Iași, Documente, pach. 450, doc. 8, p. 23.

861

Let 7250 <1742>, avgust 17^{*)}

O carte s-au scris la toți ispravnicii de pre la ținuturi, pentru vecinii lui Costandin Catargiu ce au zis că are împrăștieți pin țară.

Ce, ori în ce ținut i-ar afla, să aibă a-i trage la ispravnicul de ținut și luînd sama, care s-ar adiveri că este [sic] drept vecini netăgăduiți, să-i dei pe chizășie cum că or sta pe loc, iar carii or ave a răspunde, cu chezeși să le de zi, să vie față de Divan¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 250.

862

<1742,> avgust 15^{*)}

O carte s-au dat lui Toader armaș, ca să-și stăpîniască și să-și dijmuiască moșii ce au zis că are la ținutul Orheiului, Beșenii și Pleșca și altile ce-ar mai avea.

863

Let 7250 <1742>, avgust 16^{*)}

O carte s-au scris la Pavel vel sărdar, pentru Dumitrache ușeriul, ce s-au trimis capichehae la Bindir, ca să-i de liafa lui de acolo, de la 15 a lui avgust, cîte 30 pe lună.

864

<1742,> avgust 16^{*)}

O carte s-au scris tij la vel sărdar, pentru Atănasă ce s-au trimis capichihae lîngă ela agasi, ca să-i de liafa lui de acolo, cîte 25 lei pe lună, din 15 zile a lui avgust.

865

165 v. Let 7250 <1742>, avgust 19^{*)}

O carte s-au dat dumisale Manolache Costache biv vel spatar, pentru moșii ce ne-au zis că are la ținutul Tecuciului, anume Umbrăreștii și Lieștii și Bozienii, ca să facă oamenii ce vor șide pe moșiele dumisale slujba pre obicei.

<1742, august>

Io Costandin Nicolai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte gospod tuturor cui să cade a ști, pentru jidovii de Căușeni, că, iată, viind înainte domniii mele, au pohtit așzare pentru vama de holercă ce o cumpără ei din Țara Leșasacă și o trec aici în țară, de o duc la Căușeni și s-au tocmit ca să de vamă pe cufa de holercă cîte 4 lei vechi, însă și cufa mai mare de 70 vedre să nu fie.

Pentru aceia dar, de acum înainte, oricîta holercă ar aduce din Țara Leșască, pe această tocmală să urmeză a plăti vama, cîte 4 lei vechi de cufă și poroncim tuturor vameșilor noștri ce sînt pre la scaune, ori pe unde ar trece acești jidovi de Căușeni, holerca lor mai mult din tocmala lor să nu-i supărați, ce fieștecare să urmați după cum este poronca gospod, că cine le-ar face mai mult val peste carte gospod vor fi certați.

Aceasta facem știre.

867

Let 7250 <1742>, avgust 21^{*)}

O carte s-au scris la sfinție sa chir Ghedeoan, episcop Romanului i la dumnealui Mihalache Sturza, ispravnic Romanului, pe jaloba acestui om, Grigore, care s-au fost însurat și au fost luat o fâmee cu 3 copii și apoi, murind mămee [sic], au pus fiestrii mîna și pe a lui ce-au avut.

Să caute să le facă împărțala cu dreptate, iar căruia i-ar păre cu strîmbul, să le dei soroc, să vie la Divan.

868

56 r. <1742,> avgust 20^{*)}

O carte s-au scris la Negre Apostol biv vel căpitan, pentru că mai în trecute zile au avut pîră de față Luca păharnicul cu Velicico Dabija, pentru moșie din Oncani, ot Covurlui și, neputîndu-să alege aici, s-au fost mai scris o carte ca să să dovediască din marturi ce-or arăta acolo și acum au jăluit Luca păharnicul cum că n-au mârș.

Ci, să caute să margă, că apoi n-a fi bine de dînsul¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Adam, pach. VI, doc. 58.

869

Let 7250 <1742>, avgust 21^{*)}

O carte s-au dat sfinției sale, Neofit egumen ot Cetățue, ca să-și strângă țigani ce au zis că are împrăștieți pin țară.

870

Let 7250 <1742>, avgust 17^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui vornicul Iordache Ruset i la dumnealui Toader Cantacuzino medelnicer i la Nicolai Costin vel jîtnicer, ca să hotărască părțile de moșie ce-au zis Vasile Stămate medelnicer că are la sat la Zberăști, ot Niamț, pe cum a fi cu dreptate.

871

<1742,> avgust 17^{*)}

Altă carte s-au dat, iar lui Vasilie Stămate medelnicer, ca să-și stăpîniască pol sat, anume din Soluneț, ce este la Suceava, după carte ce are de la Mihai vodă.

872

<1742,> avgust 24^{*)}

O carte la dumnealui Dumitrașcu Suciu, ispravnicul de Putna, ca să trimiță 4 cară mocănești, că sînt trebuință să să trimiță la Țarigrad.

873

Let 7250 <1742>, avgust 23^{*)}

O carte de stăpînire s-au dat lui Andrei armaș sîn Bîrzul ot Misăhăinești, ot sud Roman, pentru o moșie ce au zis că are la ținutul Tutovii, anume Giurcani, să o stăpîniască și să o dijmuiască precum scriu și alte cărți de stăpînire ce sînt mai-napoi.

874

166 v. Let 7250 <1742>, avgust 23^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui stolnicul Bogdan, ispravnic sud Tutovei, pentru giudecata ce-au avut o fâmee, anume Stanca, cu acești 2 sîrbi, anume Neniul și Coli, pentru rămășițele Dimii mortului, care au ținut pe Stanca de al doile fâmee. Și nerămîind nici un copil cu

Dima și dovidindu-să cum că acel Dima are altă fâmee și copii, s-au hotărât giudecata, nimic să nu ia fâmee Stanca din rămășițele Dimii mortului, ce toate să le ia Colea, care este frate Dimii. Și de ar tăgădui fâmee ceva de a Dimii, Colea să dovidiască și toate ce s-or dovidi să să dei la Colea sîrbul.

875

Let 7250 <1742>, avgust 28^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Hristoscul Vlasto staroste de Cernăuți, pe jaloba dumneei Catrinei spătăreasa, a răposatului Iordache Cantacuzino spătar, pentru moșia dumisale ce are acolo, anume Șîrăuții și s-ar fi sculat Grigoraș Stroescul comis și i-au luat 30 clăi, dijmă de pe acea moșie.

Ce, cum a afla, să-i facă dreptate.

876

Let 7250 <1742>, avgust 28^{*)}

Altă carte s-au dat, tij dumisale spătăresei, ca să-și strîngă țigani și ce-au zis că are împrăștiți, pe obiceiul cum scriu și alte cărți mai înapoi.

877

Let 7250 <1742>, avgust 28^{*)}

O carte s-au scris la Iordache vel căpitanul de Codru, pe jaloba lui Vasile Talpă și a lui Costandin Hurduc și de la alți răzeși Spineni, pe un Gligore Bedros care le-ar fi înecînd o moșie a lor, anume Bălăneștii, cu 5 lei ce-au fost dat acest Bedros la un unchi a lor, Sămilasco, pe un rînd de pămînturi și zăpis nu i-au făcut.

Pentru care, socotind dumnealui vel logofătul că să cade să întorcă ei, nepoții lui Sămilasco, înapoi lui Bedros, așa am poroncit și domnie me.

57 r. *Alt velet, 7251 <1742>, săptemvrie*

878

Let 7251 <1742>, săptemvrie 6^{*)}

O carte s-au dat, de volnicie, a dumisale Costandin Ruset vornic, ca să popriască și să stăpîniască satul Bereștii, ce este la Putna, și să-și ia venitul locului pe obicei.

879

Let 7251 <1742>, săptemvrie 7^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui vornicul Iordache Ruset i la Costandin Alcaz sulger, ca să hotărască satul Orbicul și a trie parte de sat de Dumbrăveni, care sînt acolo, la Niamț, a mănăstirii Tazlău.

880

Let 7251 <1742>, săptemvrie 7^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui vornicul Iordache Ruset i la Alcaz sulger, ca să hotărască satul Orbicul și a trie parte de sat de Dumbrăveni, ce sînt la Niamț, a mănăstirii Tazlăului¹.

¹ Așa se repetă în condică.

881

Let 7251 <1742>, săptemvrie 4^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Radul Răcoviță vel spatari i la Grigore Crupenschie păharnic, pa jaloba călugărilor ot Tazlău, ca să le hotărască niște moșii a mănăstirii ce au zis că au, anum,e satul Pășcanii și pol sat Muncel și la sîliște Budii și satul Borleștii și Dialul Obenilor, carii sînt la Bacău, pe apa Bistriții.

882

Let 7251 <1742>, săptemvrie 11^{*)}

O carte s-au scris la stolnicul Bogdan, ispravnic sud Tutovii i la Toader Jora șătrar, ca să hotărască parte de moșie ce-au zis că au la sat la Cerțăști, ot Tutova, avînd împresurare de cătră Țopa postelnicul.

883

Let 7251 <1742>, săptemvrie 8^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui vornicul Iordache Ruset i la Costandin Alcaz sulger, ca să hotărască un sat ce-au zis că are la Niamț, anume Roșcanii și să de mărturie.

884

Let 7251 <1742>, săptemvrie 10^{*)}

O carte s-au dat, de volnicie, lui Ștefan Ene biv vtori logofăt, ca să stăpîniască satul Vîlcăneștii, ot Suceavă, cu mori gata, care arată că este a lui, închiet cu ispisoace și oamenii ce or șîde pe moșie lui încă să-i facă slujba pre obicei.

885

67 v. Let 7251 <1742>, săptemvrie 11^{*)}

O carte s-au dat lui Neculai Ciocîrlie vornic, ca să aibă a opri și a stăpîni părțile de moșie a tătîni-său, a Cîrstii lui Ciocîrlie, ce-au avut în sat, în Cîrligi și în Onișcani, carii sînt la Niamț, căci că au fost vîndută rău de alți frați a lui.

886

Let 7251 <1742>, săptemvrie 9^{*)}

O carte s-au scris lui Iordache vel căpitanul de Codru, pe jaloba lui Bedros, ca să-l giudece cu un bejenar, pentru venitul moșiii lui Bedros.

887

Let 7251 <1742>, săptemvrie 9^{*)}

O carte de sorocit pe Apostol Croitor și pe alți marturi a lui Bedros, pentru pricina unii moșii, Dealul Turcului, păn la Sfintul Dimitrie să să afle aici.

888

Let 7251 <1742>, săptemvrie 12^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Tecuci și la Negre Apostol căpitan și la Antohi, ca să hotărască și să stîlpască părțile de moșii ce-au zis Vîrlăneștii că au la sat la Oprișăștii de Sus și la Oprișăștii de Gios și la o siliște, la Mățăști, ot Tecuci și, pe cum or îndrepta și or hotărî, să dei și mărturie.

889

Let 7251 <1742>, săptemvrie 13^{*)}

O carte s-au dat lui Lupeș căpitan și fraților săi, ca să stăpîniască părțile de moșii ce-au zis că au la Niamț și la Putna, pe scrisori ce or ave și oamenii ce or șîde pe părțile lor să le slujască pe obicei, după hotărîre ce s-au făcut, cum scriu și alte cărți mai înapoi¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 233, nota 1.

890

<1742, septembrie>

Carte la căpitanii de pre la mezil, să facă cîte o căruță cu doi cai de olac și un cal de călărie, la Andoni Corfiate ce merge la Focșani.

891

168 r. <1742,> săptemvrie 15^{*)}

Carte la banul Aristarho, făcîndu-i-să înștiințare ca să trimită un fecior, om de ispravă.

892

Let 7251 <1742>, săptemvrie 18^{*)}

O carte s-au scris la starostele de Putna, pentru pîra ce-au avut aici, la Divan, Suleiman neguțitor cu Lupul Crupenschie, pentru datorie ce are Suleman la tatul Lupului, la Sandul Crupenschie, cu zapis și în zapis sînt pusă zălog viele din Spărieți și din Pătăști.

Să cerce starostele și viele ce s-or afla pusă zălog în zapes să le popriască și de rodul vielor să pliniască datorie lui Suleman și nime de vii să nu să atingă pînă să va plini.

893

Let 7251 <1742>, săptemvrie 15^{*)}

O carte s-au scris la Scărlet părcălabul de Gălați.

Carte ce ne-ai trimis am luat și am înțales pentru Caba Hasan că s-au pus împotriva firmanului împărătesc și nici au vrut să de bani, rămășiță lui Topal Osman, nici au vrut să margă cu Cul ceauș. Aceasta este blăstămăție lui.

Ce, să caute să-l trimită la inicer agasi, ca să-l trimită la Țarigrad, după cum au fost poronca firmanului împărătesc.

894

Let 7251 <1742>, săptemvrie 19^{*)}

O carte s-au scris la zlotașii de ținutul Tecuciului, cu banii ciferturilor, să ție în samă pecețile pe giământate la 30 de oameni ce sînt pentru slujba dumisale casap bașii, la saigii.

895

Let 7251 <1742>, săptemvrie 18^{*)}

O carte s-au scris la Ștefan Ruset paharnic, ispravnicul sîn Vasluiului, pentru o gloaba unui tălhar care împlînd să fure niște cai de la Hulpășăști, ot Roman și, prinzînd veste oamenii de acolo, s-au luat pe urma lui și l-au agiuns la ținutul Vasluiului și i-au luat gloaba păharnicul Ștefan Ruset.

68 v. La care, fiind rînduiala această să ia sama dumnealor boiarii cei mari, așa au aflat cu cale, să de Ștefan Ruset globa înapoi, căci să cade să o ia ispravnicul de Roman, din vreme că de acolo s-au vedit și s-au gonit.

896

Let 7251 <1742>, săptemvrie 19^{*)}

O carte s-au scris la Ioniță Hăbășăscul, să porniască 10 cară cu oameni și, osăbit, 10 salahori, de la satul Răchitenii, ca să vie la mănăstire, aici, la Treisfetitele, să curățască biserica și pînă la 25 zile a lui săptemvrie să să afle aici.

897

<1742,> săptemvrie 19^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Soroca.

Carte ce-au trimis s-au luat, cele scrisă s-au înțales și pentru acei trei turci zorbagii iată că, tîmplîndu-să aici și dumnealui inicer agasi, s-au trimis un om al dumisale cu carte noastră, ca să-i rădici și să-i ducă la Hotin.

Așijdire și pentru alți turci zorbagii să facă mare cercare, ca să-i afle pre toți, ori la Movilău, ori la Soroca, ori la sate pe de laturi și de toți să facă catastih, scriind anume toate faptele lor.

898

<1742,> săptemvrie 18^{*)}

O carte s-au scris la ispravnicul sud Roman i la hagi Smail, vechilul beșliagăi ot Roman, pe jaloba lui Gavril Lupeș, pentru 2 turci de acolo, cărora fiind el dator, i-au luat mai mult 20 lei.

Ce, să ia sama și ce or afla că este cu cale, să pliniască.

899

Let 7251 <1742>, săptemvrie 17^{*)}

O carte s-au dat Nicăi sîn Toader Dudon, ca să-și stăpîniască părțile sale de moșie ce au zis că are la ținutul Iașului și la Hîrlău, după hotărîre ce s-au făcut de opștie.

900

169 r. Let 7251 <1742>, săptemvrie 20^{*)}

O carte la Vasilache Măzărache visternic, pe jaloba răzeșilor de Cojușna, ot Lăpușna, ce să hotărăști cu Streșenii, moșie Sfintii Vineri, zicînd răzeșii de Cojușna că le înpresoară mănăstire moșie lor. Și s-au pus zi la Sfeti Dimitrie, să margă Măzărache acolo, să le îndrepteză hotarăle și ace dijmă di pe acel loc cu pricină să ste la sama răzeșilor pîna la hotărîre și atunci, cui s-a căde, acela va lua dijma.

901

Let 7251 <1742>, săptemvrie 21^{*)}

O carte la Pavăl sârdar, ce-au jăluit Ursul sin Dorin, zicînd că are moșie în sat, în Găureni, la Lăpușna și, fiind el înstreinat și acum viind la pămîntul lui, îl înping alții di pe moșie.

Să-l giudice cu acei oameni și să-i facă dreptate.

902

Let 7251 <1742>, săptemvrie 20^{*)}

O carte la Mihălache Sturza clucer, ispravnicul Romanului, jăluind Franța popa unguresc că are datorii la Răchiteni și la alții.

Să ia sama și ce-or <afla> drepte datorii să pliniască.

903

Let 7251 <1742>, săptemvrie 21^{*)}

O carte la Dumitrașco biv agă, staroste de Putna, să orînduiască pe Miron Dima și pe Stamatîn clucerul, să hotărască niște pămînturi, moșie de la Spărieți, ce zisă că are Ștefan Iane logofăt, di pe giupîniasa lui, acolo la Spărieți.

904

<1742,> săptemvrie 21^{*)}

O carte s-au scris la Fote bulucbașa de arnăuți, care s-au trimis de olac la Orhei, să-și de socotiala de acest cifert la sărdariul și să-și ia răvașul de samă și îndată să vie la Eși.

905

Let 7251 <1742>, săptemvrie 21^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, să margă la jidovii de Movilău și să-i ducă înainte / dumisale vel căpitanului de Soroca, să le ia sama și, pe care cu cît l-ar afla rămășiță din camănă, să pliniască ce-a fi cu dreptate.

906

Let 7251 <1742>, săptemvrie 22^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Soroca, pentru giudecata ce-au avut dumnealui vornicul Costandin Ruset cu Tudorache, pentru pădure ce i-au tăiat și au vîndut cîteva cară de lemne. Pentru care s-au trimis acum și carte de blăstăm, care n-a mărturisi drept și să facă izvod de toți carii cum or mărturisi, ca să să plătiască dumnealui vornicului.

907

<1742,> săptemvrie 22^{*)}

O carte s-au scris la Scărlat, păcălabul de Gălați, pentru vin, de Niculisăl, ca să cumpere vro 2 vase de vin vechi, pe plăcere.

908

<1742,> săptemvrie 22^{*)}

O carte, tij la părcălabul de Gălați, pe jaloba lui Ioniță Pribagul, beșliaga de la Niculișăl, ca să-i pliniască datorii ce ar ave pe vin de la un Andronache smilian, care este acum acolo.

909

<1742,> săptemvrie 21^{*)}

2 cărți s-au scris: una la starostele de Putna și alta la părcălabul de Gălați, pentru vizir ciohodar și alți agalari, oameni mari, ce-ar veni, îndată să facă știre cu olac.

910

Let 7251 <1742>, săptemvrie 23^{*)}

Carte legată la Antiohe Carage, pentru 8 cai ce-au luat de la țigani dumisale vornicului Cantacuzino i a banului Aristarho, aflîndu-să țigani în pricină de furtușag.

Să caute să dei caii, că așe s-au hotărît.

911

Let 7251 <1742>, săptemvrie 23^{*)}

Carte la vel căpitanul de Covurlui și la Negre biv vel căpitan, să hotărască o moșie a mănăstirii Putnei, ce este la Covurlui, anume..., care moșie este dată la mănăstire de Gheorghie vel vistiernic.

912

170 r. Let 7251 <1742>, săptemvrie 23^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui starostele de Putna, răspunsul cărții ce-au scris pentru turcii brăileni carii s-au așăzat acolo, la Focșani, cu corturi și fac multe zulumuri lăcuiitorilor.

Pentru carii s-au trimis de aici pe dumnealui Husain aga, beşliaga nostru, împreună cu Enache comisul, ca să strice toate dughenile şi să popriască cu mare tărie, ca să nu să facă iarmaroc. Şi s-au scris şi mehtup la dumnealui inicer agasi de la Bender, ca să trimită un bumbaşir să rădice pe acii turci de acolo.

913

<1742,> săptemvrie 23^{*)}

O carte s-au dat, de volnicie, dumnealui Husain aga, beşliaga nostru, ca să margă împreună cu Enache comisul, ca să ste zapciu cu mare tărie, ca să nu să facă nici <cît> de puţin iarmaroc, după cum scrie şi carte la dumnealui starostele.

914

Let 7251 <1742>, săptemvrie 23^{*)}

O carte s-au scris la Scărlat părcălabul de Gălaţi, ca să socotiască din turcii ce sînt şazători acolo, care ar fi om de triabă şi mai vrednic, ca să să pue sărdar acolo, sau sărdenghişti agasi, de care s-au înţales că este om vrednic, ori altul care s-ar socoti. Numai să nu arete pe vreun blăstămat, că apoi n-a pute da samă.

915

Let 7251 <1742>, săptemvrie 17^{*)}

O carte s-au scris la Toader jîtnicer, ispravnic sud Iaşul, pentru judecată ce-au avut aici de faţă Hăsan de la Tighine şi Grigoraş Nichita şi alt Grigoraş din sat din Hăceşti, cu Ion Ciuntul, vornicel ot Hîrceşti, pentru 2 cai şi 1 iapă ce s-au furat de la sat, de la Hîrceşti, a lui Hasan şi a lui Grigoraş.

Ori să giure 2-3 săteni că nu-s oameni răi pintre dînşii, ori să scoată hoţii, ori să plătiască paguba.

916

0 v. Let 7251 <1742>, săptemvrie 24^{*)}

O carte s-au dat lui Ioniţă Izmană, pre carele l-au făcut vel căpitan la Dorohoi, ca să fie volnic a păzi dregătorie sa, atîta pentru odihna lăcuitorilor, cît şi pentru toate giudecăţile, iară clăci sau altă nimic să nu ia de la lăcuitori fără de bani.

917

<1742,> săptemvrie 24^{*)}

O carte s-au scris la Ștefan Ruset păharnic, ispravnicul sud <Vaslui>, pentru 9 laviți, să să facă cu bani, pentru trebuința Treisfetitelor. Însă 3 laviți să fie de lungi câte de 4 stînjăni și latul câte de 3 palme și câte de un lat de mîină de groasă, iar 3 laviți să fie de 2 stînjăni de lungi, grosul și latul tot într-un chip, iar 3 laviți să fie de lungi câte de doi stînjăni și grosul și latul tot cum scrie mai sus.

918

<1742,> săptemvrie 27^{*)}

O carte s-au scris la căpitanul de Răzina, ca să trimită aici pe Costandin de acolo, ca să stei față la Divan cu Ali și cu Coltucai tătari, pentru pricina lor ce au.

919

<1742,> săptemvrie 27^{*)}

2 cărți, una legată și una de volnicie, s-au scris la vel căpitanul de Dorohoi și la Vîrnav biv căpitan și la dumnealui Pancul și Ion Gorovei i Toader Gorovei i Toader Isăcescul, ca să scrie stare locului de la acele doi ținuturi, pîn în 15 zile să isprăvască.

920

171 r. 14 cărți s-au scris pe la toți ispravnicii pe pin toate ținuturile, pentru cei ce sînt datori pe la turci^{*)}.

Io Costandin Neculai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia me la..., facem știre că la domnie me au venit cîteva jalobe de la acel ținut, zîcînd că au luat lăcuitarii bani de pre la turci, pe miere și pe nuci și pe perjă și pe altele și acmu, neavînd miere, sau nuci, sau perje să le de, îi supără cu bașul făr de cale, de le eu banii îndoți.

Pentru care, iată că-ți scriem, oamenii ce or fi datori cu meire și neavînd miere să de, nici au vîndut altora pe bani, să le scoateți banii din zece 12 pe an și așa să plătiască, mai mult să nu să supere. Și pentru cei ce sînt datori cu nuci, cu perje sau cu mere, din vreme că

într-acest an nu s-au făcut poamile, și pe acie iar așa să-i socotești și așa să plătiască, pe cum scrie mai sus, iar mai mult să nu să supere. Și poronca aceasta să face știre tuturor lăcuiitorilor și, în scurt, oamenii ce-au fost datori cu miere și cu nuci și cu perje și cu mere s-a dovedi că n-au avut miere, nici poame, nici la alți neguțitori n-au vîndut pe bani, să le socotiți banii ce-au luat din 10 12 pe an și așa să plătiască, iar mai mult să nu lași să să supere lăcuiitorii.

Aceasta scriem.

Let 7251 <1742>, săptemvrie 26

921

71 v. Let 7251 <1742>, săptemvrie 26^{*)}

O carte s-au dat lui Toader Carp jitnicer, ca să margă la sat la Blîndești, ce este în ținutul Iașului, pe Jijia, și să strîngă pe toți răzeșii și să ia sama cu dreptate și să hotărască giunărate de acel sat, parte din gios, care este driaptă moșie a dumisale vel logofătului, iar cealaltă giunărate de sat, parte din sus, este moșie răzășască.

922

Let 7251 <1742>, săptemvrie 26^{*)}

O carte de olac s-au scris pe la meziluri, ca să de cîte un cal de olac și cîte un calauz, din mezil în mezil, la această slugă gospod ce merge la Gălați, și mergînd și viind.

923

Let 7251 <1742>, săptemvrie 28^{*)}

O carte s-au dat cestui slujitor, să margă împreună cu un tătar, să cerce la sat la Șoldănești, ot Suceavă, pentru niște robi ce-au zis tătarii că sînt acolo și, de să vor afla, să-i ia, iar de nu, să de pace.

924

2 r. Let 7251 <1742>, săptemvrie 28^{*)}

O carte s-au scris la Costandin Cucoran, ispravnicul sud Cîrligăturii, și la Gavril Pilat vornicul de Poartă i la Postolache Scorțăscul mazil, ca să hotărască aceste moșii, anume Brăeștii și Ciunceștii i Sîrbii, care sînt a dumisale Toader Pălade vel visternic, care le au cumpărat de la Merișan.

925

Let 7251 <1742>, săptemvrie 29^{*)}

O carte la dumnealui Iordache Rusăt vel vornic, pentru o moșie ce să hotărește cu Arămeștii dumisale Mihalache biv vel jitnicer, la ținutul Niamțului, pentru care au avut dreptate jitnicerul Mihalache să întoarcă banii ce-au dat dumnealui medelnicerul Toader Cantacuzino pe acea moșie, cumpărînd fără știre jitnicerului Mihalache, nefiind nici răzeș, nici niam cu vînzătoriul.

Să ia sama dumnealui vornicul și cum s-a căde să le hotărască, cu carte de mărturie la mîna cui s-a căde.

926

Let 7251 <1742>, săptemvrie 29^{*)}

O carte la starostele de Putna, pe jaloba lui Anastase călugărul, ce s-au numit Alexandru vătavul, pentru giumătate de pogon de vie ce are pricină cu cuscii săi, feciorii popii Lupului, care acea pol pogon păn în trecutul an l-au stăpînit el, iar de an l-ar hi luat sinove popii Lupului și l-au vîndut fără nici o giudecată.

Deci, să ia sama și, de a fi așe, să-i dea acea giumătate pogon la stăpînirea lui, iar cumpărătorii să-și caute cu vînzătorii.

927

Let 7251 <1742>, săptemvrie 28^{*)}

S-au scris o carte la Dumitrașco, ispravnicul ținutului Putnii, pe jaloba lui Ilie biv vel pitar, zicînd că are niște țigani fugiți în Țara Munteniască, la mănăstire Uricheștii și pe aiure.

Să să agiungă cu ispravnicul din ceia parte și-n tot chipul să nevoiască, pe izvod ce va trimite pitarul Ilie acolo cu omul său, ca să triacă pe țigani de iasta parte.

928

172 v. Let 7251 <1742>, săptemvrie 28^{*)}

O carte legată la Dumitrașco biv vel agă, staroste de Putna, cum s-au giudecat Toader Turcul cu Cîrste arman ot Eși înainte dumisale Costache vel vornic, pentru o bute de 150 vedre ce-au dat Cîrste arman bani pe chizășie lui Toader Turcul unui Vasilache de la Focșeni. Și, neaducînd acel Vasilache vinul lui Cîrste armanu, ș-au

plinit Cîrste bute ce de vin de la Toader, fiind chizeș și lui Toader să aibă a-i plini starostele bute de la Vasilache.

929

Let 7251 <1742>, săptemvrie*) <28-30>

Carte dată lui Ioniță Meleghe căpitan și lui Ioniță sin Vîrlan și altor frați ai lor, să-și stăpîniască o parte de moșie di Cojoșna, a Oancei, ce-i cumpărătură și danie de la ficiorii Oancei di moșului lor, pe care au arătat și zăpis și ispisoc de la Vasilie vodă. Iar cine ari ave a răspunde, să margă la dregătoriul ținutului Lăpușnii.

930

Let 7251 <1742>, săptemvrie 30*)

O carte lui Costin Darie biv vel pitar, la Vasilache Măzărache visternic, pentru o moșie, anume Conojenii, la Lăpușna, ce au dat samă pitarul Costin c-au fost de baștină a lor, a Darieștilor ș-au fost dat danie Gligorașco Darie unii fete a lui Ion șetrariul și murind fata lui Ion șetrariul, copii moștenitori nu i-au rămas. Iar un frate a fetii lui Ion șetrarul, anume Vasilie, după moartea surori-sa, au vîndut moșie, fără știrea niamului Dărieștilor, unor oameni, anume Mălairău și r. Buruiană / și frăține-său și lui Vasilie Rusul.

Și să ia sama și, de a fi așe, să întoarcă pitarul Costin prețul ce or hi dat acei oameni pe moșie și să ia moșia la stăpînirea sa.

931

Let 7251 <1742>, săptemvrie 29*)

O carte la Scarlatache Costache biv vel clucer i la Iordache vel căpitan, ispravnicul ținutului Fălciului, să hotărască moșiile sulgeriului Adam ce are la acel ținut, anume Goeștii, Zabulicenii, ce sînt pe vale Bujorului și alte părți de pe aiurile, unde i s-or lămuri drepte moșiile sale.

932

Let 7251 <1742>, săptemvrie 30*)

O carte la Mihalache Sturzea biv vel clucer, ispravnicul ținutului Romanului, pe jaloba lui Ion Șeptilici, pentru a trie parte de sat de

Icușeni, ce are pe Siret, la Roman. Lucrînd oamenii de Săbăoani pe tot hotarul acela, avînd și stăpîinii lor, călugării de Săcul, moșie în Icușeni, să pun înpotrivă Săbăoanii și nu vor să de parte lui Șiptiliciu din dejmă ce i să vi<ne> pe a trie parte de acea moșie.

De a fi așe cum au jeluit, ce s-a adeveri parte lui din dijmă să-i pliniască¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Schit Doljești, pach. XV, doc. 3.

933

Let 7251 <1742>, săptemvrie 30^{*)}

Carte dată Lucăi paharnicul, sin lui Marco Moțoc, nepot lui Costantin Prebici, strănepot lui Prebici logofătul, să stăpîniască un bătrîn de moșie, din Oncani, a lui Prebici. Cari acești Oncani sînt pe valea Sohuluiului, la ținutul Covurluiului, ce s-au fost împresurat această parte de moșie în yînzarea unui Ilie Gabăr, niam lui Prebici, ce-au vîndut Dabijii banului și s-au dovidit c-au fost împresurînd moșie Lucăi păharnic fiii banului Dabijii, cum pre larg arată mărturie Negrii Apostol biv vel căpitan, carele au cercat pricina împresurării din poronca gospod. Și cum s-au dovedit, au dat mărturie Lucăi păharnicul și să aibă a-și stăpîni moșie după mărturie Negrii căpitanul¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Adam, pach. VI, doc. 60.

934

173 v. O carte de scutială s-au făcut pentru 12 oameni streini, cărămidari, care au vinit de la margine, să fie scutiți de bir și de toate angăriele, nimărui nimic să nu de, numai ei să poarte grijă de cărămidă, să aibă a da pe an cîte 10.000 de cărămidă de om.

935

Let 7251 <1742>, octomvrie 1^{*)}

O carte s-au dat lui Dumitru vameșul, pre carele s-au pus căpitan de țimi<ra>ți [sic] la Trotuș, ca să aibă întru toate a purta de grija țimirului și toți panțirii să aibă a asculta de dînsul, iar care <nu ar asculta>, i s-au dat voe să-i certe.

936

Let 7251 <1742>, săptemvrie 30^{*)}

O carte legată la Negre biv vel căpitan, pe jaloba Lucăi păhar-
nicului, să aibă a-i plini și scrisorile de la Velicico fiiul Dabijii banul,
de pe bătrînul din Oncani ce s-au dovedit că l-au fost înpresurat fără
cale în vînzarea lui Ilie Gabăr.

937

Let 7251 <1742>, săptemvrie 30^{*)}

Carte de hotărît la Ion Izmană, ispravnicul ținutului Hîrlăului i
Dorohoi și la Ioniță Zosim postelnic, să hotărască o moșie de supt
Cozanciu, anume Bozienii.

938

Let 7251 <1742>, săptemvrie 30^{*)}

O carte s-au scris la cămărașul de Ocnă, pentru 12 oameni
vinovați care s-au trimis la ocnă, să să pedepsască după vina lor.

Și altă carte de poroncă la tîrgoveții de Tîrgul Frumos și la
Roman, ca să aibă a da cară și boi și cîte 4 oameni de paza vinoveților,
pe unde s-ar tîmpla să mîe.

939

74 r. Let 7251 <1742>, săptemvrie 30^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui stolnicul Bogdan, ispravnicul sud
Tutovei, pe jaloba lui Gheorghie Gheuca, pentru părțile lui de moșie
ce au zis că are la Tutova, anume la siliște la Bulbuceni și la siliște
Răteșilor.

Să facă știre răzeșilor, ori să cumpere răzeșii, ori să-i dei voe lui
Gheorghie ca să vînză cui ar găsi, căci că lui acum îi sînt de vîndut.

940

Let 7251 <1742>, octomvrie 2^{*)}

O carte s-au scris la cămărașul de Ocnă, pentru Tănasă vornicel
de Pătroseni ce s-au trimis la paza ocni, neurmînd poroncii gospod,
de n-au scos oamenii toți la peceți, ci i-au făcut raileni și bejenari.

Și altă carte dată târgoveților de Eși, de Tîrgul Frumos, de Roman, de Bacău, să de cîte un car cu 2 boi și cîte 4 oameni, la mas, de pază.

941

Let 7251 <1742>, octomvrie 4^{*)}

O carte s-au scris la Vasile Maorii biv vel pitar, vornicul de Botoșeni, pe jaloaba lui Costandin Broștanul, ot Suceava, pentru 2 vecini a lui ce zisă că, cercetîndu-i, i-au aflat la sat la Mîndrești, ce este la ocolul Botoșenilor.

Să-i sorocească și, aducîndu-i față, să ia sama și de s-or dovedi că sînt drepti vecini a lui, netăgăduiți, să-i de în chizășie și să șadă acolo, în Mîndrești, făcîndu-i și mărturie și <a> ave răspuns. Iar de ar ave a răspunde, iarăși să-i de în chizășie cum or sta față, să le de zi ca să vie la Divan și de aici li s-a hotărî pricina.

942

174 v. Ianachi hatman i părcălab Sucevii.

Dat-am scrisoare noastră dumnealui Costandin Hristoverghi postelnic, pre care l-am socotit de s-au făcut căpitan la Horodiște și purtător de grije la toate poroncile mării sale lui vodă și a noastre, cele ce s-or tîmpla a fi.

Pentru aceia, vă dăm în știre și voî căpitanilor de acolo, să-i dați ascultare întru toate și nime să nu i să pue împotrivă. Iar carii n-ar fi supus ascultării lui să va aduce aici și să vor pedepsi.

Let 7251 <1742>, octomvrie 4

943

Let 7251 <1742>, octomvrie 3^{*)}

O carte s-au dat lui Ilie biv vel pitar, ca să-și strîngă țiganii ce-ar afla drepti ai săi, de pe moșii și părinții săi. Iar carii ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul ținutului ca să să giudece și să li de carte pe giudecată¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Doc. ist., pach. CLXXX, doc. 105; regest, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. XVI, p. 329.

944

Let 7251 <1742>, octomvrie 2^{*)}

O carte s-au dat lui Vasilie Isăcescul, ca să-și stăpîniască moșia Japca, ot Suceavă și oamenii ce-or șide pe moșie lui să asculte de el, să-i facă slujba pre obicei.

945

Let 7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

O carte s-au dat boiarilor, cămărașilor de Ocnă, după fermanul împărătesc, să fie volnici a popri sare munteniască de la Brăila în gios, să nu lase să triacă sare munteniască, precum și sare moldoviniască de la Brăila în sus nu trece, pe obiceiul vechi.

946

Let 7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

Altă carte, la Scărlat părcălabul de Galați, tij pentru sare, ca să nu lase să triacă nicidecum sare munteniască pe apă de la Brăila în gios, precum nici sare din Moldova de la Brăila în sus nu trece.

947

75 r. Let 7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

O carte la cămărașul de Ocnă, ca să sloboadă pe Istrate vornicel de Pătroseni de la paza ocni, că s-au ertat.

948

Let 7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

O carte dată de un armășel, să aducă pe Ursul căpitan de Tabără și pe Ilie vornicel de Scoposeni, pentru niște cai, epi de furat ce-au cumpărat de la Toader Chifanii țigan tălhar ce-au dat samă c-au vîndut lor, ca să de samă.

949

Let 7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

O carte, tij dată de un armaș, să aducă în butuci pe feciorii lui Saviț giudele, ce-au dat samă Toader Chifanii țigan tălhar că este [sic] soții cu dînsul.

950

7251 <1742>, octomvrie 4^{*)}

O carte de volnicie, cu-n copil din casă, să aducă pă Vasile Baltigă i un Ion Rob<u> ot Spătărești, pentru pricina unor tătari, de 240 de oi.

951

7251 <1742>, octomvrie 4^{*)}

O carte de volnicie, cu-n slujitor, să aducă pă Gheorghie Rotar i pă Nichita Rotar, de la Răzîna, iar pentru pricina acestor tătari.

952

7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

Doo cărți de volnicie, lui Pătrașco Catargiu, să-și strîngă țigani ce-au dat seamă că are împrăștiți, iar de ar avea cineva a răspunde, să meargă la dregătoriul ținutului, să ia seama.

953

175 v. Let 7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

O carte s-au scris la Scărlat părcălabul de Gălați, pentru 5 buți de vin, mari, a dumisale voevozi Rusca, cari le aduce din Țarigrad și le duce în Țara Leșască.

Poroncim să nu să supere nici cu vama cea mare, nici cu altă angării nici cu un fel, să margă cu pace.

954

Let 7251 <1742>, octomvrie 5^{*)}

O carte s-au dat călugărilor ot mănăstire Moldovița, ca să-și stăpîniască niște moșii de pe Cogîlnic, de la Ruptură și pînă la Fîntîna Tătarilor, care sînt la ținutul Lăpușnii.

955

<1742,> octomvrie 6^{*)}

O carte tij lor, ca să-și strîngă țigani ce au împrăstieți, după cum scriu și alte cărți de mai înapoi.

956

<1742,> octomvrie 8^{*)}

O carte de soroc s-au scris la toți sătenii carii să fac moșinași în sat în Otești, carii sînt la ținutul Putnii și li s-au pus și soroc la Sfetii Dimitrie, să să afle aici cu toate scrisorile lor, ca să ste față cu dumnealui vel logofătul, căci au spus că-i împresoară moșie. Iar care nu s-a afla pe soroc, să va aduce cu om gospod.

957

<1742,> octomvrie 8^{*)}

O carte s-au scris la dumnealui Ștefan Ruset păharnic, ispravnic sud Vaslui, ca să socotiască din mazili care a fi mai de ispravă și să hotărască o moșie a dumisale Radul Răcoviță vel spatar, ce-au zis că are acolo la Vaslui, anume Popșorii și precum or hotărî, să de și mărturie.

958

76 r. Let 7251 <1742>, octomvrie 9^{*)}

O carte s-au scris la Manolache Costache biv vel spatar i Costandinache vel căpitan de Tecuci, pe jaloba dumisale lui Pătrașco Catargiul pitar, să-i hotărască niște părți de moșie de cumpărătură, de la Rădăcinești, ot Tecuci.

959

Let 7251 <1742>, octomvrie 9^{*)}

O carte s-au scris la Manolache Costache biv vel spatar i Costandinache vel căpitan ot Tecuci, pe jaloba lui Pătrașco Catargiul pitar, pentru o moșie ce i-au vîndut Gheorghie Crucerescul și cu fiiul său Cîrste și pe urmă s-au aflat vîndută rău și i-au luat moșie.

Pentru aceia, să-l giudece cu Crucereștii, ori să-i de moșie pentru moșie, ori banii să-i pliniască.

960

Io Costandin Neculai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domnii mele cinstit și credincios boiariului domnii mele, dumnealui Costache Razul vel vornic și pre cine va pune dumnealui la târg la Bîrlad și la acele ținuturi în partea de gios, ce sînt în parte dregătoriei dumisale, să fie volnic cu carte domnii mele a îmbla și a cerca pentru morți de om și pentru șugubini ce s-ar face cu fâmei și cu fete și pentru altele, pentru toate ce este vinitul dumisale, din toate să aibă a lua pe obicei, după hotărîre testemantului: 22 de lei de la omul ce va îmbla cu fată mare și 2 ughi ciobotile și 12 lei de la omul ce va îmbla cu muiere și 2 ughi ciobote; 2 potronici de cufa de holercă și 2 ocă holercă; 2 potronici, 2 ocă pește de carul cu pește.

176 v. Așijdire, de carul de sare ce va vini în târg / să vînză, să ia un drob de sare și doi bani de toată dughiana și de toată bute de vin ce s-a vinde în târg să ia cîte o vadră de vin de bute și dintr-alte alișverișuri a târgului, din toate să aibă a lua pe obiceiul vechi.

Și pentru tãlhari încă să aibă a cerca și, prinzîndu-i, să ia ce va găsi la dînșii și pe tãlhari să-i trimită aici, la Eși.

Și la aceste vinituri alții din dregătorii ținuturilor să nu să amestice și nime să nu ste înpotriva cărții domnii meli.

Let 7251 <1742>, octomvrie 1

961

<1742,> octomvrie 9^{*)}

O carte s-au dat lui Aftănasă șerbighiu, pe fcare l-am pus căpitan la Greceni, ca să aibă a-și păzi dregătoria sa, atîta pentru giudecăți, cît și pentru toată apărare și sprijiniala și dreptate lăcuitorilor, pentru toate să poarte de grijă, pe obicei. Iar angării nimică mai mult să nu supere pe nime, preț de un ban, afară din cele ce or fi rînduite de la Visterie. Și pentru tãlhari să poarte de grijă ca să-i prinză și, globindu-i, să-i trimită aici.

962

<1742,> octomvrie 9^{*)}

Altă carte s-au dat lui Ene, pre care l-au făcut căpitan la Scîntee, ca să aibă a păzi căpitănia sa, după obicei, iar de la lăcuitori nimică să n-aibă a lua, din vreme că hacul lui să dă de la Visterie.

963

Let 7251 <1742>, octomvrie 4^{*)}

O carte s-au scris la carii sînteți rînduiți să strîngeți ușorul la parte de la Ora olu, vă facem știre pentru o moșie, anume Pogoneștii, / a dumisale al vornicului Iordache Cantacuzino pe care au arat tătarii.

Pentru care, iată că vă poroncim, de acea dijmă, să o scrieți diosăbi și cu zapcilîcul vostru să o ducă tătarii la Chișinău, după obicei și de acolo să ne faceți știre cîta este, că am dăruit-o dumisale vornicului.

Aceasta scriem.

964

Let 7251 <1742>, octomvrie 11^{*)}

Carte pe jaloba lui Izmană^{*)}.

O carte scrise la Radul vel spatar, pe jaloba lui Ion Izmană căpitan de Dorohoi, cum s-au jeluit pentru Antiohie de la Bacău, că, mergînd el cu carte gospod de volnicie pe numele banului Aristarho să-i strîngă țigani, au mers și au luat pe Ivan țiganul, cu țiganca lui Anița, țigani lui Izmană, fără știre lui, de i-au dus la Bacău, cu pricină că sînt ai lui.

Ce, trimițînd acum Izmană omul său acolo, să aducă fațe pe Antiohie, să ia sama și, fiind țigani lui Izmană, să-i de pe mîna omului său, să-i ducă la Izmană, iară avînd a răspunde, să-i pue soroc, să vie la Divan, să ste fațe.

965

Let 7251 <1742>, octomvrie 10^{*)}

O carte la dumnealui sârdarul, pe jaloba lui Ioniță Meleghe căpitan și altor frați a lui, pentru o parte de moșie din Cojușna, ot Lăpușna, parte Oancii, să-i facă giudecată cu alți razeși, pe scrisorili lor și cum s-a căde cu dreptate să giudece și să de și mărturie.

966

<1742,> octomvrie 11^{*)}

O carte la Iordache vel căpitanul de Codru, pentru mîrzacii ce-au făcut pricina asupra lui Gheorghie căpitanul.

Iată că, neputînd tu a merge, fiind rînduit pentru gătire conacilor mării sale pașii, am trimis pe dumnealui Costandin Encule biv vel ușer, ca să margă la dumnealui ela agasi, pentru pricina aceasta și pentru altile toate ce-ar ave oamenii de cătră tătari. Și am scris o carte și
177 v. la vornicei și la lăcuiorii de Codru, ca să margă la / dumnealui ela agasi. Care carte să li o citiți, ca să o înțâliagă și să-i porniți să margă la acolo la dumnealui ela agasi, să spui, să să isprăvască.

Aceasta.

967

<1742,> octomvrie 11^{*)}

Altă carte, la vornicei și la toți sătenii de pin satele de la Codrul Chigheciului, pentru pricina ce-au făcut mîrzacii cu Gheorghie ce-au fost căpitan.

Iată, viind bumbașir de la mările sa hanul, ca să să caute pricina aceasta la dumnealui ela agasi, domnie me am rînduit ca să margă acolo dumnealui Costandin Enculi biv vel ușer, să ste la divan, la dumnealui ela agasi, cu acei mărzaci.

Pentru care, viindu-vă carte gospod, să vă sculați și voi cu toții, să mergeți acolo împreună cu dumnealui și cele ce viți ști și cum au fost pricina viți arăta. Așjidire și pentru alte strîmbătăți și asuprelî ce veți fi avînd și voi despre tătari, iarăși toate să le arătați acolo și toate s-or căuta și s-or îndrepta. Așjidire și pentru toate pagubele voastre ci-ți ave, toate să le arătați acolo, să să caute dreptate voastră pentru toate strînbătățile.

968

<1742,> octomvrie 9^{*)}

O carte s-au dat unui om gospod, unui aprod, să margă pe la oamenii ce șăd pe moșia mănăstirii Bărboiul, anume Ciorteștii și Nogorăștii și Coropcenii, care moșii sînt la Vaslui și să le stei zapciu asupra acelor oameni ce trăesc pe acele moșii a mănăstirii, pentru niște lemn ce este tăet pentru triaba mănăstirii și pentru slujba lor s-au lăsat ca să aducă acel lemn și nu l-au mai adus.

Pentru aceasta, cu știre ispravnicului de ținut să-i zapciiască și să aducă lemnul, ori să facă slujbă la mănăstire după cum s-au hotărît, că care nu s-a supune poroncii s-or pedepsi¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 257.

78 r. <1742,> octomvrie 10^{*)}

O carte s-au dat, di volnicii, lui Irofeti egumenul și a tot săbor di la mănăstire Putna, ca să-și stăpîniască moșie Frumoasa cu tot hotarul ei, după cum au arătat scrisori, care este în olatul Grecenilor și să-și ia vinitul moșiii pe obicei. Iar cine ar ave a răspunde, să margă la ispravnicul ținutului, să ste față cu scrisori ce ar ave <și>, precum s-ar căde, cu carte de giudecată să le hotărască, scriind la protocol.

<1742,> octomvrie 10^{*)}

1 carte legată s-au scris la Aftănasă șerbegiu, vel căpitan di Greceni și la Negre Apostol biv vel căpitan, pe jaloba călugărilor di Putna, pântru o judicată ce-au avut cu Necula grecul, la Vrus ce-au fost căpitan la Greceni și la vel căpitanul de Codru și acmu iar și cu mare jalobă au jiluit călugării că, cu ace giudecată, mare strîmbătate au avut.

Ce, să mai e sama și aceștie cu amăruntul, atîta cu Necula grecul, atît și cu niște oameni a lui Vasile Sturzăi stolnic ce șed acolo, pe moșie sa Crăhana și le-au poprit cîțava dijmă di pe moșie mănăstirii. Și, precum să va dovedi și pentru una și pentru alta, cu carte di giudecată să le hotărască, iar care nu s-ar ține de giudecată, să le dea soroc, să vii față la Divan, cu carte de judicată.

Let 7251 <1742>, octomvrie 12^{*)}

1 carte s-au scris la dumnalor boerii ce sînt ispravnici pe la ținuturi, pe jaloba lui Miron Gafencu biv ftori stolnic, pentru vecinii ce v. au zîs / c-au avut la moșiile sale, anume satul Grasna ot Suceava și la satu <I>lișău ot Dorohoi și la satul Bănila ot ținutul Cernăuților și s-ar fi strămutat cîțiva di vecinii săi pre la alte sate, dispre carii n-are nici o slujbă. Și cerînd la domnie me dreptate pentru acii vecini, ca să cunoască di la dînșii ceva vinit, iată că poroncim, ori la cari ținut ar afla di acii vecini ai săi și înștiințîndu-vă Gafencu, să-i chemați față și să-i împliniți di la dînșii de tot vecinul cîte doi lei pentru slujba ce sînt obicinuiți a-i face.

Iar care ar ave a răspundi, să-i luați sama cu amăruntul, cu bună dreptate și precum să va alege, cu carte di giudecată să le hotărîți, scriindu-le la protocol. Iar cu cari nu s-or pute hotărî acolo, să le dați soroc, să vii la Divan, să ste față, cu carte di giudecată¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 257.

972

Let 7251 <1742>, săptemvrie 23^{*)}

O carte s-au scris la vel căpitanul de Covurlui i la Negre Apostol biv vel căpitan, pe jaloba călugărilor ot Putna, pentru o moșie, Șărpenii, care este la Covurlui, să strîngă răzeșii și să o hotărască pe scrisori ce or arăta și o parte și altă, pe cum s-a căde cu dreptate și să de carte pe hotărîre.

973

Let 7251 <1742>, octomvrie 15^{*)}

S-au dat carte lui Ahmet aga, pre carile s-au făcut beșliagă la Lăpușna, ca să-și păzască dregătorie sa cu tărie, după cum s-au scris și alte cărți mai înapoi de dregătorie beșlegilor, iar fără bani nimic să nu ia de la lăcuitori.

974

<1742,> octomvrie 15^{*)}

179 r. O carte s-au scris la ispravnicul Putnei, pe jaloba lui Hristodor din Țara Româniască, ce-au jeluit că are datorie la un Stanco vornicel / ot Soveja 666 de lei.

Pentru care să ia sama și, cum a fi cu cale, să-i giudece și să-i pliniască.

975

<1742,> octomvrie 15^{*)}

O carte s-au scris la Ilieș vel căpitanul de Soroca, pentru o datorie a lui Năstasă din Țara Româniască ce are la un Arghirie ci-i în ceie parte și la un Stănică ci-i în iasta parte.

Să-i cheme, să-i ia sama pe carte de giudecată ce are de la boiarii din Țara Româniască, iar neviind la giudecată, să-i popriască toate oile în sama lui, pînă or vini să ste față la giudecată și să facă știre la cît a rămîne.

976

<1742,> octomvrie 15^{*)}

O carte s-au scris la Costandinache vel căpitanul de Tecuci, ca să rădice toate podurile de pe Sîret, să lasă numai unul care s-a socoti la loc mai trebuitor.

977

<1742,> octomvrie 16^{*)}

O carte la căpitanii de pre la meziluri, să de cîte 8 cai, 2 surugii la dumnealui stolnicul Hristoscul ce merge cu mările sa pașa la Hotin și să mai de 2 cai la un lipcan ce merge tij cu dumnealui.

978

<1742,> octomvrie 16^{*)}

O carte la căpitanii de mezil, să de cîte 1 cal la un lipcan ce merge la Hotin.

979

<1742,> octomvrie 19^{*)}

O carte la căpitanii de mezil, să de cîte 2 de olac la un ciohodar ce merge la Hotin.

980

<1742,> octomvrie 20^{*)}

O carte la căpitanii de mezil, să de cîte 1 cal de olac la cest lipcan ce merge la Hotin.

981

9 v. <1742,> octomvrie 31

Carte pentru obiceiul ce are vel logofătul, de hotar^{*)}

Carte la Gheorghică ispravnicul de ținutul Cernăuților, să pliniască lui vel logofăt obiceiul ce are de hotară i de buore, de la cei ce-și hotărăsc moșiile, pe obicei.

982

<1742,> octomvrie 31^{*)}

Carte de volnicie pivnicerului, să-și ia obiceiul din viile neguțitorilor de la Odobești, pe obicei.

983

<1742,> octomvrie 31^{*)}

Carte la starostele de Putna, tij pentru obiceiul pivnicerului, să-i pliniască câte 2 potronici de pogon.

984

Noiemvrie 1, 7251 <1742>^{*)}

Dat-am carte domnii mele lui Andrei, feciorul Sandului Albotă ce-au fost clucer, să fii volnic a-și stăpîni a sale drepte moșii ce dede samă că are la ținutul Sorocii, doî sate întregi ce zisă că sînt pe Căinari, anume Alboteni și Pătrășcani și alte doî sate, iarăși întregi, ce zisă că sînt pe Cobolta, anume Greceni și Ohîrțeni, care dede samă ce-i sînt de pe părinți și moșii lui și are și dresă.

Deci, după dresă ce va fi avînd, să aibă a-și lua și venitul moșiilor, dijma pe obicei din țarini cu pîni, din grădini cu legume, din prisăci cu stupi, din fînaț și dintr-alte venituri. Și oamenii ce s-or afla trăitori pe moșiile lui să aibă a-i face slujbă după hotărîrea ce s-au făcut de la domnie me și nime să nu să cuteză a să pune împotriva cărții domnii mele. Iar cine ar ave a răspunde, să margă la giudecată în ținutul lui vel căpitan de Soroca, să răspunză cu scrisori ce va ave.

180 r. Și poroncim domnie me lui vel căpitan de Soroca, viind acolo la giudecată, să le ei sama și, cum s-a căde cu dreptate, să le hotărăști giudecata cu carte de giudecată la mîna cui s-a căde. Așjidire și de s-or pune vr-unii împotrivă și n-or vre să-i <de> nici venitul moșiii, nici să vie la giudecată, să trimiți / să-i aduci de față și, luîndu-le sama, de va rămîne feciorul lui Albotă stăpîn moșiilor acelora, să-i plinești venitul ce s-a căde deplin.

Aceasta¹.

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 261-262.

7251 <1742>, octomvrie 19^{*)}

O carte dată slugii noastre, cestui..., să fie volnic cu carte domnii mele a merge la oamenii ce sînt șezători pe moșiile mănăstirii Barnovschii și la alți oameni care au avut bucate pe moșie mănăstirii, la care au mers omul egumenului cu carte noastră și nu ș-au dat dijma.

Drept acee, după izvod ce-i va da egumenul, să aibă voe a-i apuca, ca să împliniască toată dijma obicinuită, iar avînd cineva a răspunde, să-i ducă înainte ispravnicului de ținut și cu ce vor fi drepti datori să împliniască de la dînșii. Așjidire și pentru bani ce are datorie egumenul la unii și alții, încă să-i ducă înainte ispravnicului, să le e sama și, fiind datorii drepte, să împliniască și nime să nu ste înpotriva cărții domnii mele¹.

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 258-259.

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domnii mele, pentru acest jidov strein, din Țara Leșască, anume David, carele fiind bun meșter argintar și poftind domnie me a veni și a să afla la orașul acesta orcîți de mulți oameni meșteri cu bun meșterșug, am dat domnie me această carte la mîna lui, ca să aibă pace de bir, să trăiască nesupărat, lucrînd meșterșugul lui, despre nime nici un fel de supărare să n-aibă.

Aceasta facem știre.

7251 <1742>, noiembrie 1

O carte lui Ion, nepot lui Minticiu, la starostele de Cernăuși i la vel v. căpitanul ot Coțmani, să-l giudece cu Toma protopopul și cu / nepoții lui, pentru o parte de moșie din Berbești și din Botășenița.

Let 7251 <1742>, noiembrie 13

O carte la dumnealui Nicolae Jota vel stolnic și la ispravnicul Fălciului, să giudece pe Antiohi Strătilă cu unchiu-său, Tănasă

Strătilă, pentru pricina iazului și a morii ce au făcut Antiohi în apa Elanului, pe moșie ce are împreună cu unchiu-său și unchiu-său nu va să-și dea parte lui la cheltuială.

7251 <1742>, noiembrie 12¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Doc. ist., pach. DLXIV, doc. 156.

989

O carte dumnealui vel stolnicului, la Nicolae Hrisoverghi șetrar și la ispravnicul Tecuiului, să-i hotărască niște moșii ce are la acel ținut, anume Scipoteștii, Huiupeștii și Ionășeștii, ce sînt la malul Siretului și cu vad de pod.

Let 7251 <1742>, noiembrie 15

990

O carte lui Ilie Costache biv vel armaș, la ispravnicul Fălciului și la Negre biv vel căpitan, să-i hotărască satul său Lățăștii.

Let 7251 <1742>, noiembrie 19

991

O carte lui Miron Dima, la ispravnicul ținutului Putnei și la Stamatini Adam clucer, pentru niște oameni, anume feciorii lui Ilie și cu alte neamuri a lor ce să fac rudă cu Miron Dima și vor să stăpîniască împreună cu dînsul în părțile ce are cumpăratură de tată-său Dima și de baștină în sat în Cîmpuri. Ș-au mai avut giudecată din poronca gospod, în domnie întâi, cu tatăl acelor oameni, la dumnealui Costache vel vornic și s-au dat rămași, dovedindu-să că nu-s neam cu Dima și ei iar dau supărare și nu vor să-și dea dijma și încă și pe alții dijmuesc de pe acele părți.

Deci, de s-or fi acolisînd rău, să le dea și cîte o certare și ce s-a căde de plinit să-i și pliniască.

Let 7251 <1742>, noiembrie 17¹

¹ Alt regist publicat în A. Sava, *Documente putnene*, vol. I, Focșani, 1929, pp. 76-77.

31 r. Let 7251 <1742>, noiembrie 23^{*)}

O carte s-au scris la starostele de Putna i la Miron Dima i la Apostol Şendre, ca să hotărască giământate de bătrîn din Deleni, ce este la Putna, cu care au făcut schimb dumnealui vornicul Costache Razul cu Stavăr grecul şi cu Botez, pentru viele acestor 2 oameni ce au în sat la Rugineşti şi, hotărîndu-să satul Rugineştii, s-au vinit viele lor pe hliza dumisale vornicului şi pentru aceasta au făcut schimb cu dumnealui.

Let 7251 <1742>, noiembrie 26^{*)}

O carte legată s-au scris la starostile de Putna, pe jaloba unui Marco jidov din Bîrlad, ce-au jeliuit pe un Herşul jidov din Focşeni, din ceie parte, zicînd Marco din Bîrlad că, fiind el tovarăş cu alt Marco din Eşi şi ducînd horilcă în Ţara Româniască, au pus vichil pe Herşul jidov di acolo şi după tocmală ce-au avut, au mărş Marco de Bîrlad la Herşul, să le de banii şi alt [sic] bani i-au dat, iar patruzeci de galbeni i-au poprit Herşul, puind pricină că-i popreşte pentru Marco din Eşi şi s-au dovedit lucrul că acei patruzeci de galbeni i-au poprit Herşul rău, îmblînd cu mare vicleşug.

Ce, să caute să să agiungă cu ispravnicul marginii din ceie parte şi să pliniască banii di la Herşul jidovul şi toată chieltuiala lui Marco şi cum a rămîne să de şi mărturie.

7251 <1742>, noiembrie 28^{*)}

O carte la Dumitraşco Suciu biv vel agă, staroste de Putna i la Stamin clucer, pe jaloba ce-au dat Ioniţă Cuze postelnic, pe Şendre biv vel sluger şi pe alţi răzeşi de acolo, pentru pod îmblător ce l-au pus pe o moşie a sa, anume Păţăştii şi, îndreptîndu-să drumul pe acolo, îi fac drumetii pagubă la fînaţă şi la altele. Şi s-au dat poruncă la boerii de v. mai sus numiţi, ca să de poruncă / acelor cu podul, sau să de ce este venitul locului stăpînului moşiii, său să-şi mute podul de acolo.

995

<1742,> noiembrie 29^{*)}

O carte dată păharnicului Ștefan Ruset, de om gospod, să miargă la băeși, să ste zapciu, să-i porniască niște șindilă, 47.700, ce-au rămas dintr-o sută mii ce s-au apucat cu zapis c-or aduce pînă la Ispas. Însă cu știre ispravnicului ținutului să pliniască.

996

<1742,> noiembrie 30^{*)}

O carte dată dumisale vornicului Costandin Ruset, să fie volnic a opri tot finul cît ar afla pe moșie dumisale Drăcșanul și să întoarcă banii ce-au dat ii și să e finul, pentru c-au întrat de-au cosit fără știre și fără tocmala dumisale, trebuindu-i dumisale iarba. Iar cine ar ave a răspunde, să vie să ste față la Divan.

997

Let 7251 <1742>, noiembrie 30^{*)}

O carte s-au scris la Ilieș vel căpitanul de Soroca, pentru podul ce-au pus în vadul dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, ce are acolo, la Soroca, pe o moșie a dumisale, anume Budele.

Ce, să caute, ori să-și rădice podul din vad, ori să-și ia banii pe pod¹.

¹ Menționat și în DRA-II, p. 265, nota 3.

998

<1742,> noiembrie 30^{*)}

Altă carte s-au scris, tij la Ilieș vel căpitanul de Soroca, pentru oamenii ce șăd pe moșia dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, ce are acolo, la Soroca, anume Budile, moldoveni și jidovi și nu să supun ca să-i facă slujba obicinuită.

Ce, să caute să-i cheme față, să e sama și pe care nu vor să-i slujască, să-i pedepsască, ca să-i supue să-i facă slujba, să nu mai jeluiască¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 264.

[II]

35 r. CONDICA DE GIUDECĂȚILE DIVANULUI, DIN ANUL
DINTÎI A MĂRII SALE DOMNULUI COSTANDIN NECOLAE
VOIEVOD, ÎNCEPÎNDU-SĂ DE LA LUNA LUI SĂPTEMVRIE
7250, PÎNĂ LA SFÎRȘITUL LUI DECHEMVRIE VELET 7251.



CONDICA PE ANUL AL DOILEA A DOMNII MĂRII SALE
DOMNULUI STĂPÎNULUI NOSTRU, COSTANDIN NECULAI
VOIEVOD, LET 7251 <1743>, GHENARIE 1.

Giudecățile boerilor divanului

999

Facem știre cu această carte de giudecată că, înainte Divanului mării sale domnului, stăpînului nostru, Ion Costantin Neculai voievoda, fiind și noi de față, au venit călugării de la mănăstirea Sucevița ș-au cerșut un sat, anume Șerbăneștii, ce este pe apa Sîretului, la ținutul Sucevii, de la Ion Cracalii, sin Pătrașcan Stîrce și de la frații săi, Stîrceștii, zîcînd călugării că această moșie este a mănăstirii, cu uric de la Ștefan vodă cel Bun și de la... și stăpînesc acum Stîrceștii cu împresurare și nedreptate. Iar Ion Cracalii cu frații lui, Stîrceștii, au dat samă că acest sat întreg, Șerbăneștii, este drept a lor, dovedit cu ispisoace domnești, de la Aron vodă și de la Irimii vodă și de la Moisăi vodă și de la Vasilie vodă și de la Istratie Dabije vodă și dintr-alte scrisori mai noi, cum că satul mai sus numit au fost tot în stăpînirea moșilor și părinților lor.

Pentru care, întrebînd mărie sa vodă pe călugării de au și ei vro dovadă de stăpînire și ei singuri au mărturisit că despre călugării de Sucevița acel sat nu s-au stăpînit de vro 100 mai bine de ani.

Pentru aceasta, mărie sa vodă așa cu hotărît giudecata și cu pravele și cu toată dreptate, scriind pravila, la carte întăi a lui Armenopol, la titlul al treile, că cine va fi / lăcuatori în pămîntul său ca să-și cerce giudecata pînă în 10 ani, iar cei ce s-au înstreinat pînă în 20 ani, iar cei ce s-au robit pînă în triizăci de ani, iar giudecata și pravila împărătiască și bisăricească arată că și pînă la 40 ani. Și din vreme că călugării de Sucevița într-o 100 de ani și mai bine acel sat nu l-au stăpînit și dovada fiind că satul l-au stăpînit tot Stîrceștii, să fii rămași călugării de Sucevița și niciodată să n-aibă a mai cere satul acesta, că n-au triabă, iar Stîrceștii, după îndreptare lor ce arată mai sus, să-și stăpîniască satul cu pace.

Și, după hotărîre giudecății, am dat și de la noi această carte de giudecată la mîna Stîrceștilor, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7251 <1743>, ghenarie 13

186 v. Let 7251 <1743>, ghenarie 28^{*)}

Facem știre cu această carte de giudecată că, înainte mării sale domnului, stăpînului nostru, Costandin Nicolae voievoda, fiind și noi de față, au venit iermonah Gherman și cu tot săborul de la mănăstirea Moldovița și au jeluit că au urice pe un loc din sus de Bae, Posada, arătînd trei ispisoaace: unul de la Ilieș vodă, fiul lui Alexandru vodă Bătrînul, din văleat 6900, scriind că au dat Posada mănăstirii și 12 giumătăți de vin să ia pe an din dijmă, pentru că au luat de la mănăstire satul Todereștii; al doile ispisoc, de la Alexandru vodă cel Tînăr, din văleat 6940, scriind c-au întărit mănăstirii, iar pe Posadă; al treile ispisoc, iar de la acest Alexandru vodă, din văleat..., scriind că un Oane Pîntece au dat mănăstirii o Posadă, lîngă Moldova, dar nici într-un ispisoc nu scrie pentru acele Posăzi că sînt moșii sau sîliști, ce numai Posăzi. Care de atuncea și pînă acum trecînd trei sute de ani și întăritură de la alți domni n-au mai arătat, nici dovadă de stăpînire și acum, de doi ani încoace, cercînd ei și ispitindu-să a stăpîni cu acele ispisoaace vechi, au fost dus ei acolo și hotarnic pe Solomon Botezu șetrariul și Solomon Botezu, neluînd sama bine acelor ispisoaace și fără de nici un semn de dovadă, au fost hotărît pe gurile călugărilor de Moldovița, cu împresurare atît în hotarul tîrgului Băii, cît și-a altor mănăstiri ce să megieșesc pinpregiur. Din care loc a tîrgului este o bucată de loc dată miluire de mărie sa Mihai vodă răpăosatului Ion Sturzea vornicul, care acum o stăpînește cinstit fratele nostru, dumnealui

187 r. Sandul Sturzea vel logofăt, precum și / dumnealui au arătat cătră mărie sa vodă de danie aceasta, c-au stăpînit-o părintele dumisale și dumnealui. Care lucru nesuferind dumnealui vel logofătul și tîrgoveții de Bae și călugării aceia ce li se împresura hotărele, au venit la Divan, cerșind dreptate și mai vîrtos tîrgoveții de Bae au dat samă precum că ei nu știu, nici din părinții lor n-au auzit de acest nume Posada, ca să aibă mănăstirea Moldovița în hotarul tîrgului Băii, sau să fie stăpînit-o vreodată.

Și din vreme că călugării de Moldovița, de trei sute de ani încoace, alt ispisoc mai nou n-au avut de întăritură, nici marturi sau altă dovadă cum să fie stăpînit n-au arătat, s-au hotărît giudecata lor, ori să dovediască călugării de Moldovița, cu marturi, că este acea posadă în hotarul tîrgului Băii și cum c-au stăpînit mănăstirea; ori, neavînd ei marturi de dovadă, să giure tîrgoveții de Bae, cei mai bătrîni, precum că nici ei, nici părinții lor nu știu, nici au auzit ca să aibă mănăstirea acea Posadă în hotarul tîrgului, nice de numele aceștii

Posadă au auzit, nici știu ei locul acela unde este să să numască Posada, nici călugării vreodată să fie mai stăpînit.

Și din vreme că călugării de Moldoviță dovadă de stăpînire n-au avut, cum arată mai sus și tîrgoveții de Bae priimind giurămîntul, s-au orînduit la svinție sa părintele mitropolitul ș-au rădicat cu sufletele lor, priimind și blăstămul svinții sale pe toate ponturile ce s-au orînduit a giura. Și, încredințîndu-să într-acesta chip și de la Divan, s-au dat pe călugării de Moldoviță rămași, cum că s-au dovedit că într-atîtea ani trecuți acele posăzi n-au mai stăpînit. Și, după hotărîrea giudecății, s-au dat și de la noi cîte o carte asemenea, precum tîrgoveților, așe și dumnealui vel logofătului¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCCLV, doc. 19, cu o copie *ibidem*, doc. 69. Al doilea exemplar, original, la Arh. St. Iași, Documente, pach. 412, doc. 129, cu data 25 ianuarie 1743.

1001

37 v. Let 7251 <1743>, ghenarie 8^{*)}

Au avut giudecată vameșii de otace cu vameșii de Roman, cei de anul trecut, cerînd vameșii de Roman la vameșii de otace vama de pe cîțiva boi de negoț ce s-au cumpărat la Roman și la Botoșeni ș-au trecut în raie și de pe cîteva cufe de horilcă și de celaltă marfă ce s-au descărcat la tîrg la Roman și la Botoșeni și s-au aflat vămuite la Movilău și pe aiure, pe unde au intrat la margine. Așijdere, vameșii de otace au cerut la vameșii de Roman vama pe o samă de boi ce s-au cumpărat la Roman și vrînd a trece la raie, au apucat vama vameșii de Roman.

Pentru care, luîndu-le sama dumnealui Aristarho biv vel ban, s-au dovedit că vameșii de otace au vămuit cu cale, de vreme că ei au cumpărat cu vama boilor celor de negoț din toată țara, ori pe unde ar trece, după cum au arătat și izvod pe ponturi iscălit de dumnealor boerii. Iar pentru horilcă și altă marfă, afară de marfa ce vine la Iași și din neguțitorii cazaclii, este obicei, la care tîrguri în țară ar merge horilcă sau altă marfă ca să să descarce, unde intră la margine, acolo să vămuește. Iar vameșii de Roman, de au vămuit nescai boi de negoț, s-au hotărît să întoarcă vameșilor de otace, c-au vămuit fără cale.

1002

3 r. Let 7251 <1743>, februarie 4^{*)}

Au avut giudecată, din poronca gospod, Costandin grecul cu Maria greaca și cu Duca.

Au avut Costandin grecul la Maria greaca 674 lei, cu 2 zapise, unul octomvrie 10, altul octomvrie 20.

Maria griaca n-au tăgăduit că nu-i datoare, numai ea încă au cerut marfa ce-au cumpărat cu acei bani la Țarigrad și au dat-o zălog la Costandin, iar Costandin au dat samă c-au dat-o la Duca, să o ascunză de vamă.

Duca au dat samă că pe marfa ce-au luat de la Costandin i-au dat izvod cu pecetea lui și, sosind cu marfa la Moldova, i-au dat-o toată pe mîna lui Costandin, iar Costandin au dat samă că i-au mai dat 16 bucăți beldare cu 4 ghermesuturi și acele nu le-au scris la izvod. Iar Duca au dat samă că 16 bucăți au luat din mîna fămeii, pentru banii ce au avut datorie la fămee și sînt scrise anume și la zapisul ce au luat de la fămee pe acea dătorie, iar de la Costandin nemică mai mult din marfa pe care au dat izvod n-au luat de la Costandin.

Așijdirea, fămeia au dat samă că acele 16 bucăți ce au dat Ducăi este osăbită marfă a ei, afară din marfa ce au luat de la Costandin.

Hotărîre:

188 v. Să giure Duca, că, afară din marfa ce-au dat izvod lui Costandin, n-au luat altă nemică de la dînsul și cum că acele 16 bucăți ce au luat de la mîna fămeii li-au luat mai înainte, pînă a nu lua marfa de la Costandin și să giure și fămeia că acele 16 bucăți au fost a ei, / osăbită marfă, iar nu din marfa ce au dat la Costandin și, giurînd ei, să socotiască neguțitorii Panaite și Andrieș prețul acelor 16 bucăți beldari cu 4 ghermesuturi ce lipsăsc, pe socotiala a doî beldari ce sînt la mîna lui Costandin și a ghermesuturilor ce s-au vîndut cu mîna lui Costandin și a fămeii aice la Iași și cu prețul lor să le priimască Costandin asupra sa și, cu ce va mai rămîne fămeia datoare, să plătiască și să-și ia din mîna lui Costandin marfa ce-au mai rămas nevîndută.

1003

7251 <1743>, februarie 7^{*)}

Au eșit la Divan călugării de la mănăstirea Moldovița, cu călugării de la mănăstirea Solca.

Au cerut călugării de la Moldovița ezărul Luceul, ce este pe Prut, la Fălciu, de la călugării de la Solca, cu 2 urice de la Ștefan vodă, unul let 6955, altul velet 6981 și cu alt uric de la Petră vodă, din let..., în care scriu ezărul Bliștatul cu alte ale sale gîrle. Iar călugării de la Solca au arătat uric de la Ștefan vodă Tomșa și întăritură de la Miron

Barnovschii vodă și de la Ilieș Alexandru vodă și de la Antiohie vodă și de la a doao domnie a domniii sale lui Mihai vodă.

Hotărîrea gospod:

9 r. De vremi că călugării de Moldovița, afară din acele / urice vechi, nice dovadă de stăpînire de 120 ani n-au arătat, cum și singuri ei au mărturisit că n-au stăpînit, s-au dat rămași, să dea pace ezărului Luceul, să-l stăpîniască solcanii, după cum și pîn acmu. Și pe un călugăr Isaiia, de la Moldovița, ce-au fost vînat cu năvoade ezărul Luciul și s-au fost întins a vîna și bălțile lui Gavril Lambrino vtori paharnic și a mănăstirii Agapiuei, ce sînt de hotarul satului mănăstirii Agapiei, Vicolenii, s-au dat platnic, ca, cîți bani s-a dovedi că au luat pe pești, să întoarcă¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. XLVII, doc. 173; menționat și de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, p. 53.

1004

Let 7251 <1743>, februarie 11*)

Carte pe giudecată s-au dat lui Dumitrachi Hudici, de pîră ce-au avut la Divan cu Nicolai Feștilă postelnic, pentru o țigancă a lui Dumitrachi, anume Sofiica, pe care o ține un țigan a lui Neculai Feștilă, anume Dragomir. Și, netrăindu-le copiii acestor țigani și neputîndu-să ei învoi pentru slujba țiganilor, nici cu schimbu, nici cu bani să întoarcă unul altue și fiind necurmata pricini între dînșii, de vreme că Nicolai Feștilă nici la o învoială de aceste nu să priimia, iar Dumitrachi arătînd înainte Divanului că el este priimit ori bani, prețul țigăncii, să-i dea Neculai postelnicul, ori țigancă pentru țigancă, ori să întoarcă el lui Neculai țigan pentru țigan, mărie sa vodă într-acesta chip au hotărît giudecata: ori să priimască Neculai postelnicul a lua de v. la Dumitrachi țigan pentru țigan, ori să dea el lui / Dumitrachi țigancă pentru țigancă, priimindu-să Dumitrachi a lua o fată de țigan pre care o știe el la Nicolai, anume Merla, sau, nevrînd să dea țigancă, să dea prețul țigăncii, 60 lei.

Și, după hotărîrea giudecății, alegîndu-și Nicolai să dea țigancă pentru țigancă, au dat pe acea fată de țigan de mai sus numită, Mierla și-au priimit și Dumitrachi în locul țigăncii sale pe Mierla.

Ce, de acum înainte să-și stăpîniască Dumitrachi pe Mierla țigancă cu tot rodul ei ce să va trage dintru dînșia și Niculai postelnicul să stăpîniască pe Sofiica, iarăși cu tot rodul ce să va trage din ea și, după

hotărîrea aceasta, altă pricină între dînşii să nu mai fie. La care, întărit-am și noi cu iscăliturile noastre, ca de această pîră să nu se mai pîrască¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Doljești, pach. XX bis, doc. 61; regist, *ibidem*, pach. XX, doc. 174.

1005

<1743,> februarie 28*)

Carte de la dumnealui vel logofătul s-au dat lui Vasilie borozan gospod, pe giudecata ce au avut cu Dumitru ce s-au răspuns că-i este frate di pe tată, cerînd Dumitru o vie din dial de la Buciumi, din ținutul Ieșilor, ce au dat samă că i-ar fi dat-o Dănilă, tatul lor, cu diiată, iar Vasilie borozan i-au luat diiata cu sila de au ars-o în foc și vie au vîndut-o lui Ivan țiganul lăcătușul.

190 r. Pentru care fiind rînduiți, din poronca gospod, ca să le ie sama dumnealui vel logofătul și sînd de față amîndoi, au dat samă Vasilie borozanul și-au arătat și doî cărți domnești, din văleat 7226, în carile pre larg arată giudecata ce-au avut Irina, muma lui Vasilie borozanul cu Dănilă bărbatul ei și de la Divanul mării sale lui Mihai vodă s-au dat rămas pe Dănilă și cu izvod / i s-au luat toate cele ce au avut Dănilă agonisite depreună cu Irina și s-au dat să fie a Irinii, pentru hrana ei și pentru zestrea unii fete în păr ce avea depreună cu Dănilă, de vreme că Dănilă, ca un om fără de ispravă, după ce au trăit 36 ani împreună cu Irina și-au avut și feciori, din carii unii era căsătoriți, fiindu-i femeia bolnăvită de bătăile lui, au lepădat-o și la bătrîneță au luat pe altă fămeie și încă s-au dat și pe uliță. În care cărți și pentru vie hotărăște, c-au lăsat lui Dănilă numai cît a fi viu să o lucreze și să hrăniască dintrînsa, iar după moarte lui să n-aibă triabă nici fămeia cea di pe urmă a lui, nici copiii ei, ce să moșteniască via Irina, fămeia lui Dănilă cea dintăi și feciorii ei.

Și, dovedindu-să că Dănilă nu putea nici să vînză via, nici să o dea nemăru, macar de au și avut Dumitru diiată de la Dănilă, nu pute să stăpîniască viia peste giudecata aceia și s-au dat rămas, că s-au dovedit că înblă fără de ispravă.

1006

<1743,> februarie 28*)

Tij carte de la dumnealui vel logofătul, pe giudecata ce au avut Luca păharnicul, sină lui Marco Moțoc, nepot lui Costandin Prebiciu,

strănepot lui Prebiciu logofătul, cu Velicico postelnicul sină Dabijii biv vel ban, pentru niște părți de moșie ce au avut Preabiciu logofătul și Lupul Ghenghe, ginerili lui Prebici și Sava diiacul, nepot lui Prebiciu, în sat în Oncani ce sînt pe Covurluiul Săc, la ținutul Covurluiului. Care părți au dat samă Luca paharnicul că s-ar fi împresurat

v. toate la Velicico / numai pentru 12 lei 1 zlot ce li-au zălojit în trecute vremi la Dabije un nepot de fată a lui Prebiciu, anume Ilie Gabăr, arătînd Luca și o carte de la răposatul Cantemir vodă, în care scrie cum că au jeluit Stanca, sora lui Ilie Gabăr, că au zălogit frate-său, Ilie Gabăr, toate părțile Prebiceștilor la Dabije, cîte părți au avut în Oncani, numai drept acei bani ce s-au scrie mai sus. Și cu acea carte trăgînd Luca pîră ca să întoarcă lui Velicico postelnicul 12 lei 1 zlot și să ia moșia ce au avut Prebiceștii în Oncani la stăpînirea sa, eșit-au și la Divanul mării sale lui vodă, de față cu Velicico postelnicul. Iară Velicico au dat samă c-au cumpărat tată-său, Dabijea, doi bătrîni din sat din Oncani, drept cincizăci <lei>, de la Ilie Gabăr, arătînd de față și zăpissul vînzării și scrie în zăpiss c-au vîndut Ilie Gabăr doi bătrîni ce-au avut moșu-său Prebiciu în sat în Oncani, moșie și alte cumpărături.

Care vînzare fiind de 60 ani și zăpissul vînzării fiind încredințat cu iscăliturile a cîțiva boeri mari și întărit cu ispisocul lui Cantemir vodă, s-au dovedit că nu-i zălojitură, precum au dat samă Luca, ce sînt driaptă cumpărătură banului Dabije și zăpissul lui Velicico au rămas bun. Numai, arătînd la zăpiss ca să aibă a să așeza Ilie Gabăr cu frații săi pentru părțile lor din Oncani, să aibă a le da părțile sale din alte moșii de aiure, s-au socotit ca să să cerce dovada stăpînirii de la 60 ani

r. încoace și de s-a dovedi că au stăpînit vr-odată / niamul lui Prebiciu în Oncani, cu Dabijea sau cu Velicico postelnicul, este de socotit că Prebiciu numai acei doi bătrîni au avut în Oncani și Ilie Gabăr nu s-au așezat cu frații săi. Și pe acea socotială s-au scris și carte domniască de la mările sa vodă la Negrea Apostol biv vel căpitan, carele, după poronca gospod, cercînd dovada stăpînirii, s-au dovedit cu marturi razeși, oameni buni, că, în urma vînzării lui Ilie Gabăr, au stăpînit în Oncani Marcu Moțoc, tatul Lucăi, cu banul Dabije și un popa Baico, niam lui Prebiciu, au stăpînit cu Velicico postelnicul, cum au adus Luca păharnicul și mărturie de la Negrea căpitanul pe dovada stăpînirii. Și arată la mărturie că s-au și așezat să ție Luca un bătrîn din zăpissul vînzării lui Ilie Gabăr, să rămîie la Velicico postelnicul numai un bătrîn și să-și caute Velicico postelnicul de aiurea, unde a găsi, moșie a lui Ilie Gabăr, să-și pliniască un bătrîn.

Dar, pe urmă, cerîndu-și Luca paharnicul dijma de doi ani la Velicico postelnicul, iară s-au așîțat între dînșii pricină de gîlceavă și de iznoavă au venit la giudecată, stînd de față, din poronca gospod, în cîteva rînduri înainte noastră și, după multe alte pricini ce au fost între dînșii, au lăsat Luca paharnicul să ție Velicico postelnicul cei doi bătrîni, pe zapis ce are de la Ilie Gabăr. Și Luca paharnicul au cerut moșie în Oncani, cu un zapis din vălet 7145, cumpărătură Savii diiacul, 191 v. nepot lui Prebici, o sută de pași / în țarina Oncanilor și o vie și cu un ispisoc din vălet 7147, de la răpăosatul Vasilie vodă, ce scrie din a patra parte de sat de Oncani a trie parte, cumpărătură lui Prebiciu și iarăși, tot cu acel ispisoc ce scrie pe o vie și cu o mărturie de la Costandin căpitanul și de la Mihăilașco și Candrea, ce scriu c-au hotărît din poronca domniască, la Vasilie vodă, părțile ce au avut Costandin Prebiciu, moșul Lucăi păharnicul, în Oncani, moșie și cumpărături dispre alți răzeși a lui și dispre toți frații lui, la care nici Velicico postelnicul mai mult n-au putut pricinului.

Și așe au rămas cu hotărîță socoteală, Velicico postelnicul să-și ție cei doi bătrîni, moșie sa pe zapisul lui Ilie Gabăr, iar Luca, iarăși pe acele scrisori ce s-au scris anume mai sus, să-și caute moșia sa în Oncani, după scrisorile lui. Și pe cheltuiala ce dă samă Luca, s-au făcut cîtăva cheltuială de cînd împlă în gîlceavă și pe la giudecări pentru dezbătutul acei moșii, cerînd dreptate ca să nu fie păgubaș de cheltuiala ce au cheltuit, așe s-au socotit: cine-i va fi ținut moșia, acela să-i întoarcă și cheltuiala și cine-i va fi dijmuit moșie, acela să-i întoarcă dijma.

Aceasta¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Adam, pach. VI, doc. 62.

1007

192 r. Facem știre cu această carte de giudecată că, înainte Divanului mării sale luminatului domnului nostru, Noi Costandin Nicolai voevoda, fiind și noi de față, au venit călugării de la mănăstire de la Sfetii Onufrei ș-au jăluit pe dumnealui Filip Catargiul vtori postelnic, cerînd la dumnealui satul Tătărășenii, pe Bașeu, în ținutul Dorohoiului, cu un izvod de moșiile răpoosatului Ștefan Petriceico vodă, ce-au rînduit mănăstirii sale, lui Sfetii Onufrei.

Iară dumnealui Filip Catargiul vtori postelnic au răspuns că satul Tătărășenii este cumpărătură părintelui său, Catargiului logofăt, de la

Dumitrașco Prodan comisul, ficiorul lui Prodan Drăgușescul jitnicer, de... ani și l-au stăpînit pînă acmu, arătînd și ispisoace de la răpoosatul Antiohie Costantin vodă, din veleato 7214 aprilie 26, scriind că satul Tătărășenii, cu vecini, ce-au fost a lui Petriceico vodă, cu driaptă giudecata Divanului, s-au dat să-l stăpîniască Dumitrașco Prodan comisul, pentru 400 berbeci și 20 boi de negoț și 20 ialovițe ce-au luat Petriceico vodă de la Prodan Drăgușescul jitnicer, iară rudele lui Petriceico, sau a doamnei, să n-aibă triabă, sau oricui de s-ar afla danie, veri de Petriceico vodă, veri de doamna mării sale, toți să lipsască și acei cu daniile, pentru căci, căutîndu-se la sfînta pravilă, așe zice, să se ia întăi datoria, apoi di-a mai rămîne ceva, să ia și moștenitorii. Și iarăși un ispiloc de la răpoosatul Dimitrie Cantimir vodă, din veleato 7219, aprilie 28, de întăritură răpoosatului Ilie Catargiul logofăt pe satul Tătărășenii cu vecini, pe Bașeu, în ținutul Dorohoiului, v. pe zapis de cumpărătură ce-au arătat logofătul Catargiul / de la Dumitrașco Drăgușescu biv vtori comis, care sat s-au dat lui Dumitrașco Drăgușescu biv vtori comis cu giudecata Divanului, să-l stăpîniască el pentru bucatele ce-au luat Petriceico vodă de la Prodan Drăgușescul și nu i li-au plătit. Și el satul acesta, Tătărășenii, l-au vîndut răpoosatului Ilie Catargiul logofăt drept 300 lei bani gata și 100 oi cu miei și i-au făcut plată deplin, după cum mai pe larg arată la ispisoacele aceste toată poveste.

Pentru care giudecată rînduit-au mărie sa vodă de au căutat pravila ș-au aflat adevărat scriind într-acestași chip, întăi să ia datoria, apoi, de a mai rămîne ceva, să ia și moștenitorii. Deci, după giudecata sfîntei pravile, așe am găsit cu dreptate ș-am hotărît giudecata că, călugării de la mănăstire de la Sfetie Onufrie cu dreptate n-au a cere această moșie, satul Tătărășenii, de la dumnealui Filip Catargiu vtori postelnic și s-au dat rămași, să de pace și să n-aibă a mai trage această moșie. Iară dumnealui Filip Catargiul vtori postelnic s-au îndreptat că stăpînește bine și cu cale satul Tătărășenii și de la noi încă i s-au dat această carte, ca să stăpîniască cu bună pace și de această pîră să nu să mai pîrască.

Aceasta facem știre.

Și era în carte iscăliți Sandul Sturze vel logofăt, Costache Razul vel vornic, Radul Răcoviță vel vornic, Enache hatman, Aristaho vel spatar și Toader Pălade vel vistiernic, să alții.

V leto 7251 <1743>, februarie 2

193 r. Mărturie de giudecată de la dumnealui Sandul Sturzea vel logofăt, precum, din poronca măriei sale luminatului domn, stăpînului nostru, Noi Costandin Nicolae voievoda, au stătut de față înaintea dumisale ficiorii lui Tănasiu Postolăchel, anume Nicolae și Mihailachi, nepoți de fată lui Gavriiliță, cu verii primari a lor, nepoți de ficior lui Gavriiliță, anume cu Văscan și cu cumnatu-său Ștefan Erhan, ficiorii lui Costantin, pentru un iaz cu moară gata ce au făcut Nicolae și Mihalachi, cu cheltuiala lor, în pîrăul ce să chiamă Vategul, în vadul unde au avut iaz și moară moșul lor Gavriiliță. Care iaz și moară au dat samă Văscan și Ștefan Erhan c-au dat-o Gavriiliță, moșul lor, numai lui Costantin, tatul lor și lui Pană, unchiul lor, hotărînd Gavriiliță pe fetile lui, pe muma lui Nicolae și-a lui Mihalachi și pe altă soră a ei, Axinia, să n-aibă treabă în iaz și-n moară. Dar diiată de la Gavriiliță n-au arătat, făr cît o mărturie din vălet 7220, de giudecată ce-au avut la răpăosatul Darie Donici biv vel logofăt, cînd era sârdar și zapis de la unchiul lor Pană, în care scrie c-au vîndut dintr-acel vad, din parte

193 v. lui, pe giumătate, drept 12 lei, frăține-său, lui Costantin. / Și cu acele scrisori cerînd ficiorii lui Costantin iazul și moara la verii lor, la ficiorii lui Pană Postolăchel, au dovedit ficiorii lui Tănasiu Postolăchel cu un răvaș a logofătului Donici ce scrie, împotriva mărturiei ce au dat ficiorilor lui Costantin și cu zapis de așezare ce le-au dat Costantineasa ficiorilor lui Tănasiu Postolăchel, după multă pîră și gîlceavă ce-au avut cu dînșii, s-au așezat să stăpîniască vadul cîte în giumătate, în care așezare sînt iscăliți pîrcălabii de Orhei, Ștefan Căpotescu și Ion Danul și preuți și alți oameni buni. Dar mai vîrtos au dovedit cu popa Ioniță, ficiorul popii lui Samoilă, ce au fost duhovnic lui Gavriiliță, pre carele l-au adus de față d-au mărturisit, luînd și asupra sufletului său înaintea giudecății, c-au auzit din gura tătîne-său, a popii lui Samoilă, că și-au stricat Gavriiliță diiata ce și-au fost făcut ficiorilor și-au făcut stăpînitori iazului și morii pe toți ficiorii lui împreună cu fetele, să stăpîniască frățeste.

Și, dovedindu-să într-acesta chip, s-au hotărît să întoarcă feciorii lui Costantin zece lei din 20 lei, cheltuiala ce-au cheltuit verii lor cu iazul, iar din cheltuiala ce-au cheltuit cu moara să nu le întoarcă, căci au luat vinitul. Și întorcîndu-le acei zece lei, să și împartă cu venitul morii întocma cît feciorii lui Tănasiu Postolăchel, atîta să ia și ficiorii lui Costantin. Și cu această giudecată s-au priimit și s-au odihnit amîndoi părțile și-au rămas să scoată la mezat, să și vînză venitul morii

r. cu anul: cine dintre dînşii a da mai mult, / acela să ție moara și cu prețul ce s-a vinde vinitul morii pre an să aibă a să împărți ei frățește.

Let 7251 <1743>, martie 9

1009

Mărturie dumisale stolnicului Bogdan^{*)}

Cum au avut giudecată de față, înainte noastră, Iftimie Cozma cu Sandul, pentru multe ce cerea Iftimie Cozma la Sandul și mai ales pentru niște fin ce fusesă dat bani Iftimi Cozma unui om, anume Michiul, să-i facă Michiul fin și n-au făcut și arăta că Sandul au fost chizeș pentru Michiul. Și stînd față la giudecata noastră, am <dat> pe Sandul platnic, ori să-i de pe Michiul de grumaz și așa au făcut și zapis Sandul la mîna lui Iftimie Cozma și pe urmă au adus Sandul pe Michiul și l-au dat de grumaz, pe mîna lui Iftimie Cozma și s-au mîntuit.

Așijdere, la domnie mării sale lui Gligore vodă, am fost dat o pecete acestui Sandu și, mistuindu-l Iftimie și nevrînd ca să-i plătiască pecetea și, știindu-să drept că este acest om la casa Cozmii, fără de pecete, i s-au pus numele în Visterie. Și nevrînd Iftimie ca să dea bani, i s-au luat un bou tînăr pentru acii 2 ughi a pecetii Sandului, căci Iftimi ținea pecete ce i să didesă, de 2 ughi, dar luase cu meștersug și altă pecete din rupta Susenilor și îmblînd cu acel meștersug și văzînd că n-a pute isprăvi nimică, / s-au apucat de ficior ce-au fost la ocol, cum că ar fi mîncat el banii. Și văzînd că n-a pute isprăvi nimică, s-au lăsat și ș-au scos carte de la mările sa Grigore vodă pe acest om, Sandul, zîcînd că i s-au prăpădit boul pentru dînsul și zîcînd că nu i-au fost argat. Și atuncea, viind cu carte mării sale Grigore vodă și, neavînd Sandul pe nimeni să mărturisască pentru dînsul, am crezut pe Cozma ș-am dat pe Sandul rămas. Iar acum, vinind Sandul de iznoavă, ș-au adus martur pe Pălade Cozma și ne-au mărturisit cum el știe c-au avut Sandul tocmală cu frate-său, ca să-i plătiască Iftimie și hîrtie și alte nevoi ce-ar eși pe țară și pe acea tocmală Sandul au slujit diplin la frate-său Iftimie, iar Iftimii Cozma să acolisește cu năpaste de Sandul.

La care, văzînd mărturie frățini-său ș-altor oameni, am dat pe Iftimi Cozma rămas, să de pace Sandului. Și boul lui Iftimi, ce să afla acum la Isac și-l didesăm eu de-l luasă Iftimie Cozma de la Isac și didesăm pe Sandul platnic, dac-am aflat dreptate Sandului și viclesugul lui Iftime Cozma, am trimis ș-am luat boul de la Iftime Cozma

și l-am dat lui Isac, cum au fost cu dreptate dintăeș dată, Iftimi să fie dat bani atuncea, să nu lase boul lui să să vînză drept acii 2 ughi.

Și văzînd că Iftimi, ca un om făr de dreptate și fără de rușine, nu să supune giudecătii, am dat această mărturie la mîna Sandului, să-i fie de credință.

Let 7251 <1743>, martie 4

Ion Bogdan stolnic

1010

195 r.

<1743,> martie 12

Pîra: *)

Facem știre cu această carte de giudecată că, la Divanul mării sale luminatului domnului, stăpînului nostru, Io Costandin voievod, fiind și noi de față, au cerut Andrei copilul din case, ficiorul popii Sandului, 2 pogoane de vie de la Nicorești, de la Neculai din tîrgul Bîrladul, un pogon ce-au zis c-au avut danie tată-său, popa Sandul, de la rudenie sa, de la Ursul Năstacul și pe unul că i să cade să întoarcă banii. Care vii cu fost a ficiorilor Năstacului, împărțit cîte un pogon de frate, un pogon a Ursului, ce-l ține acmu Andrei copilul din casă și un pogon a Mării sora lui și un pogon a fratelui lor, a lui Ștefan. Și trăgînd Andrieș celi 2 pogoane ce le ține Neculai, Neculai cere să ia și pogonul ce-l stăpînește el, danie popii Sandului ș-au arătat Andrieș pe acel pogon diată de la moarte Ursului, în care este iscălit și Lupul Vîntul și arată că pe fratele Ursului, pe Ștefan, l-au lepădat, să n-aibă triabă la nemică a Ursului, dară Ștefan nu este iscălit.

Răspunsul: *)

Întrebîndu-să pe Neculai, au răspuns că, afară dintr-acele 2 pogoane ce le stăpînește el, nu cere mai mult, adecă pogonul ce-l ține Andrei să și-l stăpîniască. Și dintr-această vie au dat samă că un pogon au fost parte lui Ștefan Năstacul și giuătate de pogon i-au rămas din parte frăține-său Ursului, murind Ursul fără ficiori și Ștefan, fratele Ursului, fiind sterp, au făcut danie Lupului Vîntului, di pe care să trage el rudenie, iară o giuătate de pogon au cumpărat-o Vîntul de la popa Sandul în 3 ughi de aur. Ș-au stăpînit Vîntul acesti 2 pogoane vie 14 ani, care au arătat dovadă zapisul de danie din veletu 7228 april 28 195 v. și / scoțînd via aceasta la vînzare, au cumpărat-o el de la Vîntul, care s-au dovedit cu zapisul vînzării, din veletu 7240, dechemvrie 6 și li-au stăpînit și el 11 ani, care, cu cît au stăpînit Vîntul și el, s-au făcut 25 ani. Iară la velet 7250, avgust în 16, cu oarecare nedriaptă giudecată a

dumisale lui Ion Bogdan stolnicul, ispravnicul de ținutul Tutovei, i s-au luat vie de a mîna și s-au dat la stăpînire lui Andrei copilul din casă.

Hotărîre:*)

Deci, luînd mărie sa vodă sama, întăi aceasta s-au găsit cu nedreptate, că nu-i bună cea diiată de la moarte Ursului Năstacul, nefiind iscălit și Ștefan, fratele Ursului, că, di-au dat Ursul vie numai popii Sandului și pe frate-său l-au lepădat, au făcut împotriva dreptății, că cu pravila nu l-au putut lepăda și-au hotărît măria sa să nu să criadă cea diiată, că nu-i de socotit.

Deci, viind giudecata și pentru rudenie și luînd mărie sa sama, s-au găsit că Andrei este nepot de fată Mării ce-au fost soră cu Ursul și cu Ștefan, iară Neculai este ficior Vasilcăi fata Drăgunii și Drăguna soră cu Lupul Vîntul, care să vine nepot de nepoată de soră Vîntului. Și după dreptate care s-au căzut, au giudecat mărie sa făcînd hotărîre că bine stăpînește Neculai acesti 2 pogoane de vie, că lui i s-au căzut să le cumpere, că peste 25 ani ce-au fost vie stăpînită de dîșii, el s-au făcut di pe Vîntul mai aproape moștenitori Vîntului, sîngele Vîntului. Iară rudenie Ursului, Andrei copilul din casă, au rămas mai depărtat și nu i să vine lui să moșteniască și s-au dat rămas din toată dreptate, că cu dreptate n-au avut a / ceri aceste vie și giudecate dumisale Ion Bogdan fiind greșită, s-au stricat.

Deci, îndreptîndu-se Neculai că stăpînește bine această vie, noi încăși, pe giudecata mării sale lui vodă, am dat această carte de giudecată la mîna lui Neculai, să-și stăpîniască acesti 2 pogoane de vie cu pace, precum s-au stăpînit și pără acmu de Vîntul și de dînsul și de această pîră să nu să mai pîrască.

Aceasta facem știre.

Și sînt iscăliți: Sturze vel logofăt și Costache Razul vel vornic și Radul Răcoviță vel vornic de Țara de Sus și Toader Pălade vel visternic și Aristarho vel spatar.

1011

5 v. Carte de giudecată a Sîlioneștilor*)

Let 7251 <1743>, martie 16*)

Facem știre cu această carte de giudecată, precum înainte Divanului luminatului domn, stăpînului nostru, mării sale Costandin voievod, fiind și noi de față, au venit acești mazili, anume Pentilei Știucă biv vtori pitar și Andronache și Dumitrașco, ficiorii lui Sîlion, nepoții lui Avram Misăhănescul, și-au cerșut niște țigani ce-au zis că au în țigani domnești, anume Grigore și Pîntea, ficiorii Nastasiei

Mărinesă, fata Păpănacăi. Care țigani fiind drepți șarbi ai lor, în câteva rînduri au mai avut giudecată la Divan cu giuzii domnești, atîta la mărie sa Grigore vodă, cît și la mărie sa domnul nostru Costandin Neculai voievod, iar la veletul 7251, martie 10, au fost stătut la așazare acești giuzi domnești, anume Ion Drume și Ștefan Păpănaca și Toader Gorgan, cari au dat și zăpis de schimb la mîna nepoților Misăhănescului, ca să le dea alți țigani pentru țiganii lor, anume pe Macriiu sîn Donosă și pe Anușca, tij fata lui Donosă, cu parte ei de feciori.

197 r. Pentru care cerșînd dreptate nepoții Misăhănescului, căci, trecînd atîta vreme la mijloc și nici vor să le dea schimbul, nici țiganii lor, pentru care luînd mărie sa vodă sama, au aflat că giuzii gospod, pe de o parte, au dat zăpis la mîna Misăhăneștilor pe acei țigani, iar pe de altă parte, / iar ei i-au arătat că sînt domnești și pe gura lor s-au pus acii țigani în ispisocul de danie țiganilor ce s-au dat dumisale vornicului Costandin Ruset. Și dovedindu-să vicleșugul giuzilor domnești într-acest chip, așa au socotit mărie sa vodă și le-au hotărît giudecata: pentru acei doi țigani ai lor, le-au dat de grumaz pe Ion Drumea giude domnesc, cu țiganca lui și cu ficiorii lui, ca să-l stăpîniască în veci ca pre a lor drepți țigani și așa au primit și ei. Și pe hotărîre giudecării s-au dat carte de giudecată la mîna acestor mazili ce s-au scris anume mai sus, ca să le fie de credință, întărind și noi cu iscăliturile noastre.

Vel logofăt; vel vornic; Radu Racoviță vel vornic; Ianache hatman

1012

198 r. 7250 <1742>*)

Carte de giudecată s-au dat lui Gheorghie și soțului său, Mariii, fata lui Andronache stegariul și a Părăscăi, de pîră ce-au avut cu Neofit egumenul de Cetățue, jăluind Gheorghie și soțul său Marie precum au ei o casă cu locul ei în fața Uliții Rusăști, împotriva bisericii lui Sfetii Nicolai, alături cu chervăsărie lui Macarie, care loc zisără că este cumpărătură părinților Mariii de la niamul lor Costantin cămărașul de lumini, feciorul lui Ionașco clucerul, nepot Petrii ceasornicariului și de la Petre ceasornicariul ar fi rămas acest loc la gineri-său Buzne ce-au ținut pe fiiasta Ciutei. Pe care loc zisă el că și zăpisă de cumpărătură au avut, precum au îmblat acel loc din mîna în mîna și o samă de zăpisă li s-au prăpădit lor la vreme tulburării moscalilor, iar un zăpis mai vechi, din let 7154, iulie 15, l-au arătat față, în care zăpis

arată precum au cumpărat acest loc Petre ceasornicarul de la Nastasie femeia Simii, arătînd în zapis și semnile locului, din casele lui Ilie vornicul de Vrance, pînă în groapă drept casăle Țanii. Ș-au arătat ei și o carte de blăstăm pentru același zapisă a locului, ce li s-au prăpădit, la mîna cui ar fi căzut, sau ar ști și n-ar mărturisi, să fie supt blăstăm. Și, osăbit, zisără că acest loc este cumpărat de părinții Mariii de-nainte moscalilor celor dintăi și-ar fi vro 40 de ani și de-nainte moscalilor celor dintăi și-au făcut părinții Mariii casă pe loc și și-au făcut și ogradă pe cît li-au fost locul lor și-au stăpînit părinții ei și ei pînă acum de atîția ani acel loc tot cu pace și despre egumenii de Cetățue n-au avut nici o supărare, arătînd asupra stăpînirii și dovadă, o mărturie de la sfinție sa chir Teofil episcopul de Huși și altă mărturie de la preutul Andrei ot v. Măcărești, / în care mărturie este iscălit și sfinția sa chir Nechitor mitropolitul și dumnealui Andrei Ruset vel ban și, osăbit, au mai mărturisit și alți oameni bătrîni, precum s-au stăpînit acel loc de atîția ani de părinții Mariii și de ei, tot cu pace, pînă acum, nesupărați de nime.

Numai acum, acest egumen de Cetățue să scoală stîndu-le împotriva, arătînd el un zapis scriind c-au cumpărat Macarie ce-au fost egumen la Cetățue un loc de 3 dugheni, de la Dochîța, femeia cea de pe urmă a lui Eni pevițul, care loc îl arată în zapis denainte casăi lui Iani pevițul și este alături cu dughenile Buznii și cu chirvăsărie lui Macarie. Și cerșind egumenul acest loc de trii dugheni, pe zapis, la preutul Enachi, ginerile lui Nicolai pevițul ce-au fost ficior lui Eni pevițul și zicînd egumenul că mai are și alte scrisori, au orînduit măriia sa vodă pe sfinția sa mitropolitul și pe noi, ca să mergem la acest loc, să cercăm pricina lor pe scrisori și pe mărturii a oameni buni și, precum vom afla cu dreptate, să le hotărîm pricina. Și mergînd, s-au cetit toate scrisorile mănăstirii ce-au arătat și acest loc ce-au fost a Buznii, de la socru-său Petre ceasornicariul, nu s-au aflat vîndut în cumpărăturile mănăstirii. Iar Gheorghie cu soțul său Marie îndrep-tîndu-să cu marturi că este locul drept a lor, stăpînit de dînșii și de părinții lor de 40 ani pînă acum și alți egumeni de Cetățue au prăvit stăpînind ei locul și n-au mai zis nimic, numai acest egumen s-au sculat zicînd că este locul mănăstirii, fără de nici o dovadă.

Deci, așa s-au hotărît, ca să-și stăpîniască Gheorghie și soțul său Marie acest loc cu bună pace, precum l-au stăpînit părinții Mariii și ei pînă acum, din sus, dispre apus, pînă în locul lui Eni pevițul, pe unde li-au fost gardul ogrăzii și din gios, dispre răsărit, pînă în dughenile Cetățuui, iarăși pînă unde li-au fost gardul ogrăzii și din dosul casăi pînă în zăplazii chirvăsării. Iar acel loc de 3 dugheni ce-au cerșut egumenul

de Cetățue pe cumpărătoare zapisului de la femeie lui Eni pevițul, după cum arată zapisul, să-și ia locul denainte casăi lui Eni pevițul, după cum s-au dovedit, cari și egumenul așe s-au priimit.

199 r. *Cărți domnești date pe jalobe.*

1013

O carte de soroc s-au dat lui Coste și lui Dumitru din Răzina, ca să cheme pe Costandin căpitanul de acolo și pe Neculai stegariu și pe Lupul Cocile și pe Postolache Rubinețu și pe Hortolomei de acolo.

<1741,> octomvrie 20

1014

O carte de om domnesc, să aducă pe David Țărnă ot Ciutești, ot ținutul Eșului, pe care au jăluit Istratie de acolo precum l-au bătut David Țărnă și să aducă și mărturie de la înpregiurași.

<1741,> octomvrie 21

1015

O carte de soroc, să aducă pe Costantin sîman agesc de la Dialul Mîndru, pentru o giudecată ce are cu hagi Apostul, neguțitoriul din Eși, pentru o vie.

<1741,> octomvrie 22

1016

Un răvaș cu pecete gospod, ce-au jăluit giudecătii pe Dumitru din Trăsteni pentru o vacă. S-au orînduit la Pavalache vël sârdar.

<1741,> octomvrie 23

1017

199 v. O carte s-au dat pitariului Ilie, pentru o giudecată ce-au avut cu Neculai Bucium postelnic, pentru un Dumitrașco Țiganul ce-au ținut pe

Marga țigancă. Și s-au giudecat să aștepte Neculai Bucium pînă a vini Neculai Jora medelnicer și atunce li s-au hotărî giudecata.

<1741,> octomvrie 24¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice. pach. CLXXIX. doc. 68: regist, N. Jorga, *Studii și documente*, vol. XVI, p. 328.

1018

O carte legată, de poroncă, la vel căpitanul de Codru, cum au jăluit un Costantin pe un Ismail turcul, zicînd că, fiind el argat la turc, i-ar fi îndrăgit turcul femeia și nu-l lasă turcul să să ducă de la dînsul.

Și s-au poroncit ca să-i de turcul pace și să fie slobod să margă unde îi va fi voe, cu femeia lui.

<1741,> octomvrie 28

1019

O carte de aprod, să margă la Statie vornicul ot Hîrcești și să pliniască de la dînsul 37 lei 6 potronici, bani noi, ce este dator cu zapis lui Mihălache Cheșco medelnicer.

<1741,> octomvrie 28

1020

O carte la Velicico părcălabul de Braniște, pentru o iapă și trei stupi ce i s-au furat și are prepus pe săteni și pe înpregiurași de la Bohotin.

S-au giudecat față cu sătenii, ori să scoată tâlharii, ori să să îndreptează cu doi oameni giurători.

<1741,> octomvrie 28

1021

30 r. O carte de soroc Irimii de la Gîrceni, ot Tutova, să sorocească pe Gavril Hușanul, pentru niște cai ce li-au luat de olac și l-au și bătut pe Irimie.

<1741,> octomvrie 29

1022

O carte la dumnealui Pavalache sărdar, pentru un bou ce-au jăluit Ștefan Popășcul din Bravice, că au înpuns un bou a lui pe alt bou din plug.

S-au giudecat să plătiască Ștefan boul și el să apuce pe plugari, să-i giudece sărdariul.

<1741,> octomvrie 29

1023

O carte, cum s-au pîrît față Neculai torcariul de la Focșeni cu Ionică neguțitoriul cazacliu, pentru dobînda unor bani și pentru niște vin.

Și s-au orînduit să giure neguțitoriul în biserică și, nevrînd să giure, ei s-au înpăcat și s-au ertat și s-au dat și carte de înpăcăciuni la mîna lor, ca să nu mai aibă pricină.

<1741,> noiembrie 7

1024

O carte de soroc, pînă în 2 săptămîni să vie Aron jidov de la Bîrlad, pentru pricina ce au cu Veche jidoavcă din Eși, femeia lui Dănilă jidov ce-au murit, pentru rămășițele lui Dănilă.

<1741,> noiembrie 7

1025

200 v. O carte la vlădica de Roman, pentru o fată, Tofana, fata lui Pătrău, ce-au jăluit pe un ficior, anume Adam bărbier, cum ș-au rîs de dînsa cu sila și ficiorul s-au dat pe chezășie lui Gligoraș Hermeziu, pînă va veni mărturie de la vlădica, cum s-a afla pricina.

<1741, noiembrie>

1026

Pentru-n cal ce-au jăluit Andrieș cantaragiu mării sale lui vodă că i s-au luat din poronca dumnealor caimacanilor, la purcedire mării sale lui Grigorii vodă de aice, fiind zapciu Cheșco medelnicer asupra acelor cai.

S-au îndreptat că este calul bun la Visterie ș-au rămas să-l plătiască dumnealor caimacamii.

<1741,> noiembrie 19

1027

O carte de hotărît s-au dat Neculii neguțitoriul din Botășeni, la Antichie Carage vornicul de Botășeni și la Ilieș vel căpitanul de Dorohoi și la Ion Izmană biv vel căpitan, să hotărască satul Popăuții de la ocolul Botășenilor, care sat l-au cumpărat Necula cupeț de la Costandin Costin Neniul biv vel paharnic.

<1742, februarie 6>¹

¹ Regest, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. V, p. 238, după o copie din anul 1787. Vezi și doc. 378.

1028

201 r. O carte de hotărît răzeșilor de Băsești, ot Fălciuu, la Neculai Jora medelnicer i Negre Apostol căpitanul, pentru multă giudecată ce-au avut ei înainte dumisale Sandul Sturze vel logofăt.

7250 <1742>, februarie 1

1029

Let 7251 <1743>, ghenarie 19

O carte de hotărît la dumnealui starostele și la Miron Dima, c-au jăluit Mihălache sin Ianăș Alevra, precum are un vad de moară, cumpărătură de moșu-său, acolo pe apa Milcovului, între Focșani și între Cecani, ca să-l hotărască despre alții.

1030

Let 7251 <1743>, ghenar 22

O carte la Ion Bogdan stolnicul și la Negre căpitanul, ca să hotărască părțile răzeșilor din Tîrzii, ot Tutova, ce au pricină cu dumnealui Vasiliu Sturze stolnicul.

1031

Let 7251 <1743>, ghenar 23

O carte la Ion Bogdan stolnicul și la Vasiliu Sturze stolnicul, ca să aliagă niște părți de moșie din Negrilești, ot Tutova, ce are danie mănăstire Săcul de la niște răzeși, pe scrisori ce are.

v. *Giudecățile boierilor*

1032

7251 <1743>, ghenar 25^{*)}

Au cerșut dumnealui Costache vtori vistiernicul, de la Vasile ficior popii lui Toader, dinn Prăjăști ot Niamțu, 600 lei, ce au avut datorie la frate-său Ioniță ce au fost slugă la dumnealui, care murind, pe mîna frăține-său, lui Vasile, toate a lui ce-au avut au rămas. Iar Vasile au tăgăduit, că nici de datorie frăține-său nu știe, nici el n-ar fi mărturisit, la moartea lui, de acea datorie.

S-au dovedit înmăinte noastră, cu marturi, că este driaptă acea datorie asupra lui Ioniță mortul, fratele lui Vasile și s-au hotărît într-acesta chip, di-au dat Vasile izvod de toată rămășițurile frăține-său, mortului, pe care izvod și cu giurămînt să să încredințeză în sfînta beserică, că mai mult n-au rămas și atîta să ie și dumnealui vistiernicul Costache, iar mai mult să nu-l supere. Care pe cîte rămășițuri au dat izvod și cu ce preț li-au vîndut și altele care s-au prețăluit și de noi s-au cuprins 397 lei și scofîndu-să 100 lei, ce-au mai luat vistiernicul Costache cu altă giudecată de la Vasile și 56 lei 3 potronici, ce-au mai plătit Vasile niște rămășițuri de lemn a frăține-său, mortului, au rămas ca să mai dea Vasile dumisale vistiernicului Costache... lei.

1033

202 r. 7251 <1743>, ghenar^{*)}

Au cerșut Roman din Pribești, ot Vaslui, 1 vacă, la Andrei ginerile lui Panigrate de aice, din Eși. Care vacă zicînd Roman c-au dat într-o groapă ș-au murit și neștiindu-să a cui este groapa, au apucat pe împregiurași cu strînsoare de la dumnealui Ștefan Roset biv vel păharnic și s-au îndreptat lucrul că-i groapa lui Andrei, precum și mărturie de la împregiurași cu arătat.

De care tăgăduind Andrei, că nu-i groapa lui, s-au dat rămas ca să plătiască vaca lui Roman, după mărturie împregiurașilor și el să margă acolo, să să dovediască cu dînșii și, de va dovedi el pe împregiurași că l-au năpăstuit cu acea groapă, să-i apuce cu giudecată, să-și pliniască vaca de la dînșii.

1034

7251 <1743>, ghenar 25^{*)}

Au cerșut Neculai a Măneoaia la Ion blănariul de aice, din Eși, 120 lei, pentru 4 maneli de sobol și 10 spinări și 10 guși și 4 zagarale de vulpi, ce i-au dat, de care nici Ion blănariul n-au tăgăduit de aceste

că nu li-au luat de la Nicolai. Numai c-au dat samă c-au fost niște vechituri scoasă din niște blane și cu prețul ce li-au vîndut zisă că i le-au plătit lui Nicolai, care s-au dovedit cu marturi și cu zăpăsul ce-au dat Nicolai la mîna lui Ion blănariul, pe cum că s-au socotit și i-au plătit deplin acele de mai sus arătate.

Și, dovedindu-să într-acesta chip, s-au dat rămas Neculai a Măneoaia.

1035

02 v. 7251 <1743>, ghenar 13^{*)}

Carte pe giudecată s-au dat lui Manoli ce-au fost vătav de călărași de Țarigrad, de pîră ce-au avut cu Timuș blănariul de aice, din Eși, zicînd Manole că, mai în trecuții ani, au dat lui Timuș 100 lei, cu zăpăsul, ca să-i dea dobînda pe acei bani și după un an pol, apucîndu-l de bani, zisă că, neavînd să-i plătiască, i-au dat numai 31 lei, ce s-au făcut dobînda păr atuncea, iar pe suta acea de lei, capetele, i-au înnoit cu alt zăpăsul, să-i dea dobînda cîte 2 lei de sută pe lună și-au rupt zăpăsul cel vechi. Și mai trecînd un an la mijloc, după ce i-au înnoit cu al doilea zăpăsul, apucîndu-l de bani, i-au mai dat 70 lei, iar cu 30 lei capetele și cu dobînda banilor ce s-ar face i-au mai rămas, păr ce s-au trecut acmu 2 ani și mai bine, care zăpăsul acel de pe urmă l-au arătat Manole față.

Iar Timuș au răspuns precum i-ar fi dat Manole acea sută de lei fără dobînda și el cu 31 lei ce i-au dat întăi și cu 70 lei ce i-au dat mai pe urmă i-au plinit capetele deplin, 100 lei încă și unul.

Ce, noi mai mult am crezut zăpăsul decît gura lui Timuș și după zăpăsul lui, cu dreaptă giudecată, s-au dat Timuș platnic, ca să plătiască lui Manole dobînda banilor, însă nu cîte 2 lei de sută pe lună, cum scrie zăpăsul, ce din 10-12 pe an și acei 31 lei, ce-au dat Timuș lui Manole întăi, păr a nu-i înnoi cu al doilea zăpăsul, nu s-au socotit în capete, ce s-au socotit să fie dobînda banilor, pe acea sută de lei, pe acel an pol. Și socotindu-să și de cînd au înnoit Timuș zăpăsul păr la un an ce-au dat lui Manole cei 70 lei, s-au făcut dobînda pe 100 lei 20 lei și cu 30 lei ce-au rămas capete și cu 6 lei, dobînda acelor 30 lei pe alt an ce-au mai stătut la Timuș, s-au făcut ca să dea Timuș peste tot 57 lei lui Manole.

1036

r. 7251 <1743>, februarie 12^{*)}

Carte de giudecată s-au dat lui Gligori Balși postelnicul, de pîră ce-au avut cu Costantin, fiul lui Gheorghii Canano postelnicul.

Au cerut Gligori Balși la Costantin 16 lei pol, pentru un bou ce-au fost cumpărat de la dînsu, care bou fiind atunce vitioan și întrebînd Gligorii Balși pe Costantin, nu este cu vro pricină, iar el s-au închezăsluit că este boul sănătos și s-a îngrășe. Și pe urmă, aflîndu-să boul fulgerat, nu s-au mai îngrășet și l-au întors lui Costantin înapoi, dar banii n-au vrut să-i dea.

Deci, neputînd tăgădui nici Costantin Canano că nu l-au întreat Gligorie Balși pentru bou să n-aibă vro pricină, s-au dat rămas ca să aibă a întoarce lui Gligori Balși acei 16 lei pol ce i-au dat pe bou.

1037

7251 <1743>, februarie 11^{*)}

Carte pe giudecată s-au dat Cerbului jidov de la Roman, de pîră ce-au avut cu Pavăl căraușul, cerșind Pavăl la Cerbul jidov un bou, căci au zis că au fost Cerbului cărauș, să-i ducă o bute de vin păr la Movilău și cu tocmală să-l descarce de iasta parte de Nistru. Iar după ce-au sosit acolo, l-ar fi silit Cerbul să-l triacă în cee parte și, băgînd carul cu boii în pod, au luat podul apă și i s-au înecat un bou și acmu își cere boul de la Cerbul.

Iar Cerbul au tăgăduit, zicînd că el au avut tocmală cu Pavăl să-i ducă vinul păr unde ar vrea și să-i plătiască chirie și s-au cunoscut că nici o silă n-au putut a-i face căraușului, a-l băga fără voe lui în pod și s-au
203 v. dat rămas Pavăl, să dea pace Cerbului și el să apuce pe podari / și pe stăpînul podului, să-i plătiască boul, după obicei.

1038

<1743,> februarie 11

Carte asemenea s-au dat lui Pavăl căraușul, ca să apuce pe podari și pe stăpînul podului, să-i plătiască boul, după obicei; de vreme că eu brudină, ei sînt datori să plătiască paguba ce s-ar întîmpla.

1039

7251 <1743>, februarie 12^{*)}

Carte de giudecată s-au dat lui Antohie Coruiu, de pîră ce-au avut cu Ion ispravnicul de copii și cu Nicolai ce-au fost copil în casă, zicînd Antohii că, la mărie sa Grigorii vodă, cumpărînd el împreună cu ispravnicul Ion pogonăritul de vii la Tecuci și fiind ispravnicul sameș

pe slujbă, au trimis pe acest Nicolai împreună cu dînsu la gazda sa de i-au dat 50 lei, să-i aducă la ispravnicul și pe urmă, avînd samă cu ispravnicul, nu i-au ținut în samă acei 50 lei și-au dat el alți bani di-au istovit. De care nici Nicolai n-au tăgăduit că n-au luat acei bani de la Antohii Coruii, cu porunca ispravnicului și, după ce-au adus banii, i-au dat în mîna ispravnicului, cerșind să-i dea și peci pe bani și n-ar fi vrut să-i dea, zicînd că nu-i trebuie.

Iar ispravnicul au tăgăfuit, că nu i-ar fi adus Nicolai acei bani de la Antohie.

Deci, așe s-au hotărît: de vreme că Neculai singur el au mărturisit c-au luat acei bani de la Antohii și ispravnicul tăgăduște că nu i-au dat, să giure Nicolai în sfînta biserică, cum c-au dat ispravnicului acei bani și să aibă ispravnicul a plăti banii, acei 50 lei, lui Antohii Coruii.

1040

14 r. Let 7251 <1743>, februarie 22

Avut-au giudecată Gavril ot Visterie, cu Trohin ce i-au fost slugă, zîcînd Trohin că l-au slujit 6 luni și tocmai i-ar fi fost să-i plătiască pecete și să-l îmbrace. Iar Gavril au dat samă că l-au slujit 5 luni și, fiind un om rău, neascultător și gîlcevitor, l-au lipsit de la casa lui și i-au făcut 1 părechi ciubote roșii de 2 lei și i-au dat și 5 orți bani și niște pelceli la blănitul unui contăș.

Pentru aceasta, s-au hotărît giudecata să-i de Gavril cîte 1 leu pe lună, în cîta vreme l-au slujit, precum dau și alții altor slugi de sama lui.

1041

1 v. Facem știre cu această carte de giudecată, precum s-au pîrît de față înainte noastră dumnealui Costin Darie vel pitar, cu Ioniță Ciocîrlie, pentru niște țigani, anume Grigoraș și cu frate-său Sîrghie, ficiorii lui Toader Poiană, nepoți lui Toader și a lui Poiană și pentru alt niam a lor, zîcînd Ioniță Ciocîrlie că acești țigani ar fi drepti ai săi, arătînd el și un ispisoc vechi, de la Barnovschie vodă, din let 7136 și cu aceasta trăge ca să ia acești țigani de la stăpînirea pitarului Costin.

Iar dumnealui pitarul Costin au dat samă înainte noastră, precum că acești țigani i-au apucat de la părinții dumisale și-au arătat pitarul Costin și scrisoare înainte noastră. Iar mai vîrtos au arătat un zapis de danie pe acești țigani, din let 7198, iulie 22, de la Cîrstîna fata Gramii stolnicul, nepoata lui Orăș hatmanul, giupîniasa răposatului Statie clu-

cerul, în care zăpăis arătînd pre larg precum că acești țigani au fost danie Gramei stolnicul, tatul Cîrstînei, de la unchiul lor Barnovschie vodă și cum că s-au fost mai sculat odată un Ciocîrlie cu pîră ca să ia acei țigani, iarăși tot cu acest ispisoc și au rămas Ciocîrlie de la giudecată.

La care, stînd și noi a le lua sama cu amăruntul, s-au cunoscut că acel ispisoc ce-l arată Ciocîrlie este răsuflet și neavînd Ciocîrlie vro dovadă precum să fie mai stăpînit el sau părinții lui de acești țigani, s-au cunoscut că împlă rău și făr de cale și s-au dat rămas Ciocîrlie din toată giudecata și lege țării, ca să dea pace pitarului Costin pentru acești țigani ce s-au scris mai sus. Iar pitarul Costin îndreptîndu-să înaintea noastră, i-am dat și de la noi această carte de giudecată, ca să-i fie de credință.

Let 7251 <1743>, mai 28

1042

205 r. 7251 <1743>, martie 4^{*)}

O carte de giudecată s-au dat lui Novac jidovul de Eși, feciorul lui Mihel haham, precum au venit acești 3 jidovi, Novac și cu Lupul și cu Iosîf feciorul Ursului, de aici din Eși ș-au jăluit c-au avut ei cîte trei datorie cu zăpăisă la un Leiba jidov de Botoșeni și acel jidov au eșit mufluz. Și avînd o casă în tîrg în Botășeni, prețul ei de 250 lei, așa dederă ei samă, Novac și cu Iosîp, că acea casă au fost pusă zălog în zăpăisăle lor cele de datorie ce-au avut de la Leiba și pe urmă s-au sculat Leiba, fără știrea lor, di-au vîndut și casa altui jidov din Țara Leșască, anume Ilie, carele s-au așezat în Botășeni.

Și pricina între acești trei jidovi era că Lupul jidov au cerut acei casă să li să dea lor curama, la cîte trii, să-și scoată datorie lor, iar Novac și cu Iosîp au stătut pricină, zîcînd că numai în zăpăisăle lor este zălogită casa și numai lor li să cade a-și lua datorie din prețul casăi. Pentru care Lupul jidovul iarăși au arătat de datorie lui Novac jidovul ce-au dat bani, 100 lei, Leibii jidovul și i-au pus și casa zălog în zăpăis, de aceasta știe și el, c-au iscălit și el martur în zăpăis și este lucru ade-vărat, iar de zălogul ce zice Iosîp că este casa zălog în zăpăisul lui drept 100 lei, care zăpăis arată să fie făcut tot într-o zi cu zăpăisul lui Novac, de acest zăpăis au zis Lupul jidovul că el nu știe cînd s-au făcut ș-au arătat a fi nedrept acel zăpăis, de vreme că el împreună cu Iosîp, cu 9 luni mai înainte, amîndoi cu întrat chizeși pentru Leiba de... lei și acea datorie au avut-o ei împreună a o lua de la Leiba și casa zălog la dînșii n-au fost și cum Iosîp au luat pe urmă zăpăis numai el singur zălog casa

v. și lui nu i-au spus, nici au știut nimică / cînd au luat acel zăpis.

Pentru care, luînd măriia sa vodă sama, s-au dovedit că casa ce este zălog în zăpisul lui Novac jidovul este lucru adevărat, iar zăpisul de zălog ce arată Iosîp jidovul este lucru nedrept și cu meșterșug, fiind zăpisul și fără de marturi de dovadă. S-au hotărît giudecata lor ca să scoată casa la vînzare și din prețul casăi, întăi Novac jidovul să ia datorie sa, pe zăpisul ce are și pe ce va mai rămîne din prețul casăi și pe altă, de s-a mai afla a Leibii, cu toți datornicii să facă curama și căruie cît i s-a veni cu dreptate atîta să ia și jidovul ce-au cumpărat casa mai pe urma zălojiturii să n-aibă nici o triabă cu casa.

Și după hotărîtura giudecății, s-au dat această carte.

1043

7251 <1743>, martie 5*)

O carte de giudecată Stancului ce-au fost vornic la Soveja.

Au pîrît Hristodor neguștorul pe Stancul, zicînd Hristodor că de 11 ani au dat 546 lei în mîna Stancului și a cumnatu-său, Dușii, la 6 zile a lui octomvri, în casa Dușii cumnatul Stancului, la Telejin, la Izvoară, în Țara Româniască, ca să cumpere cu acei bani oi și cașcaval, fiind la ace vreme Dușa și slugă lui Hristodor. Și zăpisul ce-au avut Hristodor pe banii acie, de la Stancul și de la Dușa, au dat samă că s-au prăpădit, dară are martur. Și cerînd măriie sa vodă dovadă la Hristodor, el au adus 2 oameni marturi din Țara Româniască, anume Ion, slugă lui Hristodor, care au mărturisit că el au fost față cînd au dat acei bani la Stancul și la Dușa, zloți și lei și s-au tocmit să aducă oile la 18 / munți ce cumpărasă stăpînu-său, Hristodor, să facă cășcăvălărie, tocmindu-să de oaia cîte 3 parale și el au scris și zăpisul. Iar alt martur, anume Pavăl, au mărturisit că banii i-au dat la săptemvrie 6 zile, în casă, pe masă, la o moară din sus de Telejin, în mîna Stancului și-a Dușii, să aducă oi la doi munți, să facă cășcăvălărie și tocimala n-au tăet, numai pe cît s-a vinde. Și zise Hristodor că, osăbit de acești doi marturi, mai are un martur care este în Țara Româniască, nu l-au putut aduce, iar afară dintr-acești 3 marturi, pe alții nu mai are.

Iar Stancul au dat samă că nici au fost el la ace vreme în Țara Româniască, nici au luat nici un ban din mîna lui Hristodor, nici știi nimic, nici un fel de aceste ce zice Hristodor. Și măcar că cumnatu-său, Dușe, au murit, dar pe soru-sa Ana, fâmeia Dușii, încă au adus-o Stancu de față și fâmeia încă s-au apărat că-i mare năpaste și nu știi nimic să fie luat bărbatul ei acei bani, nici la moarte lui n-au mărtu-

risit, aducînd Stancu și 12 oameni, preuți și mireni, mărturisind că Stancul între dînșii au trăit la aceie vreme, cum și acmu și ei de această nimic n-au simțit, nici au auzit să margă Stancul în Țara Româniască, să ia bani de la Hristodor și el să și feria a nu mergi în Țara Româniască, avînd pricini acolo.

Pentru care, luînd mărie sa vodă sama cu amăruntul, macar că și Stancul cu acești marturi a lui nu pute să să îndrepte, căci acei oameni, marturii lui, nu pot să știi pe unde au îmblat la ace vreme și ci-au făcut, dar și Hristodor din vreme <ce> zapis pe acei bani n-au arătat și cu acești 2 marturi ce-au adus n-au putut dovedi: una, că mărturiile lor s-au dovedit răle, apui, că unul din marturi este slugă lui Hristodor, care, după pravile, mărturia slugii nu să ține în samă, am dat această carte de giudecată la mîna Stancului ș-a surorii sale, Anei, fămeii Dușii, 206 v. ca / să să apere de cătră Hristodor, nici o supărare să nu le facă și de această pîră să nu să mai pîrască.

1044

Facem știre cu această carte, precum au vinit înainte noastră răzeșii de Birăești, de la ținutul Bacăului, anume Lupul Banul și Ion Măcăială și Gheorghită Măcăială și Toader Măcăială și Alexandru și Gligoraș și Ion Ghidu și Arsăni și Măriuța și Irina și Vărvara și Maria și cu alt niam a lor și ni-au arătat o mărturie de hotărîtură de la fratele nostru, dumnealui Radul Răcovița vel spatar, din velet 7249, scriind într-acesta chip că, din poronca mării sale lui Gligorie vodă, au mers la sat la Birăești, de la ținutul Bacăului, ce este între Limpede și Bistrița, ca să hotărască acel loc, să să aliagă pricinile ce-au avut de multă vreme răzășii de Birăești cu răposatul Ștefan Rusăt vornicul, mai pe urmă și cu fiiul său, Costantin treti postelnic, pentru niște părți de moșie din sat din Birăești, ce-au fost cumpărătură lui Ștefan ispravnicul de Bacău de la unii din răzeșii de Birăești, cu 11 zapisă. Și de la Ștefan ispravnicul au rămas acele părți la niamul Hrișcanilor și a lui Costantin logofătul de Tămași cu giupîniasa lui Safta, ce-au fost niam Hrișcanului și au dat aceste părți de moșie lui Ștefan Rusăt vornicul. Și Ștefan Rusăt vornicul au fost luat hotarnici pe Timuș Crupenschi logofătul și hotărînd Timuș logofătul au făcut satul în trei bătrîni pol și au dat doi bătrîni lui Ștefan Rusăt vornicul și un bătrîn pol l-au dat tuturor răzășilor.

Cu care hotărîtură neodihnindu-să răzășii și plîngîndu-să de strîmbătate,

07 r. s-au fost giudecat și la Divanul mării sale / domnului și stăpînului nostru, Ion Costandin Neculai voievoda, la domnie întâi a mării sale, de față cu Ștefan Rusăt vornicul și mările sa au fost poroncit dumisale fratelui nostru Toader Cantacozono medelnicerul și dumisale Mihalache Sturza clucerul, ca să miargă să cerce ace moșie și acei boeri n-au mai mîrs. Și pe urmă, viind iar mările sa Gligorie vodă cu a doao domnie, de iznoavă au mai supărat răzășii și-au orînduit mările sa pe alți boeri să miargă să hotărască și fiind vremile tulburate, iar au rămas necăutate. Și atunci de iznoavă au mai dat jalobă răzeșii de Birăești și i-au fost rînduit la noi, de am fost căutat ace giudecată pe scrisori ce-au avut și fiind toți de față înainte noastră, li-am ales într-acesta chip, rînduindu-să la fratele nostru, dumnealui Radul Răcoviță vel spatar, fiind atunce paharnic, ca să miargă la sat la Birăești și să cheme oameni megieși de pinpregiur și să cheme și pe egumenul de Ocnă cu zapisă ce va fi avînd pe Lăiteni și să cheme și pe niamul acela a Hrișcanului, spuind răzeșii că mai sînt o samă de scrisori pe aceste părți de moșii la dînșii și ace să cerce cu amăruntul, ca să poată dovedi și îndrepta: sînt stîlpite în parte din gios aceste cumpărături a lui Ștefan ispravnicul de cătră alți răzeși, precum au dat samă răzășii înainte noastră? Iar neputîndu-să nici cu unile de aceste a să lumina, atunce să aibă dumnealui a face acel sat Birăeștii în patruzăci și șesă părți, pe 46 de niamuri ce s-au aflat în ispisocul răposatului Ion vodă și apoi să scoată parte pe zapis ce are Costandin Rusăt treti postelnic, iar alte părți ce-or rămîne să le de toate răzeșilor.

Care, din poronca ce-au avut, acest boeri au chemat pe egumenul de Ocnă cu zapisele Lăitenilor și pe Broștianul, ce este niam Hrișcanului, cu scrisorile ce-au avut, au chemat și oameni megieși di pe v. împregiur, care mai gios i-au arătat / anume și au mers și dumnealui singur acolo și încătă din scrisori nimic n-au putut alege, căci scrisorile Lăitenilor altă nu scriu, fără satul Lăitenilor. Așijde<re> au cercat și au întrebat pe megieși pentru aceste cumpărături a lui Ștefan ispravnicul de Bacău, fost-au vreodată alesă și stîlpite de cătră răzeși și altă n-au putut afla, nici altă stîlpitură n-au găsit, fără stîlp au găsit între hotară, unde s-au hotărît Lăitenii cu Birăeștii și au arătat și un loc de casă, a unui Filip și iar locul unii casă, a unui popă Nicul și pomeții lor ce-au mai rămas, de carii acești sînt vînzătorii acelor zapisă a lui Ștefan ispravnicul și adevărat în parte de gios sînt, unde să împreună cu Lăitenii. Care văzînd că cu altă nu poate adeveri, cercat-au și acele scrisori ce să află la niamul Hrișcanului și iar altă nimic n-au putut cunoaște, fără iară niște cumpărături acelu Ștefan ispravnicul și a

fiiului său mai pe urmă, tot din sat din Birăești, fără atîta au cunoscut că aceste scrisori a niamul Hrișcanului, ce-au mai rămas, s-au văzut că au fost toate acelu Ștefan și niamului său, iar cu ce pricină au încăput în mîna lui Costandin logofătul de Tămași și el li-au dat lui Ștefan Roset vornicul, n-au putut dovedi.

208 r. Iar hotărîtura lui Timuș s-au cunoscut cu adevărat că au făcut multă strîmbătate răzeșilor, că acei bătrîni ce i-au pus la împărțală n-au fost de acei bătrîni nici unii ce să află în ispisocul răposatului Ion vodă, ce sînt sămînție acelora mult mai încoace. Așijdire și zapsăle acele nu sînt sînguri bătrîni, sau să răspundă bătrînul întreg, ce zic parte lor ce să va alege, care Timuș logofătul i-au pus pe toți parte mare, adecă bătrîn întreg și cu această / socoteală luasă mai toată moșie răzeșilor și încă ce mai de frunte și lor li didesă și ce mai rea și mai nimică.

Ce, dumnealui spătarul, urmînd după hotărîrea mării sale Grigore vodă, au măsurat tot satul Birăeștii în lungul moșiii – fiind mulți răzeși, amintire nu să pute – și apoi li-au împărțit în curmeziș, ca să agiungă la toate părțile cu capetele în apă, și în Limpede și în Bistriță, începînd întăi a măsura din capul hotarului de sus, unde să împreună cu hotarul Vălțaneștilor, a Neculceștilor, unde au făcut buor într-un păr ș-au pus și piatră dispre Limpede și în preajma acestue, în curmeziș, spre apus, la mijloc, în margine unii văi săci, ce să chiamă Vînătoarea, au pus altă piatră și în malul luncii Bistriței au pus altă piatră și au făcut și buor într-un plop. Acesta-i capul hotarului de sus. Și mergînd pe mijloc cu funii în gios, păn în hotarul Lăitenilor, s-au aflat tot lungul satului Birăeștilor 1.870 stînjăni și stînjenu 8 palme. Și împărțindu-le în curmeziș, după poronca mării sale lui vodă, în 46 de părți, pe 46 de niamuri ca să află în ispisocul răpousatului Ion vodă, au venit pe parte cîte 40 de stînjeni și 5 palme.

208 v. Deci, începînd din capul hotarului de gios, unde să împreună cu Lăitenii, au scos întăi parte lui Costandin Roset treti postelnicul de-oparte, după poronca mării sale lui Grigore vodă, ca unui strein între răzeși și mai vîrtos că și acei bătrîni ce-au vîndut acel zapis tot parte de gios au ținut, cum s-au zis mai sus, că și semnele casăi și pomeții sînt de față, precum toți răzeșii au suflețit. Însă, măcar că în carte mării sale îi poroncie să scoată parte lui Costantin Roset postelnic pe 11 zapsă, ce să va alege, dar acolo la împărțală au scos numai 9 zapsă peste tot și într-acele 9 zapsă, 7 zapsă li-au pus bune la parte, iar 2 nu li-au pus, căci unul au fost / o mărturie a tîrgoveților de Bacău, întăritură, cum am zice, pe un zapis ce s-au aflat la niamul

Hrișcanului, iar altul scrie pe un Vasile Tăriță de în Galbeni, de la ținutul Niamțului, că au vîndut parte Teclii; ace Teclă nici în ispisocul răpousatului Ion vodă nu să răspunde, nici cîta parte are, nici pe ce niam să trage. Care au și giurat toți răzeșii înainte dumisale spatarului că nici o știu pe Tecla, nici pe Vasile Tăriță să fie răzeși cu dînșii, nici au pomenit vreodată să stăpîniască, ce li-au socotit răsuflete. Iar în cele 7 zapisă, precum au zis, i li-au pus bune, căci s-au aflat și acei vînzători din cine sînt, precum arată izvodul de niamuri ș-au cuprins acele 7 zapisă șapte părți din cele 46 de părți, care au cuprins 274 stînjani 3 palme, care li-au și stîlpit în curmezis, spre Bistrița și spre Limpede, pe 3 locuri: în malul Bistriței o piatră și la mijloc piatră și în malul Limpezii piatră. Iar de aice în sus, au măsurat părțile pe zapisă ce are niamul Hrișcanului, nepoții lui Ștefan ispravnicul, care i s-au făcut o parte și giumătate din cele 46 de părți, în care cuprinde pe ace parte și giumătate 61 stînjani. Și iar s-au mai măsurat 24 de pămînturi, pe alte 2 zapise ce mai are și pămîntul 20 de pași, după obicei și pasul 6 palme și așa și acestora le-au stîlpit pe 3 locuri, și despre parte lui Costantin Roset postelnicul și despre parte celorlalți răzeși. Iar de acolo în sus, pîn în hotarul Vălțaneștilor, au rămas în parte tuturor răzeșilor celorlanți și așa cu toții au primit. Care și izvod anume de niamuri s-au făcut, cine sînt vînduți și cine nu sînt, ca de ar mai vini cineva pe urmă din răzeși, să să știe și așa au și încheiat tot hotarul.

Și la acest hotărît au fost mulți oameni, megieși din sus și din gios și răzeși, anume egumenul de Ocnă, / Sofroni, stăpînul Lăitenilor, Bucur șoltuz de Bacău, Mihălache ot tam, Toader ciubotar ot tam, Andrei sîn Furtunii, Vasile Dabija ot tam, Ianăș ot tam, Chirița ot tam, popa Vasile Neculcescul ot Voltănești, Darie brat ego ot tam, Ion Neculcescul ot tam, Ion Golăi ot Hălăseni, Chiriac Gherlan ot Bășeni, Gheorghie sîn lui Chiriac ot tam. Din răzeși: Ion Broștanul i Costantin brat lui, Ioniță Hadîlbei, Ion Măcăială, Gheorghită Măcăială, Lupul Banul, Gligoraș Cojocar, Pavăl Berdilă, Gheoghie Cuiabar și alți mulți. Și după hotărîrea ce-au făcut, au luat și hotarnica lui Timuș Crupenschii și izvodul hotărîturii lui și acele 2 zapise a lui Costantin Ruset postelnicul, ce s-au aflat rele și le-au dat toate la mîna răzeșilor.

Carii și noi, pe hotărîre acelui boer de mai sus numit, am dat această carte de întăritură la mîna răzeșilor, să-și stăpîniască moșie cu pace.

7251 <1743>, ghenarie 15

Întărită de domnul și iscălită de patriarhul Sfântului Mormînt.

Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale domnului, stăpînului nostru, Io Costandin Neculai voievoda, fiind și noi de față, s-au pîrît Neculai ficiorul Chiricăi ce-au fost armaș și Mihălache ficiorul lui Gavlil [sic] Do<m>niț<a>, ce s-au răspuns că să trag din Măoa, cu preutul Gligoraș Roșca, pentru moșie Cotecerii, ce este pe de amîndoaș părțile de apa Crasni și despre ținutul Vasluiului și despre ținutul Fălciului, zicînd preutul Gligoraș că acel sat este a lor, cumpăratură a moșilor săi, 209 v. lui Gligori vătaf, / ficiorul lui Lupan sluger, de la Eni și de la Tudor, ficiorii Bambii, nepoți de soră lui Enache postelnicul, iar lui Enache postelnicul au fost cumpăratură de la Negrilă Coteș și de la toți răzeșii lui, arătînd și un ispisoc <de> la răposatul Evstratie Dabija vodă pe această cumpăratură, din velet 7100 [sic].

Iar Neculai ficiorul Chiricăi și Mihălache ficiorul lui Gavlil au răspuns că acel sat, Cotecerii, este driaptă moșie lor și au stăpînit-o pînă acmu, atîta ei, cît și părinții și moșii lor, cu pace, numai scrisori ce-au avut pe ace moșie s-au prăpădit la vremile de nepace, dar de niamul lor nu știu ei să fii vîndut nime, nici preutul Gligoraș sau alt niam a lui cu acel ispisoc de la Dabije vodă n-au stăpînit pînă acmu, nici sînt acei vînzători ce arată în ispisoc de niamul lor. Și cît pentru stăpînire aceștii moșii, din poronca mării sale lui vodă au cercat și ispravnicul de ținutul Vaslui, dumnealui Ștefan Rusăt biv vel paharnic, precum am văzut și mărturie dumisale, scriind că cu oameni bătrîni, împregiurași, de vîrstă ca de 80-90 de ani, s-au mărturisit cu sufletele lor că acel sat Coticerii l-au stăpînit tot ei și părinții lor și niciodată nu s-au sculat cu vreo pricină, să tragă această moșie de la stăpînire lor. Dar, osăbit de această dovadă de mărturii, întrebînd mările sa vodă și pe preutul Gligoraș, care era preut de ispravă și de vîrstă ca de 45 ani, și el încă au mărturisit că el sau alții din niamul lui nu știe să fie stăpînit ace moșie, nici de la tată-său n-au auzit să fi stăpînit, zicînd că zapisul și ispisocul ce este la dînsul au fost răsărit de la mîna lor și acmu de zăci ani să-l fi aflat. Cu care ispisoc și la domnie lui Gligorii vodă au eșit la giudecată Toader jicnicerul, fiind niște surori a lui, niam di pe tată, niam cu popa Gligoraș, di pe muma lor care să trăge din Lupan.

210 r. Dar, nici odihnindu-să Neculai cu / Mihălache, de iznoavă acmu eșind la Divan și cercîndu-să stăpînire și aflîndu-să după cum arată și

mărturie dumisale paharnicului Ștefan, așe au socotit mărie sa vodă și cu noi: de vreme că popa Roșca singur au mărturisit că el și frații lui, de cînd s-au trezit, sau alții din niamul lui Lupan, nici din părinții lor n-au apucat și trăitor tot acole au fost, iar Neculai și Mihălache dovedind cu stăpînire, s-au socotit a fi mai întemeiată stăpînire de atîția ani, decît scrisorile ce-au arătat popa Gligoraș. Dar, cu toate aceste, mărie sa vodă au trimes pe acești oameni, împreună cu preutul Gligoraș și la sfinție sa fericitul părintele patriarhul a Sfîntului Mormînt, chiar Parfenie, întîmplîndu-să aice, ca să de și sfinție sa hotărîre cum a fi mai drept, fiind și această pricină la mijloc, scriind la ispisocul acestui preutul că această moșie de la nepoții lui Enache postelnicul, ctitorul sfintei mănăstiri Sfetii Sava, s-au cumpărat. Și sfinție sa părinte patriarhul încă așe au socotit, că tot acești oameni ce-au stăpînit atîta vreme au dreptate a stăpîni moșie lor cu pace.

De vreme că și pravila hotărăște, cine nu va stăpîni moșia sa pînă la 40 de ani, trăind acolo, să o piarză, s-au hotărît giudecata lor, precum de la mărie sa vodă și de la sfinție sa părintele patriarhul, așe și de la noi, ca să-și stăpîniască ei moșie lor Coticerii, cu tot venitul, cu bună pace. Iar preutul Gligoraș cu niamul său s-au dat rămas din toată judecata, ca să n-aibă triabă cu moșie Cotecerii și s-au luat și scrisorile de la mîna lui și s-au dat la mîna niamului Măoii. Și pe hotărîre giudecătii mării sale lui vodă, am dat și de la noi această carte pe giudecată, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

7251 <1743>, martie 12

La al triisprăzeci ani, a al cincile domnie și al doile an a al doile domnie a Moldovei.

1046

v. Întărită de domnul și de patriarhul Sfîntului Mormînt, chir Partenie.

Facem știre cu această carte de giudecată că, înainte Divanului mării sale domnului și stăpînul nostru, Io Costantin Neculai voevod, fiind și noi de față, au avut pîră ficiorii Lupei, nepoții Paraschivii, cu popa Enache, ginerele lui Neculai pevețul, cerînd ficiorii Lupii o casă cu pivniță de piatră, cu locul ei, de aice din Eși, din capul Uliții Rusăști, zicînd că au fost de zăstre a moășii lor, Paraschivii, fimeii cei dintăi a lui Ene pevețul și ficiori au avut numai pe muma lor Lupa și la ace casă cu pivniță Neculai pevițul n-au avut triabă și-au stăpînit-o muma lor, Lupa, și au luat chirii.

Iar popa Enache au răspuns că această casă și pivniță au fost a socru-său, a lui Neculai pevițul, rînduită diată tot de Eni pevițul, arătînd popa Eni și o mărturie de la un protopop Ursul, scriind că din gura lui Eni pevețul au auzit rînduind ace casă cu pivniță ficiorului său, lui Neculai și în 60 de ani tot socru-său Neculai pevețul au stăpînit-o, dînd-o și zăstre la doao fete a lui, care s-au giudecat și la mările sa Gligorie vodă și pe dovada stăpînirii de 60 de ani s-au dat casa cu pivnița în stăpînire lui Neculai pevețul.

211 r. Și neodihnindu-să ficiorii Lupii, zîcînd că au nedreptate la aceasta și în trecute zile, din poronca mării sale lui vodă, s-au rînduit această giudecată și la sfinție părintele mitropolitul țării, chir Nechifor și sfinție sa au întărit giudecata mării sale lui Gligorie vodă, giudecînd, cu pravila, iar după stăpînire. Și iar, de iznoavă jeluind feciorii Lupii că au nedreptate, au orînduit mările sa vodă la egumeni și la noi, de am / mai căutat această giudecată și atunce, dovedind ficiorii Lupii cu marturii precum și muma lor, Lupa, au șezut în casă și au stăpînit, luînd chirii și <din> casă și din pivniță și unii din marturi mărturisind că au auzit din părinții lor cum și casa cu pivnița au fost zăstre Paraschivii, muma Lupii, am fost hotărît cu carte de giudecată a rămîne această casă cu pivniță în stăpînire ficiorilor Lupii. Dar popa Enache nu s-au lăsat și iarăși au făcut jalobă mării sale lui vodă, zîcînd că au aflat altă dovadă, adică scrisă pricina acestor casă în condica vechi a tîrgului, care să făce în vremile trecute de șoltuzul de Eși, scriind în condică că ace casă cu pivniță au cumpărat-o Ene pevețul împreună cu fămeia sa, Paraschiva, muma Lupii.

Și pentru aceasta, văzînd mările sa vodă gîlceavă neruptă, i-au adus pe toți față înaintea mării sale și li-au luat sama și cît pentru șidere și stăpînire n-au tăgăduit nici popa Enache că n-au șezut Lupa în casă. Și mările sa vodă așe au socotit, că întăi să cade să să dovediască a cui au fost: a lui Neculai pevețul, au zăstre Paraschivii. Și li-au poroncit lor să aducă marturi de credință înaintea mării sale, să mărturisască, care să zică că ei știu cu adevăr, iar nu cu auzire, ori că au fost casa cu pivnița zăstre Paraschivii și Neculai pevițul n-au avut triabă, ori c-au fost a lui Neculai pevițul, neavînd Lupa parte într-ace casă și pe ace dovedire să li să facă dreptate. Și nici ficiorii Lupii, nici popa Enache cu acest fel de dovadă n-au putut dovedi, arătînd popa Enache numai ace scrisoare a popii Ursului ce arată mai sus, care, scriind întrînsă rînduială fără dreptate, nefăcînd parte Lupii din moșii, nu s-au ținut în samă. Și nefiind dovadă nici la o parte, că fiiștecarele din frați au stăpînit ace casă ca o moșie părințască împărțitoare și pe alți

frați, iar nu ca hotărît lucrul său, cum și din scrisorile ce-au arătat popa Enache s-au dovedit că au parte amîndoi frații în casă și s-au hotărît
1 v. giudecata lor ca să / fie casa împărțitoare și fiind ei numai 2 frați ficiori lui Eni pevițul, Neculai și Lupa, casa să scoată în vînzare și din prețul cine va da mai mult, giuătate să ia ficiorii Lupii și giuătate popa Enache, ori să-și întoarcă unul altue, ori să vînză cui a da mai mult și să împartă banii cum or vre.

Și pe hotare giudecării mării sale, am dat și de la noi această carte pe giudecată.

Și cheltuiala ce-au zis popa Enache c-au făcut cu casa și alte ce-au înnoit, să rămîie pentru chirie ce-au luat în 3 ani.

7251 <1743>, martie 6

La al treisprăzeci ani, a al cincile domnie și al doile an a al doile domnie a Moldovii.

3 r. *Giudecățile dumisale lui vel logofătul, din poronca mării sale lui vodă.*

1047

Venit-au de față, la giudecată înaintea noastră, Sandul Cărăiman, feciorul lui Vasilie Cărăiman, cu molitva sa iermonah Natanail, feciorul Sandului Septeliciu, pentru o a patra parte din giuătate de sat de Zmeești, din partea de sus, ce sînt pe apa Rîșcii, la ținutul Niamțului, cu vad de moară în vatra satului, zicînd Sandul Cărăiman cum ace moșie fiind a unui frate a tătîne-său, anume Ștefan Cărăiman, o au cumpărat tată-său, Vasile Cărăiman, la velet 7221, aprilie 26, arătînd și zăpisul vînzării de față. Și zisă că, cît au trăit tată-său au stăpînit ace moșie cu pace, iar după moarte tătîne-său, au pus mîna pe moșie Natanail Șeptelici, trăgînd-o și el la stăpînirea sa cu-n zăpis de danie ce-au avut de la Ștefan Cărăiman.

Care și Naftanail Șeptelici, fiind de față, au arătat zăpisul cel de danie lui Ștefan Cărăiman, scris din velet 7213, dar au mai arătat și alt zăpis, făcut înainte daniii, la velet 7209, în care zăpis scrie c-ar fi dator Ștefan Cărăiman cu 30 de lei Sandului Șeptelici, tatului lui Natanail și zisă Natanail că în prejma aceii datorii ar fi dat Ștefan Cărăiman ace moșie danie, numai la zăpisul cel de danie nimic nu pomenește de datorie.

Și drept acie, socotind noi că este mai cu cale a stăpîni moșie cumpărătorul decît cela cu danie, le-am hotărît giudecata să-și stăpîniască

213 v. Sandul Cărăiman moșie, după cum /îi scrie zapisul cel de vânzare, iar zapisul cel de danie s-au luat din mîna lui Natanail Șeptelici și s-au dat la mîna Sandului Cărăiman. Și lui Natanail Șeptelici i s-au dat voe, cu carte gospod, afară dintr-această moșie, ce-ar mai afla de a lui Ștefan Cărăiman să aibă a lua pentru cei 30 lei datorie sa. Însă, din niamul lui Ștefan Cărăiman, avînd cineva de răspuns pentru ace datorie, să vie de față la giudecată.

Let 7250 <1742>, ghenarie 15¹

¹ Original la Arh. St. Iași, Documente, pach. 158, doc. 54; o versiune prescurtată în această Condică, doc. nr. 116; publicat integral de Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XXIV, pp. 21-22; regest în Buletinul Ion Neculce, fasc. 1, p. 356.

1048

Venit-au, din poronca mării sale lui vodă, de față la giudecată înaintea noastră Costandache, fiul lui Costantin ce-au fost armaș mare, cu părinții călugări de la sfînta mănăstire Solca și cu molitfa sa iermonaf Varlaam Ursache, zîcînd Costandache că, în a trie domnie a mării sale lui Mihai vodă, un văr primare al său, Nicolai ce-au fost cămăraș din Iontru, au cumpărat o moșie la ținutul Sucevii, pe apa Sucevii, în gura Horaițului, giumătate de sat de Meleșăuți, parte de sus, de la Marie căpitănița lui Gheorghii Humă, fata lui Simeon Calcăntaur, drept 100 lei bani și un cal. Și după acee, murind Neculai cămărașul și frații lui, rămîind moșie acee cîtăva vreme necăutată și tîrzie vreme, după ce s-au rădicat copilul acesta, Costandache și cercînd de rîndul moșiilor văru-său, lui Neculai cămărașul, fiind el niam mai aproape lui Neculai, au aflat ace moșie de mai sus numită la stăpînire călugărilor de Solca.

Carii, fiind de față, s-au întrebat ca să arete cu ce stăpînesc ace moșie, ei au arătat diiata Mariii Humoae, făcută în urma vânzării ce vîndusă ia lui Neculai cămărașul: călugărindu-să la mănăstire la Ețcani, 214 r. au dat ace moșie după moarte ei să fie a mănăstirii / Ețcanilor. Ș-au arătat călugării de Solca și un zapis de la Varlaam Ursache, în carele scrie c-au vîndut el ace moșie de mai sus numită mănăstirii Solcăi.

Întrebatu-s-au și pe Varlaam Ursache, cu ce cale au vîndut el ace moșie? El au dat samă c-au vîndut-o pentru banii săi, ce-au cheltuit de au grijit pe Marie Humoae la moarte ei și după moarte ei, zicînd și aceasta că, fiind ace moșie cumpărată de Neculai cămărașul pe niște stupi, după moarte cămărașului Nicolai s-au sculat frații lui Neculai

ș-au luat acei stupi de la Marie Humoae, întorcându-i moșie împreună cu zapisăle ce dedesă pe vânzare moșiii la mîna lui Nicolai cămărașul. Dar aceasta numai cu gura sa o au arătat Varlaam Ursache, iar nu cu vro dovadă, măcar că au zis c-a dovedi cu Toader Bădiliță vornicul <de poartă> și cu Gheorghii Humă, bărbatul vânzătoarei și cu alți marturi de credință, cum c-au întors moșie frații lui Neculai cămărașul.

Dar Costandache au arătat dovadă de față mărturie răpoosatului Costandin Silion biv vel medelnicer, în care scrie precum acel boeri, din poronca domniască cercînd adevărul acei moșii, de este driaptă cumpărătură cămărașului Nicolai ș-au adevărit din mărturie lui Gheorghii Humă, bărbatul vânzătoarei și dintr-alți oameni de credință, precum Nicolai cămărașul au cumpărat ace moșie pe 100 lei bani și pe un cal murg, spetit. Ș-au arătat și carte mării sale lui Grigorie vodă, dată lui Costandache, de stăpînit ace moșie, pe mărturie medelnicerului Silion, ș-au arătat și zapisăle cele vechi ce li-au avut Marie Humoae pe ace moșie, carei li-au dat împreună cu zapisul cel de vânzare în mîna lui Neculai cămărașul, cînd i-au vîndut moșie. Măcar că zapisul vânzării lipsind, au dat samă Costandache că și lui aceste zapisă i-au venit de la Țarigrad, fiind în mîna lui Gheorghii, fratele lui v. Nicolai cămărașul, ce era lîngă mării sa Mihai vodă / și cine i li-au trimis să hii dat samă că, di-au și fost zapisul vânzării, de acolo s-au răsărit la moarte lui Gheorghii, murind de ciumă.

De care, avînd Costandache zapisăle moșiii în mîna sa și avînd și mărturie de îndreptăciune de la medelnicerul Silion, cu driaptă giudecată i s-au dat moșie în stăpînire sa, ca unui drept clironom. Iar călugării de Solca să aibă a apuca pe Varlam Ursache să le întoarcă prețul ce li-au dat pe moșie, căci că s-au dovedit c-au vîndut fără cale, căci nici Humoae, după vânzare, nu i s-au căzut să mai de moșie și danie și, de-ar fi dat și cu cale, moșie trebuie să rămîie la Ițcani, iar Ursache n-au avut nici o triabă a vinde.

Let 7250 <1742>, ghenarie 16¹

¹ Rezumat publicat de Teodor Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, pp. 116-117.

Venit-au, din poronca mării sale lui vodă, de față înainte noastră, Marie ce s-au răspuns fata lui Costantin Broaină și ginerile ei, Sandul, cu părinții călugări de la sfînta mănăstire Tazlăul, pentru o bucată de

loc ce să chiamă Bîndeștii, în Țarina Mare, la ținutul Niamțului, zicînd Marie împreună cu gineri-său cum într-acei Bîndești au și ei moșie de pe strămoșul lor Bîndici și-au stăpînit moșii și părinții lor acolo, iar în urma părinților lor li-au împresurat călugării de Tazlău moșie, cu hotarul lor de Zănești.

215 r. Iar călugării de Tazlău dederă sama precuma cel loc, Bîndeștii, giuătate este a lor, de hotarul Zăneștilor, iar giuătate este de hotarul Roznovului și-ar fi mai avut pîră și giudecată în trecutele vremi călugării cei bătrîni cu Costantin Braina, din care să răspundi femeie aceasta cu ginerile ei, și cu Gligorii vătavul de Eși și cu Lupul, nepoții lui Bîndici, acolisindu-să / și atunci acei oameni de ace bucată de loc, cum că-i moșie lor. Și, cercîndu-să adevărul cu boeri de credință și cu oameni buni megieși de pimpregiur, i-au dat giudecata rămași pe acei oameni, dovedindu-i călugării că este moșie driaptă a mănăstirii Tazlăului, de hotarul Zăneștilor, cum scrie pe larg toată giudecata la ispisocul răpoosatului Dumitrașco vodă Cantacuzino, din let 7138, carii acmu au arătat călugării față și-au mai arătat și alte doaf ispisoaice de întăritură, tot pe ace moșie, unul de la răpoosatul Antonie vodă Roset, din velet 7184, altul iarăși de la Dumitrașco vodă, din a doao domnie, din let 7193.

Iar Marie și cu Sandul gineri-său încă au arătat doao cărți gospod de la răpoosatul Ștefan Petreceico vodă, una din let 7181, martie 27, alta tot dintr-acei an, iulie 8 și altă carte de la Dumitrașco vodă Cantacuzino, din velet 7192 și niște răvașe vechi, niște mărturii din trecutele vremi, din carele una mai de socotit era un răvaș de mărturie de la răpoosatul Neculai Racoviță biv vel logofăt și o carte de la Petreceico vodă, scrisă pe mărturie acelu boeri carele să hie mărturisit c-au văzut la nepoții lui Bîndici precum au uric pe ace moșie.

Numai, toate scrisorile ce s-au aflat la mîna femeii aceștie și a gineri-său, fiind mai vechi, s-au socotit a fi răsuflete, de vreme că giudecata ce-au avut călugării cu acei oameni au fost mai pe urmă, cum s-au cunoscut din veletul ispisoaicelor gospod ce au călugării la mîna. Și pentru acee, s-au luat de a mîna femeii aceștie și a gineri-său 11 scrisori și o pecete gospod pe ceară moale roșie și pe hîrtie și cu izvod anume iscălit de noi s-au dat în mîna călugărilor și cu driaptă giudecată s-au dat moșie la stăpînire călugărilor, s-o stăpîniască cu pace.

Let 7250 <1742>, ghenarie 20

215 v. Venit-au la giudecată din porunca gospod, înainte noastră, dumnealui Ursul Iurașco biv vel căpitan, cu Istratie din Porcești, pentru o parte de moșie din Buciumi, de la ținutul Romanului, ce-au fost a lui Dumitru de Porcești și de la Dumitru de Porcești o au fost cumpărat de șeptezăci de ani Miron dascalul de la Căuteșeni și mai pe urmă, Catrina nora lui Miron, împreună cu Maria fata ei o au vîndut Ursului Iurașco. Și acmu Istratie de Porcești au eșit la giudecată, ca să întoarcă prețul ce-au dat Ursul Iurașco pe moșie și să ia moșia din stăpînirea lui, fiind Istratie nepot lu Dumitru, celui ce-au vîndut întăi acea moșie, de vreme că din niamul lui Miron nime nu s-au aflat să cumpere acea moșie, puind și această pricină, că, cînd s-au arătat Ursul Iurașco stăpîn pe acea moșie, au zis că-i zălojită la dînsul, iar dacă au adevărit el că moșia este cumpărată de Ursul Iurașco, au mers de au cerșut la Ursul Iurașco ca să-i arete zapisul, iar el l-au tăgăduit.

Iar Ursul Iurașco au dat samă că acea moșie au cumpărat-o de cîțiva ani, cu știre răzeșilor carii s-au aflat iscăliți în zapis și omul acesta cînd au mers de au cerșut să-i arete zapisul, era în vreme tulburării, cînd moscalii, și fiind zapisul amestuit, n-au putut să-l scoată să i-l arete. Și omul acesta de cînd s-au vîndut moșie au știut de vînzare și-au tăcut.

Pentru care, așe li s-au hotărît giudecata: de vreme c-au știut de vînzare s-au tăcut atîția ani, să nu mai fie volnic a întoarce, ce să aibă Ursul Iurașco a-și stăpîni moșia cu pace.

5 r. Și întru aceasta, / au eșit la giudecată și Pătrașco Perjul și Sandul Hociung, gînerii Catrinii vînzătoarei, zîcînd cum acea moșie au fost neguțată cu soacra lor drept zece lei și Ursul i-ar hi dat numai prețu de șesă lei, cu niște ceară ce i-au dat.

De care Ursul Iurașco au dat samă că nu știe nici drept cît au neguțat moșie, fiind vreme de cîțiva ani, au uitat, nici pe cum să-i fie rămas cu ceva din prețul moșiei nu știe.

Deci, zîcînd gînerii vînzătoarei că ei știu bine și negoțul cît au fost și cum c-au dat numai preț de șesă lei, luînd și asupra sufletelor sale, într-acesta chip a întoarce moșia precum vrea ei nu li s-au dat voe, ce, s-au hotărît giudecata să le dea Ursul Iurașco patru lei, să să pliniască zece lei, cum au fost negoțul moșiei. Și li-au dat Ursul Iurașco acei patru lei și s-au așezat această pîră, să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, ghenarie 29

Din poronca măriei sale lui vodă, au avut giudecată de față, înaintea noastră, Gheorghie ficiorul lui Danic, cu Sandul ficiorul lui Grigorie Săul, zicînd Gheorghie ficiorul lui Danic că, avînd ei o parte de moșie în sat în Lucavăț ce este în sus, pe Siretiu, la ținutul Sucevii, din a patra parte de sat, ce să chiamă stîlpul Onciuleștilor, a treia parte, li-ar hi împresurînd Săul acea moșie în tăria lui, luîndu-le și venitul moșiei, fără de nici o giudecată. Pentru care, tîmplîndu-să de față, la giudecată, și alți răzeși, moșeni vechi, de acolo, din Lucavăț, anume
216 v. Velicico Chieșco mazil / și Sandul Pelin mazil, ginerile lui Ion Vasilco, ei încă au mărturisit c-au apucat pe Danic, tatul lui Gheorghie, stăpînind în Lucavăț a trei parte din stîlpul Onciuleștilor, fiind și el tot de niamul Onciuleștilor.

Iar Sandul sin lui Grigorie Săul au dat samă că poprește acea parte a lui Danic din Lucavăț, căci și lor li s-ar fi împresurînd o parte de moșie din Igești, din pricina lui Danic; fiind uricul lor ce-au avut pe acea moșie la mîna lui Danic, le tăgăduște uricul. De care uric, aice așe au dat samă Gheorghie ficiorul lui Danic, că, în trecuții ani, cercînd tată-său în scrisorile cele de moșii, au dat peste acel uric ce au fost scriind pe o parte din Igești și, nefiindu-i nici de o triabă, pome-nind într-acel uric de un Banilovschii Danco, l-au dat la mîna lui Ion Banilovschii ce trăește și acela pe Siret în sus, la ținutul Sucevii și au fost de față mulți oameni buni și preuți cînd au dat Danic uricul acela în mîna lui Ion Banilovschii și omul acela și acum este de față.

De care lucru, după jaloba ce s-au jeluit Gheorghie sin lui Danic și după mărturia acelor răzeși mai sus numiți, am socotit că Săul poprește moșia omului fără de nice o cale, de vreme că vro carte gospod sau vro scrisoare de la vro giudecată de poprit acea moșie n-au avut. Și l-am dat rămas, să dea pace Săul moșiei lui Danic de acum înainte, mai mult să nu să atingă Săul a popri moșia lui Danic, sau a-i lua venitul. Iar Gheorghie sină Danic și cu frații lui să aibă a-și stăpîni acea a trie parte din a patra parte de sat de Lucavăț, din stîlpul Onciuleștilor, cu tot venitul, cum au stăpînit și mai înainte, din părinți, din moșii lui și această pîră să nu să mai pîrască în veci.

Iar cît pentru uricul pe acea parte din Igești, ce l-au dat Danic la Ion Banilovschii, s-au hotărît să margă cu porunca gospod la dumnealui Costandin Cantacuzino biv vel armaș, giudecătoriu ținutului Sucevii, să aducă pe Ion Banilovschii de față, cu uricul, să ia sama și la a cui mîna va socoti că să cade să fie acel uric, la mîna aceluia să-l dea.

Let 7250 <1742>, februarie 15

17 r. Venit-au, din poronca gospod, la giudecată de față, înainte noastră, Istratie biv vornic, cu Miron Hîncul, pentru o moară de la Paltina, ce este în fundul Cogîlnicului, care moară o au fost fiind ei depreună, cinci săptămîni Hîncul cu niamul său și doi săptămîni Istratie iarăși cu niamul său. Care moară, tîmplîndu-să din pricina lui Istratie de au ars moara și piatra cea diasupra, după ce au tocmit Istratie moară ș-au pus și piatra la loc, de au dat-o pe făină, au stricat Hîncul rîndul, fiind moara numai el singur, zicînd că arsul morii i-au pricinuit lui multă pagubă, c-au șezut multă vreme fără venit, pînă a să tocmi și, după ce s-au tocmit, nu făcea la făină ca întăi.

Care aceasta, din poronca mării sale lui Grigorie vodă, o au cercat dumnealui medelnicerul Carp, ș-au adevărit că moară, după ce au ars, numai o săptămîină au șezut fără venit și într-o săptămîină tocmindu-să, au făcut la făină cum face și mai înainte, cum s-au văzut la giudecată și mărturie făcută la mîna lui Istratie vornicul. Numai Hîncul, acmu la giudecată, au pus altă pricină, că s-au rupt iazul și stă moara ș-acum fără agonisită, care aceasta este datoria lor, a tuturor, ca să o ezască, dacă le trebuie să ia venit din moară.

Deci, așe li s-au hotărît giudecata: ezind ei moara, să aibă a o ține iar pe rînd, cum o au fost fiind întăi, cinci săptămîni Hîncul cu niamul său și doi săptămîni Istratie cu niamul său și această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, martie 13

7 v. Din poronca gospod, venit-au de față la giudecată Iorest Movila, egumenul de la mănăstirea lui Adam, ce este la Covurlui, cu Luca paharnicul, feciorul lui Marco, nepot de fată lui Costantin Ciuntul, strănepot lui Prebici logofătul, pentru niște părți de moșie din Răspopi și din Iliești și din Ghenghești și din Răcăilești și din Deocheți și din Cîrmetești, ce sînt pe supt Codrul Ghenghii, la ținutul Covurluiului, zicînd Luca paharnicul că acele moșii sînt drepte a lui, de la strămoșul său Prebici logofătul și i le împresoară egumenul Iorest cu niște zapise de danie făcute cu meșterșug, fără știrea niamului lui Prebici logofătul.

Iar dacă au scos egumenul Iorest zapisăle celi de danie acelor moșii denainte giudecării, aflîndu-să date danie aceli moșii de niamul lui Prebici, încă și de Ilinca, muma Lucăi paharnicul și de toți frații ei

și aflându-să și scrisorile celi vechi pe aceli moșii în mîna egumenului Iorest, s-au cunoscut că dania acelor moșii nu-i făcută nici cu un meș-terșug, ce este driaptă. Și Luca paharnicul încăși singur au cunoscut că dă supărare călugărilor fără cale și au lăsat singur, cu voia lui, să rămîie tot danie moșiile acele la mănăstire lui Adam, după cum sînt date de părinții lui și de unchii lui și de alte niamuri a lui Prebici logofătul, pentru sufletul acelor răpăosați.

Și cu bună voia lui, denainte giudecății, au dat la mîna egumenului Iorest trei scrisori ce-au avut la mîna lui, de pricina acelor moșii: o carte de la răpăosatul Costantin Cantemir vodă, altă carte gospod de la măriia sa Mihai vodă și un zăpis vechi, pe o parte din Răcăilești, cumpăratură Savii lui Juchel, că de această pîră să nu să mai pîrască în veci.

Let 7250 <1742>, martie 14

1054

218 r. Let 7250 <1742>, iulie 3

Au venit la giudecată Ion Cracalie, cu văru-său Vasilie Stîrce, jeluindu-să Ion Cracalie că l-au adus văru-său Stîrce cu soroc la Iași, pentru niște pricini trecute, din vălet 7225, din vreme catanilor ce-au fost eșit din Țara Unguriască aice în țară, la a trie domnie a mării sale Mihai vodă, făcîndu-să Vasili Stîrce cetaș cu catanele și făcînd jafuri în țară; jefuind niște boi a unui turc de la Hotin, au vrut el să tragă pe văru-său Cracalie soție la cătănia lui. Pentru care au avut și giudecată în doî rînduri, amîndoi, cu Divan, și în domnie mării sale lui Grigorie vodă, la domnia dintăi și la domnia mării sale, stăpînului nostru, Costandin Nicolae vodă, iar în domnie întăi și s-au îndreptat Cracalie că-l năpăstuieste văru-său Stîrce și s-au dat rămas pe Stîrce, cum au arătat Ion Cracalie și cărți gospod de giudecată și de rămas pe Stîrce.

Acmu, întrebîndu-să pe Stîrce ce mai are cu văru-său, cu Ion Cracalie, de vreme că l-au adus cu soroc, el au zis că n-are nemică ș-au greșit de l-au adus cu soroc. Și zicînd el așe, s-au dat platnic, să întoarcă cheltuiala lui Cracalie, 5 lei, pentru căci l-au adus fără de ispravă, de l-au purtat cu cheltuială pe la Iași și de-i va mai da supărare de acum înainte pentru acele pricini trecute, să și pedepsască Stîrce¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. XII, doc. 74.

23 v. Let 7250 <1742>, iulie 7

Au venit de față, la giudecată, Ion blănariul, de aicea, din Iași, din Tîrgul de Sus, cu Sofronia, preutiasa popii lui Toader ce-au fost preot la Svetii Teodor, aice în Iași, pentru un loc de casă ce au dat samă Sofronia preuteasa c-au fost de tovărășie, a preutului ei cu alt preut, anume popa Costantin, luînd acel loc de casă acei preuți de la un Nicolae băcalul, pe un sārindari ce i-au slujit acei preoți pe acel loc de casă. Și murind popa Costantin mai înainte popii lui Toader și popa Toader fiind om cheltuitor, l-ar hi vîndut el singur locul acel de casă blănariului acestuia, numai drept 5 lei.

Deci, acum, trăgînd preutiasa Sofronia și cu Ion, ficiorul ei, pe Ion blănariul la giudecată, ca să întoarcă lui Ion blănariul cinci lei și să ia locul cel de casă din mîna lui, ori să ia pe giumătate dintr-acel loc fără bani, zicînd ia că popa ei i-ar hi spus la moarte lui că n-au apucat a face zăpis lui Ion blănariul pe vînzarea locului celui de casă; iar Ion blănariul dede samă c-au avut la popa Toader datorie 12 lei pe driaptă socoteală ce au avut cu dînsul, cu bani ce i-au dat popii la pocloanele vlădicești și cu negoțu ce i-au dat din dughiană pe credință, care de niște blane ce ș-au blănit preutiasa un habaciu au mărturisit și ea că știe. Și pentru acea datorie, neavînd popa cu altă să-i plătiască, i-au dat acel loc de casă și i-au dat cu mîna lui zăpis pe vînzare locului, împreună
r. cu alt zăpis vechi, luînd Ion blănar / și asupra sufletului său, că singur popa i-au dat, cu mîna lui, acele două zăpise, numai n-au apucat a i le încredința cu iscăliturile mahalagiilor, bolnăvindu-să atunce curund și preutul Toader, de care boală au și murit. Numai mahalagiii de vînzarea locului au știut ș-au știut și preutiasa, cum nici ia n-au tăgăduit.

Care vînzare fiind de 11 ani și rămîind toată pricina asupra prețului locului, că preutiasa zice numai 5 lei, iar blănariul zice 12 lei c-au dat, pe socotală ce-au avut cu popa, noi am hotărît giudecata, să stăpîniască Ion blănariul locul cel de casă, iar preutiasa, pentru prepus ce are pe blănariul că încarcă prețu asupra locului mai mult decît au dat, să-i facă carte de blăstăm.

Let 7250 <1742>, iulie 1

Au venit de față, la giudecată, din poronca gospod, Ion blănariul de aice, din Tîrgul de Sus, ginerele Cîrstii blănariul, cu socru-său

Cîrstea blănariul, jeluindu-să Ion blănariul că, în trecuții ani, la vălet 7232, întîmplîndu-să de au ars Tîrgul de Sus, avînd și acest Ion blănariul în Tîrgul de Sus, la Hagioae, o dughiană pe locul mănăstirii Cetățuei, dată zestre de socru-său Cîrstea, fiind în rînd cu alte doî dugheni a Cîrstii ce era tot pe locul Cetățuei, s-au tîmplat de n-au ars dughiana lui Iona blănariul de tot, ce i-au rămas din dughiană trei păreți și podul tot nears. Și cătră acel lemn ce i-au rămas din dughiană
219 v. nears, / ș-au mai cumpărat el lemn de o casă, cu uși, cu ferestre, cu obloane și ș-au răsipit păreții și podul dughenii ce au fost rămas nears, ca să să apuce, cu acel lemn și cu alt lemn ce ș-au fost cumpărat de o casă, să-și facă dughiana la loc. Iar socru-său, Cîrstea, l-au înpins, mărindu-și el temelia celor doai dugheni a lui, să le facă mai mari. Rămîind de locul unde au fost dughiana lui Ion zet Cîrstii numai ca de vro 2 pași, n-au putut încăpe de socru-său să-și facă dughiană la loc, unde au fost și înblînd ei atunce gîlcevindu-să pe la giudecăți, li s-ar fi hotărît pricina ca să mute Cîrste blănariul cu cheltuiala lemnul gineri-său la alt loc, unde ș-ar găsi, să-și facă dughiană aiure și nici lemnul nu i-au mutat, nici carte pe giudecata ce-au dat sama c-au avut n-au luat și au rămas de i s-au prăpădit tot lemnul acela din pricina socru-său.

De care, luîndu-li-să sama, nici Cîrste n-au tăgăduit cum nu ș-au mai mărît el dughenile și cum că n-au rămas loc cît să poată încăpea dughiana gineri-său pe acel loc a Cetățuui, unde au fost. Numai zisă că giner<i>s</i>ău în pizmă nu ș-au căutat de lemn, nici au vrut să-și caute loc aiure să-și facă dughiană ș-au rămas de i s-au prăpădit lemnul.

Dar Ion zăt Cîrstii au dat samă că din lemnul său au cunoscut lemne și la dughenile ce ș-au făcut socru-său și cerșind și paguba ce au dat samă că i s-ar fi pricinuit, de au dat vro 100 lei chirie, c-au șezut pin dugheni omenești, nu putînd a-și face dughiană din pricina socru-său, am socotit că pricina de s-au prăpădit lemnul lui Ion blănariul au fost tot despre Cîrste, căci nu i s-au căzut să fie cuprins loc mai mult decît au fost dughenile lui cele vechi. Apoi și după ce s-au
220 r. gîlcevit ș-au îmblat pe la giudecată cu gineri-său / și li s-au hotărît pricina ca să mute Cîrste cu cheltuiala sa lemnul gineri-său la altu loc, iarăși Cîrste nu s-au odihnit cu acea giudecată și de nu i-ar hi luat egumenul de Cetățue din mîna cele doî dughene, drept era cu o dughiană dintr-aceli doî să să fie plinit gineri-său. Numai lipsind din mîna lui acele doî dughene, li-am hotărît giudecata, să scoată Cîrste blănariul gineri-său tot lemnul cîtu-i va trebui de o dughiană cu patru păreți, cu podială, cu uși, cu ferestre, cu obloane, cu căpriori, cu liațuri, fără numai șindila și cuele cele de șindilă să lipsască. Și i s-au

pus și soroc pînă la Svetii Petăr să fie tot lemnul acela scos și adus aice în Eși și descărcat la locul unde-i va arăta gineri-său, rînduindu-să și zapciu asupra Cîrstei, pe vornicul Pilat, să-l zapciiască, pînă la soroc negreșit să fie scos tot lemnul aice, la loc unde va arăta Ion blănariul.

Dar, după ce li s-au hotărît giudecata pe pricina dughenii, au cerșut giudecată Cîrste cu gineri-său, zîcînd că are la gineri-său datorie 50 lei și au zis să i să socotiască acea datorie în prețul aceluia lemn de dughiană și să rămîie așezați și-npăcați unul despre altul pentru pricina acei dughene.

Deci, și pentru datorie încă luîndu-li-să sama, din gura Cîrstei s-au dovedit că doîzăci de lei încarcă rău Cîrste pe gineri-său, căci acei bani sînt prețul unui inel de aur ce au dat Cîrste gineri-său schimb la logodnă, cînd ș-au logodit fata cu dînsul, iar pentru 30 lei, o datorie de la Costantin Timuș, au dat samă Cîrstea cum el este chizeș și platnic la Timuș pentru gineri-său Ion. Iar Ion au dat samă cum ș-au luat singur el acei bani, cu zăloagile sale, zălogindu-și niște zapise de moșii. Și s-au hotărît pricina, să să dovediască cu Timuș, / puindu-să soroc iar pînă la Sfetii Petăr, să aducă dovadă Ion zet Cîrstei de la Costantin Timuș, cum acei bani nu-i cere el de la Cîrste și să fie în pace Ion despre Cîrste socru-său. Iar neaducînd dovadă pînă la soroc, să aibă Ion blănariul a plăti datorie la Timuș, să mîntuiască pe socru-său de chezășie.

Și pe hotărîre giudecății s-au dat la amîndoî mînule cîte o mîrturie.

1057

Let 7250 <1742>, iulie 15

Au venit, din poronca gospod, de față, la giudecată de față răzeșii de sat de Becești, de la ținutul Cernăușilor, anume Vasilie Brăescul, ficiorul lui Ilie Brăescul, nepotul lui Ion Piroșchii, strănepotul lui Simeon Barbovschii și Costantin Brahă și frate-său Toader Brahă, feciorii lui Gheorghită Brahă, nepoții lui Păntelei Barbovschii și popa Vasilie, ce s-au răspuns nepot de fată lui Antioh, strănepot lui Dumitru Barbovschii, jeluindu-să mării sale lui vodă cum că s-ar fi împresurînd ei înde ei, unii pre alții, trăgînd a stăpîni fieștecarele dintre dînșii într-acel sat mai mult decît i s-ar veni drepte părțile lui: căci Vasilie Brăescul trage să stăpîniască giumătate de sat, Brăjeștii încă trag să stăpîniască altă giumătate de sat, popa Vasilie trage să stăpîniască doî părți și cere părți mari. Și, fiind tot pricini de gîlceavă între dînșii, carele să trag de cîțiva ani și au avut și cîteva giudecăți pe la

Divanuri și li s-au făcut și cărți de rămas mai în trecuțile vremi și iar au rămas neodihniți, de vreme că unii să afla de față pe atunce la giudecată, alții nu să afla.

221 r. Iar acum, aflându-să toți la giudecată, cu toate scrisorile lor, / li s-au căutat toate scrisorile a tuturor, cine ce au arătat și li s-au dat ascultare tuturor de au grăit și-au răspuns fieștecarele din gură ce au avut să răspunză. Și, după scrisorile vechi și mai noi, cine ce-au arătat și după cum au spus ei din gură, s-au adevărit că giumătate de acel sat, de Becești, au fost a lui Drăgan Barbovschii, carele au avut cin-șesă feciori, anume Păntelei, moșul Brăjeștilor și Simeon, strămoșul lui Vasilie Brăescul și Dumitru, din carele s-au răspuns popa Vasilie și Isac, a căruia parte din Becești o țin Brăjeștii cu pricina unei schimbături ce zic c-au dat la Zamostia, moșie pentru moșie, și Coste, a căruia parte o trage popa Vasilie cu pricina unei dătorii ce ar hi plătit Dumitru pe frate-său Coste la Toma Cantacuzino vel vornic în trecutele vremi și Petrea ce dau samă c-au murit sterp și-au rămas ace giumătate de sat împărțitoare pe cinci frați. Așijdere, într-acel sat au avut a patra parte de sat Teodosie Barbovschii mitropolitul, fratele lui Drăgan Barbovschii și și-au dat parte sa danie nepoților săi de frați, lui Păntelei și lui Simeon și lui Dumitru și lui Isac și lui Coste. Așijdere, Anușca, sora lui Drăgan și a lui Teodosie mitropolitul, au avut a patra parte de sat de Becești și parte ei s-au împărțit în trei părți, pe trei fete a ei, anume Irina și Candachia și Gaftona Chiroae. Deci, din Anușca, doî părți, parte Irinei și a Candachiei, li-au cumpărat Simeon Barbovschii, strămoșul Brăescului, care au arătat Brăescul și zapisăle față și are Brăescul și din parte Chiroae giumătate, care s-au dat cu parte ei din moșii lui Simeon strămoșul Brăescului și lui Păntelei moșul Brăjeștilor, care s-au aflat la Brăescul și scrisori vechi pe acea danie.

221 v. Deci, făcându-să socotială driaptă, au rămas de s-au făcut acel sat opt părți, din carele trei părți s-au dat la stăpînire lui Vasilie Brăescul și trei părți s-au dat la stăpînirea Brăjeștilor și doî părți s-au dat la stăpînirea popii lui Vasilie și cu niamul ce s-ar mai afla din Dumitru Barbovschii. Și cine cît va stăpîni în cîmp, atîta să stăpîniască și-n sîliște și-n pădure și-n iazuri cu hăleștee vechi și vaduri vechi de moară și fieștecarele să aibă a merge la vatra moșilor săi. Iar pentru iazuri noi cine și-ar hi făcut, să aibă a urma a stăpîni după cum scrie o carte gospod, a mării sale lui Grigorie vodă, ce s-au aflat la mîna lui Toader Brahă. Și fiind ei toți priimiți și mulțemiți cu această socotială, li s-au dat trei cărți de la noi, de mărturie, pe așezarea aceasta: o carte

la mîna lui Vasilie Brăescul, o carte la mîna Brăjerilor, o carte au rămas să să dea popii lui Vasilie. Deci, după cum scrie mai sus, așe să aibă fieșticarele a stăpîni, mai mult să nu să întindă vrurul a trage la stăpînire lui.

Iar pentru zăpisăle cele de cumpărăturile lui Simeon Barbovschii, avînd prepus Brăjeștii că-s cu pricină de vecleșug ș-ar hi avînd ceva simțire și Vasili Brăescul, li s-au dat voe să facă Brăescului carte de blăstăm.

Așjidire, vrînd Brăescul a trage o parte din cele doî părți ce s-au dat popii lui Vasilie, cu-n zăpis ce scrie c-au vîndut popa Ionașcu de la Mitropolie din Suceava, împreună cu Tofana preoteasa lui, seminției lor, lui Simeon Barbovschii, giumătate din ace parte de Becești și scrie la zăpis cu parte lui Costin, s-au hotărît să de Brăescul pace popii lui Vasilie și să-și caute cu vînzătorii, căci s-au dovedit că n-au stăpînit cu acel zăpis.

1058

r. Let 7250 <1742>, iulie 15

Au venit la giudecată Toma Măzărache, epitrop din parte fiestrii sale..., copila lui Gavril feciorul lui Cîrstian, nepot de fecior lui Simeon din Silișeu de Sus, ce este la ținutul Dorohoiului și cu Lupul Popșea, feciorul lui Vasilie Popșea, nepot de fată lui Simeon din Silișeu, vrînd Toma Măzărache a trage la stăpînirea fiiastră-sa toate părțile ce au avut Simeon în Silișeu, și baștină și cumpărături, zicînd că din Simeon numai această copilă au rămas, fiiastră-sa, fata lui Gavril, iar alți feciori a lui Simeon toți au murit sterpi și acest Lupul Popșea ar fi o acolisită, nu este drept nepot lui Simeon despre parte moșiei.

Iar Lupul Popșea au dovedit că Simeon de Silișeu au avut noi feciori și din cinci feciori n-au rămas sămînță: din Măriuța Gurăroae și din Anița și din Axinia și din Niagoe și din Ștefan; iar patru feciori să află sămînță: din Cîrstian este copila lui Gavril sînă Cîrstian, fiiăstra lui Măzărache, din Măria Popșoae este el, dovedind el cum Măria, muma lui, au fost soră bună cu Cîrstian, cu tatul lui Gavril și să află și din Tofana Colișasca copiii lui Grigoraș Colișescul și din Irina ce-au ținut-o Ciurul este Ursul ce-i zic Ciurar. Numai pentru căci copila lui Gavril este din fete și pentru că s-au aflat un zăpis a Măriuții Ciurăroae și a Aniții și a Axiniei, cum s-au dat ele fratelui lor celui mai

222 v. mic, / lui Ștefan, carele au murit holtei și au rămas datorie a lui 12 lei 8 potronici, carii dede samă Toma Măzărache că i-ar hi plătit Gavril Cîrstian, pentru aceasta s-au socotit să stăpîniască, din părțile ce va fi avut Simeon din Șilișeu, pe giumătate copila lui Gavril Cîrstian și pe giumătate Lupul popșea sin Mării și copiii Colișescului ce sînt din Tofana și Ursul Ciurar ce este din Irina. Însă, macar că zisără că Simeon ar fi avut în Șilișeu giumătate de sat, cu baștină, cu cumpărături, dar nefiind zăpșale de față, nu s-au putut credi ș-au rămas, pe cîtă moșie le vor cuprinde scrisorile, să să împartă cu acea moșie, precum scrie mai sus.

Iar pentru vecini ce s-or afla din Șilișeu, din parte lui Simeon, să să facă patru părți și să ia copila lui Gavril a patra parte, iar trei părți să ia alți nepoți a lui Simeon, carii s-au însămnat anume mai sus.

Și priimindu-să cu această așezare și Toma Mazarache și Lupul Popșea, li s-au dat la fieștecarele cîte o mărturie¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. XCVI, doc. 124 b.

1059

223 r. Din poronca mării sale lui vodă, facem știre cu această carte de giudecată, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, sfinție sa părintile Paisă, egumenul de la sfînta mănăstire a Sfetii Ion din Iași, cu Iacomache neguțitoriul, zîcînd Iacomache precum ar fi cumpărat el dijma, vinitul moșiei lui Sfetii Ion de aici, de la Ciric, cu tocmală și cu zăpș și pe urmă s-au sculat Andrei gramaticul, fiul sfinției sale părintelui mitropolitului, împreună și cu niște greci plăcintari și, peste tocmala lui Iacomache, au făcut el altă tocmală cu egumenul, drept 300 merță pîine și egumenul au vîndut acestor de pe urmă.

Și egumenul, încă, zîcînd că are strămbătate, căci l-ar fi amăgit și o parte și alta, neștiind el vinitul moșiei, iar apoi cercînd egumenul au aflat că această moșie a mănăstirii este vinit ca să ia dijmă peste 1.000 merță pîini și că este de mare pagubă mănăstirii.

Pentru care, noi așa am giudecat: de vreme că egumenul s-au greșit cu vînzare moșiii și l-au amăgit acești cumpărători, să lipsască toți acești cumpărători din dijmă și egumenul să aibă a-și strînge dijma, vinitul moșiei, fiind și aproape de mănăstire. Iar pentru jaloba ce-au jeluit acești cumpărători, pentru că ei ar ave pagubă, căci au cumpărat boi, cai, să le fie de strîns dijma, iar s-au hotărît giudecata să-și vînză ei caii și boii, să-și scoată banii, iar egumenului să-i dei

pace. Pentru care, spuind noi poveste și mării sale lui vodă, însuși măria sa vodă au socotit așa precum scrie mai sus să rămîie și egumenul să aibă a-și strînge dijma cu pace, pe hotărîre giudecătii.

Let 7250 <1742>, iulie 15¹

¹ Publicat și în DRA-II, p. 245.

1060

23 v. Let 7250 <1742>, iulie 29

Au venit de față, la giudecată, Manole neguțitorul din tîrg din Botoșeni, cu Isac jidovul din Snetin și cu Leiba jidovul, feciorul lui Isac, zicînd Manole că are datorie cîtiva bani la acești jidovi, cu zapise și fără zapise, din tovărășie la negoț și din alte alijverișuri a lor ce au avut ei de după prada de muscali încoace.

Pentru care datorie întrebîndu-să pe jidovi, au dat sama că-i împresoară Manole cu asuprială, iar pe socotială driaptă ei nu să știu cu nemică datori lui Manoli.

Deci, stînd noi a le lua sama, izvoade, de toate pricinile lor ce au arătat și o parte și alta, văzînd jidovii că, după dreptate ce să cade, stăruește giudecata mai mult ca să să dovediască pricinile lor cu marturi, decît cum trăgea jidovii la giurămînt, să giure și să scape de datoria lui Manoli, au poftit iar jidovii să li să dea voe să margă la socotiala neguțitorilor, pre care vor pofti ei să ste între dînșii socotitori, ca să-i socotiască și să-i așeze fără giudecată. Și, făcîndu-le neguțorii socotială pentru toate cîte au avut între dînșii, luatul lor și datul din toată socotiala lor, au rămas jidovii driaptă datorie lui Manoli cu trei sute și patruzăci de lei, pe care bani au dat ei și zăpis lui Manoli, de plată, cu iscăliturile lor și a neguțitorilor ce au stătut între dînșii de i-au socotit / și i-au așezat. Și au venit și singuri jidovii de au mărturisit înainte noastră, cum s-au răfuit pentru toate și s-au așezat și altă pricină n-au mai rămas între dînșii, fără numai pe zăpisul lor sînt datori, la sorocul ce ș-au pus, să plătiască datoria, afară din doî condee de pricină, unul de treizăci de lei, altul de doîzăci și cincide lei, ce, le-am fost hotărît giudecata într-acesta chip, ca să giure un Avram jidovul cu fămeia lui Isac, muma Leibii și să păgubască Manole acei bani, iar negiurînd, să plătiască jidovii. Care și pentru acei bani văzum alt zăpis osăbit, făcut la mîna lui Manoli, de plată, ca să plătiască și cei 30 lei și cei 25 lei, arătînd la zăpis că n-au vrut să

giure acei rînduiți de giurămînt și au priimit jidovii Isac și Leiba să plătiască și acei bani.

Drept aceasta, încheindu-să toate pricinile lor cu zapisăle încredințate ce au dat la mîna lui Manoli, de plată, am dat și noi această mărturie a noastră la mîna lui Manole, cum n-au mai rămas la jidovi nici un cuvînt de răspuns pentru pricinile lor cele trecute, ce, pe zapisăle lor, negreșit să aibă a plăti datoria, iar neplătind, să să pliniască de la dînșii cu zapciu.

Aceasta facem știre.

1061

224 v. Let 7250 <1742>, iulie 30

Au venit la giudecată Ion comișelul gospod și frate-său Cozma, feciorii lui Trifan, cu Ion Bănariul biv vel căpitan, ginerele lui... Totoescul, jeluindu-să oamenii aceștie că, botezînd un Iftimie Umbrar pe unul dintre dînșii, pe Cozma, i-au dat nănaș-său Umbrar danie doisprezece stînjini de moșie, din doî părți ce au avut Umbrari în Totoești, în stîlpul de mijloc, carele să chiamă stîlpul Dăscăleștilor. Și mai pe urmă, căzînd Umbrar la o nevoe de au agiuns a să pedepsi în temniță, în a doa domnie a răpăosatului Antiohi vodă, au dat Trifan, tatul lor, opt lei pentru cumătru-său Umbrariu de l-au scos din nevoe, cari bani i-au luat cu camătă de la un turc și n-au mai dat Umbrar banii la turc, pînă s-au făcut camăta întocma cu capetile. Ș-au adus Trifan pe turc la Totoiasca și la alt ginere a ei, ce au ținut pe o fată a ei mai mare decît Bănărița, anume la Mihai Țîrul, ca să plătiască ei ace dătorie la turc și să le facă Umbrar zapis pe vînzare moșiei, pe o parte ce au fost avînd în Totoești, baștină di pe mumă-sa, în stîlpul lui Tiron. Și puind pricină Totoiasca cu gineri-său Mihai Țîrul că n-au bani, i-au făcut Umbrari zapis cumătru-său, lui Trifan, pe vînzare aceii părți de moșie din Totoești, din stîlpul lui Tiron și-au plătit Trifan acei 16 lei dătorie lui Umbrari. Și dîndu-i Umbrar zapis cumătru-său, lui Trifan,

225 r. pe vînzare aceii moșii, i-au dat la mîna și / alte zapise mai vechi ce au avut, pe toate părțile ce au avut în Totoești și el s-au dus în Țara Leșască și-au perit cînd <au> avut șvezii război cu moscalii la Poltava. Și Trifan încă curundă vreme murind, rămîind muma lor, Trifăniasa, cu dînșii copii mici, s-au dus la Totoiasca și la gineri-său Mihai Țîrul, să le întoarcă banii pe parte lui Umbrar ce li-au fost vîndut din stîlpul lui Tiron, ori să iscăliască în zapis, să vînză ei altora, fiind săraci. Și cerșind Totoiasca cu gineri-său Mihai Țîrul zapisăle lui Umbrar și ei

să-i întoarcă banii pe moșie, au dat toate zapisăle în mîna lor și s-au greșit de au dat și zapisul de cei 12 stînji daniel și au poprit și zapisăle și nici banii nu li-au întors. Și fiind muma lor neputincioasă și ei mici, n-au putut mai cerca giudecată și pînă să rădica ei, Totoiasca au murit și fata ei, ce de după Mihai Țîrul încă au rămas afară din moșiile Totoiascăi, neavînd copii cu fata Totoiascăi. Și apucîndu-l ei pe Țîrul pentru zapise, el au dat samă c-au rămas la soacră-sa și de la soacră-sa au rămas la gineri-său, la Ion Bănariul, l-au tras în cîteva rînduri la giudecată și tăgăduște.

Deci, acum, stînd de față, au dat samă Bănariul că el să afla trăitor la Movilău pe cînd s-au făcut ginere Totoiascăi și macar că zapisăle li-au dat soacră-sa la mîna lui, dar n-au cercat în zapise, nici știe ce au fost în zapise. De vreme că el trăia la părți streine, n-au avut grije de moșiile din Moldova și tîmplîndu-să de i-au ars casăli în Movilău, v. i-au ars / și zapisăle Totoeștilor, nici un zapis nu i-au rămas. Și el încă, după ce au vinit în țară, ș-au îndreptat părțile din Totoești de la un Pahomie călugărul, răzeș bătrîn de acolo, ginerele lui Iftodie, carile arată la mărturia lui stîlpul lui Tiron întreg a Totoescului. Și macar că ficiorii lui Trifan au arătat mărturie de la un Pavăl din Tălhărești, ficiorul lui Costantin, ce s-au răspuns unchi lui Umbrari și altă mărturie de la Mihai Țîrul, ginerele Totoiascăi, de mărturisesc c-au avut Umbrar doi părți în Totoești, în stîlpul Dăscăleștilor și o parte tij în Totoești, în stîlpul lui Tiron, numai Bănariul au luat asupra sufletului său, priimind și carte de blăstăm de la svinție sa părintele mitropolitul, cum n-au avut Umbrar parte în stîlpul lui Tiron.

Și de vreme <că> Mihai Țîrul încă arată la mărturie lui c-au văzut cu ochii săi și zapisul cel de doisprece stîjnini ce-au dat Umbrar daniel finu-său, Cozmii sin Trifan, și cum c-au plătit Trifan acei 16 lei pentru Umbrari și i-au dat zapis pe vînzare moșiei și au vrut el să-i întoarcă banii și, netîmplîndu-i-să, n-au întors și zapisăle lui Umbrar i au rămas la Totoiasca și de la Totoiasca la Bănariul și Bănariul au dat samă că au ars, s-au hotărît giudecata să stăpîniască Cozma cu frate-său Ion, ficiorii lui Tiron [sic], doi părți a lui Umbrari din Totoești, din stîlpul de mijloc, cari să chiamă stîlpul Dăscăleștilor, o parte ce au fost a lui Tarhon, ce au dat-o Vasilie Cucoranul lui Umbrar, pe parte ce-au avut Umbrari iar di pe măsă, în Totoești, în stîlpul Țintii ș-au vîndut-o Vasili Cucoranul răpăosatului Cantemir vodă și altă parte / ce au dat-o schimb Solomon Bîrlădianul logofătul schimb lui Umbrar, pe altă parte ce-au avut Umbrar în Mădîrjeci, la Cîrligătura, iar răzeșii ce-or fi din stîlpul Dăscăleștilor, avînd mai mult a răspunde, să vie de față.

Let 7250 <1742>, avgust 1

Au venit de față, la giudecată, Simeon sină popa Ion, cu unchiu-său Ghedeon proin egumen, ce-i zic și Căzacul, feciorul lui Savin ce-au fost vornic, jeluind Simion sin popa Ion că, la văleat 7247 mai 31, au avut împărțală tată-său, popa Ion, cu Ghedeon proin egumen și cu Sandul Ciomîrtan, cu moșiile ce-au avut di pe moșii lor și la acea împărțală s-au venit tătîne-său, popii lui Ion, giuătate de sat de Comănești, ce sînt la ținutul Sucevii, cari și împărțala au arătat-o de față. Și zisă că, după împărțala, s-au sculat Ghedeon și au vîndut Comăneștii, giuătate de sat, pe bani, mănăstirii Humorului, iar giuătate de sat o au dat danie tot la acea mănăstire și acum ei au rămas fără moșie și n-ai nici de unde să-și pliniască, că moșii n-au mai rămas la Ghedeon, c-au avut el în Bălilești, iar la ținutul Sucevii ș-au poprit-o Sandul Ciomîrtan pentru parte lui din Comănești.

Deci, întrebîndu-să pe Ghedeon, cum de nu să ține de împărțală, el aceste pricini au pus: întâi, că nu priimește împărțala aceia alt frate a lui, anume Ghelasie, de la mănăstire de la Sfetți Ilie și niști nepoți de frate a lor, anume feciorii lui Ion Căzacul; a doa, au arătat un zapis în
226 v. cari scrie că i-au vîndut Cîrstina, muma popii lui Ion, a trie parte / de sat de Comănești, cari zapis au dat samă că s-au uitat să să arete la împărțala cînd s-au împărțit ei cu moșiile. Asupra căruia zapis au răspuns Simeon sin popii că numai cît au avut tocmală moși-sa cu Ghedeon pentru vînzare acii moșii ș-au fost luat și oarece arvună, iar alți bani din prețul ce au fost avut tocmală n-au mai dat Ghedeon, ș-au rămas la dînsul un zapis răsufat și, drept aceia, nici la împărțală nu l-au arătat, nici n-au pomenit.

Deci, pentru aceasta zicînd Ghedeon c-au dat Cîrstîinii, mumii popii lui Ion, prețul deplin pe acea a trie parte din Comănești, pe tocmală ce-au avut, s-au hotărît, fiind ermonah și neîncăpînd la giurămînt, să margă la svinție sa părintele mitropolitul, să priimască blăstăm c-au dat prețul deplin pe acea moșie și să rămîie împărțala rea, ori, nepriimind blăstămul părintelui mitropolitul, să-i întoarcă ficiorii popii lui Ion arvuna și să rămîie împărțala bună și ei să-și ia moșie din stăpînirea călugărilor de Homor. Și văzînd Ghedeon așe, au arătat adevărul, cum n-au dat prețul pe moșie, fără numai arvună, dar au uitat, nu ține minte nici arvună cît au dat.

Și dovedindu-să într-acesta chip, au rămas zapisul acela rău, răsufat, iar pentru împărțală încă luîndu-i-să sama, s-au aflat făcută cu dreptate, de vreme că ei au avut a să împărți pe trei frați, cu un sat și giuătate

7 r. ce au avut moșii curate, fără pricină, anume Comăneștii / sat întreg și Bălileștii giumătate de sat. Și rămîind împărțala bună, s-au ales că danie ce au dat Ghedeon mănăstirii Homorului au dat rău și s-au hotărît giudecata, să-și ia Simeon cu frații săi, feciorii popii lui Ion, acea giumătate de sat de Comănești din stăpînirea călugărilor de Homor, iar ei, de nu s-or mulțemi cu ceialaltă giumătate de sat de Comănești ce ș-au cumpărat, au priimit Simeon sină popii și Sandul Ciomîrtan să le întoarcă banii.

1063

<1742, august 6>

Mărturie din vălet 7250, avgust 6, ce s-au dat de la dumnealor boerii dumisale lui Vasilie Bașotă postelnic, fiul dumisale lui Toader Bașotă biv vel șetrar, pe giudecata ce au avut cu călugării de Solca, pentru niște vecini, anume Ion Ciurilă cu frații săi, ficiorii lui Grigorie, trăgînd călugării de Solca pre acești oameni vecini din satul mănăstirii Solcăi, din Ciorsaci. Ei încă trăge să fie călugărești, scoțînd și martur pe un Gavril din Spătărești, feciorul lui Ețco, carele au mărturisit c-au apucat pe tatul acestor oameni trăind în Ciorsaci și răspunzîndu-să vecin a Solcăi, dar n-au vrut să ia asupra sufletului său după mărturie lui.

Iar Vasilie Bașotă au scos marturi cinci oameni: trei oameni moșeni din Buciumeni, anume Pahomie Pitic, călugărul, om mai vechi de 70 ani și Dumitru Pascal și Gheorghită sină popii, carii au luat și asupra sufletelor sale, că au apucat pe tatul acestor oameni trăind cu v. casă în satul / dumisale lui Bașotă, în Șoldănești și răspunzîndu-să vecini de Șoldănești și călugării de Solca niciodată nu i-au stăpînit. Așijdire și doi vecini de sat de Șoldănești, anume Vasilie a lui Nechifor și Ion Bucătariul, au mărturisit zicînd că sînt gata să și giure pe mărturia lor, cum că pe moșul acestora și pe tatul lor i-au apucat tot vecini împreună cu dînșii în sat, în Șoldănești, și și pe acest Ion Ciurilă păn acum tot stăpînii satului Șoldăneștii l-au stăpînit.

Și rămîind călugării de Solca cu marturul lor de toată giudecata, cu driaptă giudecata boerilor Divanului s-au dat pe Ion Ciurilă la stăpînire lui Bașotă și pe frații lui, să-i stăpîniască precum i-au stăpînit din părinții și moșii lor¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 249.

Let 7250 <1742>, iulie 20^{*)}

Au venit de față la giudecată, din poronca gospod, dumnealui Nicolae biv vel șetrariu, cu Nicolae Leva ce au fost căpitan la Răzina, pentru o parte de moșie din sat din Oișeni, ce sînt peste Prut, la ținutul Eșilor, o giumătate de bătrîn, partea lui Ștefan Talpă, zicînd dumnealui șetrariul Nicolae c-au cumpărat acea moșie cu doîzăci de lei, cu știrea și cu voia altor răzeși și moșeni de acolo, de la Irina fămeia lui Ștefan Talpă și de la ficiorii ei, anume Toader și Safta și Măriuța, arătînd și zăpisul vînzării de față, ce este scris din văleatul 7245, mai 21.

228 r. Iară Nicolae Leva căpitanul / au dat samă precum acea parte de moșie o ar fi cumpărat el, încă cu noî ani mai înainte, de la Ștefan Talpă, dar zăpis n-au arătat, fără numai un izvod ce ș-au făcut el singur, din văleat 7236, în carele scrie că i-ar hi dat el lui Ștefan Talpă niște fânină și grîu și mălai în prețul acei moșii. Care izvod nefiind iscălit nici de Ștefan Talpă, nici de nescăi marturi, nu s-au crezut.

Și de vreme că la zăpisul dumisale șetrariului Nicolae scriu vînzătorii c-au vîndut cu parte ce ține Leva, cari zăpis fiind iscălit de răzeși și moșeni de acolo, așe le-am hotărît giudecata, ca să-și stăpîniască dumnealui șetrariul Nicolae moșie, acea giumătate de bătrîn din sat din Oișeni, parte lui Ștefan Talpă, cu bună pace, după zăpis ce are. Și s-au luat și izvozelul de la mîna căpitanului Levii, acel de fânină și grîi și mălai ce arată c-ar hi dat lui Talpă și s-au dat la mîna dumisale șetrarului Nicolae, ca de această pîră să nu să mai pîrască¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CXXX, doc. 242.

228 v. Let 7251 <1742>, săptemvrie 20^{*)}

Din poronca mării sale domnului, stăpînul nostru, Io Costandin Nicolae voievoda, au venit de față la giudecată, înainte noastră, Nicolae croitoriul, de aice din Iași, feciorul lui Ion Olariul, cu cumnatu-său Nicolae căpitanul agesc, zicînd Nicolae căpitanul că, mai înainte de nunta lui, i-au dat soacră-sa Mierla, fămeia lui Ion Olariul, cu zăpis, o casă și cu locul ei, de aice din Iași, la Ulița Mare, în capul Rîpii Pevețoae, la mahalaoa Tălpălarilor, care casă fiind descoperită și ia neavînd putință să o grijască cu acoperămînt și pentru ca să nu să răsipască, i-au dat-o zestre. Și el au cheltuit 12 lei de au acoperit-o și

au tocmit cîte ceva la casă și tîmplîndu-să de i s-au răsipit zapisul mai anțărti, cînd au venit oștile moschicești la Iași, acmu cumnatu-său acesta, Nicolae croitoriul, îi dă supărare să-l scoată din casă.

Iar Nicolae croitoriul dedi samă că muma lui cu această tocmală au dat casa gineri-său, căci și el s-au apucat să o ție cu dînsul în casă și în cheltuiala lui pînă la moarte ei și după moartea ei să-i facă și grijile, pe obiceiul mortului, pînă la anul și să agiutoriască și pe o copilă a ei mai mică, cînd s-ar tîmpla să se mărite, să-i dea ceva zestre și chel-tuială la nunta ei. Și pe urmă, lipsind și pe soacră-sa din chivernisala
r. lui și neagiutorind nici pe fata ei cea mai mică cu / nemică la nunta ei, el încă trage casa la stăpînirea lui, pentru căci el și pe muma lui o ține în cheltuiala lui și pentru că au cheltuit el și cu nunta surori-sa și pentru că ce este parte sau zestre de la părinți n-au luat.

Deci, lipsind zapisul ce au dat samă Nicolae căpitanul c-au avut de la soacră-sa pentru tocmala lor, macar că Nicolae croitoriul și pe mumă-sa au adusă de față de au mărturisit după cum scrie mai sus c-au dat samă el, dar nu s-au putu credi nici pe unii păr nu vor aduce marturi de dovadă ce au dat samă ei că s-au tîmplat la tocmala lor. Și rămîind să li să hotărască giudecata după ce-și vor aduce marturii, s-au socotit de s-au așezat ei cu zapisă într-acesta chip: socotindu-să prețul casii și cu locul ei treizăci de lei, după cum era casa atunci cînd au dat-o Mierla Ioniasă, Olărița, gineri-său, lui Nicolai căpitanul, s-au făcut trei părți, o parte fetii cei mai mici și o parte babii și o parte gineri-său, lui Nicolae căpitanul și baba cu parte ei s-au dat feciorului său, lui Nicolae croitoriul, să o ție pînă la moarte ei cu cheltuiala lui și după moarte ei să-i facă și grijile pe obiceiul mortului pînă la anul și i-au dat și parte ei ce s-ar alege din sat din Totoești, ce sînt pe apa Bahluiului,
r. la ținutul Hîrlăului, / din moșia ce are de pe muma ei Maria, fata lui Iftode, fămeia lui Pavăl ce-au fost țircovnic la beserica domniască Sfeti Nicolae din Iași. Și din 12 lei ce au dat samă Nicolae căpitanul c-au cheltuit cu acoperimîntul casii și cu altele ce au mai tocmit, patru lei au mai lăsat, pentru căci și el s-au odihnit în casă, iar opt lei ce mai rămîn din cheltuiala ce au cheltuit cu acoperemînt și cu ce a fi mai tocmit și cu zece lei ce i să vine parte fămeii lui din treizăci de lei prețul casii, cu carii fac 18 lei, i-au întors Nicolae croitoriul deplin toți acești bani în mîna cumnatu-său, lui Nicolae căpitanul și au rămas stăpîn Nicolae croitoriul pe doî părți din cei 30 lei, prețul casii din Iași și pe parte mîne-sa, a Mierlii, fetii lui Pavăl țircovnicul, ce i s-a alege dispre alți frați a ei, din moșie ce are împreună cu frații ei în Totoești, după cum s-au văzut zapisăle ce i-au dat lui Nicolae croitoriul muma

lui Mierla și cumnatu-său Nicolae căpitanul, cari zapise sînt încredințate cu iscăliturile a boerinași de curte și a preuți și alți oameni buni mahalagii.

230 r. Și după zapise încredințate ce ni-au arătat, noi încă i-am întărit cu această mărturie, ca să aibă a-și stăpîni / moșia din Totoești, parte mîne-sa, a Mierlii, ce i s-a alege dispre alți frați a ei și casa cu locul ei de aice din Iași, ce este în Ulița Mare, la mahalaoa Tălpălarilor, în capul Rîpii Pevețoae, împotriva casii lui Alexandru ce-au fost vătav. Însă și el să aibă a întoarce zece lei surori-sa cei mai mici, Axiniei, a tria parte din cei treizăci de lei ce s-au socotit prețul casii.

Aceasta facem știre¹.

¹ Copie la Bibl. Acad. Rom., ms. rom. nr. 783, f. 34-35.

1066

Let 7251 <1742>, dechemvrie 20

După giudecata ce-au avut Ion comișelul gospod și frate-său Cozma, ficiorii lui Trifan, în trecute zile, în iulie în 30, cu Ion Bănariul biv vel căpitanul, pentru părțile de moșie ce au avut Iftimie Umbrariu în sat în Totoești, ce sînt pe apa Bahluiului, la ținutul Hîrlăului, de iznoavă au venit acmu la giudecată iarăși Ion Bănariul și au arătat un zapis cu carile au cerut el părțile ce-au avut Umbrar în Totoești, zicînd c-au cumpărat el de la Umbrar, cînd era ei în Țara Leșască. Și la giudecata ce-au avut în trecute zile, ce-au avut cu Trifăneștii, nu s-au fost tîmplat zapisul acela lîngă sine, ca să răspundă cu dînsul, ce l-ar fi găsit mai pe urmă. Așijdirea și din razeșii din Totoești, din stîlpul de mijloc, ce să chiamă stîlpul Dăscăleștilor, niște niamuri a lui Umbrar, anume Pavăl sină lui Costantin de Tălhărești și Tămasă sină lui Gligorașco Horaico, de au cerșut părțile lui Umbrar, zicînd că li să cade lor a le stăpîni, zicînd că numai de o parte ce-au dat danie Umbrar finului său, Cozmii sină lui Trifan, este în știre lor, iar vînzări nu știu nemică.

Deci, răzimînd giudecata asupra giurămîntului, să giure ei că de vînzări nu știu, nu s-au cutezat să giure pentru vînzare lui Trifan. Așijdire și Trifan, dovedindu-să că-i cumpărător mai vechi decît Bănariul, însă și Trifăneștii s-au mulțămît cu atîta, ca să ție ei din părțile lui Umbrar doî părți din stîlpul de mijloc, o parte pentru danie și o parte pentru 16 lei ce-au plătit tatul lor pentru Umbrar la un turc, li s-au dat mărturie cu hotărîță giudecată, să stăpîniască acele doî părți,

iar Bănariul să stăpîniască parte ce au avut Umbrar de pe muma lui în stîlpul lui Tiron, iar niamul să n-aibă triabă.

1067

30 v. Let 7251 <1742>, dechemvrie 29

Din poronca mării sale domnului nostru, Io Costantin vodă, au fost faţă înaintea noastră călugării de la sfînta mănăstire Suceviţa, cu nepoţii lui Vasilie Stîrcea, Ion Cracalii feciorul lui Pătraşco Stîrce şi cu Ion Bontăş şi cu Mihalache Panaite, ginerii lui Ion Stîrce, pentru un sat, anume Şerbăneştii, ce este la ţinutul Sucevii, pe Sîret, zicînd călugării de Suceviţa precum acel sat Şerbăneştii din-ceput au fost a lui Petre Hudici, moşul Movileştilor, a lui Irimie vodă şi a lui Gheorghie episcopul de Rădăuţi, ctitorul mănăstirii Suceviţai şi li-ar hi împresurat Stîrceştii acel sat fără dreptate. Ş-au arătat călugării şi 2 ispisoace vechi, urice, unul de la Ştefan vodă, din 6943, de miluirea ce-au miluit pe acel boeri, Petre Hudici, cu satul Mîndreştii, cu curtea ce este pe Sîret şi cu cuturile acelui sat şi altul de la Peter vodă, din 7091, în carele scrie pe satul Mîndreştii că, fiind din-ceput a niamului Movileştilor şi din pricina prăzilor de oştile turceşti ce-au fost venit în ţară asupra lui Ştefan vodă, tîmplîndu-să de le s-au răsărit dresăle pe moşii ce-au avut, au lipsit satul acela de la stăpînirea lor şi, împlînd, / au fost rămas mai pe urmă la sama domnească şi domnie, pe rugăminte Movileştilor, au făcut milă de l-au dat danie mănăstirii ce era zidită de Gheorghii Movilă episcopul Radavschiei, care mănăstire este săhăstrie acum la Suceviţa şi satul Mîndreştii şi pîn acum îl stăpînesc tot călugării de Suceviţa. Iar pentru Şerbăneşti, la acele urice nimic nu pomenesc, făr cît zic călugării de Suceviţa că satul Şerbăneştii ar fi un cut din cuturile Mîndreştilor, satul lor dară dovadă n-au arătat, nici a stăpîni niciodată n-au stăpînit.

Iară nepoţii lui Vasilii Stîrcii, Ion Cracalii şi cumnaţii lui, Ion Bontăş şi Panaite, au arătat ispisoace domneşti mai noo unul din velet 7142, de la răpoosatul Vasilie vodă, întăritură moşului lui Vasile Stîrce parcălabul, pe giunărate de sat de Şerbăneşti, partea de sus, din dres de cumpărătură ce-au arătat de la Aron vodă. Şi iarăşi au arătat alte doî ispisoace, din velet 7168, de la răpăosatul Ştefan Vasilie vodă, unu-i iarăşi întăritură lui Vasile Stîrcii, tot pe acea giunărate de sat de Şerbăneşti, partea de sus, altul de pîră ce-au avut cu Pahulce, pentru a patra parte de sat de Şărbăneşti, parte din gios şi l-au rămas Vasile Stîrce

231 v. pe Pahulce cu drese de cumpărătură / ce-au arătat de la Irimie vodă și de la Moisăi vodă, scriind într-aceste drese c-au cumpărat-o acea a patra parte de Șerbănești moșul Stîrcei de la moșul Pahulcii. Și iarăși au mai arătat nepoții Stîrcei și alte doo ispisoace de la răpoosatul Istrate Dabija vodă, unul din velet 7170, altul din velet 7172, cu care închei tot satul Șerbăneștii întreg la stăpînire Stărceștilor, pe cum l-au și mai stăpînit pîn acum.

Deci, arătînd Stîrceștii atîte ispisoace gospod mai noo și fiind satul acela de 100 și mai bine de ani la stăpînirea lor, nelipsît de la Stîrcești și încă, pe cum arată la scrisorile Stîrceștilor, nici la stăpînire ctitorilor lor, Irimii vodă și a lui Moisăi vodă, călugării de Sucevița n-au stăpînit acel sat Șerbăneștii, nici la uricile lor, a călugărilor, nu pomenesc de Șerbănești, așe am socotit: călugării de Sucevița să acolisăsc fără de cale de acel sat, măcară că călugării au mai arătat și alte doo urice în carile pomenesc și Șerbăneștii, încă întru unul arată și sămnile cele de hotar din giur împregiur satului Șerbăneștii, care urice sînt de la

232 r. Ștefan vodă, din velet 7000 și zîc călugării / că acele moșii, Șerbăneștii și Mîndreștii, fiind împresurate mai înainte vreme de strămoșii Stîrceștilor, le-ar fi luat Movileștii cu judecată din mîna Stărceștilor, la domnie lui Petăr vodă, cum s-au zis mai sus poveste uricului, 7091. Numai la uricul acela nimic nu arată că s-au luat niscai drese din mîna cuiva, sau c-au avut giudecată Movileștii cu cineva, făr de cît, după jaloba și rugăminte lor, fiind satul Mîndreștii rămas în mîna domniască, l-au dat mănăstirii Sucevița și pomenește Mîndreștii cu cuturile lor, iar nu Șerbăneștii, care acel sat Șerbăneștii este mai sus decît Mîndreștii, peste patru hotare și peste apa Sîretiului.

Drept acie, așe s-au socotit că Stîrceștii au dreptate a-și stăpîni satul Șerbăneștii pe drese ce-au arătat, după cum li-au stăpînit din părinții și din moșii și din strămoșii lor, cu bună pace de cătră călugării de Sucevița.

Aceasta facem știre¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. XII, doc. 4.

1068

232 v. Let 7251 <1742>, octomvrie 1^{*)}

Carte de giudecată de la dumnealui vel logofătul s-au dat lui Toader vtori medelnicer, feciorul lui Grigoraș ce-au fost păhărnicele, nepotul răpăosatului Ionașco Isăcescul biv vel medelnicer, de pîră ce-au avut cu Ion și cu Costantin, feciorii popii lui Vasile ce-au fost

protopop în Botoșeni, pentru giumătate de sat de Ungureni, ce sînt pe Jijie, la ținutul Hîrlăului, partea de gios. Care acea moșie, giumătate de sat, o au fost cumpărat Ionașco Isăcescul medelnicer de la Sandul Ciurariu, nepot de fată lui Gheorghită slugeriul, strănepot lui Văscan diiacul, zicînd Toader medelnicerul al doile precum au vîndut acea moșie văru-său, Vasile Isăcescul, postelnicul, nepot de fată lui Ionașco Isăcescul, fără știre lor, a niamului Isăcescului, unui Ursul Roman căpitanul și altor frați a lui. Și pe urmă, după vînzare moșiii, înțelegînd și dumnealui și mergînd să răscumpere moșie, au aflat-o răscumpărată de feciorii popii lui Vasile ce să număsc mai sus și ei nu vrea să-i priimască, să le întoarcă banii și să-i dea moșie.

Iar feciorii popii lui Vasile au răspuns că ei cu aceste pricini au tras acea moșie di-au răscumpărat-o de la Ursul Roman și de la frații lui, una că sînt răzeși cu ceialaltă giumătate de sat partea de sus; a doua, că ei să trag din Văscan diiacul și sînt niam cu Sandul Ciurariul și de la niamul lor au eșit acea moșie cu vînzare la Isăcescul. Apoi ei, după vînzare a moșiii, au tras multă giudecată și multă cheltuială pâr
r. ce-au luat moșie, cu giudecată și într-atîta vreme nimică / n-au răspuns niamul Isăcescului. Ce, dumnealui Toader medelnicerul al doile au luat asupra sufletului său, înainte giudecării, că cum n-au știu cînd au vîndut văru-său, Vasile Isăcescul, moșie Ursului Roman și fraților lui, așe n-au știut nici de gîlceava ce-au avut feciorii protopopului cu dînșii, nici de răscumpărarea moșiei.

Deci, așe s-au hotărît, cu driaptă giudecată, că mai încape a răscumpăra moșie niamul Isăcescului decît niamul lui Văscan, numai să întoarcă și cheltuiala feciorilor protopopului și bașul pe banii ce-au dat ei Ursului Roman și fraților lui di-au răscumpărat moșie, care s-au făcut peste tot 315 lei. Deci, cu această giudecată fiind priimiți și o parte și alta, au dat feciorii protopopului în mîna medelnicerului Toader toate scrisorile aceii moșii și așe s-au așăzat să-și stăpîniască feciorii protopopului Vasile numai giumătate de sat de Ungureni, partea de sus, iar ceialaltă giumătate de sat de Ungureni, partea de gios, să o stăpîniască Toader medelnicerul. Iar pentru-n vad de moară ce să află pe hotarul acei moșii Ungurenii, în a căruie parte vor dovedi scrisorile că este vadul acel de moară, acela să-l stăpîniască.

1069

† r. Carte din let 7251 <1743>, ghenarie 23

Cum s-au pîrît de față, la Divan, înainte mării sale domnului nostru, Io Costandin voievoda, fiind și noi boerii față, Antiohi fcior

lui Toader Golimas, cu Gheorghie ficior lui Toader Ghinpu. Șezînd Toader Golimas în niște casă a tătîne-său, la Blăgești ot Bacău, s-ar fi aprins casăle din horn ș-au ars și acmu, piste atîți ani, cerșînd Gheorghie ca să-i plătiască Antiohi casăle tătîne-său, iar Antiohi au dat samă că el de atîți ani nu știe nimică, nici ține minte de atunce.

Și pentru aceasta, așe s-au hotărît giudecata, să de pace acest Gheorghii sin Toader Ghinpu ficiorului lui Toader Golimas și niciodată cu această pricină să nu-i mai supere întru nimică.

1070

Carte din let 7251 <1743>, ghenar 19

Cum s-au pîrît de față, la Divan, înainte mării sale domnului nostru, Io Costandin voievoda, fiind și noi boerii față, Vasilache Cozma, vătav la dumnealui vel vistiernicul, cu Gligoraș stegarul și cu fimeia lui, arătînd Vasilache și un zapis din let 7247, ghenar 19, de la Gligoraș stegarul și de la fimeia lui Aftimie, scriînd precum s-au tocmit amîndoi să-i vînză patru vasă vin, cîte 123 lei noi pe bute și belelile pivniții și cercuri la buți să fie despre Vasilache, iar lemne, lumini, drojdiile să fie despre crîcimari și cînd va eși vinul din buți să-i de toți banii, iar ce-or scoate mai mult să fie a crîcimarilor. Și vînzînd vinul și dîndu-și sama, au rămas dator di pe vin lui Vasilache cu 90 lei, cum au arătat Vasilache și sama lor. Și murind fimeia lui, Aftimie, iar Gligoraș au pus pricină că fimeia lui au vîndut vinul și el n-ar ave triabă.

234 v. Dar, căutîndu-să / zapisul, s-au aflat de la amîndoi și rămășiță și datorii a fimeii tot el le moștinești. Pentru cari au mai avut giudecăți la dumniilor boerii și tot l-au dat platnic și acum și de la Divan s-au dat rămas acest Gligoraș. Și s-au hotărît giudecata lor, ca să plătiască acest Gligoraș toată datorie lui Vasilache vătav de pe vin.

1071

Let 7251 <1743>, februarie 1^{*)}

2 cărți s-au scris, asemenea, una la mîna dumisale Costache vel vornicul, alta la mîna razeșilor din Florești, de pe Polocin și din Huruești i Căpotești i Șarba, ot ținutul Putnii, care scriu la starostele de Putna și la Apostol Negre căpitanul și la Gavril Pilat vornicul de poartă, pe giudecată ce-au avut la dumnealui Sandul Sturze vel lo-gofăt, să aliagă și să hotărască părțile de moșii, de cumpărătură, ce-au

avut vel vornicul di pe socrul dumisale, Ilie Catargiul vel logofăt, di pe la răzeșii dintr-acele sîliști mai sus numite.

1072

Let 7251 <1743>, februarie 5*)

O carte de soroc răzeșilor din Nistorești, ot Niamț, să sorocească pe svinție sa părintele Ghedeon, episcopul de Roman, pentru căci au jăluit răzeșii că le înpresoară episcopie moșie din Nistorești. Și s-au pus sorocul la Paști, să vie vlădica și să aducă toate scrisorile ce-a fi avînd pe ace moșie, să ste la Divan.

1073

5 r. Let 7251 <1743>, februarie 28

Cum s-au pîrît față David călugărul și feciorul său Iamandi, cu Nastasie și Sanda, fetile lui Dumitru, care acel Dumitru au fost văr primari cu David călugărul, pentru un pogon de vie de la Dialul Mîndru, ce-au cumpărat David călugărul de la tatul acestor femei și de la un frate al său, giunărate de pogon, de la Dumitru și de la femeia sa Ileana, de 43 ani, și giunărate de la Ștefan brat Dumitru, de 30 ani.

Și acum, peste atîți ani, sculîndu-să aceste fete a vînzătorilor ca să ia vie, s-au dat rămase, să de pace lui David și feciorului său, lui Iamandi, pe zapisă de cumpărătură ce-au arătat, să stăpîniască vie cu pace, cum au stăpînit și pînă acum.

1074

Let 7251 <1743>, februarie 5

Precum s-au pîrît de față Darie căpitanul din Hîrcești, cu Gorie din Mînzătești, pentru 2 boi ce-au jăluit Darie căpitanul că i-au dat la plug în sama lui Gorie și a gineri-său lui, ce au fost plugar. Și, după ce s-au mîntuit de arat, au dat samă Gorie plugariu c-au dat boii în vite, la văcar, ș-au perit un bou, iar unul, viind acasă ucis, au murit.

Și pentru cel ce-au murit, s-au giudecat să giure plugarii că nu l-au ucis ei și să aibă pace, iar pentru cel ce-au perit, s-au giudecat să-l plătească plugarii, din vreme că ei n-au dat boii în mîna stăpînului și au lăsat boii în vaci, la văcar; să apuce pe văcar, în sama cui au dat boii, iar ei să plătiască boul lui Darie.

235 v. Let 7251 <1743>, februarie 5

Cum s-au giudecat de față Ioniță Codrescul stegariul de copii, cu Sofronie țigancă, fata lui Bărgău țiganul cel bătrîn și cu nepoții ei de cu soră și Neculai țigan, pentru un loc de casă, de aice din Eși, din Muntenime. Pentru care loc de casă au jăluit Sofronie țigancă cu nepoții săi c-au fost a lor, de pe Bărgău țiganul cel bătrîn ș-au avut Bărgău casă pe acel loc ș-au stăpînit Bărgău pînă au murit. Iar de la Bărgăoae, cu ce pricină au eșit casa cu locul ei, din trecuții ani, nici ei nu știu și acum să află acel loc în stăpînire lui Ioniță Codrescul ș-au făcut și casă pe acel loc.

Și făcînd Sofronie țigancă, fata lui Bărgău, carte de blăstăm asupra cui ar ști și s-ar mărturisi adivărul și eșind la giudecată cu Ioniță, au dat sama Ioniță că ace casă veche au fost a lui Alexandru Robul, ginerile Enciului bulucbașii și, lipsind acel Alexandru Robul din țară din trecuții ani, au lăsat casa în sama lui Toader a Caliții, fiindu-i nănaș, și acel Toader, înțelegînd c-au muit acel Robul, au dat ace casă veche, cu locul ei, bisericii lui Svetii Teodor și, fiind casa în sama bisericii cîțiva ani, au dat acel Toader a Caliții casa cu locul ei lui Andrei Codrescul, tatul lui Ioniță, cu zapis și cu carte mitropolitului Ghedeoan. Și, fiind casa veche, s-au stricat ș-au făcut tatul lui Ioniță altă casă pe acel loc ș-au stăpînit pînă cînd au ars Tîrgul de Sus, în domnie dintăi a mării sale lui Costandin vidă și atunce, arzînd casa tătîne-său, i-au ars și scrisorile. Care au arătat Ioniță și o mărturie de la preutul Nane ot Sveti Teodor, precum au avut acele scrisori ș-au ars ș-apoi ș-au făcut Ioniță altă casă pe acel loc ș-au stăpînit tată-său și el acel loc pînă acum tot cu pace.

236 r. Și neavînd scrisori nici o parte, s-au socotit de s-au trimis la mahalagii pe Ursul vornicul de poartă și pe Simeon Cheșco uricar, să le cetească carte de blăstăm și, cine cum va mărturisi, / să aducă mărturie. Și aducînd mărturie de la mahalagii, au adus pe acei marturi față înainte dumisale vel logofătului și pe mărturie lor au rădicat și cu sufletele lor, pe carte de blăstăm, precum că casa lui Bărgău cel bătrîn au vîndut Bărgăoae, Sanda țigancă, Alexăndrăchioae cluceroae și Alexăndrăchioae au vîndut-o Enciului bulucbașii și de la Enciul bulucbașe au rămas la stăpînire ginere-său, lui Alexandru Robul. Și rămîind în sama lui Toader a Caliții și Toader a Caliții, pe răvașul lui Alexandru Robul, au dat-o bisericii lui Sveti Teodor și au stăpînit-o biserica cîțiva ani ș-au luat și bezmăn de la Ștefan Bădiulasa și apoi au

dat-o acel Toader a Caliții, cu carte mitropolitului Ghedeon, lui Andrieș Codrescul tatul lui Ioniță ș-au făcut tată-său casă pe acel loc și, arzînd casa, au făcut el altă casă pe acel loc și din mîna țiganilor au eșit casa dinnainte muscalilor dintăi, cu vînzare.

Pentru care, dumnealui Sandul Sturze vel logofăt așe au hotărît giudecata: casa să-și stăpîniască Ioniță Codrescul, iar locul să fie a bisericii lui Sfeti Teodor și să de bezmăn bisericii pe an, după obiceiul locului, căci mitropolitul Ghedeon fără dreptate au dat locul bisericii lui Andrei Codrescul.

Și, după hotărîre giudecății, s-au dat și această carte și s-au pus la protocol.

1076

5 v. Let 7251 <1743>, februarie 5

Avut-au giudecatî față înaintea noastră, din poronca domnului nostru, Io Costandin Neculai voievoda, Costandin Scărlet biv vătav de stolnicei, cu Sandul Toma biv vtori vistiernic, pentru parte de moșie din Tîrzii i Petrulești, de la Fălciuu, ce-au fost a răpoosatului Toader Lambrino biv vel medelnicer, arătînd Sandul Toma un zapis de la cumnatu-său Toader medelnicer, scriind cum i-au dat lui această moșii, în care zapis arată că i-ar fi fost și dator cu 600 lei și, osăbit, au zis Sandul că i-au mai dat 100 lei fără zapis. Și mai scrie la acel zapis că și altele ce-ar mai rămîne după moarte cumnatu-său să fie toate a lui.

Iar Costandin Scărlet au arătat o diiată de la unchiu-său Toader medelnicerul, din vălet 7250, noemvrie 20, făcută cu un an înainte morții sale, scriind că aceste moșii, parte din Tîrzii și Petruleștii, le-au dat danie nepotului său pe soră, lui Costandin Scărlet vătavu, pentru căci el au căutat pe unchiu-său la boala și neputința lui. În care diiată arată și pentru datorie unchiu-său, că i-ar fi fost datori cu 2 zapisă de 700 lei și 300 lei i-au plătit cu bani, iar pentru 400 lei i-au dat Sandului, cu izvod iscălit de Toader medelnicerul, cu tăbarț¹ de Șacmarandu cu pace de sobol, cu șireturi de fir, cu 12 bumbi de aur, 6 cu diamanturi în vîrvu, iar 6 cu rubinuri și o sucnă de canavață, cu flori de fir, cu peteli cusut cu sîrmă, cu sponce de argint și un brîu de 30 lei, o năframă de 12 lei, un inel de aur cu zamfir, de 35 lei și 60 lei dobînda a șesă sute de lei și un sipet cu cămeși cu fir, cu mătăși și prostiri și mesă, afară din zăstrile giupînesii sale și o păreche de hamuri de bulceariu, noi. Și arată și o diiată și pentru zapisul ce-au dat

la mîna Sandului pe acele moşii, să nu să ţie în samă, că s-au plătit de toată datorie.

Osăbit, au arătat Costantin şi 3 răvaşe de la Toader medelnicerul, scriind la vărul său, dumnealui Costache vel vornicul, cu şapte-opt luni înainte morţii sale şi în răvaşul dintăi scie că, cunoscîndu-să la slăbăciune şi neavînd cuconi, au făcut şi diiată la mîna fraţilor şi a nepotului său, lui Costantin, ş-au orînduit în diiată parte din Tîrziî şi

237 r. Petrileşti nepotului său, lui Costantin, iar pentru grija sufletului său, / au lăsat satul Măncestii, de la Lăpuşne, în sama dumisale vel vornicului, iar pentru zăpisul ce-au fost dat mai înnainte Sandului pe acele moşii, să nu să ţie în samă.

Carte şi dumnealui vel vornicul ne-au mărturisit c-au chemat pe Sandul de i-au arătat răvaşul şi i-au zis, de are ceva la cumnatu-său, să margă acolo, să-şi caute, pînă este în viaţă şi el au răspuns că într-ace dată nu-i dă mîna să margă. Şi, făcînd dumnealui vel vornicul răspuns vărului său, i-au scris şi al doile răvaş la vel vornicul, de are ceva, să margă acolo, să ste la socoteală şi dumnealui vel vornicul i-au zis Sandului să margă acolo, pînă este viu, să să socotească, şi Sandul iarăşi au urnit. Şi iarăşi, făcîndu-i răspuns şi pe al doile răvaş, au mai scris dumisale vel vornicului şi al treile răvaş, să zică Sandului, din vreme că nu va să margă să ste la socoteală, să-i de zăpisul, să nu ste la mîna lui, că-l ţine rău. Şi iarăşi i-au arătat dumnealui vel vornicul şi i-au zis Sandului, ori să margă acolo, ori să-i de zăpisul şi Sandul au zis cătră vornicul ca într-ace dată nu poate merge, dară doară s-a rădica cumnatu-său şi a veni aice şi aşa urnind din vreme în vreme, au murit medelnicerul Toader. Care şi Sandul la aceste n-au putut tăgădui, numai au pus pricinuit că n-au putut să margă.

Pentru care, acum stînd de faţă şi luîndu-li-să sama, într-acesta chip le-am hotărît giudecata lor: din vreme că Sandul într-atîte rînduri au avut înştiinţare, cu 7-8 luni înainte morţii cumnatu-său şi el n-au vrut să margă, de au avut ceva a lua de la cumnatu-său, să-şi caute pînă au fost viu, mai mult s-au socotit că n-au avut nici o datorie la cumnatu-său. Şi s-au giudecat să fie răbdător Sandul şi să de zăpisul, iar Costandin Scărlet, pe diiata ce i-au dat unchiu-său, Toader medelnicerul, să-şi stăpîniască acele moşii, parte din Tîrziî şi Petrileşti. Iar Sandul Toma, de are vreun prepus asupra lui Gavril Lambrino paharnicul, sau asupra lui Costantin Scărlet, c-ar fi îndemnat ei pe Toader medelnicerul de i-au stricat danie lui ce dintăi, să le facă carte de blăstăm.

Și, după hotărîre giudecătii, s-au dat și această carte la mîna lui Costantin și s-au pus la condică².

¹ În original: tînbariu.

² Original la Arh. St. Iași, Documente, pach. 419, doc. 100.

1077

7 v. Let 7251 <1743>, februarie 10

Precum au avut giudecată, față înainte dumisale vel logofătului, din poronca mării sale lui vodă, Tofan căpitanul și femeia sa Catrina, fata lui Costandin Gușul, nepoată de ficior Alexii de Albotești și Apostol și soru-sa Catrina, ficiorii Ifincăi, nepoții Chiii, de fată, și Gavril Covrig, feciorul Chiii, care ace Chie au dat ei samă c-au fost soră lui Costantin Gușul, ce s-au răspuns toți nepoți și strănepoți Alexii din Albotești, cu Mihul sin Oghinei și nepotu-său Lupul, ce s-au răspuns din Vasilie Bejan și cu Ștefan Căprioară, fecioru Ifimii, nepotu Ilenii și și alți frați a lui, carii s-au răspuns și aceștie toți iarăși din Vasilii Bejan și acel Vasilii Bejan au dat ei samă că au fost frate cu Alexa din Albotești, pentru niște moșii, anume Șendreștii și Stăneștii, de la ținutul Bacăului, din Cîmpii lui Dragoș. Pentru care moșii avînd pricină Mihul și nepotu-său Lupul și alți frați a lor cu Ștefan Căprioară și cu unchiu-său Bejan și cu alți frați a lor și avînd ei giudecată la țară, din poronca gospod, la dumnealui Iordache Rusăt vel vornic și giudecata dumisale vornicului au dat rămas pe Ștefan Căprioară și pe unchiu-său Bejan și pe alți frați a lor, neavînd ei scrisori, nici dovadă de stăpînire, nici altă îndreptare, iar Mihului și nepotu-său Lupului li-au dat mărturie ca să stăpînească acele moșii împreună cu alți frați a lor, niamul Alexii de Albotești.

Iar pe urmă, sculîndu-să niamul Alexii de Albotești și puindu-le lor pricină, și Mihului cu frații lui și lui Ștefan Căprioară cu frații lui, cum n-ar fi ei moșeni și neam cu dînșii, ce s-ar acolisi de moșiile lor cu năpaste, iar Mihul cu frații săi și Ștefan Căprioară iarăși cu frații săi, viind ei aice la Eși, au mers la sfinție sa părintile mitropolitul ș-au luat ei cărți de blăstăm, întăi asupra lor, de sînt ei acolisitori și de nu sînt moșeni și neam cu neamul Alexii de Albotești, să fie blăstăm asupra lor, iar de-i liapădă niamul Alexii de Albotești fără dreptate din moșii, să fie blăstăm asupra lor.

Și eșind cu cărțile de blăstăm la giudecată înainte dumisale vel logofătului, s-au întrebat pe Apostol și pe soru-sa Catrina, priimăsc ei

carte de blăstăm asupra lor și să lepede pe Ștefan Căprioară și pe unchiu-său Bejan din moșii, iar ei au răspuns că nu priimăsc carte de blăstăm și au mărturisit ei cum au auzit din gura unchiului lor, lui Gavril Covrig, precum Ștefan Căprioară și unchiu-său Bejan le sînt rude.

238 r. Și s-au întrebat pe Ștefan Căprioară / și pe unchiu-său Bejan, priimăsc ei carte de blăstăm asupra lor, precum sînt moșeni și neam cu dînșii și ei au priimit carte de blăstăm asupra lor, cum sînt moșeni și neam cu dînșii, din Vasiliu Bejan, fratele Alexii de Albotești și i-au priimit și Apostul și soru-sa Catrina moșeni cu dînșii în parte lor. Iar pentru Mihul și nepotu-său Lupul, s-au întrebat pe Tofan căpitanul, primește el carte de blăstăm asupra lui și să-i lepede din moșie, iar el au răspuns că nu primește și-au mărturisit Tofan căpitanul că au auzit el din gura socru-său, lui Costandin Gușul, cum că Mihul și nepotu-său Lupul le sînt rudă. Dară, fiind Tofan moșan di pe femeie, s-au trimis pe Simion Cheșco uricar să-i cetească carte de blăstăm și să o întrebe, primește carte de blăstăm și să lepede pe Mihul și pe nepotu-său Lupul din moșii și mergînd uricariul împreună cu acești oameni, ne-au adus mărturie precum Catrina, femeia lui Tofan căpitanul, n-au priimit carte de blăstăm și încă au mărturisit cum au auzit din gura tătine-său că Mihul și Lupul le sînt rudă și i-au priimit moșeni în parte ei. Și s-au întrebat pe Mihul și pe Lupul, priimăsc ei carte de blăstăm asupra lor și eu au priimit carte de blăstăm asupra lor, cum sînt ei moșeni și neam cu neamul Alexii de Albotești.

Și pentru aceasta, așe s-au hotărît giudecata lor: pentru Ștefan Căprioară și unchiu-său Bejan, să rămîie moșeni în parte Apostului și soru-sa Catrina, iar Mihul și nepotu-său Lupul să rămîie moșeni în parte Catrina femeii lui Tofan căpitanul și în tot locul pe unde ar ave ei moșii di pe Alexa de Albotești, așe să urmeză să stăpîniască cu toții, frățăște, după cum singuri ei s-au priimit și s-au mulțămît cu toții. Și li s-au dat și cîte o carte asemenea scrisă și s-au pus la protocol.

1078

238 v. Februarie 20, let 7251 <1743>

Carte, cum au avut giudecată, din poronca gospod, înainte dumisale Aristarho vel spatar, dumnealui Vasiliu biv vtori logofăt, cu Statie ce-au fost bașbulucbașe agesc, pe carele l-au avut logofătul Vasiliu nămit astăvară, cînd au fost sârdar pe salahori la Vozie, dîndu-i pe samă bucate cu prețu precum le-a vinde acolo.

Și luîndu-le sama pe izvod de bucate ce i-au dat pe samă și de cîți bani i-au dat Statie și cu rămășița ce i-au dat Statie pe salahori, din băutură, ș-au luat logofătul Vasilie banii, așe s-au aflat cu dreptate, că din toată socotiala au rămas dator Vasili logofătul să mai dea lui Statie 145 lei 2 potronici, precum arată izvodul de socotiala lor, din condei în condei, iscălit de noi, tot anume, care s-au dat la mîna lui Statie.

Iar pentru 2.407 lei 7 potronici, ce arată la izvod că i-au dat Statie pe salahori rămășiță, și Statie au dat samă că ace rămășiță ari cuprinde 2457 lei 7 potronici, s-au giudecat să scoată ei izvoadele, să le socotească amîndoi și, de a fi precum au dat samă Statie, să-i plătească Vasilie logofătul și acei bani ce i-ar mai trece, că așe li s-au hotărît giudecata.

1079

v. Facem știre cu această carte a noastră de giudecată, că, înainte Divanului mării sale stăpînului nostru domn, Io Costandin Nicolae voievoda, fiind și noi de față, au vinit acest om, anume Postolache, ș-au jăluit pe Gheorghie Canano postelnicul, zicînd că-l trage vecin din Săliște, de pe socru-său Dumitrache armașul. Și omul acesta arată zapis de la armașul, socrul lui Gheorghie Canano, precum că l-au ertat pe dînsul din vecinătate, ca să fie slobod, dară Gheorghie Canano postelnicul, piste zapisul socru-său de ertare, de iznoavă îl trage.

Deci, fiind și Gheorghie Canano față, nici el n-au tăgăduit că nu-i zapisul socru-său și s-au dovedit înainte Divanului că omul acesta este slobod și ertat de vecinătate. Și pe zapis de ertare ce-au avut, hotărînd mărie sa vodă ca să nu mai fie omul acesta supărat, am dat și de la noi această carte la mîna omului acestuia, ca să aibă pace, de această pîră să nu să mai pîrască.

Velet 7250 <1742>, iulie 9¹

¹ Publicat și în DRA-II, p. 244.

1080

Facem știre cu această carte a noastră de giudecată, că, înainte Divanului mării sale stăpînului nostru domn, Io Costandin Nicolae voievod, fiind și noi față, au venit acest om, anume Ștefan de la

240 r. Berești, de la ținutul Putnii, de au jăluit pe o fâmei, Andriiculasă, zicînd acest Ștefan că această fâmei, Andriiculasă, avînd o fată, ar fi purces gre ș-au făcut un copil. Și, după ce-au făcut fata / copilul și au trecut o săptămînă, au început fata Andriiculesăi a să acolesî de un fecior acestui Ștefan, de au zis că el au făcut-o gre, de-au făcut copilul și oblicind globnicii, au vinit la casa lui Ștefan și i-au luat gloabă 14 lei pol.

Deci, fiind și Andriiculasă și fata ei de față la Divan și luîndu-le sama, s-au dovedit că fata Andriiculesăi, ca o țorfă, să acolesăști cu năpaste de feciorul lui Ștefan și așe au hotărît mărie sa vodă giudecata: pentru gloaba ce-au dat Ștefan, să rămîe păgubaș și fata încă să rămîe ca o țorfă și să aibă pace feciorul lui Ștefan despre fata Andriiculesăi.

Pentru aceasta, am dat și de la noi această carte de giudecată la mîna lui Ștefan, de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, iulie 10

1081

240 v. O carte de giudecată s-au dat la mîna lui Avram blănariul și a lui Parfene băibărăcariu, cum s-au pîrît față cu Costantin crîcimariu, pentru o sută de lei ce este datori acest Costantin lui Avram și lui Parfene, cu zapisă.

Care nici Costantin n-au tăgăduit și, neavînd cu altă să le plătiască, ș-au pus zălog un pogon pol de vie ce are în Dialul Mîndru; pînă în patru săptămîni de nu le va da banii, datorie, să rămîe vie a lui Avram și a lui Parfeni, pentru ace sută de lei.

<1743,> ghenariu 27

1082

O carte s-au dat la mîna preutului Ioan de la Dulcești, ot ținutul Niamțului, care s-au pîrît cu un Neculai din Roman și cu preutul Toader ot Eși, pentru doi boi ce-au perit popei lui Toader și i-au găsit la Neculai și mai cerșind popa Toader și alți doi boi la Neculai. Iar Neculai au pus pricină că acei 2 boi ar fi cumpărat de la un călugăr frate mai mic preutului Ion.

Și s-au giudecat, zicînd preutul Ion că el nu știe nimică de frate-său unde să află, nici de paguba preutului Toader, nici este el chizeș

de frate. Care și blăstăm sfinții sale părintelui mitropolitului au priimit și s-au giudecat să-i de pace preutului Ioan.

<1742,> noemvrie 27

1083

41 r. O carte de rămas s-au dat la mîna dumisale lui Adam Luca sulgeru, cum s-au pîrît de față cu Merăuță ficiorul lui Ion Fărmăcel, carile au jăluit precum că-l trage sulgeriul Adam la vecinătate și el vecin n-ar fi.

Iar dumnealui sulgeriul Adam au adus oameni marturi, anume Gligorie și Andrei și Darie și Acsintie, care marturi s-au dat pe mîna vornicului de poartă și i-au dus la sfinție sa părintele mitropolitul și au giurat în sfînta mitropolie, pre sfînta icoană a Precistii. Și încă întîmplîndu-să acolo și Ilie Zmucilă, ficior de boeriu, care și el împreună cu acești patru oameni au giurat în biserică, precum că, de cînd țin ei minte, au apucat pe acești oameni tot vecini dumisale sulgeriului. Care s-au văzut și mărturie vornicilor de poartă, precum au giurat și s-au dat și de la dumnealor boerii carte de rămas la mîna sulgeriului, ca să-i stăpîniască ca pe niște vecini.

<1743,> ghenar 15¹

¹ Publicat și în DRA-II, p. 269.

1084

1 v. O carte de giudecată s-au dat la mîna dumisale Sandului Jora, feciorul lui Grigorie Jora ce-au fost vel vistiernic, ce-au avut cu Catrina, femeia lui Danolache ce-au fost armășel, pentru un țigan, anume Gligoraș, feciorul lui Gavril Tătarul, nepotu Tătarului, strănepotu Daiului, zicînd Catrina Dănălăchioae precum că ar fi al său șerb, di pe Moțoceasă, mătușe bărbatului său, lui Danolache. Ș-au arătat și o carte de la mărie sa Mihai vodă, dată lui Danolache, soțului său, ca să stăpîniască pe acel Grigorie țigan, iar cine va ave a răspunde, să vie să ste față.

Iar Sandul Jora au dat samă ș-au arătat și scrisori, precum îl trage pe acest țigan di pe danie ce-au avut moșul dumisale, Costantin Jora biv vel clucer, de la giupîniasa lui, Safta Moțoceasă ș-au arătat și ispisoc de la Ghiorghie Ghica vodă, de întăritură lui Costașco Moțoc

ce-au fost părcălab de Hotin, pre al săi drepți șerbi țigani, din diresă de întăritură de la răpoosații domni, de la Bărnovschii vodă și de la Alexandru vodă și de la Ștefan Tomșe vodă și de la Moisei vodă și de la Vasilie vodă, anume pe Lazor țigan nepotu Soriții și Cozma cu femeia și cu copiii lui și cu Vlad cu femeia și cu copiii lor și Durduța cu femeia și cu copiii lor și Bîrliba cu fata lui Tudora și Solonca și Mănăilă și Baciul și Tudor cu femeia lui și Daiul cu femeia și cu copiii lor. Ș-au mai arătat și un ispisoc de la mările sa Mihai vodă, scriind c-au avut multă pîră în cîteva rînduri, ca și mai înainte, Artenia Bantăș diiaconul și niamul său, cu Grigorie Jora vel vistiernicul, pentru moșiile și țigani și vecinii ce-au avut Safta spătăroae, pe care au ținut-o mai pe urmă Costantin Jora ce-au fost clucer și, neavînd ia copii, nici alți frați, la moarte ei s-au dat cu diată, cu blăstăm, soțului său, lui Costantin Jora clucerul, să o grijască după obiceiul creștinesc și Artenie Bantăș cu alte niamuri a lui zicînd cum sînt și ei niam spătăroaei și cere și ei parte din rămășițele / acei giupîneasă.

242 r.

Și pentru aceste toate, avut-au pîră și la Costantin vodă bătrînul rudele și nepoții Saftai spătăroaii, anume Andrei Ciupercă și Ionașco Dură și Toader Băisan și Gavril Băisan și Păntelei Băisan și Iordache Boldescul și Pătrașco Agapie și Neculai Tacul, cu Băisan Jora, fratele lui Grigori Jora, feciorul lui Costantin Jora clucerul și i-au dat pe toți rămași din toată lege, după cum arată ispisocul lui Costantin vodă, neavînd ei nici o triabă, căci în viața ei, cînd trăia, ș-au ales a ei despre toate rudele ei și s-au dat cu toate soțului ei, lui Costantin Jora clucerul, după cum au vrut.

Așjidire și la domnie din mijloc a mării sale lui Mihai vodă, iar s-au sculat cu pîră asupra lui Grigorie Jora vel vistiernic Darie călugărul și Artenie Bantăș diiaconul și Miron călugărul și Grigoraș Popa cupeț și alte săminții a lor, cerșind rămășiță de a spătăroaei și atunce iarăși li s-au luat sama și i-au dat rămași din toată lege, cum arată ispisocul. Și apoi iar s-au sculat cu pîră Artenie Bantăș și Neculai Bantăș și Danolache ce-au fost armaș și asupra lui Mihălache și a lui Costantin, feciorii lui Grigorie Jora vistiernicul, cerșind moșii și vecini și țigani ce-au avut ace giupîneasă. Și apoi și la domnie a doa și la a trie domnie a mării sale lui Mihai vodă, tot s-au dat rămași și li s-au luat și scrisorile de la mîna lor și s-au rupt de la Divan.

Și acum, iarăși sculîndu-să această Dănălăchioae, cerșind pe acest țigan Gligore, i s-au pus zi ca să-și mai aducă scrisori ce-ar mai <avea> și să vie la Bobotiază și, trecînd peste zi 3 săptămîni, ia n-au mai vinit. Și pentru aceia, i s-au dat și de la noi această mărturie la

mîna Sandului Jora, pe scrisori ce are, să-și stăpînească țiganii și s-au pus și la protocol.

<1743,> ghenarie 27

1085

2 v. O carte de rămas s-au dat la mîna Nastasiei, giupînesii lui Pavăl ce-au fost cămăraș, cum s-au pîrît de față cu Catrina Istrătoae, pentru o țigancă, Anița și cu un copil a ei, ce i-au vîndut Catrina Istrătoae lui Pavăl cămărașul drept 35 lei, cu zapis, și, mărîtînd pe țigancă după un țigan a ei, au făcut împreună trii copii și pe urmă, aflîndu-să țiganca omenească, s-au sculat Toma Luca și-au luat pe țigancă cu trii copii.

Și Nastasie cămărășoae cerșind dreptate pe zapisul ce-au cum-părat de la Catrina Istrătoae, den vreme că i-au vîndut țigani omenești, cu pricină, s-au giudecat ca să aibă Catrina Istrătoae a-i da alți țigani în locul acelor ce i-au vîndut, iar Catrina Istrătoae, de mai are ceva cu Toma Luca, să să giudece.

<1743,> ghenar 28

1086

O carte, cum s-au pîrît de față Simion surugiul, cu Frățița ce-au fost căpitan de meizil, zicînd Ion surugiul precum i-au mîncat Frățița căpitanul șapte lei din hacul lui ce-au fost să ia de la domnie. Iar Frățița au dat samă că acest Simion n-au fost surugiu în cei zece liudi surugii, nici i-au mîncat hacul lui.

Și s-au giudecat să giure Frățița cum că el n-au fost surugiu în cei zece liudi surugii, nici i-au mîncat hacul și să aibă pace. Iar Frățița / n-au vrut să giure și s-au așezat dinainte vornicilor de poartă și i-au dat cinci lei și s-au dat și carte de mărturie pe giudecată.

<1743,> ghenar 29

1087

O carte s-au dat, pe giudecată, la mîna lui Neculai Ciute biv vtori stolnic și a nepotului său, lui Ilie Costandiniță biv vornic de poartă, cum s-au pîrît de față cu Varlam Ursache eromonah, pentru o țigancă, anume Todosie, ce-au ținut-o Ionașco Zară țigan Buhușesc și-au făcut pe Tudosca țigancă, ce-au ținut-o Mătei jitaru, țiganu Mitropoliei, și-au

făcut împreună cinci fete, anume Marie și Ioana și Vasîlca și Eșanca; și pe Ioana țigancă au luat-o stolniceasa Ursăchioae în parte lui Zară țiganul di pe Buhușești și-au vîndut-o cu parte ei de copii lui Mătei Cîrlig.

Deci, Varlam Ursache au dat <samă> că Zară țiganul au fost a lor drept șerb, de pe Buhușești, iar Todosie țigancă n-au fost a lor. Și mărturisind Varlam Ursache, cum că Todosie țiganca lui Ionașco Zară n-au fost a lor și trăgînd pe ace Todosie țigancă Ciute stolnicul și Ilie Costandiniță vornicul, arătînd ei și scrisori, s-au giudecat să rămîie ace Todosie țigancă a lor, cu parte ei de copii.

243 v. Și din vreme că ace Todosie țigancă au făcut împreună cu Mătei jitar, țigan Mitropoliei, 5 fete și una au murit, iar patru au rămas și s-au socotit 2 fete, anume Marie și Eșanca, să rămîie în parte / țiganului Mitropoliei, iar Ioana țigancă, pe care au vîndut-o Ursăchioae lui Mătei Cîrlig, să rămîie în parte lui Zară țiganul di pe Buhușești și să rămîie bine vîndută la Cărlig. Și Cîrlig, den vreme că au dat-o bisericii sale, să rămîie tot a bisericii și să o stăpînească cu pace, cu parte ei de copii. Iar Vasilca țigancă, sora lor, care este la dumnealui Carp medelnicerul, trăgînd și dumnealui parte cu Ursăchioae de pe Buhușești, s-au socotit să rămîie a Ciutii stolnicul și a lui Ilie Costandiniță vornicul, parte di pe Tudosca, fata Todosiei țigancii lor și să aibă ei a o lua de <la> Carp medelnicerul. Iar Carp, de va ave ceva, să-și întrebe cu Varlam Ursache și de s-a afla că mai are Todosie frați făcuți cu Zară, iarăși să-i înpartă ei frățește, că așe s-au hotărît giudecata lor.

<1743,> ghenar 20

1088

O carte, iarăși asemeni ca aceasta, s-au dat la mănăstire Cîrligu, pentru Ioana țiganca, ce-au cumpărat-o Mătei Cîrlig de la Ursăchioae și de la feciorii ei și au dat-o bisericii sale, să rămîie dată și să o stăpînească cu pace, cu parte ei de copii.

<1743, ianuarie 20>

1089

244 v. Cum s-au pîrît de față, înainte dumisale vornicului Ion, Toader Hușanul mazil, cu Ioniță biv 3 armaș și cu Arsănie călăraș din Puțeni, pentru 9 cai ce-au jeluît Hușenii că au luat Ion 3 armaș la conacul imbrihorului ce-au adus pe mărie sa în scaun, cînd au mers în gios și

le-au dat numai 8 cai înapoi, iar un cal, a lui Toader Hușanul, s-au prăpădit.

S-au giudecat să margă om gospod, să ia pe un ginere a lui Agapie din Fundul Bogdăni și să-l ducă la Puțeni și, de l-or dovedi Puțenii că i-au dat și acel cal să-l ducă la Hușeni și el l-au prăpădit, să pliniască calul de la acel Agapie. Iar de va dovedi ginerile lui Agapie pe Puțeni că nu i-au dat acel cal a lui Toader Hușanul, să-i pliniască calul de la Puțeni, după cum s-a dovedi c-au fost prețul calului.

<1743,> februarie 5

5 r. *Cărțile de rămas de la dumnealor boerii giudecători*

1090

O carte de rămas s-au dat lui Ioniță postelnicul, pentru o pricină ce-au avut el cu Vicol căpitanul, jăluind Vicol căpitanul, zicînd precum l-au bătut Ioniță postelnicul. Și s-au fost scris o carte la dumnealui Dumitrașco Pălade vel clucer, ca să cerce pricina lor și aducînd pe Ioniță postelnicul cu om gospod, cu cibote, și stînd cu toții față la giudecată, au adus Ioniță postelnicul 2 mărturii de la Dumitrașco Pălade vel clucer, scriind că au cercat pricina lor din megieși și au mărturisit megieșii că nu l-au bătut, pe Vicol, Ioniță postelnicul, numai cît s-au pricit din gură. Iar Vicol căpitanul l-ar fi scos pe Ioniță postelnicul dintr-o casă a unui țaran și i-ar fi făcut pagubă într-o grădină.

Și, dovedindu-să cu mărturiile acelu boeri că Vicol au pîrît rău, s-au dat rămas Vicol, să plătească paguba grădinii lui Ioniță și să plătiască el și cibotile omului gospod. Și după giudecată s-au așezat Vicol cu Ioniță postelnicul și l-au ertat Ioniță postelnicul pe Vicol de paguba grădinii, iar cibotile omului gospod au rămas să le de Vicol căpitanul.

<1741,> octomvrie 20

1091

v. O carte de rămas ce s-au dat lui Ion Vîrnav biv vel căpitan, pentru o giudecată ce-au avut cu tovarășii lui, Mihălache Cheșco medelnicerul și cu Gligorii bașbulucbașe, pentru slujba mortasipiei Eșului, din anul trecut, ce-au cumpărat-o Vîrnav cu Mihălache Cheșco medelnicerul și cu Gligore bașbulucbașe, de la Iordache clucerul. Și

intrînd ei la slujbă și ducîndu-să Vîrnav la țară, s-au sculat Toader Botezatu căpitan de dărăbani și au intrat și el tovarăș la slujbă, cu meșterșug, stricînd zăpăsul dintăi și dînd el alt zăpăsul lui Iordache clucerul.

Și acum, stînd ei de față, s-au giudecat, după tocmala lor dintăi, să ia Vîrnav căpitanul a trie parte din slujba mortasipiei, iar 2 părți din slujbă să ia Mihălache Cheșco medelnicerul și cu Gligore bașbulucbașe, iar Toader căpitanul de dărăbani să lipsască din slujbă.

<1741,> octomvrie 20

1092

O carte lui Darie căpitanul, pe giudecată ce au avut aice cu Gorie, jeluindu-să Darie că, avînd simbră în plug cu Gorie și avînd Gorie plugari la acel plug pe un fecior și pe un ginere al său, ar avea pagubă Darie de doi boi: un bou l-ar fi ucis plugarii, iar <un> bou i l-ar fi mîncat lupii. Și dînd samă Gorie că boul cel mîncat de lupi l-ar hi mîncat lupii după ce au trecut simbra și pentru cel ucis au dat samă că n-au fost ucis, ce, i s-au făcut tragăn și de tragăn au murit, au rămas să să dovediască înaintea lui Postolache căpitanul, ori să să îndrepteze plugarii cu marturi giurători, ori să plătească boii.

<1741,> noiembrie 25

1093

246 r. O carte de rămas s-au dat la mîna preutului Neculai din Scobințeni, ot Cîrligătură, pentru o giudecată ce-au avut cu Gligorie fecioru lui Cîrstiian, pentru un sărindar ce-au lăsat Cîrstiian, tatul lui Gligore, cu limbă de moarte, să-i plătească feciorul său Gligore.

S-au giudecat să de Gligore 8 lei pe sărindar preutului Neculai.

<1741,> octomvrie 22

1094

O carte de rămas, cum s-au pîrît Alexandru ot vistierie cu Toader odobașe agesc, pentru o casă de aice din Eși, care casă este alături cu casa lui Alexandru ot vistierie. Și, cumpărînd Alexandru locul casii, s-au giudecat să întoarcă Alexandru și banii pe casă și să rămîie casa cu locul ei la stăpînire lui Alexandru ot vistierie, iar Toader odobașe s-au dat rămas din toată lege țării.

<1741,> noiembrie 6

1095

O carte lui Pascal din Bohotin, la dumnealui Ștefan Rusăt vel paharnicul, jeluindu-să el că, la avgust, i s-au furat o iapă și la octomvrie i s-au furat trei stupi de acolo, din Bohotin, și a altora ce mai sînt trăitori acolo, la nemăru, nemică n-au perit.

S-au socotit să apuce dumnealui vel pãharnicul cu strînsoare pe Vignești și pe alții ce mai sînt trăitori acolo, ori să afle pe furi, ori să plătească.

<1741,> noiembrie 29

1096

246 v.

<1741, octomvrie 28>

Un zăpis din vălet 7250, octomvrie 28, de la Gavril Capșe armaș și de la Nastasie Jderoae, de doi bătrîni din satul Coșerintii, de la ținutul Orheiului, ce-au vândut lui Panaiote neguțitoriul din Eși. Și un bătrîn au vîndut mai înainte Dumitrașco Bîrlici și-au rămas tot satul vîndut lui Panaiote cupeț, înblînd tot satul în trei bătrîni. În care zăpis s-au iscălit și boerii mari.

1097

O carte de rămas s-au dat lui Grigoraș Volcinschii, fecior lui Ștefan Volcinschii, pentru-n vecin a lor, anume Gavril Loicu sin Gligore Loicu, din sat din Lucovița, ot Cernăuți. Și s-au dat rămas Gavril Loicu, dovedindu-l Gligoraș Volcinschie cu scrisori că-i este drept vecin, cum la ce di pe urmă și el singur s-au mărturisit că-i este vecin și s-au dat rămas Gavril Loicu.

<1741,> octomvrie 22¹

¹ Original, cu data de 28 octombrie 1741, la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCXIII, doc. 120.

1098

247 r. Toader, vornicul de Cobolta, și-au cunoscut un bou de furat la un sobari, anume Ion rus și cu giudecata hatmanului Costache și-au luat Toader vornicul boul. Și dumnealui hatmanul Costache au dat pe vornicul de Cobolta în chizășie lui Apostol tuiangiu, ca, de ar fi vro

pricină pe urmă, să ste vornicul de Cobolta de față. Iar Ion rusul, ducîndu-să în țara lui, au zăberit pe Ion lemnariul hatmanului Costache, luîndu-i 2 boi.

Acmu, tîmplîndu-să di-au venit Ion rusul aice, l-au apucat Ion lemnariul, trăgîndu-l la giudecata mării sale lui vodă și mării sa au scris carte la părcălabii de Soroca să margă acolo, împreună cu Apostol tuiangiu, ce este chizeș lui Toader vornicul și cu Ion lemnariul, să ste să le facă giudecată dinpreună cu rusul, acolo, la margine.

7250 <1741>, noiembrie 17

1099

1 carte de giudecată s-au dat lui Vasile beșliul, de aice din Iași, avînd giudecată cu Neculai neguțitoriul din Bîrlad, pentru 49 lei ce-au rămas acest Vasile beșliul datori lui Neculai neguțitoriul, din 2 vasă de vin. Și mai priimind Vasile beșliul pe 2 tovarăși la acele 2 vasă de vin, apucîndu-să ii cu zăpis să fie părtași și la pagubă și la dobîndă cu Vasile beșliul dinpreună și apucîndu-să Vasile beșliul c-au avut 50 lei pagubă dintr-acel vin, au socotit să apuce pe tovarășii lui ca să-și pliniască paguba, cît li s-ar veni parte la acei 50 lei, iar lor, de le va păre cu strîmbătate, să facă carte de blăstăm asupra lui Vasile beșliul.

7250 <1741>, noiembrie 18

1100

247 v. 1 carte de giudecată lui Ion condurariul niamțu, pentru că l-au năpăstuit Ion doftorul niamțu, că i-ar fi furat 11 ughi de aur și Ion condurariu neamțu s-au îndreptat cu giurămînt, giurînd cu alt om dinpreună.

7250 <1741>, noiembrie 19

1101

O carte de giudecată a lui Solomon Țimbelarul, jidov din Iași, pentru doai epi ce i-au perit la vreme moscalilot ș-au aflat o iapă la Ion săiman în curte. Și stînd la giudecată, s-au curmat să-i plătească Ion amîndoî epile, ori să-și aducă martur, să mărturisască precum au cumpărat el iapa de la harabagiu, în vreme moscalilor și, mărturisind într-acesta chip, să plătiască numai iapa ce-au găsit-o față la Ion.

<1741,> noiembrie 20

O carte de giudecată a Zamfirii, fămei lui Vasîlie feciorul lui Nistor, pentru o casă ce-au făcut bărbatul ei pe o parte de loc ce-au rămas trii părți de loc de la tatul lor, Nistor, la trii feciori. Și murind bărbatul Zamfirii, au rămas e cu un copil și cu casa care au făcut depreună cu bărbatul ei, iar cumnatul ei, Manole, au cerut casa s-o stăpîniască el și să plătiască datoriile frățîne-său și i-au dat casa și-au stăpînit-o cîtăva vreme și n-au mai plătit el datoriile bărbatului Zamfirii și, văzînd că n-au mai plătit datoriile, și-au cerut casa înapoi.

Ce, dumnealor boerii au trimis pe vornicii de poartă să măsoari locul acela și mergînd vornicii au aflat trei părți, parte cîte 5 stînjăni pol și-o palmă și s-au socotit să țină cumnații ei două părți și Zanfira să țină casa cu locul, din vreme că au făcut un copil cu bărbatul ei și să plătiască datoriile bărbatului său.

<1741,> noiembrie 23

248 r. 1 carte dumisale șătrarului Neculai, de giudecată ce-au avut cu Gavril ce-au ținut pe o soră a Mariii femeie Piii sîrbului, pentru o casă cu locul ei, de aice din Iași, di pe rîpă, ot ulița Frecăului și cu alt loc de casă alătore, cumpăratură de la o femei, Cernușca. Care casă cu locul ei au fost a Piii sîrbului, om strein și după moartea lui și a femeii sale, Mariii, nerămîindu-le copii ca să-i moșteniască, iar acest Gavril ar fi pus mîna pe casă, trăgînd să stăpîniască di pe femeia sa, sora ce mai mică a Mariii.

Iar măriia sa Grigorie vodă cercînd acest lucru și fiind ace casă a celui sîrbul om strein și nerămîind nime moștenitori, precum și acest Gavril n-au încăput a moșteni, de vreme că, după moarte femeii lui, sora Mariii, copii nu i-au rămas, au socotit măriia sa și-au miluit cu ace casă a Piii sîrbului, dînd-o lui Neculai biv vel șătrar, cu ispisoc de întăritură.

Deci și din giudecata noastră s-au dat rămas acel Gavril, ca să de bună pace șătrarului Neculai.

7250 <1741>, octombrie 7¹

¹ Original la Arh. St. Iași, Documente, pachet 79, doc. 2 bis.

1104

O carte lui Enache vezătiul, de aice din Iași, de giudecată ce-au avut cu Safta, fata lui Ion săimanul și cu Ștefan Darie biv postelnic, iar de aice din Iași, pentru o casă cu locul ei, de aice din Iași, ce-au cumpărat-o Ianache vezătiul de la Ștefan Darie postelnicul și lui Ștefan Darie i-au fost cumpărătură de la Ion siimanul, tatul Saftii, cumpărînd-o medelnicerița, femeia lui Ștefan Darie, drept 3 lei, arătînd Ștefan Darie și marturi, iar Safta zicînd că n-ar fi vîndut tată-său ace casă femeii lui Ștefan Darie.

Deci, s-au socotit să giure Ștefan Darie în sfînta biserică, precum îi esti ace casă de cumpărătură de la Ion siimanul și, mergînd să giure, nu l-au lăsat Safta și-au priimit să-și stăpînească Enache vezătiul casa cu pace, după vînzare lui Ștefan Darie.

7250 <1741>, octomvrie 30

1105

248 v. O carte lui Vasile blănariul, ficiorul Părăscăi, de aice din Iași, de giudecată ce-au avut cu o fată, anume Maria, iar din Iași, care fată jăluind pe acest Vasile blănariul că s-ar fi acolisit și ș-ar fi făcut rîs de dînsa și acum nu vra să o ia.

Și eșind ei de față, amîndoi, la giudecata Divanului mării sale lui vodă, s-au îndreptat Vasile blănariul, iar fata, aflîndu-să că este acole-sitoare făr de cale, s-au dat rămasă din toată giudecata.

<1741,> noiembrie 7

1106

[F.D.] <1741, noiembrie>

O carte lui Anastasache biv căpitan de Tecuci, de giudecată ce-au avut cu o slugă a lui, anume Costandin, jăluind Costandin că l-au luat Anastasache de la tată-său, de la Dristor, tocmindu-l cu simbrie cîte 15 lei pe an, slujindu-l trii ani și nici un ban nu i-ar fi dat, iar Anastasache zicînd că nu l-au luat cu simbrie de la tată-său, fiind el atunce un copil mic.

Deci, socotind să giure Anastasache că nu l-au tocmit cu simbrie, au rădicat cu sufletul lui, înainte noastră, că nu l-au luat pe Costandin tocmit cu simbrie și s-au socotit să fie Costandin răbdători de simbrie.

Așijdire, pentr-un an ce-au mai jăluit c-au slujit pe Anastasache după aceasta, iar cu simbrie, cîte 10 lei și un rînd de strae pe an, care

pentru aceasta n-au tăgăduit Anastasache, nici au pricinuit că nu i-a plăti, numai dedi sama că, fiind niște vin la sama lui Costantin, i-ar fi prăpădit vinul, vînzînd unora și altora cu bani. Și, mai avînd Anastasache o femei în casă, tocmită cu simbrie, nu ș-ar fi plinit anul și acest Costandin i-ar fi dat drumul, dîndu-i și niște borfe a ei ce avea și s-au dus din casa lui Anastasache pâr a nu-și plini simbrie.

Deci, socotindu-să pentru aceasta să giure Costantin, au giurat și s-au socotit să-i de Anastasache simbrie acestui an, însă mai slujind Costandin 2 luni ce-au rămas dintr-un an, iar neplinind simbrie anului, nimică să nu-i de Anastasache.

1107

249 r. O carte lui Panaite ce-au fost căpitan ot gospojda, de giudecată ce-au avut / cu doi călărași ot gospojda, anume cu Ursache și cu Ion, pentru-n cal care, mîrgînd Panaite căpitanul cu Ion călărașul, din poronca mării sale Grigorie vodă, la o triabă gospod și stînd calul lui Ion în drum, pentru ca să nu rămîie poronca gospod în pămînt, au luat căpitanul Panaiote calul lui Gheorghîță călăraș, dîndu-l lui Ion călărașul și după ce-au venit dintr-ace poroncă, luînd Ion călărașul calul la sama lui, au murit la dînsu.

Ce, s-au socotit să plătiască Ion călărașul calul lui Ursache, iar căpitanul Panaiote să-i de Gheorghîță călărașul pace.

7250 <1741>, noiembrie 10

1108

O carte dată Paraschevii Curgiosoae, di aice din Iași, de giudecată ce-au avut cu Neculai Vartic biv căpitan, mazil, iar din Iași, pentru o casă cu locul ei, a Parsaschivii, ce-au cumpărat-o Neculai Vartic de la un Dumitru bașcihodariu a mării sale Grigorie vodă și lui bașcihodariu i-ar fi dat-o măriia sa Grigorie vodă, dîndu-i și carte de stăpînire, pentru niște borfe ce-ar fi luat un Dumitru ciohodariu, zet Paraschevii, lui bașcihodariu, din Mitropolie, la turburare moscalilor, ducîndu-să cu moscalii.

Care Paraschiva s-au îndreptat cu mahalagii marturi și giurători, precum că easa este a ei, iar n-au fost-o dat gineri-său, lui Dumitru, zestre și făr de dreptate i s-au luat casa.

7250 <1741>, noiembrie 10

O carte lui Chiriac Poroțchii, de giudecată ce-au avut cu Gavril crîșmariul, pentru niște vin ce-au fost vîndut Lupului Poroțchie, înainte de tulburarea moscalelor.

Pentru care vin au jăluit Gavril crîșmariul că cîțva din vin l-ar fi băut turcii la acea vreme și, luîndu-i Lupul Poroțchi sama, l-ar fi scos cu 85 lei datori și 5 ani ar fi slujit cu femeia și cu copiii lui pe Lupul Poroțchie și simbrie lui pe acești ani nu i-ar fi scos din datorie. Pentru care pricină mai avînd giudecată Gavril crîșmariul cu Chiriac Poroțchie la dumnealui Costache vel vornicul, din poronca mării sale Grigorie 249 v. vodă, au aflat ace datorie de mai sus numită driaptă asupra / lui Gavril. Numai dumnealui au mai tăiat lui Chiriac Poroțchie 35 de lei dintr-acei 85 de lei și-au rămas să mai de 50 de lei și, neavînd cu ce plăti, au socotit dumnealui vel vornicul să slujască pe Chiriac Poroțchie 2 ani și giumătate, cîte 20 de lei simbria lui pe an, iar nevrînd să slujască la dînsul, să-și de chizeș și să margă să slujască aiure, unde îi va fi voia și cînd își va plini simbrie anului, să margă să dea lui Chiriac Poroțchie 20 de lei. Iar pentru acei 5 ani ce-au dat el samă c-au slujit și nu i-au scos simbria din datorie lui, pentru aceasta nu i s-au căzut a lua simbrie, căci acei ani ce-au slujit, nu i-au slujit cu simbrie, au slujit ca și alți săteni, fiind și el sătian, pe obiceiul boirescului.

Deci, luînd și noi sama, cu dreptate am aflat hotărîre giudecării dumisale vel vornicului și într-acest chip li s-au hotărît giudecata și de la noi.

7250 <1741>, noiembrie 1

1110

O carte de giudecată a Tomii lui Cațiche blănariul, din Iași, ce-au avut giudecată cu Anghelușa fata bărbieriții, pentru-n loc de dughiană ce-au fost a Mutii fata lui Gligoraș bărbieriul și l-au fost vîndut Muta lui Neculai Costache cupeț drept 30 de lei.

Pe urmă, au întors Toma Cațiche banii, fiind niam acei Mute și, fiind și această Anghelușe niam Mutii, trăgînd pe Toma Cațiche la giudecată, zicînd c-ar încăpe ia a întoarce banii, socotindu-să giudecata lor, n-a încăput Anghelușa la aceasta, căci ia au intrat la alte părți de s-au luat și, neavînd nici o dreptate, s-au dat rămasă.

7250 <1741>, noiembrie 15

1111

O carte lui Dumitru Osmache, cupeț de aice din Iași, de giudecată ce-au avut cu Costantin cojocariul, iar din Iași, pentru pricina a o 100 de lei ce-au fost chizeș de un frate a lui și, dînd 80 de lei, au fost mai rămas cu 20 de lei și, mai luînd și el 30 de lei peste acei 20 de lei, au făcut zapis lui Dumitru Osmache pe 50 de lei și, dînd 30 de lei, au mai rămas cu 20 de lei, puind pricină că i-ar fi ace chizășie cu năpaste.

50 r. Deci, aflîndu-să că îmblă / făr de cale, s-au dat rămas, ca să de lui Dumitru Osmache și acei 20 de lei.

7250 <1741>, dechemvrie 5

1112

2 cărți s-au dat lui Savin Arghirie, din Soloneț ot Suceavă, și Saftii, fata lui Brahă de acolo, ce-au ținut-o Dumitrașco Nacul, pentru a patra parte de moșie din Soloneț, ce-au avut giudecată, trăgînd Safta la stăpînire sa această parte de moșie di pe bărbatul său, Dumitrașco Nacul, iar Savin Arghirie trăgînd di pe socru-său, Ion Nacul, fratele lui Dumitrașco.

Și vrînd ca să le hotărîm giudecata lor, pe urmă s-au învoit ei înde ei și s-au așăzat înainte noastră, primindu-să și o parte și alta ca să stăpîniască acea parte de moșie frățește, cît o parte, atîta și alta și, pe așăzare lor, li s-au dat cîte o carte la mînă, asemenea scriind.

7250 <1741>, noiembrie 17

1113

O carte lui Gligorie bărbieriul, de aice din Iași, de giudecată ce-au avut cu Pascali beșliul, iar din Iași, pentru o casă cu locul ei, din Tîrgul Făinii, ce-au cumpărat-o Gligorie bărbieriul de la un cumnat a lui, anume Toader biceriul, de 10 ani, iar Pascali beșliul dînd samă precum ace casă ar fi fost danie lui Toader biceriul de la un niam al lui ș-ar încăpe să întoarcă el banii lui Gligorie bărbieriul și el n-ar fi știut că au cumpărat Gligorie bărbieriul casa, ce, au știut-o tot danie.

Deci, s-au socotit să giure Pascali beșliul, precum n-au știut că au cumpărat Gligorie bărbieriul, ce au știut-i danie și așe ar încăpe a întoarce banii lui Gligorie bărbieriul pe casă. Și, dîndu-i-să soroc păr în trii zile să-și ia sama și apoi să giure, n-au giurat și s-au dat rămas, ca să de pace lui Gligorii bărbieriul.

7250 <1741>, noiembrie

1114

O carte lui Adam bărbieriul, ficiorul Istrătoae ot Roman, de giudecată ce-au avut cu Tofana, fata lui Ion Pătrău, ot Niamț, zicînd Tofana că, șazînd ia la o rudă a ei, la Roman, ar fi prins-o acest Adam, 250 v. ficiorul Istrătoae, / la un loc de prilej bun și i-ar fi făcut silă făr de voe ei, de ș-au făcu rîs de dînsa.

Care, cercîndu-să lucrul acesta înainte sfințiii sale părintelui episcopului de Roman, ș-au adus Adam bărbieriul mărturie de îndreptăciune de la sfinția sa și de la tîrgoveții de Roman, precum ace fată au fost știută de îmbletele ei în lucruri proaste și Adam aflînd-o la o crîșmă, sînd ia acolo pentru prilejul său, cu voe ei au avut împreunare cu dînsa. Și aflîndu-să că îmblă ace fată, Tofana, făr de cale, s-au dat rămasă.

7250 <1741>, noiembrie

1115

O carte Ursului de visterie, de giudecată ce-au avut cu Cujboae călugărița, pentru o iapă a Ursului de visterie ce-au dat într-o groapă a Cujboae, pe moșie ei, care nici ia n-au tăgăduit.

Și după dreptate ce s-au căzut, dîndu-să ia platnică și neavînd nici o putință ca să plătiască, s-au socotit să dejmuiască Ursul de visterie ace moșie a Cujboae, de unde au dat iapa în groapă, păr își va plini prețul epii, priimind și ia într-acest chip, socotindu-să prețul epii 10 lei.

7250 <1741>, dechemvrie 2¹

¹ Original la Arh. St. Iași, Documente, pach. 501, doc. 15; publicat în Buletinul Ion Neculce, fasc. 4, p. 182.

1116

O carte lui Pătrașco buliucbaș hătmănesc, de giudecată ce-au avut cu Ion Graur săiman hătmănesc, pentru 6 vite ce i-au fost dat Pătrașco buliucbașe la ernatec, la iarna ce mare, după tulburare moscalilor, dîndu-i-să pe vită cîte 6 potronici de iernatic și dintr-acele vite au perit 4 vite.

Și s-au dat Ion Graur platnic pe giumătate, ca să plătiască lui Pătrașco buliucbașii 2 vite, însă una mare și una mai mică, tînără, de

vreme că dintr-aceli vite perite au fost 2 vite mari și 2 vite mai mici, tinere.

7250 <1741>, noiembrie

1117

251 r. O carte lui Gheorghiiță izbașa, de giudecată ce-au avut cu Ion cioclu, ce i-au fost slugă, zicînd Ion cioclu că l-au slujit pe Gheorghiiță izbașe trii ani și nu i-au dat simbrie.

Deci, întrebînd pe Gheorghiiță izbașe, au dat sama că, cînd l-au luat pe acest Ion slugă, au fost un copil care nu era de simbrie, nici l-au tocmnit cu simbrie, făr că, cît l-au slujit, cu ce i-au dat mîna l-au grijit de înbrăcăminte lui. Și s-au aflat că împlă Ion cioclu, că împlă făr de cale și s-au dat rămas.

7250 <1741>, noiembrie 17

1118

O carte lui Grigoraș și lui Nane, din sat din Verpca, din ceia parte, din Țara Leșască, de giudecată ce-au avut cu Radul Muntianul, de aice din Iași, pentru pricina unui cal ce-au perit Radului din satul lor și pentru o datorie ce-au avut Radul la dînșii, di pe niște făină.

Pentru care pricină mai avînd giudecată la Anastasache ce-au fost căpitan la Soroca la măria sa Grigorie vodă, s-au așăzat dinainte lui, plătind toată datorie Radului, cît pentru făină, atîta și pentru cal, după cum și mărturie lui Anastasache, de giudecată, într-acesta chip au arătat. Dar Radul nu s-au ținut de giudecata aceia și cu acel așezămînt și, de iznoavă cercîndu-și giudecata înainte noastră, l-am aflat că împlă făr de cale i s-au dat rămas.

7250 <1741>, dechembrie 12

1119

O carte Zmarandii Buciumoae, de giudecată ce-au avut cu Sandul vătavul, pentru un Costin țiganul, ficiorul lui Malcociu, ce-au ținut pe o țigancă, anume Gafie, fata lui Gurăgata ce-au fost a mănăstirii Dragomirni, din împărțală ce-au avut mănăstire Dragomirna cu Racoviță hatmanul. Și acest Costin împreună cu Gafie au făcut numai un ficior, anume Vasile lăutariul și, cumpărîndu-l Sandul vătavul de la călugării de Dragomirna, l-au însurat cu o țigancă a lui, anume Iliana,

251 v. ş-au făcut 9 ficioni, care arată anume / în carte de giudecată şi arătînd Buciumoae pe acest Costin, iar Sandul vătavul numai atîta au arătat, c-ar fi acel zăpis vechi şi el ar fi stăpînind acei Țigani de 30 ani şi mai bine.

Deci, Buciumoae au adus marturi pe doi giuzi, anume Toader Gîrbe giudele de Țigani lui Mihai vodă şi Micul giudele lui Buhuş şi s-au orînduit cu vornici de poartă di-au giurat în sfînta biserică a lui Sfeti Neculai, precum că acel Costin este ficion lui Malcoci ce-au Ținut pe Gafie ş-au făcut numai pe Vasile lăutariul.

Deci, dovedindu-să că acel Costin este drept şărb a Buciumoaei, s-au hotărît giudecata lor ca să-şi ia Buciumoae a patra parte dintr-aceşti Țigani, parte ei ce i să cuvine din giumătate din Vasile şi Sandul vătavul să-şi ia trii părţi, adecă toată parte Ilenii, Țigancii sale şi giumătate din Vasile lăutariul.

7250 <1741>, dechemvrie 20¹

¹ Copie din anul 1768, la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCXLVII, doc. 120.

1120

O carte lui Vasilie Stîrce biv postelnic, avînd giudecată de faţă cu cumnatu-său Panaite, zicînd că, în trecutul an, l-au lăsat Mihalache Panaite vechil pe Stîrce să vînză iarba cea de finaţ de pe o moşie ce are la Siret, anume Şerbăneştii, cui ar găsi ş-au vîndut-o drept 5 lei unui jidov, cu zăpis pe tocmală ce-au avut. Iar Mihalachi, dacă au văzut c-au făcut jidovul cîteva stoguri, n-au Ținut în samă tocmală Stîrcii şi au luat jidovului 12 lei, iar jidovul cu giudecată au luat Stîrcii un bou, pentru banii ce i-au luat Mihalachi Panaite mai mult peste cei 5 lei.

Deci, Mihalachi, pricinuind că n-au zis Stîrcii să-i vînză iarba şi
252 r. aceste sînt meşterşuguri a jidovului cu Stîrce şi zicînd Stîrce / c-a dovedi cu Petrea ce-au fost vătav de stolnicei, carele este nepot de soră şi Sîrcei şi fămeii lui Mihalachi Panaite, au rămas asupra mărturiii Petrii vătavului, să mărturisască înainte vornicilor de Botoşeni cum a şti, cu sufletul său, făcîndu-i şi carte de blăstăm. Şi de s-a îndrepta Stîrce cu mărturie Petrii vătavului, să i să pliniască bou de la jidov şi simbra bouului de la Mihalachi Panaite, iar jidovul să apuce pe Mihalachi Panaite, să-şi caute giudecata cu dînsul. Iar nepu-tîndu-să îndrepta Stîrce cu mărturie Petrii vătavului, să plătiască Stîrce încă şi cheltuiala lui Mihalachi Panaite, cîta să va adeveri c-au cheltuit

înblînd în gîlceavă pentru pricina acei dijme și să petreacă Stîrce în rușine.

<1741,> noiembrie 7

1121

O carte lui Simeon vameșul de Chișinău, carile au fost și părcălab la Orhei, pe giudecata ce au avut cu niște țigani a Mitropoliii, anume cu Costantin și cu Nicolae zlătarii, carii l-au pîrît că li-au făcut mare pagubă dintr-o ocă și treizăci de dramuri de argint de lucru ce au fost vîndut ei unui Chiriac sîrbul și Simeon au făcut pe sîrb de au întors argintul, zicînd cătră sîrb că-i spije. Și turnînd multă sumă de plumb, amestecîndu-l cu o litră dintr-acei argint, ca să-l lămurească, l-au istrăvit și-au ales numai 16 dramuri și pe socoteala acei litre, socotind
52 v. sîrbul și / celi trii litre treizăci de dramuri cîte 16 dramuri argint sîrmă din litra de argint de lucru și prețul argintului de sîrmă cîte 24 bani dramul, au rămas să întoarcă ei mulți bani sîrbului. Și ei au fost stricat banii ce luasă de la sîrb și, apucîndu-i cu strînsoare părcălabul, și-au prăpădit tot ce-au avut și încă s-au și îndătorit de s-au mîntuit de sîrb.

Care această pagubă cerșind-o de la părcălabul și părcălabul dînd samă că sîrbul, pin arătatul argintului ce l-au arătat la niște neguțitori armeni, s-au trezit amăgit de acești țigani, i-ar hi apucat înainte sărdariului, întorcîndu-le argintul și să-i dea banii și ei banii n-au avut să de sîrbului și sîrbul, neputînd a-i păsu, că era purcezător după turme, din poronca sărdariului Enăcache le-au fost zapciu părcălabul acestor țigani, de și-au lămurit ei singuri argintul și l-au dat sîrbului și alți bani ce s-au făcut să întoarcă sîrbului i-au plinit. La care judecată tîmplîndu-să și un mazil, Ion Costantiniță, au mărturisit că și el, odată, pe acești țigani i-au scos cu chizășie sa de la închisoare ce i-au fost închis un jidov, aice în Iași, carele s-au aflat amăgit de dînșii, de i-au vîndut niște aramă în loc de aur. Și dintr-aceasta cunoscîndu-să că țiganii să acolisăsc rău de Simeon părcălabul, s-au hotărît giudecata să-i de pace.

3 r. Iar pentru că l-au pîrît iarăși pe părcălabul că i-au asuprit cu pîra unii crîșmărițe din sat din Slobozia gospod, care jeluindu-să părcălabului că i-au perit noî lei dintr-o legătură cu bani ce-au avut într-un secrei și prepusul ei este că i-au descuet secreiul țiganii aceștie cu cheia ei, c-au văzut unde și-au pus ia cheia și unul au amăgit-o de au mers cu dînsa în pivniță, altul, rămîind în casă, i-au luat banii și pe gura ei i-au bătut și au plinit și banii crîșmăriții.

De aceasta s-au giudecat să să îndrepteze țigani cu doi oameni din Slobozie, marturi carii să poată și giura că n-au furat banii și să li să întoarcă de la cine ce li s-a fi luat. Și îndreptăciune lor s-au socotit să fie înainte dumisale lui Pavlache sărdariul și pân la Boboteată li s-au pus soroc să să afle și părcălabul și ei cu marturii lor înainte sărdariului, iar carili nu s-ar afla acolo la soroc să fie rămas din toată giudecata.

<1741,> dechemvrie 8

1122

O carte lui Macovei scutariul, pe giudecata ce-au avut de față cu... 253 v. din Băiceni, pentru niște brânză a lui Macovei ce s-au perit / de la casa lui Ghioc, tot din Băiceni, în vreme moscalilor, zicînd un argățel a... precum stăpînu-său ar fi luat brînza aceia.

Și neputîndu-să crede mărturia copilului aceuia și omul, stăpînul copilului, zicînd că i-i năpaste, s-au hotărît giudecata să să îndrepteze cu doi marturi, carii să și giure că n-au luat el brînza lui Macovei și să fie omu în pace. Ori, neîndreptîndu-să într-acesta chip, să plătească brînza și la cît a rămîne cea mai de pre urmă și căruia să va cădea, să-i dea mărturie Toma Luca medelnicerul, fiind aproapi, megieș cu Băiceni.

<1741,> dechemvrie 17

1123

O carte s-au făcut pe giudecata ce-au avut Iosip jidovul cu Petre Alevra, pentru 100 vedre vin și s-au hotărît să giure jidovul.

<1741,> dechemvrie 15

1124

Un zapis s-au scris lui Mihai Micul, ce-au dat el la mîna lui Letman și lui Lot jidovii din Țara Leșască, de la Tulcin, pe 260 lei și au 254 r. pus zăloage la acei jidovi niște brățări de aur / drept 66 lei și un inel cu zamfir și cu șesă diiamanței mici drept 30 lei și alt inel cu diiamant mare în mijloc și cu șese diiamanțele mai mici.

Pînă la anul să stea zăloagele aceste și la anul să dea banii și să-și ia zăloagile.

<1741,> dechemvrie 20

1125

O carte lui Iațco și Leibei și lui Izrail, jidovi de Botoșani, pentru un heleșteu ce au cumpărat de la dumnealui vel logofătul, ca să-l vîneze, la Calafindești, satul dumisale, jeluind ei că nu i-au lăsat să vîneze heleșteul pe cît s-au căzut a-l vîna după tocmală.

Și așe s-au așezat, să le dea dumnealui voe să-l mai tae și la Paști, să-l vîneze pînă la Ispas și să mai dea jidovii 30 lei dumnealui vel logofătului.

<1741,> dechemvrie 20

1126

Doi sate, anume Vadul Jorăi și Bulăeștii, la ținutul Orheiului, ce li-au vîndut Nectarie arhimandritul, egumenul de Gălata, lui Panaiote neguțitoriul, drept 700 lei, cu pricină că s-ar fi îndătorit la făcutul zidiului cu carele au îngrădit mănăstire, luînd voe și de la svinție sa părintele patriarhul de Ierusalim, cu carte svințiii sale, să vînză din moșii pentru acea dătorie.

Și această giudecată singur mărie sa vodă o au hotărît, să întoarcă
54 v. / părintele Nectarie banii lui Panaiote cupețu și să ia moșiile iarăși la sama mănăstirii, găsind mărie sa că nu-i cu cale, nici este volnic a vinde egumenul moșiile mănăstirii.

<1741,> dechemvrie 20

1127

O carte lui Mamuș polcovnicul, de giudecată ce-au avut cu-n Nedelco, feciorul lui Petco de la Roșciuc, zicînd Nedelco că au slujit pe Mamuș și i-ar fi mai rămas cu o sumă de bani datori din simbrie lui.

De care luînd sama, s-au aflat un zapis făcut de Nedelco, făcut la mîna lui Mamuș, precum i-ar fi plătit și cu nimică nu i-au rămas Mamuș datori, în care zapis era iscălit și egumenul Motare de la Bărboi și ne mărturisi că cu voe lui s-au făcut acel zapis. Deci, aflîndu-să că îmblă Nedelco făr di cale, s-au dat rămas.

<1741,> dechemvrie 21

1128

O carte de giudecată, Catrinii ce-au ținut-o Toader Goe cupeț, de aice din Eși, ce-au avut cu rudele bărbatului său, lui Toader Goia,

pentru rămășițurile Goii, ce-au rămas după moarte lui la mîna Catrinii și li-ar fi prăpădit ia și ei ar ave datorie la Goia 600 de lei și mai bine.

De care luînd sama, întai au arătat Catrina izvod de a sale lucruri și odoară ce-au avut zestre de la părinți și li-au prăpădit Toader Goia. Al doile, au arătat izvod și de ale Goii, bărbatului său, rămășițuri ce-au
255 r. rămas și li-au vîndut / pentru zestrile sale și pentru datoriile lui ce-au plătit după moarte lui.

Cari, socotindu-să și o parte și alta, dintr-aceli prăpădite, au vinit soma tocma, nici are a lua o parte nici alta. Și pe așzare și giudecata ce s-au hotărît, s-au dat cîte un izvod și la o parte și la alta, asemenea, scriind pre larg de toată așzare lor, cu iscălitura noastră.

<1741,> dechemvrie 12

1129

O carte lui Ion cibotar, ușeriul, și lui Gavril cibotar, șetrărel, carii avînd tovărășie cu Mane tălpăriul la niște piei de vacă, de treaba meșteșugului lor, ce-au fost luat ei în preț de la Dumitru Osmachi, cu zăpis și cu zi, au rămas Manè cu 30 lei dator din banii pieilor ș-au fugit. Și, rămîind tovarășii lor platnici, li s-au dat voe să-i vînză casa ce i-au rămas aice în Iași și să mîntuiască datoriile.

Let 7250 <1742>, ghenarie 11

1130

255 v. Io, Costantin Neculai voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Pentru giudecata acestor țigani mai gios arătați, ci mai înainte au giudecat-o dumnealui stolnecul Vasili Sturzi și, pe urmă, viind înainte noastră și cercînd cu amăruntul, s-au aflat bună giudecata dumisale stolnecului. Dar ei tot neodihnindu-să, i-am trimes și la sfinția sa părintele mitropolitul și la episcopi și la toți boerii cei mari și aflînd și dumnealor driaptă tot această giudecată și cunoscînd domnie me a fi dreaptă giudecată precum s-au hotărît și-n nainte noastră, am întărit și de la domnie me, să stăpîniască țigani cu paci.

Let 7250 <1742>, ghenarie 27

Fac știri cu această carte de giudecată că, viind Gavril Hușanul mazil și cu cumnatu-său Costantin Băltag, cu luminată porunca mării sali lui vodă, poruncindu-ne măria sa ca să le luăm sama cu Toader Bugeranul și cu frati-său Lupul, ficiorii lui Pavăl Bugeranul, pentru niște țigani ce-au fost dați din împărțală di la părinți. Și, pe luminată

poronca mării sali, fiind cu toții de față, li-am luat sama și dînd sama Gavril Hușanul și cumniatu-său cum că ar fi dat Pavăl Bugaranul Mariii, fetii lui, ce-au ținut-o Băltag, pe un țigan, anume Ion țiganul și pe unul Gavril țiganul zestri, făcînd împărțală Pavăl Bugaranul ficio-rilor săi pînă a nu muri el, dar scrisori de împărțală n-ar fi apucat a face, iar Toader și Lupul Bugaranul pune pricină că n-ar ști de ace împărțală nemică.

56 r. Și scoțind Gavril Hușanul carti de blăstăm asupra cui n-ar mărturisi drept, la cari văzînd Toader Bugaranul carte de blăstăm, au mărturisit adevărul și-au spus drept cum că le-au făcut împărțală tată-său, Pavăl Bugaranul și precum au auzit de tată-său că le-au făcut împărțală, au făcut și izvod anume cu ce țigani le-au dat fraților și acel Ion țigan și cu Gavril țiganul au spus drept că s-au vinit în parte surori-sa Maria ce-au ținut-o Băltag. Și, osăbit de mărturie lui Toader Bugaranului, au scos Gavril Hușanul și un răvaș de la Lupul Bugaranul, scriind într-acel răvaș că / Ion țiganul este a surori-sa, a Mariii, dat de zăstri.

Și vrînd noi a lua acel țigan, Ion, de la Lupul Bugaranul, pe puronca mării sali, ca să să de la mîna Hușanului și a cumniatu-său, după marturii ce-au mărturisit înainte noastră Toader Bugaranul și pe scrisoare ce-am văzut di la Lupul, am socotit cum că este drept să e Gavril Hușanul și cumniatu-său Costantin pe Ion țiganul și pe Gavril, după împărțire părințască și s-au adevărit că le-au făcut părinții lor. Dar Lupul Bugaranul nici într-un chip nu priime să rămîie pe ace împărțală și le-au făcut părinții și poftie să facă împărțală acmu, dintăi arătînd această pricină, cum că la dînsul nu rămîni nici un țigan dintr-acei ci au făcut părinții, ci ar hi în lumi duși și pe o samă nici că-i știi unde-s duși. Dar Toader Bugaranul și cu nepotu-său Custanta <sic> Băltag și cu Gavril Hușanul au pus pricină că ei împărțala părințască n-or strica, ce, di împărțala părințască s-or ține, cini cum i-ar fi curs nărucire, așe să stăpîniască țiganii acei împărțiți de părinte lui Pavăl Bugaranul.

Și fiind această pricină între dînșii și neputîndu-să învoi ei îndi ei, s-au tras la luminat Divan mării sali lui vodă. Deci, eu, după cum am aflat și am socotit că este cu dreptate, am dat în scris prin această carte a me.

Aceasta fac știre.

Let 7250 <1741>, octomvrie 21

Iar după giudecata acestui boer mari mai sus numit, neodihnindu-să Bugaranii, au eșit la Devanul mării sali prennălțatului stăpînului nostru, mărie sa Costantin Neculae voievoda, Toader Bugaranul și

frati-său Lupul, zicînd că nu li-i cu dreptate și mărie sa au orînduit la noi.

Am stătut di li-am luat sama cu amăruntul la toate pricinile ce-au arătat ei și-am aflat bună și dreptă giudecata dumisale stolnecului Vasili Sturza și tot pe ace giudecată am găsit și noi și am hotărît să stăpîniască feciorii și ginerii Mariei Băltăgesii acei țigani mai sus numiți, pe Ion cu ficiorii lui și țiganca lui Gavril cu parte de feciori a ei.

Și, întărind și noi giudecata, am și iscălit, mitropolitul, episcopii și toți boerii cei mari.

Let 7250 <1742>, ghenarie 27

1131

256 v. Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, din luminată poronca mării sale lui vodă, Lupașco Scărlet cu Andrei Prăjăscul, zicînd Andrei Prăjăscul că, fiind Scărlet slugă la dumnealui Vasile Costache biv vel stolnicul și tîmplîndu-să a veni cu giupîniasa dumisale, stolniceasa, de la maica dumisale, de la Pașcani la Iași și, neavînd Scărlet cal, s-au rugat Prăjăscului să-i de un cal, să vie pâr la Eși și i-l va trimite înapoi cu telegarii dumisale spătăroae Catrinii Pășcăniții, cînd s-or întoarce de la fiică-sa stolniceasa, de la Iași și fiind Scărlet niam Prăjăscului, i-au învoit de i-au dat un cal și i-au prăpădit calul.

Deci, întrebînd și pe Scărlet, ce samă dă de cal, el au zis că, atunce cînd vinie cu stolniceasa la Iași, tîmplîndu-i-să masul la Ruginoasa peste noapte, au împiedecat caii la cîmp, acolo în sat, cu-n vezătiu de paza cailor și din toți caii cîți au fost, numai calul acela au perit și, multă vreme căutînd Scărlet calul, nu l-au mai găsit. Și dînd jalobă la măria sa Grigorie vodă, i-au scris dumnealui vel logofătul un răvaș la un ispravnic <al> dumisale de acolo, de la Ruginoasa, ca să i să îplinească calul și acel ispravnic, pe poronca dumisale, i-au plinit un cal rău, prost de tot și dîndu-l Prăjăscului, nu l-au primit pentru calul său, fiind calul lui mai bun și l-au dat Scărlet iar înapoi.

Acum, de iznoavă apucînd Prăjăscul pe Scărlet pentru cal, cerșindu-i 25 de lei pe cal și dînd Scărlet jalobă preluminat stăpînului nostru, mării sale lui Costandin vodă și orînduind măria sa cu giudecata la noi, ca să luăm sama, am socotit ca să să îplinească lui Scărlet calul de acolo, de la oamenii de Ruginoasa și de pe la împregiurașii de acolo, însă cal pe sama calului Prăjăscului, să să mîntuiască

de o nevoie. Și, după cum am socotit și-am giudecat, am dat mărturie noastră la mîna lui Scărlet.

Let 7250 <1742>, ghenarie 29

1132

Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată, de față înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Iftimii de la Tomești, ot ținutul Eșului, cu Cozma călugăr de la Mitropolie, 57 r. / zicînd Iftimii că, în anii trecuți, la turburarea moscalilor, au vîndut Cozmii călugărul trii vasă de vin, cu tocmală cîte 4 potronici pol vadra și vedritul să fie dispre Cozma călugărul. Și banii ce-au fost drepti a vinului, afară din vădrărit, i-au dat, iar banii vădrăritului, ducîndu-să el cu părintele Antonii mitropolitul de aice, cu moscalii, nu și-au dat. Care și un peci de la Antonie mitropolitul ni-au arătat Iftimie, în care peci scrie la Lupul Botezatul medelnicer ca să facă păsuială de bani păr în 10 zile, păr la întorsul sfinții sale din sus și a da banii. Și tîmplîndu-să de nu s-au mai întors sfinție sa de la moscali, pe urmă au apucat vădrării pe Iftimii și-au plinit banii de la dînsul pe acel vădrărit, care s-au făcut 14 lei noi, după cum și peci de plata vădrăritului ni-au arătat de la Lupul Botezatul, fiind vădrari.

Deci, întrebînd și pe Cozma călugărul ce are a răspunde, nici el n-au tăgăduit că n-au avut această tocmală cu Iftimii, numai dedi samă că, după ce s-au dus el de aice cu Antonie mitropolitul și, fiind vinul lui acela la Sinești, satul Mitropoliei, l-au luat sfinția sa părintele Nechifor mitropolitul în sama Mitropoliii, din care vin o bute au dat sfinția sa și egumenului de Putna. Carii, întrebînd și pe sfinția sa părintele mitropolitul, nici sfinția sa n-au tăgăduit că nu s-au luat acel vin.

Deci, noi am socotit să de Iftimii pace Cozmii călugărul de acei bani a vădrăritului, din vreme că el din vinul acela nimică n-au folosit și să-și ia Iftimii banii de la acei ce i-au luat vinul. Și, după cum am socotit și-am giudecat, am dat mărturie noastră la mîna lui Iftimii.

Let 7250 <1742>, ghenarie 25

1133

Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, din luminată poronca mării sale lui vodă, Vîrlan și Cîrste și Ion și Oțal, di pe Lohan, ot Fălciu, cu Ion Horeico și cu Pană, iarăși de

257 v. / acolo, și cu Simion vameș ot Fălciu, zicînd acest Vîrlan și Cîrste și Ion și Oțâl că, la turburare moscalilor, tîmplîndu-să ei la o arie, au nimerit niște lipcani dezdiminiață acolo la dînșii, la arie, pe care lipcani întrebîndu-i de unde vin și unde merg, ș-au dat sama precum au știut și s-au dus de la dînșii. Iar mai pe urmă, viind și acel Horeico și cu altul, cu Pană, au făcut cestoralalți îndemn să margă să-i prindă pe acei lipcani, că n-ar fi oameni buni și s-au luat după dînșii și, agiungîndu-i, i-au prins și i-au adus la tabăra lor, unde era bejenii și, neputîndu-să ei îndrepta din cum au dat ei samă, li-au luat lipcanilor armele, caii și altă tot, din carii cai și Horeico și cu Pană ș-au luat cîte un cal. Și țîindu-i pe lipcani acolo la bejenie, cînd au fost mai pe urmă, au venit acel Simion vameșul dimpreună cu-n căzac de acei moschicești ș-au luat pe lipcani de acolo de la dînșii, cu tot ce-au avut ei, cu izvod anume și, aducîndu-i la Eși și încapînd la mîna moscalilor, i-au prădat de tot ce-au avut, luîndu-i și pe dînșii robi.

Iar mai trecînd ceva vreme, au scăpat și lipcanii de la moscali și îndată au apucat pe Simion vameșul, pentru că i-au dat pe mîna moscalilor de i-au prădat, iar Simion vameșul i-au arătat pe acești oameni de mai sus numiți. Și avînd ei giudecată aice, înainte dumisale Costache vel vornicul, fiind atunce hatman, iar Simion vameșul, dimpreună cu acei 2 oameni, cu Horeico și cu Pană, ce mijlocire au făcut nu să știe, că au căzut în platcă numai Vîrlan și cu acei trii oameni de mai sus numiți, plătînd toată paguba lipcanilor, ca 400 lei și mai bine și s-au sărăcit numai acești 4 oameni.

De care, stînd cu toții de față și luîndu-li-să sama, s-au socotit să-și afle acest Horeico și cu Pană cîte 2 oameni streini, de credință, să giure pentru dînșii cum că ei n-au fost îndemnători cestoralalți, nici au mărs cu dînșii împreună la prinsul lipcanilor și, giurînd într-acest chip, să aibă pace, iar neaflîndu-și giurători, să aibă a prinde și ei la plată, precum îi va agiunge.

Așjidire, mai dediră sama Vîrlan și cu ceilalți că și alții au fost amestecați în pricina acelor lipcani.

258 r. Deci, de aice într-alt chip nu li s-au putut hotărî giudecata și, din luminată poronca mării sale lui vodă, s-au orînduit această pricină la dumnealui Gheorghie vel căpitanul de Codru, / făcîndu-să și carte de blăstăm de la preosfințit părintele nostru, chir Nechifor mitropolitul, asupra cui ar ști pe unii ca aceia atinși la această pricină și n-ar mărturisi cu dreptate. Și chemînd pre toți oamenii aceia față și care s-or dovedi și s-ar afla vinați la aceasta, să triimită izvod anume de

dînşii aice, ca să li să facă hotărîre giudecaţii de aice, cu întăritură de la măria sa vodă.

Let 7250 <1742>, ghenarie 25

1134

Facim ştire cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de faţă, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Tofana şi cu fraţii ei, Păncestii, cu egumenul de Trisfetitele, zicînd Tofana şi cu fraţii ei că au o parte de moşie, drept tîrgul Bacăului, de iastă parte de Bistriţa, pe ţinutul Bacăului, unde este pod îmblători şi avînd şi egumenul de Trisfetitele parte sa de moşie piste Bistriţa, în ceia parte, care moşie este mănăstirii dată cu pod cu tot. Dar acmu, de la o samă de vreme încoace, au rupt apa Bistriţii mult loc din parte moşii Tofanii şi a fraţilor ei şi merge apa Bistriţa toată pe locul lor şi podul este supt stăpînirea egumenului de Trisfetitele.

La care întrebînd şi pe egumenul să dea răspuns, au dat samă cum că podul ar fi îmblînd pe moşie mănăstirii, iar nu pe a Păncestilor.

Şi, osăbit, mai jălui Tofana că, mergînd nişte oameni a ei cu nişte vite să le triacă la pod, n-au vrut să le triacă acei podari şi încă i-ar fi bătut oamenii şi din pricina aceia şi nişte vite i s-au prăpădit.

Deci, de aice nu li s-au putut hotărî giudecata, nefiind acei podari de faţă şi pentru loc încă arătînd egumenul pricină c-ar fi îmblînd pe moşie mănăstirii şi s-au orînduit această giudecată la dumnealui Radul Racoviţa biv vel păharnicul, ca să e sama cît pentru podari, atîta şi pentru pricina locului acelor moşii, să îndreptezi toată pricina lor, ca, viind aice cu hotărîrea ce s-a alege dispre dumnealui biv vel păharnicul, 8 v. să li să de mărturie de hotărîta / giudecată cu întăritură de la măria sa vodă.

Let 7250 <1742>, ghenarie 26

1135

Facim ştire cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de faţă, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Nastasie femeii săracă, ce-au ţinut-o Costantin Cărăbăţ, cu Tacul Frătiţa din Buneşti, ot Vaslui, pentru o iapă, zicînd Nastasie că, cînd s-au măritat ia după Cărăbăţ, au fost avînd cîte oarice prilej, nişte stupi

și oarice bani și altă cîte oarice și cît au trăit cu Cărăbăț împreună copiii n-au făcut și din cele ce-au avut, multe de toate i-au prăpădit bărbatul ei. Care și acea iapă o au fost cumpărat cu banii ei și acest Tacul i-au luat iapa de la bărbatul său și este păgubașe de iapă.

Deci, întrebînd și pe Tacul Frățița, să dea samă cu ce cale ar fi luat ace iapă de la Cărăbăț, bărbatul Nastasiii, el au răspuns cum că Cărăbăț i-ar fi vîndut o moșie cu zapis vechi, pe care moșie i-ar fi dat un cal și pe urmă, tîmplîndu-să di-au eșit acel zapis rău, vînzare lui Cărăbăț, ș-au cerșut să-i de Cărăbăț calul și, tîmplîndu-să de i-au prăpădit calul, i-au dat ace iapă.

Deci, noi am întrebat pe Nastasie, dar de fi fost iapa aceia a lui Cărăbăț și n-ar fi fost a ei, iar ia au giurat înainte noastră, cu sufletul ei, cum că n-au fost a bărbatu-său ș-au fost drepte bucate a ei, pe banii săi cumpărate.

Deci, am socotit ș-am hotărît giudecata lor, ca să de Tacu Frățița iapa Nastasiii, iar el să caute unde va fi avînd Cărăbăț părți de moșii a lui și, supt a cui stăpînire din niamurile lui ar fi parte sa de moșie, să aibă a-l apuca să-i plătiască calul, iar neplătindu-i calul, să fie și el părtaș pe parte lui Cărăbăț. Iar neaflîndu-să parte de moșie de a lui Cărăbăț nicăiuri, să fie răbdători de cal, de vremi că, cînd au cumpărat el moșie de la Cărăbăț, să fi deșchis ochii, să vadă cu ce cumpără, să nu între cumpărători pe neștiință. Și, după cum am socotit ș-am giudecat, am dat mărturie noastră la mîna Nastasiii.

Let 7250 <1742>, ghenarie 25

1136

259 r. Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, dumnelui Ștefan Rosăt vel paharnic, fiul răpoosatului Iordache vornicul, cu... egumenul de la sfînta mănăstire Bîrnova, pentru niște țigani, anume Damian și Gligorie și Ștefan Mutul, frați, feciorii lui Gheorghîță țiganul, nepoți lui Ionașco Răcilă, zicînd egumenul că acel Gheorghîță, tatul acestor țigani de mai sus numiți, ar hi drepti țigani mănăstirii, arătînd un ispisoc de la doamna Dahina..., pe un Gheorghîță fecior lui Istrate țiganul și acești țigani i-ar fi aflat la stăpînirea dumilorsale feciorii răpoosatului vornic Iordachie.

Iar dumnealui vel paharnicul Rosăt au dat samă că acești țigani sînt drepti a dumilorsale, cumpăratură părintelui dumisale, lui Iordache vornicul, precum au arătat și dresăle celi de cumpăratură: întăi, un

zapis de la Nazarie giupîniasa Țirăi jicnicerului, scriind c-au vîndut pe Gligorie țiganul cu femeia lui, feciorul lui Gheorghită țiganul, nepot lui Ionașco Răcilă; așijdere, alt zapis, din velet 7206, de la Ionașco Capdeghindă, ginerile Țiroaei, scriind c-au vîndut vornicului Iordache pe Dămian și pe Ștefan Mutul, iarăși feciori lui Gheorghită țiganul, nepot lui Ionașco Răcilă; așijderea și alt zapis, iar de la Ionașco Capdeghindă, scriind c-au vîndut pe Tofana țiganca, fata lui Ionașco Răcilă, soră cu Gheorghită, dumisale lui vel paharnicul Ștefan Rosăt. Și, osăbit, mai arată dumnealui și alte zapisă vechi și ispisoaace: un espisoc de la răpoosatul Ghica vodă, de întăritură Țirăi jicnicerului, pe Gheorghită țiganul, feciorul lui Ionașco Răcilă și soru-sa Tofana și alt ispisoc de la Alexandru vodă, întăritură, iarăși, tot pe acești țigani.

59 v. Pentru care țigani arată dumnealui vel pãharnicul și carte de la mãria sa Grigorie vodă, de giudecată ce-au mai avut cu Daniil egumenul de Bîrnova, de față, la Divan și cu giudecata Divanului mării sale, stînd a lua sama pe ispisoaace și zapisă ce-au arătat și o parte și alta, / într-alt chip nu s-au putut alegi, ce, s-au adus și țigani aceia față, spunidu-și niamul lor, din cine sînt. Și s-au dovedit precum că acești țigani, Dămian și Ștefan Mutul și Gligorie, sînt feciorii lui Gheorghită și Gheorghită au fost feciorul lui Ionașco Răcilă, care scriu zapisăle de cumpărătura vornicului Iordachie și ispisoaacele celi vechi ce-au avut Țira jicnicerul și, aflîndu-să drepti țigani ai dumilorsale fiilor răpoosatului Iordachie vornicul, s-au dat rămas egumenul de Bîrnova.

Iar după giudecata aceasta, s-au sculat călugării de Bîrnova și-au făcut carte domniască de volnicie, cu ce mijlocire nu să știe, și fãr de nici o giudecată au luat pe țigani de la dumnealui pãharnicul. Și vãzînd dumnealui vel paharnicul că i s-au lșuat țigani cu nedreptate, de iznoavă au tras la giudecată pe egumenul de Bîrnova de mai sus numit și, stînd și noi a le lua sama iarăși, de iznoavă, cu amăruntul, cercîndu-să și scrisorile ce-au arătat și la o parte și la alta, s-au aflat acești țigani drepti șãrbi a dumisale vel pãharnicului și cu driaptă giudecată s-au dat rămas egumãnul de Bîrnova de toată giudecata, ca să de pace acestor țigani, că nu sînt din niamul acela ce trage el. Iar el să-și caute pe Gheorghită feciorul lui Istrate țiganul, precum îi scrie ispisocul, că s-au acolesit rău și fãr dreptate de țigani omenești.

Vleto 7250 <1742>, ghenarie 30

260 r. Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, dumneei Marie medelnicereasa a răpoosatului Costantin Silion medelnicerul, cu Manole cupeț din Botășeni, zicînd Manole că, avînd un neguțitor turc, anume Ali beșliaga din Botășeni, fin de vîndut și, mergînd Vasile Stamate di-au neguțat 11 stoguri fin și și alții, au neguțat și el 15 stoguri, ș-au dat și banii turcului, pe cîte stoguri au neguțat, ș-au trimis Ali beșliaga omul lui cu cumpărătorii dimpreună de li-au arătat finul și ș-au înșămnat fieștecare finul lui cu potcă, cine pe cît au cumpărat. Și mai rămîind dintr-acel fin 14 stoguri nevîndute și întorcîndu-să trimisul lui Ali beșliaga înapoi, i-au spus c-au mai rămas aceli 14 stoguri nevîndute și le-ar fi luat Manole și acele ș-au știut că sînt a lui.

Iar dumneei Marie medelnicereasa dedi samă într-acesta chip că, tîmplîndu-să Ali beșliaga la un iarmaroc, la Soceavă, și fiind și medelnicerul Silion acolo, au venit și Angheluță Tăbîrță ș-au pohtit pe dumnealui medelnicerul ca să-i facă tîrgu cu Ali beșliaga cu acel fin și nu s-au putut tocni din preț. Și știind medelnicerul Silion c-au rămas acel fin nevîndut și fiind el orînduit zlotaș la Cernăuți, au învățat pe giupîniasa dumisale, văzînd că s-au întărit iarna, să triimită vitele acolo, la acel fin a lui Ali beșliaga. Ș-au triimis dumneei vitele acolo la
 260 v. fin / și, mîncînd vitele 14 stoguri de fin, au nimerit și vitele lui Manole cu păstorii lui acolo și arătînd oamenii lui Manole cătră oamenii medelnicerului Silion pentru ce-au adus vitele de li-au băgat în fin, că stăpînul lor, Manole, ar fi cumpărat acel fin, îndată au rădicat oamenii medelnicerului vitele de acolo și le-au dus acasă. Iar Manole arăta cum c-au știut Marie medelnicereasa că-i finul tot a lui, cumpărat de dînsu și așa, în tărie, ș-au trimis vitele de li-au băgat în fin și n-ar fi mîncat numai acele 14 stoguri de fin, ce i-ar fi mîncat 20 de stoguri și din pricina aceia i-ar fi murit 1.200 oi și 30 vite dintr-alte vite și apuca pe dumneei medelnicereasa ca să-i plătiască toată paguba aceia.

La care dumneei Marie medelnicereasa ne arată și o mărturie de la Ali beșliaga, cu iscălitura a mulți boieri, precum întăi medelnicerul Silion au stătut la mijloc ca să-i negoată finul cu Angheluță și, neputîndu-să tocni din preț, nu l-au dat și cum că Manole întăi numai 15 stoguri au neguțat ș-au dat bani pe dînsăle. Iar mai trecînd cîteva zile la mijloc, auzind un cumnat a lui Pană c-au mai rămas turcului fin nevîndut, au mărs la dînsu ca să-l cumpere și, tîmplîndu-să și Manole

într-ace vreme în casă la turc, au făcut sămn turcului ca să nu-i vînză finul și pe sămnul lui Manole au răspuns și turcul cum că n-are fin de vîndut. Și, eșind cumnatul lui Pană afară, au zis Manole c-a lua el și aceli 14 stoguri de fin și turcul i-au dat voie să-l ia și ducîndu-și vitele acolo la fin, au aflat vitele medelnicerului Sillion acolo la fin și turcul pe neștiință au făcut negoț cu Manole și cu acele 14 stoguri, dar bani de la dînsul n-au luat, nici au trimis omul lui ca să i-l de și acela pe număr. Iar peste 2-3 zile, înștiințîndu-să turcul din oamenii lui c-au adus medelnicerul Sillion vitele la fin, au socotit că cine l-a mînca, de la acela ș-a lua banii și pe urmă, tîlnindu-să medelnicerul Sillion cu turcul, au scos și i-au dat medelnicerul banii pe 14 stoguri, iar turcul au
61 r. luat bani / numai pe 8 stoguri, căci Manoli, ducîndu-și vitele și văzînd că-i finul rău și nu este tot, n-au lăsat vitele să mănînce cît fin au găsit și ș-au rădicat vitele de acolo. Și întălegînd turcul c-au mai rămas 6 stoguri de fin acolo și vitele s-au fost rădicat, și a lui Manole și a lui Sillion și temîndu-să turcul că nu i-a da banii nime pe dînsăle și a rămîne păgubaș, au dat dintr-acele 6 stoguri 2 stoguri lui Gheorghie postelnicul, iar 4 stoguri li-au încărcat și li-au adus la casa lui, în Botășeni și cînd au venit medelnicerul să-i plătiască, luîndu-și turcul bani numai pe 8 stoguri, pe aceli 6 stoguri l-au orînduit pe medelnicerul Sillion ca să-i de lui Manole și i-au și dat, dar el n-au vrut să ia, zicînd să-i plătiască toată paguba. Care, tîmplîndu-să și turcul aice, la Iași, l-au chemat față, fiind și medelnicereasa Marie și cu Manole față și tot într-acesta chip ni-au mărturisit turcul, arătînd că și mărturie într-acest fel au dat la îmbe părțile.

Deci, luîndu-le sama dintru toată socotiala, am aflat pe Manole că îmblă rău și făr de cale, căci cînd au neguțat Manole finul, aceli 14 stoguri di pe urmă, vitele medelnicereasei era dusă la fin și să acolîșește de dumneei medelnicereasa rău, făr de nici o dreptate. Că dumneei avea dreptate, la o vreme ca aceia ce era lipsă de fin, a lua acel fin, de vreme ce era știut că-i de vînzare și cum că alții nu-l neguțasă, care la aceia vreme lua alții fin de unde găsia, măcar de nu să știe că-i vînzători, dar că acesta era știut că-i de vînzare. Deci, noi am socotit să priimască dumneaei medelnicereasa blăstămul sfinții sale părintelui mitropolitului, cum că mai mult de aceli 14 stoguri de fin n-au mîncat cu vitele dumisale și cum că oamenii ce-i avea păstori la vite nu li-a poroncit să mînince din finul cel potcit și cum că n-au știut că-i finul, acele 14 stoguri neguțate de Manole. Ș-au mărs dumneei medelnicereasa înainte sfinții sale di-au giurat ș-au priimit blăstămul svinții sale pe cîte trelî ponturile aceste de mai sus arătate.

Deci, dat-am rămas pe Manole de toată giudecata, ca să de bună pace Mariii medelniceresei.

Let 7250 <1742>, ghenarie 29

1138

261 v. Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, dumnealui Costandin Balșe biv vel medelnicer, cu Costantin feciorul lui Enăchiuță vistiernicul, zicînd dumnealui medelnicerul Costandin Balșe c-ar fi avut niște odoară la socrul dumisale, la răpoosatul Ilie Catargiul logofătul, ce i li-au fost dat să i le ție. Dar avînd Enăchiuță vistiernicul trebuință de niște bani, s-au rugat dumisale logofătului Catargiul ca să-i găsească 220 lei și dumnealui, după rugăminte lui, au mers de i-au luat acei bani de la Alexandru ce-au fost cămănari mare la domnie mării sale Mihai vodă, puind cămănariului Alexandru zălog acele zăloage a dumisale medelnicerului Costandin Balșe și fiind Alexandru cămănariul zăloagele pâr la 10 ani, n-au căutat Enăchiuță să-i mai de banii, să scoată zăloagele și s-au suit banii cap la cap cu dobînda lor. Deci, Alexandru cămănariul, văzînd că într-atîta vreme nu i s-au dat banii, pînă ce-au căzut măriia sa Grigorie vodă domn aice în țară, au spus mării sale Grigorie vodă și i-au făcut carte la mînă, ca să vîndă zăloagele și li-au vîndut în 450 lei și-au rămas dumnealui medelnicerul Costandin Balși păgubaș de acele odoară, care odoară zisă c-ar fi fost de mai mult preț, după cum sînt știute și de dumnealui Costache Razul vel vornicul, că li-au văzut cu ochii dumisale și le știe prețul.

Deci, dat-am rămas pe Costandin feciorul lui Enăchiuță vistiernicul, ca să plătiască odoările dumisale medelnicerului Costandin Balșe, însă cu prețul lor, după cum a mărturisi dumnealui vel vornicul c-au făcut aceli odoară.

Let 7250 <1742>, ghenarie 26

1139

262 r. Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Ion Bosîe cu popa Cîrste, armenesc, de aice din Iași, fratele lui Grigorie armanul, zicînd Ion Bosîe că i-i datori acest Gligorie armanul cu 30 lei bani și cu 20 vedre miere, cu zăpîsă, de 8 ani. Și tîmplîndu-să de s-au

dus Gligorie armanul, fratele popii Cîrstii, în Țara Unguriască, au rămas păgubaș pînă acum și de bani și de miere și a lui Gligorie ce au fost, unile și altele, ar fi rămas la stăpînirea popii Cîrstii și-a altor frați ai lui și nu vor să-i plătiască datorie.

Deci, noi am orînduit pe Neculai Tiron vornicul de poartă, di-au luat pe Ion Bosîe dinpreună cu popa Cîrste, ca să-i ducă înainte neguțitorilor de aici, de Iași, ca să ia sama și să socotiască ace datorie. Deci, socotind dumnealor neguțitorii, fiind Ion Bosîe și popa Cîrste față, au aflat aceli zapisă amîndoaă că sînt bune, scrisă tot dintr-o zi, cu slova lui Gligorie armanul, fratele popii Cîrstii și driaptă datorie, fără de nici o pricină. La care socotind și a lui Gligorie celi ce-au rămas la mîna fraților lui, au scos și diata tatului lor ce și-au împărțit femeii sale și la trii ficiori frați de față, arătînd anume pe patru părți ce-au făcut femeii sale și feciorilor, în care diată arată și loc de dugheni și cu dugheni făcute gata și cu o pivniță de piatră. Și măsurînd Nicolai Tiron vornicul de poartă acel loc și cu dugheni, ce este pe Podul Vechi, în Ulița Arcării, s-au aflat latul în frunte locului, la fața uliții, 10 stînjini și 6 palme și lungul locului 16 stînjini și stînjenul de 8 palme. Și s-au venit la patru părți, din frunte locului, latul / cîte 2 stînjini și 5 palme pol pe parte, cu pivniță cu tot, după cum și mărturie neguțitorilor și a lui Tiron vornicul de poartă într-acesta chip arată.

Deci, socotit-am și datorie lui Bosîe ce-au avut la Gligorie armanul, fratele popei Cîrstii și s-au făcut 50 lei capetele, cu 30 lei bani gata și cu 20 vedre miere, ce s-au socotit iarăși cîte 1 leu vadra. Și socotindu-să și bașul acestor 50 lei pe 8 ani, s-au făcut 130 de lei, însă 100 lei vin tocma cap la cap, iar 30 lei trec mai mult peste cap la cap și acești 30 lei nu s-au socotit, de vreme că nu încapă a să lua dobîndă mai mult decît cap la cap, iar cu 100 lei rămîne Gligorie armanul driaptă datorie lui Ion Bosîe.

Deci, socotit-am, din vreme că popa Cîrste, dimpreună cu alt frate și cu îma lor au rămas moștenitori pe parte fratelui lor, lui Gligorie, să aibă a plăti lui Ion Bosîe acei 100 de lei. Iar nevrînd să plătiască, să aibă Ion Bosîe a ține parte fratelui lor, lui Gligorie, a patra parte de loc, cu pivniță cu tot, după cum arată mai sus. Și de a vre a o și vinde parte lui Gligorie, să aibă a o vinde cui și-ar vrea, pentru datoria sa, că s-au aflat driaptă datorie, fără de pricină.

Let 7250 <1742>, februarie 1

263 r. Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Estera jidovca, femeia lui Iosip feciorul lui Smuciu din Botășeni, cu Marco jidovul, feciorul Leii, nepot de soră lui Iosip, bărbatului Esterii, pentru o casă cu locul ei, din târgu din Botășeni.

Care casă au fost a Leii pre care mai înainte o au ținut Ruvim jidovul ș-au făcut cu Ruvim trii feciori, feți, pe Marco și pe Leiba și pe Anșil și o fată, Hae; și după moarte lui Ruvim, au șăzut Leia văduvă aproape de 10 ani și apoi s-au măritat după un jidov Leiba, din București. Și când au vrut Leia să mărite după Leiba, al doile bărbat, au luat Smuciul, tatul Leii, împreună cu Iosîp feciorul său, pe Haia nepoata lor, fata Leii, asupra lor, ca să o înzestreze ei și să o mărite, dînd și zăpis la mîna Leibii, bărbatului Leii, ca să n-aibă nici o grije a înzăstra pe Haia fiiasta lui. Și după ce s-au măritat, Leia s-au sculat împreună cu bărbatul ei Leiba și ș-au vîndut casa lui Iosîp frățîne-său, bărbatului Esterii și, după vînzare casii, nici Leiba n-au trăit mult ș-au murit. Și casa, cînd au cumpărat-o Iosîp, au fost proastă și slabă și acoperemîntul ei prost, cu niște stuh și după ce-au intrat Iosîp în casa aceia, o au tocmit și o au coperit cu șindilă ș-au îngrădit-o cu zăplaze ș-au făcut și alte damuri în ogradă, suind-o la bun preț. Ș-au trăit Iosip într-ace casă, împreună cu Estera femeia lui, 11 ani tot cu pace și Leia cu feciorul ei încă acole în Botoșeni era trăitori, de-a valma cu frate-său Iosip, cumpărătorul casii, prăvindu-l cu toții cum cheltuește tocmind casa și adăugînd cele trebuitoare pe dinafară ei și nici Leia, nice feciorii ei nice cu o pricină nu s-au sculat asupra aceii casă.

Iar după ce s-au tîmplat di-au perit Iosip, astă toamnă, de căzaci, la vreme moscalilor, s-au sculat Anșăl, fratele lui Marco, cu pîră asupra Esterii, femeii lui Iosîp, arătînd un zăpis cu slovă moldove-niască, făcut de la mîna lui Iosîp la mîna Leibii, bărbatului Leii, scriind precum ar fi luat Iosîp casa Leii și cu pojijie ei și alte odoară, cu izvod asupra sa, și pentru ace casă și altele ce-ar fi mai fost, ar fi luat pe Anșil, nepotu-său, ca să-l ție în tot binele său și să-l însoare și să-l înzestreze ca pe un fecior al său, iar neștiindu-să Iosîp de cuvînt, / să aibă a întoarce casa și alte odoare și lucruri ce-au luat cu izvod. Cu care zăpis apucînd Anșil pe Estera femeia lui Iosîp, cerșind el parte din prilejul lui Iosîp, după zăpis, iar Estera, cunoscîndu-și la aceasta mare strîmbătate și năpaste ce trage dispre Anșil, jăluind ia cum de acel zăpis nu știe, nici este zăpisul drept a bărbatului ei, de vreme că

nici cînd s-au făcut zăpisișul ia nimică nu știe, nici din gura bărbatului ei, cît au trăit, de acel zăpisiș nimică pomenind n-au auzit, nici Anșil, cît au trăit Iosîp, zăpisișul acela n-au ivit și pentru o strîmbătate ca aceasta dînd Estera jalobă mării sale Grigorie vodă și cerșindu-și dreptate, s-au orînduit cu giudecata la dumnealui Sandul Sturze vel logofătul. La care giudecată s-au tîmplat față și Tudorachi ce-au fost vornic la Botășeni și stînd dumnealui a lua sama, arată în carte mării sale Grigorie vodă, de giudecată, că acel Anșil, după vîrsta ce s-au văzut, era om ca de 25 ani și mai bine și, după obiceiul ce au jidovii a să însura la 15 ani, cum di-au răbdat Anșăl a trece atîta ani peste 15 ani, fiind Iosip om cu prilej și cu sîrmae și să nu-i pomeniască nimică, nice lui, nice cătră alții, de tocmla acelui zăpisiș cu însurăciune lui? Iar de celalalt zăpisiș făcut de socru-său Smuciu și de bărbatul ei Iosip, pentru înzăstrare Haii, au știut, precum s-au și înzăstrat și pentru casă, cum că este driaptă vînzare Leii împreună cu Leiba bărbatul ei și cum că Iosîp o au cumpărat cu bani gata, au arătat Estera și zăpisișli vînzării, scrisă cu slobă evreiască, unul de la Leia și de la bărbatul ei Leiba, altul de la doi marturi ce s-au tîmplat la ace vînzare și au dat mărturie, pe obiceiul legii lor, la mîna lui Iosîp.

Și cercîndu-să și pricina acelui zăpisiș foarte cu amăruntul și măcar că zăpisișul ce-au arătat Anșil s-au arătat din vletul lui făcut mai înainte decît zăpisișale celi cu slobă evreiască ce era făcute pe vînzare casii, care și dintr-aceia să socotia acel zăpisiș a lui Anșil cu prepus de vicleșug. Dar, de iznoavă mai cercîndu-să și din marturii ce era iscăliți într-acel zăpisiș, din care marturi un Iosip martur s-au aflat mort, iar al doile martur, Iacov, cumnatul lui Bețăl hahamul ce aice din Eși, fiind acel Iacov viu și trăitori aice, pre carele din poronca giudecării ducîndu-l

4 r. la / școala jidovască, la hahamul și cu toată adunare breslii jidovilor și strîmtorîndu-l cu blestemul legii lor, atunce singur Iacov au mărturisit tot adivărul de vicleșugul acelui zăpisiș, că pe dînsul l-au pus rău mărturie într-acel zăpisiș, că el de acel zăpisiș nu știe nimică, nici cu mîna lui n-au iscălit întrînsul, făr cît într-alt zăpisiș au fost iscălit, cu care zăpisiș luasă Iosîp, bărbatul Esterei, împreună cu Smuciu tatul lui, pe nepoata lor Hae, sora lui Anșil și a lui Marco, ca să-i poarte de grije și să o mărite. Numai Anșil jidovul împreună cu oamenii lui au fost mărș mai înainte, la începutul gîlcevii lui, ș-au întrebat pe Iacov cumnatul hahamului, poate să-i aducă aminte cum că este iscălit într-un zăpisiș ce este făcut de mîna lui Iosîp sin Smuciu la mîna Leibii vitregului lui Anșăl? El au zis că-și aduce aminte c-au iscălit într-un zăpisiș, tîmplîndu-să și el la acel vreme la Botășeni, la nuntă, atunce cînd au luat

Leiba pe Leia muma lui Anșal și el li-au cetit și cununie. Și mărturisind Iacov așe cătră Anșal și cătră oamenii lui, i-au pus ei 2 ughi de aur în mîna, rugîndu-să Anșal să nu să lepede de mărturie, că este o pricină mare. Atunce, priimind Iacov acei 2 ughi, li-au zis să-i aducă și zăpisi, ca să-și vază iscălitura, să să poată încredința mai bine și, cînd au mărș Anșal al doile rînd cu oamenii lui Iacov marturul, în loc ce era să-i areti un zăpis, i-au arătat doao zăpisi, unul făcut pentru Hae sora lui Anșal, altul pentru Anșal, tot cu ace făgăduință de înzăstrat, cum s-au arătat pe larg mai sus. Și atunce Iacov li-au răspuns că în zăpisi ce scrie pentru Hae este adivărat iscălitura lui, iar în zăpisi ce scrie pentru Anșal nu-i iscălitura lui și Anșal cu oamenii lui au și prins a sili pe Iacov asupra mărturii, mai făgăduindu-i și alt dar peste acei 2 ughi, rugîndu-să ei să nu-i de de smintială, că or da de primejdie, de vreme că ei s-au apucat denainte giudecării că or dovedi că-i zăpisi drept. Și aducîndu-le Iacov aminte că poate să-l siliască giudecata pe dînsul la giurămînt și atunce îi caută a arăta adivărul și ei l-au învățat pe Iacov să ia condeiu cu cernială să poarte peste iscălitura ce vicliană și făcînd aceasta poate priimi și giurămînt că mîna lui s-au purtat peste ace iscălitură, măcar că el aceasta n-au vrut să o facă și aceste toate li-au arătat Iacov la școala lor, înainte hahamului și a toată jidovime.

264 v. / Apoi și înainte dumisale vel logofătului au arătat Iacov adevărul, fiind de față și Tudorachi vornicul de Botășeni și Bețal hahamul de aice din tîrg, împreună cu toată jidovime și iscălitura lui Iacov cum că-i vicliană s-au dovedit cu mărturie lui, cum pre larg s-au arătat mai sus. Iar iscălitura lui Iosîp sin Smuciu, fiind el mort, <s-au> cercat și s-au înfățășet cu iscălituri drepte a lui Iosîp și nu s-au potrivit nicidecum cu iscălitura din zăpisi lui Anșil. De care, vâzîndu-să Leiba și cu fratesău Anșal dovediți și strîmtoriți de vicleșug ce s-au aflat, neavînd altă ce să mai zică, au aruncat pricina asupra vitregului lor, zicînd că poate a fi făcut acel vicleșug și așe au rămas Anșal din toată giudecata și s-au sfîrșit pricina. Și după vina lui s-au fost pus la pediapsă, împreună cu îndemnătorii lui care l-au îndemnat spre fapta aceasta și s-au rupt și zăpisi cel viclian denainte giudecării.

Iar după aceasta, cercîndu-să și zăpisi ale celi de vînzare casii, ce-au arătat Estera, s-au adiverit că este driaptă vînzare: aflîndu-să viu, aice în Iași, unul din cei 2 marturi, anume Mihăl pevițul și credincios breslii jidovești, au mărturisit înainte giudecării cum este driaptă iscălitura lui și cunoaște și iscălitura lui Izrail, marturul cel mort și într-amîndoao zăpisi ale vînzării este slova lui Izrail. Așjidire și un David jidovul din Botășeni, ginerile lui Iosîp celui bătrîn și cumnat cu Izrail

marturul cel mort, și el au mărturisit că cunoaște și slova și iscălitura cumnatu-său, lui Izrail, în zapisăle acele a vînzării și știe și el de ace vînzare și cum că, casa cînd s-au vîndut, numai locul casii o scote la ceva preț, iar Iosip, dregînd și adăogînd cele trebuitoare, o au scos la bun preț.

Într-acesta chip mărturisind acești jidovi marturi, că zapisăle sînt drepte, acele de vînzare casăi, la aceasta au răspuns Anșil și cu Leiba frate-său că ace casă li-ar fi rămas de la Ruvim tatul lor și muma lor cu vitregul lor o au vîndut făr de cale. Și întrebînd giudecata pe Estera jidovca, avînd Leia vînzătoare feciori, pentru ce n-au pus să iscăliască și feciorii în zapis, iar ia au dat samă că la lege lor nu-i acest obicei, a să pune feciorii în zapis, ce, toată tărie zapisului razimă în marturi, scoțînd la această mărturie și pe hahamul și pe alți bătrîni ai jidovilor. Dar și feciorii, de-r fi avut vro strîmbătate despre Leia muma lor, n-ar fi tăcut atîta vreme, fiind ei oameni în vîrsta lor, ce, numai acmu, după 55 r. moarte lui Iosîp, au găsit pricină de răspuns. / Dar, cu toate aceste, Leia muma lor, vînzătoare, este de față, care ia să liagă cu zapisul ei cel de vînzare, precum ori din feciorii ei, ori din fetile ei, ori din seminție ei cine s-ar scula cu pricină asupra aceii vînzări să aibă ia a da răspuns fieștecărue și a sprejeni pe cumpărători ca să nu-i curgă nici o pagubă.

Și într-acesta chip îndreptîndu-să Estera înainte giudecății, precum Iosîp bărbatul ei au cumpărat casa aceia bine și pe bani gata și în știința și vedere tuturor, cu driaptă giudecată s-au dat rămași pe Leiba și pe Anșil, ca să de pace Esterii și feciorilor ei și a săminții ei, să-și stăpîniască casa făr de nici o supărare de cătră Leiba și Anșal.

Iar după această giudecată, de iznoavă s-au sculat acest Marco, fratele lor de mai sus numit, cu pîră asupra Esterii jidovcii și dînd jalobă preluminat stăpînului nostru, mării sale Costandin vodă, zicînd că li s-au făcut strîmbătate și orînduind măria sa cu giudecata la noi, ca să luăm sama și stînd noi a le lua sama dintru toată pricina lor cu amăruntul, am aflat și noi că rău și făr de cale împlă acest Marco jidovul, din vreme că faptele și viclesugurile lor din giudecata dumisale vel logofătului dintru întăi s-au descusut și s-au adiverit și s-au dovedit toate cu amăruntul, după cum s-au arătat pre larg mai sus și s-au aflat că giudecata dumisale vel logofătului este cu bun așă-zămînt și cu dreptate.

Deci, văzînd și noi că Marco jidovul la aceasta n-are nici o dreptate și este acolesitori făr de cale, l-am dat și noi rămas din toată giudecata, ca să de bună pace Esterii jidovcii, să-și stăpîniască casa de

mai sus arătată cu pace și fără de nici o supărare. Și un zapis evreiesc ce-au mai arătat Marco s-au luat de la mâna lui, că altă jalobă arăta el și altele scrie într-acel zapis și de iznoavă chemînd și noi jidovi streini marturi și luînd sama, ni-au mărturisit că acea scrisoare este rea și precum s-au și dovedit, luîndu-să sama cu amăruntul.

Let 7250 <1742>, ghenarie 25

1141

265 v. Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Costantin Mațoeni căpitanul, cu cinci liudi vînători de la stiagul lui, jăluind și zicînd acești vînători precum s-au tocmnit scutelnici la dînsul cîte 12 lei de om într-un an și, pe tocmala ce-au avut ei, nu s-au scutit mai mult de 9 luni, adecă de la avgust pâr la mai și cere 15 lei de la Costantin căpitanul, de om cîte 3 lei, pe aceli 3 luni ce nu s-au plinit.

Deci, întrebînd și pe Costantin, ce ari a răspundi la aceasta, el au dat samă cum că el au fost căpitan mai mult de un an, vro 2 luni peste an, dar, schimbîndu-să la 9 luni agie și puindu-să la mai Panaite agă, au dat jalobă stiagul ș-au pohtit ca să nu mai fie nice unul scutelnic, ce, să slujască toți și acei bani ce-i are căpitanul lor și aga de la scutelnici să facă cislă, să plătiască cu toții la aceste 2 stiaguri de vînători. Și așăzîndu-să cu aga Panaite într-acest chip, au rămas să nu mai fie scutelnici de acolo înainte ș-au dat cu toții banii scutelnicii, ș-a agăi ș-a căpitanilor, iar care din scutelnici apucasă de plătișă deplin, li-au întors ceielalți pe cîte luni mai avea să să scutiască. Ce, Costantin căpitanul tîmplîndu-să di-au mârș cu poruncă domniască la Chetriburgu și zăbăvind cîteva luni de zile acolo și viind de acolo la lăsatul săcului de postul Sinpetriului, nice o supărare n-au avut pînă acum, la Crăciun, și acum să scoală de cer banii. Care, Costantin căpitanul au adus față pe Costantin Botezatul, iar căpitan de vînători de la stiagul al doile și, întrebîndu-să, iar într-acest chip au dat samă, precum arată mai sus, precum de la aga Panaiote făcîndu-să această așăzare, cu voia stiagurilor, au dat cu toții scutelnicie, alții și căpitanilor, cît s-au făcut pe aceste trii luni.

Deci, s-au dovedit lucrul că rău și fără de cale împlă acești vînători, acolesindu-să de Costantin Mațoeni căpitanul, că el n-au fost lipsit din căpitanie ca să nu fie plinit anul. Ci, de nu s-au scutit, să-și fi luat de la cielalți, pe așăzare ce s-au făcut, precum au urmat și stiagul al doile.

266 r. Deci, dat-am rămași pe acești 5 liudi vînători. ca să dea bună pace căpitanului Costantin, iar ei să-și întrebe cu tovarășii lor și să-și cei pe aceli trii luni, precum și stiagul al doile, care au fost dat deplin pe an, li-au întors ceialalți pe aceli trii luni și căpitanului. de i-au rămas, i-au plinit pe un an.

Let 7250 <1742>, februarie 1

1142

Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din poronca mării sale lui vodă, Ioniță Bujoranul vornicul, cu Costantin Storescul mazil din Țara Româniască, pentru-n țigan, anume Stan.

Care țigan ar fi fost de baștină, drept șărb a Bujoranului, iar îma acestui țigan au fost a lui Angheli, cumnatul Stroescului și, la domnie mării sale lui Mihai vodă, aflîndu-să și Angheli aice în țară, au avut giudecată la Divan cu Bujoranul pentru acel țigan, zicînd Angheli c-ar fi a lui, di pe parte țigancii și-au rămas pe Bujoranul din giudecată, ca să-i de țiganul. Dar, pe urmă, mergînd Angheli iar în Țara Româniască și fiind țiganca țiganului acelue de aice, de țară, și neputîndu-l duce, l-au vîndut Bujoranului cu parte lui de copii, după cum și zapis ni-au arătat Bujoranul din mîna lui Angheli și cu iscălitura a mulți boieri și și-au stăpînit Bujoranul: țiganul păr acmu.

Iar acmu, viind Stroescul, cumnatul lui Angheli, din Țara Româniască aice în țară, au tras pe Bujoranul la giudecată și stînd noi a le lua sama, iar Sotrescul au arătat o diiată de la maică-sa, în care diiată scrie că acest țigan s-au venit în parte Sotrescului și cumnatu-său l-au vîndut rău, n-au avut nici o triabă cu dînsu, căci surorii Stroescului, pe care o ține Angheli, la căsătoritul ei, i s-au scos parte ei de zestre și i s-au dat toată parte sa deplin. Așijderea mai arată Stroescul și carte de giudecată ce-au avut cu cumnatu-său Angheli, acolo, înainte boiarilor celor mari și Angheli au dat zapis la mîna cumnatu-său Stroescului, apucîndu-să cu mare tărie cum că el n-au vîndut țiganul acela, care și zapisul lui ne arată Stroescul.

Deci, am socotit și-am giudecat ca să de Bujoranul țiganul Stroescului. 6 v. iar Bujoranul / să margă în Țara Româniască, să apuce pe Angheli, ca să-i de alt țigan.

Let 7250 <1742>, ghenarie 25

O carte, asemenea pe această giudecată, s-au dat Bujoranului, de vreme că, zicînd Bujoranul și aceasta, cum că acești țigani s-au împărțit cu Stroescul și nu și-au luat parte de copii din Tomuzăi țiganul, tatul lui Stan și a lui Toader frate cu Stan, ce este stărp.

Socotit-am dar și pentru aceasta și s-au scos parte țigancii, de copii, a dumisale vornicului Iordachie Cantacuzino, pe care o ține Stan și mai rămîind și-n parte lui Stan 4 copii și mai fiind și acel Toader sterpul, fratele lui Stan, vîndut de niște nepoți a Bujoranului la răpăosatul Andronic cămărașul, s-au făcut 6 suflete și s-au socotit pe aceste 6 suflete să împartă Stroescul cu Bujoranul în giumătate, cît o parte să ia, atîta și alta.

Let 7250 <1742>, februarie 2

Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din lăminată poronca mării sale lui vodă, Paraschiva Curgiosoae, femeii săracă, de aice din Eși, cu Neculai Vartic ce-au fost căpitan, mazil, iarăși din Eși, pentru o casă cu locul ai, ce-au avut Paraschiva în Muntenime, dispre Tîrgul Boilor.

Pentru care casă au jăluit Paraschiva zicînd că este a sa driaptă casă, care zisă c-au făcut-o dimpreună cu bărbatul său, cu Andrei, pe locul părinților ei și și-au moștenit casa dimpreună cu bărbatul său pînă de moarte lui și după moarte bărbatului său, pînă acum, la vreme turburării moscalilor. Iar atunce, la rădicare lor de aice din Iași, dînd și tătarii peste moscali și fiind mari calabalcî între dînșii, care să îngrijască toți lăcuiitorii de aice din oraș, să nu rămîie în mîna tătarilor, la robie, și care încătropute să da în laturi, alții băgîndu-să pînă mănăstiri, alții năzuind și cătră oarda moschicească, ca cum ar fi putut fieștecare a să feri, să nu încapă la lucru de primejdie, de vreme că, de-odată, era lucru neștiut cu ce gînd era vinirea tătarilor. Care, dintr-o întîmplare ca
267 r. aceia ferindu-să și ia dispre / parte tătarilor, cu o copilă mai mică ce o avea, i-au luat moscalii acea copilă și, vîzînd că i s-au luat copila, au purces și ia după copilă, ca doar ar putea-o scoate. Și făcînd Paraschiva cîtăva zăbavă, căutîndu-și copila, n-au mai putut-o găsi și peste ceva vreme trecută scăpînd și ia de s-au întors înapoi, cînd au venit aice și-au aflat casa vîndută acestui Neculai de mai sus numit.

Deci, întrebînd și pe Nicolai ce are a răspunde, el au dat samă că, avînd Paraschiva un ginere, anume Dumitru, ce-au fost ciohodar la mărie sa Grigorie vodă, care îi ține pe o fată mai mare, după ce s-au tras domnie de aice, de la Gălata, în gios spre Gălați, au fugit de lîngă domnie aice la Iași și s-au dat și el supt stăpînire moscalilor. Și avînd un Dumitru bașciohodar a mării sale Grigorie vodă o ladă cu borfe aice în Eși, la Mitropolie, ar fi luat lada lui bașciohodar cu borfile și s-au dus cu moscalii și soacră-sa aceasta, Paraschiva, încă din voe sa s-ar fi dus cu moscalii. Iar după așăzarea domniii în scaon, jăluind bașciohodar mării sale Grigorie vodă cum acel Dumitru ciohodar, ginerile Paraschivii, i-au luat lada cu straile din Mitropolie și s-au dus cu moscalii și altă nu i-ar fi rămas nimică aice în urmă, făr cît ace casă dată de la soacră-sa zestre și mărie sa, socotind și nevrînd a rămîne bașciohodariu păgubaș, i-au făcut carte pe casa aceia, pentru paguba lui. Și luîndu-și casa cu carte domniască, au scos-o și el vînzătoare și i-au vîndut-o lui, dîndu-i și carte gospod la mîna, de stăpînire.

Iar Paraschiva s-au apucat cu mare tărie, cum că de mare nevoe, luîndu-i-să copila, s-au dus după moscali, iar nu de voia sa și precum că casa este a ei, iar n-au dat-o gineri-său, lui Dumitru, zestre, de care zicînd că și mahalagiii ei, de acolo, știu toți cum că n-au dat gineri-său casa zestre și zisă că cuvîntul ei au fost să fie casa a fetii cei mai mici ce-au luat-o moscalii, după căsătoritul ei, însă și aceasta zicînd că, de s-ar fi putut sprejeni cu ginerile acela, iar de n-ar fi avut învoială cu ginerile acela, nici aceia feti n-ar fi dat-o și o ar fi ținut de comîndul său. Și zisă precum că, cînd au intrat Neculai Vartic cumpărători, de i-au cumpărat casa de la bașciohodar, i-au zis cîțiva din mahalagii să nu cum-pere, că va fi neodihnit, dar el n-au îmblat după cuvîntul mahalagiilor și tot au cumpărat casa și fiind / un Sandul chihae în casa ei, l-au scos din casă și-au intrat el.

Deci, am orînduit pe Gavril Pilat vornicul de poartă și pe Gheorghie diacul de divan di-au mări acolo la mahalagii, ca să ne aducă mărturie încredințată pentru casa Paraschevii, este dată gineri-său, lui Dumitru, zestre, au ba? Și, mergînd acolo, ni-au adus izvod de la cîțiva oameni mahalagii, de la toți deopotrivă mărturie, ce s-au tîmplat și la logodnă și la nunta fetii Paraschevii, anume de la Ion Socevanul căpitan, ce-au fost și porușnic și Costantin Blebe blănar și Sandul chihae de călărași ot vel căpitanul și Ion valahul și Palade Căpățină și Gligoraș cizmar și Ion Mărginianul și alții care nu s-au pomenit, mărturisind cu sufletele lor într-acesta chip, cum că

Paraschiva n-au dat casa zestre lui Dumitru gineri-său, ce, după cum s-au zis mai sus, cuvîntul ei au fost să o de fetii ceii mai mici.

Dar nici cu atîta n-am putut credi întru adivăr și de iznoavă s-au orînduit vornicul Pilat, alegîndu-să doi oameni bătrîni, de credință, din marturii de mai sus arătați, anume pe Ion Socevanul și pe Ion Mărginianul și i-au luat de i-au dus înainte sfinții sale părintelui mitropolitului chir Nechifor, di-au giurat cu patrahirul în grumazi ș-au priimit blăstămul sfinții sale, precum că Paraschiva n-au datu-și casa de zestri gineri-său, lui Dumitru, după cum și sfinția sa părintele mitropolitul ni-au mărturisit giurămîntul acestor oameni. Dar, mai pe urmă, au scos și Neculai Vartic pe doi oameni streini marturi dispre parte lui, anume pe un Aivaz și pe un Costin ce-au fost ciohodari, mărturisind cum c-ar ști c-au dat Paraschiva casa zestre gineri-său, lui Dumitru. De care, acești marturi ce-au arătat Niculai Vartic nici într-o samă nu li s-au ținut mărturie lor, pentru că s-au adiverit că sînt oameni răi, niște bețivi și aflați întru tălhușaguri, care și acmu, în vreme aceștii giudecăți, s-au aflat cu dovadă c-au furat niște ceară de la...

268 r. Iar Paraschiva au arătat marturi și giurători oameni de credință, care s-au pomenit mai sus, de aice, de loc, din mahalagiii ei și s-au îndreptat lucrul cu bună dovadă, că casa este driaptă a Paraschevii, iar n-au dat-o gineri-său zestri și cu driaptă giudecată s-au dat Nicolai Vartic rămas și lipsit din casă. Iar Paraschiva să-și stăpîniască / casa cu pace și niciodată mai mult să nu să mai acolisască Nicolai Vartic de dînsa, nici cu-n cap de pricină, măcar că arăta el acel hainlîc de cătră Paraschiva, că s-au dus cu moscalii de voia sa. Dar și aceasta întru nimic nu s-au socotit, că Preputernica Împărăție au ertat hainlîcul tuturor; dar că ia era un cap de femei, ce hainlîc era să facă? Iar Nicolai, oricînd ar găsi pe Dumitru bașcihodariu ce i-au vîndut casa, sau pe ginerile Paraschivii, să aibă a-i apuca, ca să-i de banii ce-au dat el pe ace casă.

Let 7250 <1742>, ghenarie 30¹

¹ Vezi și doc. nr. 1108.

1145

Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Nicolai cu frate-său Ioniță și cu soru-sa Marie, ficiorii lui Sofronie din Buciumi, ot ținutul Eșului, pentru multe pricini ce-au rămas între

dînşii după moarte tatului lor, zicînd Nicolai că, pe cînd era tatul lor în viaţă, avînd ei un frate mai mic holtei, anume Toader, s-au fost dat tatul lor cu tot ce-au avut el lui Toader, ca să-l grijască după moarte lui. Dar, tîmplîndu-să di-au murit acel frate mai mic a lor, de ciumă, înainte tatului lor, ş-au împărţit tatul lor toate cele ce-au avut: casa cu o livadă de pomeţi şi cu 5 fîrte de vie, cestoralalţi fraţi, ca să-l grijască pe dînsu şi pe fratele lor cel mai mic, cu toţii dimpreună. Şi, osăbit de aceasta, dedi samă Nicolai că şi 40 lei, bani gata, au avut tatul lor şi alte mărunţişuri li-au mărturisit la moarte lui şi li-au dat lor şi la cheltuiala morţii neputîndure ei îmbla la bani, au zis lui Nicolai fraţii lui cei mai mari ca să cheltuiască la toată trebuinţa morţilor ce-a fi şi pe urmă, după ce-or îmbla la bani, îşi va lua cheltuiala din bani şi Nicolai, după cuvîntul lor, au luat bani în datorie, cu dobîndă, ş-au rădicat toată cheltuiala. Dar fratele lui şi cu soru-sa de mai sus numiţi s-au sculat tîlhăreşte ş-au pus mîna în banii aceia rămaşi de la tatul lor, făr de ştire lui şi îmblîndure ei şi-n casă, cercînd ca să mai caute bani, 58 v. i-ar fi zărit nişte oameni streini, tufeccii, ş-au mers / di-au spart casa ş-au luat din casă un brîu de argint a unui arman, ce era zălogit la tatul lor şi altele multe de toate din pojijia casii ce-au fost înlontru şi pe urmă au aruncat fraţii lui pricină asupra lui, c-ar fi furat acele din casă. Şi avînd ei giudecată la măria sa Grigorie vodă, din poronca giudecăţii au giurat Nicolai dimpreună cu femeia lui şi s-au îndreptat, dar acele ce s-au furat, pe urmă s-au îndreptat şi s-au dovedit lucrul c-au fost furate de acei tufeccii, care tufeccii, aflîndu-să şi-ntr-alte furtuşaguri, i-au surgunit domnia de aice.

Şi îndreptîndu-să Nicolai de cătră ace năpaste ce-au tras de cătră fraţii lui şi rămîind lucrul de s-au plătit şi brîul acela a armanului, de iznoavă au dat jalobă Nicolai mării sale Grigorie vodă asupra fraţilor lui şi orînduindu-să cu giudecata la dumnealui Sandul Sturze vel logofătul, din poronca giudecăţii s-au fost orînduit Gavril Pilat vornicul de poartă, ca să le ia sama dintru toate pricinile şi cheltuiielele ce s-au făcut cu morţi ş-au rămas ca să-i întoarcă lui Nicolai fraţii lui din toată socoteala 21 lei 7 potronici, care şi ei s-au apucat cu zapisul lor platnici şi, din poronca giudecăţii, au mers Pilat vornicul di-au plinit lui Nicolai de la fraţii lui cu nişte zăloage.

Iar cînd au fost acmu, la iznoavă s-au sculat fraţii lui Nicolai, dînd jalobă preluminat stăpînului nostru, mării sale Costandin vodă, zicînd că cu strîmbătate li s-au făcut aceia giudecată şi mai cerşind de la Nicolai o parte de vie din Vămăşoae şi 60 clăi de mălai şi un contăş şi un cal şi o şia şi 10 potronici, zicînd c-ar fi dat pentru pogonăritul

lui Nicolai și un her de plug și niște săhăidace. Și de iznoavă s-au orînduit Pilat vornicul de poartă di-au mărs acolo, la Buciumi, ca să îndrepteze toate pricinile aceste cu oameni buni, megieși de acolo. Și mergînd acolo, toate aceste de mai sus arătate s-au dovedit cu oameni buni, marturi, înainte vornicului Pilat, c-au pîrît rău și făr de cale Ioniță fratele lui Nicolai și nici o dreptate n-au avut a le arăta aceste asupra frățîne-său, după cum și mărturie vornicului Pilat pre larg arată
269 r. pentru / toate ponturile de mai sus arătate. Și văzîndu-să Ioniță dintru toate aceste dovedit, mai zisă și aceasta, cum că dintr-acei 21 lei 7 potronici, ce-au rămas el dimpreună cu sora lor Maria să întoarcă lui Nicolai fratelui lor, ar fi năpăstuit cu asuprială.

Deci, pentru aceasta am socotit să giure Nicolai în sfînta beserică, cum că sînt acei bani cu dreptate să-i întoarcă frații lui și să aibă a-i plăti și vrînd Nicolai să margă să giure, n-au priimit frații lui să giure, ce au pohtit de iznoavă să mai aibă socotială între dînșii și s-au orînduit vornicul Pilat de li-au mai luat sama și încă au rămas și mai mulți bani să întoarcă lui Nicolai, fratelui lor. Deci, dat-am rămas pe Ioniță și pe Maria, frații lui Nicolai, ca să de acei 21 lei 7 potronici lui Nicolai, pe zapisul ce i-au dat la mîna dintru socotiala lor dintăi și mai mult niciodată să nu să mai acolisască de Nicolai.

7250 <1742>, februarie 3

1146

Facim știre cu această carte a noastră, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, din luminată poronca mării sale lui vodă, Lefter porușnicul cu Ursul Iurașco căpitanul și cu Apostol ce-au fost slugă lui Anastasache ce-au fost vătav de copii la mările sa Grigorie vodă, pentru-n cal ce i s-au prăpădit Ursului Iurașco la domnie mării sale Grigorie vodă dintăi.

Pentru care cal dedi samă porușnicul Lefter că, atunce fiind Anastasache vătav de copii și fiindu-i acest Apostol de mai sus numit slugă, s-au fost triimis zapciu, cu carte gospod dată la Ursul Iurașco, ca să pliniască de la dînsul niște bani din rămășița pogonăritului de... ot Putna. Și atunce, purcegînd și Iurașco de acasă ca să vie la Iași, s-au greșit Apostol cu dînsu pe drum și, viind Iurașco la Eși, iar Anastasache au triimis pe Lefter, fiind atunce copil în casă, ca să e un cal lui Iurașco, pentru cibotele lui Apostol și luînd calul, l-au dat lui Apostol, cu poronca lui Anastasache vătavul și l-au prăpădit el. Și pe urmă, primenindu-să domniile di-au mărs mările sa Grigorie vodă în

Țara Românească și măriie sa Costandin vodă au venit aice cu domnie întâi, s-au dus și Apostol cu stăpînu-său Anastasache în Țara Munteniastă. Și atunce, la domnie întâi a mării sale Costandin vodă, au apucat Ursul Iurașco pe Lefter de cal și el s-au rugat de Iurașco ca să-i mai de pas pâr doar a veni Apostol și s-au trăgănat vreme de atunce pâr
69 v. acmu. Iar cînd au fost acmu, / de iznoavă au apucat Iurașco pe Lefter porușnicul de cal, dar, fiind și Apostol aice, s-au adus de față și întrebîndu-l noi să de samă de cal, arătă o mărturie de la vorniciei de poartă că l-au prețaluit acel cal atunce și l-au vîndut drept 6 lei.

Deci, am socotit să de Iurașco pace porușnicului Lefter, iar el să-și întrebe cu Apostol cu care i-au vîndut calul.

Let 7250 <1742>, februarie 4

1147

7251 <1743>, <ianuarie ?> 30

Facem știre cu această carte de mărturie, pentru că, din poronca preluminatului domnului nostru, Io Costandin Nicolae voevod, avut-au giudecată înainte noastră Gligoraș sîn Vasile Mortul, țigan gospod, cu Toader sîn Nicolai Potcovar, țigan a lui Buhuș, pentru că, țîind Gligoraș pe o soră a lui Toader, fată Ioanii țiganciei gospod, pe care au țînut-o Niculai țiganul lui Buhuș, încă de 13 ani, iar acest Toader acum s-au sculat asupra lui Gligoraș țiganul ca să-i ia nevasta lui, adică pe soru-sa, și să o de să fie țigancă lui Buhuș și să rămîe el țigan gospod.

Dar noi, luînd sama cu amăruntul, așe am socotit: din vrîme că muma Mariii, Ioana țiganca, fiind țigancă domniastă și fiind și Gligorașco țigan domnesc, să-și ție țiganca lui, să nu fie despărțit de dînsa, iar Toader țigan, fratele Mariii, să fie țigan boeresc, în parte lui Buhuș, de vreme ce și tată-său Niculai Potcovariul au fost țigan boeresc, a lui Buhuș. Și cunoscînd că așa este cu dreptate, am dat această carte a noastră de mărturie la mîna lui Gligoraș țiganul, ca să-și ție țiganca lui, pe Marie, cu bună pace de cătră Buhușești, nimic trabă cu ei să n-aibă, nici cu copiii lor, că parte Buhușeștilor li s-au dat parte pe Toader fratele Mariii, fiind și tatu-său țigan buhușesc și mai multă trabă cu fâmie lui Gligoraș, cu Marie, să n-aibă.

Ianache hatman

270 r. O carte de giudecată ce-aua vut Manole neguțitoriul de la Botășeni, cu preutul Iftemii de la Drăgușani, jăluind mării sale acest preut Iftemii, zicînd că, la vreme tulburării muscalilor, s-au vorbit ei cu un Verdeș căpitanul și cu un diiacon de la Stroești și s-au dus ei la Botășeni și-au luat acest preut și cu diiaconul 15 lei arvonă pe miere de la Manole cupeț, iar Verdeș căpitanul au luat singur 15 lei pe miere de la Manole și s-au apucat ei să-i ducă mierea gioi și, neputînd ei să-i ducă miere gioi, i-au dus miere la săptămîna, duminică. Și cînd au intrat cu carăle cu miere în ogradă, iată și căzaccii vinie să încarce tîrgul și să prade și ei au îngiugat și s-au dus pînă la Drăgușani și, agiungîndu-i căzaccii, și-au apucat boii și-au fugit, iar miere au rămas pieitoare de căzaccii.

Și cerșind ei ca să le plătiască neguțitoriul miere și stînd ei față înaintea noastră, iar neguțitoriul au dat samă cum că le-au zis să discarce miere și s-o pue într-o groapă, în taină, să arunce gunoi, că doară a scăpa și ei n-au priimit, și-au îngiugat și s-au dus cu miere acasă, măcară că ei miere n-au adus la zua ce și-au pus, gioi, și-au adus-o la săptămîna, duminică, cînd au fost prada. Și-au adus neguțitoriul și martur, pe un diiacon carile au mărturisit aceste și cum că s-au păgubit neguțitoriul de 8 poloboace de miere și i-au luat și 370 lei bani căzaccii dintr-un săcriu.

Și s-au giudecat, din vreme că nu i-au adus miere la zi și apoi și dac-au adus-o atunce la săptămîna, n-au vrut să o discarce și să o pue în groapă, unde le-au zis și ei au îngiugat și s-au dus cu miere acasă și i-au agiuns căzaccii la Drăgușani și s-au prăpădit miere, să fie și ei păgubași, cum și neguțitoriul și alții mulți s-au păgubit de prada căzaccilor, că așe s-au hotărît giudecata lor.

<1742,> februarie 6

270 v. O carte de giudecată ce-au avut, din luminată poronca mării sale lui vodă, Loghina preutiasă din Eși, cu cumnatu-său Gligoraș din rae, jăluind această Loghină că, mai în trecuții ani, i-au dat acestui Gligoraș un cal, să-și ducă un copil în rae și, pe urmă, i-au mai dat 6 vaci cu vițai, să i le erneză și nu i-au mai dat nici calul, nici vitile. Și apoi, la vreme tulburării muscalilor, și-au adus el 2 fete și le-au purtat ea de grijă pin bejenii și dacă s-au împăcat, iar au amăgit-o de i-au dat

2 boi, să-și ducă fetile acasă, apucându-să că-i va aduce boii în trei săptămîni și, trecînd trei ani, nu i-au mai adus boii.

Și apucîndu-l aice, au avut giudecată, din poronca mării sale lui Grigorie vodă, la dumnealui banul Aristarho și i-au giudecat să-și aducă el trii oameni marturi de acolo, să giure aici cum că i-au murit boii de boală, iar n-au murit de foame. Și el marturi nu ș-au adus și au băgat pe femeie într-o crîcimă și i-au dat zece lei, să facă pace pînă a vini cu marturii și astă toamnă, la sfeti Dimitrii, viind un fecior acestui Gligoraș la iarmaroc, i-au luat femeia 2 boi, cu știre dumisale banului Aristarho.

Și acum, acest Gligoraș jăluind el mării sale lui vodă, i-au orînduit cu giudecata la noi și, luîndu-le sama, iarăși i-au giudecat tot pe giudecata dumisale banului și i-am mai pus zi pînă..., să-și aducă el trii marturi de acolo, să giure aici, cum că au murit boii de boală, iar n-au murit de foame și atunce își va lua boii. Iar neaducîndu-și el giurători la zi, să rămîe boii a femeii, pentru boii ce i-au prăpădit, iar pentru alte vite ce-au prăpădit femeii, să aibă a să giudecata cu dînsul, că așe li s-au hotărît giudecata.

7250 <1742>, februarie 6

1150

O carte de giudecată ce-au avut Ștefan Darie medelnicerul cu Neculai Drehle, jăluind mării sale lui vodă acest Neculai Drehle, zicînd că i-au luat 2 stupi dijmă și 2 stupi i-ar fi stricat.

271 r. Și fiind rînduiți cu giudecata la noi, / li-am luat sama și Ștefan Darie au dat samă ș-au arătat și o mărturie de la Toader biv vornic de lemne și de la Iacomii vornic, scriind că li-au luat sama pe carte mării sale lui Grigorie vodă ce-au jăluit Drehle și s-au dovedit acolo că acei 2 stupi i-au luat Ștefan Darie dijmă di pe moșie sa, Șoimăreștii și pentru alți doi stupi ce-au zis că i-au stricat, au giurat Ștefan Darie că nu i-au stricat și face năpaste și l-au dat pe acest Neculai rămas.

Care noi, dacă am văzut mărturie acelor giudecători, l-am dat rămas pe Neculai Drehle, ca să de pace lui Ștefan Darie, că așe s-au hotărît giudecata lor.

7250 <1742>, februarie 6¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCLXXIV, doc. 51.

O carte de giudecată ce-au avut Ioniță Loizu, neguțitoriul din Eși, cu Vasile sin popii lui Gavril din Eși, jăluind mării sale lui vodă acest Vasilii, zicînd că de 15 ani i-au dat o vacă într-o fîntînă, pe moșie lui loiz, anume..., la ținutul...

Și fiind orînduiți cu giudecata la noi, le-am luat sama ș-au dat sama Ioniță Loiz că el, de 15 ani, nu știe în ce groapă și în ce fîntînă i-a fi dat vaca, că acolo sînt gropi și fîntîni multe. Și Ioniță Loiz rădicînd cu sufletul lui înainte noastră, cum că el nu știe în ce fîntînă sau în ce groapă i-a fi dat vaca, sau a cui a fi fost fîntîna și, fiind neguțitor, s-au crezut.

Și s-au giudecat, din vreme că el nu ș-au întrebat atunce, ca să să afle a cui este fîntînă și trecînd 15 ani la mijloc, s-au dat rămas acest Vasilie, ca să de pace lui Ioniță Loiz.

7250 <1742>, februarie 6

271 v. Mărturie de giudecată dumisale Sandul Sturza vel logofăt.

Venit-au înainte noastră, din poronca mării sale, preluminatului domnului nostru, Costandin Neculai vodă, de s-au giudecat de față Vasilie Busuioc ce-au fost postelnic, cu Anton călugărul ce s-au numit de mirenje Andrei căpitan și cu Maria fămeia lui, sora lui Miron Caplan, zicînd Anton călugărul împreună cu fămeia lui că li-au tăiet Vasilie Bosuioc gardul unii vii și ș-au băgat iepile de i-au stricat via împreună cu roada ei care era gata de cules, numai cît să între cu ciubărul și l-au păgubit și de niște miere ce-au avut într-o puțină, ca 3 vedre și i-au aprins și niște loznițe cu poamile ce era pe loznițe și cerșind el dreptate la giudecată, pentru cîte pagube jeluesc mai sus.

Iar Vasilie Bosuioc au arătat o mărturie de la dumnealui Vasilie Ruset medelnicerul, în care scrie precum, din poronca domnească, fiind dumnealui orînduit în trecutul an, la luna lui februarie, a cerca și a giudeca și a așăza pricinile ce-au avut Vasilie Bosuioc cu Miron Caplan și cu sora lui Maria și cu Anton călugărul, bărbatul ei, după ce s-au așezat alte pricini a lor, precum scrie pre larg în mărturie acelui boier, au rămas toată pricina asupra casăi lor și a locului lui Miron Caplan, de le stăpînia Bosuioc pentru 56 lei. Care, nevrînd ei a lăsa moștenire fratelui lor la stăpînirea lui Bosuioc, după dreptatea ce s-au căzut i-au giudecat să întoarcă acii 56 lei lui Vasilie Bosuioc și să

rămîie ei stăpîni casălor și locului aceuia unde zic că au fost vie. Și supă ce au hotărît giudecata, încă le-au mai ertat Bosuioc 16 lei din datorie sa, căci l-au rugat, și dînd ei cii 40 lei lui Bosuioc, i-au dat dinainte giudecății, ca să le împreune locul ce-au fost a lui Caplan la stăpînirea lor. Și i-au dat Bosuioc toate cărțile gospod și mărturii de pe la boierii giudecători ce-au avut, făcîndu-și și zapis unul la mîna altuia, cum să n-aibă a să mai / scula cu pîră unul asupra altuia de pricinile trecute, orce mărturie are arăta să nu să ție în samă la giudecată, ce încă să i să de și certare 200 de toiege. Care și zapisul l-au arătat Vasilie Bosuioc față și nici Anton călugărul împreună cu fămeia lui n-au tăgăduit că nu-i zapis a lor, supuind adivărul, precum acele pricini de pagubă ce-au arătat ei sînt mai înainte de giudecata și așăzare ce i-au făcut dumnealui Vasilie Ruset.

Pentru care, socotind noi că Anton călugărul împreună cu fămee lui împlă fără de ispravă a stîrni gîlceavă și pîră piste așăzare și piste zapis de așăzare ce-au dat la mîna lui Bosuioc, l-am dat rămas, ca să dei pace lui Bosuioc, să nu să mai acolisască cu acele pricini trecute a-l mai pîrî, că acum l-au trecut de n-au luat certare ce să căde, dar, de va mai scorni aceasta pîră, nu-l va trece certare.

Aceasta facem știre.

Velet 7250 <1742>, februarie 4

1153

Mărturie de giudecata dumisale Ion Neculce vornicul.

Let 7250 <1742>, februarie 10

Vinit-au de față, la giudecată, din luminată poronca mării sale lui vodă, dumnealui Mihălache biv vel jicnicer, cu Toader Coca sîn Lupului Coca și cu Vasilie Chipzuială, cînpulungeni, zicînd oamenii aceștia că li-au luat Mihălache jicnicerul cîteva vite, de au plinit unor păgubași ce li s-au furat 2 cai la vremea bejeniilor, mai înainte de moscali, puindu-le pricină dumnealui Mihălache că tălharii au fost cînpulungeni de ai lor și, trimițînd dumnealui la dînșii să-i prinză pe tălhari, ei li-ar hi dat știre de au fugit și cu acea pricină au plinit și păgubașilor cu bucate de a lor și i-au și globit.

72 v. Iar dumnealui Mihălache dede samă / într-alt chip, precum că ei au fost 3 soții la acel furtușag, pe carii dovidindu-i acolo acum că au avut și gazdă pe acel Lupul Coca și i-au orînduit ca să margă cu această mărturie acolo, înainte vornicului de Botoșani și înaintea lui Ion Izmană biv vel căpitan și acolo să să strîngă cu toții de față și cu

Ion Vîrnay, fiind și el într-această pricină, și Ion străjeriul, să să dovediască înaintea acelor boieri și care va rămîne, acela să plătiască și gloaba și paguba. Și mergînd acolo la acii boieri, să nu li se mai lungească pricina, numai să să curme, să nu mai poarte pe oamenii cu cheltuială și iarăși să dei mărturie.

1154

Giudecata dumisale vel banului i a dumisale Ion vornicul.

Precum s-au pîrît de față, înaintea noastră, vătavul de cărăuși și șoltuzul de aici, de tîrg, cu Mihălache dărăban ot Iași, pentru o iapă ce i-au fost luat lui Mihălache de olac, acum în postul Crăciunului, la un olac a lui Dirvici bei care au fost rob la moscali și, murind pe drum, au apucat Mihălache pe aceștia care au luat-o, ca să-i plătiască iapa.

Pentru care s-au dat rămas Mihălache dărăban, ca să dei pace acestora carii au luat-o, din vreme că ei cu poroncă gospod au luat-o și nămala încă au dat, 2 zloți, pe cum au fost poronca, iar Mihălache dărăban, pentru paguba lui, să dei răvaș la măria sa vodă, căci atunce nici menziluri nu era așăzate.

Let 7250 <1742>, februarie 8

1155

Giudecata dumisale vornicului Ion.

Precum, din luminată poronca mării sale lui vodă, au avut pîră de față, înaintea noastră, preutul Dumitrașco și Ion Dragoș ot Călimănești, ot Putna, cu ficiorii Mîrzacului, tij ot Putna, pentru un furtușag ce li s-au făcut și au prepus pe acești ficiori a Mîrzacului, fiindu-le megieși și aflîndu-să și într-alte furțișaguri, pentru care au arătat preutul și cîteva mărturii de la păr<calabul> / ot Tecuci și de la alții, arătîndu-i cu pricini de furtușag.

273 r.

S-au trimis cu mărturia aceasta și cu răvaș cu pecete gospod, scriind acolo, la starostii de Putna, ca să să dovediască toată pricina între dînșii, din 2 oameni de credință, giurători și, precum să va dovidi, iarăși să dei mărturie.

Let 7250 <1742>, februarie 6

1156

Mărturie de giudecata dumisale Culi [?] hatman i vel ban, Ion vornicul.

Facem știre cu această mărturie a noastră, precum, din luminată poronca mării sale lui vodă, au avut pîră de față înaintea noastră preutul Mihălache, protopopul ot Iași, cu acești 3 căpitani de pe la meziluri, anume Grigorie Roșca căpitanul de Iași și Ursul căpitanul de Tabără și Andreiaș căpitan de Ștefănești, pentru o iapă ce i-au luat astă toamnă de olac, de aici, de la casa lui și au lăsat-o de au trecut-o toate conacile și, murind iapa, s-au dat platnici cu prețul iepii, 15 lei, carii să-i plătiască de căpitan câte 5 lei.

Plinindu-să preutului acei 15 lei pe acea iapă, să aibă a priimi și preutul, mai multă pricină să nu fie între dînșii, că așa s-au giudecat, precum s-au dovedit.

Let 7250 <1742>, februarie 11

1157

Let 7250 <1742>, februarie 5

O mărturie de pîra ce-au avut Ianăș doftorul cu Ion condurariul, pentru 6 lei, cheltuiala condurariului, care au cheltuit el pentru o năpăstuire ce l-au năpăstuit Ianăș pentru 45 lei ce i-ar fi perit de la gazdă, pentru care năpaste și la închisoare au șăzut condurariul și pentru aceasta s-au îndreptat condurariul și-și cere cheltuiala ca să-i întoarcă Ianăș.

Pentru care s-au giudecat, din vreme că tălhariul nu s-au aflat și păgubașul cu prepus s-au acolisît de condurar, s-au dat rămas condurariul.

Februarie 5, let 7250 <1742>

1158

173 v. Mărturie de giudecata dumisale Ion Neculce biv vel vornic.

Let 7250 <1742>, februarie 10

Facem știre cu această mărturie a noastră, că iată, din luminată poronca gospod, au avut pîră de față, înaintea noastră, acest om, anume Ion Gotcă și fâmeia sa Ilinca, din tîrg din Lăpușna, cu Velicico Pădureț ce-au fost copil în casă, pentru 2 boi cu un car ce i-au fost luat

Velicico în anii trecuți, puind pricină Velicico precum că ar fi fost și el soție la un vas de vin ce-au fost luat acești oameni de la un Ștefăniță Mavrodin și i-ar fi rămas dator cu 11 lei.

Pentru care au mers oamini aceștia de au adus și de la Ștefăniță Mavrodin răvaș, precum că nu-i sînt datori nici cu un ban și pentru aceasta s-au dat Velicico rămas din toată giudecata, ca să plătiască boei și carul acestor oameni, după cum l-au luat. Iar lui Velicico di-i pare cu strîmbul, să margă să-și întrebe cu Ștefăniță Mavrodin, căci Ștefăniță Mavrodin nu s-au putut aduce acum aici, aflîndu-să acolo la Tighine, supt poroncă gospod, la slujba unui sol.

1159

Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată, de față înainte noastră, Dionisie egumănul de la mănăstirea lui Sfeti Gheorghie ot Gălați, cu Necula grec, corăbieriu, zicînd Necula c-ar fi dat la mîna egumănului 120 lei bani, legați într-o pungă și pecetluiți, ca să-i strîngă și i-au prăpădit toți banii.

Deci, întrebîndu-să și egumănul ce are a răspunde la aceasta, el au dat samă că, adevărat i-au dat o punguliță cu niște bani pe samă, dar ca cîți bani ar fi fost nu s-au știut, dîndu-i banii pecetluiți și, după ce i-au dat, i-au pus într-o ladă a lui, unde mai avea și el niște bani a lui, 274 r. ca 60 lei / și alte strae și mănunțușuri și după aceia, curundă vreme, zisă că, mărghînd el într-o sară, după ce-au înoptat, la niște neguțitori, pentru voroava, cînd au vinit de acolo înapoi, ș-au găsit casa spartă pe ferestrele din dosul casăi, pin grădină, și lada luată cu totul. Și acei furi, cine au fost, scoțînd lada din casă pe feriastă, au stricat-o și au luat și banii acestui Necula grec și banii lui, acei 60 lei și altă ce-au mai avut în ladă tot, care și lada au găsit-o afară fărmată. Care pe urmă și acel tălhari zisă că s-au adiverit c-ar fi fost iar un corăbieri grec și fugind el la Ibraila, de acolo au trecut în Țara Româniască. Iar Necula, necrezînd pe egumenul într-acesta chip, să apuca cu mare tărie pe dînsul, precum că aceste a lui ar fi chip de meșterșug și i-ar fi tăgăduind banii.

Deci, noi am socotit ș-am orînduit pe Ursul vornicul de poartă di-au luat pe egumănul de Sfetii Gheorghii de mai sus numit, de l-au dus la sfînția sa părintele mitropolitul, dimpreună cu Necula grecul, arătînd în scris sfînțiii sale, ca să cerce la sfînta pravilă pentru un lucru ce-ar da niștine la sama cuiva ca să-i poarte de griji și, luîndu-să acel lucru dimpreună cu ale sale, cade-să a plăti lucrul acela celue ce i l-au dat pe

samă au ba? Și de nu să cade a plăti lucrul acela și din vreme că Neculii îi stărnește inima cu prepus ca acela asupra egumănelui, cum să hi făcut chip de meșterșug ca să-i rămîe banii tăgăduiți, iar nu că i-ar fi luat cineva, socotit-am să priimască egumănel blăstămul sfinții sale părintelui mitropolitului, precum acei bani a Neculii i-au luat din lada aceia, dimpreună cu ale sale borfe și bani ce-au mai avut, iar nu este alt meșterșug și să rămîe Nicola păgubaș, după cum și egumenul de ale sale.

274 v. Și așa și sfinția sa părintele mitropolitul / ni-au dat în scris, cît pentru lucru ce-ar da niștine la sama cuiva ca să-i poarte de griji și s-ar lua cu ale sale, ca să nu să cade a plăti, atîta și pentru egumenul, c-au giurat ș-au priimit blăstămul sfinții sale, fiind și Necula față, cum că alt meșterșug nu este, ce, s-au furat acei bani a Neculii dimpreună cu ale sale de mai sus arătate.

Deci, dat-am rămas pe Necula, ca să de pace egumănelui de Sfetii Gheorghii.

Let 7250 <1742>, februarie 11

1160

Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată Toader sin lui Ilie Incîlcilă, pușcaș ot tîrgul Socevii, cu doi jidovi, anume Boroh de acolo și Lazor din tîrgul Cernăuțului, pentru pricina unui bou, zicînd acest Toadir că, cu-n an mai înainte de venire moscalilor aice în țară, au cumpărat un giunc mînzat de la un iarmaroc a bulciului la tîrgul Socevii și, după aceasta, la anul, au vîndut acel giunc lui Boroh jidov, de mai sus numit, drept 6 lei.

Iar Boroh jidov dedi samă că, după ce-au cumpărat acel giunc de la Toadir Incîlcilă, l-au împărechet cu alt giunc pe potriva lui și peste curundă vreme, mai trecînd ca vro giumătate de an la mijloc, au dus pe amîndoi boii aceia la iarmarocul de la tîrgul Siretiului, la Ispas, și i-au vîndut lui Lazor jidovul, numitului mai de sus, drept 18 lei.

Iar Lazor jidovul dedi samă că, după ce-au cumpărat acei boi de la Boroh jidovul ș-au mîrs acasă, la Cernăuți, s-au aflat un turc, anume Ali topci Ciolac, din olatul Hotinului, dintr-un sat din Colinița, zicînd că cunoaște acel bou, ce-l cumpărasă de la Boroh, c-ar fi a lui, perit din vreme turburării moscalilor, scoțînd și pe alți doi turci și trii moldoveni marturi, de acolo, dintr-acel sat, mărturisind înainte Hrisoscului staroste de Cernăuți precum că-l cunosc pe acel bou ș-ar fi și giurat acei trii moldoveni, precum că este boul lui Ali topci Ciolac,

după cum și mărturie de la Hrisoscul staroste ni-au arătat Lazor jidovul, într-acesta chip scriind.

275 r. Deci, noi am socotit ș-am hotărît giudecata lor ca să dea Toader sin lui Incîlcilă lui Boroh jidovul de Soceavă, căruie i-au vîndut el giuncul, 6 lei, prețul precum l-au cumpărat Boroh de la dînsul și Boroh să de 9 lei lui Lazor jidovul, prețul pe giumătate acelor doi boi ce i-au vîndut, adecă pentru boul ce-au cumpărat de la Toader și l-au vîndut lui Lazor jidovul, iar Toader sin lui Incîlcilă să margă să-și întrebe giudecata cu Ali topci. Măcar că arată jidovii că ar fi făcut cîtăva cheltuială, împlînd pe la giudecăți pentru pricina aceasta, dar de cheltuiala aceia am socotit să fie răbdători, căci și Toader, păr își va căuta giudecata cu Ali topci, împlîndu-să pe acolo, multă cheltuială a face și socotind că și lui Toader să-i fie o năpaste de la Ali topci.

Let 7250 <1742>, februarie 11

1161

O carte de giudecată, asemenea scriind tot pe această giudecată, s-au dat la mîna lui Lazor jidovul din tîrgul Cernăuților, după hotărîrea giudecății ce arată mai sus, ca să nu mai aibă vreo supărare de cătră Boroh jidovul de tîrgul Socevii.

Let 7250 <1742>, februarie 11

1162

Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată Vasile Cheosa ot ținutul Fălciiului, cu Mihalache Oțal din Oțăleni, sluga șătrarului Nicolai Hrisoverghie șătrar, pentru pricina a patru boi, zicînd Mihălache Oțal că, la măria sa Grigorie vodă, fiind stăpînu-său Hrisoverghi căpitan la Codru, ar fi luat 4 boi dintr-un loc, de gloabă și, fiind el nemesnic, i-ar fi dat pe sama lui, ca să-i ducă la

275 v. casa stăpînu-său și el / încă i-au dat la mîna acestui Vasile Cheosa de mai sus numit, ca să-i ducă la casa șătrarului Hrisoverghi și pe urmă, aflîndu-să acei boi tătărăști, de furat, s-au plinit boii de la casa lui.

Deci, întrebînd și pe Vasile Cheosa ce are a răspunde, el au dat samă că, după ce i-au dat Mihălache Oțal acei boi, i-au dus la casa lui Mihălachi și el, pe urmă, i-au dat stăpînu-său. Care, nici Mihălache nu putu tăgădui de aceasta, că n-au dus Vasile Cheosa boii la casa lui și că nu i-au dat el la mîna stăpînu-său, dar, aflîndu-să boii aceia tătărăști, de furat, după cum s-au zis mai sus, au venit tătarii la casa lui și ș-au plinit boii de la dînsul. Și văzînd el că nimică fiind vinovat la

aceasta și l-au sărăcit tătarii pe dînsu, au venit și-au dat jalobă mării sale lui vodă și i s-au făcut carte la căpitanul de Codru ca să ia sama aceștii pricini și de la cine s-a căde să-i împliniască boii, să nu rămîe păgubaș. Și, de vreme că Mihălache Oțal i-au fost dat lui boii pe mîna și el i-au dus la casa lui și i-au dat la mîna stăpînu-său, au socotit vel căpitanul de Codru și-au plătit pagubă Cheosii de la Mihălachi Oțal. Care s-au socotit că vel căpitanul cu cale au plinit boii de la Oțal.

Deci, cerșind Mihălache ca să aibă dreptate, am hotărît giudecata lor, să de Mihălache pace lui Vasile Cheosa, nefiind el la aceasta vinovat, iar el să-și cerci giudecata cu stăpînu-său, Neculai Hrisăverghi șătrarul, de vremi că boii, ducîndu-i el la dînsu, au rămas la casa lui.

Let 7250 <1742>, februarie 11

1163

276 r. Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată de față Toader Dărăbanul de la Piciorul Lupului, ot ținutul Eșului, cu-n cumnat al său, anume Ilie, de acolo, cizînd acest Ilie că, avînd el o șură lîngă casă, în care șură avea 10 cară de păpușoi, i s-ar fi rugat cumnatu-său Toader, avînd și el puținte păpușoi, ca să-i pue acolo în șură și, aducîndu-și păpușoii și împlînd acolo, au aprins șura și i-au ars păpușoii toți și este păgubaș.

Deci, întrebînd și pe Toader Dărăbanul ce are a răspunde, iar el au dat samă că această pricină este vechi, aproape di pe cînd au perit soarile, cari s-au socotit de atunce ca triizăci și mai bine de ani. Și de aceasta, cum că nu s-au făcut ace greșală cu aprinderi păpușoilor, nici Toader n-au tăgăduit, numai zisă că acest cumnat a lui de mai sus numit pe atunce era copil mic, de păște vițaii și, după ce-au ars păpușoii, au ales păpușoii cei arși de o parte și cei nearși de altă parte și-au dat în locul celor arși alți păpușoi socru-său, tatului acestui cumnat a lui, măcar că atîte păpușoi pre cît au arătat el n-au fost, au fost mai puțini, dar din cîți au fost, pe cîți au fost arși i-au dat la loc.

La care, socotind giudecata lor, nici o dreptate n-au avut acest Ilie, piste atîte ani trecuți, a să scula cu această pîră asupra cumnatu-său, lui Toader, de vremi că Toader dedi samă că, după aceia, au mai trăit socru-său, tatul lui, 20 de ani și mai bine și nicidecum această pricină n-au mai arătat-o, căci s-au știut un lucru așăzat și mîntuit. Și măcar că, cu dreptate de-a fi să-i plătească Toader <lui> cumnatu-său păpușoii, încă nu să cuvîne a-i plăti, de vremi că atîte ani au trecut la

276 v. mijloc și ei trăind ușă de ușă, / tot dimpreună, și nimic de aceasta n-au pomenit pâr acmu, nici au mai cercat această giudecată pâr acmu.

Deci, dat-am rămas pe Ilie, ca să de bună pace cumantu-său, lui Toader.

Let 7250 <1742>, februarie 12

1164

Din poronca mării sale, preluminatului domnului nostru Costandin Neculai voievod, au vinit de față la giudecată înainte noastră Ion Dan vornicul de Dolhești, cu Ilie Stîngul din Cotnari, zîcînd Ilie Stîngul că i-au luat, în anii trecuți, 2 boi a lui un frate a lui Ion Dan, anume Vasilache, ce-au fost pîrcălab la Cotnari, puind pricină Vasilache Stîngului că au ținut la casa lui bucate de pripas și de furat și lui i-ar fi fost năpaste, fiind el om drept. Și, după acee, murind Vasilache pîrcălabul și el ce-au mai avut au rămas tot la mîna frăține-său acestue, lui Ion, și pentru aceia, știindu-să el năpăstuit, acmu își cere al săi boi să i să pliniască cu giudecată de la moștenitoriul lui Vasilache pîrcălabul, aducînd și marturi Stîngul, de îndreptare, pe un cumnat al său, anume... călugărul.

Pentru care, fiind și Ion Dan de față, dede samă cum că el de aceasta pricină nu știe nemică, fiind și vreme de demult, că or fi 15 ani sau și mai bine, de cînd au fost frati-său pîrcălab și sînt 10 ani de cînd au murit și el și el în viața frăține-său, cît au trăit, de cînd au fost pîrcălab și pînă la moarte, n-au zis niciodată de această pricină, măcară că el era osăbit de frati-său, trăind el la Suceavă și frati-său la Cotnari.

Deci, fiind vreme de demult și în toți anii ce-au mai trăit Vasilache după ce i-au luat boii Stîngului, din vreme că s-au știut el om
277 r. drept și n-au cercat pînă au trăit Vasilache, dacă au avut / marturi de îndreptăciune, să să fie îndreptat. Iar acum, peste 15 <ani> ce s-au sculat el a trage pîră cu fratele mortului ce-au murit de 10 ani, am socotit că împlă Stîngul acolisîndu-să făr de ispravă și l-am dat rămas, să de pace lui Ion Dan, mai mult să nu să acolisască de dînsul.

Aceasta facem știre.

Nici vro carte de giudecată că au avut Stîngul să tragă pe Vasilache ce-au fost pîrcălab la Cotnari n-au arătat pînă acum și marturii atunce nu i-au scos, dacă au fost bucatile lui drepte, că s-au temut să nu-l dovidiască, că sînt de furat.

Let 7250 <1742>, februarie 4.

Facem știre cu această mărturie a noastră, precum s-au pîrît de față, din luminată poronca mării sale lui vodă, înaintea noastră, Ion Gigîtul, mazil ot Putna, cu Dumitru din Cucuieți și cu Vasilie Bazarna de acolo, jeluind acești oameni, zîcînd Ion Gigîtul că, la vreme tulburării moscalilor, cînd au prădat moscali Focșanii, ei fiind în bejenii în Măgură, mistuiți în niște rîpi și discălecînd un căpitan de cătane în Cucuieți, la o crîcimă, cu cîteva cătane, iar acest Dumitru din Cucuieți au mers la dînșii și au băut cu dînșii pînă la noapte și apoi au luat pe cătane, noaptia, și i-au dus în Măgura, la bejenie unde era Gigîtul și cu Dumitru Vameșul. Și căpitanul de cătane au mers de au prins pe Dumitru vameșul, iar acest Dumitru din Cucuieți au mers la Gigîtul și el sîngur l-au luat de chept și l-au dat în mîna cătanilor și i-au căutat el toate borfile pe unde au fost mistuite și li-au luat cu mîna lui, de li-au dat cătanilor.

277 v. Pentru pagubă și jaf, au fost mai jeluît Gigîtul și la domnie mării sale Grigore vodă și li s-au scris o carte la dumnealui / Dumitrașco Pălade biv vel clucer i Costandin pitarul, fiind atunce staroste de Putna, de la care giudecători au arătat de față Gigîtul și mărturie și, osăbit, au mai scos și marturi pe Pintelii Știucă. Și, cu toate acestea, și de la această giudecată s-au dat platnic Dumitru din Cucuieți, scriind într-această mărturie ca să adiveriască dumnealui Dumitru Suciu, starostele de Putna, cîta pagubă a fi făcut Gigîtului atunce, să pliniască toată de la Dumitru din Cucuieți și cîta pagubă va adiveri și o va plini iarăși să de mărturie, trecînd-o la protocol.

Let 7250 <1742>, februarie 9

Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată de față Ion Cioclu, sin lui Gligoraș, nepot lui Vasile Bejul, din satul Străoanii, di pe Jijie, ot ținutul Eșului, cu Costantin zet lui Brahă ce-au fost ispravnic de armași, pentru o parte de moșie de acolo, din Străoani, zicînd Ion Cioclu că, la domnie mării sale lui Mihai vodă, scoțindu-să niște tâlhari la pierzare și, fiind Brahă zapciu asupra pierzării lor, iar unul dintr-acei tâlhari, anume Costantin fecior lui Andrunache, nepot lui Toader Roșiancăi, avînd și el parte de moșie de pe tată-său acolo în Străoani, au strigat atunce, la pierzare lui, că cine i-ar scoate capul s-ar da rob și i-ar da și ace parte de moșie de mai

278 r. sus numită. Iar Brahă, auzind așe, l-ar fi dat pe acel Costantin în laturi și-ar fi luat zapis cu meșterșug din mîna lui pe moșie și pe urmă tot și l-au pierdut. Și, cu acel fel de socotială, încăpînd Brahă stăpînitori pe parte celui tîlhari, au rămas moșie / acmu la stăpînirea gineri-său, lui Costantin, și rămîind supt stăpînirea lui, nu numai cît stăpînește parte tîlhariului, ce și la alte părți să întinde cu împresurarea, cît pe partea acestui Ion Cioclu de mai sus numit, atîta și pe părțile altor răzeși. Care dedi samă Ion Cioclu că acel sat îmblă în trii bătrîni, un bătrîn Vasile Bejul și alt bătrîn a lui Graur, din care să tragi el, și un bătrîn a Roșiiancăi, din care să tragi acel tîlhari de mai sus numit, care acest bătrîn îmblă în patru părți, de vreme că Roșiianca au avut 4 feciori, adică 2 feciori și 2 fete. Și pentru parte acestui Roșiiancă arată Ion Cioclu și doai cărți, una de la măria sa Grigorie vodă dintăi, alta de la măria sa Costandin vodă, din domnie dintăi, pentru multă pîră și giudecată ce-au avut moșii lui de mai sus numiți cu-n Toader Cotelici. Care acest Toader Cotelici, după rădicarea lui Andrunachi zet Roșiiancăi cu ficiorii săi de mai sus numiți, de s-au dus de aice din țară în olatul Hotinului, s-au făcut fecior de suflet Roșiiancăi și să face stăpînitori pe parte lui de moșie și stînd ei de față la îmbe giudecățile Divanului și de vreme că acel Toader Cotelici vro scrisoare sau vrun sămn de dovadă ca cum să fie fecior de suflet Roșiiancăi n-au arătat, ce, numai așa, cu gura lui și aflîndu-să că este acolisitor făr de cale, s-au dat rămas din toată giudecata Divanului și lipsit din parte moșiii.

278 v. Deci, întrebînd și pe Costantin zet lui Brahă ce are a răspunde, iar el au arătat un ispisoc de la măria sa Mihai vodă, în care ispisoc arată pentru doi ficiorii a lui Andrunache, nepoții Roșiiancăi, care lipsind ei cu toată casa lor în olatul Hotinului, părăsindu-și moșiile, vinia în țară dimpreună cu alți tîlhari de face multă stricăciune lăcuiitorilor de țară și, prinzîndu-să, și-au luat plata lor cu pierzare. Iar parte lor / de moșie au rămas în sama domniască și, pentru slujbă cu dreptate ce-au slujit Brahă armașul domniii, au socotit măria sa Mihai vodă și l-au miluit cu acele doai părți de moșie a celor doi tîlhari, feciorii lui Andrunache, nepoții Roșiiancăi, de mai sus numiți și pe acele părți zisă și Costantin zet lui Brahă c-au rămas stăpînitori, iar mai mult zisă că nu să întinde.

Iar Ion Cioclu dedi samă că, la pierzare acelor tîlhari, numai un fecior a lui Andrunache au fost într-acei tîlhari, anume Costantin de mai sus numit, iar nu doi feciori după cum arată ispisocul lui Costantin Brahă, după cum și o mărturie ne arată Ion Cioclu, de la cîțiva oameni care s-au tîmplat la pierzare tîlharilor acelora, în care

mărturie arată de zăpăsiul ce-au apucat Brahă cu meşterşug din mîna aceluia tălhari, a ficiorului lui Andrunache. Care şi aceasta scrie că, după ce-au apucat Brahă zăpăsi din mîna lui şi rămîind lucrul asupra lui tot de pierzare, au strigat să nu să ţie nici într-o samă acel zăpăsi de dănie ce-au apucat Brahă di-au făcut. Şi aşe, cu meşterşug ca acesta au pus Brahă doăi părţi de moşie în zăpăsi, numind pe doi feciori dintr-acei tălhari c-ar fi fost a lui Andrunache, dar numai acel Costantin de mai sus numit au fost, dar alţi fraţi şi niāmuri de a lui şi păr acmu să află vii, dar fiind răzleţii şi înstreinaţi de pe locurile aceste.

Deci, cu hotărîtă giudecată, dat-am rămas pe Costantin zet lui Brahă armaşul, ca mai mult decît parte lui Costantin sin Andrunache, de mai sus numit, a celui perit, să n-aibă a stăpîni, însă din bătrînul Roşiancăi a patra parte, din care să tragi peritul. Ş-am socotit ca să margă
179 r. hotarnic să aliagă şi să-i stîlpască ace / parte cu pietre despre alte părţi şi pe atîta să stăpîniască Costantin Brahă.

Let 7250 <1742>, februarie 15

1167

Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată de faţă Marie fata lui Golimasă, femee lui Gavril Moţoc, pe care mai înainte o au ţinut Costantin Perjul căpitan, cu cumnatu-său Gheorghii Perjul, pentru pricina unor moşii.

Pentru care moşii, multă pîră şi giudecată au avut Marie Perjoai, în trecuţii ani, cu toţi cumnaţii ei şi cu alte săminţii a lor şi tot i-au rămas Marie din giudecată, precum mai pre larg, de toată giudecata lor, ni-au arătat Marie Perjoai carte de rămas asupra cumnaţilor ei, de la mării sa Grigorie vodă, arătînd în carte de toate moşiiile anume şi alte rămăşişuri dintru cari au avut pricini. Dar, arătînd cumnaţii Marii, atunce la giudecată, cum c-ar hi vîndut Costantin Perjul, bărbatul Marii, o űigancă şi nişti odoară, la aceasta au fost socotit giudecata, de au ei prepus ca acela asupra cumnăţii lor, Marii, să-i facă carte de blăstăm, după cum i-au şi făcut. Şi nici cu atîta nu s-au odihnit şi de iznoavă au tras pe cumnata lor, pe Marie, la giudecată şi, eşind ei cu giudecata la Divan, înainte mării sale, preluminat stăpînului nostru Costantin vodă şi luîndu-li-se de iznoavă sama, iarăşi s-au dat Gheorghii Perjul rămas din toată giudecata Divanului. Dar, zicînd el şi aceasta că, pentru űigancă şi odoară, să margă cumnată-sa Marie să giure cum nu ştie nimică de vînzare lor şi să aibă pace, au orînduit mării sa vodă pe doi vornici de poartă di-au luat pe Marie Perjoae ş-au

279 v. dus-o la sfînta biserică, la / Sfetii Neculai și, peste carte de blăstăm, au și giurat, fiind și Gheorghii Perjul de față, după cum și mărturie vornicilor de poartă arată.

Deci, rămîind Perjul și dintr-această giudecată, de iznoavă au dat Gavril Moțoc jalobă la Măria sa vodă asupra lui Gheorghii Perjul, pentru cheltuiala ce-au făcut și pentru veniturile unor moșii, din care moșii, cu acest chip de socotială, nemaiîindu-să el odihnit cu giudecățile, tot au mîncat vinitul lor. Și orînduindu-să la noi cu această giudecată, ca să le luîm sama pentru cheltuiala ce-au arătat Gavril Moțoc c-au cheltuit și pentru acel venit ce-au luat Perjul din moșie, li-am luat sama și, cînd am vrut să plinim lui Gavril Moțoc de la Perjul ce să cade cu dreptate, după hotărîrea giudecății, au fugit de aice și s-au dus.

Deci, am socotit ca să i să facă lui Gavril Moțoc o carte gospod la starostele de Cernăuți și precum a rădica Perjul cu sufletul lui c-au luat din venitul moșiii, să i să împliniască lui Gavril. Așjidire și pentru cheltuiala lui Gavril, pe cum a rădica el cu sufletul lui c-au cheltuit, să-i întoarcă Perjul toată cheltuiala.

Let 7250 <1742>, februarie 15

1168

Facem știre cu această mărturie a noastră că, iată, din luminată poronca gospod, au avut pîră de față, înainte noastră, acest om, anume Andonie Tălăbir, de la Tămășeni ot Fălciiu, cu Iovul, sluga dumisale lui Ilie Costache biv vel armaș, jeluind acest Andonie zicînd că, în vreme tulburării moscalilor, eșind el cu bejenie de la Deleni ot Tutova, cu carul cu 4 boi, să margă la țarină și cum au eșit din codru, de la bejenii, l-au lovit niște tătari și l-au robit pe dînsul și i-au luat acii 4 boi și alte 6 vite i-au luat de la bejenii. Și pe urmă, scăpînd el de la tătari cu un cal tătărăsc, l-au prins acest Iovul, sluga lui Ilie Costache, 290 r. fiind dumnealui / Ilie Costache vel căpitan la Codru, și i-au luat calul.

Și acum, stînd el cu Iovul la giudecată înainte noastră, li-am luat sama și, arătînd omul acesta mărturie de la oameni buni, megieși, mărturisind cu sufletele lor precum este om bun și eșind la țarină din bejenie l-au robit tătarii și i-au luat vro 10 vite și 7 lei bani și pe urmă au scăpat cu acel cal de la tătari și l-au luat acel Iovul. Și pe urmă, căzînd căpitan mare Ilie Costache, au dat acel Iovul calul la stăpînu-său, care arată și o mărturie de la dumnealui Ilie Costache, precum că calul este și acum la dumnealui, luîndu-l ca, de ar vini cineva pe urmă, să-l dei și n-au mai vinit nime pe urmă pînă acum.

Și pentru aceasta, noi așa am socotit și am giudecat, din vreme că omul acesta să îndreptiază cu mărturii a megieși că este om bun și căzînd rob la tătari au scăpat cu acel cal și pe dînsul l-au jăcuit tătarii de 10 vite și 7 lei bani, s-au socotit că este cu dreptate să i să dei calul, să rămîe și el cu acel cal pentru paguba lui. Și, precum am socotit, am dat această mărturie de la noi și s-au pus și la protocol.

Let 7250 <1742>, februarie 20

1169

Ion Neculce vornic

Facem știre cu această mărturie a noastră, precum au vinit oamini din Scubiinți și din Dialul lui Vodă și s-au jeluît mării sale lui vodă pe Mihălache Pilat medelnicerul, ficiorul lui Costantin Pilat biv vel șătrar, zîcînd că stăpînește aceste moșii, Scubiinții și Dialul lui Vodă, care sîliști sînt în ținutul Hîrlăului, de ocolul tîrgului Hîrlăul, arătînd cum că hotarale acestor sate nu agiung pînă în podgorie, nici este siliște în podgorie, ce numai cu cîmpul are triabă, iar podgorie este loc domnesc și nu are Pilat nici o triabă cu podgorie. Care au arătat și mărturie de la cîțiva oameni împregiurași, în care mărturie scrie 190 v. că, din Deleni și pînă în Băiceni, / este podgorie domniască și, la domnie domniei sale lui Mihai vodă, au scos și pe Costandin Pilat șătrariul din casă, fiindu-i casa în Dialul lui Vodă, dar nici o dovadă n-au arătat, cu ce pricină l-au scos din casă.

Deci, orînduindu-i mării sa vodă cu giudecata la noi, ca să le luîm sama pre amăruntul și stînd cu toții de față înaintea noastră, întreat-am pe Mihălache Pilat medelnicerul ce răspunde pentru această pricină. Deci, Mihălache Pilat medelnicerul au arătat un hrisov de danie de la Moisaî vodă, ce-au dat lui Pătrașco Ciogolii logofătul aceste ocini, Scubiinții și Dialul lui Vodă și iarăși au mai arătat și alt hrisov de întăritură pe acea danie, de la Vasilie vodă și alt hrisov, de pîră și de rămas, de la răpoosatul Antiohie vodă, ce-au avut pîră Ștefan Pilat vornicul și Ion Ciogolea părcălabul, cu Solomon sîn Contăș, iarăși pentru aceste ocini și au mai scos și alt hrisov, iarăși de la răpoosatul Antiohie vodă, de pîră și de rămas ce-au avut pîră Costandin Pilat biv vel șătrar cu Dabija vel păharnicul, pentru zăciuiala viilor ce era în podgorie, pe hotarul Scubiinților și Dialul lui Vodă.

Pentru care, luîndu-le sama cu amăruntul, s-au dovidit dintru aceste hrisoave domnești că Scubiinții și Dialul lui Vodă nu sînt la cîmp, precum au dat samă acești oameni, ce sînt în podgorie, după

cum pre larg să adiverește dintru aceste hrisoave a lui Antiohie vodă, carii s-au pomenit mai sus, c-au avut pîră Costandin Pilat șătrariul cu Dabija păharnicul, pentru zăciuiala viilor din podgorie ce era pe hotarul Scubinților și Dialul lui Vodă, căci într-acele hotară, aiurile, la cînp, n-au fost vii nici odănoară, ce numai în podgorie. Așijderea, luat-am sama și pentru hotarale altor sîliști ce sînt din sus și din gios, începînd de la Storești, Șăndreni, Vlădeni, Rădeni, Unsa, Boscoteni, Feredeieni, Delenii la Macsut, Zagaveiul, Fiteștii, Scubinții și Dialul lui Vodă, Buhalnița, Horodiștii, toate acestea sate sînt sîliștile lor în podgorie, / iar nu la cînp.

Care, împotriva acestor dovezi ce-au arătat Mihălache Pilat medelnicerul, n-au putut să răspunză mai mult acești oameni și s-au adiverit cu bună dreptate c-au îmblat făr de cale și s-au dat rămași. Iar Mihălache Pilat medelnicerul să-și stăpîniască ocinile cu pace, după cum îi scriu hrisoavile domnești ce are la mîna și pe această mărturie a noastră să aibă a-și face și dres domnesc de întăritură.

Let 7250 <1742>, februarie 22

1170

Facem știre cu această mărturie de giudecată a noastră că, din poronca preluminatului domnului nostru, Ioan Costandin Neculai voievod, s-au pîrît de față dumnealui Ștefan Tăbîrță biv vel jicnicer, cu Andrei Prăjăscul, feciorul lui Ștefan Prăjăscul clucer, pentru un sat ce să chiamă Purceleștii, la ținutul Sucevii, fiind amîndoi răzeși la acel sat, giumătate a unuie și giumătate a altuie, avînd multă gîlceavă între dumnealor și nefiind alesă părțile carii dincotro or ține, făr cît scrie în niște scrisori a Prăjăscului partea din gios, despre Sîretiu. Și s-au orînduit cîțiva boiari hotarnici ca să aliagă acele părți, mai în trecuții ani, la alți domni, mai pe urmă s-au orînduit și dumnealui Ion Neculce biv vel vornic, la domnia mării sale Grigore vodă. Și mărgînd dumnealui acolo, nicidecum n-au putut să le curme giudecata, să hotărască, căci oameni bătrîni, ca să știe cum au ținut de pe atuncea, nu s-au aflat și scrisorile ce-au arătat Prăjăscul nu aleg bine, scriu lucruri întunecate: că scriu partea din gios, dispre Sîret și hotarul nu merge așa, ce, mergi un capăt de hotar dispre Sîret și alt capăt a hotarului vine dispre munte, dispre apus. Deci, n-are cum să împartă hotarul așa, curmeziș, după cum cere Prăjăscul, căci apoi partea lui Tăbîrță jicnicerul rămîne numai codrul și o bucăță de cînp, dară

Prăjăscului rămîne tot cîmpul și finațul și bălțile cu pește și podul dintr-apa Sîretiului.

Deci, dumnealui vornicul Ion, văzînd atuncea că nu poate să așază acolo, li-au dat zi să vie la Divanul mării sale Grigorie vodă, și-au
291 v. măsurat tot hotarul și-au făcut și probă / de cum stă locul. Și neavînd atuncea vreme ca să iasă la Divan ca să li să curme giudecata, acmu dar, din poronca mării sale lui vodă, au stătut și li-am luat sama cu amăruntul și am văzut și proba de hotară după cum stă locul, ce-au fost făcut dumnealui vornicul Ion și așa am socotit și-am giudecat: de vreme că giumătate de sat este a unuie și giumătate de sat a altuie, nu vine lucrul să să înpartă în curmeziș hotarul, să aibă unul apă și altul numai pădure, ce, pre lungu, după cum îmblă și alte hotară, cum a avea o parte bălți și finaț și cîmp și pădure și apă în Sîret, așa și altul, iar pentru pod, cineși pe parte lui volnic să fie să-și facă. Deci, așa am socotit și-am giudecat, să aibă a merge hotarnicii acolo, pre cine va socoti mările sa vodă, și să măsure tot locul pe lungu, dintr-un capăt pînă într-altul, drept în doî, la amîndoî părțile să rămîe și codru și cîmp și finaț și bălți și Sîret și partea cea din sus să fie a jicnicerului Tăbîrță, fiind casă-le moșu-său și a dumisale acmu tot pe acea parte, dar partea cea din gios să fie a Prăjăscului, după cum îi scriu și scrisorile lui. Iar pentru un pîrau ce vine din codru, lîngă casăle dumisale jicnicerului Tăbîrță, de s-ari întînpla să vie în partea cea din sat a jicnicerului Tăbîrță, cîte vaduri de moară ar fi pre acel pîrîu să fie împărțitoare cu Prăjescul în doî și să le scrie și hotarnicii care vaduri să vin în partea jicnicerului Tăbîrță și care s-or vini în partea Prăjăscului.

Așjidirea, avînd pricină și pentru marginea hotarului din sus a Purceleștilor cu a Stolnicenilor, fiind Stolnicenii din sus a Prăjăscului, arătînd un troian ce este dispărțire hotarului și din capul troianului și pînă în Sîreti, peste șăs, nu sînt semne, deci așa s-au socotit, să caute dumnealor boiarii care or fi hotarnici 2 oameni streini, dintr-alte sate, să margă acie din capul troianului drept spre răsărit, după cum or și cu sufletul lor și, pe unde or mergi acie, să pue sămne hotară, să aliagă partea Purceleștilor de cătră partea Stolnicenilor și așa să aibă a stăpîni
92 r. tot hotarul împregiur / și în giumătate, să dea o parte a unuie și o parte a altuie.

Așjidirea mai ave dumnealui jicnicerul Tăbîrță danie, de la moșa Prăjăscului, 10 pămînturi și un colac de baltă de finaț la Sîret, din cea giumătate de sat a Prăjăscului. Deci, să caute hotarnicii cît ar cuprinde acele 10 pămînturi și să le dea iarăși în partea de sus, a lui Tăbîrță

jitniceriu și, precum or hotărî, să aibă a da și mărturii la mîna amînduror părțile, cîte cîți stînjini or fi în fiștecare parte, și la una și la alta.

Deci, după cum am socotit ș-am giudecat, am dat această carte de giudecată, cu iscăliturile noastre, la mîna jitniceriuului Tăbîrța, să-i fie de credință.

Aceasta facem știre.

Veleto 7250 <1742>, februarie 21

Boiarii giudecători: Ion Neculce biv vel vornic, Ianachi hatman, Toadir Păladi vel vistiernic, Alistarho ban

1171

[F.D.] <1742, februarie>

Facem știre cu această mărturie a noastră că, iată, din poronca prealuminatului domnului nostru, Ion Costandin Neculai voievoda, au avut pîră de față, înaintea noastră, Apostol Bălănescul, feciorul lui Vasilie Cruitoriul, nepot Pătrului și a lui Bălan, cu Grigori Bădros, jeluind mării sale lui vodă Grigori Bădros precum că el este moșan de baștină în sat în Bălănești, <ce> este în ținutul Fălciului, pe valea Bujorului și n-ar hi putînd ca să-și stăpîniască moșia, avînd mare strîmbătate de cătră Apostol Bălănescul.

Iar Apostol Bălănescul au dat samă înainte noastră și au scos di ni-au arătat și un ispisoc de la mărie sa Grigore vodă, din let 7249, săptemvrie 1, scriind că, după multă pîră ce-au avut în cîteva rînduri la Divanul mării sale Apostol Bălănescul cu Grigore Bădros, li s-au hotărît giudecata ca să aibă a ține a ei acea moșie în giumătate, partea de sus să o ție Grigore Bădros cu frații <lui>, iar partea de gios, giu-mătate de sat, să o ție Apostol Bălănescul cu frații lui.

Deci, noi am întrebat pe Bădros ce mai are a răspunde el peste acest ispisoc. El au zis că pentru moșie nu mai are a răspunde nimică, căci și el au priimit atunci să ție în giumătate, pe cum scrie ispisocul, numai pentru 2 boi...¹

¹ Documentul nu continuă.

1172

292 v. Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată de față Cîrste blănariul, din Tîrgul de Sus, cu <Neofit> egumenul de Cetățue, pentru o pivniță cu dughiană deasupra, ce este

în Tîrgul de Sus, pe Podul Hagioae, în rîndul dughenilor de la vale, unde să vinde peștile cel proaspăt. Care pivniță cu dughiană, zicînd Cîrste blănariul c-au cumpărat-o de la Heche jidovca, femeia lui Izrail jidovul tipsier, drept 80 de lei, după cum arată și zapis din mîna Hechii jidovcâi, cu iscălitura ei și a ficiilor ei, ovreiește și cu iscăliturile a mulți mahalagii și uliceni, care pivniță cu dughiană este pe locul mănăstirii Cetățuui, tot într-un păreti cu altă dughiană ce-au mai avut Cîrste. Și atunce cînd au cumpărat el pivnița cu dughiana de la Heche jidovca, au fost pivnița proastă și mică, făcută de lemn, pe o hrubă veche ce-au fost cu puțină ziditură de piatră și gîrliciul în afară au fost tot de lemn, în care pivniță își ține jidovul cîte un poloboc, doaf de băutură, că mai mult nu încăpe, fiind mică. Iar după ce-au cumpărat-o, el au tocmit meșteri pietrari și s-au apucat di-au mai săpat-o și-au mai mărit-o și-au zidit-o cu piatră, făcînd și gîrliciul în afară tot de piatră. Și atunce, nu peste multă vreme trecută, dînd și focul de s-au aprins Tîrgul de Sus, au ars și dughiana lui, acee de pe pivniță, și pivnița încă nu apucasă a o găti de ispravă, iar după aceea, de iznoavă s-au apucat de pivniță și-au gătit-o de ispravă, făcînd și deasupra, pe gîrlici, cerdac cu cășcioară și ca cum din pajiști au rădicat acel lucru, făcînd pivnița aceie cu multă cheltuială și ostenială, păr au rădicat-o cu tot lucrul ei deplin, scoțînd-o la bun preț.

3 r. Iar egumenul arată pe ace pivniță un ispisoc de la răpoosatul Duca vodă, ctitorul mănăstirii Cetățuui, din let..., în care ispisoc arată că ace pivniță este Ducăi vodă cumpăratură de la un Stamate, pivniță de piatră, gata, întriagă, și-au dat-o mănăstirii și cum că ace pivniță n-ar fi fost așe răsipită, precum au dat samă Cîrste, ce-ar fi aflat-o făcută gata, uitîndu-să egumenul și la ispisocul acela, că scrie pivniță de piatră, întriagă, numai din blăstămăție altor egumeni ar fi rămas lucrul de nu s-au căutat. Și măcar di-au și adaos Cîrste și-au mai cîrpit-o ceva, dar ar fi găsit piatră gata, de acee a pivniții, acolo înlăuntru, surpată, și cu ace piatră ar fi cîrpit-o. Și cît și pentru cheltuiala lui, c-ar fi ținut pivnița după acee cîțiva ani și și-ar fi întors cheltuiala din chirie și din venitul pivniții.

Iar Cîrste cu mare tărie s-au apucat, cum că nimică piatră acolo n-au aflat, ce, tot piatră noao, cu plată, au adus di-au zidit pivnița și cît pentru pivniță că, după gătire ei, numai vro doi ani au ținut-o și văzînd egumenul c-au rădicat pivnița și-au făcut-o bună, au dat jalobă la măriia sa Grigorie vodă și orînduindu-să cu giudecata la dumnealui Sandul Sturze vel logofătul și luîndu-le sama, au orînduit dumnealui pe logofătul Vasile Buzilă, dimpreună cu Iordachi Moimariul, pietrariu,

ca să margă acolo, la ace pivniță, să socotiască cum au fost pivnița dintru întâi și ce-au mai adaos Cîrste di-au făcut-o. Și mergînd acolo, n-au socotit cu dreptate lucrul ce-au rădicat Cîrste la ace pivniță și, viind la dumnealui vel logofătul, i-au spus că pivnița au fost făcută, numai puțintel în gîrlici o au tocmit Cîrste și, după cum au dat ei sama, 293 v. s-au întunecat giudecata Cîrstii cu mare nedreptate, / dîndu-l rămas și lipsit din pivniță și nimică din cheltuiala lui să nu-i întoarcă egumenul, zicînd giudecata că acel lucru este de furat și l-au lucrat făr de știre egumenului. Și, pentru c-ar fi lucrat lucru de furat și fiind și bisericesc, nici să-i mai de egumenul nimică, nici el egumenului și să-și ție egumenul pivnița și pe giudecata acee i s-au dat egumenului și carte de giudecată.

Iar Cîrste, cunoscîndu-și la aceasta mare strîmbătate, de iznoavă au dat jalobă preluminat stăpînului nostru, mării sale Costandin vodă și, orînduindu-să cu giudecata la noi, adus-au Cîrste marturi pe cîțiva neguțitori uliceni de acole, anume pe Ștefan Blebe blănariu și pe Vasile Botezatul blănariu și pe Toma Cațichi blănariu și pe Timuș și pe Ilie Cojoc, tot oameni de ispravă și pe pietrariul care au lucrat pivnița ș-au mărturisit cu sufletele lor înainte noastră și înainte sfinții sale părintelui mitropolitului, precum că Cîrste au făcut pivnița aceea cu cheltuiala lui, peste ace puțină ziditură ce era vechi, iar n-au fost făcută. După cum și Iordache pietrariul ni-au mărturisit că, atunci cînd au mărș cu logofătul Vasile acolo, din poronca dumisale vel logofătului, di-au văzut pivnița, numai păr în gîrlici au fost, iar înlontru n-au intrat să vadă lucrul ce s-au înnoit.

Deci, de iznoavă, dimpreună cu sfinția sa părintele mitropolitul, am orînduit pe Pilat și pe Stîrce vornicii de poartă și pe protopopul Mihălache și pe Iordache Moimariul pietrariu di-au mărș acolo la ace pivniță, ca să socotiască cît au fost ziditură vechi mai înainte și ce-au mai adaos Cîrste di-au făcut pivnița precum să vede. Ș-au aflat numai 6 294 r. stînjini ziditură vechi și stînjenu de 8 palme de mijloc, / iar Cîrste, osăbit c-au adaos hruba ce vechi ș-au zidit-o di-au boltit-o de ispravă, făcînd și gîrliciul de iznoavă, de piatră, dar încă și altă hrubă au făcut pe la capul aceii vechi, di-ntreg zidită, făcută noao, din piatră, mai făcînd și altă hrubă nezidită, săpată în pămînt. Care, măsurîndu-să ziditura aceii hrube și alt lucru ce-au mai înnoit Cîrste, s-au aflat 12 stînjini pol ș-au socotit Iordache pietrariul c-au intrat pe 3 stînjini 2 coșuri de piatră, care, prețaluindu-să coșul de piatră cîte 7 lei și stînjinu de săpat, cu lucru cu tot, cîte 3 lei și socotindu-să și prețul cășcioarii di pe gîrlici 20 lei, s-au făcut 131 de lei peste tot, după cum și

mărturie vornicilor de poartă, cu iscălitura protopopului Mihalache și a lui Iordachi pietrariul și-a altor oameni buni, marturi, ce s-au tîmplat față cînd s-au socotit lucrul pivniții, într-acesta chip arată. De care și aceasta s-au socotit, zicînd Cîrste că Izrail jidovul, bărbatul Hechii jidovcii, au trăit triizăci și mai bine de ani, și fiind ace pivniță cu dughiană supt stăpînirea sa și fiind pivnița proastă și răsipită, nici un egumen de Cetățue nu s-au mai sculat să pue mîna pe pivniță, făr cît și-au luat bezmănul locului, cîte doi lei pe an, pe obicei. Iar acmu, după ce-au încăput la mîna lui și-au făcut pivnița bună și cu multă cheltuială și diasupra cu gîrlici și cășcioară, precum să vede și scoțind-o la bun preț, de și-au arătat venitul ei și cînd era să cunoască și el ceva folos după multă cheltuială ce-au făcut, s-au și sculat egumenul acesta de mai sus numit și-au pus mîna pe pivniță, luînd-o de la mîna lui și el au rămas păgubaș de toată cheltuiala lui.

La care, socotind și noi giudecata lor, am aflat că i s-au făcut Cîrstii, 14 v. dintru ace giudecată dintăi, / întunecare și mare nedreptate, căci el acel loc nu l-au furat, nici pute să-l fure, că nu era lucru sprinten, de băgat în sin, sau într-alt chip să-l amestuiască. Și-acel lucru l-au lucrat în mijlocul tîrgului, la vedere și în știința tuturor, care zisă Cîrste că patru ani o au lucrat ace pivniță păr ce-au isprăvit-o de tot lucrul ei și egumenul bine au știut că lucriază Cîrste pivnița și o zidește și-au tăcut mulcum, păr ce-au gătit-o, nimică n-au răspuns. Cu atîta are greșală și Cîrste, că el încă au știut bine că-i loc cu stăpîn și cu atîta nevointă și cheltuială s-au apucat di-au făcut acel lucru.

Deci, socotit-am și-am hotărît giudecata lor, dintr-o 131 lei ce s-au ales cheltuiala Cîrstii, să aibă a-i întoarce egumenul 100 lei, păr în 2 săptămîni, și să-și ție pivnița, au să o de la mîna Cîrstii cu tocmală, pe cum or fi îmblînd chiriile și altor pivniță, ca să o ție păr în cîți ani își va plini ace 100 lei din chirie, au să-și e Cîrste toată piatra lui ce-au pus el la ziditura pivniții și alt lucru ce-au rădicat el și-au adaos cu cheltuiala lui și să de egumenului pivnița precum au fost ia dintru întăi. Dintru aceste trei ponturi, care îi va plăce egumenului, după hotărîrea giudecății, după acela să să ție.

Let 7250 <1742>, februarie 29

1173

15 r. Din luminată poronca mării sale lui vodă, precum au avut giudecată de față Florea și Mane și Postolachi, frați, ficiorii lui Vasile Schin ce-au ținut-o pe Nastasie fata Cîrstei și-a Alecsandrii, soră

Sandii ce-au ținut-o Arbănașul, cu Marie fata Dochiții rachiriții, ce-au ținut-o Ion Ungurul, și cu gineri-său Obretin abăgeriul, ce ține pe fata ei, pe Safta, pentru o casă cu locul ei, ce este făcută pe doai locuri de dugheni, de aice din Eși, ot Podul Hagioae, ce este între Costantin Cojocce și între dughenile lui Ioniță Arghirii, zicînd feciorii lui Vasile Schin că moașe lor, Alexandra, au avut trii bărbați: bărbatul dintăi au avut pe Cîrste, cu care au făcut împreună doao fete, pe Nastasie, îma lor, ce-au ținut-o Vasile Schin și pe Sanda ce-au ținut-o Arbănașul și-au cumpărat Arbănașul împreună cu Sanda mătușa lor acel loc de dugheni, de undi-i casa de mai sus numită. Însă, dediră sama că cîtăva din zăstre Sandii, mătușii lor, ce-au avut de la părinți, un tănbar cu alemii de jder și cu zagara de sobol și alte lucruri de ale sale, cîteva li-au vîndut bărbatul său, Arbănașul, și cu acei bani au cumpărat acel loc de dugheni; al doile bărbat au avut pe altul, cu care n-au avut feciori împreună; al triile bărbat au avut pe Sava, om strein, și-au făcut împreună cu Sava doi feciori, pe Ioniță ce-au murit și pe Enache și s-au însurat Enache cu Dochița Rachirița și-au făcut cu Enache împreună pe Nastasie și pe Marie ce-au ținut-o Ion Ungurul și-au făcut Marie împreună cu Ion Ungurul pe Safta ce o ține Obretin abăgeriul. Iar după moarte Arbănașului și a femeii sale, Sandii, au rămas casa la stăpînirea 295 v. / feciorului lor, lui Vîrlan medelnicerului, ce-au fost holtei, văr primare feciorilor lui Schin de mai sus numiți și acmu, de vro 2 săptămîni, tîmplîndu-i-să moarte și lui Vîrlan medelnicerul, au vîndut la moarte lui casa lui Obretin abăgeriul, ginerilui Mariii de mai sus numit, întru 180 lei. Și să jăluiră feciorii lui Schin zicînd că cu mare strîmbătate li s-au înstreinat acel loc de dugheni, di-au încăput supt stăpînirea altora, că ei încap moștenitori, fiind niam aproape.

Deci, întrebînd și pe Obretin abăgeriul și pe soacră-sa Marie ce au a răspunde, iar Obretin au scos o diiată a lui Vîrlan medelnicerul, pentru care diiată au dat sama că au făcut-o Vîrlan mai înainte de moarte lui cu 5 luni, scriind în diiată pentru casă că au neguțat-o cu Obretin drept 180 lei și dintr-acești bani arată diiata că au luat Vîrlan 30 lei mai înainte, iar pentru cielalți bani ce-au mai rămas au lăsat cuvînt ca să-i de la moarte lui, să-l grijască. Și, osăbit de aceasta, mai arată diiata că și cu altele ce-au mai avut Vîrlan, strae și alte mărunțișuri, cu toate acele s-au dat lui Obretin abăgeriul și Saftii, femeii sale, ca să-l grijască după moarte lui.

La care, stînd noi a le lua sama cu dreptate ce s-au căzut și de vreme că Nastasie, îma feciorilor lui Schin și cu mătușe lor Sanda Arbănașița au fost drepte fete Alecsandrei, moașii lor, făcute împreună

96 r. cu Cîrste bărbatul cel dintăi și locul acelor dughiani încă l-au cumpărat Arbănașul cu zestre mătușii lor, Sandei, ce-au avut de la părinți, ei încap să întoarcă ace 180 lei lui Obretin abăgeriul și să-și ia casa la stăpînirea lor, căci ei să află niam aproape și rămîn moștenitori, / de vreme că ei sînt drepti nepoți Sandii Arbănășiții și de pe mamă și de pe tată. Iar Dochîța Rachirița dimpreună cu fiică-sa Marie și cu ginerisău Obretin abăgeriul, trăgîndu-să ei dintr-alt niam strein, de pe al triile bărbat, măcar di-au făcut Vîrlan medelnicerul ace diiată la mîna lor, pe vînzarea casii, dar nu încap ei să stăpîniască, nefiind moștenitori și cu driaptă giudecată s-au dat rămași și lipsiți din casă și s-au dat casa la stăpînire feciorilor lui Schin, fiind ei drepti moștenitori. Însă, ei să aibă a întoarce lui Obretin abăgeriul ace 180 lei, de astăzi, mart. 1, păr în doaî săptămîni, iar pe Obretin să-l lasă să șadă în casă păr la Sfetii Gheorghii, fiind acmu vreme de iarnă. Iar pentru alte strae și mărunțușuri, cu cîte s-au dat mortul lui Obretin și femeii sale, pentru ca să-l grijască, la acele să n-aibă a să amesteca feciorii lui Schin și, pe diiată, să rămîe tot a lui Obretin, ca să fie pentru grije mortului, iar pentru casă nu arată în diiată c-au dăruit-o, scrie c-au vîndut-o, ca să fie acei bani pentru grija mortului. Deci, de vreme că nu este casă dăruită ș-au vîndut-o cu bani, pe negoțul ce arată mai sus, ca să-l grijască pe mort cu acei bani, nu încape Obretin sau soacră-sa a cumpăra, fiind ei niam strein, ce feciorii lui Schin, moștenitorii, încap să întoarcă banii lui Obretin și banii să margă tot la grije mortului, după cum scrie diiata.

Let 7250 <1742>, martie 1

1174

6 v. Din poronca gospod, s-au pîrît de față, înainte noastră, Costandin Holban medelnicer, cu Mihălache Țirul și cu Toader Căpracea și Andrei călărașul din Glodeni, ot ținutul Vasluiului, zîcînd Costandin Holban că s-au sculat acești oameni și au arat astă vară înainte casăi lui, pe moșie lui Găureni și mărgînd mascurii lui acolo, într-ace pîine ce-au arat ei, i-au ucis 9 mascuri și i-au mîncat ei și li-au vîndut și carne.

Și s-au giudecat ei să rebde de ispașă, de vreme că n-au îngrădit, fiind dinnainte casăi, iar mascurii lui Holban să-i plătiască, precum au fost a lui Holban.

Let 7250 <1742>, martie 122

Facem știre cu această carte a noastră, precum, din luminată poronca mării sale lui vodă, au avut giudecată de față, înainte noastră, Neculai Mărdare, de aici, cu Toma Măzărache și cu Chiriac ce-au fost văcar lui Condurache, pentru 2 boi ce s-au luat lui Neculai Mărdare și s-au prăpădit, zîcînd Neculai că, în anii trecuți, la domnie mării sale Grigore vodă, prin vremile tulburărilor, i-ar fi luat acest văcar 2 boi și, colăcindu-i la o slugă a Tomii, zîcînd că sînt de pripas, i-ar fi dat ace slugă și colac acestui văcar 2 orți.

La care văcariul au dat samă că nu i-au furat, ce s-au pripășit în vitile lui și, știind el că Toma Măzărache este parcălab la ținutul Iașului, cu adivărat el i-au colăcit la acea slugă a Tomii Măzărache.

Deci, întrebînd și pe Toma, întăi au tăgăduit, că nu știe nimică, dar Neculai au mai dat samă înainte noastră precum că în 2 rînduri au mai avut giudecată cu Toma Măzărache pentru aceasta, la mările sa Grigore vodă și dîndu-l giudecata ori să giure, ori să-i plătiască boii, el n-au priimit să giure precum că nu știe nimic de piirea acelor boi, ce, s-au 297 r. fost apucat ca să-i plătiască boii cu 16 lei, care / preț nevrînd ca să-l priimască Neculai, fiind boei lui de mai mare preț, au rămas tot păgubaș pînă acum.

Și dovedindu-să într-acesta chip, precum că Toma este vinovat pentru boii lui Neculai și nici acum n-au priimit el ca să giure precum că nu-i vinovat, s-au dat platnic lui Neculai și i s-au pus și zi lui Măzărache, pînă în 2 săptămîni, să aibă a cumpăra boi lui Neculai, precum or fi fost a lui și într-acest chip li s-au hotărît giudecata și mai multă pricină să nu fie între dînșii pentru aceasta.

Let 7250 <1742>, februarie 26

Din poronca mării sale lui vodă, s-au giudecat de față, înaintea noastră, Cozma harabagiu, din Gălați, cu Costandin copil în casă, ce-au fost slugă la Vasilache capichihăe, pentru un cal a Cozmii, ce s-au luat de olac din Gălați acum, la vinire mării sale domnului nostru Io Costandin Neculai voievod, ș-au prăpădit calul și harabagiul au apucat pe acest copil din casă, ca să-i plătiască el calul, căci au fost pe mîna lui, acolo.

Deci, Costandin copilul din casă s-au îndreptat că nu-i vinovat, cu marturi aici de față, ș-au rămas acel cal să-l plătiască tîrgoveții de

Gălați, cu toții, din vreme că s-au prăpădit calul din poronca gospod, să nu fie numai el sîngur păgubaș, fiind om sărac.

Și, precum s-au giudecat, s-au dat această mărturie la mîna Cozmii harabagiu, ca să-i fie de credință.

Let 7250 <1742>, martie 17

1177

Din poronca mării sale lui vodă, au avut giudecată de față Gavril din Dumbrăveni, de la ținutul Sucivii, cu Velicico Cheșca, zîcînd Gavril că are datorie la Cheșca o iapă și 8 lei bani, iar Cheșca au tăgăduit.

Deci, Gavril au arătat și altă mărturie, de la Radul păharnicul, scriind precum l-au giudecat și au rămas drept să plătiască Cheșca cea
17 v. iapă și 8 lei bani / lui Gavril din ținutul Sucevii, după cum arată și mărturie dumisale Radului păharnicului și această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, martie 18

1178

Let 7250 <1742, martie 18>

Din poronca domnului nostru, Io Costandin Neculai voievoda, precum au avut giudecată de față, înainte noastră, Costin Chihaiia, din Chisălău, ot Cernăuți, cu Vasilie Stamati medelnicer, pentru pricina a doi <boi>, pentru care boi zîcînd Vasilie Stamate că, în anul trecut, la domnia mării sale Grigore vodă, fiind el cu slujba cornăritului la ținutul Cernăuților, ar fi luat de la un Luca Strîjnicul arman 2 boi pentru 62 lei, cornăritul lui, și i-ar fi trimis cu o slugă a sa la acest Costin Chihai, ca să ste la casa și la sama lui și-ar fi prăpădit boei.

Deci, întrebînd și pe Costin ca să dei samă, el s-au apucat că de la Stamati nici un bou nu i-au adus să-i dei pe samă, fără cît i-ar fi adus un Luca Moroșanul arman 4 boi, fiind șchiopi, și i-au lăsat la dînsul pâr s-or tămădui și, mai în urmă, viind Vasilie Stamati și întrebîndu-l, sînt la dînsul 2 boi a Lucăi arman, el știind că pe acel arman iar îl chema Luca, au spus că nu sînt 2, ce, sînt 4 boi la dînsul, care i-au și arătat. Și pe urmă au venit armanul de și-au luat boii și, înțelegînd Stamati că au luat armanul boei, au trimis 2 rînduri de oameni domnești ca să pliniască de la Costin boii sau banii cornăritului cîți sînt

scriși mai sus, cu chip de socotială ca acee, socotind că boii acie au fost a Lucăi Strîjnicului, acelu cu rămășița cornăritului au dat Costin 2
298 r. părechi de ciobote și mai făcînd cîtăva cheltuială, purtîndu-l / cu această pricină.

Deci, fiind și acea slugă a lui Stamati aici față, cu care trimisăse boei, și de vreme că el arată cum că ar fi dat boei în sama lui Costin, am hotărît giudecata lor, să giure Costin în sfînta biserică precum nu i-au dat acea slugă a lui Stamati acii 2 boi pre samă, nici boei ce-au fost la dînsul precum n-au fost a Lucăi Strîjnicului, ce au fost a Lucăi Moroșanului și, giurînd într-acesta chip, să aibă pace. Iar Stamati n-au lăsat să giure nici o parte nici alta și s-au apucat să întoarcă toată cheltuiala lui Costin Chihae și într-acesta chip li s-au curmat această giudecată și s-au pus și la protocol.

1179

Let 7250 <1742, martie 18>

Din luminată poronca mării sale domnului nostru, Io Costandin Neculai voievoda, precum au venit la giudecată înainte noastră dumnealui Toma Luca biv vtori medelnicer, epitropul din parte surorii dumisale Ilincăi logofetesăi lui Hurmuzachi, nora Cîrstii biv vel pitar și au avut întrebare cu sfinție sa părintele Ezechiil, eguminul de Triehstitele și cu dumnealui Lupul aga, cerșind rămășițele răpousatului Hrisantu, ce l-au chemat din mirenie Cîrste pitarul.

Deci, toate pricinile ce au fost între dînșii s-au curmat cu zapesul ce au dat Cîrstea pitarul la mîna nurori-sa pînă era viu, care s-au socotit că este făcut cu cale și nu s-au rușiiit nemică. Numai pentru 250 lei, ce este logofetiasa Ilinca datoare și legată cu zapis să le dei la
298 v. moarte socru-său, Cîrstii, să fie pentru sārindare și grija lui / și 50 stupi să dei unde să va îngropa, nu i-au dat ș-au rămas satul Dănuțenii de la Prut și o prisacă cu stupi poprite de egumenul Ezechiil în chip de zălog, pînă va da logofetiasa Ilinca acele 250 lei bani și acii 50 stupi. Pentru care așa s-au hotărît și s-au pus și soroc pînă în... să dei logofetiasa Ilinca acele 250 lei și acei 50 stupi în mîna egumenului de Triisfetitele și să rămîe stăpînă cu fiei săi, nepoții Cîrsteii pitarul, pe moșia Dănuțenii și pe stupi și pe toate rămășițurile ce-au avut Cîrste pitarul, după așăzarea ce-au avut. Iar de nu va da logofetiasa Ilinca banii la zi, să rămîe egumenul stăpîn pe acea moșie și pe acea prisacă cu stupi și noi hotărîm cu această mărturie că s-au încheiat toate pricinile lor.

Aceasta facem știre¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CXXX, doc. 187; publicat în „Arhiva genealogică“, I (1912), p. 147.

1180

<1742,> martie 18

Din poronca preluminatului domnului nostru, Io Costandin voievoda, precum au vinit un om de la Topolița, anume Savin, și au jeluț pe Hurmuzache visternicul, că i-au luat o iapă de olac și i-au prăpădit-o.

Iar Hurmuzache au dat samă că, cînd au eșit căzaccii din Țara Unguriască de au trecut pe supt munte, atunce au luat ace iapă de au vinit mai în grabă de au dat știre mării sale lui Grigore vodă de faptile acelor căzaci și iapă au lăsat-o în mîna a 2 slugi a sale, anume Gheorghie și Ioniță Rugină, ca să o ție aceste slugi pînă a vini omul să-și o ia, iar Ioniță Rugină au purtat iapa pînă au stricat-o și mai pe urmă au și murit. Iar Hurmuzache întăi au fost arătat pe cum că Gheorghie este vinovat de acea iapă și s-au fost orînduit cu giudecata la Iordachi Sturza comisul, ca să-i ia sama acolo și au luat un bou de la acest Gheorghie și l-au dat omului acelu cu iapa.

99 r. Iar Gheorghie, neștiindu-să / vinovat, iar au vinit cu jalobă la mării sa vodă și mării sa i-au orînduit cu giudecata la noi și, stînd de față înainte noastră și Hurmuzache vistiernicul și aceste 2 slugi a lui de s-au înfățășat, s-au dovedit și s-au aflat vinovat numai Hurmuzache vistiernicul și cu Ioniță Rugină și s-au dat platici ca să plătiască iapa amîndoi, puindu-să și preț iepii 12 lei; 6 au dat Hurmuzache în mîna lui Ioniță, ca să dei și el cielalți 6 lei și să margă să scoată boul lui Gheorghie.

Căci Gheorghie s-a îndreptat și s-au dat și mărturie la mîna lui, ca să margă cu mărturie acolo, la Sturza comisul și dumnealui Iordache Sturza comisul să trimită la casa lui Rugină, să pliniască acei 12 lei, să-i de în mîna omului acelu cu iapa, să scoată boul lui Gheorghie, pentru căci că Ioniță nu s-au ținut de giudecată și s-au dus și cu banii de la Hurmuzache într-altă parte, în triaba lui. Și, precum știe poveste, Iordache Sturza așa să pliniască și după cum scrie mărturie.

[F.D.] <1742, martie>

Din poronca preluminatului domnului nostru, Ion Costandin voievoda, precum au avut giudecată de față Ștefan Izmană, mazil din Ruși, ot Hîrlău, cu Ștefan ficiorul lui Neculai neguțitoriul, pentru un vas de vin.

Și s-au hotărît giudecata ca să dei Ștefan sîn Neculăes<ei> bute acea de vin lui Izmană, precum i-au luat-o, iar Izmană să plătiască lui Ștefan cu cît s-a afla dator, cu câți bani s-or socoti că i-ar fi mai rămas dintr-o 120 lei ce-au fost dator, afară din 75 lei și 35 vedre vin ce-au dat. Cît s-a afla că au mai rămas, toți banii să-i dei Izmană pînă a plini 120 lei ce-au fost el drept dator să-i dei și într-acesta chip li s-au hotărît giudecata.

299 v. Facim știre cu această carte a noastră că, din poronca preluminatului stăpînului nostru domn Costantin Neculai voievoda, au avut giudecată de față, înainte noastră, Ioniță logofătul de taină, sîn lui Pavel cămăraș, cu Ion fiul răpoosatului Darie Donici biv vel logofăt, pentru niște țigani, anume Ghilimeiu cu țigancă lui Grădina și ficiorii lor, Neculai și Ifrim i Iftimie și Măria și Gafița și Chira, zîcînd Ioniță că acești țigani sînt drepti șerbi ai săi, dați zestre de socră-sa Irina, fata Predoei stolnicesăi și s-au sculat logofătul Donici de i-au luat făr de nici o dreptate.

Pe care țigani au arătat Ioniță scrisori, un ispisoc de la mărie sa Mihai vodă, în care scrie că muma acestor țigani, anume Mărie fata Bugului, este driaptă a soacră-sa Predoea stolniceasa, de pe unchiu-său Andrei șătrarul, iar lui Andrei șătrarul i-au fost schimbătură Mihalce Durac, după cum arată izvodul cu slova și cu iscălitura lui Andrei șătrarul. Și pe ace Mărie țigancă o au ținut un țigan a lui Condrache, anume Grigorie Malcoci și au făcut 4 ficiori, anume Ghilimeiu și Neculai și Costantin și Drăgaia și, la domnie mării sale Mihai vodă, au vinit Condrache și s-au împărțit cu Predoea, cu ficiorii Mării și a lui Malcoci țigan ș-au luat Predoea în parte ei pe Ghilimei cu toți ficiorii lui și pe Drăgae cu ficiorii săi, di pe parte Măriei țigancii, iar Condrache au luat pe Costandin și pe Neculai cu ficiorii lor, pentru parte lui Malcoci. Și această împărțală s-au făcut înainte dumisale logofătului Donici, fiind dumnealui giudecător, pe care împăr-

10 r. țală este și izvodul împărțit și iscălit de dumnealui, pe care au făcut și ispisoc domnesc. Deci, Condrache luîndu-și parte lui ce i s-au vinit și Predoae iarăși luîndu-și parte ei, atunce, la acea împărțală, dumnealui logofătul Donici / nemică n-au pomenit cum că ar fi acel Grigore Malcoci țigan a dumisale și n-ar fi a lui Condrache, iar mai pe urmă, la domnie mării sale Grigore vodă, s-au sculat logofătul Donici ca să ia pe acel Grigorie țigan și au rămas din giudecată.

Deci, și acmu stînd noi a le lua sama pre amăruntul, așa am socotit și li-am curmat giudecata pentru Ion Ghilimeiu țiganul cu țiganca lui și cu ficiorii lor și cu Andrei fratele lui Ion Ghelimei cu ficiorii lui și pentru Drăgae țiganca, sora acestora, cu ficiorii ei, carii s-au vinit în parte Predoae stolnicesăi de pe Măria țiganca, muma lor, s-au socotit să fie tot în parte Predoae stolnicesei, cum s-au împărțit atunce cu Condrache. Iar pentru parte bărbatului Mării, anume Grigorie Malcoci, ce s-au vinit în parte lui Condrache, Costandin și Neculai cu ficiorii săi, de va fi avînd Ion, fiiul logofătului Donici, a răspunde, sau niscaiva dovezi asupra lor, să-și caute și să-și întrebe cu niamul lui Condrache, iar <lui> Ioniță logofătul să-i dei pace.

Let 7250 <1742>, februarie 19

1183

Cărțile de giudecată ce-au avut dumnealui vel vistiernicul cu dumnealui vel logofătul^{*)}.

Io Costantin Neculai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

0 v. La toate aceste cîte mai gios să cuprind într-această carte de giudecată, atîta pentru casă, cît și pentru alte moșii ce-au fost a lui Dumitrașco Ceaurul logofătul, ce s-au dovidit c-au fost neîmpărțite între ficiorii săi, ca cele ce sînt făr de nici o îndoială, după / dreptate ce s-au căzut hotărîte înainte Divanului Mostru, le adevărim și le întărim și de la domnie me.

Facem știre cu această carte de giudecată, precum înainte Divanului mării sale, luminatului domn, stăpînului nostru, Costandin Niculae voievoda, fiind și noi de față, au venit dumnealui Ion Neculce biv vel vornic, fiind vechil din parte mării sale domnișii Anișii, fiica răpousatului Antiohie vodă și altui niam al mării sale, Ceaureștii, ș-au arătat jalobă pentru un loc de casă de aici, din Iași, ce-au fost giumătate drept a lui Dumitrașco Ceaurul logofătul și giumătate a surori-sa Ilenii bănesăi, cum au văzut și împărțală frățască. Pe care loc au fost

făcut și casă Vasilie Ceaurul stolnicul, feciorul lui Dumitrașco Ceaurul, agiutat de soru-sa [sic], domnița Catrina a răpousatului Antiohie vodă și ei fiind 7 frați, feciorii lui Dumitrașco Ceaurul, au avut toți parte în locul casălor, cum și într-alte moșii părințăști, în toate, din vreme că împărțală n-au avut.

Și pentru faptele cele proaste a unuie din frați, lui Vasilie Ceaurul stolnicul, făcînd el hainie, închinîndu-să în parte nemților, cînd au avut oștire puternicii stăpîinii noștri cu nemții, la let 7225, eșînd el cu cătane în țară au păgubit pre mulți peminteni, atunci mărie ca Mihai vodă, ce era domn țării Moldovii, au luat acele casă cu tot locul lor și le-au dat danie dumisale Sandului Sturza vel logofătului, arătînd la hrisovul mării sale că și pe însuși mărie sa l-au păgubit Vasilie Ceaurul de o sumă de bani, din cumpărătura unii disetine de la Bacău, cum și alte moșii ce-au fost de pe Dumitrașco Ceaurul le-au dat iarăși măria sa Mihai vodă toate altor boiari ce s-au arătat păgubiți de Vasilie Ceaurul. Și într-acea tulburare ce-au avut asupra lui Vasilie Ceaurul, n-au mai cercat mărie sa cu amăruntul, că moșiile sînt neîmpărțite

301 r. pe frați, să fie dat numai parte lui Vasilie Ceaurul, după / dreptate ce să cade, ce, dînd sate întregi, au rămas în strîmbătate alți frați a lui Vasilie Ceaurul, lipsindu-să din părțile lor, măcar că 2 frați, anume Costandin și Alixandru cupar au murit holtei, dar pe urma lui Alexandru au rămas datorie... lei și pe 6 frați au rămas împărțitoare moșiele părințăști, anume Vasilie Ceaurul stolnicul și Alecsandru brat ego și Ecaterina domnița lui Antiohie vodă și giupîneasa lui Ion hatmanul și Smăranda a lui Ștefan Catargiu și Anița a lui Aslam spătarul.

Carii acum cerînd dreptate, întrebau-mărie sa vodă și pe dumnealui vel logofătul ce are să răspundă și dumnealui atîta au răspuns, numai cu ispisocul cel de danie mării sale Mihai vodă. Și au mai zis că fetile, parte fămeiască, n-au fost obicei a ave parte în casăle din Iași, fără numai ficiorii și cum că fetile ar fi mai luat și alte zestre de la părinți și, osăbit, că giumătate de acel loc de casă, ce-au fost a Ilinii bănesăi, dîndu-l ia danie nepoată-sa Aniții Aslănoae și dumnealui l-au cumpărat de la Anița, iscălînd și dumnealui Toader vel vistiernicul.

Pentru care, cercînd mărie sa vodă, luînd sama cu amăruntul, s-au dovidit că împărțala între frați, ficiorii lui Dumitrașco Ceaurul, pe moșiele părințăști n-au fost și locul casălor, cum și moșii părințăști sînt toate împărțitoare pe 6 frați și au arătat a eve dreptate lor, că nu era cu dreptate a să păgubi alți frați pentru faptele unuie. Și s-au hotărît giudecata dinainte Divanului mării sale a ave parte toți frații în locul

casălor, cum și în tr-alte moșii, în toate și numai pe a 6-a parte, ce este parte lui Vasilie Ceaurul, să ție și dumnealui vel logofătul și alții ce or ave hrisoace de danie de la mările sa Mihai vodă, fiind păgubit de Vasilie Ceaurul. Încă și pentru bani ce-ar fi dat dumnealui vel logofătul pe parte Ilenii bănesei, din locul casălor, s-au ales cu giudecată să-i

01 v. întoarcă neamul Ceaurului, frații cii mai sus numiți, / avînd ei dreptate a răscumpăra moșie părințască și iscălitura dumisale vel vistiernicului să nu fie socotită, din vreme că dumnealui n-au avut triabă, fiind locul a giuăpînesăi dumisale, dinpreună cu alți frați, cum arată mai sus.

Și pe hotărîre giudecații, am dat și de la noi această carte de giudecată, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, martie 25

Nechifor mitropolit; Nectarie arhimandrit, egumen de Gălata; <Gherasim,> egumen de Golia; Costache Razul vel vornic; Iordache Cantacuzino biv vel vornic; Enache hatman; Alistarho biv vel ban¹

¹ Regest larg la Arh. St. Buc., A.N., pach. MMCMV, doc. 6, (nr. 69).

1184

02 r. Facim știre cu această carte de giudecată, precum au vinit înaintea Divanului mării sale lumnatului domn, stăpînului nostru, Costandin Niculae voievoda, fiind și noi de față, Ianăș Cojan și Dumitru Cancău și Martin Bire, unguri, și Neculai Albanul moldovan și Ghiniță sîn Vasilie Fofic ș-au pîrît de față pe dumnealui Toader Pălade vel vistiernic, zîcînd ei că-i tragi dumnealui la vecinătate, din satul Vale Sacă și ei vecini nu sînt și ar fi oameni de moșie, din sat din Cleja, de la Bacău.

Iar dumnealui vel vistiernicul au răspuns că satul Vale Sacă să știe că au avut vecini și aceștie oameni încă sînt drepti vecini din părinții și din moșii lor și i-au stăpînit tot Ceaureștii, niamul giupînesăi dumisale. Și la domnie mării sale lui Mihai vodă, fiind satul Vale Sacă dat de mările sa lui Iordache Ruset medelnicerul, s-au fost mai ispitit ei a cere giudecată cu Iordache și i-au dat Divanul vecini și mai pe urmă și la mările sa Grigore vodă, așjidire eșind la Divan cu cumnații dumisale vel vistiernicul, fiii răpousatului Antiohie vodă, iarăși s-au dovedit că sînt vecini și i-au luat în stăpînire lor, arătînd dumnealui vel visternicul mărturie și pe noi, o samă de boiari ce ne-am întîmplat față

la divanurile acelor domni și am știut poveste. Pentru care, întrebându-ne și mărie sa vodă carii am știut de giudecata lor, asemenea au mărturisit, 302 v. întâi ca satul Vale Sacă au avut vecini și, de sînt ei oamenii/ acie cari au eșit la divanurile acelor domni, sînt vecini, că s-au dovedit atunci.

După aceasta, întreat-au mărie sa vodă și pe oamenii aceștie, ca să spue ei adevărul, mai avut-au ei giudecată la divanurile acelor domni mai sus arătați și datu-s-au la vecinătate? Și ei încă au mărturisit cu adevărat ca s-au mai giudecat și la Divanul mării sale Mihai vodă și mărie sa Grigore vodă, numai dreptate n-ar fi avut și cu strîmbul i-ar fi dat vecini.

Pentru care, văzînd și mărie sa vodă că și ei sînguri au mărturisît cum că și de la alte giudecăți s-au dat vecini și, osăbit, adeverindu-să și de la noi, care am știut de giudecățile lor, că s-au dovedit a fi vecini, dovedindu-să și acmu că sînt drepti vecini de Vale Sacă, i-au dat și mărie sa vodă ca să fie tot vecini, cum au fost și părinții lor. Iar cu toate aceste, după hotărîre giudecății Divanului, eșind ei afară, s-au mărturisit ei și mai cu adevărul, cu zăpăsul lor ce-au dat la mîna dumisale vel visternicului, dinainte sfînțiii sale părintelui mitropolitului și a noastră a toată boerime, rugîndu-să dumnealui vel visternicului să le erti greșala, că ei tot vecini au fost și sînt vecini de baștină de Vale Sacă și de acum înainte să fie supuși, să nu mai ispitiască a mai cere giudecăți nici ei, nici ficiorii lor.

Și după hotărîre giudecății, am dat și de la noi această mărturie de giudecată, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, martie 25

Nichifor mitropolit; Nectarie arhimandrit, egumen de Gălata; Gherasim egumen de Golie; Sturza vel logofăt; Costache Razul vel vornic; Iordache Cantacuzino biv vel vornic; Enache hatman; Ion Neculce biv vel vornic; Alistarho biv vel ban¹

¹ Publicat în *Uricarul*, vol. II, pp. 244-246.

1185

303 r.

[F.D.] <1742, iunie>¹

Facem știre cu această măturie a noastră, precum s-au pîrît de față înainte noastră Vasilie crăcimar din Iași, cu Anița fâmee lui Ștefan crăcimar și cu Paraschiva fâmee lui Gheorghie tij crăcimar. Care și acest Vasilie, fiind crăcimar la dumnealui banul Alistarho, s-au întovărășit cute trii să vînză ei trei vasă vin a lui Polizu cupeț ș-au fost mai

dat și acest Vasilie alt vas și s-au făcut 4 vasă de vin. Care vînzîndu-l bărbații acestor fămei, au rămas datori din cele 3 vasă a lui Polizu cu 110 lei și din cea vas cu 50 lei; și Ștefan au murit, iar Gheorghie au fugit și stăpînul vinului au apucat numai pe Vasilie ca să plătiască banii, iar fămeile, rămîind cu copii și cu casa, cu toate, de la bărbații lor și nu vre să plătiască datorie bărbaților săi.

La care, așa s-au giudecat; din vreme că ele sînt moștenitoare rămășițelor bărbaților săi, să plătiască ele datorie ce-au rămas de la bărbații lor. Și lui Vasilie încă i s-au dat voe ca să cerce și orice ar găsi de a bărbaților săi să-și pliniască datoria cîtă a fi cu dreptate, numai de cele ce s-or dovidi că sînt a fămeilor să nu să atingă.

¹ Vezi doc. nr. 667.

1186

304 r.

[F.D.] <1742>

Facem știre cu această carte de giudecată, precum au vinit înaintea Divanului preluminatului domn, stăpînului nostru, mării sale Ion Costandin Neculai voievoda, fiind și noi de față, acești jidovi, anume Haim Lungul și Volia și alt Haim și cu Isac ginirile lui Moisăi, toți din Roman și s-au pîrît de față la Divan, zîcînd Haim Lungul și Volea și Haim că ei au tras o năpaste di cătră Isac, pentru că s-au fost întovărășit Isac cu alți 3 jidovi, anume cu acest Haim Lungul și cu Herșcul și cu alt Isac, astă toamnă și ș-au dat ei iscăliturile tuspaturu, pe patru ciferturi de hîrtie tot dintr-o coală tăiate, ca să ție ei toți o frăție și să sprijiniască unul pe altul or la ce li s-ar tîmpla. Care iscălituri dîndu-le ei în mîna Iancului jidov de acolo, ca să le ție el și acum Isac...¹

¹ Documentul nu continuă.

1187

305 r.

Let 7250 <1742>

Din poronca mării sale domnului nostru, Io Costantin Nicolae voievoda, au vinit la giudecată înaintea noastră dumnealui Ion Bănar biv vel căpitan ot Iași, ginirile lui Toader Totoescului, cu Costandin ciohodari, feciorul Paraschivii, nepoată de fiică lui Andrei Totoescului, zîcînd Costandin ciohodari că-l scoate Ion Bănar din

parte de moșie ce-ar ave în Totoești de pe moșu-său Andrei carele au fost frate bun cu Toader Totoescul, socrul Bănariului.

Pentru care parte de moșie luîndu-li-să sama, nici Ion n-au tăgăduit că n-au avut Andrei Totoescul moșie în Totoești, sau că n-au fost frate cu socru-său Toader Totoescul, dar, sînt aproape de 40 ani de cînd ș-au vîndut Andrei Totoescul partea sa de moșie din Totoești altui ginere a lui Toader Totoescul, anume Mihai Zărul care au ținut pe altă fată a lui Toader Totoescul, soră mai mare Bănăriții și, din mîna lui Mihai Zărul, cu giudecată au luat-o acea moșie soacră-sa, Totoiasca, întorcînd banii, că de vreme că fămee Zărului, fata Totoescului, murise și copii n-au rămas. Cum și carte mării sale lui Mihai vodă, din let 7228, au arătat de față Bănariul, în care pre larg arată giudecata ce-au avut Totoiasca cu Mihai Zărul și cum că au rămas acea parte a lui Andrei Totoescul la stăpînirea cumnată-sa Totoiascăi, luîndu-să și scrisorile din mîna Zărului de s-au dat la mîna Totoiascăi. Și, osăbit, au arătat Bănariul și o mărturie a unui Pahomie călugăr, zăt Iftodoe, om bătrîn, moșan și razeș din Totoești, încredințată cu iscălitură răposatului Gheorghie mitropolit, mărturisînd acel călugăr cum că Andrei ș-au vîndut parte sa de moșie lui Mihai Zărul. Așjidire și Mihai Zărul mărturisește, cu osăbită mărturia sa, cum că, la 305 v. zilile răposatului Antiohie vodă, au cumpărat / parte lui Andrei din Totoești drept 19 taleri, care și mărturie Zărului este încredințată cu iscăliturile a vornicilor de poartă și altora. Și au arătat Bănariul și alte 2 cărți gospod date Zărului de stăpînire parte lui Andrei din Toeoești, numai, lipsind zapisul lui Andrei pe vînzare acii moșii, cu carile au vîndut Zărului, s-au socotit să-și afle Ion Bănariul un martur, om de credință, carile să poată lua și asupra sufletului său că, cu adevărat, parte de moșie ce-au avut Andrei în Totoești au eșit cu vînzare din mîna lui și să rămîe stăpîn Bănarul pe parte lui Andrei ce-au avut în Totoești, ca să stăpîniască cum au stăpînit și pînă acum.

Deci, Ion Bănariul au adus și martur, pe Teodosie Cucoran călugăr, sîn Vasilie Cucoran, văr primar cu muma lui Costandin ciohodar și cu Bănărița, ș-au mărturisit înainte giudecății că, cu ochii săi au văzut zapisul cu carele ș-au vîndut Andrei Totoescul parte sa de acolo lui Mihai Zărul, primind și blăstămul sfinții sale părintelui mitropolitul.

Deci, cu mărturie acestui martur de mai sus numit, încheindu-să toate pricinile lui Costandin ciohodar, s-au dat rămas, hotărîndu-să giudecata să-și stăpîniască Ion Bănar parte lui Andrei ce-au avut în

Totoești, căci s-au îndreptat înainte giudecății. Și giudecata aceasta s-au scris și la protocol, ca de această pîră să nu se mai pîrască.

<1742,> mai 29

1188

306 r.

[F.D.] <1742, mai>

Facem știre cu această mărturie a noastră, precum s-au pîrît de față Cogălniceanul cu dumnealui Neculai Jora medelnicerul, pentru o vacă ce au zis Cogălniceanul că i-au luat Jora, de 3 ani, din niște vite ce-au fost de ialovițe gospod.

Și pentru vacă și pentru o șea și un frîu și epăngeoa au rămas să să dovidiască toate pricinile aceste acolo, la giudecătoria ținutului și, cum va rămîne, să giudece pe această carte giudecată și iar să dea carte de giudecată și ce a afla că este drept, să-i pliniască Cogălniceanului de la carii s-a căde.

1189

[F.D.] <1742, mai>

S-au dat carte de giudecată, de la dumnealui vel logofătul, acestui om ce-au fost crîcimiar vornicului Ion, pentru giudecata ce-au avut acest Lupu cu Echim armaș, pentru o iapă cu mînz ce-au fost luat acest Echim ciobote de la acest Lupu, mai în anul trecut. Și, nefiind omul acesta întru nemică vinovat, au rămas de atunce ca să întoarcă Echim armaș iapa Lupului, precum au luat-o rău, pentru pricina unui cal a unui sofragiu ce-au fost dat într-un puț părăsit de acolo, de la Eșnovăț și puțul s-au aflat că l-au făcut un jidov, care era să de samă căpitanul și călărașii de Eșnovăț.

Și pentru aceasta s-au dat rămas Echim, ca să dei iapa Lupului, precum au luat-o, cu mînzul ei, și această pîră să nu să mai pîrască.

1190

306 v. Venit-au de față, la giudecată înainte noastră, preutul Lupul și frați-său <Du>mitrache și alți frați și veri a lor ce să trag din surorili Tănacului, cu Neculai și cu frații lui, ficiorii lui Vasili Cărare și cu Vasile Cozma și cu frații lui, toți nipoții Tănăcesei, pintru părțili di moșii ce-u cumpărat Tănacul în sat în Gugești, ci sînt la ținutul Vasluiului, pe cari moșii au făcut Tănacul și biserică; zicînd nepoții

Tănacului că moșul lor, Tănacul, fiind om sterp, nirămîind ficiori moștinitori, li s-ar căde numai lor, nipoților Tănacului, a stăpîni ace moșie, fiind cumpărată de moșii lor din prelujul său, arătînd ii și o scrisoare ce zic c-au făcut-o Tănacul, scriind într-ace scrisoare ca să n-aibă a scoati nipoții Tănacului, după moarte lui, pe fimee lui din casa lui pînă la moarte ii. Și cu ace scrisoare vrînd acmu nipoții Tănacului ca să hotărască pi nipoții Tănăcesii, ca să n-aibă trabă la ace moșii, dedită samă nepoții Tă<nă>cesii cum ace mărturii nu-i făcută di Tănacul, ci esti făcută după moarte Tănacului.

Cari scrisoare nifiind iscălită di niscai oamini di ispravă, fără numai cu niști degiti și cu slova a unui Goescul ce au fost diiac acolo la biserică, nu s-au socotit a fi de credință, căci, după viletul acii scrisori, di la moarte Tănacului și pînă acmu sînt cinzăci și șepti di ani și într-atîța ani ce au trăit moșii și părinții lor pe ace moșii, tot depreună nipoții Tănacului și nipoții Tănăcesii, pînă ci au murit, di ar fi lăsat Tănacul ace moșii numai nipoților săi, ar fi mai ișit vrodată părinții lor sau moșii lor la gîlceavi. Care tîmplîndu-să la giudecată și un boer mazil, om bătrîn aproape di optzăci di ani, migieș, anume Grigorii Mărdarii cluceriu, au mărturisit c-au apucat pi bătrînii lor, pe moșii și pe părinții lor, trăind tot pe ace moșii, cu casă, depreună nipoții Tănacului și nipoții Tănăcesei și ține ace moșii cu toții și să învoe unii cu alții, nu ira între dînșii nici o pricină de gîlceavă.

Dar și aceasta au mărturisit, c-au auzit din bătrîni cum să fii dat
307 r. Tănacul / ace moșii besericii, ca să e dejma preutul ce va sluji la acea biserică, cari nici nipoții Tănacului și a Tănăesei aceasta n-au tăgăduit. Numai zisără că au dat dejma să o e preutul numai di la striini, iară nipoții să fie slobozi a să hrăni pi moșii și să nu de dejmă, pintru ca să aibă ii a purta de grijă di stare bisericii și de vremi că zisără că nu li agiungi lor, nipoților, cît să poată încăpe toți să-și facă hrana pe ace moșii, dar di la striini ci vinit să aibă preutul.

Ce, noi într-acesta chip li-am hotărît pricina, cu socotială ca aceie cît să nu dăm în laturi nici pi nipoți di la moșii și să aibă și preutul civa chivirnisală și să fii pintru stare bisericii, preutul să aibă a lua și di la nipoții Tănacului și di la nipoții Tănăcesei, de toată casa cîte doi orți și di la cii striini să ez de casă pre an cîte on leu. Și acești bani să-i ia pe giumătati la sfeti Gheorghie și giumătate la sfete Dimitrie, să fii pintru chivirnisala preutului, iar dejmă să nu de, nici nipoții Tănacului, nici nipoții Tănăcesei, nici din unili cîti ș-ar faci hrană pe acel loc. Și, pintru căci n-or da dejmă, să aibă ei a purta grijă, cînd s-ar descoperi biserica să o acoperi, sau di s-ar strica ceva la biserică, sau di s-ar

tîmpla a să primijdui în v' o <n> chip și de ar fi trebuință a să faci de iznoavă, să aibă datorii cu toții a o faci la loc, iară celor streini să aibă preutul a le lua dejmă din țarină și din finaț, iar din stupi, din grădini, din cînipă, nici pe cii striini să nu-i dijmuiască. Și preut strein să nu încapă acolo la biserică, fără cît a lipsi să nu fii preut din niamul Tănacului sau din niamul Tănăcesei.

Iar pintru că zisără nipoții Tănacului căci sînt mai puțini, iar nipoții Tănăcesei, înmulțindu-să, cuprind moșie mai piste tot, s-au socotit locul cel din țarină, unde vor, să să numiri pămînturili mai înainte, pînă a nu să apuca de arat, și să să împartă în doo părți, o parti să e nipoții Tănacului și o parti nipoții Tănăcesăi și locul cel de finaț iarăș
07 v. așa să să împartă finaț, <dîn->du-să / delniți, iar celalant loc, unde le sînt casăli, giumătati di loc, parte ce dinspre apus, să o ții nipoții Tănacului, iar parte ce dinspre răsărit să o ții nipoții Tănăcesei și la izvor, la fîntînă, cu toții să aibă triabă. Iar pintru casa lui Niculai Cărari și livezi, sau și alții din nipoții Tănăcesei ce ar fi apucat pân acmu a-și faci case sau livezi pe parte cea dispre apus să aibă a-și stăpîni numai casăli și livezile cu cîți pomi s-or fi făcut pînă acmu, iar mai mult să n-aibă nici cu livezi a să lăți în parte dinspre apus, nici a-și face case. Ce, de acmu, orcarili din nipoții Tănăcesei ar vre a-și faci case sau livezi cu pomăt să margă să-și facă pi parte ce dispri răsărit și oamini striini ce vrer vre a-și faci casă, sau hrană, ori pe cari parti să nu fii opriți.

Și cu această așăzari fiind priimiți amîndoo părțili, atîta nipoții Tănacului, cît și a Tănăcesei, noi încă li-am făcut această mărturii și am și iscălit.

Let 7250 <1742>, mai 31

08 r. *Giudecata lui vel logofătul*

1191

<1742,> iunie 7

S-au dat carte de giudecată de la vel logofătul lui Ion blănar din Eși, pentru un loc de casă ce-au fost a preutului Costantin și a preutului Toader, de tovărășie, luîndu-se pentru un sārindar. Și murind popa Costantin mai înainte, ari fi vîndut popa Toader locul numai în 5 lei lui Ion blănar și, peste 11 ani, au tras preutiasa popii lui Toader să întoarcă locul, zicînd că preutul ei au fost cheltuitor și l-au lepădat într-acei 5 lei, iar Ion blănar au arătat că au dat 12 lei pe loc.

Și de vreme că preutiasa au știut de vînzare locului și de 11 ani n-au mai răspuns, s-au giudecat să rabde. Însă, pentru preț, să facă preutiasa carte de blăstăm lui Ion blănar, de încarcă el preț mai mult.

1192

<1742,> iunie 5

S-au dat carte de giudecata ot vel logofătul, feciorilor Sandului Vîrlan părcălabil, de pîra ce-au avut cu mătușe lor, fămee unchiului lor, lui Ioniță Vîrlan, de niște țigani părintești și alte multe ce-au arătat ei că le-ar fi mîncat unchiul lor, Ioniță Vîrlan. Și avînd ei carte de giudecată de la dumnealui Costache vornicul, din vălet 7238, împărțindu-le și țigani și alte ce-au avut între dînșii, s-au aflat bună, cu dreptate, giudecata 308 v. dumisale și tot pe ace / giudecată au rămas și acum, ca să urmeze mătușe lor a le plăti cele ce arată giudecata acelu boer.

1193

Let 7250 <1742>, iunie 4

S-au dat carte de giudecată lui Obreji aprodul, de la dumnealui Costache Razul vel vornic i Andrei Ruset vel ban, de pîra ce-au avut cu Agapie Pălici, zicînd Pălici precum ar fi lovit un nămasari a lui Obreji aprod pe un cal a lui într-un picior și i-ar fi stricat calul și din pricina acee au murit și este păgubaș. Iar Obreji au răspuns că la aceste nimică nu este vînovat și acolisește Agapie Pălici cu năpaste pe dînsu.

La care, luîndu-le sama și neputînd Pălici nici cu-n chip a dovedi pe Obreji aprodul, cum să-i fi stricat acel armăsari a lui calul, s-au dat rămas Agapie Pălici, ca să de bună pace lui Obreji aprodul. Și de vreme că Agapie Pălici cu cîteva giudecăți nu s-au odihnit și tot au purtat pe Obreja aprodul în multă cheltuială pe la giudecăți, s-au socotit să-i de Agapie Pălici încă 8 lei cheltuiala lui.

1194

309 r. Facem știre cu această carte de giudecată că, înainte Divanului mării sale luminatului domn, stăpînului nostru, Ion Costandin Neculai voievoda, fiind și noi de față, au venit acești oameni, Neculai Docan ginerile Păncescului și Tofana fata Păncescului și Ion diaconul și alți

frați ai lor și au pîrît pe sfinție sa Ezechiil arhimandritul, egumenul de Treisfetitele, zîcînd că au avut ei moșie cu parte de vad de pod în Bistrița, malul de iasta parte, la ținutul Niamțului, iar malul de cee parte au fost a mănăstirii și, rupînd apa Bistriței, mutîndu-să apa cu totul pe hotarul lor, de iasta parte, ar fi rămas amîndoi malurile pe hotarul lor și au cerut ei ca să rămîie stăpînitori podului. Și, cu toate aceste, au mai zis că egumenul nu stăpînește numai parte mănăstirii, parte ce-ar fi avut de miluire și cumpărături ce-ar fi mai cumpărat, ce să întinde a stăpîni piste tot, luînd tot vinitul podului, încă și din cîmp de cîtăva vreme.

Pentru care, egumenul au dat samă că el nu stăpînește părțile streine, făr numai cît este driaptă parte mănăstirii, ce-au avut malul din cee parte și cumpărături ce-ar fi mai cumpărat și de iasta parte și nu li-au luat nimic din parte lor, a celor ce să știu că nu-s vînduți, nici oamenilor sfinții sale n-au poroncit ca să ia făr dreptate. Dar pricina lor nu este alta, numai ei să ispitesc a cuprinde toată apa, amîndoi malurile, cu pricina ce au arătat ei mai sus, mutîndu-să apa din matca cea veche. Pentru care arată sfinție sa egumenul și alte cărți de pîră, ispisoc de la însuși mările sa Costandin vodă, din domnie întăi și de la mările sa Grigore vodă, întăritură scriind că s-au hotărît pricina aceasta cu mutarea apii, ori pe a cui hotar s-a muta, vinitul podului tot după apă să margă.

9 v. Și pentru aceasta și acum tot pe acea socotială s-au hotărît giudecata lor, / vinitul podului după apă să margă, ori pe a cui hotar s-ar muta apa, să nu să socotiască într-alt chip, că așa este cu dreptate. Iar pentru vinitul moșiii, ce zic ei că li-ar fi luat ispravnicul sfinții sale, s-au poroncit să să scrie o carte la dumnealui Radul Răcoviță biv vel păharnic, să cerce și ce s-a dovidi că li s-au luat rău și cine li-ar fi luat, de la acela să li se pliniască și aceasta pîră să nu se mai pîrască.

Aceasta facem știre.

Iunie 12, let 7250 <1742>

1195

Let 7250 <1742>, iunie 7

S-au dat carte de giudecată, de la dumnealui vel logofătul, dumisale lui Șarban Duca biv vtori păharnic, pentru o parte de moșie din sat din Zlătari, ce este pe Răcătău, ținutul Putnii, care să numește Părincea, pentru care s-au pîrît față, la dumnealui vel logofătul, cu

Paraschiva și cu Lozonca feciorul ei, zicînd fămee aceasta și cu feciorul ei precum că cu strîmbătate i s-ar fi împresurat parte ei de moșie de acolo, cu niște părți ce-au cumpărat Duca vodă, moșul lui vtori păharnicul, de la alți frați a ei, iar parte ei ar fi nevîndută. Însă aceasta au zis numai cu gura lor, iar păharnicul Șarban au scos și au arătat mărturii încredințate de la boieri ce-au fost orînduiți din poroncă domniască de au hotărît acea moșie, cărie luîndu-i sama, nicidecum nu s-au putut ca să să mai strămute acea hotărîtură de atîte ani și fiind hotărît în 2 rînduri.

Pentru aceasta, s-au dat carte aceasta lui Șarban, ca să-și stăpîniască moșie cu pace, după mărturii hotarnice ce are, iar fămee aceasta să-și caute giudecata cu frații ei.

1196

310 r. Let 7250 <1742>, iunie 9

S-au dat carte de giudecată, de la dumnealui vornicul Ion, dumisale lui Vasilache Cozma vătav de la dumnealui vel visternicul, pentru pîra ce-au avut cu Grigoraș stegar din curte gospod, arătînd Vasilache Cozma un zapis din let 7247, ghenarie 9, de la acest Grigoraș stegarul și de la fămeie lui Iftimia, scriind precum s-au tocmit ei cu Vasilache ca să-i vînză patru vasă de vin ce-au avut aici în Iași, în pivnița Cîrstii, ca să-i dei pe bute cîte 123 lei noi și au rămas ei datori lui Vasilache, dintr-acest vin, cu 90 lei, precum au arătat Vasilache și izvoadele de sama lor. Și măcar că, tîmplîndu-se de au murit fămee stegarului și pune pricină că el n-au vîndut vinul și nici datorie n-a plăti, dar s-au dovidit că vinul l-au vîndut amîndoi, cu fîmeie lui și, aflîndu-să și zapisul făcut tot pe amîndoi și la domnia mării sale <Grigore vodă> încă au fost mai avut giudecată la dumnealui vornicul Costache, fiind atunce hatman, și l-au dat platnic.

Care și acum, cu dreaptă giudecată s-au dat platnic, ca să plătiască banii pe zapisul și această pîră să nu se mai pîrască.

1197

Let 7250 <1742>, iunie 14

S-au dat carte de giudecată, de la dumnealui vornicul Ion, lui Ion din Vale Sacă, ot ținutul Eșului, cu Andrei și cu Lupul de acolo, zicînd Ion că, șezînd ei pe moșie mănăstirii Cetățuui și, după hotărîre ci-au făcut mărie sa vodă să lucrezi oamenii ce sînt șezători pe moșii mănăstirești sau boerești, au mers și ei într-o zi ca să clăcuiască egumenului

10 v. de Cetățui, cu dou plugure, / să are. La care plugure au fost pus care doi boi, care unul, cum au putut, ca să facă slujba obicinuită și. de la plugul ce era plugare acestui Andrei și cu Lupul, unde era și boii lui. s-au tîmplat de au murit un bou al său și este păgubaș.

Și la aceasta, neavînd plugarii de mai sus numiți ce răspunde și neștiind cu ce chip de socotială i s-au pricinuit acelui bou a lui Ion moartea, am hotărît giudecata lor într-acesta chip, cîți oameni au fost tovarășiți de au avut boi într-acel plug să facă cu toții curama, să de cît li s-a vini de om și să plătiască boul lui Ion, să nu rămîi păgubaș, de vreme că, dintr-acel plug, cîți boi au fost, spre dînsul au curs această tîmplare, a să lăsa păgubaș nu s-au putut. Și prețul bouului încă s-au socotit unsprezăce lei, însă, pe cît îi va agiunge și pe Ion parte, de cum or da alții, să fii și el răbdător.

Și, pe hotărîre giudecății, am dat această mărturie la mîna lui Ion, ca să fii de credință și această pîră să nu să mai pîrască.

<1742,> iunii 14¹

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 241-242.

1198

Let 7250 <1742>

Din poronca domnului nostru Ion Costandin Neculai voievoda, avut-au giudecată de față, înainte noastră, sfinție sa părintele Cozma egumenul și cu tot săborul de la sfînta mănăstire Cașinul, cu Dumitrașcu Ciontul și cu alt Dumitrașcu Dăsagă și cu Postalache sin Sirghie și cu alții ce s-au răspuns nepoți, strănepoți lui Ion Doboș, din
1 r. Hilipești, pentru o parte de moșii, arătînd egumenul o mărturii / din velet 7099, de la Suci Mihai șoltuzul și doisprezăce pîrgari din tîrg din Trotuș, scriind și mărturisind într-acel zapis precum au vinit înainte lui Ion Doboș din Hilipești și cu frate-său Vrînceanul și cu soru-sa Petra și cu vară-sa Ana și cu soru-sa Tudora și de a lor bunăvoi au vîndut o bucată de pădure ce să chiamă Fîntîna Nichitii, care este mai drept pînă în apa Curiții și din apa Curiții în apa Cașinului și în sus, pîn în Fîntîna Nichitii și cu o giumătate de loc, iarăși dintr-altă giumătate a trie parte de loc, acesta au vîndut ei lui Ion Popițul drept 160 de zloți tătărăști. Și într-acel zapis mai scrie cum că iarăși au mai cumpărat singur Ion Popițul, din Fîntîna în sus, pînă unde să împart drumurile și pîn la surpătura malului și de acolo drept așa Curiții.

Și osăbit de acel zapis, au mai arătat egumenul și un ispisoc de la răposatul Gheorghii Stefan vodă, ctitorul mănăstirii, scriind precum au cumpărat însuș domnie sa satul Poenile, ce este pe apa Cașinului, de la toți moșinașii ce-au avut moșii într-acel sat și au trimis și pe Nenul vornicul de li-au hotărît cu dreptate de cătră toate părțile, cu oameni di pe împregiur. Și în semnile acelor hotărîturi ce s-au aflat scriind în ispisocul lui Gheorghii Stefan vodă, s-au aflat cuprinzându-să și locul ce-au cumpărat Ion Popițul, în sămne, de la Ion Doboș, aflându-să la mănăstire și încheindu-să în stîlpitura ce-ar cuprinde ispisocul lui Gheorghii Stefan vodă sămnele acelu loc ce arată mai sus. Cît loc au vîndut Ion Doboș în sămne, s-au cunoscut cu bună cunoștință că este lipit și acel loc ce au vîndut Ion Doboș, de s-au stîlpit la un loc cu hotarul satului Poenile, dovedindu-să sămnele locului, cum nici niaturile lui Doboș n-au tăgăduit că nu este cuprins acel loc la ispisocul mănăstirii. Numai ei au fost jeluit că acel loc este din hotarul Hilipeștii ce să hotărăști cu satul Poenile și macar că este cuprins în ispisocul lui

311 v. Gheorghii Stefan vodă, dar acel loc niciodată nu l-au / fost stăpînit și tot ei l-au stăpînit, arătînd și mărturii de la răzăși și megieșii lor și cum că ar fi drept locul lor și li să împresoară lor cu nedreptate dispre călugări. Și cu toate aceste au fost au orînduit mărie sa Gligorii vodă la dumnealui Sandul Sturza vel logofăt ca să le ia sama.

La care, stînd ei față și luîndu-le sama, așe au aflat și dumnealui, că acel loc ce răspunde într-acel zapis a lui Doboș, Fîntîna Nechitei și cu alte sămni pomenind în zapis să cuprind în hotărîtura satului Poenile, cu ispisocul lui Gheorghii Stefan voda. Și scoțînd dumnealui vel logofătul, cu toate scrisorile și cu proba locului, că este hotărît, înainte mării sale lui Gligorii vodă și luîndu-le sama, așa s-au socotit, împreună cu tot sfatul, de vreme că moșul acestor oameni să află că au vîndut ace bucată de loc cu acel zapis și oamenii nici o îndreptare n-au avut, ca să poată a răspunde într-alt chip împotriva acelu zapis, fără numai călugării, cum că ei au stăpînit, nu s-au putut răzâma giudecata, avînd mănăstire și ispisoc gospod. Și osăbit că egumenul și la această pricină a lor au răspuns că scrisorile mănăstirii, după ce s-au închinat această mănăstire, la o vreme, la Sfîntul Mormînt, au îmblat cu scrisorile și pe la Țarigrad și pe la multe mîni și aceste le-au strîns cîte una, di pe la mănăstirile Sfîntului Mormînt și au fost moșiile necăutate.

Pentru care așe au giudecat, după dreptate ce s-au căzut, că mai cu credință este ispisocul domnesc decît gurile oamenilor și au dat mărie sa Grigorii vodă și ispisoc de pîră și de întăritură, ca să stăpî-

12 r. niască mănăstire acel loc ce arată ispisocul lui Gheorghii Stefan vodă și de iznoavă au trimes și hotarnici, ca să le înnoiască sămnile acelui hotar, pe unde au fost însămnat și hotărît, de mai înainte vreme, de Neniul vornicul. Și așa s-au fost îndreptat / atunci egumenul Ghedeoan, iar pe oamenii aceștie de mai sus numiți, niamul lui Doboș, i-au dat rămași din toată giudecata, ca să de pace mănăstirii și acelui loc ce-l cuprinde în stîlpitura ispisocului mănăstirii, ei să nu să atingă. Iar afară din locul acesta ce este vîndut la mănăstire și le päre lor că li-au mai rămas moșii nevîndute în sat în Hilipești, pentru aceasta să aibă socotială cu răzășii lor, iar sfînta mănăstire să aibă pace, să-și stăpîniască moșie în sămnile pe cum arată ispisocul răposatului Gheorghii Stefan vodă.

Iar acum, di pe toate aceste, sculîndu-să de iznoavă acești oameni și dînd jalobă mării sale lui vodă, arătînd și această pricină, zîcînd că zapisul cumpăraturii lui Gheorghii Stefan vodă, ce-au cumpărat de la răzeși, nu să potrivești cu ispisocul ce-au dat la mănăstire, dar la aceasta au răspuns călugării, după cum și mai sus s-au zis, că scrisorile mănăstirii au îmblat la multe mîni și pe la Țarigrad și moșiile au fost necăutate de mănăstire și zapisele di s-ar fi prăpădit, cum și aceste, unul cîte unul li-au strîns di pe la mănăstiri. Și acmu, din poronca mării sale lui vodă, de iznoavă li s-au mai luat sama, împreună cu sfîntie sa părintile mitropolitul și cu egumeni și așa s-au socotit, că mai de credință este ispisocul lui Gheorghii Stefan vodă decît gurile acestor oameni. Și apoi și carte de giudecată a mării sale lui Gligorii vodă s-au socotit că, cu cale și cu dreptate s-au închie și s-au hotărît giudecata lor și a să strămuta această giudecată care nici cu un fel de pricină nu s-au dovedit. Ce, cu toată dreptate, noi așa am socotit, ca să rămîi tot pe giudecata mării sale lui Gligorii vodă, iar oamenii aceștie s-au dat rămași, cu dreaptă giudecată, din toată lege țării și, după cum s-au giudecat, s-au dat și de la noi această mărturie și s-au pus la protocol și de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, iunie 21

1199

12 v. Pentru vecinii lui Ioniță logofătul*)

Facem știre cu această carte de giudecată, precum înainte a luminat Divanul mării sali domnului, stăpînului nostru. Costandin Neculai voievod, fiind și noi de față, au venit călugării de mănăstirea Pobrata și-au pîrît de față pe Ioniță logofătul, pentru niște vecini.

anume Toader Nosăi și Fodor Nosăi și Ștefan sîn ego și Ion frații lui Ștefan și Gligorie fecior lui Simion Nosăi și Ion sîn ego și Prodan brat ego, zîcînd călugării că acești oameni sînt dreپți vecini a mănăstirii Pobratii, din sat din Dracinița și acmu s-au sculat Ionița logofătul di-i trage vecini.

Deci, măria sa vodă au întreat pe Ionița logofătul, cu ci-i trage vecini?

Ionița logofătul au dat samă că acești oameni îi sînt dreپți vecini din sat din Răvecăuți, di la ținutul Cernăușilor, arătînd și o carte de la măria sa răpoosatul Nicolai vodă, din let 7222, februarie 18, scriind cum că s-au mai pîrît de față Ion Neniul postelnicul, socrul lui Ionița logofătul, cu călugării de Pobrata, pentru acești vecini și i-au rămas pe călugării de Pobrata.

Pentru aceasta, mărie sa vodă, luînd sama pre amăruntul și văzînd că călugării altă dovadă sau mărturie asupra acestor oameni n-au, așe au aflat cu cale, că călugării îi țin rău, din vreme că nici un chip de dovadă n-au și i-au dat rămași din toată giudecata, ca să nu să mai acolisască de acești vecini. Iar Ionița logofătul, îndreptîndu-să înainte Divanului, cu driaptă giudecată i-au dat de grumaz pe mîna lui Ionița logofătul, ca să-i stăpîniască ca pre ai săi dreپți vecini. Și pe hotărîre giudecătii, s-au dat și această carte de giudecată la mîna lui Ionița logofătul, ca să-i fie de credință.

Let 7250 <1742>, noiembrie¹ 11

Boierii carii sînt iscăliți: Sturza vel logofăt; Costache Razul vel vornic; Enache hatman; Radul Răcovița vel spatar²

¹ Inițial scris „septembrie“.

² Publicat și în DRA-II, pp. 262-263.

1200

313 r. Din poronca domnului nostru Io Costandin Neculai voievoda, avut-au giudecată față, înainte noastră, dumnalui Lupul Crupenschi vel pitar și cumnatu-său Ionița Cuze postelnicul, cu Ion biv trei armaș, pentru un țigan, anume Sandul Bacru, pe care țigan l-au vândut Ion Băisan cu parte lui de ficiori lui Ionița armașu și i-au dat Ion Băisan lui Ionița armașul zapis de danie, ca să să poată apăra dispre niamul său, să nu-i întoarcă banii pe țigan.

Și fiind acești boeri <rudenii> cu Ion Băisan și aflînd dumnalor de această vînzare, vînzînd pe țigan fără știre dumilorsale și fiind acest țigan di pe niamul dumilorsale, au apucat acești boeri pe Ion Băisan cu

strînsoare, ca să le spui adivărul, ori că l-au vîndut, ori că l-ar hi dat danie, că apoi l-or pune și la giurămînt. Iar Băisan li-au dat scrisoare la mîna acestor boeri, scriind precum el au vîndut pe acest țigan cu parte lui de copii drept 25 lei bani gata și i-au mai dat și niște pîne și altele drept 8 lei și i-au dăruit ș-un contăș de postav și așe i-au făcut zapis de danie, ca să n-aibă supărare Ion armașul dispre niamul său.

Și apoi, jăluind acești boeri mării sale lui vodă, s-au orînduit giudecata la noi și stînd față cu Ion armașul înainte noastră, iar Ion armașul au scos zapisul lui Băisan, cel de danie, în care zapis este iscălit și sfîntie sa părintele mitropolitul chir Nechifor. Și arătînd și acești boeri scrisoare lui Băisan, care scrie precum l-au vîndut pe acest țigan și văzînd noi zapisul făcut de danie, fiind și sfîntie sa părintele mitropolitul iscălit în zapis și văzînd și scrisorile lui Băisan la mîna acestor boeri, mărturisind Băisan precum l-au vîndut, am socotit, fiind pricină la mijloc, să aducă și pe Ion Băisan față, fiind Ion armașul față. Și

313 v. întrebînd noi / pe Băisan, ispitindu-l și la giurămînt, ca să ne mărturisască adivărul, fiind om bătrîn, și el văzînd că rămîne lucrul la giurămînt, au mărturisit adivărul, cum că, cu adivărat, cu negoț l-au dat, drept 25 lei bani gata și de 8 lei i-au mai dat pîne și altele și i-au mai dăruit și un contăș, carele au zis că este față. Numai zapis i-au dat de danie, ca dori s-ar pute mîntui de niamul său, să nu-i întoarcă banii și ca doră ar rămîne țiganul la dînsul, făcînd țiganul mult mai mult.

Și dovedindu-să într-acesta chip, cum că l-au vîndut și i-au dat zapis de danie cu meștersug și fiind țiganul de pe niamul acestor boeri, noi așe am giudecat, după lege și după dreptate ce s-au căzut, ca să întoarcă acești boeri acei 25 lei, bani ce-au dat cu negoț pe acest țigan cu parte lui de copii, lui Ioniță armașului, ce-au dat el lui Băisan. Și să mai de și acei 8 lei ce e-u mai dat pîne și altele și să-i plătiască și contășul ce-au dat Ioniță armașul lui Băisan și să-și e dumnalor pe acest Sandul Bacrul țigan cu parte lui de copii de la Ion armașul, fiind țiganul de pe niamul acestor boeri.

Și după giudecată am dat și această mărturie și s-au pus și la protocol.

Let 7250 <1742>, iunie 18

1201

314 r. <1742, iunie>

S-au dat carte de giudecată, de la dumnealui vornicul Ion și de la dumnealui spătarul Răcoviță, lui Simion de aici din Iași, pentru

giudecata ce-au avut cu Toader Stroescul, iarăși din Iași, pentru 53 lei ce-au fost rămas dator Toader Stroescul lui Simion din 2 vasă de vin ce i-au vîndut mai în anii trecuți. Pentru care, măcar că Simion avea și zăpis de la Toader, dar tot zice că nu-i drept dator, pentru căci nu i-au ținut în sană drojdiile, pe tocmală ce-au avut.

Deci, s-au dat rămas Toader Stroescul, ca să plătiască acii 53 lei, după zăpis, iar lui, de-i pare că i-au făcut strîmbătate din socotiala drojdiilor, să-și facă carte de blăstăm asupra lui Simion, ca să arăte adevărul pe cum au fost tocmală.

1202

Let 7250 <1742>

Din poronca domnului nostru, Io Costandin Neculai voievoda, avut-au giudecată de față, înainte noastră, Ianache armașul, cu preutul Vasile, ficiorul popii Tomei și cu Măriuța ci-au ținut-o Toader, tij ficiorul popii Tomei, și cu Safta, fata popii Tomei și cu Ioniță sin popii lui Vasile, nepot de ficior popii Tomii, și cu Ruxanda, fata Ilenii, nepoată de fată popii Tomei, pentru un pogon de vie păragină și cu livadă de pomi înpregiurul viei, ce este în Vale Cozmoaii, pe locul sfintei mănăstiri Cetățuii.

Pe care pogon de vie și cu livadă de pomi înpregiur, au arătat Ianache armașul un zăpis din velet 7238, mai 5, de la Măriuța fimeia lui Toader sin popii Tomei și de la Iliana fata popii Tomei și de la Safta, tij fata popii Tomei, scriind precum au vîndut-o ei acel pogon de vie păragină și cu livadă de pomi înpregiur lui Enache armaș și fimeii sale Ruxandei și copiilor lor, drept opt lei, cum mai pre larg arată 314 v. și zăpisul cu iscăliturile și degetile lor și a mulți oameni marturi. / Și acmu, peste 12 ani, s-au sculat acești vînzători și cu niamul lor, ca să întoarcă și banii lui Enache armaș, ce l-au dat atunce pe acel pogon de vie păragină și cu pomeții înpregiur, văzînd că au curățit Ianache armaș și au mai pus pomi cu multă muncă și cheltuială și și-au făcut și casă acolo și puind pricină acest preut Vasile sin popei Tomei, precum el nu s-au iscălit în zăpisul vînzării și, căutîndu-să zăpisile, s-au aflat și el iscălit și zîcînd că nu este iscălitura lui.

Iar Enache armaș au adus marturi pe preutul Lupul, carele este tovarăș cu preutul Vasile tot la o biserică, la Sfetii Vasile în Tătărăși, carele este și el iscălit în zăpis și-au mărturisit acest preut Lupul precum știi că s-au iscălit și preutul Vasile, cu mîna lui, în zăpis. Și preutul Vasile, tot pricinuind că nu s-au iscălit în zăpis, s-au trimis și

la sfinție sa părintele mitropolitul chir Nechifor. ca să primască el blăstămul sfinții sale, precum nu s-au iscălit cu mîna lui în zapis și ducîndu-l înainte sfinții sale și cercîndu-l, aducîndu-i aminte în tot chipul și la cel de pe urmă au mărturisit adevărul, precum el singur cu mîna lui au iscălit.

Și mărturisind și preutul Lupul, cum c-au iscălit popa Vasile și dovedindu-se într-acesta chip, cum că s-au și văzut și țidula părintelui mitropolitului, s-au dat rămas popa Vasile și cu niamul său ce să numește mai sus, trecînd și 12 ani de cînd au vîndut-o ei acel pogon de vie părăgină și cu pomăt împregiur, să nu mai aibă ei voi să întoarcă. că s-au dovedit că îmblă ei făr de cale, iar Ianache armașul să-și stăpîniască el acel pogon de vie cu pomăt împregiur cu bună pace.

Și după giudecată s-au dat și această mărturie la mîna lui Enache armașul și s-au pus la protocol și această pîră să nu să mai pîrască.

<1742,> iunie 16

1203

315 r. Mart. 14, let 7250 <1742>

Măturie de giudecata dumnealui Caragea vornicul ot Botoșani și a lui Ilieș vel căpitanul de Dorohoi.

Facem știre cu această carte de mărturie că aici, la noi, au adus un răvaș de jalobă dumnealui Mihalache biv vel jicnicer, întru care jeluește că au avut giudecată, din poronca mării sale lui vodă, înainte dumnealor boiarilor, cu niște cînpulungeni, anume Toader Coca și Vasilie Chibzuială, pentru niște pricini de furtușaguri ce au avut, după cum pe larg arată și mărturie dumilorsale boiarilor celor mari și ne poroncește mările sa vodă, viind ei toți față și după mărturie de la boiari, să luăm sama.

Și din poronca gospod, trimițînd dumnealui Mihalache jitnicerul la vornicul de Cînpullung, ca să trimită pe Ion străjeriul, carile au pîrît pe acești oameni că sînt gazdă de tălhari și-au dat ei drumul de au fugit tălharii și pînă acum vornicul de Cînpullung nu l-au mai trimis pe Ion străjer; așijdire au fost luat și pe tălhar în chizășie Afendule cupeț. ca să stei față și nu l-au trimis la soroc ce s-au pus. Și viind acum Toader Coca sîn Lupul și cu Vasilie Chibzuială, pe care i-au arătat acel om. Ion străjer, că sînt gazde și netîmplîndu-să aici față cari au fost cu pricina, n-am putut ca să li luăm sama și li-am zis să fie îngăduitori pînă ce or vini cu toții și să-și aducă și ei marturii lor. să mărturisască cu giurămînt, după cum scrie mărturie boiarilor, cum că nu sînt ei vi-

novați. Și ei n-au vrut să mai aștepte, nici marturi să mai aducă și s-au dus, zicînd că or mergi la Iași.

315 v. Deci și noi, văzînd că nu stau față pînă or vini cu toții, după cum este poronca gospod, și vor să margă să dei altă jalobă / la mările sa vodă, am dat această carte de mărturie la mîna dumisale jitnicerului Mihalache, ca să-i fie de îndreptare.

Cu aceasta facem știre.

1204

<1742,> mart. 28

Așijdire mai arată acești boeri și cu altă mărturie și după toate cîte au aflat și s-au dovidit cum că tot Lupul Coca este vinovat, după cum i s-au fost ales și întăi.

1205

Facem știre cu această <carte> a noastră de giudecată, că, înainte Divanului stăpînului nostru, Ion Costandin Nicolae voievod, fiind și noi de față, au venit Toader Caisîn de-au dat jalobă pe Antohi Strătilă, pentru o parte de moșie din Mihoni și din Florești și din Cioreni, zicînd Caisîn că, fiind dator un neam a lui, anume Precopi, lui Antohi Strătilă cu 13 lei, i-ar fi pus zălog parte lui de moșie ce i s-ar vini dintr-aceste moșii ce răspund mai sus. Ș-ar fi stăpînit Strătilă ace parte a lui Precopi 12 ani și, nesuferind Toader Caisîn și cu alți frați a lui ca să încapă Antohi Strătilă, ce-au fost dator neamul lui Toader Caisîn și să lipsască Antohi Strătilă din moșii, dar Antohi Strătilă n-au vrut să-și ia banii, zicînd că sînt atîta ani de cînd s-au zălojit acea moșie.

Pentru care, stînd de față la Divan, așa au hotărît mările sa vodă giudecata: din vreme că-i moșie zălogită, iar nu vîndută, să aibă a-și lua banii ce-au dat și să lipsască din moșie, căci zălogul și mai mulți ani se întoarce, iar pentru dobînda banilor să fie venitul moșiii cît au ținut-o Antohi Strătilă.

Însă Antohi zisă că-i 16 lei datorie. Ce, cît s-au dovedi c-au fost, atîta să-i întoarcă.

Și pe hotărîre giudecății am dat această carte, de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, iulie 15

316 r. Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale, stăpînului nostru, Ion Costandin Nicolae voievoda, fiind și noi de față, au venit Ion Boroda mazil, de au dat jalobă pe fiii răpăusatului banului Gavril, jăluind Boroda că un unchi a lui, Sandul Abăza, au vîndut pe un țigan, anume Toader, răpăusatului banului Gavril, în 30 lei bani și o iapă drept 15 lei, care s-au făcut 45 lei. Și Ion Boroda, nesuferind să rămîie țiganul vîndut la banul Gavril, au mîrs la banul Gavril, răspunzînd că-i va întoarce banii și i-au întors acei 30 lei și i-au făcut și pecetluit la mîna Borodei, precum că i-au întors banii, care pecetluit l-au și arătat. Numai, zîcînd banul Gavril că ar fi mai dat și o iapă drept 15 lei lui Abăza, tot pentru acel țigan, au cerut Boroda zapisul cel de vînzare, ca să-l vadă și, fiind și iapa în zapis, să-i plătiască și iapa și banul Gavril ar fi zis că nu-i zapisul la dumnealui, ce este la Eși și așe l-au urnit din zi în zi, pîr s-au tîmplat și banului săvîrșire. Și dînd jalobă Boroda la mîrie sa vodă, i s-au fost dat o carte la Gheorghie vel căpitanul de Codru, ca să ia sama și să-i așeză acolo și nu i-au putut așaza vel căpitanul acolo, din vreme că fiii banului Gavril au cerut zi să vie la Divan.

Și viind de față la Divan și luîndu-le sama, scos-au Boroda pecetluitul de la banul Gavril, pe banii ce i-au dat și nici fiii banului Gavril n-au tăgăduit, precum nu este în pecetluit iscălitura părintelui lor, numai au zis că nici ei, nici maica lor nu știut nimic de acel pecetluit ș-au prepus c-ar fi făcut cu vrun meșterșug.

5 v. Dar, cu toate aceste, după cursul giudecății, fiind iscălitura banului Gavril în pecetluit cunoscută de noi de toți, / n-au mai încăput alte pricini, ce, cu toată dreptate, așa au hotărît mîrie sa vodă giudecata, ca să de Boroda acei 15 lei, prețul epii, și să-și ia pe Toader țiganul, feciorul Chirilii, cu parte lui de copii, iar parte țigancii de copii să o ia fiii banului Gavril, fiind țiganca a dumilorsale.

Pentru care, vîzînd hotărîrea giudecății, am dat și de la noi această carte de giudecată la mîna Borodii, ca să-i fie de credință.

Let 7250 <1742>, iulie 15

Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale, stăpînului nostru domn, Ion Costandin Neculai voievod, fiind și noi de față, venit-au de s-au pîrît de față preutul

Timofte și cu Vasile Pitacul și cu neamul lor, ce să trag de pe Marco, cu Gligore Baciul și cu preutul Mirăuță cu neamul lor, ce să trag de pe Grozav, pentru o moșie, anume Vidra.

317 r. Care acea moșie, hotarul Vidrei, din-ceput au fost a doi frați, giuătate de hotar a lui Gheorghie Murgină și giuătate a lui Ion Bucatedrepte și acel Gheorghie Murgină parte lui, giuătate de hotar, au vîndut-o lui Ion Grozav, moșul lui Gligore Baciul și neamului său și Grozav au vîndut-o lui Marco, moșul popei lui Timofte ș-a lui Vasile Pitacul și neamului lor, precum au arătat popa Timofte și zapisul vînzării și așe au stăpînit de atunce și pînă acmu, giuătate de hotar niamul lui Marco și giuătate niamul lui Bucatedrepte. Iar de la o vreme încoace, s-au fost sculat tatul lui Gligore Baciul și cu frații lui să-și facă casă într-acel hotar a Vidrei și zîcîndu-le oamenii de Vidra / și de Călimani ca să nu-și facă casă acolo, că parte lor este vîndută, iar ei au pus pricină cum că acel loc unde-și fac ei casă este loc de cumpărătură de la un Bobul, din parte lui Bucatedrepte și într-acest chip ș-au făcut casă și ș-au pus pomeți ș-au rămas stăpînitori acolo pînă acmu.

Dar acmu, Gligoraș Baciul, știindu-să că să trage din Grozav, s-au sculat ispitindu-să ca să cuprindă toată parte lui Grozav, a moșului său și jăluind la dumnealui Palaloga armaș, fiind ispravnic la Putna, au fost orînduit pe Ion Gigățul vornicul de Vrance și pe Dumitrașco Burcă căpitanul d-au mîrs acolo hotarnici, ca să le aliagă moșie lor. Ș-acei hotarnici, mergînd acolo și nesocotind bine, cum că parte lui Grozav, ce i-au fost de cumpărătură, este toată vîndută la Marco, au făcut greșală de-au fost dat ace moșie iar la stăpînire lui Gligore Baciul și niamului lui. Dar, după aceasta, jăluind popa Timofte și cu niamul său la dumnealui Dumitrașco Suciul biv vel agă, ispravnicul de Putna, de strîmbătate ce li-au făcut acei hotarnici de li-au luat moșie, au orînduit alți hotarnici, pe Ioniță Arapul vornicul de Vrance și pe Pintelei Știucă vtori pitar, di-au mîrs acolo. Și strîngînd pe toți răzășii și megieții și luînd sama cu amăruntul, au aflat cum ace moșie ce-au avut Grozav cumpărătură de la Gheorghie Murgină, ce s-au scris mai sus, este toată vîndută lui Marco, moșul popii lui Timofte ș-a niamului său, ș-acei hotarnici, Ion Gigățul și cu Dumitrașco Burcă, li-au făcut înpresurare, cum s-au văzut și mărturie lui Ioniță Arapul ș-a lui Pintelei Știucă, care mai pre larg arată toată pricina moșiii.

Iar Gligoraș Baciul și cu niamul său nici cu atîta nu s-au odihnit, ce-au venit de au stătut de față la Divan cu popa Timofte și cu niamul lui, Mărculeștii, și mărie sa vodă, cercînd cu amăruntul giudecata

317 v. ispravnicului / de Putna și acelor boeri ce-au fost hotarnici. Ioniță Arapul și Pintelei Știucă, fiind și noi de față, s-au aflat bună și cu dreptate ace giudecată de la ispravnicul Putnii. S-au hotărît giudecata lor ca să rămîie Mărculeștii stăpînitori pe ace moșie, giumătate dintr-acel hotar ce arată mai sus, ce ș-au cumpărat Marco de la Grozav. Însă și Gligoraș Baciul și cu niamul său, după cum au orînduit acei boeri hotarnici, Ioniță Arapul și Pintelei Știucă, să aibă a-și stăpîni casăle și pomii pe unde au apucat de ș-au făcut și de ș-or fi făcut și niscareva săcături, de tatul lor și de dînșii, iarăși să stăpîniască, din vreme că pîn acmu au stăpînit și nime nu i-au mai scos, făcînd ei acel așzămînt cu pricina moșiii de cumpărătura ce ș-au cumpărat de la Bobul, din parte lui Bucatedrepte, iar mai mult să nu să întindă. Și o morișcă ce ș-au făcut ei într-un pîrîu, în Vidra, unde n-au mai fost loc de moară, aceia încă să aibă a o stăpîni pîn cît a ține lemnul morii, iar după ce să va putrezi lemnul morii, altă moară să nu mai fie volnici a face în locul acela.

Și pe hotărîre giudecății am dat și de la noi această carte pe giudecată, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7250 <1742>, iulie 20

1208

318 r. Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale stăpînului nostru, domnul Io Costandin Nicolae voievod, fiind și noi de față, au venit Gheorghie feciorul lui Ion Șoimarul și cu Toader armașul, cumnatul lor, ș-au făcut mare jalobă pe fratele lor, pe Iordache Șoimarul, zîcînd că, avînd ei o moșie părințască, giumătate de sat de Purcelești, ce este pe Sîret, la ținutul Sucevii, s-au sculat fratele lor acel mai mare, Iordache, ș-au vîndut și parte lui și parte fraților lui, lui Tăbîrță jicnicerul și ei au rămas fără moșie.

Mărie sa vodă le dedesă carte de oprit moșie de cătră Tăbîrță, pîn vor sta față și, viînd Tăbîrță, au stătut cu dînșii față înainte Divanului, dînd samă Tăbîrță că această moșie au fost a moșilor săi ș-au fost zălogit la Savin Șoimarul și el n-au cumpărat moșie numai de la Iordache Șoimarul, fratele lor, ce-au fost cumpărat-o de la muma lor Catrina, giupîneasa lui Ion Șoimarul și de la toți feciorii ei aceștie, anume Iordache și Costandin și Gheorghie și Gligore, dovedind și cu zapisăle în care s-au aflat toți frații iscăliți. Iar une părți dintr-această moșie au răscumpărat și de la alții, una de la Costandin Scărlet, ce-au

fost-o poprit la dînsul de istov pentru datorie lor, a Șoimăreștilor, și altă parte au răscumpărat de la Niagoe, fratele lui Ion Ciolpan, ce-au fost cumpărat el de la Șoimărița, care să încheie giuătate de sat, cu vad de moară și cu tot venitul. Și de cînd ș-au răscumpărat moșie au trecut 27 de ani și Gheorghie, feciorul lui Ion Șoimarul, sau Toader armașul, ginerele lui Ion Șoimarul, de au avut ceva a răspunde, pentru ce n-au răspuns de atunce și pîn acmu?

318 v. Pentru care, luînd mărie sa vodă sama cu amăruntul și fiind și noi de față, s-au dovedit cumpărătura lui Tăbîrță încheiată pe giuătate de sat, de la Șoimărița și de la toți feciorii ei ș-au hotărît / giudecata să-și stăpîniască Tăbîrță jicnicerul moșie cu pace, pe cum au răscumpărat-o, să-i fie lui moșie stătătoare și feciorii Șoimăriții niciodată să n-aibă cuvînt de răspuns înapotriva zapisului mîne-sa ș-a lor, nici Toader armașul, cumnatul lor, din vreme că și el au prăvit această vînzare 27 de ani și n-au mai răspuns pîn acmu. Căci, de-au avut și el parte în moșiile Șoimăreștilor di pe fămeia lui, împărțală de moșii n-au arătat și, de-au vîndut Șoimărița cu feciorii ei această moșie, el își va căuta cu dînșii, a-și opri dintr-alte moșii, pe unde or ave, că așa s-au dat rămași Șoimăreștii dinainte Divanului.

Iar Tăbîrță jicnicerul îndreptîndu-să, i-am dat această carte pe giudecată, ca de această pîră să nu se mai pîrască.

Let 7250 <1742>, iulie 22

1209

Precum au vinit înainte smereniei noastre, a arhierilor și a egumenilor carii mai gios sîntem iscăliți, din poronca domniască, dumnealui Angheli vătavul de copii al mării sale prealuminatului domnului nostru, Io Costandin Necolai voievoda, ca să luîm sama pentru pricina care au Milie feciorul Zamfirii, cu Chirco ficiorul Handei, din orașul Primiti, cu chir Dimitrie liptcanul, ficiorul lui popa Hristu, pentru niște bani ce-au luat el de la hagi Chiriac, tovarășul unchiului lor răpoosatului bașa Iotu Paci, cari le ș-au dat obșteasca datorie a morții în Țara Leșască, la Liov, fiind neînsurat, la velet 7247, iunie 3. Care bani luîndu-i chir Dimitrie liptcanul cu carte de epitropie, 319 r. care i-au fost / făcut cămărașul de ocnă chir Dimitrie a lui Gheorghie, pre care chir Dimitrie a lui Gheorghie l-au fost făcut rudenie a mortului Iotu epitrop mai înainte și neputînd ca să ducă acest Dimitrie a lui Gheorghie la Liov, ca să cee, s-au rugat ș-au orînduit pe Dimitrie liptcanul ca să cee de acolo. Care bani și luîndu-i, după cum s-au zis

mai sus, de la tovarășul mortului, au trimis dintr-acești bani 300 ughi ungurești la acel mai sus zis chir Dimitrie cămărașul de ocnă, care i-au și luat și i-au trimis la moștenitori, după cum arată cărțile și dovezile și rudeniele mortului încă au mărturisit.

Acum dar, cerșind acești moștenitori și epitropi, adică Milie Chirco, ca să ia și cialți bani ce-au rămas în mînule lui Dimitrie liptcanul, ca niște nepoți și moștenitori a răpoosatului bașe Iotu, aducînd și carte de la Patrierșie, pentru îndreptare și adiverință și pentru încredințare săminții lor și altă carte de la neguțitorii din București și de la alți orășeni a lor, carii mărturisesc adevărind că aceștia sînt nepoți și adevărați moștinitori, așjidire și carte de epitropie de la alții trii, chiar niamuri ce-au rămas la patrie lor, ca să ia de la Dimitrie liptcanul cît au rămas, ca să le înparță de opștie asemenea rudeniele după pravilă; chir Dimitrie liptcanul știind dară că mortul bașa Iotu mai are și alt frate însurat la Azdrahan, anume Hristea Paci, carile, auzînd moarte frăține-său, au fost trimis mai înainte epitrop la Liov pe un chirus Ioan, ca să ia bucatile frăține-său, n-au vrut, dar, Dimitrie liptcanul ca să dia rămășița banilor nepoților și epitropilor, temîndu-să ca să nu aibă vreodată vreo supărare de către acel Hriste Paci, ori de la un epitrop al său, pentru partea sa, fiind acest Dimitrie șezător la Liov.

19 v. Am orînduit, dar, pentru / îndreptarea lui hagi Chiriac, tovarășul mortului, de la carile i-au și luat mai înainte Dimitrie, ca să nu aibă vreo frică și să să trimiță om în de-adinsul la Liov și să scrie împreună, amîndoî părțile, cătră epitropul lui Hriste Paci, ori să vie singur, ca un epitrop a lui Hriste, ori să trimită alt om al său aici, în Iași, ca să ia parte sa ci i s-a vini, dînd și zi cîtăva vreme. Carii au și trimis, dar acela au răspuns că nici el a vini, nici pe altul a trimite, scriind și altile care nu să căde, după cum arată răspunsul lui.

Ce dar, ca să nu triacă vreme multă fără folos, zăbăvind acești bieți oameni streini cu cheltuială multă, fiind și de loc diparte, am giudecat și am hotărît ca să să facă înparțială, după dumnezăiasca pravilă, la toată avere mortului, care s-au aflat 627 ughi ungurești și 2 lei pol bani gata, ce s-au aflat atuncea și din bucate ce-au vîndut pe urmă tovarășul mortului cu Dimitrie liptcanul și cu chir Ioan, după cum arată îmbe izvoadile lor, care au ei, iscălite de dînșii, să se facă în șasă părți asemenea, o parte frăține-său, lui Hriste Paci, iar celelalte 5 părți la doî surori vii și la trii nepoți de frați carii au murit mai înainte, fiind toți dintr-un părinte și dintr-o mumă, care ămășiță a banilor să o dei hagi Chiriac făr întîrziere la moștenitori și la nepoți, carii, mergînd la

patrie lor, să-i înapră asemenea împreună cu cielalți. Partea, dar, cea de al șasile, a lui Hriste Paci, să rămie în mînule lui Dimitrie liptcanul a lui popa Hriste, pînă ori va vini acest Hriste Paci, ori va trimite om să o ia și, dînd Dimitrie liptcanul banii, să ia și carte de mărturie din mîna aceluie, precum i-au dat.

Drept aceasta, li-am dat și această mărturie de giudecată de la mitropolia noastră, după sfînta pravilă, care, oriunde s-a întîmpla, să le fie de bună credință și pentru mai bună încredințare ne-am și iscălit.

Let 7250 <1742>, mai 12

Nechifor mitropolit și egumenii greci; Sturza vel logofăt; Costache vel vornic; Alistarho ban; Ion Neculce biv vel vornic; Ianache hatman

1210

320 r. Facem știre cu această carte de giudecată, precum înainte mării sale luminatului domnului nostru, Io Costandin Nicolai voievoda, fiind și noi de față, au avut giudecată față Postolache lipcanul, c-au fost dat 3 vite, ce-au avut la pășciune, la mîna lui Ion Coste de la Zăgarance, din care vite i s-au răzlețit o gonitoare și nemerind la casăle lui Golăe armașul și a lui Căptare, ei n-au vrut să o colăcească la părcălabi, după obicei, ce-au ținut-o în vitele lor, tăgăduită, de la svetii Dimitrie pînă după Bobotează ș-atuncea, iarna, tîmplîndu-să de au încolțit lupii acea gonitoare, s-au sculat Golăe și cu Căptare ș-au tăet-o, de au mîncat-o și din carne ei au dat și altor oameni pe acolo. Și cercîndu-și ei vita și-ntr-o parte și-ntr-alta, au aflat-o mai cu vreme mîncată de dînșii, scornindu-să pricină de au eșit la median din gurele acelor ce li-au dat carne pe coasă, pricinuind ei că n-or merge să le cosască, că vita n-au fost a lui Golăe și a lui Căptare, ce-au fost de pripas.

320 v. Cu care eșind la giudecată înainte jitnicerului Toader, ispravnicul de ținutul Eșulor, au arătat de față și carte de giudecată, precum s-au dovedit pe Golăe și pe Căptare cu 2 oameni marturi, anume Coste de la Zăgarance / și cu Bran de la Răzăleni, că Golăe au tăet vaca lui Postolache de-au mîncat-o împreună cu Căptare și, cunoscîndu-să ei vinovați, s-au apucat de plată, arătînd Postolache și zăpis din mînule lor, că s-au apucat să de o vacă, iar acmu au întors, că nu sînt odihniți cu acea giudecată și nu vor să mai plătiască.

Pentru care, fiind de față și ei, Golăe armașul și cu Căptare, au răspuns că ei nu sînt mulțămîți cu giudecata jitnicerului Toader, că li-au curs nedreptate. Dară, luînd mările sa vodă sama și mărturisind Golăe

armașul adevărul, precum el au tăet vaca și i-au mîncat carne ei, au aflat că giudecata jitnicerului Toader este bună și i-au dat rămași, să-i plătiască vaca, după cum s-au legat cu zapisul lor. Pentru care, după giudecata mării sale lui vodă, încă am făcut carte de giudecată, ca să aibă Postolache lipcanul a-și lua vaca de la Toader Golăe armașul și de la Căptare, care izvodul giudecării s-au trecut și la protocol.

Aceasta facem știre.

Let 7250 <1742>, avgust 4

1211

321 r. Facem știre cu această carte a noastră că, după giudecata ce-au avut la Divan, înainte mării sale lui vodă, Tăbîrță jitnicerul și cu Șoimăreștii și cu cumnatul lor, Toader armașul, pentru moșie de Purcelești, de iznoavă au eșit la Divan Toader armașul, de au dat jalobă mării sale, zîcînd că soacră-sa Safta au fost soră lui Ion Șoimarul, tatul lui Iordache ș-a fraților lui și în toate moșiile ce-au avut Savin Șoimarul au avut parte și soacră-sa Safta, împărțitoare în giumătate și acmu Iordache șoimarul și cu frații lui, feciorii lui Ion Șoimarul, nepoții lui Savin, au vîndut toate moșiile ce-au fost de pe moșul Savin Șoimariul, și parte lor și a soacră-sa Saftii, cum și această giumătate de sat de Purcelești au vîndut-o lui Tăbîrță, avînd și soacră-sa a patra parte de sat, parte ei.

Pentru care, mărie sa rînduind această giudecată la noi, dat-au samă Iordache Șoimarul precum adevărat mătușa lor Safta, soacra lui Toader arcașul, au avut parte în giumătate la moșii cu tatul lor, Ion Șoimariul și împărțală pe moșii n-au avut și moșii numai aceste au arătat c-au fost, giumătate de sat de Vorăntărăști, care au vîndut-o ei și cu Costandin feciorul Iancului Late, frate-le fâmeii lui Toader armașul, logofătului Catargiul și altă giumătate de sat de Năvrăpești, ce-au vîndut-o iar Șoimăreștii dumisale Sandul Sturzea vel logofăt și această giumătate de sat de Purcelești, ce-au vîndut-o lui Tăbîrță, iar alte moșii aiure n-au rămas ca să poată împăca pe Toader armașul pentru l v. părțile fâmeii lui / ce li-au vîndut ei.

Pentru care, noi, luînd sama, așa am găsit cu dreptate ș-am hotărît giudecata, să giure Iordache Șoimarul că împărțală pe aceste moșii n-au avut, nici alte moșii, fără aceste ce-s vîndute, aiure nu știe să fii mai rămas și, giurînd, să rămîe Toader armașul stăpîn pe giumătate de moșii, parte soacră-sa, din Purcelești și din Năvrăpești. Numai pentru moșie din Purcelești, ce s-au vîndut lui Tăbîrță, fiind cîțiva ani de cînd

s-au vîndut și Toader armașul n-au mai răspuns, să giure și Toader armașul precum n-au știut mai de-nainte vreme de vînzare, fără decît într-acest an s-au înștiințat și, giurînd, să-și stăpîniască a patra parte de Purcelești, ce-i parte fîmeii lui, cu tot vinitul și Tăbîrță să-și ia banii de la vînzători de unde au dat. Și orînduindu-să cu vornic de poartă de i-au dus la biserică, așe, într-acesta chip, au giurat și Iordache Șoimarul și Toader armașul, pentru care, văzînd c-au giurat, am dat această parte pe giudecată, ca să urmeză și să-și stăpîniască Toader armașul și fîmie lui moșiile după hotărîre ce s-au făcut și de această pîră să nu se mai pîrască.

Let 7250 <1742>, avgust 1

1212

322 r. Venit-au Dumitru Osmache, neguțitoriul din Iași, la Divan, înainte mării sale, luminatului domnul nostru, Costandin Necolai vodă, fiind și noi boierii de față, și au pîrît pe Nicolai blănar și Zaharie cruitoriul din tîrg din Botoșani, precum au dat el marfă de 120 lei altui cruitor, anume Costandin din Botoșani, cu zapis în chezeșie lui Nicolai blănar și a Zaharii cruitor, apucîndu-să ei chizeși și platnici, de nu va plăti datornicul datorie sa la zi, să plătiască ei. Și trecînd zua și neplătind datornicul datorie sa la zi, i-au apucat neguțitoriul pe dînșii, pe chizeși, iar ei arată neguțitoriului pe datornic.

Deci, fiind și oamenii aceștie, chizeșii, de față la Divan, împreună cu datornicul, nici ei, cum că nu-i zapisul lor, sau că nu sînt chezeși și platnici, n-au tăgăduit.

Deci, mărie sa vodă așa li-au hotărît giudecata, după zapesul lor, să plătiască neguțitoriului, iar ei să-și ia de la datornic și s-au pus și pe chizeși la închisoare, în temniță, de-au stătut cîteva zile. Și neavînd cu ce să plătiască banii la chizeși, s-au dat pe mîna chizeșilor, ca să margă la casa lui, la Botoșani și cu ce vor găsi în casa lui să li să pliniască acei 120 de lei, datoria ce-au plătit pentru dînșul chizeșii la Osmache neguțitoriul și cheltuiala lor. Iar neputîndu-se cuprinde datorie de mai sus arătată și cheltuiala lor cu cele ce s-or găsi acmu în casa lui Costandin cruitoriul, oricînd, cu ce s-ar găsi în casa lui, giudecătorii ce vor fi la tîrg la Botoșani să aibă a le plini și de această pîră să nu se mai pîrască.

<1742,> mai 25

322 v. Let 7250 <1742>

Precum s-au pîrît de față, înainte dumisale vel vornicului Costache, Ștefan vătăman din sat din Crăinicești, ot Suceavă, cu egumenul de Solca, jeluind oamenii din Crăinicești că, în domnie mării sale Grigore vodă, fiind Ene cafegiul cu slujba acolo, la Suceava, s-au fost învoit Ene cafegiul cu egumenul de Solca pentru acea săliști, Crăiniceștii, fiind o săliști pustie, i-au strînsu-i pe dînșii cafegiul și i-au așăzat pe acea săliști ca 23 liudi, acum de 2 ani și tocmala lui Ene cafegiul i-au fost cu egumenul, lucrul de boeresc să fie a cafegiului, iar dijma moșiii să fie a egumenului.

Și ei astă vară au făcut 23 stoguri fin de boiresc și l-au vîndut Ene cafegiul dumisale lui Ioniță treti logofăt și trimițînd dumnealui treti logofăt acolo la fin, au aflat că 11 stoguri dintr-acel fin le-au mîncat egumenul de Solca și i-au trimis Ioniță logofătul om gospod de au plinit acele 11 stoguri fin de la egumen cu 2 boi. Egumenul încă s-au sculat și au luat de la dînșii 2 boi, făr de giudecată, cerînd osăbit fin de boeresc. Care lucru luîndu-l dumnealui sama pre amăruntul, egumenul n-au avut altă să răspundă mai mult, făr decît au zis că ei au să ia fin de boiresc de la oamenii aceștie, șăzînd pe moșia lor.

Deci, dumnealui vornicul așa au aflat cu cale și au giudecat: de vreme că oamenii aceștie, după datorie ce-au avut, au făcut finul de boiresc și ș-au plinit datorie și ei nici o vină n-au, iar egumenului de-i pare cu strîmbul și au prepus că Ioniță logofătul li-au mîncat finul făr de cale, să-și caute cu Ioniță logofătul. Iar oamenii aceștie să aibă pace de pricina acestui fin și boii ce li-au luat egumenul să aibă a-i da înapoi.

Și pe hotărîre giudecății s-au dat și această carte de giudecată la mîna lui Ștefan vătăman și a sătenilor săi, ca să le fie de credință și s-au pus și la protocol.

Let 7250 <1742>, avgust 11¹

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 249-250; regist în T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. V, pp. 114-115.

23 r. Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale domnul, stăpînul nostru, Ioan Costandin Nicolae

voievod, fiind și noi de față, au venit Costandin Stroescul postelnic, din Țara Româniască, ș-au pîrît de față pe Ion Bujoranul, pentru niște țigani ce-au avut ei de împărțală, care țigani să trag din Tămuzei țiganul Bujoranului, ce-au ținut pe Vlada țiganca Stroescului.

Pentru care țigani, mai în trecute zile, s-au fost și mai giudecat ei înainte dumisale Enache hatmanul, precum au arătat Bujoranul și ace carte de giudecată. Și, după giudecata ce-au avut, s-au sculat Costandin Stroescul și s-au tocmnit cu Toader Nacul de visterie, ginerile lui Ion Bujoranul și, din țigani ce i s-au venit în parte lui, au vîndut lui Toader Nacul pe Stan țiganul, feciorul lui Tomuzei și a Vladei, cu toată parte lui de copii, cîtă i s-ar veni în parte lui Stan, căci țiganca lui Stan au fost omeniască, ca să-i de pe țigan, cu mic, cu mare, cîte 13 lei bani și cîte o vacă cu vițal și arată în zapisul lui că au luat din mîna lui Toader Nacul de visterie 52 lei bani și 4 vaci cu vițai. Și acmu, Costandin Stroescul, găsind alt preț pe țigani, au vrut el ca să întoarcă de vînzare ce-au făcut lui Toader Nacul și să calce zapisul lui, răspunzînd și înainte Divanului că acel zapis nu l-au făcut el de voe lui, ce l-au făcut pentru chevernisală, că, fiind țigani fugiți și prepuind el că-i știe Bujoranul, au dat zapis de vînzare, ca doar ar aduce Bujoranul țigani, dar el nu este odihnit cu ace vînzare, cerînd ca să-și ia țigani și să-i întoarcă banii și vitele ce-au luat.

De care lucru, văzîndu-să zapisul lui că scrie de bună voe tocmală și driaptă vînzare și mărturisind și Costandin Stroescul că este adevărat zapisul lui, s-au cunoscut că îmblă cu meștersug, ca să întoarcă vînzare, să de țigani altora și giudecata Divanului nu i-au dat ace voe ca să strice el tocmala vînzării și să calce zapisul lui. Căci toate
323 v. tocmelile și așezările cu zapisă să închie și să așază / și cînd va rămîne lucrul să să strămute și să să întoarcă zapisăle vînzărilor și a tocmelilor ce să așază, atunce nici o vînzare sau așezare nu va sta.

Pentru aceasta, s-au hotărît cu giudecata Divanului mării sale lui vodă și a noastră a tuturor, zapisul vînzării ce au făcut Costandin Stroescul lui Toader Nacul de visterie, pe Stan țiganul cu toată parte lui de copii, să rămîe bună vînzare și stătătoare la mîna lui Toader Nacul de visterie și Toader Nacul să-și stăpîniască acei țigani ce-au cumpărat cu bună pace, ca drepti robii lui și nicidecum această vînzare din tocmala ce arată zapisul să nu să strămute, că așe s-au dat rămas Costandin Stroescul din toată giudecata.

Și pe hotărîre giudecății, am dat și de la noi această carte pe giudecată, ca de această pîră să nu se mai pîrască.

Let 7250 <1742>, avgust 15

Facem știre cu această carte a noastră de giudecată, că înainte Divanului mării sale domnului, stăpînului nostru, Io Costandin Nicolae voievod, fiind și noi de față, au venit preutul Timofte și cu Vasile Pitacul și cu popa Toader de Călimani și cu alt niam a lor, care să trag de pe Marco și de pe Păruș, de s-au pîrît de față pe Gligoraș Baciul și pe popa Mirăuță și pe alt neam a lor, ce să trag din Grozav, pentru o moșie de la Vidra, din hotarul Călimanului în sus pînă în Viță și din hotarul Milcovului pînă în zare dialului Stoicăi și în gios pînă în zare dialului Dumii.

Care această moșie, hotarul Vidrei, din-nceput au fost a doi frați, giuătate de hotar a lui Gheorghie Murgină și giuătate a lui Ion Bucatedrepte și acel Gheorghie Murgină parte lui, giuătate de hotar, au vîndut-o lui Grozav, moșul lui Gligore Baciul și a preutului Mirăuță și altui niam a lor, și Grozav au vîndut-o lui Marco, moșul preutului Timofte și-a lui Vasile Pitacul și altui niam a lor, precum au arătat preutul Timofte și zapisul vînzării și ispisoc de întăritură de la Vasile vodă și așe au stăpînit, de atunce și pîn acmu, giuătate de hotar niamul lui Marco și giuătate de hotar niamul lui Ion Bucatedrepte.

24 r. Iară acmu, acest Gligoraș Baciul cu frații lui, / știindu-să că să trag din acel Grozav, s-au fost sculat ispitindu-să ca să cuprindă toată parte lui Grozav și jăluind la Palaloga biv vel armaș, ce-au fost staroste la Putna, au fost rînduit pe Ion Gigătul vornicul de Vrance și pe Dumitrașco Burcă căpitanul hotarnic, ca să le aleagă moșie lor. Și acei hotarnici, mergînd acolo și nesocotind bine cum că parte lui Grozav, ce i-au fost lui de cumpărătură, este toată vîndută lui Marco, au făcut greșală de au fost dat ace moșie iar la stăpînire lui Gligoraș Baciul și a fraților săi. Iară după aceasta, jăluind popa Timofte și cu Vasile Pitacul și cu alt niam a lor la dumnealui Dumitrașco Suciul biv vel agă, ispravnicul de ținutul Putnii, de strîmbătate ce li-au făcut acei hotarnici de li-au luat moșie, au orînduit alți hotarnici, pe Ioniță Arapul vornicul de Vrance și pe Pintilei Știucă biv vtori pitar de au mîrs acolo și, strîngînd pe toți razeșii și megieșii și luînd sama cu amăruntul, precum au aflat au dat mărturie pe hotărîrea lor. Care mărturie și înainte Divanului s-au arătat ace mărturie, într-acesta chip scriind, că pricina acestui loc și ei într-acesta chip au aflat-o cum arată mai sus, că Grozav, moșul Baciului și altui niam a lor, au vîndut giuătate din hotarul Vidrei lui Marco, moșului popei lui Timofte și lui Vasile Pitacul și popii lui Toader din Călimani și niamului lor, cu

zapis din let 7121 și acei hotarnici ce-au fost rînduiți de Palaloga, Ion Gigățul și cu Dumitrașco Burcă căpitanul, cu nesocotală au fost dat ace hliză de loc iar în stăpînire lui Gligoraș Baciul și-a fraților lui, împresurînd multe levezi de pomi și săcături de finață și locuri de casă acestor oameni, a popii lui Toader și-a popii lui Vasîlache și-a mulți oameni de Călimani și din Vidra, cîte s-au aflat pe această hliză de loc. Care pomi și săcături de finață și locuri de casă au fost pusă și făcute de moșii lor la foamețile cele mari, la zilele răpousatului Dumitrașco vodă Cantacozino și de atunce pînă acmu fiind 70-80 de ani, aceste levezi de pomi și săcături de finață și locuri de casă li-au stăpînit tot popa Toader și popa Vasile și cu alți oameni de Călimani, din părinții și moșii lor, tot cu pace, unii de cumpărătură, alții de moșii și acest Gligoraș Baciul cu niamul lui sau părinții lor, fiind tot acole de

324 v. față, nimică n-au mai răspuns. / Numai la o vreme mai dincoace, apucîndu-să tatul acestui Gligoraș Baciul și alți frați a lui și și-au făcut casă într-acest hotar a Vidrii și cînd s-au apucat ei să-și facă casă, așe au mărturisit toți oamenii din Călimani și din Vidra, că au stătut pricină, ca să nu-și facă casă, zicîndu-le că parte lor este vîndută, iar tatul lui Gligoraș Baciul și frații lui așe au răspuns, cum că acest loc unde și-au făcut ei casă este loc de cumpărătură de la un Bobul din parte lui Bucatedrepte și într-acesta chip și-au făcut ei casă și și-au pus pomi. Și mai pe urmă, un frate a lui Gligoraș Baciul, Toader, iarăși și-au făcut casă pe cumpărătură și iarăși tatul lui Gligoraș Baciul și-au lăsat casa ce-și făcuse întăi și și-au făcut altă casă și iar și-au pus pomi și așe au rămas și ei stăpînitori pe acele locuri cu casă și cu pomi pînă acmu. Iar acmu, știindu-să ei că să trag dintr-acele Grozav, vînzătoriul ce-au vîndut Mărculeștilor, au vrut să pue mîna pe tot locul și acei hotarnici a lor încă cu greșală li-au fost dat la stăpînire lor, cum arată mai sus.

Însă Ioniță Arapul vornicul de Vrance și cu Pintelei Știucă, ce-au îndreptat locul mai pe urmă, arată la măturie lor cum că Gligoraș Baciul și cu frații lui au mai pus și această pricină, cum că niamul lui Marco, într-această giunătate de hotar ce-au fost cumpărat strămoșul lor Marco, ar fi stăpînit numai din Vidra în sus, pînă în Viță, iar din Vidra în gios, unde-i săliște Vidrii, n-ar fi mai stăpînit.

La care, niamului lui Marco iarăși au scos martur pe Macovei Olariul din Căliman, di-au mărturisit cum că acel loc, din Vidra în gios, cînd l-au lucrat, niamul lui Marco l-au dijmuit și dincoace de Vidra. Așijere și alți 3 oameni, anume Gavril sîn Trif și Vasile sîn Marco

325 r. și Ion Orbul, niamul lui Marco, au priimit să și giure, / precum au dejmuit și dincoace de Vidra. Și ei, hotarnicii mai sus numiți, după

scrisori și după stăpînirea ce-au avut, au dat acea moșie, toată parte lui Grozav, la stăpînire Mărculeștilor, precum și mai'inte tot ei au stăpînit-o. Însă și Gligoraș Baciul cu frații lui încă să-și stăpîniască casăle și pomii, pe unde au apucat de ș-au făcut și de vor hi făcut și niscareva săcături, de părinții lor, sau de dînșii, din pădure, iar să le stăpîniască, iar mai mult să nu să întinză. Și pentru o moară ce-au făcut Gligoraș Baciul în pîrăul Vidrii, nefiind vad vechi, au socotit să-și stăpîniască și moara pînă va trăi lemnul morii, iar apoi alta să nu mai facă. Care hotărîre a celor hotarnici, cercîndu-o ispravnicul Putnii și aflîndu-o bună și cu dreptate, au întărit-o și cu iscălitura dumisali.

Ce, Gligoraș Baciul și cu preutul Mirăuță și cu tot niamul lor, neodihnindu-să, de iznoavă au cerut giudecată la ispravnicul Putnii de mai sus numit. Ce, ispravnicul Putnii au rînduit pe Mitrofan egumenul de Mera și pe Stamatîn clucerul și pe Ioniță Arapul vornicul de Vrance și pe Miron Dima ca să ste să le mai e sama cu amănuntul, cercînd mărturie de hotărîtura lui Ioniță Arapul și a lui Pintelei Știucă și, luînd sama, au dat rămași iar pe Gligoraș Baciul și pe preutul Mirăuță și pe tot niamul lor, aflîndu-să moșu lor Grozav vîndut la Marco, moșul popii lui Timofte și a niamului său și stăpînită ace moșie tot de niamul Mărculeștilor, de atunce și pîn acmu, precum văzum și mărturie ispravnicului Putnii scriind într-acesta chip.

Ce, Gligoraș Baciul și cu niamul său nici cu atîta nu s-au odihnit, ce au venit de au stătut de față la Divan cu preutul Timofte și cu niamul său, Mărculeștii, și mărie sa vodă, cercînd cu amănuntul giudecata
5 v. ispravnicului Putnii / și a celor boieri ce-au fost rînduiți hotarnici, Ioniță Arapul și Pintelei Știucă, fiind și noi de față și aflîndu-să bună și cu dreptate ace giudecată, dovedindu-să că Grozav, moșul lui Gligoraș Baciul, este vîndut la Mărculești, s-au hotărît giudecata lor că să rămîe Mărculeștii stăpînitori pe ace moșie, giumătate dintr-acele hotar ce arată mai sus, ce ș-au cumpărat Marco de la Grozav și să le fie lor draptă moșie, stătătoare la mîna lor, iar Gligoraș Baciul și cu niamul lui s-au dat rămași din toată giudecata, mai mult să nu să tînză a stăpîni, fără cît casăle și livezile și săcăturile și moara, cum arată mai sus în mărturie.

Așjidire și popa Toader, care să trage din niamul lui Păruș, pentru care scrie la mărturie dumisale ispravnicului Putnii c-au arătat niște zapisă de cumpărătură dintr-această moșie ce scrie mai sus și, cercîndu-se aceste zapisă, s-au aflat bune și pe zapisă au hotărît giudecata să-și stăpîniască moșie și săcăturile și pomeții ce-au făcut moșii lui Păruș și niamul său pe urmă și s-au aflat la stăpînire lor 100 de ani și mai bine,

pentru care și boerii hotarnici, Ioniță Arapul și Pintelei Știucă, înșămniază la mărturie lor tot într-acesta chip. Care, precum i s-au ales și-au stăpînit niamentul lui Păruș pînă acum, i s-au dat să stăpîniască și de acum, ca de această pîră să nu se mai pîrască.

Let 7250 <1742>, avgust 1

1216

326 r. Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, din poronca mării sale domnului, stăpînului nostru, Io Costandin Neculai voievoda, au venit înainte noastră feciorii și nepoții Lupului izbașa și feciorii și nepoții Șișcanului și Guțăștii și alți răzăși de sat de Șișcani și de la Chetrosul și ni-au arătat o mărturie hotarnică de la Gavril Pilat vornicul de poartă și de la Ilie Gore postelnicul, ce-au fost rînduiți încă de la mările sa Grigore vodă să hotărască satul Chetrosul și Șișcanii, ce este la ținutul Lăpușnii, scriind că, după multă pîră ce-au avut răzeșii de Șișcani cu dumnealui vornicul Costandin Rosăt, avînd și dumnealui giumătate de sat de Chetrosul și zicînd că i-au împresurat moșie dumisale răzeșii ce să număsc de Șișcani și acolo alt sat Șișcanii n-ar fi fost, fără cît numai Petrosul.

Pentru care în multe chipuri cercîndu-să, s-au dovedit că este sat și Șișcani și Petrosul, numai neputîndu-să dovedi nicidecum pe unde au îmblat hotarul satelor, fiind un lucru necăutat de multă vreme, s-au hotărît giudecata lor să să măsure hotarul Șișcanilor și a Petrosului tot la un loc și cît loc va cuprinde hotarale amînduror satelor, să să facă acel loc în patru părți și a patra parte din mijloc, cu măsură, să o de dumisale vornicului Costandin Rosăt, pentru giumătate de sat de Petrosul ce-au avut dumnealui acolo, iar din cele trei părți ce mai rămîn, să să de o parte și giumătate, de sus, moșinașilor de Petrosul și altă parte și giumătate, de gios, să o de moșinașilor de Șișcani.

326 v. Și, pe hotărîre aceștii giudecăți, / mergînd acei hotarnici acolo la aceste săliști și strîngînd pe toți răzeșii și împregiurașii, au măsurat întăi locul Șișcanilor, pe lungu, despre Nîrnova, din movila de pripor în gios, pînă în locul Curiecilor și s-au găsit 58 de funii și 27 stînjăni, cu funie de 30 stînjăni și stînjănul de 8 palme. Și măsurînd și locul Petrosul, de la movilă în sus, pînă în hotarul Hăliștienilor și s-au găsit 57 de funii și 10 stînjini și, împreunînd amîndoi hotarale la un loc, au cuprins 116 funii și 7 stînjini. Și din tot locul acesta, au scos a patra parte, care s-au făcut 29 de funii și 1 stîngen pol și-au dat dumisale vornicului Costandin Rusăt, în mijloc, și din celi trii părți ce-au mai

rămas, au scos o parte și giuătate Șișcanilor, din gios, și o parte și giuătate răzășilor de Petrosul, din sus, și li s-au vinit pe parte cîte 43 funii și 10 stînjeni pol.

Și trecînd în dialul dispre răsărit, au făcut altă măsură, din lac în gios, pînă în hotarul Curiecilor și s-au găsit 84 de funii și 27 stînjeni în locul Șișcanilor. Măsurînd și din lac în sus, locul Petrosului, s-au găsit 117 funii și 24 stînjeni, pînă în capul hotarului de sus și s-au făcut peste tot, într-amîndoi hotarăle, 192 funii și 21 stînjeni și s-au scos a patra parte din tot locul dumisale vornicului Costandin Rusăt 48 funii 5 stînjeni pol, iar la mijloc dintr-amîndoi hotarăle și din cele trii părți, dînd o parte și giuătate Șișcanilor, din gios, și o parte și giuătate răzeșilor Petrosului, din sus, și li s-au venit pe parte cîte 82 de funii și 5 stînjeni pol. Și încheind locul, au dat cu fune din movila / de pripor în gios, în dialul dispre Nîrnova, 14 funii și 21 stînjeni în locul Șișcanilor și-au pus hotar și, din movilă în sus, iar 14 funii 9 stînjeni și iar au pus hotar.

Și trecînd în dialul dispre răsărit, au dat din lac în sus 48 funii 5 stînjeni pol și-au pus hotar în dialul dispre Merești, în dumbravă, care hotar caută la hotarul cel din dialul Nîrnovei și din lac în gios măsurînd 2 funii 21 stînjeni și iar au pus hotar care caută la hotarul cel din dialul Nîrnovei, pe din gios de o movilă și într-acest chip s-au încheiat tot hotarul.

Și neapucînd ei a lua ispisoc de la mărie sa Grigore vodă pe această hotărîtură, acmu, din poronca mării sale domnului stăpînului nostru, am dat de la noi această mărturie de întăritură pe hotărîre ce arată mai sus, ca să-și stăpîniască fieștecare moșie, parte sa, precum li s-au hotărît și să fie moșie stătătoare.

7250 <1742>, avgust 1

1217

Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale domnului, stăpînului nostru, Io Costandin Nicolae voievoda, fiind și noi de față, au venit Ibraim turcul de la Bender, de au pîrît de față pe Vasile Cocul îmblătorul de Orhei, zicînd Ibraim turcul precum c-au avut un cal în herghelie tîrgului și-avînd și Vasile Cocul un cal tot într-ace herghelie, s-au sculat Vasile Cocul și-au mîrs la heghelie ca să-și prindă calul lui. Și, negăsind pe herghelegiu la herghelie, n-au putut să-și prindă calul acolo, în cîmp, și-au luat o samă de epi cu calul lui și s-au luat și calul turcului acestue cu epi și,

ducându-le în târg, le-au închis într-un ocol de ș-au prins calul lui și epilor li-au dat drumu ca să să ducă la herghelie. Și mergînd epile pin
327 v. sîliște / târgului, au dat calul turcului acestue într-o groapă și s-au stricat.

Care, fiind și Vasile Cocul îmblătoriul față, nici el n-au tăgăduit, precum n-au adus acel cîrd de pi de li-au închis păr ș-au prins calul lui. Dar pentru calul turcului, c-au fost într-acele epi, sau că s-au stricat într-ace dată, cînd au slobozit epile să margă în herghelie, nu știi. Pentru care, luînd mărie sa vodă sama foarte cu amănuntul, așa au dovedit Ibraim turcul, precum au fost și calul lui închis cu epile acele de Vasile Cocul.

Deci, măria sa vodă, dimpreună cu noi, așe au aflat că este drept, să plătiască Vasile Cocul calul turcului și s-au dat rămas din toată giudecata Divanului, să plătiască prețul calului, care cal s-au prețuit 50 lei. Însă, socotind mărie sa și noi, cu toții, că nu este numai el singur vinovat ca să plătiască calul, ce, să să caute omul acel cu groapa în care au dat calul și, aflîndu-să omul acel cu groapa, acela să plătiască, din vreme că n-au astupat-o bine, să nu rămîe cursă în mijlocul târgului. Iar neputîndu-să afla acel cu groapa, s-au socotit toți târgoveții să să strîngă și să facă curama, să plătiască prețul calului cu toții, din vreme că ei toți să hrănesc pe locul târgului, au toți datorie să curățască târgul de cursă ca aceste ce le aduc pagubă.

Și așa s-au hotărît giudecata Divanului și, pe hotărîre giudecății, am dat și de la noi această carte de giudecată, ca de această pîră să nu se mai pîrască.

7250 <1742>, avgust 20

1218

328 r. Din luminată poronca mării sale domnului Ion Costandin Nicolae voievoda, fiind și noi de față, au venit Cerbul jidovul, din sat din Bădiceni, de la ținutul Sorocii, de au jăluit pe dumnealui Costandinache biv vel căpitanul, zicînd Cerbul jidovul că i-au luat gloabă 35 de galbini ungurești și un cal și i-au luat și sotnicul 5 lei, pe gura unui tălhari, a lui Sofroni, ce l-au pus soție și pe dînsul, cu strîmbătate, nefiind el vinovat.

La care nici căpitanul n-au tăgăduit că nu i-au luat acei bani, numai au arătat că nu pentru gloaba lui i-au luat, ce, i-au luat pentru pagubili păgubașilor.

Și cercînd mările sa vodă dovada jidovului și neaflînd altă dovadă asupra lui, fără numai gura tîlhariului și pe tîlhar netrîmîndu-l căpitanul aice la domnie, după poronca ce-au avut și scăpînd din mîna lui, i-au plinit mările sa toți banii jidovului de la căpitan și de la sotnicul ce i-au fost luat și calul ce i-au rămas la căpitan încă să i-l de. Care, cu toate aceste, mai pe urmă, prinzîndu-să și Sofroni tîlhariul aice la Eși și aducîndu-l înainte noastră, fiind și jidovul față, așe au dat samă că de sîla bății au zis că-i soții, dar năpaste este jidovului, că el soție nu i-au fost, nici au știut de furtușagurile ce-au făcut el. Și acmu, în această dată, precum arată mai sus, jidovului i s-au întors înapoi ce i s-au fost luat, afară de un cal care zisă că i-au rămas la căpitan, care, fiind a lui, să i-l de. Iar cine din păgubași va ave ceva cu Sofroni sau cu jidovul, să vie să dovediască de față înainte mării sale, de vreme că și Sofroni tîlhariul este prins la temniță și atunci, dovedind, s-a căuta giudecata lor într-alt chip.

Ce, după hotărîre giudecării, am dat și de la noi această carte pe giudecată.

7251 <1742>, septemvrie 1

1219

28 v. Mărturie dumisale vel logofătului i vel vornicului Costache, avgust 19.

Facem știre cu această carte de giudecată a noastră, precum, din luminată poronca domnului, stăpînului nostru, mării sale Ion Costandin Nicolae voievod, au avut giudecată de față, înainte noastră, acest jidov, anume David, din tîrg din Chișinău, cu acești tîrgoveți de acolo, anume Tănasă Hîncul și Ion Costin și Dumitrașco Budul i Pălade i Andronic Gratea și cu alții de acolo, jăluind David jidovul precum, în vreme moscalilor, înblînd oștile la locurile acele, s-au rădicat tot tîrgul Chișinăul, cum și alte sate, toate, s-au tras cu bejenie la codru. Și mergînd și el cu bejănie sa la codru, i-ar fi rămas cîtăva marfă în dughiană, care marfă i-ar fi luat niște ficiori din oamenii aceștie, arătînd anume Budul și Costin și Pălade și Biță și cu alții 2-3 de ai lor. De care marfă au arătat jidovul și izvod anume: un poloboc de holircă de 80 de lei și 1.100 ocă tiutiun, 75 ocă bumbac tors, fier și ores de 120 de lei frengii de 70 de lei, un poloboc de dohot de 32 de lei, 60 drobi de sare, 30 ocă de aramă, 30 părechi de ciobote și i-ar <fi> fărmat și oale ca de 50 de lei. Și aceste toate le cere jidovul pe izvod, ca să i le plătiască acești oameni de mai sus numiți, zicînd

jidovul că, cu adevărat, i li-ar fi luat ei, căci i-ar fi văzut pe 2-3, călări, că s-au întors din bejenii ș-au fost împlînd pen tîrg. Însă, aceste numai cu gura sa au zis jidovul, iar vrun chip de dovadă nimică n-au arătat.

329 r. Iar oamenii aceștie au arătat înainte noastră doi mărturii, / de la dumnealui Pavel vel sârdar, tot de giudecata aceasta, una de la iunie 14, iar alta de la iulie 27. La care, măcar că din mărturie de giudecata dintăi s-au cunoscut cum că jidovul au pîrît rău, dar, jidovul, neșindu-să odihnit cu giudecata dintăi ce-au avut acolo la dumnealui sârdariul, încă de iznoavă au vinit de au jăluit mării sale lui vodă, atîta pe oamenii aceștie, cît și pe dumnealui sârdariul, zîcînd cum că acești oameni ar fi slugi lui Măzărache și pentru aceia ar fi avut oamenii aceștie hatîr. Și jidovul, <în> întunecare, încă și aceasta jeluînd, jidovul, cum că, sucindu-i-să lui giudecata, cu mare strîmbătate l-ar fi pus și la închisoare de au șăzut cîtăva vreme.

Care, pe jaloba jidovului, poroncind mărie sa vodă la sârdariul ca să ia sama jidovului și să-i facă dreptate, de iznoavă au strîns dumnealui sârdariul pe toți tîrgoveții față și iarăși mai luînd sama, nici un chip de dovadă jidovul n-au putut ca să afle. Iar pentru oamenii aceștie scrie dumnealui sârdariul cum că ș-au adus marturi de credință, pe niște oameni de acolo, anume Trușenii, carii au mărturisit față, înainte dumisale, cu sufletile lor, cum că ei cu a lor cară i-au scos tot negoțul ce-au avut jidovul acolo în dughiana lui, că de aceia i-au fost tocmît jidovul cu bani. Așjidire și cu alte mărturii scrie dumnealui sârdariul că l-au dovidit oamenii aceștia, acolo, de față, și iarăși l-au dat rămas. Iar pentru închisoare ce-au jeluît jidovul că l-au ținut, acolo, la închisoare, nu pentru această pricină, ce, pentru 100 de lei ce
329 v. este el dator lui Măzărache, cu care / bani i-au făcut bine și trecînd vadiaoa banilor și nevrînd să plătiască, ca un mufluz, și cunoscîndu-să pe semnile lui că împlă ca să fugă, l-au pus la închisoare, ca să plătiască banii. Dar, văzînd și nătîngie jidovului, cum că-l dovedesc oamenii și el nici de o giudecată nu să țîne, li-au dat și soroc de au vinit și la Divan.

Deci, stînd și noi a le lua sama pre amăruntul, am zis și jidovului ca să arete ceva chip de dovadă asupra acestor oameni, sau că ar fi găsit ceva sămn la dînșii dintru acele ce zice el că i-au luat și jidovul au zis că nici o vodavă n-are, fără decît gura lui. Iar oamenii aceștie au scos marturi și înainte noastră, pe dumnealui Lupul aga, care au mărturisit cum că într-aceie vreme, fiind dumnealui sârdar acolo, nemică n-au pomenit jidovul de această pricină, nici s-au mai acolisît nime de acești oameni cu pricini ca acestea și cum că ei a lor, ce avea, nu pute să strîngă la aceie vreme.

Deci și noi, cu toate acestea, așa am socotit și am aflat cu cale, din vreme că și jidovul, fiind trăitor tot la un loc cu oamenii aceștie și nimică n-au mai zis atîta vreme și acum, peste 4-5 ani, îi năpăstuește fără de nici o dovadă; la care și mai cu adivărat s-au cunoscut minciunile jidovului, că cîtă marfă arată el că i-au luat trebuie cîteva cară ca să poată încărca toate acele ce zice el, dar ei 2-3 oameni călări nicidecum nu se încape.

Și pentru aceasta, s-au dat jidovul rămas din toată giudecata, iar oamenii aceștie, îndreptîndu-să înainte noastră, li-am dat și de la noi această carte de giudecată, ca să le fie de credință și de această pîră să nu se mai pîrască.

Let 7250 <1742, avgust 19>¹

¹ Copie la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCCII, doc. 43.

1220

30 r. Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, din poronca mării sale domnului, stăpînului nostru, Io Costandin Nicolae voievoda, s-au rînduit cu giudecata la noi Ion Mardaros neguștorul din Eși cu Dumitru țiganul din Țara Ungurască, avînd între dînșii multă pricină, pentru căci Ion Mardaros au fost adus pe Dumitru țiganul și pe frate-său Șerban din Țara Ungurască aici, în Moldova, cu toată casa lor, tocmindu-i... zloți într-un an sîmbrie lor, ca să-i facă cuie de șindilă, sau ori ce li-ar poronci. Și puindu-i la lucru, dîndu-le la sama lor o samă de her, tocmindu-le și oameni de li-au făcut cărbuni, dîndu-le și alți oameni agiutori, grijîndu-i și de mîncare și pînă la o vreme au lucrat bine, iar de la o vreme dede samă Mardaros că au început ei a să agiunge furiș cu unii și cu alții ș-a vinde cue pe ascuns și zăbale și de altile care le este meșterșugul lor, prinzîndu-i și de față vînzînd. Și vrînd Mardaros să-i apuce mai cu strînsoare, i-au dus la aga de i-au închis și atunci ei s-au apucat cu zapis, hotărîndu-să cu nart ca să de de om pe zi cîte 2 ocă de cue. Pe urmă, nici de acesta așezămînt nu s-au ținut ș-au eșit ei cu jalobă la Divan, pîrînd pe Mardaros, zîcînd că-i asuprește cu lucrul piste putința lor și zapisul acela încă de sîla închisorii l-au făcut, dară ei nu sînt putincioși ca să pliniască ace somă de cue ce scrie în zapisul lor. Și cerînd ei dreptate, dat-au sama Ion Mardaros că zapisul acela nu l-au făcut ei nici de o sîlă, ce, cu vie lor, cît au socotit putința lor, măcară că la Țara Ungurască au fost obicinuiți a da și cîte 3 ocă pe zi, dar acum ei tăgăduesc.

330 v. Dar, cu toate aceste, jăluind Mardaros / că fără de nart lui îi curge pagubă despre țigani, așijdire și țigani jăluind că ei cu acest nart nu pot să să apuce, că nu sînt putincioși să le plinască, s-au fost rînduit mai-nainte această giudecată la Toader jicnicerul și mai pe urmă la Aristarho banul și împreună cu Carp medelnicerul de au căutat această giudecată.

Și Ion Mardaros jăluind la Divanul mării sale lui vodă că i s-au făcut strîmbătate și la o giudecată nu s-au odihnit țigani, la alta nu s-au odihnit Mardaros și pentru aceasta de iznoavă rînduind mările sa vodă la noi, ca să luăm sama din-ceput, așa am găsit mai cu cale și fără bănuială și la o parte și la alta: din vreme că Ion Mardaros nu ș-au hotărît cu țigani din Țara Ungurască, să hi luat zapis de acolo, zapisul ce-au dat țigani de la închisoare să nu să ții în samă, plîngîndu-să și ei că nu sînt putincioși a plini ace somă de cue și Mardaros încă mai mult să nu-i silească. Fără cît, ce-au luat țigani de la mîna lui Mardaros sîmbrii, au chirie, au mîncare, au înbrăcăminte și her și cărbuni și toate, pînă la un cap de ață, să fii dator Dumitru și cu frate-său Șerban să întoarcă lui Mardaros și cuile și tot lucrul ce-ar fi lucrat ei să fii a lor și așe să fie oameni slobozi. Pentru care, făcîndu-să socotală de cele ce-au luat unul de la altul, anume una cîte una și celi ce s-au rînduit ca să de țigani lui Mardaros, sau Mardaros să întoarcă țiganilor

331 r. arată pe larg / în foae de socotală ce s-au făcut, iscălită de noi.

Și s-au hotărît giudecata și toată pricina lor ca fiiștecare, urmînd aceștii giudecați, să plătescă acele ce s-au rînduit cu izvod anume a-și întoarce unul altue, pentru care și zapciu s-au pus ca să pliniască și de această pîră să nu să mai pîrască.

7250 <1742>, avgust 23

1221

Facem știre cu această carte a noastră de giudecată, precum au venit înainte Divanului mării sale domnului, stăpînului nostru, Ion Costandin Necolae voievoda, fiind și noi de față, de au pîrît de față Gheorghîță Morariul, de la Vitănești ot Putna, pe Andrii Lepădat, zicînd că i-au luat niște vii a lui, ce-au avut la Vitănești, 2 pogoane.

Care, fiind de față și Andrei Lepădat, au răspuns precum, la vreme cătanelor ce-au fost la domnie mării sali Mihai vodă, fiind acest Gheorghîță Morar gazdă de cătani și avînd un frate și un văr a lui catane de ține gazdă la dînsul și din pricina lui i-au făcut catanile pagubă de 50 de stupi și de altele din casă. Și, pe urmă, avînd giu-

decată Andrei Lepădat cu Gheorghită Morariul înainte mării sale lui Mihai vodă, l-au dat rămas pe Gheorghită Morar ca să plătiască toată paguba lui Andrei Lepădat și neavînd cu altă cu ce să plătiască, avînd numai acei 2 pogoani de vii, i li-au dat mărie sa Mihai vodă lui andrei Lepădat, pentru paguba lui ce i-au făcut acel frate și acel văr a lui, care arată Andrei Lepădat și carte de la mărie sa Mihai vodă de rămas. Și
31 v. viind și mărie sa Grigore vodă domn, / acest Gheorghită iar s-au sculat de au dat jalobă pentru acei 2 pogoane de vie ce i le ține Andrei Lepădat și mărie sa Grigore vodă pe jaloba lui i-au dat carte ca să-și opriască vie de cătră Andrei Lepădat și să-și ia și roada viii. Dar, pe urmă, Andrei Lepădat de iznoavă dînd jalobă la mărie sa Grigore vodă, i-au rînduit cu giudecata acolo, la Putna, la dumnalui păharnicul Gavril, fiind staroste și pe urmă, mai avînd giudecată și la dumnalui Dumitrașco Suciu biv vel agă, ispravnicul Putnei, care, după cum au aflat, au dat și carte de giudecată și tot au dat rămas pe Gheorghită Morar, precum văzum și carte dumisale, cum mai pre larg arată toată pricina lor.

Deci, fiind de față înainte mării sale și mărie sa vodă luînd sama, au aflat bună și cu dreptate ace giudecată ș-au hotărît și mărie sa giudecata, ca să-și stăpîniască Andrei Lepădat vie ca driaptă moșie lui, cu pace, iar pe Gheorghită Morariul l-au dat rămas din toată giudecata Divanului.

Ce, după hotărîre giudecării, am dat și de la noi această carte pe giudecată lui Andrei Lepădat, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

7251 <1742>, septemvrie 1

1222

32 r. Din luminată poronca domnului, stăpînului nostru, Ion Costandin Nicolai voievoda, avut-au giudecată de față, înainte noastră, dumnealui fratele nostru Pavăl vel sârdar, cu Niagoe Ciocîrlie vornecul gospojdi, jăluind dumnealui sârdariul că i-au adus Niagoe Ciocîrlie pe un Pavăl, nepot a lui, de l-au curtenit la dumnealui, arătîndu-l că este fecior harnic ș-au mai slujit și la alții și s-au apucat pentru dînsul și chizeș, cum că va sluji cu dreptate și nu va face nici o păgubă. Și pe arătare lui Niagoe vornicul l-au primit pe acel fecior slugă și l-au pus la slujbă di-au strîns banii poclonului stiagului și a cifertului dintăi, care, fiind el un blăstămat, au prăpădit 55 lei din banii gospod și, necăuînd el să plătiască banii gospod, l-au fost pus la poprială, să plătiască banii. Și, după cîteva zile, au mîrs iarăși Niagoe vornicul de

l-au scos de la poprială, luîndu-l asupra lui că va plăti banii gospod și de atunci sînt cîteva luni și bani n-au mai plătit.

Deci, fiind de față și Niagoe vornicul și luînd noi sama, n-au tăgăduit nici Niagoe, ce, au mărturisit și el pe cum că el l-au curtenit pe acel nepot a lui, cum și de la poprială, dac-au prăpădit banii, iarăși el
332 v. l-au scos, făcîndu-i-să milă. Dară, au zis că feciorul acela / este de față, la casa tătîne-său și a trimite de-l va aduce și-l va da în mîna sãrdariului, dară, aceasta dumnealui sãrdariul n-au priimit, să-i de pe om, ce-au cerut dreptate.

La care, noi așe am socotit a fi cu dreptate ș-am giudecat, de vreme că dumnealui sãrdariul, după ce-au prăpădit feciorul acela banii, l-au pus la proprială să plătiască banii și Niagoe vornicul au mãrs și l-au scos de la închisoare, luîndu-l asupra lui că a căuta ș-a plăti banii, vinovat este Niagoe. Și am hotărît giudecata, după dreptate ce s-au căzut, să plătiască Niagoe banii gospod, acei 55 lei ce-au prăpădit nepotu-său Pavãl și el să-și caute cu nepotu-său.

Și pe hotărîre ce-am făcut, am dat și această carte de giudecată, care s-au trecut și la protocol.

Aceasta facem știre.

Vleto 7251 <1742>, octomvrie 6

1223

333 r. Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale domnului, stăpînului nostru, Io Costandin Nicolae voievod, fiind și noi de față, au venit Mihălache Panăș și cu Ilie Panăș și cu Gligore Mămăligă și cu preutul Ursache, din sat din Voloseni, de la ținutul Lăpușnii, ș-au pîrît de față pe dumnealui Sandul Sturzea vel logofătul, pentru satul Voloseni, zicînd că ace moșie este a lor, de baștină și tot moșii lor și strămoșii lor au stăpînit și ei mai pe urmă și, de cînd țin ei minte ș-au apucat, pe nime nu știu ei să fie moșan cu dînșii, nici știu să fie stăpînit, în zilele lor sau a părinților, altcineva, fără decît niamul lor. Iar de vro doi ani încoace, dumnealui vel logofătul răspunde că are și dumnealui o parte de moșie într-acel sat, parte unii fãmei, a Alexandrii, preutasa popii lui Șandru, pentru care ei zisără că nu știu cine au fost ace Alexandră preutasa, nici au auzit din părinții lor cum să fi avut ia moșie cu dînșii.

Ce, dumnealui vel logofătul, fiind de față, așe au răspuns, cum că și dumnealui este cumpărători de 2 ani și, cu alte moșii ce i-au vîndut Costin paharnicul din Țara Româniască, este și această parte de moșie

din Volosăni, acei Alecsandre preutesei a popii lui Șandru. Care și lui Costin paharnicul i-au fost cumpărătură de la niamul dumisale, de la Hăbășescul și Hăbășescului încă i-au fost de la tată-său și di-au stăpînit Costin paharnicul, sau Hăbășescul, dumnealui nu știe. Numai pe
33 v. acel zapis își cere să-i aliagă răzășii ace parte de moșie / acei preutese și poftind dumnealui logofătul ca să giure acei răzeși precum nu știu, nici au auzit, nici au nici o sîmțire să fi avut ace preuteasă moșie într-acel sat și giurînd, să rebde dumnealui logofătul de ace moșie.

Iar mărie sa vodă într-acesta chip au hotărît giudecata, din vreme că dumnealui vel logofătul este cumpărători de 2 ani și dovadă cum c-ar hi stăpînit Costin sau Hăbășescul nu are, nu să cade a fi oamenii aceștie sîliți la acest giurămînt, nefiind de față Costin, vînzătorii dumisale. Ce, să de dumnealui logofătul bună pace oamenilor, ca să-și stăpîniască moșie cu pace și dumnealui logofătul să apuce pe Costin, vînzătoriiul său, să-și cee moșie de la dînsul și Costin, de va dovedi c-au stăpînit, va apuca pe oamenii acește de-și va îndrepta moșie.

Deci, după hotărîre giudecății mării sale, am dat și noi această carte de giudecată, ca de această pîră să nu să mai pîrască.

7251 <1742>, octomvrie 31

Vel vornic; Enache hatman

1224

34 r. Din poronca mării sale stăpînului, domnului nostru, Ion Costandin Nicolae voievoda, la vlet 7251, avut-au giudecată de față, înainte noastră, Ion Bănariul căpitan, cu Paraschiva fata lui Andrii Totoescului și cu ficiorul său Costantin ciohodar, pentru o parte de moșie din sat din Totoești, de la ținutul Hîrlăului, parte lui Gheorghită Totoescului, ce-au fost frate cu Andrii Totoescul și cu Toader Totoescul, socrul lui Ion Bănariul și cu Anița ce-au ținut-o Vasile Cucoranul, zicînd Paraschiva, fata lui Andrei Totoescu și cu ficiorul său, Costantin Totoescul precum, murind unchiul ei, Gheorghită Totoescul, în Țara Munteniască și fiind sterp, de nu i-au rămas copii, au cerșut ca să aibă și e parte din moșii din parte unchi-său, lui Gheorghită Totoescul.

Iar Ion Bănariul au arătat o carte de giudecată de <la> mărie sa Grigore vodă, din velet 7235, aprilie 10, în care arată c-au avut giudecată Totoiasca, soacra lui Ion Bănariul, cu Toader Cucoranul, ficiorul Aniței, nepot de soră lui Andrii Totoescul și lui Toader și lui Gheorghită, pentru parte de moșie ce-au avut Gheorghită în Totoești,

care parte vînzînd-o Toader Cucoranul frăţine-său, lui Ion, au luat-o Totoiasca cu giudecată din mîna lui Ion, fratele Cucoranului, pentru o ză ce-au fost <dat> Totoiasca lui Gheorghişă Totoescu, cînd au fost în Ţara Munteniască. La care, socotind giudecata ca să giure Totoiasca, precum
334 v. n-au luat nimică de la Gheorghişă / de pe ace ză, aşe arată carte de giudecată, cum c-au giurat că n-au luat nimică şi, giurînd, i-au dat giudecata parte lui Gheorghişă să o stăpîniască şi e încă au dat-o giniri-său, lui Ion Bănariul, zestre.

La care, socotind şi noi giudecata lor şi de vreme că parte lui Gheorghişă Totoescu, pe care o trăge Parascheva, fata lui Andrii Totoescu şi cu ficiorul său, Costantin ciohodariul, cu această socotială ce arată mai sus, au eşit din mîna lui, am aflat că rău şi fără de cale împlă Parascheva şi cu ficiorul său Costantin şi i-am dat rămaşi, ca să de bună pace lui Ion Bănariul, să-şi stăpîniască moşie cu pace şi niciodată de dînsul să nu să mai acolisască.

Şi pe hotărîre giudecăţii, am dat şi noi această carte de giudecată la mîna lui Ion Bănariul, ca să-i fie de credinţă.

<1742,> noiembrie 25

1225

335 r. Let 7251 <1742, noiembrie-decembrie>

Din poronca mării sale, stăpînului nostru domn, mării sale Costantin Neculai voievod, avut-au giudecată de faţă, înainte noastră, Tofan şi fâmeia lui Profîra, din satul Nisporeni ot Lăpuşna, cu ginerile lor Enache tîlhariul, carile este aici, la temniţă, zicînd Enache ginerile lor pe cum, păr a nu să aduce aici, la închisoare, ar fi dat 35 lei la mîna soacră-sa, Profîrăi, ca să-i ţie şi, cerşindu-şi el banii, tăgădueste, că nu i-ar fi dat nimică şi nu va să de banii.

La care, întrebînd noi şi pe soacra lui, Profîra, să de sama, iar e s-au apucat cu mare tărie că nici un ban nu i-au dat giniri-său Enache, nicum atîta bani ce arată el. Deci, întreat-am şi pe giniri-său Enache, are niscareva oameni marturi ca să ştie cum că au dat acei bani la mîna soacră-sa, de vreme că ia tăgăduieşte, că nu i-au dat nimic? Iar el au răspuns că n-are pe nime, nici s-au tîmplat altăcineva cînd i-au dat banii, fără cît zisă că ar fi fost numai amîndoi, singuri.

La care, stînd şi noi a le lua sama şi de vreme că Enache tîlhariul nici o dovadă n-au arătat cum să fie dat acii bani la mîna soacră-sa, ce numai aşu, cu gura lui şi soacră-sa apucîndu-să cu mare tărie cum că o năpăstueşte gineri-său de acei bani, într-acesta chip am hotărît giu-

decata lor, să giure Tofan împreună cu fâmee sa Profira, socrii lui Enache tâlhariul, cum că nu le-au dat el acii bani și-i năpăstuește și să rămie în pace de cătră Enache. Și așa au priimit și ei, să giure, însă, datu-li-am soroc păr în 4 zile, ca să-și mai e sama, fiind oameni bătrâni
35 v. / și așa, di or pute cuteza, să margă să giure. Și fiind orînduit asupra lor Pilat vornicul de poartă și plinindu-să sorocul, sorocul s-au plinit tot la giurămînt și ducîndu-i la sfînta biserică, în Sfeti Nicolai, fiind și Enache ginerile lor față, au giurat cu mîna pre sfînta Ivanghelii, precum că sînt năpăstuiți de ginerile lor și nici un ban nu li-au dat, după cum și mărturie vornicului Pilat, cu pecete porții și cu iscălitura protopopului Mihalache și a preutului Neculai de biserică într-acesta chip arată.

Deci, dat-am rămas pe Enache tâlhariul, ca să de bună pace soacră-sa Prohirei și niciodată de dînsa să nu să mai acolisască. Și pe hotărîre giudecății, am dat și de la noi, lui Tofan și fâmeii sale Profirei, această mărturie de giudecată, ca să le fie de credință.

1226

36 r. Din poronca mării sale, stăpînului nostru, Ion Costantin Neculai voievoda, la velet 7251, avut-au giudecată de față, înainte noastră, Manole neguțitoriul din Botoșeni, cu Ion Gule și cu-n cumnat al său de acolo, zicînd Manole că, avînd un argat rus și îmbătîndu-să, s-au sculat acest Ion Gule făr de nici o cale de l-au bătut și, mărghînd rusul pe uliță gîlcevînd pentru că l-au bătut, încă l-au mai prins, împreună cu cumnatu-său, în mijlocul uliței ș-au început a-l mai bate. Iar Manole încă, tîmplîndu-să în tîrg la dughiana sa și văzînd că-i bat omul, au trimis un copil al său de la dughiană, ca să le zică să-l lase, fiind un om bat, iar ei au prins și pe copil și l-au bătut, suduînd și pe Manole de mumă și de fâmee, iar Manole nimică nu li-au zis.

Și aflîndu-să acolo în tîrg boerii mării sale lui vodă, ce era zlotăși, dumnalor Iosif vfori [sic] logofăt și vel cafigiu și vfori [sic] armaș și Izmană vel căpitan, au mărș de s-au jăluit și, cercînd dumnalor pricina dintre marturii care s-au tîmplat la bătae rusului și au auzit suduînd pe Manole, așe s-au încredințat lucrul din negustori turci și moldoveni și jidovi, cum c-au auzit pe acești oameni de mai sus numiți suduînd pe Manole în tot felul, după cum mai pre larg arată mărturie acelor boeri.

Care, pre mărturie dumilorsale luînd și noi sama și adeverînd lucrul c-au ocărît pe acest negustor făr de cale, i-am dat și noi rămași

pe Ion Gule și pe cumnatu-său și s-au pus la-nchisoare, ca să li să de certare după cum a fi poronca mării sale lui vodă.

336 v. Și pe hotărîre giudecății, / am dat și noi această mărturie la mîna lui Manole, ca să-i fie de credință.

<1742,> dechemvrie 6

1227

Avut-au giudecată de față, înainte noastră, Manole neguțitoriul din Botoșeni, cu Ștefan ficiorul abăgeriții, zicînd Manole precum au fost sora lui Ștefan, călugărița, datoare cu 12 lei 6 potronici și, ducîndu-să de aice din țară, nu i-au mai plătit acea datorie. Și apucînd pe frate-său Ștefan cu giudecată, i s-au plinit de la dînsul un bou, pentru datorie sa, de vreme că a surori-sa, ce-ar hi avut, ar hi rămas la mîna lui. Iar Ștefan au răspuns puind pricină că nimică de surori-sa n-au rămas la dînsu și i s-au luat boul fără de nici o cale.

Pentru care, luîndu-le noi sama și de vreme că Ștefan sin abăgeriții au tăgăduit, că n-ar hi rămas nimică de a surori-sa la dînsu, am giudecat ca să-i de Manole boul înapoi, iar pe urmă, de va dovedi el pe Ștefan, cum c-au rămas ceva de a surori-sa la dînsu, să-l apuce, ca să-i plătiască datorie ce arată mai sus deplin.

Și pe hotărîre giudecății, am dat această mărturie pe giudecată la mîna lui Manole, ca să-i fie de credință.

Let 7251 <1742>, dechemvrie 10

1228

337 r. Din poronca domnului nostru, stăpînului, Ion Costantin Nicolae voievod, la velet 7251, avut-au giudecată de față, înainte noastră, Marie Enculiasa cu Ioana fimee din Trăisteni, ot Lăpușna, zicînd Marie că avînd o viță ce rămăsă săracă de mumă, au fost înblînd răzliață și, tîmplîndu-să di au murit și unui om vițalul de supt vacă și rămîind vaca făr de vițal, i s-ar hi rugat ei de i-au dat ace viță să o supue la vaca lui și, nepriimind-o vaca, au adus-o iar acasă. Și-nblînd tot răzlețită, s-au fost pierdut vițica și, aflînd-o la un Macsin, în Trăisteni, au luat-o și, aducînd-o la casa ei, au înherat-o, precum și alte vite ce mai ave era înherate. Și, după acee, au perit giunca ș-au aflat-o în vitele aceștii fămei, Ioanii, de mai sus numită și, vrînd a-și lua giunca, n-au vrut să o de, puind pricină că i-ar hi perit și ei o giuncă și macar de este înherată, dar ar fi a ei și i-ar hi înherat giunca.

Pentru care, luându-le sama, adus-au Marie și marturi de față, pe un Toader și pe un ginere al său, Ioniță, care au mărturisit înainte noastră precum, când ș-au înherat Marie giunca, acest Toader au ținut-o și Ioniță au pus herul și este driaptă giunca a ei. Macar că și într-alt chip s-au adeverit lucrul și mai bine, căci că această femei, Ioana de mai sus numită, au dat samă că giunca ei au perit într-o săptămână după Paști, iar Marie ș-au aflat giunca cu o săptămână înainte Paștilor ș-au înherat-o. Și s-au cunoscut lucrul că giunca este a ei, iar Ioana să

7 v. acolisăști făr de cale și s-au dat rămasă Ioana de toată / giudecata, fiind acolisitoare de bucate omenești, făr de nici o dreptate.

Și pe hotărîre giudecății, am dat această carte pe giudecată la mîna Mării Ianculesei, ca să-i fie de credință.

<1742,> dechemvrie 13

1229

Facem știre cu această carte de giudecată că, în domnie a doa a mării sale Mihai vodă, cumpărînd desătina la Tecuci răposatul Costantin Costache biv vel logofăt și cu sulgerul Adam, dumnalor încă au fost vîndut-o lui Antiohie căpitan ficiorul lui Neculai ce-au fost clucer împreună cu alte soții, Șerbul și Gavrilaş, dînd și zapis la mîna dumilorsale. Însă așe le-u fost tocmala, trebuind bani în grabă pentru slujbă, să afle dumnalor banii cu dobîndă la turci și să-i de pentru slujbă și Antiohie căpitan cu soțiile lui să plătiască banii din slujbă la turci, de unde s-au luat, cu dobînda lor ce s-ar face. Și, fiind sirguală de bani, au luat răposatul Costantin logofătul și cu sulgerul Adam 2 pungi de bani de la un Mehmet iazagiul de la Focșeni și de la Calafat, de au dat la cămară și acei desătnici, Antiohie căpitan, pe urmă au dat o samă de bani la turci, iar cu 386 ughi 12 potronici au rămas nedați, mîncînd Antiohie căpitanul acei bani, precum și soțiile lui au arătat acei bani asupra lui, cu 70 ughi ce-au făcut desătina stupilor lui și a maică-sa și, nestînd la socotială Antiohie căpitan, au

r. apucat / turcii pe dumnalor, fiind zapisul dumilorsale la turci ș-au plătit acești bani toți cu dobînda lor.

Deci, apucînd și dumnealor de bani pe Antiohie căpitan, pentru istovul slujbii, l-au fost pus și la poprială, cu poronca gospod, iară apoi, viind maică-sa, cluceroae Sanda, au făcut zapis la dumnalor, cum să istovască fiu-său Antiohie căpitan toți banii slujbii, precum scrie zapisul lui cel de cumpărătoare slujbii, iar nedînd Antiohie banii, să fie e platnică, împreună cu ginere-său Neculai Cluciu. Și Antiohie n-au

mai dat banii, nici la socotială n-au mai stătut cîtăva vreme, pînă la domnie a trie a mării sale lui Mihai vodă. Iară atunce, apucînd iar și pe Antiohie căpitan de au stătut la giudecată, au rînduit mările sa Mihai vodă de li-au luat sama Dimitrie Macreiu banul, carele iar așe au aflat pe Antiohie căpitan cu acei bani rămășiță, cum scrie mai sus, fiind și izvod de socotială și, dovidindu-să într-acesta chip, n-au stătut Antiohie căpitan să plătiască banii, ce, au fugit în Țara Româniască.

Deci, mările sa Mihai vodă, după dreptate ce-au avut logofătul Costantin șu sulgerul Adam, li-au dat să stăpîniască moșii de a lui Antiohii căpitan pentru acei bani, anume satul Drăgușenii în ținutul Vasluiului și satul Șendreștii, tij la Vaslui și satul Dăncenii pe Zăletin, în ținutul Tecuciului, cu ispisocul mării sale. Cu care moșii și acești boeri, Costantin logofătul și Adam sulgerul, s-au tocmit în de sine ș-au
338 v. rămas în parte dumisale logofătului Costantin satul Drăgușenii / din ținutul Vasluiului, iar celelalte moșii în parte sulgerului Adam, pre care moșii văzum și de la mările sa Grigorie vodă ispisoc de întăritură răposatului Costantin logofăt, de stăpînire satului Drăgușeni.

Iar cînd au fost acmu, la velet 7251, viind aice, la Divan, Vintilă postelnicul, feciorul lui Antiohie căpitan, jăluit-au mării sale, luminatului domnului, stăpînului nostru, Io Costantin Neculai voievoda, pentru moșiile aceste care s-au arătat mai sus, anume satul Drăgușenii și Șendreștii și Dăncenii, arătînd pricină că s-au luat de la dînșii cu nedreptate.

Deci, mările sa vodă au rînduit la noi ca să luăm sama și, fiind de față și dumnalui Vasile Costache biv vel stolnic, fiul răposatului Costantin logofăt, care stăpînește satul Drăgușenii în ținutul Vasluiului, luat-am sama și n-am găsit giudecata într-alt chip. Ce, de vreme că, din ispisocile ce-au arătat dumnealui stolnicul Vasile Costache de la mările sa Mihai vodă și-ntăritură de la mările sa Grigorie vodă, s-au văzut scriind pe larg toată pricina în ce chip au curs, în care arată că s-au cercat giudecata în multe rînduri cu Divanul mării sale Mihai vodă și mai pe urmă s-au rînduit de li-au luat sama și Dimitri Macrei banul, făcînd și izvod de socotiala și tot așe au aflat rămășițe pe Antiohie căpitan cu acei 386 ughi 12 potronici, am socotit că cu dreptate
339 r. giudecată este și n-are Vintilă postelnicul nimică a mai / răspunde, că, cele ce-au fost de răspuns, tată-său, Antiohie, au răspuns îndestul, cum arată la acele giudecări mai denainte. Ș-am hotărît, cu această carte a noastră, să de pace Vintilă postelnicul acestor moșii mai sus scrisă, <că> cu driaptă giudecată li-au pierdut tată-său și-ncă să aibă Vintilă postelnicul <a aduce> și scrisorile cele vechi, ce sînt la dînsul,

pentru moșiele aceste, iar de nu li-ar aduce și s-ar ivi cîndva, să nu se ție în samă.

Aceasta facem știre.

Let 7251 <1742>, noiembrie 25¹

¹ Publicat, după original, de Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. I, pp. 49-51.

1230

139 v.

[F.D.] <1742, decembrie>

Facem știre cu această carte a noastră de giudecată că, înainte Divanului mării sale domnului, stăpînului nostru, Io Costandin Necolae voievoda, au eșit de față Pilat medelnicerul de au jeluit pe Gligoraș Tomița, zicînd că au avut el un țigan de împărțală cu Tomița, anume Toader și, neputîndu-să învoi între dînșii, au avut multe hotărîte giudecări și are și zăpăsul lui Gligoraș Tomița de așăzămîntul și, tot neodihnindu-să Gligoraș Tomița, acmu de iznoavă l-au adus cu soroc la Divan, cerînd iar giudecată.

Pentru care, întrebînd mării sa vodă, atîta pe Tomița, cît și pe Pilat, de sînt odihniți la giudecata și așăzarea ce-au avut mai înainte și ei au răspuns zicînd și o parte și alta să să ție de acea giudecată și așăzămîntul ce-au avut, mării sa vodă au poroncit că rămîe pe acel așezămînt. Dar, după aceasta, de iznoavă viind Tomița înainte și cerînd giudecată peste zăpăsul lui, au stătut de față cu Dumitrache, vechilul lui Pilat. Și dovedindu-să că Tomița n-au păzit giudecata și legătura zăpăsului său, ca să dea lui Pilat o țigancă fată mare la ziua cee ce s-au apucat și Pilat pe zăpăsul Tomiții urmînd, au luat pe Toader țiganul la stăpînirea sa, noi încă pe zăpăsul Tomiții am hotărît giudecata, să rămîe țiganul la Pilat, să slujască și la dînsul 14 ani, cît au slujit la Tomița și după slujba acelor ani, atunce să ste amîndoi la împărțală, să împartă pe țigani, după cum a fi cu dreptul.

Și pentru aceasta, așe s-au hotărît...¹

¹ Documentul nu continuă.

1231

10 r. 7250 <1742>, <februarie 15>

Carte pe giudecată s-au dat lui Neculai, feciorul răpoosatului Iordache Aslam biv vtori spatar, în pîra ce-au avut cu frate-său

Gheorghie și cu cumnatu-său Dumitrașco căpitanul, ce ține pe o soră mai mare, anume Sanda, pentru rămășițurile părințăști, jăluind Neculai că, fiind el cu o soră a sa, anume Zmaranda, frați mai mici, duși în Țara Româniască, iar frații lor acești mai mari, Gheorghie și cu Sanda ce o ține Dumitrașco căpitanul, rămîind aice în țară, toate rămășițurile părințăști, moșii, bucate, odoară, țigani și zăpisa pe locuri de vii și pe alte moșii cumpărături părințăști, au rămas la stăpînirea lor și-au mîncat veniturile moșiilor, iar ei, nefiind aice în țară, dintru nimic nu li-au socotit parte lor și mai vîrtos că o moșie, anume Filipeștii, ce este la Bacău, unde șidea tatul lor, care era mai bună și mai de frunte, au luat-o Dumitrașco cumnatu-său la stăpînirea lui.

Iar fratele lor Gheorghie și cumnatul său Dumitrașco au răspuns, dînd samă întăi Dumitrașco, că, cînd au luat el pe sora lor cea mai mare, au luat-o din casa dumisale vel vistiernicului și cu această tocmală au luat-o, satul Filipeștii să fie a lui, de vreme că și cîtăva cheltuială au făcut cu nunta și pentru parte ei, pe care moșie i-au dat și zăpis cumnatu-său Gheorghie, la care nici el n-au tăgăduit și pe zăpis și-au făcut și ispisoc de întăritură. Deci, luîndu-le-să sama, așe am hotărît, de vreme că ei n-au avut împărțală părințască, să stăpîniască fieștecare frate din toate ce vor fi părințăști tot a patra parte, pe 4 frați ce sînt ei și datorie părințască ce va fi asemenea să fie părtași. Iar fratele lor Gheorghie di-au dat zăpis cumnatului său Dumitrașco pe 340 v. Filipești, să nu să ție în samă de cătră ceștielalți frați, / iar de și-au dat parte lui, volnic este. Iar după această giudecată, de iznoavă au cerșut Dumitrașco dreptate înaintea Divanului, arătînd și cheltuiala ce-au cheltuit la nuntă.

La care, socotind mărie sa vodă giudecata lor, alte rămășițuri afară din moșii nu s-au socotit, iar moșiile ce-au fost, acest sat Filibeștii și Vlădenii la Hîrlău și Mitcăul la Cernăuți, li-au prețuit măria sa cu bani, care s-au făcut peste tot 1.000 lei. Dar, aflîndu-să și datorie părințască 150 lei și scoțindu-să dintr-ace 1.000 lei datorie, au rămas 850 lei și împărțindu-să în 4 părți, pe 4 frați, s-au venit pe parte cîte 212 lei 6 potronici. Și s-au dat Filibeștii lui Dumitrașco căpitanul și Vlădenii lui Neculai și Mitcăul surorii sale Zmarandei ceii mai mici, iar fratele lor Gheorghie, dîndu-și parte sa cumnatu-său, au socotit mărie sa să rămîe făr de parte.

Deci, din 600 lei ce s-au prețăluit satul Filibeștii, scoțindu-să 425 lei pe doai părți, cîte 212 lei pol pe parte, după cum arată mai sus, adecă parte lui Dumitrașco cu a cumnatu-său, lui Gheorghie, mai trec să de Dumitrașco 175 lei, cari s-au socotit să de dintr-acești bani 150

lei datoriile mai sus arătate, iar 25 lei să dea cumnată-sa Zmarandei, ce i s-au dat Mitcăul, necuprinzându-să parte ei cu prețul ce s-au socotit acea moșie. Așijderea și Neculai, din 250 lei ce s-au prețăluit satul Vlădenii, care i s-au dat lui, să dea, scoțindu-să parte lui 212 lei pol, trec să mai dea surori-sa Zmarandei 37 lei pol. Și cu 150 lei de s-au prețăluit satul Mitcăul și i s-au dat ei și cu acești bani / dintr-aceste 2 condei ce trec să-i mai dea frate-său Gheorghie și cumnatu-său Dumitrașco, i să plinește și parte ei 212 lei 6 potronici.

Și pe această hotărîre să-și stăpîniască fieștecare parte sa iar afară dintr-aceste trei sate de s-or mai afla alte moșii rătăcite, părințăști, sau țigani ce-or fi, sau vii, sau odoară, sau bucate, la acele toate și Gheorghie a să fie părtaș dinpreună cu ceștelalți frați¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. LXXVIII, doc. 120, cu data 15 februarie 1742.

1232

7251 <1742>, dechemvrie 24

Carte de giudecată s-au dat lui Ion sin Pălade din Trăisteni, de pîră ce-aua vut cu Ștefan și cu Mihăilă, feciorii popei Oprei ot Fălciiu, pentru-n vas de vin ce-au fost cumpărat Ion Pălade de la acești de mai sus numiți, cu preț cîte 15 potronici vadra și, așăzind vinul în pivniță la casa lui, în Trăisteni, după trii zile peste noapte, s-au spart butea pe dedesupt, pintre doage, făcîndu-să multă pagubă din vin. Care, cercîndu-să butea cu oameni streini marturi, au aflat-o pe unde era spartă bătută cu bunbac și cu mușchiiu pintre doagi și, socotindu-să paguba, s-au aflat ca 33 lei pagubă.

Deci, aflîndu-să butea cu pricină, s-au socotit că este pricina știută de cătră vînzători și ei, cînd au vîndut lui Ion Pălade vinul, n-au arătat pricina buții. De care, așe li s-au hotărît giudecata, să se împartă paguba, acei 33 lei, în trii părți, adică 2 părți pe vînzători și o parte pe cumpărători, care s-au venit cîte 11 lei de om.

1233

11 v. 7251 <1742>, dechemvrie 28

Carte de giudecată s-au dat Sandului și Savii, blănari de aice din Iași, de pîră ce-au avut cu Ion Samoilă prisăcar ot Comarna, pentru 30 de stupi ce-au dat Sandu și Sava la sama lui Ion Samoilă, ca să-i prisă-

căriască peste vară și, după vreme desetinii, mărghind ei să-și vază stupii, i-au găsit mîncați și stricați și din pricina aceia au murit 26 stupi.

La care, arătînd Sava și cu Sandul la aceasta marturi de dovadă, cum că Ion samoilă li-au stricat stupii, care au și giurat sfînta biserică, s-au dat Ion Samoilă platnic, ca să le plătiască acei 26 de stupi, cîte cu-n roi pe matcă, cari s-au făcut 52 de stupi, socotindu-să și prețul stupilor, să dea cîte un leu de stup.

1234

7250 <1742>, ghenarie 4

Carte de giudecată s-au dat lui Toader ce-au fost căpitan de dărăbani, de pîră ce-au avut cu Toader din raeoa Hotinului, care au jăluit că, viind cu făină de vîndut la Eși, ar fi luat 50 lei pe acea făină și i-ar fi furat toți banii un flăcău ce era la gazda lui, pe care puindu-l la închisoare, căpitanul Toader i-ar fi dar drumul, făcînd agiuns cu dînsul, și-au rămas păgubaș de bani. Iar Toader căpitanul au răspuns că i s-au dat acelu om certare și pediapsă și nu s-au aflat vinovat și așe s-au slobozit.

Deci, așe s-au hotărît, să giure Toader căpitanul, precum nici un fel de agiuns n-au făcut cu omul acela, nici au luat nimică mită de la dînsul și să aibă pace. Și așe giurînd înainte giudecății și a sfinții sale mitropolitului, s-au dat rămas Toader din raeoa Hotinului, că să de pace căpitanului Toader.

1235

342 r. 7250 <1742>, ghenarie 7

Carte de giudecată s-au dat lui Ioniță Bontăș, mazil ot Hîrlău, de pîră ce-au avut cu Iordache Gherghel mazil, iar de la Hîrlău, pentru-n cal ce-au fost cumpărat ei împreună, drept 28 lei, ca să-l dea la caii împărătești ce să orînduisă la măria sa Grigorie vodă.

Care cal, fiind prost, n-au trecut cu alți cai, și-au dat ei bani pe calul împărătesc, după prețul ce era socotit de la domnie și calul acela l-au luat ei ca să-l vînză, să-și întorcă banii ce dedesă pe dînsu. Și luîndu-l întăi Iordache Gherghel la sama lui, l-au ținut trii luni, iar mai pe urmă luîndu-l și Ioniță Bontăș să-l ție pe atîta vreme, l-au luat moscalii, care și dovadă au arătat pentru aceasta, cum că l-au luat moscalii

și acmu Gherghel cere la Bontăș să-i întoarcă pe giumătate din prețul calului.

Care, arătînd Ioniță Bontăș dovadă cum că s-au luat calul de moscali, s-au dat rămas Gherghel, ca să-i dea pace lui Ioniță Bontăș.

1236

7250 <1742>, ghenarie 7

Carte pe giudecată s-au dat lui Ion Bănariul căpitanul, de pîră ce-au avut cu Paisie egumenul de Sfeti Ioan din Eși, jăluind Ion Bănariul că, avînd o parte de moșie în săliște Păscăloae, la Cîrligătură, în care moșie fiind răzeș și egumenul de Sfeti Ioan și le sînt alesă părțile și stîlpite și egumenul lăsînd săliște cea veche, au făcut metoh pe loc întreg, cu sătucean de oameni, făcînd și țarină de păpușoi în ușa casăi Bănariului și zisă că, fiind țarina egumenului dizgrădită, au dat niște rîmători a lui în țarină și i s-au ucis 5 rîmători.

De care, dovedindu-să că la acel loc s-au ținut țarină cu gard, s-au dat rămas egumenul de Sfeti Ioan, ca să plătiască rîmătorii Bănariului.

1237

342 v. 7250 <1742>, ghenarie 18

Carte pe giudecată s-au dat Saftai ce-au ținut-o Ioniță, nepot de soră lui Gheorghii căldărariul, de aice din Iași, hiiastrul lui Enache polcovnicul, de pîră ce-au avut cu Gheorghii căldărariul, feciorul lui Miron căldărariul, pentru niște casă cu locul lor și cu dughene de lucrul căldărării în mijloc, ce sînt pe Ulița Hagioaii, zicînd Safta că dintr-acele casă, casa cea mai mare, cu o cămară în păretele de la dial, au dat-o Miron căldărariul fetii sale, soacrei ei, Mariii polcovniciții și după moarte ei au dat-o fiului său, lui Ioniță bărbatului ei. Și murind și bărbatul său Ioniță, i-au rămas cu dînsu împreună doi copii și Gheorghie căldărariul, fratele soacrii ei, Mariii polcovniciții, au pus mîna pe toate scrisorile casălor și-au tras toate casăle la stăpînirea lui, scoțînd-o pe dînsa din casă.

De care, dîndu-i-să lui Gheorghii căldărariul strînsoare, au scos toate scrisorile de față, în care scrisori s-au aflat și diiata lui Miron căldărariul, arătînd diiata într-acesta chip: casa cea mai mare în păretele di la dial c-au dat-o fetii sale, Mariii polcovniciții, și casa peste tindă, în păretele de la vale și cu dughiana de lucrul căldărării au dat-o feciorului său, lui Gheorghii, fratele Mariii, și cu toate ciniile dughenii.

Deci, după diiata lui Miron căldărariul, s-au hotărît ca să-și stăpîniască Gheorghie casa din păretele de la vale, cu dughiana de căldărărie, iar Safta să-și stăpîniască casa cu cămara din păretele de la dial¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documente, pach. 742, doc. 9, cu data 8 ianuarie 1742; publicat în „Buletinul Ion Neculce“, fasc. 3, pp. 135-137; regest în „Arhiva genealogică“, I, p. 195.

1238

343 r. 7250 <1742>, ghenarie 12

Carte de giudecată s-au dat lui Nican egumenul de Bogdana, de pîră ce-au avut cu Gavril Mohorîtul de la Ocnă, ot ținutul Bacăului, pentru o moară cu vadul ei, ce este la Bătinești, pe apa Zăbrăuțului, la ținutul Putnii, arătînd acest Gavril un zapis de la un Savin ce-au fost spătari mare, precum c-ar fi dat Savin spatarul acel vad de moară unii veri primare a lui, anume Anița, fata lui Ciomîrtan, din care să tragi el, care vad de moară i-ar fi fost și lui Savin spatarul cumpăratură de la o femei, anume Postolăcheoae.

Iar egumenul de Bogdana au arătat alt zapis de la Savin spatarul, cu care zapis mărturisie Savin c-au dat acel vad de moară și cu moară gata și cu alte părți de moșie ce-au mai avut cumpăratură de la bărbatul aceii Postolăcheoai, mănăstirii Bogdaniei. Mai arătat-au și alt zapis, mai vechi, de la un Dosoftei mitropolitul, cu care zapis ș-au dat toate părțile lui de moșie, din Șoldești și din Bătinești și cu acel vad de moară de mai sus numit, mănăstirii Bogdaniei, fiind el de postrig de acole, de la Bogdana, care și lui i-au fost cumpărături acele moșii și cu vad de moară de la niamurile aceii femei, Postolăcheoai, de mai sus numită.

Care, stînd de față, s-au dovedit că împlă rău Gavril Mohorîtul, făr de cale, și s-au dat rămas, ca să dea pace egumenului.

1239

343 v. 7250 <1742>, ghenarie 12

Carte pe giudecată s-au dat lui Silion din Perieni, ot ținutul Eșului, de pîră ce-au avut cu Gheorghie cupeț din Eși, zicînd Gheorghie cupeț c-ar fi venit acest Silion cu alți oameni la dughiana lui, în iarmarocul Tîrgușorului, fiind ei oameni cunoscuți, așteptînd pe alt om. Și cerșind acest Silion apă de băut la un copil al său, i-ar fi zis

copilul că este apă în dughiană, să margă să bia și, mǎrgînd di-au bǎut apă, s-au dus cu cielalți oameni de acolo și în urma lor, fǎr de zǎbavă, zisă Gheorghie cupeț c-au dat că i-au perit 40 ughi ungurești. La care, avînd prepus pe acest Silion, măcar că și carte de blăstăm au făcut Gheorghie cupeț, dar Silion au tăgăduit, că nu știe nimică și-l nǎpăstuești Gheorghii.

Și s-au hotărît să-și afle Silion 3 oameni de credință, să giure pentru dînsu și să aibă pace și, după giudecată, aducîndu-și oameni giurători, n-au primit Gheorghii cupeț să giure; ș-au primit să aibă Silion pace de cătră dînsu.

1240

7250 <1742>, ghenarie 12

Carte pe giudecată s-au dat lui Toader, Gavril și Sandului, din Costuleni, satul Mitropoliii, ot ținutul Eșului, de pîră ce-au avut cu Cozma călugăr ot Mitropolie, zicînd acești oameni de mai sus numiți că, la vreme moscalilor, viind poroncă la satul lor, de la Antonie mitropolitul, ca să vie cu 3 cară să aducă niște vin a Mitropoliei, de la Vlădiceni, au venit ei, orînduiți de sat, cǎrînd vin 2 săptămîni.

44 r.

Și atunce, rădicîndu-să moscalii din Eși și mergînd și Antonii mitropolitul cu dînșii și luînd moscalii 4 boi a Mitropoliii din carăle celi / cu podvoadă a mitropolitului, iar Cozma călugărul li-au luat 4 boi a lor și i-au pus la carăle aceli cu podvoadă, iar un car mai trimețîndu-l să aducă vin, au luat moscalii și boii de la carul acela și sînt pǎgubași de 6 boi. Iar Cozma călugărul au răspuns că el din poronca stăpînului său, lui Antonii mitropolitul, li-au luat acei 4 boi, iar nu din capul lui.

Deci, așe s-au hotărît, să de ei pace Cozmii călugărului și să le plătiască satul lor boii, de vreme că ei au slujit pentru tot satul aice, la porunca stăpînului.

1241

7250 <1742>, ghenarie 18

Carte de giudecată s-au dat Surii jidovcii din Botășani, de pîră ce-au avut cu Simion Tăbăcele, din Deleni ot Hîrlău, zicînd Sura jidovca că, la vreme moscalilor, au dat la mîna Tăbăceleii niște borfe a ei, să le amistuiască și să le poarte de grijă, dîndu-i și plata lui, o vacă cu vițal, dîndu-i și el nedejdie că le va purta de grije.

Iar după rădicarea moscalilor, cerșindu-și borfele, au dat samă că s-au furat și pe urmă, găsind ea sămân de dovadă la Tăbăcele, niște blide costori, o prostire, niște papuci, din boarfile ce i-au fost dat și mai avînd giudecată cu dînsu, s-au dat platnic, cu zăpis, de toate borfele ce lipsesc, să le plătiască.

Deci, așa s-au hotărît și de la noi, aflînd că împlă Tăbăcele fără de cale, s-au dat rămas pe zăpisul lui, ca să plătiască toată paguba Surii jidoavcii.

1242

Let 7250 <1742>, ghenarie 20

344 v. Carte de giudecată s-au dat lui Toader Stanciul din Huși, de pîră ce-au avut cu Nicolai Răul de acolo, zicînd Nicolai Răul că i-ar fi perit 2 epi și are prepus pe acest Toader Stanciul. / Iar Toader Stanciul au arătat mărturie de la toți tîrgoveții de Huși, că este om drept și nici la un fel de răutate nu s-au simțit niciodată.

La care și prepusul lui Neculai Răul fiind asupra lui Toader Stanciul numai cu atîta, c-ar fi făcut vrajă cu o psaltire și-ar fi căzut vraje asupra lui și neavînd altă dovadă, nici într-o samă nu s-au ținut vraje acee și s-au dat rămas Nicolai Răul, să de pace lui Toader Stanciul.

1243

7250 <1742>, ghenarie 12

Carte pe giudecată s-au dat lui Ion călăraș, din Bălești ot Vaslui, de pîră ce-au avut cu Ion Codreanu de acolo, zicînd Ion Codreanu că, fiind el trăitor cu casă acolo în Bălești și fiind el aice, la Eși și femeie lui încă fiind bolnavă, dusă la o îmă a ei să o caute de boala ei și nefiind alt nime acasă, cînd au venit el de la Eși, și-au aflat casa arsă de tot. Și avînd prepus pe megieșii lui de acolo și aducîndu-să toți de față, la giudecată, au venit prepusul asupra lui Ion călărașul, cum să fi aprins casa un copil a lui.

Care, fiind și copilul de față, măcar că Ion călărașul să apuca cu giurămînt pentru copilul său, că nu-i aprinderea casă de cătră dînsu, dar vîzîndu-să și vîrsta copilului, că este mic și cu nepricepire, nefiind copilul de vîrstă, s-au dat rămas Ion Codreanu, să dea pace lui Ion călărașul.

1244

7250 <1742>, ghenarie 20

Carte asemenea pe această giudecată s-au dat la mîna lui Ion Codreanu, ca să apuce pe megieșii lui pentru aprinderea casăi, să-i plătiască casa și toată paguba ce-au avut din casă. Au de vor ști pe altcineva vinovat, să-l dea de grumaz.

1245

345 r. 7250 <1742>, ghenarie 22

Carte pe giudecată s-au dat lui Ioniță Bujoranul, de pîră ce-au avut cu Toader căpitan, din Crăești ot Vaslui, zîcînd Toader căpitanul că i-ar fi mîncat Bujoranul cu vitele lui un stog de fin. Iar Ioniță Bujoranul au dat samă că acel stog de fin n-au fost a lui Toader căpitanul, ș-au fost a unui tîrgoveț de la Bacău, anume Ilie, care și dovadă de față au arătat Bujoranul pentru aceasta, că-i finul acelui om.

Deci, așe s-au hotărît, ca să dea pace Toader căpitanul Bujoranului, iar omul acela, de va avea ceva cu Bujoranul, își va căuta giudecata.

1246

7250 <1742>, ghenarie 20

Carte pe giudecată s-au dat lui Antohi din Grozăști, ot Lăpușna, de pîră ce-au avut cu Stamate sluga comisului Iusufache, zicînd Stamate c-au dat lui Antohii 2 vasă de vin, cu tocmală să i le vînză, un vas cîte 8 potronici 7 bani vadra și alt vas cîte 8 potronici 6 bani vadra și i-ar fi mai rămas Antohi dator cu o samă de bani de pe acel vin.

Iar Antohi au răspuns că i-au dat lui Stamate toți banii deplin și încă i-ar fi trecut bani dați mai mult la Stamate, zicînd Antohii că, nefiind el acasă, au venit Stamate di-au măsurat un vas dintr-acele 2, împreună cu-n frate al său și l-au încărcat mai mult cu 20 vedre și, dînd el banii de istov pe socotiala aceii măsořiști, i-au mai trecut cîțiva bani la Stamate și de iznoavă măsurînd el vasul cu oameni streini, s-au aflat încărcat cu acele 20 vedre, care s-au și dovedit lucrul într-acesta chip.

La care, orînduindu-să pe Stîrcea vornicul de poartă di-au luat pe Stamate și pe Antohi de i-au dus înainte negușitorilor și luîndu-le sama pe 45 v. toate condeile și pe peci lui Stamate, / de banii ce-au luat de la Antohii, au mai rămas să dea Stamate lui Antohi 10 lei 4 potronici 4

bani. Însă, afară de 6 lei 10 potronici ce-au dat sama Antohi c-au mai trimis lui Stamate pe un om și Stamate au tăgăduit de acești bani, că nu i-au primit. La care, și pentru aceasta s-au hotărât, dovedind Antohi pe Stamate că i-au trimis acești bani și i-au luat, să aibă a-i plăti Stamate.

1247

7250 <1742>, ghenarie 22

Carte pe giudecată s-au dat Sandului și lui Nicolai, feciorii lui Gligori Durlan ce-au ținut pe o fată a lui Ștefan Țițul, din Orbeni ot Putna, de pîră ce-au avut cu Ioniță Cocris, feciorul lui Ștefan Cocriș, din Dobreni ot Neamț, zicînd Ioniță Cocris că-i sînt acești oameni, de mai sus numiți, drepți vecini, din satul Mînjăștii ot Niamț, trăgîndu-i de pe un Gligorie Țițul, de pe parte bărbătiască.

Iar Sandul și Neculai de mai sus numiți au răspuns că ei de pe parte femeiască li să trage acest nume, Țițul, fiind tatul lor, Gligorie, pe o fată a celui Ștefan Țițul, dar din niamul lor, di pe parte bărbătiască, le zic Durlăneștii și sînt oameni slobozi, de moșie. La care au scos și 4 oameni dovadă, marturi, de față, anume Ursul Pașcul, om bătrîn din Gînșteni și Vartolomei Gora din Orbeni și Ion Nediță, om bătrîn de acolo și Ion Ifrim de acolo, mărturisind cu sufletele lor pentru acești oameni, că lor de pe parte femeiască le să trage numele Țițul, iar de pe parte bărbătească li să tragi numele lor, di pe moșii lor, Durlăneștii.

Care, după giudecată, vrînd să și giure în sfînta biserică, n-au priimit Ioniță Cocris să giure, ș-au priimit să aibă Sandul și Nicolai pace de cătră dînsu, nesupărați niciodănoară¹.

¹ Publicat și în DRA-II, p. 230.

1248

346 r. 7250 <1742>, ghenarie 22

Carte de giudecată s-au dat Radului Muntean, de aice din Eși, de pîră ce-au avut cu Scărlătache biv vel clucerul, zicînd Radul Muntian c-ar fi cumpărat un cal de la un om și, fiind Scărlătache armaș mare și văzînd calul la dînsu că este bun, frumos, i-au pus pricină c-ar fi de furat și i-au luat calul, luîndu-i și gloabă 32 lei și pe urmă aducînd față și pe omul acela de la care au fost cumpărat calul, nici o dreptate n-au

avut. La care și Scărlătache au răspuns cu pricină ca aceia c-ar fi fost calul de furat, i l-au luat și l-au și globit.

Deci, cercîndu-să la mahalagii pentru Radul, ce fel de om este, așe s-au adevărit lucrul, că este om bun și să hrănești cu dreptati și adevărindu-să într-acesta chip, au dat rămas pe Scărlătache, ca să plătiască calul și gloaba ce i-au luat.

1249

7250 <1742>, ghenarie 8

O scrisoare s-au făcut unui niamț, la Toader Botezatul biv căpitan za darabani, pentru un cal ce-au luat niamțului un turc, de olac, la mările sa Grigorie vodă și, ducîndu-să turcul cu calul niamțului, au lăsat alt cal cu buor în locul calului său, la căpitanul Toader. Și s-au scris căpitanului să-i dea calul acel cu buor în locul calului său.

1250

7250 <1742>, ghenarie 22

46 v. Carte pe giudecată s-au dat lui Gheorghii vornicul ot Mircești, ot Vaslui, de pîră ce-au avut cu Toader Miron de acolo, zicînd Gheorghie că, avînd el un stog de mălai la arie lui, în țarină și fiind bolnav de nu l-au putut triera, i-au spart niște rîmători a lui Miron stogul, / făcîndu-i stricăciune care s-au ispășit de un triirători al său, 2 merță de mălai pagubă. Și prinzînd Gheorghie rîmătorii față la stog stricînd, i-au ucis lui Toader o măscuroae și avînd giudecată la dumnealui Ștefan Roset păharnicul, li-au hotărît să fie Toader răbdători de giumătate de măscuroae, iar pe giumătate să-i plătiască Gheorghie.

Care, pe carte dumisale de giudecată luîndu-le și noi sama, ar aflat că împlă Toader Miron rău și fără de cale și l-am dat și noi rămas.

1251

7250 <1742>, februarie 24

Carte de giudecată s-au dat lui Darie căpitanul din Hîrcești, ot ținutul Eșului, de pîră ce-au avut cu Pavăl Berdos din Sînești, pentru pricina unii vaci, zicînd Darie căpitanul că, la turburarea moscalilor, mergînd Berdos dinpreună cu căzaccii, au adus dintr-acele jacuri 7 vite turcești acolo în sat și pe urmă, viind turcul, ș-au aflat 6 vite și li-au luat, iar una aflînd-o mîncată, ș-au plinit turcul vaca de la dînsu. Și

acea vacă tăind-o căzaccii acolo, în mijlocul satului, toți sătenii au mîncat dintrînsa, precum și el.

Pentru care, dovedindu-să că toți sătenii au mîncat din vacă, așe s-au hotărît, ca să plătiască cu toții și pe cine cît l-ar ajunge la plată, să aibă a întoarce lui Darie căpitanul.

1252

347 r. 7250 <1742>, martie 26

Carte pe giudecată s-au dat lui Nicolai, sluga dumisale hatmanului Enache, de pîră ce-au avut cu Costantin și cu Istrate holtei ce i-au fost plugari, zîcînd Nicolai că i-au prăpădit acești plugari ai săi doi boi.

Care nici plugarii n-au tăgăduit că nu s-a prăpădit boii din sama lor, numai dînd samă Istrate holtei că el au fost pogonici, dătător de samă numai de zi și Costantin de noapte, fiind cornaci.

Și dovedindu-să c-au përit boul noapte, din sama lui Costantin și netăgăduind el nici de tocmala aceasta, am dat rămas pe Costantin, să de pace lui Istrate și să plătiască el boul lui Neculai.

1253

7250 <1742>, martie 2

Carte de giudecată s-au dat lui Ștefan și frăține-său, lui Ioniță, din Ezăreni, ot ținut Eșului, de pîră ce-au avut cu egumenul de Sfeti Sava, zicînd Ștefan și Ioniță că, avînd ei o moșie, anume Sărătenii, în fundul Sărății ot Lăpușna, ar fi vîndut egumenul dijma moșiilor unui Ștefan Chișcă din Hînceni ot Lăpușna, iar egumenul au răspuns c-au vîndut dijma unii moșii a mănăstirii, anume Șuerenii.

De care, arătînd Ștefan și Ioniță că moșie mănăstirii este pe vale Cogîlnicului și a lor moșie pe altă vale, s-au orînduit la Vasilache Măzărache vistiernicul, ca să să dovediască lucrul acolo.

1254

7250 <1742>, martie 10

Carte pe giudecată s-au dat lui Ioniță Mardaros, arman din Eși, de pîră ce-au avut cu Tonică prisăcariul său și cu oamenii de Lozova, ot Lăpușna, pentru 83 de stupi ce-au avut el, în vreme moscalilor, la

sama lui Tonică pas. Care s-au dovedit lucrul înainte dumisale sârdariului Păvălachi, că, întâi prisăcariul cu alți 4 oameni de acolo au pus
17 v. mîna în stupi / și s-au dat platnic, ca să plătiască toți stupii el, împreună cu acei oameni și pre cine vor mai ști ei atinși, c-ar fi mai luat din stupi, să-i tragă la plată.

Dar, plîngîndu-să prisăcariul de strîmbătate, zicînd că, la acea vreme, ar fi fost toți lăcuatorii dintr-aceia parte bejenîți acoalea, în coastele satului lor și neputînd nici el sta locului, au rămas stupii fără de pază și, din tăbărașii aceia, care cum putea și orice găsia mînca tot, precum și oamenii de Lozova așe au mărturisit și cum că și lor li-au făcut multă pagubă, care unii din jăcași s-au prins și față la furtușaguri. Și s-au orînduit la dumnealui sârdariul, ca să apuce pe satile ce-au fost cu bejaniile acolo, au să scoată tălharii, au să să facă curama peste tot, pe toate pagubile, să plătiască și stupii lui Mardaros, cîți lipsăsc și pagubile lozovenilor.

1255

7250 <1742>, martie 23

Carte de giudecată s-au dat lui Angheluță Tăbîrță vistiernicul, de pîră ce-au avut cu Toma vornicul de Ciohoreni, pentru 8 stoguri de fin, răspunzînd Toma că, avînd dumnealui vel logofătul aceli 8 stoguri fin, i-au poroncit să le vînză și l-au vîndut lui Angheluță, cîte 4 lei stogul și, nevrînd să i-l plătiască, l-au apucat dumnealui vel logofătul pe dînsul, trimețîndu-i om gospod di-au plinit banii finului de la dînsu.

Iar Angheluță au răspuns că, pe de altă parte, ar fi vîndut și Stroescul acel fin, lui Andrei Hermeziul, de vreme că, fiind el vechil lui Dumitrașco beizade, pe cînd era cu moscalii aice în țară, i-au făcut acel fin, și mai mult cu clacă și, după ce s-au dus el de aice cu moscalii, rămîind finul și socotind c-a fi a lui, l-au vîndut și el nimică n-au știut
48 r. de vînzare Stroescului, cînd au cumpărat finul de la Toma. / Dintr-acel fin mîncînd și el 3 stoguri, i l-ar fi plătit Tomii cu prețul lor, iar 2 stoguri li-ar fi mîncat Andrei Hermeziul și 3 stoguri Vasile Bașotă.

Ce, dovedindu-să că acele 8 stoguri fin au fost făcute de niște oameni a dumisale vel logofătului, li-au luat dumnealui cu poronca mării sale lui Grigorie vodă. Numai, aflîndu-să finul vîndut în doao părți, așe s-au hotărît, să dea Toma pace lui Angheluță că, pe cît fin au mîncat, i l-au plătit și pentru celalalt fin să apuce pe Vasile Bașotă și pe Andrei Hermeziul și pe Stroescul.

1256

7250 <1742>, martie 28

Carte pe giudecată s-au dat Măriuții, femeii săracă, din Bîrzăști ot Vaslui, de pîră ce-au avut cu Pricopie copil în casă, zicînd Măriuța că, eșind văcărit la Grigorie vodă, s-ar fi năpăstuit Pricopii cu o vită despre văcari și acmu el zice că ar fi aceea vacă a ei și o face pe dînsa să o plătiască și ia mai mult de o vacă zisă că n-au avut ș-au plătit-o. Așijdirea, zisă că, înainte moscalilor, lăsîndu-și Pricopii la dînsa o șea proastă, după ce-au venit moscalii, i-au luat o iapă ce avea, de supt un copil a ei, cu șaoa acee cu tot. Așijdirea, zisă că, dîndu-i Pricopii o baniță de mălai, l-au mîncat niște rîmători a lui, ce era la dînsa și acmu îi ceri 1 leu pe mălai și pentru toate aceste i-au trimis Pricopi copil în casă di-au plinit de la dînsa mai mult decît să cade.

Deci, așe s-au hotărît, de vreme că ace vacă cu greșală s-au pus năpaste, să să socotiască acel zlot văcăritul cine pe cîte vite are și l-ar agiunge pe vită, să o plătiască amîndoi împreună. Iar pentru mălai, dovedindu-să că l-au mîncat rîmătorii lui Pricopi și pentru șea c-au luat-o moscalii, să rebdi Pricopii și ce-au luat Măriuții să-i dea tot înapoi, că i-au luat făr de cale.

1257

348 v. 7250 <1742>, martie 30

Carte pe giudecată s-au dat lui Marco și lui Tănasă, beșlii din Eși, de pîră ce-au avut cu Ilie de la Glodeni, ot ținut Eșului, zicînd Ilie că i-au dat jicnicerul Toader o iapă de beilic pe samă, să-i poarte de grije pâr a lua-o și acești beșlii i-au luat iapa de olac ș-au murit.

Iar Marco și Tănasă au arătat carte gospod de poruncă, de la mărie sa Grigorie vodă, cu care poruncă au mers de olac la Hotin și, mergînd pâr la Drăgșani, ș-au luat alți cai și iapa zisără c-au întors înapoi, sănătoasă, împreună cu surugiul.

Deci, dovedindu-să înainte noastră că ei au mers cu poruncă gospod, s-au dat rămas Ilie, să dea pace lui Marco și lui Tănasă.

1258

7250 <1742>, martie 31

Carte pe giudecată s-au dat lui Cîrstea Rîmă, din Eși, de pîră ce-au avut cu 2 jidovi, anume Boroh din Eși și Iancul din Botășeni, zicînd

Cîrstea Rîmă că i s-au furat 5 cai din Tîrgul Frumos și acmu ș-au aflat un cal la Boroh jidovul. Iar Boroh au arătat pe Iancul jidovul, că de la dînsu au cumpărat calul, iar Iancul au dat samă c-au cumpărat acel cal la un iarmaroc, la Movilău și pe vînzător nu-l știe cine este și unde să află, care au și giurat înainte noastră într-acest chip.

Deci, întrebîndu-să și pe Cîrstea Rîmă, cu ce dovedești că-i calul lui, iar el au scos martur pe un Marco beșliu din Eși, care au și giurat înainte noastră, împreună cu Cîrstea Rîmă, că este calul drept al său.

Deci, așe s-au hotărît, să-și ia Cîrstea calul de la jidov, iar altă supărare de ceialalți cai să nu-i facă, de vreme că jidovul au giurat că numai acel cal au cumpărat și pe vînzători nu-l știe. Și de vreme că l-au cumpărat de la iarmaroc strein, de altă țară, după obicei, să aibă jidovul pace.

1259

349 r. 7250 <1742>, mai 10

Carte pe giudecată s-au dat lui Isac jidovul, din Dondășeni ot Eși, de pîră ce-au avut cu Volea jidovul din Răuseni, tij ot Eși, zicînd Vole jidovul c-au cumpărat un cal de la Isac jidovul și pe urmă l-au vîndut și el altui jidov, anume Haim din Roman. Și cunoscînd un turc calul la Haim jidovul, zicînd că-i a lui, de furat, i-au luat calul și Haim l-au apucat pe dînsu și, cu toată cheltuiala i-au dat 24 lei pe cal. Iar Isac jidovul au răspuns c-au cumpărat calul de la alt jidov, din Țara Leșască și l-ar fi apucat de cal și ș-au dat chezeși.

Deci, așe s-au hotărît, să aibă a da Isac 24 lei Volei jidovul, pe cît au dat și el lui Haim și el, cînd a prinde pe acel jidov din Țara Leșască, de la care au cumpărat el calul, sau pe chizeșul lui, să-i tragă la giudecată, să-și pliniască banii, acei 24 lei.

1260

7250 <1742>, martie 23

Carte pe giudecată s-au dat pitarului Ilie, de pîră ce-au avut cu Cîrste arman din Eși, zicînd Cîrstea armanul că, la domnia mării sale lui Mihai vodă, fiind pitarul Ilie cheltuitori la Vistierie, i-au luat 60 de cojoace, cu peci al său, și nu i-au mai plătit.

Iar pitarul Ilie au răspuns că au rămas asupra domniii, iar nu asupra lui, arătînd și izvod de sama vistieriei, în care arăta că i-au trecut 523 lei cheltuiți mai mult.

Deci, așe s-au hotărît, de vreme că peste atîte ani nu ș-au mai cercat Cîrstea armanul giudecata și de are el prepus că i-ar fi banii la pitarul Ilie, să-i facă carte de blăstăm și, de va priimi blăstăm, să aibă pace, iar de nu, să aibă a plăti cojoacile.

1261

349 v. Let 7251 <1742>, ghenarie 12

Din poronca mării sale, luminatului stăpînului nostru, Io Costantin Nicolai voievoda, au avut giudecată de față, înainte noastră, Onofrei Pojoga, cu Petre armanul, jăluind Pojoga că, furîndu-i-să un cal bun și înblînd după pagubă, au dat în urma tălhariului, că l-au furat un Dumitru Sirbul. Care, după ce-au furat calul, au venit la un sat Boghicienii, din ținutul Lăpușnii, și-au ținut gazdă la Petre armanul, aflîndu-să Petre la cîșla Bairactariului și l-au ținut Petre armanul pe tălhari o zi, toată zua amistuit și-apoi i-au dat frîu și șe și manta și e-u dat cale de s-au dus, știindu-l că-i tălhari.

La care, Petre armanul, fiind de față, întăi au tăgăduit, că nu știe nimică, dară, pe urmă, au răspuns că frîul și șaoa și mantaoa li-au dat acelui Dumitru pe poronca stăpînului său, Bairactariului și el au fost o slugă. Dară Onofrei Pojoga au arătat carte de giudecată, de la Păvălache vel sârdar, scriind că, cercînd aceasta, s-au adeverit că calul Pojogăi acel Dumitru Sirbul l-au furat și s-au dovedit pe Petre armanul cu cîțiva oameni c-au ținut pe tălhari amistuit o zi și, dîndu-i șe și frîu și manta, l-au lăsat de s-au dus.

350 r. Pentru care, luînd noi sama, măcară că pune armanul pricină, silind să scape, dară, cunoscîndu-să că este vinovat, l-am dat platnic, fiind dovadă c-au mistuit pe tălhar / și e-u dat acele ce s-au pomenit mai sus, frîu și manta și șe, di-au fugit și s-au rînduit să ste la poprială. Iar de i-au zis stăpînu-său, Bairactariul, să de tălhariului frîu și șe și manta, el să-și caute cu stăpînul său, ori, de este om bun, să să îndrepteză cu oameni buni marturi.

1262

7251 <1743>, februarie 23

Din luminată poronca mării sale, luminatului domnului nostru, Io Costandin Neculai voievod, au vinit de față, înainte noastră, Sruli jidovul, ficiorul lui Iiacov lotca jidovul de la Sletin și dumnealui Olșoțchi comisar, omul dumisale starostile Tlumațchi, arătînd un zapis a lui Matei Sturza, din velet 1701, scriind zapisul precum au luat

Matei Sturza de la Iacov Iotca bani pe 200 vedre meri și jidovul acesta, cu acel zapis, apuca pe dumnealui Sandul Sturza vel logofătul, arătînd în jaloba lui că, fiind Sturzăsc, de niamul dumisale vel logofătului, ce i-ar fi rămas după moarte lui li-ar fi moștinind dumnealui.

Pentru care, dumnealui vel logofătului au răspuns că dumnealui nimic de a lui Matei Sturza nu stăpînești, nici moșii, nici altăceva și di-au și fost Matei Sturzăsc, dar rudenii esti depărtată, văr primare cu
10 v. părinte dumisale și moșiile / ce-au fost di pe niam s-au împărțit de moșii lor. Și Matei Sturza toată viața lui au petrecut pin țări streine, pin Țara Leșască și pe la moscali, fiind joimir la stiaguri și moșii ce-au fost în parte lui și alte toate ce-au avut le-au vîndut și li-au petrecut în viața lui, pînă la moarte lui n-au rămas nimic, cît la atîta sosisă că, la moarte lui, s-au îngropat cu milostenie de la visteria gospod. Care s-au aflat și boeri di-au mărturisit, anume Ștefan Ene vel șetrar și Vasile Buzilă biv vtori logofăt.

Și dovidindu-să într-acesta chip, noi am giudecat că cu dreptate n-are a cere jidovul acesta nimic de la dumnealui vel logofătul și am hotărît să să apere dumnealui vel logofătul, iar Srule jidovul să aibă a cerca și unde ar afla nișcareva moșii sau alte rămășițuri de a lui Matei Sturza stăpînindu-le cineva, cu aceia să aibă giudecată.

Aceasta facem știre.

1263

7251 <1743>, februarie 27

Facem știre cu această carte de giudecată că, înainte Divanului mării sale, luminatului domnului nostru, Ioan Costandin Neculai voievoda, fiind și noi de față, au vinit popa Pălade cu frații lui, Săcăreștii, și cu alt niam și răzăși a lor și au pîrît pe dumnealui Sandul
11 r. Sturza vel logofătul, pentru niște părți de moșii din Tîmpești / și din Balasînești, di ținutul Romanului, ce li-au cumpărat dumnealui de la niamul dumisale Iordache Săvinel, zicînd Săcăreștii că, fiind acele părți de moșii de baștină, a moșilor lor, li s-ar căde lor să le răscumpere.

Iar dumnealui Sturza vel logofătul au răspuns că acele părți de moșii, din Tîmpești și din Balasînești, dumnealui i s-au căzut să le răscumpere, fiind niam cu Sevinel. Care, macar că pune pricină Săcăreștii că dumnealui vel logofătul nu este nici un niam cu Săvinel, dar dumnealui au dovedit aceasta cu o împărțală în velet 7150, ghenarie 21, ce s-au împărțit ginerii lui Vorontar, anume Gligorie Ureche vornicul și Toma Cantacozono stolnicul și Lupul Bucium stolnicul și

Savin vistiernicul, cu moșii ce-au avut de pe socrul lor Voruntar, în care împărțire arată a fieștecărue ce parte i s-au vinit și părțile din Tîmpești și Balasinești s-au vinit în parte lui Savin vistiernicul.

Deci, mărie sa vodă ni-au întreat pe noi, cum este dreptate și obicei, care încape să cumpere mai întâi, răzășul cel vechi, au rudenie vînzărotiului? Și noi dreptate așe am arătat, că mai întâi încape singile rudeniei vînzătoriului, apoi răzășul. Pentru care, mărie sa vodă au giudecat făcînd hotărîre să fii rămași Săcăreștii, ca să de pace, să n-aibă a mai trage această moșie. Iar pentru pomeți, că ș-au făcut acolo, pe locul dumisale vel logofătului, să de ei dumisale loc aiurile, din părțile lor.

Deci și noi, pe hotărîre aceștii giudecați, am dat de la noi această carte pe giudecată, ca de această pîră să nu să mai pîrască¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCXCVI, doc. 15.

1264

352 r. Avut-au giudecată de față, înainte noastră, Ion Băisan cu Zmăranda Buciumoae, pentru o țigancă, anume Ioana, ce-au jăluit Băisan zicînd că, avînd el împărțală cu Buciumoae, s-au vinit ace Ioană țigancă și cu doi copii pol în parte lui Băisan și apoi Buciumoae s-au sculat și-au luat acea țigancă și cu doi copii pol ce s-au venit în parte și-au dat-o Burghelii armașu, pentru o datorie a ei. Și fiind atunce față și Zmăranda Buciumoae, n-au tăgăduit, ce-au spus adivărul, cum că ace Ioană țigancă la împărțala lor s-au vinit în parte lui Băisan, cu doi copii pol și adevărat au dat-o e Burghelii armașu, pentru o datorie a sa. Și s-au fost apucat Buciumoae împreună cu fiul său, Neculai Bucium postelnicul, cu zăpis ca să-i de pe altă țigancă a lor, anume Rucsanda, soră acei Ioane țigancă, cu parte ei de copii, ce s-au venit în parte Buciumoae și trecînd un an, <nu> i-au mai dat pe ace Rucsandă țigancă cu parte ei de copii.

Și de iznoavă acmu jăluind mării sale lui vodă Ion Băisan și fiind orînduiți cu giudecata la noi, noi așe am giudecat, pe zăpisul Buciumoae și a ficiorului său și li-am mai pus zi păr în doî luni, ori să caute ei să de pe ace Rucsandă țigancă cu parte ei de copii, pe zăpisul lor, ori, nedînd pe ace țigancă cu parte ei de copii la zi, să aibă a-și plini Băisan, pe zăpisul lor, cu om gospod, ori cu alți țigani, ori cu altă ce-ar găsi de a Buciumoae.

352 v. Și, după giudecată, s-au dat și această mărturie și s-au pus și la protocol.

Let 7250 <1742>, iuni 18

1265

Precum au vinit înaintea noastră Toader Isăcescul, cu Stefana Niculăiasa și cu Ștefan fiul ei, fiind orînduiți de la luminat Divanul mării sale lui vodă, ca să li luăm sama pentru rămășițurile lui Ilie sin Neculăiasă, carile au ținut pe Paraschiva, sora lui Toader Isăcescul și, după cununie lor, peste 5-6 săptămîni, în grabă tîmplîndu-să moarte lui Ilie și Paraschiva rămîind săracă, au cerșut ca să ia ceva parte din rămășițurile lui Ilie, bărbatului său.

Deci, stînd față, am luat sama cu sfînta pravilă și măcar că Paraschiva copii cu Ilie n-au făcut, nici au început să zămisliască, murind în grabă, dar, pentru că au luat-o fată fecioară, cu driaptă cununie, am socotit după pravila noastră, să să prețuiască toată zestre Paraschivii, cu care au intrat ia în casa lui Ilie și, pre cît or cuprinde preț de a trie parte a zestrilor ei, să i să dei din rămășițurile lui Ilie.

Și așa, după giudecata și socotiala noastră, au priimit și o aprte și alta și, din toată socotiala ce-au fost între dînșii, au rămas să dei Stefana Niculăiasă nurorii sale, Paraschivii, 91 lei bani, iar Paraschiva să întoarcă socră-sa, Niculăiesăi, 6 șiruri de mîrgăritar și o cruciuliță de aur, care sînt drepte a Niculăesăi și li-au fost dat Paraschivii la nuntă pentru podoaba și și cinste nunții.

Și făcînd și zăpis unii la mîna altora, pe această așezare să să ție și la Duminica Mare să întoarcă și unii și alții și să fie pace între dînșii.

Let 7250 <1742>, martie 4

1266

355 v. Facem știre cu această carte de giudecată a noastră, precum au vinit Sîmion Găină, arman de Suceavă, cu luminată carte mării sale lui vodă, ca să-i luăm sama cu Hariton Burde, arman de Botoșani.

Și fiind amîndoi de față, am luat sama pentru 11 ughi de aur ce-au fost Sîmion Găină dator lui Zeric, fratile lui Mihai arman, ot Tismenița, cu zăpis și cu zi și la zua însămnată Simion Găină au mers la Otaci, la Sînpetriu și au dat banii lui Zeric armanului de Tismenița și zăpisul nu s-au aflat acole, să i-l dei lui Simion Găină, zîcînd că-i zăpisul acasă, la Tismenița și au zis că i-a trimite zăpisul acasă, la Suceavă și Simion Găină l-au crezut, fiind neguțitor de frunte.

Și mergînd Mihai de la Otaci acasă, s-au războlit pe drum și au murit la casa lui și au rămas zăpisul la fămee lui și fiind acel Zeric

dator cu o somă de bani lui Hariton Bordii, armanului de Botoșani și dîndu-i alți bani, i-au dat și acel zapis a lui Simion Găină, ca să ia acii 11 ughi de la Simion Găină. Și Borde viind cu o carte a mării sale Grigori vodă la Tuderache vornicul de Botoșani, ca să le ia sama și scriind în carte ca să giure Simion Găină, ori negiurînd, să plătiască acii 11 ughi și fiind Tudorache la iarmaroc la Tîrgul Siretiului și fiind și Simion Găină față, i s-au pus zi să margă Găină la Botoșani și acolo să giure în biserica lor. Și s-au tîmplat lui Simion Găină de s-au războlit și n-au putut merge la zi și au trimis Tudorache și au luat 4 boi lui Găină, de au plinit Bordii. Și după ce s-au ridicat Găină de pe boală, au mers la Botoșani, la Tudorache vornicul și n-au vrut să-l giudice, pentru căci n-au mers la zi, fiind bolnav. Deci, Găină iar au
356 r. mers / la Iași, de au dat jalobă la mările sa vodă și au adus și carte gospod, scriind la mine ca să le eu sama cu Hariton Borde.

Deci, fiind față amîndoi, dede samă Simion Găină că el împreună cu fratele lui, cu Mihai, au fost amîndoi cînd au dat acei bani lui Zeric arman și au dat 9 ughi bani, iar 2 ughi i-au dat lînă și s-au știut plătit. Dar, nefiind altă dovadă, nici alți marturi, am giudecat să margă Simion Găină în biserica lor, să giure, precum au dat acii 11 ughi și au mers și au giurat amîndoi, cu frate-său, cu Isac, și au fost și Borde față. Și giurînd, am socotit și au dat Hariton Borde boii tuspatri lui Găină, iar Hariton Borde să-și pliniască de la pas <sic> acasă banii, de unde au plinit și cielalți bani.

Și aice li-am curmat giudecata, să aibă credință și să-și pliniască și toată cheltuiala și aceasta s-au curmat și s-au pus și la protocol.

Let 7250 <1741>, noiembrie 18

1267

356 v. Let 7250 <1742>, ghenarie 26

O carte s-au scris la Gheorghie vel căpitanul de Codru și la Vrusi vel căpitanul de Greceni, pe jaloba Neculii neguțitor, pentru dijma ce-au cumpărat acest neguțitor de la un călugăr, di pi o moșie a mănăstirii Putnii și pi unde i-au arătat hotarale mănăstirii întăi, cînd au făcut negoțul, acum au venit Vasilie Sturza și-au luat și dumnealui dijma di pe o bucată di loc și călugărul cere banii deplin, pe negoțul ce-au avut și neguțitoriul este păgubaș.

Ce, să caute să ia sama și cum vor afla să-i facă dreptate, ori să întoarcă banii, ori să îndrepteze moșie.

[III]

357 r. CONDICA DE HRISOAVE VECHI A DOMNILOR TRECUȚI,
DE MILILE MĂNĂSTIRILOR I ALTĂ OBȘTIE, CE S-AU SCOS
CU PORONCA MĂRII SALE DOMNULUI COSTANDIN
NECOLAIE VOIEVOD, ÎN ANUL DINTĂI CE S-AU ÎNCEPUT DE
LA SĂPTEMVRI LET 7250, LA AL TRIISPRĂZECI AN, AL
CINCILE DOMNIE ȘI LA ÎNTĂIUL AN A AL DOILE DOMNIE A
MOLDOVII, CARE SĂ ÎNCHEIE PĂN LA SFÎRȘITUL LUI
DECHEMVRIE VLETO 7251.



357 v. Testament de la mărie sa Grigorie vodă, din vălet 7244 <1735. noiembrie 16 – 1736, august 31>

Facem știre cu această carte a domniei mele că, avînd dumnealui cinstit și credincios boeriul nostru, dumnealui Iordache Cantacuzino vel spatar, un loc de casă în Eși, pe Ulița Strîmbă, care loc l-au lăsat din hotarul ogrăzii dumisale și au făcut casă și pivniță de piatră, care este lipit de ograda dumisale și într-ace pivniță își pune vinul care este de trebuința casii dumisale, dară, cîteodată, să întîmplă de și vinde cîte 3-4 buți de vin, domnia mea am socotit, fiind case boerești, pe locul dumisale, lipite de ograda dumisale, nu este crîcimă în tîrg, nici la mahala, domnia mea m-am milostivit și am hotărît, cînd să va întîmpla să vîndă vin într-ace pivniță, să aibă pace despre toți, de camănă, de bezmăn, de cepărit, de braniști, de buor, de loc agesc, de pecete agească și de alte angării, de toate ce-ar fi pe alte crîcime, de toate să fie scutită.

Așe am voit domnie mea și nime să nu îndrăzniască a face oricît de puțină supărare piste carte domniei mele.

1269

.....
358 r. și angăriile oricîte ar fi pre alți oameni în țara domniei mele, el nimărui nimică să nu dea.

Pentru aceia, dumneavoastră boeri și voi slujitori și slugi vlădicești, dacă veți vedea carte domniei mele, toți să vă feriți de acest preot și poslușnic, să le dați bună pace, nime întru nimic să nu-i învăluiască, că cine le-ar face val mai mult peste carte domniei mele, unii ca acia vor fi de mare certare de la domnia mea, într-un chip nu va fi.

7241 <1733>, iunie 18

1270

3. Io Costandin Necolae voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiarul nostru, Iordache postelnicul, capichihaiiao de Hotin, sănătate.

Carte ce ne-i trimis am luat și cele ce scrii am înțeles. Am luat și carte dumnealui samsogi Ali aga, cu care ne poștește să împrumutăm

pe măriia sa paşa cu zece pungi de bani şi iată că am făcut răspunsul dumisale agăi, cum că din gura ta va înţelege.

Deci, să mergi la dumnealui şi, închinându-te de la noi, să-i zici că, de vreme ci dumnealui este al nostru bun şi vechi prieten şi mai ales noi sîntem pururea gata spre toate poftele dumisale, dar acest lucru este de tot păste putinţă, de vreme că acum este domnie noao şi de cînd s-au făcut mutare au trecut pîn acum şasezeci de zile şi haraci stăruieşte asupra noastră şi noi pîn acum nici treizeci pungi de bani n-am putut să lăsăm pe giaigelile şi alte osebite atîtea cheltuielile a domniii noao, de carele nu putem să mai zicem. Şi am întrat la atîta datorii şi să cădea acum să ne împtumuteze pe noi măriia sa paşa şi dumnealui samsogi aga, precum şi altădată să făcea la alţi domni, cum şi pă noi acum, la Țarigrad, ne-au împrumutat atîta maghistanii şi stăpînii, cît <şi> alţi prieteni. Şi cu banii ce am luat în datorie, pîn acum n-am putut împlini soma geaigelilor şi a cheltuielilor a domniii noao şi ne-au scris capichihaielile noastre cum că trag mare siclet şi nevoe. Care, aceste toate cunoscîndu-le dumnealui samsogi aga, ne mirăm cum ne sileşte a da şi bani împrumut mării sale paşii.

Al doilea, spune dumisale că acesta obicei niciodată n-au fost, că nu domnii să împrumuteze pe paşii care sînt pînpregiur, ce numai domnii
358 v. să împrumuta de la fieştecare, de vreme / că domnii, avînd datorie multă, nu le dă îndemîna a să neguţitori ca zarafii; domnii trimet paşilor obudieturi, pocloane, dar bani să dea împrumut niciodată n-au fost, de vreme că, dacă dau, nu pot să mai ceară de la paşi. Şi cu această poftă rugăm pă dumnealui să nu ne silească şi, precum au arătat dumnealui silinţă a face pofta mării sale paşii, cerînd bani la noi, atît să să silească şi la prieteşugul cel bun ce are cătră noi, a tocmi lucrul cătră măriie sa paşa, ca să nu-i pae rău.

Şi spuind dumneata aceste toate cîte scriem şi dacă va înţelege dumnealui starea ţării şi nevoia noastră şi obiceiul care n-au fost, socotim că nici dumnealui nu va găsi cu cale a ne mai scrie noao, silindu-ne spre acest lucru a-l face. Aici, într-atîtea ani, cîţi paşi au fost, măcar den care ţinem minte noi, Nuumant paşa, Mustafa paşa, Iakhia paşa, Sară Mehmet paşa, Colceac paşa şi poate că s-a fi întîmplat cîteodată să ceară, dar, arătînd domnii aceste pricini, s-au lăsat de a mai cere şi nicidecum, niciodată de la domni n-au luat. Să zicem şi aceasta, măcar de am fi avut şi putere, va găsi cu cale dumnealui samsogi aga să facem noi acesta nou obicei şi să rămîie aceasta la alţi domni, din pricina noastră? Noi nu ne îndoim că dumnealui, ca un preaînţelept, nu le ştie aceste, cum că nu sînt cu cale,

ci, încă și scrisesele dumisale sînt păste voia dumisale. numai silindu-l pașa, i-au căutat a scrie și păste voia dumisale.

Și pentru toate, ce răspuns va da, să ne faci știre.

Octomvrie 28, 7250 <1741>¹

¹ Copiat încă o dată, la nr. 1292.

1271

4. Io Costandin Nicolae voievod, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Cinstiți și ai noștri de bine voitori, dumneavoastră boiari caimacamî a Țării Rumânești, sănătate poftim dumneavoastră de la Dumnezeu.

Am înțeles domnia mea precum egumenul de la Radu Vodă și alții jăluesc de oarecare strîmbătate că ar fi avînd de către proegumenul ce au fost acolo la Radu Vodă, carele au venit aici cu noi. Pre care noi întrebîndu-l, el să apără că-i năpăstuit și nevinovat acelor pricini ce să arată asupra lui și, pentru ca să se lumineze mai în adevăr dreptate lui, iată că l-am trimes la Focșani.

359 r. Pentru care / și dumneavoastră să porunciți egumenului de la Radu Vodă și altora, cine ce pricini va avea cu dînsul, să vie la Focșani, pără la 20 zile și acolo stînd față la socotială, va da și el samă pentru toate și să vor hotărî pricinile precum va arăta dreptate.

Aceasta și fiți dumneavoastră sănătoși.

Octomvrie 29, 7250 <1741>¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români și influența ei asupra vieții publice*, București, 1906, pp. 234-235.

1272

5. Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre domnia mea tuturor lăcuiitorilor de la toate mahalalile de aici din Iași, din vreme ce-am înțeles domnia mea că au început a să face multe furțișaguri, furîndu-se cîțiva cai de aici, din Iași. de pre la mahalale, cum și păgubașii ne-au jăluit și pentru aceasta mare poruncă dăm tuturor, ca să purtați grijă și să știți ce fel de oameni să află pe la mahalalele voastre, ori de aici, de loc, de sînt acei tălhari. ori

și de la țeară de vin, tribue să știți pre la care ce fel de oameni găzduesc.

Și aceste toate de acum înainte să le păziți și de pagubele ce s-au făcut vă punem soroc păn în doao săptămîni ca să cercați și numai să aflați tălharii și să-i arătați, ca să să împlinescă pagubele de la dînșii și să-și ia și plata lor. că, neaflîndu-i pã tălhari, să știți că toate acele pagube să vor plini de la casele voastre.

Aceasta scriem.

Octomvrie 29, <1741>

1273

6. Io Costandin Nicolae voievod, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu acest testament al domniii mele, pentru rîndul călărașilor de menziluri de la Bărăiacul, carei țîind acel drum cu caii lor și cu toate alte cheltuele <a> lor și jăluind domnii mele cum să află în grea stare, că, osebit de menzil, sînt supărați și cu alte beilicuri. De cătră care ei mai-nainte vreme supărați n-au fost, de vreme că și de la răposatul, fericitul întru pomenire, părintele nostru, Io Necolae voievod au avut osebită milă, nime între dînșii nu s-au amestecat, dîndu-le și testament de apărare, precum și domnia sa Mihai vodă asemenea milă au făcut cu dînșii, arătîndu-ne și cărțile de milă ce-au avut și cu această milă au sprijinit acel drum. Iar acum, îngreunîndu-se
359 v. mult pe dînșii, / au rămas la slabă stare.

Pentru care, înștiințîndu-ne și cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Costandin Roset hatmanul, de starea și cheltuielile lor, am socotit că să cade să aibă acești slujitori osebită milă și iată că m-am milostivit domnia mea și i-am ertat ca să fie ei nesupărați cu nici un fel de pocloane sau alte slujbe ce sînt de cătră dumnealui hatmanul și le-am dat acest testament al nostru la mîna lor, ca să aibă pace de toate, nici vulpe, nici fin, nici lemne, nici orz să nu dea, nici vin hătămănesc să nu li să lepede, nici un fel de clăci hătămănești să nu facă și, în scurt, nici cu-n fel de beilic să nu fie supărați, ci ei numai grija menzilului negreșit să o poarte și ascultarea lor tot la dumnealui hatmanul să fie.

Însă și pentru birul lor, iarăși după testament ce li s-au dat mai-nainte, mai mult nu vor fi supărați, ci de toate angheriile vor fi în pace, de acum înainte mai mult nimărui nimic nu vor da. Încă și alți oameni streini, fără bani în Vistierie, fără pricină, oricît de mulți ar veni să să

așaze la acest loc, acie vor fi în mila cea făgăduită, ce scrie la testamenturile domniii mele și să vor tocmi în testament pre cîți vor fi.

Și să le fie lor testament stătător, ca niciodată mila aceasta să nu să supere, ci toți cu odihna lor să șază necălcați și nesupărați de cătră nime.

Aceasta scriem.

7242 <1734>, martie 18¹

¹ Publicat de A. Sava, *Documente privitoare la târgul și ținutul Orheiului*. București, 1944, pp. 202-203.

1274

7. Io Costandin Necolae voievod, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele dumneavoastră boiari și voao slujitori carei veți fi orînduiți ori cu ce fel de dajde a domniii mele aici, în Iași, și afară din Iași, pentru acest om, anume Vasilie, carele au fost șfed și, trăgîndu-l inima cătră pravoslavnică credință, s-au botezat. Carele adevărind domnia mea cum este om strein și sărac, m-am milostivit și l-am ertat și scutit de toate dările și angheriile, oricîte ar fi pre alții, el nimărui nimic să nu dea și unde ar eși la țeară să aibă pace de boiari și de slujitori, nime nici un fel de supărare să nu-i facă, că cine i-ar face oricît de puțină supărare, unii ca aceia vor fi de mare certare.

Și puind pe feciorul lui în locul lui, să fie ertat.

Aceasta.

7243 <1735>, martie 15

1275

60 r. 8. Io Nicolae Alexandru voievod, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cui să cade a ști, pentru Vasilie carele au fost șved și, trăgîndu-l inima cătră a noastră pravoslavnică credință, s-au botezat. Deci, domnia mea m-am milostivit și l-am ertat, ca să fie în pace de toate dările și angheriile care vor fi pre alții în țeara domniii mele, nimărui nimic să nu dea.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori care veți unbla cu orice fel de slujbe a domniii mele, nimeni de nimic să nu-l învălu-

iască, nici trăsură pentru alții să nu ia, că cine i-ar face vrun val peste carte domnii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare.

Aceasta.

7223 <1714>, dechemvrie 6

1276

9. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domnii mele cinstit credincios boiarului nostru, dumisale Iordache Cantacuzino vel vornic și omului dumisale, pă cine va trimite, să fie volnic cu carte domnii mele a lua venitul moșiii dumisale Budele, pre care să face iarmarocul Movilăului, pă obicei, din case ce vînd, din dughene, ori de la neguțitori streini, ori de la cei de loc, ori turci, ori creștini, din cîrciume, din cară ori cu ce-ar fi, din toate să aibă a lua.

Așijderea și venitul podului și a luntrelor ce umblă preste apă, de vreme ce s-au ales că este moșie dumisale vel vornicului unde umblă podul, iarăși dumnealui vornicul să cade să ia venitul. Însă prețul ce ar da alții, voe să aibă vel căpitanul de Soroca a da el și să ia podul în seama lui și nime să nu stea înpotriva cărții domnii mele.

Așijdere și de velnițe iarăși să ia pă obicei.

7243 <1735>, aprilie 20¹

¹ Copie la Arh. St. Iași, Documente, pach. 140, doc. 58, f. 18 r.; regest, *ibidem*, doc. 60, f. 6v.

1277

10. Io Nicolae Alixandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

360 v. Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii carii veți umbla ori cu ce fel de slujbe și porunci a domnii mele la ținutul Hîrlăului, vă dăm știre tuturor pentru satul Belceștii, carele este a sfintii mănăstiri a Gălății, iată că domnia mea m-am milostivit și am socotit cu tot sfatul nostru de am întărit așăzarea sfintelor mănăstiri a Sfîntului Mormînt, carele sînt / supt ascultarea sfinții sale preafericitului patriarhului de Ierusalim, așijderea și satelor cîte sînt a sfintelor mănăstiri a Ierusalimului, pre testament ce au, ca să nu fie nici mănăstirile, nici

satele mănăstirilor amestecate cu țeara nici la o dare, ci ei își vor da cu ruptoarea lor deosebi la Visterie, precum sînt tocmiți.

Pentru aceea, să vă fie în știre tuturor, dacă veți vedea carte domniii mele, iar voi toți, ori boiari, ori slujitori, să le dați foarte bună pace acestor oameni de la satul Belceștii, întru nimica să nu vă amestecați la dînșii, ori de veți umbla cu scrisoare, sau pe catastif den Visterie și, de s-ar scoate cu greșală la ceva, tot să aveți a le da bună pace. Așijderea și voi părcălabi de acel ținut însă să nu vă amestecați la acest sat nici cu-n fel de cheltuială ce ar eși pre ținut, ci foarte să le dați bună pace întru toate. Așijderele și voi goștinari de oi și desetnici de stupi și de mascuri încă să le dați pace de goștină de oi și de desetină de stupi și de goștină de mascuri acestor oameni de la Belcești, cîți vor fi scriși la izvodul de rupte cu pecete a domniii mele, căci domnia mea m-am milostivit și am ertat acel venit, ca să aibă a lua egumenul de la sfînta mănăstire Galata, precum le scrie testamentul și de la alți răposați domni ce au fost mai denainte de noi, așijderea și de la domnia mea, asemine, ce au de-ntăritură.

Așijderea și voi blognici și dișegubinari încă să n-aveți treabă într-acest sat, nici să globiți, nici să judecați, căci egumenul are treabă să-i judece și să-i certe pre cei vinovați și să-i și globească. Așijderea și voi olăcari și podvodari și conăcari și alte slugi domnești sau boerești, toți să vă feriți ce acești oameni dintr-acest sat, măcar de veți fi și cu cărțile domniii mele, fie cu ce porunci veți fi umblînd, toți să le dați bună pace. Așijderea și ciobanii mănăstirești să aibă a-și da goștina de oi a lor la egumenul lor, precum au fost de vechi, căci domnia mea m-am milostivit și i-am ertat de aceste de toate cîte scriu mai sus și încă și altele de cîte s-ar întîmpla să iasă pre altă țeară, iar acest sat Belceștii să fie în pace de toate. Că cine s-ar ispiti a le face vreun val, oricît de puțin peste carte domniii mele, de mare certare va fi de la domnia mea.

7223 <1715>, <aprilie 1>¹

¹ Mențiune la Arh. St. Buc., Ms, nr. 628, f. 158v., cu data de 1 aprilie.

1278

61 r. 11. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la credincios boiarul domniii mele, Costandinache vel capitan de Soroca, că au jăluit dumnealui lordache Cantacuzino biv vel vornic, zicînd că vadul de pod, malul de iastă

parte de Movilău, unde să face iarmaroc, este moșia dumisale și, măcar de au fost podul mai-nainte în seama altor căpitani, dar au avut și vornicul venit din pod, luându-l căpitanul cu tocmeală de la dumnealui și tu cum de n-ai scris într-acest chip și ai arătat într-alt chip, că nu este pod și ai cerut voe să faci și pod și l-am dat în seama ta? Și din iarmaroc ce să face, iar vornicul ia venitul din dughene, după obicei, și înțelesesem că este pod și la Silibreria și iarăși stăpînul moșiii ia venitul.

Pentru care, de vreme că vadul de iastă parte, unde umblă podul, este moșie vornicului și alți căpitani l-au ținut tot cu tocmeală, noi strîmbătate a-i face dumisale nu putem și podul tot în seama ta va fi, numai ce vom hotărî noi vei da și vornicului, că, măcar că sînt apele gospod, dar malul este moșenesc. Și cîte poduri vor mai fi pe prundurile Nistrului, pe apă, de iasta parte, de la hotarul Hotinului pâr la al Orheiului, tot în seama ta să fie, însă cei cu moșiile făr parte nu vor fi, precum arătăm mai sus.

Și de toate aceste, cîte poduri sînt și cum s-au urmat obiceiul pînă acum și pentru venitul iarmarocului ce au luat moștenii și ce au luat pîrcălabii și ce au luat căpitani să ne faci știre. Că dumnealui vornicul ne-au arătat aici că numai pînă pod au găsit mușterii aici de-i dau 200 lei, dar și tu, cît te apuci că vei da, să ne faci știre și noi vom hotărî.

Noiemvrie 1, 7250 <1741>

1279

12. Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

361 v. Dat-am carte domnii mele boerului nostru, Anastasie vornicul gospodii și omului său pre care-l va trimite la ținutul Vasluiului, să fie volnic a cerca pentru gloabele deșugubinii, pînă unde s-ar afla la acel ținut, să aibă a lua cîte 20 de lei gloaba și cîte doi galbeni ciobotele / de la cei ce să vor afla în vină cu fete mari și cîte doisprezece lei gloaba și cîte doi galbeni ciobotele de la acei ce s-or afla în vină cu fâmee văduve, după obiceiul ce este așăzat cu testament.

Așijderea și pentru morți de om, pînă unde s-or afla, să aibă a-l aduce la vornicul gospodii și nimea să nu stea înpotriva cărții domnii mele.

Noiemvrie 1, 7250 <1741>

13. Io Costandin Neculae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la toți neguțitorii armeni den Țeara Leșască, carei faceți alișveriș cu boi de negoț aici, în țeara Moldovii, facem știre tuturor, dacă veți vedea carte domnii mele, să căutați fieștecare să vă apucați de alișverișul vostru, să cumpărați boi și orice fel de bucate, fără de nici o îndoire, ca să știți toți că altă supărare afară de tocmeala voastră nu veți avea. Ci, după cum vă scriu testamenturile, așa vom urma și veți avea pace și liniște, de cătră nime nici o supărare nu veți avea, nime din tocmeală nu v-a scoate și nici cu-n fel de nedreptate, de acum, nu veți fi călcați și, în scurt, la toate vom lăsa în tocmeala și obiceiul vostru, altă grijă de nimic să n-aveți, nici să vă îndoiti că veți avea neguțitorie pacinică și după obiceiul și pofta voastră. Nici cunița pân la anul nu vor da.

Aceasta facem știre.

7242 <1734>, iunie 16

1281

14. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Pisah gospostva mi boiarilor și tuturor slujitorilor care veți umbla ori cu ce fel de slujbe ale domnii mele la fieștecare ținut, vă facem domnia mea în știre pentru neguțitorii armeni din Țeara Leșască, care vin în țeară și fac boi de negoț și alte vite și pentru oamenii streini ce vor fi cu dînșii, iată că domnia mea m-am milostivit și poruncim tuturor, nici o supărare lor, sau oamenilor lor, ce vor fi streini, să nu le faceți, nici cu hîrtii nici cu-n fel de angarii, ci toți să le dați bună pace, ei numai ce vor da vama și cornărit pe boi de negoț și pe alte vite, vaci, iape, cai, vor da cuniță pe obicei, iar alt nimic, numai nici ei să nu mistuiască alte vite a oamenilor de țeară pân vitele lor.

Așijderea și dumneavoastră starosti și vornici, pārcalabi, orice
2 r. giudecată ar avea / și ori cu cine, să n-aveți a giudeca, nici a împlini de la dînșii nimic, că orice judecați vor avea să vor judeca la Divanul domnii mele, iar alții nime să nu-i judece, că oricine s-ar ispiti a le face vro supărare mai mult peste carte domnii mele, unii ca acie vor fi de mare certare de cătră domnia mea.

7232 <1723>, noiembrie 1

15. O carte la toți dregătorii du pă la scaune, pentru jalba neguțitorilor armeni din Țeara Leșască, care fac cirezi de boi aici în țeară, zicînd că, la cirezile lor, fiind boi grași, să face spaimă întrînșii, să sparie și fug și zio și noapte, alte dăți și giumătate cireada să rupe de fuge și pă unde îi găsesc țaranii îndată îi duc la dregători și le iau dregătorii cîte un leu de bou.

Pentru aceasta s-au hotărît lucrul, ori în ce parte de loc s-ar întîmpla să le fugă boii și ce dregători ar fi, să aibă a da neguțitorii numai doi lei de toți boii cîți să vor întîmpla fugiți la un loc și să le dea boii făr de nici o pricină, mai multă supărare să n-aibă.

7233 <1725>, mart 22

16. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la sluga noastră, Simion Chiașco uricariul, i la Necolai Ciohoreanul căpitanul, vă facem știre că, iată, aici au avut pîră de față, înainte noastră, boiariul nostru Vasilie vtori logofăt Buhăescul, cu Toader Reveico vornic ot Hrinăuți și cu Ursul de acolo, pentru hotarale acestor moșii, anume Hrănăuții, satul mănăstirii Toderenilor, care să hotăraște cu-n sat al dumisale logofătului Vasilie, anume Ruginții, care moșii sînt în ținutul Iașului și-ntr-a Hotinului, pe amîndoao părțile de apa Ciuhurului, jăluind acești oameni că, cumpărînd ei venitul acei moșii, Hrinăuților, de la Iosaf egumenul de Tudurenii, și an și estimp, ar fi mers egumenul acolo, la acea moșie, de le-ar fi arătat și hotarale moșiii Hrănăuților și, pă unde le-au arătat egumenul, au și dijmuit. Dar boiarul nostru, Vasilie logofătul, au dat seama că acea moșie, Rujinții, este a lui și a fraților săi și, fiind păste mîna și neputînd-o ca să o mai cerce, și an și estimp au fost luat acești cumpărători dijma și du pă o bucată den hotarul Rujinților. Și mergînd 362 v. și logofătul Vasilie / acolo în anul trecut, au fost poprit și an dijma du pă acele hotară, dînd-o în seama unor oameni de acolo și oamenii dumisale au dat seamă că acea dijma au luat Reveico. Așijderea și estimp, poprind logofătul Vasilie dijma cu carte domniiii sale lui Grigore vodă, au dat-o iarăși în seama unor oameni de acolo, de loc, și i-au spus oamenii că iarăși au trecut Reveico de au luat o samă de pîne din hotarul Rujinților. Și acolo s-au aflat și piatră hotar, care s-au

cunoscut că despreparte [sic] Rujinții de Hrănăuți și Răvecio cu oamenii lui ar fi trecut peste acea piatră, luînd dijma du pă tot hotarul Rujinților, care au poprit logofătul Vasilie cu carte gospod ca să stea acolo păn a merge și egumenul acolo să să hotărască.

Pentru care, iată că de aici v-am orînduit pă voi, puind și zi anume, la lăsata secului de postul Crăciunului, să facă știre Reveico și egumenului, să vie și el și să să afle și omul dumisale logofătului Vasilie și să mergeți și voi, strîngînd oameni buni, și din sus și din jos și, luînd sama cu amăruntul pă scrisori și pe mărturiile pă oameni buni megiiși, care va ști și cum s-ar cădea cu dreptate, să îndreptați hotărăle, că cine ce va fi luat rău din dijma locului, an și estimp, să pliniți. Iar de nu s-a afla egumenul la hotărît, să fie volnic a lua logofătul Vasile dijma ce este poprită acolo, sau omul logofătului Vasile de nu să va afla, să aibă Răveico a lua acea pîine de dijma toată. Precum va rămînea, să dați și mărturie la mîna cui i s-a cădea.

Aceasta scriem.

Noiemvrie 3, 7250 <1741>

1284

17. Io Costandin Necolae voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

3 r. Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii carii veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele la ținutul Bacăului, facem știre tuturor pentru boiarul nostru Mihalache ce-au fost postelnic, iată că domnia mea m-au milostivit și l-am ertat de toate dările și angariile cîte sînt pe alții în țara domniii mele, pentru căci, fiind el om strein, dintr-altă țară, și prădat de nemți, de l-au lăsat numai cu sufletul. / Pentru aceia, dacă veți vedea carte domniii mele, toți să aveți a-i da bună pace, întru nimic să nu-l învăluiți. Așijderea m-am milostivit domnia mea și i-am ertat trei oameni streini, dentr-altă țară, ca să-i fie de slujbe casii lui.

Pentru aceia, dumneavoastră boieri și voi slujitori carei veți umbla ori cu ce fel de slujbe într-acei ținut, vă facem știre, dacă veți vedea carte domniii mele, să aveți a-i da bună pace și lui Mihalache postelnicul și oamenilor lui, că cine le-ar face vreun val peste carte domniii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare de la domnia. Însă numai cînd vor fi hîrtii, să le dea oamenilor hîrtii cîte de un galben.

Aceasta.

7241 <1733>, mai 20

1285

18. Carte lui Gligore vodă^{*)}.

Carte de poruncă dată lui Mihalache postelnicul, carele au fost la dajdea mazililor, pentru ca să fie ertat de toate dările și angariile, de nici unile, de nimic să nu fie supărat. Așijderea și la vremea văcăritului să scutească zece vite și doi cai, nici un ban văcărit să nu dea pă acele vite. Și pentru cinci liudi oameni streini, de unde ș-ar găsi, încă să fie scutiți, numai la vremea hîrtilor să dea hîrtie de om cîte de un galben, iar mai multă supărare să n-aibă.

7249 <1741>, ghenarie 23

1286

19. Io Costandin Necolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor pentru Ion cazacul, ce-au fost în curte, la steagul cazacilor, carele jăluind domnii mele cum că au îmbătrînit într-acea slujbă și au și bolnăvit, cum și domnia mea l-a văzut și fămeia i-au murit și, nemaiputînd să slujască, domnia mea am făcut milă cu dînsul și l-am ertat și de semenie și de toate angariile oricîte ar fi pă altă țeară, nimărui nimic să nu dea, ce să trăiască ca un om neputincios, cum ar putea.

Pentru aceia poruncim și dumneavoastră boiari și voi slujitori carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe, aici în Iași, dacă veți vedea carte domnii mele, toți să-i dați pace, întru nimic să nu-l învăluiți, că cine i-ar face val păste carte domnii mele va fi de certare.

7244 <1735>, octomvrie 5

1287

20. Carte lui Gligore vodă.

Carte dată lui Ion cazac, ca să fie iarăși ertat de toate dările și angariile, de nimic să nu fie supărat.

7244 <1736>, ghenarie 21

1288

363 v. 22 [sic]. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru orîndărie din tîrgul Sucevii, ce este a sfintii Mitropolii. la care sfinția sa, precinstit părintele și rugătorul nostru, chir Antonie mitropolit, puind orîndari 2 jidovi, anume Ilie și Iacov. domnia mea încă m-am milostivit, ertîndu-i pă acei 2 orîndari, să aibă pace de camănă, de bezmăn, de cepărit și de boor și de alte belele ce este pe cîrcime, de toate, și de cei cinci lei de pivniță și orice ar vinde, ori vin, ori mied, să aibă bună pace de toate, cum scriem mai sus. Așijderea și jidovii ce-ar veni streini, sau cei de loc, ca să aibă a da 2 bani de șfart orîndarilor, după obiceiul vechi și să fie slobozi a vinde, orîndarii să nu-i oprească.

Deci și voi vornicei de Suceavă și voi tîrgoveți de acolo, acestor orîndari să le dați bună pace de cai de olac, de podvozi, de conace și de toate cheltuielile cîte ar fi pe tîrg, întru nimic, la nici unile cu voi să nu-i amestecați, pentru căci s-au ertat de toate aceste. Numai ei birul Visteriei să-l plătiască, pentru ca să dea dintr-acea orîndărie untdelemn, tămîe, ceară la sfînta biserica, Mitropolia, după obicei, carei și de la alți gospod ce-au fost mai nainte de noi au avut această milă.

Pentru aceasta, poruncim, mai mult val să nu faceți acestor orîndari, că cine le-ar face mai mult val păste carte domniii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare de la domnia mea.

Într-alt chip nu va fi.

7241 <1733>, iunie 20¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 235-236; regist la T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. V, p. 154, cu data de 24 iunie 1735.

1289

64 r. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, tuturor cui cade a ști, de vreme că sfînta biserica noastră, a pravoslaviii, pururea ne aduce aminte și ne îndeamnă zicînd, „cercați întăi împărăția cerului să o cîștigați, că toate și altele nu va lipsi voao“ și această poruncă a Domnului cu toată osîrdie să cade să împlinim cu faptele cele bune și milostenie, pentru că, cu adevăr, ceta ce va socoti și va milui pe cei lipsiți, unul ca acela niciodată nu va sărăci, ci, nelipsit vor fi la dînsul toate deajuns și vor crește și să vor înmulți, că pururea are Dumnezeu întru pomenire acea milostenie a noastră și trimite la noi îngeri

povățuitori de ne povățuesc întru toată calea cea bună, atîta întru viața aceasta pămîntească, cît și după moarte, în lumea care va să fie, însutit ne plătește Dumnezeu acea milostenie. Că, cînd dă cineva milostenia sa cu inimă curată, însuși domnul Hristos primește de la noi și este împrumutat tuturor acelor milostivi și aceasta ne izbăvește și de muncile cele de veci și ne face moșteni împărăției celei cerești. Ci, fiind, dar, milostenie de atîta folos sufletesc, cum dar să nu cercetăm a alerga cu toată evlavie cătră facerile de bine mai vîrtos milostenia, ca să cîștigăm acel sufletesc dar carele este făgăduit următorilor!

Ci, voind și domnia mea a ne arăta următori poruncii cei dumnezeiești, socotit-am pentru sfînta mănăstire ce să numește Dancul, de aici din Iași, unde este hramul sfîntului marele voevod arhanghel Mihail, carele este închinată la sfînta mănăstire Xeropotam, ot Sfîntagora, care fiind o mănăstire slabă, făr moșii, făr venituri și vrînd ca să-i facem ceva ajutor de milă spre chiverniseala ei, m-am milostivit domnia mea și din osebită milă noastră, o am miluit ca să aibă a lua pe tot anul din vama cea mare cîte 100 de lei pre an, la ziua marelui voevod arhanghel Mihail. Însă cînd va fi vama dată în credință, 364 v. / atunce să să dea acești bani din venitul domniii, iar cînd va fi dată în cumpărătură, să aibă a să da acești bani din venitul vameșilor celor mari ce vor ținea vama, numai pre tot anul nelipsit să să dea, niciodată această milă a sfînte mănăstiri să nu lipsească, ca să fie de chiverniseala sfîntii mănăstiri și să meargă ceva venit pre an și la acea mare sfîntă mănăstire de la Sfîntagora. Și aceasta am întărit domnia mea cu acesta al nostru hrisov, ca să stea această milă nemutată și nestrămutată în veci.

Ci dar, pentru acest lucru plăcut lui Dumnezeu, poftim domnia mea și rugăm cu dragoste dumnezeiască și pre domni care în urma noastră vor veni în scaunul țării aceștia, precum noi hrisoavele care le-am găsit făcute de acei mai denainte pravoslavnici domni le-am înnoit și nestrămutate le-am păzit, așa domnia lor, găsind acest hrisov a domniii mele de această milă aceștii mănăstiri, îndemnăm și poftim ca toate aceste cîte coprinde întrînsul să le întărească și să miluiască, neîngăduind nici într-un chip a să strica și a să părăsi mila aceasta, ci, mai vîrtos, cu cuget dumnezeiesc, să silească și această milă cătră această sfîntă mănăstire să întărească, să rămîie în veci, neclătit și nestrămutat. Că, păzind aceasta, neîndoit în veci vor avea preblînd pe stăpînul Hristos și pe a lui poslușnici călugări ce să află petrecători la acea casă fierbinți mijlocitori și cătră dînsul rugători și stăpînirea lor va fi veșnică și neclătită și sufletele lor întru mîntuire.

Și întărim hrisovul acesta cu tot sfatul domniii mele. boiarii cei mari ai Divanului domniii mele, dumnealor Costandin Costache cel logofăt, Sandul Sturzea vel vornic dolnii zemli, i Iordache Cantacuzino vel vornic veșnii zemli, Costandin Roset hatman i părcălab Soceavschii, i Mihalache Roset vel postelnic, Andrei Roset vel spatar, i Iordache Roset vel paharnic, i Ioniță Cantemir vel ban, i Toader Palade vel vistiernic, i Ion Bogdan vel stolnic, i Costandin Balș vel medelnicer, i Iordache Roset vel clucer, i Armago sârdar, i Costandin Caragea vel sluger, i Dimitrie vel pitar, i Lupul Bogdan vel șătrar.

Și s-au scris acest hrisov în scaunul domniii mele, în Iași.

7243 <1734>, noiembrie 8 dni¹

¹ Copii la Arh. St. Buc., ms. nr. 628, f. 429 și ms. nr. 629, f. 525v.: publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 236-239.

1290

65 r. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele rugătorului nostru <Neofit>, egumenul de Cetățue, pentru moșiile sfintei mănăstiri ce zisă că are, anume... și Drăgoești ot ținutul Cîrligăturii și Morenii, i Tabăra, i Sturzenii, i Frăsinei, i Stînjăanii, ot ținutul Eșilor și Tuluceștii în ținutul Covurluiului și Bahreneștii în ținutul Sucevei și, după hotărîre ce s-au făcut de obște, ca să stăpînească fieștecine moșiile sale, să fie volnic cu carte domniii mele a stăpîni toate aceste moșii, care or fi drepte a mănăstirii, și să pue vornicei pă la sate, să asculte de mănăstire, făcînd slujba mănăstirii precum mai jos arătăm: tot omul ce va șădea pe moșia mănăstirii, ori om gospod, ori boeresc, ori slujitor, oricine și ce obraz ar fi, să aibă a luji mănăstirii 6 zile într-un an, or la ce lucru l-ar pune, și pă hrana ce-ar avea pe moșia mănăstirii dijma să o dea pe obicei, iar afară dintr-acest hotărîte mai mult supăr să n-aibă.

Și oamenii pă care i-au apucat banii steagului la moșiile mănăstirii, tot acolo să șază.

Noiembrie 10, 7250 <1741>¹

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 222-223.

Io Costandin Nicolae Alexandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştire domnia mea tuturor boiarilor noştri, pentru dumnealui tatar Ali aga, carele slujind mai-nainte vreme în oaste la măriia sa Chiupruli zade şi venind cu carte mării sale Ali paşii vezirul, încă de la domnia noastră dentăi, pentru bucatele dumisale, de i-am dat voe să le păşuneze pă locul Moldovii şi să aibă pace şi de alîm, pentru care şi acum, întru a doao domnie viind noi aici stăpînitor țării aceştie a Moldovii, iarăşi i-am înnoit carte aceasta, ca să aibă a scuti dreptele bucatele sale, care însemnează mai jos anume.

Pentru aceia, oricarei veţi fi cu sluja alîmului, acestor bucate ce scriu anume mai jos şi 40 de case să aibă pace de alîm.

- O mie trei sute vite,
 - cinci sute de iepe,
 - doao mii de oi,
- } fac alîmul 100 lei 6 potronici.

Noiemvrie 10 dni, 7250 <1741>

[Adaos de altă mîna:] Carte aceasta ce scrie nu i s-au dat, numai peci gospod de 50 lei din alîm şi 10 lei din uşor să i să ție în samă pe tot anul lui Ali aga, fiind al mării sale. Satul Ceadîr, la Orumbet olu.

365 v. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiarul nostru Iordache postelnicul, capichiaia de Hotin, sănătate.

Carte ce ne-ai trimis am luat şi cele <ce> scrii am înţeles.

Am luat şi carte dumisale samsogi Ali aga, cu care ne poşteşte să împrumutăm pă măriia sa paşa cu zece pungi de bani şi iată că am făcut răspuns dumisale agăi, cum că din gura ta va înţelege.

Deci, să mergi la dumnealui şi, închinîndu-te de la noi, să-i zici că, de vreme ce dumnealui este al nostru bun şi vechi prieten şi mai ales noi sîntem pururea gata spre toate poftile dumisale, dar acest lucru este de tot peste putinţă, de vreme că acum este domnie noao şi de cînd s-au făcut mutare au trecut pîn acum şasezeci de zile şi haraciul stăruşte asupra noastră şi noi pîn acum nici treizeci de pungi de bani n-am putut <să> lăsăm pe giaigilile şi alte osebite, atîta cheltuielile a domniiei noao, de carele nu putem să mai zicem. Şi am întrat la

atîta datorii și să cade acum să ne împrumuteze pe noi măriia sa pașa și dumnealui samsogi aga, precum și de altedate să făcea la alți domni, cum și pă noi acum, la Țarigrad, ne-au împrumutat atîta maghistanii și stăpînii, cît și alți prieteni. Și cu banii ce-am luat în datorie pînă acum n-am putut împlini soma geaigelilor și a cheltuielilor a domnii noao și ne scriu capicheaielile noastre cum că trag mare siclet și nevoe. Care, aceste toate cunoscîndu-le dumnealui samsogi aga, ne mirăm cum ne silește a da și bani împrumut mării sale pașii.

Al doile, spune dumisale că aceste obicei niciodată n-au fost, că nu domnii să împrumuteze pe pași care sînt pe-npregiur, ci numai domnii să împrumuta de la fieștecare, de vreme că domnii, avînd datorii multe, nu le dă îndemîna a să neguțitori ca zarafii; domnii trimit pașilor obudieturi, pocloane, dar bani să de împrumut niciodată n-au fost, de vreme că, dacă dau, nu pot să scoată de la pași. Și cu această poftă rugăm pă dumnealui să nu ne mai silească și, precum au arătat dumnealui silință a face pofta mării sale pașii, cerînd bani la noi, atîta să să silească și la prieteșugul cel bun ce are cătră noi, a tocmi lucrul cătră măriia sa pașa, ca să nu-i pae rău.

6 r. Și spuind dumisale aceste toate cîte scriem și daca va înțelege dumnealui starea țării și nevoia noastră și obiceiul care n-au fost, socotim că nici dumnealui nu va găsi cu cale a ne mai scrie noao silindu-ne spre acest lucru a-l face. Aici, într-atîția ani, cîți pași au fost, măcar / din care ținem noi minte, Nuuman pașa, Mustafa pașa, Iahhia pașa, Sară Mehmet pașa, Colceac pașa și poate că s-ar fi întîmplat cîteodată să ceară, dar, arătînd domnii aceste pricini, s-au lăsat de a mai cere și niciodată, nicidecum de la domni n-au luat. Să zicem și aceasta, măcar de am fi avut și putere, va găsi cu cale dumnealui samsogi aga să facem noi acesta nou obicei și să rămîie aceasta la alți domni, din pricina noastră? Noi nu ne îndoim că dumnealui, ca un preaînțelept, nu le știe aceste și cum că nu sînt cu cale, ci, încă și scrisesele dumisale sînt păste voia dumisale, numai silindu-l pașa i-au căutat a scrie și peste voia dumisale.

Și pentru toate, ce răspuns va da, să ne faci știre.

Octomvrie 28, let 7250 <1741>¹

¹ Copiat și mai înainte, doc. nr. 1270.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele dumisale Mola Omer salahor, vechili bešliaga ot Fălciiu și, după poronca fermanului preaputernicii Împărății ce s-au dat la noi, să fie volnic cu carte de domniii mele să apere pe lăcuiitori de cătră toți turcii, nicicum să nu le facă vro strîmbătate sau supărare. Iar cei ce nu să vor supune poruncii, ispitindu-să a face orcît de puțin strîmbătate vrunuia, pă unii ca aceia să aibă a-i prinde, să-i pue în hiară, să trimită aici. Și de la lăcuiitori nimic făr bani de la nime să n-aibă a lua, atîta beșleaga, cît și neferii lui, de vreme că, pentru leafa tainaturilor lor, li să dă bani de aici de la Visterie.

Și nime să nu stea împotriva cărții gospod.

Octomvrie 15, 7250 <1741>

Io Nicolae voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă au venit înainte noastră și denainte alor noștri moldovenești boiari, a mari și a mici, rugătorii noștri, Paisie egumenul și cu tot săborul de la sfînta mănăstire Mira, ce este la ținutul Putnii, pe apa Milcovului, care este zidită de răposatul Costandin Cantemir voevod, unde este hramul sfîntului și de minuni făcător a lui Hristos ierarh Nicolae și ne-au arătat drese, cu blestem legate, de la ctitorul lor, de mai 366 v. sus numitul Costandin vodă, / așijderea și de la alți domni, de-ntăritură, pentru un obicei ce-au făcut sfintii mănăstiri Mirii, ca să aibă parte din vama Focșanilor cîte 60 ughi într-un an și de la mortasipie iarăși 60 ughi într-un an, carei fac peste tot 120 ughi. Însă cei 60 ughi ce să pomenesc să-i dea din vamă, aceia să nu fie den vama domnească, ci să fie de la vameșii carei or cumpăra vama, iar cei 60 ughi din mortasipie să-i dea din seama domnească, iar dacă va prileji să nu să vînză nici vama, nici mortasipia, ci de să va da în credință, să aibă domnia a-i da o sută și doazeci de galbeni la sfînta mănăstire ce să pomeneste mai sus.

Drept aceia și domnia mea, deaca am văzut acele drese adevărate de milă și de întăritură de la acei luminați domni, n-am surpat acea milă, ci, iarăși asemenea m-am milostivit de i-am dat și am înnoit și am întărit și de la noi sfîntei mănăstiri cu acești 120 ughi, precum să pomenesc mai sus, ca să aibă această milă și de la domnia mea pre această așzare.

Întru aceea, și în urma noastră pe care va milui Dumnezeu cu domnia țării noastre a Moldovei, ori din frații noștri, sau din fiii noștri, sau și dintr-alt neam strein, poftim ca să nu surpe această milă, ci mai virtos ca să aibă a-i da și a-i întări, pentru a sa vecinica pomenire.

7220 <1712>, martie 15¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 239-240.

1295

Carte Mirăi pentru 120 ughi ce are să ia din vama din Focșani și din mortasipii^{*)}.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Carte dată lui Mitrofan egumenul de la sfânta mănăstire Mira, den ținutul Putnii, pă apa Milcovului, pentru mila ce are să ia sfânta mănăstire pre an, din vama Focșanilor câte 60 ughi și din mortasipie, iar de la Focșani, 60 ughi, care fac peste tot 120 ughi într-un an. Însă cei 60 ughi ce să pomenesc să ia din vamă, acie să nu fie din vama domnească, ci să fie de la vameșii carei vor cumpăra vama, iar acei 60 ughi din mortasipie, acie să o dea din seama domnească, iar de să va prileji să nu se vînză nici vama, nici mortasipia, ci să va da în credință, să aibă a-i da domnia acei bani, 120 ughi, ca să aibă această milă.

7241 <1733>, iunie 25

1296

167 r. Carte Mierăi pentru 30 poslușnici ce sînt cu ruptă, de om pă ughi 3 într-un an^{*)}.

Io Nicolae Alexandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă domnia mea m-am milostivit și am dat de am înnoit sfintii mănăstiri ca să chiamă Mira, du pă Milcov, care este zidită din temelie de răposatul Costandin Cantemir vodă, pentru obiceiul poslușnicilor, ca să aibă a ține sfânta mănăstire poslușnici, cu număr fieștecînd câte 30 de oameni, cu așezarea pă cum țin și sfintele mănăstiri Ierusalimului, cu ruptă câte trei ughi de om într-un an să dea Visteriiei. Și acești bani să-i dea în patru civerturi, iar altă nimic peste an, nici mai mult, nici mai puțin să nu dea, nici la bir, nici la rînduiele, nici la hîrtii, nici la pecetluituri, nici la fumărit, nici sulgiu, nici iliș, nici

podvozi, nici conace, nici menzil, nici braniște, nici la alte oricâte ar eși și s-ar scoate pre alți mișăi în țara domniii mele, iar la ei la nimic să nu dea, nici cu țara la nimic amestecați să nu fie, fără cît rupta lor să-și plătească de patru civerturi.

Așijderea și pentru desetina de stupi și goștina de mascuri și de oi, pre cîte bucate vor avea acești 30 de poslușnici carei vor fi scriși la tabla visteriii ce de rupta lor, să aibă a-i goștină [sic] și a le lua desetină de stupi și de mascuri și de oi egumenul carei va fi stăpînitor la sfînta mănăstire, la Mira. Iar goștinarii de oi și de mascuri și desetnicii de stupi cei de țeară să n-aibă treabă la bucatele poslușnicilor, căci acest venit l-am lăsat domnia mea ca să fie de ajutor la sfînta mănăstire, de untdelemn la candile și de tămîe și de altele ce-ar tribui, precum le scriu cărțile și de la alți domni ce-au fost mai-nainte de noi.

Pentru aceia și în urma noastră, pre carele va milui Dumnezeu cu domnia țării noastre a Moldovei, poftim ca să nu surpe această milă și întăritură sfîntei mănăstiri, ci mai vîrtos să aiba a da și a întări, pentru a sa vecinică pomenire.

7220 <1712>, mai 20¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 241-242.

1297

367 v. Carte Mierăi pentru scuteala bucatelor^{*)}.

Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, tuturor cui să cade a ști, de vreme că sfintele mănăstiri și biserici, care sînt lăcașuri dumnezești, n-au vrut Dumnezeu ca să chivernisească cu alt mijloc, fără cît cu milostenia pravoslavnicilor creștini, precum aceasta și a avea este, că cei ce au zidit sfintele mănăstiri le-au și înzestrat cu moșii, cu bucate și cu alte daruri, alții și cu obiceile le-au întărit, cu venituri din veniturile domnești, pentru ca să cîștige vecinica pomenire și ușurarea păcatelor.

Asemenea dar și domnia mea, socotind că negușitoria aceștii lumi scurtă este și nimic mai bun omului în toată viața sa ce să ostenește în lume nu este fără cît numai faptele bune și milostenia ce va face întru viața sa, puind înainte și cuvintele lui Eclisiiastic, unde zice că vremii este a trăi și vremii a muri și de-a pururea să cade tot omul a nu socoti ceste trecătoare, ci tot cele viitoare, căci aceste pămîntești și văzute

sînt pîn la o vreme, iar cele nevăzute vecinice sînt. Încă folosul milosteniei este și acesta, după cuvîntul a singur lui domnului nostru Isus Hristos, unde zice „dați și vă s-a va da voao“ și fericeste pe acei milostivi, că acia să vor milui.

Drept accia, fiind milostenia și faptele bune de atîta folos. cum să nu alerge fieștecarele cu toată osîrdie a plini porunca domnului. ca să cîștigăm acel sufletesc dar carele este făgăduit următorilor de fapte bune? La care și noi din tot sufletul nostru a ne arăta poftind. luat-am aminte de rîndul sfintei mănăstiri Mierăi, de pe Milcov. unde este hramul sfîntului ierarh a lui Hristoc Nicolae, pre care mănăstire vrînd domnia mea a o aduce la mai bună stare și mai mult fiind îndemnați de multa evlavie ce avem cătră sfînta mănăstire și pentru ca să meargă de aici, de la această mănăstire, ajutor de milă și la sfînta mare mănăstire Vatopedii, de la Sfetaiagoru, unde este închinată mănăstirea aceasta. m-am milostivit domnia mea și, din osebită mila noastră, i-am făcut obicei de milă sfînte mănăstiri, din venitul domnesc, ca să aibă a scuti fieștecînd desetina de stupi pîn la patru sute de stupi și goștina de oi pîn la cinci sute de oi, nici un ban să nu dea. Așijderea și pogonăritul pã doazeci pogoane și vedritul pîn la o mie vedre, iarăși nici un ban să nu dea, după cum și sfintele mănăstiri a Sfîntului Mormînt, ca să fie această milă de chiverniseala sfintei mănăstiri și de ajutorul a marii

8 r. mănăstiri Vatopedi și întărim cu acest / hrisov al domniii mele, ca să rămîe această milă stătătoare.

Așijderea și după a noastră viață și domnie, în urma noastră, pã care-i va milui Dumnezeu cu domnia pămîntului Moldovei, ori den fiii noștrii, sau din neamul nostru, sau dentr-alt neam strein, poftim pre iubiții domni ca să nu strice această milă ce am făcut aceștii mănăstiri, cum nici noi n-am stricat daniile și miluirile ale altor luminați domni ce-au fost mai-nainte de noi, ci mai vîrtos ca să aibă a da și a milui și a întări, pentru a lor cinstită vecinică pomenire, iar cine ar îndrăzni a strica, pîrîș să fie înainte strașnicului județ hramul aceștii sfînte mănăstiri.

Și pentru mai mare credință, întărim hrisovul acesta cu sfatul a tuturor boiarilor celor mari ai Divanului domniii mele. dumnealui Costandin Costache vel logofăt, Sandul Sturzea vel vornic dolnii zemli, Iordache Cantacuzino vel vornic vișnii zemli, Costandin Roset hatman i pãrcălab Sucevii, Mihalache Roset vel postelnic, Costache Razul vel spatar, Ioan Cantemir vel ban, Ianache Roset vel paharnic, Toader Palade vel vistiernic, <Ioan Bogdan> vel stolnic, Costandin vel comis, Lupul Bogdan vel medelnicer, Radul Racoviță vel clucer.

Costandin Ceragea vel sluger, Costandin vel căminar, ... vel jicnicer, Dimitrie vel pitar, <Lupul Bogdan> vel șătrar. Și nime altul să nu să amestece peste acest hrisov al domniii mele.

7243 <1735>, iunie 5 dni¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 242-245.

1298

Carte Răchitoasei pentru 100 lei ce are să ia din mortasapie ot Galați^{*)}.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

„Cîți cu duhul lui Dumnezeu să poartă, acește fiii lui Dumnezeu sînt“, zice dumnezeescul apostol, căruia îi urmează alergînd care ne sînt iubitori de dreptate și cu bună nevoie nevoindu-se, cele dorite cîștigă, iar cele pămîntești pămîntului lăsară și cătră cele cerești cu fapte bune să lipiră și acel glas cu bucurie auzind: „Veniți toți cei ce v-ați ostenit și îngreuiati sînteți și eu voao odihnă voi da! Veniți blagosloviții părintelui meu, de moșteniți împărăția cerului, care este gătită voao de la începutul lumii!“ Pentru că unii s-au ostenit cu milostenii și cu îndurări, iar alții cu rugăciuni și cu bdenii și cu posturi a să mîntui de păcate, încă și alții mulți munci au răbdat, ca să împărătească cu Hristos.

368 v. Asemene și eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, bun creștin și iubitor / de Dumnezeu, Io Costandin Nicolae voievod, domn, cu mile și cu darul lui Dumnezeu, stăpînitor a toată Țara Moldovii, bine am voit, de la domnul dîndu-ne noao, cu bunăvoirea, cu curată și luminoasă inimă a domniii noastre, ca să proslăvim pre Dumnezeu ce ne-au proslăvit și pre noi cu scaunul domniii, cu mărirea m-au înălțat. Și aducîndu-ne aminte că mulți pămînteni cele cerești au cîștigat, precum și dumnezeiască Scriptură mărturisește zicînd, „să facă fiește-carele negușitor păn este tîrgul“, pentru aceia și noi am rîvnit celor ce au fost mai-nainte de noi răpoșați și milostivi domni, carei dintru dînșii unii au zidit sfintele mănăstiri, alții au miluit de le-au întărit cu venituri, ca să aibă pomenire vecinică.

De care, luat-am aminte și domnia mea pentru sfînta mănăstire ce să numește Răchitoasa, ce este în ținutul Tecuciului, unde este hramul Adormirea preasfîntei de dumnezeu născătoare și pururea fecioară Maria, maica domnului nostru Isus Hristos și din testamentul de

miluire ce-au avut, de la domnia sa Mihai vodă și de la alți domni, pe toată mortasipia Galaților, domnia mea încă am întărit cu acest testament. Și măcar că această sfântă mănăstire au avut miluire de la domnia sa Mihai vodă pe toată mortasipia Galaților, numai de vreme că, acum, au lipsit mortasipia din seama domniei, fiind dată în seama a unora din boieri carei o țin cu tocmeală și trag toate cheltuielile lemnilor și a lumînărilor, domnia mea au socotit și nici mănăstirea să nu fie de tot păgubașă n-o am lăsat, ci i-am scos parte din venitul mortasipiei de la Galați, să aibă acei boieri ce or ținea mortasipia a da mănăstirii pre am câte o sută de lei pe tot anul, nelipsit, ca să fie sfintei mănăstiri de la domnia mea acest venit miluire pentru ajutor sfintei mănăstiri, de acoperemîntul biserecii și a chiliilor și la alte ce ar trebui sfintii mănăstiri, ca să să tocmească și să dreagă ce ar strica, ca să nu să pustiască. Iar rugătorii noștri, părinți călugări, egumenul și cu tot săborul, carei vor fi petrecători la sfînta mănăstire, să aibă a ruga pre milostivul Dumnezeu / pentru sănătate noastră și pentru ertare păcatelor părinților noștri și a noastre și pre alți pravoslavnici creștini la sfintele taini și la dumnezeiasca liturghie și să ne scrie la sfîntul și marele pomelnic și pã urma vieții noastre să aibă părinții a ne face pomenire din an în an, după cum este obiceiul creștinesc. Pentru aceia, orcare veți fi mortasipi în Galați, să aveți a da acești bani deplin pe tot anul, nelipsit, pentru că am făcut această milă sfintei mănăstiri, pentru ca să fie stătătoare, neschimbat, neclintită.

Iar după a noastră viață și domnie, pre care-l va alege și-l va milui domnul Dumnezeu a fi domn țării aceștie, ori din seminția noastră, ori din streini, cu glasul nostru cel de rugă cătră dînsul poftim ca orcarele blagocestiv domn ar ajunge în vreme stăpînirii sale, să nu-și îndoiască firea, să lipsească această sfântă mănăstire de mila ce mai sus s-au zis, ce ca să aibă a da și a întări sfînta mănăstire și domnul Dumnezeu să-l cinstească și să-l miluiască întru a sa stăpînire cu bună pace și, în cela veac ce va să fie, la răpaos vecinic sufletul să-i fie. Iar carele nu va întări, nici va înnoi mila aceasta și ar surpa-o, unora ca acelora maica precista să le fie pîrîș înainte domnului nostru Isus Hristos, la a doao venire, în zioa aceia, la înfricoșatul județ, să nu-i lungească Dumnezeu viața într-a lor cinste, procleți, anatima, afurisiți de totțitorul Dumnezeu să fie și de 318 oteți și de alte sfinte soboară.

Și spre aceasta este și credința domniii mele și cisnitiți și credincioși boiarii domniii mele, dumnealui Costandin Costache vel logofăt și Sandul Sturzea vel vornic dolnii zemli și Iordache Cantacozino vel vornic vișnii zemli și Costandin Roset hatman și

părcălab Suceavschiei i Mihalache Roset vel postelnic, Andrei Roset vel spatar, Iordache Cantacozino vel ban, Iordache Roset vel paharnic, Toader Palade vel vistiernic, Ion Bogdan vel stolnic, Costandin vel comis și credința a tuturor boierilor domniilor mele mari și mici.

Aceasta am dat și am întărit sfintei mănăstiri, ca să știe.

7241 <1733>, iunie 5 dni¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 245-248.

1299

369 v. Carte Răchitoasei pentru untdelemn ce are să ia de la vama ot Galați^{*)}.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă domnia mea m-am milostivit și, din osebită mila noastră, am miluit pre sfânta mănăstire Răchitoasa, unde este hramul Adormirii preasfintei de dumnezeu născătoare și pururea fecioară Marie, ca să aibă a lua din vama domnească de la Galați câte doao ocă de untdelemn pre lună, pre tot anul nelipsit, ca să fie pentru candelile la sfânta mănăstire. Pentru aceia, carei veți fi vameși, văzînd carte domniilor mele, să aveți a da acest untdelemn pe toate lunile, pe toți anii deplin.

Așijderea și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va alege a fi domn aceștii țări a noastre, ori din fiii noștri, ori dentr-alt neam strein, poftim pre iubiții domni ca să nu surpe danie și miluire noastră, ci mai vîrtos să aibă a da și a milui și a întări, pentru a sa vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

7241 <1733>, iunie 2 dni¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 248-249.

1300

Carte Răchitoasii pentru scuteala bucatelor^{*)}.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cui să cade a ști, de vreme că sfintele bisericesti a pravoslaviei ce să află cu stare în parte neamurilor streine și mai vîrtos părinții călugări ce să află petrecători la acele sfinte

lăcașuri cu multă nevoie și grotate să luptă, avînd multe cheltuielile pentru starea și sprijineala sfințelor biserici, ca să să păzească cu toată orînduiala pravoslaviii; carele alt ajutor de mîngîierea lor de aiurele nu au, făr cît la mila pravoslavnicilor creștini nădejdea lor este, că așa au tocmnit însuși stăpînul ceresc, Dumnezeu, cum sfințele biserici ca să n-aibă alt mijloc de chiverniseală, făr cît cu milostenia.

Drept aceia și domnia mea, socotind că mila cine o va face cătră acele sfinte locuri ce să află la parte streinătății, cît mai mult și plata lor de la Dumnezeu va fi, măcar că sfînta milostenie este o roadă sufletească, întrecînd pă toate bunătățile, după cuvîntul a însuși domnului și mîntuitorului nostru Isus Hristos, ce-au răspuns acelui ce l-au întrebat, că, „de vrei să fii desăvîrșit întru mîntuire, / vinde avuția ta și o dă săracilor și vei avea comoară în cer“ și, într-alt loc, iarăși, fericește pre acei milostivi, că acie să vor milui; drept aceia, de vreme că sfînta milostivi, că acie să vor milui; drept aceia, de vreme că sfînta milostenie aduce atîta folos sufletesc, cu cît dar ni să cade neadormit a cerceta fieștecarele cu toată osîrdie și a plini porunca domnului, ca să cîștigăm acel sufletesc dar carele este făgăduitor următorilor de fapte bune și acelor milostivi.

La care și domnia mea, următor a ne arăta poftind și de multa evlavie ce-am și avut cătră sfînta mare mănăstire Vatopedi de la Sfîntagoră, care este zidită de vechii împărați creștinești și binevoind ca să-i facem ceva agiutor de milă, să-i meargă ceva venit pre an de la metohul său ce are aici în țară, anume mănăstirea Răchitoasa, m-am milostivit domnia mea și i-am făcut obicei de milă, după cum au și sfințele mănăstiri a Erusalimului, ca să aibă fieștecînd a scuti pîn la cinci sute stupi de desetină și cinci sute oi de goștină și pogonăritul de vii pe treizeci de pogoane și vedreitul pe o mie vedre de vin, pre aceste toate nici un ban să nu de. Numai acești bani, cît s-ar face, să meargă din an în an milostenie la sfînta mănăstire Vatopedi, ca să fie de ajutori și chiverniseala sfîntei mănăstiri și aceasta am întărit domnia mea cu acesta al nostru domnesc hrisov, ca să stea această milă nemutată și nestrămutată în veci.

Ci dar, pentru acest lucru plăcut lui Dumnezeu, poftim domnia mea și rugăm cu dragoste dumnezeiască și pre domnii carei în urma noastră vor veni în scaunul țării aceștie, precum noi hrisoavele care le-am găsit făcute de cei mai denainte pravoslavnici domni le-am înnoit și nestrămutat le-am păzit, așa și domnia lor, găsind acest hrisov al domniii mele de această milă aceștii mănăstiri, îndemnăm și poftim ca toate aceste ce coprindi întrînsul să le întărească și să le miluiască,

neîngăduind nici într-un chip a să strica și a să părăsi mila aceasta. Ci mai vîrtos, cu cuget plăcut lui Dumnezeu, să silească și această milă cătră această sfîntă mănăstire să întărească, să rămîie în veci neclătită și nestrămutată, că, păzind aceasta, neîndoit în veci vor avea preblînd pă stăpînul Hristos și pe ai lui poslușnici, călugării ce să află petrecători
370 v. la acea casă, fierbinți mijlocitori / și cătră dînsul rugători și stăpînirea lor va fi pacinică și neclătită și sufletele lor întru mîntuire.

Și întărim hrisovul acesta cu tot sfatul domniii mele, boiarii cei mari ai Divanului domniii mele, dumnealor Costandin Costache vel logofăt, Sandul Sturzea vel logofăt [sic] dolnii zemli, Iordache Cantacozino vel vornic vișnii zemli, Costandin Roset hatman i părălab Suceavschiei, i Mihalache Roset vel postelnic, Andrei Roset vel spatar, Iordache Roset vel paharnic, Ioniță Cantemir vel ban i Toader Palade vel vistiernic, Ion Bogdan vel stolnic, Costandin Balș vel medelnicer, Iordache Roset vel clucer, Armago sârdar, Costandin Caragea vel sluger i Dimitrie vel pitar, i Lupul Bogdan vel șătrar, toți boiarii cei mari.

Și s-au scris hrisovul acesta în scaunul domniii mele, în Iași.

7243 <1734>, septembrie 15¹

¹ Copie la Arh. St. Buc., mss. nr. 573, f. 37v.-38v.; publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 249-252.

1301

1 carte s-au dat egumenului de Mira, pentru moșiile sfintei mănăstiri ce zisă că are, anume Milcovul, Mîndreștii, Bahnele, Grîngul, Baloteștii, Găceștii, Clipiceștii or Putna, Rugetul să Vălășcanii la Vrancea, Agiudul, Crainicii, Odobeștii, după hotărîrea ce s-au făcut de obște, să aibă a-și stăpîni fieștecine moșiile aceste ce vor fi drepte mănăstirești, puindu-și și vornicei pin sate, făcînd slujba mănăstirii tot omul ce va ședeă pă moșie mănăstirii, oricine și ce fel de obraz ar fi, să aibă a sluji mănăstirii 6 zile într-un an, ori la ce l-ar pune și pă hrana ce ar avea pă moșia mănăstirii să-și dea dijma pă obicei. Și pă oamenii care i-au apucat banii steagului pă moșiile mănăstirii, tot acolo să șază.

<1741>, noiembrie 28¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, p. 252; menționat în DRA-II, p. 223, nota 1.

I carte dată <lui Gavril>, egumenul ot Răchitoasa, pentru moșiile sfintei mănăstiri ce zice că are, anume pe Zeletin, ot Tecuci, satul Văcrești ot Putna, Iliești i să Trăpănești ot Tutova, i Gligoreștii i Săseștii ot Tecuci, să Nărteștii, Glăvăneștii i Ghiergheeștii i să Țifeștii i Hălăreștii i Găgeștii i Codrul Sîrbilor, Odobești, ot Putna, după hotărîrea ce s-au făcut de obște, să aibă a-și stăpîni fieștecine moșiile sale, care or fi drepte ale mănăstirii, puindu-și și vornicei pin sate, făcînd slujba mănăstirii, tot omul ce va șădea pe moșie mănăstirii, oricine și ce fel de obraz ar fi, să aibă a sluji mănăstirii 6 zile într-un an, ori la ce l-ar pune și pe hrana ce ar avea pe moșia mănăstirii să-și dea dijma pe obicei. i oamenii care i-au apucat banii steagului pe moșiile mănăstirii, tot acolo să șază.

<1741>, noiembrie 28¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, p. 253; menționat în DRA-II, p. 223, nota 1.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Întru numele tatălui și a fiului și a sfîntului duh, troiță de o ființă și nedespărțită. Iată eu robul stăpînului meu, domnului dumnezeu și mîntuitorului nostru Isus Hristos, Io Costandin Nicolae voievod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei, bine am vrut domnia mea, cu a noastră bună voire, din curată și luminată inimă și din tot sufletul nostru, aducîndu-ne aminte nu numai de domnii ce au fost mai nainte, pomenirea întru bunele lor fapte, ci mai vîrtos că nimică în lume mai bun omului, întru toată osteneala sa ce să ostenește în lume supt soare, fără numai pomenirea faptelor bune și milosteniile ce-ar face întru viața sa și mai ales cu sfintele mănăstiri și biserici ce sînt lăcașuri dumnezești, n-au vrut Dumnezeu să să chivernisească cu alt mijloc, ci numai cu milostenia a pravoslavnicilor creștini.

Viind, dar, înaintea domnii mele rugătorii noștri preoți de la sfînta biserică ce este lîngă cetate Brașovului, din Țeara Ungurească, care să numește Șchiei unde este hramul arhiereului lui Hristos și de minuni făcător Nicolae, care este zidită din temelie de răposatul domn a țării Moldovei Petră vodă și ne-au arătat un testament de miluire ce-au

avut sfînta biserică de la răposatul domn Ghiorghe Stefan voevod, în care scrie că au miluit sfînta biserică cu opt mii de aspri și trimisului ce va veni să ia acei bani încă să i să dea trei sute de aspri și, întîmplîndu-se de s-au fost răsărit acel hrisov de la biserică, neavînd preoții nimica la mîna lor, nici mila aceasta despre alți domni nu s-au mai urmat. Iar acmu, vrînd Dumnezeu de s-au aflat acel hrisov și viind rugătorii noștri preoți de l-au arătat domniii mele, cu aprinsă inimă i-am priimit și, vîzînd domnia mea temelia sfîntei biserici de pravoslavnicii

371 v. domni a țării noastre, / socotit-am domnia mea, împreună cu tot sfatul nostru și cu blagoslovenia a patru a țării noastre sfinți arhieriei, chir Antonie arhiepiscop și mitropolit Sucevei, și chir Atanasie episcop Romanului și chir Misail episcop Rădăuțului și chir Ghedeon episcop Hușilor și den toată vrerea și pofta noastră, din agonisita ce ne-au dat Dumnezeu, dat-am și am miluit și am înnoit și de la domnia mea și am făcut obroc sfîntei biserici, ca să aibă a lua pre tot anul din banii ocniei noastre cîte opt mii de aspri, ca să fie acei bani la praznicul hramului sfîntei biserici și trimisului de acolo ce va veni la acești bani încă să i să dea cîte trei sute de aspri. Iar rugătorii noștrii preoți la acea sfîntă biserică să aibă a ruga pre milostivul Dumnezeu pentru sănătatea noastră și a domnei noastre și a fiilor noștri și pentru ertare păcatelor noastre și a părinților noștri și a moșilor, strămoșilor noștri și să-i scrie la sfîntul pomelnic, să se pomenească neuitat. Însă, cînd a fi ocna dată în credință, să să dea acești bani din venitul domniii, iar cînd a fi în cumpărătură, să să dea acești bani din venitul cămărașilor ce vor ține ocna.

Așijderea, iarăși am făcut domnie mea milă cu rugătorii noștri, patru preoți ce vor fi la această sfîntă biserică, ca să aibă ei a ține aici, în țara domniii mele, cîte o sută de oi de preot și de la domnia mea vor fi ertate acele oi de banii goștinii și păstorii ce vor fi la acele oi vor fi ertați de toate dările și angariile, nimărui nimic să nu dea. Pentru aceia, voi carei viți fi cu goștina bîrsănească și alți boiari și slujitori, vîzînd carte domniii mele, să le dați bună pace, nici caii lor la olac sau la podvozi să nu ia și măcar de s-ar întîmpla și vrodată ca să dea goștină alte cărți iscălite, iar această carte să să ție în seamă, niciodată să nu dea, nimeri mai mult supărare să nu facă.

Drept aceia și după a noastră viață și după a noastră domnie, în urma noastră, pre cine Dumnezeu va milui a fi domn într-această țară a Moldovei, din fiii noștri, sau dintr-alt neam, poftim ca să nu surpe această puțină milă, ci mai vîrtos să-l îndemne domnul Dumnezeu a cinsti și a întări acest bun obicei și miluire a sfîntei biserici, ca și

Dumnezeu să-l cinstească și să-l păzească pre dînsul întru domnia sa cu milă.

57. r. Și spre aceasta este credința domniii mele ce-i mai sus scris. / Costandin Nicolae voievoda și credința preiubiților fiii domniii mele și credința tuturor boiarilor noștri, Sandul Sturzea vel vornic de Țara de Jos și Iordache Cantacozino vel vornic de Țara de Sus și Costandin Roset hatman și părcălab de Suceava și Mihalache Roset vel postelnic și Andrei Roset vel spatar și Iordache Cantacozino vel ban și Iordache Ruset vel paharnic și Toader Paladie vel vistiernic și Ion Bogdan vel stolnic și toții boerii a noștri a Moldovii, mari și mici. Și pentru mai bună întemeiere și întărirea acelor mai sus scrise, am poruncit cinstitului și credinciosului boiarului nostru, dumisale Costandin Costache vel logofăt, ca să scrie și să lege a noastră pecete la acest adevărat al nostru hrisov.

Și acești bani să aibă a să da pe tot anul, la zi întâi ale lui septemvrie.

Aceasta facem știre.

7242 <1733>, septemvrie 2¹

¹ Publicat de Sterie Stinghe, *Istoria bisericii din Șcheii Brașovului*, Brașov, 1899, pp. 184-187; vezi și doc. nr. 1547.

1304

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem carte domniii mele rugătorilor noștri a patru preoți ce sînt lăcuitori la sfînta biserică creștinească, anume la Șchiei, lîngă cetate Brașovului, să fie volnici cu carte domniii mele a-și ține patru sute de oi, aici în țeara domniii mele, care fac de om cîte o sută de oi și de la domnia mea vor fi ertate acele oi mai sus pomenite de banii goștinii și păstorii ce vor fi la acele oi vor fi ertați de toate dările și angariile, oricîte ar fi pre alții în țeara domniii mele, ei nimărui nimic să nu dea.

Întru aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori și voi goștinari carei veți fi cu banii goștinii pã oile bîrsănești, văzînd carte domniii mele, să le dați bună pace, nime cu nimic să nu-i supere, nici caii lor de olac sau de podvozi să nu să ia. Și măcar de s-ar întîmpla vreodată pentru goștină să dea și cei ce au cărți iscălite, iar carte aceasta tot să se ție în seamă și să aibă bună pace, nimeri întru nimic mai mult să nu-i

supere, că cine să va ispiti a le face mai mult val peste carte domniiii mele va fi de mare certare, într-alt chip n-a fi.

Aceasta poruncim.

7242 <1733>, dechemvrie 11

1305

372 v. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Înștiințare facem tuturor pentru satul Grecenii și cu alte sate ce sînt lipite lîngă Greceni, anume Baurcii și satul Pancul și Zărneștii și Frumoasa și Crahana și Manta și Isacul și Pelineii, iată că, după tocmeala lor ce-au avut și pînă acum, domnia mea am făcut milă cu dînșii și i-am așăzat ca să fie dare lor la bir de omul căsaș cîte cinci lei într-un an, iar holteii cîte doi lei și giurățate. Și acești bani să-i dea pe civerturi, de patru ori într-un an, și banii lor să le strîngă căpitanul lor și la vreme să-i trimită aici, la cămara domnească, iar cînd s-a întîmpla să iasă văcărit, vor da iarăși pînă cum au dat și pînă acum. Așijderea m-am milostivit domnia mea și i-au așăzat la goștina de oi, să de pînă treizeci de oi un leu și desetina de stupi și de mascuri de zece bucate un leu.

Și le-am dat domnia mea acest testament, ca să fie toți încredințați că, după așăzarea ce i-am așăzat vom sta la cuvînt, nimeri din tocmeala lor nu-i va scoate.

Aceasta scriem.

7241 <1733>, mai 25

1306

4 cărți date rugătorului <nostru>, sfinții sale arhimandritului Nictarie, egumenul de la sfînta mănăstire de la Galata, ca să fie volnic a stăpîni oamenii din satele mănăstirii, anume din Bălcești [sic], ot ținutul Hîrlăului și din Tămășani, din ținutul Romanului și din Volcești, de la ținutul Sucevii și din Teișoara, de la ocolul Botoșanilor, precum i-au stăpînit și pînă acum și slujba ce o făcea acei oameni mai-nainte să aibă a o face și de acum înainte, pe obicei. Și plătindu-și ei banii civerturilor pînă rînduiala ce s-au făcut pentru toată țara, hotărîm domnia mea cu alte cu nici un fel să nu fie oamenii supărați, nici cu clăci gospod, nici cu podvozi, nici cu cai de olac, nici cu conace, nici cu solărit, nici cu gloabe vornicești sau cu șugubini, sau cu gloabe părcălăbești, ci întru toate să aibă bună pace.

Și voi vornici și oameni din satele aceste, vă poruncim să ascultați și să că supuneți egumenului și să faceți toată slujba pe obicei, precum și mai-nainte, că, carii n-ar înțelege să asculte și ar unbla într-alt chip, veți fi de la domnia mea de pedeapsa.

Aceasta.

Noiemvrie 30 dni, 7250 <1741>¹

¹ Publicat în DRA-II, p. 225.

1307

73 r. 1 carte iar a Gălății, pentru moșiile mănăstirii, anume Buicani, unde este târgul Chișinăul, și Rusova și Miroslava, în ținutul Iașilor și Mînjăștii i Budeștii, supt Codru, în ținutul Cîrligăturii, pentru oamenii ce vor fi șazănd pe acele moșii, ca să-i slujască într-un an zile șase, ori la cel lucru i-ar pune și dijma du pă locul mănăstirii să-și dea pe obicei.

Noiemvrie 30, <1741>¹

¹ Menționat în DRA-II, p. 225, nota.

1308

4 cărți mănăstiri lui Barnovschie, de stăpînit oamenii du pă moșiile mănăstirii, anume din Șipote ot ținutul Hîrlăului i din Toporăuți i Fușca, ot ținutul Cernăuților i Volcinețul, ot ținutul Sucevii.

Noiemvrie 30, <1741>

1309

1 carte mănăstiri Sfetii Savii, să stăpînească satul Stroeștii, de la ținutul Hîrlăului, pă cum l-au stăpînit și pîn acum și oamenii dijma du pă locul mănăstirii încă să ș-o dea pe obicei.

Noiemvrie 30, <1741>

1310

1 carte la vel sârdarul Pavalache, pe jalba Sandului biv vornic, din ținutul Orheiului, ca să să ajungă sârdarul cu guvernatul de Rașcov, să-o scoată Sandului 60 lei ce au dat pentru niște oameni ce

au fost chezeși de dînșii, care acei oameni au fost luat niște pîine a lui Panaite sârdarul și niște stupi a lui Mehmet turcul, la vreme muscalilor, și au fugit și sînt în gruntul Rașcovului.

Deci, sârdarul să să ajungă cu guvernatul Rașcovului și să-i arate că omul acesta are strîmbătate și, de vreme că măria sa voiește pururea marginea să megiișască cu liniște, făr de zăbavă [sic] ce sînt pricini de gîlceavă, să caute, dar, a face și el dreptate omului nostru, împlinindu-i toată paguba, precum și măria sa aceiași dreptate va face oamenilor de la ceia parte. Iar nefăcîndu-i dreptate, să-i spue și aceasta, că măria sa n-a suferi a rămîne omul pîgubaș, ci, cu alte mijlociri, pã obiceiul marginii, va plini.

Dechemvrie 2, <1741>

1311

373 v. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știri ca această carte a domnii mele, de vreme că rugătorii noștri, părinții călugări de la sfînta mănăstire de la Soceviță și de la Dragomirna și de la Bîrnova, ne-au arătat cărți și ispisoace și de la alți luminați domni ce-au fost mai-nainte de noi, pentru iazerul de la Dorohoi, ca să fie miluire acestor trei mănăstiri, domnia mea încă le-am dat și le-am întărit pe iazerul acesta, ca să aibă a-l stăpîni cu pace, cu tot peștele din iazer și să-l apere de cătră vornicii de Dorohoi și de cătră pãrcălabii de la acel ținut și despre șoltuzul și tîrgoveții de Dorohoi și de alții de toți, nimeni să nu fie volnic a vîna peștele dintr-acel iazer, fără cît însuși aceste trei mănăstiri, să-l ție și să-l stăpînească cu tot venitul ce ar eși din peștele ce s-ar prinde și acel venit să-l înpartă în trei părți. Dar, de s-ar ispiti cineva a îndrăzni să vîneze pește în iazer, peste porunca domnii mele, unii ca acie vor fi de certare și de pedeapsă.

Aceasta poruncim.

7250 <1741>, noiembrie 28¹

¹ Regest la Arh. St. Buc., mss. nr. 646, f. 55.

1312

375 r. Cu bunăvoia părintelui și cu agiutoriul fiului și cu săvîrșirea duhului svînt, iată eu robul și închinătoriul svintei troiță, Ion Miron

Barnovschii Moghila voievod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei.

Adecă domnia mea, de sîrg dorind, dentru curată inimă și din aprins gînd și osîrdie noastră, cu agiutoriul lui Dumnezeu rîvnit-am și-am îndrăznit a urma celor vechi ce mai înainte de noi precum pi răposați domni au fost, carii bisericele lui Dumnezeu au rădicat și li-au întemeiat și li-au zidit întru cinste lui Dumnezeu și a troiții și a maicii lui Dumnezeu și a tuturor Sfinților, așijdere și mănăstiri au îndreptat și au întărit cu rugă de la Dumnezeu și prin rugăciune călugărilor întru vecinica pomenire și aceștie făcîndu-ne noao petrecire și odihnă la ceri. Pentru aceia, domnia mea, văzînd a lor sufletească cercetare și dorire ce au cătră Dumnezeu și noi ni-am milostivit, luînd pre Dumnezeu întru agiutori și cu bunăvoirea sfintei troiță, început-am a zidi și-am făcut bisereca aceasta întru numele presfintei stăpînii noastre născătoarei de Dumnezeu și pururea feciorii Maria și a cinstitei a ei văvideanie, care este în parte apusului, depărtată și-ntru deosăbită pustie, în locul ce să chiamă Hangul. Și această urmare și fericire am pus domnia mea a fi nerășuită în veci, întru a noastră de noi zidită mănăstire Hangul și cu nevointă și ascultare, ca să fie egumănermonah călugărilor ce vor petreci întru a noastră svîntă mănăstire de mai sus numită Hangul.

Dumnezeiasca liturghie în toate zilele să să cînte neîncetat, fără numai întru acele zile cînd poprește tipicul a nu fi liturghie, iar într-alte zile, în toate, ca să să slujască dumnezeiasca taină în svînta beserică.

Patru caftisme la utrăne să citească și o caftismă la vecernie, sara, ca să fie 5 caftisme pe toată ziua.

Canon de rugă cătră domnul nostru Isus Hristos să să cînte în toate zilele, la slujba utrenii de dimineață.

Paraclisul Precistii să să cînte în toate sări, la vecernie.

375 v. O adunare să fie între toți călugării împreună, după cum arată în ispisocul domnii mele ce-am făcut de obște, cu blăstăm.

Dintru toate limbele viind să să facă călugări la mănăstire și de va socoti egumenul și săborul că va fi acela om bun de slujba bisericii, să-l priimască, iară ungurenii nicidecum să nu să priimască a să călugări acolo.

Pe care va alege săborul a fi egumen, să fie preot, iar nefiind preot, să nu să facă egumen.

La mîncare, la băutură, ce va mînca și ce va bia egumenul, aceia să fie la toți călugării într-un chip.

De or veni niscareva călugări streini, de la alte mănăstiri, să șază trei zile, să să odihniască și apoi să iasă din mănăstire, iar de ar vrea să rămie acolo, cu frații, la mănăstire, întâi să facă zăpis de la sine cum că n-a mai lipsi, ci acolo va șide păr la moarte.

Testamentul și așzare aceasta a călugărilor, ce arătăm, oricarii pe dînsa ar căuta, sau cetind ari asculta, fieștecine să-l ție păzit întru inema sa și ținut păr la moarte, nerușăit și priimit ca o cunună pusă de la cel preainalt Dumnezeu. Iar de ar gîndi într-alt chip și n-ar ține cu toată inema și tărie, trebue să să tiamă de blăstămul care au luat diavolii cei ce au căzut din ceri pentru neascultare și acela să fie izgonit dintre frați, după cum să izgonește o oaie rîioasă den turmă.

După aceste, uricul obștii și acest testament de așzare mănăstirii să să citiască de trii ori într-un an, întâi cînd este pomenirea noastră la sfînta mănăstire, al doile cînd să pune egumen, al triile la săborul Precistii, care este a doa zi după Nașterea lui Hristos, dechemvrie 26 zile, să să citiască în tot săborul, cînd să adună călugării la trepizare. Iar carii n-ar face poronca aceasta, acela să chiamă nesupus poroncii și neurmători săborului svinților părinți. Căci noi, aice, în scurt am pus pentru spăsănia sufletiască căroră or petreci în mănăstirea noastră și pentru a noastră pomenire. Ce, carii n-ar asculta, să fie neertat de Dumnezeu și de preacurată maica a lui Dumnezeu și de toți sfînții și de la a noastră cu osîrdie cercetare care am pus pentru această svîntă mănăstire. Iară carii s-ar nevoi și ar face / porunca noastră, acela să fie priimit la împărăție ceriului, pentru rugăciunile preacuratei maicii lui Dumnezeu, amin.

Scrisu-s-au în Iași, let 7135 <1627, martie 20¹

¹ Publicat în *Documenta Romaniae Historica*, A, Moldova (în continuare se va cita DRH, A. Moldova), vol. XIX, pp. 220-222; Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 121-124, cu data de 25 martie 1627; Gh. Ungureanu, *Mănăstirea Hangul sau Buhalnița*, în „Arhiva. Organul Societății istorico-filologice din Iași”, tom XXXVIII (1931), pp. 332-335.

1313

Ispisoc mănăstirii Hangului, pentru Bălțătești și pentru Mînjăști*).

Io Nicolae Alexandru voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă au venit denainte noastră și denainte arhereilor țării noastre și a boierilor noștri moldovenești, a mari și a mici, rugătorii

noștri Anastasie egumenul și cu tot săborul de la svînta mănăstire Hangul ș-au făcut mare jalobă pentru doao sate, anume Bălțăteștii și Mînjeștii, ce sint la ținutul Niamțului, zicînd cum acele doao sate sint drepte ocine și moșii a svintii mănăstiri Hangului, date de la ctitorul lor, Miron Barnovschii vodă, cu uric și cu mare blăstăm legat, care ni l-au arătat, așijdere și de la Vasile vodă ni-au arătat ispisoc de întăritură, iar așe, cu mare blăstăm legat, și acele sate le-au înstreinat de la svînta mănăstire cu mare nedreptate, de li-au stăpînit Ilie visternicul și mănăstire, după ce s-au luat acele sate care au fost de triabă, au agiuns la mare scăpăciune și pusteire și s-au rugat părinții călugări cu lacrimi, ca să aibă giudeț și dreptate.

Deci, dumnia mea, văzînd jaloba lor într-acesta chip, întîmplîndu-să aice și sfinția sa prefericitul părintele nostru chir Samoil, papa și patriarhul a marii cetăți Alexandria, l-am poftit și pre sfinția sa ca să aște afle la această giudecată, la care s-au și aflat, împreună cu sfinții arherei țării noastre, chir Ghedeon arhiepiscop și mitropolitul Socevii și chir Sava proinmitropolit și chir Sava episcopul de Roman și chir Calistru episcopul de Radauți și chir Orest episcopul de Huși / și toți boierii noștri, de la mare păr la mic.

Venit-au și dumneiei Maria visterniceasa a răpoosatului Ilie visternicul, care ține acele sate, dinpreună cu nepoții dumisale, Costandin Costache vel stolnic și Iordache Cantacozino vel șătrari și cetîndu-să diresăle rugătorilor noștri, uricul de danie de la răpoosatul Barnovschii vodă, din vlet 7135 și ispisocul de întăritură de la răpoosatul Vasile vodă, din vlet 7142, amîndoao diresăle cu mare și groznic blăstăm legate, ca să nu fie volnic nimine, nici să cutezi cineva a înstrăine acele doao sate, Bălțăteștii și Mînjeștii, de la sfînta mănăstire Hangul în veci de veci, întrebat-am domnia mea și pe dumneiei visterniceasa, să răspundă sau să areti dresă cu ce au stăpînit acele sate. Dumneiei au zis cum că au fost diresă, numai, dînd pe fiică-sa în Țara Munteniască, după răpoosatul Ștefan beizadea a răpoosatului Costandin Băsărabă vodă, au dat și dresăle și s-au răsărit, de nu să pot afla și, nefiind dresă, n-are ce să răspundă, făr cît nepoții dumisale să răspunză ce vor ști. Întrebat-am și pe nepoții care s-au numit mai sus și au dat samă într-acesta chip, cum părinții și moșii lor au auzit că li-au stăpînit acele sate ș-au apucat și pe unchiul lor, Ilie visternicul, stăpînînd, iar mai mult altă nu știu. Întrebat-am domnia me, di-au văzut niscareva dresă la unchiul lor pre acele sate. Ei au răspuns că n-au văzut, iar au auzit de alții cum c-au avut diresă.

Pentru carii, noi am pohtit pre sfinția sa mai sus pomenitul patriarh, ca pre acela ce are tituluș giudecători lumii, ca să socotiască di pre sfintele pravile și să dei răspuns, cum să cade să să facă această giudecată. Și așe au întărit sfinția sa cu cuvîntul, că, ce să dăruiește bisericii, să dăruiește lui Dumnezeu și este lucrul sfințit și nime nu poate să-l ia de la sfînta beserică cu nici un fel de pricină, precum în svînta scriptură și în svintele pravili să vede scris, la Leviticon, adecă Carte a preoții, scrie: „Toată danie ce ar da și ar închina omul Domnului, den toate cîte are, din om pâr la dobitoc și din țarina ținerii lui, nu să va lua înapoi, nice să va scoate; toată danie sfîntă sfîntelor va fi Domnului. Nu să va mîntui, ce cu moarte să va omorî acela, adecă, ce va vre să o ia“. Și în carte lui Isus Navi scrie de un Ahar carele au îndrăznit de au luat din cele ce era orînduite să să de la visteriul bisericii

377 r. Domnului, / din prada Ierihonului și pre acel Ahar, după poronca lui Dumnezeu, cu toată casa lui l-au ucis cu pietri tot nărodul lui Izrail, arzind întăi cu foc toată avere și dobitocul lui. Și la sfînta pravilă, la 117 cap, scrie: „Cîte lucruri de ar da niștine la beserică sau mănăstirii, ori vii, grădini, moșii, sau alt fel de haine, mutate și nemutate, aceste toate lui Dumnezeu le-au dat și sînt nerădicate în veci și nime nu mai poate de cie să să le mai scoată de unde s-au închinat. Iară cine ari îndrăzni, ori cela ce le-au dat, sau fiii lui, sau rudeniile lui, sau moșnenii lui, să le ceară, să le înstreinezi de la beserică, să să canoniască ca furii de sfînte“. Și la Faptele apostolilor să vede ce-au petrecut acel Ananie și cu Săpîra femeia lui, carile au vrut să popriască din cele ce făgăduisă apostolilor: au căzut îndată morți la picioarele apostolilor. Cine va îndrăzni, dar, să facă împotriva sfîntii scripturi și sfîntelor pravile și poroncii lui Dumnezeu și să să areti călcători de legi!

Întrebat-am și pe sfinția sa mai sus pomenitul părintele chir Ghedeon, episcopul și mitropolitul țării noastre și tot așe au întărit cu cuvîntul, cum că, cu adivărat, toate pravilele poroncesc, lucrurile ce sînt închinare la sfîntele lăcașuri să nu să mai dezlipască de la dînsăle în veci și cine va face într-alt chip să pune împotriva lui Dumnezeu și-i calcă poroncile.

Am întrebat și pe sfinția sa chir Sava, proinmitropolitul, ca să arate și socotiala sfinții sale și sfinția sa iar au răspuns cum știe de această strîmbătate ce s-au făcut aceii mănăstiri și de multe ori s-au jăluit călugării, zicînd că li s-au înpresurat moșiile și n-au pe ce să să hrăniască și cu adivărat, înpotriva sfîntei pravile și a sfîntelor scripturi este să ia lucrurile sfîntei mănăstiri.

Întrebat-am și pe chir Sava, episcopul de Roman și sfinția sa mai cu multă osîrdie au răspuns și au arătat strîmbătate ce s-au făcut accii sfîntei mănăstiri și cum că, pe cînd era sfinția sa egumăn la acea mănăstire, văzînd-o că s-au pustiit din luitura acelor sate și cu mare durere de inimă vria să scorniască această pîră, dar n-au putut să afle dreptate. Așjidirile și ceialalți doi episcopi s-au întrebat și tot cu-n glas au răspuns că împotriva sfîntelor pravili și de lăcomie și netemire de Dumnezeu le-au înstreinat aceli moșii de la ace sfîntă mănăstire. Așjidire și dumnealor boerii cei mari / și cîte unul osăbiți întrebîndu-să și tot cu-n glas au răspuns, după socotiala sfînțiilor sale arhierieilor, cum că cu mare strîmbătate s-au luat acele sate de li-au stăpînit pînă acmu.

Ce, domnia mea nici cu atîta n-am vrut să curmăm giudecata, ce, am socotit să mai luîm sama, ca cum ar fi față aceli dresă cu care le-au stăpînit Ilie vistiernicul, care diresă, de ar fi fost și de față, ori că ar fi scriind că s-au luat acele sate de la acea sfîntă mănăstire, făcînd răpoosatul Barnovschie vodă schimbare rea cu acele doao sate, Miclăușenii și Căcăcenii, ce-au dat pentru Bălțătești și pentru Mînjești, neavînd triabă cu dînsăle, ori că, la o vreme de nevoe, să le fi vîndut egumenii, dară, cu nici una din pricinile aceste nu să pute să înstreinezi acele sate de la acea sfîntă mănăstire, după ce li-au cumpărat și li-au închinat acel domn. Căci, măcar că s-or fi făcut vreodată chiverniseli ca aceste și s-or fi vîndut din lucrurile mănăstirii acele ce nu aduc nice un venit, pentru vreun greu mare, cînd s-ar fi tîmplat să arză biserica, sau să cază niscaiva părinți la robie, dară întîmplare și ce să face cu deosăbire nu poate să ia pildă și să facă lege de obște, că scrie în svinta pravilă de tocmala cea deosăbi, nu să schimbă cele de obște legiuite și este știut că n-au venit acea mănăstire la vreo primejdie ca aceia. Dară, de-r hi și venit, tot nu pute nime să le vînză acele sate, că scrie canonul al 28 al Soborului de la Trula: „Episcopul ce va vinde din celi ce aduc venit al episcopiii și mai vîrtos la boieri, să goniaască și să nu fie stătătoare acea vînzare, așjidere și egumen“. Cum ar hi putut, dară, să le vînză acele sate care atîta era de folos accii mănăstiri, cît, de cînd s-au luat de la dînsă, au rămas la pusteire? Nice poate să zică cineva că n-au fost bună acea schimbare a răpoosatului Miron Barnovschie vodă cu acele sate, că să vede în uric pomenit că acele doao sate, Căcăcenii și Miclăușenii, ce-au dat pentru Bălțătești și Mînjești, li-au moștenit de la Balica hatmanul, nerămîindu-i feciori și fiindu-i rudă mai de aproape, care aceste asemenea și răpoosatul Vasile vodă le mărturisești cu ispisocul său, pomenind de Balica hatmanul, cum că i-au fost unchi lui Barnovschie vodă.

378 r. Să dovedești, dară, că n-au fost rea acea schimbare, ce, bună și cu dreptate, că, de n-ar fi fost cu dreptate, n-ar hi întărit danie lui Barnovschie vodă Vasile vodă, fiindu-i neprietin lui Barnovschie vodă / și fiindu-i Bucioc socru. Adivărul este viderat și întărit cu ispisoacele. Și cum să să criază cuvintele celi deșarte a celor ce ar zice că n-au fost bun schimbul lui Barnovschie vodă, că scrie în sfînta pravilă: „Adivărul poate mai mult decît prepusul“ și aiure scrie: „De să vor vorovi doi plugari ca să schimbe niscai pămînturi, înainte a doi sau trei marturi și să vor vorovi, să fie tocma lor stătătoare, ca să rămîie acea tocma întriagă, adivărată și neclătita“. De poroncește, dară, pravila într-acesta chip pentru plugari, cineva pute să strice și să surpe acele ce s-au întărit de atîte domni? Și de să vor fi făcut niscareva dresă, mai pe urmă, pentru dizlipirea acelor sate de la acea svîntă mănăstire, pentru ce să fie mai cu tărie decît acele dintăi, decît uricul lui Barnovschie vodă și decît ispisocul lui Vasile vodă, acel dintăi? Mai cu cale este să nu să ție în samă dresă aceli de pe urmă, din vremi ce sînt făcute din răutate și nedireptate și cu așuprială și împotriva sfîntelor pravile, iar aceli dintăi, care întăresc dania acelor sate la sfînta mănăstire, să fie neclătite în veci.

Nice trecire anilor întru care au fost lipsită svîntă mănăstire de acele sate poate să o păgubască, că iarăși scrie în svînta pravilă, „Cele ce au fost din-ceput fără temei nu să pot întări cu trecere anilor“. Nu poate, dară, acea svîntă mănăstire să fie lipsită de ale sale sate cu aceasta, căci li-au stăpînit într-atîte ani alții cu strîmbătate și fără temei, fiind înainte închinat la mănăstire. Și aiure zice: „Pîrăle ce să fac pentru lucruri, și mai vîrtos dumnezește, să caută și să cearcă pururea, fieștecînd“. Dară, era cu cale să să cerci această pîră, fiind pentru lucruri dumnezești. Și aiure zice: „A obiceiului și a ținerii, stăpînirea n-are puteri pînă într-atîta cît să biruiască și socotelele și pravilă. Și obiceiurile sint pentru cele ce nu scriu pravilele, dară a strica pravilele nu pot“. Nu poate, dară, să zică nime că nu este obicei să să cerci vreo pîră după atîția ani, că alte pîri sint acele ce nu să cercă, iară pîrăle ce să fac pentru strîmbătate ce să face bisericii lui Dumnezău să cearcă pururea.

378 v. Arătîndu-să dară / și aceste drepte socotele pentru sfînta biserica lui Dumnezău și pentru sfînta dreptate care au domni datorie a o cerca la toate trebile, atunce toți cu-n glas, și arhierii și boierii, au strigat cum că cu mare strîmbătate au înstrăinat acele sate de la svînta mănăstire și de ar fi fost și diresă, nimică n-ar fi folosit și nu rămîie nici o pricină să le poată înstreina acele sate de la svînta mănăstire.

Socotind, dară, domnia mea cîtă strîmbătate s-au făcut aceii sfînte mănăstiri, lipsindu-să de venitul acelor sate într-atîtea ani și știind că scrie în sfînta pravilă cum că, „Cine cunoaște strîmbătatea și poate să o popriască să nu să facă și n-ar vrea, acela este împreună lucrători aceii strîmbătați și mai vîrtos giudecătorii și domnii”, deci, cu blagoslovenia preafericitului părintelui nostru chir Samoil Patriarhul de Alexandria și arhierelor țării noastre carii s-au pomenit mai sus și cu sfatul tuturor boiarilor noștri a mari și a mici, am dat rămași pe dumnezeii Maria visterniceasa cu nepoții dumisale și cu toată sămînția lor, ca să nu mai aibă triabă cu acele doao sate, Bălțăteștii și Mînjeștii, nice cu vecinii lor, nice cu vreun venit a lor, ce, să fie aceste sate. Bălțăteștii și Mînjeștii, cu toți vecinii și cu tot venitul lor și de la noi danie și miluire aceii svintii mănăstiri Hangului, precum au fost și mai înainte. Că noi, de-m fi vrut să căutăm aceia ce ni s-au căzut ca unui domn, am fi luat aceste doao sate în sama domniască, de vreme că, fiind straje la margine dispre Țara Unguriască, nu s-au căzut să le fie închinat la domn de altă țară, că ar fi putut să aducă vreo primejdie domnii și țării. Dară, adiverindu-să că sînt mănăstirești, n-am putut a ne atinge de lucrurile lui Dumnezeu, ce, li-am dat iarăși sfîntei mănăstiri.

Deci și după domnia noastră, pre cine ar milui Dumnezeu cu domnie țării Moldovei, măcar că n-am prepune să să afle cineva netemători de Dumnezeu păr într-atîta, poftim să aibă a întări aceste socotele drepte, precum am întărit și noi a altor domni ce-au fost mai înainte de noi, ca să-i fie Dumnezeu agiutori și să aibă pomană în veci. Iar cine s-ar ispiti ca să strice această giudecată și ari vrea să păgubască

9 r. / sfînta mănăstire Hangul de acele doao sate ce s-au pomenit mai sus. Bălțăteștii și Mînjeștii, ori domn, ori din arhieriei, ori și din boieri, ori mare ori mic, fie din ce cine și orînduială ar fi, sau macar și îndemnători și cine ar fi sfătuitori spre stricare, ca să prifacă această giudecată într-alt chip, unii ca aceia să fie osîndiți și trecleți și blăstămați de tatăl și fiiul și sfîntul duh, unul dumnezeu ce să slăvește în sfînta troiță, carele au făcut ceriul și pămîntul și de a lui preacurată maică precista și de 12 apostoli vărhovnici și să fie legați și afurisiți de 318 părinți den cetate Necheii și de toate săboarale a toată lumea. Așijdere, să fie legați și neertați și după moarte lor și de noi, de arhieriei carii ni-am numit mai sus și ni-am iscălit mai gios, parte să aibă cu Iuda Iscariotul și cu trecletul Aria și în viața lor să dobîndească cutremurul lui Cain și bubele lui Ghieze și în toată viața lor să-i gonească îngerul lui Dumnezeu cu mare urgie și tot prelejul lor să arză în foc și în ce de

apoi să fie anaftima și lăcașul lor să fie cu toți ereticii, în vecinica muncă, în veci nesfirșiți, amin.

U Ias, let 7223 <1715>, iulie 20

Pisal Axinte Uricar, ftorago gospodstva.

Ghedeon mitropolit; Sava episcop Romanului; Calistru episcop Radauților; Orest episcop Hușilor; Gavril Miclescul vel logofăt; Lupul Costache vel vornic; Ilie Catargiul vel vornic; Ion Păladi vel spatar; Ion Balși vel ban; Costandin Roset vel păharnic; Darie Donici vel ban¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 200-210.

1314

379 v. Alt ispisoc, tij a mănăstirii Hangului, cum s-au închinat mănăstirea la Alexandria^{*)}.

Io Nicolae Alexandru voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, de vreme cei patru sfinți patriarși pravoslavnici sînt stîlpii pe care este zidită și întărită pravoslavnică credința a creștinilor, n-au vrut Dumnezeu cu alt mijloc să fie chivernisite acele preasfinte scaone patrierșăști și biserici, făr cît cu milostenie pravoslavnicilor creștini, pentru aceia, luînd pildă de la sfinții apostoli, creștinii cei de demult cu multe felii de daruri și de venituri au cinstit, au slujit și au întărit blagoslovite mitropolii.

Dară și în vremele cesti de acmu, după agiutoriul cel de sus, iară la mila creștinilor razimă nedejde acelor svinte scaone și a fericțiilor patriarși, dintru care agiungînd la mai multă scăpăciune presfîntul scaon a mării cetăți Alexandrii și pentru că să află mai puțini creștini acolo, dară mai vîrtos din niște întîmplări ce s-au făcut din îndemnul urîtorului de bunătăți, a diavolului, căci au venit la mare cumpănă și la grea datorie acel preasfînt scaon și la primejdie de moarte prefericitul părintele nostru chir Samoil, papa și patriarhul acelu preasfîntului scaon, carele, pentru ca să afle mîngîiere, agiutor și ușurință, au alergat cătră iubitoarele de milostenie îndurări a pravoslavnicilor creștini și viind aice, în țara noastră a Moldovei, ni-au îndestulat cu a sale sfînte blagoslovenii și învățături duhovnicești, i-am arătat și domnie mea cinste, evlavie și agiutori după putința noastră, așijdere și sfinția sa arhieriei și dumnealor boerii mari și mici și toată țara.

Și pentru ca să aibă și peste toată vreme câte ceva agiutori de aici din țară acel preasfânt scaon, precum are și preasfântul scaon a sfintei cetăți Ierusalimului și sfintele mănăstiri a Sinaii și Sfîntagorii, am socotit dinpreună cu sfinție lor chir Ghedeon arhiepiscop și mitropolitul Socevii și chir Sava episcopul de Roman și chir Calistru episcopul de Radauți și chir Orest episcopul de Huși și cu dumnealor boerii cei mari, Gavril Miclescul vel logofăt, / Lupul Costache vel vornic de Țara de Gios, Ilie Catargiul vel vornic de Țara de Sus și... hatman și părcălab Socevii, Dumitrache Ramadan vel postelnic, Ion Păladi vel spatar, Costandin Rusăt vel păharnic, Darie Donici vel visternic, Costantin Costache vel stolnic, Costantin Ciuchi vel comis și cu voința a tururor boierilor moldovenești a mari și a mici, am închinat sfînta mănăstire Hangul, care este zidită de răpoosatul Miron Barnovschie vodă, din mănăstirile țării, cele domnești, cu toate moșiile, sate și vecinii ei și cu satul Bălțăteștii și Mînjeștii, cu vecinii lor, care aceste sate le-au dezbatut acmu de curund egumenul de Hangu cu driaptă giudecată, precum arată ispisocul cel de giudecată, fiind cuprinsă cu strîmbătate de părinții lui Ilie visternicul, ca să aibă din an în an câte ceva venit de la această mănăstire preasfîntul scaon Alixandrii, precum are și în Țara Munteniască și ca să aibă căutare și purtare de grije și acea mănăstire, fiind închinată la acel preasfînt scaon mare. Și această închinare o întărim cu al nostru domnesc ispisoc, carele este iscălit și de arhieriei țării noastre, ca să fie stătători și neclătiti în veci.

Așijdere și după a noastră domnie, pre cine ari milui Dumnezeu cu domnie țării Moldovei, pohtim ca să aibă asemenea a da și a întări această închinare, pentru a sa vecinica pomenire și pentru bună starea și ocîrmuire țării noastre a Moldovei. Iar cine s-ari ispiti să surpe această a noastră tocmire și închinăciune, să fie neiertat și blăstămat de domnul Dumnezeu ce-au făcut ceriul și pămîntul și de maica precista și de 12 apostoli vărhovnici și să fie legat și afurisit de 318 părinți de la cetate Necheii și de toate săboarăle a toată lume. așijderea și de smerenia noastră arhierieilor carii ni-am numit mai sus și ni-am iscălit mai gios. Și în viața lor să dobîndească cutremurul lui Cain și sugrumare ludii vînzătoriul de Hristos și îngerul lui Dumnezeu să-î goniască în toate zilele vieții lor și tot prilejul lor să arză în foc: piatra. herul, lemnile, toate să putrediască, iar trupurile lor / să stea în veci legate și în vecinica muncă, amin.

Pisal Axinte Uricar.

U Ias, v. leto 7223 <1715>, iulie 20

Ghedeon mitropolit; Sava episcop Romanului; Calistru episcop Radauților; Orest episcop Hușilor; Gavril Miclescul vel logofăt; Lupul Costache vel vornic; Ilie Catargiul vel vornic; Ion Păladi vel spatar; Costandin Roset vel paharnic; Darie Donici vel visternic¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 210-213.

1315

381 r. Alt ispisoc, tij a mănăstirii Hangului, tij pentru închinare ei^{*)}.

Io Necolai Alexandru voievoda, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domnii mele tuturor cui să cade a ști, de vreme cei patru sfinți patriarși pravoslavnici sînt stîlpii pre care este zidită și întărită pravoslavnică credința a creștinilor, n-au vrut Dumnezeu cu alt mijloc să fie chivernisite acele presfinte scaone patrierșăști și beserici, fără cît cu milostenie pravoslavnicilor creștinilor, pentru aceia, luînd pildă de la sfinții apostoli, creștinii cei de demult cu multe feliuri de daruri și de venituri au cinstit, au slujit și au întărit acele blagoslovite mitropolii. Dară, în vreme ce este de acmu, după agiutoriul cel de sus, iară la mila creștinilor razimă nedejde acelor svinte scaone și a fericiților patriarși, dintru cari agiungînd la mai multă scăpăciune presfîntul scaon a mării cetăți Alexandrii și pentru că să află mai puțini creștini acolo, dar mai vîrtos din niște întîmplări ce s-au făcut din îndemnul urîtorului de bunătăți, a diavolului, cît au venit la mare cumpănă și la grea datorie acel preasfînt scaon și la primejdie de moarte prefericitul părintele nostru chir Samoil, papa și patriarhul acelu presfîntului scaon, carele, pentru ca să afle mîngîiare, agiutori și ușurință, au alergat cătră iubitorii de milostenie îndurări a pravoslavnicilor creștini și viind aice, în țara noastră a Moldovei, ne-au îndestulat cu a sale sfinte blagoslovenia și învățături duhovnicești, i-am arătat și domnia mea cinste, evlavie și agiutori după putința noastră, așijdere și sfinție lor arhieriei și dumnealor boierii mari și mici și toată țara.

Și pentru ca să aibă și peste toată vreme cîte ceva agiutori de aici, din țară, acel preasfînt scaon, precum are și preasfîntul scaon a sfintei cetăți Ierusalimul și sfintele mănăstiri a Sinaii și a Sfetagorii, am socotit dinpreună cu sfinție lor, chir Ghedeon arhiepiscop și mitropolit Socevii și chir Sava episcopul de Roman și chir Calistru episcopul de Radauți și chir Orest episcopul de Huși și cu dumnealor boierii cei mari, Gavril Miclescul vel logofăt, Lupul Costache vel vornic de Țara de

31 v. Gios, Ilie Catargiul vel vornic de Țara de Sus / și... hatman i părălab Soceavschi, Dumitrache Ramadan vel postelnic, Ion Paladi vel spătar, Costandin Rosăt vel păharnic, Darie Donici vel vistiernic, Costandin Costache vel stolnic, Costantin Ciuchi vel comis și cu voința a tuturor boierilor moldovenești, a mari și a mici, am închinat sfânta mănăstire Hangul, carele este zidită de răpăosatul Miron Barnovschie vodă, din mănăstirile țării, cele domnești, cu toate moșiile, sate și vecinii ei și cu satul Bălțăteștii și Mînjăștii, cu vecinii lor, care aceste sate le-au dezbătut acmu, de curund, egumenul de Hangu cu driaptă giudecată, precum arată ispisocul cel de giudecată, fiind cuprinsă cu strîmbătate de părinții lui Ilie visternicul, ca să aibă din an în an cîte ceva venit de la această mănăstire preasfîntul scaon Alexandrii, precum are și în Țara Munteniască și ca să aibă căutare și purtare de grije și ace mănăstire, fiind închinată la acel preasfînt scaon mare. Și această închinare o întărim cu al nostru domnesc ispisoc, carele este iscălit și de arhieriei țării noastre, ca să fie stătători și neclătit în veci.

Așijdere și după a noastră domnie, pre cine ari milui Dumnezeu cu domnia țării Moldovei, pohtim ca să aibă asemenea a da și a întări această închinare, pentru a sa vecinică pomenire și pentru bună stare și ocîrmuire țării noastre a Moldovei. Iar cine s-ari ispiti să surpe această a noastră tocmire și închinăciune, să fie neertat și blăstămat de domnul Dumnezeu ce-au făcut ceriul și pămîntul și de maica precista și de 12 apostoli vărhovnici și să fie legat și afurisit de 318 părinți de la cetate Necheii și de toate săboarale a toată lumea, așijderea și de smerenie noastră, a arhierilor care ni-am numit mai sus și ni-am iscălit mai gios. Și în viața lor să dobîndiască cutremurul lui Cain și sugrumare Iudii vînzătoriul de Hristos și îngerul lui Dumnezeu să-i goniască cu mare urgie în toate zilele vieții lor și tot prilejul lor să arză în foc; piatra, herul, lemnele, toate să putrediască, iar / trupurile lor să stea în veci legate și în vecinica muncă să pitriacă, amin.

Pisal Axinte Uricar, u Ias, let 7223 <1715>, iulie 20, ftorago gospodstva.

Ghedeon mitropolit

1316

33 v. Alt ispisoc, tij a mănăstirii Hangului, de ruptoare ce s-ar așăzat Bălțăteștii și Mînjăștii și alte sate ale mănăstirii la Visterie^{*)}.

Io Nicolae Alexandru voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domnii mele tuturor cui să cade a ști, pentru satele sfintei mănăstiri Hangului, anume Bălțăteștii și Mînjăștii și Crăcăoanii să Poslușnicii Hangului, care sînt la ținutul Niamțului și Băiceniei la ținutul Romanului.

De vremi dară că acea sfîntă mănăstire Hangul, din vrere a tot sfatul nostru, cu sfînții arhieriei a țării și cu toți boiarii noștri moldo-venești, a mari și a mici, o am închinat la sfîntul și apostolesc scaonul a Patriarhii de Alexandria, pentru ca să aibă cîte ceva agiutori și din țara noastră, precum are și de aiurile, pentru a noastră vecinica pomenire și a tuturor de obște, a țării noastre, socotit-am dară, împreună cu tot sfatul nostru, de am făcut așăzare cu testament și satelor sfintii mănăstiri, care sate s-au numărat mai sus, ca să știe pentru dările lor ce vor da pre an, ca să poată sta oamenii svintei mănăstiri, să nu să răsipască, ca să aibă folos dintru veniturile acelor sate și sfînția sa părinteli patriarhul de Alexandria.

Așăzat-am dară satul Bălțăteștii cu Mînjăștii ca să de cu rupta cîte o mie și optzăci de galbini pre an și acești bani îi vor da pe șasă civerturi, care fac cîte 180 ughi la un civert și să n-aibă a priimi oameni de țară, pre alții, între dînșii, nice cu cislă, nici fără cislă. Așijdere și Crăcaoanii și Poslușnicii Hangului, carii sînt cu număr 26 de oameni, anume scriși în Visterie, acești oameni să aibă a da cîte 93 ughi și 12 potronici pre an și acești bani încă să-i de tij pe șasă civerturi, care să vine de om cîte 12 potronici la un civert. Așijderea și satul Băiceniei de la ținutul Romanului, tij cu număr opt oameni poslușnici, să aibă a da pre an cîte 36 ughi și acești bani iarăși vor da tot pe șasă civerturi, care să vine pe an de om cîte 16 potronici la un civert și să n-aibă a priimi pre alți oameni între dînșii, de printr-alte sate, nici cu cislă, nici fără cislă, făr cît de să vor însura feciorii vecinilor acestora din Crăcăoani să Poslușnicii Hangului și din Băiceni, sau de ari veni cîndva din vecinii cei fugiți, să aibă egumenul

383 r. a-i aduce și pre aceia și să-i tocmască numerile lor la / tabla visteriii cu ruptă, iarăși pre tocmala cum sînt tocmiți acești oameni ce scriem mai sus și iarăși vor da pe șasă civerturi și banii aceia. Iară altă mai mult peste această tocmală nice un ban nici unii nu vor da, nice cu altă țară la nimică să nu fie amestecați, nici bucatele lor pentru alții să nu li să tragă, nice din tocmala lor nime să nu-i scoată, ce să fie de alte nevoi ce-ar eși pe țară purure în pace și de chile și de cară de Hotin și de cară de oaste și de salahori și de conace și de podvozi și de cai de mezil și de cai de olac și de cai împărătești și de cară de braniște și de ialoviță și de sulgiu și de iliș și de unt și de mieri și de toate dările și

angăriile de câte ar fi pre altă țară, nime întru nimică să nu-i învăluiască, făr cît ei să-și plătiască rupta lor pre tocmala lor, precum s-au așăzat și s-au legat mai sus.

Așijdere, într-acești sate de mai sus pomenite să nu între nici un fel de globnici, nici vornicii cei mari, nice alții, nice dșegubinari, nice părălabii de acele ținuturi și nice să-i giudece, nice să-l globească, făr cît egumănul lor să le fie cercători și giudecători, să certe pre cei vinovați și să-i globască. Osăbit, de să va întâmpla între dînșii să să facă vreo greșală mare, cumu-i moarte de om, sau furtușag, atuncea aceia giudecată să va căuta cu Divanul Domnesc, iară alții nime să nu să amestece nice cu-n feli de socoteli la aceste sate, nice din așăzare lor să nu-i scoată nime, ce, să ste neclățiți în veci.

Pentru aceia și în urma noastră, pre care va milui Dumnezeu cu domnia țării noastre a Moldovei, poftim ca să întărească asemenea această socoteală și așăzare, precum s-au legat mai sus, pentru a sa vecinică pomenire. Iar carii s-ar ispiti să strice această puțină milă ce s-au făcut cu testament acelor sate svintii mănăstiri Hangului, ori domn, sau din arhieriei, sau și din boieri, fie cine ar fi și sfătuitori și îndemnători spre stricare, unii ca aceia să fie neertați și trecleți și blăstămați
4 v. de domnul / Dumnezeu și de maica precista și de 12 apostoli văr-hovnici și să fie legați și afurisiți de 318 oteți din cetate Necheii și de toate săboarale a toată lume, așijderea și de noi arhieriei care ni-am iscălit mai gios. Și în viața lor să dobîndească cutremurul lui Cain și sugrumare Iudii vînzătoriul de Hristos și îngerul lui Hristos să-i goniască cu mare urgie în toate zilele vieții lor și tot prilejul lor să arză în foc. Piatra, herul, lemnele, toate să să răsipască iară trupurile lor să ste în veci legate și afurisite și ertare de dizlegare să nu afle și în ce de apoi să fie anatima și în vecinica muncă să petriacă, amin.

Pisal Axinte Uricar, u Ias, let 7224 <1715>, săptemvrie 1, ftorago gospodstva.

1317

1384 r. Alt ispisoc, tij a mănăstirii Hangului, de 200 lei ce s-au orînduit patriarhului din goștina Bălțăteștilor^{*)}.

Io Nicolae <Alexandru> voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavsoi.

Facem știre cu această carte a noastră tuturor cui să cade a ști. de vreme ce sfîntul și apostolesc scaonul Patriarhiei a marii cetăți Alexandrii aflîndu-să la slăbăciune, mai vîrtos dintru înpuținare creș-

tinilor la acele locuri strașnece, care fiind ca o corabie ce pururea înnoată la mijlocul luceului mării, cuprinsă de valuri și nice odănoară neputînd să agiungă la locurile sale și linește statului său, așteptînd de la Dumnezeu agiutori de milă, drept aceia dară, iată că domnia mea, dintru bunăvoirea noastră ni-am milostivit și, dintru cît ni-au fost putința, am făcut acelu sfînt scaon, Patriarhiei de Alexandria, oboroc ca să aibă a lua pre tot anul de la domnia mea cîte doai sute de lei din goștina de oi a Bălțăteștilor, care au ei tocmală cu ruptoare. Și acești bani să aibă a-i lua trimisul patriarhului de Alexandria de la cămara domniască, făr de nici o zăbavă, ca să fie de agiutori acelu sfînt și apostolesc scaon, pentru a noastră vecinică pomenire și pentru răpoosații părinții noștri și pentru ușurința păcatelor a pravoslavnici și luminați domni a țării Moldovei.

Pentru aceia, în urma noastră, pre cari-i va milui domnul Dumnezeu cu domnia țării noastre a Moldovei, pohtim ca să nu să surpe această puțină milă ce-am făcut sfîntului scaon a Patriarhiei de Alexandria, ce, mai vîrtos ca să aibă a da și a înnoi și a întări, pentru a sa vecinică pomenire.

Și spre aceasta este credința arhierelor țării noastre, chir Ghedeon arhiepiscop, mitropolit Socevii și chir Sava episcopul de Roman și chir Calistru episcopul de Radauți și chir Orest episcopul de Huși și credința boierilor noștri, dumnealui Gavril vel logofăt, Lupul Costache vel vornic de Țara de Gios, Ion Balșe vel vornic de Țara de Sus, 384 v. ... hatman i părălab Soceavschi, / Dumitrache Ramadan vel postelnic, Ion Pălade vel spătar, Costandin Roset vel păharnic, Darie Donici vel visternic, Costandin Costache vel stolnic, i Costantin Ciuchi vel comis și credința a tuturor boierilor noștri moldovenești a mari și a mici.

Iar cine s-ari ispiti ca să strice această a noastră tocmire și n-ar da această milă la sfînta Patriarhie de Alexandria pre tot anul, să fie neiertați și blăstămați de domnul Dumnezeu ce-au făcut ceriul și pămîntul și de maica precista și de 12 apostoli vărhovnici și să fie legați și afurisiți de 318 părinți din cetate Necheii și de toți sfîntii. Așijdere, să fie legați și afurisiți și de smerenie noastră arhierelor care ni-am iscălit mai gios; piatra, herul, lemnile, toate să se răsipască, iar trupurile lor să ste în veci legate și ertare să nu afle.

Aceasta scriem.

U Ias, let 7224 <1715>, săptemvrie 20, ftorago gospodstva¹.

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 196-198.

Alt ispisoc, tij a mănăstirii Hangului, pentru 3 sălaşe de țigani, miluire¹).

Io Nicolae Alexandru voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnia mea m-am milostivit și, din osăbită mila noastră, am dat și-am întărit și-am miluit sfînta mănăstire Hangul cu trei sălaşe de țigani, din țiganii noștri drepti domnești, de la ceata Ganii, anume Lupașco Guță ot Bîrlad, cu femeia, cu copiii lor și Solomon nepotul lui Maștei, ot Horăiata, cu femeia, cu copiii lor și Andrei Strîmbei cu femeia și cu copiii lor, ca să fie sfîntii mănăstiri Hangului drepti șărbi de la domnia me și uric cu tot venitul, stătători în veci, pentru a noastră vecinică pomenire.

85 r. Așijdere și după a noastră viață și domnie, pre cine / va alege domnul Dumnezeu a fi domn țării noastre a Moldovei, din frații noștri, sau dintre fiii noștri, sau măcar și dintr-alt niam strein, fie pe care va alege Dumnezeu, pohtim ca să nu strice a noastră danie și miluire, precum nice noi n-am stricat daniile și miluirele a altor luminați domni ce-au fost mai înainte de noi, mai vîrtos ca să aibă a da și-a întări și a milui svînta mănăstire pentru a sa vecinică pomenire și altul nime să n-aibă a să amesteca preste această carte a domniiei mele.

Aceasta am dat și-am întărit, ca să să știe.

U Ias, let 7224 <1715>, săptemvrie 20, ftorago gospodstva¹.

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 198-199.

[F.D.] <12 aprilie 1620>¹

Ispisoc a vornicului Iordache Cantacozino, pe Bălțătești și Mînjești și pe alte moșii a dumisale¹).

Milostiu Bojiu, Io Gașpar voievod, gospodar zemli Moldavscoi.

În știință facim cu această carte a noastră, cine pre dînsa va ceti și va auzi, că iată acest adivărat al nostru credincios și cinstit boiarin, giupînul Coste Bucioc vel vornic de Țara de Gios, slujind cu dreptate și cu credință slujbî și mai înainte răpoosaților domni ce-au fost mai înainte de noi și astăzi slujind și noao cu dreptate și cu credință și pămîntului nostru; pentru aceia, văzîndu-l noi cu dreptate și credincioasă slujbă cătră noi, l-am miluit pre dînsul din osăbită a noastră

milă și am dat și i-am întărit lui de la noi, în pământul nostru a Moldovei, pe a lui drepte ocini și moșii di pe a lui dresă de danie și de cumpărături și de întăritură ce are de la răpoosații domni mai înainte de noi, anume satul Trebisăuții, cu heleșteu și cu vad de moară în pîrăul Drabiște și satul Demidenii, cu heleșteu și cu moară pe același pîrău și giământate de sat Mîndăcăuții, parte de sus, cu heleșteu, și trei părți din tot satul Carlacăul, cu heleșteu, și satul Romancăuții, tij cu heleșteu iarăși în pîrăul Drabiștii și satul Marcovățul, pe pîrăul Racovățului, cu heleșteu și cu moară și satul Hlina, cu heleșteu și satul Buzovița, cu heleșteu și satul Răsteul, deasupra Nistrului și trei părți
385 v. de sat Costeștii, / pe Prut, în gura văii Ciuhurului, cu heleșteu și cu moară în Ciuhur și cu pod înblători în Prut, care aceste sate toate sint în ținutul Hotinului. Așijderea și satul Ploscărenii, pe Prut, cu loc de heleșteu și cu loc de moară în Ciuhur și satul Avrămenii, pe Prut, și săliște Năvîrneții pe Sohovăț și satul Piscanii, pe Prut, ce sint în ținutul Eșului; așijderea, satul Văculeștii, pe Prut și satul Șătrărenii, pe Jijia, în ținutul Dorohoiului; așijderea, satul Delenii și împrejurul lor Iuganii și satul Rusii, ce sint în ținutul Hîrlăului; așijderea și satul Bejenii și Marcoleștii și cu Neliteștii și Cucueștii, ce sint toate pe un pîrău și cu heleștei și cu vaduri de moară în Răut și cu bălți; așijderea, satul Țigăneștii și cu Idiianii și satul Găozenii, pe Dobrușe și satul Vlădenii și Curiiacii, tij pe Dobrușe și satul Andreuștii, ce sint toate în ținutul Sorocii; așijderea, satul Șărbeștii ce sint supt Piatra Cracăului, care acest sat Șărbeștii giământate sint lui danie, că, fiind domniii mele de slujbă la ocolul Pietrii, iar giământate de sat este lui cumpăratură de la Bobiș Nemișca; așijderea, satul Cotujenii, carele sint supt Piatra Cracăului, ce sint lui de cumpăratură; așijderea, satul Mînjăștii și Bălțăteștii, ce-au fost domnești și sint lui danie și satul Bozienii, ce sint în ținutul Niamțului și satul Petiia Mică și satul Hăntăștii, pe Sireti, cu vad de moară și cu loc de heleșteu și cu moară în pîrăul satului și satul Horodnicenii, cu vad de moară pe pîrăul Brădățalului și cu Lotolova, cu heleșteu și cu vad de moară pe Șomnzul cel Mare, ce sint la ținutul Socevei.

Pentru aceste cîte-s mai sus scrisă sate, i-am dat și de la noi numitului mai sus boieriului nostru, jupînului Coste Bîcioc marelui vornic, uric de moșie și întăritură cu tot venitul, lui și feciorilor lui și nepoților și strănepoților și înprăștieților și a toată sămînție lui, ce să vor alege mai de aproape, neclătit și nerușăit în veci. Dar hotarul

acestor mai sus scrisă sate datuli-am despre toate părțile pe hotarâle cele bătrîne, pe unde de vac au înblat ș-au stăpînit.²

¹ Datat după Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CLIX, doc. 27.

² Documentul este incomplet și, probabil, din condică lipsește o foaie ce cuprindea continuarea lui. Publicat integral în *Documente privind istoria României*, veacul XVII, vol. VI (1616-1620), pp. 444-447, după o traducere transcrisă la 3 august 1827, de la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CLIX, doc. 27.

1320

86 r. Io Grigorie Ghica voievod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru oamenii mănăstirii Hangului, ce sînt la Crăcăoani și la Băiceni di la Roman. Iată că, viind egumenul de Hangu înainte domniii mele, ni-au arătat un testament de la domnie sa Mihai vodă, scriind pentru acești oameni, părcălabi, globnici, nici un fel de gloabe sau șugubini pentre dînșii să nu înble, să nu se amestece.

Deci, pe carte lui Mihai vodă li-am întărit și domnie me și poroncim tuturor părcălabilor și alți globnici și șugubunari, toți să vă feriți, să nu-i supărați. Însă, afară din moarte de om și furtușag, de s-or afla, de aceste nu s-or pute apăra.

Let 7240 <1731>, dechemvrie 8¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CXXVI, doc. 181.

1321

86 v. Alt ispisoc, tij a dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, pentru Bălțătești și Mînjești^{*)}.

Io Antonie Rosăt voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă au venit înainte noastră și înainte a lor noștri moldovenești boieri a mari și a mici, boieriul nostru Miron Stîrce ce-au fost părcălab și ni-au arătat un zăpis de la mîna boieriului nostru cinstit și credincios Toderășco Iordachie ce-au fost spatari mare, iar acmu este visternic mare, cu iscălitura dumisale, pentru o bucată de hotar din Hangu, ce să chiamă Bistricioara, ce este a Bălțăteștilor și a Mînjăștilor, scriind și mărturisind într-acel zăpis precum s-au pîrît călugării de Pobrata pentru acesti hotară de mai sus numite și i-au rămas pe călugări

denainte Divanului, în zilele... vodă. Apoi, după ce-au rămas pe călugări, au socotit visternicul de voia sa și au dat doao sute de lei călugărilor pentru acia bucată de loc. Apoi, avînd triabă și Mînjăștii la acea bucată de loc, au întors Miron Stîrce o sută de lei boieriului nostru, lui Toderășcu visternicul și s-au tocmnit să fie acel loc depreună în Hangu Bistricioara.

Deci și domnia mea, văzînd acel zapis de la mîna boieriului nostru Toderășco visternicul, cu iscălitura dumisale, cum i-au întors Miron Stîrce o sută de lei pe giurădate de acel loc, de la domnia mea încă dăm și întărim boieriului nostru, lui Miron Stîrce, pe giurădate de acel loc de Hangu Bistricioara, ca să-i fie și de la domnia mea ocină și cumpărătură în veci și uric nemșăit nice odănoară.

U Ias, vletu 7184 <1675>, dechemvrie 29¹

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Rîșca, pach. XX, doc. 13; regist la Arh. St. Iași, Documente, pach. 140, doc. 60, f. 12 r.

1322

Alt ispisoc, tij a dumisale, pentru acesteși sate^{*)}.

Io Antonie Rosăt voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică au venit înainte noastră și înainte alor noștri moldovenești boieri, a mari și a mici, boieriul nostru Miron Stîrce ce-au fost pâr-călab și ni-au arătat un zapis de la mîna surori-sa Ilenii, giupîneasa răpoosatului Mironășco Ciogole ce-au fost clucer mare, făcut cu limbă de moarte, denainte a boieri de curte, așe scriind și mărturisind într-acel zapis, cu mare blăstăm, cum după moarte ei să nu-i strice ce-au tocmnit. Neavînd cuconi din trupul ei, au dat un sat anume Mînjăștii, la ținutul Niamțului, nepotu-său, lui Nicolai feciorul lui Miron Stîrce, sau altor
367 r. frați / a lui Neculai, de s-ari tîmpla a lipsi Nicolai, care sat este a ei de moșie. Iar odoară și vii să rămîie pre sama Ciogolii pâr va fi viu, iar după moarte lui să fie a lui Gheorghie ș-a Alexandrii, frații ei, iar de va fi o cucoană ce este în robie, vie, și de va eși de la robie, toate aceste să fie a cucoanii, a roabei, și acmu cucoana au perit în robie.

Deci, domnia mea, văzînd acel zapis făcut cu mare blăstăm și iscălitura a boieri de curte, crezut-am și de la domnia mea încă dăm și întărim lui Nicolai pre acesta loc și sat Mînjăștii, sau de s-ari tîmpla a lipsi Nicolai, să fie a fraților lui driaptă danie și uric și întăritură, nerușăit niciodănoară în veci.

U Ias, vletu 7184 <1675>, dechemvrie 29¹.

¹ Regest la Arh. St. Iași. Documente, pach. 140, doc. 60, f. 12 r.

1323

Alt ispisoc, tij a dumisale, pentru acesteși sate¹.

Io Mihai Răcoviță voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști.

Iată c-au venit înainte noastră și înainte a patru sfinți arhieriei a țării noastre și a tot sfatul nostru, boieri moldovenești a mari și a mici, dumniei Maria, giupîneasa răpoosatului Ilie Cantacozino ce-au fost visternic mare și cu mare jalobă au pîrît de față pre călugării de Hangu, pentru doao sate, anume Bălțătești și Mînjăștii, de la ținutul Niamțului, zicînd dumneei Maria visterniceasa cum aceste doao sate i-au rămas ei de la soțul ei, Ilie visternicul, iar lui Ilie visternicul i-au fost drepti ocini și moșii de la părinții și moșii lui, precum ni-au arătat și un uric de la veletul 7117, de la Costantin Moghila vodî, într-acesta chip scriind, precum cu acești 2 sate au miluit din osăbită a sa milă pre Pătrașco ce-au fost vornic mare, pentru a lui driaptă slujbă și alta, că i-au dat Pătrașco vornicul șesă cai buni, de preț, și 600 ughi bani, de s-au dat în triaba domniii sale și a țării, de unde au avut nevoe și greutate. Și pre urma lui Pătrașco vornicul li-au ținut aceste sate gineri-său Băciog vornicul, iar pre urma lui Buciog au căzut aceste sate pre mîna ginerilor săi, lui Șoldan <Pătrașco> și Iordache cel bătrîn ce-au fost visternic mare, moșul lui Ilie visternicul, și de atunce sînt vro 80 de ani

7 v. și mai bine, / de cînd stăpînește aceli sate tot niamul Cantacozuneștilor, din zilile răpoosatului Vasile vodă și de atîte ani nime nu s-au sculat din călugării cei bătrîni de Hangu cu această pîră. Iar cînd au fost acmu, în anul trecut, s-au sculat egumenul Anastasie și cu alți călugări de Hangu ș-au pîrît la Neculai vodă, scoțînd un uric de la răpoosatul Barnovschie vodă, din vletu 7135, puind pricină și zicînd precum acele sate, Bălțăteștii și Mînjăștii, sint a lor drepte ocini, date la mănăstire Hangul de ctitorul lor, răpoosatul Barnovschie vodă și cum că li-au luat Cantacozuneștii de la mănăstire cu mare nedreptate și cu aceia pîră, necercîndu-să dreptate de-amănuntul, i-au luat călugării satele cu mare strîmbătate.

Deci, călugării de Hangu așe au dat samă înainte noastră, cum ei, aflînd la mănăstire acel uric de la ctitorul lor, săpoosatul Barnovschie

vodă, și un ispisoc de întăritură de la răpoosatul Vasile vodă, din vletul 7142 și cu aceli diresă au tras pîră la domnia sa Nicolae vodă, ca să aibă a ține mănăstirea Hangul acele sate.

Deci, dumneiei Marie visterniceasa așe au dat samă, precum cu mare strîmbătate i s-au luat aceli sate, căci, cîte diresă au avut de dat răspunsul atunce, la giudecată, nu s-au tîmplat la mîna ei, fiind date pre mîna ginerilui dumisale, în Țara Româniască, anume la răpoosatul Ștefan beizade, feciorul răpoosatului Costandin Basarab vodă și, tîmplîndu-i-să mazilie, l-au luat puternica Înpărăție cu toți feciorii lui de l-au dus la Țarigrad și li-au tăiet capetele tuturor, și lui și feciorilor lui și, luîndu-le toată avuție, au perit și diresăle satelor acolo. Iară cîți boeri sînt în țară, bătrîni, toți știu de strîmbătate dumisale și cum i s-au luat acele sate cu mare nedreptate.

Întru aceia, domnia mea, văzind plîngere ei, întăi am luat sama acelui uric de la Barnovschie vodă, în care scrie că și domnie sa, dacă au stătut la domnie, au venit înainte domniii sale feciorii lui Pătrașco logofătul și a lui Buciog vornicul carele au fost ginere lui Pătrașco logofătul și arătîndu-și diresăle cele de miluire și de cumpăratură părinților săi, de la Costantin Moghila vodă, iarăși li-au dat și de la domnia sa, ca să-și ție aceste sate. Iar după ce s-au zidit mănăstirea Hangul, au făcut domnia sa schimbătură cu dînșii, de li-au dat satul Căcăcenii de la Hîrlău și satul Miclăușenii de la Dorohoi, din ocinile lui Isac Balica hatmanul, puind pricină că n-au triabă alții la moșiile hatmanului, căci n-au avut feciori din trupul său, după perire lui, nice altă
388 r. rudă mai aproape, decît pre domnia sa, fiindu-i / unchi Balica hatmanul, iar satul Bălțăteștii și Mînjeștii, după ce-au făcut schimbătură, li-au dat danie mănăstirii sale, Hangului.

Deci, dintr-aceasta pricină, a celui uric cu schimbare a răpoosatului Barnovschie vodă, cum am aflat din diresăle altor domni mai în urmă, carii să vor pomeni la rînd, mai gios, anume, cum am socotit cu tot sfatul nostru, că mare strîmbătate s-au făcut de s-au luat acele sate din mîna dumisale visternicesăi. Căci, măcar că scrie și adiverează domnia sa Nicolae vodă, cu giudecata Divanului domniii sale, de pune pricini din sfînta pravilă pentru daniile ce să dau la sfîntele biserici sau mănăstiri, din moșii, ori dintr-alte bucate, sau lucruri, haine, mutate și nemutate, aceste toate lui Dumnezău le-au dat și sint nerădicate în veci și nime nu mai poate decie să le scoată de unde s-au închinat, iară cine ari îndrăzni, ori cela ce li-au dat, sau fiii lui, sau rudeniile lui, sau moșenii lui să le ceară, să le înstreinezi de la beserică să să canoniască ca furii de sfînte, care nice noi cu tot sfatul nostru nu le călcăm, ce le

adiverim și le întărim că este așa. Dar, încăși să cade să cunoască giudețul și să ia sama foarte de amăruntul și să cerci, să vază, fost-au ace danie a răpoosatului Barnovschie vodă bună și adivărată, au ba? De acie, dară, să cunoaște că precum să află la diresăle altor răpoosați domni bătrîni, de la Ștefan vodă Gheorghie și de la Gheorghie Ghica vodă și de la Evstratie Dabije vodă și din mărturie boierilor celor mari de pre acela vreme, să dovedește, dar, cum ace danie și schimbare a răpoosatului Barnovschie vodă cu aceste sate ce s-au numit mai sus au fost rea. Căci așa știu și întăresc acei răpoosați domni ce s-au numit mai sus în dirăsele sale, precum la domnie răpoosatului Vasile vodă s-au sculat toate rudele a Movileștilor și a lui Isac Balica hatmanul și au dezbătut toate moșiile cîte au fost a Movileștilor și de pre Balica, și moșii și de cumpărătură și s-au împărțit ei între sine și într-aceli izvoade de împărțala lor să află luate și satul Căcăcenii și Miclăușenii din mîna acelora cu carii au fost făcut schimbătură răpoosatul Barnovschie vodă și le-au ținut pînă la domnie răpoosatului Ștefan vodă Gheorghie, carele s-au pomenit mai sus. Atunce au venit din Țara Ungurească în țară și altă sămenție a Movileștilor, rudă mai de aproape, anume Ileana, fata lui Ion Movilei, pe caer o luasă mai pe urmă Miron Costin logofătul și au tras pîră ia cu acei boieri, sămenție Balicăi, pentru toate moșiile cu cîte s-au fost împărțit ei la zilele lui

8 v. Vasile vodă, aflîndu-să ia că este sămenție / mai aproape Balicăi decît ceialalți ce luasă moșiile, căci ei au fost nepoți, iar ia au fost fată lui Ion Movilei, nepoată de văr premare Balicăi. Și făr de nici un răspuns, acei boeri ce să împărțisă între sine cu moșiile Balicăi au dat toate moșiile la mîna Ilenii, ca la o moșineană dreaptă, cu zapisul lor și cu izvod iscălit de dînșii, de toate satele cîte au fost pre mîna lor, precum era împărțală lor, din vletul 7150, în care izvod s-au aflat și satul Căcăcenii și Miclăușenii, precum s-au zis și mai sus. Care să dovedește mai vîrtos dintr-o mărturie de giudecată a patru sfinți răpoosați arhieriei a țării noastre, carii au fost la acea vreme, chir Ghedeon mitropolitul Socevii și Dosoftei episcopul de Roman și Teofan episcopul de Radauți și Sarafim episcopul de Huși, din vleat 7172, scriind că s-au fost sculat călugării de Balica cu pîră asupra lui Miron Costin logofătul și asupra giupînesii lui care s-au numit mai sus. Ileana fata lui Ion Movilei, cerșind călugării parte din moșiile Balicăi, fiindu-le ctitor, și i-au dat rămași pe călugări, căci acel Melintie Balica ce-au zidit mănăstirea au fost venit din Țara Munteniască și-au luat pe sora Iremii vodă, pe Ștcheauca, și a lui Simeon Movia vodă și moșiile n-au fost di pre Balica, ce-au fost de pre Șcheuca Moviliasca. De acie.

dar, că cunoaște că ace schimbare a răpoosatului Barnovschie vodă au fost rea, căci s-au aflat alții rudă mai aproape Balicăi decât domnie sa și le-au luat aceli sate ce s-au zis mai sus, Căcăenii și Miclăușenii, din mîna feciorilor lui Pătrașco logofătul și a lui Coste Băcioc vornicul, ce li-au fost dat Barnovschie vodă schimb. Drept aceea, au luat și ei satele părinților săi înapoi, Bălțăteștii și Mînjăștii, cu giudecata răpoosatului Vasile vodă.

Osăbit de aceste, pentru alte pricini ce scrie domnie sa Nicolae vodă la ispisocul domniii sale cel de giudecată, precum să fie mărturisit și au întărit cu cuvîntul și sfinție sa chir Ghedeon mitropolitul, lucruri ce sint închinare la sfintele lăcașuri să nu să mai dizlipască de la dînsăle în veci. Ce, sfinție sa, fiind de față, au dat samă că au răspuns și atunce că n-au fost cu voe sfinții sale nice mănăstirea Hangul, fiind a țării și ales la munte, nu priimia ca să să închine la Patrierșie de Alexandria și peste voe sfinții sale s-au făcut cu aceea închinăciune. Așijdere, să să fie întrebat și de sfinție sa părintele chir Sava proinmitropolitul, ca să-și areti și socotiala sfinții sale și să fie răspuns atunce cum că știe de ace strîmbătate ce s-au făcut sfintei mănăstiri și de multe ori i s-au jăluit călugării, zicînd că li s-au împraturat moșiile și n-au pe ce să să hrăniască. Ce, fiind sfinția sa și acmu

388 r. de față la Divan / și cetindu-să acesti pricini la ispisocul domniii sale lui Nicolae vodă, deci sfinție sa așa au răspuns, că n-au mărturisit într-acela chip, făr cît au zis c-au apucat pre acei boieri, ales pre Pătrașco visternicul, carele ține acele sate și nu era boieri năpăstuitori și luîndu-să satele de atîta vreme ținute de la mîna dumisale visternicesii, cu nedreptate va fi și nu i s-au ținut nice într-o samă aceste graiuri. Așijdere și pentru sfinție sa părintele Sava episcopul de Roman, cum să fie răspuns atunce cu mai multă osîrdie și au arătat și strîmbătate ce s-au făcut sfintei mănăstiri și cum, pe cînd era sfinție sa egumăn la acea mănăstire și văzîndu-o că s-au pusteit din lîtura acelor sate și cu mare durere de inemă vrea să scorniască pîră, dar n-au putut să afle dreptate. De care lucru întrebat-am și domnia mea pe episcopul Sava, să mărturisască cu frica lui Dumnezeu cum știe cu sufletul său mai drept. Ce, sfinție sa încă au dat samă cum n-au grăit de aceste, făr cît au mărturisit că, pe cînd era egumen la acea mănăstire, au zis lui Ilie Cantacozino vistiernicul, ca să știe cum are sfînta mănăstire Hangul uric de la răpoosatul Barnovschie vodă și ispisoc de la răpoosatul Vasile vodă pre Bălțătești și pre Mînjăști și va avea odată gîlceavă cu călugării de Hangu. Iar Ilie Cantacozino i-au răspuns că de acolo n-are el nice o grije, că are la mîna lui cu ce răspunde călugărilor, iar altă n-au

avut mai mult a mărturisi. Așijderea și ceilalți doi episcopi, cun să fie cu-n glas răspuns atunce că împotriva sfintelor pravile și de lăcomie și de netemere de Dumnezeu le-au înstreinat acele moșii acei boieri de la ace sfântă mănăstire. Ce, fiind față la Divan și acmu, au dat samă că de acesti strîmbătăți nice știu, nici au grăit. Așijderea și pentru dumnealor boierii cei mari, precum întrebîndu-să de domnie sa Nicolae vodă și osăbiți cîte unul și cu toții într-un glas iarăși să fie răspuns după socoteala sfințiilor sale ahierilor, cum că cu mare strîmbătate s-au luat acele sate de la sfînta mănăstire de li-au stăpînit pînă acum. Ce, fiind cu toții și dumnealor boierii la Divan și auzind aceste răspunsuri cetindu-să, li-am arătat și noi frica lui Dumnezeu, să grăiască și acmu drept, precum au grăit și atunce, să nu fătăriască. Ce, dumnealor fără nice o tăgadă au dat samă că știe precum este drept, chemîndu-i pe rînd Nicolae vodă și dîndu-le a înțalege să nu răspundă împotriva nicecum la Divan, deci, știind ace poroncă, n-au avut gură să grăiască spre dreptate, ce cum au zis domnie sa, așe au poftorit și dumnealor cu toții, iar așe știu și cunosc, că s-au făcut mare strîmbătate dumisale Marii visternicesii.

39 v. Care mai chiar s-au arătat înainte noastră mărturie de credință sfîntie sa părintele chir Iorest episcopul de Huși, / apoi și Hermeziu, om bătrîn, diacul de cămară, că, pe cînd era mai tineri, știu cu sufletele lor că satul Mînjăștii l-au stăpînit Nicolae Stîrce, osăbit de Bălțătești, și avea și curți în sat, trăind acolo din părinții săi și apoi scoțind satul, pe lipsă, la vînzare, s-au sculat Toderașco visternicul, tatul lui Ilie Cantacozino visternicul, și au dat lui Nicolae Stîrcii 500 lei bani-gata pre Mînjăști, la a trie domnie a răpoosatului Ducăi vodă bătrînul. De aice, dară, să vede dreptate, cum de n-au eșit călugării de Hangu atunce la pîră cu Nicolae Stîrce, că era om scăpat, să nu să vînză satul la mîna altora, dacă au avut călugării strîmbătate.

Deci, așe am socotit cu tot sfatul nostru, împreună și cu sfinții arhieriei care s-au numit mai sus, cum călugării de Hangu n-au avut nice o triabă cu aceli sate, căci am cercat din boieri bătrîni și dintr-alți peminteni și așe am aflat, că Băcioc vornicul avînd ginere pre Iordache visternicul cel bătrîn și pre Șoldan și acele sate le-au fost de zestre de la Băcioc vornicul, satul Bălțăteștii lui Iordachie visternicul, iar satul Mînjăștii lui Șoldan și Șoldan iarăși l-au dat de zestre ginerisău, lui Miron Stîrcii, de la Miron Stîrce au căzut la mîna fiiului său Nicolai Stîrcia și, agiungînd la lipsă, li-au vîndut lui Toderașco visternicul, pe cum s-au pomenit mai sus. Iar călugării de Hangu au ținut acele diresă a lor tănuite, nefiind bune, și au rămas denainte

noastră și din toată lege țării, ca să n-aibă în veci triabă cu satul Bălțăteștii și cu Mînjăștii și au înblat în pîră fără de ispravă și li s-au luat și dresăle aceli din mîna lor. Iar dumneei visterniceasa Maria s-au îndreptat, deci, ca să aibă a-și ține satele cu bună pace, precum li-au ținut moșii și părinții și dumneaei cu feciorii săi pînă acmu și precum îi scriu dresăle de la Vasile vodă și uricul de la Costantin Moghila vodă și ca să-i fie și de la domnie mea dreaptă ocină și moșie și uric cu tot venitul, stătători în veci de veci și de această pîră să nu să mai pîrască în veci.

Și precum am aflat cu mare dreptate, am iscălit cu sfinții arhieriei a țării noastre și cu toți boierii cei mari și mici din sfatul nostru, ca să ste neclătit și nerușăit în veci.

Aceasta scriem.

U Ias, vleto 7224 <1716>, iunie 30

Ghedeon mitropolit; Sava episcop Romanului; Ilie Catargiul vel logofăt; <Darie Donici> vel vornic; Gavril Miclescul vel vornic; Dumitrașco Racoviță hatman; Ion Păladi vel spatari; Costandin Roset vel paharnic; Costandin Costache vel visternic¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CXXV, doc. 33a; copie, *ibidem*, doc. 33b, din anul 1741, cu data greșită 1 iunie; regist la Arh. St. Iași, Documente, pach. 140, doc. 60, f. 11; publicat în *Uricarul*, vol. V, pp. 365-377.

1324

390 r. Alt ispisoc a dumisale pentru Bălțătești și Mînjăști*).

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiei milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, că, iată, viind înainte domniii mele boieriul nostru cinstit și credincios, dumnealui Iordache Cantacozino vel spatari și ni-au arătat întăi o mărturie de giudecată de la toți boierii cei mari ce-au fost la domnie domnii sale lui Mihai vodă, la vleato 7225, april 25, anume chir Ghedeon mitropolitul și Sava episcop Romanului și Iorest episcop Hușilor și Ilie Catargiul vel logofăt și Darie Donici vel vornic și Gavril Miclescul vel vornic și Dumitrașco Racoviță hatman și Ion Păladi vel spatari și Dimitrie Macriiu vel ban și Costantin Rosăt vel paharnic și Costandin Costache vel visternic și Iordache Cantacozino vel comis și Ștefan Rosăt biv vel stolnic și Costandin Sillion vtori logofăt și Lupul Gheuca trete logofăt și Vasile Rojniță și Gligori Cucoranul și Cujbă, vornicii de poartă, scriind într-ace mărturie cum

au avut întrebare înainte lor domnie sa Mihai Racoviță vodă cu dumneiei Maria visterniceasa a răpoosatului Ilie Cantacozino ce-au fost visternic mare, pentru 6 pungi de bani care au jăluit domnia sa Mihai vodă, la tot Divanul de obște, că i-au rămas cu acești bani datori Ilie Cantacozino visternicul din cumpărătura ocniei, din domnie dintăi a domniii sale, zicînd domnie sa Mihai vodă cum s-au sculat Ilie Cantacozino ș-au cumpărat ocna drept 12 pungi de bani într-un an, din luna lui săptemvrie în 8 zile, după obicei, ș-au ținut ocna numai cinci luni, pînă în 13 zile a lui februarie și într-acele 5 luni, cît au ținut el ocna, nu i-au dat domniii sale, lui Mihai vodă, nice un ban, urnindu-l cu cuvinte din ti în zi, pînă ce i s-au tîmplat și mazilie domniii sale, care s-au socotit de lună cîte o pungă de bani pe cumpărătura ocniei și, după mazilie domniii sale, au rămas acele 5 pungi de bani din ocna asupra lui Ilie Cantacozino vistiernicul. Și, osăbit de aceste, zis-au c-au mai dat domnie sa o pungă de bani, 500 lei, în datorie, lui Vasilache Cantacozino spătariul, fratele lui Ilie vistiernicul și el îi pusesă domniii sale zălog o pajîră cu rubinuri. Și după moarte lui Vasilache spătariul, rămîind Ilie visternicul epitrop frăține-său, au zis că-i va da domniii sale el ace pungă de bani, căci ace pajîră cu rubinuri, fiind a lui Ursache stolnicul, i l-au dat domnie sa cu zisa lui Ilie visternicul, apucîndu-să că-i va da el domniii sale și ace pungă de bani, precum au mărturisit unii și dintr-acești boieri mai sus numiți, cum știu de această poveste cu zălogul, cînd i l-au dat domnie sa acel zălog lui Ursache stolnicul. Și așe, din zi în zi urnindu-să lucrurile, au rămas domnie sa

0 v. păgubaș, prebegind / în Țara Munteniască și domnie sa mazilindu-să în doao rînduri, nu i-au mai plătit Ilie vistiernicul acele 6 pungi de bani pînă ce i s-au tîmplat și moarte.

La care, cerșindu-și domnia sa giudecata și dreptate pentru acei bani cu dumneiei Maria visterniceasa și acei boieri de mai sus numiți luînd sama cu Divan, așe au socotit cu giudeț drept, fără de nici o fățarie ș-au dat rămasă și platnică pe dumneiei Maria visterniceasa, căci acel venit di ocna au fost drept a domniii sale, așijderea și ace pungă de bani ce-au dat-o în datorie lui Vasilache Cantacuzino spătarul, de vreme c-au dat domnie sa zălogul cu zisa lui Ilie visternicul la mîna lui Ursache stolnicul, fiind el și epitrop frăține-său, i s-au căzut să fie platnic, precum s-au apucat. Iar încăși peste giudecata Divanului, nu s-au bucurat domnie sa la atîte pungi de cîte s-au păgubit, ce au ertat din șesă pungi de bani pe trei pungi de bani: o pungă de bani chiar dela domnie sa au ertat, iar alte doao pungi au ținut dumisale visternicesăi în samă, căci întru a doao domnie a

domnii sale didesă și Ilie Cantacozino împrumută patru pungi de bani, cum au dat și alți boieri și plătisă domnie sa doao pungi de bani, iar doao pungi i-au fost rămas neplătite și acele 2 pungi i li-au ținut în samă și osăbit au fost ertat domnie sa pe dumneiei visterniceasa pe doao pungi, ca să-i de bani gata atunce, după giudecată. Ce, dumneiei, zicînd că n-are nici o putință de bani într-ace dată, au pus domnii sale zalog satul Bălțăteștii cu Mînjăștii, de la ținutul Niamțului, cu vecini, cu tot venitul, cu zi pâr în 10 ani, cine va da domnii sale aceli trei pungi de bani din niamul dumisale pînă la zi, să aibă a-și lua satul înapoi, iar nedîndu-i-să banii pînă la zi, să fie aceli moșii în veci istovite la mîna domnii sale.

Deci, pe această giudecată stăpînind domnie sa aceste moșii, unul dintr-aceste sate, anume Mînjăștii, l-au fost dat domnie sa Mihai vodă miluire de mai sus numitului boierului nostru, dumisale lui Iordache Cantacozino vel spatar, precum am văzut și ispisocul domnii sale, din veletul 7229, acel de miluire, pe care miluire și domnie mea i-am întărit. Iar pe satul Bălțăteștii, osăbit ni-au arătat dumnealui vel spatarul și alt ispisoc al domnii sale lui Mihai vodă, scriind într-acel ispisoc cum l-au ținut domnie sa Mihai vodă acest sat pînă la mazilie, iar atunce, socotind domnie sa cum acest sat au fost a părinților, a moșilor dumisale lui Iordache Cantacuzino vel spatar și avînd dumnealui

391 r. / vel spatarul și cîțiva bani cheltuiți în trebile țării, fiind visternic mare, care bani nefiind putință ca să-i de, fiind învăluit cu alte nevoi a pămîntului, au făcut milă și i-au dat dumisale, lui Iordache Cantacuzino vel spatar, acest sat Bălțăteștii, cu tot hotarul și cu tot venitul și cu toți vecinii, pentru banii ce-au avut cheltuiți la Visterie, în trebile țării.

Drept aceie și domnie mea, dac-am văzut întăi ace mărturie de giudecata arhierilor și a boierilor mai sus numiți cu dreptate giudecată, al doile și ispisocul domnii sale lui Mihai vodă, cu care ispisoc au dat satul Bălțăteștii dumisale vel spatarului pentru banii ce-au avut cheltuiți în trebile țării, dat-am și de la domnie mea ș-am întărit de mai sus numitului, cinstit și credincios dumisale lui Iordache Cantacuzino vel spatar, pre satul Bălțăteștii și cu toți vecinii, ca să-i fie dumisale și de la domnia mea dreaptă ocină și moșie și uric de întăritură, cu tot hotarul și cu tot venitul și pe toți vecinii, neclătit, nerușăit, stătători în veci și altul nime să nu să amestece pred sim listom gospodstva mi.

U Ias, vleto 7239 <1730>, săptemvrie 20¹

¹ Copie din secolul al XVIII-lea, la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCLXV, doc. 103; regist la Arh. St. Iași, Documente, pach. 140, doc. 60, f. 11.

Alt ispisoc, tij a dumisale, pentru vecinii de Mînjăști*).

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavsoi.

Adecă s-au pîrît de faţă înainte domniii mele şi a tot sfatul nostru, cinstit şi credincios boieriul nostru, dumnealui Iordachie Cantacozino vel spatar, cu ai săi vecini de sat de Mînjăști, anume cu Gligore fecior lui Ghorghie şi Vasile, tij fecior lui Gheorghie şi Ignat şi Ion, tij feciori lui Gheorghie şi Gheorghită fecior lui Ion şi Simion, tij fecior lui Ion şi Arsănie cu doi feciori a lui şi Nicolai fecior Cozmii şi Ion fecior lui Răcilă şi Leontie şi Pavăl feciori lui Simion, toţi Cojocăreştii, zicînd aceşti oameni că-i trage dumnealui vel spatarul la vecinătate din sat din Mînjăști, de la ţinutul Niamţului şi ei vecini nu sînt, ce ar fi oameni de moşie, de Hociungi. Iar dumnealui vel spatarul i-au dovedit cu bătrînii satului, cum aceşti oameni, Cojocăreştii, sînt dreپتي vecini, că i-au apucat din zilele lui Vasile vodă pe moşii lor / tot vecini într-acel sat şi acest sat l-au cumpărat moşul dumisale, Toderaşco Cantacuzino visternicul, de la Stîrce, în zilele lui Dumitraşco vodă Cantacuzino şi cu aceşti vecini şi cu alţii şi n-au mai eşit din sat şi i-au stăpînit moşul dumisale pînă au murit şi pe urmă părintele dumisale, iarăşi pînă au murit şi după moarte părintelui dumisale, au cumpărat unchiul dumisale, Ilie cantacuzino visternicul, acest sat, Mînjăştii, cu toţi aceşti vecini, de la maica dumisale lui vel spatarul. Şi din vecinii acestui sat au avut tocmală cu Ilie Cantacuzino visternicul, la vînzarea satului, de au scos 15 vecini ce nu i-au fost vîndut şi i-au rădicat maica dumisale din sat, din Mînjăști, mutîndu-i la alt sat şi într-acei vecini ce i-au scos din sat au fost şi un Costantin Morariu, frate cu Simion tatul acestor vecini de mai sus numiţi şi ei n-au mai zis că nu sînt vecini şi alţii care au rămas în sat i-au stăpînit Ilie Cantacuzino pînă au murit. Iar cîndu-i acmu, s-au rădicat acest niam, Cojocăreştii ce-s mai sus numiţi, puind pricină că nu-s vecini, ce ar fi moşeni de Hociungi, arătînd şi un zăpis a moşilor lor, de o parte de moşie de Hociungi. Care cetindu-să la Divan, mai pre lesne s-au dovedit cu acel zăpis a lor că-s vecini, căci scrie într-acel zăpis a lor moşul lor Gavril, precum au venit Ghidul să cumpere moşie lor şi singur el adevereşte că n-au putut să o vînză, că nu-i a lui, ce-i a femeii sale, a Grozavei fata Ivului, ce-au dat-o danie fiului lor, lui Simeon, tatăl acestor oameni.

Deci, dovedindu-să că moşie au fost de pe muiere, nu a lui, s-au cunoscut că acel vecin au fost luat fată de moşan şi moşia de pe femei

au rămas la feciorul lor, la Simeon, tatul acestor mai sus numiți. Deci, cu bună dreptate i-am aflat drepti vecini de Mînjăști și s-au dat rămași din toată lege, ca să fie ei tot vecini dumisale lui Iordache Cantacuzino vel spatar, precum au fost din moși strămoșii lor și să-i fie dumisale uric de la domnia mea, stătători în veci. Și oricînd s-ar mai scula cu această pîră, să nu li să ție în samă, că și marturii lor ce-i aduseseră s-au aflat mincinoși și această pîră să nu să mai pîrască peste carte domnii mele.

U Ias, vleto 7236 <1728>, iulie 12¹

Și mai sînt și alte ispisoace, tot a dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, care, neîncăpînd toate aici, s-au scris și mai înainte, spre scînduri².

¹ Regest la Arh. St. Iași, Documente, pach. 140, doc. 60, f. 12r; publicat în DRA-II, pp. 167-168.

² Pasaj adăugat în condică cu alt scris.

1326

392 r. A schitului Iucșăștii ot Roman *).

Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cu această carte a domniii mele, pentru un schit ce este la Iucșăști, la ținutul Romanului, la care schit sprijinind 2-3 săraci de călugărași, domnie me m-am milostivit și pentru chivernisala lor am făcut osăbită milă pentru 2 liudi ce ș-ar afla, oameni fără bir în Visterie, ca să fie de poslușanie lor, de cătră domnie me să fie ertați de toate dările și angăriile, orcîte ar fi pre altă țară, nimică altă să nu de, numai la hîrtii să de un ughi de om. Așjdire li-am mai ertat domnia me și disetina pînă la triizeci de stupi, iarăși nici un ban să nu de, pentru ca să fie de untdelemn și de ceară și tămîe la sfîntul schit.

Drept aceie, poroncim tuturor boiarilor noștri și slujitori, dacă veți vide carte domniii mele, toți să dați pace acelor 2 poslușnici și a 30 stupi de disetină, nici un ban să nu de, că cine le va face mai multă supărare va fi de certare. Și poftim și pre alți luminați domni ca să le întăriască, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

Let 7243 <1735>, iulie 31¹

Așjdere și de la mările sa Grigore vodă este testament care scrie poslușnici tot 2, iar stupi 50.

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 199-200.

[F.D.] <1733 aprilie – 1735, noiembrie 16>

93 r. Ispisoc a Sfîntului Mormînt al domnului Isus Hristos, de la sfîntul Ierusalim, pentru 4 giuătăți de vin de la Cotnari ce are miluire^{*)}.

Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie me, binevroind cu a noastră bună vrere și din osăbită a noastră milă, am dat și am întărit cu acest testament al nostru Sfîntului și de viață făcătorului Mormînt al Domnului nostru Isus Hristos, de la sfîntul Erusalim, care este maica a tuturor sfîntelor biserici creștinești, ca să aibă a lua pre tot anul cîte 4 giuătăți de vin, din viile noastre domnești de la Cotnar, toamna la vreme culesului, care fac 120 vedri, cu vasă domnești cu tot să să de, ca să fie această puțină milostenie de agiutori Sfîntului Mormînt, pentru a noastră vecinică pomenire și ușurința păcatelor și pentru pomenire altor luminați și răpousați domni cei trecuți a Moldovei și pentru sufletile a luminați și răpousați părinților noștri și mai vîrtos pentru bunăstare și otcîrmuirea țării noastre a Moldovii. Și acest vin ce scriem mai sus să aibă a să da, fără nici o înpedecare sau zăbavă, la mîna egumenului de Barnovschii, să-i poartă de grije după cum a fi poronca sfinții sale prefericitului părintelui patriarhului di Ierusalim.

Drept acie, ca să fie Sfîntului Mormînt di la domnie me pre acest obicei uric de întăritură, stătători în veci, așjdere și în urma noastră, pre care va milui domnul Dumnezeu cu domnia țării noastre a Moldovii, poftim să nu surpe această puțină milă a Sfîntului Mormînt ce am legat mai sus, ci, mai vîrtos ca să aibă a da și a întări Sfîntului Mormînt, pentru a sa vecinică pomenire. Iar care ar lăcomi și n-ar da această milostenie pre tot anul Sfîntului Mormînt, unii ca acie să fie

3 v. neertați / și blăstămați de domnul Dumnezeu și de maica precista și de 12 apostoli vrăhovnici și să fie legați și afurisiți de 318 părinți din cetate Nechiei și de toți sfinții și de fericirii patrieși a sfîntului Ierusalim și ertare să nu afle și părășie să aibă cu Iuda Iscariotul și cu trecletul Arie, în veci de veci, nesfîrșit, amin.

94 r. 7249 <1741>, iulie 27

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă domnie mea, binevrînd cu a noastră bună vrere, cu curată și luminată inemă, de la tot sufletul nostru și de la Dumnezeu agiutori, căutînd bune lucruri care au fost făcut luminații răpousați domni ce-au fost înainte de noi din libovul ce-au avut cătră Dumnezeu și cătră sfintele beserici și mănăstiri a lui Dumnezeu rugători, care pre dînșii i-au miluit și i-au întărit pentru mîntuînța sufletilor sale; pentru aceia și domnie mea m-am milostivit cu biserica din Chișinău, unde să cinstește hramul sfîntului și marelui făcător de minuni ierarh Necolae, care beserică fiind mai înainte domniască și în vreme tulburării ce-au venit moscalii aice în țară s-au răsăpit de tatarî din temelie. Și la acie vreme, fiind sârdar, din porunca noastră, credincios boeriul nostru dumnealui Lupul Năstasă biv agă, slujind domniii mele cu credință mai vîrtos într-acele vremi și cerînd voe de la noi ca să o facă dumnealui această biserică, domnie mea i-am dat voe și blagoslovenie ca să o facă ș-au făcut-o dumnealui din temelie, cu toată cheltuiala dumisale. Și fiind și acest loc, tîrgul Chișinău, ce să numește Buicanii, a mănăstirii Gălății, unde este zidită această beserică, au cumpărat dumnealui acel loc cu toate veniturile drept ... lei și l-au închinat sfîntei biserici, care biserică cu voia noastră o au făcut dumnealui metoh mănăstirii Gălății.

Deci, dar, vâzînd și domnie mea acest lucru plăcut lui Dumnezeu ce-au făcut dumnealui, domnie me încă am întărit cu acest testament al nostru ș-am miluit această sfîntă beserică deosăbite alte mile ce-am
394 v. făcut domnie mea ș-am orînduit ca să aibă a lua / pe tot anul cîte o sută de lei din mortasîpie Chișinăului, ori de a fi pe sama domnii, ori de ar dărui-o domnie cuiva, tot să aibă a lua această 100 lei, de vreme că tîrgul Chișinăul pe acest loc al bisericii să face, așe am socotit domnie mea că este cu cale, să să de această milă la sfînta beserică.

Așijdere m-am milostivit domnia me, ca și din pîne ușorului, ce să strînge de la tatarî acolo la Chișinău, să aibă a lua triizăci de chile de grîu și doîzăci de chile de mălai pe an, ca să fie pentru chivernisala bisericii și de acmu această milă să fie stătătoare în veci.

Așijdere și după a noastră viață și domnie, pe cine Dumnezeu va alege a fi domn și stăpînitori aceștii țări, poftim ca să nu strice mila ce-am făcut cu această beserică, precum și noi n-am stricat miluirile altor domni ce-au fost mainte de noi, ci mai vîrtos să întărească, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta scriem¹.

¹ Publicat, cu traducere în limba rusă, de I.N. Halippa, în „Trudî Bessarabscoi Gubernscoi ucenoi arhivnoi comissii“, tom II, Chișinău, 1902, pp. 242-244 și de

1329

96 v. Pentru vecinătate*).

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, pentru multă pîră ce-au avut în cîteva rînduri, înainte domniei mele și a tot sfatul nostru, cești oameni, anume Pavăl Badiul și Hilip sîn Ștefan și Alixandru sîn Chirilii și Vasilie sîn Hilip și Neculai Hîngul și Lupul Cucuș, cu rugătoriul nostru Onofrei egumenul de la sfînta monastire Soveja, zîcînd egumenul cum acești oameni ar fi vecini mănăstirii, din sat din Ruptură și din Costești, de la ținutul Tutovii, cumpărați de răpoosatul Matei vodă, domnul Țării Românești, ctitorul sfintii mănăstiri, de la un Ene Parvana sulger, arătînd egumenul și zăpisul lui Ene Parvana, cel de vînzare, cu care au vîndut acele moșii și scrie cu vecini. Și, osăbit, arată egumenul și izvod de vecini anume, iscălit de Ene Parvana și de alți boieri și dede samă egumenul că află numerile moșilor, părinților acestor oameni într-acel izvod de vecini și cu această pricină îi tragi vecini. Și, osăbit, mai arată egumenul și un zăpis de 80 ani, în care scrie că s-au pîrît călugării cu o samă de oameni pe carii i-au tras vecini și ei încă, știindu-să că sînt vecini, au dat acel zăpis, ca să nu să mai scoale cu pîră asupra călugărilor și arată și ispisoc de la Ștefan vodă, ficiorul lui Vasilie vodă, de întăritură pe acel zăpis și cu aceste scrisori au răspuns călugării, trăgînd pe acești oameni la vecinătate, căci au aflat numerile moșilor și a părinților lor într-acel zăpis.

Iar oamenii aceștie de mai sus numiți, ei s-au plîns de mare năpaste și strîmbătate, dînd samă că nici ei, nici părinții sau moșii lor vecini n-au fost, nici i-au mai tras nime la vecinătate, den vreme că ei

97 r. sînt oameni de moșie și tot / pe moșiele lor au trăit, avînd și oameni marturi, oameni de frunte și moșinași, mărturisind cu sufletele lor pe cum ei știu pe acești oameni că sînt oameni de moșie de pe părinți și moșii lor, iar vecini nemărui nu știu să fie fost. La care, cu poronca domniei sale lui Mihai vodă, ducîndu-și ei marturi înainte dumisale spatarului Pălade și osăbit strîngînd dumnealui mulți împregiurași și moșinași denpregiurul acelor moșii, de unde trage egumenul pe acești oameni și făcînd egumenul și carte de blăstăm de la sfîntie sa părintile

mitropolitul asupra cui ar fi știind vun adivăr și nu l-ar mărturisi și nime nu s-au aflat ca să știe cum să hie mai tras vo dată acești oameni, sau părinții, sau moși de a lor la vecinătate, făr cît au trăit tot cu pace la moșiele lor. Iar pentru că să află moșii sau părinții lor într-acelel izvod făcut de Ene Parvana sulgeriul, așa dediră sama acești oameni că, în trecuta vreme, la Vasilie vodă sau mai înainte, moșii, părinții lor au șazut într-o slobozie a lui Ene Parvana și puindu-l Vasilie vodă o împrumută mare pe acel Ene Parvana, el au lipsît în Țara Româniască și atuncea au vîndut acele răpousatului Matei Basarab voievod. Și el, cînd au lipsît, apucînd și izvoadile de cisla satului, au pus pe toți oamenii ce-au fost într-aceea slobozie într-acelel izvod, numindu-i pe toți vecini și l-au dat la mîna răpousatului Matei vodă și Matei vodă l-au dat la mîna călugărilor de la mănăstirea sa Soveja și niciodată călugării nu să află să fie mai stăpînit pe nime dintr-acelel izvod de vecini.

397 v. Ce, la aceasta stătut-am domnie mea, împreună cu toți boierii noștri cii mari, de am luat sama foarte pre amăruntul, ca să n-aibă nici mănăstire strîmbătate, nici oamenii asuprială și întăi și pentru acelel izvod de vecini ce-au arătat călugării, l-am socotit că-i nedrept, căci arată întrînsul niște oameni prea mulți, fără socotială, la care arată socotiala că au pus acelel Ene Parvana pe cine ș-au vrut, pentru ca să ia bani de la Matei vodă, precum / mulți netemători de Dumnezău fac izvoade ca acestea. Și măcară c-au mai arătat egumenul și acelel zapis din velet 7000 [!] care scrie că ar fi mai avut pîră călugării cu o samă de oameni ce zisără că ar fi fost vecini dintr-acelel izvod, în care zapis să mărturisăsc că sînt vecini, dar niamuri dintr-acelel zapis nime nu să află. Și apoi, am întrebat domnie me pe călugări, ca să mai arete, de atunci încoace, vo carte gospod, de la vrun domn, sau altă dovadă, cum să fie mai stăpînit vrodată, din vreme că și aceasta am socotit domnie mea, că sate boerești de multe ori să tîmplă din vreo pricină de rămîn fără stăpînire și necăutate și cu multă vreme, iar acesta fiind sat mănăstiresc, mănăstirile niciodată fără stăpînire nu rămîn, cum de tăcură, ei, călugării, într-atîta samă de vreme, în 80 ani, de nu i-au mai tras, nu i-au mai stăpînit niciodată acii vecini ce arată ei în izvod, fiind și atîta samă de oameni într-acelel izvod. Că la aceasta, cu necercetare moșiiilor, și sfînta pravilă giudecă, cine nu-și va cerca moșie pînă în 30 ani, să rămîe făr de moșie.

Pentru aceie dar, în tot chipul cercînd domnie mea și vâzînd că de atîta vreme, de 80 de ani, nici o dovadă n-au călugării cum să fie mai tras, să fie mai stăpînit vecini dintr-acelel izvod și oamenii aceștie de mai sus numiți încă avînd marturi de bună îndreptăciune, cum că nime

din niamul lor vecin n-au fost și fiind oameni de moșie, așa am socotit împreună cu tot sfatul nostru și cu drept giudeț am dat rămas pe Onofrei egumenul de Soveja din toată lege țării, ca să dei bună pace acestor oameni de mai sus numiți, că s-au acolisit de dînșii cu năpaste și cu mare asuprială. Iar oamenii îndreptându-să înainte domniii mele, li-am dat și de la domnie mea această carte, ca să aibă bună pace și să le fie lor uric de îndreptăciune, de acmu înainte niciodată nevoe de vecinătate să n-aibă, nici să nu să mai ispitiască a-i mai trage, nici pe dînșii, nici pe ficiorii lor, nici pe un niam a lor, nime altul să nu să mai amestice, această pîră să nu să mai pîrască pred listom gospodstva mi.

<1726> [?], pervago gospodstva¹

Gheorghie mitropolit; Sturzea vel spatari; Costandin Roset vel vornic; Toader Palade vel vistiernic; Costantin Costache hatman²

¹ Datat după divanul de la începutul primei domnii a lui Gigore Ghica în Moldova, cf. I. Neculce, *Letopiseț*, ed. Iorgu Iordan, ESPLA, București, 1959, pp. 303-304.

² Publicat în DRA-II, pp. 183-185, cu data de 1732, cf. *ibidem*, nota 2.

1330

98 r. Io Costandin Neculai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, din vreme, dară, că sfintele biserici și mănăstiri sînt lăcașurile dumnezești întru carele de-pururi săvîrșește jărtfa cea fără de sînge a domnului nostru Isus Hristos, carile cu presfîntul și precinstitul sîngile său au rădicat păcatul a toată lumea, n-au vrut dar Dumnezeu să să chivernisască sfintele rugi cu alte mijloace fără de cît cu mulostenie a pravoslavnicilor creștini, precum este vederat lucru întru toți dintru sfintele biserici și mănăstiri ce sînt zidite în țară de luminații și răpoosații <domni> ce-au fost mai înainte de noi, care unii dintre dînșii <du>pă ce li-au zidit, li-au miluit cu moșii, cu bucate, cu veșminte și cu odoară și cu alte feliuri de daruri, iar alții li-au întărit cu obiceiurile cele bune, cu vinituri din viniturile domnești pentru stare și chivernisala lor, volnici fiind, ca niște stăpînitori acestui pămînt al Moldovii, ca să le rămîie în urmă vecinica pomenire. Care și domnie me, avînd rîvnă de miluire spre sfintele biserici, socotit-am dară domnie mea și pentru sfînta biserică de la vama cea mare, unde este hramul înviere a sfîntului și dreptului Lazor, care sfîntă biserică este zidită de domnie sa Mihai vodă și neavînd nici un venit de nicăiuri, au

fost-a miluit cu obiceiuri de milă vama domniască, ca să aibă a lua pre tot anul din vama cea domniască cîte 4 făclii mari de ceară, cîte de trii oca una, și cîte o ocă tămîie la hram și vameșii cei mari să poarte de grijă să le dei gata făcute din vinitul domnesc. Și osăbit, să mai de peste an, în toate duminici, cîte o giură de ocă lumini de ceară, mici, ca să fie de ars în biserică preste săptămîină și cîte 2 ocă de untdelemn pe lună pentru candile. Așjidire și preuții cu diaconul carii vor sluji în sfînta biserică să aibă a lua din vamă, pre tot anul, cîte 5 lei pe lună, care fac 60 lei pe an, pentru slujba lor, ca să le fie de înbrăcăminte.

398 v. Așjidirili și cînd s-a tîmpla să să strice / acoperemîntul besericii, să aibă a să acoperi cu bani din vamă, însă, de va fi vama dată în credință cuiva, atunce din vinitul domnesc să să acopere, iar de va fi vama în cumpărătură, să aibă a o acoperi vameșii cei mari, din vinitul lor, precum arată preuții de la această biserică și testamentul cel de miluire de la ctitorul sfîntei biserici.

Și jeluind preuții precum, de cîtăva vreme, sînt păgubași de acest vinit de mai sus pomenit, pentru aceie dară și domnie me m-am milostivit și din osăbită mila noastră am dat și am întărit sfîntii biserici și preuților de la această sfîntă biserică de mai sus numită, ca să fie pre tot anul aceste obiceiuri ce scriem mai sus, din vama gospod, miluire de la domnie mea și nimine să nu le popriască nemică din venitul lor.

Drept acee și în urma noastră pre care va milui Dumnezeu cu domnia țării noastre a Moldovii, pohtim ca să nu surpe această pușină milă aceștii sfînte biserici și preuților de la vamă, precum nici noi n-am stricat, ce mai vîrtos să aibă a da și a întări și a milui, pentru a sa vecinica pomenire.

Aceasta scriem.

U Ias, let 7243 <1735>, mai 1¹

Adaos: Așjidire și de la mările sa Grigorie vodă întăritură cu alt hrisov, din let 7248 <1740>, martie 1.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCXXIII, doc. 172; publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 217-219.

1331

399 r. Copie.

Catastih

Breasla cioclilor, ceata sfîntii precuvioasei maicii noastre Paraschevii, den Țara Moldovii, din tîrgul Focșanilor.

Cu învoirea părintelui și cu sporirea fiului și cu săvârșirea duhului sfânt, înnoitu-se-au preveleghia aceasta în zilele bunului și creștinului și de Hristos iubitorului, pravoslavnicul domn, Io Grigorie Ghica voievod, cu mila lui Dumnezeu domnu țării Moldovii și tuturor bun stăpîn, în al patrulea an a domniei mării sale, la cursul anilor di-nceputul lumii 7239, iar de la nașterea domnului Dumnezeu și mîntuitorului nostru Isus Hristos 17<30>, septemvrie 10 dni.

<1730>

[a.-] Smeritul Antonie, arhiepiscopul și mitropolitul Sucevei și a toată Țara Moldovei, de la domnul Dumnezeu și mîntuitorul nostru Isus Hristos pace, sănătate și ertare de păcate vă poftim, iar de la smerenia noastră blagoslovenie vă dăruim. Tuturor pravoslavnicilor creștini care sînteți lăcuiți în tîrgul Focșanii și altora tuturor dupătutindirea întru toată de Dumnezeu fericită țară, în Moldova, alor noștri întru Hristos sufletești fii facem știre.

Adecă au venit înainte noastră al nostru sufletesc fiu, dumnealui Andrei staroste de ciocli de la sfînta preacuvioasă maica noastră Parascheva și cu toți voinicii sale breslași ciocli și toți cu o fire, cu multă umilință și cu bună smerenie, cu-n gînd și cu o voe poftit-au de la noi înnoire privileghii breslii sale ci este obicinuit din veci.

Deci noi, după pofta lor, înnoit-am preveleghia lor, după izvodul blagosloveniei răposatului sfîntii sale, preasfîntitului părintelui nostru chir Dosoftei, patriarh sfîntei cetăți a Erusalimului și a toată Palistia. Fiind aici în țară sfîntia sa, viind de la sfînta cetate a Erusalimului, pentru cercetare pravoslaviii, în zilele creștinului pravoslavnic Ioan Stefan Petre voievod domnu țării Moldovei, fiind atunce la cursul anilor di-nceputul lumii 7182, în luna lui iulie în 9 dni, mers-au înainte sfîntii sale părintelui patriarhului, jăluindu-se, Vasilie staroste de ciocli, pre slujitori care sînt cu slujbe domnești și pre dumnealor starostii din tîrgul Focșanii, cum ei nu le țin în seamă privileghia lor cea de veac, care privileghia au ei breslei sale, de întăritură, de milă și de scuteală, / de la fericirii, pravoslavnicii de demult răposatii domni și nici de blestemul preosfîntiților arhieriei, a celor de demult, nu să spăimîntează, ca niște prestîpnici și streinați de mila lui Dumnezeu, ci-i trag la toate dările și angheriile și la lucruri domnești și la a starostilor și la alte multe, ca și la alte bresle, pururea le fac val și trăsuri, făr de știrea domnului.

Deci, sfîntia sa părintele patriarhul socotit-au că această breaslă a cioclilor nu este ca alte bresle, ci acești nevoitori ciocli sînt voinici holtei, neînsurați și breaslă foarte de treabă pentru îngroparea morților,

a săracilor și a streinilor, a celor ce mor aici în târg, în Focșani, pre ulițe și pre supt garduri, pren gunoae, pre toți îi strâng și-i grijesc și-i îngroapă precum să cade, singuri cu mâinele lor rădică patul cu oasele și preste umerile sale îi duc la sfânta biserică și din mila creștinilor celor îndurători și dintr-al său prilejul chieltuesc de acopere oasele cu pînză și le plătesc preoților de la astrucă, gropile cu mâinele sale le sapă. Așijderea și trupurile celor periți, care pier aici în târg, în Focșani, la locul cel de pierzare pentru vina lor, cu porunca domnului, trupurile acestora 2 zile străjuesc și a triia zi îi îngroapă.

Deci, pentru aceasta socotit-au sfinția sa părintele patriarhul că această breaslă este foarte de treabă bună, de care lucru foarte i-au lăudat pre acești nevoitori ciocli și i-au blagoslovit și le-au înnoit priviliia breslii lor cu mare tărie. Nimic n-au adaos sfinția sa părintele, nici au scăzut, ci numai întreg și deplin, precum au fost de veac și cu mare blestem și afurisanie asupra celor necunoscători boiari și slujitori carei vor fi ori cu ce slujbe domnești aici în târg, în Focșani și nu vor ținea în seamă priviliia ce s-au înnoit cu blagoslovenia sfinții sale părintelui, ci le vor face val și trăsură și asupra celor ce-i scot la lucruri domnești și boerești, asupra celor ce vor călca porunca ce este scrisă în privilegia aceasta. Și pentru mare tărie și multă credință, iscălitu-s-au sfinția sa părintele privilegia breslii cioclilor, a sfinții sale precuvioasei maicii noastre Paraschevei.

De care lucru, la cursul anilor de-nceputul lumii 7239, la domnia mării sale bunului și creștinului de Hristos iubitorului, pravoslavnicului domn, dintru-ntăiul pralii [sic] aceștia zi, Io Grigorie Ghica voievod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei și tuturor bun stăpîn, arătatu-s-au mării sale privilegia breslii cioclilor, a sfinții sale precuvioasei maicii noastre Paraschevii, înnoit de sfinția sa părintele de mai sus numit, chir Antonie.

Deci, mării sale plăcutu-i-au privilegia aceasta, bine înnoită și cu bună învoire, de la inimă curată și cu gând bun, osîrdie multă avînd mării sa, cum ca să-i rămîe pomană bună și nume bun pre urmă, precum au rămas a mulți fericiți de mult pravoslavnici domni a țării Moldovei, așa și mării sa, asemenea vrînd, ca un domn bun și milostiv de poruncile lui Dumnezeu, sfinții sale, plinitor și tuturor obiceiurilor/bune a țării Moldovei înnoitor și întăritor, înnoit-au și mării sa și au întărit privilegia aceasta a breslii din târg din Focșani. Osebită carte mării sale le-au dat, cu pecete mică și cu cinstita iscălitura mării sale, de milă și de scuteala și de tăria lor în veci, care luminată carte este scrisă în privilegia aceasta înainte și s-au milostivit mării sa de i-au ertat de toate

400 r.

dările și angheriile de câte sînt pre acest oraș Focșani și pre alte bresle, de zloți, de lei, de taleri și de galbeni și de dajde și de lucru domnesc și de boeresc... și de alte multe, de toate.

Deci și noi, după porunca mării sale, blagoslovitu-i-am și li-am întărit priviliia precum au fost de veac, cu mare blestem și afurisanie, ca să le fie lor la toate trebile sfîntei biserici de tărie și a sfîntului praznic și alte obicei a lor, nimic din obiceiul lor cel bătrîn nimeni să nu-i scoată, ci numai ca să le fie lor grije de trebile pravoslavnicilor creștini, cine să va pristăvi din oameni denainte, ca să aibă ei a petrece cu făclia și cu lumini și singuri să rădice patul cu oasele și să le ducă pînă la sfînta biserică, întru slava lui Dumnezeu și lauda <no>rodului omenesc și pentru ertarea păcatelor celui pristăvit.

Așijderea și acest obicei să-l ție starostele cu frații, să aleagă să pue vâtaf cu toții.

Așijderea, ca să aibă ei a griji și a îngropa pă toți oamenii care să vor pristăvi în oraș, aici în Focșani, ori bogat, ori sărac, mai vîrtos pre oamenii cei streini și nemernici care nu vor avea pă nimeni să-i grijască la moarte lor, ca să le fie foarte grijă de aceste de toți a-i îngropa.

Așijderea și pentru oamenii ce vor fi de perire cu porunca domnului și le vor tăia capetele la locul cel de pierzare, ca să aibă a-i strejui pînă a treia zi și să-i îngroape și pă alții care vor peri aici la oraș, ca să-i îngroape, numai cu cei den afară de oraș să n-aibă treabă. Iar de va fi țigan, fie perit și în oraș, ca să n-aibă cioclii <treabă>. De aceste de toate cîte mai sus scriem, de toate să le fie grije, după obiceiul cel vechi.

Pentru cine va veni să <să> scrie cioclu la breaslă:

Așijderea, pentru tocmeala cioclilor, cine va veni și să va pleca breslii și nu va fi scris la alte bresle, ca să fie volnic a-l scrie, fie și ucenic la meșter, iar bărbînța lor să nu fie nimica, pentru căci că nu sînt ei ca alte bresle de meșteri.

Așijderea, are obicei starostele de veac a scrie ciocli de la toate breslile, din meserelile tuturor, a tot felul de meșteșug: din blănari, din croitori, din ceprăgari, din abăgeri, din săhăidăcari, din zlătari, din cizmari, din soponari, din curelari, din mesercii, din olari, din trăistari, din teslari, din șalari, din lăcătuși, din pînzari, din pietrari, din stoleri, din soronari, din tălpălari, din făclieri, din bărbieri și dintr-alte bresle din toate. Deci, precum au <fost> de veac, așa să fie și de acmu înainte
0 v. în veci, / așijderea a scrie starostile volnic să fie, cum pre meșteri, așe pre ucenic și făr de voia meșterului.

Așijderea, cioclul care să va însura să n-aibă voe a lipsi din breaslă păr la anul, pân la praznic și să fie în pace de dări și de alte mănunte de toate, ca și cum au fost neînsurat pân la praznic. Iar de la praznic, să lipsască acela însuratul și să scrie în locul lui altul neînsurat.

Pentru gloabe și certare starostelui și a cioclilor:

Așijdere nimică din județile mirenești, din boiari, din starosti, să n-aibă voe nici treabă a-i globi sau a-i certa pă starostile au pă ciocli, numai <preasfințitul părinte mitropolitul>¹, iar altul nimeni, ori pentru ce vini, aceasta toți să știți.

Cine va sări spre starostile, gloabă 3 taleri și o sută de toiage la pământ.

Cine va sări spre vătaf, gloabă un ughi și 50 de toiage.

Cine va da palmă unul altuia, 15 potronici și 50 de toiage.

Cien va lovi cu pumnul în mai, un taler.

Iar care din cei tineri ce nu va da cinste celor mai bătrâni, să-i dea 50 de toiage.

Iar carele din ciocli va merge la alt județ și nu va merge la staroste, să-l bată cu loc de toiage.

Iar carele din ciocli nu va asculta de starostile și va vrea să strice breasla, acela cioclu să fie treclet și proklet și să fie afurisit și din breaslă să fie lepădat, ca o oae rîioasă din turmă.

Iar la paznic, tot cioclul să dea cîte un ort, să fie de treaba paznicului.

Așijderea, cine să va amesteca să strice această tocmeală care mai sus scriem și să-i scoață din obiceiul lor, sau să le facă alte obiceiae carele n-au fost pân acum, sau carei boiari din starostii de Focșani sau alți boiari sau slujitori îi vor trage ori la ce dare, sau lucru domnesc, sau boeresc, sau la podvozi, sau la cai de olac, sau la alte mai mănunte nu le vor da pace, ci le vor face val și asupreală și trăsuri, acelora tuturor, cine ar fi, zicem cum răposatul sfinția sa părintele Dosoftei, întrutot sfințitul patriarhul sfintei cetăți a Erusalimului și a toată Palistina, așa și blagoslovenia noastră blestămăm și afurim pre acei prestîpnici stricători de acest obicei bun ce scrie în priviliia aceasta și zicem să fie ei trecleți și procleți și anaftima și maranafta și blestemați de domnul Dumnezeu cela ce au făcut cerul și pământul și toate văzutele și nevăzutele, de Isus Hristos și de maica sfințiii sale, de sfinta precista și de sfîntul Ioan Botezătorul și de 12 sfinți apostoli și de 318 sfinți părinți care au fost la soborul dintăi în cetate în Nichie și de toți sfinții și la înfricoșatul județ a domnului Dumnezeu Isus Hristos

Al r. să le fie pîrîşe sfînta stăpîna cioclilor, precuvioasa / maica noastră Paraschevii. Şi în trupurile lor, aproape de ocalnica moarte lor, duhul cel necurat să între, să-i răzbească şi să-i zdrobească, să alerge pre uliţile Focşanilor dezbrăcaţi, goli cu totul, răcnind şi ţipînd, să-i prinză cioclii, să-i lege şi la cumplita şi straşnica moartea lor, să n-aibă parte de sfînta preceştanie şi de prohod, ci să moară negrijiţi, ca nişte păgîni. Iar după ocalnica moarte lor, să fie legaţi cu trupul şi osîndiţi cu sufletul, trupurile lor să fie legate şi nici odinioară dezlegate şi-n veacul acesta şi-n cel viitor; hierul rugineşte, piatra mucizeşte, lemnul putrideşte, iar trupurile acestor duşmani să nu putridească, nici să să strice, ci să stea întregi şi neclintite, negre şi uscate şi înpuţite, să fie afurisiţi. Şi după înfricoşatul judeţ al lui Dumnezeu, amărîte sufletele lor dinpreună cu a lor pedepsite trupuri în muncile iadului să să sălăş-luiască, în sălaşul Satanii, întru întunerecul osebit, în focul nestins, în viermii cei neadormiţi, dinpreună cu ocalnicul Iuda şi cu trecletul Arie, acolo în veci nesfîrşiţi să să muncească, amin.

¹ În manuscris loc alb. Completat după catastiful breslei cioclilor din oraşul Iaşi, doc. nr. 1363 din Condică.

[b.-] Daniil episcop Romanschii

După testamentul fericitului întru patriarşi răposatul chir Dosoftei, patriarhul sfîntei cetăţi a Erusalimului, pre carele l-am văzut învechit şi înnoit de sfînţia sa chir Antonie mitropolitul şi de alţi fericţi părinţi şi domni, după toate cele mai sus scrisă şi întărit de dînşii, şi noi l-am întărit şi zicem, tot cel ce nu va ţine în seamă şi s-ar ispiti cît de puţin a călca cele mai sus întărite, să fie supt tot blestemul de mai sus zis. Aşijderea şi de noi, den puterea ce ne-au dat domnul Dumnezeu, să fie afurisiţi şi daţi anaftemii, maranafta, iar care a întări această preveliile şi or urma după testamentul vechi, să fie ertaţi şi blagosloviţi, amin.

Februarie 24, 7242 <1734>

[c.-] Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari şi la toţi slujitorii care veţi unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele în tîrg în Focşani, facem ştire tuturor pentru Andrei starostele de ciocli, a căruia breaslă este la precuvioasa maica noastră Paraschevi şi pentru toţi cioclii de ceata lui.

Facem știre tuturor, iată că, după testamenturi ce au avut ei și de la alți domni, domnia mea încă m-am milostivit și le-am înnoit și le-am
401 v. întărit / ca să fie în pace de civerturi, de zloți, de lei, de galbeni, de pecetluitori, de podvozi, de cai de olac, de lucru domnesc și de toate dările, angariile, oricâte ar fi pă altă țară, nimărui nimic să nu dea. Numai ei să fie purtători de grije să îngroape oasele oamenilor prestăviți și a celor periți și mai vîrtos a celor săraci și nemernici. Că cine s-ar ispiti a le face cît de puțin val păste carte domniii mele, unii ca acia vor fi de mare certare de la domnia mea.

Așijdere și în urma noastră, pre cine va milui domnul Dumnezeu cu domnia țării Moldovii, poftim ca să nu strice tocmirea noastră ce am așăzat acestor nevoitori ciocli, ci mai vîrtos să aibă a le întări lor și a milui, cum și noi, pentru a sa vecinică pomenire. Iar cine ar strica tocmirea noastră să fie blestemul asupra celora, precum au afurisit și au legat sfinția sa părintele Antonie mitropolitul Sucevii, care afurisanie este în priveleia aceasta mai-nainte scrisă.

Aceasta am dat și am întărit, ca să să știe.

Săptemvrie 10 dni, 7239 <1730>

402 r. [d.-] Domnii Moldovei
Bogdan voievod cel Bătrîn
Aron voievod cel Bătrîn
Alixandru voievod cel Bătrîn și Bun
Stefan voievod cel Bătrîn și Bun
Bogdan voievod
Stefan voievod, fiu lui Bogdan voievod
Petre voievod cel Bătrîn
Stefan voievod Lăcustă
Stefan voievod, fiul lui Pătru vodă
Alixandru voievod
Bogdan voievod, fiul lui Alixandru voievod
Ioan voievod
Petră voievod
Aron voievod
Eremia Moghila voievod
Semeon voievod
Costantin voievod
Stefan Tomșe voievod
Radu voievod

Miron Barnovschii voievod
Alixandru voievod
Moisei voievod
Vasilie voievod
Stefan Gheorghie voievod
Ghiorghie Ghica voievod
Stefan fiul lui Vasile vodă
Evstratie Dabija voievod
Duca voievod
Iliaș Alixandru voievod
Stefan Petru voievod
Dumitrașco Cantacozino voievod
Antonie Roset voievod, cel Bun
Costantin Cantemir voievod
Costandin Duca voievod
Antiohie voievod
Mihai Racoviță voievod
Necolae Alixandru voievod
Dimitrie Cantemir voievod
Grigorie Ghica voievod
Costantin Necolae i gospăjda Catrina

02 v. [e.—] Mitropoliții și episcopii Moldovii
Teoclit mitropolit
Calistrat mitropolit
Teofan mitropolit
Grigorie mitropolit ot Putna
Ghiorghie mitropolit
Teofan mitropolit ot Rîșca
Anastasio mitropolit, Crimca, ot Putna
Macarie mitropolit
Teodosie mitropolit
Mitrofan episcop
Ghiorghie episcop
Evtemie episcop
Isaie episcop
Ghiorghie episcop
Eustatie episcop
Agafton episcop

Ghedeon episcop
Nicanor mitropolit ot Agapie
Mitrofan mitropolit
Anastasiu episcop
Ioan episcop
Filoftei episcop
Efrem episcop
Mitrofan episcop
Evloghie episcop
Teofan episcop
Varlaam mitropolit ot Săcul
Ghiorghie episcop
Ghedeon mitropolit ot Agapie
Anastasiu episcop
Sava mitropolit
Dosofti mitropolit ot Pobrata
Teodosie mitropolit
Ioan episcop
Serafim episcop
Meftodie episcop
Calistru episcop
Lavrentie episcop
Pahomie episcop
Savva mitropolit ot Putna
Misail mitropolit ot Săcul
Ghedeon mitropolit ot Agapie
Ghioghie mitropolit ot Niamțu
Antonie mitropolit ot Putna
Ghedeon episcop
Daniil episcop
Misail episcop

403 r. [f.-] Boiarii Moldovii care au fost la rîndul boerii în zilele domniei mării sale bunului și creștinului și de Hristos iubitorului, pravoslavnicul domn Io Grigorie Ghica voievod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei, de carele, cu mila mării sale, s-au înnoit preveleia aceasta, precum scrie mai sus, la anii de la zidirea lumii 7239 <1730>, septembrie 10

Ilie Catargiul marele logofăt, Costandin Costache mare dvornic, Costandin Roset mare vornic, Costantin hatman, Iordache Cantacozino mare spatar, Iamandi mare postelnic, Sandul Sturzea mare visternic, Andronache mare paharnic, Costache mare ban, Toader Costache mare stolnic, Aristarho mare comis, Neculae mare șătrar.

Boierii care s-au aflat la înnoit acestui testament.

Vasile vâtaf, Sandul biv vâtaf, Dumitrașco, Costandin, Stratul, Sandul, Vasilie, Ioan, Lazăr, Ghiorghe, Ioan, Ghiorghe, Pavăl, Oancea, Ioachim, Nan, Ursul, Lupul, Ioan, Costantin, Dumitrașco, Savin, Iane.

1332

04 r. Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiarii noștri și la toți slujitorii care veți unbla ori cu ce fel de dajde și cu slujba alîmului și ușurului, facem știre tuturor pentru dumnealui Acsofi Mehmet, carele fiind prietenul nostru și megieș, alergător la trebile țării și purtător de grije într-acea parte de loc la toate cele ce sînt de folos pămîntului.

Pentru aceia și domnia mea m-am milostivit și i-am ertat alîmul, însă numai pã casa lui și pe șasăzeci cai, epe și pe 80 vite și pe patru sute de oi și pe trizeci de stupi, de alîm și de desetină, nimica să nu dea. Așijderea, de va avea și țarină, iarăși pe toată pîine ce va fi drept a sa ușur să nu dea.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și slujitori care veți fi cu aceste slujbe, dacă veți vedea carte domniii mele, toți să-i dați pace și de alîm și de desetină și de ușur, pentru nimic val să nu-i faceți, că cine i-ar face mai multă supărare va fi de certare de la domnia mea.

Aceasta scriem.

Iulie 27 dni, 7241 <1733>

Io Costandin voievod

(În locul peceții)

1333

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele cinstit și credincios boiarului nostru, dumnealui Costandin Roset vel vornic și pã cine va pune dumnealui vornic la tîrgul Bîrladului, să fie volnic cu carte domniii mele a căuta

și a cerca gloabe, șugubini, morți de om, venitul vorniciei ținutul Tutovei, a Tecuciului, a Putnii, Cuvurluiul, Fălciul. Și oriunde ar afla, sau pân târguri, sau pân sate domnești, boerești, călugărești, fete, mueri văduve a fâta, să aibă a le lua gloabă, de fată mare 20 de lei, de muere 12 lei, de la cei ce le vor fi făcut, iar de la fâmei numai ciobotele câte 2 ughi, pă obicei. Însă, într-acest chip poruncim să urmeze, după cum scriem mai jos: pentru preoți, diiaconi, ȋrcovnici, călugări, feciori de popă, nămiții lor, oameni bisericești, de să vor întîmpla vreunii dintr-acește să facă pă cineva a fâta din mirenci, fieștecare dintr-acește să aibă a-i globi protopopul care a fi, iar vorniciei vor lua 2 ughi ciobote de la fâmei, fiind mireancă. Dar, de să va întîmpla despre 404 v. parte fâmeiască / să fie a fâta ori preoteasă, sau diiaconeasă, sau ȋrcovniceasă, sau fată de popă, sau călugăriță, fiind făcută de vrun mirean, sau neam, ginere de popă, fiind mirean, să nu fie din oameni bisericești, să ia gloaba pîntecelui oamenii dumnealui vornicului, pentru căci bărbatul este obicei de dau gloaba pîntecelui, iar fâmeia va certa-o protopopul și va lua ciobotele pă obicei, de var fi din oameni bisericești fâmeia. Pentru rudenii, pentru cuscrii, cumetrii, sînge amestecat de s-a tîmpla a fâta, să ia vorniciei gloaba pîntecelui, iar protopopul va lua ciobotele și să-i certe pe pravilă pentru sînge amestecat. Iar de să va-ntîmpla vro greșală fără pîntece, să nu fie a fâta, de acești ce-or fi sînge amestecat, iar protopopul să-i judece cu pravila și să-i globească.

Pentru morți de om, negăsîndu-să ucigașul, să plătească 12 sate du pă împrejur moarte de om, după obicei și ciobote să de, iar prinzîndu-să tîlhariul ucigaș, să ia ciobotele oamenii lui vel vornic și tîlhar să-l dea pe mîna lui vel armaș.

Așijderea, pentru tîrgoveții de Bîrlad și ocolul tîrgului, de fapte rele, de furțișaguri, de bătăi, de greșali ce or fi, cine ar face, ori din moldoveni, sau armeni, sau jidovi, cine ar fi, pă greșelile ce ar avea, vorniciei de Bîrlad să-i judece, să-i globească pă fieștecare, după cum îi va fi vina.

Așijderea, să aibă a lua și venitul vorniciei din tîrg, din cară cu pește 2 potronici, 2 ocă pește, de bute de vin, de cofa de orilcă, iar câte 2 potronici, 2 ocă băutură și alte venituri ce-or fi să aibă a lua și a urma la toate pe obicei, alt nimeni să nu să amestice.

Aceasta poruncim.

Mai 15, let 7249 <1741>¹

¹ Publicat de Ion Antonovici, *Documente bîrlădene*, vol. I, Bîrlad, 1911, pp. 5-7.

Io Nicolae Alixandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă au venit înainte domniii mele rugătorii noștri preoții și diiaconii de la biserica cea domnească din târg din Bîrlad, care este zidită de răposatul Vasilie vodă, jăluind pentru cărți de milă ce-au avut, pă obicei, de la alți domni de demult, le-au perit cărțile astă vară, pă răscoale, cînd au prădat tătarii Țara de Jos, la zilile lui Dumitrașco Cantimir vodă, că s-au hainit, și au ars de tot și târgul Bîrladul și sfintele biserici cu totul.

Pentru aceia, domnia mea m-am milostivit și le-am înnoit carte pă cum au avut obicei de milă și de la alți răposați domni bătrîni, ca să fie în pace de dajde împărătească și de dajde domnească și de toate dările și angheriile precum ar hi pre alți preoți în țara domniii mele. Așijderile și pentru desetina de stupi și goștina de oi și de mascuri pră cîte bucate vor avea 2 preoți și 2 diaconi, să aibă scuteală pe obicei, 5 r. precum scutesc și alți preoți domnești / de printr-alte târguri, de pre la alte biserici domnești. Așijderea și pentru doi țircovnici și 2 poslușnici ce vor fi aceștii sfintei biserici, iarăși să fie în apce de toate dările și angheriile, nici târgoveții la nimic de dînșii să nu să amestece, făr decît ei să fie de poslușanie la sfînta biserică, pă cum este obiceiul lor.

Așijderea le-am întărit domnia mea ca să aibă preoții a-și lua și venitul lor, după obicei, la ziua târgului, 4 bani de vită – doi bani de la cela ce vinde și doi bani de la cela ce a cumpăra – și de cal 2 potronici – 1 potronic de la vînzător și un potronic de la cumpărător – și cîte doi bani de toată dugheana și de carul de pește 2 ocă de pește și dintr-altele după obicei.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și toți slujitorii și olăcarii și podvodarii și conăcarii și mezilgiii și vornicii de Bîrlad și șoltuzul cu pîrgarii, văzînd carte noastră, iar voi toți să le dați bună pace, întru nimic val să nu le faceți, nici bucatele lor pentru târgoveți sau pentru alți țărani să nu le trageți, căci ei sînt rugători la sfînta biserică, ca să nu li să stingă pomana și mila acelor luminați domni ce-au fost mainainte de noi. Că cine s-ar ispiti a le face val cît de puțin păste carte domniii mele, de mare certare va fi.

Așijderea, să fie în pace și de pogonărit de vii.

Aceasta scriem.

Ghenarie 18, 7220 <1712>, vtorago gospodstva

Axentie Uricar¹

¹ Publicat de Ion Antonovici, *Documente bîrlădene*, vol. I, pp. 1-2 și de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 231-232.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii care veți unbla ori cu ce fel de slujbă a domnii mele la ținutul Tutovii și la târgul Bîrladul, facem știre tuturor pentru rugătorii noștri doi preoți și doi diiaconi de la sfînta biserică domnească din târg din Bîrlad, ce-i zidită de răposatul domn Vasilie vodă, dacă veți vedea carte domnii mele, să aveți a le da pace de dajde domnească și de alte dări și angarii, de toate cîte ar fi pre alți preoți în țara domnii mele, nimărui nimică să nu dea. Așijderea și pentru desetina de stupi și de goștina de mascuri și de oi vor scuti pe obicei, precum scutesc și alți preoți du pă la bisericile domnești. Așijderea și pentru doi Țircovnici și doi poslușnici acei sfînte biserici, ce vor hi de poslușenie, iarăși să fie în pace de toate dările și angariile, nici târgoveții de acolo din târg la nimic cu dînșii să nu-i amestece, făr decît ei să fie de poslușanie la sfînta biserică, după cum este obiceiul lor.

Așijderea le-am întărit domnia mea acestor preoți ca să aibă a-și lua venitul lor, după obicei, la zioa târgului, 4 bani de vita ce s-ar vinde – 2 bani să dea vînzătorul și 2 bani cumpărătorul – și 2 potronici de cal – 1 potronic să dea vînzătorul și 1 potronic cumpărătorul și cîte doi bani de toată dughiana du pă la neguțitori și de carul de pește 2 oacă de pește și dintr-altele de toate, pe obicei, precum le scriu testamenturile și de la alți domni ce-au fost mai înainte de noi, de milă și de 405 v. întăritură. Așijderea și pentru pogonăritul de vie / încă să aibă pace acei preoți și diiaconi, nici bucatele lor pentru alții să nu le tragă.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și slujitori și olăcari, podvodari, conăcari, mezelgii și vornice de Bîrlad și tu șoltuze cu pîrgarii, toți să aveți a le da bună pace, întru nimic de dînșii să nu vă atingeți, căci domnia mea m-am milostivit și le-am înoit și le-am întărit mila ce-au avut, ca să fie în pace de toate aceste cîte scriu mai sus. Iar cine le-ar face cît de puțin val peste carte domnii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare de la domnia mea.

Aceasta scriem.

Mai 25, 7241 <1733>¹

¹ Publicat de Ion Antonovici, *Documente bîrlădene*, vol. I, pp. 3-4 și de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 232-234.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele dregătorilor ce sînt cu mortasipie gospod aici în târg, în Iași, să fie volnici a strînge mortasipia pe obicei, să ia 2 zloți de car sau de poloboc cu horilcă și 2 ocă horilcă din tot carul ce intră în târg, la vamă; 2 potronici și 2 zloți de rachiu ce ar veni dintr-altă țară și 2 ocă rachiu; 2 potronici de carul de pește sărat sau proaspăt și 2 ocă pește, 2 potronici de polobocul cu miere ce vinde cu bani gata la turci, 1 potronic de putina cu miere, 1 ban de toată precupeața ce vinde în târg și de tot neguțitoriul ce scoate negoț la tarabă, de toată săptămîna cîte un ban și de tot băcal și precupeț; 2 potronici de polobocul cu perji și 2 ocă perji, 2 potronici de poloboc cu oloi și 2 ocă oloi, 2 potronici de bute cu vin ce trece pînă în târg sau s-ar vinde cu d-arădicata și ar eși din târg afară, 2 potronici de polobocul cu curechi și 2 despicăture de curechi, 4 bani de carul cu coafe și 2 coafe, 4 bani de carul cu sare, 4 bani de carul cu harbuzi și 2 harbuzi, 4 bani de carul cu fieștece fel de poame și o ocă de poame, 4 bani de putina cu brînză ce să vinde cu d-arădicata, 2 potronici de carul cu tutun și 2 ocă tiutiun, 2 potronici de polobocul cu coase, 2 potronici de carul mocănesc i unguresc, 2 potronici de căruța cu raci și 100 de raci, o bucată de carne de tot trunchiul ce taie în târg de vînd, din legume ce să vînd cu sacul în târg de toate să ia cîte oarece legume și din tot carul ce ar veni cu fânină să ia cîte 4 bani, ori cu ce fel de fânină ar fi și de poloboc cu dohot 2 potronici.

Din toate cum scrie mai sus să aibă a lua și nimeni să nu stea împotriva cărții gospod.

Let 7249 <1740, septembrie 1 - 1741, august 31>

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

6 r. Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor boiarilor noștri și voao slujitori care veți unbla cu slujbe la ținutul Cernăuților, pentru 28 oameni înblători de la Cernăuți, / cu vâtaful lor, carei fiind în toată vremea de slujba poruncilor domniii mele, domnia mea m-am milostivit și i-am ertat de toate birurile oricîte ar fi pe altă țară, ei niciodată, în toată vreme domniii noastre, nimărui nimic să nu dea, nici civerturi, nici hîrtii, nici alt nici un fel. Și pentru ca să fie cunoscuți

dintr-alții și să nu-i supere cu hîrțile, li s-au dat și pecetluituri roșii pe fețele lor.

Așijdere și la vreme desetinii, pînă la 50 de bucate, stupi, mascuri, să aibă a da desetină din zece bucate un leu și la vreme cînd s-ar întîmpla văcărit, ei și la văcărit să aibă a scuti de tot omul cîte 1 cal și 2 vite, nici un ban pînă la aceste 3 bucate să nu dea, după cum au avut testament ca acesta și-n domnia noastră dintăi.

Ci dar, precum poruncim mai sus, văzînd carte domniii mele, toți să vă feriți de acești slujitori, nimeni nici cît de puțină supărare să nu le facă, numai ei să aibă a purta grije poruncilor domniii mele, că cine să va ispiti a le face cît de puțin supăr, unii ca aceia vor fi de certare de la domnia mea.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1741>, februarie 17

1338

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele boiariului nostru Iordache vel cupariu și pînă cine ar trimite la ținutul..., să fie volnic cu carte domniii mele a strînge slujba boorului de la toate cîrciumele, ori cu ce fel de băutură s-ar afla, la acel ținut și la iarmarocile ce s-ar face păste an la ținuturile acele să ia bourul de cîrciumă cîte 44 bani și 2 ocă drepte de băutură. Și a nimărui cîrciumă scuteală să n-aibă, nici cîrciumă vlădicească, nici mănăstirească, nici boerească, nici bulucbășască, nici căpitănească, nici slujitorească, a nimărui scutită să nu fie, numai să-și plătească boorul deplin și nimeni să nu stea împotriva cărții gospod.

7249 <1740>, octomvrie 20

1339

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele slugii noastre, Nicăi vornicul de Bîrlad, ca să fie volnic cu carte domniii mele a unbla și a cerca slujba vornicii, ori în sat domnesc, ori boeresc, ori călugăresc, oriunde ș-ar afla morți de om, șugubini, pe obicei, de fată 20 lei, 2 ughi ciobote, de muiere 12 lei, 2 ughi ciobote. Așijderea și alte venituri din tîrg din Bîrlad și pripasuri din vatra tîrgului, toate să aibă a lua pînă obicei,

nimeri din boeri sau din alți să n-aibă amestec. Și nimeni să nu stea împotriva cărții domniei mele.

Aceasta scriem.

7248 <1739>, noiembrie 24

1340

106 v. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele pentru acest om, anume Vasilie, strein, ghiurghiu, carele fiind om strein și el și fâmeia lui și niște săraci, neavînd nici un prilej de chiverniseala vieții lor, iată că domnia mea m-am milostivit de l-am ertat ca să fie în pace și-n scuteală de hîrtii și de civerturi și de chile și de ialovițe și de toate dările și angariile oricîte ar fi pe altă țară și el și casa lui nici odinioară supărat cu birul să nu fie. Și măcar de s-ar și tîmpla, la vro trebuință, poruncă ca să nu să ție cărțile de milă în seamă, dar cît pentru omul acesta poruncim și hotărîm, carte aceasta tot să să ție în seamă și porunca noastră ce să arată pîntr-această carte să stea nestrămutată și omul acesta cu casa lui de-apururea să aibă pace de toate dările, nimeni nici cît de puțin învăluială să nu-i facă.

Și drept aceia, poruncim domnia mea și dumilorvoastre boieri și voao slujitori carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniei mele, unde s-a întîmpla a găsi pă omul acesta, să-i dați bună pace, pă cum lui, atîta și casii lui, de toate nevoile, pentru ca să trăiască ca un sărac, cum a putea, să-și chivernisească viața și casa lui. Și iarăși mai poruncim ca să aibă pace de lucru domnesc și de fin domnesc și de fin de mezil și de cai de olac și de podvozi și de conace și de alte angherii, de toate. Și voi ușari și ușărei caspeți la casa lui să nu-i duceți, nici tușoltuze de Eși, căruța lui sau țolurile de la casă la beilic să nu le ei, că cine i-ar face cît de puțin val vor fi de certare. Însă de hîrtii numai într-acest an să aibă pace.

Aceasta poruncim.

7248 <1740>, iulie 18

1341

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele pentru acest om strein, anume Ghiorghe ghiurghiu, carele fiind om strein și el și

fămeia lui și niște săraci, neavînd nici un prilej de chiverniseala casii lor, iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat ca să fie în pace și-n scuteală de toate dările, de hîrtii și de civerturi și de chile și de ialovițe și de toate angherii, de toate oricîte ar fi pã altã țară, el și casa lui niciodinioară supărați cu birul să nu fie. Și măcar de s-ar și tîmpla ca să iasă poruncă, la vreo trebuință, ca să nu să ție în seamă cărțile de milă, dar cît pentru omul acesta poruncim și hotărîm, cartea aceasta tot să să ție în seamă și porunca noastră ce scrie în cartea aceasta să stea nestrămutată și omul acesta cu casa lui de-a pururea să aibă pace de toate dările, nimeni nici cît de puțin învăluială să n-aibă.

407 r. Și drept aceia, poruncim și domnia mea și dumilorvoastre boieri și voao slujitori carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele la ținuturi, unde s-ar întîmpla a găsi pã omul acesta să-i dați bună pace, precum lui, așa și casii lui, de toate nevoile, pentru ca să trăiască nesupărat să-și chivernisească capetele ca niște săraci. Și iarăși mai poruncim ca să aibă pace de tot lucrul de beilic, de fîn gospod, de fîn de mezil și de cai de olac, de podvozi și de conace și de alte de toate angherii. Și voi ușari și ușărei oaspeți la casa lui să nu-i duceți, nici tu șoltuze de Iași și voi pîrgari căruța lui și țolurile de la casa lui la beilic să nu le luați, că cine s-ar ispiti a-i face mai mult val, unii ca acie vor fi de mare certare. Însă de hîrtii numai într-acest an să aibă pace, scăpînd omul de la robie.

Aceasta scriem.

7248 <1740>, iulie 18

1342

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă domnia mea m-am milostivit și am dat și am întărit și am înnoit tuturor lăcuiitorilor cîmpulungeni, pã a lor vechi obicei ce au avut din cărți și testamenturi ce au avut și de la alți domni ce au fost mai înainte de noi.

Întăi, pentru vama domnească, oricîte bucate ș-or duce ei în Țara Ungurească să le vînză, sau și pã la alte tîrguri, pã ce ar fi drepte bucatele lor nici o vamă să nu dea. Iar de ar face meșteșuguri ca să priimească bucate omeneshi între a lor să le mistuiască, sau de la alții de ar cumpăra și le-ar face că sînt drepte ale lor, atunci să va strica testamentul acesta, nici într-o samă nu s-a ține.

Așijderea pentru mortasipie, pã obicei ce au avut, ori la ce tîrg ar merge și ce-ar duce de vîndut sau ar cumpăra, să fie în pace de

mortasipie, nici de vită, nici de brînză, nici de sucmane, nici de alte de nimic mortasipie să nu dea.

Așijderea și pentru oameni domnești ce-ar merge la Cîmpulung, să aibă acest nart: copiii din casă, armășai, mai mult de trei galbeni ciobote să nu le dea și aprodul doi galbeni și măcar de s-ar și ispiti să ia mai mult decît scrie într-acest testament, încă și mai mult să nu le dea.

Așijderea și pentru strînsul banilor, a civerturilor, sau a goștenii, pă obicei ce au avut, ori în care laturi și lătunoi ale satelor, nime alții din zapcii sau din alți slugi vornicești, nimeni alții mîna în bani să nu și bage ca să ia vrun ban de la cineva, nici să să ispitească la aceasta ca să strîngă banii, făr decît numai vătămării lor să aibă a strînge banii din toate laturile și lătunoile satului, strîngîndu-i să-i dea la vătămării din vatra satului și ei să-i dea în mîna vornicilor și de galben să-i dea cîte un potronic răsura, afară din răsura Visteriei, ca să fie pentru cheltuielile zapciilor, mai mult să nu dea.

07 v. Așijderea și pentru ernatecul oilor lor, / aducîndu-le în toate ernile încoace, în țară, la ernatec, pă obiceiul lor, ori la care braniște și pre a cui moșie ș-ar ernă bucatele, despre niminea nici o supărare să n-aibă, nici să-i oprească, ci volnici să fie a-și ernă bucatele și nimărui nici o dijmă să nu dea, nici să să ispitească nimeni a le cere dijmă pentru ernatec, nici boiar, nici călugăr, nici alți nimeni, căci lor așa li s-au făcut obicei, precum le scriu cărțile și de la alți domni ce au fost mai înainte de noi.

Deci, iată că poruncim tuturor vameșilor și mortasipi și alte slugi domnești, sau boerești, sau alți lăcuiitori ai țării, nimeni să nu să ispitească a le face mai mult zulum păste acest testament al domniei mele, că cine le-ar face mai mult supăr, bine să știe că va fi de pedeapsă de la domnia mea. Și aceste obicei, după cum s-au legat cu acest testament, să rămîie în veci stătătoare și nimeni mai mult să nu să amestece pred listom gospodstva mi.

7244 <1736>, februarie 7¹

¹ Publicat de T. Balan, *Din istoricul Cîmpulungului Moldovenesc*, București, 1960, pp. 293-294.

1343

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cui cade a ști, pentru rîndul bîrsanilor ce sînt așazați aici în țară, la Putna și la Bacău, că iată că, fiind ei oameni

streini și pentru ca să aibă osebite de altă țară și să nu fie mai mult călcați, domnia mea m-am milostivit asupra lor și i-am tocmit cu rupta la cămară, ca să dea cu toți bîrsanii 3.000 lei vechi într-un an și acești bani să-i dea pe 4 civerturi, câte 750 <lei> vechi la un civert, însă un civert să dea la mart și al doilea civert la iunie și al treilea civert la septembrie și al patrulea civert la dechemvrie, iar afară dintr-aceste 3.000 lei nimic mai mult să nu dea, nici văcărit, nici hîrtii pe drepte bucatele lor ce vor avea, nici alte angarii, nimic. Și pentru ca să fie ei cunoscuți dintr-altă țară, li s-au dat și peceți roșii pe fețele lor, atîta căsașilor, cît și holteilor, însă și ei să să ferească de vrun meștersug, bucate de țară pintre ale lor să nu să amistuiască, că, aflînd, vom strica mila și tocmeala aceasta.

Așijderea, pentru obiceiul lor ce au avut pînă acum, iarăși m-am milostivit domnia mea și le-am întărit și le-am înnoit cu acest testament, pentru goștina de oi, precum pînă acum, așa și de acum înainte vor da bîrsănește, câte 6 bani de oae și pentru tîrle, precum este obicei de dau cei streini, bîrsani de altă țară, așa să dea și acește.

408 r. Așijderea și pentru pricini de bătăi, macar să facă și sînge, gîlceve, datorii ce or avea între dînșii, sau orice pricină și ce judecați ar avea, nimeri treabă cu dînșii să n-aibă, nici să-i judece, nici să-i certe, nici să-i globească, / nici starostii de Putna, nici pîrcălabii, nici căpitani, nici alți nimenea, făr numai vornicii lor să aibă treabă cu dînșii și a-i judeca și a-i certa, iar pentru care pricini nu-i va putea el așăza, or veni aici și s-or judeca cu Divanul, afară din furtișag și din morți de om, carele să cuvin a să judeca cu Divanul.

Așijderea și pentru miei și alte bucate și brînză, lînă, cergi, burci, ce ar aduce la Galați și la alte tîrguri de vînzare și orice ar vinde la oamenii noștri de țară, nici un ban să nu dea, nici mortasipie, nici pîrcălabie, de toate să aibă pace. Iar ce ar scoate să vînză în altă țară, pe acele vor da vama obicinuită.

Așijderea, fiind ei oameni streini, neavînd moșii aici în țară, le-am dat domnia mea voe, pînă obicei ce au și cîmpulungenii, ori pînă a cui moșie ș-ar pășuna ei oile de toamnă și de iarnă, despre nimeni oprîți să nu fie și de vară pe loc slobod încă să n-aibă opreală, însă ferind țarinile și fînețile și nici o dijmă nimărui să nu dea. Numai pînă unde or ținea ei stîne așăzate păste vară, acolo vor plăti după tocmeala ce s-or tocmi cu cei cu moșiile și locuri de tîrle ce vor cumpăra aceștea bîrsani, cei streini bîrsani să n-aibă voe a întra păste tocmeala lor, nici să-i scoată, au să-i adaogă, nici să poată cei streini a cumpăra locuri înainte acestor birnici pămîntului.

Așijderea și pentru caii lor și căruțele lor, să nu le ia nici carăle la podvozi, ci cu toții să să ferească de dînșii.

Și toate aceste mai sus pomenite să stea nemutate și poruncim tuturor boierilor și slujitori, văzînd acest testament al domniei mele, toți să să supue testamentului și să urmeze poruncii, că carii ar îndrăzni a să amesteca, sau a să atinge cît de puțin de dînșii peste testamentul gospod, unii ca acie cu urgie să vor pedepsi.

Aceasta scriem.

7248 <1740>, mart 1 dni

1344

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre pentru David jidov, argintar gospod, carele aflîndu-se nelipsit de la lucrul curții gospod, iată că domnia mea am socotit și i-am făcut chiverniseală pentru hrana lui, orice fel de negoț ar aduce aici în Iași, l-am ertat de vamă mare și camănă și de bezmăn și de mortasipie și de părcălăbie și de alte de toate.

8 v. Așijderea și pe dînsul l-am ertat, să fie în scuteală de hîrtie și de toate dările, nimărui nimic să nu dea și ori cu ce hrană s-ar hrăni / aici în tîrg și pă la țară, nimeni să nu-l învăluiască.

Pentru aceia și dumneavoastră boiari și voi slujitori și vameși și alții toți să aveți a vă feri de dînsul, să-i dați bună pace, pentru ca să fie el numai pentru treaba lucrului domnesc.

Aceasta scriem.

7245 <1736>, noiembrie 28

1345

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre la toți boerii i la toți slujitorii care veți unbla ori cu ce slujbă și poruncă aici în tîrg, în Iași, pentru Năstasie feciorul <lui> Ghiorghe vătaf de săidăcari care, murind tată-său, l-am pus pe dînsul în locul tăfîne-său a fi vătaf și săidăcar, ca să fie de lucru gospod, la cămară. Iată că domnia mea m-am milostivit de l-am ertat de toate dăjdiile și orînduiale care vor eși păste an aici în tîrg, ori la țară, de banii ruptii, de chile, de ialovițe, de cară de braniște, de salahori, de ghiață și de alte dăjdi și angării cîte ar fi pă alții aici în tîrg, nimărui

nimic să nu dea, numai la vreme hîrtilor, cînd s-ar întîmpla a fi, să aibă și el a da ughi l, iar mai multă supărare la nimic să n-aibă.

Drept aceia, poruncesc domnia mea și dumisale vel agă i vel căpitan za dorobanți i altor slujitori, toți să-i dați pace, întru nimic să nu-l supărați. Așijderea poruncesc și voao tuturor săidăcarilor, ca să fiți supuși și să-l ascultați, să lucrați la lucru gospod, cînd va fi lucrul și vă vor chema, toți să săriți și să-i agiutați, ori la cît lucru ar fi și-ntru nimic cu breasla voastră să nu-l amestecați, că cine i-ar face mai mult val va fi de certare.

Aceasta scriem.

Avgust 20, 7246 <1738>

1346

Carte dumisale Gligorașco¹ Costache vel comis, pentru braniște de vară de aici din târg^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele cinstit și credincios boiarului nostru, Gligorașco Costache vel comis și pă cine va pune dumnealui, să fie volnic cu carte domniii mele a strînge braniște de vară aici în târg, pe obicei, du pă la crîșme i du pă la bresle și nimeni să nu stea împotriva cărții domniii mele.

7249 <1741>, mai 20

¹ În mss. greșit Dumitrașco.

1347

Carte dumisale tatar Ali aga, pentru vitele ce i s-au dat voe a le pășuna pă locul Moldovei^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

409 r. / Facem știre tuturor boerilor noștri, pentru dumnealui tatar Ali aga, carele slujind mai-nainte în oaste la măria sa Chiupruli zade și viind cu carte mării sale Ali pașii vezirul la domnia sa Costandin vodă pentru bucatele lui, să dea voe să le pășuneze pă locul Moldovii, i-au dat domnia sa Costandin vodă izvod cu pecete pă cîte bucate au arătat că are și pe 40 de case a satului său, ca să aibă voe a le pășuna pă locul Moldovii și să aibă pace și de alîm.

Acum dar, viind și domnia mea, arătându-ne cărțile lui și izvodul domniii sale lui Costandin vodă, i-am dat și domnia mea această carte, ca fieștecînd să aibă a scuti de alîm 40 de case și o mie trei sute de vite și cinci sute de iape și dooă mii de oi, pă care face alîmul 100 lei 6 potronici, precum i-au scris și izvodul domniii sale lui Costandin vodă.

Și pentru aceasta, poruncim boiarilor noștrii ce vor fi cu slujba alîmului la Orumbet olu, să-i dați pace de alîmul acestor bucate și case ce scriu mai sus, însă fiind drepte bucatele sale și carte de la mîna dumisale să nu să ia.

Aceasta poruncim.

Let 7244 <1736>, martie 2 dni

1348

Carte lui Neculae ce-au fost jidov^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele la..., facem știre tuturor pentru acest om, anume Necolae ce au fost jidov și s-au creștinat. Iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat de toate dările și angariile oricîte or fi pre alții în țara domniii mele, el nimărui nimic să nu dea, ci să trăiască ca un sărac, cum ar putea.

Pentru aceia, boiari și voi slujitori, dacă veți vedea carte domniii mele, să aveți a-i da bună pace. Așijderea și voi săteni de unde ar hi traiul lui, încă să-i dați pace, întru nimic cu voi să nu-l amestecați, că cine i-ar face mai mult val păste carte domniii mele, unii ca acia vor fi de mare certare de la domnia mea, într-alt chip nu va fi.

Aceasta scriem.

Let 7244 <1736>, ghenarie 19

Și acest om, fiind jidov și s-au botezat, i-am mai pus o pecete, ca să să ție în seamă și pentru hîrtii, să nu dea.

1349

409 v. Carte lui Ion ce-au fost jidov și s-au botezat^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mel pentru acest sărac de om, anume Ion Botezatul, de vreme că au venit la pravoslavnică lege,

fiind mai denainte fel de jidov. Iată că domnia mea m-am milostivit asupra lui și, fiind un sărac, l-am ertat ca să aibă a da numai cîte 1 ughi la vreme cînd s-ar întîmpla hîrtii, dar de alte toate să aibă bună pace, atîta de civerturi, cît și de alte de toate, măcar orice ar eși pre alți oameni, el niciodată mai mult decît acel galben alt nimărui să nu dea, nici să-i facă supărare nimeni și cu munca lui unde ar merge să să hrănească, fiind și cu copiii, slobod să fie a să hrăni și de la nimeni nici o învăluială să n-aibă.

Și drept aciia, poruncim domnia mea și dumneavoastră boiari zlotași și voao slujitori, toți să aveți a urma precum hotărîm mai sus și de cătră țărani încă să aibă pace, să nu-i tragă la nevoile lor, că cine i-ar face mai mult val va fi de certare.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1741>, martie 15

1350

Carte pentru 20 de oameni ce sînt la Cășla Samașîrului de pe Elan^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru 20 de oameni ce sînt la Cășla Samașîrului, du pe Elan, care este a dumisale Cuciuc celebi zade Ismail efendi și pentru bucatele dumisale ce are acolo la cîșlă și să pășuneze pã locul țării pînă la 3.000 de oi și pãn la cincisute vaci cu boi și pãn la cincisute de iape cu cai și pãn la 260 de stupi. Iată că domnia mea, pentru voia dumnealui Ismail efendi, am ertat pe acești oameni și bucate de toate dăjdile, nici un ban să nu dea, nici pentru bucate, nici pentru oameni. Așijderea și doi prisecari ce vor fi la acei stupi iarăși să fie în pace și ertați de toate dările și angariile, așijderea și feciorii acelor oameni, ce vor fi holtei, hîrtii să nu dea. Și pentru ca să fie acești oameni cunoscuți dintr-alții, li s-au dat și peceti roșii pã fețe, ca oricînd s-ar întîmpla să iasă hîrtii pã țară, ei să aibă pace.

Drept aceasta, poruncim domnia mea tuturor celor ce veți unbla cu slujbele mele la acel ținut, toți precum poruncim să urmați, că cine
410 r. le-ar face / oricît de puțin supărare pãste carte domniii mele să vor pedepsi cu urgie.

Aceasta scriem.

Let 7247 <1739>, iunie 3 dni

Carte lui Ioniță curelar gospod, pentru scuteală^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiarii și la toți slujitorii care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele aici în târg, în Iași, facem știre tuturor pentru Ioniță curelar gospod, carele lucrează la cămara gospod. Iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat de banii ruptii și de toate dările și angariile, oricâte ar fi pă alții în țara domniii mele, de toate să fie în scuteală, nimărui nimic să nu dea, măcar orice greu ar fi pă țară sau pre breasla curelarilor, despre toate să aibă pace și tu vătăfe de curelari și voi curelari la nimic cu voi să nu-l amestecați. Așijderea și tu vătășă de vezetei și voi vezetei de la grajdul gospod, voi încă să-l feriți pă acest om, întru nimic să nu-l trageți la lucrul grajdului, făr decît el numai să fie de lucrul cămării gospod.

Pentru aceia, dumneavoastră boeri și slujitori, toți să-i dați pace, că cine s-ar ispiti a-i face oricît de puțin val păste carte domniii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare de la domnia mea.

Let 7235 <1727>, iunie 6 dni

Carte dumisale Gligorașco Costache vel comis pentru părcălăbia de Braniște^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele cinstit și credincios boiarului nostru, dumisale Gligoraș Costache vel comis și pă cine ar pune dumnealui părcălăb la Braniște, să fie volnic cu carte domniii mele a lua venitul părcălăbii pă obicei, 2 potronici de carul cu vin și 2 ocă vin și 2 potronici de carul cu pește și 2 ocă pește și 3 potronici de carul cu băcălie și 2 potronici de carul cu sare și 2 ocă de sare și 3 potronici de care vin ori cu postav, ori cu blane, ori cu bogasie și 2 potronici de carul cu poloboace cu miere și 2 potronici de carul cu horilca și 2 potronici de carul cu mere, sau cu nuci, sau cu perji și 40 de mere și 2 potronici de carul cu in sau cu cînepă și 2 ocă in și 2 potronici de carul cu cofe sau cu sticle și 2 cofe și 2 sticle de car și 2 potronici de carul cu păcură și 2 ocă păcură / și 2 potronici de carul cu funii și 2 legături funii și 2 potronici de carul cu albi și 2 albi, 2 potronici de carul cu uloi și 2

ocă uloi și 2 potronici de carul cu scumpie și 2 potronici de carul cu lână și 2 lîni și 2 potronici de carul cu oale și 2 oale și 8 potronici de plută ce merg pã Prut și 2 potronici de luntri.

Așijderea și pentru tãlhari ce s-ar prinde în Braniște și pentru șugubini și morți de om de s-ar întîmpla să să facă, tot dumnealui vel comisul să judece și să globească, după obicei și pentru pripasuri de țară ori tătărăști, ori de ce parte de loc s-ar întîmpla, să aibă a lua de cal cîte 1 ughi și de bou cîte 1 leu și de vacă cîte 2 potronici, după obicei. Deci, măcar boiari mare, sau dumneata vel armaș, sau vel sãrdar, nimeni să nu fie volnic a giudeca, fãr numai dumnealui vel comisul.

Pentru aceia, voi vorniceilor și oameni care sînteți lãcuitori du pã în satele du pã Prut, la Braniște, să aveți a asculta și a sări la toate ce v-ar porunci din poruncile domniii mele și de s-ar întîmpla niscareva turci drumeți sau de loc, de acoloa, să facă nescareva gîlcevi, sau nescareva tîlhari făcînd furteșaguri și fugind, dîndu-vă știre pãrcãlabul, îndată să săriți și să-i prindeți și să-i dați în mîna pãrcãlabilor și cu bună pază, ca să-i aducă aici, la dumnealui vel comisul. Iar care dentru voi n-ar asculta, iată că domnia mea am dat voe, pã unii ca acia să-i certe și să-i globească pã fieștecare după vina sa și nimeni să nu stea înpotriva cãrții gospod.

Let 7249 <1741>, iulie 1

1353

Carte de stãrostie de jidovi de la Bîrlad^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre domnia mea la toți jidovii din tîrg din Bîrlad, iată că, după obiceiul vechi, precum au fost de altă dată mai-nainte vreme, am făcut domnia mea și acum staroste de jidovi acolo, la Bîrlad, pã Marco feciorul lui Lazăr, de acolo din Bîrlad, fiind trebuitor de-a pururea pentru poruncile gospod ce sînt pã jidovi și pentru folosul și odihna voastră. Cãruia i-am poruncit domnia mea să fie purtător de grije la toate nevoile voastre și la cislile voastre și să să afle el și cu 2-3 dintre voi pã care îi socoti și toți după cum or socoti ei să urmați, că care nu s-ar supune poruncii domniii mele, unii ca aceia vor fi de certare de la
411 r. domnia mea. Și așa toți jidovii să-l aveți în cinste, / ca pã un staroste, după obiceiul vostru.

Aceasta scriem.

Let 7247 <1739>, ghenarie 28 dni

Carte dumnealui Iordache Cantacozino, pentru parte de sat dinn Costești, din ținutul Cernăuțului^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele cinstit și credincios boiarul nostru, dumnealui Iordache Cantacozino biv vel vornic, să fie volnic cu carte domniii mele a stăpîni dreaptă moșie sa, a patra parte de sat de Costești, din ținutul Cernăuților, în semnile după cum este stîlpită de hotarnicii carei au hotărît acea parte despre răzașii de acolo, care moșie îi este dumisale cumpărătură de la Apostol Mihuleț căpitan. Și de s-ar fi întins cineva a pune mîna pã venitul aceștii părți de moșie, poruncim să pue la loc și finul ce ar fi cosit acolo fără de știre dumisale vornicului să aibă a-l lua, de vreme că n-au întreat de dumnealui și nimeni să nu cuteze a să împotrivi cărții domniii mele. Iar cui ar părea cu strîmbul, să vie la Divan, să stea de față.

Let 7250 <1741>, seotemvrie 4 dni

1355

Carte judelui de țigani gospod lingurari^{*)}.

Io Costandin Necolae voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele..., judelui de țigani gospod lingurari, ca să fie volnic cu această carte a domniii mele a ține și a stăpîni pã țigani de la ceata lui pã izvodul ce i s-au dat cu pecete gospod. Iar ei să aibă toți a asculta de dînsul întru toate ce le-ar da învățatură după poruncile gospod, iar alții nime să nu să amestice la ceata lui, iar care țigani din ceata lui ar unbla fugari, ca să aibă a-i căuta și oriunde i-ar afla să aibă a-i lua și să-i ducă la locul lor. Așijderea și pentru alți țigani lingurari streini și fără stăpîn și eșiți du pã într-alte țări și alții ce i-ar afla nepuși la izvoadele gospod ce sînt pecetluite să aibă a-i strînge la ceata lui și să-i stăpînească și să-i aducă la vornicei doamnei, să-i pue la izvod gospod. Iar ei toți să aibă a asculta de giudele ce scrie mai sus, nimeni altul să nu să amestece, nici să-i supere, fără de cît ei își vor da darea lor, după obicei, pe an.

Pentru aceia, dumneavoastră boieri și alți slujitori ce veți fi cu poruncile gospod și parcălabii du pã la tîrguri și căpitani și vornicei du pã în sate și căpitanii, pã unde ar unbla acești țigani lingurari în țara

411 v. domniii mele pentru hrana lor, nimeni / de nimic să nu-i supere, nici să judece, nici să-i globească, fără de cât numai judele lor să-i judece și să-i globească și gloabele ce ar fi la ceata lui să aibă a duce la vornicie gospoidei. Așijderea și voi olăcari, ori cu ce porunci veți fi, caii lor de olac să nu luați, nici căruțele lor la niscareva podvoade să nu le ia, că toți să le dea bună pace. Și pă la păduri pă unde ar lucra la lemne, din cei cu moșiile lor să nu-i zeciuiască din vasele lor, căci lor aceia le este hrana, nici pă la târguri vamă din vase să nu le ia. Așijderea și pentru un mascur – doi ce ar avea după carăle lor, să aibă pace de desetină. Și pentru lucru domnesc, ori la piatră, ori la trier, ori la săcere domnească, ori la grajduri gospod și la ce lucru s-ar întâmpla, să aibă pace, căci domnia mea m-am milostivit și i-am ertat de toate și de parcălabii hătmănești să aibă pace. Că cine s-ar ispiti a le face val păste carte domniii mele, vor fi de mare certare de la domnia mea.

Aceasta scriem.

Martie 11, 7242 <1734>

1356

Carte a dumisale vornicului Iordache Cantacozino, pentru niște moșii^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la sfinția sa cisntit părintele și rugătorul nostru, chir Teofil episcop de Huși și la boiarii noștri, dumnealui Toader Lambrino biv vel medelnicer și Nicolae Tiron vornicul de poartă, facem știre pentru niște moșii a dumisale vornicului Iordache Cantacozino, anume Pogoneștii, Petremăneștii, Răspopiții, Tețcani, Porceștii și o bucată de loc din hotarul târgului Hușilor și alte părți ce le-ați hotărât în trecuții ani din porunca noastră. Pentru carele spuindu-ne dumnealui vornicul că, când i s-au jăfuit averea dumisale, din Horodinca, de oștile moschicești, împrăștiind oștenii moschicești toate scrisorile dumisale de moșiile ce are, o seamă de scrisori pe o seamă de moșii s-au aflat, iar scrisorile ce au avut pe acele moșii, toate, împreună cu mărturia hotarnică ce i-au făcut și cu ispisocul nostru, s-au răsărit.

Ci, pentru aceia, iată că vă poruncim, văzînd carte domniii mele, să vă sculați și să mergeți acolo și să cercați de jur împrejur semnele acelor moșii, pă unde știți că ați hotărât și-n loc de stîlpi de piatră să

2 r. puneți să sape niște gropi, să fie semne pe unde veți socoti / că să cade, de vreme că pe acele locuri pietrile nu stau, că le scot tătarii și le iau. Și făcînd semne pe unde veți socoti că să cade, să faceți o mărturie în semne și să trimiteți aici, ca să avem știre, să i să facă alt ispisoc gospod.

Aceasta scriem.

Mai 3 dni, 7249 <1741>¹

¹ Vezi și doc. nr. 162.

1357

Carte preoților de la biserica domnească din curte^{*)}.

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mel pentru rugătorii noștri preoții de la biserica domnească din curte, iată că, socotind domnia mea pentru chiverniseala lor și pentru ca să lipsească un obicei ce era obicinuit păn acum, de da atîta domnia, cît și boiarii cei mari la mir, m-am milostivit domnia mea și din osăbită mila noastră le-am făcut hotărîță milă, ca de acum înainte să aibă ei a lua cîte 10 lei de sărbătoare, la 15 zile mari care sînt păste an, precum le arată anume la izvodul cu pecete domnească, afară dintr-alte zile sărbători la care li s-au dat pomozanie cîte 2 lei, acei bani, 2 lei, tot să li să dea de la Visterie, precum și păn acum. Numai ei să fie trei preoți la biserică și să facă sfînta liturghie păste toate zilele, peste tot anul, nelipsit. Așijderea și pogonăritul de vii și desetina de stupi păn la 50 matce, cîți bani ar face, iar nici un ban pă aceste să nu dea, nici pogonărit, nici vedrerit.

Și le întărim mila aceasta cu acest testament al domniii mele, ca să fie la mîna lor stătător. Așijderea și după a noastră viață și domnie, pre cine va milui Dumnezeu cu domnia pămîntului Moldovei, ori din seminția noastră, sau dintr-alt neam strein, poftim pre iubiții domni ca să nu lipsească această puțină milă ce-am făcut acestor preoți, precum nici noi n-am stricat daniile și miluirile altor luminați domni, ci mai vîrtos să întărească și să miluiască, pentru a lor vecinică pomenire.

Însă de la 50 de stupi înainte, pă cîți vor mai avea, să dea desetina boerește, de 10 un leu. Așijderea și goștina de oi să aibă a scuti păn la

100 de oi, pă aceste bucate nici un ban să nu dea goștină, i in da se ne umișaeet pred sim listom gospodstva mi.

7243 <1735>, februarie 24¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. XCV, doc. 85, în care scutiirile sînt numai pentru 100 de stupi și 150 de oi; publicat, cu unele deosebiri la numărul stupilor, de Costantin Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei*, București, 1888, p. 15.

1358

Carte preotului Ioan de la biserica du pă poartă, pentru un om de scuteală^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiuu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

412 v. Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor boiariilor noștri și slujitori, / carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe și porunci ale domniii mele la ținutul..., pentru un om fără de bir ce va avea rugătorul nostru preorul Ioan de la biserica gospod de pe poartă. Iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat de civerturi, de chile, de ialovițe și de toate dările și angheriile, oricîte ș-ar fi pe alții în țara domniii mele, el nimărui nimic să nu dea, fără decît numai la vremea hîrtilor, cînd s-ar întîmpla să iasă pe țară atuncea va da și el pecete de un galben, iar mai mult supărat să nu fie și să fie în pace de cai de olac, de podvozi, de cară, de salahori și de toate beilicurile, nime întru nimic să nu-l supere.

Drept aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori, daca veți vedea carte domniii mele, toți să vă feriți de acel sărac de om, să-i dați bună pace, întru nimic să nu-l supărați, nici trăsură pentru alții să nu faceți. Și să aibă pace și de fîn gospod și de lemn și de clacă gospod și de fîn de mezil și de conace și de toate angariile, numai el să fie pentru treaba casii preotului de mai sus numit. Iar care nu s-ar supune cărții domniii mele și i-ar face mai mult val, unii ca acia vor fi de mare certare de la domnia mea. Într-alt chip nu va fi.

Aceasta scriem.

7248 <1740>, ghenarie 2 dni

Carte aprozilor, pentru tocmeala lor^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Înștiințare facem tuturor cui să cade a ști, pentru rîndul aprozilor de divan, care breaslă precum au fost mai de cinste între alte bresle și slugi ale curții domnești este cu adevărat și de la o vreme încoace, lipsindu-se de mila domnilor, neavînd nici o căutare cu milă, s-au fost stricat de tot. Și fiind vrere și pofta noastră cu toate lucrurile a să chivernisi la starea obiceiului lor și fieștecare rufet a să milui după măsura slujbii sale, n-am suferit nici pentru această breaslă a aprozilor a să pogorî la atîta necinste și stricare, ci, după datoria domnilor și a stăpînitorilor ce pururea să cade a privi și a cerceta peste toți supușii săi și cele bine așăzate a le întemeia și cele strămutate a le tocmi și a le așăza la starea lor cea obicinuită și tuturor dreptate a le face, iată dar și
13 r. pentru aprozii divanului / socotind că să cade a fi miluiți, i-am tocmi și i-am așăzat și i-am odihnit cu această domnească mila noastră, cum mai jos arătăm.

Întăi, ca să să facă aprozi de divan să fie pîn la 30 de oameni și acești oameni vor fi la izvod cu pecete gospod, să dea de om numai 3 galbeni de om într-un an, pe doao civerturi, 1 ughi și pol să dea la sfetii Gheorghie și 1 ughi și pol la sfetii Dimitrie, iar alt nimic mai mult să nu dea, nici hîrtii, nici un fel de angarii, orice ar fi pã altă țară, ei de toate să fie feriți. Însă și feciorii holtei să dea la hîrtii numai 1 ughi, mai mult să nu fie supărați. Și să aibă pace și de cai de olac, de podvozi, de conace, de chile, de ialovițe, nici cu-n fel de angherii să nu să supere. Așijderea și desetina de stupi și goștina de mascuri și de oi vor plăti după nartul ce scrie la testamenturile ce sînt la Visterie de toată obște.

Numai și ei, cu această milă ce s-au făcut asupra lor, să aibă datorie a-și îndrepta breasla lor, ca să vie la stare ce-au fost și mai dinainte și să păzească slujba lor cu silință și nevoință și această așezare a lor hotărîm, cu acest testament al nostru, ca niciodată altă strămutare să n-aibă, ce pururea să să păzească la așăzămîntul ei neclătită. Și poftim și pã alți luminați domni ce Dumnezeu îi va milui pã urma noastră la domnia acestei țări, ca să nu strămute pã acest rufet de așăzămîntul acesta, ci mai vîrtos să-l întărească, pentru a lor laudă și pomenire vecinică.

Și s-au scris testamentul acesta la scaunul domniii mele din orașul Eșilor, de Tănăsie Măcărescul logofăt de taină.

7248 <1740>, aprilie 25 dni

1360

Carte Cerbului jidovului care face vutcă domnească^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, dumneavoastră boiari și voao slujitori care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele aici, în Iași, și pe afară, pe la ținuturi, pentru Cerbul jidovul, feciorul ceaușului, carele face vutcă pentru treaba domnească. Iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat de vama mare și de camână și de bezmăn și de mortasapie și de părcălabie și de altele, de toate, nimărui nimic să nu dea. Așijderea l-am ertat de toate dările și angheriile câte ar fi pă altă țară, să fie scutit și odihnit, nimărui nimic să nu dea și unblînd păn țară ca să să hrănească ori cu ce fel de hrană, sau pă la iarmaloace, / despre nimeri să n-aibă nici o-nvăluire. Așijderea și caii lui de olac să nu-i ia, nici cu altele nimeni să nu-l supere, că oricarei din boieri sau din slujitori nu vor asculta porunca domniii mele, cu pedeapsă să vor pedepsi.

7245 <1737>, mai 12

1361

Carte lui Franți a lui Ion, ungureni bārari^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele pentru acești doi oameni streini, anume Franți și Ion, care au venit acmu din Țara Ungurească și sînt meșteri bārari, cu carei domnia mea m-am milostivit și i-am ertat ca să fie în pace de toate dările și angariile câte or fi pă alții în țara domniii mele, ei nimărui nimic să nu dea. Și le-am dat domnia mea voe să să așaze la orașul acesta a Iașului și să-și lucreze merșteșugul lor și cu merșteșugul lor să se hrănească.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele, văzînd carte domniii mele, toți să dați pace acestor doi oameni, nime întru nimic să nu-i învăluiască,

că cine le-ar face vreun val păste carte domniiii mele vor fi de certare de la domnia mea.

Aceasta scriem.

7249 <1741>, februarie 5 dni

1362

14 r. Catastihu breslii pogrebacilor^{*)}.

Ceata cioclilor a sfintei mănăstiri Treisfetitele, Vasilie Velichii, Grigorie Bogoslov, Ioan Zlatoust, care este făcută de bunul, creștinul Io Vasilie voevod domn țării Moldovei, cu a sa cinstită doamnă Tudosca, la carele sfântă mănăstire sînt moaștele sfintei preacuvioasei maicii noastre Paraschevii, aduse de aceștia pravoslavnic domn răposat, Dumnezeu să-l ierte. ziditu-s-au această sfântă mănăstire la cursul anilor de la Adam 7147, iar de la Hristos 1635 [!], meseța mai 6, în Iași, înainte curții domnești, întru slava Tatălui și a Fiului și a Duhului Sfînt, sfînta troiță, în Dumnezeu amin.

Samoil, cu mila lui Dumnezeu papa și patriarh a marei cetăți Lexandreii și judecător lumii.

Facem știre cu această carte a patriarșiii noastre tuturor cui să cade a ști, pentru Mihalache starostele de ciocli și pentru toți cioclii carei sînt la ceata lui de slujesc praznicul sfinților părinți a Trisfetitelor, iată că au arătat înainte noastră catastiful breslii lor, întărit de mulți domni pravoslavnici a țării Moldovei și de sfinți părinți arhieriei, mitropoliți și episcopi, așijderea și de fericiți patriarși Ierusalimului și cu mare blestem lăsat ca să nu-l strice nime obiceiul lor de cum este lăsat la catastiful lor, arătînd și cărți domnești de milă și de scuteală, ca să fie în pace de toate nevoile de cîte ar eși pre alții în tîrg.

Deci, ei jăluiră cu mare jalbă, zicînd, cînd es boiarii și slujitorii cu slujbă nu le țin în seamă nici cărțile domnești, nici obiceiul ce au legat la testament și de multe ori îi scot și la bani fără știrea domnului și le fac trăsură și asupreală și îi amestecă și la alte socoteli și mănunțișuri, ca să dea și la lucru domnesc. Așijderile, fiind ei holtei, neînsurați, au obicei ca să-și facă din toate rufeturile cîte 4 ciocli și care de ce meșteșug ar fi și ar lucra, să n-aibă aceia breaslă / a-i trage la nevoile lor și ei tot nu-i lasă în pace și-i trag ca să le dea ajutor la banii lor. Așijderea, cioclul care să va însura, să n-aibă voe a lipsi din breaslă pînă la anul, pînă la praznic și tot în scuteală să fie, ca și cum ar fi neînsurat pîn la praznic, iar la praznic să lipsească și să scrie altul neînsurat în locul lui. Așijderea și din județile mirenești, din boiari, să

n-aibă voe, nici treabă a globi sau a certa pre starostile, nici pre ciocli altul nime, făr decît numai singur preosfințitul mitropolit, ori pentru ce vină ar fi și tot nu-i lasă în pace județile mirenești și le calcă și acest obicei în tăria lor. Rugatu-s-au dar cioclii și patriarșiii noastre ca să le întărim catastiful și obiceiul lor, ca să nu-i rîsîpească, că au fost mai nainte patru cete de ciocli, iar acmu au rămas numai 2 cete.

Drept aceia dar și patriarșia noastră, văzînd așa, iată că le întărim și de la noi obiceiul lor, cu putere sfintei biserici și adevărim tuturor, de la mare pînă la mic, veri boiari, veri slujitori, carei vor ține în seamă cărțile domnești ce au starostii și cioclii de scuteală și obiceiul lor precum este legat la catastif și le vor da pace, să fie ertați și blagosloviți cu toată casa lor și să le dăruiască Dumnezeu ertare de păcate și odihna la împărăția cerului. Iar care nu vor ține în seamă și ar amesteca pre ciocli la nescai dări, sau pă starostile lor, oricare ar fi, din zloțași, sau și din rufeturi care i-ar trage la cîsla lor, fiind de acel merșteșug, sau vornicii de tîrg, sau șoltuz cu pîrgarii le-ar trage ceva, sau ceaușul neguțitorilor i-ar amesteca la schimb, sau vâtaf de călărași, sau alții fie cine ar fi îndemnători și stricători obiceiului lor și i-ar amesteca la nevoi, sau la lucru domnesc, la gunoi, la ghiață, la coasă, la secere, sau la podvozi, sau la cărauși nefiind cărauși, sau la fîn de braniște, sau la salahori, ori la schimburi, sau fie la ce socoteală i-ar amesteca cu altă țară, unii ca acia să fie neertați și trecleți și blestemați de Dumnezeu și de maica precista și de 12 / apostoli vărhovnici și să fie legați și afurisiți de 318 părinți din cetate Necheii și de toți sfinții, așijderea și de patriarșia noastră. Și-n viața lor să dobîndească cutremurul lui Cain și sugrumare Iudii vînzătorul lui Hristos; piatra, hiarul, lemnul, toate să rîsîpească, iar trupurile lor să stea în veci legate și-n cea de apoi să ocineze focul cel nestins și viermii cei neadormiți, ca niște lacomi și neiubitori de binele creștinesc.

Așijderea și Mihalache starostile să fie neschimbat din stărostia cioclilor pînă la moarte lui, precum scrie la carte sfinții sale chir Ghedeon mitropolitul, iar carei n-ar ține în seamă așa și acie să rămîie supt blestemul legați carei scriem mai sus și afurisiți, amin.

7223 <1715>, avgust

1363

Catastih de ciocli, ceata sfintei mănăstiri a Tresfetitele, din Țara Moldovei, din tîrg din Iași.

Cu învoirea părintelui și cu sporirea fiului și cu săvîrșirea duhului sfînt, înnoitu-s-au preveleia aceasta în zilele bunului și creș-

tinului și de Hristos iubitorului, pravoslavnicul domn Io Antonie Roset voievod, cu milă de la Dumnezeu domnul țării Moldovei și tuturor bun stăpîn, în anul dintăi a domniei mării sale, la cursul anilor dinceputul lumii 7184, iar de la nașterea domnului Dumnezeu și a mîntuitorului nostru Isus Hristos 1676, a noao lună a domniei mării sale, în luna lui avgust 20 zile.

<1676, august 20>

[a.-] Smeritul Dosoftei, arhiepiscop și mitropolitul Sucevei și a toată Țara Moldovei, de la domnul Dumnezeu și mîntuitorul nostru Isus Hristos pace și sănătate și ertare de păcate vă poftim, iar de la smerenia noastră blagoslovenie vă dăruim tuturor pravoslavnicilor care sînteți lăcuatori aici în tîrg, în Iași, și altor tuturor pretutindenea întru toată de Dumnezeu fericită țară Moldova, alor noștri întru Hristos

5 v. sufletești fii / facem știre.

Adecă au venit înainte noastră al nostru sufletesc fiu, dumnealui Pavel starostile de ciocli de la sfînta mănăstire de la Treisfetitele și cu toți voinicii breslii sale, cu ciocli, și toți cu o fire, cu multă umilință și cu bună smerenie, cu un glas și cu o voe poftit-au de la noi înnoirea privileiiei breslii sale ce este obicinuită de veac.

Deci, noi, după pofta lor, înnoit-am privileiia lor de pe izvodul blagosloveniei preasfînțitului părintelui nostru chir Dosoftei patriarhul sfîntei cetăți a Erusalimului și a toată Palestina, fiind sfîntia sa venit de la sfînta cetate, de la Ierusalim, aici în tîrg, în Iași, pentru cercetarea pravoslaviei, în zilele creștinului pravoslavnic Io Stefan Petră voevod domnul țării Moldovei, fiind atunci la cursul anilor dinceputul lumii 7182, în luna iulie, în 9 zile. Găzduind sfîntia sa de mai sus pomenitul părinte patriarhul la sfînta mănăstire la Sfetii Sava și fiind și atunci la scaunul Mitropoliei Sucevei mitropolit și întîmplîndu-ni-să noao într-acea dată a fi venit noi de la gazda noastră la gazda sfîntiiei sale și depreună fiind noi cu sfîntia sa, venit-au înainte sfîntiiei sale părintelui patriarhului și înainte noastră Vasilie Gealalău starostele de ciocli a sfîntiiei sale a Precestii și cu toții voinicii breslii sale, cu cioclii, cu pominee și cu bună smerenie și cu multă umilință și au poftit de la sfîntia sa părintele patriarhul să le înnoiască sfîntia sa părintele patriarhul privileiia breslii lor cea de veac, jăluind Vasilie starostile de ciocli mai sus pomenit a sfîntiiei sale Precestii pe slujitorii care sînt cu slujbe domnești aici la tîrg, la Iași, cum ei nu țin în seamă proveleii lor cea de veac, care preveleie au ei breslii sale de întăritură, de milă și de scuteală, de la fericiti prayoslavnicii de mult răposați domni și nici de

6 r. blestemul preosfînțiților mitropoliți și a sfîntilor arhieriei, / a celor de demult, nu să spămîntează, ca niște prestîlpnici și streinați de mila lui

Dumnezeu sfinții sale, ci-i trag la toate dările și angheriile și lucruri domnești și la alte mănunte, ca și pe alte bresle, pururea le fac val și trăsuri, fără de știrea domnului.

Deci, sfinția sa părintele patriarhul, cu noi dinpreună, socotit-au cum această breaslă a cioclilor nu este ca alte brele, ci acești nevoitori ciocli sînt volnici holtei, neînsurați și breaslă foarte de treabă, pentru îngroparea morților, a săracilor și a streinilor acelora ce mor aici în târg, în Iași, pe ulițe și pe supt garduri, prin gunoaie, pre toți îi strîng și-i grijesc și-i îngroapă precum să cade. Singuri cu mînele sale rădică patul cu oasele și pre umerele sale îi duc la sfînta biserică și din mila creștinilor celor îndurători și dintr-al său prilej cheltuesc de acoperea oasele cu pînză și plătesc preoților de-i astrucă, gropile cu mînule sale le sapă. Așijderea și trupurile celor periți, carele pier aici în târg, în Iași, la locul cel de pierzare, pentru vina sa, cu porunca domnului, trupurile acestora 2 zile străjuesc și a treia zi îi îngroapă.

Deci, pentru aceasta socotit-au sfinția sa părintele patriarhul că această breaslă este foarte breaslă de treabă bună, de care lucru foarte i-au lăudat pre acești nevoitori ciocli și i-au blagoslovit și le-au înnoit preveliia breslii lor cu mare tărie. Nimic n-au adaos sfinția sa părintele patriarhul, nici au scăzut, ci numai întregă și deplin, precum au fost de veac. Și cu mare blestem și afurisanie asupra celor necunoscători boiari și slujitori care vor fi ori cu ce slujbe domnești aici la târg, la Iași, și nu vor ține în seamă preveliia aceasta ce li s-au înnoit cu blagoslovenia sfinții sale părintelui patriarhului, ce le vor face val și trăsură, așijderea și asupra acelora ce scot la lucruri domnești și la alte mănunte, asupra celor ce vor călca porunca ce este scrisă în prevelie.

416 v. Și pentru mare tărie și credință, iscălit-au sfinția sa părintele / patriarhul preveliia breslii cioclilor a sfinții sale precestii și am iscălit și noi.

De care lucru, la cursul anilor di-nceputul lumii 7184, la ai domnii mării sale bunului și creștinului și de Hristos iubitorului, pravoslavnicul domn dintru-ntăiul prevelii aceștia zise, Io Antonie Roset vevod, cu mila lui Dumnezeu domnul țării Moldovei și tuturor bun stăpîn, arătat-u-s-au mării sale preveliia breslii cioclilor a sfinții sale precistii, înnoit de sfinția sa părintele de mai sus pomenit de multe ori, chir Dosoftei, patriarhul sfîntei cetăți a Ierusalimului și a toată Palestina.

Deci, și mării sale plăcutu-i-au preveliia aceasta bine înnoită și cu bună învoire, de la inimă curată, cu gând bun, osîrdie de mult avînd măriia sa cum ca să-i rămîie pomană bună și nume bun pre urmă, precum au rămas a mulți fericiți de demult pravoslavnici răpoșați ai

țării Moldovei, așa și măriia sa asemenea vrînd, ca un domn bun și milostiv, de poruncile lui Dumnezeu sfințiii sale plinitor și tuturor obiceiilor celor bune a țării Moldovei înnoitori și întăritor, înnoit-au și măriia sa și au întărit toate preveliile breslii cioclilor, a tuspatru cetele. Deci, cum în preveliie cioclilor a sfințiii sale Precestii, așa și într-această prevelie a cioclilor a Tresfetitele, osebită a mării sale carte le-au dat, cu pecete mică și cu cinstită iscălitura mării sale, de milă și de scuteală și de tăria lor în veci, care cinstită carte este scrisă în preveliia aceasta înainte și s-au milostivit măriia sa de i-au ertat de toate dările și angheriile de cîte sînt pre acest oraș și pre alte bresle, de zloți, de lei și de talere și de galbeni și de dajde și de lucru domnesc și de alte mănunte de toate.

Deci și noi, după porunca mării sale, blagoslovitu-i-am și le-am întărit preveliia precum au fost de veac, cu mare blestem și afurisanie, ca să le fie lor la toate trebile sfintei besereci de tărie și a sfîntului praznic și la alte obicei a lor, nimic din obiceiul cel bătrîn / și din obicina lor nime să nu-i scoată, ci numai să le fie grijă de trebile pravoslavnicilor creștini, cine să va pristăvi din oameni denainte, ca să aibă ei a petrece cu făclia și cu lumini și ei singuri să rădice patul cu oasele și să le ducă la sfînta biserică, întru slava lui Dumnezeu și lauda norodului omenesc pravoslavnic și pentru ertarea păcatelor celui pristăvit.

Așijderea și acest obicei să să ție, starostile cu frații să aleagă să pue vătaf cu toții.

Așijderea, ca să aibă ei a griji și a îngropa pe toți oamenii care să vor pristăvi în oraș, aici în Iași, ori bogat, ori sărac, mai vîrtos pre oamenii cei streini și nemernici care nu vor avea pre nime să-i grijască la moartea lor, ca să le fie foarte grijă de acești de toți a-i îngropa.

Așijderea și pentru oamenii ce vor fi de perire cu învățatura domnii și le vor tăia capetele la locul cel de pierzare, ca să aibă a-i strejui pînă a treia zi și să-i îngroape și pre alții carei vor peri aici în oraș, ca să-i îngroape, numai cu cei den afară din oraș să n-aibă treabă. Iar de va fi țigan, fie perit și în oraș, ca să n-aibă treabă acolo cioclii.

De aceste de toate cîte mai sus scriem, de toate să le fie grijă, după obicina cea bătrînă.

Pentru cine va veni să să scrie cioclu la breaslă:

Așijderea, pentru tocmeala cioclilor, cine va veni și să va pleca breslii și nu va fi scris la alte bresle, ca să fie volnic a-l scrie, fie și ucenic la meșter, iar berbenița lor să nu fie nimica, pentru căci că nu sînt ei ca alte bresle de meșteri.

Așijderea, obicei are starostile, de veac, a scrie cîte patru ciocli de la toate breslile de meserelile tuturor, a tot felul de merșteșug, din blănari, din croitori, den ceprăgari, din croitori de abale ce să chiamă abagieri, din săraci ce să zic săidăcari, din zlătari, din cizmari, din soponari, din curelari, din mesercii, din olari, din tărășnari, din teslari, 417 v. / din șelari, din lăcătuși, din pînzari, din pietrari, din stoleri, din surănari, din tălpălari, din bărbieri și dintr-alte meserele, din toate. Deci, precum au din veac, așa să fie și de acmu înainte în veac și din făclieri, ca și dintr-alții din toți.

Așijderea, de la sfînta mănăstire de la Golia în jos, să aibă treabă și să fie volnic a scrie ciocli starostile de la sfîntia sa Precista și starostile de la sfeti Ioan Zlataust, iar starostele de la sfeti Ioan Crăstitel și starostile de la Tresfetitele să n-aibă treabă în jos.

Așijderea de la sfînta mănăstire de la Golia în sus, ca să aibă treabă și să fie volnici a scrie ciocli starostile de la sfeti Ioan Crestiteli și starostile de la Treisfetitele, iar starostele de la sfîntia sa Precista și starostele de la sfetii Ioan Zlatoust să n-aibă treabă în sus.

A scrie starostile volnic să fie, cum pre meșter, așa și pre ucenic, fără voia meșterului.

Așijderea, cioclul care să va însura să n-aibă voe a lipsi din breaslă pînă la anul, păn la praznic, și să fie în pace de dări și de lucru domnesc și de toate mănunte, de toate, ca și cum au fost neînsurat păn la praznic. Iar de la praznic să lipsească acel însurat și să scrie în locul lui altul neînsurat.

Pentru gloabă și certarea starostelui și a cioclilor.

Așijderea, nime din județile mirinești, din boiari, să nu aibă voe nici treabă a globi sau a certa pre starostele, nici pre ciocli, numai preasfîntitul părinte mitropolitul, iar altul nime, ori pentru ce vină. Aceasta toți să o știți.

Cine va sări spre starostele, gloabă trei talere și o sută de toiage la pămînt.

Cine va sări spre vătăful, gloabă ughi 1 și 50 de toiage.

418 r. Cine va da palme untul altuia, 15 potronici gloabă și 50 de toiage.

Cine va lovi cu pumnul în mai, 1 taler.

Iar carele din cei tineri nu va veghe voe celor mai bătrîni, să-i dea cinzeci de toiage la pămînt.

Carele din ciocli va merge la alt județ și nu va merge la starostele, să-i dea o sută de toiage.

Iar carele din ciocli nu va asculta de starostele și va vrea să strice breasla, acela cioclu să fie treklet și proklet și afurisit și din breaslă să fie lepădat ca o oaie rîioasă din turmă.

Iar la praznic să dea tot cioclu câte un ort, să fie de treaba praznicului.

Așijdere, cine să va amesteca să strice această tocmală care mai sus scriem și să-i scoată din obicina lor, sau să le facă alte obicei carele n-au fost păn acmu, sau carei boiari sau slujitori îi vor trage ori la ce dare, sau la lucru domnesc, sau la alte mai amănunte și nu le vor da pace, ci le vor face val și asupra și trăsura, acelora tuturor, oricine ar fi, zicem depreună cu sfinția sa părintele Dosoftei întru tot osfințitul patriarhul sfintei cetăți a Erusalimului și a toată Palestina, așa și blagoslovenia noastră blestemăm și afurisim pre acei prestîpnici stricători de acest obicei bun ce scrie în prevelia aceasta și zicem să fie ei trecleți și procleți și anaftima și maranafta și blestemați de domnul Dumnezeu cela ce au făcut cerul și pământul și toate văzutele și nevăzutele, de Isus Hristos și de maica sfinții sale, sfînta Precesta și de sfîntul Ioan Botezătorul și de 12 sfinți apostoli din care sînt 4 evangheliști, Maftei, Marco, Luca, Ioan și de toți apostolii și de 318 sfinți părinți carele au fost la săborul dintăi, în cetate în Nicheia și de toți sfinții. Și la înfricoșatul județ a domnului Dumnezeu, a lui Isus Hristos, să le fie pîrși sfinții stăpînii cioclilor acestora, treisfetitele Vasilie Velichii, 8 v. Grigorie bogoslov, Ioan Zlatoust. Și-n trupurile lor, / aproape de ocalnica moarte lor, duhul necurat să între, să-i răsbească și să-i sdrobească, să alerge pe ulițele Iașilor dezbrăcați, goli cu totul, răcnind și țipînd, să-i prinză cioclii să-i lege și la cumplita și strașnica moarte lor să n-aibă parte de sfînta preceștanie și de prohod, ci să moară negrijiți, păgînește.

Iar după ocalnica moarte lor, să fie legați cu trupul și sîndiți cu sufletul, trupurile lor să fie legate și nici odinioară dezlegate și-n veacul acesta și-n cel viitori; hierul ruginește, piatra mucezește, lemnul putrezește, iar trupurile acelor dușmani să nu putrezească, nici să să strice, ci să stea întregi, neclătite, negre și uscate și înpuțite, să fie ei afurisiți. Și după înfricoșatul județ al lui Dumnezeu sfinții sale, amărîte sufletele lor, dinpreună cu a lor pedepsite trupuri, în muncile iadului să să sălășluiască, în sălaşul Satanii, întru întunerec osebit, în focul nestins, în viermii neadormiți, dinpreună cu ocalnicul Iuda și cu trecletul Arie și cu măciteli și cu toți ereticii, acolo în veci nesfîrșit să să muncească, amin.

[b.-] Io Antonie Roset voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la toți slujitorii cîți veți fi cu toate slujbele domniilor mele aici la tîrg, la Iași, dămu-vă în știre, daca veți vedea

carte domniii mele, iar voi toți ca să aveți a lăsa în pace pre acești nevoitori ciocli a Triisfetiteli ceată, de dajde, de zloți și de lei și de talere și de galbeni și de podvozi și de braniște, de fîn și de gunoi și de ghiață și de toate dările și angheriile cîte sînt în tîrg în Iași și pre alte bresle, ei să fie în pace de toate, pentru căci m-am milostivit domnia mea de i-am ertat pre dînșii de toate cîte mai sus sînt scrise, numai ca să fie ei de îngropatul oaselor pravoslavnicilor creștini.

419 r. Așijderea, după a noastră viață, pre cine va alege Dumnezeu a fi domn într-această țară, în Moldova, tocmirea noastră ce-am tocmim / și au așazat acestor nevoitori ciocli care strîng oasele celor morți și a celor periți, ca să aibă a întări și ei, cum și noi. Iar carei s-ar ispiti a strica întocmirea aceasta, să fie asupra aceluia blestemul și afurisanie precum au afurisit sfinția sa părintele patriarhul de Ierusalim, alesul Dosoftei, care afurisanie este scrisă în prevelie de ciocli a sfinții sale Precistii și blestemul și afurisanie precum au afurisit sfinția sa părintele Dosoftei mitropolitul Sucevei, care afurisanie este în preveleia aceasta a Tresfetitele mai sus scrisă, ci ca să aibă a tocmi și a întări, ca să fie pomeniți și acie ca și noi. Iar ce slujitor să va ispiti întru ceva a învălui păste carte domniii mele, bine să știe că acela slujitor de mare certare va fi de la domnia mea și de la domnii ce vor fi în urma noastră.

7184 <1676>, avgust 20

1364

Hrisant, cu mila lui Dumnezeu patriarh a sfintei cetăți Ierusalimului și a toată Palestina.

Facem știre cu această carte a patriarșii noastre, tuturor cui să cade a ști, pentru Antonie starostele de ciocli și pentru toți cioclii carei sînt la ceata lui de slujăsc praznicul, a sfinților a Treisfetitele, iată că au venit înainte noastră, arătînd catastih breslii lor întărit de mulți domni pravoslavnici a țării Moldovei și de sfinții arhieriei mitropoliți și episcopi, așijderea și de sfinția sa părintele nostru, fericit răposatul chir Dosoftei patriarhul de Ierusalim și cu mare blestem legat cine le-ar strica obiceiul cioclilor de cum este legat la catastihul lor, arătînd și cărțile domnești de milă și de scuteală, ca să fie în pace de toate cîte ar eși pre alții în tîrg.

429 v. Deci, ei jăluiră cu mare jalbă, / zicînd, cînd es boiari și alți slujitori cu slujbe, nu le țin în seamă nici cărțile domnești, nici obiceiul ce-i legat la catastif și de multe ori îi scot și la bani făr de știre

domnilor și le fac strînsură și asupreală și-i amestecă și la alte mănun-
țișuri și la lucru domnesc. Așijderea, fiind ei holtei, neînsurați. au
obicei de toate rufeturile să-și facă ciocli și care de ce meșteșug ar fi și
ar lucra, să n-aibă acea breaslă a-i trage la nevoile lor și ei tot nu-i lasă
în pace, ci-i trag ca să le dea ajutor la bani. Rugatu-s-au dar și patriarșiii
noastre, ca să le întărim catastiful și obiceiul lor, ca să nu să rîsî-
pească, că au fost patru cete de ciocli, iar acmu au rămas numai 2 cete.

Drept aceia dar și patriarșia noastră, văzînd așa, iată că le întărim
obiceiul lor cu putere sfintei bisereci și adevărim tuturora, de la mare
păn la mic, veri boiar, veri slujitor, carei vor ține în seamă cărțile
domnești ce au cioclii de scuteală și obiceiul lor pă cum este legat de
catastif și vor da pace cioclilor, să fie ertați și blagosloviți cu toate
casele lor și să le dăruiască Dumnezeu ertare de păcate și în odihna
cea de veci, la împărăția cerului. Iar care nu vor ține în seamă și ar
amesteca pă ciocli la niscai dări, ori carei ar fi, zloțași ori alte rufeturi
carei i-ar trage la cîsla lor, fiind de acel meșteșug, sau vâtaful de
cărăuși, sau vornicii de tîrg, sau fie cine ar fi îndemnător și stricător
obiceiului lor și i-ar amesteca la nevoi și la lucru domnesc, la gunoi, la
ghiață, la coasă, la secere, sau la podvozi, sau la cărăușii, nefiind
cărăuși, sau la fin de braniște, sau la salahori, sau la fie ce socotele i-ar
amesteca cu altă țară, unii ca acii să fie trecleți și procleți și bles-
temați de Dumnezeu și de maica precista și de 12 apostoli vărhovnici
și să fie legați și afurisiți de 318 oteți din cetate Nichiei și de cătră 7
soboară a toată lumea și de patriarșia noastră și parte să aibă cu Iuda și
cu trecletul Arie. Piatra, herul, lemnul, toate să să rîsîpească, iar trupurile
lor să stea în veci legate și afurisite / și în viața lor să dobîndească
cutremurul lui Cain și sugrumare Iudii, ca niște călcători de poruncile
lui Dumnezeu și ca niște lacomi și nesățioși și neiubitori de binele
creștinesc și cea de apoi să oîncineze în focul cel nestins și viermii cei
neadormiți, în munca iadului, amin.

7222 <1714>, februarie 18

1365

Io Costandin Duca voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli
Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii carei veți unbla
ori cu fie ce slujbă a domnii mele aici în tîrg, în Iași, dămu-vă în știre.
daca veți vedea carte domnii mele, iar voi toți să aveți a lăsa în pace
pre toți cioclii de aici din tîrg, din Iași, de dajde, de zloți, de lei. de

talere, de galbeni, de podvozi, de braniște, de fîn, de gunoi, de ghiață și de alte dări și angherii, de toate cîte vor fi pre alții aici în tîrg, aici și despre alte bresle ei să fie în pace de toate.

Deci, domnia mea m-am milostivit de i-am ertat de aceste de toate cîte mai sus scriem, precum au fost și de alți răposați domni ce au fost mai-nainte de noi, numai să poarte grijă oaselor a le astruca după obiceiul nostru. Așijderea și după viața noastră și domnie, pre cine domnul Dumnezeu va alege a fi domn într-această țară a Moldovei, tocmirea noastră și așăzare ce s-au așăzat, precum și alți domni mai dinainte de noi au tocmit și au așăzat, să nu strice. Iar carele s-ar ispiti să strice tocmeala aceasta, să fie asupra aceluia precum au legat și au afurisit și sfinția sa părintele Dosoftei patriarhul sfîntului Ierusalim. Ci toți să aibă a întări ca să fie pomenit în veci. Iar ce slujitor s-ar ispiti a-i învălui măcar cît de puțin, va fi de mare certare de la domnia mea. Într-alt chip să nu fie.

7210 <1693>, avgust 12

1366

Io Antonie Costandin voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

420 v. Scriem domnia <mea> la boiari și la toți slujitorii carei veți unbla cu toate slujbele domniii mele aici în tîrg, în Iași, dămu-vă în știre, daca veți vedea carte domniii mele, iar voi toți să aveți a lăsa în pace pă toți cioclii de aici din tîrg, din Iași, de dajde, de zloți, de lei, de talere, de galbeni și de podvozi / și de braniște și de fîn, de gunoi, de ghiață și de toate dările și angheriile care vor fi aici pă tîrgul domniii mele și pă alte bresle, ei să fie în pace, pentru căci domnia mea m-am milostivit și i-am ertat de toate cîte mai sus scriem, precum au fost și la alți domni mai-nainte de noi, numai să fie de grija oaselor a le astrucare, iar de altele de toate să fie în pace.

Așijderea și după a noastră viață și domnie, pre cine va alege Dumnezeu domn a fi aici în Țara Moldovei, tocmirea ce am tocmit și am așăzat acestor nevoitori ciocli care strîng trupurile acelor morți și a celor periți, ci să aibă a întări și ei ca și noi. Iar carele să va ispiti a strica tocmirea aceasta, să le fie trupurile precum au afurisit părintele Dosoftei patriarhul Ierusalimului, ci să aibă a-ntări și a-ntocmi, ca să fie pomeniți și acei domni ca și noi. Iar care slujitor s-ar ispiti întru ceva a-i învălui peste carte domniii mele, bine să știe că de mare certare vor fi de la domnia mea. Într-alt chip nu va fi.

7204 <1696>, februarie 20

Io Mihai Racoviță voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari și la toți carei veți unbla cu toate slujbele domniii mele aici în târg, în Iași, dămu-vă știre tuturor, daca veți vedea carte domniii mele, iar voi toți să aveți a lăsa în pace pă toți cioclii de aici din târg, din Iași, de dajde, de zloți, de lei, de talere, de galbeni, de podvozi, de braniște, de fin, de gunoi, de secere și de toate dările și angheriile cîte vor fi pe alții în țara domniii mele și aici în târg, în Iași și pe alte bresle, ei să fie în pace de toate cîte mai sus scrie. Căci domnia mea m-am milostivit și i-am ertat pre dînșii, precum au fost și la alți domni ce au fost mai-nainte de noi, numai ei să fie de grija oaselor a le astruca, iar de altele de toate să fie în pace.

Așijderea și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va alege a fi domn aici, în Țara Moldovei, tocmirea noastră ce-am tocmit și am așăzat acestor nevoitori ciocli carei strîng trupurile acelor morți și a celor periți să aibă a întări și ei cum și noi. Iar care slujitor să va ispiti întru ceva a-i învălui întru ceva păste carte domniii mele, bine să știe că de mare certare va fi de la domnia mea.

7211 <1703>, februarie 11

121 r. Io Nicolae Alixandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii care veți unbla cu toate slujbele ale domniii mele aici în târg, în Iași, dăm știre tuturor, daca veți vedea domniii mele iar voi toți să aveți a lăsa în pace pe toți cioclii de aici din Iași, de dajde, de zloți, de lei, de talere, de galbeni, de podvozi, de braniște, de fin, de gunoi, de ghiață și de toate dările și angheriile de cîte vor fi pre alții în țara domniii mele și aici în târg, în Iași și pre alte bresle, ei să fie în pace de toate. Căci domnia mea m-am milostivit și i-am ertat pe dînșii, pă cum au fost și la alți domni ce au fost mai denainte de noi, numai să poarte grijă să astruce oasele oamenilor prestăviți și a celor periți și mai vîrtos a celor săraci și nemernici, iar de alte de toate să fie în pace.

Așijderea și în urma noastră pre cine va milui domnul Dumnezeu cu domnia noastră a Moldovei, poftim să nu strice tocmirea noastră ce am tocmit și am așăzat acestor nevoitori ciocli carele strîng trupurile

acelor morți și a celor periți, ci ca să aibă a întări și a milui, cum și noi, pentru a sa vecinică pomenire. Iar carei s-ar ispiti a strica tocmirea noastră ce am tocmit și am așăzat, să fie blestemul asupra acelora, precum au afurisit și sfinția sa răposatul chir Dosoftei patriarhul de Ierusalim. Deci, toți să aibă a întări, iar care s-ar ispiti, ori din boiari, ori din slujitori, a le face val oricît de puțin păste carte domnii mele, bine să știe că unii ca aceia de mare certare vor fi de la domnia mea. Într-alt chip n-a fi.

Aceasta scriem.

7218 <1710>, martie 2

1369

Altă carte, iar a mării sale, scrie de toate asemenea precum scrie mai sus.

7220 <1711>, noiembrie 30

1370

Io Dimitrie Cantemir voievod, Bojiiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

421 v. Scriem la boiari și la toți slujitorii carei veți unbla cu toate slujbele domnești aici în târg, în Iași, dăm știre tuturor, daca veți vedea carte noastră, iar toți să aveți a lăsa în pace pe toți cioclii de aici din Iași, de dajde, de zloți, de lei, de talere, de galbeni, de podvozi, de braniște, de fîn, de gunoi, de ghiață și de toate dările și angheriile de cîte vor fi pe alții în țara noastră și aici în târg, în Iași, pre alte bresle, ei să fie de toate în pace. Căci noi ne-am milostivit și i-am ertat pre dînșii, precum au fost și la alți domni ce-au fost mai-nainte de noi, numai ei / să poarte de grije să astruce casele oamenilor prestăviți și a celor periți și mai vîrtos a celor săraci și nemernici, iar de alte de toate să fie în pace.

Așijderea și în urma noastră, pre cine va milui domnul Dumnezeu cu domnia țării noastre a Moldovei, poftim să nu strice tocmirea noastră ce am tocmit și am așăzat acestor nevoitori ciocli carei strîng trupurile acelor morți și a celor periți, ci ca să aibă a le întări și a-i milui, cum și noi, pentru a sa vecinică pomenire. Iar carei s-ar ispiti a strica tocmirea aceasta, să fie blestemul asupra acelora, precum au afurisit și răposat sfinția sa părintele chir Dosoftei patriarhul de Ierusalim și alți arhieriei. Deci, toți să aibă a da și a întări, iar cine s-ar

ispiti a le face vreun val oricît de puţin păste carte noastră, bine să ştie că unii ca acie vor fi de la noi de mare certare.

7219 <1710>, dechemvrie 28

1371

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari şi la toţi slujitorii carei veţi unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele aici în târg, în Iaşi, facem ştire tuturor pentru Mihalache starostele de ciocli, a căruia breaslă este la Treisfetitele, şi pentru toţi cioclii de la ceata lui, facem ştire tuturor, iată că după testamentul ce-au avut ei şi de la alţi domni, domnia mea încă m-am milostivit şi le-am înnoit şi le-am întărit, ca să fie în pace de civerturi, de zloţi, de lei, de taleri, de galbeni, de pecetluituri, de podvozi, de cai de olac, de branişte, de fin, de salahori, de secere gospod, de gunoi, de ghiaţă, de schimburi, de coasă gospod şi de tot lucrul gospod şi de toate dările şi angariile oricîte ar fi pe altă ţară, nimăruî nimic să nu dea, numai ei să fie purtători de grijă să îngroape oasele oamenilor prestăviţi şi a celor periţi şi mai vîrtos a celor săraci şi nemernici. Că cine s-ar ispiti a le face oricît de puţin val păste carte domniii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare de la domnia mea.

Aşijderea şi în urma noastră, pă cine va milui domnul Dumnezeu cu domnia ţării Moldovei, poftim ca să nu strice tocmirea noastră ce am aşazat acestor nevoitori ciocli, ci mai vîrtos să aibă a le întări lor şi a-i milui, cum şi noi, pentru a sa vecinică pomenire. Iar cine ar strica
!2 r. tocmirea noastră, să fie blestemul asupra / acelora, precum au legat şi au afurisit sfinţii patriarşi Alixandrii şi a Sfîntului Mormînt şi a toţi sfinţii arhieriei a Moldovei, carei sînt iscăliţi în testament.

Aceasta am dat şi am întărit, ca să să ştie.

7237 <1729>, iunie 14

1372

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştire cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a şti, pentru sfînta sihăstrie din codrul Delenilor, unde este hramul sfîntului ierarh de minuni făcători Nicolae, de la care sihăstrie viind înainte domniii mele rugătorii noştri părinţi călugăraşi, ne-au arătat

cărți domnești de milă ce-au avut, de chiverniseala vieții lor, pre care am voit domnia mea a le întări și a-i milui dentru osebită mila noastră. Și drept aceia, m-am milostivit și, din cât ne-au dat îndemîna, le-am făcut obicei de milă, ca să aibă a scuti o sută de stupi de desetină, nici un ban desetină să nu dea și să aibă a lua din vama cea mare gospod și cîte doao ocă untdelemn și cîte o litră de tămîe pre lună, pre toate lunile, peste tot anul nelipsit, ca să fie ajutori și miluire sfintei sihăstriei.

Așijderea și pentru trei liudi, oameni streini, ce vor avea de poslușanie sihăstriei, iarăși din mila domniii mele să fie ertați de toate birurile oricîte ar fi pă alți pămînteni, ei niciodată, cu nici un fel de bir să nu să supere. Și ca să n-aibă ei supărare nici la vreme hîrtilor, li s-au dat pecetluituri roșii pă fețele lor, să fie cunoscuți dintr-alții, numai ei să fie purtători de grijă la toate poslușaniile sihăstriei.

Așijderea și la vremea văcăritului, să aibă a scuti de văcărit doao vite și doi cai, nici un ban văcărit să nu dea.

Iar și părinții călugări ce vor fi petrecători la acea sfîntă sihăstrie să aibă a ruga pre milostivul Dumnezeu pentru sănătatea noastră și a fiilor noștrii și a pomini numele nostru și al părinților noștri la sfîntul marele jărtvelnic.

Ci dar, poruncim domnia mea și dumneavoastră boiari care veți fi cu aceste slujbe la ținutul Hîrlăului, vîzînd carte domniii mele, să vă supuneți cărții și mai multă supărare să nu le faceți. Așijderea și care veți fi vameși, să dați această puțină milă ce s-au orînduit sihăstriei, fără nici o zăticnire.

Deci, și după a noastră viață și domnie, pre cine va milui Dumnezeu cu domnia aceștii țări a Moldovei, din fiii noștri, sau dintr-alt
422 v. neam, / poftim să nu să supere a noastră milă ce am făcut cu această sihăstrie, precum nici noi n-am stricat daniile și miluirile altor domni ce-au fost mai-nainte de noi, ci mai vîrtos să aibă a da și a milui și a întări, pentru a lor vecinică pomenire. Însă acest untdelemn și tămîe poruncim să li se dea pe 6 luni odată.

Aceasta scriem.

7244 <1736>, aprilie 10¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 229-230.

Io Costandin Necolae voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă domnia mea m-am milostivit din osebită a noastră milă, am miluit sfînta sihăstrie de la Deleni, unde este hramul sfîntului ierarh și de minuni făcător Nicolae, ca să aibă a scuti o sută de stupi de desetină, nici un ban să nu dea. Așijderea, să aibă a scuti doi boi și doi cai de vâcărit și iar nici un ban să nu dea și să aibă a lua și din vama cea mare, de aici din Iași, cîte doao ocă de untdelemn și cîte o litră de tămîe pe lună, peste tot anul nelipsit, ca să fie sfîntei sihăstriei dat de la domnia mea miluire.

Drept aceia, dumneavoastră boiari și voao slujitori carei veți fi cu slujba desetinei și cu a vâcăritului la ținutul Hîrlăului, pă această sută de stupi și pe acești doi boi și doi cai de vâcărit nici un ban să nu-i luați, ci să le dați bună pace, precum iată că vă poruncim, nici un fel de supărare să nu le faceți. Drept aceia și dumneavoastră vel vameși încă să dați acest untdelemn și tămîe pe lună, peste tot anul, ca să fie pentru arsul înainte sfîntelor icoane. Numai călugărașii care vor fi lăcuiori acolo la acea sfîntă sihăstrie mai sus pomenită să aibă a ruga pre bunul și atotputernicul Dumnezeu pentru a noastră sănătate și a pomeni numele noastre și a părinților noștri pururea.

Drept aceia și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va alege a fi domn aceștii țări a noastre, ori din fiii noștri, sau din neamul nostru, sau dintr-alt neam strein, poftim ca să nu să supere această puțină milă a noastră, ci mai vîrtos să aibă a dare și a milui această sfîntă sihăstrie, pentru a sa vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

7242 <1733>, septembrie 1

423 r. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, pentru satul Zberoaie, ce este pe Prut, la ținutul Lăpușnii. care sat este a cinstit și credincios boiarului nostru, dumisale Sandului Sturzea vel logofăt. Și de vreme că dumnealui pururea să află lingă domnia mea, la slujba noastră și a țării, neavînd alte sate aproape de oraș pentru slujba și ajutorul tribuințelor casii dumisale de la Iași și satul

acesta nefiind asemenea altor sate ci să află în Braniște, carei șad pe moșii omenești și cu slujba sînt închinată pã la boiari, ci acești oameni șázînd pã dreaptã moșie dumisale, socotit-am domnia mea cã să cade să facem o milã cu acest sat, ca să fie feriți și nesupãrați cu alte beilicuri, să să afle numai pentru slujba dumisale. Și iatã cã, dupã dreptate ce s-au cãzut, hotãrîm și poruncim, pururea acești oameni ce vor fi lãcuatori la acest sat să aibã pace de clãcile Braniștii, a finului gospod și de finul iarãși gospod ce să face cu bani și cu adusul finului la grajd gospod, asupra lor niciodatã fin gospod să nu să orînduiascã, nici să facã, nici să aducã cu carele lor, nici cu clãci gospod de pluguri să nu să supere, nici cu lemn gospod, nici cu piatrã, nici lemne de ars asupra lor să nu să orînduiascã, nici la un fel de podvoadã sau dîrvealã carãle sau cãruțele lor să nu li să ia, nici caii lor de olac nime să nu-i ia, nici cu-n fel de beilicuri niciodatã să nu să supere, ci despre toți să fie feriți și nesupãrați.

Drept aceia dar, dumneata vel comis și alți comiși ai grajdului gospod și toți boiarii noștri și slujitori ce veți întîmpla zapcii cu vreo poruncã, vã poruncim, acestor oameni să le dați pace și nici un fel de angherie dintr-aceste ce am arãtat mai sus, sau alte asemenea ca aceste să nu-i supãrați, nici să vã atingeți de dînșii, cãci i-am lãsat domnia mea ca să fie numai de slujba dumisale vel logofãtului, pentru finul grajdului dumisale și alte dîrvele ale casei dumisale, fiind acest sat aproape de Iași. Cã cine să ca ispiti a le face oricît de pușin val, să va pedepsi cu urgie de cãtrã domnia mea. Și să le fie lor testament stãtãtor, pãzindu-se pururea, nestrãmutat.

7249 <1741>, avgust 16

1375

423 v. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu aceastã carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru Gligorie boiaru ce este așázat la sat la Cãciulești, ot Gura Vãii, ot ținutul Neamțului, carele fiind om strein și neavînd altã chivernisealã, iatã cã domnia mea m-am milostivit asupra lui și pentru doisprece oameni ce ș-ar aduce din Țara Ungureascã pentru slujba casii lui, i-am dat aceastã carte a domniii mele, cu care hotãrîm domnia mea ca să aibã a da de om numai cîte 2 ughi într-un an, 1 ughi la sftie Gheorghe și 1 ughi la sftii Dimitrie, iar cu altele să nu fie supãrați, nici cu hîrtii, nici cu civerturi, nici cu altã dare, cu nici un fel,

întru toate să aibă bună pace. Și pentru ca să fie ei cunoscuți dentr-alți oameni și să nu să învăluiască la banii pecetluiturilor. li s-au dat și pecetluituri pe fețele lor.

Drept aceia poruncim și dumneavoastră boiari și voao slujitori carei veți umbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele la ținutul Neamțului, dacă veți vedea carte domniii mele, toți să aveți a vă feri de acești 12 oameni, să le dați bună pace de toate. că ei ș-or plăti birul lor după tocmeala lor. Și să aibă pace de podvozi, de cai de olac și despre boiari zloțași, să nu-i conăcească și de alte angherii de toate. pentru ca să poată căuta ei trebile acestui strein, fără supărare. Iar care s-ar ispiti a le face mai mult val, vor fi de certare.

7249 <1741>, aprilie 20

1376

Io Nicolae Alixandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă au venit înainte domniii mele și a tot sfatul nostru rugătorii noștri, Ioan egumenul și cu tot soborul de la sfînta mănăstire Moldovița și ne-au arătat urice de la mulți domni bătrîni și cu blestem legate, de la Ștefan vodă și de la Alixandru vodă și de la Pătru vodă și de la alți domni care au dat și au miluit sfînta mănăstire Moldovița cu ezer, anume Cuhurloiul și din tot venitul ce este domnesc, cînd să vînează peștele, pre apă și pre uscat, cînd scade, și cu toate ezerile și cu gîrlele, așijderea și cu gîrlele cea mare ce iase din Cuhurlui și cade în [Ialpuș] și fie la care parte s-ar trage / năvoadele și ce ar fi vama și din gîlcevi și dintru toate mănunțîșurile ce să iau pă obicei acolo, dintru toate să aibă a lua călugării pre jumătate.

24 r.

Drept aceia și domnia mea au întărit după acel obicei ce au fost luînd călugării venitul și din pește și din vamă, să aibă și acum a lua acel venit la sfînta mănăstire de la acele gîrle și bălți, după cum le scriu dresese. Iar cine ar avea a răspunde ceva, să vie de față și nime să nu stea împotriva cărții domniii mele.

7222 <1714>. iulie 23

1377

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele pentru acest om. anume Ivan Brașoveanul, carele fiind om strein și năzuind aici la

orașul domniii mele, în Iași, iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat, ca să fie în pace și ertat de toate dările și angheriile, oricâte ar fi pă alții, el cu nici un fel să nu fie supărat. Așijderea să aibă pace și despre neguțitori el și dugheana lui, la schimburi să nu-l supere, nici să schimbe galbeni, nici zloți, nici orți, nici lei, nici alt fel de bani nici un fel, întru toate și de toate să aibă bună pace, ca să poată odihni nesupărat, fiind un om strein.

Drept aceia, dumneata vel agă și alți boiari și slujitori ce veți unbla cu slujbe aici în Iași, văzînd carte domniii mele, toți să dați bună pace acestui om și dughenii lui, că cine s-ar ispiti a-i face mai mult val peste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de certare.

Aceasta scriem.

7248 <1740>, avgust 23

1378

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru State Grecul ce au fost mai-nainte paic la domnia mea și însurîndu-se, au luat pe Zmaranda ce au fost jidoavcă și s-au botezat. Care om slujindu-ne cu dreptate, iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat de toate dările și angheriile, oricâte ar eși pă mazîli sau pe țară, el niciodată nimărui să nu dea nimic, nici dajde mazîlească, nici civerturi, nici hîrtii, nici alte, nici un fel, întru toate să aibă bună pace. Iar un om ce ar avea de treaba casei lui, pre acel om l-am lăsat domnia mea ca să aibă a da numai l ughi la vremea hîrtilor, dar de altele și acel om să aibă
424 v. bună pace / de toate, nimeni să nu-l supere nici la un fel de dare, ca să-i poarte grija înpregiur casii lui.

Așijderea și la vreme văcăritului, să aibă a scuti State patru cai și patru vite de văcărit și la vreme desetinii doazeci de stupi de desetină, pă aceste bucate nici un ban văcărit, nici desetină să nu dea, ca să fie de chiverniseala lor și în dugheana care va șîdea el, de va fi ori la fața tîrgului, ori la mahala, să aibă iarăși pace de toate cheltuielile ce ar fi pă altele. Așijderea și pentru o pivniță de aici, din Iași, în care ar ține băatură, iar hotărîm, acea pivniță să fie în pace de camăna și de cepărit și de bezmăn și de braniște și de boor și de pimnicerit și de loc agesc și de primblare și de ghiață și de gunoi și de alte angherii de or mai fi, de toate. Însă camăna va scuti pe șase vase, iar pă ce ar mai avea va plăti, dar de celelalte angherii ce s-au zis mai sus să aibă bună pace, ca să fie acea pimniță de ajutorul casii lor.

Drept aceia dar, precum am hotărît mai sus. sînt milile acestea nestrămutate, că ispitindu-să cineva a face vreo călcare poruncii. vor fi de pedeapsă și certare.

7249 <1741>. aprilie 2

1379

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domnii mele la ținutul <Bacău>, facem știre pentru Petre Păuleț de la Trebeși, carele fiind un sărac și strein și aflîndu-se presecar la preotul prefector, iată că domnia mea m-am milostivit și l-am ertat ca să aibă a da numai cîte un galben la vreme cînd s-ar întîmpla să iasă hîrtii pã altă țară, iar de civerturi să aibă pace, așijderea și de alte dări și angherii, de toate, măcar ori ce ar eși pã altă țară, el niciodată, cu nici un fel să nu să supere, ci întru toate să aibă pace, ca să poarte el grijă numai pentru priseaca preotului prefector.

Drept aceia, poruncim domnia mea dumneavoastră boiari, dacă veți vedea carte domnii mele, toți să aveți a-i da bună pace, urmînd cum scrie mai sus, că cine i-ar face mai mult supăr or fi de la domnia mea de mare certare.

7249 <1741>, aprilie 1¹

¹ Original la Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat.

1380

425 r. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domnii mele tuturor boiarilor noștrii care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domnii mele. pentru patru oameni streini ce vor avea iazoviții carei să află aici, în orașul domnii mele, în Iași, școleri pentru învățatura. Iată că domnia mea m-am milostivit și din osebită mila noastră i-am lăsat pre acei oameni ca să fie pentru slujba lor, fiind oameni streini, neavînd pre nime pe lîngă dînșii de slujbă, iertîndu-i de toate dările și angheriile. nimărui alt nimic să nu dea, ci numai cîte un galben de om pre an, la vreme hîrtilor. Așijderea și la vremea văcăritului și a pogonăritului și a

vădrăritului, să aibă a scuti din mila domniii mele doisprezece boi și cinci cai de vâcărit și doazeci pogoane de pagonărit și doao sute de vedre de vedrerit, pă aceste toate să le aibă scutite, nici măcar un ban să nu dea.

Drept aceasta, poruncim tuturor celor ce veți fi cu aceste slujbe, văzînd carte domniii mele, toți să vă feriți de aceste bucate mai sus pomenite și poftim domnia mea și pre domnii carei în urma noastră vor fi stăpînituri aceștii țări, ca să dea și să întărească pentru a lor vecinică pomenire.

7245 <1736>, noiembrie 15

1381

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru preoții de la biserica ungurească de la Răchiteni, ot Suceava, care fiind ca niște streini într-această țară și aflîndu-se nelipsiți de la acea biserică unde toți năzuesc cîți sînt acolo de acea lege și neavînd ei nici o chivernisire, nici un obicei de milă decît alți lăcui-tori, domnia mea m-am milotivit și din osebită mila noastră le-am făcut acest puțin obicei de milă, ca fieștecînd să aibă a scuti cu această carte a domniii mele aceste bucate: patru vite, vaci cu boi și doi cai de
425 v. vâcărit și cincizeci stupi / și zece rîmători de desetină, pă aceste bucate nici măcar un ban vâcărit sau desetină să nu dea, pentru ca să fie de chiverniseala preoților. Așijderea, iar și m-am milostivit domnia mea și pentru doi oameni streini ce-și vor găsi de slujba lor, i-am ertat de toate dăjdile oricîte ar eși pă altă țară de la visteria domniii mele, acei oameni, fiind streini, niciodată în domnia noastră să nu dea, dă toate să fie în pace și feriți și nesupărați, ca să poată sluji ce ar fi de trebile acelor preoți.

Drept aceasta, poruncim domnia mea și voao celor orînduiți cu slujbe, boiari și slujitori, văzînd carte domniii mele, să vă supuneți cărții domniii mele și să urmați la toate celor mai sus poruncite, a vă feri și a le da pace. Că cine va face oricît de puțin îndrăzneală păste carte domniii mele, supărîndu-i, unii ca acia vor fi supt scîrba domniii mele, că așa este porunca domniii mele.

7245 <1736>, dicembrie 1

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru preoții de la biserica unjurească de la Galați, care fiind ca niște streini într-această țară și aflându-se nelipsiți de la acea biserică unde toți năzuesc cîți sînt acolo de acea lege și neavînd nici o osebite, nici un obicei de milă decît alți lăcuiitori, domnia mea m-am milostivit și din osebită mila noastră le-am făcut obicei de această puțină milă, ca fieștecînd să aibă a scuti cu această carte a domniii mele 4 vite, vaci cu boi și doi cai de văcărit și un pogon de vie de pogonărit și 50 de stupi și zece rîmători de desetină, pă aceste bucate nici măcar un ban văcărit, sau pogonărit, sau desetină să nu dea, pentru ca să fie de chiverniseala preoților. Așijderea, iarăși m-am milostivit domnia mea și pentru doi oameni streini ce vor găsi pentru slujba lor, i-am ertat pre acei oameni de toate dăjdile, oricîte ar eși pre altă țară de la visteria domniii mele, acei oameni, fiind streini, niciodată în domnia noastră 26 r. dajde să nu dea, de toate să fie în pace și feriți și nesupărați, / ca să poată sluji ce ar fi trebile acelor preoți.

Drept aceasta, poruncim domnia mea și voao celor orînduiți cu slujbe, boiari și slujitori, văzînd carte domniii mele, toți să vă supuneți cărții domniii mele și să urmați la toate celor mai sus poruncite, a vă feri și a le da pace. Că cine va face oricît de puțin a îndrăzni peste carte domniii mele, supărîndu-i, unii ca scia vor fi supt scîrba domniii mele, că așa este porunca domniii mele.

7245 <1736>, dichemvrie 1

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru preoții de la biserica unjurească de la Huși, carei fiind și ca niște streini aici, într-această țară și aflându-se nelipsiți la acea biserică, unde toți năzuesc cîți sînt acolo de această lege și neavînd ei nici un obicei de milă decît alți lăcuiitori, domnia mea m-am milostivit și din osebită mila noastră le-am făcut acest puțin obicei de milă, ca fieștecînd să aibă a scuti cu această carte a domniii mele 4 vite, vaci cu boi și doi cai de văcărit și 50 stupi și 10 rîmători de desetină, pă

aceste bucate nici măcar un ban văcărit sau desetină să nu dea, pentru ca să fie de chiverniseala preoților. Așijderea, iarăși m-am milostivit domnia mea și pentru doi oameni streini ce ș-or găsi de slujba lor, i-am ertat de toate dăjdiile, oricâte ar eși de la visteria domniii mele, acei oameni, fiind streini, nici odinioară în domnia noastră dajde să nu dea, de toate să fie feriți și nesupărați, ca să poată fi de poslușaniile acestor preoți.

Drept aceasta, poruncim domnia mea și voao celor ce veți fi orînduiți cu slujbe, boiari sau slujitori, văzînd carte domniii mele, toți să vă supuneți cărții domniii mele și să urmați la toate cele mai sus pomenite, a vă feri și a le da pace. Că cine va face oricît de puțin îndrăzneală peste porunca domniii mele, supărîndu-i, unii ca aceia vor încăpea în scîrba domniii mele.

7245 <1736>, dichemvrie 1

1384

426 v. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, că fiind aici, în țara domniii mele, cîțiva lăcuitori de lege letinească și avînd aici, în scaunul domniii mele, în oraș, în Iași, biserică cu preoți ai lor, cu carei neputîndu-să sprejini, venit-au la domnia mea și s-au rugat cu lacrimi, ca de osebită mila noastră să le facem și lor milă, ca să fie pentru sprejineala lor. Și de vreme că lăcuitorii aceștie mai sus numiți fără preoți nu pot a sta, am socotit și domnia mea că să cade și este cu cale a avea ceva milă și de cătră domnia mea și, drept aceasta, m-am milostivit domnia mea și din osebită mila noastră am făcut milă cu preoții și le-am ertat șase pogoane de vie ce au la Copou de pogonărit și cît vin a eși din roada aceștii vii, nici un ban vădrărit pă acel vis să nu de. Așijderea și pentru o pimniță cu băutură ce vor ține aici în Iași, iarăși să aibă pace de camănă și de bezmăn și de braniște și de boor și de cepărit și de toate beilicurile oricâte ar fi pe alte pimnițe, ei nimărui nimic să nu dea, pentru ca să fie acel venit pentru chiverniseala lor.

Așijderea și pentru 3 oameni streini ce vor avea fără bani în visterie, iarăși m-am milostivit domnia mea și i-am ertat pre acei oameni, ca să fie în pace și în scuteală de toate dările cîte ar fi pre an, nimărui nimic altă să nu dea, ci numai la vreme hîrtilor de om cîte un galben. Așijderea și pentru 4 boi și doi cai și 50 de stupi, iarăși pe

aceste toate bucate nici un ban vĂcĂrit ŝi desetinĂ sĂ nu de, nici sĂ-i supere nime.

Drept aceia, poruncim domnia mea tuturor boiarilor ŝi slujitorilor ce veŝi unbla cu aceste slujbe mai sus pomenite, vĂzĂnd carte domniii mele, sĂ urmaŝi a da bunĂ pace la toate, precum poruncim, nime mai mult nici cĂt de puŝin supĂr sĂ nu faceŝi, cĂ ĂncredĂnŝĂm ŝi aceasĂ poruncĂ, cĂ cine sĂ va ispiti a face oricĂt de puŝin Ănpotrivre de supĂr peste aceasĂ carte a domniii mele, unii ca aceia cu urgia gospod sĂ vor pedepsi.

7245 <1736>, octomvrie 3

1385

427 r. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele credincios boiarului nostru, dumnealui Matei vel ispravnic ŝi pĂ cine va pune dumnealui vornicel la siliŝte la Cotnari, ce este la ŝinutul HĂrlĂului, sĂ fie volnic cu carte domniii mele a chema oameni streini, ungureni din Ţara UngureasĂ ŝi ori<cĂt> de mulŝi ca sĂ-i strĂngĂ ŝi s-ar aŝĂza la acea siliŝte de mai sus numitĂ, de la domnia mea vor avea milĂ ŝi odihnĂ, nimĂrui nimic nu vor da pĂr la dichemvrie. Iar dupĂ ce sĂ va plini sorocul cĂrŝii domniii mele, atuncea sĂ vor aŝĂza cu rupta la visterie, cĂte... ughi de omul cĂsaŝ, adecĂ de casĂ Ăntr-un an, iar cu alte cu nimic nu vor fi supĂraŝi, nici cu civerturi, nici cu hĂrtii, nici cu chile, nici cu ialoviŝe, nici cu podvozi, nici cu salahori, nici cu carĂ, nici cu cai de olac, nici cu clĂci de fĂn sau de alt feli, nici cu-n fel de angarii, ci despre toate vor fi apĂraŝi ŝi scutiŝi, numai, dupĂ cum scrie mai sus, acei... ughi de casĂ vor da Ăntr-un an, iar holteii lor nu vor fi supĂraŝi Ăntru nimic, nici cu bir, nici cu alte beilicuri. ŝi aceŝti oameni streini, ungureni, ce sĂ vor strĂnge la acea siliŝte ce s-au numit mai sus sĂ vor chema slobozie domneasĂ ŝi vor fi Ăn seama boiarului nostru de mai sus numit, dumnealui Matei vel ispravnic, iar alŝii nime nu sĂ vor amesteca Ăntre dĂnŝii nici cu-n fel de angarii.

Pentru aceia, dumneavoastrĂ boiari ŝi voi slujitori care veŝi unbla ori cu ce fel de slujbĂ a domniii mele la ŝinutul HĂrlĂului, vĂ poruncim tuturor, nime Ăntru nimic sĂ nu sĂ atingĂ de aceŝti oameni de mai sus numiŝi nici cu-n fel de angarii, ci toŝi sĂ aveŝi a urma dupĂ cum poruncim domnia mea cu carte aceasta. CĂ cine s-ar ispiti a le face oricĂt de puŝin val pĂste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de mare certare

de la domnia mea, într-alt chip nu va fi. Și pentru ca să fie cunoscuți dintr-alții, li să vor da și pecetluituri roșii pă fețele lor.

7249 <1741>, iunie 4

1386

427 v. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele pentru dumneaei Catrina cruceroae, a răposatului Miron Donici clucer, că rămîind jupîneasă săracă și neavînd nici o chiverniseală ca să poată ține casa, am socotit domnia mea de m-am milostivit asupra casăi dumisale și i-am lăsat doisprece oameni și un ispravnic, ca să fie acește scutiți de toate dările și angariile, nimărui nimic să nu dea, ca să fie de slujba casii dumisale.

Așijderea m-am milostivit domnia mea și i-am ertat ca să scutească și o sută stupi de desetină și 600 oi de goștină și pogonăritul pă 18 pogoane de vie și 2.000 vedre de vin de vădrărit și la văcărit să scutească o sută vite, cai, aceste bucate să fie scutite, nici un ban să nu dea, să fie pentru chiverniseala casii dumisale.

Pentru aceasta, dumneavoastră boiari și slujitori ce ați unbla cu slujbele domniii mele la acele ținuturi, văzînd carte domniii mele, toți să aveți a vă feri, nimeni întru nimic să nu-i supere, nici pă oameni, nici bucatele aceste, că cine le-ar face mai mult supăr păste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de certare de la domnia mea.

7249 <1741>, iulie 30

1387

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele lui Ivan țigan, lăcătuș gospod de aici din Iași, să fie volnic cu carte domniii mele să aibă a să apăra despre toți giuzii gospod și despre giuzii de toiag și despre boiari și despre călugări, nime întru nimic să nu-l supere, pentru căci jălui domniii mele cum că el este țigan strein, din Țara Rumânească.

428 r. Pentru aceia, domnia mea l-am luat ca să fie pentru treaba lucrului domnesc, fiind țigan strein. Pentru aceia i-am dat domnia mea această carte a domniii mele, ca să să apere despre toți și toți să să ferească de dînsul și să-i dea bună pace, / nime întru nimic să nu-l supere, nici să să atingă de dînsul, nici să-i facă nimeri vreo supărare păste această

carte a domniii mele, căci cine i-ar face cît de puțin supăr păste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de mare certare de la domnia mea. Iar cine ar avea a răspunde, să vie de față la Divan și nime să nu cuteze a sta împotrivă peste carte domniii mele.

7242 <1734>, iunie 15

1388

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu acest testament al domniii mele tuturor cui să cade a ști, că, luînd aminte domnia mea pentru lipsa apii ce era mai-nainte la orașul acesta și cu ajutorul lui Dumnezeu săvîrșind noi acea pomană, aducînd apa denainte porții curții domnești, din care să îndăz-tulează toată obște, socotim dar că să cade a așaza la o cale bună, ca și într-alte vremi viitoare să nu vie la strecăciune din lipsa apii. Și cătră întemeiere de stare aceștii haznele, așa am aflat cu tot sfatul nostru, de am așazat ca să aibă fieștecînd 2 oameni suilgii pe treaba aceasta, stătători și neschimbați la slujba haznalii nici odinioară, cu nafacao lor și cu alte mile de odihna lor, cu care și ei să fie mulțumiți, să-i tragă inima de-a pururea, cu osîrdie, a purta grijă spre tot folosul haznalii.

Drept aceia, acmu, într-această dată, aflat-am domnia mea a fi harnici de această slujbă pă acești 2 oameni streini, arnăuți, anume Dima și Costandin, fratele Dimii, care de cîțiva ani, din porunca domniii mele, să află purtători de grijă haznalii. Și măcar că-n anii ce au trecut s-au întîmplat în țara aceasta și multe întîmplări cumplite, precum boala ciumii, de care toți alții, toți au părăsit orașul Eșii afară pă la țară, apoi și venirea moscalilor în orașul acesta, despre carii răutăți și nevoi ce au făcut lăcuitorilor țării știute sînt, încă și haznao au
8 v. potricălit-o pe multe locuri, stricînd-o, iar ei, acești 2 oameni, / și-ntr-acele vremi nu s-au dăzlipit de la trebuințele haznalii, purtînd grijă pîn acmu, după plăcere domniii mele. La care trebuință a haznalii fiind noi odihniți cu slujba lor și toți oroșanii mulțămiiți cu îndestulare apii, socotit-am dar că, după slujba lor, să cade a fi miluiți cu osebită milă.

Drept aceia, iată că m-am milostivit asupra lor și i-am așazat la slujba haznalii și mai cu temeinică stare, ca să rămîe amîndoi statornici și neschimbați în toată vreme vieții lor și de dajde să fie în pace, atîta de hîrtii și de civerturi, cît și de alte dări și angherii, de toate, nimărui nimic să nu dea și nafacao lor de bani să aibă a unbla după cum este orînduită din-ceputul haznalii, cîte 10 lei pă lună de la

visteria domniii mele și cîte un postav suptire de Paște, de la cămara gospod, din an în an, așijderea și tainurile de pîne și de carne și de lumînări iarăși să li se dea precum sînt obicnuite. Iar cheltuiala haznalii care ar face cu tocmitul pă unde ce să strică la hazna, acea cheltuială să o ia ei, suiulgiii, de la siimenii hătmănești, că așa sînt ei, siimenii, legați cu testamentul domniii mele, ertîndu-se de bir, să tragă ei cheltuiala haznalii.

Așijderea, iar m-am milostivit domnia mea asupra acestor 2 oameni, Dima și Costandin, și i-am miluit ca să aibă fieștecînd a scuti și bucatele aceste de mai jos scrise: 20 vite și doi cai de văcărit și 40 stupi de desetină, pă aceste bucate nimărui nici un ban să nu dea și de la 40 stupi înainte ce-ar avea mai mult să plătească și de zece bucate un leu, pă cîți stupi ar avea. Așijderea și pentru un om strein, făr de bir, ce ar avea ei, ca să le aducă lemne de ars, de treaba lor, hotărîm domnia mea acel lemнар să dea numai cîte un ughi la hîrtii, dar de civerturi să aibă bună pace și de alte dări și angherii, de toate, cu nimic să nu fie supărat și să aibă pace de podvozi și de conace și de lemne
429 r. gospod și de nuele și de fin gospod, / fin nici să-l cosească, nici să-l aducă și de fin de mezil și de altele ce ar mai fi, de toate.

Și cu milile aceste mai sus arătate să fie suiulgiii aceștie odihniți, purtînd grijă cu nemărginită silință spre slujba haznalii. Și după cum și mai sus am zis și am arătat, iar mai zicem, acești 2 oameni să fie neschimbați de la slujba haznalii în toată vreme vieții lor și după moartea lor, iarăși din neamul lor, cine va fi meșter de apă, să încapă în locul lor. Și nime alții meșteri de apă streini să n-aibă acea îndrăzneală de dat supărare vreunui obraz din cei ce să află lîngă domnia mea, ca să stea la noi mijlocitor pentru dezrădăcinare acestor oameni, să-i lipsească de la hazna și ca să încapă aceia, că nici într-un fel aceasta pentru a nimărui voe n-om strămuta-o domnia mea, de vreme ce slujba acestora din vremile trebuinții au rămas plăcută domniii mele și pentru aceia nu voim domnia mea a să dăpărta aceștii de mila noastră. Și le întărim lor cu acest testament, să fie neschimbați și nafacao lor și postavul de Paște și tainurile să le unble deplin, precum sînt orînduite.

Și poftim domnia mea și pre alți luminați domni ce ar fi în urma domniii noastre domni și stăpînitori scaunului aceștii țări, ori din fiii noștrii, ori dintr-alt neam strein, ca să întărească testamentul acesta, să le rămîe și domniii lor pomană.

7249 <1741>, februarie 13¹

¹ Publicat în *Uricarul*, vol. V, pp. 33-38, cu data de 10 februarie 1741.

1389

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru breasla ușăreilor, carele aflîndu-să de pururea nelipsiți de la slujba curții domniii mele, am făcut domnia mea osebită milă cu dînșii și i-am așăzat pentru birul lor, ca să dea numai cîte 2 ughi de om într-un an, un galben să de la sfeti Dimitrie și alt galben să dea la sfeti Gheorghie, iar cu alte cu nimic să nu fie supărați, nici cu civerturi, nici cu hîrtii, / nici cu-n fel de angherii, ci despre toate să fie apărați și scutiți.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și voao slujitori care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele, vă poruncim tuturor, văzînd carte domniii mele, întru nimic să nu-i supere, ci toți să urmați după cum poruncim domnia mea. Că cine le-a face oricît de puțin val peste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de mare certare de la domnia mea.

Let 7249 <1740>, noiembrie 12

1390

Io Costandin Nicolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru breasla ușăreilor, că iată domnia mea m-am milostivit de am făcut milă cu dînșii și i-am ertat de civerturi și de toate dările și angheriile, oricîte ar eși păste altă țară, nimic alt să nu dea, făr cît numai să dea la vreme hîrtilor de om cîte un galben și pentru ca să fie ei știuți și cunoscuți dintr-altă țară, li s-au dat peceți roșii pă fețele lor. Numai cu această milă ce am făcut cu dînșii, ei încă să aibă datorie a păzi slujba lor cum să cade, la poarta domnească și la toți oaspeții să slujască nelipsiți și pă unde era orînduiți păn acmu slujitori de păzia casele de oaspeți și la toți oaspeții, de acmu înainte hotărîm ca pre la toate locurile ușăreii să păzască și să slujască.

Drept aceia dar, poruncim domnia mea dumneavoastră boiari și voao slujitori și tuturor care veți fi orînduiți cu slujbele domniii mele, toți să vă supuneți poruncii domniii mele și să urmați fieștecare după cum am hotărît mai sus, ca să le fie lor de la domnia mea testament stătător.

7243 <1735>, iulie 23

1391

Io Necolae voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiarul nostru Irimia Vîrnava clucer, îți facem știre că iată domnia mea m-am milostivit și am dat un sălaș de țigani, din țigani domnești, boiarului nostru credincios, dumnealui
430 r. Iamandi biv vel jîcniceri, / capichiaia.

Pentru aceia, dacă vei vedea carte domniii mele, să cauți un sălaș de țigani bun, să nu fie nici cu o gîlceavă, nici împărțitori cu nime, ci să fie drepti domnești și țiganul și țiganca și copiii lor și să-i dai în seama omului ce ar trimite dumnealui boiariul nostru Iamandi jîcniceriul și după ce îi vei da, i să va face dumisale ispisoc de danie de la domnia mea și să vor scrie anume țigani acește.

7221 <1713>, avgust 10

1392

Io Nicolae Alixandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la... judeli, îți facem știre pentru un sălaș de țigani ce am dat la credincios boiarul nostru Iamandi vel clucer și pînă acum nu i-au mai luat. Viind la tine omul dumisale, să cauți să-i dai pînă țigani, veri pre acela ce l-ai fost mai dat, veri pre altul din ceata ta, care-i socoti că-i domnesc fără gîlceavă. Jalbă să nu ne mai vie pentru aceasta, că oi trimite un armaș și te voi da pre tine, nedînd tu în grabă.

7224 <1715>, dichevrie 14

1393

Io Mihai Racoviță voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la feciorul Ganii, judele de țigani domnești, dămu-ți știre că iată domnia mea m-am milostivit de am miluit pe credincios boiarul nostru, dumnealui Iamandi vel medelnicer, cu-n sălaș de țigani din țigani domnești.

Deci, îndată ce vei vedea carte domniii mele, iar tu să cauți din ceata ta să-i dai pe Moisiu țiganul, feciorul lui Gavrilă, nepot Cornii și cu feciorul lui și cu tot ce-ar avea, la mîna omului dumisale medelnicerului, să-i ducă la stăpînii dumisale și altă întîrziere să nu fie, că, nedînd țigani în grabă, ți s-a trimite un armaș de te vor aduce și te voi

da pre tine, într-alt chip nu va fi. Și să nu fie țigan cu pricină, că apoi tu vei încăpea în locul lor.

7227 <1719>, mai 12

1394

Pecetluit gospod.

Gano și Costandine, juzii de fauri, să dai doao sălașe de țigani dumisale lui Iamandi biv vel jîcnicer, din țigani gospod de la cetele voastre și peci gospod budi sam.

Let 7227 <1719>, mai 9

1395

30 v. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, precum s-au pîrît de față, înainte domniii mele și a tot sfatul nostru, slugile noastre Paladie Golăe și frate-său Angheluță Golăe biv clucer și alți frați ai lor, feciorii lui Golăe ce au fost ispravnic pă satele domnești, nepoți și strănepoți lui Dumitru Golăe ce au fost păharnic mare, cu Safta jupîneasa lui Costandin ce au fost armaș mare și cu fii-său Costandache, pentru niște țigani, anume Bățeștii, jăluind domniii mele Golăeștii și au arătat și un ispisoc de la răposatul Pătru vodă, de la velet 7098, februarie 7, zicînd precum ș-au cumpărat și Dumitru Golăe vel paharnic pă un Gligorie Bețea țiganul și pă alți frați ai lui, de la Ștefan și frații lui, Ion și Nechita și Marco, feciorul lui Anton pitarul, drept trei sute și cinzeci de zloți tătărăști și apoi, înstreinîndu-se moșul lor Golăe și tatul lor în Țara Rumânească în cătăva vreme și țigani rămîind aici în țară, s-au amestecat țigani lor păn țigani domnești. Și apoi, viind tatăl lor iar aici în țară, în zilele răposatului Dumitrașco vodă Cantacuzino voievod și cerșind tatăl lor, Golăe, dreptate la domnia mea [sic], ca să-și ia țigani lui din țigani domnești, i-au făcut Dumitrașco Cantacozino voievod înpărțeață precum au dat seamă juzii bătrîni. Care ne-au arătat și izvodul de înpărțeață cu pecete gospod, din vălet 7183, scriind pentru un țigan, anume Lazăr judele, cum s-au dovedit că este din Gligore Bățea și s-au dat 2 fete a lui, anume Ghinița și Chelsiia în parte gospod, iar doi feciori acelu Lazăr jude, anume Tănasie și Chifanie; i-au dat în parte lui Golăe și iarăși pă un Simion țigan, fratele lui Lazăr, carele ș-au pus nume Poș, cu cinci

feciori ai lui, s-au dat iar în parte gospod, iar pă alt țigan, anume Ionașco Bățea, iar fratele lui Lazăr judele, cu doi feciori ai lui, iar un Chifanii și Vasilie și 2 fete ce s-ar mai rodi dintrînsul s-au dat iar în parte lui Golăe. Și i-au stăpînit tatăl lor pre acești țigani, iar după moarte tătîne-său, lui Golăe, iarăși s-au înprăștiat și s-au închinat la cetele de țigani gospod. Și apoi, la domnia a treia a domniii sale lui Mihai vodă, dînd domnia sa un ispisoc de miluire pă un sălaș de țigani din țigani gospod lui Costandin biv vel armaș și poruncind domnia sa

431 r. juzilor gospod ca să-i dea un sălaș de țigani / din țigani domnești, iar juzii n-au căutat să-i dea țigani fără pricină, ci i-au dat pă Chifanie țiganul, feciorul lui Ionașco Bățea, care au ținut fămeie moldoveancă, ce au fost drept șărb Golăeștilor. Și jăluind Golăeștii atuncea la domnia sa Mihai vodă, cum că au dat juzii țigani lor fără dreptate, s-au fost scris o carte gospod la Mărdarie clucerul, ca să cerce să afle adevărul acelui țigan și au chemat Mărdarie clucerul pă doi juzi a dumisale lui Mihai vodă, anume pă Ion Hușanul și pă Ion Sterpul și au mărturisit precum acel Chifanie țigan, feciorul lui Ionașco Bățea, ce l-au dat juzii lui Costandin armașul, este drept șărb a Golăeștilor, cum arată mărturie lui Mardarie clucerul și s-au dat cu greșală la acei boieri și le-au fost dat domnia sa Mihai vodă și carte Golăeștilor, ca să ia pă acești țigani, Bățăștii și nu i-au fost mai luat păn acum.

Iar acum, jăluind Golăeștii la domnia mea, zicînd precum le-au dat juzii gospod, anume Ștefan Păpănaca și Toader Gorgan și Drume, țigani lor fără dreptate pă la cei boiari și pă jalba Golăeștilor am scris o carte la credincios boiarul nostru, dumnealui Ștefan Roset biv vel clucer, ca să chieme pă acești juzi față și să le ia seama și precum va afla să ne facă știre. De la care boiari și mărturie ne-au adus Golăeștii, scriind că au chemat pă Ștefan Păpănaca și pă Toader Gorgan și pă Marin și pă Ion Sterpul, juzii gospod și i-au întrebat din rădăcina acestor țigani, arătînd și Golăeștii toate scrisorile lor ce au avut pă acești țigani, Băteștii. Care și acești țigani juzi, dac-au văzut scrisorile Golăeștilor, nimic n-au putut răspunde și au mărturisit și ei înainte acelor boiari că adevărat acești țigani, Băteștii, sînt drepti șărbi a Golăeștilor și s-au dat acelor boiari cu greșală și s-au apucat acești juzi cu zăpis la mîna acelui boiari, precum ar lua ei pe acești țigani de unde ar fi și or da Golăeștilor. Și viind Golăeștii cu mărturie acelui boiari și jăluind domniii mele precum s-au dovedit că acești țigani, Băteștii, sînt drepti ai lor și i-au dat juzii cu greșală pe la boiari, le-am dat carte

431 v. domniii mele ca să-și ia țigani lor / de la acei boiari.

Și mergînd Golăeștii dinpreună cu acești juzi și vrînd ca să ia pă Costandin țiganul și pă soru-sa Dochița, feciori lui Chifanie, de la Safta jupîneasa lui Costantin armașul și ia avînd ispisoc de miluire de la domnia sa Mihai vodă pă acel Chifanie țiganul, tatul lui Costandin și a Dochiții, n-au vrut să dea țiganii Golăeștilor și au venit la Divan și dînd jalbă domniii mele, i-am orînduit cu judecata la cinstit și credincios boiarul nostru, dumnealui Sandul Sturzea vel logofăt. La care sînd ei față și luîndu-le seama, au arătat Safta jupîneasa lui Costandin armașul și fii-său Costache ispisocul cel de miluire ce au fost avut ei de la domnia sa Mihai vodă pă acel țigan Chefan, feciorul lui Ionașco Bătea și au arătat și Golăeștii dresese lor, ispisocul de la Pătru vodă și izvodul de înpărteală de la Dumitrașco vodă și alte cărți gospod de au stăpînit pă acești țigani Băteștii. Osebit, au adus Golăeștii și pă Mardarie clucerul, om bătrîn, carele au mărturisit cu sufletul lui înainte dumisale vel logofătului, precum știe că au apucat pă acest Chifanie și pă toți Băteștii țigani la casa lui Golăe cel bătrîn și sînt drepți șarbi a Golăeștilor și fără dreptate i-au dat juzii pă la acei boiari.

Deci, dumnealui vel logofătul arătînd domniii mele toate dovezile și mărturiile Golăeștilor pă acești țigani, Băteștii, cum s-au dovedit rădăcina lor că sînt drepți a Golăeștilor și juzii gospod i-au dat fără dreptate pă la boieri și am hotărît judecata după dreptate ce s-au căzut, să-și ia Golăeștii pă acest Costandin țiganul și pă soru-sa Dochița, feciorii lui Chifanie țiganul, de la Safta armășoae. Însă acest țigan <al> Golăeștilor, Costandin, țiind pă o țigancă a Saftii armășoae, s-au judecat, țigancă de țigan să nu să despartă, ci să ia Golăeștii țiganul cu țigancă și copiii să-i înpartă, după testament. Iar pentru Dochița țigancă, sora lui Costandin țiganul și fata lui Chifanie țiganul, ce-au vîndut-o armășoae lui Ștefan Hermeziu, să-și ia banii înapoi de la armășoae.

Iar după toate acestea, s-au sculat Ion țiganul, feciorul lui Chefanie
2 r. / cel mare, care mai sus s-au pomenit și s-au rădicat înpreună cu juzii ce s-au numit mai sus și cu alți țigani și de iznoavă au cerșut judecată la dumnealui vel logofătul, zicînd că acești țigani, Băteștii, adevărat i-au fost luat Golăe cel bătrîn, tatăl acestora, dar pă urmă, la domnia lui Antiohie vodă, făcîndu-se căutare țiganilor gospod, s-au aflat acești țigani domnești și ar avea și carte de rămas <pe> Golăe și izvoade domnești de țigani anume și acmu nu-s la mîna lor, dar le vor căuta și or aduce-o. Și așteptînd Golăeștii cîteva zile ca să-și aducă țiganii acea carte de rămas pă tatăl lor și ei n-au mai arătat nimic ca să să poată apăra de Golăești și domnia mea de iznoavă i-am orînduit cu judecata

la cinstit și credincios boiarul nostru, dumnealui Costandin Ipsilant hatman, ca să le ia seama. Și stînd dumnealui hatmanul cu dumnealui vel logofătul și le-au mai luat seama pã toate scrisorile Golăeștilor și iar au aflat că dresese Golăeștilor sînt bune și s-au dovedit că acești țigani, Bățeștii, sînt drepți a Golăeștilor și s-au dat rămas și țigani. Numai, puind ei pricină că au carte de rămas pã Golăe și nu-i îndemîna, li s-au pus zi țiganilor pân la sfete Dimitrie și de or fi avînd ei acea carte de rămas, cu care să poată apăra de Golăești, să o caute de unde o fi și să o aducă la zi și atunci li s-a face judecată după cum s-a socoti cu dreptate.

De nu vor aduce țigani acea carte de rămas, ce au zis că au pã Golăe, pân la zioa <în>semnată, să aibă Golăeștii a-i apuca de grumazi pã acești țigani, Bățeștii, și să-i stăpînească ca pe drepți robi ai lor în veci, cu tot rodul lor cîți s-ar trage din neamul acelor țigani ce sînt numiți mai sus, ce-i arată la izvodul de-npărțeala lui Dumitrașco vodă Cantacozino că s-au venit în parte lui Golăe și de această pîră să nu să mai pîrască nici odinioară, în veci, peste această carte a domniii mele.

7247 <1739>, iulie 30

1396

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

432 v. Dat-am carte domniii mele hahamului jidovesc, lui Iabob și lui Boroz de la Soroca, ca să fie volnici cu carte domniii mele a merge / la otacile de la iarmaloc și să aibă a lua curupca du pã la toți jidovii din Țara Leșască, pe cum le este obiceiul lor de vac. Și să aibă a lua și de la mesercii jidovești pre obicei, precum le scriu cărțile și de la alți domni ce au fost mai înainte de noi. Și nimeni să nu cuteze a sta înpotriva cărții domniii mele.

7235 <1727>, aprilie 13

1397

Carte lui Paladie Golăe pentru țigani^{*)}.

Io Nicolae Alixandru voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele lui Paladie Golăe și pã cine va trimite, să fie volnic a căuta și a cerca pre ai săi drepți șarbi țigani, anume

Bătea și frate-său Vasile Bătea și Caragea nepot Savii lui Cioban și cu feciorii lor, ori în țigani boerești, sau călugărești, sau în țigani domnii mele, oriunde i-ar afla să-i ia pe toți, cu tot cu ce ar avea și să-i ducă la casa lui Golăe.

Iar de ar avea cineva a răspunde ceva, să-și aducă dresese și să vie de față la Divan și nime să nu stea împotriva cărții domnii mele.

7222 <1714>, mai 21

1398

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domnii mele starostilor de jidovi și tuturor jidovilor de târg de Iași și pă cine vor pune ei, să fie volnici cu carte domnii mele a strînge crupca ce au vîndut-o ei de la toți jidovii, după scrisoarea lor, precum au legat și precum au așăzat carele pre cît să dea, pe alișverișul lor, pentru căci această crupcă au făcut pentru folosul și ajutorul și chiverniseala a breslii a tuturor, pe obiceiul lor, cum și de altă dată au fost acest obicei de s-au făcut.

Pentru aceia dar, să aibă a strînge această crupcă de la toți jidovii de aici din Iași, după scrisoare lor, cum s-au așăzat și nimeni scutelnic să nu fie, ci toți să-și dea crupca deplin, fiind pentru folosul tuturor și nimeni să nu cuteze a sta împotriva cărții domnii, că carele nu va da obiceiul să va pedepsi cu judecata și gloaba ce s-au legat la zăpăsul lor.

7249 <1741>, mai 21

1399

33 r. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domnii mele, pentru rugătorii noștrii Iosaf și Lazăr sihastrii, ce au fost egumeni la mănăstirea Sucevița. Carei eșind din mănăstire la o sihăstrie a sa ce ș-au făcut acolo și mai avînd lîngă sine și alți patru călugărași, domnia mea m-am milostivit și le-am dat 2 oameni de poslușanie, ertîndu-i de toate dările și de hîrtii, oricîte ar hi pre alți oameni, ei nimărui nimic să nu dea, ci numai să fie pentru poslușanie molitvei lor. Așijderea, la vremea desetinii să aibă a scuti cincizeci de stupi, nici un ban desetină să nu dea.

Așijderea, pentru starea și chiverniseala lor, iarăși m-am milostivit domnia mea și din osebită mila noastră le-am dat ca să aibă a lua

de la vama cea mare domnească pre an câte 10 lei pă 10 merțe de grîu, câte un leu merța și cinci cameni de pește moron și patru ocă untdelemn și jumătate de ocă tămîe și patru ocă ceară și patru cojoace și patru perechi de cioboate și cinzeci vedre de vin, însă pă vin încă să le să dea bani la vremea vinului, ca să-și cumpere ei la locul lor. Însă cînd va fi vama dată în credință, să să dea aceste din venitul domniii, iar cînd va fi în cumpărătoare, să să dea din venitul a vel vameșu.

Drept aceia, dumneavoastră boiari zlotășii și vel vameși și alții care veți fi ori cu care slujbe, văzînd carte domniii mele, să urmați la toate precum arată mai sus. Așijderea și după a noastră viață și domnie, pre cine va milui Dumnezeu cu domnia aceștii păzită țară a Moldovii, poftim ca să nu strice această puțină milă, ci mai vîrtos să aibă a da și a întări, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

7246 <1738>, mai 1

1400

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

433 v. Scriem domnia mea la boierii noștri și la toți slujitorii carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe și porunci a domniii mele la ținutul Vasluiului, facem știre tuturor pentru o sfîntă biserică ce este la Gorgănele, în codru, la acel ținut mai sus pomenit, care sfîntă biserică este făcută / de un Irimia vâtaf. La care schit sprejănindu-să doi călugărași și jăluind domniii mele precum n-au nici un venit de nicăiri și nu să pot chivernisi nici pe dînșii, nici biserica, de tămîe și de lumini ce sînt trebuitoare, pentru aceasta am făcut domnia mea milă cu dînșii și le-am ertat desetina păn la doazeci de stupi și goștina păn la 15 oi, nici un ban pă aceste bucate să nu dea, ca cu acele bucate să să chivernisească biserica de cele trebuitoare și pe dînșii de hrana și-mbrăcăminte lor. Și le-am ertat și un om poslușnic ce vor afla făr de bani în visterie, purtător de grijă acelor bucate, care om să fie în pace și scuteală de civerturi și de toate dările și angheriile oricîte și a fi pă altă țară, numai el să fie pentru poslușanie sfintii biserici. Așijderea și un ȋrcovnic, ca să fie și el scutit de toate, numai el să fie pentru slujba sfintei biserici și alt nimic să nu dea, nici poslușnicul, nici ȋrcovnicul, făr decît la vremea hîrtilor să de și ei câte un galben de om.

Drept aceia, dumneavoastră boiari și voao slujitori, văzînd carte domniii mele, toți să urmați poruncii și să dați pace acelor bucate de

desetină și de goștină, pre soma însemnată mai sus, nici un ban să nu le luați, nici pe poslușnic, nici pă ȋrcovnice întru nimic să nu-i supărați. Așijderea și călugărașii încă să aibă pace de dajde gospod și de poclonul părintelui și de alte de toate, oricîte ar hi pre alți preoți sau călugări, ei să aibă pace de toate, că oricine s-ar ispiti a le face mai mult val păste carte domniii mele și n-ar urma poruncii vor fi de certare de domnia mea.

7248 <1740>, mai 25¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 221-223.

1401

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru sluga noastră, Stoica căpitanul de drăgani și pentru frate-său Ghiorghe băcal, carele fiind oameni streini într-acest pămînt, neavînd altă chiverniseală, domnia mea am făcut milă cu dînșii și i-am miluit cu o carte a noastră, ca să fie în pace de bir. Dar acmu, jăluindu-ni-să pă cum, după ce au vrut muscalii să să rădice de aici, / din orașul Iașilor, ca să meargă la țara lor, au dat jaf la dughiana lor ș-au prădat de tot ce-au avut și au luat și carte ce au avut de milă și iar am dat această carte a domniii mele, întru carele hotărîm și pentru acești doi oameni și casa lui și dugheana să fie ertate de toate dăjdiile cîte ar fi pe alți neguțitori, de civerturi și de hîrtii, de cai împărătești și de cai de mezil și de chile și de ialovițe și de schimburi de galbeni, sau de lei, au de zloți și de alte de toate, măcar ori ce greu ar eși pre alții în țara domniii mele, ei niciodată, nici cu unile să nu-i supere și carte aceasta să o ție în seamă.

Așijderea și pentru o dughiană cu băcălii ce ar avea la fața țîrgului și pentru un om strein ce ar avea la dughiană, iarăși poruncim și pentru acel om, mai mult decît un galben să nu dea la vreme hîrtilor, iar alt măcar un ban mai mult să nu de nimurui și acei dughiane să-i dea toți bună pace și să fie ferită și de schimburi despre neguțitori și de toate cheltuelile agești, de fânari și de plimbare agăi și de alte cîte ar mai fi pre alte dughiane cu băcălii.

Drept aceasta, dumneata vel agă poruncă să dai la toți pentru acea dughiană și pentru acel om strein, să să ferească toți zapcii, să nu-i facă mai mult supăr. Așijderea și voi neguțitori de Iași, la nimic cu voi să nu-l amestecați, nici schimburi să nu-i lepădați.

Așijderea domnia mea m-am milostivit și i-am ertat cinzeci de stupi, ca să fie în scuteală de desetină, ca să-i dea pace de banii desetenii, nici mai mult supăr să nu-i facă, că cine s-ar ispiti a-i face cât de puțin val păste carte domniiei mele, unii ca acia vor fi de mare certare de la domnia mea.

7248 <1740>, martie 13

1402

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniiei mele tuturor cui să cade a ști, pentru o sfântă mănăstire de călugărițe ce este la Vînătorii Pietrii, făcută de răposatul domn Irimia Moghila vodă, unde este hramul Preobrajenii. Care mănăstire, măcar că dajde la visterie n-are, dar fiind foarte săracă și sprijinind la acea mănăstire niște călugărițe neputincioase, neavînd de nicăiri nici un ajutor și nici o chiverniseală, iată că domnia mea m-am milostivit și am miluit și am întărit sfînta mănăstire, pentru desetină de stupi, ca să aibă a scuti și această mănăstioară, ori pre cîte bucate ar avea, să dea din zece bucate un leu, asemenea cum și

435 v. alte mănăstiri ce sînt cu dajde, / pentru ca să fie de ajutorul sfintei mănăstiri și de chiverniseala călugărițelor ce să sprejenesc acolo, neavînd cine le purta de grijă.

Pentru acee, oricare veți fi cu slujba desetenii la acel ținut, dacă veți vedea carte domniiei mele, nime mai mult să nu le învăluiți pă aceste călugărițe, ci, pă cum scrie carte noastră, așa să urmați. Așijderea și după a noastră viață și domnie, pre cine va milui Dumnezeu cu domnia aceștii țări, ori din fiii noștrii, sau dintr-alt neam, poftim ca să nu supere mila noastră, ci mai vîrtos să aibă a milui și a întări, pentru a sa vecinică pomenire.

7238 <1730>, mai 1

Așijderea această carte am socotit-o și întru a doao domnie a noastră și, fiind cu cale a să înnoi, am înnoit-o și cu altă pecete, ca să să știe în seamă¹.

¹ Publicat de Toma G. Bulat, *Documentele mănăstirii Văratec*, Chișinău, 1939, p. 43 și Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 223-224.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari și la toți slujitorii carei veți unbla ori cu cel fel de slujbe a domniii mele la ținutul..., vă facem știre tuturor, iată că domnia mea m-am milostivit pentru un om ce ș-ar găsi fără bani în visterie Iosif monah, dascalul de școală slovinească, de l-am ertat pre acel om de toate dările și angheriile câte ar fi pre altă țară, el nimărui nimic să nu dea, nici civerturi, nici hîrtii, nici alte nici un fel și măcar de ar și da vreodată cei cu cărțile domniii mele, iar cât acest dascal, pentru acel om tot să i se ție în seamă, pentru ca să fie de slujba lui.

Așijderea am făcut domnia mea milă cu acest dascal și i-am lăsat cincizeci de stupi, ca să dea desetina boerește, din zece bucate un leu, mai mult supăr să n-aibă.

Drept aceia, poruncim domnia mea tuturor, văzînd carte domniii mele, toți să aveți a da bună pace acelui om și voi desetnici de ținutul acesta mai sus pomenit pã acei 50 peci să-i luați desetina de zece bucate un leu, altă supărare să n-aibă. Iar care s-ar ispiti a-i face oricît de puțin supăr peste carte domniii mele, unii ca acia vor fi de mare certare.

Aceasta.

7249 <1740>, septembrie 3

35 r. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele tîrgoveților jîdovi și romîni de Botoșani, carei au jăluit domniii mele că, neîncăpînd ei toți să-și facă case mai înlăuntru, unde este frunte uliții, s-au așezat mai pe de laturi, unde să vinde făina și să face tîrgu din duminică în duminică, de cîștigă și ei hrana lor și acum să scoală unii și alții și cu lăcomie să întind ca să tragă și făina de la dughianile lor, acei ce țin dughiane la fața uliții, unde se vînd negoațile și mesernița și altele.

Pentru care lucru am dat carte noastră și poruncim tuturor ca să rămîe toate alijverişurile stătătoare la locul lor, precum tîrgul fâninii să nu să clătească din deal, din locul lui, de unde s-au vîndut și pîn acum, așijderea și băcăliile și negoațe și mesernița și pitărie, să stea

toate la locul lor și să nu să mai strămute trăgînd unii la alții, ca să aibă hrană cu toții. Și pentru aceasta, poruncim și dumneavoastră vornici de acolo, să le dați a înțelege ca să urmeze toți precum este porunca domniii mele și carte de la mîna lor să nu să ia.

Aceasta poruncim.

7249 <1741>, iunie 15

1405

Io Mihai Racoviță voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la slugile dumisale hatmanului, care strîngeți poclonul hătmănesc du pă la călărași, facem știre că veniră călărașii de la Podul Băraiacului și ni să jăluiră precum ați mers și le cereți 61 lei poclonul hătmănesc.

Pentru care, iată că vă poruncim, văzînd carte gospod, să căutați să le dați foarte bună pace de poclon, pentru căci acel mezil este în seama domniii mele, s-au luat din sama dumisale hatmanului. Pentru aceasta, să căutați de acum înainte să aveți a le da bună pace și de le-ți fi luat ceva, să căutați să le dați înapoi. Într-alt chip să nu fie.

Aceasta scriem.

7235 <1727>, ghenarie 4

1406

435 v. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor boiarilor și slujitorilor carei îți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele în ținutul Hîrlăului, pentru zece oameni poslușnici a sfintii mănăstiri a Coșulii, pentru care poslușnici ne-au arătat rugătorii noștri părinții călugări și o carte de la răposatul moșul domniii mele, Grigorie Ghica vovoda, scriind și poruncind ca să fie în pace și ertați de toate.

Drept aceia dar, iată că și domnia mea m-am milostivit asupra aceștii sfinte mănăstiri Coșula și i-am lăsat pă acești zece poslușnici ca să fie în pace și ertați de toate dările și angheriile, oricîte ar fi pre altă țară, ei niciodată nimărui nimic alta să nu dea, făr numai la vreme hîrtilor vor da și ei cîte un galben de om, iar altă dajde ce ar mai eși pe banii hîrtilor ei să nu dea, nici cu unile supărați să nu fie, nici cu civerturi, nici cu chile, nici cu ialovițe, nici cu banii carălor, nici cu podvozi, nici cu conace, nici cu cai de olac, nici cu alte angherii, ca să

fie numai de posluşanie sfintei mănăstiri. Şi pentru aceia, văzînd carte domniii mele, fieştecarele să urmaţi aceştii cărţi a domniii mele, că cine le-ar face mai mult val, unii ca acie vor fi de mare certare de cătră domnia mea.

Aşijderea şi în urma noastră, pă cine va milui Dumnezeu cu domnia aceştii ţări, ori din fiii noştri, ori dintr-alt neam strein, poftim pre iubiţii domni ca să dea şi să întărească sfintei mănăstiri cu aceşti posluşnici, pentru a lor vecinică pomenire şi nime altul să nu să amestece.

Aceasta.

7244 <1735>, dicemvrie 30¹

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Coşula, pach. IV, doc. 25.

1407

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştire cu această carte a domniii mele, pentru Pambuc armeanul, carele fiind om strein şi năzuind aici ca să să hrănească cu merşteşugul său, ştiind a face strune, iată că domnia mea m-am milostivit şi l-am ertat pă capul lui de toate dările şi angheriile oricîte ar fi pre alţii aici în oraşul Iaşilor, el niciodată, nimărui, nimic să nu dea, nici mult, nici puţin, că l-am ertat domnia mea de toate.

36 r. Şi pentru / aceia poruncim domnia mea şi dumitale vel agă şi altor boiari şi slujitori carei veţi unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele aici, în Iaşi, văzînd carte domniii mele, toţi să aveţi a-i da bună pace. Aşijderea, unde ar găsi pre la trunchiuri, sau la sulgerie, maţe de oaie de treaba merşteşugului său, să fie volnic a strînge, de vreme că acele ale altora nu sînt de treabă şi de cătră nime poprit să nu fie, nici să-i facă supărare, că cine s-ar ispiti a-i face mai mult supăr, vor fi de certare.

Aceasta poruncim.

7249 <1741>, avgust 5

1408

Io Grigorie Ghica¹ voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele credincios boiarului nostru, dumisale Iordache Cantacozino vornic şi pe cine va trimite, să fie volnic cu

carte domniii mele a merge la moșia dumisale ce să chiamă Budele, unde să face iarmarocul Movilăului, de iasta parte, și să ia venitul locului din dughiane și din pod și dintr-altele din toate câte vor fi obicinuite, pe cum s-a fi urmat și s-a fi luat și-ntr-alți ani trecuți, pân când era pace și să făcea iarmarocile întregi, așa să ia și acmu din toate și nime să nu stea împotriva cărții domniii mele. Iar avînd cineva a răspunde, să vie la Divan.

7241 <1733>, avgust 2

¹ Corect, Constantin Neculai Mavrocordat.

1409

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte lui Ion Ciurar, giudele de țigani dumisale Iordache Cantacozino vel vornic, să fie volnic cu carte domniii mele a merge cu țigani lui ce-i sînt la ceată să să înhrănească pân țară cu dreptate și nimeni să nu-i supere făcîndu-le vreun val și despre toți să fie în pace și nici caii lor de olac să nu să ia. Așijderea și alți țigani ai dumisale vornicului Iordache, unde i-ar găsi înprăștiați, să-i ia la ceata lui, iar cine ar avea ceva a răspunde să-și întrebe cu dumnealui vel vornicul.

Așijderea, ne jăluiră la domnia mea că din albi și din altele ce lucrează în codru le iau dijmă mai mult decît din 10 una. Ci iată că
436 v. hotărîm, cei cu moșia / să-și ia zeciuiala din zece una, pre obicei, iar mai mult să nu fie supărați și nime să nu stea împotriva cărții domniii mele.

7247 <1739>, iunie 20

1410

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru doi oameni poslușnici ce ar avea rugătorii noștrii, părinții călugărași ce să află petrecători la sfînta sihăstrie ce să zice a episcopului Pahomie, ce este din deal de mănăstirea Neamțului, unde este hramul Procovul preasfîntei și preacuratei de Dumnezeu născătoarii și pururea fecioara Marie. Iată că domnia mea m-am milostivit și i-am ertat pre acei 2 poslușnici, ca să fie în pace și scuteală de toate dările și angheriile,

oricâte ar fi pre alții în țara domniei mele, ei nimăruî nimic să nu dea, măcar de s-ar întâmpla vreodată pentru vreun greu al țării să iasă să dea și carei au cărți de milă, iar acești poslușnici nici atunci să n-aibă supărare de bir.

Așijderea, iarăși m-am milostivit domnia mea asupra acestor părinții călugărași și le-am întărit, după obicei ce au avut și de mai-nainte, ca să aibă a scuti cincizeci de stupi de desetină, precum au scutit și pân acum, pe aceste bucate nici un ban desetină să nu dea, ca să fie pentru ceară la biserică și pentru hrana ticăloșilor de călugărași.

Și pentru aceasta, poruncim și boiarilor domniei mele, carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniei mele la ținutul Neamțului, dacă veți vedea carte domniei mele, toți să aveți a da bună pace acelor 2 poslușnici, de toate dările. Așijderea și voi desetnici, pă acei 50 peci să nu le luați nici un ban desetină. Iar care n-ar înțelege după cum arată mai sus și s-ar ispiti a face mai mult val, unii ca aceia vor fi de la domnia mea de certare. Într-alt chip nu va fi.

7249 <1740>, dichemvrie 29¹

¹ Original la Arh. St. Buc., M-rea Neamț, pach. LXVI, doc. 9; publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 224-225.

1411

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele, pentru Catrina, fata Crîstii vornicul, pe care / au ținut-o Danul, carele rămîind fâmee săracă, domnia mea m-am milostivit și am ertat-o de dajde și de alte dări, de toate, cu nimic, nici cu-n fel să nu fie supărată.

Așijderea și pentru trei liudi, oameni streini, făr de bani în visterie, ce-și var afla pentru slujba casii ei, iarăși să fie în pace și în odihnă de toate dările, nimăruî nimic să nu dea, făr numai la vremea hîrtilor să de și ei cîte un galben de om.

Așijderea m-am milostivit domnia mea și pentru 50 stupi și 15 mascuri, pe aceste bucate desetină să nu dea și la vremea văcăritului să aibă a scuti 12 vite, 6 cai, pe aceste bucate nici un ban să nu dea.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori care veți unbla ori cu cel fel de slujbe a domniei mele la ținutul..., vă poruncim tuturor, văzînd carte domniei mele, toți să urmați după cum poruncim

domnia mea, că cine s-ar ispiti a face oricît de puţin val păste carte domniii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare.

Aceasta scriem.

7248 <1740>, mai 26

1412

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la boiari şi la toţi slujitorii carei veţi unbla ori cu ce fel de slujbe a domniii mele la ţinutul Eşilor, vă facem ştire tuturor pentru acest om, Ion biv şătrar, care jălui domniii mele că este om de 87 ani, slab, sărac, neputincios, făr vedere şi n-are nici cine să-l îngrijască şi au avut un fecior lipsit de cîtăva vreme în țări streini şi au venit acmu şi n-are nici un ban în visterie, nici alte pricini despre bir.

Pentru domnia mea m-am milostivit asupra acestui om şi i-am dat pă acest fecior al lui, ca să fie pentru slujba lui păn va avea viață şi feciorul lui să aibă pace de civerturi şi de toate dările şi angăriile cîte es pe alți oameni, nimărui nimic să nu de.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari şi voi slujitori, văzînd carte domniii mele, să dați bună pace acelui fecior al acestui om, nimeri cu nimic să nu-l supere, ca să fie de chiverniseala tatălui lui, că cine s-ar ispiti ca să-i facă mai mult val păste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de mare certare de la domnia mea.

7248 <1740>, ghenarie 9

1413

437 v. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele dumisale Hasan aga, sărdar de Galați, să fie volnic cu carte domniii mele a chema şi a stringe oameni streini din Țara Turcească şi dintr-alte țări, oricît de mulți ar aduce, să-i aşaze la sat la <Silişte>, la ţinutul <Covurluiului>, unde mai are dumnealui şi alți oameni vechi, strînși mai denainte vreme. Şi aceşti oameni ce de acum înainte îi va trînge, streini dintr-alte țări, de la domnia mea vor avea milă şi odihnă, vor fi în pace de toate dările şi angariile, nimărui nimic nu vor da păn la un an, iar după ce s-a împlini cîsla cărții, să vor tocmi cu rupta, de vor da cîte cincii lei de om într-un an şi din tocmeala lor nime mai mult nu-i va scoate.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori ce veți unbla ori cu ce fel de slujbe la acel ținut, dacă veți vedea carte domniii mele, toți să vă feriți de acești oameni ce să vor strînge pă această carte gospod, afară din oamenii cei vechi, carei sînt strînși mai denainte vreme, întru nimic să nu-i învăluiți, nici bucatele lor pentru alții să nu le trageți. Că cine s-ar ispiti a le face mai mult val păste carte domniii mele, unii ca aceia vor fi de mare certare.

7235 <1729>, ghenarie 31

1414

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

O carte dată iar dumisale Hasan aga de la Galați, pentru oamenii dumisale care sînt strînși în slobozie la Siliște, ce este la ținutul Covurluiului, care sînt tocmiți la cămara gospod cu rupta, să dea de om cîte 7 lei într-un an și acești bani să-i dea la 4 civerturi și pentru desetina de stupi, de mascuri, să de de zece bucate un leu și pentru goștina de oi să dea de oae cîte o para, iar mai mult păste tocmeala aceasta să nu fie supărați.

7244 <1736>, aprilie 24

1415

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

3 r. O carte dată iar dumisale Hasan agăi, sărdarul de la Galați și a vornicelului dumisale, pre cine va socoti, / pentru acești oameni streini ce i-ar strînge de pe într-alte părți de loc, cît de mulți, care s-au așăzat la Siliște, la ținutul Covurluiului, strîngîndu-se, să aibă pace de toate dările și angariile pîn la mai, nimărui nimic să nu dea făr de cît cum s-au așăzat după tocmeala și așăzare celorlanți oameni ce-i mai are dumnealui Hasan aga, mai mult să nu dea.

7248 <1739>, dichevrie 18

1416

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele dumisale Hasan agăi ciorbagiu, sărdar de Galați, să fie volnic cu carte domniii mele a căuta zece oameni

streini, dintr-altă țară și găsind acei oameni, pentru ca să fie de slujba casii dumisale, iată că domnia mea i-am dat această carte a domniei mele, cu carei adeverim și poruncim pentru acești liudi 10 ca să fie în pace și ertați de toate dările și angariile, oricâte ar pre alții, ei cu nici unele să nu fie supărați, nici la civerturi, nici la hîrtii, nici la altele, ci de toate să aibă pace, ca să fie numai pentru slujba casii dumisale.

Drept aceia și dumneavoastră boiari și slujitori care veți unbla cu slujbe la ținutul Covurluiului, dacă veți vedea carte dumnii mele, toți să vă feriți de acești oameni și să le dați pace, că cine s-ar ispiti a le face mai mult val peste carte domniei mele, va fi de mare certare.

7248 <1740>, ghenar 9

1417

[F.D.] <1661, septembrie 19 – 1665, septembrie 11>

Io Evstratie Dabija voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă domnia mea am dat și am întărit rugătorilor noștri, părintele Grigore mitropolitul și a tot soborul de la sfînta mănăstire de la Todereni, unde este hramul Înălțarea domnului și dumnezeului nostru Isus Hristos, pre a lor dreaptă ocină și moșie Hrenăuții, sat întreg, ce este pre Ciuhur, în ținutul Hotinului, de pe amîndoa pârțile de apă și cu 2 heleștie și cu mori în Ciuhur, ce este danie sfîntii mănăstiri <de la> Tudor 438 v. Cîmul Movilovici, / fratele răposatului Irimia Moghila vodă, carele și sfînta mănăstire Tudoreni o au făcut cu cheltuiala sa, din ispisoc de la Irimia Moghila voevod, iar lui Toader Movilovici i-au fost cumpăratură la Lupul Vartic ce-au fost armaș mare, feciorul lui Iorașco Vartic postelnicul, nepot Petrii Vartic ce au fost hatman, pentru 360 ughi de aur, iar cînd este acmu s-au sculat Dobri și au vrut să înpresoare aceste sate.

Deci, domnia mea am scris carte domniei mele la boiarul nostru Condrea vornicul și la Marco feciorul Silitrarului de au mers acolo la Hrenăuți și au strîns oameni buni din sus și din jos, du pă înprejur megieși, anume Rusco din Parcovă și Văsiian din Cepeleuți și Stefan Mosor de Dăjiani și Ignat din Paustova și Ion din Dăngeni și Ivan din Cernorodnița și mulți oameni buni, bătrîni și tineri și așe am socotit hotarul acestuia sat, Hreneuților, du preste tot hotarul, precum au știut ei cu sufletele lor. Și să încerc hotarul pre un drum vechi, pîn la niște movile despre o siliște ce să chiamă Rujniții și de acolo pîn la un vîrtop și de acolo pîn la o fîntînă despre hotarul Cîrnosenilor și de

acolo la o movilă despre Mihăilșeni și de acolo pînă la o rîpă, iarăși despre Mihăilșeni și despre Cîrnoseni. Și au găsit și o bucată de loc a Hrănăuților împresurată în hotarul Cîrnosenilor și aceia iarăși s-au luat în hotarul Hrănăuților, precum au fost și mai-nainte vreme, precum ne-au arătat și scrisoare mărturii de la boiarul nostru Candrea vornicul și de la Marco feciorul Silitrariului și de la acei oameni buni, de la toți cîți mai sus scrie, precum au găsit ei cu sufletele lor.

Deci și domnia mea, împreună cu tot sfatul nostru, dacă au văzut ispisoc de la Irimia Moghila voevod pre tot satul Hrenăuții și mărturie de la boiarul nostru Condrea vornicul și de la Marco Silitrariul și de la atîția oameni buni, precum au hotărît și au stîlpit ei cu sufletele lor și domnia mea am dat și am întărit sfintii mănăstiri...¹

¹ Din condică lipsește o foaie ce cuprindea sfîrșitul cu data documentului și prima parte a documentului nr. 1418.

1418

.....
r. dumisale și uric de miluire, neclătit niciodinioară.

Așijderea și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va alege a fi domn stăpînitor țării Moldovii, ori din fiii noștrii, ori dintr-alt neam, poftim a noastră danie și miluire să nu o surpe, cum nici noi n-am stricat miluirile altor luminați și răposați domni ce au fost mai-nainte de noi, ci mai vîrtos să aibă a da și a milui și a întări, pentru a sa vecinică pomenire.

7249 <1741>, martie 25

1419

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la credincioși boiarii noștri, dumnealor starostii de Cernăuți și vel căpitanul de Coțmani, vă facem în știre pentru caii armenilor din Țara Leșască, care or fi din hergheliile lor, că le-am făcut domnia mea testament ca, oricînd ar vrea ca să treacă să-i ducă iar în Țara Leșască, să aibă pace de vamă de starostii, de căpitani.

Acum ne jăluiră că, cînd trec de acei cai, îi supărați și le luați cîte 3 potronici starostii și căpitanii, pentru care iată că vă scriem, văzînd

carte domniii mele, să le dați bună pace, mai mult păste carte domniii mele supăr să n-aibă pentru caii ce ar fi din iapele lor, iar pentru alți cai ce or fi făcut de aici din țară, pe aceia vor da starostii și căpitanii pă obicei. Și carte aceasta din mîna lor să nu să ia, ci pururea să fie apărați.

7245 <1737>, aprilie 14¹

¹ Publicat de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, p. 130.

1420

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru neguțitorii armeni din Țara Leșască, carei pururea fac neguțitorii cu cirezi de boi aici, în țara domniii mele, carei au venit la domnia mea de au jăluit că au multă supărare și ei și păstorii lor, de cătră boiarii ce sînt cu slujbe pre la ținuturi și de cătră dregătorii du pre la scaune. Și rugîndu-se ca să fie puși la o cale pentru tot alișveriușul neguțitorii lor, ca să să poată chivernisi alișveriușul lor făr călcare și făr supărare, socotit-am domnia mea pentru toate trebile lor, după obiceiul și testamenturi ce au avut și mai-nainte de la domnia mea, fiind făr de paguba țării și a domniii, după cum am socotit că să cade, într-acestași chip i-am așezat.

439 v. Întăi, pentru boii de negoț, să de comăritul cîte un leu, un potronic vechi de bou și cîte un leu de bou vama, / mai mult să nu să supere. Și pentru vitele și hergheliile de iape ce au în Moldova să de cunița pe obicei, cîte 40 bani de vită și de iapă. Așijderea și pentru venitul starostelui de Cernăuți și a lui vel căpitan de Coțmani și a vameșilor celor mari și venitul gramaticiii să urmeze cu toții luîndu-și venitul lor după obiceiul vechi, cîte un potronic de bou starostile și cîte un leu de cireadă lui vel căpitan de Coțmani și cîte un leu de cireadă vameșilor ce merg la otace și cîte 4 bani de bou gramaticia și cîte doi potronici de cireadă călărașilor ce păzesc la trecătoare, iar afară dintr-aceste nimic să nu le îndrăznească a le lua mai mult.

Așijderea și pentru oamenii streini, mazuri de Țara Leșască, ce vor avea pentru slujba neguțitorii lor, fiind streini, de altă țară, cu capul și neavînd fămeie și așăzați aici în țară, să aibă pace de hîrtii și de toate dările și angariile. Așijderea și pentru oamenii de țară, holtei, ce vor avea păstori pă la bucatele lor, la vreme cînd vor eși hîrțiile pe

altă țară, vor da și ei hîrtii de om cîte doi galbeni, iar altă supărare de nici unile să n-aibă.

Așijderea, pentru finul domniii mele, le-am dat voe ca să-și facă fin cît le-ar tribui pentru bucatele lor și pentru boi de negoț, despre nime opreală să n-aibă. Și finul să-l cosească cu oameni de țară și unde l-or cosi să fie cu voia celor cu moșiile și să plătiască dijma locului pă obicei. Și pentru 200 stoguri de fin domnesc ce este obicei de-l iau de la Botoșani, să dea pe obicei cîte 2 lei pol vechi de stog, mai multe să nu să supere. Și pentru boii ce să rup cîrduri du pă în cirezi și fug, să aibă a da colacul la cine ar găsi boii cîte doi lei de cîrd, mai mult să nu să supere. Iar cînd s-ar răzli din cireadă cîte un bou sau cîte doi boi, atunce vor da parcălăbie cîte un leu de bou, pe obiceiul țării.

Așijdere, dăm poruncă tuturor dregătorilor, unblînd acești neguțitori pînă țară pentru neguțitoria lor, ei sau și feciorii lor, întîmplîndu-se ca să aibă pricină de judecată cu cineva, nime din dregători să n-aibă a-i judeca sau a-i globi, de vreme că au jăluit domniii mele că, fiind ei oameni streini, îi calcă și-i supără afară din cale. Pentru aceia, oricine / ar avea niscareva pricini cu dînșii vor veni aici, al Divanul nostru, de să vor judeca. Și pentru cai de olac, nimeni să nu le <ia> cai de olac de la odăile lor, sau de la drumuri.

Pentru aceia, poruncim la toate să urmați la cîte scriu mai sus și pă unde s-ar duce ei cu vitele în trecătoare nimeni de la dînșii nimic să nu cee, nici să-i supere.

Aceasta.

7247 <1739>, aprilie 11¹

¹ Publicat de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, pp. 153-155; regist, *ibidem*, vol. III, p. 142.

1421

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu acest testament a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru breasla pîrgarilor de aici din Iași, carei aflîndu-se de pîrurerea nelipsiți de slujba domniii mele, purtînd slujba lor în toate părțile, socotit-am domnia mea că să cade a fi puși la o cale pentru birul lor, mai cu milă, cu care să poată lupta și a păzi și slujba lor fără zăticnire.

Și drept aceia dar, iată că într-acest chip i-am așăzat cu mila noastră, pe 29 liuzi ce sînt, ca să aibă a da ei de om numai doi galbeni de om pe an, 1 ughi la sfetii Dimitrie și 1 ughi la sfetii Gheorghie, iar

afară dintr-acești câte 2 ughi de om niciodată nimic mai mult să nu dea, nici civerturi, nici hîrtii, nici alte angherii nici un fel, de toate să fie în pace și feriți. Și li s-au dat și pecetluituri roșii pe fețele lor, ca să fie cunoscuți dintr-altă țară și pe această așăzare a lor li s-au întărit lor și cu testamentul nostru, ca să stea așăzare aceasta neclătită, numai ei să păzească slujba lor neclătit.

Și poruncim domnia mea și boiarilor noștri și slujitori, văzînd testamentul nostru, nime altul supărare să nu le facă. Și banii lor să-i strîngă șoltuzul lor și la vreme îi va istovi la Visterie pe soma oamenilor ce-or lua pecetluituri roșii pe fețele lor. Și cum am zis, această așăzare a lor niciodată, nici mai mult, nici mai puțin să nu să strămute, ci să stea neclătită. Într-alt chip să nu fie.

Aceasta.

7249 <1741>, ghenarie 15

1422

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

440 v. Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru 12 liudi sticlari, oameni care au eșit din Țara Ungurească și s-au așăzat la siliște la Călugăra, la ținutul Bacăului. Pentru carei domnia mea m-am milostivit și i-am ertat / ca să fie în pace și în odihnă de toate dările și angariile, oricîte ar fi pe alții în țara domniii mele, nici la un civert, nici la hîrtii, nici la alte dări, la nimic să nu fie supărați, făr decît ei să dea numai 500 table de sticle și 100 sticle de celelalte pentru treaba domniii. Iar de s-ar tîmpla să dea mai multe sticle peste nartul lor, acele să li să plătească cu bani, câte doao parale de sticlă, însă numai cu domnia să aibă această tocmeală, iar cu alții cum să vor putea tocmi. Și pentru goștina de oi vor da câte 2 parale de oae, bîrsănește și la văcărit să scutească câte 2 vite de om. Și pentru ca să fie cunoscuți dintr-altă țară, li s-au dat și peceți roșii pe fețele lor și i-am dat domnia mea în seama dumisale Radului Racoviță vel paharnic, ca să le poarte dumnealui de grijă, fiind și așăzarea lor pe moșia dumisale.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și slujitori carei veți unbla ori cu ce fel de dăjdi ale domniii mele, văzînd carte a domniii mele, toți să urmați poruncii domniii mele, nici cu podvozi, nici cu alte beilicuri să nu fie supărați. Că cine le-ar face cît de puțin val păste carte domniii mele, unii ca acia vor fi de mare certare de la domnia mea.

Noiemvrie 20, 7249 <1740>

1423

O carte iar a sticlarilor ungureni care s-au aşăzat la ținutul Bacăului, la satul la Călugăra, ca să fie volnici pentru lemne ce le-ar trebui de treaba meşteşugului, ori pă a cui moşie or fi, să nu fie popriți du pen păduri. Aşijderea şi părcălabii şi vameşii să nu le facă supărare de vămi şi de părcălabii, ci despre toți să fie în pace şi apărați.

Aprilie 11, 7249 <1741>

1424

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştire cu acest testament al nostru tuturor cui să cade a şti, pentru şaugăii, oameni şi alte rufeturi a Ocnii, care viind înainte domniii mele, ne-au jăluit precum slujba lor este nelipsită şi mai grea decît alte slujbe. Şi mai-nainte vreme au avut ei testament de milă de la domnia mea cu aşăzare de odihna lor şi în vreme turburării / ce-au fost, li s-au prăpădit testamentul şi lipsind testamentul lor, să întind unii din slujbaşi ce es la ținut a-i supăra. Şi cerînd ei milă şi dreptate de la domnia mea, socotit-am că, după slujba lor care nu-şi asamănă cu altele, să caute a-i folosi cu mila noastră şi fiind ştiut şi de domnia mea testamentul ce au avut asemenea, am făcut milă cu dînşii şi i-am ertat de toate dările şi angheriile, oricîte ar fi pă altă țară, nici hîrtii, nici altă nimic să nu dea, numai civertul lor, pă aşăzare cum s-or tocmi cu cămăraşii.

Aşijdere şi la văcărit sau cuniță, cînd s-ar întîmpla, să aibă a scuti pînă la şase sute vite şi o sută cai, nici un ban să nu dea şi la desetina de stupi să scutească pîn la doao sute stupi şi cu mascuri şi goştina de oi să dea pă obiceiul lor, cîte 6 bani.

Aşijderea să aibă pace de camănă, de bezmăn şi de branişte, nici cu aceste să nu fie supărați, de vreme că Ocna este osebită. Şi să aibă pace de cai de olac şi de podvozi şi de toate angheriile, cu nimic altele să nu fie supărați. Numai şi ei, cu mila ce le-am făcut cu dînşii, să fie silitori, să pue mai multă nevoie la slujba lor, ca să să arate fieşte-carele slujba sa, făr nici o păgubire venitului Ocnii.

Dechemvrie 1, 7249 <1741>¹

¹ Publicat în *Uricarul*, vol. II, pp. 154-155.

Alt testament, iar pentru şaugăii ce taie sare la Ocnă, carei din-ceput, de la strămoşii lor şi pân acum leafa lor au fost orînduită şi aşăzată a li să da cîte un ban de o sare pã sãrile ce sînt obicinuiţi sã dea la cãutãri. Care, vãzîndu-se cã leafa lor este puşină cîte un ban de o sare, neputînd sã chiverniseascã cu atîta, osebit din alte mile ce am fãcut domnia mea, dupã cum aratã testamentul domniii mele ce este la mîna lor, am mai adaos leafa lor cu doao pãrţi mai mult şi i-am aşăzat de acmu înaintea leafa lor sã fie cîte trei bani de o sare, dintr-acest an 7249, din zi întãi a lui iuni, pã sãrile ce sînt aşăzaţi sã dea la cãntare, dînd poruncã domnia mea aşa sã urmeze, iar alte obiceiuri ce sînt acolo la Ocnã sã nu sã mai strãmute, ci acest testament sã fie întemeiat şi nestrãmutat în veci.

441 v. Şi dupã a noastrã viaţă şi domnie, pã cine va milui Dumnezeu cu domnia aceştii ţãri, încã poftim ca sã nu strice mila aceasta ce am fãcut cu şaugăii, ci mai vîrtoş sã le întãreascã.

Iunie 1, 7249 <1741>¹

¹ Publicat integral în *Uricarul*, vol. II, pp. 153-154.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştire cu această carte a domniii mele tuturor cui sã cade a şti, pentru slujitorii joimiri roşii, de la steagul cel mare agesc. Care slujitori încã în ceialantã domnie a noastrã am socotit domnia mea dinpreună cu tot sfatul nostru şi den pajîste i-am fãcut pân la 120 liudi, pre care i-am numit domnia mea cu acest nume, adecã joimiri roşii şi i-am dat domnia mea ca sã fie supt steagul cel mare agesc, fiind şi atunci tot dumnealui cinstit şi credincios boiarul domniii mele Ianache vel agã, ca sã fie supt steagul dumisale cel mare şi dumnealui sã le poarte grijã şi fiind toţi cãutaţi şi miluiţi, avea toţi cai buni şi arme şi la toate poruncile domniii mele gata sã afla, în toatã vreme nelipsiţi. Cãrora le fãcusem domnia mea şi testament de milã, ca sã fie în pace de toate birurile şi angariile, oricîte s-ar fi întîmplat sã iasã pre altã ţarã şi la vãcãrit încã, cînd s-ar fi întîmplat sã iasã, sã scuteascã de om cîte doao vite şi cîte un cal de vãcãrit. Şi în toatã domnia noastrã de cela rînd aici, dupã testamentul ce au avut de la domnia mea, nici cu-n

fel de bir n-au fost supărați, păn la premenirea domniii noastre de aici în Țara Rumânească, miluindu-ne puternica Împărăție, și pre toți i-am lăsat domnia mea grijii și pre cai buni, ca pre niște slujitori aleși. Iar după mergerea noastră de aici, nu să aibă vro milă sau vro căutare, ci cu tot felul de biruri fost-au stropșiți, atîta cît au rămas foarte stricați, mai mult și din pricina zapciilor ce-i avea, nefiind vrednici a-i chivernisi și a-i apăra, fost-au călcați de obște și precum i-am lăsat domnia mea, nici cu unile nu i-am găsit.

Pentru care lucru văzînd domnia mea și adeverind de toate strîmbătățile și stricăciunea lor, știind că acești slujitori pre care i-am numit domnia mea mai sus de noi sînt făcuți, deosebit mai mult m-am milostivit

42 r. / domnia mea și le-am întărit și le-am înnoit cu acest testament, ca să le fie de la domnia mea obicei de milă stătător și iarăși și de acum înainte să fie tot în pace și în scuteală de civerturi, de hîrtii, de fumărit, de satarale, de ilișuri, de ialovițe, de cară sau căruțe de podvozi, de cai de olac și de toate tîmplările ce ar fi pre altă țară ei și casele lor de toate să fie scutiți și în bună pace, pentru ca să să tocmească și să-și vie iar la starea lor cea dintăi și să aibă cai buni și arme, să fie grijii precum să cade și-n toată vremea să fie nelipsiți de slujba și poruncile domniii mele. Și-n toată urmarea testamentului vechi să fie și pentru văcărit și pentru altele și pentru ca să fie ei cunoscuți dintr-altă țară, le-am dat domnia mea tuturor pecetluituri roșii pă fețele lor, ca de s-ar întîmpla vreunii să meargă drept hrana lor, ori în ce parte de loc pace să aibă.

Așijderea și pentru feciorii lor holtei ce vor avea din trupurile lor, sau frați holtei ce vor fi nedespărțiți de casele lor și acie de toate birurile să fie scutiți și apărați, numai la vreme cînd s-ar întîmpla să iasă hîrtii pre altă țară, atunce vor da și ei cîte de un galben hîrtie, iar cu alte cu nimic mai mult supărați să nu fie.

Pentru aceia dar, poftim pre iubiții domni pre carei îi va milui Dumnezeu cu domnia acestui scaun, ori din fiii noștrii, sau dintr-alt neam strein, după a noastră viață și domnie, poftim să nu strice mila noastră ce am legat cu acest testament, precum nici noi n-am stricat miluirile altor domni ce au fost mai-nainte de noi, ci mai vîrtos să aibă a întări și a-nnoi și a milui, pentru a sa vecinica pomenire. Că oricine s-ar scula să strice această miluire a noastră, sau oricine ar fi îndemnător spre un lucru ca acela, unii ca acie să fie afurisiți și blestemați de domnul Dumnezeu și de preacurata fecioară maica sfințiii sale și de 318 oteți din cetate Nicheii, întăritorii de lege creștinească. Și în cea de apoi, să fie părtași cu Iuda vînzătorul de Hristos și cu trecetul de

442 v. lege Aarii, fierul, pietrile, lemnile, toate să să topască / și să putrezească, iar trupurile unora ca acie să stea în veci de veci legate și afurisite.

Aceasta scriem.

Februarie 15, 7244 <1736>

1427

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru aceste doao steaguri, vînători și pușcași, care acești slujitori odinioară, mai-nainte vreme, nu s-au pomenit, fără decît în vremile altor domni ce au fost mai-nainte de noi era vînători de aduce vînat domniii, dar unii ca aceia nu să numia slujitori. Iar aceste steaguri pre care le-am numit domnia mea mai sus, încă în ceialantă domnie a noastră socotit-am domnia mea dinpreună cu tot sfatul nostru și din pajîste i-am făcut, căroră le-am dat domnia mea și steaguri și i-am numit cu acest nume, adecă vînători și pușcași, fiind 2 steaguri, cîte 55 liudi la un steag. Care steaguri, avînd milă de la domnia mea și căutare, era foarte niște oameni stricurați și grijîți, cu arme bune și cu toate cîte le trebuia unor slujitori și de-a pururea să afla gata la poruncile și slujbele domniii mele. Pre carei i-am adus domnia mea de șade pre rînd în curte, cu săptămîna, ca și cele 4 steaguri de siimeni din curte și cu nici un fel de bir în toată domnia noastră n-au fost supărați. Iar după premenirea domnii noastre de aici în Țara Rumânească, miluindu-ne puternica Împărăție, nu să aibă vro milă sau vro căutare, ci cu tot felul de biruri fost-au stropșiți și supărați și călcați de obștie, atîta cît au rămas foarte lipsiți și stricați și precum i-am lăsat domnia mea, cu nimic nu i-am găsit.

Pentru care lucru văzînd domnia mea și adevărind de toate strîmbătățile și stricăciune lor, știind că acești slujitori de la aceste 2 steaguri ce le-am numit domnia mea mai sus de noi sînt făcuți, deosebit
443 r. mai mult m-am milostivit / domnia mea de le-am înnoit și le-am întărit cu acest testament, ca și de acum înainte să fie în pace și în scuteală de civerturi, de hîrtii, de fumărit, de satarale, de ilișuri, de ialovițe, de cară sau de căruțe de podvozi, de cai de olac și de altele, de toate întîmplările cîte or fi pre altă țară ei și casele lor să fie în scuteală și-n bună pace, pentru ca să să tocmească și să-și vie iarăși la starea cea dintăi, să aibă arme bune și tot sinețe ghintuite, să fie grijîți

în toată vreme precum să cade unor slujitori și slujba lor iar în curte să fie, cu rînd pã săptămîină, după urmarea cea dintâi. Și pentru ca să fie cunoscuți dintru altă țară, le-am dat domnia mea tuturor pecetluituri roșii pe față, ca de s-ar întîmpla vreunii dintru dînșii să meargă drept hrana lor ori în ce parte, pace să aibă. Așijderea și la vreme cînd s-ar întîmpla să iasă văcărit pre altă țară, să aibă a scuti de om cîte un cal de văcărit, însă care vor avea cai. Asemenea și pentru feciorii lor holtei, sau frații lor ce vor fi necăsătoriți și nedespărțiți de casele lor și acie de toate birurile să fie scutiți și apărați, numai la vreme cînd s-ar întîmpla să iasă hîrtii pe altă țară, atunci vor da și ei cîte de un galben hîrtie, iar cu alte cu nimic mai mult supărați să nu fie. Ci dar, pentru toate cîte am hotărît domnia mea mai sus cu acest testament, să fie de la domnia mea obicei de milă stătător în veci.

Pentru aceia dar, poftim pre iubiții domni pre carei îi va milui domnul Dumnezeu cu domnia acestui scaun, ori din fiii noștrii, sau dintr-alt neam strein, după a noastră viață și domnie, poftim să nu strice miluirea noastră ce am legat cu acest testament, precum nici noi n-am stricat miluirea altor domni ce au fost mai-nainte de noi, ci mai vîrtos să aibă a întări și a-nnoi și a milui, pentru a sa vecinică pomenire. Că oricine s-ar scula să strice această miluire a noastră, sau oricine ar fi îndemnător spre stricăciune acestui testament, unii ca acie 43 v. să fie afurisiți și blestemați / de domnul Dumnezeu și de precurata fecioară, maica sfinții sale și de 318 sfinți părinți de la Nechiia, întăritorii de lege creștinească, părtași să fie cu Iuda vînzătorul de Hristos și cu trecletul Arie. Hierul, pietrile, lemnile și altele toate cîte sînt pã fața pămîntului să să topască și să să răsîpească, iar trupurile unora ca acelora să stea în veci de veci legate și afurisite.

Aceasta.

Februarie 15, 7244 <1736>

1428

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor boiarilor și slujitorilor care veți unbla ori cu ce fel de dajde în ținutul Iașilor, pentru acest neputincios, anume Costandin ce au fost grădinar gospod, carele s-au jăluit domniii mele că, dintr-o boală ce au tras, au rămas olog de picioare și-n coșul lui încă au rămas vătămat și stricat și la ochi de nu vede, atît el, cît și muerea lui și ce au avut au cheltuit cu boala lor și au rămas la mare sărăcie.

Pentru care, domnia mea m-am milostivit și l-am ertat de toate dăjdiile, de civerturi și de banii hîrtilor și de alte dări și angarii, de toate, cu nici un fel de dajde pã capul lui să nu fie supărat. Și pentru aceia dar, daca veți vedea carte domniii mele, toți să aveți a-i da bună pace, pã capul lui să nu fie supărat, ca să-și poată căuta de neputința lui și a fãmeii lui, fiind neputincioși, iar pã vite ce ar avea va da și el cum și alții.

Așijderea și voi țărani de unde ar trăi acest sărac de om, încă la satul vostru să nu-l amestecați, să vă feriți de dînsul, că cine i-ar face mai multă supărare va fi de mare certare de la domnia mea.

Aceasta.

Iunie 10, 7247 <1739>

1429

444 r. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele pentru casa lui Polihromi ce au fost ușar, din vreme că el pãn au fost în viață au slujit domnilor și țării, precum acum, în vreme domniii mele, aflîndu-se la Voziia, au perit în slujba țării. Și rămîindu-i aici fãmeia săracă, cu fete mari și cu feciori, domnia mea m-am milostivit spre casa lui și o am ertat de toate dările și angheriile, oricîte ar eși pre alți mazîli, casa lui cu nici un fel de dajde să nu să învãluiască, de toate să aibă bună pace. Așijderea, m-am milostivit domnia mea și i-am ertat ca să aibă a scuti și aceste bucate care mai jos arătăm: treizeci vite și șase cai cu iape de vãcãrit și șase pogoane de vie de pogonãrit și de vedrerit și o sută de oi de goștină, pã aceste bucate, pã toate, nici un ban să nu dea, ca să fie de chiverniseala casii. Așijderea și pentru trei oameni fără bani în visterie ce ș-ar găsi, iarăși m-am milostivit domnia mea și i-am ertat de civerturi, de chile, de ialovițe, de conace, de podvozi, de clăci gospod, de lemn domnesc și de toate dările și angariile, nimãrui alt nimic să nu dea, fãr decît numai cîte un galben de om într-un an, la vremea hîrtilor, pentru ca să poată sluji ce ar hi trebuințele casii Polihronoae. Așijderea să aibă pace și de altele ce ar hi pã tîrg, cu nimic să nu să supere.

Și poftim și pre alți domni care în urma noastră vor fi, ca să să miluiască și să întãrească această puțină milă, pentru a lor vecinică pomenire.

7246 <1737>, septembrie 12

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

4 | v. Facem știre cu această carte a domniii mele pentru orîndăria din tîrgul Sucevii, carele este a sfîntii Mitropolii, carele orîndari sînt puși de sfînția sa preosfințitul nostru duhovnic părinte chir Nechifor mitropolitul, 2 liudi, Iosip și Salomon jidovi orîndari. Pentru care orîndari iată că domnia mea / i-am ertat cu această carte a domniii mele, ca să aibă pace de camănă și de bezmăn și de bour și de cepărit și de cîrciumărit și de altele de toate cîte ar eși pă cîrciume, această orîndă cu nici unile să nu să supere. Așijderea și jidovii cei streini sau cei de loc să aibă a da orîndarilor cîte doi bani de șfarta de olircă ce s-ar vinde în tîrg și la iarmaloce acolea în Suceavă, după obiceiul vechi, precum s-au urmat acest obicei și păn acum și scriu și cărțile domnești și să fie volnici a vinde orîndarii orice fel de băutură.

Și pentru aceia, poruncim domnia mea și vornici de Suceavă și tuturor tîrgoveților, văzînd carte domniii mele, pă acești doi orîndari să nu-i supărați cu nici un fel de angherie și să le dați pace de cai de olac, de podvozi și de alte cheltuiiale, de toate. Iar care s-ar ispiti a le face mai mult val peste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de mare certare. Într-alt chip nu va fi.

7248 <1740>, aprilie 25¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 225-226.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnia mea la cămărași și la mortasipi și la care iau seu du pă la trunchi du pă la mesercii și la bezmenari și la alții carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe și porunci a domniii mele pe mesercii, vă facem știre tuturor pentru doi mesercii din tîrg din Suceavă, carei sînt ai sfînțiii sale părintelui mitropolitului. Iată că domnia mea am făcut mila și i-am ertat pă acei doi mesercii, ca să fie în pace de camănă și de mortasipie și de seu și de bezmăn și de cai de olac și de toate dările și angheriile ce ar fi pe alți mesercii, numai birul lor pe puțința lor îl vor plăti, iar cu altele ce mai sus arată să nu să supere, de toate să fie în pace, pentru ca să fie numai de slujba părintelui mitropolitului. Iar

cine le-ar face mai mult val, unii ca acie vor fi de mare certare de la domnia mea. Și nici vornicii de Suceavă să n-aibă treabă cu dînșii, fără numai dichiul părintelui mitropolit.

7247 <1738>, dichevrie 1¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, p. 227.

1432

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

445 r. Scriem domnia mea / la boiari și la toți slujitorii carei veți unbla ori cu ce fel de slujbe ale domnii mele la ținutul..., vă facem știre tuturor pentru doi oameni ce ș-ar găsi fără bani în visterie rugătorul nostru protopopul Mihalache de la Sfetii Nicolai. Iată că, după cărți vechi ce au avut de la domnii ce au fost mai-nainte de noi, domnia mea m-am milostivit și i-am dat acei oameni, ca să fie pentru slujba casii lui și i-am ertat de toate dările și angheriile, oricîte ar fi pre altă țară, ei nimărui nimic altă să nu dea, fără cît numai la vremea hîrtilor de om cîte un galben, iar cu altele să nu fie supărați, nici cu chile, nici cu ialovițe, nici cu civerturi, nici cu altele.

Drept aceia dar, văzînd carte domnii mele, precum poruncim, așa să urmați, nime cu nimic pă acei oameni să nu-i învăluiască, că cine le-ar face mai mult val vor fi de certare de la domnia mea. Așijderea nici bucatele lor pentru alții să nu să ia, nici țaranii cu dînșii la nimic să nu să amestece.

7246 <1738>, februarie 20¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, p. 228.

1433

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cui să cade a ști, că în cîteva rînduri jăluindu-ne breasla blănarilor și a cojocarilor de aici din tîrgul Iașii și de la alte tîrguri, precum că au supărare de cătră cămănari, obicinuindu-i și pre dînșii, de la o vreme încoace, a le lua camănă cîte 4 lei 2 potronici de om pre an, carei mai-nainte, în vechile vremi, n-au fost obicei. Și pentru acest lucru am cercat domnia mea cu amăruntul și am aflat cu

adevărat că mai-nainte vreme acest obicei asupra lor n-au fost, ci de la o vreme s-au obicinuit, însă cu năpaste și cu o pricină prea fără de cale supărați. Că nicidecum nu să aseamănă, nici să cuvine a avea vro cale slujba camăna cu blănărie, de vreme că camăna din-ceput s-au obicinuit asupra băuturii și a meserniții și la aceste s-au așăzat orînduiala ei, iar pe blănari s-au deosebit că n-au obicei, numai de la o vreme, cu nedreptate s-au obicinuit și asupra lor.

Care lucru fiind fără dreptate, socotit-am domnia mea cu tot sfatul nostru că <este> un obicei rău și mai vîrtos nedrept și de la o vreme obicinuit asupra aceștii bresle, nu-i cu cale a să urma, fiind cu supărare asupra lor și după dreptate ce s-au căzut l-am șters și l-a rădicat, ca să nu să mai urmeze acest obicei asupra blănarilor.

45 v. Și pentru ca să rămîie breasla blănarilor și a cojocarilor în pace, să nu mai fie ei supărați de cămănari nicidecum, nici într-o vreme viitoare, le-am dat testamentul nostru ca să stea la mîna lor, să fie de-a pururea la mîna lor, de apărarea lor. La care poftim și la alți luminați domni ce vor fi de Dumnezeu orînduiți pã urma noastră, ca să le întărească.

Aceasta.

7249 <1741>, iulie 25

1434

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele celor ce or vrea a ști, pentru breasla cizmarilor și a solonarilor de aici din Iași, că iată, viind înainte domniii mele starostele acestii bresle împreună cu toată breasla lui, ne-au arătat acest testament, cu iscălitura a cinstit părintelui și rugătorului nostru, sfinția sa chir Antonie mitropolitul, care testament scrie cum au înnoit și au întărit priveliia acestii bresle, după cum este obiceiul de veci, de toate obiceiile breslii lor, precum au fost di-nceput să să urmeze breasla aceasta și starostile și toată breasla.

Pentru aceia și domnia mea, dacă am văzut testamentul acesta înnoit și întărit și iscălit de părintele mitropolitul, tocmit pã așăzare, pã toate obiceiile breslii cizmarilor și a solonarilor, precum au fost tocmit și obicinuit, au rămas și de acum înainte să fie nesmintită, am dat și am înnoit și am întărit și domnia mea, ca să fie următoare breasla aceasta după cum este tocmit și legat pe toate obiceiile breslii lor, să fie

stătătoare și neclătite și nime alt la obiceiile breslii lor, cum scrie testamentul.

Aceasta.

7241 <1733>, februarie 25

1435

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

446 r. Facem știre cu această carte a domniei mele, pentru cizmarii din Iași, iată că s-au tocmit cu rupta la Visterie la 13 liudi căsari și pă 3 liudi holtei, ca să dea pe an câte 6 ughi de omul căsar și de holtei câte 3 ughi, care fac păste tot 87 ughi. Și acești bani să-i dea pe 3 civerturi, începându-se [sic] civertul lor cel dintâi de la luna lui mai vor da 29 ughi și la septembrie vor da 29 ughi și la ghenarie vor da 29 ughi și pă acești bani vor da și răsura, câte 3 potronici de ughi, iar cu altele cu nimic să nu fie supărați, nici cu civerturi, nici cu hîrtii, nici cu-n / fel de angarii, ci despre toate să fie apărați și scutiți. Și pentru ca să fie cunoscuți dintr-altă țară, li s-au dat peceți roșii pă fețele lor.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori care veți unbla ori cu ce fel de slujbe a domniei mele aici la Iași, toți să urmați după cum porunci domnia mea, că cine s-ar ispiti a le face oricît de puțin val păste carte domniei mele, unii ca acie vor fi de mare certare de la domnia mea.

7249 <1740, septembrie 1 – 1741, august 31>

1436

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele pentru acest om, anume Dumitru, carele fiind om strein, domnia mea m-am milostivit și l-am ertat, ca să fie în pace și ertat de toate dările câte sînt pre alții, cu nici un fel de dare să nu fie supărat, nici la hîrtii, nici la civerturi, nici la alte, ci să aibă odihnă, să-și chivernisească viața.

Drept aceia, poruncim domnia mea și dumneavoastră boiari și voao slujitori carei veți unbla ori cu care slujbe la ținutul..., văzînd carte domniei mele, toți să aveți a urma pă cum poruncim, că cine s-ar

ispiti a-i face mai mult val păste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de certare de la domnia mea.

Aceasta.

7248 <1740>, iunie 16

1437

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru acest om, anume Sandul, care de fel au fost armean și au priimit pravoslavie lege. Carele aflîndu-se acum șazător la moșie ce are după fămee, la ..., și năzuind cătră mila domniii mele, rugîndu-se ca să facem milă cu streinătate lui, iată că domnia mea m-am milostivit asu<pra lui> și l-am ertat pă capul lui de hîrtii și de civerturi și de toate dările și angheriile orice ar fi pe altă țară, el niciodată cu nici un fel să nu să supere.

Și pentru acie dar, poruncim domnie mea și dumneavoastră boiari și voao slujitori ce veți unbla cu slujbe, daca veți vedea carte domniii mele, să aveți a-i da bună pace de toate cîte l-am ertat domnia mea. Așijderea și de cătră țărani nici o supărare să n-aibă și să aibă pace de conace, de cai de olac, de podvezi și de alte angherii, de toate. Iar cine să va ispiti a-i face mai mult val peste carte domniii mele, vor fi de certare.

Aceasta.

7249 <1741>, mai 9

1438

46 v. Io Antioh Costandin voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă au venit înainte domniii mele și înainte alor noștri moldovenești boiari a mari și a mici părinții și rugătorii noștri, călugării de la sfînta mănăstire de la Sucevița și de la sfînta mănăstire de la Dragomirna și de la sfînta mănăstire de la Bîrnova și s-au jăluit la domnia mea cu mare jalbă, pentru a lor ocină și moșie, iazerul de la Dorohoi, ce este danie la sfintele mănăstiri ce mai sus scrie de la răposații și bătrînii domni ce au fost mai-nainte de noi, cum întră vorniciei de Dorohoi cu părcălabii de la acel ținut și alții care își sosesc [sic] și șoltuzul și tîrgoveții și vînează peștele din iazer și drese ce au călugării

de danie de la acei domni bătrâni și cărți de-ntărituri ce au de la domnii ce au fost mai-nainte de noi nu bagă în seamă. Care lucru domnia mea am căutat în toate dresese lor cele bătrâni, de la răposatii domni bătrâni, ce le-au fost dani și cu dovadă drept încredințată am aflat cum este drept danie tot iazerul de la Dorohoi acestor trei sfinte mănăstiri ce mai sus scrie și să aibă sfintele mănăstiri a împărți peștele din iazer în trei părți, iar vornicii de Dorohoi sau altul cineva să n-aibă nici o treabă.

Pentru aceia, domnia mea, dacă am văzut atîta drept adevărat și cu credință dreaptă dani sfintelor mănăstiri ce mai sus scrie, Sucevița și Dragomirna și Bîrnova și domnia mea încă am dat și am miluit cu tot iazerul de la Dorohoi, ca să fie dreaptă ocină și moșie și dani și miluiri sfintelor mănăstiri, neclătită în veci și să aibă a vîna peștele din iazer numai călugării de la aceste trei sfinte mănăstiri ce mai sus scrie, iar vornicii de Dorohoi, sau pîrcălabii, sau șoltuzul, sau tîrgoveni, sau altul cineva să n-aibă treabă. Iar de ar veni jalbă la domnia mea că nu bagă în seamă și tot împlă vînd peștele din iazer, bine să știe că unii ca acie de mare certare și rușine vor hi de la domnia mea.

Toe pișet gospodstva mi.

Let 7208 <1699>, noiembrie 17

1439

447 r. Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cui să cade a ști, pentru Ursache jicniceriu, carele adevărat au fost fecior de boiaru din cei de frunte și era și al nostru cirac și în viața lui s-au nevoit a sluji cu dreptate și de cătră noi încă mila ce i s-au căzut au avut. Numai, de vreme ce viața cea vremelnică a tot omul ce vine în lume nu stă pre pămînt neschimbată și cu moarte neînsoțită, precum este zis, că omul întru dășărtăciune să aseamănă, zilile lui ca unbra au trecut, au dat și el obșteasca datorie morții, la vîrsta tinerețelor sale, fiind încă holtei, neînsurat. Și la moarte sa, socotind el cu al său bun cuget că precum în viața lui milă și dreptate de cătră noi au cunoscut, așadar, la dare sufletului său, cu toate ale sale ce au avut, moșii, țigani părințești și a sale agonisite în seama noastră s-au lăsat și afar' de satul Burăuții de la Cernăuți, care l-au rînduit el să fie dar domniii mele, pe alte moșii și țigani și toate ale lui au lăsat la socoteala noastră, precum vom socoti noi pentru sufletul său și cum să va cădea, așa să le orînduim.

La care și domnia mea cercetînd cu de-dînsul, mai ales pentru sufletul său, ca să aflăm cele mai de folos, socotit-am dar și împreună și cu ai noștrii a patru a țării sfinți arhieriei, preosfințit al nostru duhovnicesc părinte, sfinția sa chir Nechifor arhiepiscop și mitropolit Sucevei și chir Ghedeon episcop Romanului și chir Varlaam episcop Radăuților și chir Teofil episcop Hușilor și cu tot al nostru sfat, boeri mari și mici și pentru satul Țușca, ce este la ținutul Cernăuților, de vreme că părinții lui Gheorghe Ursachie sînt astrucați la mănăstire la Barnovschie, așa am găsit mai cu cale de am dat danie, pentru sufletele și pomenirea lor, acest sat Țușca, cu toate cumpărătorile ce vor fi lipite cătră acest sat, în care să coprind și siliștile Denisăuca și Lințeștii și Cojușna și Berhometele, aceste toate mai sus pomenite moșii, cu toate hotarăle lor, precum sînt hotărîte de Gheorghe Ursache și pre cît au stăpînit și Gheorghe Ursache, pre atîta loc să stăpînească și mănăstirea. Însă și egumenii ce vor fi după vreme la această mănăstire să aibă datorie a purta de grijă ca să slujască pre tot anul cîte un sărindar, rugînd pre Dumnezeu pentru ertare păcatele lor, încă și numele lui să scrie să pomenească / și la sfînta mare mănăstire a Sfîntului Mormînt, la Ierusalim.

Deci dar, ca un episcop, precum am socotit de am orînduit și i-am dat acest sat aceștii sfînte mănăstiri, de acum înainte satul acesta de mai sus pomenit, Țușca, cu vecini și cu toate hotarăle și cu toate veniturile să le ia sfînta mănăstire Barnovschie la stăpînirea sa. Și întărim și de la domnia mea ca să fie sfîntei mănăstiri dreaptă ocină și moșie și uric și întăritură, neclătît și nerușiat, stătători în veci. Și scrisorile acestor moșii cîte s-au aflat de față acum s-au dat la mîna egumănelui de la Barnovschie, iar de să vor fi răsărit vreunile ș-or fi încăput în mîinile cuiva din rudeniile lui sau a altora, oricînd s-or ivi, să nu să ție în seamă, ci să ia, să dea iarăși la mănăstire, căci știut lucru este că aceste drese s-au jăfuit de cazaci, în vreme ce au venit oștile moschicești aici, în pămîntul Moldovii, de au prădat țara.

Și pentru mai mare tărie, întărit-am cu hrisovul acesta, întăi cu a noastră întemeiată încredințare, Io Grigorie Ghica voevoda și a preaiubiți fiilor domnii mele, Scarlat și Matei și cu încredințarea și a tot sfatul domnii mele boiari a mari și a mici, dumnealui Costandin Roset vel vornic de Țara de Jos și Iordache Roset <vel vornic> de Țara de Sus și Costache Razul hatman și părcălab Suceavschiei și Ianache Vlasto vel postelnic și Andrei Roset vel spatâr și Aristarho vel ban și Manolache Costache vel păharnic și Toader Palade vel vistiernic și Vasilie Costache vel stolnic și Grigorie Costache vel

comis și alți boiari mari și mici. Și spre mai multă tărie, poruncit-am a lui al nostru credincios și cinstit boiari, dumnealui Sandul Sturzea vel logofăt, ca să scrie și a noastră pecete să pue.

Și s-au scris hrisovul acesta în orașul domnesc a Eșilor, de Ștefan sin Vasilie Buhăescu vtori logofăt, la anul de la zidirea lumii 7249 <1741>, aprilie 2¹.

¹ Traducere în limba germană publicată de I.A. Vickenhauser, *Bochotin, oder Geschichte der Stadt Cernăuz, und ihren Umgegend*, 1 h., Wien, 1874, pp. 108-110.

1440

448 r. Dechemvrie 1, let 7245 <1736>

Cărți pentru mila ce s-au făcut cu popii ungurești de la Săboani i de la Faraoani i de la Grozești^{*)}.

Cărți de la domnie mării sale Grigorie vodă, pentru popii ungurești de la Săbăoani i ot Grozești i de la Faraoani, în carii așe arată, că fiind acei preuți ca și niște streini într-această țară și aflându-să nelipsiți de la acea beserecă unde toți năzuesc cîți sînt acolo de acea lege și neavînd ei nici un obicei de milă, mărie sa s-au milostivit și li-au dat acești cărți, ca fieștecînd să aibă a scuti cîte 4 vite și cîte 2 cai de văcărit și 50 stupi de desetină și cîte 10 rîmători. Și aflîndu-și acei preuți și cîte 2 liudi streini, acei oameni încăși să fie scutiți de toate dăjdiile, cu nici un fel să nu să supere¹.

¹ Vezi și documentele nr. 1478, 1479 și 1480.

1441

Ghenarie 17, let 7249 <1741>

Carte de scutială unui vier de la viile Tomii spițer, ce li-au dat mărie sa Grigori vodă bisericii ungurești^{*)}.

1 carte tij de la mărie sa Grigorie vodă, pentru un vier, anume Mihai, ce lucrează viile cari au fost a Tomii spițer, ce sînt în ținutul Putnii și mărie sa li-au dat, după ducere lui din țară, beserecii ungurești, ca să aibă a da acel vier numai cîte un galben pe an la vreme cînd s-ar tîmpla hîrtii, iar cu altele nemică să nu să supere, poruncindu-să și zlotașilor să-i de pace, să nu-l supere¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat; regist, cu anul 1731, publicat de N. Iorga, *Studii și documente*, vol. I-II, p. 99.

1442

Iunie 6, let 7241 <1733>

Carte de scuteală de la mărie sa Costandin vodă, pentru un dascal unguresc de la Răchiteni^{*)}.

1 carte de scuteală Sandului, dascal unguresc de la Răchiteni, de vreme ce este stricat de amîndoaî mînule și nu să poate hrăni, s-au ertat de toate dările ce sînt pe altă țară, pe dînsul nime nici cu-n fel să nu-l supere.

1443

Carte lui Gheorghie cizmar ot Eși^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domnii mele tuturor boiarilor și slujitorilor carii veți înbla ori cu cel fel de slujbe a domnii mele aici în tîrg, în Iași, pentru Gheorghie cizmariul, carele fiind șazător aici și fiind meșter la curte domnii mele, domnie mea m-am milostivit și l-am ertat de toate dările și angăriile, oricîte ar eși pe briasla cizmarilor sau pe alții, acest om nimăruî nimică să nu de, nici ciferturi, nici hîrtii, nici altă nemică, ce el să fie numai pentru treaba lucrului curții domniei mele.

Ce dar, văzînd carte domniei mele, precum poruncim, nime mai mult să nu-i facă supărare. Așijderea și voi cizmari, la nimică cu briasla voastră să nu-l amestecați, că cine s-ar ispiti a-i face mai mult val peste carte aceasta, unii ca acie vor fi de mare certare. Într-alt chip nu va fi.

Aceasta poruncim.

Let 7245 <1737>, aprilie 20

Procit vel vistiernic.

1444

48 v. Hrisov a mănăstirii Cetățuei, pentru stare ei^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Rîvnind pururea cugetul domnii mele a socoti pentru starea svintelor mănăstiri și la care ce-am cunoscut că este trebuință n-am lipsit mila de cătră noi, precum arată testamenturile domnii mele la

fieștecare mănăstire și măcară că mănăstirelor Svîntului Mormînt, tuturor, în domnie noastră întăi li-am făcut de toate trebuințele lor și întemeiată și de folos așzare, între care mănăstiri și mănăstirea Cetățue este nedeosăbită, numai din starea locului unde este zidită această svîntă mănăstire de fericitul domn, răpoosatul Duca vodă bătrînul, ponorîndu-să dialul au căzut de cîtăva vreme zidiul. Care domnia mea nicedecum n-am putut suferi un lucru ca acela carele nu era numai cădere zidiului, ci peste puțină vreme s-ar fi primejduit și singură beserica și peste cîte mile are această mănăstire de la noi, iată am mai adaos venitul precum arătăm mai gios:

Pentru cîte vii vor fi în dialul Cetățuui, cît va cuprinde vedritul dintr-aceli vii, să aibă egumănul a-l scrie și a lua de la toți cîte patru bani vechi de vadră, pe obicei, iar boiarii vădrari ce vor fi orînduiți de la domnie să nu să amestice, nici egumănul să nu triacă peste hotar mai mult.

Așijderea și de văcărit să scutească o sută de cai, epi și o sută cinzeci boi, vaci, nice un ban să nu dea pe aceste vite și desetina de stupi, afară de cinci sute de stupi ce scutește mănăstire Cetățue cu testamentul nostru ce au mănăstirile Svîntului Mormînt mai denainte, încă să mai scutească cinci sute stupi, care fac o mie de stupi, nice un ban pe aceștie desetină să nu dea.

Așijderea și o pivniță ce are mănăstire Cetățue aici în Iași, încă să fie scutită de camănă, de bezmăn și de pivnecerit, de branște, de loc agesc și de toate angăriile cîte vor fi pe alte pivniță, nimărui nimică să nu de.

449 r. Și iarăși, afară de poslușnicii ce are această mănăstire dați de la domnia mea cu testament mai sus arătat, încă să mai aibă zece oameni poslușnici din oameni streini ce ș-ar afla fără de nici o pricină. Care oameni să fie scutiți de toate angăriile, nimică altă să nu de, fără numai la vreme hîrtilor / să de cîte un galbăn de om, ca să fie nelipsiți de slujba mănăstirii.

Deci, dar, toate aceste mai sus arătate cuprinzînd pe an cîtăva somă de bani, am orînduit domnia mea pe rugătoriul nostru Neofit egumănul, întăi să tocască zidiul și apoi casă, chilii, orice va fi trebuința mănăstirii a să tocmi și după aceasta să rămîie această milă ce-am făcut domnia mea cu această svîntă mănăstire de agiutoriul Svîntului Mormînt și vecinică pomenirea noastră.

Iar după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va alege a fi domn aceștii țări a Moldovei, ori din fiii noștri, sau dintr-alt niam, pohtim ca să nu strice această milă ce-am făcut domnia mea cu această

svîntă mănăstire, precum nice noi n-am stricat miluirele altor domni ce-au fost mai înainte de noi, ce mai vîrtos să aibă a întări și a milui, pentru a sa vecinică pomenire. Iar de va fi cineva oricînd împotrivoritor a strica mila aceasta, unii ca aceie ca niște vrăjmași Svîntului Mormînt să să socotiască și Dumnezău să scurteze viața lor și să fie neertați și blăstămați de Dumnezău și de maica precista și de 12 apostoli văr-hovnici, a căroră este hramul, să le fie ei pîrși la strașnica giudecată și osîndiți să fie din niam în niam.

Și acest testament s-au scris în domnie a doao a domniii mele.

U Ias, veleat 7247 <1739>, martie 20¹

¹ Publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 214-216.

1445

49 v. Pentru negușitorii iniceri din Bender, pentru stare lor^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru negușitorii iniceri de la Bender, că iată viind aici, înainte domniii mele, de au jăluit pentru obiceiul ce au ei de dau pentru pășune bucatelor lor ce le pășuniază aice în țară, cum că, neavînd ei un nart așezat, să știe ce-or da pentru pășune bucatelor, niciodată pricinele dintre dînșii cu strîngătorii nu lipsăsc. Și poftind ei ca să aibă o așăzare aliasă, să știe ce or da, iată că domnia me li-am făcut așăzare într-acesta chip, precum mai jos vom arăta:

De vitele ce-or avea, vaci, boi, iepe, să de cunița cîte 3 potronici bani vechi de vită, cum dau și hotincenii și de suta de oi cîte 2 lei bani vechi, iară ciobanii lor, carei vor fi oameni streini, vor da goștina cîte 2 parale de oae, iară cei ce-or fi oameni de țară vor da cum și alți birnici a pămîntului. Și de boii cei de negoț să de cîte un leu vechi cor-năritul de bou, osăbit de alt leu de bou vama ce plătesc la iarmaroace, la vameși, iară altăceva piste leul acela nemică mai mult să nu de.

Așijdere și pentru desetina stupilor ce țin ei aici în țară, încăși rugîndu-ni-să ca să facem o milă cu dînșii, să fie puși la o cale, domnia me și la aceasta am făcut milă, fiind ei slujitori de slujba cetății, i-am lăsat să de de 10 stupi un leu vechi, precum dau mazilii și alți breslași. Și stupii lor ce vor fi pe locuri gospod, nimărui dejmă din stupi pentru loc să nu de, iară carei vor ține stupi pe moșii mănăstirești, boierești sau a altor pămînteni, aceia precum s-or tocni cu cei

cu moșiile, așe vor da dejma locului. Însă și vitele lor cari le poartă odaia după oi, acele încă li-am iertat, cuniță să nu de.

Deci, pe așezare ce li-am făcut pentru toate cu această carte a domniii
450 r. mele, de acmu înainte să să urmeze / și neguțitorii a plăti și strîngătorii a lua, iară mai multă pricină să nu fie, că cine li-ar face mai multă supărare, unii ca aceia vor fi de certare de la domnie me.

Aceasta scriem.

Let 7239 <1731>, februarie 3

1446

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Hrisov pentru o mănăstire ce este la ținutul Tutovii, pe Albiia, în Codrii Pîrveștilor, unde este hramul sfîntului și marilui făcătorului de minuni ierarhul al lui Hristos Nicolae, cari-i făcută din nou, din temelie, de un Apostol Talpiș ce-au fost vornic de poartă și de nepoții lui, Simion și Ion stolnicii, cari s-au ertat de dajde și s-au și mai întărit cu această milă: 15 cai, epi să scutiască de văcărit și 15 boi, vaci, 150 stupi, mascuri de disetină, 150 oi de goștină și 5 pogoani vii de pogonărit, 500 vedri vin de vedrit. Și să aibă a lua și din ocnă cîte 40 cum-pene de sare din ocnă și din vama domniască din Bîrlad să ia pe lună cîte 2 ocă untdelemn și cîte 1 litră tămîe. Și pentru 4 oameni streini, făr bani în visterii, să-i <fie> poslușnici, numai la hîrtii să de cîte 1 ughi de om, iar mai mult să nu fie supărați.

Velet 7249 <1741>, iunie 12

1447

450 v. Let 7242 <1734>, iulie 3

O carte dată episcopului de Huși, pentru eparhia sa^{*)}.

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei mele cinstit părintelui și rugătoriului nostru, sfînției sale chir Teofel episcop Hușchii și pe cine va trimite cu carte domniei mele, să fie volnic a cerca în eparhie sfînției sale și la ținutul Sorocii, pentru călugări și călugărițe și pentru preoți și diaconi mirinești și pentru ficiori sau fetili lor, sau năimiții, sau slujnicile lor, sau bresle de prin tîrguri, sau țircovnici, sau alții din clirosul sfintii biserici. Așjidirilea să aibă a cerca și pentru cumătrii și cuscrii și nunii

și pentru sînge amestecat și pentru carii să însoară și șăd necununați și pentru toate cîte să fac afară din legi și di-nvățătura sfintii pravile.

Și pe unde s-ar afla greșale ca aceste, ori pe la mănăstiri, ori pin sate domnești, ori boerești, ori călugărești, pre toți să aibă a-i giudeca și a-i certa și a globi pe fieștecare după vina sa, precum scrie sfînta pravilă. Iar alții nime să n-aibă triabă cu unii ca aceștie ce scriem mai sus, nici a giudeca, nici a certa, nici a globi, nici boieri, nici părcălabi, nici șugubinari, nici alți globnici, nici slugi boerești, nici părcălăbești, fără numai sfînția sa părintele episcopul și fără protopopul pre carile l-ar pune părintele la cel ținut, căci că pentru unii ca aceștie poroncește sfînta pravilă să nu să giudece cu giudeț mirinesc, ce să să giudece cu giudeț sufletesc, fără numai de s-ar tîmpla moarte de om, sau furțișag, să va căuta cu divan domnesc. Și nime să nu stei înpotriva cărții domniei mele, că apoi va fi de mare certare de la domnie mea.

Aceasta scriem.

U Ias, let 7242 <1734>, iulie 3

1448

51 r. Let 7244 <1736>, ghenarie 10
O carte de milă săhăstriei Putnii*).

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie mea bine vrînd cu a noastră bună vreme, pentru rugătorii noștri, chir Dosoftei și cu alți părinți călugărași săhastrii de la Putna și din osăbită mila noastră li-am făcut obicei de milă, ca să aibă a scuti la vremea disetinii optzăci de stupi, nici un ban disetină să nu de, ca să fie pentru triaba sfîntei biserici. Și să aibă a lua pre an din vama cea mare domniască cîte 40 merțe grîu și cîte 20 merță de săcară, însă bani să li să dei pe prețul pîinii, cum s-a vindi, ca să-și cumpere ei pîine de acolo, de unde le este petrecirea. Așjidire să aibă a mai lua și cîte 10 ocă untdelemn și cîte 2 ocă tămîe și cîte 5 camene de pește moron și cîte 5 camene crap și 6 ocă de lumini de ceară și 7 părechi ciobote și 7 cojoace. Așjidirea să aibă a lua de la pivnița domniască și cîte 80 vedre vin și acel vin să li să ducă cu chirie de la domnie mea pînă la săhăstrie. Așjidirea m-am milostivit domnie mea și li-am dat ca să aibă și 2 poslușnici, să fie pentru slujba sfințiilor sale.

Drept acee dar, dumneavoastră boiari și voi slujitori, văzînd carte domniei mele, toți să urmați la toate precum arată mai sus, nime afară din hotarul cărții domniei mele să nu pășască. Așjidirea nici bucatile

săhăstriei sau a poslușnicilor să nu să tragă pentru alții și măcară de ar da alte cărți de milă a altora, iar această sfîntă săhăstrie și poslușnicii săhăstriei niciodată să nu să supere și mileli ce le arată mai sus tot deplin să li să dei.

Așjidire și în urma domniei noastre, pre care va milui Dumnezeu cu domnia aceștii țări, poftim pre iubiții domni ca să dei și să miluiască
451 v. și să întăriască această puțină milă ce-am orînduit / să fie săhăstriei, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta facem știre.

Însă, cînd va fi vama dată în credință, să să dei această milă din vinitul domniei, iar cînd va fi vama dată în cumpărătură, să să dei din vinitul vamișilor, pe obicei.

1449

Așjidirea și di la mărie sa Costandin vodă întăritură, întocmai precum scrie mai sus.

Let 7241 <1733>, iulie 11

1450

Let 7244 <1735, septembrie 1 – noiembrie 16>

Altă carte de osăbită milă săhăstriei Putnij, care s-au întărit^{*)}.

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor boiarilor noștri și slujitorii carii ori cu ce fel de slujbe viți înbla la ținutul Sucevii, pentru trii liudi făr bani în visterie ce-și var afla rugătorii noștri săhastrii de la Putna, ca să le fie de poslușanie, iată că domnia mea m-am milostivit și i-am ertat de toate dările și angăriile oricîte ar fi pre altă țară, nici hîrtii, nici altă nemică să nu de și la vreme goștinii de mascuri încă să aibă a scuti de om cîte 15 mascuri, nemică să nu de pe aceste, să fie de chivernisala lor, după cum au avut ei această milă și la alți domni ce-au fost mai înainte de noi. Așjidire m-am milostivit domnie mea și am ertat și văcăritul lor, cîte 7 vite de om și părinților săhastri 2 cai ce au acolo la săhăstrie, nici un ban să nu de văcărit. Și acii poslușnici cu această milă ce am făcut cu dînșii să aibă a posluși la toate trebuințele ce or ave părinții săhastri.

Pentru aceia, dumneavoastră boiari și voi slujitori, dacă viți vide carte domniei meli, să urmați poroncii și să dați pace acestor poslușnici,

4. r. nici hîrtie să nu le dați, nici pentru goștina acelor mascuri / să nu-i supărați și pentru vitele lor de văcărit și săhăstriei 2 cai încă să le dați pace, că cine le va face mai mult val va fi de certare de cătră domnie mea.

Aceasta scriem și de s-a mai afla altă carte ca aceasta, să nu să ție în samă.

1451

Așijdirea și de la Grigorie vodă întăritură, precum scrie aceasta mai sus.

Let 7244 <1736>, ghenarie 15

1452

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, pentru un schitișor ce s-au făcut la ținutul Niamțului, la Hlăpești, undi să cinstești și să prăznuești hramul Sfinților Arhangheli, la care strîngîndu-să cîțiva călugărași, neavînd altă chivernisală, domnie mea m-am milostivit și din osăbită mila domniei mele li-am dat un poslușnic, ca să fie de poslușanie lor, ertîndu-l de ciferturi, de hîrtii și de toate dările și angăriile, oricîte ar fi pre altă țară, nimărui nimică să nu dea.

Așijdirea le-am făcut domnie mea acest puțin obicei de milă, ca pre tot anul, la vremea disetinii, să aibă scutială pe 20 stupi, nici un ban disetină să nu dea. Și să aibă a lua și din vama cea mare gospod din Iași pre an cîte 6 oca de untdelemn și doî oca tămîe, această puțină milă să li să dei pre tot anul, nelipsit, ca să fie ceara ce-ar eși dintr-acii stupi la lumînări la biserică și untuldelemnul la candile.

Și drept aceasta, poroncim domnie mea tuturor ce viți înbla ori cu ce fel de slujbă, văzînd cartea domniei mele, să dați bună pace acelui 2 v. poslușnic și acelor 20 stupi. / Așijdirea și dumneavoastră vel vameși să dați acel puțin untdelemn și tămîe pre tot anul nelipsit. Și poftim domnie mea și pre alți domni carii în urma noastră vor fi, ca să întăriască mila acestui schitișor, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1741>, mai 15

Mănăstirile Ierusalimului i a Sînaei i Sfintii Agorii i altora, ce s-au orînduit untdelemn, tămîe, din vamă, pe obicei ce s-au aşazat mai pe urmă, la let 7250 <1742>, iunie 19¹.

4 ocă Galata, 3 ocă Barnovschie, 2 ocă Cetătuia, 2 ocă Sfetii Sava, 2 ocă Bîrnova, 2 ocă untdelemn, 50 drumuri tămîe Bistrița, 2 ocă Sfetii Gheorghită ot Galați, 2 ocă Sfinta Vineri, 2 ocă Sfetii Ioan Zlataust, 2 ocă Bărboiu, 2 ocă Danco, 2 ocă Copoul, 2 ocă Miera, 2 ocă Precista ot Focșani, 2 ocă untdelemn, 50 dramuri tămîe Mănăstirea Doamnei ot Botoșani, 2 ocă Precista ot Gălați, 2 ocă Sfetii Dimitrie ot tam, 2 ocă Sfetii Arhangheli ot tam, 2 ocă, 20 dramuri biserica ot Cernăuți în vamă, 2 ocă Sfetii Neculai, 1 ocă, 50 dramuri schitul Iucșăști ot Roman, 2 ocă Mavromovul ot tam, 2 ocă mănăstirea Badei ot tam, 2 ocă mănăstirea lui Adam.

Fac pe lună 47 ocă untdelemn și cîte 100 dramuri tămîe.

Dumneata vel vistiernice să dai acest untdelemn, tămîe, ce arată mai sus, începînd de la ghenarie și ți s-a ține dumitale în samă.

Vel logofăt i vel vistiernic.

2 ocă, 50 dramuri mănăstire Coșula, 1 ocă mănăstire lui Cîrlig, 1 ocă, 20 dramuri Sfetii Gheorghie ot Iași, 2 ocă, 50 dramuri Rășca, 2 ocă, 30 dramuri Biserica gospod ot Cernăuți, 2 ocă Pîngărații, 1 ocă ezoviții, 1 ocă, 20 dramuri Sfetii Ilie din Iași.

¹ În Condică, atît la acest document, cît și la celelalte două următoare (1454 și 1455), mănăstirile sînt înșiruite pe două coloane. Pentru economie de spațiu, aici au fost scrise în continuare, la rînd.

453 r.

[F.D.] <1742, ianuarie>

Aceste monastiri și schituri care arată anume mai gios, tămîe și untdelemn ce au pe tot anul din vama gospod ot Iași^{*)}.

Izvoade pentru miluiile sfintelor monastiri ce au testamenturi¹.

3 ocă untdelemn, 100 dramuri tămîe Biserica gospod, 3 ocă, 100 dramuri tămîe Biserica ot gospojda, 4 ocă Mitropolie mare, 2 ocă Mitropolie veche, 4 ocă Episcopie Romanul, 4 ocă <Episcopia> Radauții, 4 ocă <Episcopia> Hușii, 2 ocă Dragomirna, 2 ocă, 100 dramuri tămîe, pol ocă ceară Misail proin episcop, 1 ocă, 100 dramuri <tămîe>

săhăstrie ot Ceahlău, 2 ocă, 100 dramuri Neamțul, 2 ocă, 100 dramuri Sucevița, 2 ocă, 50 dramuri Putna, 2 ocă, 20 dramuri Moldovița, 2 ocă Sfetii Ilie, 2 ocă, 100 dramuri Slatina, 2 ocă, 100 dramuri Berzunțul, 2 ocă Bisericanii, 2 ocă 50 dramuri Tazlăul, 2 ocă, 50 dramuri Săcul, 2 ocă, 100 dramuri Săhăstrie ot Deleni, 2 ocă, 100 dramuri schitul ot Poiana lui Aftânase, 2 ocă Sfetii Onofrei, 2 ocă, 100 dramuri Vizantie, 2 ocă, 50 dramuri Solca, 2 ocă, 50 dramuri Voronețul, 2 ocă Homorul, 2 ocă, 50 dramuri Gîrcina, 2 ocă, 50 dramuri Toderenii, 1 ocă, 50 dramuri schitul lui Grigorie vodă, 2 ocă Sfetii Ioan ot Măji, 2 ocă, 50
v. dramuri Agapia Noaî, 1 ocă Topolița, / 2 ocă, 100 dramuri Agapia Veche, 2 ocă, 100 dramuri Pocrovul, 2 ocă, 20 dramuri Prepodobna Parascova, 2 ocă, 100 dramuri, schitul Perveștii, la Tutova, 1 ocă, 50 dramuri Hlăpeștii ot Neamț, 2 ocă Pobrata.

84 ocă untdelemn, 4 ocă, 3 litre, 70 dramuri tămîe, pol ocă ceară fac.

¹ Vezi nota la doc. 1453.

1455

Testamenturile de untdelemn și tămîe a mănăstirilor ce-au adus mai pe urmă¹.

Let 7250 <1742>, aprilie 5

4 ocă untdelemn Dobrovățul, 3 ocă Căpriiana, 2 ocă Floreștii, 2 ocă Grăjdenii, 2 ocă, 100 dramuri tămîe Sfetii Niculae, 4 ocă Triisfetitele, 6 ocă Sfetii Arhangheli și 1 litră tămîe; 2 ocă, 100 dramuri tămîe schitul din Stavnic, 2 ocă Sfetii Dimitrie, 2 ocă săhăstrie ot Ocnă, 2 ocă, 100 dramuri tămîe Hangul, 2 ocă Aron Vodă, 2 ocă, 100 dramuri tămîe, 3 camene moron Vijnița, 2 ocă, 100 dramuri tămîe Soveja, 2 ocă, 100 dramuri tămîe biserica ot Vamă, o ocă untdelemn mănăstire Golia.

37 ocă untdelemn, 1 ocă pol tămîe fac pe lună.

Dumneata vel vistiernice, din zi întâi a lui ghenarie să dai acest untdelemn și tămîe.

2 ocă untdelemn, 50 dramuri tămîe mănăstire Cașinul, 2 ocă untdelemn, 50 dramuri tămîe mănăstire Bogdana, ce s-au adus mai pe urmă.

2 ocă untdelemn, 1 litră tămîe biserica noi din Chișinău, 2 ocă untdelemn, 50 dramuri Bursucii, 2 ocă, 1 litră tămîe mănăstire lui Cîrlig.

¹ Vezi nota la doc. 1453.

1456

1. Io Nicolae Alexandru voievoda, Bojiiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie me m-am milostivit și din osăbită a noastră milă am dat și am miluit sfînta monastire ce să chiamă Bursucii, ce este la ținutul Fălciului, unde este hramul sfinților apostoli Petăr și Pavel, care monastire este zidită din temelie de răpousatul Gavril Costache ce-au fost vornic mare, ca să fie sfînta monastire în pace de goștină de oi și disetină de stupi și de goștină de mascuri și de ialoviță și de sulgiu și de iliș și de unt și de miere și de cai de olac și de podvozi și de conace și de alte dări de toate. Așjidire și de mortasipie și de vamă mică ce are vinde călugării sau ar cumpăra, să aibă pace, nime să nu le ia nemică. Așjderile și patru argați și patru prisăcari ce va ave sfînta monastire să fie în pace de zloți, de lei, de taleri și de galbeni și de sulgiu și de iliș și de unt și de miere și de cară de braniști și de boi înpărătești și de alte dări și angării cîte vor fi pre alții în țara domniii mele, numai ei să fie de slujba sfîntii monastiri. Așjdirile și pentru ciobanii carii vor fi la oile sfîntii monastiri, să aibă a le lua goștină de oi eguminul lor carile va fi petrecător la acea sfîntă monastire, iar goștinarii de țară să n-aibă triabă, căci domnie mea m-am milostivit și am dat vinitul din goștina ciobanilor sfîntii monastiri, iar alții nime să
454 v. nu să amestice la goștina ciobanilor / sfîntii monastiri, fără egumenul lor, pe cum s-au zis mai sus.

Așjidirea și pentru camână și bezmăn și cepărie și buorul să aibă sfînta monastire a scuti cîrcime, după testament, ca și alte sfînte monastiri cineși la moșiele sale.

Pentru aceie, dumneavoastră boiari și toți slujitorii, văzind cartea domniii mele, iar voi toți să aveți a lăsa în bună pace sfînta monastire și bucatile sfîntii monastiri pentru alții să nu să tragă, ce de toate să aibă pace, pe cum scrie mai sus, căci ne-au arătat cărți și de la alți domni ce-au fost mai înainte de noi. Iar carii s-ar ispiti a-i face val peste carte domniei mele, unii ca acie vor fi de mare certare de la domnie mea.

Pentru aceie și în urma noastră pe care va milui Dumnezeu cu domnie țării noastre a Moldovii, pohtim să nu surpe această milă și

întăritură a noastră, ce mai vîrtos ca să aibă a da și a întări sfintii monastiri, pentru a sa vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

U Ias, let 7221 <1713>, ghenarie 10, ftozago gospodstva.

1457

2. Așjidire, alt hrisov, de la Costandin Duca vodă, din let 7201 <1693>, iulie 14, iarăși precum scrie acest de la Neculai vodă, numai pomenește anume de o cîrciumă mare ce ar ave monastire la tîrg la Bîrlad, iar oameni numai 6 și de goștina ciobanilor încă nu scrie.

1458

3. Așjidire și alt hrisov, de la Costantin <Cantemir> vodă, din velet 7193 <1685>, iulie 14, întocma precum scrie acest di la Costandin Duca vodă.

1459

55 r. 4. Așjidire și alt hrisov, de la Antiohie Costantin vodă, let 7213 <1705>, iulie 6, întocma precum scrie acest de mai sus hrisov a lui Neculai Alixandru vodă.

1460

5. Așjidire, alt hrisov, de la Mihai Racoviță vodă, din al doile domnie, din velet 7217 <1709>, martie 20, iarăși întocma precum scrie acest di la Neculai Alixandru vodă.

1461

6. Așjidire și acest hrisov de la Dimitrie Cantimir vodă, din let 7219 <1711>, ghenarie 8, iarăși întocma precum scrie acel de la Neculai Alixandru vodă.

1462

7. Alt hrisov, de la Grigorie Ghica voievod, let 7249 <1740>, săptemvrie 10, ca să aibă a scuti mănăstirea Bursucii 30 iepe cu cai și 40 vaci cu boi, cînd s-ar tîmpla să fie văcărit și 5 pogoane de vii de

pogonărit și 200 vedre vin de vădrărit și la vremea disetini și a goștinii 100 stupi de disetină și 200 oi de goștină, pe aceste bucati nici un ban să nu dei și zece liudi de scutială, numai la vremea hîrtilor să de de om cîte un ughi și pentru pivnița ce-ar ave la tîrg la Bîrlad să fie scutită de toate angăriele.

1463

455 v. A lui Ion protopopa^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru rugătorul nostru protopopa Ion, preutul de la biserica gospod de pi poartă, că-n anii aceștie împlîndu-să a ave preputer-nicii stăpînii noștri oștiri cu nemții și cu moscalii, domnie mea încă despre partea țării aceștie am eșit cu urdie la cînp și protopopa Ion, fiind preut domnesc și om de triabă și avînd de la noi poroncă ca să afe la paza bisericii gospod cît om fi cu urdie afară, iar el au păzit poronca noastră și cu sîlință și cu nevoiță au păzit slujba besericii precum să cadă. Și ori în cari parte a țării aceștie am înblat cu urdie la cînp, el încă de noi nu s-au dizlipit, nici slujba bisericii pren silința lui nu s-au continit și mai vîrtos că și în părțile de gios cînd eram, dispre Gălați, el au urmat tot după domnie mea, căutînd slujba și paza bisericii. Și drept aceie, după a lui driaptă slujbă ce-au slujit, socotit-am domnie mea pentru rîndul lui și am aflat lucru cu cale și cu dreptate ca să cadă a fi miluit din domniasca noastră milă.

Și iată că, pe cît s-au socotit de chivirniasla veții lui și a odihnii sale, i-am făcut dîndu-i acest hrisov a domniei mele, cu care hotărîm pentru protopopa acesta Ion, ca să fie ertat de poclonul sfinției sale preosfințitului părintelui mitropolit și de alte dări de toate, de s-ar mai împlîna să iasă pe preuți, niciodată cu nemică să nu fie supărat. Așjidire și dintru ale sale drepte bucate să aibă a scuti 20 vite, 10 cai de văcărit și 100 oi de goștină, 6 pogoane de pogonărit, pe aceste bucate să nu de nici un ban nimăru. Așjidire și pentru 4 liudi cu un vier ce-ar

456 r. ave la vii, iarăși acești oameni / hotărîm să aibă a da numai cîte un ughi de om la vremea hîrtilor, iar cu ciferturi sau cu alte dări să nu fie supărați, pentru ca să fie numai de slujba casăi acestui preut.

Și pentru aceie poroncim domnie me și boiarilor ce vor fi cu slujba, ca să aibă a urma pentru toate cum arătăm mai sus, nime altă supărare să nu facă. Și poftim și pe alți luminați domni ce Dumnezeu

îi va milui pe urma noastră la domnie aceştii țări, ca să nu strămute mila acestui preut, ce mai vîrtos să-i întăriască, pentru a lor laudă și pomnire vecinică.

Aceasta scriem.

[Adaos:] Mai scade 10 vite, 5 cai și un om.

Let 7248 <1740>, mai 1

1464

Hrisov al sînove protopopului Ion ot Iași^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, pentru sluga noastră Lupul medelnicer și frati-său Sandul, ficiorii protopopului Ion ce-au fost preut la biserica gospod de pe poartă, care părintile lor în vremele cele de trebuință aflîndu-să tot lîngă domnie me, nelipsît de la slujba bisericii și slujind bini, cu sîlință și cu nevoiță, domnie mea am fost făcut osăbită milă cu dînsul, pentru chivirnisala casăi lui. Dar acmu întîmplîndu-să opșteasca datorie de s-au săvîrșit, domnie me n-am rădicat mila noastră de asupra casăi lui și din vreme că preutiasa lui au rămas de soțul său săracă și cu copiei aceștie mai sus arătați și cu alți copii mai mici, iată dară și pe dînșii i-am cuprins supt mila domniei mele, întăi aceasta hotărînd, ca să fie ei și casa lor scutită de toate dările și angăriile, măcar ori ce ar eși pre alții, ei niciodată, cu nici un fel să nu fie supărați, întru toate / să aibă bună pace. Așjidire și pentru chivirnisala veții lor, li-am dat ca să aibă a scuti dintr-a lor bucate 10 vite și 5 cai de văcărit și 6 pogoane vii de pogonărit și 100 oi de goștină, pe aceste bucate i vii nici un ban văcărit, sau pogonărit, sau goștină să nu de și pînă la 100 stupi să de disetina boerește, de 10 bucate un leu, altă supărare să n-aibă. Așjidire și pentru 3 liudi cu un vier ce-ar ave, iar hotărîm, fiind acii oameni pentru slujba casăi lor, ca să aibă a da acii oameni numai cîte 1 ughi de om la vreme hîrtilor, iar cu ciferturi sau cu alte dări să nu fie supărați.

Și pentru aceie poroncim domnie mea și dumilorvoastre boiari ce viți fi cu slujbe, văzînd carte aceasta, toți să aveți a urma pentru toate cum arată mai sus, nime mai multă supărare să nu dea. Și pohtim și pre alți luminați domni ce-ar hi în urma noastră, ca să nu surpe mila aceasta, precum nici noi n-am surpat miluirile altor domni, ce mai

vîrtos am înnoit și am întărit, așa și domnie lor să de și să miluiască, pentru a lor laudă și vecinica pomenire.

Aceasta scriem.

U Ias, velet 7249 <1741>, iunie 6

457 r. Hrisoavile monastirii Schitului ce este în Țara Leșască¹.

1465

[F.D.] <1710, martie ?>

Io Nicolae Alexandru voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Miluit-am domnie mea pre rugătorii noștri, pre părinții petrecători din sfînta mănăstire de la Schit, din an în an, în zilele domniei mele, cîta pîine de a zeci să va afla la trăg la Cernăuți, pe hotarul gospod, să fie toată de agiutoriu și de hrana părinților petrecători de acolo, grîu, orz, săcară, mălai, ovăs, hrișcă, dintru acestea din toate ce ar hi zăciuală să fie a lor în toți anii, precum au cărți și de la alți luminați domni mai di demult. Și măcar ce staroste s-ar schimba, tot să știe această milă neschimbată, să nu mai aștepte altă carte de la domnie me, ce de această carte să înțaliagă, pe cum scrie, așa să facă, i nac ne budet.

1466

1 carte de la Grigorie Ghica voievod, din let 7235 <1727>, iulie 26, iarăși pentru dejma aceasta¹.

¹ Regest publicat de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. II, p. 163.

1467

Altă carte, tij de la Neculai vodă, din let 7218 <1710>, martie 10, pentru 220 oi ce-ar ave Schitul la sat la Mămăești.

1468

Altă carte, de la Grigorie vodă, din let 7249 <1741>, ghenarie 1, pentru 2 ocă untdelemn și o litră tămîe pe lună, din vama gospod ce

este la Cernăuți și 50 stupi de disetină, ce-ar ave la mitoh la Mămăești și 15 vite, voi, vaci și 5 cai de văcărit.

1469

Altă carte, de la mările sa Costandin Neculai voievoda, din let 7241 <1735>, iulie 26, pentru scutiala mitohului ot Mămăești, ca să nu fie supărat <cu> nici o dajde și pentru 5 liudi rusi ce ș-ar afla să fie poslușnici acolo, nici la o angărie să nu fie supărați.

1470

57 v. Io Costandin Nicolai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, pentru sfînta mănăstire Schitul cel Mare din Țara Leșască, iată domnia mea m-am milostivit și dintru osăbită mila noastră i-am miluit pentru 250 oi la vreme goștinii să fie scutite și 50 de stupi iarăși să fie scutiți la vreme desetinii și din vama gospod di la Cernăuți să aibă a lua pe lună cîte 2 ocă undilemn și cîte 1 litră tămîe. Așjidire, pentru dijma de pe locul tîrgului Cernăuților, iarăși li-am dat-o lor, în toți anii să aibă a o lua, nime altul să nu să amestice.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, martie 5

1471

58 r. Hrisov de miluire ce are monastire Frumoasa*).

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Înștiințare facem cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști. Din vreme ce dicît toate bunătățile cu care să îndatorești tot omul în lume trăind nu s-au cunoscut altă mai de folos sufletilor omenești decît milostenie și mai vîrtos întărire cătră sfintile biserici, că aceasta nu numai în petricirea vieții omului prin rugile ce să slujăsc pre acii nevoitori îi agiutorează, ce și după moarte ușurare sufletilor dobîndesc și pre pămînt nemuritor nume îi arată. Aceste sufletești folosiri și noi din tot cugitul nostru iubind, pururea a le urma pofind, cu cît Dumnezeu ne-au luminat cunoștința pricepirii și ni-au dat mîna, n-am continit cu cercetarea milii noastre, atîta pre alte monastiri, cît și cătră aceste doî monastiri ce mai gios arătăm, milă și dreptate făcîndu-le.

Pentru care întîmplîndu-să în domnie noastră întăi de am discă-
licat Tîrguşoru ce este supt Gălata, cu aşăzare a trii iarmaroace pe an,
cum sînt orînduite, am fost făcut ispravnic asupra Tîrguşorului pe a
noastră slugă, anume Lupul Poruţchie ce au fost căpitan mare, carile
de noi au fost rădicat şi miluit, dăruindu-i şi părcălabie Tîrguşorului
obicinuită¹, cu tot vinitul obicinuit şi osăbit l-am fost mai miluit şi cu
100 de stînjini de loc în frunte, din dughenile în faţa uliţii a Tîrgu-
şorului. Însă locul acestui Tîrguşor fiind între hotarăle acestor doi
mănăstiri, a Gălăţii din sus şi a lui Sfetiei Arhangheli din gios, care loc
mănăstiresc călcîndu-să de gloata strînsurii iarmaroacilor şi socotind
domnie mea că este cu strîmbătate mănăstirilor, am fost orînduit pe
Lupul Poruţchie, din venitul părcălăbiei să de pe an cîte 100 lei
mănăstirii lui Sfetii Arhangheli, făcînd şi cu mănăstire Gălata altă
osăbită milă, de i-am dăruit toată mortasîpie Tîrguşorului, cum arată
testamenturile domniei mele şi pînă acum aşă s-au urmat. Dar acum,
întîmplîndu-să moarte lui Poruţche şi nerămîindu-i copii şi din vreme
că el toată agonisita lui din mila noastră au fost făcută şi dintr-a sa
agonisită încă pînă au fost în viaţă au fost cumpărat o moşie, Bîrzeştii,
la Vaslui şi s-au apucat de au rădicat şi biserică de lemn şi grăbindu-l
moarte, n-au apucat a o isprăvi cu celi ce s-au căzut de podoaba ei,
atîta din lontru şi din afară, nici a o înzestra cu bucate de chivernisala
458 v. ei, precum au fost gîndul lui. Numai la moarte sa au / orînduit cu
diiata o samă de bani şi o samă de bucate, atîta pentru isprăvirea
bisericii, cît şi pentru chivirnisala ei, cum arată în diiată anume şi cu
aceste toate au lăsat Poruţchie cuvînt, pînă era cu viaţă, gătîndu-se
această biserică să să închine la al noastră mănăstire Sfetii Arhangheli.
Pentru care şi Chriiac, fratri Lupului Poruţchie, într-acestaş chip au
mărturisit, că şi frati-său aşă au orînduit şi cu voie lui este să să
închine această biserică la mănăstire mai sus numită.

Şi la aceasta, din vreme că Poruţchie au fost a noastră slugă şi
toată agonisita sa din mila noastră făcută şi socotind şi domnie mea că
este lucru cu cale şi pentru mai bun folosul sufletului său, iată că cu
toate acestea s-au orînduit de sîngur Poruţchie cu diiata sa asupra bise-
ricii, am închinat şi domnia mea, ca să fie mîtoh la a noastră sfîntă
mănăstire Sfetii Arhangheli şi la mare mănăstire Sinaie. Şi am orînduit
şi ispravnic, ca să isprăvască tot lucrul bisericii, dîndu-să cu toată
purtarea de grijă în sama rugătoriului nostru Filaret eguminul de la
Sfetii Arhangheli. Şi din vreme că mănăstirea Sfetii Arhangheli tot
ave să ia cîte 100 lei pi an din vinitul părcălăbiei a Tîrguşorului şi
părcălăbie fiind dăruită de noi miluire lui Poruţchie şi biserică lui

Poruțchie închinându-să la Sfetii Arhangheli, acum dară și tot vinitul părcălăbiei și acii 100 de stînjini de loc în frunte, la ulița cea mare, din dughenile Tîrgușorului, din osăbită mila noastră, tot la mănăstire Sfetii Arhangheli, unde s-au închinat și biserica lui Poruțchie.

Și de acum înainte, la fieștecare iarmaroc, egumenul să pue omul său asupra părcălăbiei, să o cerce și să o strîngă tot vinitul pe obicei, cum s-au urmat a să lua și pînă acum și carile din dughenile ce vor di pe acii 100 de stînjini tot egumenul să-l ia. Iar și egumenul de Sfetii Arhangheli ce var fi după vremi să aibă datorie a purta grijă și a scrie numele acilui mort la sfîntul pomelnic, ca să să pomeniască la toate sfintele liturghii pisti an, nelipsind și preutul a lua..., să i să facă osăbită paminte și pominire pentru sufelul lui.

Însă și pentru unele de la..., ...pogoane, ce au fost a lui Poruțchie și
-9 r. sînt orînduite la diiata lui bisericii sale mai sus / pomenită, domnie me am făcut osăbită milă cu această biserică, de am ertat pogonăritul pe acele vii și vedritul pe vinul ce va eși dintrînsăle, nici un ban să nu de, să fie acii bani pentru ceară și untuldilemn și tămîe la sfîntul biserică.

Și iarăși, din vreme că părcălăbie Tîrgușorului s-au dat în sama egumenului de Sfetii Arhangheli, am socotit domnie <mea> și am dat și pe oamini de Tîrgușor supt ascultarea egumenului și pentru mai bună starea lor și folosul mănăstirii am făcut și mare milă cu dînșii, de i-am așăzat întru această tocmală, ca fieșticînd să aibă ei a da de om numai cîte 2 ughi într-un an și acești bani să-i dei 1 ughi la vreme hîrtilor și 10 potronici să-i dei la sfetii Gheorghie și 10 potronici la sfetii Dimitrie. Însă și ei să aibă datorie a purta de grija hăliștiului de la Frumoasa întru toată trebuința lui, să nu să surpe, care hăleșteu, cu tot peștile și cu mori, cu tot vinitul este dat sfîntii mănăstiri, cum arată testamentul ce este la mănăstire și ori la ce li va poronci egumenul, să asculte de dînsul.

Drept aceie dar, pe toate aceste mile mai sus arătate, am întărit cu acest domnesc al nostru hrisov, ca să stei în veci neclătit și nestrămutat. Așjidire și după a noastră viață și domnie, pe cine Dumnezeu va alege și va milui cu domnie aceștii țări, ori din fiii noștri, sau dintr-alt niam, pohtim ca să nu strice a noastră danie, precum nici noi n-am stricat daniile și miluirile altor domni ce-au fost mai înainte de noi, ci mai vîrtos să aibă a da și a întări și a milui, pentru a sa vecinică pomenire.

Și întru aceasta este credința însumi domniei mele, Io Grigorie Ghica vevoda și credința a preaiubiți fiilor domniei mele, Scarlat și

Matei și credința a cinstiți și credincioși boiarii domniei mele, ai Divanului, dumnealor Costandin Ruset vel vornic de Țara de Gios, Iordache 459 v. Ruset vel vornic de Țara de Sus, Costache / Razul hatman i părălab Suceavschie i Grigore vel postelnic i Toader Costache vel spatar, Toader Păladi vel vistiernic, Aristarho vel ban Radul Racoviță vel păharnic, Manolache Costache vel stolnic i Grigore Costache vel comis. Și am poruncit domnie mea și cinstitului și credincios boiariul domniei mele, dumisale Sandului Sturza vel logofăt, ca să lege și a noastră domnească pecete, să să pue pe acest al nostru domnesc hrisov.

Și s-au scris în târg în Iași, în domnie noastră a dooa, al cincilea an.

U Ias, velet 7248 <1740>, martie 20²

¹ Pasajul „pe a noastră slugă... părălăbia Tîrgușorului obicinuită“ a fost omis la transcrierea documentului în Condică și a fost adăugat, cu semnul convenit, pe spațiul liber de la f. 457 v.

² Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCXXIII, doc. 178.

1472

Hrisov a mănăstirii Galata^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

În știință dăm tuturor celor ca să cadă a ști, precum Sfîntul Mormînt este maica tuturor bisericilor creștinești, așa și sfînta monastire Galata este cap tuturor mănăstirilor a Sfîntului Mormînt ce sînt aici în țară. Care avînd trebuință de mai multe cheltuielile decît alte mănăstiri și după datorie creștiniască rîvnind purure inima domniei mele a face milă cătră sfintele biserici și luminînd Dumnezeu în cugetul nostru a mai adaogi milă cătră mănăstirea Galata, ca <să> poată cuprindi cheltuielile și pentru să să întemeieze în starea îndestulată, de unde și Sfîntul Mormînt de acum înainte mai mult să să agiutoreze de la această mănăstire, iată, peste multe alte mile ce am făcut tuturor sfîntelor monastiri a Sfîntului Mormînt, după cum arată pre larg testamentul nostru ce am făcut în domnie întăi și osăbit de cît am agiutorit această sfîntă mănăstire cu o somă de bani la facirea zidiului înpregiurul mănăstirii, ce de iznoavă s-au făcut, la care însumi domnie me am fost îndemnător și începător, care prin ostiniala și silința egumenului de Gălata, Nectarie arhimandritul, s-au și gătit precum să vede, fiind ispravnic pe tot lucrul, din poronca gospod, dumnealui Sandul Sturza vel logofăt, acum dară socotit-am, dinpreună cu preosfințitul al

nostru duhovnicesc părinte, chirio chir Paisie, proin patriarhul Țarigradului și cu ai noștri patru sfinți arhieriei, chir Antonie mitropolitul și Ghedeon episcop Romanului și Varlaam episcop de Rădăuți și Teofil episcop Hușchii și cu tot sfatul nostru, boiarii țării a mari și a mici, / căci în testamentul de milă ce am făcut arată a scuti Gălata opt sute de stupi, iar de acum înainte, oricîți stupi și rîmători ar ave, scutiți să fie, așijdirea și din văcăritul vitelor mănăstirii, pînă la 200 vite vaci, pînă la 100 iape, iarăși nici un ban să nu dei, să fie scutite de văcărit și de coniață, cînd s-ar tîmpla să fie. Și din vreme că, din mila ce am făcut, vinitul mănăstirii s-au înmulțit, dator să fie eguminul a adaoge agiutorința pre an la Sfîntul Mormînt, ca să fie pintru vecinica pomenirea noastră.

Și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va alegi a fi domn aceștii țări, ori din fiii noștri, ori dintru alt niam, pohtim cu nici un chip de pricină să nu să surpe această milă, precum și noi n-am stricat miluirile altor luminați domni ce-au fost mai înainte de noi, ce mai vîrtos să întărească și să miluiască, ca să aibă vecinica și fericita pomenire. Iară de va fi cineva oricît de puțin împotrivor a strica, unii ca acie ca niști vrăjmași să să socotiască Sfîntului Mormînt și Dumnezeu să scurteză viața lor și osîndiți să fie din niam în niam.

Și întărim testamentul acesta cu tot sfatul nostru, boiarii Divanului domniei mele, dumnealor Iordache Cantacuzino vel vornic de Țara de Gios, Iordache Ruset vel vornic de Țara de Sus, Costantin Ipsilantie hatman i Grigore vel postelnic i Toader Paladi vel spatar, <Toader Costache> vel ban i Radul Răcoviță vel păharnic i Costache Razul vel visternic i Șarban Cantacuzino vel stolnic i Enache vel comis i Enache Ipsilantie vel agă i Ștefan Ruset vel clucer i Lupul sârdar i Vasilie Buhăescul ftori logofăt, Dimitrie Sturza treti logofăt și a tuturor boiarilor noștri. Și pentru mai mare întărire și încredințare, poroncit-am cinstitului și credincios boiariului nostru, dumisale Sandului Sturza vel logofăt, ca să scrie și să lege pecetea noastră.

Și s-au scris testamentul acesta aici în oraș, în Iași, întru al doilea domnie a domniei mele.

Let 7247 <1739>, martie 20

Gripsosul Patrierșiei și iscălitura patriarhului, scriind în grecește, cu mare blăstăm cine ar strica această milă și iscăliturile a tuturor boiarilor carii s-au numit mai sus.

461 v. Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am cartea domniei mele rugătoriului nostru, egumenului de la sfînta mănăstire Triiohsviatitelea, ce este aici în tîrg, în Iași, care este zidită de răpoosatul Vasilie vodă și pre cine va socoti egumenul a-l pune vamiș aici în tîrg, în Iași, să fie volnic cu carte gospod a lua vama sfintii monastiri de la toți căraușii carii vor purta chirie, ori oameni de țară, ori oameni streini, să aibă a da toți cîte 2 potronici de car și de căruță cu cai, cine va încărca chirie. Așjidirea și carii vor vini cărauși cu chirie din gios să margă în sus și carii vor vini din sus să margă în gios și aciea să aibă a da cîte 2 potronici.

Așjidirea și de maje de pești sărat, să aibă a lua cîte 2 potronici de car și cîte 2 ocă pește și de carul cu pește proaspăt și de căruță să aibă a lua iar cîte 2 potronici și cîte o mîncare de pește și din doi moroni sau unul să dea de moron 2 potronici și o ocă moron și din carul de raci o mîncare de raci, 40, și de la precupeții cine va vinde pești o mîncare de pești de la toți să aibă a lua, oricine va fi, oameni streini sau orice breaslă var avea, nime scutelnici să nu fie. Și din măjile cu pești ce vor vini aici în tîrg, în Iași și vor trece pin olatul tîrgului la alte tîrguri, să aibă a lua, după cum scriem mai sus, cîte 2 potronici și cîte 2 ocă pești de car. Așjidirea și carii vor încărca pești sărat sau proaspăt, să margă în sus, să aibă a le lua vamă după cum scriem mai sus, scutelnici nime să nu fie, că care s-ar ispiti a nu da acest vinit a sfintii monastiri, unii ca aciea vor fi de certare de la domnie mea.

Toe pișăm i nac ne budet.

Let 7249 <1741>, ghenarie 12

Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

462 r. Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru o sfîntă biserică de aici, din Iași, unde este hramul sfîntului mucenic Dimitrie. Iată că domnie mea m-am milostivit și dintru a noastră osăbită milă o am miluit ca să i să dei pre lună cîte doî ocă untdelemn, din vama noastră cea mare, ca să fie pentru candile de ars înainte / sfintelor icoane. Pentru care, dumneavoastră vameși să dați acest untdelemn la această sfîntă biserică pe tot anul nelipsît.

Deci, și în urma noastră pre carii va milui domnul Dumnezeu a fi domn stăpînitor pămîntului Moldovii, pohtim cu dragoste dumnezăiască, ca să aibă a milui și a întări, pentru a sa vecinică pomenire.

Aceasta am dat și am întărit.

Pervago gospostva, let 7242 <1734>, mai 1

Așijdire și de la mărie sa Grigore vodă întărire întocmai precum scrie acesta.

1475

Cărțile preoților despre doamna^{*)}.

Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru preoții de la biserica dispre doamna, iată că domnia mea m-am milostivit și din osebită mila noastră li-am făcut obicei de milă, ca să aibă din vama cea mare domniască a lua pre an cîte patruzăci lei și acești bani pe giurăătate să li să dei la sfetii Gheorghie și pe giurăătate la sfetii Dimitrie, în toți anii nelipsît. Numai și ei să fie îndatoriți a face sfînta liturghie în toate zilele la sfînta biserică, peste tot anul nelipsît. Drept aceasta, poroncim dumilorvoastre vameși să dați acești bani precum mai sus arată.

Așijdirea și după a noastră viață și domnie, pre carii va milui Dumnezeu cu domnie țării Moldovii, ori din săminție noastră, ori dintr-alt niam, poftim pre iubiții domni ca să nu lipsască această puțină milă ce-am făcut acestor preuți, ce mai vîrtos ca să <aibă> a le da și a-i milui și a le întări, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

Așijdirea și pogonăritul de vii pe viele ce-ar avea drepte a lor încă li-am ertat domnie mea să scutiască pre toți anii, niciodată pogonărit să nu de și să le fie lor miluire stătătoare în veci.

U Ias, velet 7243 <1735>, februarie 25

1476

Așijdirea și alt hrisov pe această miluire acestor preuți, de la mărie sa domnul Grigorie Ghica vodă, din let 7248 <1740>, iulie 15 și mai adaoge și o pivniță ce ar avea cu băutură, să fie scutită de toate angăriele și vedritul de vinul e-ar lua din viele lor să nu de nici un ban.

462 v. Hrisov al lui Mihălache Hristoverghi biv vel armaş^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştire cu acest testament al domniei mele tuturor cui să cade a şti, pentru Mihălache Hristoverghi ce-au fost armaş mare, care adivărat au fost boiariul nostru şi din niamul său din boierii cii de frunte şi mai înainte vreme, pentru slujba lui cea cu credinţă, s-au aflat în mila noastră.

Iar acum, plecînd cugetul său cel bun a mergi mai spre bună cale, alegînd şi a priimi cinul călugăriei, viaţa cea mai cu linişte care este mai spre folosul a tot omul, iată dară că şi domnie mea, socotind pentru chivirnisala vieţii lui, am făcut iarăşi osăbită milă cu dînsul şi i-am dat testamentul nostru, ca fieşteciînd să aibă a scuti bucate ce mai gios arătăm: văcăritul pe 80 vite şi pe 40 cai şi goştina de oi pe 300 oi şi disetina de stupi pînă la 1.000 stupi şi pogonăritul de vii pe 10 pogoane şi vedritul pe 1.000 vedre vin. Aşjidirea şi pentru slujba sa să aibă 20 oameni scutiţi de toate angăriele oricîte var fi pre altă ţară, nemică altă să nu dea, numai la vremea hîrtilor să de peci cîte de 1 ughi.

Drept aceia, poroncim tuturor boiarilor noştri şi slujitori carii viţi înbla cu toate slujbele domniei mele, văzînd testamentul nostru, toţi să urmaşi a da pace acelor bucate şi acelor oameni ce mai sus sînt arătate şi niciodată oricît de puţin altă supărare să nu-i faciţi, ce să-i fie lui miluire şi testament stătător, mila aceasta niciodată să nu să strămute.

Aşjidirea şi după a noastră viaţă şi domnie, pe cine va alege Dumnezeu a fi domn oblăduitor aceştii ţări, ori din fiei noştri, ori dintr-alt niam, pohtim dară mila aceasta să nu o surpe, cum nici noi n-am surpat miluirile altor domni ce-au fost mai înainte de noi, ce mai vîrtos să aibă a întări şi a milui, pentru a sa vecinică pomenire.

Velet 7249 <1741>, martie 15

463 r. Cărţile de milă de la bisericile ungureşti ce sînt aici în ţară, catoliceşti.

[F.D.] <1736, decembrie 1>¹

1. Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştire cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a şti, pentru preoţii de la biserica unguriască de la Săbăoani, carii find ca

și niște streini întru această țară și aflându-să nelipsiți la acea biserică, unde toți năzuesc câți sînt acolo de acea lege și neavînd ei nici un obicei de milă decît alți lăcuiitori, domnie mea m-am milostivit și din osăbită mila noastră li-am făcut acest puțin obicei de milă, ca fieșticînd să aibă a scuti cu această carte a domniei mele patru vite vaci, boi și doi cai de văcărit și cînzăci stupi și 10 rîmători de desetină, pe aceste bucate nici un ban să nu dei, pentru ca să fie de chivirmisala preuților. Așijdirea, iarăși m-am milostivit domnie mea și pentru 2 oameni streini ce ș-or găsi de slujba lor, i-am ertat de toate dăjdile oricîte ar eși de la visterie domniei mele, acei oameni, fiind streini, niciodănaoară în domnie noastră dajde că nu dei, de toate birurile să fie feriți și nisupărați, ca să poată sluji ce-a fi poslușaniele ce-ar fi acelor preuți.

Și drept aceasta, poroncim domnie mea și voaî celor orînduiți cu slujbili, boiari și slujitori, văzînd cartea domniei mele, toți să vă supuniți cărții domniei mele și să urmați la toate celor mai sus poroncite, să vă feriți a le da pace, că cine va face oricît de puțină îndrăznială pîste cartea domniei mele, supărîndu-i, unii ca acie vor fi supt scîrba domniei mele, că așa este poronca domniei mele.

¹ Probabil ca și documentul nr. 1440, precum și următoarele două documente, nr. 1479 și 1480.

1479

2. Let 7245 <1736>, dichemvrie 1

O carte de la mările sa Grigore vodă, pentru biserica de la Faraoni, ce este ungiurască, de mila ce li-au fost orînduit mările sa, întocma precum scrie aceasta de la Săbooni, care s-au scris mai sus, pentru patru vite vaci, boi și pentru 2 cai și 50 stupi di disetină și 10 rîmători și 2 liudi streini ci ș-ar găsi să fie pentru slujba lor, să fie scutiți.

1480

163 v. 3. Let 7245 <1736>, dichemvrie 1

Cartea tij de la mările sa Grigorie vodă, pentru preuții de la biserica ungiurască de la Grozăști ot <ținutul Bacău>, iarăși tot ca una precum scriu aceste de mai sus cărți, să aibă a scuti 4 vite vaci, boi, doi cai de văcărit și 50 stupi și 10 mascuri și pentru 2 liudi streini ce ș-or găsi, să fie în pace de toate birurile oricîte ș-ar eși pre altă țară, ei nemărui nemică să nu dei.

4. Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor boiarilor noștri carii viți înbla cu slujbe la ținutul Putnii, pentru un vier, anume Mihai, carile lucriază viele care au fost a Tomii spițeriul și li-am dat domnie me bisericii ungurești. Iată că domnie mea m-am milostivit și li-am ertat pe acel vier, ca să aibă a da numai câte 1 ughi la vremea hîrtilor, iar cu altile cu nici un fel să nu fie supărat, măcar orice greu sau ce nevoi ar eși pre alții, de toate să aibă bună pace.

Și drept acee dar, văzînd carte domniei mele, toți să aveți a-i da bună pace de toate dările, că cine s-ar ispiti a-i face mai mult val, unii ca acie vor fi de la domnie mea de certare.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1741>, ghenarie 17¹

¹ Regest publicat de N. Iorga, *Studii și documente*, vol. I-II, p. 99, cu anul, greșit, 1731.

5. Io Istratie Dabija voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie mea la toți slujitorii carii viți înbla cu toate slujbili domniei mele la ținutul Bacăului, dămu-vă știre pentru sat, pentru Trebiș, ce este a băratului din tîrg din Bacău. Ei pîn acum n-au avut val nici de olăcării, nici de podvozi, nici de lemne n-au adus cum aduc altă țară. Deci și domnie mea m-am milostivit și i-am ertat, ca să fie de toate în pace.

Pentru aceie, dacă viți vide carte domniei mele, iar voi toți să aveți a-i lăsa întru bună pace, să nu-i învăluți. Și voi parcălabi de acel ținut și brănișteri să nu-i învăluți întru nimică, numai ca să aibă triabă stăpînii lor, <bă>rații lor, cu dînșii, precum le scriu cărțile și de la alții.
464 r. / Iar cini-i va supăra, va fi de mare certare de la domnie mea.

Saam gospodină veleal.

U Ias, velet 7170 <1662>, ghenarie 5¹

¹ Copie la Arh. St. Buc., ms. nr. 628, f. 492, fără lună și zi; publicat în *Uricarul*, vol. V, p. 230; regest, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. I-II, p. 78.

1483

6. Altă carte, de la Antonie Ruset vodă, let 7186 <1678>, pentru episcopul lor ce au fost la Bacău, ca să fie episcopie lor scutită de toate angăriile și ȧircovnicii lor să fie în pace și ȧirgoveȧii de Bacău întru nimică să nu să atingă la clirosiea bisericii lor, făr ce-ar fi pricină de furtușag. Așjidire și un vier și un prisăcar să nu fie amestecați întru cislă ȧirgului.

Așjidire și goștină de oi și desetină de stupi și mascuri aici un ban să nu dei.

1484

7. Altă carte, de la Ilieș Alixandru vodă, let 7174 <1666>, august 22, tij pentru episcopie băraților ot Bacău, ca să aibă a scuti un vier și 2 prisăcari și un văcar și un păcurar și un morar, care sînt pentru triaba băraților de la Bacău și un ȧircovnic ce-ar ave la biserică.

1485

8. Altă carte, tij de la Antonie Ruset vodă, let 71<8>4 <1675>, dichemvrie 14, întocma precum scrie această de mai sus, tot pentru episcopie lor de la Bacău, numai scrie anume pentru rugătoriuul nostru Ioan Zanbatii Bărcum, ce-au fost atunci episcop, și nici dijmă să nu le ia nime¹.

¹ Copie la Arh. St. Buc., mss. nr. 628, f. 492 v.; publicat în *Uricarul*, vol. V, pp. 235-236, cu data de an 1676.

1486

9. Altă carte, de la Antiohie Costandin vodă, let 7204 <1696>, martie 15, pentru un popă unguresc ce va fi la biserica lor <ot> Bacău, la ȧîrg la Trotuș, să fie scutit și o pivniță să fie în pace și de gorștina de oi și desetină stupi, mascuri și 4 liudi.

1487

464 v. 10. Altă carte, de la Costandin Duca vodă, let 7209 <1700>, dichemvrie 15, tij pentru popa lor de la biserica ot Trotuș, întocma precum scrie aceasta de la Antiohie vodă.

1488

11. Altă carte, de la Mihai vodă, let 7231 <1722>, săptămvrie 26, pentru un preut ce-ar fi la Farauani, ot Bacău, la biserica lor, 2 liudi și goștina numai de oi.

1489

13. [sic]. Altă carte, de la Mihai vodă, let 7233 <1725>, aprilie 26, pentru un preut ce va fi la biserica lor ce este la Galați, ținutul Covurluiului, 1 liudi poslușnic¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat; regist, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. I-II, p. 98, cu data de 27 aprilie 1725.

1490

14. Altă carte, de la mărie sa Grigore vodă, let 7235 <1727>, mai 6, tij pentru acel preut de la Galați, 2 liudi poslușnici și 20 stupi și 20 mascuri și 30 oi¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat.

1491

15. Altă carte, de la Mihai vodă, let 7232 <1724>, mai 2, pentru biserica unguriască ce este la Răchiteni, ot Suceavă [sic], să aibă acel popă a scuti 3 liudi poslușnici și 20 stupi și 10 mascuri.

1492

16. Altă carte, de la Mihai vodă, let 7228 <1719>, noiembrie 14, un preot ce va fi la biserica unguriască ce este la Huși să aibă a scuti 2 liudi și gorștina de oi și stupi și mascuri¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat.

1493

17. Altă carte, de la Costandin Duca vodă, let 7203 <1695>, august 1, pentru biserica de la Răchiteni, ce este la ținutul Romanului,

să scutiască o pivniță și gorștină de oi și desetină de stupi și mascuri. 4 liudi poslușnici.

1494

165 r. 18. Altă carte, de la Costantin Duca vodă, let 7210 <1701>, săptămvrie 3, pentru preutul lor de la Săbăoani ot Roman, să-și scutiască goștina de oi și stupi i mascuri i 1 pivniță și 4 liudi.

1495

19. Altă carte, de la Antiohie Costandin vodă, let 7213 <1705>, iunie 19, pentru preutul lor de la Trotuș, ținutul Bacăul, să scutească gorștina i stupi i mascuri i 4 liudi¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat.

1496

<1703, septemvrie 1 – 1704, august 31>

20. Altă carte, de la Mihai vodă, let 7212, 25 [sic], tij de la Trotuș, Bacău, gorștină, oi, stupi, mascuri și pivniță și 4 liudi.

1497

Biserica din Iași, ungurească:

21. Altă carte, de la Neculai Alixandru vodă, let 7218 <1710>, martie 9, pentru 2 dascali, 2 Țircovnici i 2 argați i gorștina de oi și disetina de stupi, mascuri și disetină [sic] de vin și pentru dijme de pîne să nu le ia nime¹.

¹ Original la Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat.

1498

22. Altă carte, de la Duca vodă, let 7212 <1703>, dechemvrie 6, iar pe cum scrie aceasta de mai sus și pentru 1 pivniță.

1499

23. Altă carte, de la Duca vodă, let 7209 <1700>, dechemvrie 20, întocmai precum această de la Neculai vodă¹.

¹ Regest larg, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. I-II, p. 84.

1500

24. Altă carte, de la Antioh vodă, let 7204 <1696>, februarie 1, întocma precum scrie aceasta de la Neculai vodă.

1501

465 r. 25. Altă carte, de la Dimitrie Cantimir vodă, let 7219 <1711>, martie 13, pentru preutul unguresc de aici din Iași, ce este la biserica lor, scriindu-l anume Fisisic Antonie Zaulu prefectul, care au fost <e>pitrop piste toate bisericile câte sînt aici în țară, iar mila tot întocma precum scrie carte acea de la Niculai vodă, care s-au scris mai sus¹.

¹ Original al Arh. St. Iași, Documentele Bisericii Catolice, neinventariat; regest, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. I-II, p. 91.

1502

[F.D.] <1675, decembrie 14?>¹

26. Alta: Io Antonie Ruset voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Am dat carte domniei mele rugătoriului nostru, lui Ion Zanbatii, episcopul unguresc din tîrg den Bacău, ca să fie tare și puternic cu carte domniei mele și pre cine va trimite să aibă a cerca pre toți ungurii și sasii cîți sînt lăcuiitori aici în țară și sînt supt eparhie sa, de cuscii, de cununii și de sînge amestecat, care vor eși afară din legi și din pravila lor, pre unii ca acie să aibă episcopul lor ce mai sus scriem a-i certa și a-i globi carileși după diala sa, precum li esti obiceiul de vac. Iar nime din episcopii noștri, sau șugubinari și alți globnici să nu să amestice la unguri și la sasii carii sînt pre legi papiștășească, ci să aibă numai episcopul lor a-i certa și a-i globi. Și care ungar va lua fămee româncă, sau român pre unguoancă, iar cu carii vor fi de parte legii lor, ori bărbat, ori fămee, să-i globască episcopul lor după diala

lor, iar român sau româncă să fie în sama episcopilor noștri a-i certa și a-i globi.

Așjidire, episcopul unguresc ce mai sus scriem, cînd va fi la vreme sa, să aibă a lua di la toți ungurii și sasii cîte 2 potronici adetiul său, precum au fost de vac, precum au cărți și de la alți domni ce-au fost mai înainte de noi.

I nam ne budet pred sim listom nașim.

¹ Datat după documentul nr. 1485.

1503

27. Așjidire și de la Duca vodă, altă carte, let 7177 <1669> iunie 6, iarăși dată episcopului lor, ca să aibă a-și cerca pre toți legiuitorii săi, după cum le este obiceiul legii lor și altul nime să nu să amestice¹.

¹ Copie la Arh. St. Buc., ms. nr. 625, f. 942; publicat de N. Iorga, *Studii și documente*, vol. I-II, pp. 78-79.

27 fac catolicești. Conța.

1504

466 r. Ale lui dumnealui Alistarho stolnic, pis la let 7250 <1742>, martie 28^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiuu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Vinit-au înaintea noastră și dinainte alor noștri moldovenești a mari și a mici, credincios boiariul nostru dumnealui Alistarho biv vel stolnic și ne-au arătat o mărturie din let 7<2>42, octomvrie 28, de la cinstit și al nostru duhovnicesc părinte, sfinție sa chir Antonie mitropolitul Moldovei și de la toți boiarii cii mari ci au fost pe atunce, anume Costandin Costache logofătul și Sandul Sturza vornicul și Iordache Cantacuzino vornicul și Costantin Ruset hatmanul și Andrei Ruset spătarul și Iordache Cantacuzino banul și Iordache Ruset pâharnicul și Toadir Păladi vel vistiernicul, scriind precum s-au pîrît de față dumnealui stolnicul Alistarho cu Gheorghie Turculeț postelnicul, pintru giuătate de sat de Hliniți, de la ținutul Cernăuților, zicînd dumnealui Alistarho stolnicul precum acea moșie este driaptă moșie în partea maicii sale, domniții Saftii și fără dreptate este dacă acea moșie

de mătușa dumisale, domnița Iliana, lui Turculeț, cu zapisul său, pentru 180 lei datorie soțului său, răpoosatului Neculai Costin logofătul, ce-au fost dator lui Turculeț. Că avînd Turculeț a lua acești bani ce-au avut la Niculai Costin logofăt și la domnie... apucînd Turculeț pe domnița Iliana ca să-i plătiască datorie soțului său și ia, necercînd atunci altă giudecată, au dat această moșie lui Turculeț pentru acea datorie. Iar la domnie vărului nostru Costandin vodă, răspunzînd stolnicul Alistarho că moșie aceie au fost driaptă a maicii sale și cerînd la toată boierime giudecată, așjidire și Gheorghie Turculeț postelnicul fiind față, cerîndu-și iar datorie sa de unde s-a căde să iasă, așa au aflat giudecata cu toții, din vreme că moșie să află a domniții Saftii, să de pace Turculeț acii moșii. Însă nici pe domnița Iliana

466 v. / nu au aflat datoare a plăti datoriele soțului său: una, că ficiori împreună n-au avut; a dooa, că femeie, măcar și chizeș di ar fi pintru datorie bărbatului său și zapis de ar da, pravila giudecă să nu plătiască. Și niatingîndu-să domnița Iliana de rămășițele soțului ei și rămîind Turculeț să-și pliniască cu ce va găsi di a lui Niculai Costin logofătul, datu-i-au lui Turculeț din moșiile logofătului Neculai un sat anume Grozeștii, la ținutul Orheiului, să-l stăpîniască pentru acei bani, iar dumnealui Alistarho stolnicul să aibă a-și stăpîni moșie sa, acea giumătate de sat de Hlinița, cu pace.

Deci și domnie mea, dacă am văzut acea mărturie, am crezut și am dat și am întărit și de la domnie mea dumisale stolnicului Alistarho, ca să-i fie și de la domnie mea acea giumătate de sat, de Hlinița, driaptă ocină și moșie și uric de întăritură, cu tot vinitul, neclătit, nerușit, stătător în veci și altul nime să nu să amestice piste această carte a domniei mele.

De la Socola, let 7245 <1737>, iulie 22¹

Așjidire și mărturie scrie, precum și ispisocul acesta.

¹ Publicat de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, pp. 144-146.

1505

467 r. Pîra pentru niște casă cu pivniță de piatră ce sînt în Iași^{*)}.
Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, precum s-au pîrît de față, înaintea domniii mele și a tot sfatul nostru, Neculai pevețul,

feciorul lui Iane pevețul și preotul Ianache, gineri-său, cu Nastasia fata Lupei, fâmeia lui Cîrstiian vătaful de fuștași și cu soru-sa Ilinca, fâmeia lui Apostol lipcanul și cu Dumitrache fratele lor și alți frați ai lor, feciorii Lupei, nepoții Paraschivei pe care au ținut-o întâi fâmee Iane pevețul, pentru niște case cu pivniță de piatră, de aici din Iași, din capul Uliții Rusești, de lângă zidiul lui Sfeti Necolai, jăluind domniii mele Nastasie și Ilinca și Dumitrache și alți frați ai lor, zicînd că aceste casă cu pivniță au fost drepte moașai lor Paraschivei și moșul lor Iane pevețul, cînd au luat pe moașa lor Paraschiva, cu această casă au luat-o și au făcut împreună cîțiva copii și alții au murit, fără numai ce au rămas muma lor Lupa, fata lui Iane pevețul și a Paraschivei. Și murind moașa lor Paraschiva, iar moșul lor Iane pevețul au luat al doilea fâmeie pe Dochița, cu care au făcut pe Neculai pevețul și pe alții și pe muma lor Lupa au măritat-o după Vasilie Taban și murind Taban, s-au măritat Lupa și după altul și au făcut doao rînduri de feciori, din care sînt 6 frați, feciorii Lupei. Și muma lor trăind mai mult la țară, au rămas casele cu pivnița la stăpînirea moșului lor, lui Iane pevețul, cît au trăit și după moartea lui Iane pevețul au rămas în stăpînirea lui Neculai pevețul ce-i făcut cu altă fâmee, cu Dochița, și pînă au trăit, muma lor Lupa au cercat de multe ori giudecată cu frate-său Neculai pevețul, cerîndu-și casele și pivnița a mumei sale Paraschivei și fiind frate-său / sărac, cu învoială l-ar fi lăsat de ar fi șazut. Iar după moartea mumei lor Lupei, acum Neculai să face stăpîn caselor și pivniții și le-au dat zestre la 2 fete ale sale, anume Cîrstina ce o ține preotul Ianache și Catrina ce au ținut-o Iane bulucbașa.

Pentru care pricină domnia mea am orînduit la cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Sturzea vel logofăt, ca să le ia seama și stînd cu toții de față, întrebau dumnealui vel logofătul întâi pe feciorii Lupei, nepoții Paraschivei, să arate vreo scrisoare cu ce să fac ei stăpîni caselor și pivniții și ei au răspuns că scrisori n-au, iar oameni martori au adus și au mărturisit precum acele case cu pivnița au fost ale moașai lor Paraschivei, iar cu ce pricină, sau cu ce tocmală au rămas în stăpînirea lui Iane pevețul și la feciorul său Neculai nimea n-au putut adeveri.

Așijderea, întrebînd și pe Neculai pevețul, cu ce stăpînește această casă cu pivniță, de vreme că n-au fost a Paraschivei, el încă așa au dat seama, cum el nu știe altă pricină asupra acestor casă cu pivniță, fără decît atîta știe că de la tată-său Iane pevețul i-au rămas aceste case cu pivniță la stăpînirea lui și el fiind om în vîrstă, de 70 de ani, au stăpînit tot cu pace, pînă acuma ce au dat-o și zestre fetelor sale

mai sus arătate. Și divanuri au fost și judecățile din pământul acesta n-au lipsit și din mîna și stăpînirea lor nimea nu le-au luat și nici alte scrisori de la tată-său pe această pivniță nu le-au rămas, că toate scrisorile, cu tot ce-au avut ei, le-au perit la vremea domniei lui Petriceico vodă, cînd au căzut ei, împreună cu muma lor, la robie tătarilor. Fără decît au arătat o mărturie de la Ursul ce au fost preot domnesc și protopop, mărturisind precum el au fost duhovnic lui Iane pevețul și el i-au scris și diiata pentru socoteala casii și prăpădindu-să acea diiată ce o

468 r. făcuse / Iane pevețul în vreme ce s-au robit copiii lui de la Podul Leloaiiei, au făcut această mărturie mai pe urmă la mîna lui Neculai pevețul, de la văleat 7206, pentru cuvîntul lui Iane pevețul ce au știut că au fost scris în diiata lui. În care mărturie așa s-au aflat scriind că, avînd el acea fată Lupa cu altă fămee dintăi, au măritat-o după Tăban și i-au dat toate zestrele după cum i-au fost părlejul și ce au fost făcut cu mumă-sa, m<oș>ii ce au avut la țară i-au dat, iar această casă cu pivniță de la capul Uliții Rusești au orînduit-o să fie a fiilor lui celor mai mici, a lui Neculai și a altora ce sînt făcuți cu Dochița și au hotărît cu mare blestem să nu să amestece fata sa Lupa la cele ce au orînduit copiilor săi cestor mai mici.

Pentru care, luînd domnia mea seama împreună cu tot sfatul nostru, de vreme ce Lupa sau feciorii ei, care sînt iarăși bătrîni, în... ani, de au avut a răspunde pentru această pricină, nu ș-au <căutat> de cercat pricina și Neculai pevețul au tot stăpînit cu pace între ochii lor, așa am aflat și am hotărît giudecata și cu sfînta pravilă și cu toată dreptatea și judecata țării, să rabde feciorii Lupei și să dea pace lui Neculai pevețul și niciodată să n-aibă a mai cere această casă cu pivniță de mai sus numite, la dînsul sau la feciorii lui, că s-au dat rămas din toată judecata. Iar Neculai pevețul s-au îndreptat înaintea domniei mele și s-au dat casele și pivnița la stăpînirea lui și a feciorilor lui și precum au stăpînit și mai dinainte vreme cu pace, așa și de acum să le stăpînească, ca a lor drepte moșii.

Și după aceasta, s-au sculat și egumenul de la Cetățue și au adus niște drese a mănăstirii, de la ctitorul lor, răposatul Duca vodă bătrînul,

468 v. scriind pentru o casă cu pivniță ce au fost a Ilenei / sora lui Iane pevețul, pe care au ținut-o mai înainte Chiriac și murind Chiriac, au luat-o mai pe urmă Ianache băcalul și au avut și o copilă cu Ianache băcalul și au murit și murind și Ileana fămeea lui, i-au dat giudecata să fie Ianache băcalul stăpîn pe acea casă cu pivniță ce au fost a fămeei lui Ilenei, pentru niște datorii ce au plătit el cu ai săi bani, făcute de Chiriac, bărbatul Ilenii cel dintăi, împreună cu Ileana. Apoi Ianache

băcalul scoțind acele case la vânzare, le-au cumpărat Duca vodă, fiind răzeș cu niște dughene ce au fost cumpărat mai înainte și le-au dat mănăstirii sale, Cetățuei.

Care case cu pivniță ce au fost ale Ilenii așa s-au aflat scriind la diresile mănăstirii, că sînt între casele lui Andronic și între casa Despei, dar egumenul de Cetățue nu ș-au căntat locul său unde arată dresese, ci să acolisiia de această casă cu pivniță din capul Uliții Rusești ce arată mai sus, că au tras pe Neculai pevețul cu nepoții săi, feciorii Lupei, puind pricină că ar fi fost această casă a Ilenii, sora lui Iane pevețul.

Pentru care domnia mea am orînduit și această giudecată iar în seama a cîstit și credincios boiariul nostru Sandul Sturzea vel logofăt și am trimis și acolo la mahala pe credincios boiariul nostru Vasile Buhăescul vtori logofăt, de au cercat cu oameni bătrîni, mahalagii și au aflat casele lui Andronic unde au fost, după cum au mărturisit mahalagiii că au apucat și pe Androniceasă și s-au aflat și locul caselor Ilenii, a surorii lui Iane pevețul, lîngă casele lui Andronic și altele au fost casele Ilenii care stăpînește mănăstirea și altele sînt aceste ale lui Iane pevețul, care sînt la stăpînirea stăpînitorilor săi, Neculai / pevețul, departe o casă de alta. Care mai vîrtos s-au adevărit și din pricina ce au avut Neculai pevețul cu nepoții săi, feciorii Lupei, că la această casă cu pivniță n-au avut Ileana treabă.

Deci, adevărindu-să într-acesta chip, au dat rămas pe egumenul de Cetățue, ca să stăpînească casele Ilenii unde s-au aflat, lîngă casele lui Andronic, iar de casele lui Neculai pevețul să nu să atingă. Drept aceia, văzînd și domnie mea bună dreptate a lui Neculai pevețul, i-am întăritu-i lui și de la domnia mea pe aceste case cu pivniță de piatră din capul Uliții Rusești, de lîngă Sfetii Neculai, ca să-i fie lui și feciorilor lui și de la domnia mea dreaptă ocină și moșie și uric de întăritură, cu tot venitul, neclătît, nerușăit, stătătoare în veci și altul nimenea să nu să amestece și de această pîră să nu să mai pîrască.

Let 7247 <1739>, mai 27

1506

469 v. Let 7249 <1741>, mai 20

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am cartea domniii mele credincios boiariului nostru Vasile vtori logofăt și oamenii săi pre carii i-ar pune, să fie volnici a lua

venitul iarmarocului ce să face la Fîntînă, pe moșia mănăstirii Gîrcinei, la ținutul Neamțului, și de la turci și de la creștini și de la oameni boerești și de la Cînpulungeni și de la Bălțătești și de la toți, orice neam, nimea scutelnic să nu fie. Nici cărți domnești cine va arăta, în care scriu să scutească vămile, acele cărți să nu să ție în seamă, căci aceasta nu-i vamă, ce este obicei de milă și venitul moșiii mănăstirești și pentru aceia de la toți să aibă a lua deplin venitul iarmarocului pe obicei și nimea să nu stea împotriva cărții domniii mele.

1507

470 r. Carte de mila ce au popii armenești din târgul Iași*).

[F.D.] <1711, septembrie 26 - 1715, decembrie 25>

Io Neculai Alexandru voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie mea la boiari și la toți slujitorii carii viți înbla ori cu ci fel di slujbi a domniii mele aici în târg, în Iași, facim știre tuturor pentru 5 preoți și un diacon ce sînt la 2 bisărici armenești aici în târg, în Iași și carii au obicei, ca toți preuții ce sînt în târg în Iași pe la bisericile moldovinești, să nu dei nimică, nici zloți, nici lei, nici taleri, nici la fin, nici la ghiață, nici la gunoi, nici la alte dări și angării, nici la unile cîte ș-ar hi pre alții aici în târg, în Iași. Și să fie în pace de disetină de stupi și de goștină de mascuri și de camănă cojocăriască, nime nici un val să nu le facă, ce de toate să aibă scutială, precum au și alți preuți de pre la bisericile moldovinești. Nici să aibă a le duci turci, sau tătari, sau alți oameni streini la casăle lor fără de voia lor, nici așternuturile să nu le ia ușăreii la turci sau la tătari, nici șoltuzul sau pîrgarii la casăle lor să nu le facă nici un zulum, ce de toate să le dei pace, precum le scriu cărțile și de la alți luminați domni ce-au fost mai înainte de noi, așjidire și de la domnie mea, din domnie întâi, că oricare s-ar ispiti a le face mai mult val peste carte gospod, vor fi de mare certare.

1508

470 v. Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie mea la boeri și la toți slujitorii care viți înbla ori cu cel fel de slujbă a domniii meli la ținutul Neamțului, facem știre tuturor pentru rugătorii noștri, părinții de la biserica domniască din

tîrg din Piatră, care este făcută de răpoosatul Ștefan vodă cel Bun, anume preutul Ion și preutul Lupul și un diacon și un țircovnic, iată că din cărți de milă ce-au avut de la alți domni ce-au fost mainte de noi, domnia mea încă m-am milostivit și i-am ertat de dajde împărătasă și de dijma de pîni și de folărit și de cai de olac și de podvozi și de conace și de cară de jold și de toate dările și angăriile oricîte ar fi pre alți preuți în țara domniii mele, de toate să fie în pace și în scuteală, nimărui nimică să nu de, numai ei să aibă grija slujbii la sfînta biserică.

Așijderi li-am dat lor și li-am întărit ca să aibă a lua vama mică de pre la neguțitori și de la mesărcii și de pre la toți oamenii la zua tîrgului și într-alte zilî, ori neguțitor sau alți oameni ce-or fi acolo cu negoț, sau cu băuturi, sau cu pești, sau cu alte bucate, de la toți să ia vama precum li-i obiceiul de la alți răpăosați domni ce-au fost mai nainte de noi, ca să le fie di lumini și di tămîe și di alti trebi la svînta biserică.

Pentru acee, dumneavoastră boeri și voi slujitori și voi folari și dijmari, dacă viți vide carte domniii meli, toți să le dați bună pace acestor preuți și diaconi, întru nimic, nici cu un fel de angherii de dînșii să nu vă atingeți, nici bucatele lor pentru alții să nu le trageți, că cine s-ar ispiti a le face oricît de puțin val peste carte domniii mele, unii ca acie vor fi de mare certare de la domnie mea.

171 r. Așijdire / și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va milui cu domnie aceștii țări a noastre a Moldovei, ori din fiii noștri, ori dintr-alt neam, poftim ca să nu surpe a noastră milă și întăritură, precum nici noi n-am stricat daniile și miluirile altor domni ce-au fost mainte de noi, ce mai vîrtos ca să aibă a da și a înnoi și întări svintii biserici, pentru a sa vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, iulie 10

1509

171 v. Let 7250 <1741>, săptemvrie 3

Io Grigore Ghica voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie mea la boiari și la toți slujitorii carii viți înbla cu disetina la ținutul Niamțului, facem știre tuturor pentru călugărașii ce să află lăcuitori la biserica cinstitului și credincios boiariului nostru, dumnealui Sandul Sturza vel logofăt, care biserică este la satul

dumisale, la Războeni. Domnie mea m-am milostivit pentru acei călugărași și i-am lăsat să de disetina de 10 stupi un leu, pînă la 200 stupi, ca să le fie stupii acie pentru chivernisala lor.

Drept aceie, văzînd carte domniii mele, să aveți toți a urma după <cum> scrie mai sus, să le luați pe acii stupi de mai sus scriși de zece un leu, mai mult să nu-i supărați, că carii li-ar face oricît de puțin supăr peste cartea domniii mele, unii ca acie vor fi de mare certare di la domnie mea.

Aceasta scriem.

Let 7248 <1740>, iulie 22

1510

472 r. Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru Daniil Mihne, călugăr de la Mitropolie. De vreme că, du<pă> ce s-au călugărit, s-au închinat cu celi ce are el, moșii, stupi, la sfînta Mitropolie, ca după moarte lui să fie a Mitropoliii, iată dar că m-am milostivit domnia me și din osăbită mila domniii mele i-am dat această carte a domniii mele, pentru cîți stupi ari ave, ca să aibă a da desetină boierește, din 10 bucate un leu, precum au dat și cînd au fost mirian, avînd dajde mazi-liască, iar altă supărari să n-aibă.

Și pentru aceie dară, poroncim domnie me și voaî desetneci carei viți înbla cu slujba desetenii la ținutul Orheiului, dacă viți vide carte domniii mele, să aveți a lua desetenă de 10 bucate un leu, pe drepte bucatele lui ce-ar ave și altă nici cît de puțin supărare să nu-i faceți, că ci<ne> i-ar face mai mult val piste carte domniii mele vor fi de certare.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1741>, iulie 10

1511

473 r. Carte lui Enache Brașovanul, pentru viile lui ce-au avut pîră cu egumenul^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, precum au venit înaintea domniei mele și a tot sfatul nostru, acest

om, Enache Braşovanul şi cu mare jalobă ni-au jăluit zîcînd că, în domnie noastră întăi, vrînd el să-şi facă o vie, aici lîngă Iaşi, iar un Anăstasie ce-au fost egumen la Dancul l-au îndemnat să să apuce să lucreze o păragină de vie pe locul mănăstirii Dancului, ce este la Şorogari, fiind şi obicei, pentru păraginile ce vor fi părăsite pe locuri mănăstireşti, să le dei cui s-a găsi să le lucreze şi să dei dijma la mănăstire. Şi luînd zapis de tocmală ca aceasta, au mers cu zapisul şi la răpoosatul Costandin Costache, fiind atunce hatman, de au iscălit şi aşa s-au apucat de vie, luînd o păragină, fiind părăsîtă de cîţiva ani şi cu multă cheltuială au curăţit-o şi ca de iznoavă au pus viţă, fiind pre puţină rădăcină de via cea veche şi ş-au hultuit pomi, aflînd puţini pomi şi din pomii cii vechi înpresuraţi de pădure, carile i-au destupat şi în patru-5 ani abia au închezat-o de au făcut-o vie. Şi dacă s-au făcut vie de roadă ş-au murit şi Anăstasie egumenul, făcîndu-să mai pe urmă egumin Eoniche şi văzînd via lucrată bine şi grijită şi îngrădită, s-au sculat cu pîră asupra lui Enache, cercînd pricini ca să ia via gata la mănăstire. Şi jeluind omul acesta la domnie noastră întăi, s-au orînduit la răpoosatul Costandin Costache logofăt şi arătîndu-ne logofătul zapisul cel de tocmala ce-au avut cu Anăstasie egumenul, am giudecat şi după obiceiul şi altor lăcuiori ce lucriză vii pe moşiele omeneşti şi mănăstireşti, ca să-şi ţie şi acest om via cu pace de cătră Ioniche egumenul, numai dijma locului să-şi dei la mănăstire pe obicei şi de 173 v. atunce / pînă acmu au stăpînit via cu pace.

Iar acum, de iznoavă s-au sculat Eonichie egumenul, avînd mijlocire şi pe dumnealui Radul Răcoviţă vel păharnic, ş-au cerut giudecată la domnie mea, răspunzînd şi dumnealui Radul păharnicul că această vie au fost a lui Buhuş socrul dumisale şi ar fi dat-o danie la mănăstire, fiind via pe moşie mănăstirii Dancului şi acest Anăstase ar fi dat-o acestui om de au lucrat-o făr de ştire păharnicului şi cu această pricină trăge să scoată pe omul acesta din vie şi să ia via gata grijită din mîna omului.

Pentru care, domnie mea am orînduit această giudecată la cinstit şi credincios boiariul nostru, dumnealui Sandul Sturza vel logofăt şi stînd faţă înaintea dumisale, li-au luat sama cu amăruntul şi aşa au aflat, precum Buhuşoae au dat numai viţa la mănăstire, dar locul este mănăstiresc şi nedînd mîna egumenilor să o lucreză, au rămas via cîţiva ani păragină. Şi acel Anăstasă egumen, după volnicia ce au stăpîinii moşiilor ca să dei păraginile cui s-or găsi să le lucreză, să nu rămîie moşia făr vinit, cu cale au făcut de au dat păragina acestui om să o lucreză, ca să aducă folos mănăstirii cu dijma obicinuită. Şi omul

acesta încăși nu cu vreun vicleșug sau pe ascuns, ce cu cale au înblat de ș-au făcut vie, cu munca și cheltuiala lui și dijma vinului o dă la mănăstire din an în an. Și la aceasta nici o strîmbătate Buhușoae sau mănăstirii nu s-au aflat să aibă, căci Buhușoae dînd acea vie la mănăstire, au rămas mănăstirea stăpînă pe dînsa și egumenii neputînd să o lucreză, au cercat cu dînsa iarăși folosul mănăstirii, precum s-au căzut, 474 r. ca și cînd n-ar fi fost / dată danie la mănăstire. Și fiind pe locul mănăstirii și rămîind părăgină, tot acea voe au avut egumenii a o da lucrătorilor cui vor găși să o lucreză, pentru vinitul locului.

Care, precum au aflat dumnealui vel logofătul că curge giudecata și dreptate, arătînd și domniei mele, într-acest chip am socotit și domnie mea că este cu dreptate și am hotărît giudecata, din vreme ce este pămîntul mănăstiresc și numai vița oarecînd au fost a Buhușoae, să n-aibă putere nici egumenii, nici neamul Buhușoae ca să poată clăti pe omul acesta din vie și am dat rămași pe dumnealui păharnicul și pe Ioniche egumenul, ca să dei pace omului acestuia și viei lui. Iar omul acesta îndreptîndu-să, i-am întărit cu această carte a domniei mele, ca să-și stăpîniască via cu pace și pomeții iarăși, numai și din vie și din pomeți zăciuiala să-și dei la mănăstire pe obicei și de această pîră să nu să mai pîrască piste carte domniei mele.

Let 7246 <1738>, aprilie 13¹

¹ Publicat în DRA-II, pp. 203-204.

1512

474 v. Testament de părcălăbii și la sărdari ce-au făcut obicei^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, că iată viindu-ne jaloba de-purure de la părcălăbii de Orhei, Lăpușna, Soroca, precum au călcare cu strîmbătate despre sărdarii, amesticîndu-să în gloabile și în obiceiile părcălăbești de alte date și sărdarii au arătat pricini înapotriva părcălăbilor, silindu-să a-și deșchide cale mai largă spre folosul lor, trăgînd obicei de partea lor, domnie mea văzînd aceste pricini dispre înbe părțile și vrînd a le așaza ca să urmeză toate pre cale cea driaptă și pe obiceiul vechi, stătut-am domnie me împreună și cu boiarii noștri cii mari di am luat sama pre toate ponturile ce au arătat despre sărdariul și dispre părcălăbi, dispre înbe părțile. Și întrebînd și pe boiarii bătrîni ce-au fost mai în vechile

vremi și sărdari ș-au apucat și pe alți sărdari, cum au urmat și pe cum am aflat și am adiverit că au fost și vechiul obicei și am socotit împreună cu boiarii că este cu cale și cu dreptate, într-acest chip am curmat această socotială pe toate ponturile care arată mai gios.

Întăi, că mai înainte vreme au avut sărdarii hotnogi de strajă pe la toate marginile acestor ținuturi și ce să lucra, de la dînșii ave știre sărdarii. Și stricându-să acele bresle, în locul acelor hotnogi au rămas de pun sărdarii nemesnici pe la margini, de sînt și de straja marginii și ce să lucriază de la dînșii iau înștiințare. Pentru aceasta, s-au socotit acii nemesnici tot să aibă sărdarii și de acmu înainte, precum au avut. Numai ei să fie de straja marginii și să poarte grija pentru caei tătărăști, sau tălhari de cai tătărăști sau turcești unde s-or afla să-i prindă și să-i ducă la sărdariul și pe cum cu caei tătărăști, așa și cu tălharii de cai tătărăști sau turcești, pre obiceiul vechi sărdariul să aibă / triabă, iar la giudecăți sau la gloabe acii nemesnici să nu să amestice, nici să giudece pe nime, nici să globască. Așjidire, la alte furtușaguri care să număsc potlogării, sărdariul să nu să amestice nici la giudecăți, nici la gloabe, ce numai să fie părcălabii să aibă triabă. Moarte de om cînd s-a face, va ave triabă vornicul cel mare.

75 r.

Al doilea pricină au arătat sărdariul că, după ce s-au stricat slujitorii de margine ș-au rămas țaranii, ar fi luat sărdarii cîte o vulpe pe an din tot satul. Pentru aceasta încă s-au socotit, cînd a fi sărdar nou, numai o dată să ia cîte o vulpe pe an de tot satul, iar apoi altă dată să nu mai ia, nici cu zlătoria, nici cu alt chip de socotială. Robii, oriunde s-or afla, la sărdariul să să ducă. Pentru vite de pripas, afară din caii tătărăști sau turcești, cu alte bucate de pripas, ori a cui ar fi, să n-aibă triabă sărdariul, ci să margă toate la părcălabi. Gîlcevi mari de s-ar face, care să taie sau să bat de arată sînge, aceste încă a părcălabilor să fie, ei să giudece, ei să globască și măcar din pricini ca aceste de s-ar tîmpla să giudece și sărdariul, dar gloaba tot la părcălabi să de.

Pe vornicii de pin sate numai sărdariul să aibă triabă a-i pune ș-ai scoate, iar alții să n-aibă triabă și pe care din vorniceii sau din lăcuitori i-ar afla sărdariul că sînt pricină de rîsîpa oamenilor, pe unii ca aciea iarăși sărdariul să-i certe și să le vie de hacul lor. Și la tîrguri ce sînt la aceli trei ținuturi mergînd sărdariul să aibă a giudeca și a globi, pe obiceiul vechi, trii zile numai odată într-un an, iar cînd s-ar tîmpla să margă sărdariul cu alte poronci, la giudecăți și la gloabe să nu să amestice. Încă și la giudecățile dumisale de va afla și vro giudecată a

475 v.

vreunui părcălab / rea făcută, pe mîzdă sau pe voe veghetă, sărdariul acelea giudecăți să nu le strice, ci si le trimită aice la domnie me. La

tîrgul Onițcanii, toate giudecățile ori furtușaguri, ori bătaii, orice pricină, sărdariul să le giudece și să le globască, pe cum au fost, iar părcălabii mai mult decît 2 potronici părcălăbie să nu ia. Și toată margine în sama și purtare de grijă a sărdariului să fie, cu satele toate sărdariul să <n->aibă triabă, întru nimică a să amesteca, ci numai clucerii și vornicii satelor să aibă triabă.

Deci, precum s-au legat cu acest testament, toate să ste neclătite de acmu înainte, nime nici cît de puțin să nu îndrăzniască a păși peste hotarul acestui testament, ci în veci așa să urmeză.

Aceasta facem știre.

Let 7238 <1730>, aprilie 5¹

¹ Publicat de A. Sava, *Documente privitoare la tîrgul și ținutul Orhei*, pp. 199-200.

1513

476 r. Cărțile lui Sfeti Arhangheli și a Sfintii Vineri^{*)}.

Cu mila lui Dumnezeu, Ion Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

În știință dăm cu acest al nostru testament domnesc tuturor cui să cade a ști. Din vreme ce decît toate bunătățile și datorie cea arătată a domnilor mai mult este cunoscută dragostea cea răvărsată cătră dumnezeștile lăcașuri, cît va fi prin putință a le zidi și a le întări, căci aceste nu numai milostivire lui Dumnezeu a o chiema nu continește, agonisînd sufletiască mîntuire, ce și întru pomenire vecinică cu nemuritor nume îi arată. Asemine dar și domnie me, luînd aminte și prevind între ochii noștri răsîpire și pustiire a o mică bisericuce ce s-au numit mai nainte Galata de Gios, unde este hramul cereștilor voevozi Mihail și Gavriil, care din-ceput au fost zidită de Isac Balica hatmanul și închinată la mare mănăstire Sinaie, unde este și biserica Sfînta Vineri închinată și aceste doî biserici fiind amîndoî supt o ținere, s-au întins egumenii de Sfînta Vineri a stăpîni moșiele lui Sfeti Arhangheli. Iar în domnie noastră întăi, din dumnezeiasca rîvnă fiind îndemnați cătră zidire și ridicare aceștii biserici, cu osîrdie ni-am apucat și cu ajutoriul lui Dumnezeu, ca de iznoavă o am făcut din temelie, mărind-o precum să vede, făcînd și zidi prinpregiur și case de piatră și o am înzăstrat cu toate ce să cad unui dumnezeesc lăcaș, după cum pre larg arată și alt testament al domniei mele, ce s-au făcut atunce la zidire mănăstirii.

76 v. Și miluind Dumnezeu cu agiutoriul său de am săvârșit această biserică precum am voit, rădicînd-o asemenea cu alte mănăstiri mari ce sînt zidirile domnilor aici în țară, iată și acum, după ce am vinit din Țara Româniască cu domnie iarăși la Moldova, strălucind Dumnezeu cugetul nostru, ni-am plecat cu voință cătră această sfîntă biserică, ca să o punem și la mai întemeiată stare. Și întâi, am ales toate moșiele ce-au avut dintru moșiele Sfintei Vineri, care, alegîndu-le, au rămas un lucru pre puțin de moșii la Sfînta Vineri. Și aceste 2 biserici din-ceput au fost făcute amîndoî de boeri, Sfetii Arhangheli de Balica hatmanul și Sfînta Vineri de Urechi Nistor vornicul, iară / acum, din vrere lui Dumnezeu, mănăstire Sfetii Arhangheli, făcîndu-să biserică domniască și a vînd și chivernisală mai bună, luat-am voe și blagoslovenie de la arhiereul sfetii mănăstiri Sinaie, chir Nechifor, și de la tot soborul de acolo și am socotit, împreună și cu al nostru duhovnicesc părinte, chir Paisă proinpatriarhul Țarigradului, ce s-au întîmplat aici, fiind și sfîntie sa de la Sinaie, și cu ai noștri patru sfînți arhierei, sfîntie sa chir Antonie mitropolitul Moldovii și chir Ghedeon episcop Romanului și chir Varlaam episcop Radauților și chir Teofil episcop Hușilor și cu tot sfatul nostru, boiarii țării a mare și a mici, că mai de folos este a fi amîndoî aceste biserici supt chivirnisala unui egumen, a căroră vinituri strîngîndu-să la un loc, sfînta monastire Sinaie mai mult agiutori și folos va ave. Și într-acest chip am făcut așzare între aceste doî biserici, adică mănăstire noastră Sfetii Arhangheli, ca o mănăstire domniască, să fie cap mănăstirii Sfintii Vineri și la Sfetii Arhangheli să fie și egumen, iar Sfînta Vineri s-au făcut metoh lui Sfetii Arhangheli, cum sînt și alte metoace la alte mănăstiri și de acum înainte egumenie la Sfînta Vineri să nu mai fie. Numai egumenul ce va fi la Sfetii Arhangheli să poarte grija și de biserica Sfînta Vineri, de toate ce s-ar căde, nemică din podoaba bisericii și a casăi să nu lipsască și toate viniturile acestor doî biserici să să strîngă la un loc de egumenul de Sfetii Arhangheli. Și din vreme că rugătoriul nostru Filaret, fiind sinait, l-am ales și l-am făcut egumen la a noastră mănăstire Sfetii Arhangheli, ca să fie nelipsit și neschimbat în toată viața lui, după cum este și închinat cu toate ale lui la această mănăstire, purtînd grija amînduror mănăstirilor cu silință, după cum să cuvine, cu toate nelipsite.

Și cătră aceasta am mai făcut osăbită milă cu a noastră sfîntă mănăstire mai sus arătată și i-am ertat toate dăjdile ei și văcăritul vitilor și a iepilor și disetina stupilor și a mascurilor și goștina oilor și

477 r. pogonăritul viilor și vedritul vinului, / pe toate bucati ce vor fi drepte a sfintii monastiri nici un ban să nu dei. Și cu aceste mile mai sporindu-să vinitul mănăstirii, să aibă și egumenul datorie a mai adaoge ajutorința la sfînta mare monastire Sinaie, ca, folosindu-să mai mult, să ne fie și noi pomenire vecinică. Și iarăși am mai miluit domnie me pre a noastră sfîntă monastire cu obiceiuri de milă, ca să aibă a lua din vama dea mare domniască pre tot anul cîte cinzăci ocă ceară, la zua Sfinților Arhangheli, pentru hramul bisericii și pentru făclii la sfeșnice să ardă peste an. Și iarăși, să aibă a mai lua, tot din vamă, cîte șesă ocă untdelemn pe lună, pentru candile, și cîte o ocă tămîe pe lună. Așjidire și oborocul de sare aceștii sfînte monastiri am așzat domnie me ca să ia pe an cîte 100 steții sare de la ocnă, din care sare, afară din cît va fi trebuința mănăstirii, ceialaltă care să aibă egumenii datorie a o trimite la metohul sfîntei monastiri Sinaie, de la Țarigrad. Și toate aceste mile să să dei la vreme lor deplin, pre toți anii, nelipsîte și să fie sfintii monastiri miluire stătătoare în veci.

Așjidire și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va alegi a fi domn aceștii țari, ori din fiei noștri, ori dintr-alt niam, pohtim cu nici un chip de pricină să nu surpe această milă, precum nici noi n-am stricat miluirile altor luminați domni ce au fost mainte de noi, ce mai vîrtos să întăriască și să miluiască, ca să aibă vecinică fericită pomenire. Iar de var fi cineva oricît împotrivor a strica, unii ca acie ca niște vrăjmași să să socotiască a fi sfinților slăviților voevozi cetilor cerești Mihail și Gavriil și Dumnezeu să scurteză viața lor și osîndiți să fie din niam în niam.

Și întărim testamentul acesta cu tot sfatul nostru, boiarii Divanului domniei mele, dumnealor Iordache Cantacuzino vel vornic de Țara de Gios i Iordache Ruset vel vornic de Țara de Sus i Costandin Ipsilanti hatman i părcălab Sucevii i Grigoraș vel postelnic i Toader
477 v. Păladi vel spatar i Toader Costache vel ban i Radul Răcoviță / vel păharnic i Costache Razul vel visternic i Șărbă Cantacuzino vel stolnic i Enache vel comis i Enache Ipsilanti vel agă i Ștefan Ruset vel clucer i Lupul sârdar i Vasilie Buhăescul vtori logofăt i Dimitrie Sturza treti logofăt și a tuturor boiarilor noștri.

Și pentru mai mare tărie și încredințare, am poroncit al lui nostru cinstit și credincios boiar, dumnealui Sandul Sturza marile logofăt, ca să lege cea de opștie pecete a stăpînirii noastre și am iscălit și domnie mea cu singură mîna noastră.

Și s-au scris testamentul acesta aici în oraș, în Iași, de Dimitrie Sturza treti logofăt, în al treile an, în a doa domnie a domniei mele, la let de la începutul lunii 7247, iar de la Hristos 1738, mai 1.

1514

O carte a mănăstirii Goliei, pentru untdelemn *).

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie me m-am milostivit și am dat și am întărit și de la domnie me sfintii monastiri Golăei a sa miluire ce-au avut din testamenturi ce ni-au arătat de miluire și di la alți domni, ca să aibă a lua din an în an câte o sută de lei din vama cea mare, să fie pentru lumini pe la sfintele icoane și pentru hrana și îmbrăcăminte călugărilor ce or fi petrecători la acea sfântă mănăstire. Așjidire să aibă a lua și câte 8 ocă untdelemn pe lună, să fie pentru candile la sfintele icoane. Și anul să înceapă de la Crăciun și la zua nașterii Domnului să li să dei acești bani și măcară de s-ar și vinde vama, încă vameșii ce or ține vama, ei să dei acești <bani> de la dînșii și de la mănăstire să nu lipsască.

Pentru aceie, dumneavoastră boiari vameși să dați această milă la sfânta mănăstire pre tot anul, nelipsit. Așjidire și după a noastră viața și domnie, pre cine Dumnezeu va alege a fi domn aceștii țări, ori din neamul domniei mele, sau dintr-alt niam strein, pohtim pre iubiții domni ca să nu surpe această puțină / milă a sfintii mănăstiri, cum nici noi n-am stricat miluirile altor domni ce-au fost mai înainte de noi, ce mai vîrtos să aibă a da și a milui, pentru a sa vecinică pomenire. Iar carii s-ar ispiti să strice miluire sfintii monastiri, să cază în urgia lui Dumnezeu și preasfintii maicii precistă.

Aceasta am dat și am întărit, ca să să știe.

Let 7241 <1733>, iulie 12, vă pervago gospostva, vă pervoe Ieto.

1515

478 v. Hrisovul Mitropoliei, de miluire, cum arată anume în gios, din let 7243, iar de la Hristos 1734¹, februarie 20*).

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Zice proorocul, „Podoaba casăi tale iubit-am Doamne“, căci că adivărata dragoste evlavie și facire de bine cătră sfintele lui casă este

sămn a unii nemărginite credință și dragoste cătră Dumnezeu, den vreme ce precum și sîngură fire aieve mărturisește și socotiala încăși ne adiveriază, că nici un lucru nu naște facire de bine și miluire ca dragoste, care și plinire legii este, după cum zice Sfînta scriptură. Deci dară, din vreme ce între oameni strălucește atîta și să arată semnele dragostii, pentru că pre cii ce-i iubim pre acie mai mult îi dăruim, cu cît mai vîrtos este neștine a arăta dragoste și facire de bine cătră cele dumnezăești și mai vîrtos cătră lăcașurile lui, care sînt sfintele biserici, întru care aceste Dumnezeu să laudă și să proslăvește, căci că întru el vețuim și sîntim. Să cade, dară, cu tot sufletul, cu toată inima și cu toată putința a-și arăta fieșticarele creștin roadile dragostii cătră dumnezăeștile casă, cu facire de bine și cu dani în toată vreme, iar mai ales domnilor și oblădătuitorilor să cade a le întări și a le agiuta cu din cele ce Dumnezeu li-au dăruit.

Drept aceie și domnie me, miluindu-ne domnul Dumnezeu cu domnie țării Moldovii, pintr-alte mile și faceri de bine ce-am arătat cătră alte sfînte mănăstiri, de cît ne-au dat mîna, fiind îndemnați și de dragoste cea cătră Dumnezeu, am căutat cu ochi blînd și cătră maica bisericilor a aceștii de Dumnezeu păzită țară și a-i face bine și a o dării m-am milostivit, care Dumnezeu cela ce agiută celor ce-l iubesc pe dînsul totdeauna spre cele bune, după cuvîntul dumnezăescului apostol, ne-au luminat. Iar după aceasta, întîmplîndu-să de am mers la sfînta Mitropolie, în zua de Stretenie domnului și mîntuitoriului nostru

479 r. Isus Hristos, fiind / hramul bisericii în acest stăpînesc praznic și după sfînta liturghie făcînd voroavă cu preosfințitul mitropolit, chir Antonie, am întrebat și am cercat aceasta cu amăruntul și pentru viniturile Mitropoliei, cum și în ce chip să chivernisești, vâzîndu-să la slaba stare, lipsită de podoaba ce să cade. Sfîntie sa ne-au arătat adivăr, că nici o milă de la domnii cei mai denainte noastră n-au avut sfînta Mitropolie și cum că, cu viniturile ce are, abia își chivernisește cheltuielile casăi, dintru care pricină nici cele mai de trebuință podoabe a sfîntii biserici nu să pot face, nici al altăceva mai multe la viniturile Mitropoliei a adăuga nu poate.

Drept acee, din dumnezăiasca rîvnă îndemnat fiind, cunoscînd și ferbinte pohta sfîntiei sale ce are spre adăogire, întărire și bună stare sfîntei Mitropolii, din vreme ce ni-au arătat cum că și biserica a o înpodobi cu altile și cu zugrăvala și cu zidiu din giu înpregiur și cu chilii din destul pohtești, încît să fie cu adevărat mitropolii, după cum trebuie, încă și alte casă să facă, ca să fie pentru școala cea sloveniască; vâzînd dar și cunoscînd fierbințala preosfinției sale și socotind

neagiungirea viniturilor, că sînt foarte puține și încă să cade a avea sfînta Mitropolie mai osăbită milă dicît alti lucruri, de mare cuviință și lauda eu cu toții a fi l-am cunoscut. Pentru aceie dar și domnie <mea>, printr-acest al nostru dumnezăesc hrisov, hotărîm și miluim ca de acum înainte sfînta Mitropolie să aibă a-și scuti toate bucatile cîte vor fi drepte ale sfintii Mitropolii, însă vitile și caei de văcărit, oile di goștină și stupii și rîmătorii de disetină, nici odănoară supărare să nu aibă, ce totdeauna să fie ertate și scutite. Așjidire, mai miluim domnie <mea> ca să aibă a lua în toți anii cîte 160 lei pe an, însă giuătate de

79 v. bani la Paști și giuătate de bani / la Crăciun, din vama domniască, să fie sfintii Mitropolii de ceară și de untdelemn de candile peste an.

Și pentru această milă ce-am făcut domnie mea cu sfînta Mitropolie, să aibă datorie preosfințitul mitropolit, întâi, a ruga pe Dumnezău totdeauna și necontentit și a pomenire la sfîntul jărtvelnic pre noi și pre răpoosați părinții noștri, Io Neculai vodă și doamna Porhiria, pe boiari și pe toată țara aceasta, iar al doile, să aibă purtare de grijă ca cu acest agiutor să sporiască și să adaogă folosurile sfintei Mitropolii, să o aducă la stare ce să cade. Și încă, de vreme ce sînt 2 școale aici în oraș, în Iași, una grecească și alta sloveniască, să fie dator mitropolitul cel după vreme a ave purtare de grijă și necontentită cercetare asupra dascalilor, ca să pue nevoieță asupra ucenicilor, să-i înveță precum să cade și să-i procopsască, ca cei ce să vor face preuți dintre dînșii să fie învățați și pedepsiți [sic] să poată ceti orînduiala bisericii cum să cuvine. Și pentru unenicii de la amîndoî școalile, cei carii să vor sili cu învățătura și vor fi săraci, lipsiți de cele trebuincioasă, însăși să aibă de grijă mitropolitul a-i ocroti și a-i chivernisi de cele ce li vor trebui, pre unii cu liafă, pre alții cu înbrăcăminte, pre alții cu hrană, pentru ca să nu lase învățătura dintru aceia pricină.

Ce dar, pentru acest lucru plăcut lui Dumnezău, pohtim domnie mea și domnii carei vor vini în urma noastră în scaonul țării aceștie, precum noi hrisoavile carile am găsit făcute de cii mai denainte pravoslavnici domni le-au înnoit și nestrămutate le-au păzit, așa și domnie lor, găsînd acest hrisov al domniei mele de această milă a preosfințit mitropolit țării, îndemnăm și pohtim cu toate cîte cuprind întrînsul să le întărească și să li adiverează, negîndind nici într-un chip

480 r. a strica și a părăsi mila aceasta, ce mai / vîrtos, cu cuget plăcut lui Dumnezău, să siliască cu această facire de bine să rămîe în veci stătătoare, neclătită și nestrămutată, să nu calce un lucru plăcut lui Dumnezău. Că, întărind această milă, neîndoită în veci vor avea preablînd pre stăpînul Hristos și pre a lui slujitori fierbinți mijlocitori

și cătră dînsul rugători și stăpînirea lor va fi pacinică și neclătită. Iar de vor urma într-alt chip, care Dumnezeu să ferească să nu să înduplece și iarăși de iznoavă preosfințitul arhiereu și mitropolit al țării îl vor supune cu sarcina acestor dări, stricînd mila sfintei Mitropolii și năcăjindu-l îi vor cere bani pentru aceste bucate, suspinînd va striga cătră stăpînul Hristos și ascultîndu-l pre sfinția sa să va mîhni, că a lui slujitor este; că cine va suferi, pentru că înfricoșat lucru este a întra cineva în mîna lui Dumnezeu. Pentru aceie, iarăși pohtim și rugăm cu dragoste dumnezăiască, ca nime dintru acii din urma noastră domni să nu să abată a strica acestea care noi cu mila lui Dumnezeu bine le-am orînduit.

Pentru carile s-au făcut și s-au înnoit și s-au întărit acest al nostru domnesc hrisov cu tot sfatul domniei mele, boiarii cei mari ai Divanului domniei mele, dumnealui Costandin Costache vel logofăt, Sandul Sturza vel vornic dolnii zemlea, Iordache Cantacuzino vel vornic vișnii zemlea, Costandin Ruset hatman, părcălab Suceavschie, Mihalache Ruset vel postelnic, Andrei Ruset vel spatar, Iordache Ruset vel păharnic, Ion Cantimir vel ban, Toadir Paladi vel vistiernic, Ion Bogdan vel stolnic, Costandin vel comis, Costandin Balș vel medelnicer, Iordache Ruset vel clucer, Costandin Carage vel sulger, Costandin vel căminar, Armangul vel sărdar, Dimitrie vel pitar, Lupul Bogdan vel șătrar și toți boiarii cii mari și mici.

Și s-au scris acest hrisov în oraș în Iași².

Velet 7250 <1742>, mai 20³

¹ Așa în Condică și la fel apare în *Istoria Mitropoliei*, anul corect trebuind să fie 1735.

² Copie la Arh. St. Iași, Documente, pach. 360, doc. 1, p. 451; publicat, tot cu data de 20 februarie 1734, de Constantin Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei*, București, 1888, pp. 13-14.

³ Este data transcrierii hrisovului în Condică.

1516

480 v. Al Dinului armaș, pe satul Horodnicenii ce-au fost al <lui> Șărbănu stolnicul^{*)}.

Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facim știre tuturor cui să cade a ști, pentru Șărbănu Cantacuzino stolnicul, ce au fost pemintian de aici din Moldova și pentru oaricare necuvioasă pricină rînduindu-l încă mărie sa Grigore vodă la călu-

gărie, el au părăsit moșiele și patria sa și, arătînd hainie, au lipsit în Țara Unguriască. Și de acolo cerșindu-să cu scrisoare lui și la domnie mea, pohtind a rămînea slobod de cinul călugăriei și așa să vie în țară să petriacă viața lui mirinești, giudecata bisericească nu i-au dat aceie voe a să lepăda de cinul călugăresc. Și măcară că de la domnie mea au avut voe ca să vie în pămîntul său, să stăpîniască moșiele sali, însă în cinul călugăriei, precum au orînduit giudecata bisericească și el nesu- puindu-să giudecății și nevrînd să vie, după dreptate ce s-au căzut, toate moșiele lui, ca a unui hain, s-au luat în sama domniei. Și dintr-acele moșii, un sat, anume Horodnicenii, cu casă gata și cu tot vinitul, ce este în ținutul Sucevii, l-am dat domnie me miluire credincios boia- riului nostru Dinului Cantacuzino biv vel armaș, carile ne sluji cu dreptate. Și de acum înainte, să aibă a lua acel sat la stăpînire sa, să-și facă așzare acolo și să-i fie de la noi driaptă moșie, cu tot hotarul și cu toate viniturile, stătător în mîna dumisale și altul să nu să amestice.

81 r. Și pohtim și pi alți luminați domni ce vor fi rînduiți de la Dumnezău stăpînitori aceștii țări, dania noastră să nu surpe, cum nici noi n-am stricat / daniile altor răposăți domni ce au fost mai înainte de noi, ce mai vîrtos să întăriască, pentru a lor vecinica pomenire.

Aceasta scriem.

Let 7250 <1742>, aprilie

1517

Hrisovul sfintei Mitropoliei, pentru vedrit^{*)}.

Io Grigore Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

În știință dăm cu acest al nostru domnesc tistament, tuturor cui să cade a ști, din vreme ce sfînta Mitropolie a țării noastre este mai aliasă și mai cinstită între alte dumnezăești lăcașuri, precum și capul tuturor bisăricilor aceștii țări să numești, cuvini-să dară și mai cu osăbite daruri a să cinsti și a să întări. Și după datorie ce avem cercetînd, am socotit din rîndul a unii moșii a sfintii Mitropolii, ce să numește Vlădicenii, aici lîngă tîrgul Iașii, unde sînt și vii, că să cuvine pentru viele ce vor fi pre acea parte de loc cît va fi a Mitropoliei și am dat ca să aibă Mitropolie acest dar din vinitul domniei, vedritul acelu vin din toate viele să-l ia Mitropolie cîte patru bani buni de vadră, precum lua și domnie de la acele vii, osăbit de boiarii cei cu boerii, carii nu dau vedrit. Și la vreme vedritului să aibă a strîngi și a lua acest vedrit numai omul sfintii Mitropolii ce va fi orînduit, iar vedrarii domnești,

pre acel loc cât va cuprinde hotarul Mitropoliii, niciodată să nu între, nici să se amestice și să fie sfintii Mitropolii miluire stătătoare și noă pomnire vecinică.

Așijdire și după a noastră viață și domnie, pre cine va milui Dumnezeu cu domnie aceștii țări a Moldovii, pohtim pre iubiții domni ca să nu strice această puțină milă cu care am agiutorit pre sfînta Mitropolie, ci mai vîrtos să aibă a da și a milui și a întări, pentru a lor vecinică pomenire. Iar cine s-ar ispiti a strica, scrie cu mare blăstăm să fie afurisît.

Velet 7246, iar de la Hristos 1738¹

¹ Copie la Arh. St. Iași, Documente, pach. 360, doc. 2, p. 456.

1518

481 v. Testamentul mănăstirii Slatinii, pentru să nu se amestice nime la giudecata mănăstirii^{*)}.

Io Grigore Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavsoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, că iată au venit înainte domniei mele rugătorii noștri Gherman egumenul și cu tot soborul de la sfînta monastire Slatina, ce este la ținutul Sucevii, unde este hramul Preobrajeniei domnului nostru Isus Hristos, care este zidită din temelie de răpoosatul Alixandru vodă, jeluind domniei mele călugării și zîcînd precum au avut mănăstire cărți de obiceiuri de milă de la răpoosații domni și întărituri și de la domnie mea, pentru vecinii și țiganii mănăstirii, nime din boiarii, sau vornici de Cîmpulung, sau vornici de Suceavă, sau părcălabi de Bae, sau dichiu de Suceavă, sau alți globnici să nu între în vecinii sau țiganii mănăstirii cu giudecăți și cu gloabe, fără numai egumenul. Și acele cărți domnești, întîmplîndu-să a vini moscalii aici în țară și prădînd mănăstire, li-au luat și acele cărți ce-au avut mănăstirea și acum unii din dregători li-ar călca acel obicei de milă ce-au avut și i-ar supăra pe vecinii și țiganii mănăstirii cu globi și șugubini.

Pentru care, iată domnie mea m-am milostivit și li-am întărit acest obicei ce-au dat samă că au avut mănăstire și iată poroncim domnie mea tuturor boiariilor noștri și dregători, vornici de Cîmpulung i vornici de Suceavă i părcălabi de Bae și dichiu de Suceavă și alți globnici, toți să vă feriți de vecinii i țiganii aceștii mănăstiri Slatina, să le dați bună pace, nime să nu întrați întrînșii cu gloabi, cu șugubini, ce

să le dați bună pace, fără decît numai egumenul, după obicei ce-au avut, să aibă a-i giudeca și a-i certa și a-i globi pe fieștecari după vina sa, afară din morți di om, sau din furtușaguri mare, care să cuvin a să giudeca cu Divanul. Iar pentru altile toate egumenul să le caute și să stăpîniască pe vecinii și țiganii mănăstirii, iar altul nime mai mult să nu-i supiri, că așa hotărîm domnie me cu acest testament al domniiei mele, care s-au scris în tîrg în Iași, în domnie noastră a doa, al cincile an.

Let 7248 <1740>, mai 5

1519

482 r. Let 7241 <1733>, iunie 14

O carte de la Costandin Neculae voevod, scriind la toți slujitorii carii vor umbla ori cu ce feli de slujbă la ținutul Niamțului, așijderea și la desetnici care vor umbla cu desetina la acel ținut, pentru 50 stupi ce ar avea mănăstioara lui Pahomie episcopul, unde este hramul Pocrovul preasfîntei preacuratei de dumnezeu născătoarei și pururea fecioarei Mariei și pentru un om ce-ar avea călugărașii pentru slujba și poslușania lor, să fie în pace și scutit și acei 50 de stupi încă să fie scutiți.

1520

Let 7245 <1736>, septembrie 27

O carte de la Grigorie Ghica vodă, pentru Husein biv voivodă, carele au eșit acmu din Țara Turcească cu 2.500 oi, cu ale ciobanilor lui, care, viind la domnia sa, s-au tocmit ca să dea goștină cîte o para de oae. Însă și ciobanii lor, care vor fi oameni streini și vor avea cărți de haraci din Țara Turcească, vor da goștina ca și stăpîinii lor, cîte o para de oae. Și banii goștinii lor îi vor da la goștinarii care vor fi cu goștina bîrsănească.

1521

482 v. Let 7249 <1740>, septembrie 28

Carte de la Grigorie Ghica voievoda, pentru săhăstria ce este în munte, la poiana lui Aftanasie, care sihăstrie este făcută de Ghedeon episcopul Romanului, unde sînt cîțiva călugărași, arătînd mila ce au dat să aibă pre an de la vama domnească, însă:

12 lei pe 12 merță de grîu,

10 camene pește morun,

6 făclii ceară,
2 ocă untdelemn pe lună,
1 litră tămîe pe lună,
10 stupi să scutească de desetină,
2 poslușnici să fie scutiți de toate angăriile, numai la vremea
hîrtilor să dea cîte un galben, ca să fie de poslușanie călugărașilor.

1522

483 r. Cărțile Vrancii, pe obicei.

Io Mihai Racoviță voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă au vinit înainte domniii mele și denainte a tuturor alor noștri moldovinești boieri a mari și a mici, sluga noastră Pavel Catargiul vornic de Vrancea și Ștefan vamișul de Vrancea și Ștefan Necoară și Marco și Ștefan Căure și cu toți Vrîncenii și cu mare jalobă ne-au jeluït pentru rîndul solăritului, că au avut vechi obicei de au dat solărit de fum cîte 35 bani, precum au arătat cărți vechi și de la alți domni ce-au fost mai înainte de noi. Iar acum, de la o samă de vreme încoace, oricarii merg acolo cu slujba solăritului îi supără afară din obicei, cerîndu-le mai mult de om decît cîte 35 bani și cu aceasta îi supără scoțîndu-i afară din obiceiul lor. Și li-am fost făcut și de la domnie mea testament pe obicei ce-au avut, mai mult de cîte 35 de bani de fum să nu de și s-au tîmplat de s-au răsărit acel testament de la dînșii.

Pentru aceia dar, datu-li-am domnie me și li-am întărit lor cu acest testmanet, pe obicei vechi ce-au avut, pe cum mai mult de cîte 35 de bani de casă, de fum, să nu dei. Deci, oricarii viți fi cu slujba solăritului acolo în Vrance, iată că vă poroncim să căutați, după cum au avut obicei vechi și s-au legat cu acest testament, așa să urmați a le lua, cîte 35 de bani de casă, de fum, iar mai mult să nu-i supărați. Și să le fie lor întăritură de la domnie me și testament neclătît în veci și nime altul să nu să amestice piste această carte a domniii mele.

Toe pișăm.

Let 7235 <1723<, iulie 18, tretago
gospodstva, vă disetoe leato.

483 v. Tij a Vrancii*).

[F.D.] <1735, noiembrie – 1741, septembrie ?>

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, pentru rîndul vrîncenilor, că iată, viind înainte domniei mele, cu mare jalobă ni-au jăluit, zicînd că lăcuiorii ce lăcuesc la ținutul Putnii n-au avut obicei a plăti vama sau ortul stărostesc și vinurile ce le rădică de la vii și le duc la casăle lor, cum nici acum lăcuiorii ce lăcuesc la alte sate într-acel ținut nu plătesc, numai pe dînșii, pe vrînceni, îi supără, luîndu-le și vama și ortul stărostesc.

Și la aceasta aflînd domnie me că-i supără fără de cale, li-am dat acest testament al domniei mele, ca de acum înainte nici o supărare să nu mai aibă de cătră nime ca să li cee vamă sau ort stărostesc pe vinurile ce-și aduc pe la casăle lor. Și pentru aceasta poroncim domnie mea și dumitale staroste i voi vameși, văzînd testamentul nostru, mai mult supărare să nu li să facă, că oricare s-ar ispiti a-i supăra mai mult peste acest testament al domniei mele va fi de mare certare de la domnie mea.

Aceasta facem știre.

484 r. Let 7256 [sic] <1738 ?>, ghenarie

Io Grigorie Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facim știre cu această carte a domniei mele, pentru rugătorii noștri, părinții săhastre de la săhăstria de la Deleni, carii, viind înainte domniei mele, ni-au arătat cărți a noastre, de miluire ce-au avut la cele domnie a noastre, pentru hrana și chivernisala lor. Și drept aceie, iată dar că iarăși m-am milostivit domnie mea și li-am dat lor și li-am întărit pre aceste mile mai gios arătate, ca să li să de din vama ce mare gospod pre an cîte 24 ocă untdelemn și o litră tămîe pe lună și acest untdelemn și tămîe să le să de pe șesă luni odată, ca să fie pentru candile la biserică.

Așjidire, să scutească și aceste: o sută oi de goștină, o sută stupi de desetină și șesă boi de plug și doi cai ce înblă la cîte o poslușanie, ca cu aceste dobitoace să-și poată face pîni pentru hrana lor, să nu

înble supărînd pe la domnie și pe la boeri, pentru aceste bucate să nu de nici un ban, nici goștină, nici desetină, nici văcărit, nici alte, nici mult, nici puțin.

Așijdire și pentru poslușanie lor li-am dat domnie mea voe, aducîndu-și trii oameni ruși, streini, să fie acei oameni scutiți de tot birul visteriei și ca să fie cunoscuți dintr-altă țară, să n-aibă cu nime nici un amestic, nici ca să-i poată apuca nime, li s-au dat și pecetluituri roșii pe feță, să aibă pace, iar și ei săhăstria să aibă a ruga pre Dumnezeu pentru sănătate noastră și pentru ertare păcatelor noastre.

Și drept aceie, poroncesc domnie me dumilorvoastre vameși și voao desetnici și goștinari și carii viți înbla cu slujba văcăritului, să aveți a urma precum arătăm mai sus, împlinind pre deplin hotărîre noastră.

Aceasta scriem.

1525

484 v. A preoților de la 4 bisărici gospod ce sînt la Botoșani^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facim știri cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, că iată au vinit înaintea domniii mele rugătorii noștri preoții de la patru biserici domnești ce sînt la tîrg la Botoșani, cu o biserică din Păpăuți și s-au jeluț domniei mele zîcînd precum bisericile sînt sărace și lipsite de toate trebuințele lor și osăbit și preoții încă n-au nici o chivirnisală, neavînd ei nici un vinit.

Pentru care, fiind biserici domnești și înțălegînd domnie mea de lipsa lor și avînd domnie mea multă rîvnă asupra sfintelor biserici, fiind lăcașuri dumnezăești, socotit-am domnie mea și pentru starea și chivirnisala acestor patru sfinte biserici și a preuților de la acest oraș, din Botoșani și iată m-am milostivit domnie mea și din osăbită mila noastră i-am miluit cu acest vinit ce vom arăta mai gios: din 4 iarmaroace mari ce este obicei de să fac pe an acolo la tîrg la Botoșani, 2 de lature tîrgului și 2 în tîrg, am socotit domnie mea pentru 2 iarmaroace, unul de la Sfetii Ilie și altul de la Sîntămărie Mică, ce să fac afară din tîrg, la aceste iarmaroace să aibă preuții de la aceste patru bisărici din Botoșani să facă ei dughenile iarmaroacilor și vinitul dughenilor după obicei ce să lua de dughiană pînă acum, acel vinit l-am dat domnie mea bisericilor și preuților de la aceste patru sfinte bisărici domnești din Botoșani, ca să fie pentru chivirnisala lor. Iar vinitul dughenilor de la alte 2 iarmaroace, unul de la Vinirea Mare și altul de la Sfetii

Teodor, ce să fac în târg, să aibă târgoveții di Botoșani a face ei dughenile și să ia ei acel vinit de dugheni, după obicei, precum s-au luat.

85 r. Însă vinitul de la aceste 2 iarmaroace ce s-au scris mai sus, care s-au dat preuților, să aibă / a strîngi acii bani vornicii de Botoșani și vornicii să aibă a da acii bani la un neguțitor ce ar fi mai de frunte, de acolo din târg, și acel neguțitor să aibă a purta de grijă de ce-ar fi trebuința la bisărici, să cumpere cărți și lumini și untdelemn și tămîe și să-și dei sama la vornici de ce ar cheltui la trebile bisăricilor și cîți bani vor mai rămîne, să-i împartă pe la preuții ce vor sluji la aceste 4 bisărici, după orînduiala și cinstea lor, ca să fie pentru chivirmisala lor. Și acest vinit să fie stătător în veci la sfintele bisărici, miluire de la domnie mea, ca și preoții să aibă datorie a sluji în toate zilele nelipsite sfintele leturghii de la aceste patru bisărici.

Așjdire, după a noastră viață și domnie, pe cine îl va pune domn, să aibă a întări, iar să nu surpe.

Let 7248 <1740>, mai 10

1526

Io Costandin Necolai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie mea m-am milostivit și am înnoit cărțile rugătorilor noștri, doi preuți și un diacon și un ȋrcovnic de la biserica domniască de la curte din târg din Botoșani, undi este hramul sfintului Neculai, ca să fie în pace de dajde domniască și dajde vlădiciască și de sulgiu și de dijmă de pîine și de podvozi și de chile și de conace și de olăcării și de toate dările și angăriile cîte ș-ar eși pre alți preuți în țara domniei mele, la nimică nemăruî nici un ban să nu dea.

485 v. Așjdire să aibă a lua acești preuți vamă din târg, de vita ce s-ar vinde cîte 2 bani și de cal cîte un potronic, precum au fost obicei de vac / și să aibă a lua de trunchiul de mesărniță, duminicile, cîte o pecie de trunchi. Așjdire să aibă a lua vamă din moara domniască ce este acolo, precum au fost obiceiul de vac.

Pentru aceie, dumneavoastră boiari și voi slujitori carii ori cu ce fel de slujbi a domniii mele viți înbla la târg la Botoșani și vornici de Botoșani și șoltuză cu pîrgar, dacă viți vede carte domniii mele, toți să aveți a li da bună pace, nime mai mult peste carte domniii mele să nu-i supire, că, care ar face călcare aceștii cărți a domniii mele, să vor pedepsi cu mare certare. Într-alt chip n-a fi.

Aceasta scriem.

Let 7241 <1733>, iunie 4

Cărțile pentru ȋiganii Mitropoliei^{*)}.

1527

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei mele rugătoriului nostru chir Macarie, dichiul sfintei Mitropolii din Suceava, să fie volnic a apăra ȝiganii ce sînt supt stăpînirea Mitropoliei dispre unii și alții ce ar zice că au ȝigani amestecați cu ȝiganii Mitropoliei, nime să nu între între dînșii a-i trage sau a-i lua și măcar de ar avea și cărți gospod, sau de ar merge și oamini gospod, să nu-i dea. Ce, oricine ce ar avea cu ȝiganii Mitropoliei să vie la Divan, iar pînă n-or vini la Divan, nime nici o supărare să nu le dei piste cartea domniei mele.

Let 7249 <1740>, noiembrie 10

1528

Io Grigore Ghica voievoda, bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte gospod rugătoriului nostru chir Macarie, dichiul sfintei Mitropolii din Suceavă, pentru ȝiganii Mitropoliei carii sînt șazători în cutul Mitropoliei, să fie volnic cu carte gospod a-i apăra dispre toți zapciei carii or fi strîngători de banii grajdiului de pi la ȝigani, ca să nu le facă nici o supărare ȝiganilor acelor din cut. Fără numai carii vor fi trăitori cu casă în tîrg, aciea să de banii grajdiului, iar acii din cut să aibă pace, nime mai mult să nu-i supere piste cartea domniei mele.

Let 7248 <1740>, iunie 8

486 r. Cărțile preuților de la biserica gospod ot Chișinău *).

1529

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele pentru o sfîntă mănăstire de la Chișinău, care mănăstire neavînd alt agiutor de milă de aiurea, domnie mea m-am milostivit și din osăbit de altă milă ce-am făcut cu această mănăstire, iată acum i-am făcut obicei de milă, ca să aibă a lua din vama gospod de la Chișinău cîte 2 ocă untdelemn și cîte o litră tămîe pe lună, ca să fie pentru triaba candililor la sfintele icoane.

Care milă de acum înainte să aibă a lua preuții ci vor fi la acea mănăstire pe toate lunile, în toți anii, cum poroncim, din vama gospod din Chișinău.

De care, poroncim domnie mea și voî vamișilor ce veți fi orînduiți acolo în Chișinău, să aveți a da această milă deplin la sînta mănăstire. Așjidire și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu a milui cu domnie aceștii țări, pohtim să nu strămute această puțină milă ce am făcut cu această sfîntă mănăstire, ce mai vîrtos să întăriască, pentru a sa vecinică pomenire.

Toe pișăm.

Let 7249 <1740>, octomvrie 10¹

¹ Copie la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCCII, doc. 39; publicat, cu traducere în limba rusă, de I.N. Halippa, în „Trudî Bessarabscoi gubernscoi ucenoi arhivnoi comissii“, tom II, Chișinău, 1902, pp. 349-350.

1530

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru un țîrcovnic și un poslușnic, oameni streini, ce s-ar afla la biserica de la Chișinău, care biserică fiind mai înainte domniască și la vreme tulburărilor au răsipit-o tătarii și cu voie și blagoslovenie noastră au făcut-o din timilie cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Lupul biv vel agă. Cari pe acești 2 oameni mai sus numiți m-am milostivit domnie mea și i-am ertat de toate dările și angăriile, oricîte ar fi pre alții în țara domniii mele, ei nimăruî nimică să nu dei, nici ciferturi, nici hîrtii, nici chile, nici ialovițe, numai eisă fie de slujba bisăricii, din vreme că într-acel tîrg numai acea biserică este.

486 v. Ce dar, dumneavoastră boiari și voi slujitori / carii veți înbla ori cu ce fel de slujbe din poronca domniei mele, pentru acel țîrcovnic și poslușnic ce să află la acea sfîntă biserică întru nimică să nu fie supărați. Așjidire și tu șoltuze și tîrgoveți de Chișinău, pentru acești 2 oameni mai sus numiți să le dați bună pace și întru nimică cu ale tîrgului să nu-i amisticați, nici cu cai de olac, nici cu gazde, nici cu alte cheltuiele a tîrgului, la toate să le dați bună pace, că domnie mea i-am ertat ca să fie pentru slujba și poslușanie acii sfînte bisărici din

Chișinău. Căci care s-ar ispiti a le face oricît de pușin val peste cartea domniii mele, unii ca aciea vor fi de mare certare de la domnie mea.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1740>, octomvrie 10¹

¹ Copie la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCCII, doc. 38; publicat, cu traducere în limba rusă, de I.N. Halippa, în „Trudî Bessarabscoi gubernscoi ucenoi arhivnoi comissii“, tom II, Chișinău, 1902, pp. 248-249.

1531

<1740, octombrie 10>

Altă carte, tij de la Grigore vodă, tot dintr-o zi, pentru 2 preuți și un diacon ce s-ar afla la această sfîntă mănăstire, să fie scutiți de toată dajdea și la vreme disetinii să aibă a scuti cîte 50 stupi, iar cîți or mai trece piste acii 50 să plătiască pe obicei¹.

¹ Copie la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCCII, doc. 37; publicat integral, cu traducere în limba rusă, de I.N. Halippa, în „Trudî Bessarabscoi gubernscoi ucenoi arhivnoi comissii“, tom II, Chișinău, 1902, pp. 247-248.

1532

Hrisov al Mitropoliei^{*)}.

[F.D.] <1715, mai 1>

Io Nicolai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie mea la boiari și la toți slujitorii carii veți înbla cu toate slujbile și poroncile domniii mele la ținutul Sucevii și la tîrg la Suceavă, facem știre tuturor pentru sfînta Mitropolie.

Satile Mitropoliei să fie tocmite cu rupta la visterie, să de pe 5 ciferturi cîte 230 ughi într-un an, iar cu alte cu nimic să nu fie supărați. Și toți poslușnicii Mitropoliei să aibă a plăti goștina de oi și de mascuri și disetina de stupi tot la Mitropolie, însă poslușnicii 60 liudi să fie. Și-ntre acești oameni să nu între / nici un fel de globnici, nici șugubinari, nici părcălabi di ținut, nici vornici de Suceavă, nici a-i giudeca, nici a-i certa, fără decît ce vor fi vinile lor îi va giudeca sfîntie sa părintile mitropolitul, după testament ce-au avut și di la Cantimir vodă¹.

¹ Documentul se oprește aici, pentru a fi reluat integral.

Tij a Mitropoliei*).

Io Nicolai Alixandru voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Scriem domnie mea la boiari și la toți slujitorii carii viți înbla cu toate slujbile și poroncile domniei mele la ținutul Sucevii și la târg la Suceavă, facim știre tuturor pentru sfînta Mitropolie a țării noastre a Moldovii. Socotit-am domnie mea că mai dinainte vreme avea sate cu vecini și poslușnici pentru slujba și poslușanie sfîntei Mitropolii, iar acum, fiind țara agiunsă la mare scăpăciune și răsîpîită din savistie nepriitorului, precum este vederat întru toți și pentru ca să nu să răsipască oamini sfîntii Mitropolii, domnie mea am socotit, împreună cu tot sfatul nostru, pentru satul sfîntii Mitropolii, anume Bosancii, de la Suceavă, de i-am tocmit cu rupta, ca să dei pe an acii oamini dintr-acel sat cinci ciferturi și la un cifert să dei cîte 46 de ughi, carii fac piste tot 230 ughi într-un an și la acești bani să fie și poslușnicii sfîntii Mitropolii
187 v. ot Suceavă. Și zloțașii / nici odănoară să nu între <între> dînșii, ce să-și dei ei banii la vreme cifertului la mîna sfîntiții sale părintelui mitropolitului și sfîntie sa să-i trimită la Visterie, iar di altile de toate să fie în pace.

Așijdirea și pentru disetina di stupi și goștina de oi și de mascuri să n-aibă triabă gorștinarii de țară, nici la oamini de la Bosanci, nici la poslușnicii Mitropoliei carii mai sus scriem. Ce, pre cîte bucate vor avea ei drepte a lor, stupi, oi, mascuri, acest vinit l-am ertat domnie mea, ca să aibă a-l lua sfîntie sa părintile mitropolitul, ca să fie de agiutor la sfînta Mitropolie, precum scrie și la uricul cel vechi ce are sfînta Mitropolie de la bătrînul Costantin Cantimir vodă. Așijdirea și preutul care va fi într-acel sat, la Bosanci, cîte bucate va avea, stupi, oi, mascuri, iar să aibă a-și da gorștina, disetina, tij la părintile mitropolitul, iar disetnicii și gorștinarii de țară să n-aibă triabă, precum scriem mai sus.

Așijdire și între acești oamini să nu între nici un fel de globnici, nici șugubinari, nici părcălabi di acel ținut, nici vornici de Suceavă și nici a-i giudeca, nici a-i certa nime să nu să amestice la dînșii, ce-i va giudeca și-i va certa pre cii vinovați sfîntie sa părintile mitropolitul, după obicei ce-au făcut domnii cii bătrîni. Iar alții nime să nu să amestice, făr decît di să va întîmpla să să facă între dînșii moarte de om, sau furtușag, atunce să va socoti cu Divanul domnesc.

Pentru aceie, dumneavoastră boiari și toți slujitorii, măcar de viți înbla cu scrisoare la acel ținut, sau pe tabla din visterie, sau fie cu ce fel de socotială ce ar eși pre alții, întru nemică, nici la unile să nu-i

amistecați pre acești oameni, nici bucatile lor pentru alții să nu li tra-
giți, că domnie mea i-am osăbit de altă țară, fără decît ei ș-or plăti banii
488 r. lor pe ciferturi, pe cum s-au legat / mai sus, iar cine li-ar face vreun
val piste tocmala lor, acela de mare certare va fi de la domnie mea. Întru
aceie și în urma noastră carile va fi miluit de Dumnezeu cu domnie țării
noastre a Moldovii, pohtim să aibă a da și a întări și a milui.

Aceasta scriem.

Însă la această ruptă s-au socotit să fie numai 60 de oameni, cu
poslușnici.

Let 7223 <1715>, mai 1, ftorago gospodstva¹.

¹ Regest, T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. V, p. 154, cu data 1 martie 1715.

1534

489 v. 7250 <1741>, dichemvrie 22
Io Costandin voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli
Moldavscoi.

Dat-am carte domniii mele vameșilor de la..., să fie volnici a
căuta venitul vameșii, bucate ce ar trece din țară și negoațe ce ar veni
dentr-alte țări, să aibă a lua vama du pre la toți după obicei, cum scrie
catastihul vămii ce au la mînă. Numai neguțitorii ce ar veni cu negoațe
la Iași, pă acie să nu-i vămuiască, ci să le dea cărțulii, să vie la Iași să
plătească vama. Și nime să nu stea împotriva cărții gospod.

Aceasta.

1535

490 r. A mănăstirii Lavra cea Mare*).

[F.D.] <1595, august – 1606, iunie>¹

Въ имѣ О(тв)ца, и С(ы)на, и С(ва)-
т(о)го Д(ух)а, Троиць с(ва)та едипосущна и не-
разделимаа. Съ аз, раб владыки моего, Ис(х)с(а) Т(ри)-
ста, тройчески поклоник, Ио Ерипиа в(се)вода, бо-
ж(е)ю милост(ю), г(о)сподар Зем(ли) Молдавской. Зна-
менито лицимъ съ симъ нашимъ книгомъ въсемъ кому
хотѣшомъ и хотешомъ разумати яко азъ съ произволе-

¹ Între aceste date se situează domniile lui Ieremia Movilă.

нием Б(ог)а вседержителю промислихон(ъ) съ добринѣ
 промислом г(оспо)д(ст)ва ми и с(ва)тим и ѡ(и)стим
 ср(ъ)дцѣм и от всѣа нашѣа душѣа и от Б(ог)а
 помощиа и съ съветом благословеніем с(ва)титель мѡ-
 давших, кир Георгіе Мовила архиепїскоп Землі Мол-
 давской и митрополит Сучавскаго, и кир Агафона
 епископа Романскаго, и кир Анфилофия епископа Рада-
 уции, и кир Іоана епископа Хушских, и дадом и
 помил(ос)т(и)вах и сътвориш обещаніе оброки с(ва)тнї
 монастыр Вел[и]кїа Лаври, идеж(е) ест храм
 сфет(о)го Ованасіе Атонскаго, по шѣст тисас(ѣ) аспри
 от год(а) до год(а), от Б(ог)а даннаго мы(!)стефанїа¹,
 ради наших прѣгрѣшѣнїи и посланником нїшом² призо-
 децем от сватаа монастыри по три сто аспри [с]
 т(и)н(ѣ)зѣ. А кто будет ег(ъ)мен и съ иним братїами
 иже прѣбивати въ с(ва)тѣм монастыри, г(а)големии
 Вел[и]кїае Лаври а с(ва)т(и)нѣ их да имают сътво-
 ритї бденїе въ д(ь)нѣ с(ва)таго пророка Еремїа, въ

¹ Greșit pentru (dobîndă, avere)?

² Greșit pentru (va fi).

мѣсѣца май а, и параклес и бѣжѣба¹⁾ непреставно
 ѿ нашими здравіе и сп(а)сьніе и отпушение грѣхом
 и о[ф]т] здравіем и сп(а)сьніе и отпушение грѣхом
 г(о)с(п)о(д)ств(е) и б(о)годѣиими ѣдом нашим, и пак
 на трапезу кастіе и питіе братіам цо вѣдет при-
 лежатъ вѣс(ва)таа монастыр и на ѹтрѣна летургіе и
 і коливѣ и пак и трапезѣ ѹрежденіе и похирпеле²⁾
 братіам.

А по нашим животѣ и преставленіе,
 да имают на кажди год, вѣ мѣс(а)ца май а
 сѣтворити нам парастас вѣ вѣтер и на литургіе
 пак и коливѣ и ѹрѣждѣніе братіам влад(и)ки.

А на тоє ест вѣра наш(е)го
 490v. г(о)с(п)о(д)ств(а) виш(е) писаннаго [и]ми, / Ио Еримиа
 Могила вѣр(е)вода, и прѣвѣзлюблиннаго с(ы)на г(о)с-
 по(д)ств(а) ми, / ѿ Костандин в(о)вод, и вѣра боюр
 наших: вѣра пана ѹреке дворника Долней Земли,
 вѣра пана Григорга дворника Горней Земли, вѣра
 пана Георгіе пѣр(к)ьлав(е) Хотинскки <...>

А по нашим животѣ) и преставленіе
 кто с(а) изберет.....³⁾

¹ Greșit pentru (slujbă)

² Greșit pentru (băutură)

³ Copia documentului, în condică, se oprește aici.

(Traducerea)

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Treime sfântă, de o ființă și nedespărțită. Adică au, robul stăpînului meu Isus Hristos, închinător Treimei, Io Erimia voievod, din mila lui Dumnezeu domn al țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor, celui care o va citi și va vrea să o înțeleagă, că eu, cu bunăvoința lui Dumnezeu a tot țiitorul, ne-am gândit cu cugetul bun al domniei mele și cu inimă luminată și curată și din tot sufletul nostru și cu ajutorul lui Dumnezeu și cu sfatul binecuvîntat al ierarhilor moldoveni, chir Gheorghie Movilă arhiepiscop al țării Moldovei și mitropolit al Sucevei și chir Agathon episcop de Roman și chir Anfilofie episcop de Rădăuți și chir Ioan episcop de Huși și am dat și am miluit și am făcut obroc obișnuit și sfintei mănăstiri Lavra cea Mare, unde este hramul Sfântului Athanasie Atonitul, cîte șase mii de aspri din an în an, din averea dată mie de la Dumnezeu, pentru greșelile noastre, și trimisului de la sfînta mănăstire, cîte trei sute de aspri bani. Iar cine va fi egumen și cu ceilalți frați care vor viețui în sfînta mănăstire numită Lavra cea Mare, iar sfințiile lor să aibă a face denie în ziua sfîntului prooroc Eremia, în luna mai, 1, și paraclis și slujbă neîntreruptă, pentru sănătatea și mîntuirea noastră și iertarea păcatelor și pentru sănătatea și mîntuirea și iertarea păcatelor doamnei domniei mele și a copiilor noștri dăruiți de Dumnezeu. Și de asemenea, la trapeză < să se dea > mîncare și băutură fraților care se vor întîmpla în sfînta mănăstire și dimineață liturghie și colivă și, de asemenea, la trapeză ospăț și băutură fraților.

Și după viața și petrecerea noastră, să aibă în fiecare an, în luna mai 1, să ne facă parastas seara și la liturghie, de asemenea, și colivă și ospăț dumnealor fraților.

Și la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului, noi, Io Eremia Moghila voievod și a preaiubitului fiu al domniei mele, Io Costandin voievod și credința boierilor noștri: credința panului Ureche vornic al țării de jos, credința panului Grigorcea vornic al țării de sus, credința panului Gheorghie părcălab de Hotin...

Iar după viața și petrecerea noastră, cine se va alege...

1536

491 v. Tij a sfintii mănăstiri Lavra^{*)}.

Io Costandin Necolai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

De vreme ce toate sfintele mănăstiri și bisărici, cari sînt dumnezești lăcașuri, n-au vrut Dumnezău să se chivernisască cu alt mijloc, fără cît cu milostenie a pravoslavnicilor creștini, cu cît dară mai vîrtos pentru sfintele mănăstiri ce se află întru niamurile cele streine, pre carile a le milui și a le întări de purure să cade. Și cătră aceia am socotit domnie mea și pentru sfînta mare mănăstire Lavra de la Sfîntagora, ce este veche și mai mare între alte mănăstiri, de la care viind părinții călugări de acolo și arătîndu-ne un testament de milă ce-au avut de la vechii domni, domnie mea încă m-am milostivit și din osăbită mila noastră am miluit și am orînduit aceștii sfînte mănăstiri ca să aibă a lua pre an de la ocnă cîte 6.600 de aspri, însă cele 6.000 să margă la mănăstire, iar cele 600 să se dea trimisului de acolo ce va vini la această milă. Și cînd va fi ocna dată în credință, să se dea acești bani din vinitul domnesc, iar cînd va fi ocna în cumpărătură, să se dea acești bani cămărașii de ocnă și pre tot anul să se dea acești bani la zi întai a lui mai, la zua sfîntului proroc Erimiei și să fie sfîntei mănăstiri miluire stătătoare. Iar și părinții călugări cari vor fi petrecători la această sfîntă mănăstire care s-au zis mai sus, Lavra, ca să aibă a ruga pre domnul Dumnezău la sfîntile liturghii pentru ertare păcatilor noastre și a răposai și fericiți întru pomenire părinții noștri, Io Necolai Alixandru voevoda și maica noastră Porfirie, așijdire și pentru sănătate domniei mele și a doamnei și a fiilor noștri, să ne scrie la sfîntul marili pomelnic și la sfîntul dumnezeescul jărtvelnic și pomenire să ne facă.

492 r. Așijdire și după a noastră viață și domnie, / pre cari va milui domnul Dumnezău cu domnie țării Moldovii, ori din niamul nostru, sau dintr-alt niam strein, pohtim ca să nu strice această puțină milă ce-am făcut sfîntii monastiri, ce mai vîrtos ca să aibă a da și a milui și a întări sfîntii mănăstiri, pentru a lor vecinică pomenire.

Și întărim hrisovul acesta cu toți boiarii cii mari ai Divanului domniei mele, dumnealor Costandin Costache vel logofăt, Sandul Sturza vel vornic dolni zemli, Iordache Cantacuzino vel vornic vișnii zemli, Costandin Rusăt hatman i parcalab Sucevii, Mihălachi Ruset vel postelnic, Costache Razul vel spatar, Enache Ruset vel paharnic, Ioan Cantimir vel ban, Toader Paladi vel vistiernic, Iordache Faca vel stolnic, Costandin vel comis, Lupul Bogdan vel medelnicer, Radul Răcoviță vel clucer, Costantin Carage vel sulger i Costantin vel căminar i Costandin Cantacuzino vel șătrar și credința a tuturor boiarilor a mari și mici.

Aceasta facem știre.

Și s-au scris în tîrg în Iași, la velet 7244, iar di la Hristos 1735, octomvrie 23.

92 v. Io Grigore Ghica voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facim știre tuturor cui să cade a ști că, întîmplîndu-să moarte lui Gheorghie Ursache la Cernăuți, s-au fost lăsat el supt epitropie dumisale lui Enache Halipliul, ca să-l grijască după moartea lui, dintr-a sale agonisite, precum să cade, creștinești. Și acel boiar socotind de l-au astrucat la biserica domniască ce-i la tîrg la Cernăuți, unde este hramul Adormirea precuratii fecioare de dumnezău născătoare, au dat acolo la biserică cenzăci stupi matce pentru sufletul său, care stupi cu această rînduială s-au dat, să fie în sama numai a unui preut, însă acmu să fie la vreme aceasta în sama preutului Costașco, cît va trăi el și ce va fi vinitul dintr-acii să să strîngă din an în an și să să cumpere cele ce vor fi trebuințele bisericii. Iar după moarte preutului Costașco, cine să va întîmpla după vreme ștaroste la Cernăuți, să aliagă din preoții bisericii pre care va socoti mai de ispravă și iarăși în sama aceuia să i să dei și acel preut iarăși să urmeză orînduiala ce scriem mai sus. Care rînduială fiind priimită și de rudile cele mai aproape a lui Gheorghie Ursache, ei încă au întărit cu iscăliturile sale în scrisoare cea de danie a bisericii.

Și văzînd și domnie mea lucru cu cale ce s-au făcut asupra-acii bisărici, domnie mea încă am întărit danie și din osăbită mila noastră am miluit acea sfîntă biserică, ca fieștecînd să aibă a scuti desetina acelor stupi cu roii lor, pînă la o sută de stupi nici un ban disetină să nu dei, pentru ca să fie de chivirnisale sfintii bisărici. Și poroncim tuturor boierilor noștri carii viți tîmpla cu slujba disetini, ca să urmați poronca testamentului nostru și să li dați pace, nici o supărare să nu le faciți. Și pohtim și pre alți luminați domni pre care va alege Dumnezău domn în urma noastră, ca să nu strice, ce mai vîrtos să întăriască, pentru a sa vecinică pomenire.

Let 7249 <1741>, <aprilie 2 ?>¹

¹ Publicat de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, p. 175. Datat după doc. nr. 1439, din 2 aprilie 1741, tot pentru danii din averea lui Gheorghie Ursache.

493 r. Io Costandin Nicolai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie me m-am milostivit dintru a noastră osăbită milă și am miluit această sfîntă biserică din Cernăuți, care este făcută de

fericitul răposatul întru pomenire părintile domniei mele, Io Necolai Alixandru voevod, undi să cinstești și să prăznuești hramul Adormirea preasfintii născătoarii de dumnezeu și ca să aibă a lua în toți anii pe lună câte 2 ocă untdelemn și câte 30 dramuri tămîe din vama domniască, avînd această milă și mai denainte, cu cartea răpoosatului <părintelui> domniei mele și altor domni și de la domnie me încă am dat și am întărit, pentru a noastră vecinică pomenire.

Pentru acee și dumneavoastră vameși mari, văzînd carte domniii mele, să aveți a da precum scriem mai sus, într-alt chip să nu fie.

Let 7243 <1734>, săptemvrie 6¹

¹ Publicat de T. Balan, *Documente bucovinene*, vol. IV, pp. 108-109.

1539

[F.D.] <1695, decembrie 8 - 1700, septembrie 14>

493 v. Dresele ale dumisale Còstandin Ruset vel vornic, pe Horjești i Tentești*).

Io Antioh Costandin voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică au vinit înainte domniii mele și alor noștri moldovinești boiari a mari și a mici cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Iordache Ruset vel vistiernic și ne-au arătat o mărturie de la boiariul nostru Ștefan Pilat vornicul de poartă, scriind cum, după porunca domniii mele, au mers la săliște la Pîhnești și la Horjăști, ce s-au chemat Cucueții și la Tentești, ce sînt la ținutul Fălciului și au strîns oameni buni megieși de pen pregiur, anume Dumitrașco Zuse ce-au fost vornic de poartă i popa Tofan de Răspopi și Lupu iuzbașa de Păgeni și Ghervasie chihaie de acolo și Gavril călăraș ot tam și Parfenie hotnogul și Ștefan Papuc și Vasilie Pitriman și Postolache Burghelea și au mers la răzășii acelor siliști și cu bună dreptate au socotit și i-au întreat pi toți, ca să dea sama pentru toate părțile de ocină a dumisale vistiernicului Iordache, ce are dumnealui despri socrul dumisale, răposatul Necolai Racoviță ce-au fost logofăt mare și <de> pre Cehan ce-au fost vornic mare, moșul socrului dumisale.

Deci, pentru Pîhnești așa au dat sama răzeșii, că înblă pe patru bătrîni. Întreatu-i-au și pentru parte ce are dumnealui vistiernicul Iordache în Pîhnești, a lui Melintie și a lui Grigore și a lui Gheorghită Plăvan, care acel Gheorghită Plăvan au înblat cu o slujbă la Fălciu, de la dumnealui logofătul Neculai Racoviță, socrul dumisale vistierni-

cului Iordache, și au cheltuit 20 de galbini bani domnești și l-au plătit dumnealui logofătul de acii bani la visterie și Georghită ș-au dat parte lui de ocină câtă au avut în Pîhnești, iar Milintie și Grigorie au furat 14 cai a dumisale logofătului Neculai Răcoviță, cum nici răzeșii de Pîhnești n-au tăgăduit de acii cai, nici pentru acii bani ce-au plătit dumnealui

194 r. logofătul la visterie pentru Gheorghită Plăvan, / ce au zis că știu toți.

Deci, au stătut să măsoare locul Pîhneștilor, iar răzeșii împreună cu acii oameni buni s-au rugat să nu mai măsoare locul cu funea, ce să ia o bucată de loc pe cum or socoti acii oameni buni streini cu frica lui Dumnezău și s-au învoit cu voe a toți răzeșii și au luat o bucată de loc din fruntea țarinii, alături cu hotarul Hîrjeștilor ce s-au chemat Cucuieții, iar lîngă locul dumisale visternicului de pre Cehan vornicul și dispre Răcovițaști, ce sînt împreună, despre răsărit, cu locul Tenteștilor. Care loc s-au măsurat în curmeziș cu fune și s-au aflat 16 funii și fune cîte de 10 stînjini. Și au luat locul în curmeziș și au mers de au stîlpit acel loc din matca Tenteștilor spre soare apune și au pus piatră hotar lîngă drum care merge prin mijlocul locului țarinii drept în gios, în culme dialului și de acolo piste drum drept la vale, în țăr-murile văii Pîhneștilor, din gios de Izvorul Ochiului au pus stîlp de piatră și de acolo drept piste vale, la dial, spre soare apune, pe din sus de biserica lui Cehan, au pus piatră supt margine pădurii și di acolo drept piste pădure, tot spre soare apune, pînă în matca Lohanului, în coada locului, pe din sus. Deci, această bucată de loc din Pîhnești, parte lui Melintie și a lui Grigore și a lui Plăvan, din bătrînul Gavrițai și a lui Cîrjă, au alăturat alaturi cu locul dumisale visternicului ce să chiamă Horjăștii.

Așjidire pentru fînaț, iar s-au socotit în fundătura satului Pîhneștilor și s-au învoit cu răzeșii și au dat o poiană ce să chiamă Poiana Borciului, care poiană iar să împreună cu locul Tenteștilor din sus și iar au pus semne pin copaci, buori din copaci în copaci, împreună iar cu oameni buni și cu toți răzeșii, din capul poenii din sus,

494 v. / pe margine poenii în gios, dispre soare apune, pînă iară ci să împreună cu locul Tenteștilor și acolo unde să împreună poiana din gios cu locul Tenteștilor au pus buor într-un stejar. Așjidire și pentru livezi, iarăși s-au socotit unde sînt livezile lui Grigore și a lui Melinte și a lui Plăvan, acolo să ție dumnealui visternicul.

Așjidire și pentru celealalte doî săliști, Horjăștii ce s-au chemat Cucuieții și Tenteștii, carile mai sus scriu, întreat-au pe toți răzeșii acestor 2 săliști cu ce vor să ție cu dumnealui visternicul acel loc. Ei așa au dat samă, că dresă n-au, ce au ținut moșii lor. Și au întreat și

pe oamenii care s-au prilejit, ce oamenii au dat samă că de la Cehan au ținut tot Răcovițaștii, iar răzeșii au dat samă pe cum au avut și ei dresă și-au perit, pe cum au perit și a dumisale vistiernicului.

Deci, după poronca domniii mele, s-au zis acelor oameni să-și caute 24 de oameni să margă să giure la biserică, pe cum parte acelor nu-i vîndută, nici zălojită și așa să ție cu dumnealui vistiernicul. Ei au zis că nici un om n-au să giure. Deci, neavînd ei nici dresă, nici oameni să giure, au stăpînit locul și-au înnoit semnile pe unde s-au socotiti cu dreptate.

Pentru aceie, ca să aibă a ține dumnealui vistiernicul tot locul cu tot vinitul, pe cum s-au ales și s-au stîlpit în semne.

Așjidire, osăbit de aceste, ne-au mai arătat dumnealui vistiernicul un zapis de la Ursul din Zlătărești și de la soru-sa Tofana, ficiorii Gavriții și de la Safta și de la Antonache, ficiorii lui Pinteliu Traistă și Andrei frate lui Traistă, toți nepoții Ursului de Zlătărești, cum de a lor bună voe au vîndut ei dumisale vistiernicului Iordache Ruset a lor dreaptă ocină ce-au avut ei di pi moșul Roman, a patra parte de sat de Pîhnești, alature cu Tenteștii, un bătrîn întreg, care înblă la un bătrîn 20 de pămînturi și pămîntul de 30 de pași, din tot locul cu tot venitul, 495 r. din cîmp și din pădure, cu 3 livezi de pomi, locuri / de prisăci și cu poeni de finață și cu vad de moară, drept 30 de lei bani gata.

Care și domnie mea, dacă am văzut acel adivărat zapis și încredințată mărturii, dat-am și am întărit și de la domnie mea, ca să-i fie driaptă ocină și moșie în veci.

Așjidire și mărturie de la toți boiarii ce-au fost atunce în boerii mari, scriind tot pe cum scrie ispisocul.

Fără velet.

495 v. Dresurile de moșie Șărpenii și Puhăcenii, care li-au arătat Merișanca cu fiul său Șarban postelnicul^{*1)}.

¹ Marginalul se referă la documentele nr. 1540-1544.

1540

Evstratie Dabija voievod, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică au vinit înaintea noastră și înainte a tot sfatul nostru boiariul nostru Stamate Hiotin, marile postelnic Hiotin și ni-au arătat

înainte noastră niști zăpisi și alște dresă de la Gheorghie Ștefan și de la doamna sa Ilisafta, scriind și mărturisind într-acele dresă cum au fost cumpărat Gheorghie Ștefan vodă 2 părți de ocină din sat din Șărpeni și din Păhăceni, ce sînt la ținutul Orheiului, însă din boirie, de la rudile doamnei Ilisaftăi, di la Moțoc și di la Dumitru spătarul. Deci, acele 2 părți di ocină li-au fost dat Ștefan Gheorghie vodă boiariului nostru Stămate postelnicul, dacă au stătut Gheorghie Ștefan vodă la domnie, iar a trie parte au fost driaptă ocină și moșie a domniei Ilisaftii. Și dacă au vinit din pribige doamna Ilisafta, dat-au și acea a trie parte de ocină boiariului nostru, lui Stămate postelnicul, cu zăpis iscălit de mîna ei și cu pecete ei, iar 2 părți ce-au fost mai rămas într-acele sate, a altor frați a lor, căci acele sate au înblat în 5 părți, o parte a lui Prodan Drăgușăscul și altă parte a ficiilor lui Ciolpan, anume Ghiorghită și frate-său <Ion ?>. Deci, parte de la Drăgușăscul au fost făcut schimb cu Vasilie ce-au fost hatman, fratele lui Gheorghie Ștefan vodă. Deci, au dat Drăgușăscul toată partea lui din sat din Șărpeni și din Puihășeni lui Vasilie hatmanul, iar Vasilie hatmanul au dat schimb lui Prodan parte lui din sat din Năslavce, ce sînt la ținutul Hotinului, pentru parte din Șărpeni și din Păhuceni. Și parte aceie din sat din Șărpeni și din Puhăceni ce-au făcut schimb cu Prodan Drăgușăscul cu Vasilie hatman au dat danie Vasilie hatmanul boiariului nostru, lui Stămate postelnicul, iar parte ficiilor lui Ciolpan, anume Gheorghie și a lui <Ion ?>, aceie ei au scos-o la vînzare și apoi au cumpărat-o iar Stămate

496 r.

/ postelnicul, cu bani gata, precum ni-au arătat și zăpis făcut de la mîna lor și iscălit de mulți ficiori de boiari și oameni buni, megieși de prenegiur.

Pentru aceie, dacă am văzut și domnie mea acele adivărate zapise și între dînșii de bună voe tocmală și plată deplin, și de la domnie mea încă am dat și am întărit boiariului nostru, Stămate postelnicul, cu aceste părți de ocină ce s-au zis mai sus, anume 5 părți de ocină din sat din Șărpeni și din Puhăceni, ca să-i fie driaptă ocină și moșie, cu tot vinitul în veci.

Let 7173 <1665>, februarie 9¹

¹ Regest, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, p. 275, nota 1.

1541

Io Gheorghie Ștefan voievod, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie me m-am milostivit și am miluit pe boiariul nostru, Stămatie stolnicul, cu un sat anume Șărpenii și Puhăcenii, ce sînt la ținutul Orheiului, care sat au fost tot unul amîndoi cuturile, iar ei l-au împărțit un cut di altul și i-au schimbat numele de-i zic Puhăcenii. Cu acela sat am miluit pe boiariul nostru ce mai sus scriem, Stamatie stolnicul, pentru a lui driaptă și cu credință slujbă ce ni-au slujit noi și țării de cîteva ori la Țarigrad.

Pentru aceie, văzînd domnie mea a lui driaptă și cu credință slujbă, i-am dat acel sat ce mai sus scrie, Șărpenii, și cu celalalt cut ce-i zic Puhăceni, ce este tot un sat, ca să-i fie lui danie și miluire de la noi, cu tot vinitul cît va fi hotarul acelui sat. Pentru aceie, cîți oameni vor fi într-acel sat Șărpenii și în cutul Puhăcenii, să fie tot supt ascultare Șărpenilor, tot un sat, și să aibă a asculta cu toții di boiariul nostru Stămatie postelnicul [sic] și de omul său carile îl va pune acolo ispravnic, întru tot ce li va da învățătură. Iar carile nu va asculta, să aibă a-l certa și a-l globi pe fieștecare după dela sa și altul nime să nu să amestice.

Let 7164 <1655>, octomvrie 13¹

¹ Regest, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, p. 275, nota 1.

1542

496 v. Io Stefan voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi. Adecă domnie mea am dat și am întărit boiariului domniii mele credincios, Stămate ce au fost stolnic, cu a lui driaptă ocină și schimbătură, a cince parte din sat din Șărpeni și a cince parte din Puhăceni, ce sînt la ținutul Orheiului, cu tot vinitul, care părți au fost a Tomii sulgeriul, cu care părți de ocină au avut schimbătură cu ficiorii Tomii sulgeriul, cu alt sat anume Lățcanii, carii sînt la ținutul Cîrligăturii.

Drept aceie, să fie dumisale boiariului nostru credincios, lui Stămate biv vel stolnic, acele părți de ocină ce mai sus scriem, din Șărpeni și din Puhăceni cîte a cincea parte, cu tot vinitul din tot locul, drept aceie, ca să-i fie de acmu înainte driaptă ocină și schimbătură și uric de întăritură, nerușit niciodănoară în veci.

Let 7168 <1660>, ghenarie 24¹

¹ Regest, N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, p. 275, nota 1.

<Eu> Safta ci am fost doamnă scriu și mărturisăsc cu acest zapis al mea, cum am dat dumisale postelnicului Stămate și giupînesăi dumisale Tudoscăi și cuconilor dumilorsale trii părți din sat din Șărpeni și trii părți din Puhăceni danie, să fie dumisale dripată ocină și moșie în veci de veci și cuconilor dumilorsale.

Și pentru mai mare credința, mi-am pus pecete și iscălitura, ca să să criază.

U Văleni, velet 7173 <1665>, ghenarie 6

(Pecete)

Safta gospojda

Nicolai Buhuș vel logofăt; Bunbul¹ biv vel vornic; Andrieș vel spatar; Hăbășăscul vel șătrar².

¹ Greșit, pentru Boul <Ștefan>

² Publicat de N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, pp. 273-274.

497 r. Adică eu Safta ce-am fost doamnă răpoosatului Gheorghie Ștefan vodă, scriu și mărturisăsc cu acest adivărat zapis al mea, de nimine nevoită, nici asuprită, ce di a me bună voe, pentru a cince parte din sat din Șărpeni și pentru a cincea parte den Puhăceni, ce sînt la ținutul Orheiului, care ne sînt de moșie dispre strămoșul nostru Șerpe postelnicul și mi s-au vinit mie la împărțală despre alți frați al mii și apoi, cînd au fost domnu meu domn aici în țară, dat-am aceste părți de ocină danie dumisale lui Stămate postelnicului celui mare. Așjidire și după ce-am lipsît noi din domnie și dacă am vinit eu din prebegie de la șfezi, de iznoavă iarăși am mai făcut dumisale și alt zapis, întăritură pre acele părți de ocină. Iar acmu, într-această vreme, agiungînd eu la bogată lipsă și niavînd altă nedejde de aiurile, numai ce mi-am luat aceste părți de ocină de la dumnealui postelnicul și li-am scos la vînzare.

Deci, dumnealui postelnicul au socotit, fiind satele aceli pre sama dumisale și aceste părți de ocină hiindu-i danie di la noi și mai dinainte vreme, precum mai sus scriem, iarăși li-am vîndut dumisale drept trii sute și 50 lei bătuți și mi-au plătit dumnealui deplin acești bani în mîna me, de acmu înainte ca să fie aceste părți de ocină, a cince parte den sat din Șărpeni și a cincea parte din Puhăceni, driaptă

ocină și moșie și cumpărătură și danie dumisale postelnicului Stămate în veci.

Și acest zapis s-au făcut denainte dumisale Solomon Bîrlădianu vel logofăt, Miron Costin vel vornic nij<nii zemlia>, i Grigorașco Hăbășăscul vel vornic viș<nii> <zemlia>, Nicolai Răcoviță hatman, Gavril Costache vel spatar, Ionașco Tălmaci vel păharnic, Ilie Sturza vel stolnic, Ion Răcoviță vel comis, Contăș treti logofăt și cute 4 vornici de poartă.

Și pentru mai mare <credință>, mi-am pus pecete și iscălitura și dumnealor cu toții s-au iscălit, ca să <să> știe.

U Ias, let 7178 <1670>, februarie 21¹

¹ Publicat de N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, pp. 274-275.

1545

497 v. Let 7251 <1743>, februarie 28

Io Costandin Necolae voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facim știre cu această poroncă a domniii meli tuturor boiarilor noștri și slujitori, pentru Miron ficiorul lui Costin hatmanul, care fiind mut și ficior de boer mare, am socotit domnie mea că să cade să aibă osăbită milă pentru chivernisala lui. Și drept acee, m-am milostivit și i-am ertat desetina de stupi păr la 30 de stupi și goștina de oi păr la 40 oi și văcăritul păr la 20 vite, pre aceste bucate să nu de nici un ban, ce, ca să fie de chivernisala casii lui.

Și iată că poruncim tuturor carii veți fi cu aceste slujbe, să urmați poroncii și să-i dați toți bună pace de desetină și de goștină și de văcărit, pre aceste bucate mai sus arătate nici un val să nu-i faceți, că cine i-ar face vro supărare va fi de certare.

1546

498 r. Io Costandin Necolae voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii meli pentru Miron ficiorul lui Costin hatmanul, carili fiind ficior de boeriu și aflîndu-să la gre neputință, fără gură, mut, socotit-am domnie mea că să cade pentru chivernisala lui să aibă o puțină milă.

Drept acee, iată că m-am milostivit asupra lui și i-am ertat ca să aibă a scuti la vreme desetinii 30 stupi di desetină și la vreme gostinii

40 de oi de goștină și cînd s-a întîmpla văcărit, zăci vite de văcărit, pe aceste bucate toate nici un ban disetină să nu de, sau goștină, sau văcărit să nu de, pentru că li-am ertat domnie me, lăsîndu-le ca să fie de chivernisala casăi lui. Și iarăși m-am milostivit domnie me asupra lui și pentru 3 liudi oamini fără bir ce va ave pentru slujba lui, ca și acei oamini numai atîta să de de om, cîte 1 ughi la vreme hîrtilor, iar de ciferturi să aibă pace, așjidire și de alte dări și angării de toate, măcar ori ce-ar fi pre altă țară, ei niciodată cu nici un fel să nu să supere. Și măcar de s-ar și tîmpla vro dată ca să nu să ții în samă cărțile domnești de milă, dară cît pentru carte aceasta poroncim de pururea să să ție în samă pentru toate, precum scrii mai sus.

Și drept acee, poroncim domnie mea și dumneavoastră boeri și slujitori care viți înbla ori cu ce slujbe în ținut, dacă viți vide carte domniii mele, toți să aveți a urma celor mai sus arătate. Și poftim și pre alți luminați domni ce-or fi în urma noastră, ca să întăriască mila aceasta ce-am făcut cu acest niputincios om, ficior de boer, să rămîe pomană.

Let 7249 [sic] <1742>, februarie 28

1547

498 v. Hrisov al bisericii de la Șchie, ot Țara Unguriască^{*)}.

Io Costandin Necolai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Întru numele tatului și a fiului și a sfîntului duh, troițe sfîntă, de o ființă și nedespărțită. Iată eu robul stăpînului meu domnului dumnezău și mîntuitoriului nostru Isus Hristos, Io Costandin Necolai voievod, cu mila lui Dumnezău domn țării Moldovii, bine am vrut domnie me cu a noastră bună învoire, din curată și luminată inimă și din tot sufletul nostru, aducîndu-ne aminte nu numai de domnii ce-au fost mai înainte pomenire întru bunile lor fapte, ci mai vîrtos că nimică în lume mai bun omului întru toată ostiniala sa ce să ostinești în lume supt soare, fără numai pominire faptilor bune și milosteniele ce-ar face întru viața sa și mai ales cu sfintele mănăstiri și bisărici ce sînt lăcașuri dumnezăești, n-au vrut Dumnezău să să chivernisască cu alte mijlociri, ce numai cu milostenie a pravoslavnicilor creștini.

Viind dar înainte domniii mele rugătorii noștri preuții de la sfînta biserică ce este lîngă cetate Brașovului, din Țara Unguriască, care să numește Șcheie, unde este hramul arhiereului lui Hristos, de minuni

făcător Nicolai, care este zidită din temelie di răposatul domn a țării Moldovii Pităr vodă și ne-au arătat un testament de miluire de-au avut sfinta biserică de la răpoosatul domn Gheorghie Stefan vodă, în care scrie că au miluit sfinta biserică cu opt mii de aspri și trimisului ce va vini să ia acii bani încă să i să de 300 de bani. Și tîmplîndu-să de s-au răsărit acel hrisov de la biserică, neavînd preuții nimica la mîna lor, nici mila aceasta dispre alți domni nu s-au mai urmat. Iar acum, vrînd

499 r. Dumnezeu di s-au aflat acel hrisov și viind rugătorii / noștri preuții de l-au arătat domniii mele, cu aprinsă inimă i-am priimit și văzînd domnie mea temelie sfintii bisărici de pravoslavnicii domni a țării noastre, socotit-am domnie me împreună cu tot sfatul nostru și cu blagoslovenie a patru a țării noastre arhieriei, chir Antonie arhiepiscop și mitropolit Sucevii și chir Aftanasie episcop Romanului și chir Misail episcop Radauților și chir Ghedeon episcop Hușilor și din toată vrerea și pohta noastră, din agonisita ce <n>i-au dat Dumnezău, dat-am și am înnoit și am miluit de la domnie mea și am făcut obroc sfintii bisărici ca să aibă a lua pre tot anul din banii ocniei noastre cîte opt mii de aspri, ca să fie acii bani la praznicul hramului sfintii bisărici și trimisului de acolo ce va vini la acești bani încă să i să de cîte 300 de aspri. Iar rugătorii noștri preuții di la acea sfintă biserică să aibă a ruga pre milostivul Dumnezău pentru sănătate noastră și a doamniei noastre și a fiilor noștri și pentru ertare păcatelor noastre și a părinților noștri și a moșilor și strămoșilor noștri și să-i scrie la sfintul pomelnic, să să pomeniască neuitat. Însă cînd va fi ocna dată în credință, să să de acești bani din vinitul domniei, iar cînd va fi dată ocna în credință [sic], să să de acești bani din vinitul cămărașilor care vor ține ocna.

Așjidire, iarăși am mai făcut domnie mea milă cu rugătorii noștri 4 preuți ce vor fi la această sfintă biserică, ca să aibă a ține aici, în țara domniii mele, cîte 100 de oi de preut și de la domnie mea vor fi ertate acele oi de banii goștinii și păstorii ce vor fi la aceli oi vor fi ertați de toate dările și angăriile, nimărui nimică să nu de.

499 v. Pentru aceie, voi carii viți fi cu goștina / bîrsăniască și alți boiari și slujitori, văzînd carte gospod, să dați bună pace, nici caii lor de olac sau la podvoadă să nu să ia. Și măcar de s-ar și tîmpla vreodată ca să dea goștină alte cărți iscălite, iar această carte să să ție în samă, niciodată să nu de, nime mai mult supărare să nu facă.

Drept aceie și după a noastră viață și domnie, în urma noastră, pre cine Dumnezău va milui a fi domn într-această țară a Moldovii, din fiii noștri sau dintr-alt niam, pohtim ca să nu surpi această milă, ci mai vîtros să-l îndemne Dumnezău a cinsti și a întări acest bun obicei

și miluire a sfintii bisărici, ca și Dumnezeu să-l cinstească și să-l păzască pre dînsul cu milă întru domnia sa.

Și spre aceasta este credința domniii mele ce-i mai sus scris, Costandin Nicolai voevod și credința a preiubiți fiilor domniii mele și credința tuturor boiarilor noștri, Sandul Sturza vel vornic de Țara de Gios și Iordache Cantacuzino vel vornic de Țara de Sus și Costandin Ruset hatman i părălab Suceavschiei și Mihalache Ruset vel postelnic și Andrei Ruset vel spatar și Iordache Cantacuzino vel ban și Iordache Ruset vel păharnic și Toader Păladi vel vistiernic i Ion Bogdan vel stolnic și toți boiarii noștri a Moldovii, a mari și a mici. Și pentru mai bună îndemnare și întărire a celor mai sus scrisă, am porocit credinciosului și cinstului boiariului nostru, dumnealui Costandin Costache vel logofăt, ca să scrie și să lege a noastră pecete la acest adivărat hrisov al nostru.

Și acești bani să aibă a-i da la tot anul la zi întâi a lui săptemvrie. Aceasta facem știre.

Velet 7242 <1733>, săptemvrie 2¹

¹ Publicat de Sterie Stinghe, *Istoria bisericii Șcheii Brașovului*, Brașov, 1899, pp. 184-187. Vezi și documentul nr. 1303.

1548

500 v. Hrisov al Mitropoliei, pentru vedritul ot Vlădiceni, ot Iași*).

Cu mila lui Dumnezeu, Io Costandin Necolai voievod, domn țării Moldovii.

Facem știre cu acest domnesc testament al nostru, tuturor cui să cade a ști, de vreme ce sfînta Mitropolie a țării noastre este mai aliasă și mai cinstită dintre alte dumnezăești lăcașuri, numindu-să cap tuturor bisăricilor aceștii țări, cuvini-să dar și mai cu osăbiti daruri a să cinsti și a să întări. Și după datorie ce avem cercetînd, am socotit pentru o moșie a sfintii Mitropolii, anume Vlădicenii, ce este aici lîngă tîrgul Iașilor, unde sînt și vii, că să cuvine pentru viele ce vor fi pre acea parte de loc cît va fi a Mitropoliei și am dat ca să aibă Mitropolie acest dar din vinitul domniei, venitul acelu vin din toate viele să-l ia Mitropolie, cîte 4 bani buni de vadră, precum lua și domnie de la acele vii, osăbit de boiarii cii cu boirii, carii nu dau vedrit. Și la vreme vedritului să aibă a-l strîngi și a lua acest vedrit numai omul sfintii Mitropolii ce va fi orînduit, iar vădrarii domnești pre acel loc, cît va cuprinde hotarul Mitropoliei, să nu între, nici să să amestice, ce să fie sfintii Mitropolii miluire stătătoare și noi pomnire vecinică.

Așijdire și după a noastră viață și domnie, pre cine Dumnezeu va milui cu domnie aceștii țări a Moldovii, pohtim pre iubiții domni ca să nu strice această puțină milă cu care am agiutorat și am întărit sfînta Mitropolie, ce mai vîrtos să aibă a da și a milui și a întări, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

Let 7251 <1742>, săptemvrie 2,
vtorago gospodstva, pervoe leato

1549

501 r. Hrisov mănăstirii Dancului, pentru vedrit^{*)}.

Io Costandin Necolai voievod, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele tuturor cui să cade a ști, din vreme că sfînta biserica noastră a pravoslaviei purure ne aduce aminte și ne îndiamnă zîcînd, „Cercați întăi înpărăție ceriului să o cîștigați, că toate și altile nu va lipsi voi” și această poroncă a domnului cu toată osîrdie să cade să o plinim cu faptile cele buni și milostenie, pentru că, cu adivăr, cela ci va socoti și va milui pe cei lipsiți, unul ca acela niciodată nu va sărăci, ce nilipsîte vor fi la dînsul toate de agiuns și vor crești și să vor înmulți, că purure are Dumnezeu întru pomenire acea milostenie a noastră și trimite îngerii la noi povățuitori, di ni povățuesc întru toată cale cea bună, atîta întru viața această pimin-tiască, cît și după moarte, în lume care va să fie, însutit ne plătești Dumnezeu acea milostenie. Că, cînd dă oaricine milostenie sa cu inimă curată, însuși domnul Hristos primești de la noi și este împrumutat tuturor acelor milostivi și aceasta ne izbăvești și de muncile celi de veci și ne faci moșteni înpărățiii cerești. Ce, fiind dară milostenie de atîta folos sufletului, cum dar să nu cercetăm a alerga cu toată evlavie cătră facirile de bine și mai vîrtos milostenie, ca să cîștigăm acel sufletesc dar care este făgăduit următorilor.

501 v. Ce, voind și domnie me a ne arăta următor poroncii cii dumnezești, luat-am aminte și pentru sfînta mănăstire ce să numești Dancul, de aici din Iași, unde este hramul cerescului voievod arhanghel Mihail, ce este închinată la / sfînta monastire Xeropotamo de la Sfîntagora, care fiind o mănăstire slabă, fără moșii, fără vinituri și vrînd domnie me ca să-i facim ceva agiutor de milă pentru chivirnisala ei, afară dintr-o sută de lei pe an ce i-am fost făcut din vama cea mare, încă din domnie noastră dintăi, care milă și acum îi întărim, ca să să păzască.

întocma a lua acii bani în tot anul nelipsit și iarăși mai socotind domnie <mea> că, după trebuințele mănăstirii cu atîta nu să poate chivirnisii și avînd trebuință de agiutor, ca și mănăstire să să chivirnisască și să-i prisosască ca să margă ceva vinit pre an și la mănăstire Xeropotamo, pentru mai mult folosul și pomnire domnilor aceștii țări și iată că din osăbită mila noastră am făcut acest obicei de milă sfintii mănăstiri ș-am miluit-o cu tot vedritul ce va cuprinde din viele ce sînt pe moșie mănăstirii, ce să numește Buciumii, aici lîngă tîrgul Iașilor. Care bani să-i strîngă eguminul împreună cu epitropul ce va fi rînduit de la domnie și cu acești bani din an în an să să adaogă cîte un lucru de întimiere, ori dughene înlontrul mănăstirii să să facă, ori alt lucru, care iarăși mai mult vinit spre întemeiere bisericii.

Așjidire am mai făcut milă cu sfînta mănăstire, ca fieștecînd să scutiască desetina pe toți stupii ce vor fi drepți a mănăstirii și tot vedritul ce var eși din viele mănăstirii, nici un ban să nu de.

502 r. Așjidire, avînd sfînta mănăstire această moșie Buciumii și Poiana lui Păun, de pe care moșii să scoate toată piatra ce să cară aici la Iași de toate trebuințele orășenilor, carii acii ce scot piatra din pămînt eu cîte 2 lei pe coș și cii ce o cară încă eu / hacul lor cîte 4 lei de coș și mănăstirii nici un vinit nu dan, jeluind călugării că li-i cu strîmbătate, socotit-am domnie me împreună cu sfînție sa părintele mitropolitul țării și cu tot sfatul domniei mele, boiarii cii mari, că este cu dreptate să aibă mănăstire vinit și zăciuală dintr-acea piatră, din zece coșuri să ia mănăstire unul, ori piatră boiriască, ori mănăstiriască, ori a cui a fi, toți să de vinitul moșiii mănăstirii pe obicei, căci și acesta este un madem trebuitor, din vreme ce să scoate de pe moșie mănăstirii, să cadi să aibă și mănăstire ceva folos. Și aceste mile mai sus arătate li-am întărit domnie mea cu acest al nostru domnesc hrisov, ca să ste nemutat și nestrămutat în veci.

Ce dar, pentru acest lucru plăcut lui Dumnezeu, pohtim domnie mea și rugăm cu dragoste dumnezăiască și pre domnii carii în urma noastră vor vini în scaunul țării aceștie, precum noi hrisoavile care am găsit făcute de cii mai dinainte pravoslavnici domni li-am înnoit și nistrămutate li-am păzit, așa domnia lor, găsînd acest hrisov al domniii mele de aceste mile aceștii mănăstiri, îndemnăm și pohtim ca toate acestea cîte cuprinde întrînsul să le întărească și să le miluiască, neîngăduind nici într-un chip a să strica și a să părăsi mila aceasta. Ce mai vîrtos, cu cuget plăcut lui Dumnezeu să să siliască și această milă cătră această sfîntă mănăstire să întăriască, să rămîie în veci neclătită și nestrămutată, că, păzind aceasta, neîndoit în veci vor ave preabînd pre

stăpînul Hristos și pe a lui poslușnici călugări ce să află petrecatori la
acea casă fierbinți mijlocitori și cătră domnul rugători și stăpînire lor
va fi pacinică și neclătîtă și sufletile lor întru mîntuire.

502 r. / Și întărim hrisovul acesta cu tot sfatul domniei mele, boiarii cei
mari ai Divanului domniei mele, dumnealor Sandul Sturza vel
logofăt, Costache Razul vel vornic de Țara de Gios, Iordache Ruset
<vel vornic> vișnei zemli i Ianache hatman i părălab Sucevii i
Dimitrie vel postelnic i Radul Răcoviță vel spatar i Andrii Ruset vel
ban i Costantin Balșă vel păharnic i Toader Păladi vel vistiernic i
Necolai Jora vel stolnic i Alixandru Suciul vel comis i Costantin
Zaguriian vel căminar i Șărbănu Duca vel medelnicer i Dumitrașco
Păladi vel clucer i Pavăl sârdar i Gheorghiu vel sulger i Costantin
Cantacuzino vel jitnicer i Vasile Buhăescul vel pitar i Dumitrașco
Călmașul vel șătrar i Dumitrașco Balaschie vel armaș.

Și s-au scris hrisovul acesta în Iași, let 7251 <1742>, săptemvrie 10

1550

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli
Moldavscui.

Facim știre tuturor cui să cade a ști pentru casăli slugii noastre,
lui Vasile Cogălniceanu ce-au fost porușnic. Care casă mai-nainte
vreme conac di oaspeți n-au fost, numai acum di la o vreme încoace
au început a să supăra de cătră unii și alții, luîndu-i casăle de găzduit,
care nu să căde a i să da lui supărarea aceasta, de vreme că el și mai
înainte vreme, la alți domni și la domnie me, s-au aflat tot în slujbili
țării și a domniei, însă acum, în domnie noastră, întîmplîndu-să a fi
casăle agești stricate, cu poronca noastră au fost conăcîtă agie într-
această casă.

Iar acum deșertîndu-să casăle și socotind domnie me slujba lui
ce-am slujit din tinerețile lui și pînă acum la bătrîneți și a altor domni
mai înainte și domniei mele cu dreptate și vrînd domnie me a face
milă cu dînsul, după dreptate ce i s-au căzut, a rămîne odihnit la bătrî-
nețele sale, iată că poruncim și hotărîm cu acest testament al nostru, de
acum înainte să să odihniască el nesupărat în casăle sale și niciodată
aceste casă gazdă nemăru să nu fie, nice să să de nici la boiari mari,
nici la mic, nici să îndrăzniască nime a le cere. Ce purure să fie aceste
casă ferite și apărate și cu pace să lăcuiască acest om și copiii lui în
casăle sale, neclătît și nesupărat de nime și de testamentul nostru acesta
503 r. / niciodată să nu să calce în toată domnie noastră. Încă și într-altă
vreme viitoare poftim și pe alți luminați domni ce vor fi orînduiți de

Dumnezeu în urma noastră, ca să-i întăriască, pentru ce-au slujit țării cu dreptate.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1741>, aprilie 25¹

¹ Mențiune, Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XXV, p. CVI.

1551

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii meli, precum s-au pîrît de față înainte domniii mele și a tot sfatul nostru Dumitrașco Stroici postelnicul, ficior lui Stroici spătarul, nepot lui Dumitrașco păharnicul, cu Iftimie gineri Ciurdii din Muncel, zicînd Iftimie că el este moșinan din moșii și părinții lui de sat de Itrinești, ficior lui Vasilie Bărbăscul, arătînd și carte gospod de la Moisiu voevod, dată de volnicie unui Iftodi călugărul să-și stăpîniască moșie sa din Itrinești și Vasilie Bărbăscul, acesta ce zice Iftimie că i-au fost tată, s-ar fi trăgînd dintr-acel Iftodie călugăr și din tîmplare vremilor rămîind parte lui de moșie necăutată, o ar fi împresurat Stroici spătarul cu nedreptate.

Iar Dumitrașco Stroici dede samă că moșie Itrineștii, cîtă să află în stăpînire lor, este cumpăratură moșu-său, lui Dumitrașco paharnicul, de la răzăși di acolo și într-acele cumpărături să află și tatul acestui Iftimie și alți Berbești vînduți și di 60 și mai bine de ani di cînd au încăput Itrineștii la stăpînire lui Dumitrașco păharnicul și-au făcut așezămînt acolo, sat și casă și alti trebuințe și au trăit acolo el și ficiorul lui / Stroici spătarul și pîn acmu, la nepoți, acest Iftimie niciodată nu s-au ivit să răspunză că are moșie în Itrinești.

Deci, domnie me împreună cu tot sfatul nostru, luînd sa<ma> pricinilor amînduror părților una cîte una, așa am aflat driaptă giudecată, de vreme că de 60 di ani de cînd stăpînește Itrineștii Dumitrașco păharnicul și ficiorul lui pîn acmu la nepoți și aceasta nu s-au mai răspuns moșan, nici au mai stăpînit pîn acmu și aflîndu-să și numile lui Vasilie Bărbăscul și a altor Berbești și a unei... a lui Sofienii în cumpărăturile lui Dumitrașco păharnicul, să de pace lui Dumitrașco Stroici postelnicul să-și stăpîniască Itrineștii duple cum i-au stăpînit moșu-său și tată-său. Iar pentru zapisul lui Vasilie Bărbăscul, cel din vînzare, cerșindu-l Iftimie să-l vază, dat-au samă Dumitrașco Stroici postelnicul cum zapisile Itrineștilor le-au dat moașe-sa la

gineri-său Milescul sârdariul și s-au prăpădit la dînsul, pribegind la muscali, arătînd și diiata moșă-sa în care scrie că li-au dat la Milescul fără voe ei, numai are a răspunde cu un izvod ci au rămas de la moșu-său.

Deci, pentru aceasta domnie me am socotit, Iftimie să-i facă carti di blăstăm, cum că izvodul acela i-au rămas de la moșu-său și nici un chip de meșteșug că să înpresură moșie acestui om nu știe, să rămîie Stroici om odihnit și făcînd carte, au priimit.

Deci, di acmu să-și ție moșie cu pace și această pîră să nu să mai pîrască piste carte domniii mele.

Let 7242 <1739>, februarie 14

1552

504 r. Adecă eu Anița, giupîniasa lui Pavăl Rugină vel comis, fata lui Ionașco armașul, iar în cin călugăresc Isaie, neavînd cuconi, am socotit și am dat danie sfintii mănăstiri Suceviții a me dreaptă moșie Broscăuții și Trăbujenii, carei să hotărâsc cu tîrgul Dorohoiului, cu baltă cu pește și cu hălășteie și cu pomete și cu tot vinitul acestor moșii care mai sus scriu. Însă, pînă oi fi eu vie, să stăpînesc eu acesti moșii ale mele care mai sus scriu, să le stăpînesc eu pînă oi fi eu vie, iară după moarte me, să fie a sfintii mănăstiri Suceviții moșie în veci. Iară întîmplîndu-mi-se moarte în țară streină, atunce să vie călugării de la mănăstire Sucevița la soțul meu, la Pavăl Rugină, să ia zapisele care scriu pe aceli moșii. Iară de s-ari întîmpla vrun zăpis făcut de cineva cu numele meu după moarte me, să nu să criază, că eu din moșiile mele nu dau rudelor mele, nici rudelor lui comis, că aceste moșii care scriu mai sus li-am dat danie sfintii mănăstiri Suceviții, după moarte me să fie drepte moșii aceste în veci mănăstirii Suceviții, după moarte me.

Iară călugării să aibă a pomeni părinții mei și pe mătuși-me Anița Ursăchioae și pe mine și cu soțul meu. Iară cine s-ari amesteca la această danie a me să o strice, din rudele mele, sau din rudele soțu-meu comisului, sau fietecine, să fie afurisit și anaftima, var-anaftima de doṛnnul Hristos și de maica precista și de 318 părinți sfinți care au

504 v. fost în Nechiie, să / fie parte cu Iuda și cu trecletul Arie.

Eu duhovnicul giupînesii Aniții comisului am scris acest zăpis, să fie de credințe.

Iermonah Teofan ot mănăstire Putna

1716, meseța iunie 22

Anița Ruginoae vel comis<oaie>

1553

505 r. Io Costandin Nicolai voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele pentru acest om, anume Hristodor ce-au fost căpitan de levinți, carile fiind om strein și ni-au arătat hristov [sic] de milă ce-au avut și de la domnie sa Grigore vodă. Și pentru aceasta și domnie me am făcut milă, fiind om strein, i-am dat această carte a domniii mele, ca, oriunde s-ar așaza el în țară, să-și plătiască pecete lui sîngur de 105 parale și în cislă cu nime să nu fie.

Pentru aceasta, poroncim domnie me și dumneavoastră boiari zlotași, văzînd carte domniii mele, să urmați poronca, să nu între în cislă cu nime; plătind sîngur pecete lui, altă supărare să n-aibă.

Aceasta poroncim.

Let 7250 <1741>, dechemvrie 23

1554

506 r. Pentru mănăstirile Sfîntului Mormînt^{*)}.

Să ubo mi, Misail arhiepiscop, mitropolit Suceavschiei i Lavrentie episcop Romanului i Ghedeon episcop Radaovschiei i Varlaam episcop Hușchiei, Antohi Jora vel logofăt, Ion Buhuș biv vel logofăt i Iordache Ruset vel vornic dolniei zemli i Lupul Bogdan vel vornic vișniei zemli i Lupul Costache hatman i părcălab Suceavschiei i Necolai Costin biv hatman i Manolache Ruset vel postelnic i Panaiote biv vel postelnic i Savin vel ban i Dimitrie Mavrodin vel păharnic i Ilie Cantacuzino biv vel păharnic i Ion Păladi vel vistiernic i Gheorghie Apostol biv vel vistiernic i Dumitrașco Racoviță vel comis i Ilie Catargiul biv vel comis i Ștefan Silioan vel medelnicer i Darie Donici vel clucer, Ion Sturza sârdar i Necolai Iane vel sulgear i Pavel Rugină vel jitnicer i Dumitrache vel armaș i Ștefan Luca vtori vistiernic i Costandin Costache treti logofăt i ini boleari ot dvor ego milosti gospodarschiei.

Facem știre cu această scrisoare a noastră tuturor cui să cade a ști, de vreme ce Sfîntul și de viață dătător Mormîntul domnului nostru Isus Hristos este maica tuturor sfîntelor bisărici, n-au vrut Dumnezău cu alt mijloc să facă chivernisală sfîntei bisărici, fără cît cu milostenie pravoslavnicilor creștini, pentru că și sfîntii apostoli strînge milostenie și încă din prea multe cetăți și sate au așazat orînduită milostenie ca să

506 v. margă la sfîntul Sion, care și sfîntul și fericitul Pavel / au numit-o blagoslovenie. Și după aceie, moșii și strămoșii noștri și toți pra-

pravoslavnicii creștini și mai ales de aceștia prefericiții și samoderjăți împărați și luminați domni și cinstiți boiari cu multe feliuri de daruri și cu xenodohii, adică, ca să de primire streinilor și cu alte multe milostenii au cinstit și au slujit aceștii blagoslovite mitropoliei care este maica tuturor bisăricilor creștinești. Iar în vremile aceste de apoi, lipsînd acii pravoslavnici împărați carii era sprijinatori și agiutători aceștii sfinte cetăți, acmu dară, într-aceste vremi, cu vrere dumnezăiască, corunindu-să luminați și pravoslavnici domni într-a noastră țară a Moldovii, așjidire și mulți din cinstiți boiari cu danii cu bani și cu multe feliuri de lucruri au miluit și cu mijlocul aceștie milostenie purure să înblînzăsc acele fără de credință niamuri și să biruesc viclesugurile eriticilor și să păzești casa Dumnezăului lui Iacov întriagă, cu toată plinirea ei, cum și pînă acmu să află și este cunoscută biserica lui Hristos.

507 r. Acmu dară, de la o samă de vreme, văzînd Dumnezău a o samă de oameni păcate, timplatu-s-au oști de multe ori în părțile aceste, cît cu greu au fost a să chivernisî lăcuitorii / acestui pămînt din moșiele lor și așa cu vinit la mare slăbăciune. Așjidire și mănăstirile a Sfîntului Mormînt, carile să află într-acest pămînt, într-acesta chip dinpreună au slăbit, cît să află acmu pînă și milostenie care merge la Sfîntul Mormînt din țara noastră să lipsască. Și așa fiind, miluit-au Dumnezău de au vinit aicea sufletesc părintile nostru, prefericitul chir Dosoftei, patriarhul a sfintii cetăți Ierusalimului și aflînd mănăstirile a Sfîntului Mormînt întru mare neputință, pentru căci bucate și lucruri ce-au avut să află în datorii ca acele cît nu-i cu putință ca să să chivernisască. Și iarăși, cîte mănăstiri să află neîndatorite încă să lipsăsc de bucatile lor, pentru căci au vîndut din bucate ce-au avut și au dat în nevoile țării.

507 v. Vrut-au dară sfînție sa ca să le îndrepteză și să le așeză după putință aceste sfînție mănăstiri a Sfîntului Mormînt, iar pentru mănăstirile ce sînt la munte, Bistrița, Pobrata și Tazlăul, carile s-au aflat lucrurile ce-au avut și dobitoacile lor mai multe decît cînd s-au închinat la sfînție sa patriarhul și plătind datoriele și nevoile carile au avut, după aceie iarăși li-au lăsat sfînție sa supt stăpînirea luminatului și milostivului nostru domn Mihai Racoviță voevod, ca să aibă toată chivernisala lor din poronca mării sale lui vodă, precum au fost și mai înainte vreme, de vreme ce părinții a Sfîntului Mormînt, carii au fost egumeni pe la aceste sfînție mănăstiri de la munte, neputînd chivernisi pentru multe / pricini a locului, s-au lăsat. Iar de acele 5 mănăstiri ce sînt aici în Iași și o mănăstioară ce este la Gălați li-au oprit sfînție sa părintile patriarhul ca să să ție supt stăpînire Sfîntului Mormînt, precum

au fost și mai înainte vreme, adică Galata, Barnovschie, Sfetii Sava. Cetățuie, Bîrnova și Sfetii Gheorghie la Gălați, carile măcar că datorii n-au, iară încăși în mare lipsă să află, din vreme ce ș-au vîndut bucatile și au dat la nevoile țării și a vremilor carile sînt adiverite întru toți.

508 r. Pentru aceie, rugîndu-să preafericitul părintele nostru patriarhul milostivului și luminatului nostru domn Mihai Racoviță voevod, cum cu sfatul și cu socotiala preosfințitului mitropolitului și a toți episcopii a țării noastre Moldovii, împreună și cu toți boiarii, cu cii cu boirie, așa și mazilii, boiari carii sînt la țară, ca să păzim cinste carii au avut strămoșii noștri cătră Sfîntul Mormînt și să aflăm mijloc ca să le îndreptăm și să le așăzăm; și din vreme că pohta sfinții sale socotind că este cu cale și cu bună socotială, mărie sa vodă cu dragoste au priimit, împreună cu noi cu toți, adică cu noi smeritul mitropolitul țării Moldovii și cu toți episcopii, așjidire și cu toți boiarii, și cu acii cu boerie și cu acii boieri mazili, carii sînt la țară, socotit-am și am așăzat și am adiverit care cum să cade și precum place lui Dumnezeu și cu dreptate, ca să aibă sfintele / mănăstiri a Sfîntului Mormînt cevași ușurare la toate întîmplările vremilor, ori dispre Împărăție, ori dispre domnie, doară miluind Dumnezeu să poată vini iară la statul lor cel dintăi. Socotitu-s-au dară și s-au așăzat pentru aceste pomenite șasă mănăstiri care s-au ales a Sfîntului Mormînt, domnie niciodată bani împrumut să nu ceae de la egumeni, nici mulți, nici puțini, măcar la ce nevoe ar sosi pămîntul nostru și mănăstirile aceste și egumenii acestor 6 mănăstiri să aibă pace.

A doao, de vreme ce mănăstirile sînt acum la multă slăbăciuni și înnoindu-le sfinția sa și aducîndu-le la oarice așăzare, să nu aibă a da mai mult dare la vistierie atunce fără cît s-au așăzat acum: 40 de ughi Galata, 40 ughi Barnovschie, 6 ughi Sfetii Sava, 16 ughi Cetățuie, 8 ughi Bîrnova și 12 ughi Sfetii Gheorghie la Gălați cîte într-un an. Și acesta să fie pentru ca și de s-ar mai înmulți vinitul mănăstirilor și bucatile lor, să nu mai aibă a lua mai mult la visterie fără decît precum s-au așăzat, că luîndu-să mai mult, va aduce mare pagubă Sfîntului Mormînt și va fi greu păcat. Ce numai ce ar fi să margă la Sfîntul Mormînt, pentru cinste țării noastre și pentru ca vecinica pomenire noastră și a părinților noștri.

508 v. A trie, iarăși pentru pomenitele mănăstiri și pentru oamini carii sînt vecini a sfintelor / mănăstiri să aibă pururea, fiind vecini ori într-un sat, ori în multe sate, fieștecăre mănăstire de acestea: 56 de oameni Gălata, 41 de oameni Cetățuie și cu Hlincea, 9 oameni Bîrnova, 43 oameni Barnovschie, la Șipote, 18 oameni tij Barnovschie, la Volcineți.

77 liudi tij Barnovschie, la Toporăuți, 3 oameni Sfetii Gheorghie ot Gălați, 9 oameni Sfeti Sava. Aflat-am și pentru aceasta cu cale și cu bună socotială, acești oameni acestor 6 mănăstiri pomenite să de visteriiei de om cîte 2 ughi pol într-un an, însă acești bani să-i de de patru ori, pe ciferturi și mănăstirile iar să de pe ciferturi. Așjidire, aceste sfinte mănăstiri, avînd cîțiva vecini fugiți prin multe locuri, deci, cînd vor vini vrunii de acie, să aibă egumenii a-i aduce la visterie și să le ia pecetluituri și după aceie să-i așeză la satile lor și să aibă a da și acie ca și cielalți oameni, cîte doi ughi pol de om pi an. Și osăbit de aceste, începînd unii a face rău obicei, de lua goștina de oi de la aceste sfinte mănăstiri a Sfîntului Mormînt, de care lucru de acmu înainte nici într-un chip aceasta să nu mai fie, ca să fie bucatile sfintelor mănăstiri în pace de gorștină și de altile, precum arată cinstitle cărți a răpoosașilor domni. Și iarăși, aceste sfinte mănăstiri carile sînt pomenite mai sus să aibă a lua de la acești pomeniți oameni a mănăstirilor, fără de
509 r. nici o împotrivire, / disetina de stupi și gorștină de mascuri și gorștină de oi.

Așjidire, într-acest pomenite sate a sfintelor mănăstiri, nici un fel de globnici sau giudecători să nu între, nici vornici, nici părăcalabi, nici alți oameni domnești, nici boierești, nici să-i giudice, nici să-i globască, fără numai egumenii lor să le fie cercători și giudecători, să certe precii vinovați, osăbit de să va întîmpla vro greșală mare, cum moarte de om, sau furtușag, care să cuvine a să căuta cu Divanul domnesc, precum iarăși arată cărțile acelor mai denainte domni. Așjidire, iarăși, dintr-aceste pomenite sate cai de olac sau podvozi sau alte angării ce ar fi pre altă țară nimi să n-aibă a lua sau a supăra, ca să fie satile mănăstirilor în pace de toate aceste.

Urmînd și noi așzămînturii și adiverinții luminatului domnului nostru, fiind cu cale și mai vîrtos s-au făcut cu socotiala și cu sfatul nostru, aflat-am cu cale pentru aceste sfinte mănăstiri care scriu în cinstit uricul mării sale domnului nostru, aceste numai să de mănăstirile și oamenii mănăstirilor, iar nu mai mult, decît oamenii mănăstirilor cîte doi ughi pol de om într-un an și de împrumutare și de gorștină și de disetină să fie purure de toate în pace și niciodată, în veci, altă dare să nu aibă, nici mai mult, nici mai puțin. Și oamenii mănăstirilor
509 v. mai mult de 2 ughi pol să nu de și toate giudecățile oamenilor / mănăstirești să fie de la egumeni, iar altul nime să nu să amestice, nici vornicii, nici părăcalabi, nici podvodari, nici cai de olac, nici solarii, de toate aceste să fie în pace în toate vremile.

510 r. Și încă, cu toată voe noastră pohtim cum că acest cisntit uric al mării sale lui vodă să fie deplin întărit și iarăși această scrisoare a noastră să aibă adiverință de acmu și pînă în veci, nici arhieriei carei ne aflăm acunm, nici alții carii vor fi după altă vreme, așjidire și noi boiarii carei sîntem într-această fericită domnie a mării sale lui vodă cu boirie și boiarii mazili, de țară, nici din niamul nostru, nidi cîn ficiorii noștri, nici ficiorii ficiorilor noștri să n-aibă a strica, nici să afli pricini din tîmplările vremilor ca să clătiască a noastră așzare, ca să nu să strice mănăstirile a Sfîntului Mormînt și va vini pe urmă rușine și păcat și blăstăm spre țara noastră și spre noi spre toți, căci și noi, în această dată, în multe datorii și greutăți ne aflăm, iar încă și pentru chivirmisala sfintelor mănăstiri așa am legat. Iar carii din boiari or vre să lepidi sau să clătiască, ori mult, ori puțin, și iarăși, oaricarii din arhieriei sau boiari, după aceste vremi, ar sfătui pre alți domni, pentru acest uric a mănăstirilor a Sfîntului Mormînt și pentru această plăcută scrisoare a noastră, oricine s-ar ispiti a clăti, / sau ar strica, măcar cine ar fi, sau arhieriei, sau boiari, sau din niamul nostru, sau din fiii noștri, ca niște vrăjmași Sfîntului Mormînt și întru tot necreștini și făr de frica lui Dumnezeu, să fie neiertați și afurisiți de tată și de fiul și de duhul sfînt și blăstămat de 318 purtători de Dumnezeu părinți ce-au fost la Nicheie. Și îngerul lui Dumnezeu să-l goniască pe unii ca acie în toate zilele vieții lor și tot prilejul lor să fie ars în foc și în cea mai săvîrșit, să fie anaftima și trupești și sufletește și parte lor să fie cu acie ce-au răstignit pre domnul nostru Isus Hristos, în vecinica muncă, amin.

U Ias, let 7213 <1704>, octomvrie 16

Pisal Axentie <Uricarul>

Misail mitropolit; Lavrentie episcop Romanului; Ghedeon episcop Radaoțchie; Varlaam episcop Hușii; Antohi Jora vel logofăt i Ion Buhuș biv vel logofăt i Iordache Ruset biv vel vistiernic și cu toți boiarii sînt iscăliți, cîți sînt scriși mai sus¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Suluri, nr. 11; publicat, după Condica de față, de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 185-193; un document asemănător ca text, cu deosebiri la dată (12 septembrie) și la sumele de ughi și numărul de oameni, în *Uricarul*, vol. II, pp. 104-111.

1555

<1740, mai 20>

511 r. Io Grigore Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Înștiințare facem tuturor cui să cade a ști, pentru Gheorghită ce-au fost spătar mare, ginirile lui Alixandru Buhuș ce-au fost hatman, carile au fost boiar mare și pămintian a țării Moldovii. Și în vreme ce-au vinit Petru împărat moschicesc cu oștile sale împotriva preputernicilor stăpînitorilor noștri, la let 72<19>, fiind atunce domn țării Moldovii Dimitrie Cantimir și hainindu-să de cătră puternica Împărăție, atunce și Gheorghită spătariul, împreună cu domnul său, s-au dus cu moscalii în țara lor, unde și pînă astăzi să află. Și moșiele și țiganii săi ce-au avut aici în țară, după obiceiul pămîntului, au rămas în sama domniei, din care moșii domnie sa Mihai vodă, la domnie a triie, făcînd milă cu Luca vistiernicul, fiind om de casa domniei sale, i-au fost dat o moșie, un sat anume Petrișul și zece sălașă de țigani, pentru o chizășie ce-au fost Luca vistiernicul chizeș pentru Gheorghită spătar, pentru niște bani, iar alte moșii și țigani au rămas toate în sama domniei pînă acum.

- 511 v. Și de vreme ce credincios boiariul nostru, Toader Carp biv vel medelnicer, fiind ginere lui Gheorghită spătar, avînd și copii cu această giupîneasă, fata lui Gheorghită spătar, aflîndu-să aice în țară / și mai vîrtos cu slujbă cătră domnie me și dumnealui și copiei săi și mai ales în vreme cea de trebuință, cînd au vinit Minih feltmarșal cu oștile moschicești de au călcat pămîntul Moldovii, în anul let 7247, la care vreme acii mai mulți ne-au părăsît și s-au dizlupit di cătră slujba noastră, iar dumnealui cum și fiei dumisale au arătat slujbă cu credință pînă la sfîrșit. Și pentru a lor driaptă slujbă ce ni-au slujit și osăbit că avînd și mare prădăciune de cătră oștile moschicești și mai vîrtos de cumnații săi, ficiorii lui Ghiorghită spătarul, carii slujind moscalilor și viind și ei cu oștile moschicești aicea, au mers la bejenie dumisale, în mănăstire în Golăie și i-au luat tot ce-au avut; și pentru aceasta dar, domnie me, socotind și dreaptă slujba lor ce-au arătat cătră noi și ace multă pagubă ce-au avut di cătră oștile moschicești și di cătră cumnații săi, din osăbită mila noastră i-am miluit cu toate moșiele și țiganii ce-au fost a lui Ghiorghită spătarul aici în țară, ca să fie toate a lui și a cuconilor să-i ce s-au făcut cu fata lui Gheorghită spătarul, afară dintr-ace moșie Petrișul și acele zece sălașă de țigani ce s-au fost dat de domnie
- 512 r. sa Mihai vodă acelui / boiar de mai sus numit, Luca vistiernicul, carile iarăși de un domn fiind date, și domnie me li-am lăsat să fie tot la stăpînire ficiorilor Lucăi vistiernicul, pe cum li s-au dat. Iar alte moșii și țigani să fie toate la stăpînire lor, după cum li s-au dat danie și miluire de la noi și nime alții din niamul spătariului Ghiorghită să n-aibă triabă, făr decît cum arătăm mai sus, toate aceste moșii, cu tot vinitul lor și toți țiganii ce s-or afla a lui Ghiorghită spătarul, cari moșii și

țigani și lui Ghiorghită spătarul i-au fost de zestre de la socră-sa Alixandra, fata lui Ureche, giupîniasa lui Alixandru Buhuș ce-au fost hatman, după cum li-am dat danie și miluire acestui boiar și fiilor săi, să le fie de la domnie me driaptă ocină și moșie și drepti robi țigani și uric de miluire neclătit și stătător în veci.

Așjidire și după a noastră viață și domnie...¹

¹ Copia documentului neterminată, deși a rămas spațiu nescris în josul paginii. Publicat integral de Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. IX, pp. 217-219, după care a fost stabilită data.

1556

513 r. Io Grigore Ghica voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Înștiințari facim tuturor cui să cadi a ști, de vreme ce sfintele mănăstiri și bisărici, ce sînt zidite de firiciții domni și de alți iubitori de lăcașuri dumnezăești, nu pot a să chivirnisi fără mila domnilor și mai vîrtos că însuși Dumnezău, ziditoriul a toată făptura, așa au tocmit pentru sfintele bisărici prin carile să săvîrșăsc sfintele rugi, să nu să chivirnisască cu alt mijloc, fără numai cu milostenie pravoslavnicilor creștini; drept aceie dară, precum cu alte mănăstiri multe mile am făcut, cum arată hrisoavile noastre, socotit-am și pentru sfînta Episcopie a Hușilor, care Episcopie și mai dinainte vreme fiind și mai slabă episcopii și mai vîrtos că acum, în vremile acestor tulburări ce au fost, s-au întîmplat di s-au prădat de toate bucatile și de toate odejdiile bisăricii, de oștile ce s-au trecut pi acolo în sus și în gios, fiind drum mare, turci, tătari, căzaci și alte limbi și rămîind episcopie <săracă> de tot, neputîndu-să chivirnisi nici într-un chip, ca să să poată rădica să agiungă la stare ci să cade, am fost făcut domnie <mea> milă și am întărit cu un hrisov al nostru, ca să aibă sfînta Episcopie a scuti o samă de bucate, să nu de nimic pe bucatile acele, ca dintru acele bucate să facă agiutorință de chivirnisală, să cuprindă cele trebuitoare.

513 v. Dară acum ni-au jăluit sfînție sa, cinstit părintile și rugătoriul nostru, chir Teofil episcopul de Huși, precum acel hrisov al nostru iarăși, acum, mai pe urmă, în trecutul an, / s-au robit de tătari, dinpreună și cu alte ce-au fost mai rămas, di la mănăstire di la Brădicești. Și rugîndu-ni-să sfînție sa părintile episcopul ca să nu rădicăm aceieși milă ce-au fost avut Episcopie di la noi, ce ca să facem iar mila aceie, n-am îngăduit domnie mea a să părăsi mila noastră di asupra sfintii epis-

copii. Și știind noi că să află la mare lipsă întru toate cele trebuitoare, drept acee iarăși m-am milostivit domnie mea cătră sfînta Episcopie și iată că din osăbită mila noastră am dat acest hrisov cu carile să aibă a scuti purure la vreme văcăritului 100 vaci cu boi și 30 cai cu iepe și la vreme disetînii și la goștină 500 matce di disetînă și 500 oi di gorștină, pe aceste bucate nici un ban să nu de, pentru că i-am ertat domnie mea ca să fie pentru chivirnisala Episcopiei.

Așijdire și pentru 9 liudi ce-ar afla sfînție sa părintile episcopul oameni streini, fără bir și fără gîlceavă, ca să fie poslușnici la Episcopie, iarăși m-am milostivit domnie mea și i-am ertat pre acii oameni, ca să aibă a da numai cîte 1 ughi la vreme hîrtilor, iar cu alte să nu să supere, nici cu ciferturi, nici cu chile, nici cu boi împărătești, nici cu ialovițe, nici cu miere, nici cu unt, nici cu podvozi, nici cu conace, nici cu altă nici cu un fel, întru toate să aibă bună pace, pentru ca să fie numai de poslușanie sfîntei Episcopii.

514 r. Și drept aceie, poroncim domnie <mea> și dumilorvoastre boiari și voî slujitori care veți înbla ori cu ce fel di slujbe a domniii mele la ținutul / Fălciului, toți să aveți a urma, că cine s-ar ispiti a-i face mai mult val peste carte domniii mele va fi de mare certare. Așijdire și după a noastră viață și domnie, în urma noastră pre cine va milui Dumnezeu cu domnie aceștii țări, pohtim ca să nu să surpe mila ce-am făcut cu sfînta Episcopie, ci cu dragoste îi rugăm ca să aibă a da și a milui și a întări, pentru a lor vecinică pomenire.

Aceasta scriem.

Let 7249 <1740>, septemvrie 12¹

¹ Original la Arh. St. Buc., mss. nr. 652, f. 27; publicat de Melchisedec, *Cronica Hușilor și a Episcopiei cu această denumire*, București, 1869, pp. 208-210 și de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 219-221.

1557

515 v. Hrisov al dumisale Ilie Catargiu, pentru Fîntînelile*).

Io Mihai Racoviță voievod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facim știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, pentru jaloba a cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Ilie Catargiu vel logofăt, jeluind dumnealui de atîtea ori la Divanul domniii mele, pentru multă pagubă ce i s-au făcut di cătani la vreme răscoalii, la velet 7225, osăbit de alte pagube ce-au avut dumnealui dispre alte cătani di au jecuit casa dumisale de la Răcăciuni, de la

ținutul Putnii, fiind așăzat dumnealui acolo și i-au mîncat mulți stupi și multe buți cu vin i-au băut și alte bucate ce-au mai avut i-au luat, din care jac și curțile dumisale dintr-acel sat, cu toate damurile ce-au avut pe giur curții i-au dat foc ei di li-au ars. Și dintr-acele cătane fiind unii și din căpităniele pămîntului căpitani cătanilor, căpitani pi cătane [sic], anume Ilie Conțăscul și cu Ioniță ficiorul lui Aslan cămărașul, cărora nu le-ar fi căzut lor, numindu-să mai capiti și pămînteni, a să volnici și a jecui pi alți peminteni și casă boirești, ce li s-ar fi căzut, ca unor peminteni, să apire pi alți peminteni și casăle boirești și să să fie ferit de lucruri rele. Dar ei mai vîrtos, fiind capiti cătanilor, îi îndemna și îi trimitea di prăda pi peminteni și casăli boirești, din care peminteni și casa boiariului nostru de mai sus numit la mare lipsă cu jacul lor au

516 r. adus-o, din care jac și pradă în multă vreme / nu le va pune la loc di cîte s-au păgubit. și din pagube ce-au avut, mai multe nu li știe dumnealui dispri care tălhari di cătane i s-au făcut, că di ar fi putut ști, tot ar fi tras nedejde cu vreme că ș-ar fi întors cîte o samă di la dînșii ceva, cît socotind domnie împreună cu tot sfatul nostru di i-am dat pi unii ca acie platinici acilora ci i-au păgubit. Și dintru acea multă pagubă ci i s-au făcut dumisale s-au dovidit dinainte domniiii mele că și aceștie ci s-au numit mai sus, anume Ilie Conțăscul și Ioniță Aslan, cum i-au luat dumisale ei și cu catanile di la stiagurile lor 12 grobi [sic] di pîini di la Răcăciuni și 8 buți di vin di la viele dumisale di la Orbeni, fără alte ci vor fi luat și nu li-au putut dumnealui adiviri, dispri dînșii sînt luate, au di alt tălhari și cît n-au putut rădica ei cu carile ci adusesă ei să încarce pîinea, lăsînd gropile destupate, li-au jecuit alții, cini cum au putut, osăbit di altă pîine ce-au luat alte cătane și talhari di acie. Pentru care pîne și alte bucate, trăgînd dumnealui vel logofătul pîră cu Ilie Conțăscul la Divan, întăi tăgăduind Conțăscul, iar mai pi urmă dovidind dumnealui vel logofătul și el n-au putut să tăgăduiască, ce au spus drept că au mînat la pîinea dumisale să o ia, numai au mînat împreună cu dînsul și Ioniță Aslan, răspunzînd cum să le fie poroncit Vasilie Ceaurul.

Deci, domnie me, văzînd că și Ilie Conțăscul nu tăgăduești și văzînd că și dumnealui vel logofătul este mult păgubaș, am socotit și m-am milostivit domnie me și i-am dat satul lui Ioniță Aslan, anume Fîntînelile, de la ținutul Bacăului, pe apa Bistriții, din sus di tîrgul

516 v. Bacăului, cu toate hotarăle acelui / sat, ca să-i fie driaptă ocină și moșie dumisale și cuconilor dumisale în veci, iar Ilie Conțăscul își va plăti parte sa osăbit di ci i-ar fi făcut pagubă dumisale. Căci Ioniță Aslan nici cu atîta cu cît au fost tălhar și cap cătanilor nu s-au indis-

tulat, cu cât m-am fost milostivit domnie me di l-am ertat de greșala lui, însă paguba cât s-ar fi făcut să plătiască și după ci au vinit în țară, piste puțină vreme iar s-au făcut hain pământului și-au fugit în Țara Leșască, socotind că iar ar găsi vreme, ca un făcător di reli, și va vini di a face stricăciuni pemintenilor din țară. Drept acee, când ar vini el în țară, să fie lipsit în veci di această moșie, căci ei, păgubind pe vel logofătul di pîini și di alte bucate și fiind mare scumpete di pîine, foametea ce-au dat Dumnezău într-acest pământ, de au agiuns merța di pîni 5 lei și mai bini și dumnealui au cumpărat pîine într-ast preț casăi sale.

Drept aceie, acel sat ce s-au numit mai sus, Fîntînelile, cu tot hotarul și cu tot hotarul di pinpregiurul acelu sat, ca să-i fie de la domnie mea uric și întăritură stătătoare în veci, pintru acea pagubă. Și di s-ar fi și făcut cuiva vro carte di la domnie pe pre acel sat Fîntînelile, să nu să ție în samă înainte acestui uric a domniii mele. Și pohtim și pi alți frați domni cari vor fi în urma noastră, ca să nu strice această așăzare a noastră și miluire, căci dumnealui ni-au slujit noi și țării cu dreptate și cu credință slujbă, ci mai vîrtos pohtim ca să-i întărească, 517 r. pintru a sa / vecinică pominire, căci noi l-am miluit pri dumnealui cu acel sat Fîntînelile, că la vreme cea cumplită a răscoalii ni-au slujit. Iar cine ar surpa această așăzare și miluire a noastră să fie triclît și blăstămat di domnul Dumnezău și di maica pricista și de 12 apostoli vîrhovnici și parte să aibă cu Iuda vînzătoriul di Hristos și cu triclitul Arie și în cea di apoi să fie anaftima și ertare să nu afle și într-alt chip să nu fie.

Aceasta am dat și am întărit, ca să să știe.

U Ias, let 7227 <1718>, dichemvrie 10, tretago gospodstva.

1558

Alt ispisoc, tij di la Mihai vodă, din let 7231 <1723>, ghenarie 15, care scrie cum că mai pe urmă s-au mai sculat și Ștefan Ruset ce-au fost vornic mare și-au eșit la Divan cu Catargiul, cerșînd satul Fîntînelile, arătînd că el încă ar fi avut pradă di moscali și mai cu cali ar fi stă-l stăpîniască dumnealui, căci este și cumnat lui Aslan. Și dovidindu-să că înblă rău, l-au dat rămas pe dumnealui răposatul Ștefan Ruset vornicul.

1559

Alt ispisoc, di la mările sa Grigore vodă, din let 7249 <1741>, mai 28, întăritură iarăși pi acest sat Fîntînelile, dumisale Vasile Ruset biv vel medelnicer.

1560

Еремие Могила в(о)в(о)да, бож(і)ю;
 м(и)л(о)ст(і)ю, г(о)сп(о)даръ Зѣмли Молдавскои. Шж(е)
 придош(ѣ), пред нами и пред нашими велици болери,
 сес молебник наш, имѣ поп Шнѣюл, и тегад се за
 лице съ наш болѣрин, имѣ Глигории столник ради
 една шти(и)нѣ, село Мъшѣбнии, в волости Сороскомѣ,
 на Нистрѣ, што купил поп Шнѣюл в Билава
 врикарю, за сто и тридѣсет талер(и). Инож(е)
 г(о)сп(о)д(ст)в(а) ми сътворихом им закон како а
 би вратил Глигорие Талпѣ столник и съ Къзак
 пинѣзи сва попови Шнѣюлови възпѣт и коли мѣ
 емѣ вратит пинѣзи, а они държит соби шти(и)н-
 нѣ, а коли некем емѣ вратит пинѣзи, а сес мо-
 лебник Шнѣюл, он да бѣдет мѣцен и силек и съ
 сим листом нашим държати и вбраните своа пра-
 ва шти(и)нѣ и вивалѣния съ възсѣм дохо(до)м
 какожи виш(е) писанко протож(е) никто да се
 не вмишае, или валовати прѣ(д) сиа листом
 нашим.

✗ Зргі (1605), априліе кѣ.

Юрашко вел лог(е)ф(е)т.

(Traducere)

Eremie Moghila voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei.

Iată au venit, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri cei mari, acest rugător al nostru, anume popa Onciul, și s-au pîrît de față cu boierul nostru, anume Gligorie stolnic, pentru o ocină, satul Mășcenii, în ținutul Soroca, pe Nistru, pe care l-au cumpărat popa Onciul de la Bilava „uricariu“, pentru o sută treizeci de taleri.

Deci domnia mea le-am făcut lor lege ca să întoarcă înapoi Gligorie Talpă stolnic și cu Căzacul banii săi popii Onciul. Și dacă îi va întoarce lui banii, ei să stăpînească singuri ocina, iar dacă nimeni nu-i va întoarce banii, acest rugător, Onciul, el să fie tare și puternic, și cu această carte a noastră, să stăpînească și să-și apere dreapta sa ocină și cumpărătură, cu tot venitul, cum este scris mai sus.

Pentru aceea, nimeni să nu se amestece sau să învâluiască înaintea acestei cărți a noastre.

7113 <1605>, aprilie 27

Iurașco vel logofăt¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DXCI, doc. 1; publicat în *Documente privind istoria României*, A, Moldova, secolul XVII, vol. I, pp. 238-239 (în continuare se va cita DIR, A, Moldova).

1561

518 r. Eto mi Mărica și soru-mea Ceacea, fetile Olușcăi, nepoatele lui Copaci părcălabul, mărturisim înșine pre noi cu acest zăpis al nostru, cum noi de bună voe noastră, de nime asupriți, nici nevoiți, am vîndut a noastră driaptă moșie și ocină, giumătate de sat de Larionești, ce este în ținutul Sorocii, nepotului nostru, lui Gherasim feciorul Nastei surorii noastre, drept 150 taleri arginți bătuți și ni-au dat tot bani gata acea 150 de taleri.

Și la această tocmală au fost oameni buni, slugi domnești, anume Simion Avradin păhărnicele și Drăgșan sulgerel și Toadir frati-său, din Concești și Berciul din Băbești și Nechifor sulgeriul din Vicăuți și Ilie di acolo și alți oameni buni.

<Și> pre mai mare credința, ni-am pus și noi pecețile pre acest adivărat zăpis al nostru.

Și eu Dumitru diiacul din Concești am scris acest zăpis, să să știe.

7118 <1608>, iunie 20¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCCC, doc. 111; publicat în DIR, A, Moldova, secolul XVII, vol. II, p. 304.

518 v. Se ubo mi Dumitrașco Ștîfan vel logofăt i Ionașco vel dvornic dolnii zemli i Nicoară vel dvornic gornei zemli i Miron Barnovschii hetman i pârçălab Soceavschii i Lupul vtori logofăt i Cârștîian treti logofăt i Farmachi i Cujbă dvornici portoi, mărturisim cu acest zăpis al nostru, cum au venit înainte noastră Gherasim Roșca și frate-său Petre și Gavril și sora lui Marica, feciorii Gligăi Roșcăi din Concești, nepoții lui Boeștian, de a lor bună voe, de nime nevoiți, nici înpresurați și au vîndut a lor driaptă ocină și moșie, un sat ce să chiamă Larioneștii, pre Nistru, în ținutul Sorocii, fratelui nostru, dumisale giupînului Enache postelnicului, drept 600 de taleri de argint, din uric de moșie ce-au avut ei de la bătrînul Ștefan vodă. Deci Ianache postelnicul au plătit deplin acei bani ce sînt mai sus scriși, <600>¹ de taleri, întru mînule lor, denaintea noastră.

Deci noi, dacă am văzut de bună voe lor tocmală și deplin plată, noi i-am făcut acest zăpis, ca să-i fie dumisale de mărturie și pre mai mare credință ni-am pus și pecețale.

U Ias, let 7132 <1624>, aprilie 26

Dumitrașco Ștefan vel logofăt; Ionașco vel vornic; Nicoară vel vornic; Gheanghe biv logofăt m-am tîmplat la această tocmală; Lupul logofăt².

¹ Loc alb.

² Fotocopie, după original, la Biblioteca Academiei Române, Fotografii, pach. XXXII, doc. 43; publicat în DIR, A, Moldova, secolul XVII, vol. V, pp. 287-288.

519 v.

І ѿ Радвл в(о)в(о)да, в(о)ж(е)ію м(н)л(о)ст(і)ю,
г(о)п(о)дарь Зѣмк Молдавской.

Шж(е) г(о)п(о)д(с)тв(а) ми дал и пот-
рѣдил есмѣ наше вѣрному и почетаѣнному Манславки
великии мѣтник егѣ(а) правою отн(и)не и дааніе и по-
помилованіе от зрик за дааніе и помилованіе от Сте-

ѣди Тошша в(о)вода, село Рогожѣнии и Рошиѣнии и
Вистѣрниѣнии, што на Рѣут, и съ бродове за мѣни
и съ болотами ребник, и село Мѣшиѣнии што над
Нистру, ѹ волост Сороской, што тѣз више писани
селове бѣше Исак Балака четман и изгубил
въ свои хикѣнство когда възвизалис(а) съ г(е)-
п(о)д(и)на их Костандин Могила в(о)вода и съ
много множество лѣнове и козаци над Стефана
в(о)в(о)да и вса падощѣ под меѣем его тѣм
ради како да ест емѣ и от нас даание и пот-
върждѣнїе и чрик и стн(и)нѣ тѣз више писани
селовѣ Рогожѣнии и Рошиѣнии и Вистѣрниѣнии и
Мѣшиѣнии, съ въсем доходом, непорашенно емѣ
николижи на вѣки вѣчни.

И ин да съ не кмишует пред сим
листом нашим.

Сам г(с)п(о)д(и)нѣ велѣл.

У Юс, лѣто ~~х~~ зрлв, ноем(б)рїе кѣ.

Дмитрашко Стефан вел лог(о)ф(е)т.

(Traducerea)

Io Radul voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei.

Iată domnia mea am dat și am întărit credinciosului și cinstului nostru Manolache mare vameș dreapta sa ocină și danie și miluire, din uric de danie și miluire de la Ștefan Tomșea voievod, satul Rogojenii și Roșiicii și Visternicenii, care sînt pe Răut, și cu vaduri de mori și cu bălți de pește și satul Mășcenii, care este deasupra Nistrului, în ținutul Soroca, care aceste mai sus scrise sate au fost ale lui Isac Balica hatman și le-a pierdut în viclenia sa, cînd s-a ridicat cu domnul lor, Costandin Moghilă voievod, și cu multă mulțime de leși și cazaci asupra lui Ștefan voievod și toți au căzut sub sabia lui. Pentru aceea, să-i fie lui și de la noi danie și întărire și uric și ocină aceste mai sus scrise sate, Rogojenii și Roșiicii și Visternicenii și Mășcenii, cu tot venitul, neclintit lui niciodată, în vecii vecilor.

Și altul să nu se amestece înaintea acestei cărți a noastre.

Însuși domnul a poruncit.

În Iași, leato 7132 <1623>, noiembrie 29
Dumitrașco Ștefan vel logofăt¹

¹ Traducere din anul 1794, la Arh. St. Iași, Epitropia Sf. Spiridon, Documente, pach. 27, doc. 12; publicată în DIR, A, Moldova, secolul XVII, vol. V, pp. 248-249.

1564

519 v. Io Vasile voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi. Adecă, cum s-au pîrît de față înaintea domnii mele rugătoriul nostru egumenul de la Sfetii Sava cu Gherasim Roșca și cu fratele lui Petre din Concești, pentru a patra parte de sat de Larionești, care parte au fost vîndută de Roșcești lui Enache postelnicul și apoi s-au aflat că este acea parte de ocină vîndută Balicăi. Deci, domnia mea și cu tot sfatul domnii mele am socotit și li-am făcut legi să dea Gherasim Roșca și cu frati-său 100 de galbini rugătoriului nostru egumenului de Sfeti Sava și li-am pus și zi să dea acei bani la zi și ziua li-au trecut și banii n-au dat la zi.

Pentru-aceie, dat-am cartea domnii mele rugătoriului nostru ce mai sus scriem, ca să fie tare și puternic cu cartea domnii mele a opri a patra parte de ocină din Concești, din vatra satului și din cîmp și din țarină și din finață și cu tot venitul ce va fi pre acea parte și pînă nu vor da Roșcești loc de galbini egumenului de la Sfetii Sava, să nu aibă

ei nici o triabă cu acea parte de ocină ce mai sus scriem. Iar cînd vor da Roșceștii acei bani deplin, cum mai sus scriem, egumenului, atunce să aibă ei triabă cu acea parte de ocină.

Toe pișem gospodstva mi i nac ne budet i sam gospodină velel.

U Ias, 7147 <1638>, octomvrie 20

Gavril Mitriș¹ vel logofăt²

¹ Corect, Măteiaș.

² Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CD, doc. 122; fotocopie după original la Bibl. Acad. Române, Fotografii, pach. XXXII, doc. 67; Publicat de Const. Velichi, *Documente de la Constantinopol*, vol. I, pp. 555-556, nr. 61.

1565

520 r. Io Evstatie Dabija voievoda, Bojiuu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnia mea facem știre tuturor cui să cade a ști, pentru toate satili și moșiile carele să vor afla în țara domniii mele a Movileștilor și a Balicăi hatmanului, care fiind aceste moșii după ce s-au stins casa Movileștilor ș-au perit și Isac Balica de Ștefan vodă Tomșa, toate moșiile lor li-au dat Ștefan vodă Tomșa pre la mănăstiri și pre la alți streini ș-au fost date pâr ce-au venit Radul vodă. Și socotindu-să că este strîmbătate mare făcută de Ștefan vodă Tomșa, căci că Balica di-au avut vro greșală spre dînsul au plătit cu capul, iar n-au fost vinovati și moșiile lui să fie la streini, ce au luat di au dat acele moșii la sementie care au fost pe aceie vremi a Balicăi. Și în zilele lui Vasile vodă s-au sculat cu toții, rudile Balicăi, și au dezbatut toate moșiile aceste și s-au împărțit între sine ei, pînă ce-au venit în țară și altă sementie a Balicăi și a Movileștilor, rudă mai de aproape, Ileana fata lui Ion a Movilei, în zilele lui Gheorghie Ștefan vodă, cărie socotind sementie aceie că este mai aproape decît toți aceie, căci că ei i-au fost nepoți Movileștilor, iar ia este fata Movilei, au dat toati părțile ce făcuse întru sine, toati moșiile aceste au dat pe mîna Ileenii, fata lui Ion Movila.

Deci, acesta lucru fiind și la știrea domniii mele, socotit-am domnia mea cu tot sfatul nostru și domnia mea încă am dat și am întărit de la noi toate aceste moșii a Balicăi, carele sînt în izvod de la sementie Balicăi, iscălite și scrisă de boierii carei au ținut mai înainte de dînsa. Pentru aceie, aceli moșii careli mai sus scrie, a Balicăi, care le spun și în izvod, ca să fie și de la domnia mea driaptă ocină și moșie

520 v. / fetii lui Ion Movila, Ilenei, și ficiilor și strănepoților lor și a toată
seminție ei, neclătită nici dănăoară în veci.

I ni da sia ni umișæet.

U Ias, 7170 <1662>, ghenarie 31¹

¹ Publicat de N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, pp. 272-273.

1566

Io Vasile voievoda, bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică au venit înainte noastră și înainte a lor noștri boieri moldoveni a mari și a mici Avram și frate-său Gheorghie și sora lui Sofrana și Ileana și Acsana, feciorii lui Gavril Roșcăi și Istrate ficiorul Măricăi și Magda fata lui Todin și Acsana fata lui Ionașco a fraților lui Gavril și alte rude a lor și s-au pîrît de față înainte domniii mele cu rugătorii noștri călugării de la sfînta mănăstire de la Sfeti Sava, ce este în tîrg în Iași.

Așea au zis Avram și Gheorghie și alte rudi a lor, cum le înpresoară călugării părțile lor de ocină ce au ei la sat la Larionești, ce sînt în ținutul Sorocii, cu niște părți de ocină ce au cumpărat răpăosatul Enachi postelnicul de la unchiul lor, de la Gherasim și de la Petrea. Iar rugătorii noștri ce mai sus scriși, călugării de la Sfeti Sava, au arătat un zăpis de mărturie de la Dumitrașco Ștefan marele logofăt și de la Ionașco marele dvornic și de la Nicoriță mareli dvornic și de la Miron Barnovschii hatman și de la Lupul al doile logofăt și de la Cărstiian al trile logofăt și de la Farmachi și di la Cujbă vornicii de poartă și di la alți boieri de curti. Scrie într-acei zăpis cum au cumpărat Enachi postelnicul tot satul Larioneștii de la Gherasim Roșca și de la frate-său Petrea și de la Gavril tatul lui Avram ce mai sus scriși și di la sora lui Mărica, a îmii lui Istrate, drept 600 taleri bătuți. Ș-au adus de față, înainte domniii mele, și pre Gherasim și pre Petrea, frații lui Gavril, di-au / mărturisit ei cu sufletele lor, cum au vîndut acel sat, Larioneștii, tot, postelnicului Enachi, toți frații, ș-au împărțit acei bani ce mai sus scriși, 600 taleri bătuți, frățești.

Într-aceie, domnia mea și cu tot sfatul domniii mele giudecatu-i-am pre dînșii pre dreptul, după lege țării și așe li-am aflat lor lege, ca să n-aibă Avram și Gheorghie și sora lor Sofrana și Ilina și Acsan, feciorii lui Gavril Roșcăi, și Istrate ficiorul Măricăi și Magda fata lui Toduț și alte rudi a lor nici o triabă la sat la Larionești ș-au rămas din toată lege noastră a țării, iar rugătorii noștri, călugării de la sfînta

mănăstire de la Sfeti Sava s-au îndreptat și ș-au pus hierfie 12 taleri în visteriul domniii mele.

Pentru aceie, de acmu înainte să hie acel sat, Larioneștii, a sfintei mănăstiri, a Sfetii Savei, driaptă ocină și moșie, cu tot locul și cu tot venitul și de acmu înainte să nu să mai pîrască această pîră nici odănoară, în veci.

U Ias, let 7158 <1650>, avgust 18

Toderașco vel logofăt¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DXCI, doc. 40.

1567

Io Gheorghie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică au venit înainte noastră și a boiarilor noștri mari și mici boierinul nostru Miron Costin, nepotul Balicăi hatmanul, cu rugătorii noștri egumănul și cu tot săborul de la sfinta mănăstire Sfetii Sava din târg din Iași, zîcînd boierinul nostru Miron Costin sulger cum îi țin rugătorii noștri, călugării de la Sfetii Sava, giumătate de sat de Larionești, ce este la ținutul Sorocei, pre apa Nistrului, partea unchiu-său 521 v. Balicăi hatmanul, cu alte părți / ce-au fost cumpărat Enachi postelnicul, înpresoară și acea parte a Balicăi.

Iar călugării de la Sfetii Sava așe au dat sama înainte noastră, cum acel sat l-au dat svintii mănăstiri Enachi postelnicul, iar lui Enachi i-au fost driaptă cumpărătură de la Gherasim Roșca și frate-său Petre și Gavril și sora lor Măriia, feciorii Gligăi Roșcăi de Concești, nepoții lui Boeștean, cum au arătat înainte noastră și zăpis făcut dinaintea lui Dumitrașco Ștefan ce-au fost logofăt mare și Ionașco ce-au fost dvornic mare și Necoară vornicul de Țara de Sus și Barnovschii hatman și Lupul logofăt al doile și Cărstiian logofăt al triile și alți boieri mulți care s-au prelejit atuncea într-aceie tocmală.

Deci, domnia mea și cu tot sfatul nostru am aflat cum acel sat Larioneștii au fost driaptă cumpărătură lui Enachi postelnicul pentru a lui drepti agonisiți bani, iar Balica hatmanul n-au avut nici o treabă, ce, undi ș-au dat banii să margă Miron sulgeriul, să-i ia de la acei oameni. Iar rugătorii noștri să-și ție satul cu tot venitul, pentru căci s-au îndreptat înainte noastră și ș-au pus fierăe după obiceiul țării, iar Miron Costin au rămas din toată lege, de această pîră să nu să mai pîrască în veci.

U Ias, let 7165 <1657>, mai 26¹

¹ Publicat parțial de N. Iorga, *Studii și documente*, vol. IV, p. 270.

522 r. Io Duca voievoda, bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Adecă domnia mea bine vrînd, cu a noastră bună vrere, cinstită și luminată inimă și de la tot al nostru suflet și cu agiutoriul lui Dumnezeu, rîvnind lucrurilor celor bune altor domni ce-au fost mai înainte de noi, ce-au miluit ș-au dat pentru mîntuirea călii care cercînd să o aflăm a vecilor nefurată să o aflăm bogățire, într-acesta chip am rugat și noi pre milostivul Dumnezeu, domnul nostru Isus Hristos și pre a lui preacisntită și nevinovată maică, ca să avem mîntuire a stepeniii celii dumnezăești aflare, cum singur Dumnezeuul nostru zice, „Ferice de cei milostivi, că aceia miluiți vor fi“. Și alta, arzind inima cu foc di la Dumnezeu, m-am milostivit și am miluit sfînta mănăstire Sfetii Sava de la Ierusalim, unde este hramul Adormirea Precistii, cu un sat anume Larioneștii, ce sînt la ținutul Sorocei, care sat au fost al boiarinului nostru Enăchi ce-au fost postelnic mare.

Pentru aceie și domnia mea am lăsat acel sat sfintei mănăstiri care mai sus scriem, pentru ce-au fost cu miluirea și de la alți domni care au fost mai înainte de noi, așijdirea și de la noi am făcut această întăritură de danie pre acesta sat care mai sus este scris, anume Larioneștii, ca să fie și de la noi întăritură svintei mănăstiri cu tot venitul. Și să fie în pace de lucrul domniii mele și de sulgiu și de iliș și de gorștină de oi și de desetină de stupi și de gorștină de mascuri și de șugubini și de camănă mare și mică și de bezmăn, numai să aibă a da dănăoară într-un an dajde birului cîte... Așijdirea și voi părălabi de acel ținut și globnici și olăcari și podvodari și deșugubinari, nime întru nimică să nu-i învăluți, nici pecetluit să nu le ceriți de la dînșii.

522 v. Iar după a noastră / viață și domnie, pre cine va alege Dumnezeu să fie domn într-a noastră țară a Moldovei, din feciorii noștri, sau dintr-a noastră rudă, ca să fie neclătită a noastră danie și întăritură și miluire, precum au fost și de la alți domni ce-au fost mainte de noi. Iar carii s-ar ispiti să strice danie și tocmirea noastră, acela să fie rușinat înainte înfricoșatului giudeț de la Hristos adevăr.

U Ias, let 7180 <1672>, martie 18¹

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DCXXIV, doc. 15.

523 r. Împărțala satilor Balicăi între rude, care s-au făcut în zilele mării sale Vasilie vodă, la let 7150 <1642>.

– Partea lui Voruntar: Căcăcinii la Hîrlău, Fircenii la Dorohoi, Roșinții la Hotin, parte din Birbuscani la Soroca, Florenii, o parte din Stoicani, parte din Pojoreni, Bahrineștii, Iurcenii, Mărtienii, Muntenii.

Vel vornic i Pavăl Bucium.

– Parte lui Savin: Căcăcenii la Soroca, Buginii, Pătpălacii, Zmulgenii la Soroca, Răbăeștii, Piroșcenii la Răut, parte din Unchitești, Pojogenii, Scoborcenii la Soroca, Vlășăneștii.

– Partea Nastasiei: Verbova să Vasiliuții, Radomireștii, parte din Rugujăști, giuătate di sat di Surda, Cîrpiții, Socii, giuătate de sat de Căunărești, Răspopenii, Stîlpiceni, Oprișenii la Soroca.

Buhuș vel medelnicer.

523 v. – Parte Irinii: Concenii să Volcineții, giuătate de sat de Bătciești la Tecuci / niști părți din Crincicăuți, giuătate de sat de Storcenii, Rogojenii pre Răut, Cucueții tij, Tăistrăanii tij, Floreștii tij, giuătate de sat de Rășcani pre Răut, Ivancăuții.

Parte lui Ștefan: Miclăușenii la Dorohoi, Mătienii la Hîrlău, Sălișul de Sus, parte din Adășeni, Mărculeștii pe Răut, Murgăcenii, Gugiumăneștii, Godineștii la Cernăuți, parte din Cupriianca.

Vel ceașnic¹.

¹ În Condică, documentul este copiat parțial și cu greșeli. Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. MDLXXVI, doc. 41.

524 v. *Cărți vechi de pricini și de rămas.*

1570

Pentru pîra popii lui Ion cu episcopul^{*)}.

Pîra episcopului ot Huși cu popa Ion^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facim știre cu această carte a domniii mele, precum au vinit înaintea domniii mele acest preut, anume Ioan ot Podoleni, și ne-au jeluit zîcînd că au căzut tată-său, Savva călugărul, într-o năpaste de curvie, năpăstuindu-l un om, anume Sîrghie, iar din Podoleni, zîcînd el că s-au apucat Sava călugărul de o fată a lui și au răpit-o. Și vrînd Sîrghie ca să-l ducă pe Sava să-l dei în mîna episcopului de Huși, să-i facă pediapsă, iar preutul acesta, măcară că Sîrghie nu ave nici o dovadă asupra călugărului, dar încăși au stătut după Sîrghie ca să tacă mulcum, să nu mai scoată în oameni ocară tatîni-său și i-au dat și 55

lei de la sîne, bani gata, de care bani nici Sîrghie, fiind față, n-au tăgăduit că nu i-au luat. Dar apoi, peste o săptămînă, iarăși Sîrghie s-au sculat și-au dat știre la sfinție sa părinteli episcopul de Huși chir Teofil și episcopul au apucat pe preutul acesta de i-au dat în mîna pe tată-său, Sava călugărul, și-au tras călugărul multă pediapsă și supărare, purtîndu-l la giudecata episcopului de Huși și aici, la giudecata Mitropoliei. Și pentru Năpatea aceasta a tătîni-său i-au luat lui episcopul de Huși un cal de 50 lei și sfinția sa părintile chir Antonie mitropolitul 46 matce și 20 ocă de ceară și altile și Mărdare clucerul i-au luat 27 vedre vin, aceste toate li-au dat gloabă.

525 r. Dar pe urmă, viind gîlceava aceasta și pînă la urechile domniei mele, domnie mea am trimis și-am adus față pe Sîrghie și pe călugăr și pe cii carii i-au arătat Sîrghie că-i sînt marturi și au văzut cu ochii că ar fi răpit călugărul pe fata lui Sîrghie și i-am scos și la Divan, înainte domnii mele. Și luîndu-le sama împreună cu toți boiarii cii mari, măcară că marturii ce-au arătat Sîrghie cum ar hi văzut cu ochii, luîndu-le sama, nu s-au putut găsi de la dînșii nici un temei de dovadă cum că ar hi văzut cu ochii, ce așa, / pe niște semne, dar încăși cu toate acelea s-au cunoscut că călugărul Sava cu voe fetii au făcut pricină de curvie, iar nu cu sila, de vreme că casa lui Sîrghie de a călugărului au fost de departe una de alta cît ar arunca un om cu bățul o dată și vreme aceie cînd s-ar fi răpit fata au zis fata că i s-au făcut zua, mergînd ia la rîșniță și după fapta călugărului și-au luat plata cu bătae și cu pediapsă de închisoare.

Dar apoi, jeluindu-să preutul acesta că el la fapta tătîni-său n-au fost amestecat, iar a prăda s-au prădat pe dînsul de toate acestea mai sus arătate, domnie mea așa am găsit dreptatea preutului acestuie, că toate ce-au luat de la dînsul părintile mitropolitul și episcopul de Huși și Mărdarie clucerul, cum și Sîrghie acii 55 lei, cu mare nedreptate li-au luat și este drept să i le întoarcă înapoi, iarăși în mîna popii. Și-am giudecat cu dreptate, hotărînd giudecata să aibă a-i da sfinție sa părintile mitropolitul stupii și ceara ce i-au luat și alte mărunțușuri și episcopul de Huși calul ce i-au luat, ori prețul calului și Mărdarie clucerul vinul ce i-au luat, cum și Sîrghie acei 55 lei ce i-au luat împăcaciune, din vreme că s-au dovidit cu bună dovadă că întăi el au priimit împăcaciune și apoi iarăși el au dat știre la episcopie, de s-au tras atîta gîlceavă.

Și pe giudecata ce-am făcut, am dat și această carte a domniei mele la mîna popii lui Ion, de rămas pe Sîrghie și ca să-și ia toate de cîte s-au prăpădit și această pîră să nu să mai pîrască peste cartea domniei mele.

Let 7247 <1739>, iunie 17

1571

[F.D.] <1739, după iunie - 1741, septembrie 3>

Mărturie de giudecata soborului, pentru prețul calului popei, ce-au rămas să întoarcă episcopul*).

Nechifor mitropolitul Moldovii, dinpreună și cu ai noștri iubiți fii sufletești, dumnealui Sandul Sturza vel logofăt și cu dumnealui Ion Neculce biv vel vornic, precum au avut giudecată înainte noastră fratile chir Teofil episcopul Hușilor cu popa Ioan ot Podoleni, pentru 525 v. un cal ce-au fost / luat episcopul popii lui Ion, pentru o greșală a tătîni-său. Și tîmplîndu-să de au murit calul, pe urmă au dat popa Ion jalobă mării sale Grigorie vodă, jeluind cum că calul este drept a lui, nu a tătîni-său și cum că calul ar fi fost de preț ca 50 lei. și pe jaloba popii au plinit de la episcopie 4 boi, care i-au și prețuit 50 lei.

Deci, acum dînd și fratile episcopul...¹

¹ În Condică, documentul se oprește aici.

1572

526 r. Carte mării sale Grigorie voievod, din vălet 7240 <1732>.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști, că iată al nostru cinstit și credincios boieri, dumnealui Iordache Cantacuzino vel spatar ni-au arătat carte de la domnie sa Mihai vodă Răcoviță, pentru o crîcimi ce va ave dumnealui vel spatarul aice în tîrg, în Eși, ca să fie scutitî de camănă, de cepărit, de bezmăn, de braniște, de loc agest și di buor și di pecete agească și di alte angării de toate cîte ș-ar fi pe alte crîcime, de toate să fie scutitî.

Așijdire și domnie mea m-am milostivit și asemenea i-am înnoit această milă și cu osăbită carte noastră, ca să fie scutitî această crîcimă a dumisale de toate aceste scrise mai sus, nime întru nimică să nu o supere.

Simion Cheșco uricar pisal.

1573

527 v. 1. Io Costandin Neculae voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

După dovidire să să scoată la niamuri, după cum s-au hotărît.

Let 7250 <1742>, februarie 4.

Aflînd cu adivărul, am dat această mărturie.

Fiiul: Andrei Balșo biv vtori spatâr, [la] Mihai Racoviță vodă, let 7227.

Tatăl: Vasile Balșă, vtori logofăt, [la] Antiohie vodă, let 7213.

Moșul: Ionașco Balș vel vornic, [la] Anton Ruset vodă, let 7185.

Sandul Sturza vel logofăt; Ion Neculce biv vornic; Alistarho ban; Toader Păladi vel vistiernic; Costache Razul vornic¹.

¹ Documentele nr. 1573-1599, numerotate în Condică 1-27 (cu omisiunea numărului 15, iar ultimul nenumărat), reproduc, așa cum s-a constatat pentru documentele nr. 1574, 1578 și 1588, formularul originalelor, în care, după întăritura domnească și textul adevărării de cătră boieri, pe un rînd sînt scrise rubricile: „fiiul”, „tatăl”, „moșul” și „dovada domnilor”. Sub titlurile primelor trei rubrici sînt trecute, în trepte spre josul paginii, numele persoanelor, iar în rubrica a patra, în dreptul numelor tatălui și bunicului, sînt scriși domnitorii și anii la care respectivii au avut boieria menționată. Treptat, copistul a simplificat formularul de transcriere a documentelor acestora în Condică.

Pentru ușurința reproducerii și pentru economie de spațiu, am modificat așezarea primelor trei rubrici din formularul documentelor, scriindu-le de sus în jos, în partea stîngă, iar datele din ultima rubrică sînt trecute în dreptul persoanelor respective.

1574

528 r. 2. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

După dovidire, să scoată la niamuri, după cum s-au hotărît.

Fevruarie <4>, let 7250 <1742>

Aflînd cu adivărul, am dat această mărturie.

Fiiul: Toader Buhuș.

Tatăl: Neculai Buhuș vel armaș, [la] Costantin Duca vodă, let 7211.

Moșul: Sandul Buhuș hatman, [la] <Gheorghe> Duca vodă, let 7174.

<Sandu Sturza> vel logodăt; Costache Razul vel vornic; Alistarho ban; Toader Pălade vel vistiernic¹

¹ Original, cu formularul descris în nota precedentă, la Arh. St. Buc.. Documente istorice. pach. XLVII, doc. 185. cu data de 4 februarie 1742.

1575

3. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Let 7250 <1742>, ghenarie 26

Fiei: Gheorghită Crucescul sîn Antioh i Cîrstea sîn ego i Costandin sîn ego i Antiohe postelnic tij.

Tatăl: Neculai Antiohie vel șătrar, la Costantin Cantimir, la let 7199 i vel clucer [la] Costantin Duca vodă, let 7201.

<Sandul Sturza> vel Logofăt; I<ordache> Cantacuzino vel vornic; Iordache Ruset vel vornic; <Toader Palade> vel vistiernic; Ștefan Ruset vel păharnic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho vel ban.

1576

528 v. 4. Io Costandin Nicolae voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

După dovidire, să să scoată la niamuri, după cum s-au hotărît.

Let 7250 <1742>, fevmarie 4

Aflînd cu adivărul, am dat această mărturie.

Fiiul: Gavril Miclescul <și> Gheorghie brat ego.

Tatăl: Vasilie vel jitnicer [la] Costandin Duca vodă, let 7000 [!]

Moșul: Grigorie vel păharnic.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Costache Razul vel vornic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho ban; Toader Păladi vel vistiernic.

1577

5. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dovidindu-să aceștie mai gios numiți din neam boeresc, să să scoată de la dajde și să să pue la rîndul boierilor.

Ghenarie 26, let 7250 <1742>

Fiiul: Ilie Zmîcilă.

Tatăl: Grigorie treti spatar, [la] Antioh vodă, 7215.

Moșul: Savin vel ban, [la] Costandin Duca vodă, let 7211.

<Sandul> Sturza vel logofăt; Iordache Ruset vornic; Iordache Cantacuzino vornic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho vel ban; Toader Palade vel vistiernic; Ștefan Ruset vel păharnic.

1578

529 r. 6. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenarie 26, let 7250 <1742>

Fiiul: Ilie Zmîcilă.

Tatăl: sîn Grigorie treti spatar, la Antiohie vodă, let 7215.

Moşul: nepot Savin vel ban, la Costandin Duca voievod, 7211.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Cantacuzino vornic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho vel ban; <Toader Palade> vel vistiernic; Ştefan Ruset vel păharnic; Iordache Ruset vel vornic¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CXLV, doc. 100. cu data de 27 ianuarie 1742. Deşi este vorba de aceeaşi persoană ca în doc. nr. 1577. în originalul citat se arată că este scos „la neamuri“.

1579

7. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenarie 26, let 7250 <1742>

Fiiul: Neculai Brăescul postelnic.

Tatăl: Solomon Brăescul vel medelnicer, la Antiohie vodă, let 7215.

Moşul: nepot Gavril Brăescul vel stolnic.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho vel ban; <Toader Palade> vel vistiernic; Ştefan Ruset vel păharnic; Iordache Can<tacuzino> vornic.

1580

8. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Let 7250 <1742>, ghenarie 26

Fiiul: Costandin Ciudin vel medelnicer.

Tatăl: Vasilie Ciudin postelnic, la Dumitraşco Cantimir vodă, la let 7219.

Moş: Gheorghită Ciudin vel stolnic, <la> Duca vodă, 7211.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho vel ban; Iordache Can<tacuzino> vornic; Ştefan Rusăt vel păharnic; <Toader Palade> vel vistiernic.

1581

529 v. 9. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenarie 26, let 7250 <1742>

Fiiul: Ion Bașătă vătav za stol<nicei>.

Tatăl: sîn Pătrașco Bașotă vel stolnic, <la> Grigore Ghica vodă, 7250

Moș: nepot Zosîn Bașotă hatman.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic; Alistarho ban; Ion Neculce biv vornic; I<ordache> Can<tacuzino> vornic; <Toader Palade> vel vistiernic; Ștefan Ruset vel păharnic.

1582

10. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

<26> ghenarie, 7250 <1742>

Ficiorii: Lupul Crupenschie vel pitar, Grigorie biv vel păharnic brat ego, Vasilie postelnic brat ego.

Tatăl: sînovii Sandul vel medelnicer.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Cantacuzino vel vornic; Iordache Ruset vel vornic; Alistarho ban; Ion Neculce vornic; <Toader Palade> vel vistiernic; Ștefan Ruset păharnic.

1583

11. Io Costandin Niculai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenarie 26, let 7250 <1742>

Feciorul: Gheorghie Canano postelnic.

Tatăl: sîn Costantin vel căminar.

<Sandul Sturza> vel logofăt; I<ordache> Can<tacuzino> vel vornic; Iordache Ruset vel vornic; Alistarho ban; Ion Neculce vornic; Ștefan Ruset păharnic; <Toader Palade> vel vistiernic.

1584

530 r. 12. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Let 7250 <1742>, <ianuarie 26>

Ficiorii: Toader Darie, Vasilache brat ego.

Tatăl: sînovii Mihălache Darie.

Moşul: Darie vel spatar, <la> Alixandru Iliaş vodă, 7175.

Dovadă de la Grigori Ghica vodă, că este ficior lui Darie, let 7249.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic; Alistarho ban; Ion Neculce biv vornic; Toader Păladi vel vistiernic.

1585

<13.> Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

<26> ghenarie, let 7250 <1742>

Fiiul: Costandin Săvinel.

Tatăl: sîn Iordache Săvinel.

Moşul: Nepot lui Ştefan vel păharnic, <la> Istratie Dabija vodă, let 7173.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic; Toader Păladi vel vistiernic; Alistarho ban; Ion Neculce vornic; Ştefan Ruset păharnic.

1586

14. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Let 7250 <1742>, ghenarie-30

Feciorii: Toader postelnic Cuzea, Velicico brat ego Cuze, i Ion sîn Miron vnuc Cuzea.

Tatăl: sînovi Dumitraşco Cuzea vel spatar, <la> Neculai Mavrocordat, let 7218.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Ion Neculce vel vornic; Iordache Ruset vel vornic; Alistarho ban; Ştefan Ruset păharnic; Toader Păladi vel vistiernic.

1587

530 v. 16. [!] Io Costandin Niculae voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenadie 30, let 7250 <1742>

Fiiul: Ion Bojoren vornic Cîmpulung, Iordache brat ego.

Tatăl: sîn Chiriac capichihae.

Moşul: vîruc Cîrste vel vornic de Țara de Gios, <la> Irimie Movila vodă, let 7108.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Ion Neculce vel vornic; Alistarho vel ban; Toader Pălade vel vistiernic.

1588

17. Io Costandin Niculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenarie 30, let 7250 <1742>

Feciori: Toader Bujorean, Lupul brat ego.

Tatăl: sînovi Pavel Bujorean vel sluger, <la> Mihai vodă, let 7217.

Moşul: vnuc Cîrste vel vornic, <la> Irimie Moghila vodă, 7108.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Ion Neculce biv vornic; Alistarho ban¹.

¹ Original la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. IX, doc. 54, în care lipsesc datele de la „dovada domnilor“ pentru vornicul Cîrste <Ghenovici>.

1589

18. Io Costandin Niculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Let 7250 <1742>, ghenarie <30>

Fiiul: Enache vameş i Costantin brat ego.

Tatăl: sînovi Dumitraşco vel sulger, <la> Costandin Duca vodă, 7198.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Ion Neculce vornic; Iordache Ruset vel vornic; Toader Păladi vel vistiernic; Alistarho ban; Ştefan Ruset vel păharnic.

1590

531 r. 19. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenarie 30, let 7250 <1742>

Fiii: Sandul Jora, Mihalache brat ego.

Tatăl: Grigorie Jora vel vistiernic, <la> Neculai Mavrocordat vodă, 7220.

Moș: Costandin Jora vel clucer, la Gheorghe Duca vodă, let 7187.
<Sandul Sturza> vel logofăt; Alistarho vel ban; Toader Pălade
vel vistiernic; Ștefan Ruset păharnic; Ion Neculce biv vornic.

1591

20. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar
zemli Moldavscoi.

Fiiul: Sandul Darie, Darie brat ego.

Tatăl: sîn Iancul vtori postelnic.

Moșul: Darie vel spatar, <la> Alixandru Iliș vodă, let 7175.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic;
I<ordache> Can<tacuzino> vel vornic; Alistarho vel ban; Ion Neculce
vornic; Toader Pălade vel vistiernic; Ștefan Ruset păharnic.

1592

21. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar
zemli Moldavscoi.

Ghenarie 30, let 7250 <1742>

Ficior: Andrei Prăjăscul.

Tatăl: sîn Ștefan Prăjăscul clucer, <la> Costandin Duca vodă,
7209.

Moșul: nepot Toader Prăjăscul vel clucer, <la> Istrati Dabija
vodă, 7173.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic;
I<ordache> Can<tacuzino> vel vornic; Alistarho ban; Ștefan Ruset vel
păharnic; Ion Neculce biv vornic; Toader Palade vel vistiernic.

1593

531 v. 22. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar
zemli Moldavscoi.

Februarie 11, <1742>

Fiiul: Grigore Moțoc i Neculai sîn ego.

Tatăl: sîn Ilie Moțoc vel medelncier, <la> Duca vodă, 7180.

Ion Neculce biv vornic; Toader Păladi vel vistiernic.

1594

23. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

<30> ghenarie, let 7250 <1742>

Fiiul: Cîrstea Iamandi biv vel păharnic i Ioniță Iamandi, brat ego, treti postelnic i Ștefan Iamandi postelnic.

Tatăl: sîn Iamandi vel medelnicer, <la> Mihai vodă, la let 7227, i vel clucer <la> Neculai Mavrocordat, 7224.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho ban; I<ordache> Can<tacuzino> vornic; Ștefan Ruset vel paharnic; Toader Păladi vel vistiernic.

1595

24. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Ghenarie 30, let 7250 <1742>

Fiiul: Dumitrașco Stroici.

Tatăl: Stroe vtori spatar, <la> Costandin Duca vodă, 7209.

Moșul: Dumitrașco Zmîcila vel păharnic, <la> Antonie Ruset vodă, let 7184.

<Sandul Sturza> vel logofăt; Iordache Ruset vel vornic; Ion Neculce biv vornic; Alistarho vel ban; Toader Păladi vel vistiernic; I<ordache> Can<tacuzino> biv vornic; Ștefan Rusăt vel păharnic.

1596

532 r. 25. Io Costandin Neculai voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

După dovedire, să să scoată la mazili, și cu țara să nu fie, ce să să scoată la aleși.

Let 7250 <1742>, iulie 20

Moșul: Cracalie, staroste numai, <la> Eremia vodă, 7113, iulie 7.

Tatăl: ...

Fiiul: Vasilie Cracalie, numai căpitan za bărani, să brat ego Grigoraș.

<Sandul Sturza> vel logofăt; <Iordache Ruset> vel vornic.

1597

26. Io Costandin Necolai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Let 7250 <1742>, iulie 28

După dovidire, să să scoată la niamuri.

Moș: Gheorghe Moțoc.

Tată: Ilie vel medelnicer, la Duca vodă, let 7182.

Ficior: Gligori Moțoc, să sîn ego Niculai.

<Sandul Sturza> vel logofăt; <Iordache Ruset> vel vornic;
<Toader Palade> vel vistiernic.

1598

532 v. 27. Io Costandin Nicolai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

După dovedire, să să scoată din țărani la aleși.

7251 <1742>, <octomvrie> 11

Moș: Toader Tăutul.

Tată: Vasilie Tăutul

Fiiul: Sandul Tăutul.

<Sandul Sturza> vel logofăt; <Iordache Ruset> vel vornic;
<Toader Palade> vel vistiernic.

1599

[F.D.] <1742>

Io Costandin Nicolai voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

După dovidire, să să scoată la niamuri.

Moș: Mavrodin grec.

Tată: Mavrodin vel vistiernic, la Antone vodă, let 7200 [!]

Fiiu: Ștefan Mavrodin păharnic.

<Sandul Sturza> vel logofăt; <Iordache Ruset> vel vornic.

1600

533 r. Pentru satul Bălțăteștii ot Niamțu^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre tuturor cui să cade a ști, pentru oamini din Bălțătești, de la ținutul Niamțului, că fiind ei di-a pururea păzitori la straja Hangului și alte potici prin munți, la marginea hotarului dispre Țara Unguriască și văzînd domnie mea și hrisoavile luminaților domni bătrîni ce au fost mai înainte, de mila ce au făcut cu dînșii, adică pintru cele ce au ei de vînzare de vînd la tîrguri: sucmani, cergi, brîe, catrință, brînză, lînă și bucate, oi, miei, vite, cai, de n-au dat mortasîpie, nici pîrcălăbie, așijdirea nici folărit, cum și pintru vinurile ce adus din gios cu carăle și cu boii lor, de n-au dat ortul Trotușului, nici pîrcălăbie; așijdirea nici globnici, șugubinari, pîrcălabi n-au avut triabă cu dînșii, nici s-au amestecat la satul lor.

Asemene și domnie mea m-am milostivit asupra lor și li-am dat și li-am întărit lor cu acest testament al domniei mele, ca să fie în pace de mortasîpie și de pîrcălăbie și de folărit, să nu fie nime volnici a le cere, sau să le ia măcară preț de un ban. Și măcară că și alte sate au luat cu mijlociri cărți de apărare cu tocmală ce or da la folărit, care s-au și stricat unile dintr-acele cărți, dar acești Bălțătești, fiind veche strajă domniască dispre Țara Unguriască, de păzască ei și zi și noapte poticile ungușilor, nicidecum nu li s-au putut strica acele vechi testamenturi ce scriu pentru folărit și pentru toate aceste de sus arătate.

533 v. Așijdirea și pentru cele ce ar vinde pe la tîrguri: sucmani, cergi, brîe, catrință, chingi, brînză, lînă, oi, miei, vite și cai iarăși să fie în pace, nici un ban să nu dea. Și iarăși, nici globnici, / șugubinari, pîrcălabi, nici un feli de globnici să nu fie volnici a intra în satul lor, nici să judece, nici să globască, că toate pricinile și gîlcevile lor ce vor avea li va căuta ispravnicul lor, el îi va judeca și îi va certa care după vina lor, afară de moarte de om și de furtușag, cînd s-ar întîmpla, care aceste să cuvin a să căuta cu Divanul, după cum au avut obicei vechi și mai dinainte.

Numai și ei să fie păzitori de-a pururea la straja Hangului și la alte potici ce sînt în părțile acele, pe obiceiul lor. Și toate aceste ce arată mai sus să păzască neștrămutat, în toată domnie noastră, nime nici o supărare să nu le facă. Și pohtim și pre alți luminați domni, ce Dumnezeu va rîndui în urma noastră, ca să le întărească acestor oameni, pentru a lor vecinică pomenire.

Așijdire și pentru vitele lor ce vor duce în Țara Unguriască de vîndut, pentru chivernisala lor, să aibă pace de vamă, pe obicei ce au avut.

Let 7237 <1729>, mai 9

1601

Asemine testament și de la Mihai vodă, tij al Bălțăteștilor i a Mînjăștilor, din a trie domnie a domniii sale.

Let 7224 <1716>¹

¹ Regest la Arh. St. Iași, Documente, pach. 140, doc. 60, f. 11.

1602

534 r. Împărțala pentru niamul Ceaurului, din let 7188 <1680>, februarie 1^{*)}.

Adică noi Dumitrașco cluceriul, ficiorul lui Vasilie logofătul și Vasilie sîn Toader Iordachi, ginerile lui Vasilie logofătul, facem știre cu această scrisoare a noastră, cum noi de bună voie noastră ne-am învoit și ne-am împărțit cu tot ce-au rămas de la părinții noștri, cu odoară și arginturi și bucate și moșii cîte au fost despre părintile nostru Vasilie logofătul, ficiorul lui Ștefan logofătul Ceaurul și dispre maica noastră Irina, fata lui Dumitru Buhuș.

Deci, s-au venit în partea lui Dumitrașco cluceriul satul Spinoasa cu mori în Bahlui, la Hîrlău, și sat întreg Pășcanii cu vii și Valea Sacă la Bacău și giumătate de sat de Chimidcău, la Cernăuți și Vilibeștii sat întreg la Trotuș și cramili cu 5 fâlci de vii la Cotnari, în Dialul Mîndru, și 3 pogoane vii la Cruce și 2 pogoane la Orbeni. Iar casăli din Iași s-au socotit și s-au lăsat să fie la mijloc, neîmpărțite. Și din odoară s-au vinit un inel cu diamant, drept 300 lei și 2 inele cu zanfir albastru drept 50 lei și un inel cu ecimi drept 10 lei și un left cu izmărand drept 260 lei și un left pajoră drept 40 lei și o părechi de nasturi de aur 50 lei și o cucimă cu ceapsă cu mărgăritar 40 lei și un lanțujel de 20 lei și un șir mărgăritar 40 lei și 3 brățări 100 lei și o părechi sârji cu zanfir 100 lei și un inel cu diamant 70 lei și un zechir cu ecimi 10 lei și 3 mățcali de aur drept 7 lei. Și din argint s-au vinit un păhar cu toc 25 dramuri și 2 piuliță 103 dramuri și 3 piuliță de argint. Și 130 matce și 6 cai și 6 iepi și un strîjnic și 2 boi și 15 capre și 3 boi bivoli și 2 bivolițe vaci. Iar haini fămeești, tînbare, sucne, cămeși, năfrămi, nu s-au pus nici una la împărțală, s-au dat în parte lui Vasilie Iordache, iar haine bărbătești, toate în partea lui Dumitrașco cluceriul. Deci, datorie părintelui dumisale, logofătul Vasilie, pe izvod ce s-au socotit, 1554 lei 3 potronici, să plătiască Dumitrașco clucurul această datorie, care s-au socotit cu 9 poloboace de miere ce sînt de față la Dumitrașco clucurul.

534 v. Și la această tocmală au fost dumnealui Ilie vornicul Sturzea și dumnealui Alixandru Buhuș hatman și dumnealui / Chiriac Sturza păharnicul și dumnealui Toader Iordachie vistiernicul. Și pentru credința, ș-au pus dumnealor și iscăliturile.

Pis u condică, let 7250 <1742>, mai 18.

Chiriac Sturza păharnic; Toadir Iordache vistiernic; <Alixandru> Buhuș hatman; Dumitrașco biv vel clucer.

1603

Io Antiohie Costandin voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte domniei mele lui Ștefan Pilat vornicul de poartă, să fie volnic a mergi și să strîngă oameni megieși, din sus și din gios, și să hotărască tot satul Făureștii dispre hotarul mănăstirii Gălații și dispre hotarul Hlincii și dispre hotarul Ezerenilor și dispre hotarul Găurenilor, pe dresă de la răpoosatul Moisăi Movila vodă, de danie și de cumpărătură. Carile acest Făureștii este al dumisale cinstit și credincios boiariul nostru Manolache Ruset marile postelnic, dat de răpoosatul socrul dumisale Dumitru Buhuș ce-au fost visternic mare.

Deci, mergînd și hotărînd cu oameni buni acel sat Făureștii dispre alte hotară, să-i pue și semne și să facă și o mărturie încredințată de la dînsul și de la oameni buni, megieșii locului, să o dei la mîna dumisale boiariului nostru, dumnealui Manolache Ruseto marile postelnic, ce mai sus scriem, ca să-și facă dumnealui și dres gospod.

Aceasta pis.

U Ias, let 7204 <1696>, mai în 29

1604

540 r. Io Mihai Racoviță voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniei mele tuturor cui să cade a ști. Iată dar, în a trie domnie a noastră, miluind Dumnezeu în țara noastră a Moldovii, într-acela an, la veletul 7224, început-au război nemții cu puternicii stăpînii noștri, turcii, și dînd Dumnezeu biruință nemților asupra stăpînilor noștri, iar o samă de boiari și mazili de țară, văzînd izbîndă nemților asupra stăpînilor noștri, îndată s-au înlut de gînduri rele asupra domniei noastre și asupra țării, între carii cel mai întăi începător și povață lor fost-au Vasilie Ceaurul biv vel stolnic.

Plăcîndu-i a-și face nume tîlhăresc, mers-au sîngur în Țara Unguriască de s-au închinat la ghinărariul de Brașov și ș-au luat nume de grof, cît și pămîntul nostru, a țării noastre, l-au închinat nemților pînă într-apa Sîretiului și cuibul său ș-au pus în mănăstirea Cașinului. Care aducînd cătră sine și pe alți boiari și mazili și ficiori de boiari de țară, s-au trimis de acolo și la cetatea Neamțului de au apucat, prădînd și jefuind pe toți, și mănăstiri și boiari și pre cine își afla, făr de nici o milă și socotință. Și fiind și turci neguțitori pin tîrguri, trimitea poghiazuri acest începător de rele, Vasilie Ceaurul, de robia pre turci și-i duce plocon ghinărariului de Brașeu, ca să-și măriască cinstea sa. Care fapte întălegînd stăpîinii noștri, n-au putut suferi și cu ria urgie s-au scîrbit asupra țării noastre, cum era să să dei toată țara în robie și în sabie, încăpînd și domnie mea în prepus, cum că și noi am fi fost agiuși cu dînșii, numai Dumnezeu vrînd să discopere dreptatea noastră și nu pără în sfîrșit să să prăpădiască acest pămînt.

Sfătuit-au dar Vasilie Ceaurul și cu soțiile lui de au trimis 2 poghiazuri, cu unul sîngur Ceaurul au mers de au robit pre sora noastră Marie a răposatului Costandin vel stolnic și au dus-o de au închinat-o ghinărariului de Brașeu, iar cu un poghiaz au pornit Franțuj căpitanul de cetatea Niamțului de au vinit asupra noastră, aici în Iași, să ne ia și pre noi în robie și pre alți boiari carii s-ar afla pre lîngă noi să-i omoară și casăle lor să le jefuiască de tot ce ar ave. Și în vreme ce ni-au încungiurat poghiazul în curte gospod, iar Dumnezeu nevrînd ca 540 v. să fie pre voia lor, dînd izbînda / noi, care și Franțuj căpitanul au căzut la mîna noastră, atunce am eșit și noi dintr-acel prepus de cătră stăpîni numai după izbîndă ce-am făcut, pornind tătarii ca să le spargim și cuibul în cetate Niamțului, măcar că l-am și spart cu agiutoriul lui Dumnezeu. Însă tătarii, cum au trecut Siretiul, au și început a prăda și a robi țara pînă în munte, care robie și pradă nu să va putea uita în veci. Și nici cu atîta nu s-au părăsît acel făcător de rele, Vasilie Ceaurul, ce iar au început a face poghiazuri și a prăda și spre Prut, la ținutul Covurluiului și a Fălciului agiunge poghiazurile lor, au jefuit și au prădat pre bieții peminteni făr de nici o milă. Și cuibul lor le era la mănăstire la Cașin și la Miera și acolo, din poronca puternicii Împărății, în 2 rînduri am mers cu mulțime de tătari asupra-le, de i-am scos din Cașin și din Miera și iarăși nespūsă pradă și robie s-au făcut nevinovaților lăcuitori, pentru spurcatele lui fapte.

Deci, vom să arătăm pentru acii boiari și mazili ce-au făcut acea zarvă, carii cu faptele lor au adus țării mare perire și robie nespūsă, cum nici unii dintre dînșii nici o nevoe sau strîmbătate dispre noi n-au

avut, numai ei, ca niște oameni din fire răi, nesocotind la ce a vini lucrul, cu faptele lor au adus țării stîngire cu robie ce-au făcut. Carile întăi Vasilie Ceaurul, cumpărînd de la noi disetina de stupi la ținutul Bacău pentru 1750 ughi, din care somă ni-au dat 450 ughi, iar 1400 ughi, cu banii mierei, n-au vrut să ni-i dei, fiind vinitul nostru, ci cu acii bani au adunat cătră sine tălhari, cum s-au pominit mai sus. De care nici noi păgubași n-am voit a fi, ci cu giudecata arhierilor și a toată boierimea i-am luat 3 sate a lui, anume Bociuleștii la Niamț și Hălăuceștii la Suceavă și Spinoasa la ținutul Hîrlăului și curțile din Iași, pentru banii disetini ce ni-au luat.

542 r. Dintre care moșii, iată domnie mea m-am milostivit de am dat și am miluit cu acele curți din tîrg, din Iași, și cu tot locul lor, precum au fost îngrădite mai înainte, pre cinstit și credincios boierul nostru Sandul Sturza vel ban, pentru a lui driaptă și încredințată slujbă ce-au slujit domniei mele și țării. Pentru căci / și cînd au vinit Frențu căpitanul și cu Velicico sulgeriul cu cătanile cu oaste asupra noastră, iar de la dumnealui am avut știre de vinire acelor tălhari asupra noastră la Iași, făcîndu-ne știre din Cîrligătură, fiind fugit de cătani și tîmplîndu-să de au trecut la vinire acii tălhari pe la satul dumisale, pe la Ruginoasa, înștiințîndu-să și dumnealui dintr-o slugă a dumisale, îndată au trimis de ni-au dat știre de vinirea acelor cătane, ca să ne păzim; ca să-i fie de la domnie mea dreaptă ocină și moșie și uric de miluire dumisale și ficiorilor dumisale și nepoților și strănepoților dumisale, stătător în veci.

Osăbit de <aceasta>, pornindu-să oaste tătărăscă după acii tălhari pără la cetatea Neamțului, prada ce s-au făcut s-au pominit mai sus, iar la întors, lovind pe la satul dumisale, pe la Ruginoasa, multă pradă i-au făcut, de i-au mîncat ce-au găsit la casa dumisale tot, pîine, stupi, vaci, boi i-au luat. Iar cînd au fost la a dooa vinire a oștii tătărăști, cînd au mers în sus și domnie mea, la Cașin, cu Aslanii mîrza cu oaste, iar s-au tîmplat de s-au făcut mare pagubă, că i-au mîncat multe prisăci de stupi de la ținutul Niamțului și de la Bacău. Deci, pentru acea mare slujbă ce ni-au făcut și pentru multă pradă ce-au avut de la tătari, pentru aceie și domnie mea l-am miluit și i-am dăruit aceste curți.

Drept aceie și în urma noastră pre cari-i va milui Dumnezeu cu domnie țării noastre a Moldovii, pohtim ca să nu surpe a noastră danie și miluire, căci pentru a lui driaptă slujbă l-am miluit, ce mai vîrtos ca să aibă a-i da și a-l milui și a-i întări, pentru a sa vecinică pomenire. Iar de s-ar și afla vrunii vrodată a îndrepta vrunii ca acii vicleni, adiverind ca și de alte date s-au mai prilejit într-acesta chip, dar încăși stîngire și istov precum s-au tîmplat din spurcatele fapte acestuie

niciodănaoară țării nu s-au tînplat, precum letopisețile sînt față să vai
542 v. s-ar afla îndreptător, iată că / și acela este dovidit că i-au fost tovarăș
la viclenie acestuie și pustiitor pămîntului și sfintilor monastiri. Deci,
să n-aibă în veci a să răspunde cătră aceste curți, căci că și în zilile
altor luminați și răpousați domni, carii s-au rădicat asupra domnului
cu sabie pururea ș-au pierdut moșiele sale în viclenie, precum este
vederat întru toți. Pentru aceie, pohtim pre luminați domni în urma
noastră, ca să-i întăriască asemine și milostivul Dumnezeu să întă-
riască domnie lui cu mare liniște despre toți vrăjmașii lui. Iar carii ar
lăcomi să strice această danie a noastră, să fie treclet și blăstămat de
domnul Dumnezeu și de maica precistă și de 4 evangheliști și parte să
aibă cu Iuda și cu rodul cel necredincios a jidovilor carii au strigat
asupra lui Hristos, sîngile lui pre dînșii și pre ficiorii lor și să fie
anaftima. Și altul nime să nu să amestice piste cartea domniei mele.

Aceasta scriem.

Let 7228 <1720>, avgust 25,
vî dne tretago gospodstva

Pis Zaharie, let 7250 <1742>, martie 19¹

¹ Data copierii documentului în Condică.

1605

543 r. Cărțile și zapisile ce au fiii răposatului Iordache Cant<acuzino>
spatar^{*)}.

Io Grigorie Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli
Moldavscoi.

Facem știre tuturor cu această carte a domniii mele, tuturor cui să
cade a ști, precum s-au pîrît de față înaintea domniei mele și a tot
sfatul nostru credincios boiariul nostru, dumnealui Iordache
Cantacuzino biv vel păharnic, cu ai săi vecini din sat din Blăgești, de
pe Bistrița, ținutul Bacăului, carii sînt mutați la Pășcani, anume
Vasilie Gînscă și frati-său Lupul Gînscă, ficiorii lui Neculai Gînscă,
nepoții lui Toader Gînscă, și nepotul lor de frate, Grigorașco Gînscă,
ficiorul lui Ștefan Gînscă, și Iftimie și Ion, ficiorii lui Sîrghie, și Ion
Botnariul sîn Toader, nepot lui Iftimie, și Vasilie sîn lui Ilie și Tudorie
sîn lui Ioniță Vidrașco și Nistor Jora sîn lui Vasilie și Negrul sîn lui
Vasilie Bătici și Costandin Botnariul sîn Alexii Botnariul și Toadir
Izvoranul sîn Costantin și Neculai sîn Ion, nepot lui Lazor, jăluind

acești oameni cum că-i tragi dumnealui păharnicul la vecinătate, din sat din Blăgești și ei vecini nu să știu să fie nemărui, ce are fi oameni de moșie de pe părinții și moșii lor.

Întâi, Vasilie Gînscă și cu niamul lui s-au răspuns moșeni din sat din Redi și alții de pentr-alte siliște, arătînd Vasilie Gînscă și un uric vechi, de la Bogdan vodă, de 224 de ani, scriind într-acei uric pe un Tomă, cum că i-au întărit pe moșie din Redi și au dat samă acel Vasilie Gînscă, cum acel Toma li-ar fi strămoș lor, adecă tată moșu-său, lui Toader Gînscă. Care uric s-au aflat că-l luasă Gînscă de la o fămee a lui Tofan căpitanul, răspunzîndu-să că e-i rudă și și alții dintr-acești oameni au arătat de acest fel de urice vechi, răspunzîndu-să că sînt din niamurile acelor ce să răspund în urice.

543 v. Iară dumnealui Iordache păharnicul au dat samă înaintea domniei mele cum acești oameni de mai sus scriși sînt drepti vecini, din sat din Blăgești, pe care sat și dresă au avut și s-au prăpădit din mîna unui Bogză, arătînd și un ispisoc de mărturie de la strămoșul domniei mele, rāpoosatul Gheorghie Ghica vodă, scriind cum / că s-au adiverit că i s-au prăpădit dresăle. Iar pe vecinii din Blăgești zisă dumnealui că i-au stăpînit părinții și moșii dumisale pe părinții și pe moșii lor și i-au mutat din Blăgești în Cărligi și din Cărligi în Căuciulești și din Căuciulești în Pășcani, unde să află astăzi. Și de cîte ori s-au înprăstiet și tot i-au strîns și i-au dus la urmă și i-au stăpînit cu pace și drepti vecini și de cîte ori la cîți domni s-au strigat și cărți cu poroncă, cine n-a fi vecin și să află pen sate boerești să iasă fieștecare pe la moșiele lor, cum și la domnie a trie a lui Mihai vodă aceasta poroncă s-au strigat și dacă n-au fost vecini și au fost oameni de moșie, căci de n-au eșit, sau să fie mai răspuns vodată că nu sînt vecini...¹

<iulie, 1732>

¹ Documentul neterminat în Condică. Publicat așa în DRA-II, pp. 182-183. Pentru datare, vezi *ibidem*, p. 182, nota 2.

1606

544 r. A lui Gheorghie Canano postelnic, pentru vecini^{*)}.

Io Grigore Ghica voievoda, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a domniii mele, pentru multă pîră ce-au avut înainte domniii mele și a tot sfatul nostru boiariul nostru Gheorghie postelnicul, ginerile lui Dumitrache ce-au fost armaș mare,

cu ai săi vecini din sat din Săliște, anume Năstasă Luceafăr, Gogeștii, Ciocmătireștii, Negură ficiorul lui Tărcan și Ioniță a Andoniesăi, zicînd Gheorghie postelnicul cum acești oameni îi sînt lui drepti vecini din sat din Săliști, ci este la ținutul Niamțului, di pi socru-său Dimitrachi armașul, arătînd și dresăle satului, scriind că satul Săliști au fost cu vecini. Iar oamini aceștie di mai sus numiți, ei au dat samă că vecini nu sînt, făr decît fiind închinați la acel sat, șazînd multă vreme, cu această pricină îi trage vecini.

La care domnie mea cerînd dovadă despre înbe părțile, ori oamenii să să îndrepteză că nu sînt vecini, ori Gheorghie să-i dovi-diască cum că-i sînt vecini și oamenii aceștie nici o îndreptare n-au avut, iar boiariul nostru, Gheorghie postelnicul, au arătat multe mărturii de dovadă de la mulți oameni bătrîni de credință, mărturisînd cu sufletile lor cum că-i știi pe acești oameni că sînt drepti vecini. Ci, nefiind marturii lui Gheorghie postelnicul aici de față, domnie mea am scris o carte la cinstit părintile și rugătoriul nostru, sfinție sa chir Aftănase episcopul Romanului, ca să-și ducă Gheorghie postelnicul acei marturi față, înainte sfinții sale și, di vor giura acei marturi, pe mărturie lor să rămîe acii oameni vecini precum au fost.

544 v. Ci, iată acum văzum și mărturie sfinții sale episcopului de Roman, scriind într-acesta chip, cum au adus Gheorghie postelnicul / înainte sfinții sale pe un Eorest călugăr, bătrîn ca de 90 de ani, carile au slujit și la Costandin Ciobanul postelnicul, tatul lui Dumitrache armașul, 40 ani și pe un Melintie di Hociungi, om ca de 80 ani și pi un Ifti<mi>e di Hociungi, iarăși om trecut cu vîrsta bătrîneților, carii așa au mărturisit cu sufletile lor, cum ei știu cu adevărat pe părinții acestor oameni așazați cu casă în sat în Săliști, răspunzîndu-să tot vecini. Și tîmplîndu-să de s-au fost răsipit satul pentru multi răscoali, au mers cini unde au putut, iar pe urmă, așazîndu-să vreme de pace, i-au strîns Costandin Ciobanul postelnicul vecinii iarăși la urmă, precum și un Grigoraș Braeș călugăr, om foarte bătrîn, care neputînd să margă față, fiind slab de neputința bătrîneților, au mărturisit cu scrisoare sa cum că, după rîsipa satului, fiind și el slugă la Costandin Ciobanul postelnicul, l-au trimis cu carte domniască de au strîns pe părinții acestor oameni la urmă. Și toți acești marturi de mai sus numiți au mărturisit cum, după ce ș-au strîns Costandin Ciobanul postelnic oamenii vecini la Săliști, au mai năzuit și alți oameni streini, lăturași, pentru sprijiniala și cărora au fost streini li-au făcut scrisoare la mîină, cît or vre să șadă și cînd or vre să iasă, volnici să fie. Ce, după alte mărturii și sînguri doi dintr-acii vecini, anume Năstasă Luceafăr și Arsănie

Ciocmatir, au mărturisit și-au și giurat înaintea sfinții sale cum că și ei și și alții ce trăge gîlceavă cu Gheorghie postelnicul sînt drepti vecini, tot din Săliști, dar mai cu de dînsul s-au adivirit și dintr-un zapis a lui Dumitrache armașul, ce-au făcut de ertare vecinității lui Vasilie Gogul, / zîcînd că nu sînt vecini.

Pentru aceie și domnie me, dacă am văzut mărturie sfinții sale episcopului de Roman, scriind precum au mărturisit acii marturi, oameni bătrîni, cu sufletele lor dinainte sfinții sale și a bisăricii, apoi și cu alte dovezi s-au mai dovotit, care scriu mai sus, i-am dat și domnie me pre acești oameni carii s-au scris și anume Ioniță a Andonesăi cu ficiorul său Pavăl și Grigorașco Gogul cu 2 frați al săi, Postolache și Tănasă, și Năstasă Luceafăr și feciorii săi Andrieș și Onul și Grigore și Negură Tărcan cu ficiorii lui și Ioniță Ciocmatir și alți frați și veri a lor ce s-or trage rudenie de pi parte bărbătiască, pe aceștie i-am dat ca să fie drepti vecini boiariului nostru, lui Gheorghie postelnicul, cu tot rodul lor ce s-a trage dintru dînșii și să-i fie lui uric și întăritură stătător în veci și de această pîră să nu să mai pîrască nici odănoară piste carte domniiii mele.

Aceasta scriem.

Let 7236 <1728>, iulie 8¹

¹ Publicat și în DRA-II, pp. 165-166, împreună cu mențiunile de la doc. 1607 și 1608.

1607

Așjidire și mărturie de la Aftănasie episcopul ot Roman, scriind că s-au dovedit vecini, precum scrie ispisocul, din let 7236 <1728>, august 22.

1608

<1728, august 22>

Și iarăși și o scrisoare de la sînguri doi dintre ei, carii sînguri să mărturisăsc că sînt drepti vecini cu toții, din sat din Săliști, în care scrisoare este iscălit și sfinție sa episcopul Aftănasie.

545 v. De aici iarăși să încep scrisorile dumisale vornicului Iordache Cantacuzino, care sînt pe moșiile dumisale^{*1)}.

¹ Se referă la documentele nr. 1609-1613.

Suretul de pe un uric al dumisale Iordache Cantacuzino vel vis-tiernic, di la Alixandru vodă cel Bătrîn, din let 6938, iulie 7.

Cu mila lui Dumnezău, Io Alixandru voievod, domn țării Moldovii.

Însămnare facem cu această a noastră carte, toți cîți pe dînsa ar căuta, sau cetindu-să ar auzi. Iată adivărat acești ai noștri credincioși boiari, giupînul Jurju Jumatea cu frații săi, cu giupînul Șteful și cu giupînul Mîndrul, au vinit înaintea noastră și înaintea alor noștri moldovinești boiari și cu a lor bună vòe au înpărțit a părintilui lor Ioan Jumatea; Jurjii, curțile de pe Jijie, ce să chiamă Giumătățenii și din sus de Hîrlău Delenii și Miclăujenii, aceste s-au dat Jurjii. Iar giupînului Șteful s-au dat Șărbăneștii pe Sîret și cu mori în Siret (și alte sate carile n-am putut citi numile, fiind uricul stricat), iar cu mori în Siret și Roșiecii, aceasta-î partea lui Șteful. Iar parte Mîndrului, Balinții pe Siret, curțile și cu morile ce sînt în Siret și cu tătarii ce sînt la acele curți, în Cîrligătură, și Voriște, unde au fost curțile lui Dumbravă și din sus de Hîrlău Vlădenii, acestea s-au dat iar giupînului Mîndrul.

546 r. Drept aceie, văzînd și noi a lor bună voire, de la noi li-am dat tuturor uric cu tot vinitul, ficiorilor lor, nepoților, strănepoților și a tot niamul lor, nerăsipit niciodănoară în veci. Și întru aceasta / este credința noastră carile mai sus sîntem scriși, Alixandru voievod și credința tuturor boiarilor domnii mele mari și mici. Și de față au fost marturi giupînul Mihăilaș și giupînul Cupcea vornicul și giupînul Negrilă și toți boiarii.

Poruncit-am a lui nostru credincios și cinstit boiar Niagul marile logofăt să scrie și pecetea aceasta a noastră să o spînzure de această a noastră adivărată carte.

Tăutul pis.

Tot acel de mai sus velet, 6938 <1430>, iulie 7

Carii sînt iscăliți într-acest suret de pe ispisoc: Gheorghie mitropolit, carile au și scris.

Aducîndu-să uricul și înaintea noastră, a boiarilor, di l-am cetit, pîntru credința am iscălit¹.

Catargiu vel logofăt; Darie Donici vel vornic; Costantin vel spatar; Sandul Sturza vel ban; Iordache Ruset vel vornic; Apostol Leca vel sărdar

Antonie mitropolitul

Acest ispisoc l-au scos Gheorghie mitropolitul de pe sîrbie și arătîndu-ne noî, am iscălit și pecete mitropoliii noastre am pus pentru mai mare credința.

¹ Pînă aici publicat după Condica de față în DRH, A, Moldova, vol. I (1384-1448), pp. 146-147, unde pasajul între paranteze (...) a fost completat după alte traduceri, iar autentificarea făcută de către boieri și mitropolitul Antonie nu mai este reprodusă. Pentru alte traduceri ce se păstrează în arhive și celelalte ediții, a se vedea la *loc. cit.*, p. 147.

1610

546 v.

<1616, iulie 26 – 1619, februarie 9>²

Ispisoc di pi sîrbie di la Radul vodă, pe satul Delenii, din let 7120^{*)}.

Io Radul voievoda, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie mea am dat și am întors a lui nostru credincios și cinstit boiari, giupînul Coste Băciog marile vornic de Țara de Gios, pre a lui driaptă ocină și danie și cumpărătură, doî sate, anume Delenii și Rusii, care au fost din ocolul Hîrlăului, care aceste sate i-au fost lui danie și cumpărătură di la răposatii domni ce-au fost mai dinainte.

Întru aceie, domnie mea am fost luat acel sat Delenii, pre cuvintele unor oameni mincinoși, iar după acee, dacă am văzut domnie mea dresuri ce-au avut di la alți domni ce-au fost mai înainte, de danie și de cumpărătură, domnie mea n-am cutezat a strica, ci iarăși, așijdirea, am dat ș-am întors de iznoavă a lui nostru de mai sus numit boiari, Coste Băcioc vornicul, pe acel sat Delenii, ca să-i fie lui și de la domnie mea driaptă ocină și moșie și uric și întăritură, cu tot hotarul, neclătit, nerușit, stătător în vecii vecilor.

Așjidire și după a noastră viață și domnie, pre cine va alege Dumnezeu domn, sau alții nime să n-aibă a strica. Iar care s-ar ispiti a strica, scrie cu tot blăstămul cel mare și cu toată afurisenie¹.

¹ Regest la Arh. St. Iași, Documente, pach. 140, doc. 60, f. 1, cu data 7120. Publicat în DIR, A, Moldova, sec. XVII, vol. IV, p. 15.

1611

547 r.

Satile Mînjăștii și Bălțăteștii a dumisale vornicului^{*)}.

Io Miron Barnovschie voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Adică domnie mea m-am milostivit și am miluit și-am întors slugii noastre, lui Dumitrașco fteri stolnic și frăține-său lui Toader și surorilor lor, Candachiei și Anghelinii și Tudoscăi și Tofanii, toți ficiorii lui Pătrașco logofătul, satul Mînjăștii și Bălțăteștii, cu vecini, în ținutul Niamțului, ce acele sate au fost drepte domnești, ascultătoare de ocolul cetății Niamțului, care sate sînt drepte miluire și cumpăratură tatului lor, lui Pătrașco logofătul, de la răposatul luminat Constantin Movila vodă, pentru a lui driaptă slujbă ce-au slujit și alta, că i-au dat și 6 cai și 600 galbeni roșii, care i-au dat în triaba țării, cum arată în uricul ce scrie de la Constantin vodă. Iar după moarte tatului lor, lui Pătrașco logofătul, au îmblat acele sate din mîna în mîna, căci ispisoacile ce-au fost avut nu s-au fost tîmplat îndămîna să le arete.

547 v. Pentru care lucru și domnie mea li-am lăsat iar acestor boiari, dacă am văzut acel uric și ispisoace cu blăstăm, n-am cutezat a lua danie și miluirea acelui domn, nici blăstămul lui, ci i-am lăsat să fie a lor drepte ocini și miluire și moșii, nerușit nici odănoară în veci de veci acele mai de sus zisă sate, Bălțăteștii și Mînjăștii, lor și ficiorilor și a tot niamul lor. Iar / de să vor arăta cîndva niscare ispisoace la mîna vreunui boiar strein, sau la mîna a boiari de țara domniei mele, să nu să criadă, ce să să ia de la dînșii și să să dea la mîna acestor mai de sus scriși și nime să nu cuteză a strica și a răsăpi a noastră danie și miluire și întoarcire și tocmală. Iar cine va cuteza a strica și a surupa a noastră danie și miluire, acela să fie neertat de domnul Dumnezeu ce-au făcut ceriul și pămîntul și de precurata a lui Dumnezeu maică și de 318 sfinți părinți den Nechiie și să aibă parte cu Iuda și cu trecetul Arie, întru cele fără de sfîrșit veșnică muncă, amin.

Sam gospod velel.

Let 7134 <1626>, mai 21¹

¹ Copie la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. CCCLVII, doc. 22, cu data 31 mai 1626, publicată în DRH, A, Moldova, vol. XIX, pp. 92-94; regist la Arh. St. Iași, documente, pach. 140, doc. 60, f. 12; publicat de Dumitru Stănescu, *Viața religioasă la români...*, pp. 121-124 și de Gh. Ungureanu, *Mănăstirea Hangu sau Buhalnița, loc. cit.*, pp. 332-335.

1612

Pentru vecinii de satul Delenii*).

Io Costandin Nicolai voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Înștiințare facem cu această carte a domniei mele tuturor celor ce pre dînsa vor căuta, sau cetind vor auzi, că iată au vinit înainte

domniei mele și dinaintea a tuturor boiarilor noștri a mari și a mici cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Iordache Cantacuzino vel vornic și ni-au arătat o carte a lui Stefan vodă, din let 7181, scriind cu hotărîță giudecată la Contăș slugeariul să margă la sat la Deleni di la ținutul Hîrlăului și să aliagă 5 părți de sat, cu vecinii ce vor fi într-acest

548 r. părți, lui Iordache vistiernicul, / moșul dumisale vornicului, dispre a șese parte ce-au avut acolo într-acele sat și domnița Ruxandra, fata răpoosatului Vasilie vodă, poroncind Stefan Petru vodă ca să aliagă și parte domniții Rucsandrii, ace a șasa parte, iarăși cu vecini ce să vor vini pe acea parte. Și osăbit, ne mai arată dumnealui vel vornicul și mărturie lui Contăș sulgear, scriind că au mers acolo la Deleni și pe poroncă într-acesta chip au ales, precum locul, așa și vecinii, făcînd și izvod anume de vecinii care s-au vinit în parte vistiernicului Toderașco [!] și carii s-au vinit în parte domniții Ruxandrii, de cîți s-au aflat atuncea în sat, fără cii înprăștieți, după cum s-au spus ei în de sine.

Vinitu-s-au, dar, în parte lui Iordache vistiernicul, după izvodul lui Contăș sulgeariul carele este scris cu slova lui, acești oameni vecini pi oameni vecini pi care înșămnăm anume mai gios: Pătrașco a Alecsii și A<r>sănie a lui Ivașco și Vasilie a lui Ivașco și Petăr a lui Larion și Vasilie a lui Marco și Pătrașco a Hoțului și Sava și Dumitrașco Tudoruț și Dili și Ion a Lucăi și Dumitrașco a Cătrăgesăi și Vasilie Zacoschie și Ilarie Tuduruț și Mihăilă Turcul și Costandin Chirciul și Ion Frațco și Filip Frațco și Tiron și Grigore Frațco și Ion Tuduruț și Romașco, Toader Hărea și Pătrașco a Tudoroae și Vasilie a Nașcului și Pătrașco a Floroae și Vortolomei brat ego și Macovei brat ego și Sîmion a Hărăi și Vasilie a Oancii și Ștefan a lui Costin și Lupul Vremeș și Petrea a lui Costin și Andronic Popășcul și Inașco Popășcul

548 v. și Mihalcea și Vasilie brat ego și Macovei tij brat ego și Nechita / și Vasilie Hrint și Toader Nehit și Ioan Hărăi și Irimie și Gheorghie Țigănaș și Sava Popășcul și Nichifor Țurcan și Toader Vizitiu și Toader Borteț și Ion Borteț și Crețul și Pricop Muntianul și Mihăilă Cofetar și Ignat Zară și Vasilie Rusul, Ion a lui Marco și Sofronie a Chirilii și Gheorghie a Lucăi și Erimie Frațco și Nicolai Frațco. Acești oameni toți s-au venit în parte visternicului Iordache, fără care vecini s-au dat în parte domniții Rucsandrii pe a șasa parte, cum scrie mai sus, carii și acie, cîți s-or afla acmu, sînt tot a dumisale vornicului Iordache, de vreme că domnița Rucsandra au fost vară primare cu moșul dumisale și, neavînd feciori au rămas și parte ei la stăpînire niamului, satul întreg cu vecini, cu toate, care îl stăpînește dumnealui vornicul Iordache.

Pentru aceie și domnie mea, dacă am văzut un lucru ales și lămurit pre toți vecinii acești de mai sus scriși, dat-am și-am întărit și de la domnie mea de mai sus numitului cinstit și credincios, dumnealui Iordache Cantacuzino vel vornic, pre toți vecinii numiți mai sus și pre alți ce s-or mai adeveri că au fost de acel sat, din izvod de împărțală ce ni-au arătat și mărturie acelui boer, lui Contăș sulgear, în care scrie că acei vecini ei în de sine s-au spus, fără nici o pricină, ca să fie dumisale și di la domnie mea drepti vecini la mîna dumisale și a fiilor dumisale și a nepoților și a strănepoților, ca să-i stăpîniască împreună cu satul, ca pre a lor drepti vecini și nime altul să nu să amestice pred sîm listom gospodstva mi.

Let 7141 <1733>, avgust 31¹

¹ Regest la Arh. St. Iași, documente, pach. 140, doc. 60, f. 2r.; publicat și în DRA-II, pp. 187-188.

1613

549 r. Pentru poenile ot Deleni*).

<1733, aprilie 11>

Io Grigore Ghica voievod, Bojiu milostiuu gospodar zemli Moldavscoi.

Înștiințare facem tuturor cui să cade a ști, că iată au vinit înaintea domniei mele și dinaintea tuturor boiarilor noștri a mari și a mici credincios și cinstit boiariul nostru, dumnealui Iordache Cantacuzino biv vel spatar și și-au cerșut di la domnie mea boiari socotitori și hotarnici, să îndrepte hotarale satului Delenilor, cu părțile ce sînt lipite cătră acel hotar și mai ales niște poeni care au jeluit dumnealui că i să înpresoară dispre ficiorii lui Macsut: avînd Macsut danie o bucată de loc din hotarul tîrgului Hîrlăului de la Antohie vodă, îi înpresoară și poenile dumisale.

Deci, noi am ales boiari hotarnici pe cinstit și credincios boiariul nostru, dumnealui Costache Razul vel spatar, ca să margă acolo să vază locul și să strîngă oameni megieși din pin pregiur și razeși, să ia sama pe scrisori cine ce va arăta și pe cum va afla și va cunoaște dreptatea, să îndrepte locul și să-l stîlpască.

Și iată, acum, viind dumnealui Costache vel spatar, ne-au arătat precum au mers acolo la sat la Deleni și-au chemat față pe ficiorii lui Macsut și pe alți mulți oameni buni megieși și împreună cu toți acei oameni au mers întăi în marginea hotarului Delenilor de gios, unde s-au

găsît și stîlp vechi de hotar supt margine, carele disparte locul Delenilor de hotarul tîrgului Hîrlăul, care loc a tîrgului este dat lui Macsut de Antohie vodă, care mai sus scrie, și de acolo purcegînd drept 549 v. asupra Bahluiului, spre apus, lovind hotarul / pe din gios de via doamnii Ruxandrii, unde s-au pus stîlp de piatră, de acolo lovește drept printr-o movilă și iarăși drept pin Fîntîna Doamnii și drept peste pădure, cătră apus, în muchea dialului s-au pus stîlp de piatră și s-au pus și buor. Și de acolo drept la vale, pen capul poenii lui Arsănie sîn Curtianului, pe di la vale și de acolo drept peste niște pîrae și dă pen niște spărturi de poeni și drept în capul chiscului, la șasul Bahluiului, s-au pus stîlp de piatră. Și de acolo peste Bahlui, pe din gios de capul poenii cii mari și pin din gios de Poiana Pîrcovacii și apoi peste codru pînă în hotarul satelor de pe Siret¹. Acesta-i hotarul Delenilor despre Macsut ce-au avut mai sus danie de la Antohie vodă.

Așijdirea și pentru poiana cea mare ce este pe Bahlui și alte doî poeni mai din sus, una peste Măzarna și alta în Tătăranul, aceste poeni s-au aflat danie de la Ilieș vodă, din let 7176, moșului dumisale lui Iordache spătarul, lui Toderașcu Cantacuzino vistiernicul. Fiind acele poeni făcute de tîrgoveții de Hîrlău pe hotarul Delenilor, i li-au dat danie, ca să nu să mai amestece tîrgoveții, să n-aibă ei triabă nici unii din tîrgoveți. Și dintr-aceste poeni scofînd și Ioniță Macsut un ispisoc de danie de la Petriceico vodă, din let 7181, pe poiana cea mare, cum că au dat-o danie Drăgoșăscului, neștiind că-i dată danie de mai denainte de Ilieș vodă, di la Drăgușăscul au cumpărat-o Macsut.

Adusu-ni-au...²

¹ În condică, greșit, „denecipret“.

² Documentul continua pe alte foi care lipsesc din Condică, astfel că textul se oprește aici. Copii integrale la Arh. St. Buc., Documente istorice, pach. DXIII, doc. 16 și la Arh. St. Iași, pach. 140, doc. 8, cu unele cuvinte omise.

CUPRINS

- I. *„Condica de cărți de poroncă și de tot felul de trebuință ce s-au dat din parte Divanului, în anul dintâi...”*
documentele 1-998 7
- II. *„Condica de giudecățile divanului, din anul dintâi...”*
documentele 999-1267 285
- III. *„Condica de hrisoave vechi a domnilor trecuți, de milile mănăstirilor i altă obștie...”*
documentele 1268-1613 493